2026/1509

31.7.2026

Umowa o strategicznym partnerstwie w obszarze polityki, gospodarki oraz współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony

PREAMBUŁA

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi Unii Europejskiej",

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej również „Unią" lub „UE",

z jednej strony, i

MEKSYKAŃSKIE STANY ZJEDNOCZONE, zwane dalej „Meksykiem",

z drugiej strony,

zwane dalej łącznie „Stronami",

UWZGLĘDNIAJĄC silne więzi kulturowe, polityczne i gospodarcze, które je łączą,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności oraz do przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, które stanowią podstawę ich partnerstwa i współpracy,

MAJĄC W PAMIĘCI znaczący wkład we wzmocnienie tych więzi wniesiony przez Umowę o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony, podpisaną w Brukseli dnia 8 grudnia 1997 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne zobowiązanie wyrażone w Deklaracji z Santiago z dnia 27 stycznia 2013 r. do unowocześnienia i zastąpienia obecnej Umowy o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy w celu oddania nowych realiów politycznych i gospodarczych oraz rozwoju ich partnerstwa strategicznego,

ZWAŻYWSZY podpisanie Umowy przejściowej w sprawie handlu między Unią Europejską a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi (zwanej dalej „Umową przejściową w sprawie handlu między UE a Meksykiem"), ustanawiającej strefę wolnego handlu między UE a Meksykiem;

PODKREŚLAJĄC wszechstronny charakter swoich stosunków i znaczenie zapewnienia spójnych ram na rzecz dalszego ich wspierania,

POTWIERDZAJĄC swój status jako partnerów strategicznych oraz determinację do dalszego zacieśniania i pogłębienia partnerstwa oraz współpracy międzynarodowej i dialogu w celu promowania wspólnych interesów i wartości,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do zacieśniania współpracy w kwestiach dwustronnych, regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

UZNAJĄC znaczenie silnego i skutecznego systemu wielostronnego, opartego na prawie międzynarodowym, dla utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego oraz dla pokonywania wspólnych wyzwań,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania do rozszerzania i dywersyfikowania swoich stosunków handlowych zgodnie z Porozumieniem z Marrakeszu ustanawiającym Światową Organizację Handlu (zwanym dalej „Porozumieniem WTO") oraz szczegółowymi celami i postanowieniami określonymi w części III niniejszej Umowy,

PRZEKONANE, że niniejsza Umowa stworzy klimat sprzyjający rozwojowi zrównoważonych stosunków gospodarczych między nimi, w szczególności w zakresie handlu i inwestycji, które mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego oraz dla innowacji i modernizacji technologicznej,

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy chronią inwestycje i inwestorów oraz mają pobudzić wzajemnie korzystną działalność gospodarczą, nie naruszając przy tym prawa Stron do wprowadzania regulacji w interesie publicznym na swoim terytorium,

PRZYJMUJĄC z zadowoleniem rezolucję nr 70/1, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r., zawierającą dokument końcowy „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030" (zwany dalej „Agendą 2030"), Porozumienie paryskie, przyjęte na 21. posiedzeniu Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzone w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r. (zwane dalej „Porozumieniem paryskim"), a także Ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjęte dnia 18 marca 2015 r. na trzeciej Światowej Konferencji ONZ w Sendai, Plan działania z Addis Abeby, przyjęty w Addis Abebie w dniach 13–16 lipca 2015 r., zobowiązania podjęte podczas Światowego Szczytu Humanitarnego w Stambule w dniach 23–24 maja 2016 r. i Nową agendę miejską, przyjętą na Konferencji ONZ dotyczącej mieszkalnictwa i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (Habitat III) w Quito w dniu 20 października 2016 r. (zwaną dalej „Nową agendą miejską") oraz wzywając do ich szybkiego wdrożenia,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do sprostania globalnym wyzwaniom poprzez promowanie zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, w drodze przyczyniania się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju (zwanych dalej „celami zrównoważonego rozwoju") i celów Agendy 2030,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w dziedzinach sprawiedliwości, praw człowieka, wolności i bezpieczeństwa,

UZNAJĄC wzajemne korzyści płynące z zacieśnienia współpracy w obszarach edukacji, kultury, badań naukowych i innowacji oraz w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wspierania handlu międzynarodowego w taki sposób, aby przyczynić się do zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, w ramach partnerstw obejmujących wszystkie istotne zainteresowane strony, w tym społeczeństwo obywatelskie i sektor prywatny, oraz do wykonania niniejszej Umowy w sposób spójny ze swoimi przepisami oraz międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie pracy i ochrony środowiska,

UZNAJĄC znaczenie zacieśnienia stosunków gospodarczych, handlowych i inwestycyjnych oraz promowania liberalizacji handlu i inwestycji między Stronami w celu zapewnienia wzrostu gospodarczego, stworzenia nowych możliwości dla pracowników i kręgów biznesowych Stron, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw,

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa przyczynia się do poprawy dobrobytu konsumentów oraz do zapewnienia wysokiego poziomu życia i ochrony konsumentów,

ZACHĘCAJĄC przedsiębiorstwa prowadzące działalność na ich terytorium lub podlegające ich jurysdykcji do przestrzegania uznanych na poziomie międzynarodowym wytycznych i zasad w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, oraz do stosowania najlepszych praktyk dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej,

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy chronią prawo Stron do wprowadzania regulacji na własnym terytorium zgodnie z wewnętrznym prawodawstwem oraz swobodę Stron w zakresie osiągania uzasadnionych celów polityki, takich jak zdrowie publiczne, bezpieczeństwo, środowisko, moralność publiczna oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej,

UZNAJĄC znaczenie przejrzystości, dobrych rządów i praworządności w handlu międzynarodowym i inwestycjach przynoszących korzyści wszystkim zainteresowanym stronom,

ZDECYDOWANE, by przyczynić się do harmonijnego rozwoju i rozszerzania międzynarodowej wymiany handlowej oraz inwestycji międzynarodowych przez usuwanie dzięki niniejszej Umowie przeszkód w handlu i inwestycjach oraz by unikać tworzenia między Stronami nowych barier w handlu lub inwestycjach, które mogłyby zmniejszyć korzyści płynące z niniejszej Umowy,

STWIERDZAJĄC, że w przypadku gdy Strony postanowią zawrzeć, w ramach niniejszej Umowy, umowy szczególne dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które mogą zostać zawarte przez Unię na podstawie części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), postanowienia takich przyszłych umów szczególnych nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Unia, wraz z Irlandią w zakresie jej wcześniejszych stosunków dwustronnych, powiadomi Meksyk, że Irlandia związała się takimi wcześniejszymi umowami szczególnymi jako część Unii zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i TFUE. Podobnie wszelkie późniejsze środki wewnętrzne Unii przyjęte zgodnie z częścią trzecią tytuł V TFUE w celu wykonania niniejszej Umowy, nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Irlandia notyfikuje swoje życzenie uczestniczenia w takich środkach lub zamiar ich przyjęcia zgodnie z protokołem nr 21; stwierdzając również, że takie przyszłe umowy szczególne lub późniejsze środki wewnętrzne Unii wchodziłyby w zakres stosowania protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do TUE i TFUE,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

CZĘŚĆ I ([1])

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Cele niniejszej Umowy

Celami niniejszej Umowy są:

a) ustanowienie zacieśnionego partnerstwa strategicznego, intensyfikacja dialogu politycznego oraz pogłębienie i zacieśnienie współpracy w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) wspieranie wzrostu wymiany handlowej i inwestycji między Stronami poprzez rozszerzanie i dywersyfikowanie ich stosunków gospodarczych i handlowych, co powinno przyczynić się do większego i bardziej trwałego wzrostu gospodarczego oraz poprawy jakości życia.

([1]) W przypadku gdy postanowienie niniejszej części zawiera odesłanie do innego postanowienia niniejszej Umowy, należy je rozumieć jako odesłanie do innego postanowienia niniejszej części, o ile wyraźnie nie wskazano inaczej.

Artykuł 2

Zasady ogólne

1. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, których Strony są stronami, a także zasady praworządności stanowi fundament polityki wewnętrznej i międzynarodowej Stron oraz zasadniczy element niniejszej Umowy.

2. Strony potwierdzają swoje silne poparcie dla zasad określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych.

3. Strony podzielają pogląd, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia zarówno do państw, jak i podmiotów niepaństwowych, stanowi poważne zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym.

4. Strony uznają, że niekontrolowany przepływ broni konwencjonalnej stwarza zagrożenie dla międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności, a także uznają potrzebę współpracy w celu zapewnienia transferu broni konwencjonalnej w odpowiedzialny sposób.

5. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego wymiarach, przyczyniającego się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju uzgodnionych na poziomie międzynarodowym, oraz do współpracy w celu sprostania globalnym wyzwaniom środowiskowym.

6. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zapewnienia równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt.

7. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zwalczania dyskryminacji z jakiegokolwiek względu, w tym ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

8. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do wykonywania niniejszej Umowy w oparciu o wspólne wartości, w tym zasady dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, multilateralizmu, współpracy oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

CZĘŚĆ II ([2])

DIALOG POLITYCZNY I WSPÓŁPRACA

ROZDZIAŁ 1

DIALOG POLITYCZNY, POKÓJ MIĘDZYNARODOWY I BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE

Artykuł 1.1

Dialog polityczny

1. Strony intensyfikują swój dialog polityczny i współpracę na wszystkich poziomach za pomocą wymiany informacji i konsultacji w kwestiach dwustronnych, regionalnych, międzyregionalnych, międzynarodowych i wielostronnych.

([2]) W przypadku gdy postanowienie niniejszej części zawiera odesłanie do innego postanowienia niniejszej Umowy, należy je rozumieć jako odesłanie do innego postanowienia niniejszej części, o ile wyraźnie nie wskazano inaczej.

2. Celem dialogu politycznego jest:

a) wspieranie rozwoju stosunków dwustronnych oraz wzmacnianie partnerstwa strategicznego;

b) wzmacnianie współpracy w zakresie wyzwań i kwestii regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych.

3. Dialog polityczny pomiędzy Stronami może odbywać się w drodze następujących wspólnie uzgodnionych środków:

a) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu szczytu;

b) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu ministerialnym;

c) regularne spotkania urzędników wysokiego szczebla, w tym dialog polityczny na wysokim szczeblu;

d) dialogi sektorowe na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

e) wymiany delegacji i inne kontakty między Kongresem Meksyku a Parlamentem Europejskim;

f) wszelkie inne środki uzgodnione przez Strony.

Artykuł 1.2

Zasady demokracji, prawa człowieka i praworządność

1. Strony współpracują w zakresie promowania i ochrony praw człowieka, w tym w odniesieniu do ratyfikacji i wykonania międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka, oraz w zakresie umacniania zasad demokratycznych i praworządności, promowania równości płci oraz zwalczania wszelkich form dyskryminacji.

2. Taka współpraca może obejmować:

a) wspieranie znaczącego, szeroko zakrojonego dialogu dotyczącego praw człowieka;

b) wspieranie opracowywania i wdrażania planów działania w zakresie praw człowieka;

c) promowanie praw człowieka, w tym poprzez kształcenie i współpracę;

d) wspieranie krajowych i regionalnych instytucji działających w dziedzinie praw człowieka;

e) zacieśnianie współpracy z organami traktatowymi Organizacji Narodów Zjednoczonych (zwanej dalej „ONZ") ds. praw człowieka oraz w ramach procedur specjalnych Rady Praw Człowieka w celu wdrożenia ich zaleceń;

f) zacieśnianie współpracy w ramach instytucji ONZ ds. praw człowieka oraz w ramach odpowiednich forów regionalnych i wielostronnych;

g) wzmacnianie zdolności Stron do stosowania zasad i praktyk demokratycznych;

h) wzmacnianie dobrego, niezależnego i przejrzystego sprawowania rządów na poziomie lokalnym, krajowym, regionalnym i globalnym, promowanie rozliczalności i przejrzystości instytucji oraz wspieranie uczestnictwa obywateli i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego;

i) w stosownych przypadkach współpracę i koordynację,, w tym w państwach trzecich, w celu wzmocnienia zasad demokracji, praw człowieka i praworządności;

j) wspieranie powszechności międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka oraz zachęcanie innych państw do wykonywania ich obowiązków w tym obszarze;

k) działanie na rzecz zapobiegania bezkarności w przypadku naruszeń praw człowieka.

Artykuł 1.3

Równość płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet, pokój, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój

1. Strony promują równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet. Strony uznają konieczność zapewnienia równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt jako warunku koniecznego do pełnego osiągnięcia zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, demokracji i bezpieczeństwu. Strony poszukują dalszych modeli współpracy i potencjalnych synergii między strategiami i inicjatywami, zgodnie z międzynarodowymi normami i zobowiązaniami, takimi jak Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 18 grudnia 1979 r., ogólne zalecenia Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet, Agenda 2030 oraz rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) i późniejsze rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

2. Taka współpraca może obejmować:

a) wspieranie rzeczywistego uwzględniania aspektu płci;

b) wspieranie opracowywania i wdrażania krajowych planów działania dotyczących rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000);

c) promowanie udziału kobiet w życiu politycznym i ich przywództwa, a także ich dostępu do edukacji o wysokiej jakości, ich upodmiotowienia ekonomicznego i przywództwa oraz większego udziału w zatrudnieniu;

d) wzmacnianie instytucji krajowych i regionalnych za pomocą konkretnych środków, aby zająć się problemami związanymi z przemocą wobec kobiet i dziewcząt oraz rozwiązać te problemy, w tym zapobieganie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć oraz ochronę przed nimi, prowadzenie postępowań wyjaśniających i mechanizmy rozliczalności, udzielanie wsparcia ofiarom oraz promowanie warunków bezpieczeństwa i ochrony kobiet i dziewcząt;

e) aktywne wzmacnianie ochrony praw człowieka w odniesieniu do kobiet, w tym przed wszelkimi rodzajami dyskryminacji i przemocy skierowanych przeciwko nim, oraz zapewnienie kobietom dostępu do wymiaru sprawiedliwości;

f) wzmacnianie współpracy z odpowiednimi organami ONZ oraz innymi organizacjami międzynarodowymi;

g) aktywne promowanie analizy dotyczącej płci oraz systematyczne uwzględnianie perspektywy płci we wszystkich kwestiach związanych z pokojem i bezpieczeństwem, przy jednoczesnym zapewnieniu przywództwa kobiet i ich znaczącego udziału w procesach pokojowych, działaniach mediacyjnych, rozwiązywaniu konfliktów i budowaniu pokoju, a także w misjach i operacjach cywilnych i wojskowych.

Artykuł 1.4

Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia (zwanej dalej „BMR") i środków jej przenoszenia, zarówno do państw, jak i do podmiotów niepaństwowych, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla stabilności międzynarodowej i bezpieczeństwa międzynarodowego. W związku z tym Strony współpracują i przyczyniają się do walki z rozprzestrzenianiem BMR i środków jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie i wykonanie na poziomie krajowym istniejących obowiązków Stron w ramach traktatów i umów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu, a także innych odpowiednich obowiązków międzynarodowych. Strony zgadzają się, że niniejsze postanowienie stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

2. Strony współpracują i przyczyniają się do walki z rozprzestrzenianiem BMR i środków jej przenoszenia poprzez:

a) podejmowanie działań mających na celu, w zależności od przypadku, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wykonanie;

b) ustanowienie i utrzymanie skutecznego systemu kontroli wywozu na poziomie krajowym, obejmującego kontrolę zarówno wywozu, jak i tranzytu towarów związanych z BMR, w tym kontrolę ostatecznego użycia technologii podwójnego zastosowania pod kątem BMR oraz skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

3. Strony ustanawiają regularny dialog polityczny mający na celu przyglądanie się elementom, o których mowa w niniejszym artykule, oraz ich wzmocnienie.

Artykuł 1.5

Broń strzelecka i lekka oraz inna broń konwencjonalna

1. Strony uznają, że nielegalne wytwarzanie i transfer broni strzeleckiej i lekkiej, w tym amunicji, części i komponentów do niej, oraz obrót nimi, a także ich nielegalne gromadzenie, złe zarządzanie nimi, niewłaściwie zabezpieczone składowanie oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stanowią poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Strony dotrzymują swoich obowiązków dotyczących zajęcia się problemem nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją, częściami i komponentami do niej, ustanowionych w istniejących umowach międzynarodowych oraz w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także swoich zobowiązań podjętych w ramach innych instrumentów międzynarodowych mających zastosowanie w tym obszarze, takich jak Program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach, oraz wykonują takie obowiązki i zobowiązania w pełnym zakresie.

3. Strony uznają znaczenie wewnętrznych systemów kontroli na potrzeby transferu broni konwencjonalnej zgodnie z istniejącymi normami międzynarodowymi. Strony uznają znaczenie stosowania takich kontroli w odpowiedzialny sposób, aby przyczynić się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz ograniczenia cierpień ludzi, a także do zapobiegania przenikaniu broni konwencjonalnej.

4. Strony w pełni wykonują Traktat o handlu bronią, przyjęty w Nowym Jorku dnia 2 kwietnia 2013 r. (zwany dalej „Traktatem o handlu bronią"), oraz współpracują ze sobą w ramach tego Traktatu, w tym w zakresie promowania jego upowszechniania i jego pełnego wykonania przez wszystkie Państwa-Strony tego Traktatu.

5. Strony współpracują i zapewniają koordynację, komplementarność i synergię w swoich staraniach zmierzających do uregulowania lub lepszego uregulowania międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną oraz do zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią konwencjonalną, w tym amunicją, częściami i komponentami do niej, do zwalczania takiego handlu i eliminowania go.

6. Strony ustanawiają regularny dialog polityczny w celu przyglądania się sprawom objętym niniejszym artykułem i ich wzmocnienia.

Artykuł 1.6

Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony uznają, że najpoważniejsze zbrodnie wagi międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne oraz dążą do zapewnienia prowadzenia skutecznych postępowań w ich sprawie oraz ich skutecznego ścigania poprzez podejmowanie środków na poziomie krajowym oraz wzmocnienie współpracy międzynarodowej, w tym współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym (zwanym dalej „MTK").

2. Strony promują upowszechnianie Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (zwanego dalej „Statutem rzymskim") oraz działają na rzecz jego skutecznego krajowego wykonania przez Państwa-Strony Statutu rzymskiego. Strony wymieniają się, w stosownych przypadkach, najlepszymi praktykami w zakresie przyjmowania przepisów prawa krajowego i wprowadzają środki w celu zagwarantowania integralności Statutu rzymskiego.

Artykuł 1.7

Zwalczanie terroryzmu

Strony potwierdzają znaczenie walki z terroryzmem oraz współpracują, zgodnie z konwencjami międzynarodowymi, odpowiednimi rezolucjami ONZ oraz swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w celu zapobiegania aktom terrorystycznym i ich wyeliminowania. Odbywa się to w szczególności:

a) w ramach pełnego i skutecznego wdrożenia rezolucji 1373 (2001) Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz innych odpowiednich rezolucji ONZ i instrumentów międzynarodowych;

b) poprzez promowanie współpracy między państwami członkowskimi ONZ w celu skutecznego wdrożenia Globalnej strategii ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 8 września 2006 r.;

c) poprzez wymianę, na podstawie prawa międzynarodowego i wewnętrznego, informacji dotyczących grup terrorystycznych oraz ich sieci wsparcia; oraz

d) poprzez wymianę doświadczeń w zakresie środków i metod stosowanych w celu zapobiegania terroryzmowi i zwalczania go, w tym wiedzy technicznej i szkoleń, oraz poprzez wymianę najlepszych praktyk w zakresie zapobiegania terroryzmowi.

Artykuł 1.8

Utrzymywanie pokoju i zarządzanie kryzysowe

Strony współpracują w zakresie promowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Strony poszukują możliwości koordynowania działań w ramach zarządzania kryzysowego, w tym współpracy w operacjach zarządzania kryzysowego.

Artykuł 1.9

Bezpieczeństwo obywateli

Strony promują dialog i współpracę w zakresie bezpieczeństwa obywateli. Strony uznają, że bezpieczeństwo obywateli ma wymiar krajowy, międzynarodowy, regionalny i międzyregionalny, co wymaga szerszego dialogu i współpracy.

ROZDZIAŁ 2

WSPÓŁPRACA W RAMACH ORGANIZACJI REGIONALNYCH I MIĘDZYNARODOWYCH

Artykuł 2.1

Organizacje międzynarodowe

1. Strony promują multilateralizm i współpracują poprzez wymianę poglądów, a w stosownych przypadkach także koordynowanie stanowisk w organizacjach i na forach międzynarodowych, w tym na forum ONZ i jej wyspecjalizowanych agencji, Światowej Organizacji Handlu (zwanej dalej „WTO"), grupy G-20 oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (zwanej dalej „OECD").

2. Strony zapewniają skuteczne mechanizmy konsultacji przy okazji spotkań na forach wielostronnych. Strony prowadzą otwarty i ciągły dialog na forum Rady Praw Człowieka ONZ, Zgromadzenia Ogólnego ONZ oraz, w stosownych przypadkach uzgodnionych przez Strony, na forum innych organów i wyspecjalizowanych agencji ONZ.

Artykuł 2.2

Organizacje regionalne

1. Strony współpracują poprzez wymianę poglądów na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a w stosownych przypadkach – poprzez dzielenie się informacjami na temat stanowisk w ramach regionalnych i subregionalnych forów i organizacji.

2. Strony promują dialog i współpracę na poziomie regionalnym, w tym w ramach współpracy między Unią a Wspólnotą Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (zwaną dalej „CELAC"). Współpraca może w stosownych przypadkach obejmować wspieranie integracji i rozwoju społeczności CELAC.

3. Strony promują współpracę w ramach Sojuszu Pacyfiku za pośrednictwem jego ram dla państw obserwatorów.

4. Strony promują współpracę regionalną i trójstronną z państwami trzecimi, głównie w Ameryce Środkowej i regionie Karaibów.

ROZDZIAŁ 3

WOLNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Artykuł 3.1

Współpraca prawna i sądowa

1. Strony zacieśniają istniejącą współpracę w zakresie wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji na podstawie odpowiednich umów międzynarodowych. Strony wzmacniają istniejące mechanizmy oraz, w stosownych przypadkach, rozważają utworzenie nowych mechanizmów ułatwiających współpracę międzynarodową w tym obszarze. Współpraca taka obejmuje podejmowanie działań mających na celu, w stosownych przypadkach, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wykonanie, a także bliższą współpracę z Eurojustem.

2. Strony rozwijają współpracę sądową w sprawach cywilnych i handlowych, w szczególności w odniesieniu do negocjowania, ratyfikowania i wykonywania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w tym konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w dziedzinie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, a także ochrony dziecka.

Artykuł 3.2

Ściganie przestępstw oraz zapobieganie i zwalczanie korupcji i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej

1. Strony, zgodnie z własnym prawodawstwem i obowiązkami międzynarodowymi, współpracują i wymieniają się poglądami w zakresie zapobiegania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, handlowi ludźmi, przemytowi migrantów, nielegalnemu handlowi bronią palną, w tym amunicją, częściami i komponentami do niej, przestępstwom gospodarczym i finansowym, światowemu problemowi narkotykowemu, korupcji, fałszowaniu środków płatniczych oraz zwalczania tych zjawisk, w tym w odniesieniu do wzajemnej pomocy prawnej, wymiany informacji, najlepszych praktyk i szkoleń oraz odzyskiwania mienia lub środków finansowych pochodzących z działalności przestępczej.

2. Strony kontynuują dialog i współpracę w zakresie ścigania przestępstw, w tym poprzez współpracę strategiczną z Europolem, a także strategiczną współpracę sądową, w tym za pośrednictwem Eurojustu oraz, w stosownych przypadkach, z innymi instytucjami krajowymi i międzynarodowymi.

3. Strony dążą do podejmowania współpracy na forach międzynarodowych, aby promować, w stosownych przypadkach, przestrzeganie i wykonywanie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętej w dniu 15 listopada 2000 r. rezolucją ONZ nr 55/25 (zwanej dalej „Konwencją z Palermo") oraz protokołów do tej Konwencji.

4. Strony promują wykonywanie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej dnia 31 października 2003 r. rezolucją ONZ nr 58/4, oraz wspierają mechanizm przeglądu wykonania Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, ustanowiony przez Konferencję Państw Stron Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji w Dosze w dniach 9–13 listopada 2009 r. (zwany dalej „mechanizmem przeglądu wdrażania"), w tym poprzez przestrzeganie zasady przejrzystości oraz udział społeczeństwa obywatelskiego w mechanizmie przeglądu wdrażania.

5. Strony uznają znaczenie zwalczania korupcji w handlu międzynarodowym i inwestycjach i w tym celu zobowiązują się do przestrzegania Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie zapobiegania i zwalczania korupcji.

Artykuł 3.3

Migracja, azyl i zarządzanie granicami

1. Strony, w ramach swoich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz kompetencji, współpracują oraz wymieniają się doświadczeniami i informacjami dotyczącymi kwestii migracji, w tym migracji legalnej i nieuregulowanej, zwalczania przemytu migrantów i handlu ludźmi, migracji i rozwoju, azylu, readmisji, integracji, wiz, ułatwiania legalnej migracji, kontroli migracji i zarządzania granicami. Strony wymieniają się najlepszymi praktykami dotyczącymi ochrony migrujących kobiet i dzieci, w szczególności dzieci bez opieki, a także innych grup szczególnie wrażliwych.

2. Strony współpracują w celu zapobiegania migracji nieuregulowanej, zwalczania przemytu migrantów i handlu ludźmi oraz wspierania bezpiecznej, legalnej i uporządkowanej migracji. W tym celu w ramach swoich przepisów ustawowych i wykonawczych:

a) Meksyk dokonuje readmisji swoich obywateli zobowiązanych do powrotu z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na wniosek państwa członkowskiego i bez dodatkowych formalności, o ile umowa szczególna nie stanowi inaczej;

b) każde państwo członkowskie Unii Europejskiej dokonuje readmisji swoich obywateli zobowiązanych do powrotu z terytorium Meksyku, na wniosek Meksyku i bez dodatkowych formalności, o ile umowa szczególna nie stanowi inaczej;

c) państwa członkowskie Unii Europejskiej i Meksyk zapewniają swoim obywatelom odpowiednie dokumenty podróży do celów, o których mowa w lit. a) i b), lub akceptują korzystanie z europejskiego dokumentu podróży do celów powrotu;

d) Strony dążą do wynegocjowania umowy szczególnej określającej obowiązki w zakresie readmisji obywateli, w tym środki dowodowe potwierdzające obywatelstwo. W umowie tej określa się warunki readmisji obywateli państw trzecich.

Artykuł 3.4

Światowy problem narkotykowy

1. Strony współpracują w celu zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego podejścia do kwestii narkotyków w celu:

a) połączenia starań na rzecz skutecznego wdrożenia zaleceń operacyjnych sesji nadzwyczajnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 2016 r. poświęconej światowemu problemowi narkotykowemu (UNGASS 2016);

b) zaradzenia skutkom zdrowotnym i społecznym światowego problemu narkotykowego, z wykorzystaniem polityki służącej osiągnięciu zrównoważonego rozwoju w drodze kompleksowych, opartych na dowodach inicjatyw na rzecz ograniczania popytu na wszystkich poziomach, obejmujących w szczególności programy profilaktyki, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej;

c) inwestowania w leczenie oraz zwiększania świadomości krajowych systemów opieki zdrowotnej na temat sposobów reagowania w ramach krajowych systemów opieki zdrowotnej na problem używania narkotyków;

d) rozwijania badań epidemiologicznych oraz dalszego poprawiania systematycznej dostępności i jakości informacji statystycznych we wszystkich dziedzinach związanych z narkotykami;

e) zapewnienia podejścia do zdrowia publicznego, które promuje dostęp do substancji kontrolowanych do celów medycznych i naukowych i dostępność tych substancji, jednocześnie zapobiegając ich nielegalnemu wykorzystywaniu na nielegalnym rynku;

f) ograniczenia podaży niedozwolonych środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych, popytu na nie oraz handlu nimi, w tym – w stosownych przypadkach – w drodze wymiany informacji i innych działań podejmowanych w ramach współpracy;

g) uwzględnienia aspektu płci i praw człowieka we wszystkich politykach i programach antynarkotykowych;

h) zachęcania do stosowania środków stanowiących alternatywę do środków przymusu wobec osób, które popełniły czyny stanowiące przestępstwo zgodnie z prawem narkotykowym i inne przestępstwa związane z narkotykami;

i) rozwiązania problemu wykorzystywania prekursorów chemicznych, podstawowych substancji chemicznych oraz zawierających je produktów lub preparatów do nielegalnej produkcji narkotyków, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych.

2. Strony współpracują na rzecz osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1, w tym – gdy to możliwe – zachęcając państwa trzecie, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania i wykonania istniejących umów i protokołów międzynarodowych dotyczących kontroli narkotyków, których są stronami. Podstawą działań prowadzonych przez Strony są ich mające zastosowanie przepisy ustawowe i wykonawcze, wspólnie przyjęte zasady zgodne z odpowiednimi konwencjami Narodów Zjednoczonych w sprawie kontroli narkotyków oraz zalecenia określone w dokumencie końcowym UNGASS 2016, zatytułowanym „Nasze wspólne zobowiązanie na rzecz skutecznego rozwiązania i zwalczania światowego problemu narkotykowego", który stanowi najbardziej aktualny międzynarodowy konsensus w sprawie światowej polityki w dziedzinie narkotyków, w celu podsumowania realizacji zobowiązań podjętych w zakresie wspólnego rozwiązywania światowego problemu narkotykowego i przeciwdziałania mu.

Artykuł 3.5

Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

Strony współpracują na rzecz zapobiegania wykorzystywaniu ich instytucji finansowych oraz wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe do prania dochodów z działalności przestępczej i finansowania terroryzmu, a także na rzecz efektywnego zwalczania takiego wykorzystywania. W tym celu Strony wymieniają się informacjami zgodnie ze swoimi przepisami i współpracują w celu zapewnienia skutecznego i pełnego wdrożenia rekomendacji Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (zwanej dalej „FATF") oraz innych norm przyjętych przez odpowiednie organy międzynarodowe działające w tej dziedzinie. Współpraca taka może obejmować między innymi odzyskiwanie, zajmowanie, konfiskatę, śledzenie, identyfikację oraz zwrot aktywów lub środków finansowych, które mają związek z dochodami z działalności przestępczej lub z finansowaniem terroryzmu.

Artykuł 3.6

Cyberprzestępczość

1. Strony uznają, że cyberprzestępczość jest problemem globalnym wymagającym globalnego rozwiązania. Strony zacieśniają swoją współpracę w celu zapobiegania cyberprzestępczości i jej zwalczania poprzez wymianę informacji oraz najlepszych praktyk i tendencji, zgodnie ze swoimi przepisami oraz odpowiednimi międzynarodowymi instrumentami prawnymi dotyczącymi cyberprzestępczości. Strony współpracują, w stosownych przypadkach, w celu zapewnienia pomocy i wsparcia innym państwom w tworzeniu skutecznych przepisów prawnych, polityk i praktyk na rzecz zapobiegania cyberprzestępczości i zwalczania tego zjawiska.

2. Strony, w stosownych przypadkach, wymieniają się zgodnie ze swoimi przepisami informacjami, doświadczeniami i najlepszymi praktykami w takich dziedzinach jak kształcenie i szkolenie osób prowadzących postępowania w sprawach cyberprzestępczości, prowadzenie postępowań w tych sprawach oraz kryminalistyka cyfrowa, z naciskiem na zwalczanie przemocy seksualnej wobec dzieci oraz ochronę infrastruktury krytycznej, taką jak, między innymi, sektor finansowy, energetyczny i telekomunikacyjny.

Artykuł 3.7

Ochrona danych osobowych

1. Strony uznają znaczenie ochrony podstawowych praw do prywatności i ochrony danych osobowych. Strony współpracują na rzecz zapewnienia poszanowania tych praw podstawowych, w tym w obszarze ścigania przestępstw oraz przy zapobieganiu terroryzmowi i innej poważnej przestępczości transgranicznej oraz przy ich zwalczaniu.

2. Strony współpracują na rzecz promowania wysokiego poziomu ochrony danych osobowych. Współpraca na poziomie dwustronnym i wielostronnym może obejmować budowanie zdolności, pomoc techniczną, wymianę informacji i wiedzy fachowej oraz współpracę za pośrednictwem odpowiednich organów regulacyjnych w organach międzynarodowych za zgodą Stron.

Artykuł 3.8

Polityka konsumencka

Strony uznają znaczenie zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i w tym celu dążą do podejmowania współpracy w dziedzinie polityki konsumenckiej. Współpraca taka może obejmować w miarę możliwości:

a) wymianę informacji na temat ich ram ochrony konsumentów, w tym na temat praw ochrony konsumentów, bezpieczeństwa produktów konsumenckich, dochodzenia roszczeń przez konsumentów oraz egzekwowania przepisów dotyczących konsumentów;

b) zachęcanie do rozwoju niezależnych organizacji konsumenckich oraz kontaktów między przedstawicielami konsumentów.

Artykuł 3.9

Ochrona konsularna

Meksyk zgadza się, aby organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego w Meksyku państwa członkowskiego Unii Europejskiej zapewniały obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które nie posiada w Meksyku stałego przedstawicielstwa będącego rzeczywiście w stanie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku, ochronę na takich samych warunkach jak obywatelom tego reprezentowanego w Meksyku państwa członkowskiego.

Artykuł 3.10

Zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i ochrona ludności

Strony uznają potrzebę zarządzania zarówno wewnętrznym, jak i ogólnoświatowym ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka. Strony potwierdzają wspólne zobowiązanie do poprawy zapobiegania, łagodzenia, gotowości, wczesnego ostrzegania, środków reagowania i odbudowy w celu zwiększenia odporności społeczeństwa i infrastruktury oraz w razie potrzeby do współpracy na poziomie dwustronnym i wielostronnym w celu poprawy globalnych wyników zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi spójnie z ramami z Sendai dotyczącymi ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju, Porozumieniem paryskim i Nową agendą miejską.

ROZDZIAŁ 4

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Artykuł 4.1

Zrównoważony rozwój

1. Strony potwierdzają swoje wyrażone w Agendzie 2030 zobowiązanie do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Strony uznają, że zrównoważony rozwój w perspektywie długoterminowej wymaga wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, dobrostanu społecznego i zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych. Te trzy aspekty uznaje się za ściśle powiązane i wzajemnie wzmacniające się.

2. Strony promują zrównoważony rozwój w trzech wymiarach: gospodarczym, społecznym i środowiskowym, w tym odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych oraz zrównoważone zarządzanie tymi zasobami, zgodnie z odpowiednimi priorytetami i uwarunkowaniami Stron, a także zwiększają poziom świadomości na temat gospodarczych i społecznych kosztów szkód w środowisku, niezrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji oraz ich wpływu na dobrostan człowieka.

3. Strony promują zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu w drodze dialogu, wspólnego działania, wymiany najlepszych praktyk, dobrych rządów na wszystkich poziomach oraz uruchomienia zasobów finansowych, wykorzystując jak najlepiej istniejące instrumenty finansowe i poszukując możliwości ustanowienia nowych instrumentów finansowych.

Artykuł 4.2

Współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju

1. Głównym celem współpracy na rzecz rozwoju jest wdrożenie Agendy 2030 w jej wielowymiarowej perspektywie skoncentrowanej na człowieku oraz osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju. Zasady skutecznej współpracy na rzecz rozwoju określone w Globalnym partnerstwie z Pusanu w sprawie skutecznej współpracy na rzecz rozwoju, w oparciu o Deklarację paryską w sprawie skuteczności pomocy, przyjętą na Forum Wysokiego Szczebla w sprawie Skuteczności Pomocy w dniu 2 marca 2005 r., oraz Program działania z Akry, zatwierdzony na Forum Wysokiego Szczebla w sprawie Skuteczności Pomocy w Akrze w dniu 4 września 2008 r., stanowią ważne narzędzie umożliwiające maksymalizację wpływu tej współpracy na rozwój.

2. Strony odpowiadają na wyzwania związane z osiągnięciem celów zrównoważonego rozwoju, nadając priorytet potrzebom każdej Strony i krajowej odpowiedzialności, uwzględniając kontekst regionalny oraz budując synergie i partnerstwa na rzecz rozwoju z szeregiem zainteresowanych stron w tym obszarze, w tym ze społeczeństwem obywatelskim, władzami lokalnymi, sektorem prywatnym lub organizacjami nienastawionymi na zysk. Uznając centralną rolę, jaką we wspieraniu rozwoju odgrywają władze publiczne, Strony współpracują również na rzecz promowania upowszechniania strategii zrównoważonego rozwoju w praktykach sektora prywatnego, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej „MŚP").

3. Strony współpracują w celu osiągnięcia stopniowej poprawy w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami na świecie oraz zrównoważoności modeli konsumpcji i produkcji, zgodnie z ustalonymi ramami międzynarodowymi, oraz dążą do podejmowania działań mających na celu oddzielenie wzrostu gospodarczego od degradacji środowiska.

4. Strony prowadzą regularny dialog merytoryczny na temat zrównoważonego rozwoju i osiągania celów zrównoważonego rozwoju, opierając się na wspólnych priorytetach w celu podniesienia jakości i skuteczności ich współpracy na rzecz rozwoju zgodnie z przyjętymi na poziomie międzynarodowym zasadami skuteczności pomocy i rozwoju.

5. Strony uznają, że uwzględnianie aspektu ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej w sektorowych i międzysektorowych planach, programach i politykach w różnych odpowiednich sektorach oraz wzmocnienie wewnętrznych ram prawnych, instytucjonalnych i regulacyjnych może przyczynić się do uzyskania pozytywnych skutków dla różnorodności biologicznej i jej usług ekosystemowych, a także do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście Strony współpracują w celu uwzględnienia – w stosownych przypadkach – aspektu różnorodności biologicznej w odpowiednich sektorach w celu zintensyfikowania starań na rzecz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i poprawy dobrostanu człowieka.

6. Strony współpracują i prowadzą wspólne działania, w tym w drodze dwustronnej koordynacji na odpowiednich forach wielostronnych, a także w ramach współpracy regionalnej i trójstronnej, najlepiej opartej na istniejących mechanizmach i inicjatywach, w świetle prowadzonego przez nie dialogu dotyczącego zrównoważonego rozwoju i ich zobowiązania do realizacji Agendy 2030. Obszary współpracy mogą obejmować:

a) wdrożenie celów i założeń zrównoważonego rozwoju;

b) ochronę środowiska, na wszystkich poziomach, w tym ochronę i zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych;

c) zmiany klimatu, odporność, zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i zrównoważoną energię;

d) związek między bezpieczeństwem a rozwojem, w tym budowanie stabilności i bezpieczeństwa, wspieranie praworządności, zwalczanie światowego problemu narkotykowego i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;

e) wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu i tworzenie miejsc pracy;

f) sprawowanie rządów, w tym wzmocnienie sprawowania rządów w obszarze budżetu, gospodarki, środowiska i społeczeństwa;

g) edukację, w tym szkolnictwo wyższe, szkolenie techniczne i zawodowe, budowanie zdolności, innowacje i wymiany w tych obszarach; oraz

h) strategie udziału sektora prywatnego.

7. Strony kontynuują rozwijanie współpracy trójstronnej w celu wspierania państw trzecich w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju, w tym krajów najsłabiej rozwiniętych (LDC) i innych krajów rozwijających się, które znajdują się w trudnej sytuacji, takich jak małe rozwijające się państwa wyspiarskie (SIDS). W tym względzie Strony poszukują innowacyjnych sposobów zaangażowania, w tym, w stosownych przypadkach, na rzecz bardziej zaawansowanych krajów rozwijających się. Współpraca trójstronna polega na wspieraniu strategii dostosowanych do indywidualnych potrzeb i wspólnie uzgodnionych działań opartych na potrzebach państw trzecich. W tym celu Strony opracowują skoordynowane działania w zakresie współpracy, takie jak pomoc techniczna, szkolenia, budowanie zdolności, wymiana wiedzy, oraz inne formy współpracy określone wspólnie przez Strony oraz przez Strony i państwo trzecie będące adresatem wsparcia.

8. Współpracę taką można podjąć między innymi poprzez:

a) budowanie zdolności i wymianę wiedzy w drodze szkoleń, warsztatów i seminariów, wymiany ekspertów, badań i wspólnych badań naukowych;

b) uruchomienie zasobów finansowych w drodze działań łączonych podejmowanych we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i innymi kwalifikującymi się europejskimi instytucjami finansowania rozwoju;

c) w stosownych przypadkach rozważenie innych form finansowania rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych mechanizmów finansowania, takich jak współpraca trójstronna; oraz

d) wymianę informacji na temat najlepszych praktyk w zakresie skuteczności pomocy rozwojowej.

9. Strony współpracują na rzecz zwiększenia odpowiedzialności i przejrzystości, z naciskiem na poprawę wyników w dziedzinie rozwoju, oraz na rzecz wzmocnienia systemów krajowych w celu świadczenia zrównoważonych usług i uwzględnienia aspektu płci we wszystkich programach i instrumentach.

10. Współpracę na rzecz rozwoju prowadzi się zgodnie z odpowiednimi uzgodnionymi na poziomie międzynarodowym zasadami i politykami, do których stosują się obie Strony.

Artykuł 4.3

Zrównoważona agenda miejska

Strony współpracują przy realizacji polityki promującej zrównoważone osiedla miejskie, w tym polityki wynikającej z Nowej agendy miejskiej, której celem jest stworzenie miast i osiedli ludzkich, w których wszystkie osoby będą mogły korzystać z równych praw i szans oraz podstawowych wolności, zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju i powiązanymi założeniami, w szczególności z celem nr 11: „Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu".

Artykuł 4.4

Rozwój polityki regionalnej i miejskiej

1. Strony uznają znaczenie polityk mających na celu promowanie zrównoważonego i trwałego rozwoju terytorialnego i obszarów miejskich jako środka skutecznie przyczyniającego się do osiągnięcia celów Agendy 2030 i Nowej agendy miejskiej.

2. Strony promują współpracę i partnerstwo obejmujące wszystkie kluczowe podmioty działające w obszarze rozwoju regionalnego i terytorialnego oraz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w szczególności w zakresie sposobów rozwiązywania problemów terytorialnych i miejskich w zintegrowany i kompleksowy sposób.

3. W miarę możliwości Strony tworzą konkretne możliwości współpracy międzyregionalnej i pomiędzy miastami w zakresie zrównoważonych rozwiązań problemów regionalnych i miejskich, z myślą o poprawie budowania zdolności w drodze wymiany doświadczeń i praktyk oraz wzajemnego uczenia się.

ROZDZIAŁ 5

ŚRODOWISKO, ZMIANY KLIMATU I ENERGIA

Artykuł 5.1

Środowisko

1. Strony uznają potrzebę ochrony, zachowania, odtwarzania i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi i różnorodnością biologiczną, w tym glebą, ziemią, lasami, wodą, oceanami, morzami i zasobami morskimi, jako podstawę zrównoważonego rozwoju wspierającego potrzeby obecnych i przyszłych pokoleń.

2. Strony uznają znaczenie globalnego zarządzania środowiskiem i regulacji międzynarodowych w zakresie środowiska, takich jak wielostronne umowy środowiskowe, dla rozwiązywania problemów środowiskowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Każda Strona potwierdza swoje zobowiązanie do wykonania wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną.

3. Strony zacieśniają współpracę we wspólnie uzgodnionych obszarach priorytetowych dotyczących ochrony środowiska, ochrony zasobów naturalnych, ich odpowiedzialnego, efektywnego wykorzystania i zrównoważonego zarządzania nimi oraz uwzględnienia kwestii środowiskowych we wszystkich sektorach współpracy, w tym w kontekście międzynarodowym i regionalnym. Te obszary priorytetowe mogą obejmować:

a) promowanie dobrego zarządzania środowiskiem, w tym dialogu merytorycznego i obszarów współpracy, takich jak wdrażanie rezolucji Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska i wielostronnych umów środowiskowych, a także promowanie przestrzegania prawa ochrony środowiska;

b) określenie dwustronnych priorytetów oraz wspieranie wymiany informacji, technicznej wiedzy fachowej i technologii, transferu technologii i wiedzy oraz wymiany najlepszych praktyk w obszarach takich jak:

(i) wdrażanie i egzekwowanie prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska;

(ii) zielony wzrost, w tym zrównoważona konsumpcja i produkcja, zasobooszczędność, gospodarka o obiegu zamkniętym oraz zielone finansowanie;

(iii) uwzględnianie aspektu różnorodności biologicznej w sektorach gospodarczych i produkcyjnych;

(iv) ochrona i zachowanie lasów oraz zrównoważona gospodarka leśna;

(v) ochrona, zachowanie i zrównoważone wykorzystanie różnorodności biologicznej, w tym mapowanie i ocena ekosystemów i ich usług, wycena ekosystemów oraz inne instrumenty ekonomiczne służące ochronie różnorodności biologicznej, a także dostęp do zasobów genetycznych oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z ich wykorzystania;

(vi) degradacja gruntów i pustynnienie;

(vii) zapobieganie i zwalczanie nielegalnego pozyskiwania i handlu dzikimi zwierzętami, zasobami leśnymi i zasobami genetycznymi oraz wspieranie handlu tymi zasobami w sposób legalny, zrównoważony i możliwy do zidentyfikowania;

(viii) prawidłowe zarządzanie chemikaliami i odpadami;

(ix) zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi (zwane dalej „ZZZW") oraz polityka dotycząca powietrza i gleby;

(x) ochrona środowiska przybrzeżnego i morskiego oraz zarządzanie nim, a także zrównoważona niebieska gospodarka;

(xi) wyznaczanie i reprezentatywność obszarów chronionych, skuteczne zarządzanie obszarami chronionymi oraz połączenia między obszarami chronionymi, a także inne skuteczne obszarowe środki ochrony (OECM), w tym chronione obszary morskie; oraz

(xii) w miarę możliwości współpraca z sektorem prywatnym w obszarach, o których mowa w niniejszej literze.

Artykuł 5.2

Zmiany klimatu

1. Strony uznają, że poważne zagrożenie związane ze zmianami klimatu wymaga wspólnych działań na rzecz rozwoju niskoemisyjnego i odpornego na zmiany klimatu, a także działań w zakresie adaptacji.

2. Strony uznają znaczenie międzynarodowych regulacji i umów w obszarze zmian klimatu, w szczególności Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzonej w Nowym Jorku w dniu 9 maja 1992 r. (zwanej dalej „UNFCCC") i Porozumienia paryskiego, a także podkreślają, że ich wykonanie ma charakter nieodwracalny i stanowi potwierdzenie zobowiązań Stron wynikających z tych umów.

3. Strony współpracują w celu wzmocnienia współpracy w ramach UNFCCC, w celu wykonania Porozumienia paryskiego oraz ustalonych na poziomie krajowym wkładów Stron (zwanych dalej „ustalonymi na poziomie krajowym wkładami"), a także w celu zachęcania innych krajów do podjęcia takich działań i opracowania własnych długoterminowych strategii rozwoju na rzecz niskiej emisji gazów cieplarnianych.

4. Taka współpraca może obejmować:

a) ułatwianie dalszych działań w celu wniesienia wkładu w krajowe debaty i politykę;

b) wspieranie niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego zgodnie z Porozumieniem paryskim;

c) włączenie ustalonych na poziomie krajowym wkładów w krajowe polityki sektorowe i środki obejmujące transport, energię, infrastrukturę, urbanistykę, użytkowanie terenu i strategie sektorowe w zakresie inwestycji, w tym uwzględnienie procesów adaptacyjnych w sektorowych strategiach rozwoju;

d) wspieranie dialogu pomocniczego i wczesnego określania środków służących przeglądowi działań w dziedzinie klimatu we wszystkich krajach;

e) opracowanie agendy na rzecz przejrzystości w ramach Porozumienia paryskiego, w tym dialogu merytorycznego i współpracy w uzgodnionych obszarach priorytetowych;

f) usprawnienie innych procesów, takich jak ustabilizowanie przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (zwaną dalej „ICAO") emisji z międzynarodowego lotnictwa na poziomie z 2020 r., przyjęcie i sformułowanie przez Międzynarodową Organizację Morską (zwaną dalej „IMO") „Kompleksowej strategii dotyczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych ze statków" lub realizacja ambitnego celu dotyczącego ograniczenia stosowania wodorofluorowęglowodorów (zwanych dalej „HFC") na mocy Poprawki do Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, przyjętej w Kigali w dniu 15 października 2016 r., w tym ratyfikacja tej Poprawki i zapewnienie jej szybkiego wdrożenia w celu osiągnięcia ambitnego celu zakładającego globalne wycofanie się z użycia i produkcji HFC;

g) promowanie wewnętrznych polityk i programów klimatycznych w ramach Porozumienia paryskiego, w tym promowanie monitorowania emisji oraz mechanizmów rynkowych i nierynkowych, zrównoważonego i odpornego na zmiany klimatu rozwoju infrastruktury, energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej oraz zrównoważonego transportu, a także polityk i programów na rzecz przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wylesiania, degradacji lasów, gleby i wszystkich ekosystemów na klimat;

h) wzmocnienie synergii z przedsiębiorcami, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i władzami lokalnymi, uzupełniającymi wysiłki podejmowane przez państwa;

i) udział sektora prywatnego w dążeniu do gospodarki niskoemisyjnej;

j) promowanie środków rynkowych w celu wprowadzenia ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych i zasady „zanieczyszczający płaci”;

k) zwiększenie rozwoju i wdrażania technologii niskoemisyjnych i innych technologii przyjaznych dla klimatu w sposób opłacalny z ekonomicznego punktu widzenia;

l) stopniowe eliminowanie subsydiów na paliwa kopalne oraz promowanie rozwoju zrównoważonej gospodarki niskoemisyjnej, na przykład inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych i energooszczędne rozwiązania;

m) intensyfikację dwustronnego dialogu i środków w zakresie dostosowania, łagodzenia i wdrażania, takich jak transfer technologii, budowanie zdolności i finansowanie;

n) wspieranie uwzględniania przekrojowych podejść dotyczących płci i młodzieży w ramach wdrażania Agendy 2030 i Porozumienia paryskiego;

o) wspieranie polityk dotyczących wpływu klimatu na zasoby wodne;

p) wdrażanie Paktu paryskiego w sprawie wody i przystosowania się do zmiany klimatu w zlewniach rzek, jezior i warstw wodonośnych, przedstawionego na Konferencji ONZ w sprawie zmian klimatu w Paryżu w dniu 2 grudnia 2015 r., a także Planu działania Lima–Paryż, zainicjowanego na szczycie klimatycznym w Nowym Jorku w dniu 23 września 2014 r.;

q) wzmocnienie systemów współpracy w celu zapewnienia w przyszłości ambitniejszych ustalonych na poziomie krajowym wkładów, przy jednoczesnym uwzględnieniu procesu globalnego przeglądu.

Artykuł 5.3

Energia

1. Strony uznają znaczenie sektora energetycznego dla dobrobytu gospodarczego oraz międzynarodowego pokoju i stabilności oraz podkreślają, że transformacja sektora energetycznego ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów określonych w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i w Porozumieniu paryskim. Strony uznają potrzebę poprawy i dywersyfikacji dostaw energii (w tym promowania energii ze źródeł odnawialnych), promowania innowacji, badań, rozwoju i szkolenia zasobów ludzkich, a także zwiększenia efektywności energetycznej w celu zwiększenia wydajności energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego oraz zapewnienia bezpiecznej, zrównoważonej i przystępnej cenowo energii. Strony dążą do osiągnięcia tych celów.

2. Strony prowadzą wymianę informacji na temat energii oraz współpracują w wymiarze dwustronnym, regionalnym i wielostronnym w celu wspierania otwartych i konkurencyjnych rynków, wymiany najlepszych praktyk, promowania opartych na wiedzy naukowej, przejrzystych regulacji oraz prowadzenia dyskusji na temat obszarów współpracy w zakresie kwestii energetycznych, na przykład w ramach międzynarodowych forów, mechanizmów i inicjatyw.

ROZDZIAŁ 6

ROLNICTWO, GOSPODARKA MORSKA I RYBOŁÓWSTWO

Artykuł 6.1

Współpraca w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich

Współpraca między Stronami obejmuje między innymi:

a) politykę rolną i politykę rozwoju obszarów wiejskich;

b) perspektywy dla rynku rolnego;

c) zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu;

d) zrównoważone i odporne rolnictwo dzięki promowaniu wiedzy na temat „Zasad odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe" oraz „Dobrowolnych wytycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego" Komitetu ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego;

e) wspieranie rozwoju obszarów wiejskich poprzez budowanie zdolności w zakresie kwestii związanych z handlem, w tym oznaczeń geograficznych jako prawa własności intelektualnej;

f) rolnictwo ekologiczne;

g) badania naukowe i innowacje;

h) organizację i rozwój zrównoważonych procesów produkcji w przemyśle rolno-spożywczym (rolnictwo i zwierzęta gospodarskie);

i) organizację i rozwój produkcyjny społeczności wiejskich;

j) bezpieczeństwo żywnościowe;

k) zapobieganie pozbiorczym stratom i marnowaniu żywności;

l) badania stosowane w odniesieniu do produkcji rolnej i zwierzęcej oraz zarządzania taką produkcją; oraz

m) przetwarzanie produktów rolnych i spożywczych.

Artykuł 6.2

Gospodarka morska i rybołówstwo

1. Strony uznają znaczenie ochrony rybołówstwa, akwakultury i innej działalności morskiej oraz zrównoważonego i odpowiedzialnego zarządzania nimi, a także ich wkładu w zapewnianie możliwości gospodarczych, społecznych i środowiskowych dla obecnych i przyszłych pokoleń.

2. Strony intensyfikują dialog i zacieśniają współpracę w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie rybołówstwa i gospodarki morskiej.

3. W sposób zgodny ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi Strony:

a) przyczyniają się do poprawy globalnego systemu zarządzania oceanami, w tym w drodze uzupełniania luk regulacyjnych i niwelowania różnic we wdrażaniu oraz promowania ratyfikacji i wdrażania odpowiednich instrumentów w gospodarce morskiej i sektorze gospodarki rybnej z państwami trzecimi;

b) przyjmują skuteczne środki w zakresie monitorowania, kontroli i nadzoru, takie jak programy obserwacji, systemy monitorowania statków, kontrola przeładunków, inspekcje na morzu i środki stosowane przez państwo portu oraz powiązane sankcje mające na celu zachowanie stad rybnych i zapobieganie przełowieniu;

c) utrzymują lub podejmują działania służące zwalczaniu nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (zwanych dalej „połowami NNN") oraz prowadzą współpracę w tym zakresie, w tym, w stosownych przypadkach, wymianę informacji dotyczących działań w zakresie połowów NNN na ich wodach oraz wdrażanie polityk i środków służących do wykluczenia produktów pochodzących z połowów NNN z przepływów handlowych oraz działalności w zakresie chowu i hodowli ryb;

d) współpracują z regionalnymi organizacjami ds. zarządzania rybołówstwem, a w stosownych przypadkach w ramach organizacji, których obie Strony są członkami, obserwatorami lub współpracującymi krajami niebędącymi umawiającymi się stronami, w celu osiągnięcia dobrego zarządzania, w tym poprzez opowiadanie się za decyzjami mającymi podstawy naukowe oraz za stosowaniem się do tych decyzji w tych organizacjach;

e) promują rozwój zrównoważonych, odpowiedzialnych pod względem środowiskowym i konkurencyjnych pod względem gospodarczym procesów produkcji w przemyśle akwakultury słodkowodnej i morskiej;

f) zwiększają bezpieczeństwo i ochronę oceanów;

g) zmniejszają presję na oceany, w tym w drodze zwalczania odpadów morskich;

h) promują morskie planowanie przestrzenne i zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną;

i) wspierają badania morskie i biotechnologię; oraz

j) wymieniają się najlepszymi praktykami w zakresie zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej związanej z morzem będącej przedmiotem wspólnego zainteresowania Stron, takiej jak działalność dotycząca energii oceanicznej, turystyki przybrzeżnej i turystyki morskiej.

ROZDZIAŁ 7

POLITYKA GOSPODARCZA

Artykuł 7.1

Polityki makroekonomiczne

Strony intensyfikują dialog pomiędzy swoimi organami na temat polityk i tendencji makroekonomicznych oraz promują wymianę informacji i poglądów w tym zakresie.

Artykuł 7.2

Przedsiębiorczość i przemysł, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa

1. Strony promują środowisko sprzyjające rozwojowi i poprawie konkurencyjności MŚP oraz, w stosownych przypadkach, promują współpracę horyzontalną w obszarze polityki przemysłowej. Taka współpraca polega w szczególności na:

a) promowaniu kontaktów między podmiotami gospodarczymi, zachęcaniu do wspólnych inwestycji oraz ustanawianiu wspólnych przedsiębiorstw i sieci informacyjnych za pośrednictwem istniejących programów horyzontalnych;

b) wymianie informacji i doświadczeń w zakresie stwarzania warunków ramowych dla poprawy konkurencyjności MŚP oraz w zakresie procedur związanych z tworzeniem MŚP;

c) ułatwianiu działań prowadzonych przez MŚP obu Stron;

d) wymianie informacji i najlepszych praktyk dotyczących Przemysłu 4.0; oraz

e) promowaniu społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i ich rozliczalności oraz zachęcaniu do stosowania odpowiedzialnych praktyk handlowych, w tym zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

2. Strony ułatwiają odpowiednie działania w zakresie współpracy prowadzone przez sektor prywatny.

Artykuł 7.3

Działalność gospodarcza a prawa człowieka

Strony promują społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw na poziomie krajowym zgodnie z odpowiednimi normami międzynarodowymi, takimi jak Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej oraz wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w celu odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, a także promują budowanie zdolności i wymiany doświadczeń na poziomie międzynarodowym.

Artykuł 7.4

Surowce

1. Strony uznają, że przejrzyste, rynkowe podejście jest najlepszym sposobem na stworzenie otoczenia sprzyjającego inwestycjom w produkcję i handel surowcami.

2. Strony promują, w oparciu o wspólne interesy, współpracę w kwestiach dotyczących surowców w ramach odpowiednich struktur regionalnych lub wielostronnych lub w drodze dialogu dwustronnego prowadzonego na wniosek Strony. Współpraca ta ma na celu usunięcie barier w handlu surowcami w ramach tych struktur, wzmocnienie opartych na zasadach światowych reguł handlu surowcami, promowanie przejrzystości na światowych rynkach surowców oraz przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju.

3. Współpraca ta może obejmować wymianę informacji dotyczących:

a) podaży i popytu, dwustronnych kwestii handlowych i inwestycyjnych, a także kwestii związanych z handlem międzynarodowym;

b) taryfowych i pozataryfowych barier dotyczących surowców oraz związanych z nimi usług i inwestycji;

c) otoczenia regulacyjnego Stron;

d) technologii stosowanych w procesach produkcji i wykorzystaniu surowców; oraz

e) najlepszych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju przemysłu wydobywczego, w tym polityki w zakresie surowców mineralnych, planowania zagospodarowania przestrzennego, procedur wydawania pozwoleń, przejrzystości i ogólnego ładu.

Artykuł 7.5

Statystyka

Strony współpracują w dziedzinie statystyki, w szczególności w drodze aktywnego promowania wymiany najlepszych praktyk. Taka współpraca może obejmować:

a) częstszy udział w spotkaniach międzynarodowych wysokiego szczebla dotyczących tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) harmonizację metod statystycznych w celu poprawy porównywalności danych; oraz

c) tworzenie i rozpowszechnianie statystyk publicznych oraz opracowywanie wskaźników.

Artykuł 7.6

Transport

1. Strony współpracują i intensyfikują dialog we wszystkich istotnych obszarach polityki transportowej, w tym w zakresie zintegrowanej polityki transportowej, mając na względzie poprawę przepływu towarów i pasażerów, wspieranie bezpieczeństwa w transporcie morskim i lotniczym, ochronę środowiska oraz poprawę wydajności swoich systemów transportu.

2. Taka współpraca i dialog mogą obejmować:

a) wymianę informacji i najlepszych praktyk w odniesieniu do odpowiednich polityk i praktyk transportowych;

b) zacieśnienie stosunków między Meksykiem a Unią w dziedzinie lotnictwa, w tym zbadanie możliwości zawarcia szczególnej umowy lotniczej;

c) promowanie celów dotyczących nieograniczonego dostępu do międzynarodowych rynków morskich i handlu opartego na uczciwej konkurencji na zasadach handlowych;

d) ułatwianie transportu morskiego, usprawnianie łańcuchów logistycznych i transportu multimodalnego w celu zwiększenia konkurencyjności i zacieśnienia stosunków gospodarczych;

e) promowanie kwestii transportowych związanych z ochroną środowiska;

f) ułatwianie dialogu na poziomie ekspertów i współpracy w ramach międzynarodowych forów transportu; oraz

g) wspieranie transgranicznego elektronicznego przepływu informacji w celu promowania dynamicznego otoczenia na potrzeby skutecznych i opłacalnych usług transportowych.

ROZDZIAŁ 8

KSZTAŁCENIE, KULTURA I SPRAWY SPOŁECZNE

Artykuł 8.1

Kształcenie

Strony promują współpracę i dialog we właściwych obszarach kształcenia, w tym:

a) wzmacnianie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego;

b) zwiększanie mobilności studentów, badaczy, pracowników akademickich i administracyjnych instytucji szkolnictwa wyższego; oraz

c) wspieranie budowania zdolności w instytucjach szkolnictwa wyższego, w tym usprawnienie mechanizmów uznawania kwalifikacji i okresów nauki za granicą.

Artykuł 8.2

Kultura

1. Strony współpracują na odpowiednich forach międzynarodowych, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (zwanej dalej „UNESCO"), na rzecz realizacji wspólnych celów i wspierania różnorodności kulturowej, w tym w drodze wykonania Konwencji w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjętej przez Konferencję Generalną UNESCO w Paryżu w dniu 20 października 2005 r.

2. Strony promują ściślejszą współpracę w sektorach i przemysłach kultury i kreatywnych, w tym w odniesieniu do powstających i nowych technologii oraz mediów audiowizualnych, w celu między innymi zwiększenia wzajemnego zrozumienia i znajomości kultur.

3. Strony promują wymianę kulturalną oraz realizują wspólne inicjatywy w różnych obszarach kultury w dostępnych ramach współpracy.

4. Strony promują współpracę i wspólne inicjatywy związane z tworzeniem, promowaniem i rozpowszechnianiem treści cyfrowych w sferze artystycznej i kulturalnej w ramach prawnych, które uwzględniają i doceniają pracę twórców, jako sposób na zwiększenie powszechnego dostępu do kultury i jej części składowych.

5. Strony zachęcają do dialogu międzykulturowego między swoimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także między osobami fizycznymi.

6. Strony uznają rolę, jaką odgrywa kultura zarówno jako czynnik umożliwiający, jak i wspierający gospodarczy, społeczny i środowiskowy wymiar zapobiegania konfliktom i wspierania zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze, że przemysł kultury i przemysł kreatywny stanowią główne siły napędowe gospodarek krajów rozwiniętych i rozwijających się.

Artykuł 8.3

Zatrudnienie i sprawy społeczne

1. Strony uznają, że poprawa poziomu życia, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i promowanie godnej pracy powinny stanowić centralny element polityki zatrudnienia i polityki społecznej.

2. Strony szanują i promują podstawowe zasady i prawa w pracy określone w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy (zwanej dalej „MOP") dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy w Genewie w dniu 18 czerwca 1998 r., oraz w odpowiednich konwencjach MOP, których są stronami.

3. Strony zacieśniają współpracę w dziedzinie zatrudnienia, dialogu społecznego i spraw społecznych oraz promują wymianę informacji dotyczących zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, kwestii związanych z zatrudnieniem oraz ochrony socjalnej.

Artykuł 8.4

Gwałtowne zmiany technologiczne

Strony wymieniają się wnioskami i najlepszymi praktykami w celu przeciwdziałania w sposób skuteczny i wszechstronny skutkom gwałtownych zmian technologicznych, automatyzacji i ich konsekwencjom dla pełnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Artykuł 8.5

Spójność społeczna i włączenie społeczne

Strony współpracują w celu zwiększenia spójności społecznej poprzez ograniczanie ubóstwa we wszystkich jego formach oraz nierówności i wykluczenia społecznego w celu globalnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz promowania sprawiedliwej globalizacji, pełnego zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich mężczyzn i kobiet, w tym poprzez:

a) wzmocnienie systemów ochrony socjalnej;

b) zachęcanie do zapewnienia równego dostępu i niedyskryminacji w polityce społecznej;

c) wspieranie innowacji w celu sprostania wyzwaniom społecznym poprzez wymianę informacji na temat najlepszych praktyk oraz promowanie dialogu i badań w tym obszarze; oraz

d) promowanie solidarności w gospodarce społecznej na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.

Artykuł 8.6

Opieka zdrowotna

1. Strony współpracują w obszarze zdrowia publicznego, w tym profilaktyki i promocji zdrowia, w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa zdrowia publicznego i promowania powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego.

2. Taka współpraca może obejmować:

a) wymianę informacji i współpracę w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) promowanie wykonywania międzynarodowych umów w dziedzinie zdrowia; oraz

c) ułatwianie programów wymiany, stypendiów i szkoleń w obszarach, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 8.7

Turystyka

1. Strony współpracują w obszarze turystyki. Współpraca ta ma na celu przede wszystkim poprawę wymiany informacji i najlepszych praktyk w celu zapewniania zrównoważonego i trwałego rozwoju turystyki oraz wspieranie tworzenia miejsc pracy i rozwoju gospodarczego.

2. Taka współpraca koncentruje się na:

a) ochronie dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz maksymalizacji jego potencjału;

b) praktykach zachęcających do społecznie odpowiedzialnej turystyki i poszanowania społeczności lokalnych;

c) wymianie informacji i najlepszych praktyk dotyczących działań na rzecz poprawy umiejętności i kompetencji w sektorze turystyki;

d) promowaniu wymiany informacji i współpracy na rzecz sektorów kreatywnych i innowacji w sektorze turystyki; oraz

e) wymianie najlepszych praktyk w celu uwzględnienia aspektu zrównoważonego rozwoju, w szczególności różnorodności biologicznej, w turystyce.

ROZDZIAŁ 9

BADANIA NAUKOWE, INNOWACJE I GOSPODARKA CYFROWA

Artykuł 9.1

Badania naukowe i innowacje

1. Strony współpracują w obszarze badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji na zasadzie wspólnego interesu i wzajemnych korzyści oraz zgodnie ze swoim prawodawstwem. Celem takiej współpracy jest promowanie zrównoważonego rozwoju, radzenie sobie z globalnymi wyzwaniami społecznymi, osiągnięcie doskonałości naukowej, poprawa konkurencyjności regionalnej, a także wzmacnianie stosunków między Stronami, prowadzące do powstania długotrwałych partnerstw. Strony wspierają dialog merytoryczny na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz wykorzystują w sposób komplementarny swoje różne instrumenty, w tym umowy o współpracy naukowej i technologicznej.

2. Strony dążą do:

a) poprawy warunków mobilności badaczy, naukowców, ekspertów, studentów i przedsiębiorców oraz przepływu materiałów i wyposażenia przez granice;

b) ułatwienia wzajemnego dostępu do programów w dziedzinie nauki, technologii i innowacji, do infrastruktury i obiektów badawczych, publikacji oraz danych naukowych;

c) zwiększenia współpracy w zakresie badań przednormalizacyjnych i normalizacji; oraz

d) promowania wspólnych zasad w celu osiągnięcia odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony oraz egzekwowania praw własności intelektualnej w projektach dotyczących badań naukowych i innowacji.

3. Strony promują następujące działania podejmowane przez organizacje publiczne, publiczne i prywatne ośrodki badań naukowych, instytucje szkolnictwa wyższego, agencje ds. innowacji i sieci innowacji oraz inne zainteresowane strony, w tym MŚP:

a) wspólne inicjatywy mające na celu podniesienie świadomości w zakresie nauki, technologii i innowacji oraz programy budowania zdolności i możliwości udziału w programach każdej Strony;

b) wspólne spotkania i warsztaty mające na celu wymianę informacji i najlepszych praktyk oraz określenie obszarów wspólnych badań;

c) wspólne działania badawcze w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

d) wzajemnie uznawaną ocenę i ewaluację współpracy naukowej oraz upowszechnianie odpowiednich wyników.

Artykuł 9.2

Gospodarka cyfrowa

1. Strony uznają, że technologie informacyjno-komunikacyjne (zwane dalej „ICT") są kluczowym elementem współczesnego życia i mają istotne znaczenie dla przyczynienia się do rozpowszechniania informacji i pogłębiania wiedzy w społeczeństwie w celu zintensyfikowania rozwoju gospodarczego, edukacyjnego i społecznego. Strony wymieniają poglądy na temat swoich polityk w tej dziedzinie.

2. Taka współpraca może obejmować:

a) wymianę poglądów na temat różnych aspektów strategii jednolitego rynku cyfrowego, w szczególności polityk i uregulowań dotyczących łączności elektronicznej, w tym dostępu do usług sieci szerokopasmowej, ochrony prywatności i danych osobowych, administracji elektronicznej, otwartych danych publicznych, otwartych danych, bezpieczeństwa w internecie, e-zdrowia oraz niezależności organów regulacyjnych;

b) promowanie ICT jako środka promowania rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego, włączenia społecznego i cyfrowego oraz różnorodności kulturowej, z naciskiem na ducha przedsiębiorczości i współpracę opartą na uczestnictwie, a także stymulowanie łączności w szkołach oraz rozwijanie sieci badawczych i akademickich;

c) rozwijanie wzajemnego połączenia i interoperacyjności sieci badawczych, infrastruktur i usług obliczeniowych oraz infrastruktur i usług dotyczących danych naukowych, w tym w kontekście regionalnym;

d) współpracę w dziedzinie administracji elektronicznej i usług zaufania, takich jak podpis elektroniczny i identyfikacja elektroniczna (e-identyfikacja), ze szczególnym uwzględnieniem wymiany zasad polityki, informacji i najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania ICT do unowocześnienia administracji publicznej, promowania wysokiej jakości usług publicznych, poprawy wydajności organizacyjnej i przejrzystego zarządzania zasobami publicznymi;

e) wymianę informacji dotyczących norm, oceny zgodności i homologacji typu; oraz

f) promowanie wymiany i kształcenia specjalistów, w szczególności młodych specjalistów.

CZĘŚĆ III ([3])

HANDEL I INWESTYCJE

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE I INSTYTUCJONALNE

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Artykuł 1.1

Ustanowienie strefy wolnego handlu

Na mocy niniejszej części niniejszej Umowy Strony ustanawiają strefę wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV GATT 1994 i art. V GATS.

Artykuł 1.2

Cele

Celami niniejszej części niniejszej Umowy są:

a) rozszerzenie i dywersyfikacja handlu towarami, zgodnie z art. XXIV GATT 1994, między Stronami w drodze obniżenia lub zniesienia ceł i barier pozataryfowych w handlu;

b) ułatwienie handlu towarami, w szczególności poprzez postanowienia dotyczące ułatwień celnych i ułatwień w handlu, norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych, przy jednoczesnym zachowaniu prawa każdej Strony do wprowadzania na swoim terytorium regulacji mających na celu realizację celów polityki publicznej;

c) liberalizacja handlu usługami, zgodnie z art. V GATS;

d) opracowanie ram sprzyjających zwiększeniu przepływów inwestycji poprzez zapewnienie przejrzystych, stabilnych i przewidywalnych zasad regulujących warunki zakładania przedsiębiorstw i związanego z tym przepływu kapitału oraz zagwarantowanie odpowiedniej równowagi między liberalizacją i ochroną inwestycji a prawem każdej Strony do wprowadzania regulacji mających na celu realizację uzasadnionych celów polityki;

e) utworzenie systemu sądów ds. inwestycji w celu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w sposób skuteczny, bezstronny i przewidywalny;

f) faktyczne i wzajemne otwarcie rynków zamówień rządowych Stron;

g) promowanie innowacji i kreatywności poprzez zapewnienie odpowiedniej i skutecznej ochrony praw własności intelektualnej zgodnie z obowiązkami międzynarodowymi obowiązującymi między Stronami, oraz równowagi między tą ochroną a interesem publicznym;

([3]) W przypadku gdy postanowienie niniejszej części zawiera odesłanie do innego postanowienia niniejszej Umowy, należy je rozumieć jako odesłanie do innego postanowienia niniejszej części, o ile wyraźnie nie wskazano inaczej.

h) prowadzenie stosunków handlowych i inwestycyjnych między Stronami zgodnie z zasadą wolnej i niezakłóconej konkurencji;

i) promowanie zrównoważonego rozwoju oraz rozwoju handlu międzynarodowego w sposób, który przyczynia się do osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju obejmującego rozwój gospodarczy, rozwój społeczny i ochronę środowiska;

j) utworzenie skutecznego, sprawiedliwego i przewidywalnego mechanizmu rozstrzygania sporów w celu rozwiązywania sporów między Stronami dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej części niniejszej Umowy.

Artykuł 1.3

Definicje o zasięgu ogólnym

Do celów niniejszej części niniejszej Umowy, o ile nie postanowiono inaczej:

a) „decyzja administracyjna o zasięgu ogólnym" oznacza decyzję administracyjną lub interpretację, które mają zastosowanie do wszystkich osób i stanów faktycznych, które na ogół wchodzą w zakres tej decyzji administracyjnej lub tej interpretacji, i które ustanawiają normę postępowania, ale nie obejmuje:

(i) ustalenia lub decyzji wydanych w postępowaniu administracyjnym lub *quasi* sądowym, które ma zastosowanie do konkretnej osoby, towaru lub usługi drugiej Strony w szczególnym przypadku; lub

(ii) innej decyzji wydanej w odniesieniu do konkretnego działania lub praktyki;

b) „Porozumienie w sprawie rolnictwa" oznacza Porozumienie w sprawie rolnictwa w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

c) „towar rolny" oznacza produkt wymieniony w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa;

d) „usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku" oznaczają czynności naprawy i obsługi technicznej prowadzone w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w czasie, gdy jest on wycofany z użytku, i nie obejmują obsługi liniowej;

e) „Porozumienie antydumpingowe" oznacza Porozumienie o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

f) „usługi komputerowego systemu rezerwacji" oznaczają usługi świadczone przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów przewoźników lotniczych, dostępności oraz opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;

g) „cło" oznacza cła lub opłaty dowolnego rodzaju nałożone na przywóz towaru lub w związku z przywozem towaru; obejmuje ono wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub należności dodatkowe nałożone w związku z takim przywozem, natomiast nie obejmuje:

(i) należności odpowiadających podatkom wewnętrznym nałożonym zgodnie z art. 2.3 niniejszej Umowy;

(ii) cła antydumpingowego lub wyrównawczego ([4]) stosowanego zgodnie z GATT 1994, Porozumieniem antydumpingowym lub Porozumieniem w sprawie SCM, stosownie do przypadku;

([4]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że definicja cła nie ma wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z rozdziału 5 (Środki ochrony handlu).

(iii) opłat lub innych należności nakładanych na przywóz lub w związku z przywozem towaru, których kwota jest ograniczona do przybliżonego kosztu świadczonych usług; oraz

(iv) składki oferowanej lub pobieranej z tytułu przywozu towarów, wynikającej z systemu przetargowego zatwierdzonego do zarządzania kontyngentami taryfowymi zgodnie z dodatkiem 2-A-4 (Kontyngenty taryfowe Meksyku);

h) „Porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej" oznacza Porozumienie o stosowaniu artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

i) „dni" oznaczają dni kalendarzowe, w tym weekendy i święta;

j) „DSU" oznacza Uzgodnienie w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów zawarte w załączniku 2 do Porozumienia WTO;

k) „przedsiębiorstwo" oznacza podmiot prawny właściwie utworzony lub w inny sposób zorganizowany zgodnie z mającym zastosowanie prawem, nastawiony na zysk lub w innych celach, prywatny lub publiczny, w tym spółkę kapitałową, trust, spółkę osobową, spółkę *joint venture*, jednoosobową działalność gospodarczą lub stowarzyszenie;

l) „istniejący" oznacza obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;

m) „waluta w pełni wymienialna" oznacza walutę, która znajduje się w szerokim obrocie na międzynarodowych rynkach walutowych i jest powszechnie stosowana w międzynarodowych transakcjach;

n) „GATS" oznacza Układ ogólny w sprawie handlu usługami w załączniku 1B do Porozumienia WTO;

o) „GATT 1994" oznacza Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994 w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

p) „towary" oznaczają zarówno materiały, jak i produkty;

q) „towar Strony" oznacza towar krajowy w rozumieniu GATT 1994 i obejmuje towary pochodzące tej Strony;

r) „obsługa naziemna" oznacza świadczenie w porcie lotniczym, za wynagrodzeniem lub na podstawie umowy, następujących usług: reprezentowanie przedsiębiorstw lotniczych, usługi w zakresie administracji i nadzoru, obsługa pasażerów, obsługa bagażu, obsługa ramp, usługi gastronomiczne [5], obsługa towarów i przesyłek, zaopatrzenie w paliwo, obsługa oraz sprzątanie statków powietrznych, transport powierzchniowy i operacje lotnicze, czynności administracyjne związane z załogą i planowanie lotów; natomiast nie obejmuje ona własnej obsługi naziemnej, usług ochrony, obsługi liniowej, naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego; eksploatacji niezbędnej scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, systemy obsługi bagażu i systemy transportu wewnątrzlotniskowego, ani zarządzania taką infrastrukturą;

s) „system zharmonizowany" lub „HS" oznacza zharmonizowany system oznaczania i kodowania towarów, w tym jego Ogólne reguły interpretacji, uwagi do sekcji, uwagi do działów i uwagi do podpozycji, wraz ze zmianami;

t) „środek" oznacza przepisy ustawowe lub wykonawcze, reguły, procedury, decyzje, czynności administracyjne, wymogi lub praktyki [6];

[5] Z wyjątkiem przygotowywania żywności.
[6] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że termin „środek" obejmuje zaniechanie działania.

u) „obywatel" oznacza osobę fizyczną, która ma obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub Meksyku zgodnie z ich prawem lub jest stałym rezydentem Strony;

v) „osoba fizyczna" oznacza ([7]):

(i) w przypadku Unii Europejskiej – obywatela jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z ustawodawstwem tego państwa ([8]); oraz

(ii) w przypadku Meksyku – obywatela Meksyku zgodnie z ustawodawstwem Meksyku;

osobę fizyczną będącą obywatelem Meksyku i mającą obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej uznaje się wyłącznie za osobę fizyczną Strony dominującego i efektywnego obywatelstwa tej osoby;

w) „OECD" oznacza Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;

x) „towar pochodzący" oznacza towar kwalifikujący się jako pochodzący zgodnie z regułami pochodzenia określonymi w rozdziale 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia);

y) „osoba" oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo;

z) „osoba Strony" oznacza obywatela lub przedsiębiorstwo Strony;

aa) „preferencyjne traktowanie taryfowe" oznacza stawkę celną mającą zastosowanie do towaru pochodzącego zgodnie z art. 2.4 (Zniesienie lub obniżenie ceł);

bb) „Porozumienie w sprawie środków ochronnych" oznacza Porozumienie w sprawie środków ochronnych w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

cc) „Porozumienie w sprawie SCM" oznacza Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

dd) „sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego" oznacza możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu własnych usług transportu lotniczego przez danego przewoźnika lotniczego, która obejmuje wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja, natomiast nie obejmuje wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków;

ee) „usługodawca" oznacza osobę, która świadczy lub zamierza świadczyć usługę;

ff) „Porozumienie w sprawie SPS" oznacza Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

gg) „przedsiębiorstwo państwowe" oznacza przedsiębiorstwo, które stanowi własność Strony lub pozostaje pod jej kontrolą;

hh) „Porozumienie w sprawie TBT" oznacza Porozumienie w sprawie barier technicznych w handlu w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

([7]) Definicję tą stosuje się do celów rozdziałów 10–19.

([8]) Definicja osoby fizycznej Unii Europejskiej obejmuje również osoby fizyczne stale zamieszkujące w Republice Łotewskiej, które nie są obywatelami Republiki Łotewskiej ani innego państwa, ale które zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Republiki Łotewskiej są uprawnione do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami.

ii) „terytorium" oznacza terytorium, do którego stosuje się niniejszą Umowę zgodnie z art. 2.2 (Terytorialny zakres stosowania) części IV niniejszej Umowy;

jj) „państwo trzecie" oznacza państwo lub terytorium, które nie są objęte terytorialnym zakresem stosowania niniejszej Umowy;

kk) „Porozumienie TRIPS" oznacza Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej w załączniku 1C do Porozumienia WTO;

ll) „Konwencja wiedeńska o prawie traktatów" oznacza Konwencję wiedeńską o prawie traktatów, sporządzoną w Wiedniu w dniu 23 maja 1969 r.;

mm) „WTO" oznacza Światową Organizację Handlu; oraz

nn) „Porozumienie WTO" oznacza Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu, sporządzone w Marrakeszu dnia 15 kwietnia 1994 r.

Artykuł 1.4

Związek z Porozumieniem WTO

Strony potwierdzają swoje wzajemne prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia WTO.

Artykuł 1.5

Odesłania do przepisów i innych umów

1. O ile nie wskazano inaczej, wszelkie odesłania do przepisów prawa zawarte w niniejszej części niniejszej Umowy, zarówno ogólne, jak i wskazujące konkretną ustawę, rozporządzenie lub dyrektywę, należy rozumieć jako odesłanie do przepisów prawa w brzmieniu uwzględniającym ewentualne zmiany.

2. O ile nie wskazano inaczej, wszelkie zawarte w niniejszej części niniejszej Umowy odesłania do innych umów lub instrumentów prawnych, w całości lub w części, lub włączenie ich poprzez odesłanie należy rozumieć jako obejmujące:

a) powiązane załączniki, protokoły, przypisy, uwagi interpretacyjne i noty wyjaśniające; oraz

b) umowy zastępujące, których Strony są stronami, lub zmiany, które są wiążące dla Stron, z wyjątkiem przypadków gdy odesłanie potwierdza istniejące prawa i obowiązki.

Artykuł 1.6

Wykonywanie obowiązków

1. Każda Strona przyjmuje ogólne lub szczególne środki wymagane do wykonywania obowiązków wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy, w tym środki wymagane do zapewnienia wykonania takich obowiązków przez władze i organy centralne, regionalne lub lokalne, a także organy niepubliczne wykonujące uprawnienia delegowane.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może zawiesić prawa i obowiązki wynikające z niniejszej części niniejszej Umowy, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w części IV art. 2.3 (Wykonywanie obowiązków) ust. 3 niniejszej Umowy, wyłącznie w przypadku naruszenia niniejszej części niniejszej Umowy przez drugą Stronę i zgodnie z wymogami określonymi w tej części, w tym w rozdziale 31 (Rozstrzyganie sporów).

SEKCJA B

Postanowienia instytucjonalne

Artykuł 1.7

Zadania szczególne Wspólnej Rady

1. W przypadku gdy Wspólna Rada ustanowiona w części IV art. 1.2 (Wspólna Rada) niniejszej Umowy wykonuje zadania powierzone jej w niniejszej części niniejszej Umowy, czyni to w składzie, na szczeblu ministerialnym, złożonym z przedstawicieli Strony UE odpowiedzialnych za sprawy związane z handlem i inwestycjami, z jednej strony, oraz przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki Meksyku, z drugiej strony, lub z osób przez nich wyznaczonych.

2. W ramach realizacji celów niniejszej części niniejszej Umowy Wspólna Rada może zmieniać:

a) załącznik 2-A (Harmonogram znoszenia ceł) oraz załącznik 2-E (Odpowiednie środki dotyczące produktów sektora wina i napojów spirytusowych);

b) rozdział 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia) wraz z załącznikami 3-A–3-D;

c) załącznik 10-D (Kodeks postępowania członków Trybunału, członków Trybunału Odwoławczego i mediatorów);

d) odpowiednie listy i wykazy Meksyku zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 6 i art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 4;

e) załącznik 21-A (Zamówienia Unii Europejskiej objęte niniejszą Umową) i załącznik 21-B (Zamówienia Meksyku objęte niniejszą Umową);

f) załącznik 25-B (Wykaz oznaczeń geograficznych);

g) załącznik 31-A (Regulamin wewnętrzny) i załącznik 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

3. W ramach realizacji celów niniejszej części niniejszej Umowy Wspólna Rada może również:

a) przyjmować wiążącą interpretację postanowień niniejszej części niniejszej Umowy;

b) podejmować inne decyzje, jak przewidziano w niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

c) podejmować inne, uzgodnione przez Strony działania związane z wykonywaniem swoich zadań.

4. Zgodnie ze swoimi mającymi zastosowanie procedurami prawnymi każda Strona wprowadza zmiany, o których mowa w ust. 2 lit. a), w terminie uzgodnionym wspólnie przez Strony.

Artykuł 1.8

Zadania szczególne Wspólnego Komitetu

1. W przypadku gdy Wspólny Komitet ustanowiony w części IV art. 1.3 (Wspólny Komitet) niniejszej Umowy wykonuje zadania powierzone mu w ramach niniejszej części niniejszej Umowy, czyni to w składzie złożonym z przedstawicieli wysokiego szczebla Strony UE odpowiedzialnych za sprawy związane z handlem i inwestycjami, z jednej strony, oraz przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki Meksyku, z drugiej strony, zgodnie z odpowiednimi wymogami każdej Strony, lub z osób przez nich wyznaczonych.

2. Wspólny Komitet:

a) wspiera Wspólną Radę w wykonywaniu jej zadań dotyczących spraw związanych z handlem;

b) odpowiada za właściwe wykonanie i stosowanie postanowień niniejszej części niniejszej Umowy oraz za ocenę wyników uzyskanych w wyniku jej stosowania;

c) bez uszczerbku dla postanowień rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów), dąży do zapobiegania sporom i różnicom zdań, które mogą wyniknąć w związku z wykładnią lub stosowaniem niniejszej części niniejszej Umowy, i do ich rozstrzygania;

d) nadzoruje prace podkomitetów i innych gremiów ustanowionych na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

e) omawia sposoby dalszego rozwijania handlu i inwestycji między Stronami.

3. Wykonując obowiązki określone w ust. 2, Wspólny Komitet może:

a) ustanawiać dodatkowe podkomitety oraz gremia inne niż te ustanowione w niniejszej części niniejszej Umowy, składające się z przedstawicieli Stron, oraz powierzać im obowiązki w ramach swoich właściwości, a także może podjąć decyzję o zmianie zadań powierzonych ustanowionym przez siebie podkomitetom i innym gremiom lub o ich rozwiązaniu;

b) zalecać Wspólnej Radzie przyjęcie decyzji zgodnych z celami szczegółowymi niniejszej części niniejszej Umowy, w tym zmian, o których mowa w art. 1.7 ust. 2 lit. a), lub przyjmować takie decyzje w przerwach między posiedzeniami Wspólnej Rady lub gdy Wspólna Rada nie może się zebrać; oraz

c) podejmować inne działania związane z wykonywaniem swoich zadań zgodnie z ustaleniami Stron lub zgodnie z poleceniami Wspólnej Rady.

Artykuł 1.9

Koordynatorzy ds. części III niniejszej Umowy

1. Każda Strona wyznacza koordynatora ds. niniejszej części niniejszej Umowy i powiadamia o tym drugą Stronę w terminie 60 dni od wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Koordynatorzy:

a) ułatwiają komunikację między Stronami w sprawach dotyczących niniejszej części niniejszej Umowy, a także między innymi punktami kontaktowymi ustanowionymi na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy;

b) wspólnie ustalają porządek obrad i przeprowadzają wszelkie inne niezbędne przygotowania do posiedzeń Wspólnej Rady i Wspólnego Komitetu zgodnie z niniejszym artykułem; oraz

c) podejmują, w stosownych przypadkach, działania następcze w związku z decyzjami Wspólnej Rady i Wspólnego Komitetu.

Artykuł 1.10

Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy

1. Niniejszym Strony ustanawiają następujące podkomitety i inne gremia składające się z przedstawicieli Strony UE, z jednej strony, i przedstawicieli Meksyku, z drugiej strony:

a) Komitet ds. Handlu Towarami;

b) Podkomitet ds. Rolnictwa;

c) Podkomitet ds. Handlu Winem i Napojami Spirytusowymi;

d) Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia;

e) Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych;

f) Wspólna grupa robocza ds. dobrostanu zwierząt i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

g) Podkomitet ds. Barier Technicznych w Handlu;

h) Podkomitet ds. Usług i Inwestycji;

i) Podkomitet ds. Usług Finansowych;

j) Podkomitet ds. Zamówień Publicznych;

k) Podkomitet ds. Własności Intelektualnej;

l) Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

2. O ile niniejsza część niniejszej Umowy nie stanowi inaczej, część IV art. 1.4 (Podkomitety i inne gremia) niniejszej Umowy stosuje się do podkomitetów i innych gremiów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Podkomitety i inne gremia, o których mowa w ust. 1, mogą wydawać odpowiednie zalecenia w przypadkach przewidzianych w niniejszej części niniejszej Umowy.

4. Zalecenia wydaje się w drodze konsensusu.

Artykuł 1.11

Stosunki ze społeczeństwem obywatelskim

1. W celu omówienia spraw związanych ze stosowaniem niniejszej części niniejszej Umowy każda Strona spotyka się co najmniej raz w roku ze swoją wewnętrzną grupą doradczą, o której mowa w części IV art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Wspólna Rada lub Wspólny Komitet zbierają się w składzie rozstrzygającym sprawy dotyczące handlu, zwołują – w celu prowadzenia dialogu na temat stosowania niniejszej części niniejszej Umowy – posiedzenie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w części IV art. 1.8 (Forum Społeczeństwa Obywatelskiego) niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

HANDEL TOWARAMI

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Artykuł 2.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „czynność konsularna" oznacza procedurę uzyskania od konsula Strony dokonującej przywozu na terytorium Strony dokonującej wywozu lub na terytorium strony trzeciej faktury konsularnej lub wizy konsularnej dla faktur handlowych, świadectwa pochodzenia, manifestu ładunkowego, deklaracji wywozowej przewoźników lub innej dokumentacji wymaganej przy przywozie towaru lub w związku z przywozem towaru;

b) „procedura licencjonowania wywozu" oznacza procedurę administracyjną wymagającą – jako warunek wstępny wywozu z terytorium Strony dokonującej wywozu – złożenia odpowiedniemu organowi administracyjnemu lub organom administracyjnym Strony dokonującej wywozu wniosku lub innych dokumentów, innych niż zazwyczaj wymagane w procedurach odprawy celnej;

c) „Porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu" oznacza Porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

d) „procedura licencjonowania przywozu" oznacza procedurę administracyjną wymagającą – jako warunek wstępny przywozu na terytorium Strony dokonującej przywozu – złożenia odpowiedniemu organowi administracyjnemu lub organom administracyjnym Strony dokonującej przywozu wniosku lub innych dokumentów, innych niż zazwyczaj wymagane w procedurach odprawy celnej.

Artykuł 2.2

Zakres stosowania

O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, niniejszy rozdział stosuje się do handlu towarami Strony.

Artykuł 2.3

Traktowanie narodowe

1. Każda Strona przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994 wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi. W tym celu art. III GATT 1994 oraz uwagi i postanowienia uzupełniające włącza się do niniejszej Umowy i stanowią one jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie narodowe w przypadku szczebla władzy w Meksyku innego niż szczebel federalny lub szczebla władzy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie Unii Europejskiej oznacza traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznawane jest przez ten szczebel władzy podobnym, bezpośrednio konkurencyjnym lub substytucyjnym towarom pochodzącym odpowiednio z Meksyku lub państwa członkowskiego.

Artykuł 2.4

Zniesienie lub obniżenie ceł

1. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, Strony znoszą lub obniżają cła na towary pochodzące zgodnie z załącznikiem 2-A i z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy nie stosują żadnych ceł w odniesieniu do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych objętych działami 1–97 systemu zharmonizowanego innych niż te ujęte odpowiednio w dodatku 2-A-1 lub 2-A-2 do załącznika 2-A.

2. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, Strona nie podwyższa istniejącego cła ani nie wprowadza nowego cła na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony ([9]).

3. Jeżeli Strona obniża swoją stawkę celną stosowaną względem kraju najbardziej uprzywilejowanego, stawka ta ma zastosowanie do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony, tak długo jak stawka ta jest niższa niż stawka ustalona zgodnie z załącznikiem 2-A.

4. Na wniosek Strony Strony konsultują się, aby rozważyć możliwość poprawy traktowania taryfowego w zakresie dostępu do rynku towarów pochodzących, określonego w załączniku 2-A. Wspólna Rada może podjąć decyzję o zmianie tego załącznika ([10]).

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może utrzymać lub podwyższyć cło na towary pochodzące do wysokości zatwierdzonej przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO.

Artykuł 2.5

Cła wywozowe, podatki lub inne należności

1. Strona nie może przyjmować ani utrzymać żadnych podatków lub należności z tytułu wywozu towaru na terytorium drugiej Strony, które przewyższają podatki lub należności nałożone na ten towar, gdy jest on przeznaczony do konsumpcji wewnętrznej.

2. Strona nie może przyjmować ani utrzymać żadnych ceł lub należności dowolnego rodzaju nakładanych na wywóz towaru na terytorium drugiej Strony lub w związku z tym wywozem, które przewyższają należności nałożone na ten towar, gdy jest on przeznaczony do konsumpcji wewnętrznej.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronie nałożenia na wywóz towaru opłaty lub należności dozwolonej na podstawie art. 2.6.

Artykuł 2.6

Opłaty i formalności

1. Opłaty i inne należności nakładane przez Stronę na przywóz lub wywóz towarów drugiej Strony lub w związku z przywozem lub wywozem takich towarów muszą być ograniczone do przybliżonych kosztów świadczonych usług i nie mogą one stanowić pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów podatkowych.

2. Strona nie może stosować opłaty za procedurę rejestracji celnej towarów pochodzących ([11]).

([9]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w następstwie jednostronnego obniżenia cła Strona może podwyższyć cło do poziomu określonego na dany rok w harmonogramie znoszenia ceł zgodnie z załącznikiem 2-A.

([10]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zmiana ta zastępuje wszelkie stawki celne lub kategorie znoszenia ceł określone w załączniku 2-A.

([11]) W przypadku Meksyku opłata za procedurę rejestracji celnej odnosi się do „*Derecho de Trámite Aduanero*".

3. Każda Strona publikuje wszystkie opłaty i należności, które nakłada w związku z przywozem lub wywozem, w taki sposób, aby umożliwić władzom publicznym, przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym stronom zapoznanie się z nimi.

4. Strona nie może wymagać czynności konsularnych, w tym zapłaty powiązanych opłat i należności, w związku z przywozem towarów drugiej Strony ([12]).

Artykuł 2.7

Towary ponownie wprowadzone po ich naprawie lub modyfikacji

1. „Naprawa lub modyfikacja" oznacza wszelkie procesy przetwarzania towaru stosowane w celu usunięcia uszkodzeń eksploatacyjnych lub szkód materialnych i obejmujące przywrócenie towarowi jego pierwotnej funkcji lub zapewnienie zgodności z wymogami technicznymi dotyczącymi jego używania, bez których towar ten nie mógłby być nadal używany w zwykły sposób do celów, do których jest przeznaczony. Naprawa towaru obejmuje odnowę i konserwację, natomiast nie obejmuje działań ani procesów, które:

a) prowadzą do pozbawienia towaru jego istotnych właściwości lub do powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;

b) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy; lub

c) stosuje się w celu znacznej zmiany funkcji towaru.

2. Strona nie może stosować cła w odniesieniu do towarów, niezależnie od ich pochodzenia, które powracają na jej terytorium po ich tymczasowym wywiezieniu z jej terytorium na terytorium drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, niezależnie od tego, czy taka naprawa lub modyfikacja mogłaby zostać przeprowadzona na terytorium Strony, z której towary zostały wywiezione do celów naprawy lub modyfikacji.

3. Ust. 2 nie stosuje się do towarów przywożonych pod zabezpieczeniem majątkowym lub na podobnych zasadach do wolnych obszarów celnych, które to towary są następnie wywożone w celu naprawy i nie są ponownie przywożone pod zabezpieczeniem majątkowym lub na podobnych zasadach do wolnych obszarów celnych.

4. Strona nie może stosować cła w odniesieniu do towarów tymczasowo przywiezionych z terytorium drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, niezależnie od ich pochodzenia.

Artykuł 2.8

Towary przerobione

1. „Towar przerobiony" oznacza towar klasyfikowany do działów 84–90 lub do pozycji 9402 systemu zharmonizowanego, z wyjątkiem towarów wymienionych w załączniku 2-Bdo niniejszej Umowy, który:

a) całkowicie lub częściowo wyprodukowano z materiałów uzyskanych z towarów wcześniej używanych;

b) charakteryzuje się podobnymi wynikami i warunkami pracy oraz żywotnością, jak podobny towar nowy; oraz

([12]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona dokonująca przywozu może wymagać potwierdzenia autentyczności dokumentów przez właściwego konsula na terytorium Strony dokonującej wywozu:
a) na potrzeby dochodzenia lub audytu lub
b) na potrzeby przywozu majątku gospodarstwa domowego.

c) otrzymuje tę samą gwarancję, co towar nowy.

2. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, Strona nie może przyznawać towarom przerobionym drugiej Strony traktowania mniej korzystnego niż to, które przyznaje podobnym towarom nowym.

3. Z zastrzeżeniem swoich obowiązków wynikających z niniejszej Umowy i Porozumienia WTO, Strona może wymagać, aby towary przerobione:

a) były oznaczane jako takie do celów dystrybucji lub sprzedaży na jej terytorium, w tym opatrzone określoną etykietą, aby uniknąć wprowadzania konsumentów w błąd; oraz

b) spełniały wszystkie mające zastosowanie wymogi techniczne i regulacje, które stosuje się do podobnych towarów nowych.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 2.9 stosuje się do towarów przerobionych. Jeżeli Strona przyjmuje lub utrzymuje zakazy lub ograniczenia w przywozie lub wywozie towarów używanych, nie może stosować tych środków do towarów przerobionych.

Artykuł 2.9

Ograniczenia w przywozie i wywozie

O ile załącznik 2-C do niniejszej Umowy nie stanowi inaczej, Strona nie może przyjmować ani utrzymać zakazów lub ograniczeń w przywozie towarów drugiej Strony ani w wywozie lub sprzedaży w celu wywozu towarów przeznaczonych na terytorium drugiej Strony, chyba że czyni to zgodnie z art. XI GATT 1994 wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi. W tym celu art. XI GATT 1994 wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi włącza się do niniejszej Umowy i stanowią one jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 2.10

Licencjonowanie przywozu

1. Każda Strona przyjmuje procedury licencjonowania przywozu i zarządza nimi zgodnie z art. 1–3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

2. Każda Strona powiadamia drugą Stronę o nowej procedurze licencjonowania przywozu oraz o zmianie istniejących procedur licencjonowania przywozu w terminie 60 dni od dnia jej publikacji oraz, jeśli to możliwe, nie później niż 60 dni przed rozpoczęciem stosowania nowej lub zmienionej procedury. Powiadomienie zawiera informacje określone w art. 5 ust. 2 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, a także adresy elektroniczne oficjalnych stron internetowych, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu. Uznaje się, że Strona wykonała to postanowienie, jeżeli powiadomiła o odpowiedniej nowej procedurze licencjonowania przywozu lub jej zmianach Komitet ds. Licencjonowania Przywozu, o którym mowa w art. 4 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, zgodnie z art. 5 ust. 1–3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

3. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie przekazuje wszelkie odpowiednie informacje, w tym informacje określone w art. 5 ust. 2 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, dotyczące procedury licencjonowania przywozu, którą zamierza przyjąć, którą przyjęła lub którą utrzymuje, lub informacje dotyczące zmiany istniejących procedur licencjonowania przywozu.

4. Każda Strona publikuje na odpowiednich oficjalnych stronach internetowych informacje, które ma obowiązek opublikować zgodnie z art. 1 ust. 4 lit. a) Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, oraz zapewnia, aby informacje określone w art. 5 ust. 2 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu były publicznie dostępne.

Artykuł 2.11

Licencjonowanie wywozu

1. Każda Strona publikuje nową procedurę licencjonowania wywozu lub zmiany istniejącej procedury licencjonowania wywozu, w tym, w stosownych przypadkach, na odpowiednich oficjalnych stronach internetowych. Publikacja taka musi mieć miejsce, jeżeli to możliwe, nie później niż 45 dni przed rozpoczęciem obowiązywania procedury lub zmiany, a w każdym razie nie później niż w dniu, w którym taka procedura lub zmiana zaczną obowiązywać.

2. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strona powiadamia drugą Stronę o swoich istniejących procedurach licencjonowania wywozu. Strona powiadamia drugą Stronę o nowych procedurach licencjonowania wywozu oraz o zmianach istniejących procedur licencjonowania wywozu w terminie 60 dni od dnia ich publikacji. Powiadomienia takie zawierają odniesienie do źródła, w którym publikowane są informacje wymagane na podstawie z ust. 3 oraz – w stosownych przypadkach – adres odpowiedniej oficjalnej strony internetowej.

3. Publikacja procedur licencjonowania wywozu zawiera następujące informacje:

a) treść procedur licencjonowania wywozu wraz ze zmianami;

b) towary objęte każdą z procedur licencjonowania wywozu;

c) w odniesieniu do każdej procedury – opis procedury ubiegania się o pozwolenie na wywóz oraz kryteria, jakie musi spełniać wnioskodawca, aby kwalifikować się do ubiegania się o pozwolenie na wywóz, takie jak posiadanie zezwolenia na prowadzenie działalności, rozpoczęcie lub prowadzenie inwestycji lub prowadzenie działalności w określonej formie na terytorium Strony;

d) jeden lub więcej punktów kontaktowych, w których zainteresowane osoby mogą uzyskać szczegółowe informacje na temat warunków uzyskania pozwolenia na wywóz;

e) organ lub organy administracyjne, do których składa się wniosek lub inne odpowiednie dokumenty;

f) opis środków wdrażanych w ramach procedury licencjonowania wywozu;

g) okres obowiązywania każdej z procedur licencjonowania wywozu, chyba że dana procedura obowiązuje do czasu jej zniesienia lub zmiany w ramach nowej publikacji;

h) jeżeli Strona zamierza skorzystać z procedury licencjonowania wywozu w celu zarządzania kontyngentem wywozowym, całkowita ilość, daty otwarcia i zamknięcia kontyngentu oraz, w stosownych przypadkach, wartość kontyngentu; oraz

i) zwolnienia lub wyjątki od wymogu uzyskania pozwolenia na wywóz, informacje o sposobie ubiegania się o te zwolnienia lub wyjątki oraz kryteria ich przyznawania.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wymaga od Strony przyznania pozwolenia na wywóz ani nie uniemożliwia Stronie wykonywanie jej obowiązków lub zobowiązań wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także z wielostronnych układów o nierozprzestrzenianiu oraz przepisów dotyczących kontroli wywozu.

Artykuł 2.12

Ustalanie wartości celnej

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia w sprawie ustalania wartości celnej.

Artykuł 2.13

Odprawa czasowa towarów

1. Każda Strona zezwala, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, na odprawę czasową z całkowitym warunkowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych następujących towarów, niezależnie od ich pochodzenia:

a) towarów przeznaczonych do wystawiania lub wykorzystywania na wystawach, targach, spotkaniach, pokazach lub podobnych imprezach;

b) sprzętu profesjonalnego, w tym sprzętu dla prasy lub do nadawania programów radiowych lub telewizyjnych, oprogramowania, sprzętu kinematograficznego oraz aparatury pomocniczej lub akcesoriów do takiego sprzętu, które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, handlowej lub zawodowej osobie udającej się na terytorium Strony w celu wykonania określonego zadania;

c) kontenerów, próbek handlowych, filmów i nagrań reklamowych oraz innych towarów przywożonych w związku z operacją handlową;

d) towarów przywożonych w celach sportowych;

e) towarów przywożonych w celach humanitarnych; oraz

f) zwierząt przywożonych w określonych celach.

2. Każda Strona może wymagać, aby towary objęte odprawą czasową zgodnie z ust. 1:

a) były przeznaczone do ponownego wywozu bez poddawania ich zmianom, z wyjątkiem zwykłej amortyzacji spowodowanej ich użytkowaniem;

b) były wykorzystywane wyłącznie przez obywatela drugiej Strony lub pod jego osobistym nadzorem w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, handlowej, zawodowej lub sportowej;

c) nie były sprzedawane ani wynajmowane w okresie, gdy znajdują się na jej terytorium;

d) były zabezpieczone, na wniosek Strony dokonującej przywozu, na kwotę nieprzekraczającą opłat, które w przeciwnym razie byłyby należne przy wjeździe lub ostatecznym przywozie i podlegałyby zwrotowi przy wywozie towarów;

e) były możliwe do zidentyfikowania przy przywozie i wywozie;

f) zostały ponownie wywiezione w określonym terminie, racjonalnie związanym z celem odprawy czasowej; oraz

g) zostały odprawione w ilości nie większej niż jest to uzasadnione ich przeznaczeniem.

3. Każda Strona zezwala, aby towary odprawione czasowo na podstawie niniejszego artykułu zostały ponownie wywiezione przez port lub urząd celny inny niż ten, przez który zostały odprawione.

4. Każda Strona zapewnia, aby importer lub inna osoba odpowiedzialna za towary odprawiane zgodnie z niniejszym artykułem nie ponosiła odpowiedzialności za niewywiezienie takich towarów w terminie wyznaczonym dla odprawy czasowej, w tym za zgodne z prawem przedłużenie tego terminu, po przedstawieniu Stronie dokonującej przywozu wystarczających dowodów, zgodnie z jej przepisami prawa celnego, że towary zostały całkowicie zniszczone lub bezpowrotnie utracone.

Artykuł 2.14

Współpraca

1. Postanowienia szczególne dotyczące współpracy administracyjnej między Stronami w odniesieniu do preferencyjnego traktowania taryfowego są określone w załączniku 2-D.

2. Strony co roku przekazują sobie statystyki dotyczące przywozu za okres rozpoczynający się rok od wejścia w życie niniejszej Umowy, do czasu podjęcia przez Komitet ds. Handlu Towarami innej decyzji. Przekazywane dane statystyczne dotyczące przywozu obejmują dane odnoszące się do ostatniego dostępnego roku, w tym dane na temat wartości i wielkości, na poziomie pozycji taryfowych, przywozu towarów drugiej Strony korzystających z preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie niniejszej Umowy oraz towarów, które nie otrzymują preferencyjnego traktowania taryfowego.

Artykuł 2.15

Komitet ds. Handlu Towarami

Komitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. a):

a) monitoruje wykonanie niniejszego rozdziału oraz załączników 2-A–2-G i zarządzanie nimi;

b) promuje handel towarami między Stronami, w tym w drodze konsultacji dotyczących poprawy traktowania taryfowego w zakresie dostępu do rynku zgodnie z niniejszą Umową oraz innych stosownych kwestii;

c) stanowi forum do prowadzenia dyskusji na temat wszelkich kwestii dotyczących niniejszego rozdziału;

d) bezzwłocznie usuwa bariery w handlu towarami między Stronami, w szczególności te związane ze stosowaniem środków pozataryfowych oraz, w stosownych przypadkach, przekazuje takie sprawy pod rozwagę Wspólnego Komitetu;

e) zaleca Wspólnemu Komitetowi wprowadzenie zmian lub uzupełnień do niniejszego rozdziału;

f) koordynuje wymianę danych w celu wykorzystania preferencji lub wymianę innych informacji dotyczących handlu towarami między Stronami, o której może zadecydować;

g) dokonuje przeglądu przyszłych zmian systemu zharmonizowanego w celu zapewnienia, aby obowiązki każdej Strony wynikające z niniejszej Umowy nie uległy zmianie, oraz prowadzi konsultacje w celu rozwiązania związanych z tym konfliktów;

h) wykonuje inne zadań, które mogą mu zostać powierzone przez Wspólny Komitet.

SEKCJA B

Handel towarami rolnymi

Artykuł 2.16

Zakres stosowania

Niniejszą sekcję stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do handlu towarami rolnymi.

Artykuł 2.17

Współpraca na forach wielostronnych

1. Strony współpracują w ramach WTO w celu promowania uniwersalnego, opartego na zasadach, otwartego, niedyskryminującego, sprawiedliwego i wielostronnego systemu handlowego, aby przyspieszyć negocjacje w sprawie rolnictwa oraz wspierać ustanawianie nowych zasad ułatwiających handel towarami rolnymi.

2. Strony uznają, że niektóre środki wywozowe, takie jak zakazy wywozowe, ograniczenia wywozowe lub podatki wywozowe, mogą mieć niekorzystny wpływ na kluczowe dostawy towarów rolnych. Strony wspierają w tym zakresie ustanowienie zasad poprzez aktywny udział w odpowiednich forach międzynarodowych.

Artykuł 2.18

Konkurencja eksportowa

1. Do celów niniejszego artykułu:

a) „subsydia eksportowe" oznaczają subsydia w rozumieniu art. 1 lit. e) Porozumienia w sprawie rolnictwa; oraz

b) „środki o skutku równoważnym" oznaczają kredyty eksportowe, gwarancje kredytów eksportowych lub programy ubezpieczeń, a także inne środki o skutku równoważnym subsydiom eksportowym ([13]).

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wyrażone w decyzji w sprawie konkurencji eksportowej, przyjętej w dniu 19 grudnia 2015 r. przez Konferencję Ministerialną WTO w Nairobi, do jak największej powściągliwości w odniesieniu do wszelkich form subsydiów eksportowych i środków wywozowych o skutku równoważnym oraz do zwiększenia przejrzystości i poprawy monitorowania wszelkich form subsydiów eksportowych i wszelkich środków wywozowych o skutku równoważnym.

3. Strona nie może przyjmować ani utrzymać subsydiów eksportowych dla towarów rolnych wywożonych lub wchodzących w skład towaru, który jest wywożony na terytorium drugiej Strony.

4. Strona nie może utrzymywać, przyjmować ani wprowadzać ponownie innego środka o skutku równoważnym w odniesieniu do towarów rolnych wywożonych lub wchodzących w skład towarów wywożonych na terytorium drugiej Strony, chyba że środek ten jest zgodny z warunkami określonymi w odpowiednim porozumieniu WTO, decyzji lub zobowiązaniu.

([13]) Dokonując interpretacji pojęcia „środki o skutku równoważnym" w odniesieniu do konkretnego przypadku, Strony mogą szukać wskazówek w odpowiednich zasadach WTO, a także w praktykach członków WTO.

5. W celu zwiększenia przejrzystości i poprawy monitorowania w odniesieniu do subsydiów eksportowych i innych środków o skutku równoważnym, Strona, która ma uzasadnione wątpliwości dotyczące subsydiów eksportowych lub innych środków o skutku równoważnym stosowanych przez drugą Stronę w odniesieniu do towarów rolnych przeznaczonych do wywozu do tej Strony, może wymagać od drugiej Strony niezbędnych informacji na temat stosowanych środków. Wymagane informacje są przekazywane niezwłocznie.

Artykuł 2.19

Zarządzanie kontyngentami taryfowymi

1. Strona stosująca kontyngenty taryfowe zgodnie z załącznikiem 2-A:

a) zarządza tymi kontyngentami taryfowymi w sposób terminowy, przejrzysty, obiektywny i niedyskryminujący zgodnie ze swoim prawem; oraz

b) podaje do wiadomości publicznej w sposób terminowy i ciągły wszystkie istotne informacje dotyczące zarządzania kontyngentami, w tym dostępne wielkości, wskaźniki wykorzystania i kryteria kwalifikowalności.

2. Strony konsultują się we wszelkich sprawach związanych z zarządzaniem kontyngentami taryfowymi. W tym celu każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację między Stronami, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe tego punktu. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach dotyczących tych danych kontaktowych.

Artykuł 2.20

Podkomitet ds. Rolnictwa

1. Podkomitet ds. Rolnictwa, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. b):

a) monitoruje wykonanie niniejszej sekcji i zarządzanie nią, a także promuje współpracę w celu ułatwienia handlu towarami rolnymi między Stronami;

b) zapewnia Stronom forum do omówienia opracowywania ich programów rolnych i handlu towarami rolnymi między Stronami;

c) zajmuje się barierami, w tym barierami pozataryfowymi, w handlu towarami rolnymi między Stronami;

d) ocenia wpływ niniejszego rozdziału na sektor rolny każdej Strony, a także funkcjonowanie instrumentów niniejszego rozdziału, oraz zaleca Komitetowi ds. Handlu Towarami odpowiednie działania;

e) stanowi forum konsultacji w sprawach związanych z niniejszą sekcją we współpracy z innymi właściwymi komitetami, grupami roboczymi lub innymi wyspecjalizowanymi organami w ramach niniejszej Umowy;

f) wykonuje inne zadania, które mogą mu zostać powierzone przez Komitet ds. Handlu Towarami; oraz

g) na podstawie niniejszego ustępu przedkłada pod rozwagę Komitetu ds. Handlu Towarami sprawozdanie z wyników swoich prac.

2. Posiedzenia Podkomitetu ds. Rolnictwa odbywają się przynajmniej raz do roku, chyba że uzgodniono inaczej.

3. W razie wystąpienia szczególnych okoliczności, na wniosek jednej Strony, posiedzenie Podkomitetu ds. Rolnictwa odbywa się, za zgodą Stron, nie później niż 30 dni od dnia złożenia wniosku.

SEKCJA C

Handel winem i napojami spirytusowymi

Artykuł 2.21

Zakres stosowania

Niniejszą sekcję stosuje się do produktów sektora wina ([14]) i napojów spirytusowych klasyfikowanych do pozycji 2204, 2205 i 2208 systemu zharmonizowanego.

Artykuł 2.22

Praktyki enologiczne

1. Unia Europejska zezwala na przywóz i wprowadzanie do obrotu na swoim terytorium przeznaczonego do spożycia przez ludzi wina pochodzącego z Meksyku i wyprodukowanego zgodnie z:

a) definicjami produktów, na które udzielono zezwolenia na terytorium Meksyku na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w części A załącznika 2-E; oraz

b) praktykami enologicznymi i ograniczeniami, na które odpowiednio udzielono zezwolenia lub które zastosowano w Meksyku na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w części A załącznika 2-E, lub które zostały w inny sposób dopuszczone przez właściwy organ Meksyku do stosowania w winach przeznaczonych do wywozu, o ile są one zalecane i opublikowane przez Międzynarodową Organizację ds. Winorośli i Wina (zwaną dalej „OIV").

Zezwolenie, o którym mowa w niniejszym ustępie, jest uzależnione od spełnienia wymogu, zgodnie z którym do win nie można dodawać alkoholu ani napojów spirytusowych, z wyjątkiem win likierowych, do których może być dodany alkohol pochodzenia winnego lub napój spirytusowy z winogron. Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla możliwości dodawania do produkcji „vino generoso" alkoholu innego niż alkohol pochodzenia winnego, pod warunkiem, że taki dodatek jest wyraźnie wskazany na etykiecie.

2. Meksyk zezwala na przywóz i wprowadzanie do obrotu na swoim terytorium przeznaczonego do spożycia przez ludzi wina pochodzącego z Unii Europejskiej i wyprodukowanego zgodnie z:

a) definicjami produktów, na które udzielono zezwolenia na terytorium Unii Europejskiej na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w części B załącznika 2-E;

b) praktykami enologicznymi i ograniczeniami, na które odpowiednio udzielono zezwolenia lub które zastosowano w Unii Europejskiej na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w części B załącznika 2-E; oraz

c) tym, że dodawanie alkoholu lub napojów spirytusowych jest wykluczone w przypadku wszystkich win innych niż wina likierowe, do których można dodać jedynie alkohol pochodzenia winnego lub napój spirytusowy z winogron.

3. Odmianami winorośli, które mogą być stosowane w winach przywożonych z jednej Strony i wprowadzanych do obrotu na terytorium drugiej Strony, są odmiany roślin „vitis vinifera" i ich hybrydy, bez uszczerbku dla bardziej restrykcyjnych przepisów ustawowych i wykonawczych, które Strona może wprowadzić w odniesieniu do wina produkowanego na jej terytorium.

4. Wspólna Rada może wprowadzić zmiany do części A i B załącznika 2-E w celu dodania, usunięcia lub aktualizacji odniesień do definicji produktu oraz praktyk enologicznych i ograniczeń.

([14]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „produkty sektora wina" oznaczają wino i inne wyroby winiarskie klasyfikowane do pozycji 2204 i 2205 systemu zharmonizowanego.

Artykuł 2.23

Oznaczanie produktów sektora wina i napojów spirytusowych

1. Strona nie może wymagać umieszczenia na pojemniku, etykiecie lub opakowaniu produktów sektora wina lub napojów spirytusowych następujących dat lub ich odpowiedników:

a) data pakowania;

b) data butelkowania;

c) data produkcji lub wytworzenia;

d) termin przydatności do spożycia, termin przydatności do użytku, „należy użyć lub spożyć przed dniem", data upływu terminu przydatności;

e) data minimalnej trwałości, „najlepsza jakość do dnia"; lub

f) termin przydatności do sprzedaży.

Strona może wymagać umieszczenia daty minimalnej trwałości ze względu na dodanie łatwo psujących się składników lub w przypadku gdy producent uzna, że trwałość wynosi 12 miesięcy lub mniej.

2. Strona nie może wymagać umieszczenia na pojemnikach, etykietach lub opakowaniach produktów sektora wina lub napojów spirytusowych tłumaczeń znaków towarowych, nazw marek lub oznaczeń geograficznych.

3. Strona zezwala na zawarcie na dodatkowej etykiecie umieszczonej na pojemniku z produktami sektora wina lub napojami spirytusowymi obowiązkowych informacji, w tym tłumaczeń. Dodatkowe etykiety mogą być umieszczane na przywiezionych opakowaniach na wino lub napój spirytusowy po przywozie, ale przed oferowaniem danego produktu do sprzedaży na terytorium Strony, pod warunkiem że obowiązkowe informacje znajdujące się na pierwotnej etykiecie są w pełni i dokładnie przedstawione.

4. Strona zezwala na stosowanie kodów identyfikacyjnych partii, pod warunkiem że są one zabezpieczone przed usunięciem.

5. Strona nie może stosować środka dotyczącego etykietowania w odniesieniu do produktów sektora wina i napojów spirytusowych, które zostały wprowadzone do obrotu na terytorium tej Strony przed dniem wejścia w życie środka, poza wyjątkowymi okolicznościami.

6. Strona zezwala na stosowanie rysunków, figur, ilustracji oraz twierdzeń lub legend na butelkach, pod warunkiem że nie zastępują one obowiązkowych informacji na etykiecie i nie wprowadzają konsumenta w błąd co do rzeczywistych cech i składu produktów sektora wina i napojów spirytusowych.

7. Strona nie może wymagać umieszczania na etykietach produktów sektora wina lub napojów spirytusowych alergenów, które zostały użyte do produkcji i przygotowania produktów sektora wina lub napojów spirytusowych i które nie występują w produkcie końcowym.

8. W przypadku handlu winem między Stronami wino pochodzące z Unii Europejskiej może zostać opatrzone etykietą w Meksyku ze wskazaniem rodzaju produktu zgodnie z częścią C załącznika 2-E.

9. Każda Strona chroni następujące nazwy w odniesieniu do produktów sektora wina i napojów spirytusowych zgodnie z Konwencją paryską o ochronie własności przemysłowej, sporządzoną w Paryżu w dniu 20 marca 1883 r. (zwaną dalej „Konwencją paryską"):

a) nazwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej; oraz

b) nazwa Meksykańskich Stanów Zjednoczonych lub Meksyku i jego stanów.

10. Strona zezwala, aby na etykietach produktów sektora wina lub napojów spirytusowych zawartość alkoholu była wyrażona objętościowo przy użyciu następujących skrótów:

a) „% Alc. Vol.";

b) „% Alc Vol.";

c) „% alc. vol.";

d) „% alc vol.";

e) „% Alc.";

f) „% Alc./Vol.";

g) „Alc()%vol.";

h) „% alc/vol";

i) „alc()%vol".

Artykuł 2.24

Certyfikacja produktów sektora wina i napojów spirytusowych

1. W przypadku produktów sektora wina przywożonych ze Strony i wprowadzanych do obrotu na terytorium drugiej Strony Strona ta może wymagać jedynie dokumentacji i certyfikacji określonej w części D załącznika 2-E.

2. Strona nie może stosować wobec przywozu produktów sektora wina wyprodukowanych na terytorium drugiej Strony bardziej restrykcyjnych wymogów dotyczących certyfikacji przywozu niż wymogi określone w niniejszej Umowie.

3. Każda Strona może stosować swoje przepisy ustawowe i wykonawcze w celu identyfikacji produktów sfałszowanych lub skażonych po ich ostatecznym przywozie.

4. W przypadku sporu każda Strona uznaje za metody referencyjne metody analizy zgodne z normami zalecanymi przez organizacje międzynarodowe, takie jak Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO) lub, w przypadku braku takich metod, metody OIV.

5. Każda Strona zezwala na przywóz na swoje terytorium napojów spirytusowych zgodnie z zasadami regulującymi dokumentację lub certyfikację przywozu oraz sprawozdania z analizy, przewidzianymi w jej przepisach ustawowych i wykonawczych.

6. Unia Europejska wymaga przy przywozie Tequili i Mezcalu do Unii Europejskiej przedstawienia jej organom celnym wywozowego świadectwa autentyczności tych produktów wydanego przez akredytowane i zatwierdzone przez władze Meksyku organy oceny zgodności ([15]). Meksyk przekazuje wzory wywozowych świadectw autentyczności Tequili i Mezcalu oraz powiadamia Podkomitet ds. Handlu Winem i Napojami Spirytusowymi o wszelkich zmianach związanych z tymi świadectwami.

7. Strona może wprowadzić tymczasowe dodatkowe wymogi dotyczące certyfikacji przywozu w odniesieniu do produktów sektora wina i napojów spirytusowych przywożonych z terytorium drugiej Strony w odpowiedzi na uzasadnione obawy związane z polityką publiczną, takie jak dotyczące zdrowia i ochrony konsumentów, lub w celu zwalczania nadużyć. W takim przypadku Strona przekazuje drugiej Stronie odpowiednie informacje i zapewnia wystarczająco dużo czasu, aby umożliwić spełnienie dodatkowych wymogów.

Wymogi te nie mogą obowiązywać dłużej niż przez okres niezbędny do zareagowania na szczególną obawę związaną z polityką publiczną lub ryzyko nadużyć, w odpowiedzi na które zostały wprowadzone.

8. Wspólna Rada może wprowadzić zmiany do części D załącznika 2-E w odniesieniu do dokumentacji i certyfikacji, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 2.25

Obowiązujące zasady

O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, przywóz i wprowadzanie do obrotu produktów będących przedmiotem handlu między Stronami, o których mowa w niniejszej sekcji, odbywa się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi na terytorium Strony przywozu.

Artykuł 2.26

Środki przejściowe

Produkty, które w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy zostały wyprodukowane i opatrzone etykietami zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony oraz istniejącymi umowami zawartymi między Stronami, ale które nie spełniają wymogów niniejszej sekcji, mogą być wprowadzane do obrotu na terytorium Strony dokonującej przywozu zgodnie z następującymi warunkami:

a) przez hurtowników lub producentów, przez okres dwóch lat; lub

b) przez podmioty zajmujące się handlem detalicznym, do wyczerpania zapasów.

Artykuł 2.27

Powiadomienia

Każda Strona zapewnia, aby druga Strona została w sposób terminowy powiadomiona o zmianach przepisów ustawowych i wykonawczych w sprawach objętych niniejszą sekcją, które mają wpływ na produkty będące przedmiotem handlu między nimi.

([15]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pozostaje to bez uszczerbku dla przepisów ustawowych i wykonawczych każdej Strony odnoszących się do wprowadzania do obrotu i komercjalizacji tych produktów.

Artykuł 2.28

Współpraca w dziedzinie handlu winem i napojami spirytusowymi

1. Strony współpracują i zajmują się sprawami związanymi z handlem winami i napojami spirytusowymi, w szczególności:

a) definicjami produktów, certyfikacją i etykietowaniem; oraz

b) stosowaniem odmian winorośli w produkcji wina i ich oznakowaniem.

2. Aby ułatwić wzajemną pomoc między organami wykonawczymi Stron, każda Strona wyznacza właściwe władze i organy odpowiedzialne za wdrożenie i stosowanie spraw objętych zakresem niniejszej sekcji. Jeżeli Strona wyznaczy więcej niż jeden właściwy organ lub podmiot, zapewnia koordynację między nimi. W takim przypadku Strona wyznacza również jeden urząd łącznikowy pełniący rolę jednego punktu kontaktowego dla organu lub podmiotu drugiej Strony.

3. Strony przekazują sobie nazwy i adresy właściwych władz i organów, o których mowa w ust. 2, oraz wszelkie ich zmiany, nie później niż sześć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

4. Władze i organy, o których mowa w niniejszym artykule, ściśle współpracują ze sobą i poszukują sposobów wzmacniania wzajemnej pomocy w stosowaniu niniejszej sekcji, w szczególności w celu zwalczania oszukańczych praktyk.

Artykuł 2.29

Podkomitet ds. Handlu Winem i Napojami Spirytusowymi

1. Podkomitet ds. Handlu Winem i Napojami Spirytusowymi, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. c):

a) monitoruje wykonanie niniejszej sekcji i zarządzanie nią;

b) stanowi forum współpracy w sprawach związanych z niniejszą sekcją oraz wymiany informacji; oraz

c) zapewnia prawidłowe funkcjonowanie niniejszej sekcji.

2. Podkomitet ds. Handlu Winem i Napojami Spirytusowymi może wydawać zalecenia i przygotowywać decyzje dla Wspólnej Rady, które mogą zostać przyjęte zgodnie z niniejszą sekcją.

SEKCJA D

Pozataryfowe zobowiązania związane z dostępem do rynku w innych sektorach

Artykuł 2.30

Produkty farmaceutyczne

Szczegółowe pozataryfowe zobowiązania każdej Strony związane z dostępem do rynku w odniesieniu do produktów farmaceutycznych i wyrobów medycznych określono w załączniku 2-F.

Artykuł 2.31

Pojazdy silnikowe

Szczegółowe pozataryfowe zobowiązania każdej Strony związane z dostępem do rynku w odniesieniu do pojazdów silnikowych oraz wyposażenia i części określono w załączniku 2-G.

ROZDZIAŁ 3

REGUŁY POCHODZENIA I PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

SEKCJA A

Reguły pochodzenia

Artykuł 3.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „rozdziały", „pozycje" i „podpozycje" oznaczają rozdziały (kody dwucyfrowe), pozycje (kody czterocyfrowe) i podpozycje (kody sześciocyfrowe) stosowane w nomenklaturze systemu zharmonizowanego;

b) „właściwy organ publiczny" oznacza, w przypadku Meksyku, wyznaczony organ w ramach Ministerstwa Gospodarki („Secretaría de Economía") lub jego następcę;

c) „przesyłka" oznacza towary, które są wysyłane jednocześnie od jednego eksportera do jednego odbiorcy albo są objęte jednym dokumentem przewozowym obejmującym transport od eksportera do odbiorcy lub, w przypadku braku takiego dokumentu, jedną fakturą;

d) „organy celne" oznaczają organ publiczny, który zgodnie z prawem Strony jest odpowiedzialny za zarządzanie, stosowanie i egzekwowanie ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego;

e) „eksporter" oznacza osobę mającą siedzibę na terytorium Strony, która dokonuje wywozu z terytorium tej Strony i sporządza oświadczenie o pochodzeniu;

f) „importer" oznacza osobę mającą siedzibę na terytorium Strony, która dokonuje przywozu towarów i ubiega się dla nich o preferencyjne traktowanie taryfowe;

g) „materiał" oznacza składnik, surowiec, komponent, część itp. użyte do produkcji danego produktu;

h) „materiały niepochodzące" oznaczają materiały, które nie kwalifikują się jako pochodzące na podstawie niniejszego rozdziału;

i) „materiały pochodzące" lub „produkty pochodzące" oznaczają odpowiednio materiały lub produkty, które kwalifikują się jako pochodzące na podstawie niniejszego rozdziału;

j) „produkt" oznacza produkt wytwarzany, nawet jeśli jest on przeznaczony do późniejszego wykorzystania jako materiał w produkcji innego produktu; oraz

k) „produkcja” oznacza każdy rodzaj obróbki, przetwarzania lub operacje szczególne łącznie z montażem.

Artykuł 3.2

Wymogi ogólne

1. Do celów stosowania przez Stronę preferencyjnego traktowania taryfowego w odniesieniu do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony zgodnie z niniejszą Umową następujące produkty uznaje się za pochodzące z terytorium Strony, na którym odbył się ostatni etap produkcji:

a) produkty całkowicie uzyskane na terytorium tej Strony w rozumieniu art. 3.4;

b) produkty wyprodukowane na terytorium tej Strony wyłącznie z materiałów pochodzących; lub

c) produkty wyprodukowane na terytorium tej Strony zawierające materiały niepochodzące, pod warunkiem że spełniają one warunki określone w załączniku 3-A.

2. Produkt uznany za pochodzący z terytorium Strony zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu musi spełniać wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi określone w niniejszym rozdziale w zakresie przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie wniosku zgodnie z art. 3.16.

3. W przypadku gdy produkt uzyskał status pochodzenia, materiałów niepochodzących wykorzystanych w jego produkcji nie uważa się za niepochodzące, jeżeli produkt ten został włączony jako materiał do innego produktu.

4. Aby uzyskać status pochodzenia, produkt musi być produkowany w sposób określony w ust. 1 lit. a)–c) nieprzerwanie na terytorium Strony.

Artykuł 3.3

Kumulacja pochodzenia

1. Produkt pochodzący z terytorium Strony uznaje się za produkt pochodzący z terytorium drugiej Strony, jeżeli jest wykorzystywany jako materiał do produkcji innego produktu na terytorium tej drugiej Strony ([16]).

2. Ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

a) produkcja danego produktu nie wykracza poza działania, o których mowa w art. 3.6; oraz

b) celem produkcji, co wykazano na podstawie przekonujących dowodów, jest obejście przepisów prawa finansowego lub podatkowego Strony.

([16]) W przypadku gdy reguły pochodzenia materiału różnią się między Stronami, pochodzenie tego materiału ustala się zgodnie z regułami pochodzenia mającymi zastosowanie do Strony dokonującej wywozu.

Artykuł 3.4

Produkty całkowicie uzyskane

1. Za całkowicie uzyskane na terytorium Strony uznaje się następujące produkty:

a) produkty mineralne wydobyte z jej ziemi lub z jej dna morskiego;

b) rośliny i produkty roślinne tam uprawiane lub zebrane;

c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;

d) produkty pochodzące od żywych zwierząt tam wyhodowanych;

e) produkty pochodzące z ubitych zwierząt tam urodzonych i wyhodowanych;

f) produkty uzyskane przez polowania lub połowy tam przeprowadzone;

g) produkty uzyskane tam z akwakultury, jeżeli organizmy wodne, w tym ryby, mięczaki, skorupiaki, inne bezkręgowce wodne oraz rośliny wodne, urodziły się lub zostały wyhodowane z materiału rozmnożeniowego, takiego jak jaja, ikra, narybek, palczaki lub larwy, w drodze ingerencji w procesy hodowli lub wzrostu, w celu zwiększenia produkcji, na przykład przez regularne zarybianie, karmienie lub ochronę przed drapieżnikami;

h) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobyte poza morzami terytorialnymi przez statki Strony;

i) produkty wyprodukowane na pokładzie statku przetwórni Strony wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. h);

j) używane artykuły tam zebrane, nadające się tylko do odzysku surowców, w tym te surowce;

k) odpady i złom powstające w wyniku działalności produkcyjnej tam przeprowadzonej;

l) produkty wydobyte z dna morskiego lub podglebia znajdującego się poza morzami terytorialnymi Strony, pod warunkiem że Strona ma prawo do eksploatacji takiego dna morskiego lub podglebia lub prowadzenia tam prac; lub

m) towary tam wyprodukowane wyłącznie z produktów wymienionych w lit. a)–l).

2. Pojęcia „statek Strony" i „statek przetwórnia Strony" w ust. 1 lit. h) i i) oznaczają statek lub statek przetwórnię, który:

a) jest zarejestrowany w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Meksyku;

b) pływa pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku; oraz

c) spełnia jeden z następujących warunków:

(i) jest w co najmniej 50 % własnością obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku; lub

(ii) stanowi własność przedsiębiorstw:

A) których główna siedziba lub główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w Unii Europejskiej lub w Meksyku; oraz

B) będących w co najmniej 50 % własnością podmiotów publicznych, obywateli lub przedsiębiorstw państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku.

Artykuł 3.5

Tolerancje

1. Jeżeli produkt nie spełnia wymogów określonych w załączniku 3-A ze względu na użycie do jego produkcji materiału niepochodzącego, produkt ten uznaje się mimo to za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że:

a) łączna wartość materiału niepochodzącego nie przekracza 10 % ceny *ex-works* produktu; oraz

b) żadna z wartości procentowych wyszczególnionych w załączniku 3-A, które określają maksymalną wartość lub masę materiałów niepochodzących, nie została przekroczona w wyniku zastosowania niniejszego ustępu.

2. Ust. 1 nie stosuje się do produktów klasyfikowanych do działów 50–63, w odniesieniu do których stosuje się tolerancje określone w uwagach 5 i 6 sekcji A załącznika 3-A.

3. Ust. 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do produktów całkowicie uzyskanych na terytorium Strony w rozumieniu art. 3.4. Jeżeli załącznik 3-A wymaga, aby materiały wykorzystane w produkcji produktu były całkowicie uzyskane, tolerancję określoną w ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się do sumy tych materiałów.

Artykuł 3.6

Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

1. Niezależnie od art. 3.2 ust. 1 lit. c) produkt nie może zostać uznany za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli produkcja produktu na terytorium Strony polega wyłącznie na następujących czynnościach przeprowadzonych na materiałach niepochodzących:

a) czynnościach mających na celu zachowanie produktów w dobrym stanie podczas transportu i składowania, takich jak wietrzenie, rozkładanie, suszenie, zamrażanie, schładzanie, umieszczanie w soli, dwutlenku siarki lub innych roztworach wodnych, usuwanie uszkodzonych części i podobne czynności;

b) prostym dodawaniu wody lub rozcieńczaniu, które nie zmienia w istotny sposób właściwości produktu, odwadnianiu lub skażaniu ([17]) produktów;

c) przesiewaniu, przeglądaniu, sortowaniu, klasyfikowaniu, stopniowaniu lub dobieraniu, łącznie z tworzeniem zestawów artykułów;

d) ostrzeniu, prostym szlifowaniu lub prostym cięciu;

e) obieraniu, drylowaniu lub łuskaniu owoców, orzechów lub warzyw;

f) łuskaniu;

g) usuwaniu ziaren;

h) polerowaniu lub glazurowaniu zbóż oraz ryżu, częściowym lub całkowitym bieleniu ryżu;

([17]) Skażanie obejmuje czynności, w wyniku których alkohol nie nadaje się do spożycia przez ludzi, polegające na dodaniu substancji toksycznych lub zanieczyszczeń.

i) czynnościach polegających na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru lub formowaniu kostek cukru; częściowym lub całkowitym mieleniu cukru kryształu;

j) zmianie opakowania, dzieleniu i łączeniu opakowań;

k) prostych czynnościach związanych z pakowaniem;

l) umieszczaniu lub drukowaniu znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających na produktach lub ich opakowaniach;

m) myciu, czyszczeniu, usuwaniu kurzu, rdzy, oleju, farby lub innych pokryć;

n) prostych czynnościach malowania i polerowania;

o) prostym mieszaniu produktów ([18]), nawet różnych rodzajów ([19]);

p) montażu części klasyfikowanym jako kompletny lub gotowy wyrób na podstawie reguły 2 lit. a) Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego lub innym prostym montażu części;

q) rozkładaniu produktu na części lub komponenty;

r) prasowaniu materiałów i artykułów włókienniczych;

s) uboju zwierząt; lub

t) połączeniu dwóch lub większej liczby czynności określonych w lit. a)–s).

2. Do celów ust. 1 czynność uznaje się za prostą w przypadku, gdy jej wykonanie nie wymaga szczególnych umiejętności ani maszyn, urządzeń lub narzędzi wyprodukowanych lub zainstalowanych specjalnie w celu jej wykonania, a czynności będące rezultatem tych umiejętności, maszyn, urządzeń lub narzędzi nie nadają towarowi jego zasadniczego charakteru ani właściwości.

Artykuł 3.7

Jednostka kwalifikacyjna

1. Do celów stosowania niniejszego rozdziału jednostką kwalifikacyjną jest konkretny produkt, który uznaje się za jednostkę podstawową przy dokonywaniu klasyfikacji produktu w ramach systemu zharmonizowanego.

2. W przypadku produktu składającego się z grupy lub zestawu artykułów, który zgodnie z warunkami przewidzianymi w systemie zharmonizowanym klasyfikowany jest do jednej pozycji, jednostkę kwalifikacyjną stanowi całość.

3. W przypadku przesyłki składającej się z wielu identycznych produktów klasyfikowanych do tej samej pozycji, każdy produkt bierze się pod uwagę indywidualnie do celów stosowania niniejszego rozdziału.

([18]) Proste mieszanie produktów obejmuje mieszanie cukru.
([19]) Czynności te nie dotyczą mieszania i sporządzania mieszanek, o których mowa w działach 27–30, 32–35 i 38.

Artykuł 3.8

Rozróżnienie księgowe

1. Jeżeli w produkcji towaru używa się pochodzących i niepochodzących materiałów zamiennych, zarządzanie materiałami może odbywać się przy użyciu metody rozróżnienia księgowego, bez konieczności osobnego magazynowania takich materiałów.

2. Jeżeli pochodzące i niepochodzące produkty zamienne objęte działami 10, 15, 27, 28, 29, pozycjami 32.01–32.07 lub pozycjami 39.01–39.14 są fizycznie łączone lub mieszane w magazynach na terytorium jednej Strony przed wywozem na terytorium drugiej Strony, zarządzanie tymi produktami może odbywać się przy użyciu metody rozróżnienia księgowego, bez konieczności osobnego magazynowania takich produktów.

3. Do celów ust. 1 i 2 „materiały zamienne" lub „produkty zamienne" oznaczają materiały lub produkty tego samego rodzaju i jakości handlowej, charakteryzujące się identycznymi cechami technicznymi i fizycznymi, i niemożliwe do rozróżnienia – w przypadku materiałów – po ich włączeniu do produktu końcowego.

4. Metodę rozróżnienia księgowego stosowaną do magazynowania materiałów używa się na podstawie systemu magazynowania materiałów, który jest zgodny z zasadami rachunkowości ogólnie przyjętymi przez Stronę.

5. System magazynowania materiałów musi zapewniać, aby w każdym momencie liczba produktów uzyskanych, które mogą zostać uznane za produkty pochodzące z terytorium Strony, nie była większa od liczby możliwej do uzyskania przy zastosowaniu metody fizycznego oddzielenia magazynowanych materiałów.

6. W celu weryfikacji zgodności z postanowieniami niniejszego rozdziału wytwórca stosujący system magazynowania materiałów musi przechowywać dokumentację dotyczącą obsługi systemu, która jest niezbędna dla organów celnych danej Strony.

7. Strona może wymagać, aby wykorzystanie metody rozróżnienia księgowego zgodnie z niniejszym artykułem podlegało uprzedniemu zezwoleniu organów celnych tej Strony.

8. Organy celne Strony mogą uzależnić udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 7, od spełnienia wszelkich warunków, które uznają za stosowne, oraz mogą cofnąć zezwolenie, jeśli wytwórca wykorzystuje je niewłaściwie lub nie spełnia któregoś z pozostałych warunków określonych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 3.9

Akcesoria, części zamienne i narzędzia

1. Akcesoria, części zamienne i narzędzia dostarczane z elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem, które są częścią zwykłego wyposażenia i są wliczone w jego cenę lub nie są oddzielnie fakturowane, uznaje się za stanowiące całość z danym elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem.

2. Akcesoria, części zamienne i narzędzia, o których mowa w ust. 1, nie są brane pod uwagę przy określaniu pochodzenia produktu, z wyjątkiem obliczania maksymalnej wartości materiałów niepochodzących, jeżeli produkt podlega regule maksymalnej wartości materiałów niepochodzących określonej w załączniku 3-A.

Artykuł 3.10

Zestawy

Zestawy, o których mowa w regule 3 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, uznaje się za pochodzące z terytorium danej Strony, jeżeli wszystkie elementy zestawu są towarami pochodzącymi. Jeżeli zestaw składa się z towarów pochodzących i niepochodzących, cały zestaw uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że wartość towarów niepochodzących nie przekracza 15 % ceny *ex-works* danego zestawu.

Artykuł 3.11

Elementy neutralne

Do ustalenia, czy produkt jest produktem pochodzącym z terytorium Strony, nie jest konieczne ustalenie pochodzenia następujących elementów, które mogły zostać wykorzystane w jego produkcji:

a) paliw, energii, katalizatorów i rozpuszczalników;

b) sprzętu, urządzeń i zapasów stosowanych do testowania i kontrolowania produktu;

c) rękawic, okularów, obuwia, odzieży, sprzętu ochronnego i zapasów;

d) maszyn, narzędzi, ciągadeł i form;

e) instalacji, sprzętu, części zamiennych i materiałów wykorzystywanych do konserwacji sprzętu i budynków;

f) oliw, smarów, materiałów składowych i innych materiałów stosowanych w produkcji lub używanych do obsługi sprzętu i budynków; oraz

g) innych materiałów, które nie są włączone do produktu ani nie są przeznaczone do włączenia do ostatecznego składu produktu.

Artykuł 3.12

Opakowania, materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe

1. Jeżeli materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe, w które produkt pakowany jest do sprzedaży detalicznej, są klasyfikowane z produktem zgodnie z regułą 5 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, nie są brane pod uwagę przy określaniu pochodzenia produktu, z wyjątkiem obliczania maksymalnej wartości materiałów niepochodzących w przypadku, gdy produkt podlega regule maksymalnej wartości materiałów niepochodzących zgodnie z załącznikiem 3-A.

2. Materiałów opakowaniowych i pojemników opakowaniowych, w które produkt pakowany jest do wysyłki, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu pochodzenia produktu.

Artykuł 3.13

Towary powracające

Jeżeli towary pochodzące z terytorium Strony wywiezione z terytorium tej Strony do państwa trzeciego powracają na terytorium tej Strony, towary takie uznaje się za niepochodzące, chyba że można wykazać w sposób zadowalający dla organów celnych, że towary powracające:

a) są tymi samymi towarami, co towary wywiezione; oraz

b) nie zostały one poddane jakimkolwiek innym czynnościom niż czynności niezbędne do zachowania ich w dobrym stanie, gdy znajdowały się w państwie trzecim, lub gdy były przedmiotem wywozu.

Artykuł 3.14

Zasada niemanipulacji

1. Towary zgłoszone do przywozu na terytorium jednej Strony muszą być tymi samymi towarami, co towary wywiezione z terytorium drugiej Strony, z której są uważane za pochodzące. Towary te nie mogą zostać zmienione, przekształcone w jakikolwiek sposób ani poddane czynnościom innym niż czynności służące zachowaniu ich w dobrym stanie lub czynnościom innym niż dodawanie lub umieszczanie znaków, etykiet, pieczęci lub innych znaków odróżniających w celu zapewnienia zgodności z określonymi wymogami wewnętrznymi Strony dokonującej przywozu, przed zgłoszeniem do przywozu.

2. Przechowywanie towarów lub przesyłek w państwie trzecim może mieć miejsce, pod warunkiem że pozostają one pod kontrolą celną w danym państwie trzecim.

3. Bez uszczerbku dla sekcji B dzielenie przesyłek może mieć miejsce w państwie trzecim, jeśli zostaje dokonane przez eksportera lub na jego odpowiedzialność i pod warunkiem, że towary pozostają pod kontrolą celną w tym państwie trzecim.

4. Warunki określone w ust. 1–3 uważa się za spełnione, o ile organy celne nie mają powodów, aby przyjąć odmienne stanowisko. W takim przypadku importer, zgodnie z przepisami prawa każdej Strony, udowadnia spełnienie tych warunków za pomocą odpowiednich środków, między innymi umownych dokumentów przewozowych, takich jak konosament, dowodów faktycznych lub materialnych, takich jak oznakowania lub numeracja opakowań, lub innych dowodów związanych z samymi towarami.

Artykuł 3.15

Wystawy

1. Produkty pochodzące wysłane z przeznaczeniem na wystawę w państwie trzecim i sprzedane po wystawie w celu przywozu na terytorium jednej Strony, korzystają w przywozie z postanowień niniejszej Umowy, pod warunkiem że wykazano w sposób zadowalający dla organów celnych, że:

a) eksporter wysłał te produkty z terytorium Strony do danego państwa trzeciego, w którym odbywała się wystawa, i prezentował je na tej wystawie;

b) eksporter ten sprzedał produkty lub w inny sposób zbył je na rzecz odbiorcy na terytorium Strony;

c) produkty zostały wysłane w trakcie wystawy lub natychmiast po niej w takim samym stanie, w jakim zostały wysłane na wystawę; oraz

d) produkty, od momentu ich wysyłki na wystawę, nie były używane w celach innych niż prezentacja na wystawie.

2. Oświadczenie o pochodzeniu musi zostać sporządzone zgodnie z postanowieniami sekcji B i przedłożone organom celnym Strony dokonującej przywozu w zwykłym trybie. W oświadczeniu o pochodzeniu wskazuje się nazwę i adres wystawy.

3. Ust. 1 stosuje się do wystaw handlowych, przemysłowych, rolnych lub rzemieślniczych, targów lub podobnych pokazów lub wystaw publicznych, które nie są organizowane na użytek prywatny w sklepach lub pomieszczeniach handlowych w celu sprzedaży tych produktów, i w trakcie których dane produkty pozostają pod kontrolą celną.

4. Organy celne Strony dokonującej przywozu mogą wymagać dowodów potwierdzających, że produkty pozostawały pod kontrolą celną w państwie trzecim, w którym odbywała się wystawa, a także dodatkowej dokumentacji dotyczącej warunków, na jakich produkty były wystawiane.

SEKCJA B

Procedury dotyczące pochodzenia

Artykuł 3.16

Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe i oświadczenie o pochodzeniu

1. Przy przywozie Strona dokonująca przywozu przyznaje preferencyjne traktowanie taryfowe dla produktu pochodzącego z terytorium drugiej Strony w rozumieniu art. 3.2 na podstawie wniosku importera o preferencyjne traktowanie taryfowe, pod warunkiem że spełnione są wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego rozdziału.

2. Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe opiera się na oświadczeniu o pochodzeniu wystawionym zgodnie z art. 3.18, które eksporter sporządził na fakturze lub innym dokumencie handlowym.

3. Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe oraz oświadczenie o pochodzeniu, o których mowa w ust. 2, załącza się do zgłoszenia przywozowego zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu.

4. Importer składający wniosek na podstawie oświadczenia o pochodzeniu, o którym mowa w ust. 2, musi pozostawać w posiadaniu tego oświadczenia, a w razie potrzeby przekazuje jego kopię organowi celnemu Strony dokonującej przywozu.

5. Ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 3.23.

Artykuł 3.17

Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe po przywozie

1. Każda Strona zapewnia importerowi możliwość złożenia wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe po dokonaniu przywozu i uzyskania zwrotu nadpłaconego cła za przywieziony towar, w przypadku gdy importer nie złożył wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe w momencie przywozu, a dany towar kwalifikowałby się w momencie przywozu do takiego wniosku jako pochodzący zgodnie z art. 3.2.

2. Importer składa wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe nie później niż rok od dnia przywozu. Jako warunek przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego zgodnie z ust. 1 Strona może wymagać, aby importer:

a) przekazał kopię oświadczenia o pochodzeniu danego towaru;

b) przedłożył wszystkie inne dokumenty niezbędne do dokonania przywozu towaru; oraz

c) oświadczył, że towar był pochodzący w momencie przywozu.

Artykuł 3.18

Warunki sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu

1. Oświadczenie o pochodzeniu, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2, może być sporządzone przez eksportera zarejestrowanego:

a) w Meksyku, jako eksporter upoważniony przez właściwy organ publiczny, z zastrzeżeniem wszelkich warunków, które uważa się za odpowiednie do celów weryfikacji statusu pochodzenia danych towarów, a także spełnienia innych wymogów niniejszego rozdziału; oraz

b) w Unii Europejskiej, jako eksporter zgodnie z odpowiednim prawem Unii Europejskiej (system zarejestrowanych eksporterów).

2. Organy celne lub właściwy organ publiczny nadają zarejestrowanemu eksporterowi numer, który jest umieszczany w oświadczeniu o pochodzeniu. Organy celne lub właściwy organ publiczny zarządzają procesem rejestracji i mogą cofnąć rejestrację eksportera w przypadku nadużycia.

3. Oświadczenie o pochodzeniu, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2, może zostać sporządzone przez każdego eksportera przesyłki składającej się z jednego lub kilku opakowań zawierających produkty pochodzące, których ogólna wartość nie przekracza 6 000 EUR.

4. Eksporter sporządza oświadczenie o pochodzeniu w jednej z wersji językowych zamieszczonych w załączniku 3-B na fakturze lub innym dokumencie handlowym, w którym opisano towar pochodzący na tyle szczegółowo, aby umożliwić jego identyfikację.

5. Oświadczenia o pochodzeniu musi zostać opatrzone własnoręcznym autentycznym podpisem eksportera. Od eksportera zarejestrowanego zgodnie z ust. 1 nie wymaga się złożenia podpisu na takich oświadczeniach, pod warunkiem że eksporter przyjmuje pełną odpowiedzialność wobec organów celnych lub właściwego organu publicznego Strony dokonującej wywozu za każde oświadczenie o pochodzeniu, które go identyfikuje, tak jakby było podpisane przez niego własnoręcznie.

6. Eksporter sporządzający oświadczenie o pochodzeniu jest zobowiązany do przedłożenia w każdym momencie, na żądanie organów celnych lub właściwego organu publicznego Strony dokonującej wywozu, wszystkich odpowiednich dokumentów potwierdzających status pochodzenia danych produktów oraz spełnienie pozostałych wymogów niniejszego rozdziału.

7. Eksporter może sporządzić oświadczenie o pochodzeniu w momencie wywozu lub po wywozie towarów, do których się ono odnosi.

Artykuł 3.19

Ważność oświadczenia o pochodzeniu

1. Oświadczenie o pochodzeniu ważne jest przez rok od dnia jego sporządzenia.

2. Oświadczenie o pochodzeniu może dotyczyć:

a) pojedynczej wysyłki produktu; lub

b) wielokrotnych wysyłek identycznych produktów w dowolnym okresie wskazanym w oświadczeniu o pochodzeniu, nieprzekraczającym 12 miesięcy.

Artykuł 3.20

Przywóz partiami

Jeżeli, na wniosek importera i na warunkach określonych przez organy celne Strony dokonującej przywozu, towary rozmontowane lub niezmontowane w rozumieniu reguły 2 lit. a) Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, należące do sekcji XV–XXI systemu zharmonizowanego, przywożone są partiami, przedkłada się jedno oświadczenie o pochodzeniu dla tych towarów przy przywozie pierwszej partii, zgodnie z wymogami organów celnych.

Artykuł 3.21

Drobne niezgodności i drobne błędy

1. Stwierdzenie drobnych niezgodności pomiędzy oświadczeniem o pochodzeniu a dokumentami przedłożonymi urzędowi celnemu w celu dopełnienia formalności związanych z przywozem towarów nie powoduje nieważności oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli zostanie należycie dowiedzione, że dokument ten odpowiada danym produktom.

2. Organy celne Strony dokonującej przywozu nie odrzucają wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe ze względu na drobne błędy w oświadczeniu o pochodzeniu, takie jak błędy pisarskie.

Artykuł 3.22

Wymogi dotyczące przechowywania dokumentacji

1. Importer składający wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe towaru przywożonego na terytorium Strony posiada i przechowuje oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera przez trzy lata od dnia przywozu produktu lub przez dłuższy okres określony przez Stronę dokonującą przywozu.

2. Eksporter, który sporządził oświadczenie o pochodzeniu, posiada i przechowuje kopię oświadczenia o pochodzeniu i wszystkie inne dowody wskazujące, że produkt spełnia wymogi dotyczące uzyskania statusu pochodzenia przez trzy lata od momentu sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu lub przez dłuższy okres określony przez Stronę dokonującą wywozu.

3. Dowody, które należy przechowywać zgodnie z niniejszym artykułem, mogą być przechowywane w formie elektronicznej.

Artykuł 3.23

Zwolnienia z oświadczenia o pochodzeniu

1. Towary wysłane jako paczki o niskiej wartości od osób prywatnych do osób prywatnych lub stanowiące część bagażu osobistego podróżnych uznawane są za towary pochodzące bez wymogu przedstawienia oświadczenia o pochodzeniu, pod warunkiem że takie towary nie są przywożone w celach handlowych i zostały zgłoszone jako spełniające wymogi niniejszego rozdziału oraz że nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności takiego zgłoszenia.

2. Przywóz o charakterze okazjonalnym, obejmujący wyłącznie produkty do osobistego użytku ich odbiorców lub podróżnych, lub ich rodzin, nie jest uważany za przywóz w celach handlowych, jeśli rodzaj i ilość towarów wskazują na brak przeznaczenia handlowego, pod warunkiem że przywóz nie stanowi części serii przywozów, które można z uzasadnionych względów uznać za dokonane oddzielnie w celu obejścia wymogu złożenia oświadczenia o pochodzeniu.

3. Całkowita wartość towarów, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać 500 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie danej Strony w przypadku paczek o niskiej wartości, lub 1 200 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie danej Strony – w przypadku towarów stanowiących część bagażu osobistego podróżnych.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie stosowanie odpowiednich kontroli celnych w celu zapewnienia zgodności z postanowieniami ust. 1–3.

Artykuł 3.24

Weryfikacja pochodzenia i współpraca administracyjna

1. Strony udostępniają sobie adresy i dane kontaktowe organów celnych lub właściwego organu publicznego odpowiedzialnych za weryfikację oświadczeń o pochodzeniu.

2. W celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszego rozdziału Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy, za pośrednictwem swoich organów celnych lub właściwego organu publicznego, przy weryfikowaniu pochodzenia towarów, a także autentyczności oświadczeń o pochodzeniu i prawidłowości informacji podanych w tych oświadczeniach.

3. Weryfikacje oświadczeń o pochodzeniu przeprowadzane są wyrywkowo lub za każdym razem, kiedy organy celne Strony dokonującej przywozu mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych oświadczeń, statusu pochodzenia danych towarów lub spełnienia innych wymogów niniejszego rozdziału.

4. W celu wykonania postanowień ust. 3 organy celne Strony dokonującej przywozu zwracają się do organu celnego lub właściwego organu publicznego Strony dokonującej wywozu z pisemnym wnioskiem o weryfikację pochodzenia, w którym przedstawiają następujące informacje:

a) nazwę organu celnego składającego wniosek;

b) nazwę eksportera podlegającego weryfikacji;

c) przedmiot i zakres weryfikacji; oraz

d) kopię oświadczenia o pochodzeniu oraz, w stosownych przypadkach, inne odpowiednie dokumenty.

5. Organ celny lub właściwy organ publiczny Strony dokonującej wywozu przeprowadza weryfikację. W tym celu mają one prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów oraz przeprowadzić weryfikację ksiąg rachunkowych eksportera lub innego rodzaju kontrolę, którą uznają za stosowną.

6. Organ celny lub właściwy organ publiczny Strony dokonującej wywozu bezzwłocznie informuje organ celny wnioskujący o weryfikację o wynikach tej weryfikacji. Wyniki przedstawia się w pisemnym sprawozdaniu, które jasno wskazuje, czy dane towary można uznać za pochodzące, czy oświadczenie o pochodzeniu jest autentyczne i czy spełnione zostały pozostałe wymogi niniejszego rozdziału. Takie pisemne sprawozdanie zawiera:

a) wyniki weryfikacji;

b) opis towarów podlegających weryfikacji oraz klasyfikację taryfową istotną dla stosowania reguł pochodzenia;

c) opis i wyjaśnienie przesłanek dotyczących statusu pochodzenia towaru; oraz

d) dokumenty potwierdzające, jeżeli są dostępne.

7. Jeżeli, w przypadku uzasadnionych wątpliwości, brak jest odpowiedzi w terminie 10 miesięcy od dnia złożenia wniosku o weryfikację albo jeżeli odpowiedź nie zawiera informacji wystarczających do stwierdzenia autentyczności danego dokumentu lub pochodzenia towaru, organy celne wnioskujące o weryfikację mogą, poza wyjątkowymi okolicznościami, odmówić przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego.

8. Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu w terminie 60 dni od otrzymania pisemnego sprawozdania, jeżeli na potrzeby ustalania, czy towar kwalifikuje się jako pochodzący, występują różnice w odniesieniu do procedur weryfikacji określonych w niniejszym artykule lub w odniesieniu do interpretacji reguł pochodzenia, a różnic tych nie można usunąć w drodze konsultacji między organem celnym wnioskującym o weryfikację a organem celnym lub właściwym organem publicznym odpowiedzialnym za przeprowadzenie weryfikacji.

9. Na wniosek jednej Strony Strony przeprowadzają i kończą konsultacje w celu usunięcia tych różnic w terminie 90 dni od dnia powiadomienia, o którym mowa w ust. 8. Termin przewidziany na zakończenie konsultacji może zostać przedłużony w indywidualnych przypadkach za wyrażoną na piśmie zgodą Stron. Strony dążą do usunięcia tych różnic w ramach Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia ustanowionego na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. d).

10. Niniejszy rozdział nie uniemożliwia organowi celnemu Strony podejmowania wszelkich innych działań, które uzna za konieczne, do czasu usunięcia na podstawie niniejszej Umowy różnic, o których mowa w ust. 8.

Artykuł 3.25

Poufność

1. Każda Strona zachowuje, zgodnie ze swoim prawem, poufność informacji przekazanych jej przez drugą Stronę zgodnie z niniejszym rozdziałem oraz chroni te informacje przed ich ujawnieniem.

2. Organy celne lub właściwy organ publiczny Strony dokonującej przywozu mogą wykorzystywać informacje uzyskane od drugiej Strony wyłącznie do celów niniejszego rozdziału.

3. Organy celne lub właściwy organ publiczny Strony dokonującej wywozu nie ujawniają poufnych informacji handlowych uzyskanych od eksportera, chyba że niniejszy rozdział stanowi inaczej.

4. Strona dokonująca przywozu nie wykorzystuje informacji, które organ celny uzyskał na podstawie niniejszego rozdziału, w postępowaniu karnym prowadzonym przez sąd lub sędziego, chyba że Strona dokonująca wywozu zostanie oficjalnie powiadomiona na piśmie przez Stronę dokonującą przywozu o informacjach, które zamierza ona wykorzystać, oraz o uzasadnieniu tego wykorzystania i pod warunkiem że Strona dokonująca wywozu nie zgłosi sprzeciwu.

5. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie wykorzystanie informacji poufnych do celów zarządzania prawem celnym lub jego egzekwowania zgodnie z niniejszym rozdziałem lub w inny sposób wymagany prawem Strony, w tym w postępowaniu administracyjnym, quasi-sądowym lub sądowym.

Artykuł 3.26

Środki i kary administracyjne

Strona nakłada środki i kary administracyjne na osobę, która sporządziła dokument lub przyczyniła się do sporządzenia dokumentu zawierającego nieprawdziwe informacje w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego dla towarów.

SEKCJA C

Pozostałe postanowienia

Artykuł 3.27

Stosowanie niniejszego rozdziału do Ceuty i Melilli

1. Do celów niniejszego rozdziału w odniesieniu do Unii Europejskiej pojęcie „Strona" nie obejmuje Ceuty i Melilli.

2. Towary pochodzące z Meksyku przy przywozie do Ceuty lub Melilli objęte są pod wszystkimi względami takim samym traktowaniem celnym na podstawie niniejszej Umowy, jakie jest stosowane wobec towarów pochodzących z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie Protokołu 2 do Aktu przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Unii Europejskiej. Meksyk przyznaje wobec przywozu towarów objętych niniejszą Umową i pochodzących z Ceuty i Melilli takie samo traktowanie celne jak w przypadku towarów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej.

3. Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia określone w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio do towarów wywożonych z Meksyku do Ceuty i Melilli oraz do towarów wywożonych z Ceuty i Melilli do Meksyku.

4. Ceutę i Melillę uznaje się za jedno terytorium.

5. Eksporter wpisuje „Meksyk" lub „Ceuta i Melilla" w polu 3 oświadczenia o pochodzeniu, w zależności od pochodzenia towaru.

6. Organy celne Hiszpanii są odpowiedzialne za stosowanie i wprowadzanie w życie niniejszego rozdziału w Ceucie i Melilli.

Artykuł 3.28

Księstwo Andory i Republika San Marino

Preferencyjne traktowanie taryfowe towarów pochodzących z Andory i San Marino oraz ustalanie pochodzenia tych towarów określono w załączniku 3-C.

Artykuł 3.29

Noty wyjaśniające

Noty wyjaśniające dotyczące interpretacji i stosowania niniejszego rozdziału oraz zarządzania nim określono w załączniku 3-D.

Artykuł 3.30

Postanowienia przejściowe

1. W przypadku towarów, w odniesieniu do których wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe i przywóz złożono przed wejściem w życie niniejszej Umowy, zasady i warunki określone w załączniku III do decyzji nr 2/2000 Wspólnej Rady WE–Meksyk ([20]) i dodatkach I–V do tej decyzji stosuje się przez okres nieprzekraczający trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

([20]) Decyzja nr 2/2000 Wspólnej Rady WE-Meksyk z dnia 23 marca 2000 r. (Dz.U. UE L 157 z 30.6.2000, s. 10).

2. Dowód pochodzenia, wystawiony zgodnie z postanowieniami załącznika III do decyzji nr 2/2000 i dodatkami I–V do tej decyzji dla towarów, w odniesieniu do których nie złożono wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, jest nieważny.

3. W przypadku towarów, które w momencie wejścia w życie niniejszej Umowy znajdują się w tranzycie od Strony dokonującej wywozu do Strony dokonującej przywozu albo znajdują się pod kontrolą celną Strony dokonującej przywozu bez uiszczenia ceł i podatków przywozowych, wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe składa się z zgodnie z art. 3.16, pod warunkiem, że towary te spełniają wymogi niniejszego rozdziału.

Artykuł 3.31

Zmiany niniejszego rozdziału

Wspólna Rada może zmienić postanowienia niniejszego rozdziału i załączników 3-A–3-D w drodze decyzji.

Artykuł 3.32

Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

Do celów skutecznego wykonania i funkcjonowania niniejszego rozdziału w art. 4.17 (Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia) wymieniono zadania Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia.

ROZDZIAŁ 4

UŁATWIENIA CELNE I HANDLOWE

Artykuł 4.1

Cele ogólne

1. Strony uznają znaczenie ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się globalnych warunkach handlu.

2. Strony uznają, że w odniesieniu do ich wymogów i procedur w zakresie przywozu, wywozu i tranzytu należy uwzględniać normy i instrumenty handlu międzynarodowego mające zastosowanie w dziedzinie ceł i handlu, takie jak istotne elementy zmienionej Konwencji z Kioto dotyczącej uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego, sporządzonej w Kioto w dniu 18 maja 1973 r. i przyjętej przez Radę Światowej Organizacji Celnej w czerwcu 1999 r., Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, sporządzonej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r., a także Ram norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego Światowej Organizacji Celnej przyjętych w czerwcu 2005 r. (zwanych dalej „Ramami norm SAFE") oraz Modelu danych Światowej Organizacji Celnej.

3. Strony uznają, że ich przepisy ustawowe i wykonawcze nie mogą być dyskryminujące, a procedury celne muszą opierać się na stosowaniu nowoczesnych metod i skutecznej kontroli w celu zapewnienia ochrony legalnego handlu i jego ułatwiania.

4. Strony uznają również, że ich procedury celne nie mogą być uciążliwe pod względem administracyjnym ani ograniczać handlu w stopniu większym niż to konieczne, aby osiągnąć uzasadnione cele, oraz że powinny one być stosowane w sposób przewidywalny, spójny i przejrzysty.

5. W celu zapewnienia przejrzystości, efektywności, praworządności i rozliczalności działań każda Strona:

a) w miarę możliwości upraszcza i zmienia wymogi i formalności dotyczące szybkiego zwolnienia i odprawy towarów;

b) podejmuje działania na rzecz dalszego uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentacji wymaganych przez organy celne i inne jednostki organizacyjne, w celu skrócenia czasu i obniżenia kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa handlowe lub podmioty gospodarcze, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa; oraz

c) zapewnia zachowanie najwyższych norm etycznych poprzez zastosowanie środków odzwierciedlających zasady odpowiednich konwencji i instrumentów międzynarodowych w dziedzinie ułatwień celnych i handlowych.

6. Strony postanawiają wzmocnić swoją współpracę w celu zapewnienia, aby odpowiednie ustawodawstwo i procedury oraz zdolności administracyjne odpowiednich organów administracyjnych realizowały cele promowania ułatwień handlowych, zapewniając jednocześnie skuteczną kontrolę celną.

Artykuł 4.2

Przejrzystość i publikacja

1. Każda Strona zapewnia, w razie potrzeby, regularne konsultacje między organami ochrony granic i przedsiębiorstwami handlowymi lub innymi zainteresowanymi stronami na swoim terytorium.

2. Każda Strona bezzwłocznie i w sposób niedyskryminujący publikuje i czyni łatwo dostępnymi swoje przepisy ustawowe, wykonawcze, ogólne procedury administracyjne oraz wytyczne dotyczące spraw z zakresu ułatwień celnych i handlowych, w tym w internecie i, w miarę możliwości, w języku angielskim. Sprawy te dotyczą:

a) procedur przywozowych, wywozowych i tranzytowych, w tym procedur w portach, portach lotniczych i innych punktach wprowadzenia, oraz wymaganych formularzy i dokumentów;

b) stosowanych stawek celnych i stawek wszelkiego rodzaju podatków od przywozu lub wywozu lub nakładanych w związku z przywozem lub wywozem;

c) opłat i należności nakładanych przez publiczne jednostki organizacyjne, lub na ich rzecz, od przywozu, wywozu lub tranzytu, lub w związku z przywozem, wywozem lub tranzytem;

d) przepisów dotyczących klasyfikacji lub wyceny towarów do celów celnych;

e) przepisów ustawowych, wykonawczych i decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym dotyczących reguł pochodzenia;

f) ograniczeń lub zakazów przywozowych, wywozowych lub tranzytowych;

g) przepisów dotyczących kar za niedopełnienie formalności przywozowych, wywozowych lub tranzytowych;

h) procedur odwoławczych;

i) umów lub części umów zawartych z jakimkolwiek krajem lub krajami odnoszących się do przywozu, wywozu lub tranzytu;

j) procedur dotyczących zarządzania kontyngentami taryfowymi;

k) godzin pracy i procedur operacyjnych urzędów celnych w portach i na przejściach granicznych; oraz

l) punktów informacyjnych, do których można kierować zapytania.

3. Każda Strona zapewnia przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym stronom, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, możliwość zgłoszenia uwag dotyczących zaproponowanego wprowadzenia lub zmiany przepisów ustawodawczych i wykonawczych o zasięgu ogólnym dotyczących spraw z zakresu ułatwień celnych i handlowych oraz odpowiedni okres na zgłoszenie takich uwag.

4. Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby nowe lub zmienione przepisy wykonawcze o zasięgu ogólnym dotyczące spraw z zakresu ułatwień celnych i handlowych lub wszelkie informacje na ich temat podawano do wiadomości publicznej możliwie jak najwcześniej przed ich wejściem w życie, aby umożliwić przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym osobom zapoznanie się z nimi.

5. Każda Strona może postanowić, że ust. 3 i 4 nie stosuje się do stawek celnych lub taryf celnych, środków mających skutek odciążający, środków, których skuteczność zmniejszyłaby się w wyniku zapewnienia ich zgodności z ust. 3 i 4, środków stosowanych w nagłych okolicznościach lub niewielkich zmian w jej prawie wewnętrznym i systemie prawnym.

6. Każda Strona ustanawia lub utrzymuje punkt informacyjny lub punkty informacyjne w celu udzielenia w stosownym terminie odpowiedzi na zapytania przedsiębiorstw handlowych i innych zainteresowanych osób dotyczące ceł i innych spraw związanych z ułatwieniami w handlu oraz podaje do wiadomości publicznej informacje dotyczące procedur składania tego rodzaju zapytań w internecie.

7. Strona nie może wymagać uiszczenia opłaty za udzielenie odpowiedzi na zapytania ani za dostarczenie wymaganych formularzy lub dokumentów.

8. Punkty informacyjne udzielają odpowiedzi na zapytania i przekazują formularze i dokumenty w stosownym terminie określonym przez Stronę, który może różnić się w zależności od charakteru lub stopnia złożoności zapytania.

Artykuł 4.3

Wymogi dotyczące danych i dokumentacji

1. W celu uproszczenia i ograniczenia do minimum występowania i złożoności procedur dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu oraz wymogów dotyczących danych i dokumentacji każda Strona zapewnia, odpowiednio, aby wymogi w zakresie procedur, danych i dokumentacji:

a) były ustanawiane i stosowane z myślą o szybkim zwolnieniu towarów, o ile spełnione są warunki takiego zwolnienia;

b) były ustanawiane i stosowane w sposób mający na celu ograniczenie po stronie przedsiębiorstw handlowych i podmiotów gospodarczych czasu i kosztów związanych z ich spełnieniem;

c) stanowiły najmniej ograniczającą wymianę handlową alternatywę, w przypadku gdy dla osiągnięcia danego celu lub celów polityki dostępne byłyby, zgodnie z rozsądną oceną, co najmniej dwie możliwości; oraz

d) nie były utrzymywane, w tym częściowo, jeżeli nie są już potrzebne.

2. Każda Strona stosuje wspólne procedury celne oraz jednolite wymogi dotyczące danych i dokumentacji celnej w celu zwolnienia towarów na całym swoim terytorium. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie wyklucza zróżnicowania przez Stronę jej procedur celnych ani wymogów dotyczących danych i dokumentacji celnej na podstawie takich elementów, jak zarządzanie ryzykiem, charakter i rodzaj towarów lub środki transportu.

Artykuł 4.4

Automatyzacja i wykorzystanie technologii informacyjnej

1. Każda Strona:

a) wykorzystuje technologie informacyjne, które przyspieszają procedury zwolnienia towarów w celu ułatwienia handlu między Stronami;

b) udostępnia podmiotom dokonującym odprawy systemy elektroniczne;

c) umożliwia złożenie zgłoszenia celnego drogą elektroniczną; oraz

d) korzysta z elektronicznych lub zautomatyzowanych systemów zarządzania ryzykiem.

2. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury umożliwiające elektroniczną płatność ceł, podatków, opłat i należności pobieranych przez organy celne przy przywozie i wywozie.

Artykuł 4.5

Zwolnienie towarów

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury, które:

a) zapewniają bezzwłoczne zwolnienie towarów w czasie nie dłuższym niż okres niezbędny do zapewnienia zgodności z przepisami jej prawa celnego i innymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi związanymi z handlem;

b) umożliwiają uprzednie składanie i przetwarzanie drogą elektroniczną danych i dokumentów celnych oraz wszelkich innych informacji przed przybyciem towarów, aby umożliwić zwolnienie towarów z kontroli celnej w momencie przybycia;

c) umożliwiają zwolnienie towarów w miejscu ich przybycia bez konieczności tymczasowego przeniesienia ich do składów celnych lub innych obiektów; oraz

d) umożliwiają zwolnienie towarów przed ostatecznym ustaleniem ceł, podatków, opłat i należności, jeżeli takiego ustalenia nie dokonano przed przybyciem lub bezzwłocznie po przybyciu, pod warunkiem, że spełniono wszystkie inne wymogi regulacyjne; przed zwolnieniem towarów Strona może wymagać, aby importer przedstawił wystarczającą gwarancję w formie poręczenia, depozytu lub innego odpowiedniego instrumentu, która nie przekracza kwoty wymaganej do zabezpieczenia płatności ceł, podatków i opłat należnych za towary objęte tą gwarancją i która zostaje zwrócona w momencie, gdy gwarancja nie jest już wymagana.

2. Każda Strona może przyjąć lub utrzymać środki umożliwiające przedsiębiorstwom handlowym lub podmiotom gospodarczym korzystanie z dalszego uproszczenia procedur celnych zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

Artykuł 4.6

Zarządzanie ryzykiem

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje system zarządzania ryzykiem dotyczący kontroli celnych, który umożliwia jej organom celnym ukierunkowanie inspekcji na przesyłki wysokiego ryzyka i sprawną odprawę przesyłek charakteryzujących się niskim ryzykiem.

2. Każda Strona opracowuje i stosuje system zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający unikanie arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu międzynarodowym.

3. Każda Strona zarządza ryzykiem w oparciu o ocenę ryzyka według odpowiednich kryteriów selektywności.

4. Każda Strona może również wyrywkowo wybierać przesyłki do kontroli celnych w ramach swojego systemu zarządzania ryzykiem.

5. W celu ułatwienia handlu każda Strona dokonuje okresowego przeglądu i, w stosownych przypadkach, aktualizacji systemu zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 4.7

Interpretacje indywidualne

1. Interpretacja indywidualna to pisemna decyzja dostarczona wnioskodawcy przez Stronę za pośrednictwem jej organów celnych przed przywozem na jej terytorium towaru, którego dotyczy wniosek, w której określa się zasady postępowania z towarem w momencie jego przywozu w odniesieniu do:

a) klasyfikacji taryfowej towaru;

b) pochodzenia towaru ([21]); oraz

c) innych kwestii uzgodnionych przez Strony.

2. Strona wydaje wnioskodawcy, który złożył wniosek, interpretację indywidualną w stosowny i ograniczony terminem sposób, w tym w formie elektronicznej, pod warunkiem, że wniosek zawiera wszystkie niezbędne informacje zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony. Strona może zwrócić się o próbkę towaru, w odniesieniu do którego wnioskodawca wystąpił interpretację indywidualną.

3. Interpretacja indywidualna jest ważna przez co najmniej trzy lata od jej wydania, chyba że zmieniły się przepisy prawa, fakty lub okoliczności, na których opierała się ta interpretacja.

4. Strona może odmówić wydania interpretacji indywidualnej, jeżeli fakty i okoliczności stanowiące podstawę interpretacji indywidualnej podlegają kontroli administracyjnej lub sądowej lub jeżeli wniosek nie opiera się na konkretnych faktach lub nie wskazuje zamierzonego wykorzystania interpretacji indywidualnej. Strona, która odmawia wydania interpretacji indywidualnej, bezzwłocznie powiadamia o tym wnioskodawcę na piśmie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji.

5. Każda Strona publikuje co najmniej:

a) wymogi dotyczące wniosku o interpretację indywidualną, w tym informacje, które należy przekazać, oraz ich format;

b) termin wydawania interpretacji indywidualnej; oraz

c) okres obowiązywania interpretacji indywidualnej.

([21]) Zgodnie z Porozumieniem w sprawie reguł pochodzenia w załączniku 1A do Porozumienia WTO lub rozdziałem 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia) niniejszej Umowy.

6. Jeżeli Strona uchyla, zmienia lub unieważnia interpretację indywidualną, powiadamia o tym wnioskodawcę na piśmie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji. Strona może uchylić, zmienić lub unieważnić interpretację indywidualną z mocą wsteczną tylko wówczas, gdy interpretacja została wydana na podstawie niepełnych, nieprawidłowych, niedokładnych, fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji przekazanych przez wnioskodawcę.

7. Wydana przez Stronę interpretacja indywidualna jest wiążąca dla wnioskodawcy i dla tej Strony w odniesieniu do tego wnioskodawcy.

8. Strona, na pisemny wniosek wnioskodawcy, zapewnia przeprowadzenie kontroli interpretacji indywidualnej lub decyzji o jej zmianie, cofnięciu lub unieważnieniu.

9. Z zastrzeżeniem wymogów w zakresie poufności ustanowionych w przepisach ustawowych i wykonawczych, Strona dąży do tego, aby podać do wiadomości publicznej istotne elementy swoich interpretacji indywidualnych, w tym w internecie.

Artykuł 4.8

Upoważnieni przedsiębiorcy

1. Każda Strona ustanawia lub utrzymuje, na potrzeby przedsiębiorców, którzy spełniają określone kryteria (zwanych dalej „upoważnionymi przedsiębiorcami"), program partnerski na rzecz ułatwień w handlu (zwany dalej „programem AEO") zgodnie z Ramami norm SAFE.

2. Szczególne kryteria ([22]) dotyczące kwalifikowania się jako upoważniony przedsiębiorca są publikowane i odnoszą się do spełnienia lub ryzyka braku spełnienia wymogów określonych w przepisach ustawowych i wykonawczych oraz procedurach każdej Strony.

3. Szczególne kryteria dotyczące kwalifikowania się jako upoważniony przedsiębiorca nie mogą być opracowywane ani stosowane w sposób umożliwiający lub powodujący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między podmiotami gospodarczymi w przypadku istnienia tych samych warunków oraz muszą umożliwiać udział małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Program AEO obejmuje szczególne korzyści dla upoważnionych przedsiębiorców, z uwzględnieniem zobowiązań Stron zgodnie z art. 7.7.3. Porozumienia o ułatwieniach w handlu w załączniku 1A do Porozumienia WTO.

5. Strony współpracują, jeżeli jest to właściwe i odpowiednie, na rzecz wzajemnego uznawania swoich programów AEO, pod warunkiem, że programy te są zgodne i oparte na równoważnych kryteriach i korzyściach.

Artykuł 4.9

Kontrola lub odwołanie

1. Każda Strona zapewnia skuteczne, szybkie, niedyskryminujące i łatwo dostępne procedury, aby zagwarantować prawo do odwołania od decyzji organów celnych.

2. Każda Strona zapewnia, aby osoba, wobec której wydana została decyzję w sprawie celnej, miała na jej terytorium dostęp do:

a) kontroli administracyjnej przeprowadzanej przez organ administracyjny szczebla wyższego niż urzędnik lub urząd, który wydał decyzję, lub przez organ niezależny od takiego urzędnika lub urzędu, lub odwołania w trybie administracyjnym do takiego organu administracyjnego lub takiego organu niezależnego; lub

b) kontroli sądowej lub odwołania od decyzji do sądu.

([22]) Strona może skorzystać z kryteriów przewidzianych w art. 7.7.2. Porozumienia o ułatwieniach w handlu w załączniku 1A do Porozumienia WTO.

3. Każda Strona zapewnia prawo do odwołania się osobie, która wystąpiła do organów celnych o wydanie decyzji i nie uzyskała decyzji w sprawie złożonego wniosku w odpowiednim terminie.

4. Każdy Strona zapewnia, aby osoba, o której mowa w ust. 2, otrzymała decyzję administracyjną wraz z uzasadnieniem, umożliwiając tym samym takiej osobie skorzystanie w razie konieczności z procedur odwoławczych lub rewizyjnych.

Artykuł 4.10

Kary

1. Każda Strona przewiduje kary za nieprzestrzeganie jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł lub innych przepisów dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu towarów.

2. Każda Strona zapewnia, aby jej ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego przewidywały, aby kary nakładane za naruszenie jej ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł były proporcjonalne i niedyskryminujące.

3. Każda Strona zapewnia, aby kara nałożona przez jej organy celne za naruszenie jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł nakładana była wyłącznie na osobę, która podnosi odpowiedzialność prawną za to naruszenie.

4. Każda Strona zapewnia, aby nałożona kara zależała od faktów i okoliczności konkretnej sprawy i była współmierna do stopnia i wagi naruszenia.

5. Każda Strona unika zachęt lub konfliktów interesów w nakładaniu oraz pobieraniu kar i ceł.

6. Zachęca się każdą Stronę, aby rozważyła jako ewentualną okoliczność łagodzącą przy ustalaniu kary dobrowolne ujawnienie przed wykryciem przez organy celne naruszenia jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł.

7. Każda Strona zapewnia, aby w przypadku nałożenia kary za naruszenie jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł, osoba, na którą nałożono karę, otrzymała pisemne wyjaśnienie, w którym określa się charakter naruszenia oraz wskazuje mające zastosowanie przepisy ustawowe, wykonawcze lub procedury, zgodnie z którymi określono wysokość lub wymiar kary.

8. Każda Strona wyznacza w swoich przepisach ustawowych, wykonawczych lub proceduralnych okres, w którym jej organy celne mogą wszcząć postępowanie w sprawie nałożenia kary w związku z naruszeniem jej ustawowych, wykonawczych lub proceduralnych przepisów prawa celnego.

Artykuł 4.11

Współpraca celna i wzajemna pomoc administracyjna

1. Strony zapewniają, aby ich odpowiednie organy współpracowały w sprawach celnych, aby zapewnić osiągnięcie celów określonych w art. 4.1.

2. Współpraca między Stronami obejmuje między innymi:

a) wymianę informacji dotyczących ich ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego oraz ich wdrażania, a także procedur celnych, w szczególności w następujących obszarach:

(i) uproszczenie i modernizacja procedur celnych;

(ii) środki egzekwowania prawa na granicach stosowane przez organy celne;

(iii) ułatwianie tranzytu i przeładunku;

(iv) dialog ze środowiskiem biznesu; oraz

(v) bezpieczeństwo łańcucha dostaw i zarządzanie ryzykiem;

b) współpracę w zakresie związanych z cłami aspektów zabezpieczenia i ułatwienia międzynarodowego łańcucha dostaw zgodnie z Ramami norm SAFE, w tym w odniesieniu do swoich programów AEO oraz ich wzajemnego uznawania, o którym mowa w art. 4.8;

c) zbadanie możliwości podjęcia wspólnych inicjatyw dotyczących procedur przywozowych, wywozowych i innych procedur celnych oraz ułatwień w handlu, w tym pomocy technicznej;

d) wzmocnienie współpracy w dziedzinie ceł w organizacjach międzynarodowych, takich jak WTO i Światowa Organizacja Celna (zwana dalej „WCO”);

e) ustanowienie minimalnych norm, w zakresie, w jakim jest to możliwe, dotyczących technik zarządzania ryzykiem oraz powiązanych wymogów i programów; we właściwych i odpowiednich przypadkach Strony rozważają również wzajemne uznawanie technik zarządzania ryzykiem, norm dotyczących ryzyka i kontroli bezpieczeństwa;

f) dążenie do harmonizacji wymogów Stron dotyczących danych w odniesieniu do procedur przywozowych, wywozowych i innych procedur celnych poprzez wdrożenie wspólnych norm i elementów danych zgodnie z Modelem danych WCO; oraz

g) utrzymywanie dialogu między odpowiednimi ekspertami ds. polityki celem wspierania użyteczności, skuteczności i możliwości stosowania interpretacji indywidualnych.

3. Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych zgodnie z postanowieniami załącznika dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych do decyzji nr 2/2000 Wspólnej Rady WE-Meksyk ([23]), przyjętego decyzją nr 5/2004 Wspólnej Rady UE–Meksyk ([24]), który włącza się niniejszym do niniejszej Umowy i stanowi on jej część. Wszelka wymiana informacji między Stronami na podstawie niniejszego rozdziału podlega postanowieniom dotyczącym poufności informacji i wymogom w zakresie ochrony danych osobowych zawartym w art. 10 tego załącznika z uwzględnieniem niezbędnych zmian, a także wymogom w zakresie poufności i prywatności przewidzianym w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych Stron.

([23]) Decyzja nr 2/2000 Wspólnej Rady WE–Meksyk z dnia 23 marca 2000 r. (Dz.U. UE L 157 z 30.6.2000, s. 10).

([24]) Decyzja nr 5/2004 Wspólnej Rady UE–Meksyk z dnia 15 grudnia 2004 r. przyjmująca zgodnie z art. 17 ust. 3 decyzji nr 2/2000 załącznik do wymienionej decyzji w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych (Dz.U. UE L 66 z 12.3.2005, s. 15).

Artykuł 4.12

Jeden punkt kontaktowy

1. Każda Strona dąży do opracowania lub utrzymania systemu jednego punktu kontaktowego, aby ułatwić, w ramach procedury jednoetapowej, elektroniczne przedkładanie wszystkich informacji wymaganych przez przepisy prawa celnego i inne przepisy prawa dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu towarów.

2. Strony dążą do podejmowania współpracy na rzecz interoperacyjności i usprawnienia swoich systemów jednego punktu kontaktowego, w tym w drodze dzielenia się swoimi doświadczeniami w zakresie opracowywania i wdrażania systemów jednego punktu kontaktowego.

Artykuł 4.13

Tranzyt i przeładunek

1. Każda Strona zapewnia ułatwienie i skuteczną kontrolę operacji przeładunku i tranzytu przez swoje terytorium.

2. Każda Strona dąży do tego, aby wspierać i wdrażać regionalne uzgodnienia tranzytowe w celu ułatwienia handlu między Stronami.

3. Każda Strona zapewnia współpracę i koordynację między wszystkimi zainteresowanymi organami i agencjami na swoim terytorium, aby ułatwić ruch tranzytowy.

4. Każda Strona zezwala na przemieszczanie towarów przeznaczonych do przywozu pod kontrolą organów celnych, z urzędu celnego wprowadzenia do innego urzędu celnego na jej terytorium, w którym towary zostałyby zwolnione lub odprawione.

Artykuł 4.14

Audyt po odprawie celnej

1. Aby usprawnić procedurę zwolnienia towarów, każda Strona przyjmuje lub utrzymuje audyt po odprawie celnej w celu zapewnienia zgodności z jej ustawowymi i wykonawczymi przepisami prawa celnego.

2. Każda Strona prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób oparty na analizie ryzyka.

3. Każda Strona prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób przejrzysty. W przypadku przeprowadzenia audytu i uzyskania miarodajnych wyników Strona niezwłocznie powiadamia o wynikach osobę, której dokumenty poddano audytowi, a także przekazuje jej uzasadnienie wyników i informuje ją o jej prawach i obowiązkach.

4. Strony uznają, że informacje uzyskane w ramach audytu po odprawie celnej mogą być wykorzystane w dalszych postępowaniach administracyjnych lub sądowych.

5. W zakresie, a jakim jest to możliwe, Strony wykorzystują wyniki audytu po odprawie celnej do celów zarządzania ryzykiem.

Artykuł 4.15

Agenci celni

1. Strona nie może wymagać w swoich ustawowych i wykonawczych przepisach prawa celnego obowiązkowego korzystania z usług agentów celnych.

2. Każda Strona publikuje swoje środki dotyczące korzystania z usług agentów celnych.

3. Każda Strona musi stosować przejrzyste i obiektywne zasady przy udzielaniu zezwoleń agentom celnym.

Artykuł 4.16

Inspekcje przedwysyłkowe

Strona nie może wymagać obowiązkowego przeprowadzania inspekcji przedwysyłkowych zdefiniowanych w Porozumieniu w sprawie inspekcji przedwysyłkowej w załączniku 1A do Porozumienia WTO w związku z klasyfikacją taryfową i ustalaniem wartości celnej ([25]).

Artykuł 4.17

Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

1. Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia podlega Wspólnemu Komitetowi.

2. Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. d) zapewnia właściwe funkcjonowanie niniejszego rozdziału, rozdziału 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia), załącznika dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, o którym mowa w art. 4.11 ust. 3, oraz wszelkich dodatkowych postanowień dotyczących ceł uzgodnionych przez Strony, a także rozpatruje wszelkie sprawy wynikające z ich stosowania.

3. Podkomitet:

a) formułuje odpowiednie zalecenia do rozważenia przez Wspólny Komitet na temat:

(i) wykonywania rozdziału 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia) i zarządzania nim; oraz

(ii) wszelkich modyfikacji rozdziału 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia);

b) przyjmuje noty wyjaśniające mające na celu ułatwienie wykonania rozdziału 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia);

c) monitoruje wykonywanie niniejszego rozdziału i zarządzanie nim;

d) stanowi forum konsultacji i dyskusji na temat wszelkich spraw dotyczących ceł, w tym w szczególności procedur celnych, ustalania wartości celnej, systemów taryfowych, nomenklatury celnej, współpracy celnej oraz wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych;

e) stanowi forum konsultacji i dyskusji na tematy dotyczące reguł pochodzenia, procedur dotyczących pochodzenia i współpracy administracyjnej;

f) wzmacnia współpracę w zakresie opracowania, stosowania i egzekwowania procedur celnych, wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, reguł pochodzenia oraz współpracy administracyjnej; oraz

g) rozpatruje wszelkie inne uzgodnione przez Strony sprawy związane z niniejszym rozdziałem lub rozdziałem 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia).

4. Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia może badać potrzebę przyjęcia decyzji lub zaleceń dotyczących wszelkich spraw wynikających ze stosowania niniejszego rozdziału oraz przygotowywać te decyzje lub zalecenia do przyjęcia przez Wspólną Radę. Wspólna Rada ma uprawnienia, aby w stosownych przypadkach przyjmować decyzje dotyczące wykonywania niniejszego rozdziału, w tym w odniesieniu do programów AEO oraz ich wzajemnego uznawania, wspólnych inicjatyw dotyczących procedur celnych i ułatwień w handlu oraz pomocy technicznej.

5. Strony mogą postanowić o zorganizowaniu posiedzeń *ad hoc* na temat wszelkich spraw dotyczących współpracy celnej, reguł pochodzenia lub wzajemnej pomocy administracyjnej.

([25]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł nie uniemożliwia przeprowadzania kontroli przedwysyłkowych do celów sanitarnych i fitosanitarnych.

ROZDZIAŁ 5

ŚRODKI OCHRONY HANDLU

SEKCJA A

Środki antydumpingowe i wyrównawcze

Artykuł 5.1

Postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z art. VI GATT 1994, Porozumienia antydumpingowego i Porozumienia w sprawie SCM.

2. Do celów stosowania środków tymczasowych i ostatecznych pochodzenie przedmiotowych towarów jest ustalane zgodnie z niepreferencyjnymi regułami pochodzenia każdej Strony.

Artykuł 5.2

Przejrzystość i sprawiedliwość proceduralna

1. Każda Strona prowadzi swoje postępowania i stosuje środki antydumpingowe i wyrównawcze w sposób sprawiedliwy i przejrzysty, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Porozumienia antydumpingowego i Porozumienia w sprawie SCM.

2. Na wstępnym etapie postępowania, a w każdym razie przed dokonaniem ostatecznego ustalenia, każda Strona informuje wszystkie zainteresowane strony o istotnych faktach wziętych pod uwagę jako podstawa decyzji w sprawie zastosowania środków ostatecznych. Czynności te pozostają bez uszczerbku dla art. 6.5 Porozumienia antydumpingowego i art. 12.4 Porozumienia w sprawie SCM.

3. Każda Strona zapewnia każdej zainteresowanej stronie uczestniczącej w dochodzeniu dotyczącym cła antydumpingowego lub wyrównawczego pełną możliwość obrony jej interesów, pod warunkiem że nie spowoduje to niepotrzebnego opóźnienia w prowadzeniu dochodzenia.

4. Stosuje się definicję zainteresowanych stron przewidzianą w art. 6.11 Porozumienia antydumpingowego i art. 12.9 Porozumienia w sprawie SCM.

Artykuł 5.3

Nakładanie ceł antydumpingowych i wyrównawczych

Decyzja o tym, czy kwota cła antydumpingowego lub wyrównawczego, które ma zostać nałożone, musi odpowiadać kwocie pełnego marginesu dumpingu lub kwocie subsydium, czy też może być niższa, ma być podjęta przez Stronę dokonującą przywozu zgodnie z przepisami tej Strony.

Artykuł 5.4

Ostateczne ustalenie

Dokonując ostatecznego ustalenia, Strona bierze pod uwagę informacje należycie przekazane przez wszystkie zainteresowane strony uznane za takie zgodnie z jej przepisami.

Artykuł 5.5

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej sekcji.

SEKCJA B

Ogólne środki ochronne

Artykuł 5.6

Postanowienia ogólne

Każda Strona zachowuje swoje prawa i obowiązki określone w art. XIX GATT 1994 oraz art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa, a także w Porozumieniu w sprawie środków ochronnych.

Artykuł 5.7

Przejrzystość

1. Niezależnie od art. 5.6, Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie ogólnych środków ochronnych lub zamierzająca wprowadzić takie środki przedkłada natychmiast, na wniosek drugiej Strony, pod warunkiem, że ma ona w tym istotny interes, pisemne powiadomienie *ad hoc* dotyczące wszystkich istotnych informacji leżących u podstaw wszczęcia dochodzenia w sprawie ogólnych środków ochronnych oraz wprowadzenia takich środków, w tym, we właściwych przypadkach, informacji na temat tymczasowych ustaleń. Pozostaje to bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2 Porozumienia w sprawie środków ochronnych.

2. Wprowadzając ogólne środki ochronne, Strona dąży do tego, aby czynić to w sposób w najmniejszym stopniu wpływający na dwustronną wymianę handlową.

3. Do celów ust. 2, jeżeli Strona uzna, że spełnione są wymogi prawne nałożenia ostatecznych środków ochronnych, oraz ma zamiar nałożyć takie środki, powiadamia o tym drugą Stronę i umożliwia przeprowadzenie dwustronnych konsultacji. Jeżeli nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania w terminie 30 dni od powiadomienia, Strona dokonująca przywozu może przyjąć ostateczny środek ochronny odpowiedni do rozwiązania problemu.

4. Do celów niniejszego artykułu uznaje się, że Strona ma istotny interes, jeżeli należy do pięciu największych dostawców towaru będącego przedmiotem przywozu w okresie ostatnich trzech lat, pod względem wielkości albo wartości w ujęciu bezwzględnym.

Artykuł 5.8

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej sekcji odnoszących się do praw i obowiązków wynikających z Porozumienia WTO.

SEKCJA C

Dwustronne środki ochronne

PODSEKCJA C.1

Postanowienia ogólne

Artykuł 5.9

Definicje

Do celów sekcji C:

a) „właściwy organ dochodzeniowy" oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej –, Komisję Europejską; oraz

(ii) w przypadku Meksyku – „Unidad de Prácticas Comerciales Internacionales de la Secretaría de Economía" (Jednostkę ds. Międzynarodowych Praktyk Handlowych Ministerstwa Gospodarki) lub jej następcę;

b) „przemysł krajowy" oznacza, w odniesieniu do produktów przywożonych, wszystkich producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych działających na terytorium danej Strony lub tych producentów, których łączna produkcja produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych stanowi znaczną część produkcji krajowej tych produktów ogółem;

c) „produkt podobny" oznacza produkt, który jest identyczny z przedmiotowym produktem, który jest podobny do przedmiotowego produktu pod każdym względem lub, w przypadku braku takiego produktu, inny produkt, który, choć nie jest podobny pod każdym względem, to ma cechy bardzo zbliżone do cech przedmiotowego produktu;

d) „produkt bezpośrednio konkurencyjny" oznacza produkt, który choć nie jest pod każdym względem taki sam, charakteryzuje się wysokim stopniem substytucyjności względem przedmiotowego produktu, jako że spełnia te same funkcje ([26]);

e) „poważna szkoda" oznacza znaczące ogólne osłabienie pozycji przemysłu krajowego;

f) „groźba poważnej szkody" oznacza poważną szkodę, której wystąpienie jest wyraźnie nieuchronne, w oparciu o fakty, a nie jedynie twierdzenia, przypuszczenia lub odległą możliwość; oraz

g) „okres przejściowy" oznacza:

(i) okres 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy; lub

(ii) okres znoszenia ceł dla towarów określonych w harmonogramie znoszenia ceł Strony w załączniku 2-A (Harmonogram znoszenia ceł), pod warunkiem, że okres znoszenia ceł dla przedmiotowego towaru wynosi 10 lub więcej lat, plus 3 lata.

([26]) W tym zakresie organy mogą analizować takie aspekty, jak właściwości fizyczne tych produktów, ich specyfikacje techniczne, ostateczne wykorzystanie i sieci dystrybucji. Powyższa lista aspektów nie jest wyczerpująca, a żaden pojedynczy czynnik spośród wymienionych, ani kilka z nich, nie musi stanowić decydującej wytycznej.

Artykuł 5.10

Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Niezależnie od sekcji B, jeżeli, w wyniku obniżenia lub zniesienia ceł na podstawie niniejszej Umowy, towar pochodzący z terytorium jednej Strony jest przedmiotem przywozu na terytorium drugiej Strony w tak dużych ilościach w ujęciu bezwzględnym lub względem produkcji krajowej oraz w takich warunkach, że powoduje to poważną szkodę lub groźbę poważnej szkody dla przemysłu krajowego produkującego produkty podobne lub bezpośrednio konkurencyjne, Strona dokonująca przywozu może zastosować środki przewidziane w ust. 2 zgodnie z warunkami i procedurami ustanowionymi w niniejszej sekcji.

2. Jeżeli warunki określone w ust. 1 zostały spełnione, Strona dokonująca przywozu może wprowadzić wyłącznie dwustronne środki ochronne, które:

a) wstrzymają w odniesieniu do danego produktu dalsze obniżki stawki celnej zgodnie z niniejszą Umową; lub

b) zwiększają stawkę celną w odniesieniu do danego produktu do poziomu, który nie przekracza niższej z następujących wartości:

(i) stawka celna stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego w odniesieniu do danego produktu, obowiązująca w momencie zastosowania środka; lub

(ii) stawka celna stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego w odniesieniu danego produktu, obowiązująca w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej Umowy.

3. Strony podzielają pogląd, że kontyngenty taryfowe ani ograniczenia ilościowe nie stanowią dopuszczalnej formy dwustronnego środka ochronnego.

Artykuł 5.11

Warunki i ograniczenia

1. Strony nie mogą stosować dwustronnych środków ochronnych:

a) poza zakresem koniecznym oraz dłużej niż przez okres konieczny, aby zapobiec lub zaradzić sytuacjom opisanym w art. 5.10 lub 5.15;

b) przez okres dłuższy niż dwa lata; lub

c) po upływie okresu przejściowego.

Okres, o którym mowa w lit. b), może zostać przedłużony o kolejny rok, jeżeli właściwe organy Strony dokonującej przywozu stwierdzą, zgodnie z procedurami określonymi w sekcji C, że dalsze obowiązywanie danego środka jest konieczne, aby zapobiec lub zaradzić sytuacjom opisanym w art. 5.10 lub 5.15 oraz ułatwić dostosowanie, pod warunkiem że całkowity okres stosowania środka ochronnego, obejmujący pierwotny okres stosowania i ewentualne jego przedłużenia, nie przekracza trzech lat.

2. Strona stosuje dwustronny środek ochronny wyłącznie do towarów pochodzących określonych w załączniku 2-A (Harmonogram znoszenia ceł), które podlegają preferencyjnemu traktowaniu na mocy niniejszej Umowy.

3. W sytuacji, gdy przewidziany okres stosowania dwustronnego środka ochronnego przekracza jeden rok, Strona, która stosuje ten środek, liberalizuje go stopniowo w okresie jego stosowania w regularnych odstępach czasu w celu ułatwienia dostosowania.

4. Po zakończeniu stosowania przez Stronę dwustronnego środka ochronnego, stawka celna jest równa stawce, która obowiązywałaby w odniesieniu do danego produktu zgodnie z art. 2.4 (Zniesienie lub obniżenie ceł).

Artykuł 5.12

Środki tymczasowe

1. W okolicznościach krytycznych, gdy opóźnienie spowodowałoby trudną do naprawienia szkodę, Strona może zastosować dwustronny środek ochronny na zasadzie tymczasowej, bez spełnienia wymogów art. 5.22 ust. 1, z zastrzeżeniem wstępnego ustalenia, że istnieją jednoznaczne dowody wskazujące na wzrost przywozu towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia cła na podstawie niniejszej Umowy oraz że taki przywóz powoduje lub grozi spowodowaniem sytuacji opisanych w art. 5.10 lub 5.15.

2. Okres obowiązywania tymczasowego środka nie może przekraczać 200 dni, a podczas tego okresu Strona musi przestrzegać odpowiednich postanowień proceduralnych określonych w podsekcji C.2. Strona bezzwłocznie dokonuje zwrotu wszelkich podwyżek cła, jeżeli późniejsze dochodzenie opisane w podsekcji C.2 nie doprowadzi do nałożenia ostatecznego środka zgodnie z wymogami art. 5.10 lub 5.15. Okres obowiązywania tymczasowego środka wlicza się w okres, o którym mowa w art. 5.11 ust. 1 lit b). Strona dokonująca przywozu powiadamia drugą Stronę o wprowadzeniu takich środków tymczasowych i natychmiast przekazuje sprawę do rozpatrzenia przez Wspólny Komitet, jeżeli zawnioskuje o to druga Strona.

Artykuł 5.13

Wyrównanie i zawieszenie koncesji

1. Strona stosująca dwustronny środek ochronny przeprowadza konsultacje z drugą Stroną, aby wspólnie uzgodnić odpowiednie wyrównanie z tytułu liberalizacji handlu w formie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe. Strona stosująca dwustronny środek ochronny umożliwia przeprowadzenie takich konsultacji nie później niż 30 dni odo zastosowania dwustronnego środka ochronnego.

2. Jeżeli konsultacje, o których mowa w ust. 1, nie doprowadzą w terminie 30 dni od ich rozpoczęcia do porozumienia w sprawie wyrównania z tytułu liberalizacji handlu, Strona, której dotyczy dwustronny środek ochronny, może zawiesić stosowanie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe do tego dwustronnego środka ochronnego drugiej Strony nie później niż 90 dni od zastosowania tego środka.

3. Strona, której dotyczy dwustronny środek ochronny, powiadamia drugą Stronę na piśmie co najmniej 30 dni przed zawieszeniem stosowania koncesji zgodnie z ust. 2.

4. Obowiązek zapewnienia wyrównania zgodnie z ust. 1 oraz prawo do zawieszenia stosowania koncesji zgodnie z ust. 2 wygasają w dniu zakończenia stosowania dwustronnego środka ochronnego.

Artykuł 5.14

Wykorzystanie środków ochronnych i odstęp między środkami

1. Strona nie może stosować środka ochronnego, o którym mowa w niniejszej sekcji, w odniesieniu do przywozu produktu, który był wcześniej objęty takim środkiem, chyba że upłynął okres równy połowie bezpośrednio poprzedzającego okresu, w którym środek ochronny był stosowany.

2. Strona nie może zastosować w odniesieniu do tego samego produktu i w tym samym okresie:

a) dwustronnego środka ochronnego lub tymczasowego środka ochronnego na mocy niniejszej Umowy; oraz

b) środka ochronnego na podstawie art. XIX GATT 1994 oraz na podstawie Porozumienia w sprawie środków ochronnych.

Artykuł 5.15

Regiony najbardziej oddalone

1. Jeżeli towar pochodzący z Meksyku jest przewożony bezpośrednio na terytorium jednego lub kilku regionów najbardziej oddalonych Unii Europejskiej w takich ilościach oraz na takich warunkach, że powoduje to poważne pogorszenie sytuacji gospodarczej danego regionu najbardziej oddalonego lub grozi spowodowaniem takiego poważnego pogorszenia, Unia Europejska, po przeanalizowaniu alternatywnych rozwiązań, może w drodze wyjątku wprowadzić środki ochronne ograniczone do terytorium danego regionu najbardziej oddalonego.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 postanowienia sekcji C mające zastosowanie do dwustronnych środków ochronnych mają również zastosowanie do środków ochronnych przyjętych w związku z regionami najbardziej oddalonymi Unii Europejskiej.

3. Dwustronny środek ochronny ograniczony do regionów najbardziej oddalonych Unii Europejskiej ma zastosowanie wyłącznie do towarów objętych preferencyjnym traktowaniem na mocy niniejszej Umowy.

4. Do celów ust. 1 „poważne pogorszenie" oznacza poważne trudności w sektorze gospodarki, który produkuje produkty podobne lub bezpośrednio konkurencyjne. Poważne pogorszenie stwierdza się na podstawie obiektywnych czynników, w tym następujących elementów:

a) wzrostu wolumenu przywozu w ujęciu bezwzględnym lub w stosunku do produkcji krajowej i przywozu z innych źródeł; oraz

b) wpływu takiego przywozu na sytuację danej branży lub sektora gospodarki, w tym na poziom sprzedaży, produkcję, sytuację finansową i zatrudnienie.

PODSEKCJA C.2

Postanowienia proceduralne mające zastosowanie do dwustronnych środków ochronnych

Artykuł 5.16

Prawo mające zastosowanie

Do celów stosowania dwustronnych środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy przestrzega postanowień niniejszej podsekcji, a w przypadkach nieobjętych postanowieniami niniejszej podsekcji stosuje przepisy ustanowione na mocy prawa danej Strony, o ile są one zgodne z postanowieniami sekcji C.

Artykuł 5.17

Wszczęcie procedury w sprawie środków ochronnych

1. Właściwy organ dochodzeniowy może wszcząć procedurę w sprawie dwustronnych środków ochronnych (zwaną dalej „procedurą w sprawie środków ochronnych") na pisemny wniosek złożony przez przemysł krajowy lub w jego imieniu, lub, w wyjątkowych okolicznościach, z własnej inicjatywy. W przypadku Unii Europejskiej wniosek ten może złożyć państwo członkowskie Unii Europejskiej lub większa ich liczba w imieniu przemysłu krajowego. Wniosek uznaje się za złożony przez przemysł krajowy lub w jego imieniu, jeżeli zyskał poparcie producentów krajowych, których łączna produkcja stanowi ponad 50 % całkowitej produkcji produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych produkowanych przez część przemysłu krajowego, którzy to producenci wyrażają poparcie dla wniosku lub sprzeciw wobec niego. Nie wszczyna się jednak dochodzenia, jeżeli producenci krajowi wyrażający poparcie dla wniosku odpowiadają za mniej niż 25 % całkowitej produkcji krajowej produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych produkowanych przez przemysł krajowy.

2. Po wszczęciu dochodzenia wniosek, o którym mowa w ust. 1, bezzwłocznie udostępnia się wszystkim zainteresowanym, z wyjątkiem zawartych w nim informacji poufnych.

3. Po wszczęciu procedury w sprawie środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy publikuje zawiadomienie o wszczęciu tej procedury w dzienniku urzędowym Strony. W zawiadomieniu tym określa się – o ile ma to zastosowanie – podmiot, który złożył pisemny wniosek, a także określa się odpowiedni przywożony towar wraz z numerem pozycji, podpozycji lub numerem klasyfikacji taryfowej, pod którym towar ten jest klasyfikowany w systemie zharmonizowanym, oraz rodzaj i zakres czasowy ustaleń, które mają być dokonane, okres, w którym zainteresowane strony mogą przedstawić swoje stanowisko na piśmie i przedłożyć informacje, miejsce, w którym można zapoznać się z pisemnym wnioskiem i wszelkimi innymi dokumentami przedłożonymi w toku procedury, nieobjętymi klauzulą poufności, a także nazwę, adres i numer telefonu urzędu, do którego należy się zwracać w celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji. W przypadku gdy właściwy organ dochodzeniowy zadecyduje o przeprowadzeniu wysłuchania publicznego, jego czas i miejsce można ogłosić w zawiadomieniu o wszczęciu procedury albo podać do wiadomości na dowolnym późniejszym etapie procedury, pod warunkiem że zawiadomienie to zostanie przekazane z dużym wyprzedzeniem. W przypadku gdy na początku dochodzenia nie zaplanowano wysłuchania publicznego, w zawiadomieniu o wszczęciu procedury wskazuje się okres, w którym zainteresowane strony mogą wnioskować o złożenie wyjaśnień ustnych przed właściwym organem dochodzeniowym.

4. W odniesieniu do procedury w sprawie środków ochronnych wszczętej na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez podmiot twierdzący, że jest podmiotem reprezentatywnym dla przemysłu krajowego, właściwy organ dochodzeniowy nie publikuje zawiadomienia o wszczęciu procedury zgodnie z ust. 3 bez uprzedniej starannej oceny, czy wniosek ten spełnia wymogi określone w prawie właściwym dla tego organu i wymogi określone w ust. 1 oraz czy zawiera stosowne dowody na to, że przywóz towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony zwiększył się w wyniku obniżenia lub zniesienia cła na podstawie niniejszej Umowy oraz że przywóz ten powoduje lub może powodować podnoszoną poważną szkodę lub podnoszone poważne pogorszenie sytuacji gospodarczej.

Artykuł 5.18

Dochodzenie

1. Strona może zastosować środek ochronny wyłącznie po przeprowadzeniu dochodzenia przez właściwy organ dochodzeniowy tej Strony zgodnie z procedurami ustanowionymi w niniejszej podsekcji. Dochodzenie to obejmuje stosowne publiczne zawiadomienie wszystkich zainteresowanych stron oraz wysłuchania publiczne lub inne odpowiednie środki, w ramach których importerzy, eksporterzy i inne zainteresowane strony mogą przedstawić dowody i swoje uwagi, a także mają możliwość ustosunkowania się do oświadczeń innych stron.

2. Każda Strona zapewnia, aby jej właściwe organy dochodzeniowe kończyły dochodzenie, o którym mowa w ust. 1, w terminie jednego roku od dnia ich wszczęcia.

Artykuł 5.19

Ustalenie poważnej szkody lub groźby poważnej szkody oraz związku przyczynowego

1. W dochodzeniu mającym na celu ustalenie, czy zwiększony przywóz powoduje poważną szkodę lub groźbę poważnej szkody dla przemysłu krajowego, właściwy organ dochodzeniowy ocenia wszystkie istotne czynniki o obiektywnym i wymiernym charakterze wywierające wpływ na sytuację przemysłu krajowego, w szczególności tempo i wielkość wzrostu przywozu danego produktu w ujęciu bezwzględnym i względnym w stosunku do produkcji krajowej, udział w rynku wewnętrznym przejęty przez zwiększony przywóz oraz zmiany w poziomie sprzedaży, produkcji, wydajności, wykorzystania mocy produkcyjnych, zysków i strat oraz zatrudnienia.

2. Nie można stwierdzić, że zwiększony przywóz powoduje sytuacje opisane w art. 5.10 lub 5.15, lub grozi ich spowodowaniem, o ile w dochodzeniu nie wykazano na podstawie obiektywnych dowodów istnienia wyraźnego związku przyczynowego między wzrostem przywozu danego produktu a sytuacją opisaną w art. 5.10 lub 5.15. Jeżeli czynniki inne niż zwiększony przywóz w tym samym czasie powodują sytuacje opisane w art. 5.10 lub 5.15, szkody lub groźby jej wystąpienia lub poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej lub groźby jej pogorszenia nie można przypisywać zwiększonemu przywozowi.

Artykuł 5.20

Wysłuchania

W toku każdej procedury w sprawie środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy:

a) po przekazaniu stosownego zawiadomienia, przeprowadza wysłuchanie publiczne, aby umożliwić wszystkim zainteresowanym stronom, uznanym za takie zgodnie z prawem Strony, stawienie się osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika, przedstawienie dowodów i wysłuchanie uwag na temat poważnej szkody lub groźby poważnej szkody lub poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej lub groźby jej pogorszenia oraz odpowiedniego środka zaradczego; lub

b) w przypadku Unii Europejskiej zapewnia możliwość wysłuchania wszystkich zainteresowanych stron, pod warunkiem że złożyły one pisemny wniosek w terminie określonym w zawiadomieniu o wszczęciu procedury i wykazały, że wynik dochodzenia prawdopodobnie wpłynie na ich sytuację oraz że istnieją szczególne powody uzasadniające złożenie przez nich wyjaśnień ustnych.

Artykuł 5.21

Informacje poufne

Wszelkie informacje, które mają charakter poufny lub które przekazano w trybie poufnym, traktowane są jako takie przez właściwy organ dochodzeniowy po przedstawieniu odpowiedniego uzasadnienia. Nie można ujawniać takich informacji bez zgody strony, która je przekazała. Strony przekazujące informacje poufne wzywa się do dostarczenia ich niepoufnego streszczenia lub, jeżeli strony te wskażą, że streszczenie tych informacji nie jest możliwe, o podanie powodów braku możliwości przekazania takiego streszczenia. Streszczenia muszą być wystarczająco szczegółowe, aby pozwolić na prawidłowe zrozumienie istoty przekazanych informacji poufnych. Jeżeli jednak właściwy organ dochodzeniowy stwierdzi, że wniosek o zachowanie poufności nie jest uzasadniony, a zainteresowana strona nie chce podać informacji do wiadomości publicznej albo zezwolić na jej ujawnienie w formie uogólnionej lub skróconej, właściwy organ dochodzeniowy może nie uwzględnić takiej informacji, chyba że można wykazać w sposób zadowalający dla tego organu w świetle informacji pochodzących z odpowiednich źródeł, że informacja ta jest prawdziwa.

Artykuł 5.22

Przyjęcie, powiadomienie, konsultacje i publikacja

1. Jeżeli Strona uzna, że zaistniała jedna z sytuacji określonych w art. 5.10 lub 5.15, natychmiast przekazuje sprawę do zbadania Wspólnemu Komitetowi. Wspólny Komitet może wydawać wszelkie zalecenia niezbędne do zaradzenia powstałej sytuacji. Jeżeli Wspólny Komitet nie wyda żadnego zalecenia mającego na celu zaradzenie tym sytuacjom lub jeżeli w terminie 30 dni od dnia skierowania sprawy do Wspólnego Komitetu nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania, Strona dokonująca przywozu może przyjąć dwustronny środek ochronny w celu zaradzenia tym sytuacjom zgodnie z sekcją C.

2. Właściwy organ dochodzeniowy przekazuje Stronie dokonującej wywozu wszelkie istotne informacje, które obejmują dowody istnienia poważnej szkody lub groźby poważnej szkody lub poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej lub groźby jej pogorszenia, spowodowanych zwiększonym przywozem, dokładny opis danego produktu oraz zaproponowanego dwustronnego środka ochronnego, zaproponowaną datę wprowadzenia oraz przewidywany okres obowiązywania zaproponowanego dwustronnego środka ochronnego.

3. Strona bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę na piśmie o tym, że:

a) wszczęła dwustronną procedurę ochronną zgodnie z sekcją C;

b) podjęła decyzję o zastosowaniu tymczasowego dwustronnego środka ochronnego;

c) ustaliła istnienie poważnej szkody lub groźby jej wystąpienia lub poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej lub groźby jej pogorszenia, spowodowanych zwiększonym przywozem, zgodnie z art. 5.19;

d) podjęła decyzję o zastosowaniu lub przedłużeniu stosowania dwustronnego środka ochronnego; oraz

e) podjęła decyzję o zmianie zastosowanego wcześniej dwustronnego środka ochronnego.

4. Jeżeli Strona dokonuje powiadomienia zgodnie ust. 3 lit. a), zawiera ono:

a) kopię jawnej wersji wniosku i załączników do niego lub, w przypadku dochodzeń wszczętych z inicjatywy właściwego organu dochodzeniowego –, kopię odpowiednich dokumentów potwierdzających spełnienie wymogów określonych w art. 5.17, a także kwestionariusz, w którym wyszczególniono kwestie, na temat których zainteresowane strony muszą przekazać informacje; oraz

b) dokładny opis odpowiedniego przywożonego towaru.

5. Jeżeli Strona dokonuje powiadomienia zgodnie z ust. 3 lit. b) lub c), dołącza kopię jawnej wersji swoich ustaleń oraz, w stosownych przypadkach, kopię dokumentu zawierającego uzasadnienie techniczne, na którym opierają się te ustalenia.

6. Jeżeli Strona dokonuje powiadomienia zgodnie ust. 3 lit. d) dotyczącego zastosowania lub przedłużenia dwustronnego środka ochronnego, zawiera ono:

a) kopię jawnej wersji swoich ustaleń oraz, w stosownych przypadkach, kopię dokumentu zawierającego uzasadnienie techniczne, na którym opierają się te ustalenia;

b) dowody istnienia poważnej szkody lub groźby poważnej szkody lub poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej lub groźby jej pogorszenia, spowodowanych zwiększonym przywozem towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia cła na podstawie niniejszej Umowy;

c) dokładny opis towaru pochodzącego podlegającego dwustronnemu środkowi ochronnemu wraz z pozycją, podpozycją i numerem porządkowym taryfy, do których zaklasyfikowano ten towar w systemie zharmonizowanym;

d) dokładny opis zastosowanego lub przedłużonego dwustronnego środka ochronnego;

e) datę rozpoczęcia stosowania dwustronnego środka ochronnego, przewidywany okres jego obowiązywania oraz, w stosownych przypadkach, harmonogram stopniowego znoszenia tego środka; oraz

f) w przypadku przedłużenia obowiązywania dwustronnego środka ochronnego – dowody na to, że przemysł krajowy jest w trakcie dostosowywania.

7. Na wniosek Strony, której dotyczy dwustronna procedura ochronna przewidziana w sekcji C, druga Strona przeprowadza konsultacje ze Stroną występującą z wnioskiem w celu przeprowadzenia kontroli powiadomienia dokonanego zgodnie z ust. 3 lit. a) lub b).

8. Strona zamierzająca zastosować dwustronny środek ochronny lub przedłużyć jego stosowanie powiadamia drugą Stronę i umożliwia przeprowadzenie wcześniejszych konsultacji w celu omówienia ewentualnego zastosowania tego środka lub jego przedłużenia. Jeżeli nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania w terminie 30 dni od powiadomienia, pierwsza Strona może zastosować taki środek lub przedłużyć jego stosowanie.

9. Właściwy organ dochodzeniowy publikuje swoje ustalenia i wnioski wraz z uzasadnieniem dotyczące wszystkich istotnych kwestii faktycznych i prawnych w dzienniku urzędowym danej Strony, w tym opis przywożonego towaru i sytuacji, która doprowadziła do nałożenia środków zgodnie z art. 5.10 lub 5.15, związek przyczynowy między taką sytuacją a zwiększonym przywozem oraz formę, poziom i czas trwania tych środków.

10. Właściwe organy dochodzeniowe postępują z informacjami poufnymi w pełnej zgodzie z art. 5.21.

ROZDZIAŁ 6

ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

Artykuł 6.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „właściwe organy” oznaczają właściwe organy każdej Stron, o których mowa w załączniku 6-A;

b) „środek nadzwyczajny” oznacza środek sanitarny lub fitosanitarny, który jest stosowany przez Stronę dokonującą przywozu w odniesieniu do towarów drugiej Strony w celu rozwiązania pilnego problemu dotyczącego ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, który zaistniał lub może zaistnieć u Strony dokonującej przywozu; oraz

c) „Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO” oznacza Komitet ds. Sanitarnych i Fitosanitarnych ustanowiony zgodnie z art. 12 Porozumienia w sprawie SPS.

2. Definicje zawarte w załączniku A do Porozumienia w sprawie SPS, jak również definicje zawarte w Kodeksie Żywnościowym (zwanym dalej „Kodeksem”), Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (zwanej dalej „WOAH”) oraz Międzynarodowej konwencji ochrony roślin, podpisanej w Rzymie w dniu 6 grudnia 1951 r. (zwanej dalej „IPPC”), stosuje się do niniejszego rozdziału.

Artykuł 6.2

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

a) ochrona życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin na terytoriach Stron, przy jednoczesnym ułatwianiu handlu między nimi;

b) poprawa skuteczności i dalsze wykonanie Porozumienia w sprawie SPS;

c) usprawnienie komunikacji, konsultacji i współpracy między Stronami, w szczególności między ich właściwymi organami;

d) zapewnienie, aby środki sanitarne i fitosanitarne wdrożone przez Strony nie prowadziły do powstania zbędnych barier w handlu;

e) poprawa spójności, pewności i przejrzystości środków sanitarnych i fitosanitarnych każdej Strony oraz ich wdrażania; oraz

f) zachęcanie do rozwoju i przyjmowania międzynarodowych norm, wytycznych i zaleceń przez właściwe organizacje międzynarodowe oraz wspieranie ich wdrażania przez Strony.

Artykuł 6.3

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział stosuje się do wszystkich środków sanitarnych i fitosanitarnych Strony, które mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać na handel między Stronami.

Artykuł 6.4

Związek z Porozumieniem w sprawie SPS

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wobec siebie wynikające z Porozumienia w sprawie SPS.

Artykuł 6.5

Zasoby na wykonanie

Każda Strona wykorzystuje zasoby niezbędne do skutecznego wykonania niniejszego rozdziału.

Artykuł 6.6

Równoważność

1. Strony potwierdzają, że uznanie równoważności środków sanitarnych i fitosanitarnych drugiej Strony to ważny sposób ułatwiania handlu.

2. Strona dokonująca przywozu uznaje środki sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej wywozu jako równoważne jej własnym środkom, jeżeli Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykaże Stronie dokonującej przywozu, że środki te prowadzą do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej i fitosanitarnej wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu.

3. Strona dokonująca przywozu ma prawo do ostatecznego ustalenia, czy środek sanitarny lub fitosanitarny stosowany przez Stronę dokonującą wywozu prowadzi do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej i fitosanitarnej.

4. Strona, oceniając lub ustalając równoważność środka drugiej Strony, bierze pod uwagę w stosownych przypadkach między innymi:

a) decyzje Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO;

b) prace odpowiednich organizacji międzynarodowych;

c) wszelką wiedzę i wcześniejsze doświadczenia w handlu z drugą Stroną; oraz

d) informacje przekazane przez drugą Stronę.

5. Każda Strona opiera swoją ocenę, ustalenie i utrzymanie równoważności na normach, wytycznych i zaleceniach odpowiednich międzynarodowych organów normalizacyjnych lub, w stosownych przypadkach, na ocenie ryzyka.

6. Strona dokonująca przywozu bezzwłocznie rozpoczyna ocenę służącą ustaleniu równoważności, jeśli otrzyma od drugiej Strony wniosek o przeprowadzenie takiej oceny, któremu towarzyszą wymagane informacje.

7. Po zakończeniu oceny równoważności Strona dokonująca przywozu bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o swoich ustaleniach.

8. Jeżeli Strona dokonująca przywozu ustali, że uznaje środek Strony dokonującej wywozu za równoważny, Strona dokonująca przywozu bezzwłocznie przyjmuje niezbędne środki ustawodawcze lub administracyjne w celu wdrożenia tego uznania.

9. Bez uszczerbku dla art. 6.16, jeżeli Strona zamierza przyjąć, zmienić lub uchylić środek, w odniesieniu do którego ustalona została równoważność, mający wpływ na handel między Stronami, Strona ta:

a) powiadamia drugą Stronę o swoim zamiarze na odpowiednio wczesnym etapie, na którym możliwe jest uwzględnienie wszelkich zgłoszonych przez nią uwag;

b) na wniosek drugiej Strony przekazuje informacje i uzasadnienie dotyczące planowanych zmian.

10. Strona dokonująca przywozu utrzymuje swoje uznanie równoważności przez okres, w którym środek będący przedmiotem planowanej zmiany pozostaje w mocy.

11. Na wniosek Strony, Strony omawiają planowane zmiany zgłoszone zgodnie z ust. 9 lit. a). Strona dokonująca przywozu bez zbędnej zwłoki sprawdza wszelkie informacje przedłożone zgodnie z ust. 9 lit. b).

12. Jeżeli Strona przyjmie, zmieni lub uchyli środek sanitarny lub fitosanitarny, w odniesieniu do którego druga Strona dokonała ustalenia równoważności, Strona dokonująca przywozu utrzymuje swoje uznanie równoważności, pod warunkiem że środki Strony dokonującej wywozu dotyczące danego produktu nadal prowadzą do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej Strony dokonującej przywozu. Na wniosek Strony Strony bezzwłocznie omawiają ustalenia poczynione przez Stronę dokonującą przywozu.

Artykuł 6.7

Ocena ryzyka

1. Strony uznają znaczenie zapewnienia, aby ich środki sanitarne i fitosanitarne opierały się na zasadach naukowych i były zgodne z odpowiednimi międzynarodowymi normami, wytycznymi i zaleceniami.

2. Jeżeli Strona uważa, że określony środek sanitarny lub fitosanitarny przyjęty lub utrzymany przez drugą Stronę ogranicza lub może potencjalnie ograniczać jej wywóz, a środek ten nie opiera się na odpowiednich normach, wytycznych lub zaleceniach międzynarodowych lub odpowiednie normy, wytyczne lub zalecenia nie istnieją, Strona ta może zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o udzielenie informacji. Strona, do której skierowano wniosek, przekazuje Stronie występującej z wnioskiem wyjaśnienie przyczyn i istotne informacje dotyczące tego środka.

3. Jeżeli dowody naukowe są niewystarczające, Strona może tymczasowo przyjąć środek sanitarny lub fitosanitarny na podstawie dostępnych stosownych informacji, w tym informacji od odpowiednich organizacji międzynarodowych. W takich okolicznościach Strona ta stara się uzyskać dodatkowe informacje niezbędne do bardziej obiektywnej oceny ryzyka oraz dokonać kontroli środka sanitarnego lub fitosanitarnego w stosownym terminie.

4. Uznając prawa i obowiązki Stron wynikające z odpowiednich postanowień Porozumienia w sprawie SPS, żadnego z postanowień niniejszego rozdziału nie można rozumieć jako uniemożliwiającego Stronie:

a) określenia poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej, który Strona uznaje za odpowiedni zgodnie z art. 5 Porozumienia w sprawie SPS;

b) ustanowienie lub utrzymanie procedury zatwierdzania, w ramach której wymagane jest przeprowadzenie oceny ryzyka, zanim Strona ta wyrazi zgodę na dostęp produktu do swojego rynku; lub

c) przyjęcie lub utrzymanie sanitarnych lub fitosanitarnych środków zabezpieczających zgodnie z art. 5 ust. 7 Porozumienia w sprawie SPS.

5. Każda Strona zapewnia, aby jej środki sanitarne i fitosanitarne nie powodowały arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Stronami, w przypadku gdy panują identyczne lub podobne warunki. Strona nie może stosować środków sanitarnych i fitosanitarnych w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie handlu między Stronami.

6. Strona przeprowadzająca ocenę ryzyka:

a) uwzględnia odpowiednie wytyczne Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO oraz międzynarodowe normy, wytyczne i zalecenia;

b) rozważa opcje zarządzania ryzykiem, które nie ograniczają handlu w sposób większy niż to konieczne do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej zgodnie z art. 5 ust. 3 Porozumienia w sprawie SPS, przy uwzględnieniu możliwości technicznych i ekonomicznych; oraz

c) uwzględnia cel polegający na minimalizowaniu negatywnych skutków dla handlu przy określaniu odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej zgodnie z art. 5 ust. 4 Porozumienia w sprawie SPS oraz wybiera opcję zarządzania ryzykiem, która nie ogranicza handlu w sposób większy niż to konieczne do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej, przy uwzględnieniu możliwości technicznych i ekonomicznych.

7. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o postępach konkretnej oceny ryzyka dotyczącej wniosku o przyznanie dostępu do rynku złożonego przez Stronę dokonującą wywozu oraz o wszelkich opóźnieniach, które mogą wystąpić w trakcie tego procesu.

8. Bez uszczerbku dla art. 6.16 Strona nie może wstrzymać przywozu produktu drugiej Strony wyłącznie ze względu na to, że Strona ta przeprowadza kontrolę swoich środków sanitarnych lub fitosanitarnych, jeżeli Strona dokonująca przywozu zezwalała na przywóz tego produktu drugiej Strony w momencie rozpoczęcia przeglądu.

Artykuł 6.8

Adaptacja do warunków regionalnych, łącznie z obszarami wolnymi od chorób i agrofaga oraz obszarami niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga

Informacje ogólne

1. Strony przyznają, że adaptacja środków sanitarnych i fitosanitarnych do regionalnych warunków występowania agrofaga lub chorób to ważny sposób ochrony życia lub zdrowia zwierząt i roślin oraz ułatwiania handlu.

2. Strony uznają koncepcje obszarów wolnych od chorób i agrofaga oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga. Określanie takich obszarów opiera się na takich czynnikach jak położenie geograficzne, ekosystemy, nadzór epidemiologiczny oraz skuteczność kontroli sanitarnych i fitosanitarnych.

3. Strona dokonująca wywozu, która twierdzi, że obszary na jej terytorium są obszarami wolnymi od chorób i agrofaga lub obszarami niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga, przedstawia dowody niezbędne do tego, aby obiektywnie wykazać Stronie dokonującej przywozu, że takie obszary są – i najpewniej pozostaną – obszarami wolnymi od chorób i agrofaga lub obszarami niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga. W tym celu Strona dokonująca wywozu na wniosek Strony dokonującej przywozu zapewnia w stosownym zakresie dostęp na potrzeby przeprowadzenia inspekcji, badań i innych odpowiednich procedur.

4. Określając obszary, o których mowa w ust. 2, w drodze decyzji dotyczącej regionalizacji, Strony uwzględniają odpowiednie wytyczne Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO i opierają swoje środki na międzynarodowych normach, wytycznych i zaleceniach lub, w przypadku gdy nie prowadzą one do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej wymaganego przez Stronę, na odpowiedniej do okoliczności ocenie ryzyka.

5. W celu określenia obszarów, o których mowa w ust. 2, Strona dokonująca przywozu uwzględnia wszelkie istotne informacje i wcześniejsze doświadczenia zdobyte w stosunkach z organami Strony dokonującej wywozu.

6. Strona dokonująca przywozu może stwierdzić, że rozpatrzenie wniosku Strony dokonującej wywozu o uznanie obszarów wolnych od chorób i agrofaga lub obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga jest możliwe w drodze procedury przyspieszonej.

7. Jeżeli Strona dokonująca wywozu nie zgadza się z ustaleniem Strony dokonującej przywozu, Strona dokonująca przywozu przedstawia Stronie dokonującej wywozu uzasadnienie.

8. Na wniosek Strony dokonującej przywozu Strona dokonująca wywozu przedstawia wyczerpujące uzasadnienie oraz dane potwierdzające będące podstawą ustaleń i decyzji objętych niniejszym artykułem. W trakcie tych procedur Strony dążą do tego, aby unikać niepotrzebnych zakłóceń w handlu.

Zwierzęta, produkty pochodzenia zwierzęcego i produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego

9. Strony uznają zasadę podziału na strefy, którą zgadzają się stosować w swoim handlu. Strony uznają również oficjalny status zdrowia zwierząt określony przez WOAH.

10. Strona dokonująca przywozu co do zasady określa stan zdrowia zwierząt Strony dokonującej wywozu na podstawie dowodów dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z Porozumieniem w sprawie SPS, Kodeksem zdrowia zwierząt lądowych WOAH i Kodeksem zdrowia zwierząt wodnych WOAH.

11. Strona dokonująca przywozu ocenia wszelkie dodatkowe informacje otrzymane od Strony dokonującej wywozu bez zbędnej zwłoki i zwykle w terminie 90 dni od ich otrzymania. Strona dokonująca przywozu może zwrócić się do Strony dokonującej wywozu z wnioskiem o przeprowadzenie inspekcji na miejscu i przeprowadza ją zgodnie z zasadami określonymi w art. 6.11 w terminie 90 dni od otrzymania przez Stronę dokonującą wywozu wniosku o przeprowadzenie inspekcji, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

12. Strony uznają koncepcję podziału na kompartmenty i współpracują w tym zakresie.

Rośliny i produkty roślinne

13. Strony uznają koncepcje obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga oraz punktów produkcji wolnych od agrofaga, a także obszarów niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga jako środki służące ochronie życia lub zdrowia roślin oraz ułatwianiu handlu określone w odpowiednich międzynarodowych standardach dla środków fitosanitarnych IPPC (zwanych dalej „ISPM"), które Strony zgadzają się stosować w odniesieniu do towarów będących przedmiotem handlu między nimi.

14. Strona dokonująca przywozu przy przyjmowaniu lub utrzymaniu środków fitosanitarnych uwzględnia, na wniosek Strony dokonującej wywozu, obszary wolne od agrofaga, miejsca produkcji wolne od agrofaga, punkty produkcji wolne od agrofaga oraz obszary niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga ustanowione przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi normami, wytycznymi i zaleceniami.

15. Strona dokonująca wywozu określa obszary wolne od agrofaga, miejsca produkcji wolne od agrofaga, punkty produkcji wolne od agrofaga lub obszary niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga oraz przekazuje te informacje drugiej Stronie. Strona dokonująca wywozu przekazuje, na wniosek, wyczerpujące uzasadnienie i dane potwierdzające zgodnie z odpowiednim ISPM lub w inny sposób, stosownie do sytuacji.

16. Bez uszczerbku dla art. 6.16 Strona dokonująca przywozu co do zasady określa stan zdrowia roślin Strony dokonującej wywozu lub jej części na podstawie informacji dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z Porozumieniem w sprawie SPS oraz odpowiednim ISPM.

17. Strona dokonująca przywozu ocenia wszelkie dodatkowe informacje otrzymane od Strony dokonującej wywozu bez zbędnej zwłoki i zwykle w terminie 90 dni od ich otrzymania. Strona dokonująca przywozu może zwrócić się do Strony dokonującej wywozu z wnioskiem o przeprowadzenie inspekcji na miejscu i przeprowadza ją zgodnie z zasadami określonymi w art. 6.11 w terminie sześciu miesięcy od otrzymania przez Stronę dokonującą wywozu wniosku o przeprowadzenie inspekcji, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Uzgadniając inny termin, Strony biorą pod uwagę biologię danego agrofaga i uprawy.

Artykuł 6.9

Przejrzystość

1. Strony uznają znaczenie dzielenia się na bieżąco informacjami na temat swoich środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz zapewniania drugiej Stronie możliwości zgłaszania uwag do zaproponowanych przez nią środków sanitarnych i fitosanitarnych.

2. Wykonując niniejszy artykuł, każda Strona uwzględnia odpowiednie wytyczne Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO oraz międzynarodowe normy, wytyczne i zalecenia.

3. O ile nie pojawią się nagłe problemy związane z ochroną życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin lub nie zaistnieje zagrożenie wystąpieniem takich problemów, lub o ile środek nie ma charakteru ułatwiającego handel, Strona powiadamia drugą Stronę o zaproponowanym środku sanitarnym lub fitosanitarnym, który może mieć wpływ na handel między Stronami, i co do zasady umożliwia drugiej Stronie przedstawienie uwag na piśmie w terminie co najmniej 60 dni od powiadomienia. Jeżeli jest to wykonalne i odpowiednie, Strona powiadamiająca powinna umożliwić przedstawianie uwag w terminie dłuższym niż 60 dni oraz rozpatrywać wszelkie zasadne wnioski drugiej Strony o przedłużenie terminu do przedstawienia uwag. Na wniosek Strona odpowiada w odpowiedni sposób na pisemne uwagi drugiej Strony.

4. Strony:

a) dążą do zachowania przejrzystości w odniesieniu do środków sanitarnych i fitosanitarnych mających zastosowanie do handlu;

b) poprawiają wzajemne zrozumienie środków sanitarnych lub fitosanitarnych każdej Strony i ich stosowania; oraz

c) wymieniają się informacjami na tematy związane z opracowywaniem i stosowaniem środków sanitarnych lub fitosanitarnych w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na handel między Stronami.

5. Każda Strona, na wniosek drugiej Strony i zwykle w terminie 15 dni od dnia otrzymania wniosku, przedstawia informacje na temat:

a) wymagań przywozowych mających zastosowanie do przywozu szczególnych produktów; oraz

b) postępów w zakresie rozpatrywania wniosku o zezwolenie na przywóz szczególnych produktów.

6. Uznaje się, że informacje, o których mowa w ust. 4 lit. c) i ust. 5, zostały przekazane, jeżeli udostępniono je w drodze powiadomienia WTO zgodnie z odpowiednimi zasadami i procedurami lub jeżeli informacje te udostępniono bezpłatnie na urzędowych i dostępnych publicznie stronach internetowych Stron.

7. Na wniosek Strona przekazuje drugiej Stronie odpowiednie informacje, które wzięła pod uwagę przy opracowywaniu zaproponowanego środka, stosownie do okoliczności i w zakresie, na który pozwalają wymogi Strony przekazującej informacje dotyczące poufności i prywatności.

8. Strona może, jeżeli jest to odpowiednie i wykonalne, zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o omówienie wszelkich kwestii handlowych w związku z zaproponowanym środkiem sanitarnym lub fitosanitarnym oraz dostępności alternatywnych metod w mniejszym stopniu ograniczających wymianę handlową, za pomocą których można osiągnąć cel tego środka.

9. Każda Strona publikuje, najlepiej za pośrednictwem środków elektronicznych, obwieszczenie o środkach sanitarnych lub fitosanitarnych w dzienniku urzędowym lub na stronie internetowej.

10. Każda Strona zapewnia, aby w treści środka sanitarnego lub fitosanitarnego lub w obwieszczeniu o takim środku określono datę wejścia środka w życie oraz podstawę prawną.

11. Strona dokonująca wywozu powiadamia Stronę dokonującą przywozu, w odpowiedni sposób i we właściwym czasie, o:

a) znaczącym zagrożeniu sanitarnym lub fitosanitarnym związanym z bieżącą wymianą handlową;

b) nagłych sytuacjach, w których zmiana stanu zdrowia zwierząt lub roślin na terytorium Strony dokonującej wywozu może mieć wpływ na bieżący handel;

c) znaczących zmianach w statusie obecności agrofaga lub choroby, takich jak obecność i rozwój agrofaga lub chorób, w tym o wykonaniu decyzji o regionalizacji; oraz

d) znaczących zmianach w zakresie polityki lub praktyk dotyczących bezpieczeństwa żywności, zarządzania obecnością agrofaga lub chorób, ich kontroli lub zwalczania, które mogą mieć wpływ na bieżący handel.

12. Jeśli jest to wykonalne i odpowiednie, Strona powinna przewidzieć okres dłuższy niż sześć miesięcy między dniem podania do publicznej wiadomości środka sanitarnego lub fitosanitarnego, który może mieć wpływ na handel między Stronami, a dniem jego wejścia w życie, chyba że celem tego środka jest rozwiązanie nagłego problemu związanego z ochroną życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin lub środek ten ma charakter ułatwiający handel.

13. Na wniosek Strony druga Strona przekazuje jej informacje o wszystkich środkach sanitarnych lub fitosanitarnych związanych z przywozem produktu na jej terytorium.

Artykuł 6.10

Ułatwienia w handlu

Procedury zatwierdzania

1. Strony uznają, że każda Strona ma prawo do opracowania i stosowania procedur zatwierdzania w celu zapewnienia osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej i fitosanitarnej Strony dokonującej przywozu, a jednocześnie zminimalizowania negatywnych skutków dla handlu.

2. Każda Strona zapewnia, aby wszystkie procedury zatwierdzania środków sanitarnych i fitosanitarnych mające wpływ na handel między Stronami:

a) były uruchamiane i przeprowadzane bez zbędnej zwłoki; oraz

b) nie były przeprowadzane w sposób, który stanowiłby arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację drugiej Strony.

3. Każda Strona dąży do zapewnienia, aby wywóz produktów na terytorium drugiej Strony odbywał się z zachowaniem odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej Strony dokonującej przywozu. W tym celu Strona dokonująca wywozu ustanawia i wdraża odpowiednie środki kontrolne, które w stosownych przypadkach obejmują inspekcje na miejscu oparte na analizie ryzyka. Strona dokonująca przywozu może wymagać, aby odpowiedni właściwy organ Strony dokonującej wywozu obiektywnie wykazał w sposób zadowalający dla Strony dokonującej przywozu, że spełnione zostały jej wymagania przywozowe.

4. Jeżeli Strona dokonująca przywozu wymaga, aby produkt został zatwierdzony przed przywozem, na wniosek Strony dokonującej wywozu bezzwłocznie udostępnia informacje o sanitarnych i fitosanitarnych procedurach przywozowych. Strona dokonująca przywozu w szczególności zapewnia, aby:

a) zwyczajowy okres trwania każdej procedury został opublikowany lub by spodziewany czas trwania takiej procedury został podany do wiadomości na wniosek Strony dokonującej wywozu;

b) właściwy organ Strony dokonującej przywozu po otrzymaniu wniosku bezzwłocznie sprawdzał kompletność dokumentacji i informował Stronę dokonującą wywozu w dokładny i wyczerpujący sposób o wszystkich brakujących elementach;

c) właściwy organ Strony dokonującej przywozu przekazywał w możliwie najkrótszym czasie wyniki procedury w dokładny i wyczerpujący sposób Stronie dokonującej wywozu, tak aby w razie potrzeby możliwe było podjęcie działań naprawczych;

d) właściwy organ Strony dokonującej przywozu na wniosek Strony dokonującej wywozu kontynuował procedurę, na ile to możliwe, nawet jeżeli wniosek jest niekompletny; oraz

e) właściwy organ Strony dokonującej przywozu informował Stronę dokonującą wywozu, na jej wniosek, o etapie procedury, z uwzględnieniem wyjaśnienia wszelkich opóźnień.

5. Jeżeli w ramach procedury zatwierdzania Strona wymaga przeprowadzenia oceny ryzyka, w normalnych okolicznościach udostępnia ona tę ocenę bezzwłocznie, zwykle w terminie jednego roku od dnia otrzymania informacji wymaganych w przypadku wywozu produktu.

6. Każda Strona dąży do stosowania stosownych terminów w odniesieniu do wszystkich etapów swoich procedur zatwierdzania i uruchamia te procedury bezzwłocznie po otrzymaniu wniosku od drugiej Strony.

7. Każda Strona unika niepotrzebnego powielania i obciążeń administracyjnych w odniesieniu do:

a) dokumentów, informacji lub działań, których wymaga od wnioskodawcy w ramach procedury zatwierdzania; oraz

b) informacji ocenianych przez Stronę w ramach procedur zatwierdzania.

8. Każda Strona bezzwłocznie publikuje wszelkie zmiany w obowiązkowych procedurach zatwierdzania lub związanych z nimi wymaganiach. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych okoliczności związanych z poziomem ochrony, każda Strona zapewnia okres przejściowy między publikacją zmian w swoich procedurach zatwierdzania lub związanych z nimi wymaganiach a ich wejściem w życie, aby umożliwić drugiej Stronie zapoznanie się z takimi zmianami i dostosowanie się do nich. Każda Strona dąży do uwzględniania wniosków złożonych przed publikacją zmian i nie przedłuża nadmiernie procesu ich zatwierdzania. Jeżeli zmiana procedur zatwierdzania zmniejsza obciążenia, nie należy niepotrzebnie opóźniać jej wejścia w życie.

9. Strona, na wniosek drugiej Strony, przekazuje jej we właściwym czasie informacje na temat etapu procedury zatwierdzania.

Szczególne warunki związane ze zdrowiem roślin

10. Zgodnie z mającymi zastosowanie normami opracowanymi w ramach IPPC każda Strona przechowuje odpowiednie informacje na temat statusu obecności agrofaga, które mogą obejmować programy nadzoru, zwalczania i ograniczania rozprzestrzeniania się oraz ich wyniki, na poparcie klasyfikacji agrofagów i w celu uzasadnienia przywozowych środków fitosanitarnych.

11. Każda Strona dąży do ustanowienia i aktualizacji wykazu regulowanych agrofagów dla produktów, w przypadku których istnieje potencjalne zagrożenie o charakterze fitosanitarnym. Wykaz ten obejmuje:

a) agrofagi kwarantannowe, które nie występują w żadnej części jej terytorium;

b) agrofagi kwarantannowe, które występują, lecz nie są szeroko rozpowszechnione, i są pod kontrolą urzędową; oraz

c) regulowane agrofagi niekwarantannowe.

12. Każda Strona ogranicza swoje wymagania przywozowe dotyczące roślin lub produktów roślinnych, w przypadku których istnieje potencjalne zagrożenie o charakterze fitosanitarnym, do środków zapewniających brak regulowanych agrofagów. Takie wymagania przywozowe mają zastosowanie do całego terytorium Strony dokonującej wywozu, z uwzględnieniem warunków regionalnych.

13. Przesyłki produktów, w odniesieniu do których istnieją środki fitosanitarne, są przyjmowane na podstawie odpowiednich gwarancji dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu, bez wstępnej kontroli celnej towaru. Strona dokonująca przywozu może, stosując podejście systemowe, powierzyć działania związane z handlem produktami właściwemu organowi Strony dokonującej wywozu.

14. Strony przyjmują wyłącznie takie środki fitosanitarne, które są uzasadnione z technicznego punktu widzenia, proporcjonalne do danego zagrożenia agrofagiem i najmniej ograniczające spośród dostępnych środków.

15. Do celów wykonania ust. 10–14 Strony uwzględniają odpowiedni ISPM.

Szczegółowe sanitarne i fitosanitarne wymagania przywozowe

16. Jeżeli dostępny jest szereg środków sanitarnych lub fitosanitarnych umożliwiających osiągnięcie odpowiedniego poziomu ochrony wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu, Strony, na wniosek Strony dokonującej wywozu, podejmują dialog techniczny w celu uniknięcia niepotrzebnych zakłóceń w handlu i wyboru najbardziej praktycznego rozwiązania.

Artykuł 6.11

Audyty

1. W celu określenia zdolności Strony dokonującej wywozu do udzielenia wymaganych gwarancji oraz do zapewnienia zgodności ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi Strony dokonującej przywozu Strona dokonująca przywozu ma prawo do przeprowadzenia audytu, z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu, dotyczącego właściwych organów oraz powiązanych lub wyznaczonych systemów inspekcji Strony dokonującej wywozu.

2. Strona dokonująca przywozu może ustalić, że przeprowadzenie audytu jest niezbędne i stanowi jedno z narzędzi oceny urzędowych systemów inspekcji i certyfikacji Strony dokonującej wywozu. Audyt taki odbywa się zgodnie z podejściem systemowym, które opiera się na badaniu próby procedur systemowych, dokumentów lub rejestrów oraz, w razie potrzeby, inspekcji na miejscu w obiektach objętych zakresem audytu.

3. Głównym celem audytów jest ocena skuteczności urzędowych systemów inspekcji i certyfikacji, a także zdolności Strony dokonującej wywozu do zapewnienia zgodności z sanitarnymi i fitosanitarnymi wymaganiami przywozowymi oraz związanymi z nimi środkami kontrolnymi, a nie ocena konkretnych zakładów lub obiektów, w celu ustalenia zdolności właściwych organów Strony dokonującej wywozu do sprawowania i utrzymania kontroli oraz udzielenia Stronie dokonującej przywozu wymaganych gwarancji.

4. Przeprowadzając audyt, Strona dokonująca przywozu uwzględnia odpowiednie wytyczne Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO oraz działa zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi normami, wytycznymi i zaleceniami.

5. Strona dokonująca przywozu określa charakter i częstotliwość audytów, uwzględniając ryzyko właściwe dla produktu, historię poprzednich kontroli przywozu oraz inne dostępne informacje, takie jak audyty i inspekcje przeprowadzone przez właściwy organ Strony dokonującej wywozu.

6. Każda Strona dąży do zmniejszenia częstotliwości i liczby audytów. Jeżeli Strona dokonująca przywozu uważa, że przeprowadzenie audytu jest niezbędne i stanowi jedno z narzędzi oceny urzędowych systemów inspekcji i certyfikacji Strony dokonującej wywozu, a także zdolności Strony dokonującej wywozu do zapewnienia zgodności z sanitarnymi i fitosanitarnymi wymaganiami przywozowymi oraz związanymi z nimi środkami kontrolnymi, zastosowanie mają następujące zasady:

a) w przypadku pierwszego wniosku o zezwolenie na wywóz konkretnego produktu Strona dokonująca przywozu przeprowadza audyt na reprezentatywnej próbie pobranej od Strony dokonującej wywozu; oraz

b) w przypadku każdego kolejnego wniosku o zezwolenie na wywóz tego samego produktu w celu skrócenia czasu trwania procedury zatwierdzenia Strona dokonująca przywozu przeprowadza taki audyt jedynie w należycie uzasadnionych okolicznościach. Jeżeli Strona dokonująca przywozu przeprowadza audyt, przedstawia wyjaśnienie Stronie dokonującej wywozu.

7. Przed przeprowadzeniem audytu właściwe organy Strony dokonującej przywozu i Strony dokonującej wywozu omawiają i ustalają plan audytu:

a) uzasadnienie oraz cele i zakres audytu;

b) kryteria lub wymagania, według których Strona dokonująca wywozu zostanie poddana audytowi; oraz

c) harmonogram i procedury przeprowadzania audytu.

O ile Strony nie uzgodnią inaczej, Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu plan audytu co najmniej 30 dni przed jego rozpoczęciem.

8. Strona dokonująca przywozu przedstawia Stronie dokonującej wywozu informacje na piśmie o wynikach audytu w formie sprawozdania z audytu, które zawiera ustalenia, wnioski i zalecenia.

9. Strona dokonująca przywozu przedstawia projekt sprawozdania z audytu Stronie dokonującej wywozu zwykle w terminie 30 dni od jego zakończenia.

10. Strona dokonująca przywozu umożliwia Stronie dokonującej wywozu przedstawienie uwag na temat ustaleń z audytu. Strona dokonująca przywozu może uwzględnić takie uwagi przed wyciągnięciem wniosków oraz podjęciem jakichkolwiek działań. Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu sprawozdanie końcowe na piśmie, zwykle w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania tych uwag.

11. Strona dokonująca wywozu informuje Stronę dokonującą przywozu o wszelkich działaniach naprawczych podjętych na podstawie ustaleń i wniosków Strony dokonującej przywozu.

12. Każda Strona zapewnia wprowadzenie procedur zapobiegających ujawnianiu informacji poufnych uzyskanych podczas audytu właściwych organów Strony dokonującej wywozu, w tym procedur umożliwiających usunięcie wszelkich informacji poufnych z końcowego sprawozdania z audytu przed jego publicznym udostępnieniem.

13. Środki podjęte w wyniku audytów muszą być proporcjonalne względem zidentyfikowanych rodzajów ryzyka i nie mogą ograniczać handlu w stopniu większym niż wymagany do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej Strony dokonującej przywozu. Konsultacje dotyczące tej sytuacji odbywają się zgodnie z art. 6.19 na wniosek Strony. Strony biorą pod uwagę wszelkie informacje uzyskane w drodze takich konsultacji.

14. Każda Strona pokrywa swoje wydatki poniesione w związku audytem.

Artykuł 6.12

Kontrole przywozu

1. Każda Strona zapewnia, aby kontrole przywozu były przeprowadzane na podstawie oceny ryzyka, bez zbędnej zwłoki i w sposób proporcjonalny i niedyskryminujący.

2. Każda Strona zapewnia, aby produkty wywożone na terytorium drugiej Strony spełniały wymagania sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej przywozu.

3. Strona udostępnia drugiej Stronie – na jej wniosek – informacje na temat swoich procedur przywozowych, w tym częstotliwości kontroli przywozu dotyczących środków sanitarnych i fitosanitarnych, oraz czynników, które uważa za decydujące w odniesieniu do ryzyka związanego z przywozem.

4. Jeżeli w wyniku kontroli przywozu stwierdzono, że produkt nie spełnia odpowiednich wymagań przywozowych, Strona dokonująca przywozu:

a) opiera swoje działanie na ocenie danego ryzyka i zapewnia, aby działanie to nie ograniczało handlu w stopniu większym niż wymagany do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej;

b) informuje importera lub jego przedstawiciela o przyczynach niezgodności, podstawie prawnej działania oraz, w stosownych przypadkach, o miejscu unieszkodliwienia tej przesyłki; oraz

c) zapewnia importerowi lub jego przedstawicielowi możliwość przekazania dodatkowych informacji, które pomogą tej Stronie w podjęciu decyzji.

5. Jeżeli Strona zakaże przywozu towaru drugiej Strony lub ograniczy go na podstawie negatywnego wyniku kontroli przywozu, Strona dokonująca przywozu, zgodnie ze swoimi przepisami, na wniosek właściwego organu Strony dokonującej wywozu lub podmiotu gospodarczego odpowiedzialnego za przesyłkę, przedstawia na piśmie zwykłą drogą powód zakazu lub ograniczenia, podstawę prawną lub zezwolenie na działanie oraz, w stosownych przypadkach, informacje o miejscu unieszkodliwienia tej przesyłki ([27]).

6. Jeżeli odrzuconej przesyłce towarzyszy świadectwo sanitarne lub fitosanitarne, Strona dokonująca przywozu informuje o tym właściwy organ Strony dokonującej wywozu i przedstawia wszelkie stosowne informacje, w tym podstawę prawną działania, szczegółowe wyniki i metody laboratoryjne. Strona dokonująca przywozu zachowuje fizyczną i elektroniczną dokumentację dotyczącą identyfikacji, pobierania, wyboru, transportu i przechowywania próby testowej oraz metod analitycznych zastosowanych w odniesieniu do tej próby. Strona dokonująca przywozu informuje również importera lub jego przedstawiciela o unieszkodliwieniu tej przesyłki. W przypadku stwierdzenia obecności agrofaga w powiadomieniu wskazuje się jego gatunek, jeżeli tylko jest to możliwe.

7. Jeżeli Strona dokonująca przywozu ustali, że istnieje znaczący, trwały lub powtarzający się schemat niezgodności ze środkiem sanitarnym lub fitosanitarnym, Strona dokonująca przywozu powiadamia o tej niezgodności Stronę dokonującą wywozu.

8. Niezależnie od ust. 6 Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu – na jej wniosek – dostępne informacje dotyczące towarów pochodzących z terytorium Strony dokonującej wywozu, które uznano za niezgodne ze środkiem sanitarnym lub fitosanitarnym Strony dokonującej przywozu.

9. Opłaty pobrane odniesieniu do wszelkich procedur służących sprawdzeniu i zapewnieniu zgodności ze środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi nie mogą być wyższe niż rzeczywisty koszt usługi.

Artykuł 6.13

Certyfikacja

1. Jeżeli Strona wymaga świadectwa sanitarnego lub fitosanitarnego w przypadku przywozu towaru, świadectwo takie wydawane jest na podstawie norm międzynarodowych WOAH oraz zawartych w Kodeksie i IPPC.

2. Każda Strona zapewnia, aby jej świadectwa, w tym wszelkie poświadczenia, przygotowywano w sposób pozwalający uniknąć nakładania zbędnych obciążeń dla handlu między Stronami.

3. Strona dokonująca przywozu bezzwłocznie przedstawia drugiej Stronie – na jej wniosek – informacje dotyczące świadectw wymaganych w przypadku konkretnego produktu.

4. Strony zacieśniają współpracę przy opracowywaniu wzorów świadectw w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych i ułatwienia dostępu do swoich rynków.

5. Strony promują wdrażanie certyfikatu elektronicznego oraz innych technologii ułatwiających wymianę handlową między nimi.

6. Każda Strona akceptuje wymianę oryginalnych świadectw w wersji papierowej albo za pomocą bezpiecznej metody elektronicznej transmisji danych, która zapewnia równoważną gwarancję poświadczenia. Strona dokonująca wywozu może przekazać elektroniczne świadectwo urzędowe, jeśli Strona dokonująca przywozu ustaliła, że zapewniono równoważne gwarancje bezpieczeństwa, w tym użycie podpisu cyfrowego i gwarancję autentyczności dokumentu.

([27]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronie dokonującej przywozu unieszkodliwienia przesyłki, w której stwierdzono obecność zakaźnego patogenu lub agrofaga, które w przypadku niepodjęcia pilnych działań mogłyby się rozprzestrzenić i spowodować szkody dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin na terytorium tej Strony.

Artykuł 6.14

Stosowanie środków sanitarnych i fitosanitarnych

1. Bez uszczerbku dla art. 6.8 każda Strona stosuje swoje środki sanitarne lub fitosanitarne w odniesieniu do terytorium drugiej Strony.

2. W celu uniknięcia arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji te same wymagania przywozowe stosuje się na terytorium Strony dokonującej wywozu w przypadku identycznych lub podobnych warunków sanitarnych lub fitosanitarnych.

3. W przypadku pierwszego wniosku o zezwolenie na wywóz konkretnego produktu Strona dokonująca przywozu bezzwłocznie rozpoczyna procedurę zatwierdzenia wniosku drugiej Strony lub, w zależności od przypadku, jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub ich grupy. Procedura zatwierdzenia musi być zgodna z procedurą określoną w art. 6.10 i w przypadku wniosku grupy państw członkowskich Unii Europejskiej, w których istnieją identyczne lub podobne warunki sanitarne lub fitosanitarne, nie może trwać dłużej niż w przypadku wniosku jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

4. W przypadku kolejnego wniosku o zezwolenie na wywóz dotyczącego tego samego produktu Strona dokonująca przywozu zatwierdza wniosek nie później niż sześć miesięcy po jego otrzymaniu, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków. Przy składaniu wniosków o udzielenie informacji należy ograniczyć się do tego, co jest konieczne, i uwzględnić informacje już dostępne Stronie dokonującej przywozu, takie jak informacje dotyczące ram legislacyjnych i wcześniejsze sprawozdania z audytu.

Artykuł 6.15

Eliminacja zbędnych środków kontrolnych

1. Strony uznają, że Strona dokonująca wywozu jest odpowiedzialna za zapewnienie, aby zakłady, obiekty i produkty kwalifikujące się do wywozu spełniały mające zastosowanie wymagania sanitarne Strony dokonującej przywozu.

2. Jeżeli Strona dokonująca przywozu prowadzi wykaz zatwierdzonych zakładów lub obiektów do celów przywozu konkretnego towaru, na wniosek Strony dokonującej wywozu, któremu towarzyszą odpowiednie gwarancje, zatwierdza zakład lub obiekt znajdujący się na terytorium Strony dokonującej wywozu bez uprzedniej inspekcji, z zastrzeżeniem następujących warunków i procedur:

a) Strona dokonująca przywozu zezwoliła na przywóz towaru na podstawie oceny systemu kontroli warunków zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności stosowanego przez właściwe organy Strony dokonującej wywozu;

b) dany zakład lub obiekt został zatwierdzony przez właściwy organ Strony dokonującej wywozu;

c) właściwy organ Strony dokonującej wywozu jest uprawniony do zawieszenia lub cofnięcia zatwierdzenia danego zakładu lub obiektu; oraz

d) Strona dokonująca wywozu przedstawiła istotne informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu.

3. Strona dokonująca przywozu umieszcza zakłady lub obiekty w wykazie zatwierdzonych zakładów lub obiektów zwykle w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku Strony dokonującej wywozu. Wykaz ten podaje się do wiadomości publicznej.

4. Strona dokonująca przywozu ma prawo do przeprowadzenia audytu systemu kontroli Strony dokonującej wywozu po wydaniu zgody na wywóz. Audyty te mogą obejmować inspekcje na miejscu reprezentatywnej liczby zakładów lub obiektów zamieszczonych w wykazie zatwierdzonych zakładów lub obiektów, lub tych, o których zatwierdzenie wnioskuje Strona dokonująca wywozu. Jeżeli w wyniku audytu Strona dokonująca przywozu stwierdzi poważne i powtarzające się przypadki niezgodności, może ona zawiesić uznanie systemu kontroli właściwego organu Strony dokonującej wywozu.

5. W należycie uzasadnionych okolicznościach Strona dokonująca przywozu może odmówić zatwierdzenia zakładów lub obiektów uznanych za niespełniające jej wymogów. W takim przypadku Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu o odmowie zatwierdzenia zakładów lub obiektów oraz przedstawia uzasadnienie tej odmowy.

6. Strona dokonująca przywozu może przeprowadzać audyty zgodnie z art. 6.11 jako część procedury zatwierdzania. Takie audyty muszą się ograniczać do struktury, organizacji i odpowiedzialności właściwego organu odpowiedzialnego za zatwierdzenie zakładu lub obiektu oraz za gwarancje sanitarne dotyczące zgodności z wymaganiami Strony dokonującej przywozu. Audyty te mogą obejmować inspekcje na miejscu reprezentatywnej liczby zakładów lub obiektów zamieszczonych w wykazie zatwierdzonych zakładów lub obiektów, lub tych, o których zatwierdzenie wnioskuje Strona dokonująca wywozu.

7. W oparciu o wyniki takich audytów Strona dokonująca przywozu może zmienić wykaz zakładów lub obiektów.

8. Niniejszego artykułu nie stosuje się do środków dotyczących roślin i produktów roślinnych.

Artykuł 6.16

Środki nadzwyczajne

1. Strona dokonująca przywozu może z uwagi na poważne względy przyjąć tymczasowo środki nadzwyczajne, które są konieczne do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin.

2. Strona, która przyjmuje środek nadzwyczajny, bezzwłocznie powiadamia o nim na piśmie drugą Stronę. Strona, która przyjęła środek nadzwyczajny, uwzględnia wszelkie informacje przekazane przez drugą Stronę.

3. Po przyjęciu środka nadzwyczajnego Strona dokonuje przeglądu jego zasadności zwykle w terminie sześciu miesięcy, pod warunkiem że dostępne są odpowiednie informacje, oraz informuje drugą Stronę – na jej wniosek – o wynikach tego przeglądu. Strona nie utrzymuje środka nadzwyczajnego, chyba że nagły problem lub zagrożenie nadal występuje. Jeżeli Strona utrzymuje środek nadzwyczajny, powinien podlegać on okresowemu przeglądowi.

4. Aby uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w handlu, Strona, która przyjmuje środek nadzwyczajny zapewnia najbardziej odpowiednie i proporcjonalne rozwiązanie w odniesieniu do przesyłek transportowanych między Stronami, uwzględniając zidentyfikowane ryzyko.

Artykuł 6.17

Współpraca

1. Zgodnie z niniejszym rozdziałem Strony poszukują możliwości dalszej współpracy i wymiany informacji w zakresie spraw sanitarnych i fitosanitarnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Możliwości te mogą obejmować inicjatywy w zakresie ułatwień w handlu.

2. Strony współpracują w celu ułatwienia wykonania niniejszego rozdziału i mogą wspólnie określać inicjatywy dotyczące spraw sanitarnych i fitosanitarnych służące wyeliminowaniu niepotrzebnych barier w handlu między Stronami.

3. Strony mogą wspierać współpracę na wszystkich forach wielostronnych, w szczególności z odpowiednimi międzynarodowymi organami normalizacyjnymi.

Artykuł 6.18

Wymiana informacji

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego rozdziału Strona może zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o udzielenie informacji w sprawach wynikających z niniejszego rozdziału. Strona, do której skierowano wniosek, dąży do tego, aby zgodnie z własnymi wymogami poufności i prywatności w stosownym terminie przekazać Stronie występującej z wnioskiem dostępne informacje, w miarę możliwości drogą elektroniczną.

Artykuł 6.19

Konsultacje

1. Każda Strona może złożyć wniosek o przeprowadzenie konsultacji w sprawie szczególnych kwestii o charakterze handlowym związanych ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi.

2. Strony przeprowadzają te konsultacje w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

3. Strony dążą do tego, aby przedstawić wszelkie istotne informacje niezbędne do znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania, które pozwoli uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w handlu.

Artykuł 6.20

Punkty kontaktowe

1. Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonywanie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi odpowiedzialnego urzędnika.

2. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach tych danych.

Artykuł 6.21

Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. e):

a) stanowi forum przyczyniające się do zwiększenia wiedzy Stron w sprawach sanitarnych i fitosanitarnych, które odnoszą się do wykonania niniejszego rozdziału, w tym procesów regulacyjnych związanych ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi;

b) monitoruje wykonanie niniejszego rozdziału i rozpatruje wszelkie sprawy z nim związane, w tym wszelkie sprawy, które mogą wyniknąć w związku z jego wykonaniem;

c) stanowi forum do dyskusji na temat problemów wynikających ze stosowania środków sanitarnych lub fitosanitarnych w celu znalezienia obustronnie akceptowalnych rozwiązań i szybkiego reagowania na wszelkie kwestie, które mogą tworzyć niepotrzebne przeszkody w handlu między Stronami;

d) wymienia informacje, wiedzę fachową i doświadczenia w sprawach sanitarnych i fitosanitarnych.

2. Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych może:

a) określić obszary współpracy w zakresie środków sanitarnych i fitosanitarnych, które mogą obejmować pomoc techniczną;

b) wspierać współpracę w sprawach sanitarnych i fitosanitarnych będących przedmiotem dyskusji na forach wielostronnych, w tym w Komitecie ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO i międzynarodowych organach normalizacyjnych; oraz

c) ustanawiać grupy robocze składające się z będących ekspertami przedstawicieli Stron, aby znaleźć rozwiązania dotyczące szczególnych spraw sanitarnych lub fitosanitarnych, do udziału w których mogą być zapraszani – zgodnie z procedurami, które zostaną określone – inni eksperci, w tym eksperci z organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ 7

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE DOBROSTANU ZWIERZĄT I OPORNOŚCI NA ŚRODKI PRZECIWDROBNOUSTROJOWE

Artykuł 7.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest zapewnienie ram prowadzenia dialogu i współpracy na rzecz zwiększenia ochrony i dobrostanu zwierząt oraz osiągnięcia porozumienia w zakresie norm dotyczących dobrostanu zwierząt oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Artykuł 7.2

Dobrostan zwierząt

1. Strony uznają, że zwierzęta są istotami zdolnymi do odczuwania.

2. Strony uznają znaczenie norm dotyczących dobrostanu zwierząt Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH) i dążą do usprawnienia ich wdrażania przy jednoczesnym poszanowaniu przysługującego im prawa do określania poziomu uzasadnionych naukowo środków na podstawie norm WOAH dotyczących dobrostanu zwierząt.

3. Strony dążą do podejmowania współpracy na forach międzynarodowych w celu promowania dalszego rozwoju najlepszych możliwych praktyk w zakresie dobrostanu zwierząt oraz ich wdrażania. Strony uznają znaczenie rozszerzenia współpracy naukowej w dziedzinie dobrostanu zwierząt.

Artykuł 7.3

Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe

1. Strony uznają, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Niewłaściwe stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji zwierzęcej, w tym stosowanie nieterapeutyczne, może przyczynić się do oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, mogącej stanowić zagrożenie dla życia ludzi i zwierząt. Strony uznają, że charakter zagrożenia wymaga transnarodowego podejścia „Jedno zdrowie” ([28]).

2. Strony współpracują w celu ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji zwierzęcej oraz na rzecz zaprzestania ich stosowania na poziomie międzynarodowym jako czynników pobudzających wzrost, co ma służyć zwalczaniu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie”.

([28]) „Jedno zdrowie” zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) to podejście łączące polityki realizowane w wielu sektorach w celu osiągnięcia lepszych efektów w zakresie zdrowia publicznego.

3. Strony współpracują i przestrzegają istniejących i przyszłych wytycznych, norm, zaleceń i działań opracowanych w ramach odpowiednich organizacji międzynarodowych oraz inicjatyw i planów krajowych mających na celu promowanie ostrożnego i odpowiedzialnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w hodowli zwierząt i praktyce weterynaryjnej.

4. Strony wspierają współpracę na wszystkich forach wielostronnych, w szczególności z odpowiednimi międzynarodowymi organami normalizacyjnymi.

Artykuł 7.4

Grupa robocza ds. dobrostanu zwierząt i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

1. Strony dążą do wymieniania się informacjami, wiedzą fachową i doświadczeniami w dziedzinach dobrostanu zwierząt i zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w celu wykonania art. 7.2 i 7.3.

2. W tym celu Strony ustanowią grupę roboczą ds. dobrostanu zwierząt i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, która w stosownych przypadkach wymienia się informacjami z Podkomitetem ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych. Przedstawiciele Stron w tej grupie roboczej mogą wspólnie zadecydować o zaproszeniu ekspertów do konkretnych działań.

Artykuł 7.5

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 8

UZNANIE PRAWA STRON DO WPROWADZANIA REGULACJI DOTYCZĄCYCH SEKTORA ENERGETYCZNEGO

Artykuł 8.1

Uznanie prawa Stron do wprowadzania regulacji dotyczących sektora energetycznego

1. Strony potwierdzają swoje pełne poszanowanie dla suwerenności, która obejmuje własność państwową węglowodorów w podglebiu na ich terytoriach i zarządzanie nimi przez państwo lub przez odpowiednie organy publiczne oraz suwerenne prawo obu Stron do wprowadzania regulacji w odniesieniu do spraw, o których mowa w niniejszym rozdziale, zgodnie z prawem każdej Strony i bez ograniczania w żadnym stopniu jej procesów demokratycznych.

2. W przypadku Meksyku Unia Europejska, bez uszczerbku dla swoich praw i dla środków zaradczych dostępnych w ramach niniejszej Umowy ([29]), uznaje, że:

a) Meksyk zastrzega sobie suwerenne prawo do reformy swojej Konstytucji (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos) i ustawodawstwa krajowego dotyczącego sektora energetyki, w tym węglowodorów i energii elektrycznej;

b) Meksykowi przysługuje bezpośrednie, niezbywalne i nieulegające przedawnieniu prawo własności wszystkich węglowodorów w podglebiu terytorium państwowego, w tym na szelfie kontynentalnym i w wyłącznej strefie ekonomicznej położonej poza morzem terytorialnym i przylegającej do tego morza, w warstwach lub złożach, niezależnie od ich warunków fizycznych, zgodnie z Konstytucją Meksyku; oraz

c) Meksyk zastrzega sobie suwerenne prawo do przyjmowania lub utrzymania środków dotyczących sektora energetyki, w tym węglowodorów i energii elektrycznej.

([29]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że te prawa i środki zaradcze obejmują te wynikające z obowiązków Meksyku na podstawie postanowień rozdziału 10 (Inwestycje) i załączników 10-A–10-E.

ROZDZIAŁ 9

BARIERY TECHNICZNE W HANDLU

Artykuł 9.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie handlu towarami między Stronami poprzez zapobieganie zbędnym barierom technicznym w handlu, ich identyfikowanie i eliminowanie, zwiększanie przejrzystości oraz promowanie większej współpracy regulacyjnej.

Artykuł 9.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do opracowywania, przyjmowania i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności zdefiniowanych w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie TBT, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego rozdziału nie stosuje się do:

a) specyfikacji technicznych opracowanych przez podmioty zamawiające i dotyczących ich wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji; lub

b) środków sanitarnych i fitosanitarnych które są objęte rozdziałem 6 (Środki sanitarne i fitosanitarne).

3. Wszelkie zamieszczone w niniejszym rozdziale odesłania do norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności odsyłają również do ich zmian oraz do uzupełnień do przepisów lub zakresu produktów nimi objętych, z wyjątkiem nieistotnych zmian i uzupełnień.

Artykuł 9.3

Związek z Porozumieniem w sprawie TBT

Art. 2–9 Porozumienia w sprawie TBT oraz załączniki 1 i 3 do tego Porozumienia włącza się niniejszym do niniejszej Umowy i stanowią one jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 9.4

Normy międzynarodowe

1. Strony uznają istotną rolę, jaką mogą odgrywać międzynarodowe normy, wskazówki i zalecenia w kontekście poprawy dostosowania przepisów, zapewniania dobrych praktyk regulacyjnych oraz zmniejszania niepotrzebnych barier technicznych w handlu. W tym celu Strony wykorzystują odpowiednie normy międzynarodowe jako podstawę swoich przepisów technicznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy Strona opracowująca przepis techniczny może wykazać, że takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie dla osiągnięcia uzasadnionych realizowanych celów.

2. Oprócz obowiązków określonych w art. 2 i 5 Porozumienia w sprawie TBT oraz w załączniku 3 do tego Porozumienia każda Strona uwzględnia między innymi decyzje i zalecenia przyjęte przez Komitet WTO ds. Barier Technicznych w Handlu od dnia 1 stycznia 1995 r. ([30])

([30]) Dokument WTO G/TBT/1/Rev. 13 z dnia 8 marca 2017 r. wraz z późniejszymi zmianami.

3. Normy opracowane przez organizacje międzynarodowe, w tym te wymienione w załączniku 9-A, uznaje się za odpowiednie normy międzynarodowe, pod warunkiem że przy ich opracowywaniu organizacje te przestrzegały zasad i procedur określonych w decyzji Komitetu WTO ds. barier technicznych w handlu dotyczącej zasad rozwoju międzynarodowych norm, wskazówek i zaleceń ([31]).

4. Na wniosek Strony Wspólny Komitet może w drodze decyzji aktualizować wykaz w załączniku 9-A.

5. W celu harmonizacji norm w jak najszerszym zakresie każda Strona zachęca organy normalizacyjne na swoim terytorium, a także regionalne organy normalizacyjne, których Strona lub organy normalizacyjne na jej terytorium są członkami, do:

a) uczestniczenia, w ramach posiadanych zasobów, w opracowywaniu norm międzynarodowych przez odpowiednie międzynarodowe organy normalizacyjne;

b) wykorzystywania norm międzynarodowych jako podstawy opracowywanych przez siebie norm, z wyjątkiem sytuacji, w których takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie, na przykład ze względu na niewystarczający poziom ochrony, podstawowe czynniki klimatyczne lub geograficzne lub poważne problemy techniczne;

c) unikania powielania lub nakładania się prac z pracami międzynarodowych organów normalizacyjnych;

d) dokonywania regularnego przeglądu norm krajowych i regionalnych, które nie opierają się na odpowiednich normach międzynarodowych, w celu zwiększenia ich zbieżności z odpowiednimi normami międzynarodowymi;

e) współpracy z odpowiednimi organami normalizacyjnymi drugiej Strony w ramach międzynarodowych działań normalizacyjnych w celu zapewnienia, aby międzynarodowe normy, wskazówki i zalecenia, które mogą stać się podstawą przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, nie tworzyły niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym; współpraca ta może być prowadzona w międzynarodowych organach normalizacyjnych lub na poziomie regionalnym.

f) rozwijania dwustronnej współpracy z organami normalizacyjnymi na terytorium drugiej Strony, a także z regionalnymi organami normalizacyjnymi, których członkami są druga Strona lub organy normalizacyjne na jej terytorium;

g) podawania do wiadomości publicznej za pośrednictwem strony internetowej programów prac Stron zawierających wykaz norm, które obecnie przygotowują Strony, oraz norm, które już przyjęły.

6. Art. 9.6 niniejszego rozdziału oraz art. 2 lub 5 Porozumienia w sprawie TBT stosuje się do projektu przepisów technicznych lub projektu procedury oceny zgodności, co nadaje normie charakter obowiązkowy w wyniku włączenia jej do tych przepisów lub tej procedury lub w wyniku zawarcia tam odniesienia do tej normy.

Artykuł 9.5

Procedury oceny zgodności

1. Strony uznają, że istnieją różne mechanizmy ułatwiające akceptowanie wyników oceny zgodności, w tym:

a) dobrowolne porozumienia między jednostkami oceniającymi zgodność na terytorium każdej Strony;

b) porozumienia w sprawie wzajemnego akceptowania wyników procedur oceny zgodności w odniesieniu do konkretnych przepisów technicznych, które są przeprowadzane przez jednostki znajdujące się na terytorium drugiej Strony;

([31]) Zawarte w dokumencie WTO G/TBT/1/Rev. 13 z dnia 8 marca 2017 r. wraz z późniejszymi zmianami.

c) korzystanie z procedur akredytacji w celu kwalifikacji jednostek oceniających zgodność;

d) wyznaczanie przez władze publiczne lub, w stosownych przypadkach, zatwierdzanie przez jednostki oceniające zgodność;

e) uznawanie przez Stronę wyników prac jednostek oceniających zgodność prowadzonych na terytorium drugiej Strony; oraz

f) akceptowanie przez Stronę dokonującą przywozu deklaracji zgodności wystawionej przez dostawcę.

2. Uznając różnice w procedurach oceny zgodności na ich terytoriach:

a) Unia Europejska stosuje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, system deklaracji zgodności wystawianych przez dostawcę; oraz

b) Meksyk przyjmuje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, jako zapewnienie, że produkt spełnia wymogi przepisów technicznych Meksyku, w tym przepisów technicznych przyjętych po dniu wejściu w życie niniejszej Umowy, oraz – bez konieczności spełnienia dodatkowych wymogów – że produkt posiada świadectwa wydawane przez jednostki oceniające zgodność na terytorium Unii Europejskiej akredytowane przez meksykańską jednostkę akredytującą i zatwierdzone przez właściwy organ; w tym zakresie Meksyk zapewnia jednostkom oceniającym zgodność na terytorium Unii Europejskiej traktowanie nie mniej korzystne niż to, które zapewnia jednostkom oceniającym zgodność na swoim terytorium.

Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie uniemożliwia Meksykowi weryfikowania wyników indywidualnych procedur oceny zgodności, o ile nie wymaga to poddania produktu procedurom oceny zgodności przeprowadzanym na terytorium Meksyku, które stanowiłyby powielenie procedur oceny zgodności już przeprowadzonych na terytorium Unii Europejskiej, z wyjątkiem weryfikacji wyrywkowej lub przeprowadzanej sporadycznie do celów nadzoru, audytów lub w odpowiedzi na informacje wskazujące na brak zgodności.

3. Niezależnie od ust. 2 Strona może wprowadzić wymogi w zakresie obowiązkowych badań przeprowadzanych przez osoby trzecie lub certyfikację produktów, jeżeli ważne powody związane z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa ludzkiego uzasadniają wprowadzenie takich wymogów lub certyfikacji.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia zażądania przez Stronę, aby ocenę zgodności dotyczącą określonych produktów przeprowadzały określone organy publiczne tej Strony. W takich przypadkach Strona:

a) ogranicza opłaty za ocenę zgodności do przybliżonego kosztu świadczonych usług oraz, na prośbę wnioskodawcy występującego o ocenę zgodności, wyjaśnia, w jaki sposób wysokość nałożonej opłaty została ograniczona do przybliżonego kosztu świadczonych usług;

b) podaje do wiadomości publicznej opłaty za ocenę zgodności; oraz

c) na wniosek drugiej Strony – oprócz obowiązków określonych w art. 5.2.3, 5.2.4 i 5.2.8 Porozumienia w sprawie TBT– wyjaśnia:

(i) w jaki sposób informacje wymagane w ramach procedury oceny zgodności są niezbędne do oceny zgodności i ustalenia opłat;

(ii) w jaki sposób Strona zapewnia przestrzeganie poufności wymaganych informacji, aby zapewnić ochronę uzasadnionych interesów handlowych; oraz

(iii) procedurę rozpatrywania skarg dotyczących działania procedury oceny zgodności.

5. Każda Strona publikuje w internecie, najlepiej na tej samej stronie internetowej:

a) wszelkie procedury, kryteria i inne warunki, które Strona może stosować jako podstawę do ustalenia, czy jednostki oceniające zgodność są właściwe, aby uzyskać akredytację lub zostać zatwierdzone, wyznaczone lub, w stosownych przypadkach, uznane w inny sposób, w tym na podstawie porozumienia o wzajemnym uznawaniu; oraz

b) wykaz jednostek, które Strona zatwierdziła, wyznaczyła lub w inny sposób uznała do celów przeprowadzania takiej oceny zgodności oraz istotne informacje na temat zakresu zatwierdzenia, wyznaczenia lub innego uznania każdej jednostki.

6. Strona może wystąpić do drugiej Strony z wnioskiem zawierającym uzasadnienie o rozpoczęcie negocjacji w celu zawarcia porozumienia o wzajemnym uznawaniu wyników procedur oceny zgodności dotyczących określonego sektora. Jeżeli druga Strona odmawia podjęcia takich negocjacji, wyjaśnia przyczyny swojej decyzji.

7. Art. 9.7 stosuje się odpowiednio do procedur oceny zgodności.

8. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia procedury oceny zgodności, Strona ta:

a) wybiera procedury oceny zgodności proporcjonalne do ryzyka określonego na podstawie oceny ryzyka; oraz

b) na wniosek drugiej Strony, przekazuje tej drugiej Stronie informacje na temat kryteriów stosowanych w procedurach oceny zgodności dla określonych produktów.

9. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia procedury oceny zgodności przez osobę trzecią oraz nie zastrzegła tego zadania dla określonego organu publicznego, jak określono w ust. 4, Strona ta:

a) preferuje korzystanie z akredytacji w celu kwalifikacji jednostek oceniających zgodność;

b) jak najlepiej wykorzystuje międzynarodowe normy dotyczące akredytacji i oceny zgodności, a także umowy międzynarodowe obejmujące organy akredytujące Stron, na przykład w ramach mechanizmów Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Akredytacji Laboratoriów (ILAC) oraz Międzynarodowego Forum Akredytacji (IAF);

c) przystępuje lub, w zależności od przypadku, zachęca swoje jednostki oceniające zgodność do przystępowania do funkcjonujących umów lub uzgodnień międzynarodowych dotyczących harmonizacji lub ułatwiania akceptowania wyników oceny zgodności;

d) zapewnia, aby w przypadku gdy dla określonego produktu lub zestawu produktów wyznaczono więcej niż jedną jednostkę oceniającą zgodność, podmioty gospodarcze mogły wybrać, która z tych jednostek przeprowadzi procedurę oceny zgodności;

e) zapewnia, aby nie dochodziło do konfliktu interesów między organami akredytującymi a jednostkami oceniającymi zgodność; oraz

f) pozwala swoim jednostkom oceniającym zgodność oprzeć się na badaniach lub inspekcjach przeprowadzonych w związku z oceną zgodności przez jednostki oceniające zgodność znajdujące się na terytorium drugiej Strony; żadne z postanowień niniejszej litery nie może być rozumiane jako zakazujące Stronie wymagania od jednostek oceniających zgodność znajdujących się na terytorium drugiej Strony, aby spełniły te same wymagania, których spełniania Strona ta wymaga od swoich własnych jednostek oceniających zgodność.

Artykuł 9.6

Przejrzystość

1. Opracowując przepisy techniczne i procedury oceny zgodności, które mogą mieć znaczący wpływ na handel, każda Strona – zgodnie ze swoimi zasadami i procedurami, bez uszczerbku dla rozdziału 28 (Dobre praktyki regulacyjne) oraz z wyjątkiem przypadków, gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego lub groźba ich wystąpienia:

a) pozwala osobom drugiej Strony na udział w procesie konsultacji publicznych na nie mniej korzystnych zasadach niż stosowane wobec jej własnych osób prawnych lub fizycznych; oraz

b) podaje do wiadomości publicznej wyniki procesu konsultacji na oficjalnej stronie internetowej.

2. Każda Strona dąży do uwzględniania metod zapewniających dodatkową przejrzystość przy opracowywaniu przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, w tym wykorzystanie narzędzi elektronicznych oraz publicznych kampanii informacyjnych lub konsultacji publicznych.

3. W stosownych przypadkach każda Strona zachęca podmioty niepubliczne, w tym organy normalizacyjne, działające na jej terytorium do przestrzegania ust. 1 i 2.

4. Każda Strona zapewnia, aby dokument, w którym ustanawia się przepisy techniczne lub procedurę oceny zgodności, zawierał wystarczającą ilość szczegółów pozwalających na odpowiednie poinformowanie zainteresowanych osób i drugiej Strony o tym, czy i w jaki sposób przepisy te lub ta procedura mogą wpłynąć na ich interesy handlowe.

5. Każda Strona publikuje w internecie, najlepiej na tej samej stronie internetowej lub w dzienniku urzędowym, wszystkie wnioski dotyczące nowych lub zmienionych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności na centralnym szczeblu władzy i poniżej centralnego szczebla władzy, a także ich ostateczne wersje, które zgodnie z porozumieniem TBT mają stanowić przedmiot powiadomienia lub publikacji dokonywanych przez Stronę ([32]).

6. Każda Strona zapewnia, aby przyjęte przez nią przepisy techniczne i procedury oceny zgodności publikowano na stronie internetowej bezpłatnie.

7. Każda Strona publikuje zgodne z treścią techniczną odpowiednich norm międzynarodowych, wskazówek lub zaleceń, jeżeli takie istnieją, wnioski dotyczące nowych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, które mogą mieć znaczący wpływ na handel, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 2.10 i 5.7 Porozumienia w sprawie TBT.

8. Każda Strona dąży do publikowania, zgodnie z procedurami określonymi w art. 2.9 lub 5.6 Porozumienia w sprawie TBT, wniosków dotyczących nowych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności na poziomie poniżej centralnego szczebla władzy lub na lokalnym szczeblu władzy, w zależności od przypadku, które to przepisy i procedury są zgodne z treścią techniczną odpowiednich norm międzynarodowych, wskazówek i zaleceń mogących mieć znaczący wpływ na handel, jeżeli takie istnieją,.

9. Do celów określenia, czy zaproponowany przepis techniczny lub zaproponowana procedura oceny zgodności może mieć znaczący wpływ na handel i w związku z tym mają one stanowić przedmiot powiadomienia zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Porozumienia w sprawie TBT, włączonymi do niniejszej Umowy na podstawie art. 9.3 niniejszej Umowy, Strona bierze pod uwagę między innymi odpowiednie decyzje i zalecenia przyjęte przez Komitet WTO ds. Barier Technicznych w Handlu od dnia 1 stycznia 1995 r., o których mowa w art. 9.4 ust. 2 niniejszej Umowy.

([32]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może spełnić ten obowiązek, zapewniając, aby wnioski dotyczące takich przepisów i procedur oraz ich ostateczne wersje były publikowane na oficjalnej stronie internetowej WTO lub udostępniane w inny sposób za pośrednictwem tej strony.

10. Każda Strona przekazuje, na wniosek drugiej Strony, informacje dotyczące celów, podstawy prawnej i powodów przyjęcia przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności, które dana Strona przyjęła lub których przyjęcie proponuje.

11. Każda Strona umożliwia drugiej Stronie przedstawienie uwag na piśmie w termin co najmniej 60 dni od przekazania do centralnego rejestru powiadomień WTO informacji o zaproponowanych przepisach technicznych i procedurach oceny zgodności, z wyjątkiem przypadków, gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego lub groźba ich wystąpienia. Strona rozpatruje wszelkie zasadne wnioski drugiej Strony o przedłużenie terminu do przedstawienia uwag. Jeżeli Strona jest w stanie przedłużyć termin do przedstawienia uwag, aby wynosił on więcej niż 60 dni, na przykład do 90 dni, zachęca się ją do takiego przedłużenia.

12. Każda Strona dąży do zapewnienia wystarczającej ilości czasu między upływem termin do przedłożenia uwag a przyjęciem przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności stanowiących przedmiot powiadomienia, aby rozważyć i przygotować odpowiedzi na otrzymane uwagi.

13. Jeżeli Strona otrzyma od drugiej Strony na piśmie uwagi dotyczące zaproponowanego przepisu technicznego lub zaproponowanej procedury oceny zgodności, Strona ta:

a) na wniosek drugiej Strony poddaje pod dyskusję przedstawione na piśmie uwagi z udziałem swojego właściwego organu regulacyjnego w terminie, w którym można je uwzględnić; oraz

b) udziela odpowiedzi na piśmie na uwagi nie później niż w dniu publikacji przyjętych przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności.

14. Każda Strona publikuje na stronie internetowej swoje odpowiedzi na otrzymane uwagi, nie później niż, jeśli to możliwe, w dniu publikacji przyjętych przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności.

15. Każda Strona powiadamia o ostatecznej treści przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności w momencie ich przyjęcia lub opublikowania, jako uzupełnienie pierwotnego powiadomienia zaproponowanego środka, o którym powiadomiono zgodnie z art. 2.9, 3.2, 5.6 lub 7.2 Porozumienia w sprawie TBT.

16. Nie później niż w dniu publikacji ostatecznej wersji przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności, które mogą mieć znaczący wpływ na handel, każda Strona, za pomocą internetu, podaje do wiadomości publicznej:

a) wyjaśnienie celów i sposobu, w jaki ostateczna wersja przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności zapewnia ich osiągnięcie; oraz

b) wyniki oceny skutków przewidzianej w art. 9.7, jeśli została przeprowadzona.

17. Do celów art. 2.12 i 5.9 Porozumienia w sprawie TBT „stosowny odstęp czasowy” oznacza zwykle okres co najmniej sześciu miesięcy, chyba że taki okres byłby nieskuteczny dla osiągnięcia uzasadnionych realizowanych celów.

18. Każda Strona dąży do zapewnienia dłuższego niż sześć miesięcy odstępu między publikacją ostatecznej wersji przepisów technicznych i procedur oceny zgodności a ich wejściem w życie, z wyjątkiem sytuacji, gdy byłoby to nieskuteczne dla osiągnięcia uzasadnionych realizowanych celów.

Artykuł 9.7

Przepisy techniczne

1. Każda Strona dokonuje, zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami, oceny skutków regulacji w odniesieniu do planowanych przepisów technicznych.

2. Każda Strona ocenia dostępne możliwości regulacyjne i pozaregulacyjne stanowiące alternatywę dla zaproponowanego przepisu technicznego, które mogą pozwolić na osiągnięcie uzasadnionych celów Strony, zgodnie z art. 2.2 Porozumienia w sprawie TBT.

3. Jeżeli Strona nie zastosowała norm międzynarodowych jako podstawy swoich przepisów technicznych, wskazuje, na wniosek drugiej Strony, wszelkie istotne odstępstwa od odpowiednich norm międzynarodowych i wyjaśnia powody, dla których normy te zostały uznane za nieodpowiednie lub nieskuteczne dla osiągnięcia realizowanego celu, a także przedstawia dowody naukowe lub techniczne, na których oparto tę ocenę.

4. Oprócz art. 2.3 Porozumienia w sprawie TBT każda Strona dokonuje weryfikacji swoich przepisów technicznych w celu zwiększenia ich zbieżności z odpowiednimi normami międzynarodowymi. Każda Strona bierze pod uwagę między innymi wszelkie zmiany w odpowiednich normach międzynarodowych oraz to, czy nadal istnieją okoliczności, które były przyczyną rozbieżności między przepisami technicznymi a odpowiednimi normami międzynarodowymi.

Artykuł 9.8

Współpraca regulacyjna

1. Strony uznają, że istnieje szeroki zakres mechanizmów współpracy regulacyjnej, które mogą stanowić pomoc w eliminowaniu lub unikaniu tworzenia barier technicznych w handlu.

2. Strona może zaproponować drugiej Stronie działania w zakresie współpracy regulacyjnej dotyczące konkretnych sektorów, w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem. Propozycje te przekazywane są do punktu kontaktowego wyznaczonego zgodnie z art. 9.11 i obejmują:

a) wymianę informacji na temat podejść i praktyk regulacyjnych;

b) inicjatywy na rzecz dalszego dostosowania przepisów technicznych i procedur oceny zgodności do odpowiednich norm międzynarodowych; lub

c) doradztwo techniczne i pomoc techniczną na uzgodnionych warunkach w celu poprawy praktyk związanych z opracowywaniem, wdrażaniem i przeglądem przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności oraz metrologii.

Druga Strona uwzględnia tę propozycję w należyty sposób i udziela odpowiedzi w stosownym terminie.

3. Strony zachęcają do podejmowania współpracy dwustronnej między swoimi organizacjami odpowiedzialnymi za normalizację, ocenę zgodności i metrologię – publicznymi, jak i prywatnymi – w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być rozumiane jako wymagające od Strony:

a) odstąpienia od jej wewnętrznych procedur przygotowywania i przyjmowania środków regulacyjnych;

b) podejmowania działań, które podważałyby lub utrudniłyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub

c) osiągnięcia szczególnego rezultatu regulacyjnego.

Artykuł 9.9

Oznakowanie i etykietowanie

1. Do celów niniejszego artykułu i zgodnie z pkt 1 załącznika 1 do Porozumienia w sprawie TBT przepis techniczny może zawierać wyłącznie wymogi w zakresie oznakowania i etykietowania lub dotyczyć wyłącznie takich wymogów, które mają zastosowanie do produktu, procesu lub metody produkcji.

2. Strony potwierdzają, że ich przepisy techniczne, które zawierają wyłącznie wymogi w zakresie oznakowania lub etykietowania lub dotyczą wyłącznie takich wymogów, są zgodne z art. 2 Porozumienia w sprawie TBT.

3. W przypadku gdy Strona wymaga obowiązkowego oznakowania lub etykietowania produktów, Strona ta:

a) dąży do tego, aby wymagać podawania tylko takich informacji, które mają znaczenie dla konsumentów lub użytkowników produktu lub które wskazują na spełnienie przez produkt obowiązkowych wymogów technicznych;

b) nie może wymagać uprzedniego zatwierdzenia, rejestracji lub certyfikacji etykiet lub oznakowań produktów ani wniesienia opłaty jako warunku wstępnego wprowadzenia do obrotu na jej rynku produktów, które poza tym spełniają obowiązkowe wymogi techniczne, chyba że jest to niezbędne ze względu na związane z produktem zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin, dla środowiska lub bezpieczeństwa narodowego;

c) w przypadku gdy wymaga stosowania przez podmioty gospodarcze niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego, bez zbędnej zwłoki i w sposób niedyskryminujący wydaje taki numer podmiotom gospodarczym drugiej Strony;

d) o ile nie są one wprowadzające w błąd, sprzeczne lub mylące w odniesieniu do informacji wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów, pozwala na stosowanie:

(i) informacji w innych językach oprócz języka wymaganego na terytorium Strony dokonującej przywozu;

(ii) uznanych na poziomie międzynarodowym nazw, piktogramów, symboli lub elementów graficznych; oraz

(iii) informacji dodatkowych w stosunku do wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu;

e) akceptuje fakt, że etykietowanie, w tym etykietowanie dodatkowe lub korekty etykietowania, odbywa się po dokonaniu przywozu lecz przed zaoferowaniem produktu do sprzedaży jako alternatywa do etykietowania w miejscu pochodzenia, chyba że ze względów zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa lub ze względu na wymóg związany z oznaczeniem geograficznym Strony dokonującej wywozu takie etykietowanie musi być przeprowadzone w miejscu pochodzenia; oraz

f) dąży do akceptowania nietrwałych lub usuwalnych etykiet lub oznakowań lub do zamieszczania odpowiednich informacji dotyczących etykiet umieszczonych w dokumentacji towarzyszącej, a nie fizycznie przymocowanych do produktu, chyba że takie etykietowanie jest wymagane ze względów zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa.

Artykuł 9.10

Wymiana informacji i dyskusje

1. Strona może zwrócić się do drugiej Strony o udzielenie informacji we wszelkich sprawach objętych niniejszym rozdziałem. Druga Strona udziela tych informacji w stosownym terminie.

2. Strona może zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o przedyskutowanie wszelkich wątpliwości wynikających z niniejszego rozdziału, w tym projektu lub propozycji przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności drugiej Strony, jeżeli uważa, że dany przepis techniczny lub dana procedura oceny zgodności mogą mieć znaczący niekorzystny wpływ na handel między Stronami. Wniosek sporządza się na piśmie i określa się w nim:

a) wątpliwości;

b) postanowienia niniejszego rozdziału, których dotyczą wątpliwości; oraz

c) uzasadnienie wniosku, w tym opis wątpliwości Strony występującej z wnioskiem.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może również zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o przedyskutowanie wszelkich wątpliwości wynikających z niniejszego rozdziału w odniesieniu do przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności władz regionalnych lub lokalnych, w zależności od przypadku, bezpośrednio poniżej centralnego szczebla władzy, które to wątpliwości mogą mieć znaczący wpływ na handel.

4. W terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku Strony przeprowadzają dyskusję na temat zgłoszonych wątpliwości osobiście lub za pośrednictwem telekonferencji oraz dążą do tego, aby jak najszybciej rozwiązać kwestie budzące wątpliwości. Jeżeli Strona występująca z wnioskiem uważa, że kwestia budząca wątpliwości jest pilna, może zwrócić się o przeprowadzenie dyskusji w krótszym terminie. Strona odpowiadająca rozpatruje pozytywnie ten wniosek. Strony dokładają wszelkich starań, aby znaleźć obustronnie zadowalające rozwiązanie danej sprawy.

5. Dyskusje i wszelkie informacje wymieniane w ich trakcie pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z niniejszej Umowy, Porozumienia WTO lub innej umowy, której obie Strony są stronami, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

6. Wnioski o wymianę informacji lub przeprowadzenie dyskusji składa się za pośrednictwem odpowiedniego punktu kontaktowego wyznaczonego zgodnie z art. 9.11.

Artykuł 9.11

Punkty kontaktowe

1. Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić współpracę i koordynację na podstawie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach dotyczących tych danych kontaktowych.

2. Punkty kontaktowe pracują wspólnie nad ułatwieniem wykonywania niniejszego rozdziału i współpracy między Stronami we wszystkich sprawach związanych z Porozumieniem w sprawie TBT. Punkt kontaktowy jest odpowiedzialny w szczególności za:

a) organizowanie wymiany informacji i dyskusji, o których mowa w art. 9.10 ust. 6;

b) niezwłoczne zajmowanie się każdą kwestią podniesioną przez drugą Stronę w związku z opracowywaniem, przyjmowaniem, stosowaniem lub egzekwowaniem norm, przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności;

c) organizowanie, na wniosek jednej Strony, rozmów na temat wszelkich spraw wynikających z niniejszego rozdziału;

d) wymianę informacji dotyczących rozwoju sytuacji na forach pozarządowych, regionalnych i wielostronnych w zakresie norm, przepisów technicznych, procedur oceny zgodności i akredytacji; oraz

e) ułatwianie identyfikacji ewentualnych potrzeb w zakresie pomocy technicznej.

Artykuł 9.12

Podkomitet ds. Barier Technicznych w Handlu

Podkomitet ds. Barier Technicznych w Handlu, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. g):

a) monitoruje wykonywanie niniejszego rozdziału i zarządzanie nim;

b) zacieśnia współpracę w zakresie opracowywania i doskonalenia norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności;

c) ustala obszary priorytetowe będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dla przyszłych prac w ramach niniejszego rozdziału oraz rozważa propozycje nowych inicjatyw;

d) monitoruje i prowadzi dyskusje na temat zmian w ramach Porozumienia w sprawie TBT; oraz

e) podejmuje wszelkie inne działania, które Strony uznają za pomocne w wykonaniu niniejszego rozdziału i Porozumienia w sprawie TBT.

ROZDZIAŁ 10

INWESTYCJE

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Artykuł 10.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „inwestycja objęta niniejszą Umową" oznacza inwestycję, która jest własnością inwestora Strony na terytorium drugiej Strony lub jest kontrolowana, bezpośrednio lub pośrednio, przez takiego inwestora, dokonaną zgodnie z mającym zastosowanie prawem i istniejącą w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub ustanowioną po tym dniu;

b) „działalność gospodarcza" oznacza działalność o charakterze przemysłowym, handlowym lub zawodowym oraz działalność rzemieślniczą, w tym świadczenie usług, z wyjątkiem działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej;

c) „przedsiębiorstwo" oznacza przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 1.3 (Definicje o zasięgu ogólnym) lub jego oddział lub przedstawicielstwo ([33]);

d) „przedsiębiorstwo Unii Europejskiej" lub „przedsiębiorstwo Meksyku" oznacza przedsiębiorstwo utworzone zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich lub zgodnie z prawem Meksyku, prowadzące znaczące operacje gospodarcze ([34]) na terytorium odpowiednio Unii Europejskiej lub Meksyku ([35]);

przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską lub Meksykiem i kontrolowane przez obywateli odpowiednio państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku również są objęte postanowieniami niniejszego rozdziału, z wyjątkiem sekcji C (Ochrona inwestycji) i D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych), jeśli ich statki zostały zarejestrowane, w stosownych przypadkach, zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku i pływają pod banderą tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku;

e) „założenie przedsiębiorstwa" oznacza ustanowienie, w tym nabycie ([36]), przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej lub w Meksyku;

([33]) W przypadku Meksyku przedstawicielstwo nie jest uznawane za przedsiębiorstwo, chyba że zostało założone jako oddział.
([34]) Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1) Unia Europejska uznaje, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania" z gospodarką państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 54 TFUE, jest równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych".
([35]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że oddziału lub przedstawicielstwa przedsiębiorstwa z państwa trzeciego nie uznaje się za przedsiębiorstwo Unii Europejskiej ani przedsiębiorstwo Meksyku.
([36]) Pojęcie „nabycie" obejmuje udział kapitałowy w przedsiębiorstwie mający na celu ustanowienie lub utrzymywanie trwałych powiązań gospodarczych.

f) „inwestor Strony” oznacza Stronę, osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo Strony, inne niż oddział lub przedstawicielstwo, które zamierzają dokonać, dokonują lub dokonały inwestycji na terytorium drugiej Strony;

g) „inwestor państwa trzeciego” oznacza inwestora, który zamierza dokonać, dokonuje lub dokonał inwestycji na terytorium Strony i który nie jest inwestorem Strony;

h) „prowadzenie działalności” oznacza kierowanie i zarządzanie inwestycją, utrzymywanie i użytkowanie inwestycji, korzystanie z inwestycji, a także jej sprzedaż lub zbycie jej w inny sposób;

i) „dochody” oznaczają kwoty uzyskane z inwestycji i obejmują w szczególności, choć nie w sposób wyczerpujący, zyski, odsetki, dywidendy, zyski kapitałowe, opłaty licencyjne, płatności związane z prawami własności intelektualnej, świadczenia w miejsce wykonania, opłaty za zarządzanie i inne opłaty z tytułu tej inwestycji ([37]);

2. Do celów niniejszego rozdziału „inwestycja” oznacza każdy rodzaj aktywów, które są własnością inwestora lub są przez niego kontrolowane, bezpośrednio lub pośrednio, i zostały nabyte lub wykorzystane z zamiarem uzyskania korzyści ekonomicznych lub do innych celów handlowych, które to aktywa mają cechy charakterystyczne inwestycji, włącznie z określonym czasem trwania, zaangażowaniem kapitału lub innych zasobów, przewidywaniem zysków lub korzyści lub przejęciem ryzyka. Formy, jakie inwestycja może przyjąć, obejmują:

a) przedsiębiorstwo;

b) udziały, akcje i inne formy udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwie;

c) obligacje, skrypty dłużne, pożyczki oraz inne instrumenty dłużne przedsiębiorstwa ([38]);

d) odsetki wynikające z:

(i) koncesji, licencji, zezwoleń, pozwoleń i podobnych praw przyznanych zgodnie z prawem wewnętrznym;

(ii) umów dotyczących projektów „pod klucz”, budowy, zarządzania, produkcji, koncesji lub podziału dochodów i innych podobnych umów;

e) prawa własności intelektualnej;

f) inne dobra materialne lub niematerialne, ruchomości lub nieruchomości i związane z nimi prawa rzeczowe, takie jak najem, zatrzymanie i zastaw ([39]); lub

g) roszczenia pieniężne dotyczące rodzajów interesów określonych w lit. a)–f), z wyłączeniem roszczeń pieniężnych wynikających wyłącznie z:

(i) umów handlowych sprzedaży towarów lub świadczenia usług przez osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo na terytorium jednej Strony na rzecz osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony; lub

(ii) przedłużenia kredytu w związku z transakcją handlową, taką jak finansowanie handlu, innego niż pożyczka, o której mowa w lit. c).

([37]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że reinwestowane zyski traktuje się jako inwestycje, o ile są zgodne z definicją inwestycji zawartą w niniejszym artykule.

([38]) Niektóre formy długu, takie jak obligacje, pożyczki, skrypty dłużne i papiery długoterminowe, charakteryzują się większym prawdopodobieństwem posiadania cech inwestycji, natomiast inne formy długu charakteryzują się mniejszym prawdopodobieństwem posiadania takich cech.

([39]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że udział w rynku, dostęp do rynku, oczekiwane zyski i możliwość osiągnięcia zysku nie są same w sobie inwestycjami.

„Inwestycje" nie obejmują postanowień ani wyroków wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

Zmiana formy inwestowania lub reinwestowania aktywów nie ma wpływu na ich charakter jako inwestycji, pod warunkiem że forma, którą przybrała inwestycja lub reinwestycja, zachowuje zgodność z definicją inwestycji.

Artykuł 10.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez [40]:

a) władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne Strony; oraz

b) każdą osobę Strony, w tym przedsiębiorstwo państwowe lub inny podmiot niepubliczny wykonujący uprawnienia delegowane przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do środków Strony w zakresie, w jaki są one objęte rozdziałem 18 (Usługi finansowe).

Artykuł 10.3

Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągania uzasadnionych celów polityki, takich jak cele związane z ochroną zdrowia publicznego, usługami społecznymi, edukacją publiczną, bezpieczeństwem, środowiskiem, moralnością publiczną, ochroną socjalną lub ochroną konsumentów, ochroną prywatności i danych, promowaniem i ochroną różnorodności kulturowej lub konkurencją.

Artykuł 10.4

Związek z innymi rozdziałami

1. W przypadku niezgodności między niniejszym rozdziałem a rozdziałem 18 (Usługi finansowe) pierwszeństwo ma rozdział 18 w zakresie, w jakim dotyczy on tej niezgodności.

2. Stosowanie przez Stronę wobec usługodawcy drugiej Strony wymogu złożenia kaucji lub innej formy zabezpieczenia finansowego jako warunku transgranicznego świadczenia usług nie oznacza samo w sobie, że niniejszy rozdział stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę, które odnoszą się do świadczenia usług. Niniejszy rozdział stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę, które odnoszą się do kaucji lub zabezpieczenia finansowego, w zakresie, w jakim taka kaucja lub zabezpieczenie finansowe stanowią inwestycję objętą niniejszą Umową.

[40] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy rozdział obejmuje środki wymienione w lit. a) i b) przyjmowane lub utrzymywane bezpośrednio lub pośrednio przez wydawanie poleceń, kierowanie lub kontrolowanie postępowania innych podmiotów w odniesieniu do tych środków.

SEKCJA B

Liberalizacja inwestycji

Artykuł 10.5

Zakres stosowania

1. Niniejszą sekcję stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę, które mają wpływ na założenie przedsiębiorstwa drugiej Strony lub prowadzenie działalności inwestycji inwestora drugiej Strony na terytorium tej Strony.

2. Niniejszej sekcji nie stosuje się do:

a) działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej na terytorium danej Strony;

b) zamówień rządowych na towary lub usługi zakupione do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży ani wykorzystania przy produkcji towaru lub świadczeniu usług przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy są one zamówieniami objętymi niniejszą Umową w rozumieniu art. 21.1 (Definicje);

c) usług audiowizualnych;

d) krajowego kabotażu morskiego ([41]); lub

e) przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze ([42]), innych niż:

(i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

(ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji; lub

(iv) obsługa naziemna.

3. Art. 10.6–10.8 nie stosuje się do subsydiów ([43]) ani dotacji udzielanych przez Stronę, w tym wspieranych przez państwo pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń.

4. Art. 10.6–10.10 nie stosuje się do nowych usług określonych w załączniku VII.

5. Bez uszczerbku dla art. 10.54 niniejszy rozdział nie jest wiążący dla Stron w odniesieniu do działań lun stanów faktycznych, które miały miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, lub do sytuacji, które zakończyły się przed tym dniem.

([41]) W przypadku Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, do celów niniejszego rozdziału pojęcie krajowego kabotażu morskiego obejmuje: przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.
W przypadku Meksyku krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje nawigację morską prowadzoną przez każdy statek między portami lub punktami położonymi w obrębie meksykańskich stref morskich i meksykańskich wybrzeży.

([42]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze" obejmują również następujące usługi: wynajem statków powietrznych z załogą, usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego oraz usługi świadczone z wykorzystaniem samolotu, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takie jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, dokonywanie pomiarów, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem śmigłowca, a także inne wykonywane z powietrza usługi rolnicze, przemysłowe i inspekcyjne.

([43]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że subsydia objęte są rozdziałem 24 (Subsydia).

Artykuł 10.6

Dostęp do rynku

W sektorach lub podsektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, Strona nie może przyjmować ani utrzymać, w odniesieniu do dostępu do rynku w drodze założenia lub prowadzenia działalności przez inwestorów drugiej Strony lub przez przedsiębiorstwa stanowiące inwestycje objęte niniejszą Umową, na całym swoim terytorium ani w jednostkach podziału terytorialnego, środka ([44]):

a) ograniczającego liczbę przedsiębiorstw, które mogą prowadzić określoną działalność gospodarczą, w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, praw wyłącznych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

b) ograniczającego całkowitą wartość transakcji lub aktywów w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

c) ograniczającego całkowitą liczbę operacji lub całkowitą ilość produktu wyrażoną w określonych jednostkach liczbowych w postaci kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

d) wymagającego do prowadzenia działalności gospodarczej przez inwestora drugiej Strony określonych rodzajów podmiotów prawnych lub spółek *joint venture* lub ograniczającego do nich wykonywanie tej działalności; lub

e) ograniczającego łączną liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które przedsiębiorstwo może zatrudniać i które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio związane z jej prowadzeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych.

Artykuł 10.7

Traktowanie narodowe

1. Każda Strona przyznaje inwestorom drugiej Strony i ich przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje objęte niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne niż przyznawane odpowiednio jej własnym inwestorom i ich przedsiębiorstwom w podobnych sytuacjach w odniesieniu do zakładania przez nich przedsiębiorstw na jej terytorium.

2. Każda Strona przyznaje inwestorom drugiej Strony i ich inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne niż przyznawane odpowiednio jej własnym inwestorom i ich inwestycjom w podobnych sytuacjach w odniesieniu do prowadzenia ich działalności na jej terytorium.

3. Traktowanie, które ma zostać przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 i 2, oznacza – w odniesieniu do regionalnego szczebla władzy w Meksyku – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane w podobnych sytuacjach przez ten regionalny szczebel władzy inwestorom z Meksyku i ich inwestycjom na terytorium podlegającym tej władzy regionalnej.

4. Traktowanie, które ma zostać przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 i 2, oznacza – w odniesieniu do władz państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane w podobnych sytuacjach przez te władze inwestorom tej Strony i ich inwestycjom na terytorium tej Strony.

([44]) Lit. a), b) i c) nie obejmują środków przyjętych lub utrzymywanych w celu ograniczenia produkcji produktów rolnych lub produktów rybołówstwa.

Artykuł 10.8

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda Strona przyznaje inwestorom drugiej Strony i ich przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje objęte niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne niż przyznawane w podobnych sytuacjach odpowiednio inwestorom i przedsiębiorstwom z jakiegokolwiek państwa trzeciego w odniesieniu do zakładania przez nich przedsiębiorstw na jej terytorium.

2. Każda Strona przyznaje inwestorom drugiej Strony i ich inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne niż przyznawane w podobnych sytuacjach odpowiednio inwestorom i inwestycjom z jakiegokolwiek państwa trzeciego w odniesieniu do prowadzenia działalności inwestycji na jej terytorium.

3. Ust. 1 i 2 nie należy rozumieć jako nakładających na Stronę obowiązek rozszerzenia na inwestorów drugiej Strony korzyści wynikających z jakiegokolwiek traktowania wynikającego ze środków zapewniających uznanie norm, w tym norm lub kryteriów dotyczących zezwolenia, licencjonowania lub certyfikacji osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej lub środków ostrożności.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie, o którym mowa w niniejszym artykule, nie obejmuje traktowania przyznanego inwestorom państwa trzeciego i ich inwestycjom na podstawie postanowień dotyczących rozstrzygania sporów inwestycyjnych przewidzianych w niniejszej Umowie lub innych umowach międzynarodowych zawartych między Stroną a państwem trzecim. Postanowienia prawa materialnego zawarte w innych umowach międzynarodowych nie stanowią same w sobie traktowania, o którym mowa w ust. 1 i 2, i w związku z tym nie mogą stanowić podstawy do naruszenia niniejszego artykułu. Środki stosowane zgodnie z takimi postanowieniami mogą stanowić traktowanie, o którym mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 10.9

Wymogi dotyczące wyników

1. Strona nie może nakładać ani egzekwować jakiegokolwiek wymogu, ani egzekwować jakiegokolwiek zobowiązania lub przedsięwzięcia ([45]) w związku z założeniem przedsiębiorstwa Strony lub prowadzeniem działalności inwestycji inwestora Strony lub państwa trzeciego na terytorium tej Strony, w odniesieniu do:

a) wywozu określonego poziomu lub odsetka towarów lub usług;

b) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;

c) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznawania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;

d) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z taką inwestycją;

e) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone w ramach takiej inwestycji, poprzez powiązanie takiej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jego wywozu lub dochodów w walucie obcej;

f) zapewnienia dostępu do określonej technologii, procesu produkcji lub innej wiedzy prawnie zastrzeżonej lub przekazania ich osobie fizycznej lub przedsiębiorstwom na jej terytorium;

g) dostarczania na określony rynek regionalny lub rynek światowy wyłącznie z terytorium tej Strony towarów lub usług wyprodukowanych lub świadczonych w ramach takiej inwestycji;

([45]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że warunek otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, o których mowa w ust. 2, nie stanowi „zobowiązania lub przedsięwzięcia" do celów ust. 1.

h) zlokalizowania siedziby głównej tego inwestora na dany rynek regionalny lub rynek światowy na terytorium Strony; lub

i) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz.

2. Strona nie może uzależniać udzielenia lub dalszego udzielania korzyści związanych z założeniem przedsiębiorstwa Strony lub prowadzeniem działalności inwestycji inwestora Strony lub państwa trzeciego na jej terytorium od spełnienia któregokolwiek z następujących wymogów:

a) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;

b) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznawania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;

c) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z taką inwestycją;

d) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone w ramach takiej inwestycji, poprzez powiązanie takiej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jego wywozu lub dochodów w walucie obcej; lub

e) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz.

3. Żadne z postanowień ust. 2 nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie uzależnienie udzielenia lub dalszego udzielania korzyści związanych z inwestycją inwestora Strony lub państwa trzeciego od spełniania wymogu lokalizacji na jej terytorium produkcji, świadczenia usług, szkolenia lub zatrudnienia pracowników, budowy lub rozbudowy konkretnych zakładów lub prowadzenia prac badawczo-rozwojowych.

4. Ust. 1 lit. f) nie stosuje się:

a) jeżeli wymóg jest nakładany lub egzekwowany lub zobowiązanie lub przedsięwzięcie jest egzekwowane przez sąd, sąd administracyjny lub organ ochrony konkurencji, aby zaradzić praktyce uznanej w wyniku postępowania sądowego lub administracyjnego za naruszenie prawa konkurencji obowiązującego na terytorium Strony; lub

b) jeżeli Strona zezwala na korzystanie z prawa własności intelektualnej zgodnie z art. 31 i 31bis Porozumienia TRIPS lub na środki wymagające ujawnienia informacji zastrzeżonych, które wchodzą w zakres art. 39 Porozumienia TRIPS i są z nim zgodne.

5. Ust. 1 lit. a), b) i c) oraz ust. 2 lit. a) i b) nie stosuje się do wymogów dotyczących kwalifikacji towarów lub usług w związku z uczestnictwem w programach wspierania wywozu i pomocy zagranicznej.

6. Ust. 2 lit. a) i b) nie stosuje się do wymogów nałożonych przez Stronę dokonującą przywozu dotyczących zawartości towarów, których spełnienie jest konieczne, aby towar ten kwalifikował się do objęcia taryfą preferencyjną lub kontyngentem preferencyjnym.

7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 1 i 2 nie stosuje się do wymogów, zobowiązań lub przedsięwzięć innych niż te określone w tych ustępach.

8. Niniejszy artykuł nie uniemożliwia egzekwowania wymogów, zobowiązań lub przedsięwzięć między stronami prywatnymi innymi niż Strona, w przypadku gdy wymóg, zobowiązanie lub przedsięwzięcie nie zostały nałożone lub nie są wymagane przez Stronę.

9. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Strony wynikających z Porozumienia WTO.

Artykuł 10.10

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

1. Strona nie może wymagać, aby przedsiębiorstwo drugiej Strony, które jest inwestycją objętą niniejszą Umową, powoływało na stanowiska w kadrze kierowniczej wyższego szczebla osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo.

2. Strona nie może wymagać, aby w skład zarządu przedsiębiorstwa drugiej Strony, które jest inwestycją objętą niniejszą Umową, wchodziły osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo lub osoby fizyczne zamieszkujące na jej terytorium lub przedstawiciele obu tych grup.

Artykuł 10.11

Wymagania formalne

Niezależnie od art. 10.7 i 10.8 Strona może wymagać od inwestora drugiej Strony lub w odniesieniu do jego inwestycji objętej niniejszą Umową przekazania rutynowych informacji dotyczących tej inwestycji wyłącznie do celów informacyjnych lub statystycznych. Jeżeli Strona wymaga przekazania takich informacji, chroni te z nich, które mają charakter poufny, przed ujawnieniem, które mogłoby zaszkodzić pozycji konkurencyjnej inwestora lub inwestycji objętej niniejszą Umową. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być rozumiane jako zakazujące Stronie uzyskiwania lub ujawniania w inny sposób informacji w ramach stosowania swojego prawa w sprawiedliwy sposób i w dobrej wierze.

Artykuł 10.12

Środki niespełniające wymogów i wyjątki

1. Art. 10.7–10.10 nie stosuje się do:

a) istniejącego środka niespełniającego wymogów utrzymanego przez Stronę na poziomie:

(i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie w dodatku I-A do załącznika I;

(ii) władz centralnych, jak określono w wykazie w dodatku I-A lub I-B-1 do załącznika I;

(iii) władz regionalnych, jak określono w wykazie w dodatku I-A lub I-B-2 do załącznika I; lub

(iv) władz lokalnych;

b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a); lub

c) jakiejkolwiek zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z art. 10.7–10.10 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed wprowadzeniem zmiany.

2. Art. 10.7–10.10 nie stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie w dodatku II-A lub II-B do załącznika II.

3. Strona nie może wymagać, na podstawie środka przyjętego po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy i objętego wykazem w dodatku II-A lub II-B do załącznika II, bezpośrednio ani pośrednio, aby inwestor drugiej Strony ze względu na swoją przynależność państwową sprzedał lub zbył w inny sposób inwestycję istniejącą w momencie wejścia w życie tego środka.

4. Art. 10.6 nie stosuje się do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę w odniesieniu do podlegających zobowiązaniom sektorów lub podsektorów wymienionych w jej wykazie w dodatku III-A, III-B-1 lub III-B-2 do załącznika III.

5. Art. 10.7 i 10.8 nie stosuje się do środków, które stanowią wyjątek, zwolnienie lub odstępstwo od art. 3 lub 4 Porozumienia TRIPS, jak określono w art. 3–5 tego Porozumienia.

6. Bez uszczerbku dla ust. 1–5 w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Meksyk może powiadomić Unię Europejską o projekcie decyzji Wspólnej Rady dotyczącej następujących zmian załączników I, II oraz III:

a) w dodatkach I-B-2 i III-B-2 – w odniesieniu do istniejących środków niespełniających wymogów, utrzymanych poniżej federalnego szczebla władzy; oraz

b) w dodatkach I-B-1 i II-B – w odniesieniu do swoich wymogów dotyczących wyników.

Unia Europejska ocenia ten projekt w terminie trzech miesięcy i konsultuje z Meksykiem ewentualne związane z nim problematyczne kwestie. Po tych konsultacjach Wspólna Rada przyjmuje zmiany załączników, o których mowa w niniejszym ustępie. Rozpoczęcie stosowania zmienionych załączników następuje w dniu przyjęcia zmian.

SEKCJA C

Ochrona inwestycji

Artykuł 10.13

Zakres stosowania

Niniejszą sekcję stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę mających wpływ na:

a) inwestycje objęte niniejszą Umową; lub

b) inwestorów Strony w odniesieniu do inwestycji objętych niniejszą Umową.

Artykuł 10.14

Inwestycje oraz cele i środki regulacyjne

1. Niniejszej sekcji nie można rozumieć jako zobowiązania Strony do niedokonywania zmian swoich ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie na jej terytorium, w tym w sposób, który może negatywnie wpłynąć na prowadzenie działalności inwestycji objętych niniejszą Umową lub oczekiwania inwestora w odniesieniu do zysków.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszej sekcji nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie zaprzestanie udzielania subsydium ([46]) lub zwrócenie się o jego zwrot w przypadku, gdy takie działanie zostało nakazane przez właściwy sąd, sąd administracyjny lub inny właściwy organ, ani też jako wymagające od Strony wypłacenia inwestorowi odszkodowania z tego tytułu.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że decyzja Strony o nieprzyznaniu, nieodnowieniu lub nieutrzymaniu subsydium lub dotacji nie stanowi naruszenia postanowień niniejszej sekcji, o ile decyzję tę podejmuje się:

a) w przypadku braku szczegółowych zobowiązań prawnych lub umownych dotyczących przyznania, odnowienia lub utrzymania takiego subsydium lub dotacji;

b) zgodnie z warunkami, od których zależy przyznanie, odnowienie lub utrzymanie tego subsydium lub tej dotacji; lub

c) zgodnie z ust. 2.

([46]) W przypadku Unii Europejskiej „subsydium" obejmuje każdą pomoc przyznaną przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub przy użyciu zasobów państwowych takiego państwa członkowskiego, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów i wpływa na handel między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Artykuł 10.15

Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową

1. Każda Strona przyznaje na swoim terytorium inwestycjom drugiej Strony objętym niniejszą Umową oraz inwestorom drugiej Strony w odniesieniu do ich inwestycji objętych niniejszą Umową sprawiedliwe i równe traktowanie oraz pełną ochronę i bezpieczeństwo zgodnie z poniższymi ustępami.

2. Strona narusza obowiązek sprawiedliwego i równego traktowania, o którym mowa w ust. 1, jeżeli środek lub szereg środków stanowią ([47]):

a) odmowę ochrony prawnej w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym;

b) rażące naruszenie zasad sprawiedliwości proceduralnej;

c) oczywistą arbitralność, w tym ukierunkowaną dyskryminację w oparciu o oczywiście bezprawne kryteria, jak dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub wyznanie;

d) nękanie, przymus lub nadużycie władzy; lub

e) naruszenie dodatkowych elementów obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania, które Strony przyjęły zgodnie z ust. 7.

3. Uznaje się, że Strona narusza obowiązek pełnej ochrony i bezpieczeństwa, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie udało się za pomocą środka lub szeregu środków zapewnić inwestorom i ich inwestycjom objętym niniejszą Umową bezpieczeństwa fizycznego.

4. Oceniając zarzut naruszenia, o którym mowa w niniejszym artykule, Trybunał, ustanowiony w art. 10.30 (zwany dalej „Trybunałem"), może uwzględnić, czy Strona złożyła określone obietnice wobec inwestora, aby nakłonić go do inwestycji objętej niniejszą Umową, które przyczyniły się do powstania uzasadnionych oczekiwań i na których opierał się inwestor przy podejmowaniu decyzji o dokonaniu lub utrzymaniu inwestycji objętej niniejszą Umową, ale których to obietnic Strona ta nie dochowała. Sam fakt, że Strona podejmuje działanie, które może być niezgodne z uzasadnionymi oczekiwaniami inwestora Strony, lub nie podejmuje takiego działania, nie stanowi naruszenia niniejszego artykułu, nawet jeśli w rezultacie dojdzie do straty lub szkody dotyczącej inwestycji objętej niniejszą Umową.

([47]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przy ustalaniu, czy środek lub szereg środków stanowi naruszenie obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania, Trybunał ustanowiony w art. 10.30 bierze pod uwagę między innymi:
a) w odniesieniu do ust. 2 lit. a) i b), czy środek lub szereg środków wiążą się z poważnym wykroczeniem stanowiącym naruszenie właściwości sądowej; fakt, że wniesione przez inwestora w czasie postępowania wewnętrznego odwołanie od kwestionowanego środka zostało oddalone, odrzucone lub z innego powodu nie przyniosło rezultatów, sam w sobie nie stanowi odmowy ochrony prawnej, o której mowa w ust. 2 lit. a);
b) w odniesieniu do ust. 2 lit. c), czy środek lub szereg środków są w oczywisty sposób nieuzasadnione logicznie lub nieoparte na faktach lub czy zostały w oczywisty sposób oparte na bezprawnych przesłankach, takich jak uprzedzenie czy stronniczość; fakt, że niezgodność z prawem lub niezgodne z prawem lub budzące wątpliwości realizowanie polityki lub stosowanie procedury samo w sobie nie stanowi oczywistej arbitralności, o której mowa w ust. 2 lit. c), podczas gdy całkowite i nieuzasadnione odrzucenie przepisów ustawowych lub wykonawczych lub środka bez powodu lub postępowanie ukierunkowane konkretnie na inwestora lub jego inwestycję objętą niniejszą Umową mające na celu wyrządzenie szkody mogą stanowić oczywistą arbitralność, o której mowa w ust. 2 lit. c); oraz
c) w odniesieniu do ust. 2 lit. d), czy Strona przekroczyła swoje uprawnienia oraz czy przypadki zarzucanego nękania lub przymusu powtarzały się i występowały stale.

5. Stwierdzenie naruszenia innych postanowień niniejszej Umowy lub odrębnej umowy międzynarodowej nie oznacza samo w sobie, że nastąpiło naruszenie niniejszego artykułu.

6. Fakt, że środek stanowi naruszenie prawa Strony, nie oznacza sam w sobie naruszenia niniejszego artykułu. Aby ustalić, czy dany środek narusza niniejszy artykuł, Trybunał musi rozstrzygnąć, czy Strona działała zgodnie z ust. 1–4.

7. Strony dokonują, na wniosek Strony, przeglądu treści obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania. Podkomitet ds. Usług i Inwestycji ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. h) może sporządzać na ten temat analizy i przedstawiać je Wspólnemu Komitetowi. Wspólny Komitet stwierdza, czy konieczne jest zalecenie zmiany niniejszej Umowy zgodnie z częścią IV art. 2.4 (Zmiany) niniejszej Umowy.

Artykuł 10.16

Transfery

1. Każda Strona zezwala, aby wszelkie transfery odnoszące się do inwestycji objętej niniejszą Umową były wykonywane na i z jej terytorium swobodnie i bez ograniczeń lub opóźnień. Transfery te obejmują:

a) wkłady kapitałowe, takie jak kwoty główne i kwoty dodatkowe na utrzymanie, rozwój lub zwiększenie inwestycji objętej niniejszą Umową;

b) zyski, dywidendy, zyski kapitałowe, odsetki, tantiemy, opłaty za zarządzanie i inne dochody;

c) dochody ze sprzedaży całej lub części inwestycji objętej niniejszą Umową lub częściowej lub całkowitej likwidacji inwestycji objętej niniejszą Umową;

d) płatności dokonane w ramach umowy, której stroną jest inwestor Strony lub inwestycja objęta niniejszą Umową, w tym płatności dokonane na podstawie umowy pożyczki;

e) zarobki i inne formy wynagrodzenia personelu pozyskanego zza granicy i pracującego przy inwestycji objętej niniejszą Umową;

f) płatności dokonywane na podstawie art. 10.17 i 10.18; oraz

g) wypłaty odszkodowań na mocy orzeczenia wydanego przez Trybunał na podstawie sekcji D.

2. Każda Strona zezwala, aby zwroty rzeczowe związane z inwestycją objętą niniejszą Umową były dokonywane zgodnie ze zgodą lub w sposób określony w sporządzonej na piśmie umowie zawartej między Stroną a inwestycją objętą niniejszą Umową lub inwestorem drugiej Strony.

3. Każda Strona zezwala, aby transfery odnoszące się do inwestycji objętej niniejszą Umową były wykonywane w walucie w pełni wymienialnej oraz po rynkowym kursie walutowym obowiązującym dla tej waluty w dniu transferu.

4. Niezależnie od ust. 2 Strona może ograniczyć transfery dochodów rzeczowych odnoszących się do inwestycji objętej niniejszą Umową w przypadku, gdy mogłaby w inny sposób ograniczyć takie transfery na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 10.17

Odszkodowanie za straty

1. Każda Strona przyznaje inwestorom drugiej Strony, których inwestycje objęte niniejszą Umową ponoszą straty z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego, powstania, zamieszek lub innych podobnych zdarzeń, w odniesieniu do zwrotu mienia, rekompensaty, odszkodowania lub innej formy uregulowania, traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje własnym inwestorom lub inwestorom z jakiegokolwiek państwa trzeciego, w zależności od tego, które traktowanie jest najkorzystniejsze.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 inwestorzy Strony otrzymują odpowiedni i skuteczny zwrot mienia lub odszkodowanie, jeżeli w sytuacji, o których mowa w tym ustępie, ponoszą straty na terytorium drugiej Strony wynikające:

a) z przejęcia ich inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły lub władze drugiej Strony; lub

b) ze zniszczenia ich inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły lub władze drugiej Strony, czego nie wymagały okoliczności zaistniałe w danej sytuacji.

3. Płatności z tytułu odszkodowania zgodnie z ust. 2 powinny być w pełni wymienialne i transferowalne.

Artykuł 10.18

Wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Strona nie może dokonać wywłaszczenia ani nacjonalizacji inwestycji objętej niniejszą Umową, bezpośrednio ani pośrednio, za pomocą środków mających skutki równoważne z wywłaszczeniem lub nacjonalizacją (zwanych dalej „wywłaszczeniem"), chyba że następuje to:

a) do celów publicznych;

b) w sposób niedyskryminujący;

c) za niezwłocznym, odpowiednim i skutecznym odszkodowaniem zgodnie z ust. 2–4; oraz

d) zgodnie z zasadami sprawiedliwości proceduralnej.

2. Ust. 1 odczytuje się zgodnie z załącznikiem 10-A.

3. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1:

a) wypłaca się niezwłocznie;

b) musi być równe godziwej wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji bezpośrednio przed dokonaniem wywłaszczenia;

c) nie może odzwierciedlać żadnej zmiany wartości spowodowanej tym, że o zamierzonym wywłaszczeniu poinformowano wcześniej;

d) musi być w pełni wykonalne i transferowalne niezwłocznie do kraju wskazanego przez inwestora; oraz

e) obejmuje odsetki obliczone według uzasadnionej ekonomicznie stopy procentowej w okresie od dnia wywłaszczenia do dnia płatności.

4. W kryteriach wyceny uwzględnia się wartość kontynuacji działalności, wartość aktywów, w tym zadeklarowaną wartość podatkową rzeczowych aktywów trwałych, oraz, w stosownych przypadkach, inne kryteria służące określeniu godziwej wartości rynkowej.

5. Wypłaty odszkodowania dokonuje się w walucie kraju, którego inwestor jest obywatelem, lub w walucie w pełni wymienialnej.

6. Niniejszego artykułu nie stosuje się do wydawania licencji przymusowych przyznawanych w związku z prawami własności intelektualnej zgodnie z Porozumieniem TRIPS lub w związku z wygaśnięciem, ograniczeniem lub utworzeniem praw własności intelektualnej w zakresie, w jakim takie wydanie, wygaśnięcie, ograniczenie lub utworzenie jest zgodne z rozdziałem 25 (Własność intelektualna) i Porozumieniem TRIPS ([48]).

Artykuł 10.19

Subrogacja

1. Jeżeli Strona lub jej wyznaczona jednostka organizacyjna dokonuje płatności w ramach gwarancji, umowy ubezpieczenia lub innej formy zabezpieczenia zawartych przez nią w odniesieniu do inwestycji objętej niniejszą Umową, druga Strona uznaje subrogację lub transfer wszelkich praw lub roszczeń inwestora na podstawie niniejszego rozdziału w odniesieniu do tej inwestycji objętej niniejszą Umową. Strona lub jej wyznaczona jednostka organizacyjna jest uprawniona na mocy subrogacji do wykonywania praw i egzekwowania roszczeń tego inwestora. Prawo lub roszczenie objęte subrogacją lub transferem nie może wykraczać poza pierwotne prawo lub roszczenie tego inwestora.

2. Jeżeli Strona lub jej wyznaczona jednostka organizacyjna dokonała płatności na rzecz inwestora tej Strony oraz przejęła jego prawa i roszczenia, inwestor ten, o ile nie został upoważniony do działania w imieniu Strony lub jednostki organizacyjnej wyznaczonej przez Stronę dokonującą płatności, nie może dochodzić tych praw i roszczeń przeciwko drugiej Stronie.

SEKCJA D

Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych

Artykuł 10.20

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „skarżący” oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo Strony inne niż oddział lub przedstawicielstwo, które dokonały inwestycji objętej niniejszą Umową i zamierzają wnieść lub wniosły skargę zgodnie z postanowieniami niniejszej sekcji, działając:

(i) we własnym imieniu; lub

(ii) w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, którego są właścicielem lub które kontrolują ([49]);

b) „strony sporu” oznaczają skarżącego i pozwanego;

c) „strona sporu” oznacza skarżącego albo pozwanego;

([48]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w kontekście praw własności intelektualnej pojęcie „wygaśnięcie” obejmuje unieważnienie lub anulowanie tych praw, a w przypadku pojęcia „ograniczenie” w kontekście praw własności intelektualnej uwzględniono wyjątki od tych praw.

([49]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że skargę wniesioną na podstawie pkt (ii) uważa się za odnoszącą się do sporu między Umawiającym się Państwem a obywatelem innego Umawiającego się Państwa do celów art. 25 ust. 1 Konwencji ICSID.

d) „ICSID" oznacza Międzynarodowe Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych ustanowione na mocy Konwencji ICSID;

e) „zasady dotyczące dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID" oznaczają zasady regulujące dodatkowy mechanizm służący zarządzaniu postępowaniami przez sekretariat Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych;

f) „Konwencja ICSID" oznacza Konwencję o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, sporządzoną w Waszyngtonie w dniu 18 marca 1965 r.;

g) „lokalnie utworzone przedsiębiorstwo" oznacza osobę prawną utworzoną na terytoriom Strony będącą własnością inwestora drugiej Strony i przez niego kontrolowaną;

h) „Konwencja nowojorska" oznacza Konwencję o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, sporządzoną w Nowym Jorku w dniu 10 czerwca 1958 r.;

i) „Strona niebędąca stroną sporu" oznacza Meksyk, jeżeli pozwanym jest Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej; albo Unię Europejską, jeżeli pozwanym jest Meksyk;

j) „pozwany" oznacza Meksyk albo, w przypadku Unii Europejskiej, Unię Europejską lub zainteresowane państwo członkowskie Unii Europejskiej zgodnie z art. 10.24;

k) „finansowanie przez osobę trzecią" oznacza finansowanie zapewniane przez osobę fizyczną lub prawną, która sama nie jest stroną sporu, ale która zawarła umowę ze stroną sporu w celu pokrycia części lub całości kosztów postępowania za wynagrodzeniem zależnym od rozstrzygnięcia sporu lub w formie darowizny lub dotacji;

l) „Regulamin arbitrażowy UNCITRAL" oznacza Regulamin arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego zatwierdzony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 15 grudnia 1976 r.

Artykuł 10.21

Zakres stosowania

1. Niniejszą sekcję stosuje się do sporów między Stroną a skarżącym drugiej Strony powstałych w wyniku zarzutu naruszenia art. 10.7 ust. 2 lub 10.8 ust. 2 ([50]) lub sekcji C, które miało spowodować stratę lub szkodę dla skarżącego lub jego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa.

2. Załącznik 10-B stosuje się do skarg w odniesieniu do restrukturyzacji długu Strony.

3. Trybunał i Trybunał Odwoławczy ustanowione na mocy niniejszej sekcji nie rozstrzygają skarg wykraczających poza zakres stosowania niniejszej sekcji.

Artykuł 10.22

Konsultacje

1. Spór należy rozstrzygnąć w miarę możliwości polubownie. Takie rozstrzygnięcie sporu może zostać uzgodnione w dowolnym momencie, w tym po wniesieniu skargi na podstawie art. 10.26.

([50]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów niniejszej sekcji Strony zgadzają się co do tego, że art. 10.7 ust. 2 i 10.8 ust. 2 nie obejmują nabycia przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej lub Meksyku dokonanego w celu ustanowienia lub utrzymania trwałych powiązań gospodarczych, w tym w przypadku, gdy takiego nabycia dokonuje się w drodze udziału kapitałowego lub zwiększenia udziału kapitałowego w przedsiębiorstwie.

2. Jeżeli strony sporu nie uzgodnią dłuższego terminu, konsultacje przeprowadza się w terminie 60 dni od złożenia wniosku o konsultacje na podstawie ust. 5.

3. O ile strony sporu nie postanowiły inaczej, konsultacje przeprowadza się:

a) w mieście Meksyk – jeżeli przedmiotem sporu są środki Meksyku;

b) w Brukseli – jeżeli środki będące przedmiotem sporu obejmują środek Unii Europejskiej; lub

c) jeżeli środki będące przedmiotem sporu są wyłącznie środkami państwa członkowskiego Unii Europejskiej – w stolicy tego państwa członkowskiego.

4. Za zgodą stron sporu konsultacje mogą być przeprowadzane w formie wideokonferencji lub w razie potrzeby w innej formie.

5. Skarżący składa drugiej Stronie wniosek o konsultacje, w którym wskazuje:

a) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres skarżącego oraz, w razie potrzeby – w przypadku gdy wniosek jest składany w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – nazwę i adres oraz miejsce założenia lub uzyskania zdolności prawnej tego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa;

b) postanowienia, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, które miały zostać naruszone;

c) podstawę prawną i faktyczną każdej skargi, w tym środek lub środki mające stanowić naruszenie postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1;

d) żądania skargi oraz szacowaną kwotę dochodzonego odszkodowania; oraz

e) dowód potwierdzający, że skarżący jest inwestorem drugiej Strony, że posiada lub kontroluje inwestycję objętą niniejszą Umową oraz, jeśli działa w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, że posiada lub kontroluje lokalnie utworzone przedsiębiorstwo.

Jeżeli wniosek o konsultacje jest składany przez więcej niż jednego skarżącego lub w imieniu więcej niż jednego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, informacje w lit. a) i e) przedstawia się, w zależności od przypadku, dla każdego skarżącego lub lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa.

6. Określone w ust. 5 wymogi dotyczące wniosku o konsultacje muszą zostać spełnione w wystarczająco szczegółowy sposób, aby umożliwić pozwanemu skuteczny udział w konsultacjach oraz przygotowanie swojej obrony.

7. Wniosek o konsultacje należy złożyć w terminie trzech lat od dnia, w którym skarżący lub, w odpowiednim przypadkach, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni byli dowiedzieć się o zarzucanym naruszeniu oraz o tym, że skarżący lub, w odpowiednim przypadku, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo ponieśli w związku z nim stratę lub szkodę.

8. Niezależnie od ust. 7, w przypadku gdy wniosek o konsultacje dotyczy środka lub środków Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej i okres, o którym mowa w ust. 7, upłynął, podczas gdy skarżący lub, w stosownych przypadkach, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo prowadzili postępowanie związane z tym samym środkiem lub tymi samymi środkami przed trybunałem lub sądem na mocy prawa Strony, wniosek o konsultacje składa się:

a) w terminie dwóch lat od dnia, w którym skarżący lub, w stosownych przypadkach, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo zrezygnują z prowadzenia postępowania przed trybunałem lub sądem na mocy prawa Strony; oraz

b) w każdym przypadku nie później niż 10 lat od dnia, w którym skarżący lub, w stosownych przypadkach, jego lokalnie utworzone przedsiębiorstwo po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni się byli dowiedzieć o środku lub środkach mających stanowić naruszenie postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, oraz o stracie lub szkodzie, która miała zostać poniesiona w związku z takim naruszeniem.

9. Wniosek o konsultacje dotyczący zarzutu naruszenia, którego miała się dopuścić Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, przesyła się do Unii Europejskiej. Jeżeli skarżący wskaże w swoim wniosku o konsultacje środek lub środki państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wniosek ten należy przesłać również do zainteresowanego państwa członkowskiego.

10. Jeżeli inwestor nie wniósł skargi na podstawie art. 10.26 w terminie 18 miesięcy od złożenia wniosku o konsultacje, uznaje się, że inwestor cofnął wniosek o konsultacje oraz, w stosownych przypadkach, wniosek o ustalenie pozwanego na podstawie art. 10.24, oraz nie może wnieść skargi na podstawie niniejszej sekcji w odniesieniu do tego samego środka lub tych samych środków. Okres ten można wydłużyć za porozumieniem stron biorących udział w konsultacjach.

Artykuł 10.23

Mediacja

1. Strony sporu mogą w dowolnym momencie postanowić o przystąpieniu do mediacji.

2. Skorzystanie z mediacji pozostaje bez uszczerbku dla sytuacji prawnej lub praw każdej strony sporu wynikających z niniejszego rozdziału i podlega zasadom uzgodnionym przez strony sporu, w tym, jeśli są dostępne, zasadom dotyczącym mediacji, które mogą zostać przyjęte przez Wspólną Radę.

3. Mediatora wyznacza się za porozumieniem stron sporu. Strony sporu mogą również zwrócić się wspólnie do przewodniczącego Trybunału o wyznaczenie mediatora.

4. Strony sporu dążą do tego, aby rozstrzygnąć spór w terminie 60 dni od dnia wyznaczenia mediatora.

5. Jeżeli strony sporu postanowią o przystąpieniu do mediacji, bieg terminów określonych w art. 10.22 ust. 7, 10.22 ust. 8, 10.48 ust. 7 i 10.49 ust. 3 zawiesza się od dnia, w którym strony sporu postanowiły o przystąpieniu do mediacji, do dnia, w którym którakolwiek strona sporu zdecyduje o zakończeniu mediacji. Podjętą przez stronę sporu decyzję o zakończeniu mediacji przesyła się mediatorowi i drugiej stronie sporu w drodze pisma.

Artykuł 10.24

Ustalanie pozwanego w sporach z Unią Europejską lub państwem członkowskim Unii Europejskiej

1. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w terminie 90 dni od złożenia wniosku o konsultacje zgodnie z art. 10.22, wniosek dotyczy zarzutu naruszenia postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, przez Unię Europejską lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, i skarżący zamierza wnieść skargę na podstawie art. 10.26, skarżący przekazuje Unii Europejskiej wniosek o ustalenie pozwanego.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się środek lub środki, w odniesieniu do których skarżący zamierza wnieść skargę. Jeżeli wskazany zostanie środek państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wniosek należy przesłać również do zainteresowanego państwa członkowskiego.

3. Po ustaleniu pozwanego Unia Europejska w terminie 60 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, informuje skarżącego o tym, czy jest nim Unia Europejska, czy też państwo członkowskie Unii Europejskiej.

4. Jeżeli skarżący nie został poinformowany o ustaleniu pozwanego w terminie 60 od przekazania wniosku, o którym mowa w ust. 1, pozwanym jest:

a) jeżeli środek lub środki wskazane we wniosku są wyłącznie środkami państwa członkowskiego Unii Europejskiej – to państwo członkowskie; lub

b) jeżeli środek lub środki wskazane we wniosku obejmują środki Unii Europejskiej – Unia Europejska.

5. Skarżący może wnieść skargę na podstawie art. 10.26, opierając się na ustaleniu dokonanym na podstawie ust. 3, a jeżeli w terminie 60 dni nie powiadomiono skarżącego o takim ustaleniu – zgodnie z ust. 4.

6. Jeżeli zgodnie z ust. 3 lub 4 pozwanym jest Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, ani Unia Europejska, ani zainteresowane państwo członkowskie Unii Europejskiej nie mogą podnieść twierdzenia o niedopuszczalności skargi, braku właściwości Trybunału ani w inny sposób sprzeciwić się skardze lub orzeczeniu, podnosząc argument, że pozwany nie został prawidłowo ustalony zgodnie z ust. 3 lub prawidłowo wskazany zgodnie z ust. 4.

7. Trybunał i Trybunał Odwoławczy są związane ustaleniem dokonanym na podstawie ust. 3 lub, jeżeli w terminie 60 dni nie powiadomiono skarżącego o takim ustaleniu – wskazaniem zgodnie z ust. 4, w stosownych przypadkach.

8. Żadne z postanowień niniejszej Umowy ani żadna z mających zastosowanie zasad rozstrzygania sporów, o których mowa w art. 10.26 ust. 2, nie może uniemożliwiać wymiany między Unią Europejską a zainteresowanym państwem członkowskim wszelkich informacji na temat sporu.

Artykuł 10.25

Wymogi proceduralne i inne wymogi dotyczące wnoszenia skargi do Trybunału

1. Skarżący może wnieść skargę na podstawie art. 10.26 wyłącznie wtedy, gdy:

a) wraz ze wniesieniem skargi przekazał pozwanemu swoją wyrażoną na piśmie zgodę na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji;

b) odczeka co najmniej 180 dni od złożenia wniosku o konsultacje i, w stosownych przypadkach, co najmniej 90 dni od złożenia wniosku o ustalenie pozwanego;

c) w stosownych przypadkach złożył wniosek o ustalenie pozwanego zgodnie z art. 10.24;

d) spełnił wymogi dotyczące wniosku o konsultacje;

e) wskazał w skardze środek lub środki mające stanowić naruszenie postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, a środki te były wskazane w złożonym przez niego wniosku o konsultacje;

f) cofnie lub umorzy wszelkie postępowania toczące się przed trybunałem lub sądem zgodnie z prawem wewnętrznym lub międzynarodowym w odniesieniu do środka lub środków mających stanowić naruszenie, o którym mowa we wniesionej przez niego skardze;

g) dokona zrzeczenia się na piśmie prawa do wszczęcia jakiegokolwiek postępowania przed trybunałem lub sądem zgodnie z prawem wewnętrznym lub międzynarodowym w odniesieniu do środka lub środków mających stanowić naruszenie, o którym mowa we wniesionej przez niego skardze; oraz

h) oświadczy, że nie wykona żadnego orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji do czasu, aż stanie się ono ostateczne zgodnie z art. 10.48 ust. 8 lub 9 lub art. 10.49 ust. 2, i nie będzie dążyć do odwołania, kontroli, uchylenia, stwierdzenia nieważności ani zmiany, ani do wszczęcia jakiegokolwiek innego podobnego postępowania przed międzynarodowym lub wewnętrznym sądem lub trybunałem, w odniesieniu do orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji.

2. Jeżeli skarga wniesiona na podstawie art. 10.26 dotyczy straty lub szkody poniesionej przez lokalnie utworzone przedsiębiorstwo będące własnością skarżącego lub przez niego kontrolowane, w sposób bezpośredni lub pośredni, lub straty lub szkody powstałej w odniesieniu do udziału w takim lokalnie utworzonym przedsiębiorstwie, wymogi określone w niniejszym artykule ust. 1 lit. f) i g) mają zastosowanie zarówno do skarżącego, jak i do lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa. Wymóg dotyczący cofnięcia lub umorzenia toczących się postępowań zgodnie z ust. 1 lit. f) niniejszego artykułu ma również zastosowanie w następujących przypadkach:

a) jeżeli skarżący wniósł skargę we własnym imieniu – do wszystkich osób, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, udziały własnościowe lub podlegają kontroli skarżącego i twierdzą, że poniosły taką samą stratę lub szkodę ([51]) jak skarżący; lub

b) jeżeli skarżący wniósł skargę w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – do wszystkich osób, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, udziały własnościowe lub podlegają kontroli tego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa i twierdzą, że poniosły taką samą stratę lub szkodę jak lokalnie utworzone przedsiębiorstwo.

3. Wymogi określone w ust. 1 lit. f) i g) oraz w ust. 2 nie mają zastosowania do lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, jeżeli pozwany lub państwo przyjmujące skarżącego pozbawili skarżącego kontroli nad lokalnie utworzonym przedsiębiorstwem lub w inny sposób uniemożliwili lokalnie utworzonemu przedsiębiorstwu spełnienie tych wymogów.

4. Na wniosek pozwanego Trybunał stwierdza brak swojej właściwości, jeżeli skarżący lub, w stosownych przypadkach, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo nie spełnią któregokolwiek z wymogów określonych w ust. 1 i 2.

5. Zrzeczenie się prawa, o którym mowa w ust. 1 lit. g), przestaje być skuteczne, jeżeli skarga zostanie odrzucona w związku z niespełnieniem wymogu obywatelstwa koniecznego do wniesienia skargi na podstawie niniejszej sekcji.

6. Jeżeli pozwanym jest Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, ust. 1 lit. f) i g) nie uniemożliwiają skarżącemu ubiegania się przed sądami lub trybunałami pozwanego o zastosowanie tymczasowych środków ochrony. Jeżeli pozwanym jest Meksyk, ust. 1 lit. f) i g) nie uniemożliwiają skarżącemu ubiegania się, zgodnie z prawem pozwanego, przed sądem lub trybunałem administracyjnym o zastosowanie tymczasowych środków ochrony ani o wszczęcie lub kontynuowanie postępowania o wydanie nakazu sądowego, deklaratywnego orzeczenia ustalającego lub innego nadzwyczajnego środka ochrony prawnej, które nie dotyczą wypłaty odszkodowania.

7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że inwestor nie może wnieść skargi na podstawie niniejszej sekcji, jeżeli inwestycji dokonano poprzez świadome wprowadzenie w błąd, zatajenie, korupcję lub działanie stanowiące nadużycie prawa procesowego.

8. Strona nie może wnieść skargi na podstawie niniejszej sekcji.

Artykuł 10.26

Wniesienie skargi do Trybunału

1. Jeżeli spór nie został rozwiązany w drodze konsultacji, skargę może wnieść:

a) skarżący we własnym imieniu; lub

b) skarżący w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, którego jest właścicielem lub które kontroluje w sposób bezpośredni lub pośredni.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo nie może wnieść skargi przeciwko Stronie, na terytorium której zostało utworzone.

2. Skarżący wnosi skargę na podstawie dowolnej z następujących zasad rozstrzygania sporów:

a) Konwencji ICSID i Regulaminu postępowania arbitrażowego ICSID;

([51]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taka sama strata lub szkoda, o której mowa w niniejszej literze lub w lit. b), oznacza stratę lub szkodę wynikającą z tego samego środka lub tych samych środków, do których odzyskania dana osoba dąży w tym samym charakterze co skarżący. Na przykład jeżeli skarżący skarży w charakterze udziałowca, niniejsze postanowienie obejmowałoby osobę, która bezpośrednio lub pośrednio posiada udziały własnościowe skarżącego, lub podlega kontroli skarżącego, i która również dochodzi odszkodowania jako udziałowiec.

b) zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID, jeżeli warunki dotyczące wnoszenia skargi zgodnie z lit. a) nie mają zastosowania;

c) Regulaminu arbitrażowego UNCITRAL; lub

d) innych zasad za porozumieniem stron sporu.

3. W przypadku gdy skarżący zaproponuje zasady na podstawie ust. 2 lit. d), pozwany udziela odpowiedzi na propozycję skarżącego w terminie 20 dni od jej otrzymania. Jeżeli strony sporu nie osiągną porozumienia w sprawie takich zasad w terminie 30 dni od otrzymania propozycji, skarżący może wnieść skargę na podstawie zasad przewidzianych w ust. 2 lit. a), b) lub c).

4. Jeżeli skargę wniesiono na podstawie ust. 2 lit. b), c) lub d), strony sporu mogą uzgodnić miejsce prowadzenia postępowania. W przypadku gdy stronom sporu nie uda się dojść do porozumienia, skład orzekający Trybunału rozpatrujący skargę wyznacza miejsce zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami rozstrzygania sporów, pod warunkiem że miejsce to znajduje się na terytorium państwa będącego umawiającym się państwem Konwencji nowojorskiej.

5. Zasady rozstrzygania sporów mające zastosowanie zgodnie z ust. 2 muszą być zasadami obowiązującymi w dniu wniesienia skargi do Trybunału na podstawie niniejszej sekcji, z zastrzeżeniem szczegółowych zasad określonych w niniejszej sekcji. Wspólna Rada może przyjąć zasady uzupełniające mające zastosowanie zasady rozstrzygania sporów, a wszelkie takie zasady są wiążące dla Trybunału i Trybunału Odwoławczego.

6. Skargę uznaje się za skierowaną na drogę rozstrzygnięcia sporu na podstawie niniejszej sekcji w przypadku otrzymania wniosku lub zawiadomienia o wszczęciu postępowania na podstawie mających zastosowanie zasad rozstrzygania sporów.

7. Każda Strona powiadamia drugą Stronę o miejscu doręczenia przez skarżącego zawiadomień i innych dokumentów wystosowanych na podstawie niniejszej sekcji. Każda Strona zapewnia upublicznienie takich informacji.

Artykuł 10.27

Równoległe postępowania

W przypadku wniesienia skargi na podstawie niniejszej sekcji i na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) lub innej umowy międzynarodowej oraz gdy istnieje możliwość pokrywania się odszkodowań lub gdy skarga wniesiona na podstawie innej umowy międzynarodowej mogłaby mieć znaczący wpływ na rozstrzygnięcie skargi wniesionej na podstawie niniejszej sekcji, Trybunał – najszybciej jak to możliwe, po wysłuchaniu stron sporu – zawiesza prowadzone postępowanie lub w inny sposób zapewnia uwzględnienie w swojej decyzji, postanowieniu lub orzeczeniu postępowania wszczętego na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) lub innej umowy międzynarodowej.

Artykuł 10.28

Zgoda na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał

1. Pozwany wyraża zgodę na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji.

2. Uznaje się, że zgoda, o której mowa w ust. 1, oraz wniesienie skargi do Trybunału na podstawie niniejszej sekcji spełniają wymogi:

a) art. 25 Konwencji ICSID i rozdziału II załącznika C do zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID w zakresie wyrażonej na piśmie zgody stron sporu; oraz

b) art. II Konwencji nowojorskiej w zakresie porozumienia na piśmie.

Artykuł 10.29

Finansowanie przez osobę trzecią

1. Strona sporu korzystająca z finansowania przez osobę trzecią przekazuje drugiej stronie sporu i składowi orzekającemu Trybunału rozpatrującemu skargę lub, jeżeli skład orzekający nie został ustanowiony, przewodniczącemu Trybunału, nazwę lub imię i nazwisko oraz adres osoby trzeciej udzielającej finansowania.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, przekazuje się w chwili wniesienia skargi lub – gdy umowę finansowania zawarto albo darowiznę lub dotację przekazano po wniesieniu skargi – niezwłocznie po zawarciu umowy finansowania lub przekazaniu darowizny lub dotacji.

Artykuł 10.30

Trybunał

1. Niniejszym ustanawia się Trybunał do rozpatrywania skarg wniesionych na podstawie art. 10.26.

2. Wspólna Rada powołuje członków Trybunału z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy. Trzech członków musi być obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, trzech obywatelami Meksyku, a trzech obywatelami państw trzecich ([52]).

3. Wspólna Rada może zdecydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby członków o liczbę będącą wielokrotnością trzech. Powołanie dodatkowych członków odbywa się na takich samych zasadach, jak określono w ust. 2.

4. Członkowie muszą posiadać kwalifikacje wymagane do powołania na stanowisko sędziego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości lub być prawnikami o uznanej kompetencji. Członkowie Trybunału muszą wykazać się wiedzą specjalistyczną z zakresu prawa międzynarodowego publicznego. Pożądane jest, aby członkowie Trybunału posiadali wiedzę specjalistyczną, w szczególności z zakresu międzynarodowego prawa inwestycyjnego, międzynarodowego prawa handlowego i rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi lub negocjacjami handlowymi.

5. Członkowie Trybunału są powoływani na pięcioletnią kadencję. W przypadku czterech z dziewięciu osób powołanych natychmiast po wejściu w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się do siedmiu lat. Wakaty obsadza się w miarę ich powstawania. Osoba powołana do zastąpienia osoby, której kadencja nie wygasła, sprawuje urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jej poprzednika. Osoba, która w chwili upływu swojej kadencji jest członkiem składu orzekającego Trybunału, może za zgodą przewodniczącego Trybunału i po konsultacji z pozostałymi członkami składu orzekającego pozostać w tym składzie do czasu zakończenia prowadzonego przez ten skład postępowania i, wyłącznie do tego celu, jest w dalszym ciągu uznawana za członka Trybunału.

6. Trybunał rozpatruje sprawy w składach orzekających złożonych z trzech członków, spośród których jeden jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeden obywatelem Meksyku, a jeden obywatelem państwa trzeciego. Składowi orzekającemu przewodniczy członek będący obywatelem państwa trzeciego.

7. Niezależnie od ust. 6 i jeżeli strony sporu wyrażą na to zgodę, sprawę rozpoznaje skład jednoosobowy składający się z członka będącego obywatelem państwa trzeciego, wybieranego przez przewodniczącego Trybunału.

8. W terminie 90 dni od wniesienia skargi na podstawie art. 10.26 przewodniczący Trybunału powołuje, zgodnie z regulaminem pracy przyjętym na podstawie ust. 10, członków lub członka w systemie rotacyjnym do składu orzekającego Trybunału rozpatrującego sprawę, zapewniając, aby skład wybierany był losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim członkom równe szanse bycia wybranymi.

([52]) Strony dążą do powołania członków reprezentujących różne środowiska społeczno-ekonomiczne i różne systemy prawne.

9. Przewodniczący Trybunału jest odpowiedzialny za kwestie organizacyjne, jest powoływany na dwuletnią kadencję i jest wybierany w drodze losowania spośród członków będących obywatelami państw trzecich. Przewodniczący sprawują funkcję w systemie rotacyjnym ustalonym w drodze losowania, które przeprowadza przewodniczący Wspólnej Rady. W regulaminie pracy przyjętym na podstawie ust. 10 przewiduje się zasady konieczne do zaradzenia sytuacji, w której przewodniczący nie może tymczasowo sprawować swojej funkcji.

10. Po konsultacji ze Stronami Trybunał przyjmuje własny regulamin pracy.

11. Członkowie muszą być dostępni bezzwłocznie, przez cały czas oraz pozostawać na bieżąco z działaniami związanymi z rozstrzyganiem sporów na podstawie niniejszej Umowy.

12. W celu zapewnienia dostępności członków wypłaca się im miesięczne wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków, którego wysokość określa Wspólna Rada w drodze decyzji. Za każdy dzień pracy przepracowany w ramach pełnienia swojej funkcji przewodniczący Trybunału pobiera wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 10.31 ust. 11 dla przewodniczącego Trybunału Odwoławczego.

13. Wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków oraz dzienne wynagrodzenie, o których mowa w ust. 12, są wpłacane przez obie Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną Stronę wpłaty tych wynagrodzeń druga Strona może zdecydować o uiszczeniu tej płatności. Wszelkie takie zaległe płatności pozostają należne wraz z odpowiednimi odsetkami. Podkomitet ds. Usług i Inwestycji dokonuje regularnego przeglądu wysokości i podziału wynagrodzeń, o których mowa powyżej, i może zalecić ich odpowiednie dostosowanie do rozpatrzenia przez Wspólną Radę.

14. O ile Wspólna Rada nie przyjmie decyzji zgodnie z ust. 15 niniejszego artykułu, wysokość pozostałych wynagrodzeń i wydatków członków składu orzekającego Trybunału określa się na podstawie regulacji 14 pkt 1 regulaminu administracyjnego i finansowego konwencji ICSID obowiązujących w dniu wniesienia skargi i kwota ta jest rozdzielana przez Trybunał między strony sporu zgodnie z art. 10.48 ust. 5.

15. Wspólna Rada może zdecydować o trwałym przekształceniu wynagrodzenia za gotowość do pełnienia obowiązków oraz innych wynagrodzeń i wydatków w stałe wynagrodzenie. W takim przypadku członkowie pełnią swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, a Wspólna Rada określa wysokość ich wynagrodzenia i powiązane kwestie organizacyjne. Ponadto w takim przypadku członkowie nie mogą wykonywać jakiejkolwiek innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę przewodniczący Trybunału.

16. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału i zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel są rozdzielane przez Trybunał pomiędzy strony sporu zgodnie z art. 10.48 ust. 5.

Artykuł 10.31

Trybunał Odwoławczy

1. Niniejszym ustanawia się stały Trybunał Odwoławczy, którego zadaniem jest rozpatrywanie odwołań od orzeczeń wydanych przez Trybunał.

2. Od wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólna Rada powołuje sześciu członków Trybunału Odwoławczego. Dwóch członków musi być obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, dwóch obywatelami Meksyku, a dwóch obywatelami państw trzecich. W tym celu każda Strona proponuje trzech kandydatów, z których dwóch musi być obywatelami tej Strony, a jeden musi być obywatelem państwa trzeciego.

3. Wspólna Rada może zdecydować o zwiększeniu liczby członków o liczbę będącą wielokrotnością trzech. Powołanie dodatkowych członków odbywa się na takich samych zasadach, jak określono w ust. 2.

4. Członkowie muszą posiadać kwalifikacje wymagane do powołania na stanowisko sędziego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości lub być prawnikami o uznanej kompetencji. Muszą oni wykazać się wiedzą specjalistyczną z zakresu prawa międzynarodowego publicznego i kwestii objętych niniejszym rozdziałem. Pożądane jest, aby posiadali oni wiedzę specjalistyczną z zakresu międzynarodowego prawa handlowego i rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.

5. Członkowie Trybunału Odwoławczego są powoływani na pięcioletnią kadencję. W przypadku trzech z sześciu osób powołanych natychmiast od wejścia w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się jednak do siedmiu lat. Wakaty obsadza się w miarę ich powstawania. Osoba powołana do zastąpienia osoby, której kadencja nie wygasła, sprawuje urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jej poprzednika. Osoba, która w chwili upływu swojej kadencji jest członkiem składu orzekającego Trybunału Odwoławczego, może – za zgodą przewodniczącego Trybunału Odwoławczego i po konsultacji z pozostałymi członkami składu orzekającego – pozostać w tym składzie do czasu zakończenia prowadzonego przez ten skład postępowania i, wyłącznie do tego celu, jest w dalszym ciągu uznawana za członka Trybunału Odwoławczego.

6. Trybunał Odwoławczy rozpatruje odwołania w składach orzekających złożonych z trzech członków, spośród których jeden jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeden obywatelem Meksyku, a jeden obywatelem państwa trzeciego. Składowi orzekającemu przewodniczy członek będący obywatelem państwa trzeciego.

7. Przewodniczący Trybunału Odwoławczego powołuje, zgodnie z regulaminem pracy przyjętym na podstawie ust. 9, członków w systemie rotacyjnym do składu orzekającego Trybunału Odwoławczego rozpatrującego sprawę, zapewniając, aby każdy skład wybierany był losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim członkom równe szanse bycia wybranymi.

8. Przewodniczący Trybunału Odwoławczego jest odpowiedzialny za kwestie organizacyjne, jest powoływany na dwuletnią kadencję i jest wybierany w drodze losowania spośród członków będących obywatelami państw trzecich. Przewodniczący pełni służbę w systemie rotacyjnym ustalonym w drodze losowania, które przeprowadza przewodniczący Wspólnej Rady. W regulaminie pracy przyjętym na podstawie ust. 9 przewiduje się zasady konieczne do zaradzenia sytuacji, w której przewodniczący nie może tymczasowo sprawować swojej funkcji.

9. Po konsultacji ze Stronami Trybunał Odwoławczy przyjmuje własny regulamin pracy.

10. Członkowie są dostępni bezzwłocznie, przez cały czas i posiadają aktualne informacje na temat innych działań związanych z rozstrzyganiem sporów w ramach niniejszej Umowy.

11. W celu zapewnienia dostępności członków Trybunału Odwoławczego wypłaca się im miesięczne wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków, przy czym pobierają oni wynagrodzenie za każdy dzień pracy jako członek, a wysokość tych wynagrodzeń określa Wspólna Rada w drodze decyzji. Przewodniczący Trybunału Odwoławczego pobiera wynagrodzenie za każdy przepracowany dzień pełnienia swojej funkcji.

12. Wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków oraz dzienne wynagrodzenia, o których mowa w ust. 11, są wpłacane przez obie Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną Stronę wpłaty tych wynagrodzeń druga Strona może zdecydować o uiszczeniu tej płatności. Wszelkie takie zaległe płatności pozostają należne wraz z odpowiednimi odsetkami. Podkomitet ds. Usług i Inwestycji dokonuje regularnego przeglądu wysokości i podziału wynagrodzeń, o których mowa powyżej, i może zalecić ich odpowiednie dostosowanie do rozpatrzenia przez Wspólną Radę.

13. Wspólna Rada może zdecydować o trwałym przekształceniu wynagrodzenia za gotowość do pełnienia obowiązków oraz dziennych wynagrodzeń w stałe wynagrodzenie. W takim przypadku członkowie Trybunału Odwoławczego pełnią swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, a Wspólna Rada określa wysokość ich wynagrodzenia i powiązane kwestie organizacyjne. W takim przypadku członkowie nie mogą wykonywać jakiejkolwiek innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę przewodniczący Trybunału Odwoławczego.

14. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału Odwoławczego i zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel są rozdzielane przez Trybunał Odwoławczy pomiędzy strony sporu zgodnie z art. 10.48 ust. 5.

Artykuł 10.32

Zasady etyki

1. Członkowie Trybunału i członkowie Trybunału Odwoławczego są wybierani spośród osób, których niezależność jest niekwestionowana. Nie mogą oni być powiązani z jakimikolwiek władzami publicznymi ([53]). Nie przyjmują poleceń od jakiegokolwiek rządu ani jakiejkolwiek organizacji w sprawach związanych ze sporem objętym zakresem niniejszej sekcji. Nie mogą uczestniczyć w rozpatrywaniu jakiegokolwiek sporu, który powodowałby bezpośrednio lub pośrednio konflikt interesów. Czyniąc to, przestrzegają postanowień Kodeksu postępowania określonego w załączniku 10-D. Ponadto, po powołaniu, wstrzymują się oni od działania w charakterze pełnomocnika lub wyznaczonego przez stronę eksperta lub świadka w jakimkolwiek toczącym się lub nowym sporze dotyczącym ochrony inwestycji w ramach niniejszej Umowy lub dowolnej innej umowy lub prawa wewnętrznego.

2. Jeżeli strona sporu uważa, że członek powołany do składu orzekającego nie spełnia wymogów określonych w ust. 1, przesyła zawiadomienie o sprzeciwie wobec powołania tego członka odpowiednio do przewodniczącego Trybunału lub przewodniczącego Trybunału Odwoławczego. Zawiadomienie o sprzeciwie przesyła się w terminie 15 dni od dnia poinformowania strony sporu o składzie orzekającym Trybunału lub Trybunału Odwoławczego lub w terminie 15 dni od dnia faktycznego uzyskania przez stronę sporu istotnych informacji, jeżeli racjonalnie nie mogły być one znane w momencie ustanowienia składu orzekającego. Zawiadomienie o sprzeciwie musi zawierać uzasadnienie sprzeciwu.

3. Jeżeli w terminie 15 dni od dnia zawiadomienia o sprzeciwie członek, którego dotyczy sprzeciw, podjął decyzję o nieskładaniu rezygnacji z orzekania w danej sprawie, odpowiednio przewodniczący Trybunału lub przewodniczący Trybunału Odwoławczego, po wysłuchaniu stron sporu i po zapewnieniu członkowi możliwości zgłoszenia wszelkich uwag, wydaje decyzję w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia o sprzeciwie oraz powiadamia niezwłocznie o tej decyzji strony sporu i innych członków składu orzekającego.

4. W przypadku sprzeciwu wobec powołania przewodniczącego Trybunału do składu orzekającego decyzję podejmuje przewodniczący Trybunału Odwoławczego i odwrotnie.

5. Na podstawie uzasadnionego zalecenia przewodniczącego Trybunału Odwoławczego lub z własnej wspólnej inicjatywy Strony – w drodze decyzji Wspólnej Rady – mogą podjąć decyzję o usunięciu członka z Trybunału lub Trybunału Odwoławczego, jeżeli zachowanie tego członka jest niezgodne z obowiązkami określonymi w ust. 1 i nie do pogodzenia z jego dalszym członkostwem w Trybunale lub Trybunale Odwoławczym. Jeżeli przedmiotowe zachowanie zarzuca się przewodniczącemu Trybunału Odwoławczego, uzasadnione zalecenie przekazuje przewodniczący Trybunału. Postanowienia art. 10.30 ust. 2 i 10.31 ust. 2 stosuje się odpowiednio do obsadzania wolnych stanowisk, które mogą powstać na podstawie niniejszego ustępu.

Artykuł 10.33

Wielostronny mechanizm rozstrzygania sporów

1. Strony powinny współpracować na rzecz ustanowienia wielostronnego mechanizmu służącego rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych.

2. Z chwilą wejścia w życie zawartej między Stronami umowy międzynarodowej przewidującej taki wielostronny mechanizm mający zastosowanie do sporów objętych zakresem niniejszej Umowy zawiesza się stosowanie odpowiednich części niniejszej sekcji, a Wspólna Rada może przyjąć decyzję, w której określi wszelkie uzgodnienia przejściowe.

([53]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sam fakt, że osoba jest zatrudniona przez uczelnię publiczną lub że były pracownik administracji publicznej pobiera od rządu emeryturę lub że osoba pozostaje w związku rodzinnym z urzędnikiem państwowym, nie stanowi powodu, aby uznać ją za powiązaną z rządem.

Artykuł 10.34

Prawo mające zastosowanie

1. Trybunał ustala, czy środek lub środki będące przedmiotem skargi naruszają jakiekolwiek postanowienia, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, zgodnie z zarzutem skarżącego.

2. Ustalając to, Trybunał stosuje postanowienia niniejszej Umowy i, w stosownych przypadkach, inne przepisy i zasady prawa międzynarodowego mające zastosowanie między Stronami. Dokonuje on interpretacji niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego określonymi w konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przy określaniu zgodności środka z postanowieniami, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, Trybunał uwzględnia, w stosownych przypadkach, prawo wewnętrzne Strony jako element stanu faktycznego. Trybunał kieruje się przy tym aktualną interpretacją prawa wewnętrznego dokonaną przez sądy lub organy tej Strony, a interpretacja prawa wewnętrznego przez Trybunał nie jest wiążąca dla sądów ani organów tej Strony.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał nie jest właściwy do ustalania zgodności z prawem środka, który rzekomo narusza postanowienia, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, na podstawie prawa wewnętrznego strony sporu.

5. Jeżeli Strona ma zastrzeżenia do kwestii interpretacji związanych z niniejszym rozdziałem, może zwrócić się z wnioskiem do Wspólnej Rady o rozpatrzenie tych zastrzeżeń. Wspólna Rada może przyjąć decyzje dotyczące interpretacji dowolnego postanowienia, którego zastrzeżenia te dotyczą. Każda taka interpretacja jest wiążąca dla Trybunału i Trybunału Odwoławczego. Wspólna Rada może zadecydować, że interpretacja jest wiążąca od określonego dnia.

6. Jeżeli pozwany twierdzi w ramach odpowiedzi na skargę, że środek rzekomo naruszający którekolwiek z postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, wchodzi w zakres środka niespełniającego wymogów określonego w załączniku I lub II, Trybunał, na wniosek pozwanego, zwraca się do Wspólnej Rady o dokonanie interpretacji tej kwestii. Wspólna Rada przekazuje Trybunałowi decyzję dotyczącą interpretacji podjętą na podstawie art. 1.7 (Zadania szczególne Wspólnej Rady) w terminie 90 dni od otrzymania wniosku.

7. Decyzja przekazana przez Wspólną Radę na podstawie ust. 6 jest wiążąca dla Trybunału, a wszelkie decyzje i orzeczenia wydane przez Trybunał muszą być zgodne z tą decyzją. Jeżeli Wspólna Rada nie wyda decyzji w terminie 90 dni, decyzję w przedmiotowej kwestii podejmuje Trybunał.

Artykuł 10.35

Przeciwdziałanie obchodzeniu środków

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał stwierdza brak swojej właściwości, jeżeli spór powstał lub był z dużą dozą prawdopodobieństwa możliwy do przewidzenia w momencie nabycia przez skarżącego własności inwestycji będącej przedmiotem sporu lub prawa do jej kontroli, a Trybunał ustalił na podstawie faktów w sprawie, że skarżący nabył własność takiej inwestycji lub prawo do jej kontroli w wyłącznym celu wniesienia skargi na podstawie niniejszej sekcji. Możliwość stwierdzenia braku właściwości w takich okolicznościach pozostaje bez uszczerbku dla innych sprzeciwów dotyczących właściwości, które mogłyby być rozpatrywane przez Trybunał.

Artykuł 10.36

Skargi oczywiście bezzasadne z prawnego punktu widzenia

1. Nie później niż 30 dni od ustanowienia składu orzekającego Trybunału rozpatrującego skargę, a w każdym przypadku przed jego pierwszym posiedzeniem lub nie później niż 30 dni od dowiedzenia się przez pozwanego o faktach będących podstawą sprzeciwu, pozwany może wnieść sprzeciw wobec skargi, która jest oczywiście bezzasadna z prawnego punktu widzenia.

2. Wniesienie sprzeciwu na podstawie ust. 1 jest niemożliwe, jeżeli pozwany wniósł sprzeciw na podstawie art. 10.37.

3. Pozwany jak najdokładniej wskazuje podstawę sprzeciwu.

4. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie niniejszego artykułu Trybunał zawiesza postępowanie dotyczące istoty sprawy i ustala harmonogram rozpatrzenia tego sprzeciwu, który to harmonogram jest zgodny z harmonogramem Trybunału dotyczącym rozpatrywania wszelkich innych kwestii wstępnych.

5. Po umożliwieniu stronom sporu zgłoszenia uwag, na pierwszym posiedzeniu lub możliwie jak najszybciej po nim Trybunał wydaje decyzję lub orzeczenie, wraz z uzasadnieniem. Wydając decyzję lub orzeczenie, Trybunał uznaje domniemane fakty za prawdziwe.

6. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej lub dla prawa pozwanego do wniesienia sprzeciwu wobec skargi z powodu jej oczywistego braku uzasadnienia prawnego w trakcie postępowania.

Artykuł 10.37

Skargi pozbawione podstawy prawnej

1. Bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej lub dla prawa pozwanego do wnoszenia takich sprzeciwów w odpowiednim czasie Trybunał rozpatruje i rozstrzyga jako kwestię wstępną każdy sprzeciw wniesiony przez pozwanego, zgodnie z którym skarga lub jakakolwiek jej część wniesiona na podstawie art. 10.26 nie jest zgodnie z prawem skargą, w przypadku której możliwe jest wydanie orzeczenia na korzyść skarżącego na podstawie niniejszej sekcji, nawet gdyby podnoszone fakty miały być prawdziwe.

2. Sprzeciw na podstawie ust. 1 wnosi się do Trybunału nie później niż w dniu wyznaczonym przez Trybunał na przedłożenie przez pozwanego odpowiedzi na zarzuty lub odpowiedzi na skargę.

3. W przypadku wniesienia sprzeciwu na podstawie art. 10.36 Trybunał może, uwzględniając okoliczności tego sprzeciwu, wydać zgodnie z procedurami ustanowionymi w tym artykule decyzję w sprawie oddalenia sprzeciwu wniesionego na podstawie ust. 1.

4. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, po wydaniu decyzji o nieoddaleniu sprzeciwu na podstawie ust. 3, i o ile Trybunał nie stwierdzi, że sprzeciw jest oczywiście bezzasadny, Trybunał zawiesza wszelkie postępowania dotyczące istoty sprawy, ustala harmonogram rozpatrzenia sprzeciwu, zgodny z innymi ustalonymi przez niego harmonogramami dotyczącymi rozpatrywania wszelkich innych kwestii wstępnych, oraz wydaje decyzję lub orzeczenie w sprawie sprzeciwu, wraz z uzasadnieniem.

Artykuł 10.38

Przejrzystość postępowania

1. Trybunał bezzwłocznie podaje do wiadomości publicznej wszystkie stanowiska przedłożone Trybunałowi na piśmie przez strony sporu, a także wszelkie postanowienia, decyzje i orzeczenia wydane przez Trybunał lub, w stosownych przypadkach, przez przewodniczącego Trybunału, z wyjątkiem informacji chronionych obejmujących:

a) poufne informacje handlowe ([54]);

b) informacje zastrzeżone, które są prawnie chronione przed udostępnieniem do wiadomości publicznej; oraz

c) informacje, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa.

2. Trybunał prowadzi rozprawy w trybie jawnym i określa, w porozumieniu ze stronami sporu, odpowiednie ustalenia logistyczne. Jeżeli strona sporu zamierza podczas rozprawy wykorzystać informacje, które są informacjami chronionymi, powiadamia o tym Trybunał. Trybunał podejmuje odpowiednie kroki w celu ochrony takich informacji przed ujawnieniem, przy czym kroki te mogą obejmować nadanie posiedzeniu charakteru niejawnego na czas omawiania tych informacji.

3. Stanowiska przedłożone na piśmie, o których mowa w ust. 1, obejmują przedstawienie sprawy, odpowiedź na zarzuty, replikę, duplikę i wszelkie inne stanowiska przedłożone przez stronę sporu w trakcie postępowania, takie jak zawiadomienie o sprzeciwie na podstawie art. 10.32 ust. 2 lub wniosek o połączenie skarg na podstawie art. 10.47.

4. Jeżeli dostępne są protokoły posiedzeń lub transkrypcje posiedzeń, podaje się je do wiadomości publicznej z zastrzeżeniem utajnienia zawartych w nich informacji chronionych, o których mowa w ust. 1.

5. Każda Strona podaje do wiadomości publicznej, w sposób terminowy, przed ustanowieniem składu orzekającego Trybunału, wniosek o konsultacje, o którym mowa w art. 10.22, wniosek o ustalenie pozwanego oraz ustalenie pozwanego, o których mowa w art. 10.24, z zastrzeżeniem utajnienia zawartych w nich informacji chronionych. W tym celu skarżący przedkłada ogólnodostępną wersję swojego wniosku o konsultacje i wniosku o ustalenie pozwanego, które nie zawierają informacji chronionych, najlepiej w tym samym czasie, jednak nie później niż 15 dni od przedłożenia wersji zawierającej informacje chronione. Jeżeli skarżący nie przedstawi takiej ogólnodostępnej wersji, uznaje się, że wyraża on zgodę na publiczne udostępnienie przedłożonych dokumentów.

6. Trybunał może, na wniosek, podać do wiadomości publicznej wszystkie dowody rzeczowe po konsultacji z odpowiednią stroną sporu, aby zapobiec podaniu do publicznej wiadomości informacji chronionych, i po zapewnieniu tej stronie stosownego terminu na utajnienie w razie potrzeby stosownych fragmentów dowodów rzeczowych.

([54]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że poufne informacje handlowe obejmują informacje nieznajdujące się w domenie publicznej oraz informacje, które opisują, zawierają lub w inny sposób ujawniają tajemnice przedsiębiorstwa lub informacje finansowe, handlowe, naukowe lub techniczne, które strona sporu, której informacje te dotyczą, konsekwentnie traktuje jako informacje poufne, w tym m.in. informacje dotyczące cen, kosztów, planów strategicznych i marketingowych, dane dotyczące udziału w rynku i dokumentacja księgowa i finansowa.

7. Do celów ust. 1 każda strona sporu odpowiada za przekazanie Trybunałowi utajnionych wersji przedłożonych przez nią na piśmie stanowisk w terminie 30 dni od ich przedłożenia Trybunałowi lub w dowolnym innym terminie określonym przez Trybunał. Trybunał może dokonać sprawdzenia utajnionych wersji przedłożonych przez strony sporu i ocenić, czy utajnione informacje wymagają ochrony. Trybunał, po konsultacji ze stronami sporu, rozpatruje każdy sprzeciw dotyczący nadania klauzuli tajności lub utajnienia informacji, co do których podniesiono, że są informacjami chronionymi. Jeżeli Trybunał ustali, że dane informacje nie mogą zostać utajnione w stanowisku lub że nie można uniemożliwić podania stanowiska do wiadomości publicznej, każda strona sporu, która dobrowolnie przedłożyła takie stanowisko, może zażądać usunięcia z akt postępowania całego stanowiska lub jego części.

8. Przed podaniem do publicznej wiadomości Trybunał konsultuje się ze stronami sporu, aby ustalić, czy wydane przez niego postanowienie, decyzja lub orzeczenie zawierają informacje chronione na podstawie ust. 1 lit. a), b) lub c).

9. Jeżeli w terminie 30 dni od wniesienia skargi lub konsultacji ze stronami sporu na podstawie ust. 6 i 8 lub w dowolnym innym terminie określonym przez Trybunał strona sporu nie zwróci się do Trybunału z wnioskiem o zachowanie poufności informacji chronionych znajdujących się w określonym stanowisku, postanowieniu, orzeczeniu lub określonej decyzji, uznaje się, że strona ta wyraziła zgodę na podanie tych stanowisk, postanowień, decyzji lub orzeczeń do publicznej wiadomości.

10. Trybunał może podać do publicznej wiadomości stanowiska, o których mowa w niniejszym artykule, przekazując je do repozytorium, o którym mowa w zasadach UNCITRAL dotyczących przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem.

11. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie zobowiązuje pozwanego do niepodawania do publicznej wiadomości informacji, które ma on obowiązek ujawnić na podstawie obowiązującego go prawa.

Artykuł 10.39

Tymczasowe środki ochrony

1. Trybunał może nakazać zastosowanie tymczasowego środka ochrony w celu zabezpieczenia praw strony sporu lub zapewnienia w pełnym zakresie właściwości Trybunału, w tym nakazu zabezpieczenia dowodów posiadanych lub kontrolowanych przez stronę sporu.

2. Trybunał nie może nakazać zajęcia mienia ani uniemożliwić stosowania środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia, o którym mowa w art. 10.21. Do celów niniejszego ustępu nakaz obejmuje również zalecenie.

Artykuł 10.40

Cofnięcie skargi

Jeżeli po wniesieniu skargi na podstawie niniejszej sekcji skarżący nie podejmie żadnych działań w ramach postępowania w ciągu kolejnych 180 dni lub w takim okresie, jaki uzgodnią strony sporu, uznaje się, że skarżący cofnął skargę, a postępowanie zostało umorzone. Na wniosek pozwanego oraz po zawiadomieniu stron sporu Trybunał wydaje postanowienie, w którym stwierdza umorzenie postępowania, oraz wydaje postanowienie w sprawie kosztów. Po wydaniu takiego postanowienia właściwość Trybunału ustaje. Skarżący nie może następnie wnieść skargi w tej samej sprawie, która dotyczy tego samego środka lub tych samych środków.

Artykuł 10.41

Zabezpieczenie kosztów

1. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał może, na wniosek, nakazać skarżącemu zabezpieczenie całości lub części kosztów, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że skarżący może nie być w stanie wykonać wydanego przeciwko niemu postanowienia w sprawie kosztów.

2. Jeżeli zabezpieczenie kosztów nie zostanie złożone w całości w terminie 30 dni od wydania postanowienia przez Trybunał na podstawie ust. 1 lub w dowolnym innym terminie wyznaczonym przez Trybunał, Trybunał informuje o tym strony sporu. Trybunał może zarządzić zawieszenie lub zakończenie postępowania.

Artykuł 10.42

Strona niebędąca stroną sporu

1. W terminie 30 dni od otrzymania informacji chronionych lub bezzwłocznie po rozstrzygnięciu sporu dotyczącego informacji chronionych ([55]) pozwany przekazuje Stronie niebędącej stroną sporu:

a) wniosek o konsultacje, o którym mowa w art. 10.22, wniosek o ustalenie pozwanego, o którym mowa w art. 10.24, oraz skargę, o której mowa w art. 10.26;

b) na wniosek Strony niebędącej stroną sporu:

(i) pisma procesowe, przedstawienie sprawy, streszczenie sprawy, wnioski oraz inne stanowiska przedłożone Trybunałowi przez stronę sporu;

(ii) stanowiska przedłożone Trybunałowi na piśmie przez osoby trzecie na podstawie art. 10.43;

(iii) protokoły posiedzeń Trybunału lub transkrypcje tych posiedzeń, jeżeli są dostępne; oraz

(iv) postanowienia, orzeczenia i decyzje Trybunału; oraz

c) na wniosek i koszt Strony niebędącej stroną sporu – wszystkie lub niektóre dowody przekazane do Trybunału, w tym dowody rzeczowe dołączone do dokumentów, o których mowa w lit. a) i b).

2. Strona niebędąca stroną sporu ma prawo do udziału w posiedzeniu na podstawie niniejszej sekcji oraz do złożenia przed Trybunałem ustnych wyjaśnień oraz przedłożenia stanowisk na piśmie w związku z interpretacją niniejszej Umowy. Trybunał zapewnia stronom sporu stosowną możliwość zgłoszenia uwag w odniesieniu do każdego stanowiska przekazanego przez Stronę niebędącą stroną sporu.

([55]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „informacje chronione" należy rozumieć w sposób, w jaki zdefiniowano je i określono w art. 10.38.

Artykuł 10.43

Interwencja stron trzecich

1. Po konsultacji ze stronami sporu Trybunał może przyjąć i rozpatrzyć dobrowolne przedłożone na piśmie stanowiska *amicus curiae* dotyczące okoliczności faktycznych lub prawnych wchodzących w zakres sporu.

2. Każde stanowisko *amicus curiae* składa się na piśmie i w języku, w którym prowadzone jest postępowanie, o ile strony sporu nie postanowią inaczej. W każdym stanowisku wskazuje się informacje dotyczące tożsamości osoby przedkładającej stanowisko, ujawnia wszelkie powiązania, bezpośrednie lub pośrednie, ze stronami sporu i wskazuje się wszelkie osoby, rządy lub inne podmioty, które udzieliły lub udzielą jakiejkolwiek pomocy finansowej lub innej pomocy w przygotowaniu stanowiska. Ponadto osoba przedkładająca stanowisko przedstawia dowody świadczące o jakimkolwiek powiązaniu, bezpośrednim lub pośrednim, z którąkolwiek stroną sporu i określa charakter swojego interesu w sporze.

3. Jeżeli Trybunał przyjmie stanowisko na podstawie ust. 1 i 2, daje stronom sporu możliwość udzielenia na nie odpowiedzi.

Artykuł 10.44

Opinie ekspertów

Bez uszczerbku dla możliwości powoływania innych rodzajów ekspertów, gdy zezwalają na to obowiązujące zasady, o których mowa w art. 10.26 ust. 2, Trybunał, na wniosek strony sporu lub, po konsultacji ze stronami sporu, z własnej inicjatywy, może powołać eksperta lub większą ich liczbę w celu przedstawiania mu pisemnych sprawozdań dotyczących faktów naukowych w zakresie kwestii, takich jak środowisko naturalne, zdrowie, bezpieczeństwo lub w innych kwestiach podniesionych przez stronę sporu w ramach postępowania, z zastrzeżeniem warunków, które mogą uzgodnić strony sporu.

Artykuł 10.45

Rekompensata lub inne odszkodowanie

Pozwany nie może podnosić w drodze zarzutu, powództwa wzajemnego, zgłoszenia prawa do potrącenia lub na jakiejkolwiek innej podstawie, że skarżący lub lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w którego imieniu wniesiono skargę, otrzymali lub otrzymają rekompensatę lub inne odszkodowanie na podstawie umowy ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej w odniesieniu do całości lub części podniesionych szkód, a Trybunał nie może dopuszczać takich twierdzeń.

Artykuł 10.46

Rola Stron

1. Strona nie może wnieść skargi międzynarodowej w odniesieniu do skargi wniesionej na podstawie art. 10.26, chyba że druga Strona nie wykonała orzeczenia wydanego w tym sporze.

2. Ust. 1 nie wyklucza możliwości rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do środka o zasięgu ogólnym, nawet jeżeli taki środek miał naruszyć postanowienia niniejszej Umowy w zakresie konkretnej inwestycji, w stosunku do której wniesiono skargę na podstawie art. 10.26. Niniejszy artykuł nie narusza art. 10.42.

3. Ust. 1 nie wyklucza przeprowadzania nieformalnej wymiany informacji wyłącznie do celów ułatwienia rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 10.47

Połączenie skarg

1. W przypadku gdy dwie lub więcej skarg wniesionych osobno na podstawie art. 10.26 dotyczy tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz powstały w wyniku takich samych wydarzeń lub okoliczności, jedna strona sporu lub strony sporu łącznie mogą wnieść o ustanowienie odrębnego składu orzekającego Trybunału na podstawie niniejszego artykułu i zwrócić się do takiego składu z wnioskiem o wydanie postanowienia o połączeniu skarg (zwanym dalej „wnioskiem o połączenie skarg").

2. Strona sporu wnosząca o wydanie postanowienia o połączeniu skarg, o którym mowa w ust. 1 (zwanego dalej „postanowieniem o połączeniu skarg") doręcza najpierw zawiadomienie stronom sporu w przypadku skarg, które mają stanowić przedmiot tego postanowienia.

3. Jeżeli strony sporu, o których mowa w ust. 2, osiągnęły porozumienie w sprawie wystąpienia o wydanie postanowienia o połączeniu skarg, mogą złożyć wspólny wniosek o połączenie skarg. Jeżeli strony sporu nie osiągnęły porozumienia w sprawie wniosku o połączenie skarg w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, strona sporu może złożyć swój własny wniosek o połączenie skarg.

4. Wniosek o połączenie skarg doręcza się na piśmie przewodniczącemu Trybunału oraz wszystkim stronom sporu w przypadku skarg, które mają stanowić przedmiot postanowienia o połączeniu skarg, i wskazuje się w nim:

a) imiona i nazwiska lub nazwy oraz adresy stron sporu w przypadku skarg, które mają stanowić przedmiot postanowienia o połączeniu skarg;

b) zakres wnioskowanego połączenia skarg; oraz

c) uzasadnienie wystąpienia o wydanie postanowienia o połączeniu skarg.

5. Złożenie wniosku o połączenie skarg, który dotyczy więcej niż jednego pozwanego, wymaga uzyskania zgody wszystkich pozwanych.

6. W odniesieniu do postępowania wszczętego na podstawie niniejszego artykułu stosuje się następujące zasady:

a) jeżeli wszystkie skargi, w przypadku których wystąpiono o wydanie postanowienia o połączeniu skarg, wniesiono celem poddania procedurze rozstrzygania sporów na podstawie tych samych zasad, o których mowa w art. 10.26 ust. 2, zastosowanie mają te zasady;

b) jeżeli skarg, w przypadku których wystąpiono o wydanie postanowienia o połączeniu skarg, nie wniesiono celem poddania procedurze rozstrzygania sporów na podstawie tych samych zasad, o których mowa w art. 10.26 ust. 2:

   (i) skarżący mogą uzgodnić obowiązujące zasady, o których mowa w art. 10.26 ust. 2; lub

   (ii) jeżeli skarżący nie mogą uzgodnić obowiązujących zasad w terminie 30 dni od otrzymaniu wniosku o połączenie skarg przez przewodniczącego Trybunału, zastosowanie ma regulamin arbitrażowy UNCITRAL, z zastrzeżeniem szczegółowych zasad określonych w niniejszej sekcji.

7. Po otrzymaniu wniosku o połączenie skarg i zgodnie z art. 10.30 ust. 8 przewodniczący Trybunału ustanawia nowy skład orzekający Trybunału (zwany dalej „składem orzekającym w sprawie połączenia skarg"), który jest właściwy do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części, będących przedmiotem wniosku o połączenie skarg.

8. Jeżeli po wysłuchaniu stron sporu skład orzekający w sprawie połączenia skarg jest przekonany, że skargi wniesione na podstawie art. 10.26 dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz powstały w wyniku takich samych wydarzeń lub okoliczności, a ich połączenie leżałoby w interesie sprawiedliwego i skutecznego rozstrzygnięcia skarg, w tym w interesie spójności orzeczeń, skład orzekający w sprawie połączenia skarg może, na mocy postanowienia, stwierdzić swoją właściwość do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części.

9. Jeżeli skład orzekający w sprawie połączenia skarg uznał się za właściwy w sprawie połączonych skarg na podstawie ust. 8, skarżący, który wniósł skargę na podstawie art. 10.26 i którego skarga nie została połączona, może zwrócić się na piśmie z wnioskiem do Trybunału o uwzględnienie danej skargi w wydanym postanowieniu o połączeniu skarg, pod warunkiem że wniosek spełnia wymogi określone w ust. 4. Skład orzekający w sprawie połączenia skarg wydaje takie postanowienie, jeżeli ma pewność, że spełnione zostały warunki określone w ust. 8 oraz że wydanie takiego postanowienia nie spowoduje nadmiernego obciążenia lub niesprawiedliwego uszczerbku dla stron sporu lub nadmiernego zakłócenia postępowania.

10. Na wniosek strony sporu skład orzekający w sprawie połączenia skarg może zarządzić zawieszenie postępowania przed składem orzekającym Trybunału powołanym na podstawie art. 10.30 do czasu wydania decyzji na podstawie ust. 8, chyba że skład powołany na podstawie art. 10.30 odroczył już prowadzone przez siebie postępowanie.

11. Skład orzekający Trybunału powołany na podstawie art. 10.30 przekazuje właściwość do rozpatrywania wszelkich skarg lub ich części, w przypadku których skład orzekający w sprawie połączenia skarg uznał się za właściwy.

12. Orzeczenie składu orzekającego w sprawie połączenia skarg dotyczące skarg lub ich części, w przypadku których skład ten uznał się za właściwy, jest wiążące dla składu orzekającego Trybunału powołanego na podstawie art. 10.30 w odniesieniu do tych skarg lub ich części.

13. Skarżący może cofnąć skargę wniesioną na podstawie art. 10.26, która została połączona. Skarga taka nie może zostać ponownie wniesiona na podstawie tego artykułu.

14. Na wniosek skarżącego skład orzekający w sprawie połączenia skarg może podjąć działania w celu zachowania poufności wszelkich informacji chronionych, o których mowa w art. 10.38 ust. 1, należących do tego skarżącego, wobec innych skarżących. Działania te mogą obejmować przedkładanie pozostałym skarżącym utajnionych wersji dokumentów zawierających informacje chronione lub uzgodnienia dotyczące rozpoznawania części kwestii na posiedzeniu niejawnym.

Artykuł 10.48

Orzeczenie

1. Jeżeli Trybunał uzna, że pozwany naruszył, jak twierdzi skarżący, którekolwiek z postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, Trybunał może, na wniosek skarżącego i po wysłuchaniu stron sporu, orzec, oddzielnie lub łącznie, wyłącznie:

a) odszkodowanie pieniężne oraz wszelkie należne odsetki; lub

b) zwrot mienia – w takim przypadku w orzeczeniu dopuszcza się możliwość wypłaty przez pozwanego odszkodowania pieniężnego i wszelkich należnych odsetek określonych zgodnie z art. 10.18 zamiast zwrotu mienia.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, jeżeli skargę wniesiono w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa i orzeczenie wydano na korzyść tego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, w orzeczeniu:

a) nakazuje się, aby wszelkie mienie zostało zwrócone lokalnie utworzonemu przedsiębiorstwu;

b) nakazuje się wypłatę całości odszkodowania pieniężnego i należnych odsetek na rzecz lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa; oraz

c) stwierdza się, że orzeczenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa, jakie może przysługiwać dowolnej osobie na podstawie prawa Strony do ochrony prawnej przyznanej tym orzeczeniem.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał nie może orzec innych środków zaradczych niż środki, o których mowa w ust. 1, ani uchylenia, zaprzestania stosowania lub zmiany danego środka lub środków.

4. Odszkodowanie pieniężne nie może przewyższać straty poniesionej przez skarżącego lub, odpowiednio, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w wyniku naruszenia postanowień, o których mowa w art. 10.21 ust. 1, pomniejszonej o wszelkie wcześniejsze odszkodowania lub rekompensaty przekazane przez zainteresowaną Stronę. Trybunał nie może orzec odszkodowania karnego. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli inwestor wniesie skargę na podstawie art. 10.26 ust. 1 lit. a), może on odzyskać jedynie wartość straty lub szkody, jakie poniósł, działając w charakterze inwestora Strony.

5. Trybunał postanawia, że koszty postępowania ponosi strona sporu przegrywająca sprawę. W wyjątkowych okolicznościach Trybunał może podzielić takie koszty między strony sporu, jeżeli ustali, że taki podział jest odpowiedni w danych okolicznościach sprawy. Inne zasadne koszty, w tym zasadne koszty reprezentacji prawnej i pomocy prawnej, ponosi przegrywająca strona sporu, chyba że Trybunał ustali, że podział taki jest niezasadny w danych okolicznościach sprawy. Rozpatrując zasadność kosztów lub ich podziału, Trybunał może również uwzględnić kwestię, czy koszty, które mają zastać zwrócone wygrywającej stronie sporu, nie przewyższają znacznie kosztów poniesionych przez przegrywającą stronę sporu. Jeżeli skarga została uwzględniona jedynie częściowo, koszty postępowania i inne zasadne koszty są korygowane proporcjonalnie do liczby lub zakresu części skargi, które zostały uwzględnione. Trybunał Odwoławczy zajmuje się kosztami zgodnie z niniejszym artykułem.

6. Nie później niż rok od wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólna Rada przyjmuje dodatkowe zasady w sprawie opłat na potrzeby określenia maksymalnej kwoty kosztów reprezentacji prawnej i pomocy prawnej, które mogą być ponoszone przez określone kategorie przegrywających stron sporu z uwzględnieniem ich zasobów finansowych.

7. Trybunał i strony sporu podejmują wszelkie starania w celu zapewnienia, aby proces rozstrzygania sporów przebiegał w sposób terminowy. Trybunał powinien wydać orzeczenie w terminie 30 miesięcy od dnia wniesienia skargi na podstawie art. 10.26. Jeżeli Trybunał potrzebuje dodatkowego czasu na wydanie orzeczenia, przedstawia stronom sporu powody opóźnienia.

8. Orzeczenie staje się ostateczne po upływie 90 dni od jego wydania, jeżeli żadna strona sporu nie odwołała się od niego do Trybunału Odwoławczego.

9. Każda strona sporu może wnieść odwołanie od orzeczenia na podstawie art. 10.49. W takim przypadku Trybunał Odwoławczy zmienia lub uchyla orzeczenie Trybunału i kieruje sprawę do ponownego rozpatrzenia do Trybunału, przy czym Trybunał jest związany ustaleniami Trybunału Odwoławczego i, po wysłuchaniu w stosownych przypadkach stron sporu, poddaje swoje orzeczenie rewizji w celu uwzględnienia ustaleń i wniosków Trybunału Odwoławczego. Trybunał dąży do wydania zmienionego orzeczenia w terminie 90 dni od otrzymania ustaleń Trybunału Odwoławczego. Zmienione orzeczenie staje się ostateczne 90 dni od jego wydania.

Artykuł 10.49

Procedura odwoławcza

1. Strona sporu może wnieść odwołanie od orzeczenia do Trybunału Odwoławczego w terminie 90 dni od jego wydania. Podstawy odwołania są następujące:

a) Trybunał popełnił błąd w interpretacji lub stosowaniu obowiązującego prawa;

b) Trybunał popełnił oczywisty błąd w ocenie faktów, w tym w ocenie odpowiedniego prawa wewnętrznego; lub

c) podstawy przewidziane w art. 52 konwencji ICSID, w zakresie, w jakim nie są one objęte lit. a) i b) niniejszego ustępu.

2. Jeżeli Trybunał Odwoławczy oddali odwołanie, orzeczenie staje się ostateczne. Trybunał Odwoławczy może również oddalić odwołanie w trybie przyspieszonym, gdy jest jasne, że odwołanie jest oczywiście bezzasadne; w takim przypadku orzeczenie staje się ostateczne. Jeżeli odwołanie jest zasadne, Trybunał Odwoławczy zmienia lub odrzuca ustalenia prawne i wnioski zawarte w orzeczeniu w całości lub w części. W swojej decyzji Trybunał Odwoławczy wskazuje dokładnie, w jaki sposób zmienił lub odrzucił dane ustalenia i wnioski Trybunału.

3. Co do zasady czas trwania postępowania odwoławczego nie może przekraczać 180 dni od dnia wniesienia odwołania przez stronę sporu do dnia wydania decyzji przez Trybunał Odwoławczy. Jeżeli Trybunał Odwoławczy uzna, że nie może wydać decyzji w terminie 180 dni, informuje strony sporu o przyczynach opóźnienia na piśmie, podając równocześnie przewidywalny termin wydania decyzji. Czas trwania postępowania nie może w żadnym przypadku przekraczać 270 dni.

4. Trybunał Odwoławczy może nakazać stronie sporu, która wnosi odwołanie, złożenie zabezpieczenia w odniesieniu do całości lub części kosztów postępowania odwoławczego.

5. Postanowienia art. 10.23, 10.27, 10.29, 10.34, 10.38, 10.39, 10.40, 10.42 i 10.43 stosuje się odpowiednio do procedury odwoławczej.

6. Wspólna Rada może przyjąć przepisy zawierające wytyczne dla Trybunału Odwoławczego dotyczące sposobu prowadzenia postępowania odwoławczego w przypadku podziału postępowania przed Trybunałem.

Artykuł 10.50

Wykonywanie orzeczeń

1. Orzeczenie wydane zgodnie z niniejszą sekcją nie podlega wykonaniu, dopóki nie stanie się ostateczne zgodnie z art. 10.48 ust. 8, 10.48 ust. 9 lub 10.49. Ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji przez Trybunał lub Trybunał Odwoławczy jest wiążące dla stron sporu i nie podlega odwołaniu, kontroli, uchyleniu, unieważnieniu ani jakimkolwiek innym środkom prawnym ([56]).

2. Strona uznaje orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji za wiążące i egzekwuje na swoim terytorium zobowiązania pieniężne, tak jakby było ono prawomocnym wyrokiem sądu tej Strony.

([56]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nie uniemożliwia to stronie sporu zwrócenia się do Trybunału o przeprowadzenie kontroli lub dokonanie interpretacji orzeczenia zgodnie z obowiązującymi zasadami rozstrzygania sporów, jeżeli w zasadach tych przewidziano taką możliwość.

3. Wykonanie orzeczenia podlega przepisom i zobowiązaniom międzynarodowym dotyczącym wykonania wyroków lub orzeczeń, które obowiązują w chwili wystąpienia o takie wykonanie.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że część IV art. 2.11 (Prawa prywatne) niniejszej Umowy nie uniemożliwia uznania, wykonania ani egzekwowania orzeczeń wydanych na podstawie niniejszej sekcji.

5. Do celów art. I Konwencji nowojorskiej ostatecznymi orzeczeniami wydanymi na podstawie niniejszej sekcji są orzeczenia arbitrażowe odnoszące się do skarg uznanych za powstałe w wyniku stosunków lub transakcji handlowych.

6. Dla większej pewności i zgodnie z ust. 1 należy wyjaśnić, że w przypadku gdy skargę wniesiono na podstawie art. 10.26 ust. 2 lit. a), ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji kwalifikuje się jako orzeczenie w rozumieniu rozdziału IV sekcja 6 konwencji ICSID.

Artykuł 10.51

Doręczanie dokumentów

Wnioski o przeprowadzenie konsultacji, zawiadomienia i inne dokumenty skierowane do Strony doręcza się do miejsc określonych w odniesieniu do tej Strony w załączniku 10-E lub do ich odpowiednich następców. Strona bezzwłocznie podaje do wiadomości publicznej wszelkie zmiany dotyczące miejsca określonego w tym załączniku i powiadamia o nich drugą Stronę.

SEKCJA E

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 10.52

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału inwestorowi drugiej Strony będącemu przedsiębiorstwem tej Strony oraz inwestycjom tego inwestora, jeżeli:

a) przedsiębiorstwo to jest własnością inwestora państwa trzeciego lub jest przez niego kontrolowane; oraz

b) Strona odmawiająca przyjmuje lub utrzymuje środek odnoszący się do tego państwa trzeciego lub do osób fizycznych lub przedsiębiorstw pochodzących z tego państwa trzeciego, którym zakazuje się prowadzenia transakcji z tym przedsiębiorstwem lub w przypadku którego to środka doszłoby do jego naruszenia lub obejścia, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przyznane na rzecz tego inwestora lub jego inwestycji.

Artykuł 10.53

Wypowiedzenie

1. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy na podstawie części IV (Okres ważności i wypowiedzenie) art. 2.13 niniejszej Umowy, art. 10.7 ust. 2, art. 10.8 ust. 2 i art. 10.12 oraz sekcje C, D i E niniejszego rozdziału, a także wszelkie inne odpowiednie postanowienia niniejszej Umowy nadal obowiązują przez okres kolejnych pięciu lat od dnia wypowiedzenia w odniesieniu do inwestycji objętych niniejszą Umową dokonanych przed dniem wypowiedzenia niniejszej Umowy.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, przedłuża się o jeden dodatkowy okres pięciu lat, pod warunkiem że nie obowiązuje żadna inna umowa o ochronie inwestycji między Stronami.

3. Niniejszego artykułu nie stosuje się, jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie.

Artykuł 10.54

Związek z innymi umowami

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, umowy między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Meksykiem wymienione w załączniku 10-C, w tym prawa i obowiązki z nich wynikające ([57]), przestają obowiązywać i zostają zastąpione niniejszą Umową.

2. W przypadku gdy tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zgodnie z częścią IV art. 2.5 (Wejście w życie i tymczasowe stosowanie) ust. 4 niniejszej Umowy obejmuje niniejszą sekcję oraz sekcje C i D niniejszego rozdziału, stosowanie umów wymienionych w załączniku 10-C, a także prawa i obowiązki z nich wynikające, zawiesza się od dnia rozpoczęcia tymczasowego stosowania. Jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, zawieszenie ustaje, a umowy wymienione w załączniku 10-C stają się skuteczne od dnia zakończenia tymczasowego stosowania.

3. Niezależnie od ust. 1 i 2 skarga może zostać wniesiona na podstawie umowy wymienionej w załączniku 10-C, zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w tej umowie, pod warunkiem że:

a) skarga wynika z zarzucanego naruszenia tej umowy, które miało mieć miejsce przed dniem zawieszenia stosowania tej umowy na podstawie ust. 2 lub – jeżeli umowa ta przestaje obowiązywać na podstawie ust. 1 – przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy; oraz

b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zawieszenia stosowania tej umowy na podstawie ust. 2 lub – jeżeli umowa ta przestaje obowiązywać na podstawie ust. 1 – od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy do dnia wniesienia skargi.

4. Niezależnie od ust. 2, jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy, w tym postanowień niniejszego rozdziału określonych w ust. 2, zakończy się, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, skarga może zostać wniesiona na podstawie niniejszego rozdziału zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w niniejszym rozdziale, pod warunkiem że:

a) skarga wynika z zarzucanego naruszenia niniejszego rozdziału, które miało mieć miejsce w okresie tymczasowego stosowania niniejszej Umowy; oraz

b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zakończenia tymczasowego stosowania niniejszej Umowy do dnia wniesienia skargi.

5. Do celów niniejszego artykułu nie stosuje się definicji „dzień wejścia w życie niniejszej Umowy" określonej w części IV art. 2.5 (Wejście w życie i tymczasowe stosowanie) ust. 7.

([57]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postanowienia dotyczące wypowiedzenia zawarte w art. 10.53 zastępują odpowiednie postanowienia dotyczące wypowiedzenia zawarte w umowach wymienionych w załączniku 10-C z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 10.55

Podkomitet ds. Usług i Inwestycji

Podkomitet ds. Usług i Inwestycji ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. h):

a) zapewnia Stronom forum do konsultacji kwestii dotyczących niniejszego rozdziału, w tym:

(i) trudności, które mogą pojawić się przy wykonywaniu niniejszego rozdziału;

(ii) możliwych ulepszeń niniejszego rozdziału, w szczególności w świetle doświadczeń i rozwoju sytuacji na innych forach międzynarodowych oraz w ramach innych umów Stron; oraz

(iii) na wniosek Strony, wdrażania wszelkich wspólnie uzgodnionych rozwiązań w odniesieniu do sporu zgodnie z sekcją D; oraz

b) opracowuje decyzje do przyjęcia lub działania do podjęcia przez Wspólną Radę na podstawie niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 11

TRANSGRANICZNY HANDEL USŁUGAMI

Artykuł 11.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „transgraniczny handel usługami" lub „transgraniczne świadczenie usług" oznacza świadczenie usług:

(i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub

(ii) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy drugiej Strony;

b) „przedsiębiorstwo" oznacza przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 1.3 (Definicje o zasięgu ogólnym) lub jego oddział lub przedstawicielstwo;

c) „przedsiębiorstwo Unii Europejskiej" lub „przedsiębiorstwo Meksyku" oznacza przedsiębiorstwo utworzone zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich lub zgodnie z prawem Meksyku, prowadzące znaczące operacje gospodarcze ([58]) odpowiednio na terytorium Unii Europejskiej lub Meksyku ([59]);

([58]) Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1) Unia Europejska uznaje, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania" z gospodarką państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 54 TFUE, jest równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych".

([59]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że oddziału lub przedstawicielstwa przedsiębiorstwa z państwa trzeciego nie uznaje się za przedsiębiorstwo Unii Europejskiej ani przedsiębiorstwo Meksyku.

przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską lub Meksykiem i kontrolowane odpowiednio przez obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku również są objęte postanowieniami niniejszego rozdziału, jeśli ich statki są zarejestrowane zgodnie z prawem odpowiednio państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku i pływają pod banderą odpowiednio tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Meksyku;

d) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej" oznacza dla każdej Strony wszelkie usługi, które nie są świadczone na zasadach komercyjnych ani w warunkach konkurencji z co najmniej jednym usługodawcą; oraz

e) „usługodawca Strony" oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo Strony inne niż oddział lub przedstawicielstwo, które zamierzają świadczyć lub świadczą usługi.

Artykuł 11.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków Strony, które mają wpływ na transgraniczny handel usługami przez usługodawców drugiej Strony. Środki te obejmują środki mające wpływ na:

a) produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż lub świadczenie usługi;

b) zakup usługi, korzystanie z niej lub jej opłacanie;

c) dostęp do usług i korzystanie, w związku ze świadczeniem usługi, z usług, co do których istnieje określony przez Strony wymóg oferowania ich publicznie, w tym z sieci dystrybucji, transportu lub sieci telekomunikacyjnych; oraz

d) ustanowienie jakiejkolwiek formy zabezpieczenia finansowego, w tym poręczenia, jako warunku świadczenia usługi.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do:

a) usług audiowizualnych;

b) krajowego kabotażu morskiego ([60]);

c) środków Strony, o ile wchodzą one w zakres stosowania rozdziału 18;

d) usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej;

e) zamówień rządowych na towary lub usługi zakupione do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży ani wykorzystania przy produkcji towaru lub świadczeniu usług przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy są one zamówieniami objętymi niniejszą Umową w rozumieniu art. 21.1 (Definicje);

([60]) W przypadku Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, do celów niniejszego rozdziału pojęcie krajowego kabotażu morskiego obejmuje: przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza; oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.
W przypadku Meksyku krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje nawigację morską prowadzoną przez każdy statek między portami lub punktami położonymi w obrębie meksykańskich stref morskich i meksykańskich wybrzeży.

f) subsydiów ([61]) lub dotacji udzielanych przez Stronę, w tym pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń wspieranych przez władze publiczne; oraz

g) przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze ([62]), innych niż:

(i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

(ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji; oraz

(iv) obsługa naziemna.

3. Art. 11.4–11.7 nie stosuje się do nowych usług określonych w załączniku VII.

Artykuł 11.3

Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągania uzasadnionych celów polityki, takich jak cele związane z ochroną zdrowia publicznego, usługami społecznymi, edukacją publiczną, bezpieczeństwem, środowiskiem, moralnością publiczną, ochroną socjalną lub ochroną konsumentów, ochroną prywatności i danych, promowaniem i ochroną różnorodności kulturowej lub konkurencją.

Artykuł 11.4

Dostęp do rynku

W sektorach lub podsektorach, w których podjęte zostały zobowiązania związane z dostępem do rynku, Strona nie może przyjmować ani utrzymać na całym swoim terytorium ani w poszczególnych jednostkach podziału administracyjnego środków, którymi nakładane są ograniczenia dotyczące:

a) liczby usługodawców, w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

b) całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych; lub

c) całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych.

Artykuł 11.5

Obecność lokalna

Strona nie może wymagać od usługodawcy drugiej Strony – jako warunku transgranicznego świadczenia usług – utworzenia ani utrzymywania przedstawicielstwa lub dowolnej formy przedsiębiorstwa na terytorium Strony, ani bycia jej rezydentem.

([61]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że subsydia objęte są rozdziałem 24 (Subsydia).

([62]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze obejmują również: wynajem statków powietrznych z załogą, usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego oraz usługi świadczone z wykorzystaniem samolotu, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takie jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, dokonywanie pomiarów, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem śmigłowca, a także inne wykonywane z powietrza usługi rolnicze, przemysłowe i inspekcyjne.

Artykuł 11.6

Traktowanie narodowe

1. Każda Strona przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach swoim własnym usługom i usługodawcom.

2. Traktowanie, które Meksyk ma przyznać na podstawie ust. 1, jest – w odniesieniu do regionalnego szczebla władzy w Meksyku – traktowaniem nie mniej korzystnym niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane w podobnych sytuacjach przez ten regionalny szczebel władzy własnym usługom i usługodawcom.

3. Traktowanie, które Unia Europejska ma przyznać na podstawie ust. 1, jest – w odniesieniu do władz państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowaniem nie mniej korzystnym niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane w podobnych sytuacjach przez te władze jego własnym usługom i usługodawcom.

Artykuł 11.7

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda Strona przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach usługom i usługodawcom pochodzącym z państwa trzeciego.

2. Ust. 1 nie należy rozumieć jako zobowiązującego Stronę do rozszerzenia na usługi i usługodawców drugiej Strony korzystniejszego traktowania wynikającego ze środków przewidujących uznanie, między innymi, norm lub kryteriów dotyczących upoważniania, licencjonowania lub certyfikacji osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej lub ze środków ostrożności.

Artykuł 11.8

Środki niespełniające wymogów i wyjątki

1. Art. 11.5–11.7 nie stosuje się do:

a) istniejących środków Strony niespełniających wymogów, utrzymanych przez:

(i) Unię Europejską, jak określono w wykazie UE w dodatku I-A do załącznika I;

(ii) władze krajowe, jak określono w wykazie danej Strony w dodatku I-A lub I-B-1 do załącznika I;

(iii) władze regionalne, jak określono w wykazie danej Strony w dodatku I-A lub I-B-2 do załącznika I; lub

(iv) władze lokalne;

b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a); lub

c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z art. 11.5–11.7 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed wprowadzeniem zmiany.

2. Art. 11.5–11.7 nie stosuje się do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie danej Strony w dodatku II-A lub II-B do załącznika II.

3. Art. 11.4 nie stosuje się do środków Strony w odniesieniu do podlegających zobowiązaniom sektorów lub podsektorów określonych w wykazie danej Strony w dodatku III-A, III-B-1 lub III-B-2 do załącznika III.

4. W terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Meksyk może powiadomić Unię Europejską o projekcie decyzji Wspólnej Rady dotyczącej zmiany dodatku I-B-2 do załącznika I oraz dodatku III-B-2 do załącznika III uwzględniającej istniejące środki niespełniające wymogów utrzymane poniżej federalnego szczebla władzy.

Unia Europejska w terminie trzech miesięcy oceni ten projekt i skonsultuje z Meksykiem ewentualne związane z nim problematyczne kwestie. Po konsultacjach Wspólna Rada przyjmie zmiany załączników, o których mowa w niniejszym ustępie. Rozpoczęcie stosowania zmienionych załączników nastąpi w dniu przyjęcia zmian.

Artykuł 11.9

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału usługodawcy drugiej Strony będącemu przedsiębiorstwem tej Strony oraz usługom tego usługodawcy, jeżeli:

a) przedsiębiorstwo jest własnością osoby państwa trzeciego lub jest przez nią kontrolowane; oraz

b) Strona odmawiająca przyjmuje lub utrzymuje środek odnoszący się do tego państwa trzeciego lub do osób fizycznych lub przedsiębiorstw pochodzących z tego państwa trzeciego, którym zakazuje się prowadzenia transakcji z tym przedsiębiorstwem lub w przypadku którego to środka doszłoby do jego naruszenia lub obejścia, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przyznane na rzecz tego przedsiębiorstwa.

ROZDZIAŁ 12

CZASOWY POBYT OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

Artykuł 12.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „przedsiębiorca” oznacza w przypadku Meksyku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który wjeżdża, bez zamiaru ustanowienie tymczasowego lub stałego miejsca zamieszkania, na terytorium Meksyku w celu:

   (i) prowadzenia handlu towarami lub świadczenia usług;

   (ii) ustanowienia inwestycji kapitału zagranicznego, rozwijania jej lub zarządzania nią;

   (iii) utrzymywania kontaktów handlowych i prowadzenia negocjacji w sprawie sprzedaży towarów i usług lub podobnej działalności;

   (iv) świadczenia, w okresie obowiązywania umowy gwarancyjnej, sprzedaży lub usługi, specjalistycznych usług w zakresie instalacji, naprawy, konserwacji, nadzoru lub szkolenia pracowników, uprzednio uzgodnionych lub uwzględnionych w ramach umowy o transferze technologii, patentach i znakach towarowych, sprzedaży sprzętu lub maszyn handlowych lub przemysłowych lub wszelkich innych procesów produkcyjnych przedsiębiorstwa mającego siedzibę na terytorium Strony;

   (v) udziału w zgromadzeniach lub sesjach zarządu legalnie działającego przedsiębiorstwa w Meksyku; lub

   (vi) promowania towarów lub usług, doradzania klientom, przyjmowania zleceń, negocjowania umów oraz prezentowania się podczas kongresów, targów, konwencji lub podobnych imprez, bądź uczestniczenia w nich;

b) „osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych” oznaczają osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony, które nie oferują ani nie świadczą usług, ani nie prowadzą działalności gospodarczej innej niż działalność wymagana do celów inwestycji i które nie otrzymują wynagrodzenia ze źródła zlokalizowanego na terytorium tej drugiej Strony;

c) „osoby świadczące usługi kontraktowe" oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez przedsiębiorstwo Strony, które nie jest agencją zajmującą się pośrednictwem pracy i pozyskiwaniem personelu ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji, nie posiada przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz zawarło umowę w dobrej wierze o świadczenie usług z usługobiorcą końcowym na terytorium tej Strony, wymagającą czasowej obecności jego pracowników na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ([63]);

d) „osoby wykonujące wolny zawód" oznaczają, w przypadku Unii Europejskiej, osoby fizyczne świadczące usługę i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Strony, które nie posiadają przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz które zawarły umowę w dobrej wierze o świadczenie usług, bez udziału agencji świadczącej usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu, z usługobiorcą końcowym na terytorium tej Strony, wymagającą ich czasowej obecności na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ([64]);

e) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa" oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez przedsiębiorstwo Strony lub są jego partnerami i które są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa Strony, w tym jednostki zależnej, oddziału lub spółki dominującej tego przedsiębiorstwa, na terytorium drugiej Strony ([65]) i które należą do jednej z poniższych kategorii:

(i) „kadra kierownicza" lub „kadra zarządzająca" oznacza osoby pracujące na wyższych stanowiskach wewnątrz przedsiębiorstwa, które przede wszystkim kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem ([66]) na terytorium drugiej Strony i podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują wytyczne głównie od organu zarządzającego lub udziałowców/akcjonariuszy przedsiębiorstwa bądź osób im równoważnych, w tym co najmniej osoby, które:

A) kierują przedsiębiorstwem lub jego działem lub inną jednostką podziału;

B) nadzorują i kontrolują pracę innych pracowników nadzoru, pracowników sprawujących funkcje specjalistyczne lub kadry kierowniczej; oraz

C) są osobiście upoważnione do naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu;

(ii) „specjaliści" oznaczają osoby pracujące w przedsiębiorstwie, które posiadają specjalistyczną wiedzę, kluczową dla obszarów działalności i technik tego przedsiębiorstwa lub zarządzania tym przedsiębiorstwem, przy ocenie której bierze się pod uwagę wiedzę specyficzną dla tego przedsiębiorstwa oraz to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji; lub

(iii) „pracownicy odbywający staż" oznaczają, w przypadku Unii Europejskiej, osoby, które od co najmniej roku są zatrudnione przez przedsiębiorstwo niebędące przedstawicielstwem, posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych i są czasowo przeniesione w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie metod lub technik biznesowych ([67]);

f) „inwestorzy" w przypadku Meksyku oznaczają osoby fizyczne pochodzące z Unii Europejskiej, które chcą wjechać do Meksyku w celu pobytu czasowego lub które przebywają już w Meksyku, i które zamierzają:

(i) poszukiwać innych możliwości inwestycyjnych;

([63]) Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. c), musi być zgodna z wymogami zawartymi w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony, na której terytorium ta umowa jest wykonywana.

([64]) Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. d), musi być zgodna z wymogami zawartymi w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony, na której terytorium ta umowa jest wykonywana.

([65]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że kadra kierownicza lub zarządzająca i specjaliści mogą być zobowiązani do wykazania swoich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia niezbędnych do pracy na rzecz przedsiębiorstwa, do którego są przeniesieni.

([66]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wprawdzie kadra kierownicza lub zarządzająca nie wykonuje bezpośrednio zadań dotyczących faktycznego świadczenia usług, może jednak, w trakcie wykonywania obowiązków polegających przede wszystkim na kierowaniu zarządzaniem przedsiębiorstwa, wykonywać zadania, jakie mogą być niezbędne do świadczenia usług.

([67]) Na przedsiębiorstwo przyjmujące może zostać nałożony wymóg przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu stażu obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. W przypadku Czech, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Węgier, Litwy oraz Austrii szkolenie musi być powiązane z uzyskanym dyplomem ukończenia studiów wyższych.

(ii) zrealizować lub nadzorować inwestycje bezpośrednie;

(iii) reprezentować przedsiębiorstwo zagraniczne lub dokonywać transakcji handlowych; lub

(iv) w ramach wykonywania zadań nadzorczych, wykonawczych lub wymagających istotnych umiejętności opracowywać lub świadczyć usługi doradcze lub kluczowe usługi techniczne ukierunkowane na działalność inwestycji, na którą przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo należące do przedsiębiorcy przeznaczyło znaczny kapitał lub jest w trakcie przeznaczania takiego kapitału; oraz

g) „osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową" oznaczają osoby fizyczne starające się o wjazd i pobyt czasowy na terytorium drugiej Strony, które nie są zaangażowane w prowadzenie sprzedaży bezpośredniej na rzecz ogółu społeczeństwa, nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium tej drugiej Strony i które należą do jednej z poniższych kategorii:

(i) „sprzedawcy biznesowi" oznaczają osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, które są przedstawicielami usługodawcy lub dostawcy towarów pochodzącego z terytorium Strony, w celu negocjowania sprzedaży usług lub towarów bądź zawarcia umowy o sprzedaż usług lub towarów w imieniu tego usługodawcy lub dostawcy, nie są zaangażowane w świadczenie usług w ramach umowy zawartej między przedsiębiorstwem, które nie jest obecne na rynku na terytorium drugiej Strony, a konsumentem przebywającym na tym terytorium, ani nie są komisantami;

(ii) „instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji" oznaczają, w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego na terytorium Unii Europejskiej, osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, posiadające specjalistyczną wiedzę niezbędną do wykonania zobowiązań umownych sprzedawcy lub leasingodawcy, świadczące usługi lub prowadzące szkolenia dla pracowników świadczących usługi, na podstawie gwarancji lub innej umowy o świadczenie usługi związanej ze sprzedażą lub leasingiem wyposażenia lub maszyn handlowych lub przemysłowych, w tym usług komputerowych i usług z nimi związanych, zakupionych lub będących przedmiotem leasingu od przedsiębiorstwa zlokalizowanego poza terytorium Unii Europejskiej, w całym okresie gwarancji lub umowy o świadczenie usług; a w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego na terytorium Meksyku, osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, świadczące specjalistyczne usługi, w tym usługi posprzedażowe lub poleasingowe, wcześniej uzgodnione lub określone w umowie o transferze technologii, patencie i w ramach znaku towarowego, sprzedaży maszyn i wyposażenia, szkolenia technicznego pracowników lub innego procesu produkcji na rzecz przedsiębiorstwa mające siedzibę w Meksyku; lub

(iii) „inne osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową" oznaczają, w przypadku Meksyku, osoby odbywające krótkoterminowe wizyty, które uczestniczą w spotkaniach administracji biznesowej, konferencjach lub targach handlowych i wykonują obowiązki kierownicze lub zarządcze w przedsiębiorstwie lub jego spółkach zależnych lub podmiotach powiązanych mających siedzibę w Meksyku.

Artykuł 12.2

Cele, zakres stosowania i postanowienia ogólne

1. Niniejszy rozdział stanowi odzwierciedlenie dążenia Stron do ułatwienia wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych Strony na terytorium drugiej Strony w celach służbowych oraz potrzeby ustanowienia w tym celu przejrzystych kryteriów.

2. Niniejszy rozdział stosuje się do środków bezpośrednio związanych z wjazdem i pobytem czasowym na terytorium drugiej Strony w celach służbowych osób fizycznych Strony, które są osobami odbywającymi wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa, inwestorami, sprzedawcami biznesowymi, osobami świadczącymi usługi kontraktowe i osobami wykonującymi wolny zawód.

3. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do środków dotyczących osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony ani do środków dotyczących obywatelstwa lub przynależności państwowej, stałego pobytu lub stałego zatrudnienia.

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub pobyt czasowy osób fizycznych na jej terytorium, w tym środków niezbędnych do ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez jej granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające drugiej Stronie na podstawie niniejszego rozdziału. Samego faktu wymagania wizy od osób fizycznych pochodzących z niektórych państw, gdy w przypadku innych państw wiza nie jest wymagana, nie uznaje się za niweczący lub naruszający korzyści wynikające z niniejszego rozdziału.

5. Każda Strona bezzwłocznie stosuje środki objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału, aby uniknąć opóźnień lub nieuzasadnionych szkód w handlu towarami lub usługami lub w działalności inwestycyjnej w ramach niniejszej Umowy.

6. Strony dążą do tego, aby opracować i przyjąć wspólne kryteria i wspólną interpretację na potrzeby wykonania niniejszego rozdziału.

7. Każda Strona zezwala, zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym postanowieniami załączników I–VI, na wjazd i pobyt czasowy w celach służbowych osób fizycznych drugiej Strony, które przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących imigracji Strony mających zastosowanie do wjazdu i pobytu czasowego,.

8. Strona może, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz w sposób niedyskryminujący, odstąpić od swoich zobowiązań dotyczących wjazdu i pobytu czasowego określonych w wykazie tej Strony w dodatku IV-A lub IV-B do załącznika IV i w dodatku V-A lub V-B do załącznika V w przypadku, gdy wjazd i pobyt czasowy osoby fizycznej drugiej Strony może mieć niekorzystny wpływ na:

a) rozstrzygnięcie zbiorowego sporu pracowniczego, który toczy się w miejscu zatrudnienia lub w planowanym miejscu zatrudnienia; lub

b) zatrudnienie osób zaangażowanych w ten spór.

Artykuł 12.3

Obowiązki wynikające z innych rozdziałów

1. Niniejszy rozdział nie nakłada na żadną Stronę obowiązku dotyczącego środków w zakresie imigracji, z wyjątkiem przypadków, gdy zostało to wyraźnie wskazane w niniejszym rozdziale.

2. Bez uszczerbku dla jakiejkolwiek decyzji, którą udzielono zezwolenia na wjazd i pobyt czasowy osobie fizycznej drugiej Strony zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym dla długości pobytu dozwolonej na podstawie takiej decyzji:

a) obowiązki określone w art. 10.6 (Dostęp do rynku), 10.7 (Traktowanie narodowe), 10.9 (Wymogi dotyczące wyników) i 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), z zastrzeżeniem art. 10.5 (Zakres stosowania), 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), 18.2 (Zakres stosowania) i 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów), w zakresie, w jakim środek ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowią one jego część oraz mają zastosowanie do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, należących do kategorii osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, a w przypadku Meksyku – inwestorów, zgodnie z definicją w art. 12.1; oraz

b) obowiązki określone w art. 11.4 (Dostęp do rynku), 11.5 i 11.6 (Traktowanie narodowe), z zastrzeżeniem art. 11.2 ust. 2 (Zakres stosowania) oraz art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), 18.2 (Zakres stosowania) i 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów) w zakresie, w jakim środek ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowią one jego część oraz mają zastosowanie do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, należących do kategorii osób świadczących usługi kontraktowe, a w przypadku Unii Europejskiej – osób wykonujących wolny zawód we wszystkich sektorach wymienionych w załączniku V oraz osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową, zgodnie z załącznikiem IV.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 2 stosuje się do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych przebywających na terytorium drugiej Strony, odbywających wizyty służbowe i należących do odpowiednich kategorii oraz świadczących usługi finansowe, jak określono w art. 18.1 (Definicje). Ust. 2 nie stosuje się do środków dotyczących udzielania zezwolenia na wjazd i pobyt czasowego osobom fizycznym Strony lub państwa trzeciego.

Artykuł 12.4

Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorzy

1. Z zastrzeżeniem art. 10.5 (Zakres stosowania) każda Strona zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jej terytorium osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych i osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa drugiej Strony zgodnie z załącznikiem IV.

2. Z zastrzeżeniem art. 10.5 (Zakres stosowania) Meksyk zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jego terytorium inwestorów zgodnie z załącznikiem IV.

3. Strona nie może przyjmować ani utrzymać, w konkretnym sektorze lub podsektorze, w jednostkach podziału regionalnego lub na obszarze całego terytorium, ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych – dotyczących całkowitej liczby osób fizycznych, którym zezwolono na wjazd i pobyt czasowy zgodnie z ust. 1 i 2,.

4. Dopuszczalna długość pobytu jest następująca ([68]):

a) w przypadku Unii Europejskiej – maksymalnie trzy lata w przypadku kadry kierowniczej lub zarządzającej i specjalistów, maksymalnie rok w przypadku pracowników odbywających staż oraz maksymalnie 90 dni w każdym okresie sześciu miesięcy w przypadku osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych; oraz

b) w przypadku Meksyku – rok w przypadku osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorów, z możliwością trzykrotnego przedłużenia jednorazowo o jeden rok oraz maksymalnie 180 dni w przypadku osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych.

5. Strony przyznają członkom rodziny osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa traktowanie zgodnie z załącznikiem 12-A.

Artykuł 12.5

Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

Z zastrzeżeniem art. 11.2 (Zakres stosowania) i załącznika IV Strona:

a) zezwala na wjazd i pobyt czasowy osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową;

([68]) Długość pobytu osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych nie ma wpływu na prawa przyznane przez Stronę obywatelom drugiej Strony na podstawie dwustronnych zwolnień z obowiązku wizowego.

b) nie może przyjmować ani utrzymać, w konkretnym sektorze, w jednostkach podziału regionalnego lub na obszarze całego terytorium, ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych – dotyczących całkowitej liczby osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową; oraz

c) nie może przyjmować ani utrzymać wymogu testu potrzeb ekonomicznych w przypadku osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową.

Artykuł 12.6

Osoby świadczące usługi kontraktowe

1. Każda Strona zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jej terytorium osób świadczących usługi kontraktowe drugiej Strony zgodnie z załącznikiem V.

2. O ile załącznik V nie stanowi inaczej, Strona nie przyjmuje ani nie utrzymuje ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych – dotyczących całkowitej liczby osób świadczących usługi kontraktowe drugiej Strony, którym zezwala się na wjazd i pobyt czasowy.

Artykuł 12.7

Osoby wykonujące wolny zawód

1. Unia Europejska zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jej terytorium osób wykonujących wolny zawód pochodzących z Meksyku zgodnie z załącznikiem V.

2. O ile załącznik V nie stanowi inaczej, Unia Europejska nie przyjmuje ani nie utrzymuje ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych – dotyczących całkowitej liczby osób wykonujących wolny zawód pochodzących z Meksyku, którym zezwala się na wjazd i pobyt czasowy.

Artykuł 12.8

Przejrzystość

1. Każda Strona udostępnia publicznie informacje na temat wymogów i procedur dotyczących wjazdu i pobytu czasowego, w tym odpowiednie formularze i dokumenty oraz materiały wyjaśniające, które umożliwią zainteresowanym osobom drugiej Strony zapoznanie się z obowiązującymi wymogami i procedurami.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, obejmują w stosownych przypadkach, informacje na temat:

a) kategorii wiz, pozwoleń lub podobnych rodzajów zezwolenia w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego;

b) wymaganych dokumentów oraz warunków, jakie należy spełnić;

c) sposobu złożenia wniosku i możliwości jego złożenia, na przykład w urzędzie konsularnym lub przez internet;

d) opłat za wniosek oraz orientacyjnego terminu rozpatrzenia wniosku;

e) maksymalnego okresu pobytu nad podstawie każdego rodzaju zezwolenia opisanego w lit. a);

f) warunków możliwego przedłużenia lub odnowienia;

g) przepisów dotyczących towarzyszących osób pozostających na utrzymaniu;

h) dostępnych procedur kontroli i odwołania; oraz

i) odpowiednich przepisów o zasięgu ogólnym odnoszących się do wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych.

Artykuł 12.9

Rozstrzyganie sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 w odniesieniu do odmowy udzielenia zezwolenia na wjazd i pobyt czasowy na podstawie niniejszego rozdziału, chyba że sprawa dotyczy powtarzającej się praktyki.

ROZDZIAŁ 13

REGULACJE WEWNĘTRZNE

Artykuł 13.1

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę odnoszących się do wymogów w zakresie licencjonowania i wymogów dotyczących kwalifikacji oraz procedur licencjonowania i procedur kwalifikacyjnych, a także norm technicznych ([69]), mających wpływ na handel usługami lub prowadzenie innej działalności gospodarczej, w odniesieniu do której Strona podjęła zobowiązanie zgodnie z art. 10.6 (Dostęp do rynku), 10.7 (Traktowanie narodowe), 11.4 (Dostęp do rynku) lub 11.6 (Traktowanie narodowe), z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń lub kwalifikacji określonych w wykazie Strony zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) i 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki).

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu, art. 13.6 stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę odnoszących się do wymogów w zakresie licencjonowania i wymogów dotyczących kwalifikacji oraz procedur licencjonowania i procedur kwalifikacyjnych, a także norm technicznych, mających wpływ na handel usługami lub prowadzenie innej działalności gospodarczej.

3. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę objętych rozdziałem 18.

Artykuł 13.2

Opracowywanie środków

Strona, która przyjmuje lub utrzymuje środki odnoszące się do wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania oraz wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych:

a) zapewnia, aby środki te były oparte na jasnych, obiektywnych i przejrzystych kryteriach ([70]);

b) zapewnia, aby właściwy organ podejmował decyzje i wykonywał je w sposób niezależny;

c) zapewnia, aby procedury same w sobie nie stanowiły nadmiernej przeszkody w spełnieniu wymogów;

d) zapewnia, aby procedury były bezstronne i odpowiednie w celu wykazania przez wnioskodawców spełnienia ewentualnych wymogów; oraz

e) nie wymaga od wnioskodawcy, w zakresie, w jakim jest to możliwe, zwrócenia się do więcej niż jednego właściwego organu w odniesieniu do każdego wniosku o udzielenie zezwolenia ([71]).

([69]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku środków dotyczących norm technicznych, niniejszy rozdział stosuje się tylko do środków mających wpływ na handel usługami.

([70]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że właściwe organy mogą ocenić wagę przyznaną poszczególnym kryteriom, które mogą obejmować kompetencje, zdolność do świadczenia usług lub wykonywania innej działalności gospodarczej oraz potencjalny wpływ decyzji o udzieleniu zezwolenia na zdrowie lub środowisko.

([71]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może wymagać złożenia wielu wniosków o udzielenie zezwolenia, jeżeli usługa lub inna działalność gospodarcza pozostaje we właściwości wielu właściwych organów.

Artykuł 13.3

Stosowanie środków

Jeżeli do celów świadczenia usług lub prowadzenia innej działalności gospodarczej wymagane jest uzyskanie zezwolenia, właściwe organy Strony:

a) umożliwiają wnioskodawcy, w zakresie, w jakim jest to możliwe, złożenie wniosku w dowolnym momencie;

b) wyznaczają stosowny termin na złożenie wniosku, jeżeli istnieją konkretne terminy dotyczące wniosków;

c) planują przeprowadzenie egzaminów w odpowiednich odstępach czasu, jeżeli są one wymagane, oraz zapewniają stosowny termin umożliwiający wnioskodawcy złożenie wniosku o przystąpienie do egzaminu;

d) dążą do przyjmowania wniosków w formie elektronicznej, biorąc pod uwagę swoje konkurencyjne priorytety i ograniczenia zasobów;

e) dopuszczają uwierzytelnione zgodnie z prawem danej Strony kopie dokumentów w miejsce oryginałów dokumentów, chyba że przedstawienie oryginałów dokumentów jest wymagane do ochrony integralności procesu udzielania zezwoleń;

f) zapewniają, aby opłaty za udzielenie zezwolenia ([72]) pobierane przez właściwe organy były stosowne, przejrzyste oraz nie stanowiły same w sobie ograniczenia dla świadczenia danej usługi lub prowadzenia innej działalności gospodarczej;

g) wskazują, w zakresie, w jakim jest to możliwe, orientacyjne ramy czasowe rozpatrywania wniosku;

h) sprawdzają bez zbędnej zwłoki, w zakresie, w jakim jest to możliwe, kompletność wniosku złożonego do rozpatrzenia zgodnie z prawem Strony;

i) jeżeli wniosek zostanie uznany za kompletny do celów rozpatrzenia na podstawie prawa danej Strony, zapewniają, aby rozpatrzenie wniosku zostało zakończone, a wnioskodawca został poinformowany o decyzji w stosownym terminie po złożeniu wniosku, w miarę możliwości na piśmie ([73]);

j) na wniosek wnioskodawcy udzielają bez zbędnej zwłoki informacji dotyczących statusu wniosku;

k) jeżeli wniosek zostanie uznany za niekompletny do celów rozpatrzenia na podstawie prawa danej Strony, w stosownym terminie i w zakresie, w jakim jest to możliwe:

   (i) informują wnioskodawcę, że wniosek jest niekompletny;

   (ii) na wniosek wnioskodawcy udzielają wytycznych, w których wyjaśniają, dlaczego wniosek uznano za niekompletny;

([72]) Opłaty za zezwolenie obejmują opłaty licencyjne i opłaty związane z procedurami kwalifikacyjnymi; nie obejmują one opłat z tytułu eksploatacji zasobów naturalnych, płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących środków dotyczących przyznania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

([73]) Właściwe organy mogą spełnić ten wymóg, informując uprzednio wnioskodawcę na piśmie, między innymi za pomocą opublikowanego środka, że brak odpowiedzi po upływie określonego czasu od dnia złożenia wniosku wskazuje odpowiednio na akceptację lub odrzucenie wniosku. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że informowanie na piśmie może obejmować informacje przekazywane w formie elektronicznej.

(iii) zapewniają wnioskodawcy możliwość ([74]) przedłożenia dodatkowych informacji wymaganych do uzupełnienia wniosku; oraz

(iv) jeżeli żadne z powyższych działań nie jest możliwe, a wniosek zostanie odrzucony z powodu niekompletności, zapewniają, aby wnioskodawca został o tym poinformowany w stosownym terminie;

l) jeżeli wniosek zostanie odrzucony, informują wnioskodawcę, w zakresie, w jakim jest to możliwe, z własnej inicjatywy albo na wniosek wnioskodawcy, o przyczynach odrzucenia wniosku, a także, w stosownych przypadkach, o procedurach ponownego złożenia wniosku; oraz

m) zapewniają, aby zezwolenie, po jego udzieleniu, stało się skuteczne bez zbędnej zwłoki, z zastrzeżeniem obowiązujących warunków.

Artykuł 13.4

Ograniczona liczba licencji

1. Jeżeli liczba dostępnych licencji na daną działalność jest ograniczona z powodu braku dostępnych zasobów naturalnych lub możliwości technicznych, Strona stosuje procedurę wyboru wobec potencjalnych kandydatów, która zapewnia pełne gwarancje bezstronności i przejrzystości, w tym w szczególności odpowiednie informowanie o rozpoczęciu, przeprowadzeniu i zakończeniu procedury.

2. Ustanawiając zasady procedury wyboru, Strona może wziąć pod uwagę uzasadnione cele polityki, w tym względy zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony konsumentów, konkurencji, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Artykuł 13.5

Normy techniczne

Każda Strona zachęca swoje właściwe organy, aby przyjmując normy techniczne, przyjmowały normy techniczne opracowane w drodze otwartych i przejrzystych procesów, a także zachęca każdy organ wyznaczony do opracowania norm technicznych, aby czynił to w drodze otwartych i przejrzystych procesów.

Artykuł 13.6

Przejrzystość

Strona, która wymaga zezwolenia na świadczenie usługi lub prowadzenie innej działalności gospodarczej, zapewnia usługodawcom lub osobom zamierzającym świadczyć usługi oraz osobom prowadzącym i zamierzającym prowadzić inną działalność gospodarczą informacje niezbędne do spełnienia wymogów i procedur dotyczących uzyskania, zachowania, zmiany i przedłużenia takiego zezwolenia. Jeżeli takie informacje istnieją, obejmują one:

a) opłaty za zezwolenie;

b) dane kontaktowe odpowiednich właściwych organów;

c) procedury odwoławcze lub kontrolne w odniesieniu do decyzji dotyczących wniosków;

d) procedury monitorowania lub egzekwowania zgodności z warunkami licencji;

([74]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taka możliwość nie wymaga od właściwego organu przedłużenia terminów.

e) możliwości udziału obywateli, na przykład w formie wysłuchania lub zgłoszenia uwag;

f) orientacyjne ramy czasowe rozpatrywania wniosku;

g) wymogi i procedury; oraz

h) obowiązujące normy techniczne.

Artykuł 13.7

Przegląd

Od wejścia w życie zasad dodatkowych opracowanych zgodnie z art. VI ust. 4 GATS Strony dokonują przeglądu tych zasad. Jeżeli w wyniku przeglądu okaże się, że zasady te przyczyniłyby się do ulepszenia niniejszej Umowy, Strony ustalą, czy należy je włączyć do niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 14

WZAJEMNE UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Artykuł 14.1

Postanowienia ogólne

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie wymagania od osób fizycznych posiadania niezbędnych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego wymaganych na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.

2. Każda Strona zachęca odpowiednie organizacje zawodowe lub, w stosownych przypadkach, organy na swoim terytorium do opracowania wspólnych zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych i przekazania ich Podkomitetowi ds. Usług i Inwestycji ustanowionemu na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. h).

3. Wspólne zalecenia, o których mowa w ust. 2, muszą być poparte dowodami dotyczącymi:

a) wartości ekonomicznej planowanego porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych (zwanego dalej „porozumieniem w sprawie wzajemnego uznawania"); oraz

b) zgodności odpowiednich systemów, tj. zakresu, w jakim stosowane przez każdą Stronę kryteria dotyczące zezwoleń i licencjonowania są ze sobą zgodne.

4. Podkomitet dokonuje przeglądu każdego wspólnego zalecenia w stosownym terminie po jego otrzymaniu.

5. Jeżeli wspólne zalecenie jest zgodne z niniejszą Umową, Strony podejmują niezbędne kroki w celu wynegocjowania – w stosownych przypadkach – za pośrednictwem swoich właściwych organów lub wyznaczonych osób uprawnionych przez Stronę, porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania. W stosownych przypadkach Wspólna Rada może w drodze decyzji przyjąć ustalenia dotyczące wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych.

6. Podczas negocjowania porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania lub opracowywania wspólnych zaleceń zachęca się odpowiednio Strony lub właściwe organizacje zawodowe lub organy zawodowe do przestrzegania wytycznych dotyczących negocjacji porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania określonych w załączniku 14-A.

ROZDZIAŁ 15

USŁUGI DORĘCZANIA

Artykuł 15.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „usługi doręczania” oznaczają usługi pocztowe i kurierskie lub usługi ekspresowe, które obejmują przyjmowanie, sortowanie, transport i doręczanie przesyłek pocztowych;

b) „usługi doręczania ekspresowego” oznaczają przyjmowanie, sortowanie, transport i doręczanie przesyłek pocztowych z większą szybkością i niezawodnością i mogą obejmować elementy stanowiące wartość dodaną, takie jak: odbieranie przesyłek z miejsca pochodzenia, doręczenie osobiste do adresata, śledzenie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie przewozu lub potwierdzenie odbioru;

c) „usługi w zakresie przesyłek ekspresowych” oznaczają usługi międzynarodowego doręczania ekspresowego świadczone za pośrednictwem organizacji społecznej zrzeszającej wyznaczonych operatorów pocztowych w ramach Światowego Związku Pocztowego (UPU), takiej jak EMS Cooperative;

d) „licencja” oznacza zezwolenie przyznane indywidualnemu usługodawcy przez organ regulacyjny, w którym określa się procedury, obowiązki i wymogi właściwe dla sektora usług doręczania;

e) „przesyłka pocztowa” oznacza przesyłkę o wadze do 31,5 kg opatrzoną adresem w ostatecznej formie, w której ma ją przewozić podmiot świadczący usługi doręczania, publiczny lub prywatny, i może obejmować takie przesyłki jak list, paczka, gazeta lub katalog;

f) „monopol pocztowy” oznacza wyłączne prawo do świadczenia określonych usług doręczania na terytorium Strony, zgodnie z prawem tej Strony; oraz

g) „usługa powszechna” oznacza stałe świadczenie usług doręczania o określonej jakości, zgodnie z prawem Strony, we wszystkich punktach na terytorium Strony, w przystępnych cenach dla wszystkich użytkowników.

Artykuł 15.2

Cel

W niniejszym rozdziale określono zasady dotyczące ram regulacyjnych właściwych dla wszystkich usług doręczania.

Artykuł 15.3

Usługa powszechna

1. Każda Strona ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki pragnie przyjąć lub utrzymać, oraz realizuje ten obowiązek w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i neutralny w odniesieniu do wszystkich dostawców podlegających temu obowiązkowi.

2. Jeżeli Strona wymaga, aby usługi w zakresie przychodzących przesyłek ekspresowych były świadczone na zasadzie usługi powszechnej, nie może traktować tych usług w sposób uprzywilejowany w stosunku do innych usług międzynarodowego doręczania ekspresowego.

Artykuł 15.4

Finansowanie usługi powszechnej

1. Strona nie może nakładać opłat lub innych należności za świadczenie usług niebędących usługą powszechną w celu finansowania świadczenia usługi powszechnej.

2. Ust. 1 nie stosuje się do środków podatkowych o zastosowaniu ogólnym ani opłat administracyjnych.

Artykuł 15.5

Zapobieganie praktykom zakłócającym prawidłowe funkcjonowanie rynku

Każda Strona zapewnia, aby dostawca usług doręczania podlegający obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub posiadający monopol pocztowy nie podejmował praktyk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rynku, takich jak:

a) wykorzystanie przychodów z tytułu świadczenia takiej usługi do subsydiowania skrośnego usługi doręczania ekspresowego lub innej usługi niebędącej powszechną usługą doręczania; oraz

b) stosowanie nieuzasadnionego rozróżnienia między klientami, takimi jak przedsiębiorstwa, podmioty wysyłające przesyłki masowe czy konsolidatorzy, w zakresie opłat lub innych warunków świadczenia usług doręczania wchodzących w zakres obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub monopolu pocztowego.

Artykuł 15.6

Licencje

1. Strona wymagająca licencji na świadczenie usług doręczania udostępnia publicznie:

a) wszystkie wymogi w zakresie licencjonowania oraz czas, jaki jest potrzebny do podjęcia decyzji w sprawie wniosku o licencję; oraz

b) warunki dotyczące licencji.

2. Procedury, obowiązki i wymogi dotyczące licencji muszą być przejrzyste, niedyskryminujące i oparte na obiektywnych kryteriach.

3. Strona zapewnia, aby wnioskodawcę poinformowano na piśmie o przyczynach odmowy przyznania licencji.

Artykuł 15.7

Niezależność organu regulacyjnego

1. Każda Strona ustanawia lub utrzymuje organy regulacyjne, które muszą być niezależne pod względem prawnym i funkcjonalnym od dostawców usług doręczania. Strona, która zachowuje własność lub kontrolę nad przedsiębiorstwem świadczącym usługi doręczania, zapewnia skuteczne oddzielenie strukturalne funkcji regulacyjnych od działalności związanej z własnością lub kontrolą.

2. Każda Strona zapewnia, aby organy regulacyjne, o których mowa w ust. 1, wykonywały swoje zadania w sposób przejrzysty i terminowy oraz dysponowały odpowiednimi zasobami finansowymi i ludzkimi, aby wykonywać powierzone im zadania.

3. Decyzje organu regulacyjnego i stosowane przez niego procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

ROZDZIAŁ 16

USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

Artykuł 16.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „urządzenia towarzyszące” oznaczają usługi, infrastrukturę fizyczną oraz inne urządzenia związane z siecią lub usługą telekomunikacyjną, które umożliwiają lub wspierają świadczenie usług za pośrednictwem tej sieci lub usługi lub są w stanie to robić;

b) „użytkownik końcowy” oznacza konsumenta końcowego lub abonenta publicznej usługi telekomunikacyjnej, włącznie z usługodawcą innym niż dostawca publicznych usług telekomunikacyjnych;

c) „infrastruktura podstawowa” oznacza infrastrukturę publicznej sieci lub usługi telekomunikacyjnej, która:

(i) jest dostarczana wyłącznie lub głównie przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz

(ii) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie jest łatwa do zastąpienia w celu świadczenia usługi;

d) „wzajemne połączenie” oznacza połączenie publicznych sieci telekomunikacyjnych dostawców oferujących publiczne usługi telekomunikacyjne celem umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy komunikacji z użytkownikami innego dostawcy oraz dostęp do usług świadczonych przez dowolnego dostawcę, który jest powiązany z siecią lub ma do niej dostęp;

e) „komunikacja wewnątrz przedsiębiorstwa” oznacza telekomunikację, za pośrednictwem której przedstawiciele przedsiębiorstwa komunikują się ze sobą w ramach tego przedsiębiorstwa lub w ramach jego jednostek zależnych, oddziałów oraz, z zastrzeżeniem prawa danej Strony, podmiotów powiązanych, ale nie obejmuje usług komercyjnych lub niekomercyjnych, które są świadczone przedsiębiorstwom niebędącym powiązanymi jednostkami zależnymi, oddziałami ani podmiotami powiązanymi lub które są oferowane klientom lub potencjalnym klientom ([75]);

f) „łącza dzierżawione” oznaczają usługi lub urządzenia telekomunikacyjne, w tym o charakterze wirtualnym lub niefizycznym, pomiędzy co najmniej dwoma wyznaczonymi punktami, które zostały wydzielone do specjalnego użytku przez użytkownika lub są dla niego dostępne;

g) „licencja” oznacza wszelkie zezwolenia, jakich Strona może wymagać od osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa, zgodnie ze swoim prawem, do oferowania usługi telekomunikacyjnej, w tym między innymi koncesje, pozwolenia, rejestracje lub zgłoszenia;

h) „główny dostawca” oznacza dostawcę sieci lub usług telekomunikacyjnych, który może w sposób istotny wpłynąć na warunki uczestnictwa, mając na uwadze cenę i podaż, na właściwym rynku publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych w wyniku kontroli nad infrastrukturą podstawową lub wykorzystania swojej pozycji na tym rynku;

i) „element sieci” oznacza obiekt lub sprzęt wykorzystywany do świadczenia usług telekomunikacyjnych, w tym cechy, funkcje i możliwości zapewniane przez ten obiekt lub sprzęt;

([75]) Do celów niniejszej definicji pojęcia „jednostki zależne”, „oddziały” oraz, w stosownych przypadkach, „podmioty powiązane” mają dla danej Strony znaczenie określone przez prawo tej Strony.

j) „niedyskryminujący” oznacza zgodny z zasadą największego uprzywilejowania, zdefiniowaną w art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) i art. 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), oraz z zasadą traktowania narodowego, zdefiniowaną w art. 10.7 (Traktowanie narodowe) i art. 11.6 (Traktowanie narodowe), a także przyznający traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane jakiemukolwiek innemu użytkownikowi podobnych publicznych usług telekomunikacyjnych w podobnych sytuacjach, w tym w odniesieniu do terminowości;

k) „możliwość przeniesienia numeru” oznacza możliwość zachowania przez użytkownika końcowego publicznych usług telekomunikacyjnych, który zgłasza taką chęć, tego samego numeru telefonu, w tym samym miejscu w przypadku numeru stacjonarnego, przy zmianie pomiędzy tymi samymi kategoriami dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych;

l) „publiczna sieć telekomunikacyjna” oznacza sieć telekomunikacyjną wykorzystywaną do świadczenia publicznych usług telekomunikacyjnych pomiędzy punktami zakończenia sieci;

m) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza usługę telekomunikacyjną oferowaną ogółowi społeczeństwa;

n) „ramowa oferta o dostępie telekomunikacyjnym w zakresie rozpoczynania połączeń, zakańczania połączeń oraz hurtowego dostępu do sieci” oznacza ofertę o dostępie telekomunikacyjnym złożoną przez głównego dostawcę, która jest publicznie dostępna, tak aby każdy dostawca publicznych usług telekomunikacyjnych skłonny przyjąć tę ofertę mógł na tej podstawie uzyskać wzajemne połączenie z głównym dostawcą;

o) „telekomunikacja” oznacza przesyłanie i odbiór sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;

p) „sieć telekomunikacyjna” oznacza systemy przesyłowe oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routingowe oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają telekomunikację;

q) „telekomunikacyjny organ regulacyjny” oznacza organ lub organy odpowiedzialne za regulację sieci i usług telekomunikacyjnych objętych niniejszym rozdziałem;

r) „usługa telekomunikacyjna” oznacza usługę, która polega całkowicie lub głównie na przesyłaniu i odbiorze sygnałów za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych, w tym za pośrednictwem sieci używanych do nadawania, ale nie obejmuje usług polegających na zapewnianiu treści przesyłanej za pośrednictwem sieci i usług telekomunikacyjnych lub sprawowaniu kontroli redakcyjnej nad taką treścią;

s) „usługa powszechna” oznacza minimalny zestaw usług, które muszą być dostępne dla wszystkich użytkowników na terytorium Strony, a których zakres określany jest przez tę Stronę; oraz

t) „użytkownik” oznacza konsumenta lub usługodawcę korzystającego z publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych.

Artykuł 16.2

Zakres stosowania i zasady ram regulacyjnych

1. W niniejszym rozdziale określono zasady ram regulacyjnych dotyczących udostępniania sieci telekomunikacyjnych i świadczenia usług telekomunikacyjnych, zliberalizowane na podstawie rozdziału 10 (Inwestycje) i rozdziału 11 (Transgraniczny handel usługami), przy czym rozdział ten stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę, które mają wpływ na publiczne usługi telekomunikacyjne.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego rozdziału nie stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę, które mają wpływ na usługi związane z zapewnianiem lub wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci lub usług telekomunikacyjnych.

Artykuł 16.3

Telekomunikacyjny organ regulacyjny

1. Każda Strona zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od dostawców publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych lub urządzeń telekomunikacyjnych. W celu zapewnienia niezależności i bezstronności telekomunikacyjnych organów regulacyjnych każda Strona zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny nie posiadał interesów finansowych ani nie pełnił funkcji operacyjnych lub zarządczych u żadnego dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych lub urządzeń telekomunikacyjnych. Strona, która zachowuje własność lub kontrolę nad dostawcami sieci lub usług telekomunikacyjnych, zapewnia skuteczny strukturalny rozdział funkcji regulacyjnej od działań związanych z własnością lub kontrolą.

2. Każda Strona zapewnia bezstronność decyzji i procedur regulacyjnych swojego telekomunikacyjnego organu regulacyjnego związanych z niniejszym rozdziałem w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

3. Każda Strona zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny działał niezależnie i nie zwracał się o polecenia do jakiegokolwiek innego organu ani nie przyjmował od niego poleceń w związku z wykonywaniem zadań powierzonych mu na mocy prawa danej Strony w celu egzekwowania obowiązków określonych w art. 16.5, 16.6, 16.7, 16.9 i 16.10.

4. Każda Strona zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny posiadał uprawnienia regulacyjne, a także odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie do wykonywania zadań powierzonych mu w celu egzekwowania obowiązków określonych w niniejszym rozdziale. Uprawnienia takie muszą być wykonywane w sposób przejrzysty i terminowy. Zadania telekomunikacyjnego organu regulacyjnego są podawane do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone większej liczbie organów.

5. Każda Strona przyznaje swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do zapewniania, aby dostawcy sieci lub usług telekomunikacyjnych przekazywali mu bezzwłocznie, na jego wniosek, wszystkie informacje, w tym informacje finansowe, które są niezbędne do umożliwienia telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu wykonywania jego zadań zgodnie z niniejszym rozdziałem. Uzyskane informacje przetwarza się zgodnie z obowiązującymi wymogami Stron w zakresie poufności.

6. Każda Strona zapewnia, aby użytkownik lub dostawca sieci lub usług telekomunikacyjnych, którego dotyczy decyzja telekomunikacyjnego organu regulacyjnego, miał prawo odwołać się od tej decyzji do organu, który jest niezależny od telekomunikacyjnego organu regulacyjnego i innych stron, których dotyczy decyzja ([76]). Do czasu zakończenia tego postępowania decyzja telekomunikacyjnego organu regulacyjnego pozostaje w mocy, chyba że zgodnie z prawem zainteresowanej Strony zostaną zastosowane środki tymczasowe.

([76]) W przypadku Meksyku odwołanie od zasad ogólnych, działań lub zaniechań Komisji Regulacyjnej ds. Telekomunikacji (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones – CRT) przysługuje wyłącznie w drodze rozprawy pośredniej *amparo* przed sądami federalnymi specjalizującymi się w sprawach dotyczących konkurencji, radiofonii i telekomunikacji, przy czym takie zasady, działania i zaniechania nie mogą stanowić przedmiotu nakazu zawieszenia.

Artykuł 16.4

Procedury licencjonowania

1. Jeżeli Strona wymaga od dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych posiadania licencji, Strona zapewnia podanie do wiadomości publicznej następujących informacji:

a) rodzaje usług telekomunikacyjnych wymagających licencji;

b) wszystkie stosowane przez nią kryteria i procedury licencjonowania;

c) czas, jaki zwykle jest potrzebny do podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie licencji; oraz

d) warunki ogólne mające zastosowanie do licencji.

2. Strona wymagająca od dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych posiadania licencję podejmuje decyzję o przyznaniu licencji w stosownym terminie, tak aby umożliwić dostawcy rozpoczęcie udostępniania sieci lub usług telekomunikacyjnych bez zbędnej zwłoki.

3. Wszelkie kryteria licencjonowania, obowiązujące procedury oraz obowiązki lub warunki, jeżeli je nałożono, muszą być związane ze świadczonymi usługami telekomunikacyjnymi i być obiektywne, proporcjonalne, przejrzyste i niedyskryminujące.

4. Każda Strona zapewnia, aby wnioskodawca lub licencjobiorca otrzymał, w ramach wymogu proceduralnego lub na wniosek, pisemne uzasadnienie:

a) odmowy udzielenia licencji;

b) nałożenia na licencję warunków lub obowiązków specyficznych dla dostawcy;

c) cofnięcia licencji; lub

d) odmowy przedłużenia licencji.

5. Opłaty administracyjne nakładane na dostawców muszą być obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące i proporcjonalne do zasadnych kosztów administracyjnych poniesionych w związku z zarządzaniem, kontrolą i egzekwowaniem obowiązków określonych w niniejszym rozdziale ([77]).

Artykuł 16.5

Wzajemne połączenie

Każda Strona zapewnia, aby dostawca publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych miał prawo oraz – na wniosek innego dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych – obowiązek negocjowania wzajemnych połączeń na potrzeby udostępniania publicznych sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych.

([77]) Opłaty administracyjne nie obejmują opłat za prawa do korzystania z ograniczonych zasobów ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

Artykuł 16.6

Dostęp do publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie z nich

1. Każda Strona zapewnia, aby wszyscy usługodawcy pochodzący z terytorium drugiej Strony mieli dostęp, na stosownych i niedyskryminujących warunkach i zasadach, do publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych oraz możliwość korzystania z nich, włącznie z łączami dzierżawionymi, oferowanymi na jej terytorium lub transgranicznie, w celu świadczenia usług zliberalizowanych zgodnie z rozdziałami 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Obowiązek ten wykonuje się, między innymi, przestrzegając postanowień ust. 2–6.

2. Każda Strona zapewnia, aby usługodawca drugiej Strony mógł:

a) nabywać lub dzierżawić i przyłączać urządzenie końcowe lub inny sprzęt łączący się z publiczną siecią telekomunikacyjną;

b) świadczyć usługi na rzecz pojedynczych lub wielu użytkowników końcowych za pośrednictwem łączy dzierżawionych lub własnych;

c) łączyć prywatne łącza dzierżawione lub własne łącza z publicznymi sieciami i usługami telekomunikacyjnymi lub z łączami dzierżawionymi lub własnymi innych usługodawców; oraz

d) korzystać z wybranych przez usługodawcę protokołów operacyjnych przy świadczeniu usług innych niż te, które są niezbędne do zapewnienia ogółowi społeczeństwa dostępności usług telekomunikacyjnych.

3. Każda Strona zapewnia, aby usługodawcy drugiej Strony mogli korzystać z publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych w celu przekazywania informacji na jej terytorium lub transgranicznie, w tym do komunikacji wewnątrz przedsiębiorstwa takich usługodawców, oraz w celu dostępu do informacji przechowywanych na terytorium Strony w bazach danych lub w inny sposób w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego.

4. Niezależnie od ust. 3 Strona może przyjąć lub utrzymać takie środki, jakie uważa za niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i poufności informacji, z zastrzeżeniem wymogu, że środki te nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie w handlu usługami.

5. Każda Strona zapewnia, aby na dostęp do publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie z nich nie były nakładane inne warunki niż warunki, które są niezbędne do:

a) zabezpieczenia obowiązków świadczenia usług publicznych przez dostawców publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, w szczególności ich zdolności do powszechnego udostępnienia publicznych usług telekomunikacyjnych; lub

b) ochrony integralności technicznej publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych.

6. Pod warunkiem że spełniono kryteria określone w ust. 5, warunki dostępu do publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z nich mogą obejmować:

a) ograniczenia dotyczące odprzedaży lub wspólnego korzystania z tych usług;

b) wymóg stosowania określonych interfejsów technicznych, w tym protokołów interfejsów, do celów związanych z wzajemnym połączeniem z tymi sieciami i usługami;

c) w razie potrzeby wymogi dotyczące interoperacyjności tych usług oraz zachęcenia do osiągnięcia celów określonych w art. 16.18;

d) homologację typu urządzeń końcowych lub innych urządzeń łączących się z siecią oraz wymogi techniczne wiążące się z przyłączeniem takich urządzeń do tych sieci;

e) ograniczenia dotyczące wzajemnych połączeń prywatnych łączy dzierżawionych lub własnych łączy z tymi sieciami lub usługami telekomunikacyjnymi lub z łączami dzierżawionymi lub własnymi innych usługodawców; lub

f) wymogi w zakresie powiadamiania, rejestrowania i licencjonowania.

Artykuł 16.7

Rozstrzyganie sporów w zakresie telekomunikacji

1. Każda Strona zapewnia, aby w przypadku sporu powstałego między dostawcami sieci lub usług telekomunikacyjnych w związku z prawami i obowiązkami określonymi w niniejszym rozdziale właściwy telekomunikacyjny organ regulacyjny Strony wydał, na wniosek jednej ze stron uczestniczących w sporze, w ramach czasowych przewidzianych w przepisach prawa tej Strony, wiążącą decyzję rozstrzygającą spór.

2. Każda Strona zapewnia, aby decyzja wydana przez telekomunikacyjny organ regulacyjny została podana do wiadomości publicznej z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony tajemnicy handlowej. Każda Strona zapewnia, aby strony uczestniczące w sporze otrzymały pełne uzasadnienie decyzji i miały prawo odwołać się od niej zgodnie z art. 16.3 ust. 6.

3. Ust. 1 i 2 nie wykluczają wniesienia skargi do organów sądowych przez stronę uczestniczącą w sporze ([78]).

Artykuł 16.8

Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje odpowiednie środki w celu uniemożliwienia dostawcom publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, którzy pojedynczo lub wspólnie są głównymi dostawcami, rozpoczęcia lub kontynowania stosowania praktyk antykonkurencyjnych.

2. Praktyki antykonkurencyjne, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym subsydiowaniu skrośnym;

b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach; oraz

c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie dostawcom innych usług informacji technicznych dotyczących infrastruktury podstawowej oraz informacji istotnych z handlowego punktu widzenia, które są niezbędne do świadczenia przez nich usług.

([78]) W przypadku Meksyku odwołanie od zasad ogólnych, działań lub zaniechań Komisji Regulacyjnej ds. Telekomunikacji (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones – CRT) przysługuje wyłącznie w drodze rozprawy pośredniej *amparo* przed sądami federalnymi specjalizującymi się w sprawach dotyczących konkurencji, radiofonii i telekomunikacji, przy czym takie zasady, działania i zaniechania nie mogą stanowić przedmiotu nakazu zawieszenia.

Artykuł 16.9

Wzajemne połączenie z głównymi dostawcami

1. Każda Strona zapewnia, aby główni dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych na jej terytorium udostępniali wzajemne połączenie z dostawcami publicznych usług telekomunikacyjnych drugiej Strony:

a) w dowolnym punkcie sieci głównego dostawcy, w którym taki dostęp jest technicznie możliwy;

b) na niedyskryminujących warunkach, w tym dotyczących stawek, norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji;

c) przy zachowaniu jakości nie niższej niż w przypadku podobnych własnych usług lub podobnych usług świadczonych przez własne jednostki zależne lub inne podmioty powiązane;

d) w sposób terminowy oraz na takich warunkach – w tym dotyczących stawek ([79]), norm technicznych i specyfikacji – które są przejrzyste, stosowne, uwzględniają wykonalność ekonomiczną oraz są w wystarczającym stopniu rozdzielone, tak aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych nie musieli płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, których nie potrzebują do świadczenia usługi; oraz

e) na wniosek, w punktach innych niż punkty zakończenia sieci oferowane większości użytkowników, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.

2. Każda Strona zapewnia, aby główny dostawca na jej terytorium udostępniał publicznie w razie potrzeby:

a) ramową ofertę o dostępie telekomunikacyjnym w zakresie rozpoczynania połączeń, zakańczania połączeń oraz hurtowego dostępu do sieci lub inną standardową ofertę dotyczącą wzajemnego połączenia, zawierającą warunki i stawki oferowane zazwyczaj przez głównego dostawcę dostawcom publicznych usług telekomunikacyjnych; lub

b) warunki obowiązującej umowy o wzajemnym połączeniu.

3. Każda Strona udostępnia publicznie obowiązujące na jej terytorium procedury dotyczące negocjacji w sprawie wzajemnego połączenia z głównym dostawcą.

Artykuł 16.10

Dostęp do infrastruktury podstawowej

1. Każda Strona zapewnia, aby główny dostawca na jej terytorium udostępniał swoją infrastrukturę podstawową dostawcom publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych na stosownych, przejrzystych i niedyskryminujących warunkach na podstawie ogólnodostępnej oferty w celu świadczenia publicznych usług telekomunikacyjnych, z wyjątkiem przypadków, gdy na podstawie zgromadzonych faktów i oceny warunków rynkowych przeprowadzonej przez telekomunikacyjny organ regulacyjny dostęp taki nie jest konieczny do osiągnięcia efektywnej konkurencji. Infrastruktura podstawowa głównego dostawcy może obejmować elementy sieci, usługi w zakresie łączy dzierżawionych i urządzenia towarzyszące.

2. Każda Strona przyznaje swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do ustalenia niezbędnej infrastruktury podstawowej, która musi być udostępniona na jej terytorium przez głównego dostawcę, oraz zakresu, w jakim ta infrastruktura podstawowa ma być rozdzielona. Takie ustalenie musi się opierać między innymi na dążeniu do osiągnięcia efektywnej konkurencji i korzyści dla interesu użytkowników końcowych w perspektywie długoterminowej.

([79]) Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie wyklucza możliwości wymagania od Strony, aby główny dostawca zapewnił wzajemne połączenie według stawek opartych na kosztach. „Stawki oparte na kosztach" oznaczają stawki uwzględniające koszt, które mogą obejmować stosowny zysk oraz różne metody obliczania kosztów dla różnej infrastruktury lub różnych usług.

3. Jeżeli Strona wymaga od głównego dostawcy oferowania publicznych usług telekomunikacyjnych do odsprzedaży, Strona ta zapewnia, aby główny dostawca nie nakładał niestosownych lub dyskryminujących warunków na odsprzedaż świadczonych przez niego publicznych usług telekomunikacyjnych.

Artykuł 16.11

Ograniczone zasoby

1. Każda Strona zapewnia, aby przydział i przyznawanie praw użytkowania ograniczonych zasobów, w tym widma radiowego, numerów i służebności przesyłu, odbywały się w sposób otwarty, obiektywny, terminowy, przejrzysty, niedyskryminujący i proporcjonalny oraz w celach leżących w interesie ogólnym, w tym w celu promowania konkurencji. Procedury oraz warunki i obowiązki związane z prawami użytkowania muszą opierać się na obiektywnych, przejrzystych, niedyskryminujących i proporcjonalnych kryteriach.

2. Każda Strona zapewnia, aby aktualne użytkowanie przyznanych pasm częstotliwości było podawane do wiadomości publicznej, lecz nie wymaga się szczegółowej identyfikacji widma radiowego przyznanego na realizację określonych celów publicznych.

3. Przy przyznawaniu widma radiowego do zastosowań komercyjnych Strona może opierać się na podejściu rynkowym, takim jak procedury przetargowe.

4. Środków Strony dotyczących przyznania i przypisania widma radiowego i zarządzania częstotliwością nie uznaje się za środki same w sobie niezgodne z art. 10.6 (Dostęp do rynku) i 11.4 (Dostęp do rynku). Każda Strona zachowuje prawo do przyjęcia i utrzymania środków zarządzania widmem i częstotliwościami, które mogą spowodować ograniczenie liczby dostawców usług telekomunikacyjnych, pod warunkiem że środki te są zgodne z pozostałymi postanowieniami niniejszej Umowy. Prawo to obejmuje możliwość przyznawania pasm częstotliwości przy uwzględnieniu bieżących i przyszłych potrzeb oraz dostępności widma radiowego.

Artykuł 16.12

Możliwość przeniesienia numeru

Każda Strona zapewnia, aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych na jej terytorium oferowali możliwość przeniesienia numeru w sposób terminowy bez pogorszenia jakości, niezawodności i wygody oraz na stosownych i niedyskryminujących warunkach.

Artykuł 16.13

Usługa powszechna

1. Każda Strona ma prawo do określenia rodzaju obowiązków świadczenia usługi powszechnej, jakie pragnie zachować.

2. Każda Strona zarządza obowiązkami świadczenia usługi powszechnej w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i neutralny w odniesieniu do konkurencji. Każda Strona zapewnia, aby żaden z nałożonych przez nią obowiązków świadczenia usługi powszechnej nie był bardziej uciążliwy, niż jest to konieczne do świadczenia określonego przez nią rodzaju usługi powszechnej. Obowiązki świadczenia usługi powszechnej zdefiniowane zgodnie z tymi zasadami nie są uważane za antykonkurencyjne same w sobie.

3. Każda Strona zapewnia, aby procedury wyznaczania dostawców usługi powszechnej były otwarte dla wszystkich dostawców publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych. Wyznaczanie odbywa się za pomocą wydajnego, przejrzystego i niedyskryminującego mechanizmu.

4. Jeżeli Strona zadecyduje o przyznaniu odszkodowania dostawcom usługi powszechnej, zapewnia ona, aby takie odszkodowanie nie przekroczyło potrzeb bezpośrednio przypisywanych obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej, określonych w drodze procesu konkurencyjnego lub na podstawie ustalenia kosztów netto.

Artykuł 16.14

Poufność informacji

1. Każda Strona zapewnia, aby dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, którzy nabywają w trakcie negocjowania uzgodnień zgodnie z art. 16.5, 16.9 lub 16.10 informacje od innego dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, mogli wykorzystać takie informacje wyłącznie do celów, w których zostały one przekazane, i zawsze z poszanowaniem poufności tych informacji.

2. Każda Strona zapewnia poufność przekazów telekomunikacyjnych i związanych z nimi danych o ruchu przesyłanych za pomocą publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, z zastrzeżeniem wymogu, że środki stosowane w tym celu nie stanowią środka arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu usługami.

Artykuł 16.15

Neutralność technologiczna

Strony uznają korzyści płynące z neutralności technologicznej, w szczególności w odniesieniu do umożliwienia dostawcom publicznych usług telekomunikacyjnych wyboru technologii, które chcą stosować do świadczenia swoich usług. Strona może ograniczyć taki wybór w drodze przyjęcia lub utrzymania wymogów niezbędnych do zaspokojenia uzasadnionych celów polityki publicznej, pod warunkiem że wymogi te nie tworzą niepotrzebnych przeszkód w handlu.

Artykuł 16.16

Traktowanie przez głównych dostawców

Każda Strona zapewnia swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do wymagania, w stosownych przypadkach, od głównych dostawców na swoim terytorium, aby przyznali dostawcom publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, jakie dany główny dostawca przyznaje w podobnych sytuacjach swoim spółkom zależnym i innym podmiotom zrzeszonym w odniesieniu do:

a) dostępności, dostarczania, stawek lub jakości podobnych usług telekomunikacyjnych; oraz

b) dostępności interfejsów technicznych niezbędnych do wzajemnego połączenia.

Artykuł 16.17

Roaming międzynarodowy

1. Strony dążą do podejmowania współpracy w celu promowania przejrzystych i stosownych stawek za usługi roamingu międzynarodowego, aby wspierać wzrost handlu między Stronami i polepszać dobrobyt konsumentów.

2. Strona może zwiększyć przejrzystość i konkurencję w zakresie stawek za usługi roamingu międzynarodowego oraz alternatyw technicznych dla usług roamingowych w szczególności poprzez:

a) zapewnienie, aby informacje dotyczące stawek detalicznych były łatwo dostępne dla konsumentów; oraz

b) ograniczanie do minimum przeszkód w korzystaniu z alternatyw technicznych dla usług roamingowych, tak by konsumenci przyjeżdzający na jej terytorium mogli uzyskać dostęp do usług telekomunikacyjnych za pomocą wybranego przez siebie urządzenia.

Artykuł 16.18

Międzynarodowe normy i organizacje

Strony uznają znaczenie norm międzynarodowych dla globalnej kompatybilności i interoperacyjności sieci lub usług telekomunikacyjnych oraz zobowiązują się do promowania tych norm poprzez prace stosownych instytucji międzynarodowych, w tym Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego i Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej.

ROZDZIAŁ 17

USŁUGI MIĘDZYNARODOWEGO TRANSPORTU MORSKIEGO

Artykuł 17.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału, rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja B (Liberalizacja inwestycji) oraz rozdziałów 11 (Transgraniczny handel usługami), 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) i 18 (Usługi finansowe):

a) „usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania" oznaczają działalność polegającą na przechowywaniu kontenerów, na terenie portu lub na lądzie, w celu ich zapełnienia lub opróżnienia, naprawy i udostępnienia do załadunku;

b) „usługi w zakresie odprawy celnej" oznaczają czynności polegające na przeprowadzaniu w imieniu innego podmiotu formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunków, bez względu na to, czy usługi te stanowią główny przedmiot działalności usługodawcy lub zwyczajowe uzupełnienie głównego przedmiotu jego działalności;

c) „transport od drzwi do drzwi lub transport multimodalny" oznacza przewóz ładunku odbywający się w ramach jednego dokumentu przewozowego, wykorzystujący więcej niż jeden rodzaj transportu i obejmujący międzynarodowy odcinek morski;

d) „usługi spedycyjne" oznaczają działalność polegającą na organizowaniu i monitorowaniu operacji przewozu w imieniu przewoźników poprzez nabywanie usług transportowych i usług powiązanych, przygotowanie dokumentacji i przekazanie informacji handlowych;

e) „ładunek międzynarodowy" oznacza ładunek przewożony między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego lub między portem jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej a portem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

f) „usługi międzynarodowego transportu morskiego" oznaczają przewóz osób lub ładunku statkiem morskim między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego lub między portem jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej a portem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej; obejmuje to zawieranie umów bezpośrednio z podmiotami świadczącymi inne usługi transportowe w celu zapewnienia transportu od drzwi do drzwi lub transportu multimodalnego w ramach jednego dokumentu przewozowego, bez prawa natomiast do świadczenia takich innych usług transportowych;

g) „morskie usługi pomocnicze" oznaczają usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego, usługi w zakresie odprawy celnej, usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, usługi agencji morskich oraz usługi spedycji morskiej;

h) „usługi agencji morskich" oznaczają reprezentowanie, w charakterze agenta, na danym obszarze geograficznym, interesów linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstwa żeglugowego lub większej liczby takich linii lub przedsiębiorstw, do następujących celów:

(i) marketing i sprzedaż usług transportu morskiego i usług powiązanych, począwszy od oferty ceny po wystawienie faktury, oraz wystawianie konosamentów w imieniu tych przedsiębiorstw, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług powiązanych, przygotowanie dokumentów i przekazywanie informacji handlowych; lub

(ii) działanie w imieniu tych przedsiębiorstw poprzez organizowanie zawinięcia statku do portu lub przejmowania ładunków, w razie potrzeby; oraz

i) „usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego" oznaczają czynności wykonywane przez przedsiębiorstwa zajmujące się załadunkiem i rozładunkiem, w tym przez operatorów terminali portowych, jednak nieobejmujące czynności wykonywanych bezpośrednio przez pracowników portowych, w przypadku gdy pracownicy portowi są zorganizowani odrębnie od przedsiębiorstw zajmujących się załadunkiem i rozładunkiem lub operatorów terminali portowych; do czynności tych należą organizacja i nadzór:

(i) załadunku ładunku na statek lub jego wyładunku ze statku;

(ii) mocowania lub odmocowywania ładunku; lub

(iii) odbioru lub dostawy i przechowywania ładunków przed załadunkiem lub po rozładunku.

Artykuł 17.2

Cel

W niniejszym rozdziale określono zasady dotyczące liberalizacji usług międzynarodowego transportu morskiego na podstawie rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja B (Liberalizacja inwestycji), jak również rozdziałów 11 (Transgraniczny handel usługami), 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) i 18 (Usługi finansowe).

Artykuł 17.3

Zasady

1. Z zastrzeżeniem środków, które dana Strona przyjmuje lub utrzymuje w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności, zgodnie z załącznikami I, II, III i VI, każda Strona:

a) skutecznie stosuje zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowych rynków i szlaków morskich na zasadach komercyjnych i na zasadzie braku dyskryminacji; oraz

b) przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanym przez usługodawców drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje własnym statkom, w zakresie między innymi dostępu do portów, korzystania z infrastruktury i usług portowych oraz korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie powiązanych prowizji i opłat, infrastruktury celnej oraz dostępu do miejsc do cumowania i sprzętu do załadunku i rozładunku.

2. Stosując zasady, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), Strony:

a) nie wprowadzają uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w przyszłych umowach z państwami trzecimi dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej i ładunków przewożonych liniowcami, oraz wypowiadają w stosownym terminie takie uzgodnienia w przypadkach, gdy zostały one zawarte we wcześniejszych umowach; oraz

b) z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy znoszą jednostronne środki oraz przeszkody administracyjne, techniczne lub inne, które mogą stanowić ukryte ograniczenie lub mieć dyskryminujący skutek wobec swobodnego świadczenia usług międzynarodowego transportu morskiego, i nie wprowadzają nowych środków ani przeszkód tego rodzaju.

3. Każda Strona zezwala usługodawcom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na posiadanie przedsiębiorstw założonych i prowadzących działalność na jej terytorium zgodnie z załącznikami I, II, III i VI.

4. Strony udostępniają usługodawcom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego, na stosownych i niedyskryminujących warunkach, następujące usługi w porcie: pilotaż, holowanie i pomoc holowniczą, zaopatrzenie, uzupełnianie paliwa i wody, odbiór odpadów i utylizację odpadów balastowych, usługi kapitanatu portu, pomoc nawigacyjną, usługi naprawcze w przypadku nagłych awarii, kotwiczenie, cumowanie i usługi związane z cumowaniem, a także usługi operacyjne na nabrzeżu niezbędne dla funkcjonowania statku, włączając w to usługi komunikacyjne, dostawę wody i energii elektrycznej.

ROZDZIAŁ 18

USŁUGI FINANSOWE

Artykuł 18.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „transgraniczny usługodawca finansowy Strony" oznacza osobę Strony świadczącą usługi na terytorium tej Strony i zamierzającą świadczyć lub świadczącą usługę finansową w drodze transgranicznego świadczenia usług;

b) „transgraniczny handel usługami finansowymi" lub „transgraniczne świadczenie usług finansowych" oznacza świadczenie usługi finansowej:

(i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub

(ii) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy drugiej Strony; świadczenie usługi finansowej nie obejmuje świadczenia usługi finansowej na terytorium jednej Strony polegającej na dokonaniu inwestycji na tym terytorium;

c) „instytucja finansowa" oznacza usługodawcę finansowego, który świadczy usługę finansową, jeżeli usługodawca ten jest uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej, podlega regulacji lub nadzorowi jako instytucja finansowa na mocy prawa Strony, na której terytorium się znajduje, w tym zlokalizowany na terytorium Strony oddział usługodawcy finansowego, i którego siedziba główna znajduje się na terytorium drugiej Strony;

d) „instytucja finansowa drugiej Strony" oznacza instytucję finansową znajdującą się na terytorium Strony i kontrolowaną przez osobę drugiej Strony;

e) „usługa finansowa" oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym wszelkie usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami oraz wszystkie usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń); obejmuje ona następujące rodzaje działalności:

(i) usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami;

A) ubezpieczenia bezpośrednie, w tym koasekuracja:

1) na życie;

2) inne niż na życie;

B) reasekuracja i retrocesja;

C) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz

D) usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód; oraz

(ii) usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):

A) przyjmowanie depozytów i innych zwrotnych środków finansowych od ludności;

B) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;

C) leasing finansowy;

D) wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, obciążeniowe i debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie;

E) gwarancje i zobowiązania;

F) transakcje z użyciem środków własnych lub środków klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, których przedmiotem są:

1) instrumenty rynku pieniężnego, w tym czeki, weksle, certyfikaty depozytowe;

2) waluty obce;

3) instrumenty pochodne, w tym kontrakty terminowe typu *future* i opcje;

4) instrumenty kursu walutowego i stóp procentowych, w tym produkty takie jak swapy i kontrakty terminowe na stopę procentową;

5) zbywalne papiery wartościowe; oraz

6) inne instrumenty zbywalne i aktywa finansowe, w tym kruszce w sztabach;

G) udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych;

H) pośrednictwo na rynku pieniężnym;

I) zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;

J) usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;

K) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

L) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w zakresie wszystkich rodzajów działalności wymienionych w lit. A)–K), w tym informacje kredytowe i analizy kredytowe, badania i doradztwo w zakresie inwestycji i portfeli inwestycyjnych oraz doradztwo w zakresie przejęć oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;

f) „usługodawca finansowy" oznacza osobę Strony zamierzającą świadczyć lub świadczącą usługę finansową, a niebędącą podmiotem publicznym;

g) „inwestycja" oznacza inwestycję zgodnie z definicją w art. 10.1 (Definicje) ust. 2, z wyjątkiem pożyczek i innych instrumentów dłużnych, o których mowa w tej definicji:

(i) pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez instytucję finansową wchodzą w zakres pojęcia „inwestycja", jeżeli są traktowane jako kapitał regulacyjny przez Stronę, na której terytorium znajduje się dana instytucja finansowa, niezależnie od terminu wymagalności pożyczki lub instrumentu dłużnego; oraz

(ii) pożyczka udzielona przez instytucję finansową lub instrument dłużny będący jej własnością, inne niż pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez tę instytucję, o których mowa w pkt (i), nie wchodzą w zakres pojęcia inwestycji;

dla większej pewności należy wyjaśnić, że pożyczka udzielona przez transgranicznego usługodawcę finansowego lub instrument dłużny będący jego własnością, inne niż pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny przez nią wyemitowany, jest inwestycją do celów rozdziału 10 (Inwestycje), jeżeli taka pożyczka lub instrument dłużny spełniają kryteria definicji inwestycji określone w art. 10.1 (Definicje);

h) „inwestor Strony" oznacza inwestora Strony zgodnie z definicją w art. 10.1 (Definicje);

i) „nowa usługa finansowa" oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez żadnego usługodawcę finansowego na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony;

j) „podmiot publiczny" oznacza:

(i) władze publiczne, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub jakikolwiek podmiot będący własnością Strony lub przez nią kontrolowany, który zajmuje się głównie wykonywaniem zadań publicznych lub czynności do celów publicznych, z wyłączeniem podmiotów zajmujących się głównie świadczeniem usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub

(ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną, w ramach wykonywania tych zadań; oraz

k) „organizacja samoregulacyjna" oznacza organ niepubliczny, w tym giełdy lub rynki, na których prowadzony jest obrót papierami wartościowymi lub kontraktami terminowymi typu future, lub inną organizację albo stowarzyszenie, które wykonują uprawnienia regulacyjne lub nadzorcze wobec usługodawców finansowych lub instytucji finansowych na podstawie ustawy lub delegowania uprawnień przez Stronę.

Artykuł 18.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę odnoszących się do:

a) instytucji finansowych drugiej Strony;

b) inwestorów drugiej Strony oraz inwestycji tych inwestorów w instytucje finansowe na terytorium Strony; oraz

c) transgranicznego handlu usługami finansowymi.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że rozdział 10 (Inwestycje) stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę:

a) odnoszących się do inwestorów Strony oraz inwestycji tych inwestorów w usługodawców finansowych niebędących instytucjami finansowymi; oraz

b) innych niż środki związane ze świadczeniem usług finansowych lub odnoszące się do inwestorów Strony lub do inwestycji tych inwestorów w instytucje finansowe.

3. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę odnoszących się do następującej działalności lub usług, z wyjątkiem przypadków, w których Strona ta zezwala na prowadzenie tej działalności lub świadczenie tych usług przez swoje własne instytucje finansowe w konkurencji z podmiotem publicznym lub instytucją finansową:

a) działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego; lub

b) inna działalność prowadzona lub usługi świadczone na rachunek Strony, z gwarancją Strony lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony, w tym jej podmiotów publicznych.

4. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do zamówień rządowych na usługi finansowe.

5. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie stosuje się do działalności banku centralnego ani organu kształtującego politykę pieniężną, ani innego podmiotu publicznego w ramach wykonywania polityki pieniężnej lub kursowej.

6. Postanowienia rozdziałów 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami) stosuje się do środków objętych zakresem stosowania niniejszego rozdziału wyłącznie w zakresie, w jakim postanowienia te zostały włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część.

7. Następujące postanowienia włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowią one jego część oraz są stosowane, odpowiednio, do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę odnoszących się do instytucji finansowych drugiej Strony, inwestorów drugiej Strony oraz inwestycji tych inwestorów w instytucje finansowe na terytorium Strony:

a) art. 10.11 (Wymagania formalne), 10.14 (Inwestycje oraz cele i środki regulacyjne), 10.15 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 10.16 (Transfery), 10.17 (Odszkodowanie za straty), 10.18 (Wywłaszczenie i rekompensata), 10.19 (Subrogacja), 10.52 (Odmowa przyznania korzyści) i 11.9 (Odmowa przyznania korzyści); oraz

b) rozdział 10 (Inwestycje) sekcja D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych), wyłącznie w przypadku roszczeń dotyczących naruszenia przez Stronę art. 18.3 lub 18.4 w odniesieniu do funkcjonowania instytucji finansowej lub inwestycji w instytucję finansową lub naruszenia przez Stronę art. 10.11 (Wymagania formalne), 10.15 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 10.16 (Transfery), 10.17 (Odszkodowanie za straty), 10.18 (Wywłaszczenie i rekompensata), 10.52 (Odmowa przyznania korzyści) lub 11.9 (Odmowa przyznania korzyści).

8. W przypadku powstania niezgodności między niniejszym rozdziałem a innymi postanowieniami niniejszej Umowy pierwszeństwo ma niniejszy rozdział w zakresie, w jakim dotyczy on tej niezgodności.

Artykuł 18.3

Traktowanie narodowe

1. Art. 10.7 (Traktowanie narodowe) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowi on jego część oraz jest stosowany do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę dotyczących traktowania instytucji finansowych i inwestorów drugiej Strony oraz ich inwestycji w instytucje finansowe.

2. Traktowanie przyznane przez Stronę własnym inwestorom i ich inwestycjom zgodnie z art. 10.7 (Traktowanie narodowe) oznacza traktowanie przyznane własnym instytucjom finansowym oraz inwestycjom własnych inwestorów w instytucje finansowe.

Artykuł 18.4

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowi on jego część oraz jest stosowany do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę dotyczących traktowania instytucji finansowych i inwestorów drugiej Strony oraz ich inwestycji w instytucje finansowe.

2. Traktowanie przyznane przez Stronę inwestorom z państwa trzeciego i ich inwestycjom zgodnie z art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) oznacza traktowanie przyznane instytucjom finansowym państwa trzeciego oraz inwestycjom państwa trzeciego w instytucje finansowe.

Artykuł 18.5

Dostęp do rynku

1. Strona nie może przyjmować ani utrzymać, na całym swoim terytorium ani w poszczególnych jednostkach podziału administracyjnego, w odniesieniu do instytucji finansowej drugiej Strony ani w odniesieniu do dostępu do rynku poprzez utworzenie instytucji finansowej przez inwestora drugiej Strony, środka, który:

a) nakłada ograniczenia odnoszące się do:

(i) liczby instytucji finansowych, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności, czy też wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

(ii) całkowitej wartości transakcji dotyczących usług finansowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

(iii) całkowitej liczby transakcji dotyczących usług finansowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług finansowych wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych; lub

(iv) całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze usług finansowych lub które instytucja finansowa może zatrudniać i które są niezbędne do świadczenia określonej usługi finansowej i bezpośrednio związane z jej świadczeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych; lub

b) wymaga do prowadzenia działalności gospodarczej przez instytucję finansową określonych rodzajów osób prawnych lub wspólnych przedsiębiorstw albo ogranicza do nich wykonywanie tej działalności.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego artykułu nie należy rozumieć jako uniemożliwiającego Stronie wymaganie od instytucji finansowej świadczenia określonych usług finansowych za pośrednictwem odrębnych osób prawnych, jeżeli zgodnie z prawem tej Strony zakres usług finansowych świadczonych przez instytucję finansową jest zbyt szeroki, aby mogły być one świadczone za pośrednictwem jednego podmiotu.

Artykuł 18.6

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Art. 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowi on jego część oraz jest stosowany do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do instytucji finansowych drugiej Strony.

Artykuł 18.7

Transgraniczny handel usługami finansowymi

1. Art. 11.4 (Dostęp do rynku) i 11.6 (Traktowanie narodowe) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowią one jego część oraz są stosowane do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony świadczących usługi finansowe określone w załączniku 18-A.

2. Traktowanie przyznane przez Stronę własnym usługom i usługodawcom zgodnie z art. 11.6 (Traktowanie narodowe) oznacza, na potrzeby niniejszego rozdziału, traktowanie przyznane własnym usługom finansowym i usługodawcom finansowym.

3. Środki, których Strona nie może przyjmować ani utrzymać w odniesieniu do usług i usługodawców drugiej Strony zgodnie z art. 11.4 (Dostęp do rynku), oznaczają, na potrzeby niniejszego rozdziału, środki odnoszące się do transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony świadczących usługi finansowe.

4. Art. 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowi on jego część oraz jest stosowany do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony.

5. Traktowanie przyznane przez Stronę usługom i usługodawcom z państwa trzeciego zgodnie z art. 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) oznacza, na potrzeby niniejszego rozdziału, traktowanie przyznane usługom finansowym państwa trzeciego i usługodawcom finansowym państwa trzeciego.

6. Art. 11.5 (Obecność lokalna) włącza się niniejszym do niniejszego rozdziału i stanowi on jego część oraz jest stosowany do transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony świadczących usługi finansowe określone w załączniku 18-A.

7. Każda Strona zezwala osobom znajdującym się na jej terytorium – oraz swoim obywatelom, niezależnie od miejsca ich pobytu – na zakup usług finansowych od znajdujących się na terytorium Strony transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony. Obowiązek ten nie wymaga od Strony udzielenia takim usługodawcom zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej lub sprzedaż bezpośrednią na jej terytorium. Strona może, na potrzeby tego obowiązku, zdefiniować „prowadzenie działalności gospodarczej" i „sprzedaż bezpośrednią", pod warunkiem że definicje te nie są sprzeczne z ust. 1.

8. Niniejszego artykułu nie należy rozumieć jako uniemożliwiającego Stronie przyjęcie lub utrzymanie środka nakładającego wymogi formalne w związku ze świadczeniem transgranicznej usługi finansowej, takie jak rejestracja transgranicznych usługodawców finansowych i instrumentów finansowych lub udzielanie zezwoleń dotyczących transgranicznych usługodawców finansowych i instrumentów finansowych, pod warunkiem że wymogi te nie są stosowane w sposób dyskryminujący.

Artykuł 18.8

Wymogi dotyczące wyników

1. Strony wspólnie ustalają zasady w odniesieniu do wymogów dotyczących wyników, takich jak wymogi określone w art. 10.9 (Wymogi dotyczące wyników), mające zastosowanie do inwestycji w instytucje finansowe.

2. W terminie 180 dni od wspólnego ustalenia zasad w odniesieniu do wymogów dotyczących wyników zgodnie z ust. 1 Wspólna Rada zmienia ust. 1 w drodze decyzji w celu włączenia tych zasad do niniejszego artykułu i może odpowiednio zmienić zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów każdej Strony zawarte w załączniku VI.

3. Art. 18.12 stosuje się do środków wymienionych w kontekście zasad w odniesieniu do wymogów dotyczących wyników, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 18.9

Nowe usługi finansowe na terytorium Strony

1. Strona zezwala instytucji finansowej drugiej Strony na świadczenie wszelkiego rodzaju nowych usług finansowych, na świadczenie których Strona ta zezwoliłaby swoim własnym instytucjom finansowym w podobnych sytuacjach zgodnie z własnym prawem wewnętrznym bez przyjmowania przepisów ustawowych lub wykonawczych zmieniających istniejące prawo.

2. Niezależnie od art. 18.8 ust. 1 w związku z art. 11.4 (Dostęp do rynku) Strona może wskazać formę prawną i instytucjonalną, za pośrednictwem której nowa usługa finansowa może być świadczona, oraz może wymagać uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi. Jeżeli wymagane jest takie zezwolenie, decyzję w sprawie wniosku o udzielenie takiego zezwolenia podejmuje się w stosownym terminie, a odmowa może nastąpić wyłącznie ze względów ostrożnościowych.

Artykuł 18.10

Klauzula przeglądowa dotycząca przepływu danych

W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strony ponownie oceniają potrzebę zamieszczenia w niej postanowień dotyczących swobodnego przepływu danych do celów prowadzenia działalności objętej zakresem stosowania niniejszego rozdziału.

Artykuł 18.11

Przetwarzanie informacji

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiejkolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

Artykuł 18.12

Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów

1. Art. 18.3–18.7 nie stosuje się do:

a) istniejących środków niespełniających wymogów utrzymanych przez Stronę na poziomie:

(i) Unii Europejskiej, jak określono w dodatku VI-A do załącznika VI;

(ii) władz centralnych, jak określono w sekcji A wykazu tej Strony w dodatku VI-A lub VI-B do załącznika VI;

(iii) władz regionalnych, jak określono w sekcji A wykazu tej Strony w dodatku VI-A lub VI-B do załącznika VI; lub

(iv) władz lokalnych;

b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a); lub

c) zmiany środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza zgodności danego środka w porównaniu ze stanem:

(i) bezpośrednio przed wprowadzeniem takiej zmiany – z art. 18.3, 18.4, 18.5 lub 18.6; lub

(ii) na dzień wejścia w życie niniejszej Umowy – z art. 18.7.

2. Art. 18.3–18.7 nie stosuje się do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych przez tę Stronę w sekcji B jej wykazu w dodatku VI-A lub VI-B do załącznika VI.

3. Zastrzeżenie Strony do art. 10.6 (Dostęp do rynku), 10.7 (Traktowanie narodowe), 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), 11.4 (Dostęp do rynku), 11.5 (Obecność lokalna), 11.6 (Traktowanie narodowe) lub 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), określone w wykazie tej Strony w dodatku I-A, I-B lub I-B-2 do załącznika I lub w dodatku II-A lub II-B do załącznika II, stanowi również zastrzeżenie do artykułów 18.3, 18.4, 18.5, 18.6 lub 18.7, w zależności od przypadku, w zakresie, w jakim środek, sektor, podsektor lub rodzaj działalności określone w zastrzeżeniu są objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału.

4. Strona nie przyjmuje żadnego środka objętego zastrzeżeniem określonym w jej wykazie w dodatku II-A lub II-B do załącznika II, który to środek bezpośrednio lub pośrednio wymaga, aby inwestor drugiej Strony ze względu na swoją przynależność państwową sprzedał lub zbył w inny sposób inwestycję istniejącą w momencie wejścia w życie tego środka.

Artykuł 18.13

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie przyjęcie lub utrzymanie środków ze względów ostrożnościowych ([80]), takich jak:

a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których usługodawca finansowy ma obowiązek powierniczy; lub

b) zapewnienie integralności i stabilności systemu finansowego tej Strony.

2. W przypadku gdy środki, o których mowa w ust. 1, nie są zgodne z postanowieniami niniejszej Umowy, nie mogą być one wykorzystywane jako sposoby uniknięcia zobowiązań lub obowiązków Strony wynikających z niniejszej Umowy.

([80]) Strony uznają, że pojęcie „względy ostrożnościowe" obejmuje zachowanie bezpieczeństwa, stabilności, integralności lub odpowiedzialności finansowej poszczególnych usługodawców finansowych.

Artykuł 18.14

Uznanie

1. Strona może uznać środki ostrożności drugiej Strony lub państwa trzeciego w drodze określenia sposobu stosowania środków tej drugiej Strony lub tego państwa trzeciego dotyczących usług finansowych. Takie uznanie może nastąpić w sposób autonomiczny w drodze harmonizacji lub na podstawie umowy lub innego porozumienia.

2. Jeżeli Strona uzna środek ostrożnościowy państwa trzeciego zgodnie z ust. 1, Strona ta zapewnia drugiej Stronie odpowiednią możliwość wykazania, że okoliczności, w których Strona uznała środek ostrożnościowy państwa trzeciego, istnieją na terytorium drugiej Strony oraz że w tych okolicznościach istnieją lub istniałyby równoważne regulacje, nadzór i wdrożenie na terytorium drugiej Strony, a także, w stosownych przypadkach, procedury wymiany informacji między Stronami.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako wymagające od Strony uznania środka ostrożnościowego drugiej Strony.

Artykuł 18.15

Normy międzynarodowe

Każda Strona dąży do tego, aby zapewnić wdrożenie i stosowanie na jej terytorium uzgodnionych na poziomie międzynarodowym norm dotyczących regulacji sektora usług finansowych i nadzoru nad nim oraz przeciwdziałania unikaniu opodatkowania i uchylaniu się od niego. Do takich uzgodnionych na poziomie międzynarodowym norm należą między innymi normy przyjęte przez grupę G-20, Radę Stabilności Finansowej (FSB), Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (BCBS), Międzynarodowe Stowarzyszenie Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego (IAIS), Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO), Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) oraz Światowe Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych w ramach OECD.

Artykuł 18.16

Organizacje samoregulacyjne

Jeżeli jedna Strona wymaga, aby instytucja finansowa lub transgraniczny usługodawca finansowy drugiej Strony byli członkami organizacji samoregulacyjnej, uczestniczyli w niej lub mieli do niej dostęp na potrzeby świadczenia usług finansowych na jej terytorium, Strona ta zapewnia, aby organizacja samoregulacyjna spełniała obowiązki określone w art. 18.3, 18.4 i 18.7.

Artykuł 18.17

Systemy płatności i rozliczeń

Każda Strona przyznaje instytucjom finansowym drugiej Strony mającym siedzibę na jej terytorium dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności, zgodnie z warunkami traktowania narodowego. Niniejszy artykuł nie przyznaje dostępu do narzędzi kredytodawcy ostatniego stopnia danej Strony.

Artykuł 18.18

Regulacje wewnętrzne i przejrzystość

1. Rozdziałów 13 (Regulacje krajowe) i 28 (Dobre praktyki regulacyjne) nie stosuje się do przyjętych lub utrzymanych przez Stronę środków odnoszących się do zakresu stosowania niniejszego rozdziału.

2. Każda Strona zapewnia stosowne, obiektywne i bezstronne stosowanie wszystkich środków o zasięgu ogólnym, do których stosuje się niniejszy rozdział.

3. Do celów ust. 2 każda Strona, w zakresie, w jakim jest to możliwe i w sposób zgodny z jej prawem:

a) publikuje z wyprzedzeniem projekty swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących kwestii objętych zakresem stosowania niniejszego rozdziału lub publikuje z wyprzedzeniem dokumenty, które zawierają wystarczająco szczegółowe informacje na temat takich ewentualnych nowych przepisów ustawowych i wykonawczych, aby umożliwić zainteresowanym osobom i drugiej Stronie ocenę, czy i w jaki sposób mogą one mieć znaczący wpływ na ich interesy;

b) zapewnia zainteresowanym osobom i drugiej Stronie stosowną możliwość przedstawienia uwag na temat projektowanych środków lub dokumentów, o których mowa w lit. a); oraz

c) rozpatruje uwagi otrzymane zgodnie z lit. b).

4. Jeżeli Strona wymaga uzyskania zezwolenia na świadczenie usługi finansowej, właściwe organy tej Strony:

a) umożliwiają wnioskodawcy, w zakresie, w jakim jest to możliwe, złożenie wniosku w dowolnym momencie;

b) wyznaczają stosowny termin na złożenie wniosku, jeżeli istnieją konkretne terminy dotyczące wniosków;

c) zapewniają usługodawcom i osobom zainteresowanym świadczeniem usług informacje niezbędne do spełnienia wymogów i procedur dotyczących uzyskania, zachowania, zmiany i przedłużenia takiego zezwolenia;

d) wskazują, w zakresie, w jakim jest to możliwe, orientacyjne ramy czasowe rozpatrywania wniosku;

e) dążą do przyjmowania wniosków w formie elektronicznej;

f) dopuszczają uwierzytelnione zgodnie z prawem Strony kopie dokumentów w miejsce oryginałów dokumentów, chyba że przedstawienie oryginałów dokumentów jest wymagane do ochrony integralności procesu udzielania zezwoleń;

g) na wniosek wnioskodawcy udzielają bez zbędnej zwłoki informacji dotyczących statusu wniosku;

h) jeżeli wniosek zostanie uznany za kompletny do celów rozpatrzenia na podstawie prawa danej Strony, zapewniają, aby rozpatrzenie wniosku zostało zakończone, a wnioskodawca został poinformowany o decyzji w stosownym terminie po złożeniu wniosku, w miarę możliwości na piśmie ([81]);

i) jeżeli wniosek zostanie uznany za niekompletny do celów rozpatrzenia na podstawie prawa danej Strony, w stosownym terminie i w zakresie, w jakim jest to możliwe:

(i) informują wnioskodawcę, że wniosek jest niekompletny;

(ii) na wniosek wnioskodawcy udzielają wytycznych, w których wyjaśniają, dlaczego wniosek uznano za niekompletny;

([81]) Właściwe organy mogą spełnić ten wymóg, informując uprzednio wnioskodawcę na piśmie, między innymi za pomocą opublikowanego środka, że brak odpowiedzi po upływie określonego czasu od dnia złożenia wniosku wskazuje odpowiednio na akceptację lub odrzucenie wniosku. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że informowanie na piśmie może obejmować informowanie w formacie elektronicznym.

(iii) zapewniają wnioskodawcy możliwość ([82]) przedłożenia dodatkowych informacji wymaganych do uzupełnienia wniosku; oraz

(iv) jeżeli żadne z powyższych działań nie jest możliwe, a wniosek zostanie odrzucony z powodu niekompletności, zapewniają, aby wnioskodawca został o tym poinformowany w stosownym terminie;

j) jeżeli wniosek zostanie odrzucony, informują wnioskodawcę, w zakresie, w jakim jest to możliwe, z własnej inicjatywy albo na wniosek wnioskodawcy, o przyczynach odrzucenia wniosku, a także, w stosownych przypadkach, o procedurach ponownego złożenia wniosku;

k) zapewniają, aby opłaty za udzielenie zezwolenia ([83]) pobierane przez właściwe organy były stosowne, przejrzyste oraz nie stanowiły same w sobie ograniczenia dla świadczenia danej usługi lub prowadzenia innej działalności gospodarczej; oraz

l) zapewniają, aby zezwolenie, po jego udzieleniu, stało się skuteczne bez zbędnej zwłoki, z zastrzeżeniem obowiązujących warunków.

Artykuł 18.19

Podkomitet ds. Usług Finansowych

1. Podkomitet ds. Usług Finansowych, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. i) spotyka się co roku, o ile nie postanowiono inaczej, w celu:

a) monitorowania wykonania niniejszego rozdziału i jego funkcjonowania;

b) rozpatrzenia spraw dotyczących usług finansowych przedstawionych mu przez Stronę;

c) stworzenia forum dialogu między Stronami w sprawie regulacji sektora usług finansowych w celu poprawy wzajemnej wiedzy o odpowiednich systemach regulacyjnych Stron oraz współpracy przy opracowywaniu norm międzynarodowych;

d) uczestniczenia w procedurach rozstrzygania sporów zgodnie z art. 18.22 (Spory inwestycyjne dotyczące usług finansowych); oraz

e) oceny funkcjonowania niniejszej Umowy w zakresie, w jakim stosuje się ją do usług finansowych.

2. W skład Podkomitetu ds. Usług Finansowych wchodzą eksperci ds. usług finansowych oraz przedstawiciele organów odpowiedzialnych za politykę w zakresie usług finansowych. W przypadku Meksyku organem odpowiedzialnym za politykę w zakresie usług finansowych jest Ministerstwo Finansów i Kredytu Publicznego (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) lub jego następca.

3. Na wniosek Strony Podkomitet ds. Usług Finansowych przeprowadza dyskusję na temat opracowania odpowiednich wytycznych dotyczących interpretacji niniejszego rozdziału. Wspólna Rada może przyjąć takie wytyczne w drodze zalecenia.

([82]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taka możliwość nie wymaga od właściwego organu przedłużenia terminów.

([83]) Opłaty za udzielenie zezwolenia obejmują opłaty licencyjne i opłaty związane z procedurami kwalifikacyjnymi. Nie obejmują one opłat z tytułu eksploatacji zasobów naturalnych, płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących środków dotyczących przyznania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

Artykuł 18.20

Konsultacje

1. Strona może wystąpić z pisemnym wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną dotyczących wszelkich spraw wynikającej z niniejszej Umowy i mającej związek z usługami finansowymi. Druga Strona rozpatruje taki wniosek w dobrej wierze. Strony przeprowadzające konsultacje przedstawiają ich wynik Podkomitetowi ds. Usług Finansowych.

2. Każda Strona zapewnia, aby w skład jej delegacji biorącej udział w konsultacjach wchodzili urzędnicy posiadający odpowiednią wiedzę fachową w zakresie usług finansowych lub instytucji finansowych objętych zakresem stosowania niniejszego rozdziału. W przypadku Meksyku wymóg ten spełniają urzędnicy Ministerstwa Finansów i Kredytu Publicznego (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) lub jego następcy.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być rozumiane jako wymagające od Strony odstępstwa od przepisów jej prawa dotyczących wymiany informacji między organami finansowymi lub od wymogów umowy lub porozumienia między organami finansowymi Stron, ani też wymagające od organów finansowych podjęcia jakichkolwiek działań, które kolidowałyby z określonymi sprawami regulacyjnymi, nadzorczymi, administracyjnymi lub związanymi z egzekwowaniem prawa.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie występowanie do celów nadzorczych o udzielenie informacji dotyczących instytucji finansowej lub transgranicznego usługodawcy finansowego, znajdujących się na terytorium drugiej Strony. Strona może zwrócić się o udzielenie takich informacji do organu finansowego drugiej Strony.

Artykuł 18.21

Rozstrzyganie sporów

1. Rozdział 31 (Rozstrzyganie sporów), w tym załączniki 31-A (Regulamin wewnętrzny) i 31-B (Kodeks postępowania członków zespołu orzekającego i mediatorów), stosuje się – z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu – do rozstrzygania sporów dotyczących stosowania i interpretacji postanowień niniejszego rozdziału.

2. Oprócz wymogów określonych w art. 31.9 (Wymagania dotyczące członków zespołu orzekającego) członkowie zespołu orzekającego muszą posiadać wiedzę fachową lub doświadczenie w zakresie prawa lub praktyki w dziedzinie usług finansowych, co może obejmować regulację instytucji finansowych, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

3. Nie później niż sześć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet przyjmuje listę co najmniej 15 osób, które spełniają wymogi określone w ust. 2 i są skłonne i zdolne pełnić rolę członka zespołu orzekającego. Lista ta składa się z trzech części:

a) jednej części listy obejmującej osoby z Unii Europejskiej;

b) jednej części listy obejmującej osoby z Meksyku; oraz

c) jednej części listy obejmującej osoby, które mają pełnić rolę przewodniczącego zespołu orzekającego.

4. Do celów niniejszego rozdziału części listy, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zastępują po ich przyjęciu części listy określone w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1.

5. W przypadku sporu, w którym zespół orzekający uzna środek za niezgodny z obowiązkami wynikającymi z niniejszej Umowy, a środek ten ma wpływ:

a) na sektor usług finansowych i jakikolwiek inny sektor, Strona skarżąca może zawiesić korzyści w sektorze usług finansowych wywołujące skutek równoważny skutkowi danego środka w sektorze usług finansowych drugiej Strony; lub

b) tylko na sektor inny niż sektor usług finansowych, Strona skarżąca nie może zawiesić korzyści w sektorze usług finansowych.

Artykuł 18.22

Spory inwestycyjne dotyczące usług finansowych

1. Rozdział 10 (Inwestycje) sekcja D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych), w zakresie, w jakim został włączony na mocy art. 18.2 ust. 7 do niniejszego rozdziału i w jakim stanowi jego część, stosuje się – z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu – do:

a) sporów inwestycyjnych dotyczących środków, do których stosuje się niniejszy rozdział i w których inwestor twierdzi, że Strona naruszyła art. 10.7 (Traktowanie narodowe) ust. 2, art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) ust. 2, art. 10.15 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 10.16 (Transfery), 10.17 (Odszkodowanie za straty), 10.18 (Wywłaszczenie i rekompensata) lub 10.52 (Odmowa przyznania korzyści); lub

b) sporów inwestycyjnych wszczętych zgodnie z rozdziałem 10 (Inwestycje) sekcja D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych), w których powołano się na art. 18.13 (Wyłączenie ze względów ostrożności).

2. W przypadku sporu inwestycyjnego na podstawie ust. 1 lit. a) lub jeżeli pozwany powoła się na art. 18.13 (Wyłączenie ze względów ostrożności) zgodnie z ust. 1 lit. b) w terminie 60 dni od wniesienia skargi do Trybunału zgodnie z art. 10.26 (Wniesienie skargi do Trybunału) wydział Trybunału rozpatrujący sprawę powołuje, po konsultacji ze stronami sporu i zgodnie z Artykułem 10.44 (Opinie ekspertów), jednego lub więcej ekspertów z listy członków zespołu orzekającego, o której mowa w art. 18.21 ust. 3, w celu sporządzenia sprawozdania na temat wszelkich kwestii faktycznych dotyczących zagadnień związanych z usługami finansowymi podniesionych przez stronę sporu w ramach postępowania. Lista ekspertów zostaje przyjęta przez Wspólną Radę nie później niż sześć miesięcy od wejścia w życie niniejszej Umowy i składa się z imion i nazwisk sześciu ekspertów, którzy wykazali się wiedzą fachową lub doświadczeniem w zakresie prawa lub praktyki w dziedzinie usług finansowych, co może obejmować regulację instytucji finansowych. Jeżeli na dzień wniesienia skargi na podstawie art. 10.26 (Wniesienie skargi do Trybunału) lista członków zespołu orzekającego, o której mowa w art. 18.21 ust. 3, nie została jeszcze przyjęta, ekspertów wyznacza się spośród osób, które zostały wyznaczone i zgłoszone drugiej Stronie przez jedną Stronę lub obie Strony do celów przyjęcia tej listy.

3. Pozwany może przekazać sprawę na piśmie do Podkomitetu ds. Usług Finansowych w celu uzyskania decyzji, czy, a jeśli tak, to w jakim zakresie, wyjątek przewidziany w art. 18.13 (Wyłączenie ze względów ostrożności) stanowi przekonującą odpowiedź na skargę. Przekazanie sprawy nie może nastąpić później niż w terminie, który Trybunał wyznaczył pozwanemu na przedstawienie jego stanowiska. Jeżeli pozwany przekaże sprawę do Podkomitetu ds. Usług Finansowych zgodnie z niniejszym ustępem, zawieszeniu ulegają terminy lub postępowania, o których mowa w rozdziale 10 (Inwestycje) sekcja D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych).

4. W przypadku przekazania sprawy zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu Podkomitet ds. Usług Finansowych może dokonać wspólnego ustalenia, czy i w jakim zakresie wyłączenie ze względów ostrożności zgodnie z art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź na skargę, oraz przekazać kopię tego ustalenia inwestorowi i Trybunałowi. Jeżeli we wspólnym ustaleniu stwierdzono, że art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź na wszystkie części skargi w całości, uznaje się, że inwestor cofnął skargę, a postępowanie umarza się zgodnie z art. 10.40 (Cofnięcie skargi). Jeżeli we wspólnym ustaleniu stwierdzono, że art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź tylko na część skargi, wspólne ustalenie jest wiążące dla Trybunału w odniesieniu do tych części skargi. W takim przypadku nie stosuje się zawieszenia terminów lub postępowania opisanego w ust. 3, a inwestor może kontynuować postępowanie w odniesieniu do pozostałych części skargi.

5. Jeżeli Podkomitet ds. Usług Finansowych nie dokona wspólnego ustalenia w terminie trzech miesięcy od przekazania sprawy przez pozwanego, nie stosuje się zawieszenia terminów lub postępowania, o którym mowa w ust. 3, a inwestor może kontynuować postępowanie w sprawie skargi.

6. Na wniosek pozwanego i w przypadku gdy Podkomitet ds. Usług Finansowych nie dokonał wspólnego ustalenia w terminie trzech miesięcy, o którym mowa w ust. 5, Trybunał dokonuje wstępnego ustalenia, czy i w jakim zakresie art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź. Niewystąpienie przez pozwanego z takim wnioskiem nie narusza prawa pozwanego do powoływania się na art. 18.13 w odpowiedzi na skargę na późniejszym etapie postępowania. Trybunał nie wyciąga żadnych niekorzystnych wniosków z faktu, że Podkomitet ds. Usług Finansowych nie doszedł do porozumienia w sprawie wspólnego ustalenia.

7. Postępowanie zgodnie z ust. 6 prowadzone jest przez wydział Trybunału rozpoznający skargę i zapewnia ono w szczególności możliwość co najmniej jednokrotnego przedstawienia stanowiska na piśmie przez strony sporu. Trybunał dokonuje wstępnego ustalenia w terminie 120 dni od otrzymania ostatniego stanowiska. Jeżeli Trybunał potrzebuje dodatkowego czasu na dokonanie wstępnego ustalenia, podaje przyczyny tego opóźnienia. Jeżeli Trybunał stwierdzi, że art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź na wszystkie części skargi w całości, uznaje się, że inwestor cofnął skargę, a postępowanie umarza się zgodnie z art. 10.40 (Cofnięcie skargi). Jeżeli Trybunał stwierdzi, że art. 18.13 stanowi przekonującą odpowiedź tylko na część skargi, postępowanie toczy się dalej w odniesieniu do pozostałych części skargi.

ROZDZIAŁ 19

HANDEL CYFROWY

Artykuł 19.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „konsument” oznacza osobę fizyczną lub, jeżeli przewiduje to prawo danej Strony, przedsiębiorstwo, które korzystają z publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub wnioskują o udostępnienie takich usług w celach niezwiązanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową;

b) „wiadomość zawierająca dane” oznacza informację wygenerowaną, wysłaną, otrzymaną lub przechowywaną za pośrednictwem środków elektronicznych, optycznych lub podobnych;

c) „usługa uwierzytelniania elektronicznego” oznacza usługę, która umożliwia potwierdzenie:

(i) tożsamości osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa; lub

(ii) pochodzenia i integralności wiadomości zawierającej dane od momentu, gdy została ona wygenerowana po raz pierwszy w ostatecznej formie;

d) „podpis elektroniczny" oznacza dane w formie elektronicznej, dołączone do wiadomości zawierającej dane lub logicznie z nią powiązane, które mogą służyć do identyfikacji osoby podpisującej wiadomość zawierającą dane oraz do potwierdzenia, że osoba ta zatwierdziła informacje zawarte w wiadomości zawierającej dane, w celu zapewnienia jej pochodzenia i integralności w sposób umożliwiający wykrycie wszelkich późniejszych zmian danych;

e) „usługa zaufania" oznacza usługę elektroniczną, na którą składa się tworzenie, weryfikacja i walidacja podpisów elektronicznych, elektronicznych znaczników czasu, usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego, usług certyfikowanej digitalizacji, usług uwierzytelniania witryn internetowych oraz certyfikatów powiązanych z tymi usługami;

f) „użytkownik końcowy" oznacza osobę fizyczną lub, jeżeli przewiduje to prawo danej Strony, przedsiębiorstwo, które korzystają z publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub wnioskują o udostępnienie takich usług jako konsument albo w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową;

g) „dostawca usług zaufania" oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo, które świadczą elektroniczne usługi zaufania; oraz

h) „niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne" oznaczają wiadomości elektroniczne, w tym co najmniej wiadomości poczty elektronicznej, wiadomości w systemie krótkich wiadomości tekstowych (SMS) i wiadomości w systemie wiadomości multimedialnych (MMS), które są wysyłane w celach handlowych, bez zgody odbiorcy lub pomimo wyraźnej odmowy odbiorcy, bezpośrednio do użytkowników końcowych za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej oraz, w zakresie przewidzianym prawem Strony, innych usług telekomunikacyjnych.

Artykuł 19.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków Strony mających wpływ na handel przy użyciu środków elektronicznych.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do:

a) usług w zakresie gier hazardowych;

b) usług nadawczych;

c) usług audiowizualnych;

d) usług notariuszy lub usług świadczonych przez przedstawicieli równoważnych zawodów;

e) usług reprezentacji prawnej; ani

f) zamówień rządowych, z wyjątkiem art. 19.7, 19.8 i 19.11.

Artykuł 19.3

Zasady ogólne

Strony dostrzegają, że handel cyfrowy przyczynia się do wzrostu gospodarczego i tworzy możliwości, a także znaczenie przyjęcia ram wspierających zaufanie konsumentów do handlu cyfrowego i unikania niepotrzebnych barier dla korzystania z handlu cyfrowego i jego rozwoju.

Artykuł 19.4

Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągania uzasadnionych celów polityki, takich jak cele związane z ochroną zdrowia publicznego, usługami społecznymi, edukacją publiczną, bezpieczeństwem, środowiskiem, moralnością publiczną, ochroną socjalną lub ochroną konsumentów, ochroną prywatności i danych, promowaniem i ochroną różnorodności kulturowej lub konkurencją.

Artykuł 19.5

Cła na transmisje elektroniczne

1. Strona nie nakłada ceł na transmisje elektroniczne między osobą jednej Strony a osobą drugiej Strony.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 1 nie wyklucza możliwości nakładania przez Stronę wewnętrznych podatków, opłat lub innych należności od transmisji elektronicznych, pod warunkiem że takie podatki, opłaty lub należności są nakładane w sposób zgodny z niniejszą Umową.

Artykuł 19.6

Brak wymogu uprzedniego zezwolenia

1. Każda Strona zapewnia, aby świadczenie usług drogą elektroniczną nie wymagało uzyskania uprzedniego zezwolenia.

2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla wymogów dotyczących uzyskania zezwoleń, które nie są szczególnie i wyłącznie ukierunkowane na usługi świadczone drogą elektroniczną lub które mają zastosowanie do usług telekomunikacyjnych.

Artykuł 19.7

Umowy zawierane drogą elektroniczną

1. Każda Strona zapewnia, aby jej system prawny umożliwiał zawieranie umów drogą elektroniczną oraz aby nie kwestionowano skuteczności prawnej, ważności lub wykonalności tych umów wyłącznie z tego powodu, że zostały zawarte drogą elektroniczną.

2. Niniejszego artykułu nie stosuje się do:

a) umów ustanawiających lub przenoszących prawa do nieruchomości;

b) umów, w przypadku których prawo wymaga czynności sądów, organów publicznych lub zawodów związanych z wykonywaniem władzy publicznej;

c) umów poręczenia i umów dodatkowych zabezpieczeń zawieranych przez osoby działające w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślnicza lub zawodową, zgodnie z wymogami prawa; oraz

d) umów podlegających prawu rodzinnemu lub prawu spadkowemu.

Artykuł 19.8

Elektroniczne usługi zaufania i uwierzytelniania

1. Strona nie może odmówić skuteczności prawnej elektronicznej usłudze zaufania lub usłudze uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie na tej podstawie, że usługa ta jest świadczona w formie elektronicznej.

2. Strona nie może przyjmować ani utrzymać środków regulujących elektroniczne usługi zaufania lub usługi uwierzytelniania elektronicznego, które:

a) zakazywałyby stronom transakcji elektronicznej wzajemnego uzgadniania odpowiednich metod elektronicznych w odniesieniu do ich transakcji; lub

b) pozbawiałyby strony transakcji elektronicznej możliwości wykazania przed organami sądowymi lub administracyjnymi, że ich transakcja elektroniczna jest zgodna z wymogami prawnymi w odniesieniu do elektronicznych usług zaufania lub usług uwierzytelniania elektronicznego.

3. Niezależnie od ust. 2 Strona może wymagać, aby w odniesieniu do danej kategorii transakcji elektronicznych metoda uwierzytelniania elektronicznego spełniała określone normy efektywności lub była certyfikowana przez organ akredytowany zgodnie z jej prawem. Takie wymagania muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące oraz odnosić się wyłącznie do szczególnych cech danej kategorii transakcji elektronicznych.

4. Strony zachęcają do korzystania z interoperacyjnych elektronicznych usług zaufania i usług uwierzytelniania elektronicznego oraz do wzajemnego uznawania elektronicznych usług zaufania i usług uwierzytelniania elektronicznego świadczonych przez uznanych dostawców usług zaufania.

Artykuł 19.9

Ochrona konsumentów internetowych

1. Strony uznają znaczenie utrzymania i przyjmowania przejrzystych i skutecznych środków, które przyczyniają się do zwiększenia zaufania konsumentów, w tym między innymi środków chroniących konsumentów przed oszukańczymi i podstępnymi praktykami handlowymi podczas zawierania transakcji handlu elektronicznego.

2. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje środki, które przyczyniają się do zwiększenia zaufania konsumentów, w tym środki zakazujące oszukańczych i podstępnych praktyk handlowych, które wyrządzają lub mogą wyrządzić szkodę konsumentom.

3. Strony uznają znaczenie współpracy między ich odpowiednimi agencjami ochrony konsumentów lub innymi odpowiednimi organami w zakresie działań związanych z handlem elektronicznym między Stronami w celu zwiększenia zaufania konsumentów, a tym samym poprawy sytuacji konsumentów.

Artykuł 19.10

Niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje środki, które:

a) zobowiązują nadawców niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych do ułatwienia użytkownikom końcowym zapobiegania dalszemu otrzymywaniu tych wiadomości; lub

b) wymagają wyrażenia przez odbiorców zgody na otrzymywanie komercyjnych wiadomości elektronicznych, jak zostało to określone zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej Strony.

2. Każda Strona zapewnia, aby niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne były wyraźnie rozpoznawalne jako takie, aby jasno wynikało z nich, w czyim imieniu zostały wysłane i aby zawierały niezbędne informacje pozwalające użytkownikom końcowym zażądać nieodpłatnie zaprzestania ich przesyłania w każdym momencie.

3. Każda Strona zapewnia możliwość złożenia skargi na nadawców niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych, którzy nie przestrzegają środków przyjętych lub utrzymanych na podstawie ust. 1 i 2.

4. Strony dążą do podejmowania współpracy, w odpowiednich przypadkach, w sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących uregulowania kwestii niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych.

Artykuł 19.11

Kod źródłowy

1. Strona nie może wymagać przekazania lub udostępnienia kodu źródłowego oprogramowania będącego własnością osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa drugiej Strony.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 1:

a) nie uniemożliwia Stronie przyjmowania lub utrzymania środków w celu osiągnięcia uzasadnionego celu polityki publicznej, w tym zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony, na przykład w kontekście procedury certyfikacji, zgodnie z art. 18.13 (Wyłączenie ze względów ostrożności), 32.1 (Wyjątki o charakterze ogólnym) i część IV art. 2.8 (Wyjątek spowodowany względami bezpieczeństwa) niniejszej Umowy; lub

b) nie stosuje się do dobrowolnego przekazywania lub udostępniania kodu źródłowego na zasadach handlowych przez osobę drugiej Strony, na przykład w kontekście transakcji zamówienia publicznego lub umowy podlegającej negocjacjom.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wpływa na:

a) żądania sądu, trybunału administracyjnego lub organu ochrony konkurencji mające zaradzić naruszeniu prawa konkurencji;

b) prawa własności intelektualnej i ich wykonywanie; lub

c) prawo Strony do podejmowania działań lub nieujawniania informacji, które Strona ta uznaje za konieczne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa związanych z zakupem broni, amunicji lub materiałów wojennych bądź z zakupami niezbędnymi do zagwarantowania bezpieczeństwa narodowego lub na potrzeby obrony narodowej.

Artykuł 19.12

Otwarty dostęp do internetu

Każda Strona dąży do zapewnienia, aby użytkownicy końcowi na jej terytorium mogli, z zastrzeżeniem mających zastosowanie polityk oraz przepisów ustawowych i wykonawczych:

a) uzyskać dostęp do wybranych przez siebie usług i aplikacji dostępnych w internecie, z zastrzeżeniem stosownego i niedyskryminującego zarządzania siecią, oraz rozpowszechniać takie usługi i korzystać z nich;

b) podłączać wybrane przez siebie urządzenia do internetu, pod warunkiem że urządzenia takie nie zagrażają sieci; oraz

c) uzyskać dostęp do informacji o praktykach zarządzania siecią stosowanych przez ich dostawcę usług dostępu do internetu.

Artykuł 19.13

Współpraca

1. Uznając globalny charakter handlu cyfrowego, Strony współpracują w zakresie kwestii regulacyjnych i najlepszych praktyk w ramach istniejących dialogów sektorowych, które dotyczą między innymi:

a) uznawania i ułatwiania świadczenia interoperacyjnych transgranicznych elektronicznych usług zaufania i usług uwierzytelniania elektronicznego;

b) sposobu traktowania bezpośredniej komunikacji marketingowej;

c) wyzwań, przed jakimi stają małe i średnie przedsiębiorstwa w związku z handlem cyfrowym;

d) ochrony konsumentów i budowania zaufania konsumentów w dziedzinie handlu elektronicznego;

e) wspólnych kwestii związanych z cyberbezpieczeństwem; oraz

f) wszelkich innych kwestii istotnych dla rozwoju handlu cyfrowego.

2. Głównym celem współpracy w zakresie kwestii regulacyjnych i najlepszych praktyk, o której mowa w ust. 1, jest wymiana informacji i poglądów na temat prawodawstwa poszczególnych Stron dotyczącego tych kwestii i praktyk, a także wdrażania tego prawodawstwa.

3. Strony potwierdzają znaczenie aktywnego uczestnictwa w forach wielostronnych w celu wspierania rozwoju handlu cyfrowego.

Artykuł 19.14

Klauzula przeglądowa dotycząca przepływu danych

W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strony ponownie ocenią potrzebę uwzględnienia w niej postanowień dotyczących swobodnego przepływu danych.

ROZDZIAŁ 20

PRZEPŁYWY KAPITAŁU, PŁATNOŚCI I TRANSFERY ORAZ TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE

Artykuł 20.1

Rachunek bieżący

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszej Umowy każda Strona umożliwia dokonywanie płatności i transferów w odniesieniu do transakcji na rachunku bieżącym bilansu płatniczego między Stronami, które są objęte zakresem niniejszej Umowy, w walucie w pełni wymienialnej oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym, zawartej w Bretton Woods w stanie New Hampshire w dniu 22 lipca 1944 r.

Artykuł 20.2

Przepływy kapitału

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszej Umowy każda Strona umożliwia, w odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, swobodny przepływ kapitału do celów liberalizacji inwestycji i innych transakcji, jak przewidziano w rozdziale 10 (Inwestycje) sekcja B (Liberalizacja inwestycji), rozdziale 11 (Transgraniczny handel usługami), rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) i rozdziale 18 (Usługi finansowe).

Artykuł 20.3

Stosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących przepływów kapitału, płatności lub transferów

1. Art. 10.16 (Transfery) i art. 18.2 (Zakres stosowania) ust. 6 lit. a) oraz art. 20.1 i 20.2 nie uniemożliwiają Stronie stosowania jej przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących:

a) upadłości, niewypłacalności i ochrony praw wierzycieli;

b) emisji instrumentów finansowych oraz handlu i obrotu nimi;

c) sprawozdawczości finansowej lub przechowywania zapisów dotyczących przepływów kapitału, płatności lub transferów, gdy jest to konieczne do wspierania organów ścigania lub finansowych organów regulacyjnych;

d) czynów zabronionych lub podstępnych lub oszukańczych praktyk;

e) zapewnienia wykonania postanowień lub wyroków wydanych w postępowaniach rozstrzygających spory; lub

f) systemów zabezpieczenia społecznego, publicznych systemów emerytalnych lub obowiązkowych programów oszczędnościowych.

2. Przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się w sposób arbitralny ani dyskryminujący, ani stanowiący w inny sposób ukryte ograniczenie w przepływach kapitału, płatnościach lub transferach.

Artykuł 20.4

Tymczasowe środki ochronne

1. W szczególnych okolicznościach, jeżeli wystąpią poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej lub groźba wystąpienia takich trudności, Unia Europejska może przyjąć lub utrzymać środki ochronne w odniesieniu do przepływów kapitału, płatności lub transferów. Zakres tych środków musi być ograniczony do tego, co jest absolutnie niezbędne do rozwiązania takich trudności; środki te obowiązują przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy.

2. Środki zastosowane przez Unię Europejską na podstawie ust. 1 nie stanowią środka arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Meksykiem a państwem trzecim. Unia Europejska niezwłocznie informuje Meksyk o zastosowaniu takich środków i tak szybko, jak to możliwe, przedstawia harmonogram ich zniesienia.

Artykuł 20.5

Ograniczenia w przypadku trudności w zakresie bilansu płatniczego, finansów zagranicznych i trudności makroekonomicznych

1. Strona może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające dotyczące przepływów kapitału, płatności lub transferów ([84]):

a) w przypadkach poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, lub groźby ich wystąpienia ([85]); lub

([84]) W przypadku Unii Europejskiej państwo członkowskie Unii Europejskiej może podejmować takie środki w sytuacjach innych niż te, o których mowa w art. 20.4, wpływających na gospodarkę tego państwa członkowskiego.

([85]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że poważne trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych lub groźba ich wystąpienia, o których mowa w ust. 1 lit. a), mogą być spowodowane między innymi poważnymi trudnościami makroekonomicznymi związanymi z polityką pieniężną lub kursową lub groźbą ich wystąpienia, o których mowa w ust. 1 lit. b).

b) w szczególnych okolicznościach, w których płatności lub transfery związane z przepływami kapitału powodują lub stwarzają groźbę wystąpienia poważnych trudności makroekonomicznych związanych z polityką pieniężną i kursową w Meksyku lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Środki, o których mowa w ust. 1:

a) muszą być zgodne, w stosownych przypadkach, z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym;

b) nie mogą wykraczać poza to, co jest niezbędne do zaradzenia sytuacji opisanej w ust. 1;

c) muszą mieć charakter tymczasowy i być, w miarę poprawy sytuacji określonej w ust. 1, stopniowo usuwane;

d) nie mogą prowadzić w niepotrzebny sposób do szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony;

e) nie mogą prowadzić do traktowania drugiej Strony w sposób mniej korzystny niż państwa trzeciego w podobnych sytuacjach; oraz

f) nie mogą zastępować polityki makroekonomicznej, która jest niezbędna do uzasadnionego dostosowania zewnętrznego.

3. W przypadku handlu towarami Strona może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające służące zabezpieczeniu jej pozycji w zakresie finansów zagranicznych lub jej bilansu płatniczego. Środki te muszą być zgodne z art. XII GATT 1994 i Uzgodnieniem w sprawie postanowień dotyczących bilansu płatniczego w Układzie ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu 1994.

4. W przypadku handlu usługami Strona może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające służące zabezpieczeniu jej pozycji w zakresie finansów zagranicznych lub jej bilansu płatniczego. Środki te muszą być zgodne z art. XII GATS.

5. Strona dąży do tego, aby nie przyjmować ani nie utrzymać środków ograniczających w postaci dopłat taryfowych, kontyngentów, licencji ani podobnych środków. Strona wyjaśnia powody zastosowania tych środków ograniczających w momencie powiadomienia drugiej Strony o wprowadzeniu środków zgodnie z ust. 2.

6. Strona przyjmująca lub utrzymująca środki ograniczające bezzwłocznie powiadamia o nich drugą Stronę.

7. Jeżeli tymczasowe środki ochronne lub środki ograniczające zostały przyjęte lub utrzymane na podstawie art. 20.4 lub niniejszego artykułu, Strony bezzwłocznie odbywają konsultacje na forum Podkomitetu ds. Usług i Inwestycji, chyba że konsultacje odbywają się na innych forach międzynarodowych, których członkami są obie Strony. W toku konsultacji dokonuje się oceny trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, które doprowadziły do wprowadzenia odpowiednich środków, uwzględniając między innymi czynniki takie, jak:

a) charakter i zakres trudności;

b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe; oraz

c) ewentualne dostępne alternatywne środki naprawcze.

8. W ramach konsultacji, o których mowa w ust. 7, omawia się zgodność tymczasowych środków ochronnych lub środków ograniczających z art. 20.4 lub ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Strony uznają wszelkie odpowiednie ustalenia statystyczne lub faktyczne przedstawione przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), jeśli są one dostępne, a w swoich wnioskach uwzględniają dokonaną przez MFW ocenę bilansu płatniczego i sytuacji w zakresie finansów zagranicznych danej Strony.

ROZDZIAŁ 21

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Artykuł 21.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „towary lub usługi komercyjne” oznaczają towary lub usługi zwykle sprzedawane lub oferowane do sprzedaży na rynku komercyjnym nabywcom niepublicznym i przez takich nabywców zwykle nabywane do celów niepublicznych;

b) „usługi budowlane” oznaczają usługi, których celem jest realizacja, za pomocą dowolnych środków, robót inżynieryjnych lub budowlanych, zgodnie z działem 51 tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów Narodów Zjednoczonych (CPC);

c) „zamówienie objęte niniejszą Umową” oznacza zamówienie do celów publicznych:

(i) na towar, usługę lub dowolną ich kombinację:

A) określone w odniesieniu do każdej Strony odpowiednio w załączniku 21-A lub 21-B; oraz

B) udzielane w celach innych niż komercyjna sprzedaż lub odsprzedaż bądź wykorzystanie do produkcji lub dostawy towaru lub usługi przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży;

(ii) realizowane za pomocą dowolnych środków umownych, w tym:

A) zakupu;

B) dzierżawy; oraz

C) wynajmu lub sprzedaży ratalnej z opcją lub bez opcji wykupu;

(iii) którego wartość na chwilę publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 21.6 oszacowano zgodnie z art. 21.2 na poziomie lub powyżej odpowiedniego progu określonego dla każdej Strony odpowiednio w załączniku 21-A lub 21-B;

(iv) dokonywane przez podmiot zamawiający; oraz

(v) niepodlegające wyłączeniu z zakresu stosowania art. 21.2 ust. 2 lub załącznika 21-A lub 21-B;

d) „aukcja elektroniczna” oznacza powtarzalny proces realizowany z wykorzystaniem środków elektronicznych służący do przedstawienia przez dostawców nowych cen lub nowych wartości w przypadku wymiernych elementów oferty innych niż cena i związanych z kryteriami oceny, lub obu tych elementów, w wyniku którego powstaje ranking ofert lub zmiana kolejności ofert w rankingu;

e) „na piśmie” lub „pisemne” oznacza każde wyrażenie słowne lub liczbowe, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, i może obejmować informacje przekazywane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;

f) „przetarg bezpośredni” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający kontaktuje się z wybranym przez siebie dostawcą lub wybranymi przez siebie dostawcami;

g) „wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania” oznacza wykaz dostawców uznanych przez podmiot zamawiający za spełniających warunki wpisania do tego wykazu, z którego podmiot zamawiający zamierza skorzystać więcej niż jeden raz;

h) „ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia" oznacza ogłoszenie opublikowane przez podmiot zamawiający, w którym zaprasza on zainteresowanych dostawców do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub złożenia oferty lub zarówno wniosku, jak i oferty;

i) „zobowiązania offsetowe" oznaczają wszelkie warunki lub zobowiązania, które wspierają rozwój lokalny lub poprawiają bilans płatniczy Strony, takie jak korzystanie z zawartości krajowej, licencje na technologię, inwestycje, handel wymienny oraz podobne działania lub wymogi;

j) „przetarg otwarty" oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą każdy zainteresowany dostawca może złożyć ofertę;

k) „podmiot zamawiający" oznacza podmiot objęty sekcjami A, B i C załącznika 21-A i 21-B;

l) „kwalifikujący się dostawca" oznacza dostawcę uznanego przez podmiot zamawiający za spełniającego warunki udziału;

m) „przetarg selektywny" oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający zaprasza do składania ofert jedynie kwalifikujących się dostawców;

n) „usługi" obejmują usługi budowlane, o ile nie postanowiono inaczej;

o) „norma" oznacza dokument zatwierdzony przez uznaną instytucję, w którym ustalono – do celów powszechnego i wielokrotnego stosowania – zasady, wytyczne lub cechy charakterystyczne towarów lub usług bądź związanych z nimi procesów i metod produkcji, którego przestrzeganie nie jest obowiązkowe; dokument ten może również zawierać lub opisywać wyłącznie wymogi dotyczące terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykietowania w odniesieniu do towaru, usługi, procesu lub metody produkcji;

p) „dostawca" oznacza osobę lub grupę osób, które dostarczają lub mogą dostarczać towary lub usługi; oraz

q) „specyfikacja techniczna" oznacza wymóg w postępowaniu przetargowym, w ramach którego:

(i) określono cechy charakterystyczne towarów lub usług będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, wydajność, bezpieczeństwo i wymiary, bądź procesy i metody ich produkcji lub realizacji; lub

(ii) wskazano warunki dotyczące terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykietowania w odniesieniu do towaru lub usługi.

Artykuł 21.2

Zakres stosowania

Stosowanie niniejszego rozdziału

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową, bez względu na to, czy udzielane są one wyłącznie lub częściowo za pomocą środków elektronicznych.

2. O ile załączniki 21-A i 21-B nie stanowią inaczej, niniejszy rozdział stosuje się do:

a) nabycia lub dzierżawy gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości albo praw do nich;

b) porozumień pozaumownych lub innych form wsparcia, które zapewnia Strona, w tym porozumień o współpracy, dotacji, pożyczek, udziałów kapitałowych, gwarancji i ulg podatkowych;

c) zamówień albo zakupów dotyczących usług agencji fiskalnych lub instytucji depozytowych, usług likwidacji i zarządzania na potrzeby regulowanych instytucji finansowych bądź usług w zakresie sprzedaży, umorzenia i dystrybucji długu publicznego, łącznie z pożyczkami i obligacjami państwowymi, wekslami i innymi papierami wartościowymi;

d) umów o pracę w sektorze publicznym;

e) zamówień udzielanych:

(i) w celu zapewnienia międzynarodowego wsparcia, w tym pomocy rozwojowej;

(ii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej stacjonowania wojsk lub wspólnej realizacji projektu przez państwa-sygnatariuszy; lub

(iii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami organizacji międzynarodowej albo w ramach finansowania poprzez międzynarodowe dotacje, pożyczki lub inny rodzaj wsparcia, jeżeli stosowna procedura lub warunki byłyby niezgodne z niniejszym rozdziałem.

3. Zobowiązania każdej Strony dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową określono w załączniku 21-A i 21-B zgodnie z następującą strukturą:

a) w sekcji A – podmioty władzy centralnej, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;

b) w sekcji B – podmioty władzy poniżej szczebla centralnego, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem, w tym, w odniesieniu do Meksyku, inne podmioty poniżej szczebla centralnego;

c) w sekcji C – wszelkie inne podmioty, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;

d) w sekcji D – towary objęte niniejszym rozdziałem;

e) w sekcji E – usługi, z wyjątkiem usług budowlanych, objęte niniejszym rozdziałem;

f) w sekcji F – usługi budowlane objęte niniejszym rozdziałem;

g) w sekcji G – koncesje na partnerstwo publiczno-prywatne lub roboty budowlane objęte niniejszym rozdziałem;

h) w sekcji H –uwagi ogólne i odstępstwa; oraz

i) w sekcji I – media, w których Strona publikuje swoje ogłoszenia o zamówieniach, ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz inne informacje związane z jej systemem zamówień publicznych.

4. Niniejszy rozdział stosuje się również w przypadku, gdy prawo Strony zezwala na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w imieniu podmiotu zamawiającego przez inne podmioty lub osoby, których zamówienia nie są objęte niniejszą Umową w odniesieniu do danych towarów i usług.

Wycena

5. Szacując wartość zamówienia w celu ustalenia, czy jest to zamówienie objęte niniejszą Umową, podmiot zamawiający:

a) nie dzieli zamówienia na oddzielne zamówienia ani nie wybiera i nie stosuje określonej metody wyceny w celu oszacowania wartości zamówienia z zamiarem częściowego lub całkowitego wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszego rozdziału; oraz

b) uwzględnia szacunkową maksymalną całkowitą wartość zamówienia dla całego okresu obowiązywania umowy, bez względu na to, czy jest ono udzielane jednemu dostawcy czy większej liczbie dostawców, biorąc pod uwagę wszystkie rodzaje wynagrodzenia, w tym:

(i) składki, opłaty, prowizje i odsetki; oraz

(ii) jeżeli w zamówieniu przewidziano możliwość wykorzystania opcji, całkowitą wartość takich opcji.

6. Jeżeli indywidualne wymaganie zamówienia skutkuje zawarciem więcej niż jednej umowy lub zawarciem odrębnych umów na poszczególne części (zwanych dalej „powtarzającymi się umowami"), podstawą obliczenia szacunkowej maksymalnej całkowitej wartości zamówienia jest:

a) wartość powtarzających się umów na towary lub usługi tego samego typu zawartych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym podmiotu zamawiającego, dostosowana, w miarę możliwości, aby uwzględnić przewidywane zmiany w ilości lub w wartości towarów lub usług zamawianych w okresie kolejnych 12 miesięcy; lub

b) szacunkowa wartość powtarzających się umów na towary lub usługi tego samego typu, które mają zostać zawarte w ciągu 12 miesięcy następujących po udzieleniu pierwszego zamówienia lub w ciągu roku budżetowego podmiotu zamawiającego.

7. W przypadku zamówień w postaci dzierżawy, wynajmu lub sprzedaży ratalnej towarów lub usług lub zamówień, w przypadku których nie określono całkowitej ceny, podstawą wyceny jest:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony:

(i) jeżeli okres obowiązywania umowy wynosi nie więcej niż 12 miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia w okresie obowiązywania umowy; lub

(ii) jeżeli okres obowiązywania umowy przekracza 12 miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia łącznie z szacunkową wartością końcową;

b) umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony – szacunkowa miesięczna opłata pomnożona przez 48;

c) w przypadku gdy nie jest pewne, czy umowa zostanie zawarta na czas określony, stosuje się lit. b).

Artykuł 21.3

Wyjątki spowodowane względami bezpieczeństwa i wyjątki o charakterze ogólnym

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie podejmowanie działań lub nieujawnianie informacji, które Strona uznaje za konieczne do ochrony swoich podstawowych interesów bezpieczeństwa związanych z zakupem broni, amunicji lub materiałów wojennych bądź z zakupami niezbędnymi do celów bezpieczeństwa narodowego lub obrony narodowej.

2. Z zastrzeżeniem wymogu, że środków takich nie stosuje się w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między Stronami w przypadku gdy występują takie same warunki lub ukryte ograniczenie w handlu międzynarodowym, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronom nakładanie lub egzekwowanie środków:

a) niezbędnych do ochrony moralności, porządku lub bezpieczeństwa publicznego;

b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) niezbędnych do ochrony własności intelektualnej; lub

d) dotyczących towarów lub usług pochodzących z pracy osób niepełnosprawnych, instytucji charytatywnych lub pracy więźniów.

Artykuł 21.4

Zasady ogólne

Niedyskryminacja

1. Niezależnie od zakresu stosowania określonego w art. 21.2 przedsiębiorstwo Strony, które zostało legalnie utworzone przez ustanowienie, nabycie lub utrzymanie obecności handlowej na terytorium drugiej Strony, może uczestniczyć w zamówieniach rządowych tej drugiej Strony na tych samych warunkach, co przedsiębiorstwa tej drugiej Strony, zgodnie z prawem tej drugiej Strony.

2. W odniesieniu do środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające, zapewnia natychmiast i bezwarunkowo towarom i usługom drugiej Strony oraz dostawcom drugiej Strony oferującym takie towary lub usługi traktowanie nie mniej korzystne niż to, jakie Strona ta, w tym jej podmioty zamawiające, zapewnia własnym towarom, usługom i dostawcom.

3. W odniesieniu do środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie może:

a) traktować lokalnie utworzonego dostawcy mniej korzystnie niż innego lokalnie utworzonego dostawcy ze względu na wysokość zagranicznego udziału lub własności; ani

b) dyskryminować lokalnie utworzonego dostawcy ze względu na to, że towary lub usługi oferowane przez tego dostawcę w związku z danym zamówieniem są towarami lub usługami drugiej Strony.

Wykorzystanie środków elektronicznych

4. W przypadku prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową z wykorzystaniem środków elektronicznych podmiot zamawiający:

a) zapewnia, aby proces udzielania zamówienia został przeprowadzony z wykorzystaniem takich systemów i programów informatycznych – w tym dotyczących uwierzytelniania i kodowania informacji – które są powszechnie dostępne i interoperacyjne w połączeniu z innymi powszechnie dostępnymi systemami i programami informatycznymi;

b) utrzymuje mechanizmy zapewniające integralność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, w tym określenie godziny wpływu, a także zapobieganie nieuprawnionemu dostępowi; oraz

c) wykorzystuje elektroniczne środki informacji i komunikacji do publikacji ogłoszeń i dokumentacji przetargowej w procedurach udzielania zamówień oraz, w najszerszym możliwym zakresie, do celów składania ofert.

Procedura udzielania zamówienia

5. Podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w sposób przejrzysty i bezstronny, który:

a) jest zgodny z niniejszym rozdziałem, z wykorzystaniem jednej z następujących metod: przetarg otwarty, przetarg selektywny lub przetarg bezpośredni;

b) zapobiega konfliktom interesów i praktykom korupcyjnym, zgodnie z prawem danej Strony.

Środki antykorupcyjne

6. Każda Strona zapewnia wprowadzenie odpowiednich środków w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach rządowych. Środki te obejmują procedury uniemożliwiające uczestnictwo w zamówieniach Strony, przez czas nieokreślony lub określony, dostawców, których organy sądowe tej Strony uznały w drodze ostatecznej decyzji za uczestniczących w oszukańczych działaniach lub innych nielegalnych działaniach związanych z zamówieniami rządowymi na terytorium tej Strony. Każda Strona zapewnia również wprowadzenie polityki i procedur mających na celu wyeliminowanie w możliwym zakresie wszelkich potencjalnych konfliktów interesów ze strony osób zaangażowanych w zamówienia lub mających na nie wpływ oraz zarządzanie takimi konfliktami interesów.

Reguły pochodzenia

7. Strona nie może stosować reguł pochodzenia w odniesieniu do towarów przywiezionych lub usług dostarczonych z terytorium drugiej Strony do celów zamówień rządowych objętych niniejszym rozdziałem, różniących się od reguł pochodzenia, jakie Strona ta stosuje w ramach zwykłej wymiany handlowej wobec przywozu lub dostaw tych samych towarów lub usług.

Odmowa przyznania korzyści

8. Strona może odmówić przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału usługodawcy drugiej Strony, pod warunkiem uprzedniego powiadomienia i konsultacji, jeżeli Strona ta ustali, że usługa jest świadczona przez przedsiębiorstwo, które nie prowadzi istotnej działalności gospodarczej na terytorium żadnej Strony.

Zobowiązania offsetowe

9. W odniesieniu do zamówienia objętego niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie dąży do żadnego zobowiązania offsetowego ani go nie uwzględnia, nie narzuca i nie egzekwuje.

Środki, które nie są specyficzne dla zamówień

10. Ust. 2 i 3 nie stosuje się do:

a) ceł ani żadnego rodzaju opłat nałożonych na przywóz lub w związku z przywozem;

b) sposobu pobierania takich ceł i opłat; oraz

c) pozostałych przepisów lub formalności przywozowych oraz środków wpływających na świadczenie usług, innych niż środki dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową.

Artykuł 21.5

Informacje na temat systemu udzielania zamówień

1. Każda Strona:

a) bezzwłocznie publikuje ustawy, rozporządzenia, orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym, standardowe klauzule umowne przewidziane w przepisach ustawowych lub wykonawczych oraz włączone poprzez odpowiednie odesłanie do ogłoszeń lub dokumentacji przetargowej, a także procedury dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową oraz wszelkie zmiany do nich w urzędowo wyznaczonym medium elektronicznym lub papierowym, które jest szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców; oraz

b) na wniosek drugiej Strony przedstawia dotyczące ich wyjaśnienia.

2. Każda Strona zamieszcza w sekcji I odpowiednio załącznika 21-A lub 21-B:

a) wykaz mediów elektronicznych lub papierowych, w których Strona publikuje informacje opisane w ust. 1 lit. a);

b) wykaz mediów elektronicznych lub papierowych, w których Strona publikuje ogłoszenia, o których mowa w art. 21.6, art. 21.8 ust. 7 i art. 21.15 ust. 2; oraz

c) adres lub adresy stron internetowych, na których Strona publikuje:

(i) statystyki dotyczące zamówień, o których mowa w art. 21.15 ust. 4; lub

(ii) ogłoszenia o udzielonych zamówieniach, zgodnie z art. 21.15 ust. 6.

3. Każda Strona bezzwłocznie powiadamia Podkomitet ds. Zamówień Publicznych o wszelkich zmianach w jej informacjach wymienionych w sekcji I załącznika 21-A lub 21-B.

Artykuł 21.6

Ogłoszenia

Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia

1. W odniesieniu do każdego zamówienia objętego niniejszą Umową podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w art. 21.12.

2. O ile niniejszy rozdział nie stanowi inaczej, każde ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia zawiera następujące informacje:

a) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z zamówieniem, oraz ich koszt i warunki płatności, jeżeli takie istnieją;

b) opis zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których dotyczy zamówienie, lub – w przypadku, gdy ilość nie jest znana – ilość szacunkową;

c) w przypadku powtarzających się umów, w miarę możliwości, szacunkowy harmonogram kolejnych ogłoszeń o zamiarze udzielenia zamówienia;

d) opis wszelkich opcji;

e) harmonogram dostawy towarów lub usług bądź czas trwania umowy;

f) metodę udzielania zamówienia, która zostanie zastosowana, oraz informację, czy będzie ona obejmowała negocjacje lub aukcję elektroniczną;

g) w stosownych przypadkach, adres i ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia;

h) adres i ostateczny termin składania ofert;

i) język lub języki, w których mogą być składane oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału, jeżeli mogą być składane w języku innym niż język urzędowy Strony, w której mieści się siedziba podmiotu zamawiającego;

j) wykaz i krótki opis warunków udziału dostawców, w tym wymagań dotyczących szczególnych dokumentów lub zaświadczeń, które mają być przekazane przez dostawców w związku z takim udziałem, chyba że takie wymagania zostały zawarte w dokumentacji przetargowej udostępnionej wszystkim zainteresowanym dostawcom w tym samym czasie co ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia;

k) jeżeli, zgodnie z art. 21.8, podmiot zamawiający zamierza wybrać ograniczoną liczbę kwalifikujących się dostawców, którzy zostaną zaproszeni do przetargu – kryteria stosowane w celu dokonania tego wyboru oraz, w stosownych przypadkach, ograniczenia liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do przetargu; oraz

l) wskazanie, że dane zamówienie jest objęte niniejszym rozdziałem.

Skrócone ogłoszenie

3. W przypadku każdego planowanego zamówienia podmiot zamawiający publikuje, w jednym z języków WTO, skrócone ogłoszenie, które jest łatwo dostępne, jednocześnie z publikacją ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia.

Skrócone ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

a) przedmiot zamówienia;

b) ostateczny termin składania ofert lub, w stosownych przypadkach, ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania; oraz

c) adres, pod który można zwrócić się o udostępnienie dokumentów dotyczących zamówienia.

Ogłoszenie o planowanych zamówieniach

4. Zachęca się podmioty zamawiające do publikowania jak najwcześniej w każdym roku podatkowym ogłoszenia dotyczącego planowanych przyszłych zamówień (zwanego dalej „ogłoszeniem o planowanych zamówieniach"). Ogłoszenie o planowanych zamówieniach powinno zawierać przedmiot zamówienia oraz przybliżoną datę publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia lub przybliżony okres, w którym zamówienie może zostać przeprowadzone.

5. Podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 21-A lub 21-B może wykorzystać ogłoszenie o planowanych zamówieniach jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że ogłoszenie o planowanych zamówieniach zawiera wszystkie dostępne podmiotowi zamawiającemu informacje określone w ust. 2 oraz stwierdzenie, że zainteresowani dostawcy powinni poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem.

Zasady ogólne dotyczące ogłoszeń

6. Wszystkie ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, skrócone ogłoszenia i ogłoszenia o planowanych zamówieniach są bezpośrednio dostępne drogą elektroniczną, bezpłatnie, w internetowym pojedynczym punkcie dostępu. Ponadto ogłoszenia mogą być również publikowane w odpowiednim medium papierowym, które jest szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców, co najmniej do upływu terminu wskazanego w ogłoszeniu.

Artykuł 21.7

Warunki udziału

1. Podmiot zamawiający określa wyłącznie takie warunki udziału w procedurze udzielania zamówienia, które są niezbędne do zapewnienia, aby dostawca posiadał zdolności prawne i finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne potrzebne do wykonania odpowiedniego zamówienia.

2. Ustalając warunki udziału, podmiot zamawiający:

a) nie może nakładać warunku, zgodnie z którym dostawca, aby mógł uczestniczyć w przetargu, musiał w przeszłości otrzymać przynajmniej jedno zamówienie od podmiotu zamawiającego Strony;

b) może wymagać odpowiedniego doświadczenia, gdy jest to niezbędne do spełnienia warunków zamówienia; oraz

c) nie może wymagać, aby warunkiem udzielenia zamówienia było wcześniejsze doświadczenie na terytorium Strony.

3. Oceniając, czy dostawca spełnia warunki udziału, podmiot zamawiający:

a) ocenia zdolności finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne dostawcy na podstawie jego działalności gospodarczej, zarówno na terytorium Strony podmiotu zamawiającego, jak i poza tym terytorium; oraz

b) opiera swoją ocenę na warunkach, które wcześniej określił w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

4. W przypadku dowodów potwierdzających zaistnienie takiej sytuacji, Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może wykluczyć dostawcę z powodu:

a) upadłości;

b) fałszywych oświadczeń;

c) znaczących lub utrzymujących się uchybień w wypełnianiu jakichkolwiek istotnych wymogów lub obowiązków na podstawie wcześniejszej umowy;

d) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za poważne przestępstwo lub inny poważny czyn zabroniony zgodnie z prawem tej Strony;

e) poważnego przewinienia zawodowego lub działań lub zaniechań negatywnie wpływających na uczciwość handlową dostawcy; lub

f) zaległości podatkowych.

Artykuł 21.8

Kwalifikacja dostawców

Systemy rejestracji i procedury kwalifikacyjne

1. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może prowadzić system rejestracji dostawców, w ramach którego zainteresowani dostawcy muszą się rejestrować i podawać określone informacje. W takim przypadku Strona zapewnia zainteresowanym dostawcom pełny dostęp za pomocą środków elektronicznych do informacji o systemie rejestracji oraz możliwość złożenia wniosku o rejestrację w dowolnym momencie w okresie jego obowiązywania. Właściwy organ informuje zainteresowanych dostawców w stosownym terminie o decyzji dotyczącej pozytywnego rozpatrzenia lub odrzucenia tego wniosku. W przypadku odrzucenia wniosku decyzja zawiera należyte uzasadnienie.

2. Każda Strona zapewnia, aby:

a) jej podmioty zamawiające dokładały starań, aby zminimalizować różnice między ich procedurami kwalifikacyjnymi; oraz

b) w przypadku gdy jej podmioty zamawiające prowadzą systemy rejestracji, podmioty zamawiające dokładały starań, aby zminimalizować różnice między ich systemami rejestracji.

3. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie może przyjąć ani stosować systemu rejestracji ani procedury kwalifikacyjnej, które w sposób zamierzony lub niezamierzony utrudniają niepotrzebnie udział dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

Procedura przetargu selektywnego

4. Jeżeli podmiot zamawiający zamierza zastosować procedurę przetargu selektywnego, wówczas:

a) w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia uwzględnia co najmniej informacje określone w art. 21.6 ust. 2 lit. a), b), f), g), j), k) oraz l) i zaprasza dostawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu; oraz

b) przed rozpoczęciem okresu przewidzianego na składanie ofert przekazuje kwalifikującym się dostawcom, których powiadamia zgodnie z art. 21.10 ust. 3 lit. b), co najmniej informacje określone w art. 21.6 ust. 2 lit. c), d), e), h) oraz i).

5. Podmiot zamawiający zezwala wszystkim kwalifikującym się dostawcom na udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, o ile podmiot zamawiający nie określi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia ograniczeń co do liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia oferty, oraz kryteriów wyboru tej ograniczonej liczby dostawców. Zaproszenie do składania ofert jest kierowane do takiej liczby dostawców, która jest niezbędna do zapewnienia efektywnej konkurencji.

6. W przypadku gdy dokumentacja przetargowa nie jest publicznie dostępna od dnia publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, podmiot zamawiający zapewnia, aby dokumentacja ta została udostępniona równocześnie wszystkim kwalifikującym się dostawcom wybranym zgodnie z ust. 5.

Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

7. Podmiot zamawiający może prowadzić wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, pod warunkiem że ogłoszenie zapraszające zainteresowanych dostawców do składania wniosków o wpisanie do tego wykazu jest publikowane corocznie w odpowiednim medium wymienionym w sekcji I załączników 21-A i 21-B oraz – w przypadku ogłoszeń w formie elektronicznej – stale dostępne.

8. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:

a) opis towarów lub usług, lub ich kategorii, do których wykaz się stosuje;

b) warunki udziału, które muszą spełniać dostawcy, aby znaleźć się w wykazie, oraz metody, za pomocą których podmiot zamawiający sprawdza, czy dostawca spełnia te warunki;

c) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z wykazem;

d) okres ważności wykazu oraz sposoby jego przedłużenia lub zakończenia, a w przypadku gdy okres ważności nie został podany, informacje na temat sposobu powiadomienia o zakończeniu stosowania wykazu; oraz

e) informację, że wykaz może zostać wykorzystany na potrzeby zamówienia objętego niniejszym rozdziałem.

9. Niezależnie od ust. 7, w przypadku gdy wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania będzie obowiązywał przez trzy lata lub krócej, podmiot zamawiający może opublikować ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, tylko raz, na początku okresu obowiązywania wykazu, pod warunkiem, że:

a) w ogłoszeniu podano okres ważności oraz informację, że nie będą publikowane kolejne ogłoszenia; oraz

b) ogłoszenie zostało opublikowane za pomocą środków elektronicznych i jest stale dostępne przez okres jego ważności.

10. Podmiot zamawiający zezwala dostawcom na złożenie wniosku o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania w dowolnym momencie oraz wpisuje do wykazu wszystkich kwalifikujących się dostawców w stosownie krótkim czasie.

11. Jeżeli dostawca nieuwzględniony w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania złoży wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w oparciu o wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami w okresie wskazanym w art. 21.10 ust. 2, podmiot zamawiający rozpatruje taki wniosek. Podmiot zamawiający nie może wykluczyć dostawcy z procesu wyboru, uzasadniając to tym, że ma zbyt mało czasu na rozpatrzenie wniosku, chyba że, w wyjątkowych przypadkach, z powodu złożoności zamówienia, podmiot zamawiający nie jest w stanie zakończyć rozpatrywania wniosku w okresie przewidzianym na składanie ofert.

Inne podmioty objęte sekcją B i C załącznika 21-A lub 21-B.

12. Podmiot zamawiający Strony objęty sekcją B lub C załącznika 21-A lub 21-B może wykorzystać skierowane do dostawców ogłoszenie zapraszające do składania wniosków o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że:

a) ogłoszenie zostało opublikowane zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu i zawiera informacje wymagane na podstawie ust. 8 niniejszego artykułu, jak największą ilość dostępnych informacji wymaganych na podstawie art. 21.6 ust. 2 oraz oświadczenie, że ogłoszenie to stanowi ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub że wyłącznie dostawcy znajdujący się w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania otrzymają dalsze zawiadomienia o zamówieniu objętym wykazem przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania; oraz

b) podmiot zamawiający bezzwłocznie przekazał dostawcom, którzy wyrazili zainteresowanie danym zamówieniem, wystarczające informacje umożliwiające im zweryfikowanie zainteresowania zamówieniem, w tym wszystkie pozostałe informacje wymagane zgodnie z art. 21.6 ust. 2, w zakresie w jakim informacje te są dostępne.

13. Podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 21-A lub 21-B może zezwolić, aby dostawca, który zgodnie z ust. 10 złożył wniosek o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, złożył ofertę w ramach danej procedury udzielania zamówień, jeżeli podmiot zamawiający ma wystarczająco dużo czasu na ustalenie, czy dostawca spełnia warunki udziału.

Informacje dotyczące decyzji podejmowanych przez podmiot zamawiający

14. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje każdego dostawcę, który złożył wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, o swojej decyzji w sprawie wniosku.

15. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuci wniosek dostawcy o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, przestanie uznawać dostawcę za kwalifikującego się lub usunie go z wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawcę o tym fakcie i na jego wniosek bezzwłocznie przekazuje dostawcy pisemne uzasadnienie swojej decyzji.

Artykuł 21.9

Specyfikacje techniczne i dokumentacja przetargowa

Specyfikacje techniczne

1. Podmiot zamawiający nie może przygotowywać, przyjmować ani stosować specyfikacji technicznej ani ustanawiać procedur oceny zgodności, które w sposób zamierzony lub niezamierzony utrudniałyby niepotrzebnie wymianę handlową między Stronami.

2. Ustanawiając specyfikacje techniczne dla zamawianych towarów lub usług, w stosownych przypadkach podmiot zamawiający:

a) określa specyfikację techniczną na podstawie wyników oraz wymogów w zakresie funkcjonalności, a nie charakterystyki konstrukcyjnej lub opisowej; oraz

b) opiera specyfikację techniczną na normach międzynarodowych, jeżeli takie normy istnieją, lub – w pozostałych przypadkach – na krajowych przepisach technicznych, uznanych normach krajowych lub przepisach budowlanych.

3. Jeżeli w specyfikacjach technicznych określona została charakterystyka konstrukcyjna lub opisowa, podmiot zamawiający powinien wskazać, w stosownych przypadkach, że uwzględni oferty dotyczące towarów lub usług ekwiwalentnych, które wyraźnie spełniają wymogi zamówienia, poprzez dodanie w dokumentacji przetargowej takich słów jak „lub równoważny".

4. Podmiot zamawiający nie może określać specyfikacji technicznych, które wymagają konkretnego znaku towarowego lub nazwy handlowej, patentu, praw autorskich, wzoru lub typu, konkretnego pochodzenia, producenta lub dostawcy lub się do nich odwołują, chyba że nie istnieje inna metoda wystarczająco dokładnego lub zrozumiałego opisu wymogów zamówienia i pod warunkiem, że w dokumentacji przetargowej podmiot zamawiający dodał słowa takie jak „lub równoważny".

5. Podmiot zamawiający nie może zwracać się, w sposób naruszający zasady konkurencji, o porady, które mogą zostać wykorzystane podczas przygotowywania lub przyjmowania specyfikacji technicznej dla konkretnego zamówienia, ani nie może przyjmować takich porad, od osób mogących mieć interes gospodarczy związany z tym zamówieniem.

6. Strona może zezwolić podmiotom zamawiającym na uwzględnianie kwestii środowiskowych i społecznych, pod warunkiem że są one niedyskryminujące i związane z przedmiotem danego zamówienia.

7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strony, w tym ich podmioty zamawiające, mogą zgodnie z niniejszym artykułem przygotować, przyjąć lub stosować specyfikacje techniczne wspierające ochronę zasobów naturalnych lub ochronę środowiska.

Dokumentacja przetargowa

8. Podmiot zamawiający udostępnia dostawcom dokumentację przetargową zawierającą wszelkie informacje niezbędne do celów przygotowania i złożenia dopuszczalnej oferty. O ile w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia nie zawarto takiego opisu, dokumentacja ta zawiera pełny opis:

a) zamówienia, w tym charakter i ilość towarów oraz usług, których dotyczy zamówienie, lub – jeżeli ilość nie jest znana – szacunkową ilość i wszelkie wymogi, jakie muszą zostać spełnione, w tym wszelkie specyfikacje techniczne, zaświadczenie o ocenie zgodności, plany, rysunki lub materiały instruktażowe;

b) warunków udziału, w tym wykaz informacji i dokumentów, których przedstawienia wymaga się od dostawców w związku z warunkami udziału;

c) wszelkich kryteriów oceny, które podmiot zamawiający będzie stosował na etapie udzielania zamówienia, oraz – z wyjątkiem przypadków, gdy wyłącznym kryterium jest cena – relatywnego znaczenia tych kryteriów;

d) jeżeli podmiot zamawiający będzie prowadził procedurę udzielania zamówienia za pomocą środków elektronicznych – opis wymogów dotyczących uwierzytelniania oraz szyfrowania lub innych wymogów związanych z przekazywaniem informacji za pomocą środków elektronicznych;

e) jeżeli podmiot zamawiający będzie prowadził aukcję elektroniczną – opis zasad, w tym określenie elementów przetargu związanych z kryteriami oceny, na podstawie których aukcja zostanie przeprowadzona;

f) jeżeli odbędzie się publiczne otwarcie ofert – podanie daty, terminu oraz miejsca otwarcia oraz – w stosownych przypadkach – osób, które są upoważnione do obecności;

g) innych warunków, w tym warunków płatności, oraz ograniczeń odnośnie do środków, za pomocą których oferty mogą być składane – na przykład w formie dokumentów papierowych lub za pomocą środków elektronicznych; oraz

h) terminów dostawy towarów lub realizacji usług.

9. Określając termin dostawy zamawianych towarów lub świadczenia zamawianych usług, podmiot zamawiający uwzględnia takie czynniki, jak stopień złożoności zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz realistycznie określony czas konieczny do wyprodukowania towarów, uruchomienia zapasów i przetransportowania z punktu dostawy towarów lub punktu realizacji usługi.

10. Kryteria oceny określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej mogą obejmować między innymi cenę i inne czynniki kosztowe, jakość, wartość techniczną, aspekty środowiskowe oraz warunki dostawy.

11. Podmiot zamawiający bezzwłocznie:

a) udostępnia dokumentację przetargową, tak by zapewnić zainteresowanym dostawcom wystarczająco dużo czasu na złożenie dopuszczalnych ofert;

b) przekazuje, na wniosek, dokumentację przetargową każdemu zainteresowanemu dostawcy; oraz

c) odpowiada na wszelkie zasadne wnioski o istotne informacje złożone przez dowolnego zainteresowanego dostawcę lub dostawcę biorącego udział w procedurze przetargowej, pod warunkiem że takie informacje nie zapewniają temu dostawcy przewagi nad innymi.

Zmiany

12. Jeżeli przed udzieleniem zamówienia podmiot zamawiający zmienia kryteria lub wymogi określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej przekazanej dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej lub jeżeli wprowadza zmiany do ogłoszenia lub do dokumentacji przetargowej lub publikuje je ponownie, przekazuje wszelkie tego rodzaju zmiany lub zmienione lub ponownie opublikowane ogłoszenie lub dokumentację przetargową na piśmie:

a) wszystkim dostawcom biorącym udział w postępowaniu w momencie, gdy wprowadzono zmianę lub poprawkę lub dokonano ponownej publikacji, jeżeli tacy dostawcy są znani podmiotowi zamawiającemu, i we wszystkich pozostałych przypadkach, w ten sam sposób, w jaki udostępniono pierwotne informacje; oraz

b) w odpowiednim czasie, tak aby umożliwić tym dostawcom zmianę i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do sytuacji.

Artykuł 21.10

Terminy

1. Podmiot zamawiający, zgodnie ze swoimi własnymi zasadnymi potrzebami, zapewnia dostawcom wystarczająco dużo czasu, aby mogli przygotować i złożyć wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz dopuszczalne oferty, uwzględniając czynniki, takie jak:

a) charakter i złożoność zamówienia;

b) przewidywany zakres udziału podwykonawców; oraz

c) czas konieczny do przekazania ofert drogą nieelektroniczną z punktów znajdujących się na terytorium drugiej Strony lub na terytorium podmiotu zamawiającego, jeżeli środki elektroniczne nie są stosowane.

Terminy te, łącznie z ich ewentualnym przedłużeniem, są jednakowe dla wszystkich zainteresowanych lub biorących udział w procedurze dostawców.

2. Podmiot zamawiający, który korzysta z procedury przetargu selektywnego, określa termin końcowy składania wniosków o dopuszczenie do udziału, który nie może być – co do zasady – krótszy niż 25 dni od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Jeżeli odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin ten jest niewykonalny, można skrócić ten termin, jednak nie może być on krótszy niż 10 dni.

3. O ile ust. 4, 5, 7 i 8 nie stanowią inaczej, podmiot zamawiający ustala, że termin końcowy składania ofert nie może być krótszy niż 40 dni od dnia, w którym:

a) w przypadku przetargu otwartego – opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia; lub

b) w przypadku przetargu selektywnego – podmiot zamawiający zawiadomił dostawców, że zostaną zaproszeni do składania ofert, niezależnie od tego, czy w odniesieniu do przetargu selektywnego zastosowany zostanie wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania.

4. Podmiot zamawiający może skrócić czas trwania procedury przetargowej określony zgodnie z ust. 3, który nie może być jednak krótszy niż 10 dni, w przypadku gdy:

a) podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o planowanych zamówieniach zgodnie z art. 21.6 ust. 4 co najmniej 40 dni, ale nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, a ogłoszenie o planowanych zamówieniach obejmuje:

   (i) opis zamówienia;

   (ii) przybliżone terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;

   (iii) oświadczenie, zgodnie z którym zainteresowani dostawcy powinni zgłosić swoje zainteresowanie zamówieniem podmiotowi zamawiającemu;

   (iv) adres, pod którym można uzyskać dokumenty dotyczące zamówienia; oraz

   (v) jak największą ilość dostępnych informacji wymaganych na podstawie art. 21.6 ust. 2 w odniesieniu do ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;

b) w przypadku zamówień o powtarzającym się charakterze podmiot zamawiający wskazuje w pierwszym ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia, że w kolejnych ogłoszeniach określi terminy składania ofert w oparciu o niniejszy ustęp; lub

c) odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3 staje się niewykonalny.

5. Podmiot zamawiający może skrócić termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3 o pięć dni w przypadku każdej z następujących okoliczności:

a) ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia zostało opublikowane za pomocą środków elektronicznych;

b) wszelka dokumentacja przetargowa jest dostępna za pomocą środków elektronicznych od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz

c) podmiot zamawiający przyjmuje oferty drogą elektroniczną.

6. Stosowanie ust. 5 w związku z ust. 4 nie może w żadnym przypadku powodować skrócenia terminu składania ofert określonego zgodnie z ust. 3 do mniej niż 10 dni, licząc od dnia, w którym opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia.

7. Niezależnie od innych postanowień niniejszego artykułu, jeżeli podmiot zamawiający nabywa towary lub usługi komercyjne lub jakiekolwiek ich połączenie, może skrócić termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3, jednak do nie mniej niż 13 dni, pod warunkiem że jednocześnie opublikuje za pomocą środków elektronicznych zarówno ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, jak i dokumentację przetargową. Ponadto, jeżeli podmiot zamawiający przyjmuje oferty towarów lub usług komercyjnych składane za pomocą środków elektronicznych, może skrócić termin określony zgodnie z ust. 3, jednak do nie mniej niż 10 dni.

8. Jeżeli podmiot zamawiający ujęty w sekcji B lub C załącznika 21-A lub 21-B wybrał wszystkich kwalifikujących się dostawców lub ich ograniczoną liczbę, termin składania ofert można ustalić w drodze dwustronnej umowy między podmiotem zamawiającym oraz wybranymi dostawcami. W przypadku braku umowy termin nie może być krótszy niż 10 dni.

Artykuł 21.11

Negocjacje

1. Strona może umocować swoje podmioty zamawiające do prowadzenia negocjacji z dostawcami, jeżeli:

a) podmiot zamawiający wskazał zamiar prowadzenia negocjacji w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia wymaganym zgodnie z art. 21.6 ust. 1; lub

b) w przypadku gdy z oceny ofert wynika, że żadna oferta nie jest wyraźnie najlepsza w kontekście szczegółowych kryteriów oceny określonych w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej.

2. Podmiot zamawiający:

a) zapewnia, aby każdy przypadek wykluczenia dostawcy uczestniczącego w negocjacjach był zgodny z kryteriami oceny określonymi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej; oraz

b) po zakończeniu negocjacji wyznacza wspólny termin dla pozostałych uczestniczących dostawców na złożenie nowych lub skorygowanych ofert.

Artykuł 21.12

Przetarg bezpośredni

1. Pod warunkiem że podmiot zamawiający nie wykorzystuje procedury przetargu bezpośredniego do uniknięcia konkurencji między dostawcami lub w sposób dyskryminujący dostawców drugiej Strony bądź chroniący krajowych dostawców, może on skorzystać z tej procedury i zrezygnować ze stosowania art. 21.6–21.8, art. 21.9 ust. 8–12 i art. 21.10, 21.11, 21.13 oraz 21.14 w każdej z następujących sytuacji:

a) pod warunkiem, że nie zmienia się w znacznym stopniu wymogów określonych w dokumentacji przetargowej, jeżeli:

(i) nie złożono żadnej oferty lub żaden dostawca nie zgłosił wniosku o dopuszczenie do udziału;

(ii) nie złożono ofert zgodnych z zasadniczymi wymaganiami określonymi w dokumentacji przetargowej;

(iii) żaden z dostawców nie spełnił warunków udziału; lub

(iv) stwierdzono zmowę w przygotowaniu złożonych ofert;

b) w przypadku gdy towary lub usługi mogą zostać dostarczone jedynie przez określonego dostawcę i nie istnieją stosowne rozwiązania alternatywne lub towary lub usługi substytucyjne, z któregokolwiek z następujących powodów:

(i) zamówienie dotyczy dzieła sztuki;

(ii) ze względu na ochronę wynikającą z patentu, praw autorskich lub innych praw wyłącznych; lub

(iii) brak jest konkurencji z przyczyn technicznych;

c) w przypadku dodatkowych dostaw zapewnianych przez pierwotnego dostawcę towarów lub usług, które nie zostały uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana dostawcy na potrzeby dostawy takich dodatkowych towarów lub usług:

(i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące zamienności lub interoperacyjności z istniejącym sprzętem, oprogramowaniem, usługami lub instalacjami zamówionymi w ramach pierwotnego zamówienia; oraz

(ii) spowodowałaby znaczącą niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;

d) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, jeżeli ze względu na nadzwyczaj pilny charakter sprawy w wyniku zaistnienia okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez podmiot zamawiający towary lub usługi nie mogły zostać pozyskane w terminie w drodze przetargu otwartego lub selektywnego;

e) w przypadku towarów nabywanych na rynku towarowym;

f) jeżeli podmiot zamawiający zamawia prototyp lub pierwszy towar lub usługę opracowane na jego zlecenie w trakcie trwania i na potrzeby danej umowy na realizację badań, eksperymentu, studium lub oryginalnego opracowania;

oryginalne opracowanie pierwszego towaru lub usługi może obejmować ograniczony zakres produkcji towaru lub świadczenia usługi w celu włączenia wyników testów praktycznych i wykazania, że towar lub usługa nadaje się do seryjnej produkcji lub seryjnego świadczenia z zachowaniem akceptowalnych norm jakości, jednak nie obejmuje produkcji seryjnej lub seryjnego świadczenia usług mających na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub zamortyzowanie kosztów badań i rozwoju;

g) w przypadku zakupów dokonywanych na wyjątkowo korzystnych warunkach pojawiających się tylko w bardzo krótkim czasie i wynikających ze szczególnych okoliczności zbywania towarów, takich jak likwidacja, przejście pod zarząd komisaryczny lub w stan upadłości, lecz nie w przypadku rutynowych zakupów od stałych dostawców; lub

h) jeżeli zamówienie zostaje przyznane zwycięzcy konkursu na projekt, pod warunkiem że:

(i) konkurs został zorganizowany w sposób zgodny z zasadami niniejszego rozdziału, w szczególności w odniesieniu do publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz

(ii) uczestników konkursu ocenia niezależne jury, którego celem jest przyznanie zwycięzcy zamówienia na projekt.

2. Podmiot zamawiający opracowuje pisemne sprawozdanie na temat każdego zamówienia udzielonego na podstawie ust. 1. Sprawozdanie zawiera nazwę podmiotu zamawiającego, wartość i rodzaj zamawianych towarów lub usług oraz oświadczenie wskazujące okoliczności i warunki opisane w ust. 1, które uzasadniają zastosowane procedury przetargu bezpośredniego.

Artykuł 21.13

Aukcje elektroniczne

Jeżeli podmiot zamawiający zamierza przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w drodze aukcji elektronicznej, przed rozpoczęciem aukcji udostępnia każdemu uczestnikowi:

a) metodę automatycznej oceny wraz ze wzorem matematycznym, który został opracowany na podstawie kryteriów oceny określonych w dokumentacji przetargowej i który zostanie wykorzystany do utworzenia automatycznego rankingu ofert lub zmiany kolejności ofert w rankingu podczas aukcji;

b) wyniki wstępnej oceny poszczególnych elementów oferty, jeżeli zamówienie ma zostać udzielone na podstawie najkorzystniejszej oferty; oraz

c) inne istotne informacje dotyczące sposobu przeprowadzenia aukcji.

Artykuł 21.14

Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

Rozpatrywanie ofert

1. Podmiot zamawiający przyjmuje, otwiera i rozpatruje wszystkie oferty zgodnie z procedurami gwarantującymi uczciwy i bezstronny przebieg procedury przetargowej oraz poufność ofert.

2. Jeżeli podmiot zamawiający zapewnia dostawcy możliwość poprawienia niezamierzonych błędów formalnych w okresie między otwarciem ofert a udzieleniem zamówienia, podmiot zamawiający zapewnia taką samą możliwość wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej.

Udzielanie zamówień

3. Na potrzeby udzielenia zamówienia rozpatrywane są jedynie oferty złożone na piśmie, które w momencie otwarcia ofert spełniają zasadnicze wymagania zawarte w ogłoszeniach i w dokumentacji przetargowej i które pochodzą od dostawcy spełniającego warunki udziału.

4. Z wyjątkiem sytuacji, gdy podmiot zamawiający stwierdzi, że udzielenie zamówienia nie leży w interesie publicznym, udziela on zamówienia dostawcy, który zgodnie z jego ustaleniami ma możliwość spełnienia warunków zamówienia i który, wyłącznie na podstawie oceny kryteriów określonych w ogłoszeniach i dokumentacji przetargowej:

a) przedstawił najkorzystniejszą ofertę; lub

b) w przypadku gdy cena stanowi jedyne kryterium – zaoferował najniższą cenę.

5. Jeżeli podmiot zamawiający otrzyma ofertę zawierającą cenę, która jest niewspółmiernie niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy dostawca spełnia warunki udziału i czy jest zdolny do wypełnienia warunków umowy.

6. Podmiot zamawiający nie może wykorzystywać opcji, unieważniać procedur przetargowych dotyczących zamówień ani zmieniać zawartych już umów w sposób stanowiący obejście obowiązków spoczywających na nim zgodnie z niniejszym rozdziałem.

7. Każda Strona może przewidzieć, co do zasady, okres zawieszenia pomiędzy udzieleniem zamówienia a zawarciem umowy, aby zapewnić oferentom, którym nie udzielono zamówienia, wystarczający czas na sprawdzenie i odwołanie się od decyzji o udzieleniu zamówienia.

Artykuł 21.15

Przejrzystość informacji dotyczących zamówień

Informacje przekazywane dostawcom

1. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawców biorących udział w procedurze przetargowej o swojej decyzji o udzieleniu zamówienia, a na wniosek dostawcy udziela takiej informacji na piśmie. Z zastrzeżeniem art. 21.16 ust. 2 i 21.16 ust. 3 podmiot zamawiający, na wniosek, zapewnia dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, wyjaśnienie powodów, dla których ich oferty nie zostały wybrane, oraz informuje ich o czynnikach przemawiających na korzyść oferty wybranego dostawcy.

Publikowanie informacji o udzieleniu zamówienia

2. Nie później niż 72 dni od udzielenia każdego zamówienia objętego niniejszym rozdziałem podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie w odpowiednich mediach papierowych lub elektronicznych wymienionych w sekcji I załącznika 21-A lub 21-B. W przypadku wykorzystania przez podmiot zamawiający wyłącznie medium elektronicznego informacje muszą pozostać dostępne przez odpowiednio długi czas. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

a) opis zamawianych towarów lub usług;

b) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego;

c) nazwę oraz adres dostawcy, którego oferta została wybrana;

d) wartość oferty, która została przyjęta, lub najwyższą i najniższą ofertę braną pod uwagę przy udzielaniu zamówienia;

e) datę udzielenia zamówienia; oraz

f) zastosowany tryb udzielania zamówień, a w przypadku zastosowania procedury przetargu bezpośredniego zgodnie z art. 21.12 – opis okoliczności uzasadniających wybór tej procedury.

Przechowywanie dokumentacji i sprawozdań oraz zapewnianie możliwości prześledzenia przebiegu procedury drogą elektroniczną

3. Przez co najmniej trzy lata od dnia udzielenia zamówienia podmiot zamawiający przechowuje:

a) dokumentację i sprawozdania z procedur przetargowych i udzielenia zamówienia w związku z zamówieniem objętym niniejszą Umową, w tym sprawozdania wymagane na podstawie art. 21.12 ust. 2; oraz

b) dane zapewniające możliwość prześledzenia przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową prowadzonego drogą elektroniczną.

Wymiana danych statystycznych

4. Każda Strona co roku gromadzi i wymienia dane statystyczne dotyczące zamówień objętych niniejszym rozdziałem ([86]). Takie sprawozdania statystyczne zawierają, w odniesieniu do zamówień udzielonych przez wszystkie podmioty zamawiające danej Strony, które są objęte niniejszym rozdziałem, dane statystyczne dotyczące szacunkowej wartości zamówień udzielonych w odniesieniu do zamówień objętych niniejszą Umową w ujęciu globalnym oraz w podziale na kategorie podmiotów zamawiających.

5. W zakresie, w jakim informacje takie są dostępne, każda Strona przedstawia dane statystyczne dotyczące kraju pochodzenia produktów i usług nabywanych przez jej podmioty zamawiające. W celu zapewnienia porównywalności takich danych statystycznych Podkomitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na podstawie art. 21.19 zapewnia wytyczne dotyczące metod, które należy stosować. W celu zapewnienia skutecznego monitorowania postępowań o udzielenie zamówienia objętych niniejszym rozdziałem Wspólna Rada może podjąć decyzję o zmianie wymogów określonych w ust. 4.

6. Jeżeli Strona wymaga, aby ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień były publikowane drogą elektroniczną na podstawie ust. 2, i jeżeli takie ogłoszenia są dostępne dla odbiorców za pośrednictwem jednej bazy danych w formie umożliwiającej analizę udzielonych zamówień, Strona może zamiast składania sprawozdań Podkomitetowi ds. Zamówień Publicznych, udostępnić link do tej strony internetowej wraz z wszelkimi instrukcjami potrzebnymi do uzyskania dostępu do takich danych i korzystania z nich.

Artykuł 21.16

Ujawnianie informacji

Przekazywanie informacji Stronom

1. Strona, na wniosek drugiej Strony, bezzwłocznie udziela wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia, czy postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową zostało przeprowadzone w sposób sprawiedliwy, bezstronny i zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym informacji na temat cech charakterystycznych oraz względnych zalet przemawiających na korzyść wybranej oferty. Strona otrzymująca informacje nie może, bez zgody Strony, która przekazała informacje, ujawnić ich dostawcom, jeżeli mogłoby to naruszyć konkurencję w ramach kolejnych przetargów.

Nieujawnianie informacji

2. Niezależnie od innych postanowień niniejszego rozdziału Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie udziela żadnemu konkretnemu dostawcy informacji, które mogłyby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami.

([86]) Pierwsza wymiana informacji ma miejsce rok po wejściu w życie niniejszej Umowy.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako wymagające od Strony, w tym jej podmiotów zamawiających, władz i organów odwoławczych, ujawnienia informacji poufnych, jeżeli ich ujawnienie:

a) utrudniłoby egzekwowanie prawa;

b) mogłoby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami;

c) naraziłoby na uszczerbek uzasadnione interesy handlowe określonych osób, w tym przysługującą im ochronę praw własności intelektualnej; lub

d) byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym.

Artykuł 21.17

Wewnętrzne procedury odwoławcze

1. Każda Strona zapewnia sprawną, skuteczną, przejrzystą i niedyskryminującą administracyjną lub sądową procedurę odwoławczą, w ramach której dostawca może wnieść odwołanie – w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, w którym dostawca ma lub miał interes – w związku z:

a) naruszeniem niniejszego rozdziału; lub

b) jeżeli zgodnie z prawem Strony dostawca nie ma prawa do wniesienia bezpośredniego odwołania z tytułu naruszenia niniejszego rozdziału – nieprzestrzeganiem środków wprowadzonych przez Stronę w celu wykonania niniejszego rozdziału.

Przepisy proceduralne dotyczące wszystkich odwołań muszą zostać sporządzone na piśmie i być powszechnie dostępne.

2. W przypadku skargi dostawcy złożonej w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, w którym dostawca ma lub miał interes, i dotyczącej naruszenia postanowień lub nieprzestrzegania środków, o którym mowa w ust. 1, Strona podmiotu zamawiającego udzielającego zamówienia objętego niniejszą Umową zachęca dany podmiot oraz danego dostawcę do rozstrzygnięcia skargi w drodze konsultacji. Podmiot zamawiający w sposób bezstronny i terminowy rozpatruje wszelkie takie skargi w sposób, który nie utrudnia dostawcy udziału w bieżącym lub przyszłym zamówieniu oraz nie narusza jego prawa do ubiegania się o środki naprawcze w ramach administracyjnej lub sądowej procedury odwoławczej.

3. Każdemu dostawcy zapewnia się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i złożenie odwołania, w żadnym przypadku nie mniej niż 10 dni od momentu, w którym podstawa odwołania stała się znana dostawcy lub powinna była, zgodnie z rozsądną oceną, stać się mu znana.

4. Każda Strona ustanawia lub wyznacza co najmniej jeden bezstronny organ administracyjny lub sądowy, niezależny od jej podmiotów zamawiających, który przyjmuje i rozpatruje odwołania złożone przez dostawców w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową.

5. W przypadku gdy odwołanie zostanie najpierw rozpatrzone przez podmiot inny niż organ, o którym mowa w ust. 4, Strona zapewnia, aby dostawca mógł złożyć odwołanie od tej pierwszej decyzji do bezstronnego organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od podmiotu zamawiającego, którego zamówienie stanowi przedmiot odwołania.

6. Każda Strona zapewnia, aby decyzje organu odwoławczego innego niż sąd podlegały kontroli sądowej lub by organ taki stosował procedury zapewniające, aby:

a) podmiot zamawiający udzielał pisemnej odpowiedzi na odwołanie i ujawniał wszystkie odpowiednie dokumenty organowi odwoławczemu;

b) uczestnicy postępowania (zwani dalej „uczestnikami") mieli prawo do bycia wysłuchanymi, zanim organ odwoławczy podejmie decyzję w sprawie odwołania;

c) uczestnicy mieli prawo do reprezentacji i pomocy;

d) uczestnicy mieli prawo do udziału w całym postępowaniu;

e) uczestnicy mieli prawo do złożenia wniosku o jawność postępowania oraz o dopuszczenie świadków; oraz

f) organ odwoławczy wydawał swoje decyzje lub zalecenia terminowo i na piśmie, wraz z wyjaśnieniem podstawy każdej decyzji lub zalecenia.

7. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości wzięcia udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Takie środki tymczasowe mogą skutkować zawieszeniem procedury przetargowej. Takie procedury mogą jednak przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy takie środki tymczasowe powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę przeważające negatywne skutki dla odpowiednich interesów, w tym dla interesu publicznego. Niepodjęcie środków wymaga uzasadnienia na piśmie.

8. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury, które przewidują działania naprawcze lub odszkodowania za poniesione straty lub szkody, w przypadku gdy organ odwoławczy ustali, że doszło do naruszenia postanowień lub nieprzestrzegania środków, o którym mowa w ust. 1. Odszkodowanie za poniesione straty lub szkody może być ograniczone do kosztów poniesionych w trakcie przygotowania oferty albo do kosztów związanych z odwołaniem lub do obu tych rodzajów kosztów.

Artykuł 21.18

Zmiany i sprostowania zakresu stosowania

1. Unia Europejska może zmienić lub sprostować załącznik 21-A, a Meksyk może zmienić lub sprostować załącznik 21-B.

Zmiany

2. Jeżeli Strona zamierza zmienić odpowiednio załącznik 21-A lub 21-B, Strona ta:

a) powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie; oraz

b) do powiadomienia dołącza wniosek dotyczący odpowiednich wyrównań na rzecz drugiej Strony, aby zakres stosowania pozostał na poziomie porównywalnym z poziomem istniejącym przed wprowadzeniem zmiany.

3. Niezależnie od ust. 2 lit. b) Strona nie musi zapewnić wyrównań, jeżeli zmiana dotyczy podmiotu zamawiającego, nad którym Strona skutecznie zniosła swoją kontrolę lub na który Strona nie wywiera już wpływu. Domniemywa się, że kontrola lub wpływ rządu na objęte niniejszą Umową zamówienia podmiotów zamawiających objętych sekcją C załącznika 21-A lub częścią 2 listy każdego państwa zawartą w sekcji B lub C załącznika 21-B zostały skutecznie wyeliminowane, jeżeli podmiot zamawiający podlega konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony.

4. Druga Strona może zgłosić sprzeciw wobec zaproponowanej zmiany, o której powiadomiono zgodnie z ust. 2, jeżeli kwestionuje to, że:

a) wyrównanie zaproponowane zgodnie z ust. 2 lit. b) jest odpowiednie do tego, aby utrzymać poziom porównywalny z istniejącym zakresem stosowania przewidzianym w niniejszym rozdziale;

b) zmiana obejmuje podmiot zamawiający, nad którym Strona skutecznie zniosła swoją kontrolę lub na który Strona nie wywiera już wpływu zgodnie z ust. 3.

Sprzeciw zgłasza się na piśmie w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 lit. a), lub uznaje się, że Strona ta akceptuje wyrównanie lub zmianę, w tym do celów części rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów).

Sprostowania

5. Następujące zmiany załącznika 21-A lub 21-B uważa się za sprostowanie o charakterze czysto formalnym, pod warunkiem że nie mają one wpływu na istniejący zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale:

a) zmianę nazwy podmiotu zamawiającego;

b) połączenie dwóch lub więcej podmiotów objętych sekcją A, B lub C załącznika 21-A lub 21-B; oraz

c) podział podmiotu objętego sekcją A, B lub C załącznika 21-A lub 21-B na co najmniej dwa podmioty, przy czym każdy z tych podmiotów dodaje się do wykazu podmiotów zamawiających objętych tą samą sekcją załącznika 21-A lub 21-B.

6. Każda Strona powiadamia drugą Stronę co trzy lata od wejścia w życie niniejszej Umowy o zaproponowanych sprostowaniach załączników 21-A lub 21-B.

7. Strona może powiadomić drugą Stronę o sprzeciwie wobec zaproponowanego sprostowania w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia. Jeżeli Strona zgłasza sprzeciw, wyjaśnia, dlaczego uważa, że zaproponowane sprostowanie nie stanowi zmiany, o której mowa w ust. 5, oraz opisuje wpływ planowanego sprostowania na zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale. Jeżeli sprzeciw na piśmie nie zostanie złożony w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, uznaje się, że druga Strona przyjmuje zaproponowane sprostowanie.

Konsultacje i rozstrzyganie sporów

8. Jeżeli druga Strona sprzeciwia się planowanej zmianie lub sprostowaniu, Strony starają się rozstrzygnąć tę kwestię w drodze konsultacji. Jeżeli w terminie 60 dni od dnia otrzymania sprzeciwu nie zostanie osiągnięte porozumienie, Strona zamierzająca dokonać zmiany lub sprostowania załącznika 21-A lub 21-B może skorzystać z procedury rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów). Zaproponowana zmiana lub sprostowanie stają się skuteczne dopiero po osiągnięciu porozumienia przez obie Strony lub jeśli tak stanowi orzeczenie zespołu orzekającego w sprawozdaniu końcowym zgodnie z art. 31.14 (Sprawozdanie końcowe).

Artykuł 21.19

Podkomitet ds. Zamówień Publicznych

Podkomitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. j) odpowiada za sprawy związane z wykonywaniem i funkcjonowaniem niniejszego rozdziału, takie jak:

a) zmiana załączników 21-A i 21-B;

b) przygotowanie decyzji zmieniających załączniki 21-A i 21-B na potrzeby Wspólnej Rady;

c) sprawy dotyczące zamówień rządowych związanych z niniejszym rozdziałem skierowane do niego przez Stronę; oraz

d) wszelkie inne sprawy związane z funkcjonowaniem niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 22

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE, PRZEDSIĘBIORSTWA, KTÓRYM PRZYZNANO SZCZEGÓLNE PRAWA LUB PRZYWILEJE ORAZ WYZNACZENI MONOPOLIŚCI

Artykuł 22.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „Porozumienie" oznacza Porozumienie w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych, opracowane w ramach OECD lub jej następcy, bez względu na to, czy zostało opracowane w ramach OECD czy poza tą organizacją, przyjęte przez co najmniej 12 pierwotnych członków WTO będących jego uczestnikami na dzień 1 stycznia 1979 r.;

b) „działalność handlowa" oznacza działalność, której efektem końcowym jest wyprodukowanie towaru lub świadczenie usługi, które zostaną sprzedane na rynku właściwym w ilościach i po cenach określonych przez przedsiębiorstwo w warunkach podaży i popytu, którą to działalność podjęto w celu osiągnięcia zysku ([87]);

c) „względy handlowe" oznaczają cenę, jakość, dostępność, zbywalność, transport oraz inne warunki zakupu lub sprzedaży bądź inne czynniki, które w zwykłych warunkach zostałyby wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji handlowych przedsiębiorstwa prywatnego prowadzącego działalność zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej w odpowiedniej dziedzinie lub branży;

d) „wyznaczać" oznacza ustanawiać monopol, udzielać zezwolenia na monopol lub rozszerzać jego zakres, aby objąć nim dodatkowy towar lub usługę;

e) „wyznaczony monopolista" oznacza podmiot, publiczny lub prywatny, w tym konsorcjum lub publiczną jednostkę organizacyjną, który na danym rynku na terytorium Strony został wyznaczony na wyłącznego dostawcę lub nabywcę towaru lub usługi, ale nie obejmuje podmiotu, któremu przyznane zostało wyłączne prawo własności intelektualnej, wyłącznie ze względu na takie przyznanie ([88]);

f) „przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje" oznacza przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, w tym jego jednostki zależne, któremu Strona przyznała, prawnie lub faktycznie, szczególne prawa lub przywileje; szczególne prawa lub przywileje są przyznawane przez Stronę, gdy wyznacza ona lub ogranicza liczbę przedsiębiorstw upoważnionych do dostarczania towaru lub świadczenia usługi zgodnie z kryteriami, które nie są obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminujące, przez co ma istotny wpływ na zdolność wszelkich innych przedsiębiorstw do dostarczania tego samego towaru lub świadczenia tej samej usługi na tym samym obszarze geograficznym na zasadniczo równoważnych warunkach;

g) „instytucja finansowa" i „usługa finansowa" mają takie samo znaczenie jak w art. 18.1 (Definicje);

([87]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wyklucza to działalność przedsiębiorstwa: a) które prowadzi działalność nienastawioną na zysk; lub b) które prowadzi działalność po kosztach.

([88]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego rozdziału nie stosuje się do monopoli naturalnych, chyba że są one wyznaczone w rozumieniu ust. 1 lit. d).

h) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej" oznacza usługę świadczoną w związku z wykonywaniem władzy publicznej zdefiniowaną w GATS oraz, w stosownych przypadkach, w załączniku do GATS dotyczącym usług finansowych ([89]);

(i) „przedsiębiorstwo państwowe" oznacza przedsiębiorstwo, które stanowi własność Strony lub pozostaje pod jej kontrolą. ([90])

Artykuł 22.2

Uprawnienia delegowane

O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, każda Strona zapewnia, aby osoby – w tym przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści – którym Strona delegowała uprawnienia regulacyjne, administracyjne lub inny rodzaj władzy publicznej, działały w trakcie wykonywania tych uprawnień zgodnie z obowiązkami Strony wynikającymi z niniejszej Umowy.

Artykuł 22.3

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów prowadzących działalność handlową. Jeżeli przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczony monopolista łączy działalność handlową z pozahandlową ([91]), niniejszym rozdziałem objęta jest wyłącznie jego działalność handlowa.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do:

a) przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów, jeżeli działają w charakterze podmiotów zamawiających prowadzących postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową zgodnie z definicją w art. 21.1 (Definicje) lit. c);

b) usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej;

c) działalności prowadzonej przez:

(i) instytucję finansową lub inny podmiot prawny, które stanowią własność Strony lub pozostają pod jej kontrolą i które zostały ustanowione lub są prowadzone tymczasowo i wyłącznie do celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji ([92]);

(ii) podmiot publiczny, w tym trust publiczny, który wyłącznie na podstawie obowiązku świadczenia usługi publicznej, której celem jest przyczynienie się do zrównoważonego i stałego rozwoju danej Strony, świadczy usługi finansowe na rachunek, z gwarancją lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych tej Strony; oraz

(iii) podmiot publiczny, który działa na podstawie obowiązku świadczenia usługi publicznej dotyczącego ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego lub powszechnego programu emerytalnego; oraz

([89]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej obejmują usługi świadczone przez bank centralny, organ kształtujący politykę pieniężną, finansowy organ regulacyjny lub organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Strony.

([90]) Na potrzeby ustalenia własności lub kontroli analizuje się wszystkie istotne elementy prawne i faktyczne rozpatrywane indywidualnie dla każdego przypadku.

([91]) Działalność pozahandlowa obejmuje wykonywanie uprawnień do świadczenia usługi publicznej.

([92]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że: a) interpretacji pojęcia „restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja" dokonuje się zgodnie z prawem Strony, w której instytucja finansowa lub inny podmiot prawny ma siedzibę, b) „wyłącznie do celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji" oznacza, że instytucja finansowa lub inny podmiot prawny nie prowadzą działalności handlowej, która nie jest bezpośrednio związana z celami dotyczącymi restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

d) przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów, jeżeli w momencie określania kwoty progu w dowolnym z trzech poprzednich kolejnych lat budżetowych roczne dochody z ich działalności handlowej były niższe niż 200 mln specjalnych praw ciągnienia.

3. Art. 22.6 nie stosuje się do świadczenia usług finansowych przez przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolistę na podstawie zlecenia rządu, jeżeli to świadczenie usług finansowych:

a) wspiera wywóz lub przywóz, pod warunkiem że usługi te:

(i) nie mają na celu wypierania finansowania komercyjnego; lub

(ii) są oferowane na warunkach nie mniej korzystnych niż te, które można by uzyskać w przypadku porównywalnych usług finansowych na rynku komercyjnym ([93]);

b) wspiera inwestycje sektora prywatnego poza terytorium Strony, pod warunkiem że usługi te:

(i) nie mają na celu wypierania finansowania komercyjnego; lub

(ii) są oferowane na warunkach nie mniej korzystnych niż te, które można by uzyskać w przypadku porównywalnych usług finansowych na rynku komercyjnym; lub

c) są oferowane na warunkach zgodnych z Porozumieniem, pod warunkiem że usługi finansowe wchodzą w zakres Porozumienia.

4. Art. 22.6 nie stosuje się do sektorów wskazanych w art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. c)–e).

5. Art. 22.6 nie stosuje się w zakresie, w jakim przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści Strony nabywają i sprzedają towary lub usługi na podstawie:

a) istniejących środków niespełniających wymogów, który Strona utrzymuje, kontynuuje, przedłuża lub zmienia zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) lub art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów), jak określono w załączniku I (Istniejące środki) oraz w sekcji B dodatku VI-A lub VI-B do załącznika VI (Usługi finansowe); lub

b) środków niespełniających wymogów, który Strona przyjmuje lub utrzymuje w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub działalności zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) lub art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów), jak określono w załączniku II (Przyszłe środki) oraz sekcji B dodatku VI-A lub VI-B do załącznika VI (Usługi finansowe).

([93]) Jeśli na rynku komercyjnym nie oferuje się porównywalnych usług finansowych: a) do celów lit. a) ppkt (ii) i lit. b) ppkt (ii) przedsiębiorstwo państwowe może ustalać wzorcowe warunki, na jakich takie usługi byłyby oferowane na rynku komercyjnym, w oparciu o dostępne dowody; oraz b) do celów lit. a) ppkt (i) i lit. b) ppkt (i) uznaje się, że świadczenie usług finansowych nie ma na celu wypierania finansowania komercyjnego.

6. Strony podzielają pogląd, że środek przyjęty lub utrzymany na podstawie załącznika 22-A lub wyłączony z zakresu stosowania niniejszego rozdziału może być utrzymany, pod warunkiem że środek ten, w zakresie, w jakim wchodzi w zakres stosowania Porozumienia WTO, jest stosowany zgodnie z prawami i obowiązkami Strony przyjmującej taki środek na podstawie Porozumienia WTO ([94]).

Artykuł 22.4

Działalność niezgodna

Art. 22.6 nie stosuje się w odniesieniu do działalności niezgodnej przedsiębiorstw państwowych lub wyznaczonych monopolistów wymienionych w załączniku 22-A zgodnie z warunkami określonymi w tym załączniku.

Artykuł 22.5

Postanowienia ogólne

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków każdej Strony wynikających z niniejszego rozdziału żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające Stronie ustanowienie lub utrzymanie przedsiębiorstwa państwowego, przyznawanie przedsiębiorstwom szczególnych praw lub przywilejów lub wyznaczenie lub utrzymanie monopolisty.

2. Strona nie może wymagać od przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty działania w sposób niezgodny z niniejszym rozdziałem ani zachęcać do tego tych przedsiębiorstw.

Artykuł 22.6

Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe

1. Każda Strona zapewnia, aby wszystkie jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje oraz wszyscy jej wyznaczeni monopoliści przy prowadzeniu działalności handlowej:

a) kierowali się względami handlowymi przy zakupie lub sprzedaży towaru lub usługi, z wyjątkiem sytuacji, w których działają w celu spełnienia warunków związanych z obowiązkiem świadczenia usługi publicznej, które nie są niezgodne z lit. b) lub c);

b) przy zakupie towarów lub usług:

(i) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub podobnym usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa danej Strony; oraz

(ii) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo będące inwestycją objętą niniejszą Umową w rozumieniu art. 10.1 (Definicje) ust. 1 lit. a) na terytorium danej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub podobnym usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa danej Strony na właściwym rynku na terytorium danej Strony; oraz

c) przy sprzedaży towarów lub usług:

(i) przyznawali przedsiębiorstwom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają przedsiębiorstwom danej Strony; oraz

([94]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jedynym forum, na którym można ustalić, czy środek danej Strony jest stosowany zgodnie z prawami i obowiązkami tej Strony wynikającymi z Porozumienia WTO, jest mechanizm rozstrzygania sporów na podstawie DSU.

(ii) przyznawali przedsiębiorstwu będącemu inwestycją objętą niniejszą Umową w rozumieniu art. 10.1 (Definicje) ust. 1 lit. a) na terytorium danej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają przedsiębiorstwom danej Strony na właściwym rynku na terytorium danej Strony ([95]).

2. Pod warunkiem że takie różne warunki lub odmowa są stosowane w oparciu o względy handlowe, ust. 1 nie uniemożliwia przedsiębiorstwom państwowym, przedsiębiorstwom, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, ani wyznaczonym monopolistom:

a) nabywania ani dostarczania towarów lub usług na warunkach innych niż warunki określone w ust. 1, w tym na warunkach dotyczących ceny; ani

b) odmowy zakupu lub dostawy towarów lub usług.

Artykuł 22.7

Ramy regulacyjne

1. Strony dążą do przestrzegania i wykorzystania w jak najlepszy sposób odpowiednich norm międzynarodowych, w tym Wytycznych OECD dotyczących ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych.

2. Każda Strona zapewnia, aby każdy organ regulacyjny lub organ właściwy pełniący funkcję regulacyjną, który Strona ustanawia lub utrzymuje:

a) był niezależny od przedsiębiorstw, które organ regulacyjny lub właściwy organ reguluje, i nie odpowiadał przed tymi przedsiębiorstwami, w celu zapewnienia skuteczności funkcji regulacyjnej; oraz

b) działał bezstronnie ([96]) w podobnych okolicznościach w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw, które ten organ regulacyjny lub organ właściwy reguluje, w tym przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów ([97]).

3. Każda Strona zapewnia egzekwowanie przepisów ustawowych i wykonawczych w sposób konsekwentny i niedyskryminujący, w tym w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów.

Artykuł 22.8

Przejrzystość

1. Strona, na pisemny wniosek drugiej Strony, bezzwłocznie przekazuje następujące informacje dotyczące przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty, pod warunkiem że wniosek zawiera wyjaśnienie co do tego, w jaki sposób działalność tego przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty może wpływać na interesy Strony występującej z wnioskiem na podstawie niniejszego rozdziału:

a) procent udziałów, jaki Strona, do której skierowano wniosek, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści posiadają łącznie oraz procent posiadanych przez nich łącznie praw głosu w takim przedsiębiorstwie państwowym, przedsiębiorstwie, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonym monopoliście;

([95]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego artykułu nie stosuje się do kupna lub sprzedaży udziałów, akcji lub innego rodzaju udziałów w kapitale własnym przez przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolistę jako formy udziału w kapitale własnym innego przedsiębiorstwa.

([96]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że bezstronność wykonywania zadań regulacyjnych przez organ regulacyjny lub organ właściwy ocenia się w odniesieniu do ogólnego modelu lub praktyki działania tego organu regulacyjnego lub organu właściwego.

([97]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w tych sektorach, w których Strony uzgodniły w innych rozdziałach określone obowiązki dotyczące organu regulacyjnego lub organu właściwego, pierwszeństwo mają stosowne postanowienia zawarte w tych innych rozdziałach.

b) opis wszelkich szczególnych udziałów lub szczególnych praw głosu lub innych szczególnych praw, które posiadają Strona, do której skierowano wniosek, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści, w zakresie w jakim prawa te różnią się od praw wynikających ze zwykłych udziałów w takim przedsiębiorstwie państwowym, przedsiębiorstwie, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonym monopoliście;

c) strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty, skład jego zarządu lub równoważnego organu, tytuły służbowe każdego funkcjonariusza publicznego pełniącego funkcję urzędnika lub członka w zarządzie lub w równoważnym organie;

d) opis jednostek administracji publicznej lub organów publicznych, które regulują lub monitorują przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonych monopolistów, opis wymogów w zakresie sprawozdawczości nałożonych na te przedsiębiorstwa lub tych monopolistów przez te jednostki lub organy publiczne, jeżeli jest to możliwe, oraz prawa i praktyki ([98]) stosowane przez te jednostki administracji publicznej lub organy publiczne w odniesieniu do powoływania, odwoływania lub wynagradzania kadry kierowniczej wyższego szczebla, członków zarządu lub innego równoważnego organu;

e) przychód roczny lub łączne aktywa przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty w ostatnim trzyletnim okresie, za który dane te są dostępne;

f) wszelkie zwolnienia i immunitety, z których korzysta przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczony monopolista na podstawie prawa Strony, do której skierowano wniosek; oraz

g) wszelkie dodatkowe informacje dotyczące przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty, które są publicznie dostępne, w tym roczne sprawozdania finansowe i audyty przeprowadzone przez osoby trzecie.

2. Jeżeli żądane informacje nie są dostępne, Strona, do której skierowano wniosek, przekazuje Stronie występującej z wnioskiem uzasadnienie tego faktu na piśmie.

3. Jeżeli Strona przekazuje pisemne informacje na podstawie wniosku złożonego zgodnie z niniejszym artykułem i informuje Stronę występującą z wnioskiem, że uważa te informacje za poufne, Strona występująca z wnioskiem nie może ujawniać tych informacji bez uprzedniej zgody Strony przekazującej informacje.

ROZDZIAŁ 23

POLITYKA KONKURENCJI

Artykuł 23.1

Zasady ogólne

Strony dostrzegają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych i inwestycyjnych. Strony potwierdzają, że antykonkurencyjne praktyki gospodarcze oraz interwencje publiczne mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu i inwestycji. Strony podzielają pogląd, że zakazanie takiego postępowania, wdrażanie polityki konkurencji, promowanie działań wspierających oraz współpraca w sprawach objętych niniejszym rozdziałem przyczynią się do zapewnienia korzyści wynikających z niniejszej Umowy.

([98]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „praktyki" nie obejmuje przyczyn powoływania, odwoływania lub wynagradzania kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków zarządu lub innego równoważnego organu.

Artykuł 23.2

Prawo konkurencji i antykonkurencyjne praktyki gospodarcze

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje na swoim terytorium kompleksowe przepisy prawa konkurencji, które stosuje się do wszystkich sektorów gospodarki ([99]) i które skutecznie przeciwdziałają problemowi następujących praktyk gospodarczych:

a) porozumień między przedsiębiorstwami, decyzji zrzeszeń przedsiębiorstw i praktyk uzgodnionych, których celem lub skutkiem jest zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie;

b) nadużyć ze strony jednego lub większej liczby przedsiębiorstw, które indywidualnie lub wspólnie posiadają znaczącą siłę na rynku właściwym, gdy celem lub skutkiem tych nadużyć jest lub może być zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie na tym rynku właściwym lub na jakimkolwiek rynku powiązanym; ora

c) koncentracji przedsiębiorstw, które powodują lub mogą powodować znaczne ograniczenie konkurencji lub które w znacznym stopniu zakłócają lub mogą zakłócać efektywną konkurencję, w szczególności w wyniku stworzenia lub wzmocnienia pozycji dominującej.

2. Wszystkie przedsiębiorstwa – zarówno prywatne, jak i publiczne – podlegają prawu konkurencji, o którym mowa w niniejszym artykule.

3. Każda Strona podejmuje odpowiednie działania w odniesieniu do antykonkurencyjnych praktyk gospodarczych w celu wspierania polityki konkurencji.

4. W zakresie przewidzianym prawem Strony stosowanie prawa konkurencji nie powinno utrudniać wykonywania – pod względem prawnym ani faktycznym –szczególnych zadań w interesie publicznym, których wykonywanie może być powierzone przedsiębiorstwom. Zwolnienia ze stosowania prawa konkurencji Strony powinny być ograniczone do zadań wykonywanych w interesie publicznym, być proporcjonalne do założonych celów polityki publicznej i przejrzyste.

Artykuł 23.3

Wykonanie

1. Każda Strona zachowuje autonomię w zakresie zmiany i wdrażania przepisów swojego prawa konkurencji.

2. Każda Strona ustanawia lub utrzymuje organ lub organy ochrony konkurencji niezależne pod względem funkcjonalnym, którym powierza obowiązki i wyposaża je w odpowiednie uprawnienia i zasoby niezbędne do zapewnienia pełnego stosowania i skutecznego egzekwowania odpowiednich przepisów ich prawa konkurencji.

3. Każda Strona stosuje przepisy swojego prawa konkurencji w sposób przejrzysty i niedyskryminujący, z poszanowaniem zasad sprawiedliwości proceduralnej i prawa zainteresowanych przedsiębiorstw do obrony, w tym prawa do bycia wysłuchanym przed podjęciem ostatecznej decyzji lub uchwały.

([99]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że prawo konkurencji w UE stosuje się do sektora rolnego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że *Ley Federal de Competencia Económica* (ustawa federalna o konkurencji gospodarczej), opublikowana 23 maja 2014 r. w *Diario Oficial de la Federación* (Dzienniku Urzędowym Federacji), stosuje się do wszystkich sektorów w Meksyku, dla których organy ochrony konkurencji opracowują własne regulacje, kryteria lub wytyczne zgodnie ze zmianami konstytucji z 2024 r., opublikowanymi w dniu 20 grudnia 2024 r. w *Diario Oficial de la Federación* (Dzienniku Urzędowym Federacji).

4. Organ lub organy ochrony konkurencji Strony nie mogą w swojej polityce egzekwowania prawa dyskryminować ze względu na obywatelstwo pozwanego w postępowaniu dotyczącym egzekwowania prawa ([100]) ani osób trzecich, którym przyznano prawo do udziału w takim postępowaniu.

5. Każda Strona zapewnia, aby pozwany w postępowaniu dotyczącym egzekwowania prawa prowadzonym w celu ustalenia, czy zachowanie tego pozwanego narusza przepisy prawa konkurencji lub jakie kary administracyjne lub środki zaradcze powinny zostać orzeczone za naruszenie tego prawa, miał możliwość bycia wysłuchanym i przedstawienia dowodów na swoją obronę. W szczególności każda Strona zapewnia pozwanemu stosowną możliwość zapoznania się z dowodami i zakwestionowania dowodów, na których opierają się te ustalenia.

6. Każda Strona gwarantuje adresatowi decyzji lub uchwały, którą nałożono karę administracyjną lub środek zaradczy za naruszenie przepisów prawa konkurencji, możliwość ubiegania się o przeprowadzenie kontroli sądowej tej decyzji lub uchwały.

Artykuł 23.4

Przejrzystość

1. Strony dostrzegają wartość przejrzystości w swojej polityce egzekwowania prawa konkurencji.

2. Każda Strona publikuje swoje przepisy administracyjne lub proceduralne zawarte w aktach prawnych, zgodnie z którymi prowadzi się dochodzenia i postępowania dotyczące egzekwowania prawa w zakresie prawa konkurencji. Te przepisy administracyjne lub proceduralne mogą, w zakresie przewidzianym w prawie konkurencji każdej Strony, obejmować przepisy ustanawiające stosowne terminy na przedstawienie dowodów w ramach takich postępowań.

3. Każda Strona zapewnia publikację wersji nieopatrzonej klauzulą poufności każdej ostatecznej decyzji lub uchwały stwierdzającej naruszenie przepisów prawa konkurencji oraz, w zależności od przypadku, każdego postanowienia w sprawie wykonania takiej uchwały, aby umożliwić zainteresowanym osobom zapoznanie się z nimi.

4. Każda Strona zapewnia, aby wszystkie ostateczne decyzje lub uchwały stwierdzające naruszenie przepisów prawa konkurencji miały formę pisemną i zawierały ustalenia faktyczne oraz uzasadnienie, w tym analizę prawną i, w stosownych przypadkach, ekonomiczną, na których opiera się decyzja lub uchwała.

Artykuł 23.5

Współpraca i koordynacja

1. Strony dostrzegają znaczenie współpracy i koordynacji między ich odpowiednimi organami ochrony konkurencji w sprawach związanych z ich prawem i polityką konkurencji w strefie wolnego handlu. W związku z tym organy ochrony konkurencji Stron dążą do podejmowania współpracy w sprawach związanych z odpowiednimi przepisami ich prawa konkurencji, w tym poprzez pomoc, powiadamianie, konsultacje i wymianę informacji.

2. Strony wzmacniają współpracę w dziedzinie egzekwowania przepisów prawa konkurencji w zakresie zgodnym z ich odpowiednimi przepisami prawa i ważnymi interesami oraz w granicach normalnie dostępnych zasobów. W tym celu organy ochrony konkurencji Stron dążą do tego, aby dzielić się nieobjętymi klauzulą poufności informacjami, doświadczeniami i poglądami dotyczącymi:

a) ich odpowiednich przepisów prawa konkurencji, polityki i praktyk w dziedzinie konkurencji, w tym informacji o zwolnieniach przyznanych na mocy ich prawa konkurencji;

([100]) Do celów niniejszego artykułu postępowanie dotyczące egzekwowania prawa oznacza postępowanie sądowe lub administracyjne wszczęte w wyniku dochodzenia w sprawie zarzucanego naruszenia prawa konkurencji.

b) egzekwowania ich odpowiednich przepisów prawa konkurencji; oraz

c) ich odpowiednich działań wspierających.

3. Strony dążą do tego, aby wzmocnić koordynacje między swoimi organami ochrony konkurencji w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz w zakresie zgodnym z ich odpowiednimi przepisami prawa i ważnymi interesami oraz w granicach normalnie dostępnych zasobów. W tym celu Strony dążą do tego, aby koordynować, w możliwym zakresie, swoje działania w zakresie egzekwowania prawa odnoszące się do tych samych lub powiązanych spraw.

4. Strony potwierdzają, że ich organy ochrony konkurencji uznają stosowanie zrzeczenia się poufności w swoich obszarach egzekwowania prawa i uznają, że decyzja przedsiębiorstwa o zrzeczeniu się prawa do ochrony informacji poufnych jest dobrowolna.

5. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie ogranicza swobody organów ochrony konkurencji Strony w zakresie decyzji o podjęciu działań na podstawie konkretnych wniosków organów ochrony konkurencji drugiej Strony.

6. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wyklucza podjęcia przez organy ochrony konkurencji którejkolwiek Strony działań w odniesieniu do konkretnych przypadków.

7. Organy ochrony konkurencji Stron mogą rozważyć zawarcie odrębnego porozumienia o współpracy, w którym określa się uzgodnione warunki realizacji współpracy.

Artykuł 23.6

Współpraca techniczna

Strony uważają, że w ich wspólnym interesie leży wspieranie celów niniejszej Umowy w drodze współpracy technicznej do celów wymiany doświadczeń w zakresie opracowywania i wdrażania polityki konkurencji oraz egzekwowania odpowiednich przepisów ich prawa konkurencji, z zastrzeżeniem dostępności zasobów normalnie dostępnych dla każdej Strony.

Artykuł 23.7

Konsultacje

1. Aby zwiększyć zrozumienie między Stronami lub rozwiązać konkretne sprawy dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału, Strona podejmuje, na wniosek drugiej Strony, konsultacje w zakresie spraw podniesionych przez drugą Stronę. W stosownym przypadku Strona, która składa wniosek o konsultacje, wskazuje, w jaki sposób dana sprawa wpływa na handel lub inwestycje między Stronami.

2. Strony bezzwłocznie omawiają wszelkie kwestie związane z interpretacją lub stosowaniem niniejszego rozdziału.

3. W celu ułatwienia rozpatrywania sprawy będącej przedmiotem konsultacji każda Strona dąży do tego, aby przekazać drugiej Stronie wszelkie odpowiednie niepoufne informacje.

Artykuł 23.8

Poufność informacji

1. Niezależnie od innych postanowień niniejszego rozdziału Strona nie jest zobowiązana do przekazania informacji, jeżeli przepisy prawa Strony posiadającej te informacje zakazują ujawnienia tych informacji.

2. Jeżeli Strona przekazuje informacje na podstawie niniejszego rozdziału, druga Strona zachowuje ich poufność.

3. Jeżeli organy ochrony konkurencji Strony otrzymują informacje poufne od organów ochrony konkurencji drugiej Strony na warunkach zrzeczenia się poufności, organy ochrony konkurencji Strony wykorzystują otrzymane informacje zgodnie z warunkami takiego zrzeczenia się.

Artykuł 23.9

Organy ochrony konkurencji

Do celów niniejszego rozdziału organami ochrony konkurencji są następujące podmioty lub ich następcy:

a) w przypadku Unii Europejskiej: Komisja Europejska; oraz

b) w przypadku Meksyku:

(i) Narodowa Komisja Antymonopolowa (*Comisión Nacional Antimonopolio*); oraz

(ii) Komisja Regulacyjna ds. Telekomunikacji (*Comisión Reguladora de Telecomunicaciones* – CRT).

Artykuł 23.10

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 24

SUBSYDIA

Artykuł 24.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „subsydium na towary" oznacza środek, który spełnia warunki określone w art. 1.1 Porozumienia w sprawie SCM i który jest zgodnie z art. 2 Porozumienia w sprawie SCM w rozumieniu tego postanowienia specyficzny;

b) „subsydium na usługi" oznacza środek, który obejmuje wkład finansowy rządu lub organu publicznego oraz który stanowi korzyść dla danego przedsiębiorstwa, branży, grupy przedsiębiorstw lub gałęzi przemysłu i jest dla nich zgodnie z art. 2 Porozumienia w sprawie SCM i w rozumieniu tego postanowienia specyficzny ([101]).

([101]) Definicja ta pozostaje bez uszczerbku dla wyniku przyszłych dyskusji w ramach WTO dotyczących definicji subsydiów na usługi. W zależności od postępów osiągniętych w tych dyskusjach Wspólna Rada może przyjąć decyzję o dostosowaniu niniejszej Umowy w tym zakresie.

Artykuł 24.2

Zasady ogólne

Strony dostrzegają, że subsydia można przyznawać, gdy są one niezbędne do osiągnięcia celu polityki publicznej. Strony uznają jednak, że niektóre subsydia mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu i inwestycji. Co do zasady Strona nie powinna przyznawać subsydiów przedsiębiorstwom dostarczającym towary lub świadczącym usługi, jeżeli takie subsydia wpływają negatywnie lub mogą wpływać negatywnie na handel lub inwestycje.

Artykuł 24.3

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do subsydiów przyznawanych przedsiębiorstwom prowadzącym działalność gospodarczą. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi zarówno działalność gospodarczą, jak i pozagospodarczą, niniejszy rozdział stosuje się wyłącznie do działalności gospodarczej tego przedsiębiorstwa.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do subsydiów przyznawanych przedsiębiorstwom, którym powierzono świadczenie określonych usług w interesie publicznym, w tym usług powierzonych w drodze szczególnych praw lub przywilejów, w zakresie, w jakim takie subsydia są ograniczone do kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów danej usługi.

3. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do subsydiów na towary rolne lub subsydiów na ryby oraz produkty rybołówstwa.

4. Z wyjątkiem art. 24.5 niniejszego rozdziału nie stosuje się do subsydiów przyznawanych w sektorze audiowizualnym.

5. Art. 24.7 nie stosuje się do subsydiów na usługi.

Artykuł 24.4

Relacje z WTO

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z art. XV GATS i art. XVI GATT 1994 oraz z Porozumienia w sprawie SCM.

Artykuł 24.5

Przejrzystość

1. Każda Strona podaje do wiadomości publicznej następujące informacje w odniesieniu do każdego subsydium przyznanego lub utrzymanego na jej terytorium:

a) podstawę prawną subsydium;

b) formę subsydium;

c) kwotę subsydium lub kwotę przewidzianą na subsydium w budżecie; oraz

d) jeżeli jest to możliwe – nazwę beneficjenta ([102]).

2. Uznaje się, że Strona spełniła warunki określone w ust. 1, pod warunkiem:

a) dokonania notyfikacji WTO zgodnie z art. 25.1 Porozumienia w sprawie SCM, a jeśli to możliwe, podania do wiadomości publicznej nazwy beneficjenta; lub

([102]) Ust. 1 lit. d) stosuje się do subsydiów, których kwota wynosi 500 000 specjalnych praw ciągnienia i więcej.

b) udostępnienia przez tę Stronę lub w jej imieniu informacji wymaganych zgodnie z ust. 1 na publicznie dostępnej stronie internetowej do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego następującego po roku utrzymania lub przyznania subsydium ([103]).

3. W odniesieniu do subsydiów na usługi niniejszy artykuł stosuje się wyłącznie pod warunkiem, że:

a) kwota subsydium przypadająca na beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat jest większa niż 400 000 specjalnych praw ciągnienia; oraz

b) subsydium jest przyznawane na świadczenie usług w następujących sektorach: audiowizualnym, telekomunikacyjnym, usług finansowych, transportu (łącznie z transportem morskim), energii (łącznie z dystrybucją energii elektrycznej), ochrony środowiska, komputerowym, architektonicznym i inżynieryjnym, budowlanym lub usług pocztowych i kurierskich.

Artykuł 24.6

Konsultacje

1. Jeżeli Strona uważa, że subsydium przyznane przez drugą Stronę negatywnie wpływa lub może negatywnie wpłynąć na jej handel lub inwestycje, Strona ta może przekazać swoje zastrzeżenia drugiej Stronie i zwrócić się o konsultacje w tej sprawie. Strona, do której skierowano wniosek, rozpatruje go w sposób uważny i w dobrej wierze.

2. Podczas konsultacji Strona występująca z wnioskiem może zwrócić się do drugiej Strony o przekazanie dodatkowych informacji na temat subsydium, takich jak:

a) podstawa prawna oraz założenie polityczne lub cel przyznania subsydium;

b) forma subsydium;

c) data przyznania subsydium i okres, na jaki zostało ono przyznane, oraz inne terminy z tym związane;

d) wymogi kwalifikowalności dotyczące przyznania subsydium;

e) łączna lub roczna kwota przewidziana w budżecie na subsydium;

f) w miarę możliwości nazwa beneficjenta subsydium; oraz

g) wszelkie inne informacje umożliwiające ocenę negatywnego wpływu subsydium na handel lub inwestycje.

3. Strona, do której skierowano wniosek, przekazuje odpowiedź na piśmie zawierającą odpowiednie informacje o danym subsydium nie później niż 60 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2. Jeżeli odpowiednie informacje, o które zwrócono się zgodnie z ust. 2, nie zostały przedstawione w pisemnej odpowiedzi, Strona, do której skierowano wniosek, wyjaśnia brak takich informacji w swojej pisemnej odpowiedzi.

([103]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że publikacja informacji na temat subsydium lub programu subsydiowania na stronie internetowej nie przesądza o jego statusie prawnym ani o charakterze samego programu.

4. Jeśli Strona występująca z wnioskiem, po otrzymaniu informacji przekazanych zgodnie z ust. 2 i 3, poinformuje Stronę, do której skierowano wniosek, że uważa, iż dane subsydium ma lub może mieć znaczący negatywny wpływ na jej handel lub inwestycje, Strona, do której skierowano wniosek, dąży do tego, aby wyeliminować lub zminimalizować te znaczące negatywne skutki w terminie jednego roku od ich wystąpienia.

Artykuł 24.7

Subsydia przyznawane z zastrzeżeniem spełnienia warunków

1. Każda Strona przyznaje następujące subsydia z zastrzeżeniem spełnienia warunków, jeżeli wpływają one lub mogą wpływać negatywnie na handel lub inwestycje drugiej Strony:

a) subsydia lub uzgodnienia prawne, zgodnie z którymi władze są odpowiedzialne za pokrycie długów lub zobowiązań niektórych przedsiębiorstw, pod warunkiem że zakres takiej gwarancji jest ograniczony w odniesieniu do kwoty długu lub zobowiązania lub okresu ważności gwarancji;

b) subsydia dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, niewypłacalnych lub na skraju niewypłacalności, z zastrzeżeniem następujących warunków:

(i) przygotowany został wiarygodny plan restrukturyzacji; plan ten musi opierać się na realistycznych założeniach, tak by zapewnić przywrócenie w stosownym czasie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa; oraz

(ii) przedsiębiorstwa inne niż małe i średnie przedsiębiorstwa same uczestniczą w kosztach restrukturyzacji.

2. Ust. 1 lit. b) nie należy rozumieć jako uniemożliwiającego Stronie zapewniania tymczasowego wsparcia płynności finansowej w formie gwarancji kredytowych lub kredytów przez stosowny okres konieczny do opracowania planu restrukturyzacji. Takie tymczasowe wsparcie płynności musi być ograniczone w odniesieniu do kwoty potrzebnej do utrzymania działalności przedsiębiorstwa.

Artykuł 24.8

Wykorzystanie subsydiów

Każda Strona zapewnia wykorzystanie przyznanych przez nią subsydiów przez przedsiębiorstwa wyłącznie do realizacji założenia politycznego lub celu, na jakie zostały przyznane ([104]).

Artykuł 24.9

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania art. 24.5 – w zakresie, w jakim dotyczy on subsydiów na usługi – lub art. 24.6 ust. 4.

([104]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku gdy Strona ustanowiła odpowiednie ramy prawne i procedury administracyjne w tym celu, obowiązek ten uznaje się za spełniony.

ROZDZIAŁ 25

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Artykuł 25.1

Cele i zasady

1. Celem niniejszego rozdziału jest osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony oraz egzekwowania praw własności intelektualnej, aby:

a) przyczyniać się do promowania innowacji technologicznych oraz do transferu i rozpowszechniania technologii, ze wzajemną korzyścią dla producentów i użytkowników wiedzy technicznej, w sposób sprzyjający osiągnięciu dobrobytu społecznego i gospodarczego oraz zrównoważeniu praw i obowiązków; oraz

b) promować i regulować wymianę handlową między Stronami, a także ograniczyć zakłócenia i przeszkody w wymianie handlowej.

2. Kształtując lub zmieniając swoje przepisy ustawowe i wykonawcze, Strona może przyjąć środki niezbędne do ochrony zdrowia publicznego i żywienia oraz do promowania interesu publicznego w sektorach mających zasadnicze znaczenie dla jej rozwoju społeczno-gospodarczego i technologicznego, pod warunkiem że takie środki są zgodne z niniejszym rozdziałem.

3. Strona może przyjąć odpowiednie środki, pod warunkiem że są one zgodne z postanowieniami niniejszego rozdziału, w celu zapobieżenia nadużywaniu praw własności intelektualnej przez uprawnionych lub stosowaniu praktyk, które bezzasadnie ograniczają handel lub wywierają niekorzystny wpływ na międzynarodowy transfer technologii.

4. Uwzględniając cele polityki publicznej leżące u podstaw systemów krajowych, Strony uznają potrzebę podjęcia następujących działań za pośrednictwem swoich własnych systemów własności intelektualnej, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady przejrzystości, a także z uwzględnieniem interesów wszystkich zainteresowanych stron, w tym uprawnionych, użytkowników i ogółu społeczeństwa:

a) wspierania innowacji i kreatywności;

b) ułatwiania rozpowszechniania informacji, wiedzy, technologii, kultury i sztuki; oraz

c) wspierania konkurencji oraz otwartych i wydajnych rynków.

Artykuł 25.2

Charakter i zakres obowiązków

1. Strony zobowiązują się do zapewnienia odpowiedniego i skutecznego wykonania umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej, których są stronami, w tym Porozumienia TRIPS. Niniejszy rozdział uzupełnia i doprecyzowuje prawa i obowiązki Stron wynikające z Porozumienia TRIPS i innych umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej, których są stronami.

2. Do celów niniejszego rozdziału „prawa własności intelektualnej” oznaczają wszystkie kategorie praw własności intelektualnej, które są przedmiotem części II sekcji 1–7 Porozumienia TRIPS, oraz praw do odmian roślin. Ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją w rozumieniu art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r., ostatnio zmienionej w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r. (zwanej dalej „Konwencją paryską”).

3. Każda Strona nadaje skuteczność postanowieniom niniejszego rozdziału. Strony mogą, ale nie muszą, zapewnić w swoim prawie szerszą ochronę lub egzekwowanie praw własności intelektualnej niż jest to wymagane na mocy niniejszego rozdziału, pod warunkiem że taka ochrona lub egzekwowanie nie narusza niniejszego rozdziału. Każda Strona ma swobodę określania odpowiedniej metody wprowadzania w życie niniejszego rozdziału w ramach swojego własnego systemu prawnego i własnych praktyk.

Artykuł 25.3

Wyczerpanie praw

Niniejszy rozdział pozostaje bez wpływu na swobodę Stron w kwestii określania, czy i na jakich warunkach zastosowanie ma wyczerpanie praw własności intelektualnej.

Artykuł 25.4

Traktowanie narodowe

1. Każda Strona przyznaje podmiotom ([105]) drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje swoim własnym podmiotom w zakresie ochrony ([106]) praw własności intelektualnej objętych niniejszym rozdziałem, z zastrzeżeniem wyjątków ustanowionych odpowiednio w Konwencji paryskiej, Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych z dnia 9 września 1886 r., ostatnio zmienionej w Paryżu w dniu 24 lipca 1971 r. (zwanej dalej „Konwencją berneńską"), Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzonej w Rzymie w dniu 26 października 1961 r. (zwanej dalej „Konwencją rzymską") lub w Traktacie o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, sporządzonym w Waszyngtonie w dniu 26 maja 1989 r. W odniesieniu do artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych obowiązek ten stosuje się wyłącznie do praw określonych w niniejszej Umowie.

2. Do celów przyznania traktowania narodowego zgodnie z niniejszym artykułem Strona nie może uzależniać nabycia praw związanych z prawem autorskim i prawami pokrewnymi od dopełnienia przez podmiot praw jakichkolwiek formalności lub spełniania jakichkolwiek warunków. ([107])

3. Strona może skorzystać z wyjątków, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do procedur sądowych i administracyjnych, w tym wymagać wskazania adresu do doręczeń lub wyznaczenia przedstawiciela w ramach swojej jurysdykcji, tylko jeżeli takie wyjątki:

a) są niezbędne do zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z niniejszym rozdziałem; oraz

b) nie są stosowane w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie w handlu.

4. Z niniejszego artykułu nie wynikają dla Strony żadne obowiązki w odniesieniu do procedur przewidzianych w umowach wielostronnych zawartych pod auspicjami Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (zwanej dalej „WIPO") dotyczących nabywania lub zachowywania praw własności intelektualnej.

([105]) Do celów niniejszego rozdziału podmioty drugiej Strony rozumie się zgodnie z definicją zawartą w Porozumieniu TRIPS.

([106]) Do celów niniejszego postanowienia pojęcie „ochrona" obejmuje kwestie mające wpływ na dostępność, nabywanie, zakres, utrzymanie w mocy oraz egzekwowanie praw własności intelektualnej, a także kwestie mające wpływ na korzystanie z praw własności intelektualnej szczegółowo uregulowane w niniejszym rozdziale.

([107]) Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 11 Konwencji rzymskiej.

SEKCJA B

Normy dotyczące praw własności intelektualnej

PODSEKCJA B.1

Prawo autorskie i prawa pokrewne

Artykuł 25.5

Umowy międzynarodowe

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przestrzegania następujących umów międzynarodowych:

a) Konwencji berneńskiej;

b) Konwencji rzymskiej;

c) Traktatu WIPO o prawie autorskim, sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.; oraz

d) Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach, sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.

2. Strony podejmują wszelkie zasadne starania, aby zapewnić zgodność z postanowieniami Traktatu pekińskiego o artystycznych wykonaniach audiowizualnych, przyjętego w Pekinie w dniu 24 czerwca 2012 r., oraz Traktatu z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem, przyjętego w Marrakeszu w dniu 27 czerwca 2013 r.

Artykuł 25.6

Autorzy

Każda Strona przyznaje autorom wyłączne prawo do zezwalania lub zakazywania:

a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) publicznej dystrybucji w jakiejkolwiek formie, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, oryginałów lub kopii ich utworów;

c) publicznego udostępniania ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym podawania ich utworów do publicznej wiadomości w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz

d) publicznego najmu na zasadach komercyjnych oryginałów lub kopii ich utworów.

Artykuł 25.7

Artyści wykonawcy

Każda Strona przyznaje artystom wykonawcom wyłączne prawo do zezwalania lub zakazywania:

a) utrwalania ([108]) ich wykonań;

b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

([108]) „Utrwalenie" oznacza zapis dźwięków lub ruchomych obrazów bądź ich reprezentacji, z którego mogą być postrzegane, kopiowane i przekazywane za pomocą urządzenia.

c) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych wykonań;

d) podawania do publicznej wiadomości ich utrwalonych wykonań, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;

e) bezprzewodowego nadawania oraz publicznego udostępniania ich wykonań, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu; oraz

f) publicznego najmu na zasadach komercyjnych oryginałów lub kopii ich wykonań.

Artykuł 25.8

Producenci fonogramów

Każda Strona przyznaje producentom wyłączne prawo do zezwalania lub zakazywani:

a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich fonogramów, w tym kopii tych fonogramów;

c) podawania do publicznej wiadomości ich fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz

d) publicznego najmu ich fonogramów na zasadach komercyjnych.

Artykuł 25.9

Organizacje nadawcze

Każda Strona zapewnia organizacjom radiowym i telewizyjnym wyłączne prawo do zezwalania lub zakazywania ([109]):

a) utrwalania ich audycji, niezależnie od tego, czy audycje te są emitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego;

b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych audycji, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części, niezależnie od tego, czy audycje te były transmitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego;

c) podawania do publicznej wiadomości, drogą przewodową lub bezprzewodową, ich utrwalonych audycji, niezależnie od tego, czy audycje te były transmitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;

d) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych audycji, w tym kopii utrwalonych audycji, niezależnie od tego, czy audycje te były transmitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego; oraz

e) bezprzewodowej retransmisji ich audycji oraz publicznego udostępniania ich audycji, jeśli takie udostępnianie następuje w miejscach dostępnych publicznie za opłatą wstępu.

([109]) W przypadku Meksyku postanowienie to pozostaje bez uszczerbku dla wymogu spełnienia przez taką organizację obowiązków wynikających z ustawy o telekomunikacji i radiofonii (*Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*), opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Meksyku w dniu 16 lipca 2025 r.

Artykuł 25.10

Nadawanie i publiczne udostępnianie fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych ([110])

1. Każda Strona przyznaje artystom wykonawcom i producentom fonogramów prawo do jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach komercyjnych lub zwielokrotniony egzemplarz takiego fonogramu zostaną użyte do nadania drogą bezprzewodową lub do publicznego udostępnienia ([111]).

2. Strony uznają, że jednorazowe godziwe wynagrodzenie powinno zostać podzielone między artystów wykonawców i producentów danych fonogramów. Każda Strona może ustanowić przepisy, które w przypadku braku porozumienia między artystami wykonawcami a producentami fonogramów określają warunki, zgodnie z którymi artyści wykonawcy i producenci fonogramów dzielą się jednorazowym godziwym wynagrodzeniem.

Artykuł 25.11

Okres ochrony

1. Prawa autora utworu trwają przez okres życia autora i co najmniej 70 lat po śmierci autora, niezależnie od dnia zgodnego z prawem podania utworu do publicznej wiadomości.

2. Okres ochrony utworu muzycznego ze słowami wynosi co najmniej 70 lat po śmierci ostatniej spośród następujących osób, bez względu na to, czy zostały one wskazane jako współautorzy: autora tekstu i kompozytora utworu muzycznego ([112]).

3. W przypadku utworów anonimowych lub utworów, przy których posłużono się pseudonimem, okres ochrony wynosi co najmniej 70 lat od dnia zgodnego z prawem podania utworu do publicznej wiadomości. Jeżeli jednak pseudonim, którym posłużył się autor, nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawni swoją tożsamość w okresie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, zastosowanie ma okres ochrony określony w ust. 1.

4. Okres ochrony utworu filmowego lub audiowizualnego wynosi co najmniej 70 lat po śmierci ostatniej spośród niżej wymienionych osób, bez względu na to, czy zostały one wskazane jako współautorzy: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów i kompozytora muzyki ([113]).

5. Prawa organizacji nadawczych wygasają po upływie co najmniej 50 lat od pierwszej emisji audycji, niezależnie od tego, czy audycja emitowana jest przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego.

([110]) Każda Strona może przyznać artystom wykonawcom i producentom fonogramów szersze prawa w odniesieniu do nadawania i publicznego udostępniania fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych.

([111]) Do celów niniejszego artykułu „publiczne udostępnienie" nie obejmuje podawania do publicznej wiadomości fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy ma do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

([112]) Strona może podjąć decyzję o uzależnieniu stosowania niniejszego ustępu od stworzenia obydwu dzieł specjalnie na potrzeby danego utworu muzycznego ze słowami.

([113]) Strona może zdecydować, że muzyka musi być skomponowana specjalnie na potrzeby danego utworu filmowego lub audiowizualnego.

6. Każda Strona ustanawia ([114]), co następuje:

a) okres ochrony praw artystów wykonawców wynosi 75 lat od pierwszego utrwaleniu wykonania na fonogramie lub od pierwszego wykonania utworów nieutrwalonych na fonogramach, lub od pierwszej emisji w jakikolwiek sposób; oraz

b) okres ochrony praw producentów fonogramów wynosi 75 lat od pierwszego utrwalenia warstwy dźwiękowej na fonogramie.

Alternatywnie Strona ustanawia, co następujące:

c) prawa artystów wykonawców do ich wykonań utrwalonych inaczej niż na fonogramie wygasają po upływie co najmniej 50 lat od utrwalenia wykonania, a jeśli doszło w tym czasie do opublikowania, co najmniej 50 lat od pierwszej publikacji dokonanej zgodnie z prawem; oraz

d) prawa artystów wykonawców do ich wykonań utrwalonych na fonogramach i prawa producentów fonogramów wygasają po upływie co najmniej 50 lat od utrwalenia wykonania na fonogramie, a jeśli doszło w tym czasie do opublikowania, co najmniej 70 lat od pierwszej publikacji dokonanej zgodnie z prawem; Strona przyjmuje skuteczne środki w celu zapewnienia, aby zyski wygenerowane w trakcie dwudziestoletniego okresu ochrony następującego po 50 latach od pierwszej publikacji dokonanej zgodnie z prawem były dzielone sprawiedliwie pomiędzy artystów wykonawców i producentów fonogramów.

7. Okresy ochrony określone w niniejszym artykule liczy się od dnia 1 stycznia roku następującego po danym zdarzeniu.

Artykuł 25.12

Prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży

1. Każda Strona przyznaje autorowi utworu graficznego lub plastycznego, z wyjątkiem dzieł sztuki użytkowej, prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży tego utworu, zdefiniowane jako niezbywalne prawo, którego nie można się zrzec, nawet z góry, do otrzymania udziału ([115]) w cenie uzyskanej z odsprzedaży tego utworu po pierwszym rozporządzeniu tym utworem przez autora ([116]).

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do wszystkich czynności odsprzedaży, w których uczestniczą podmioty zawodowo działające na rynku dzieł sztuki, takie jak salony sprzedaży, galerie sztuki oraz ogólnie wszelkie podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników.

Artykuł 25.13

Współpraca w zakresie zbiorowego zarządzania prawami

1. Strony promują współpracę między ich organizacjami zbiorowego zarządzania prawami w celu ułatwiania dostępu do utworów i innych przedmiotów ochrony na terytorium Stron oraz przekazywania przychodów z praw do wykorzystania tych utworów lub innych przedmiotów ochrony.

2. Strony zgodnie postanawiają wspierać przejrzystość i niedyskryminację wśród uprawnionych członków organizacji zbiorowego zarządzania, w szczególności w odniesieniu do pobieranych przez nie przychodów z praw, potrąceń dokonywanych przez nie od takich przychodów, wykorzystania pobieranych przychodów z praw, polityki dystrybucji oraz ich repertuaru.

([114]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że każda Strona wybiera między wariantem, o którym mowa w lit. a) i b), a alternatywą, o której mowa w lit. c) i d), na podstawie swojego prawodawstwa wewnętrznego.
([115]) Strona może wyrazić ten udział jako procent ceny uzyskanej z odsprzedaży.
([116]) Strona może określić minimalne warunki stosowania prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży.

Artykuł 25.14

Wyjątki i ograniczenia

Każda Strona ogranicza stosowanie wyjątków i ograniczeń dotyczących praw ustanowionych w niniejszej podsekcji do określonych szczególnych przypadków, które nie naruszają normalnego korzystania z utworu, wykonania, fonogramu lub nadania i nie naruszają w nieuzasadniony sposób prawnie uzasadnionych interesów uprawnionego.

Artykuł 25.15

Ochrona środków technicznych

1. Każda Strona zapewnia odpowiednią ochronę prawną przeciwko obejściu skutecznych środków technicznych, dokonywanemu przez osobę, która wie lub ma uzasadnione podstawy, aby wiedzieć, że ma na celu obejście.

2. Każda Strona zapewnia odpowiednią ochronę prawną przed wytwarzaniem, przywozem, dystrybucją, sprzedażą, wypożyczaniem, reklamowaniem sprzedaży lub wypożyczania lub posiadaniem w celach handlowych urządzeń, produktów lub części składowych, lub świadczeniem usług:

a) które są promowane, reklamowane lub sprzedawane w celu obejścia skutecznych środków technicznych;

b) których cel handlowy lub zastosowanie, inne niż obejście skutecznych środków technicznych, jest ograniczony; lub

c) które są zaprojektowane, produkowane, dostosowane lub świadczone głównie w celu umożliwienia lub ułatwienia obejścia skutecznych środków technicznych.

3. Do celów niniejszego artykułu „środki techniczne" oznaczają wszelkiego rodzaju technologie, urządzenia lub części składowe, które przy normalnym funkcjonowaniu są przeznaczone do udaremnienia lub ograniczenia czynności podejmowanych w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów ochrony, które nie zostały dopuszczone przez uprawnionego z tytułu praw autorskich lub praw pokrewnych zgodnie z prawodawstwem danej Strony. Środki techniczne uważa się za „skuteczne" w przypadku gdy korzystanie z chronionego utworu lub z innego przedmiotu ochrony jest kontrolowane przez uprawnionego przez zastosowanie kontroli dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, kodowanie lub inna transformacja utworu lub przedmiotu ochrony, lub mechanizmu kontroli kopiowania, który spełnia cel ochronny.

4. Niezależnie od ochrony prawnej przewidzianej w ust. 1, w przypadku braku dobrowolnych środków stosowanych przez uprawnionych każda Strona może w razie konieczności podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby odpowiednia ochrona prawna przeciwko obejściu skutecznych środków technicznych przewidziana zgodnie z niniejszym artykułem nie uniemożliwiała beneficjentom korzystania z wyjątków i ograniczeń przewidzianych zgodnie z art. 25.14.

Artykuł 25.16

Obowiązki dotyczące informacji o zarządzaniu prawami

1. Każda Strona zapewnia odpowiednią ochronę prawną przeciwko osobie, która świadomie podejmuje bez upoważnienia następujące czynności, jeżeli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, aby wiedzieć, że w ten sposób powoduje, umożliwia, ułatwia lub ukrywa naruszenie prawa autorskiego lub praw pokrewnych:

a) usunięcie lub zmianę elektronicznych informacji o zarządzaniu prawami; lub

b) dystrybucję, przywóz w celu dystrybucji, nadawanie, publiczne udostępnianie lub podawanie do publicznej wiadomości utworów lub innych przedmiotów ochrony objętych ochroną zgodnie z niniejszą podsekcją, z których bez upoważnienia usunięto elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami lub w których takie informacje bez upoważnienia zmieniono.

2. Do celów niniejszej podsekcji „informacje o zarządzaniu prawami" oznaczają wszelkie informacje przekazane przez uprawnionych, które umożliwiają identyfikuję utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszej podsekcji, autora lub innego uprawnionego, informacje na temat warunków dotyczących korzystania z utworu lub innego przedmiotu ochrony oraz wszelkie numery i kody, przez które takie informacje są wyrażane.

3. Ust. 2 stosuje się, jeżeli którakolwiek z informacji, o których mowa w tym ustępie, jest powiązana ze zwielokrotnionym egzemplarzem lub pojawia się w związku z publicznym udostępnieniem utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszej podsekcji.

PODSEKCJA B.2

Znaki towarowe

Artykuł 25.17

Umowy międzynarodowe

Każda Strona:

a) dokłada wszelkich zasadnych starań, aby przestrzegać Traktatu o prawie znaków towarowych, sporządzonego w Genewie w dniu 27 października 1994 r., oraz Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych, sporządzonego w Singapurze w dniu 27 marca 2006 r.;

b) przestrzega Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, przyjętego w Madrycie w dniu 27 czerwca 1989 r., ostatnio zmienionego w dniu 12 listopada 2007 r., oraz Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków, sporządzonego w Nicei w dniu 15 czerwca 1957 r., zmienionego w dniu 28 września 1979 r. (zwanego dalej „Klasyfikacją nicejską").

Artykuł 25.18

Procedura zgłoszenia do rejestracji

1. Każda Strona ustanawia system rejestracji znaków towarowych, w ramach którego każda ostateczna decyzja odmowna, w tym decyzja o częściowej odmowie rejestracji wydana przez organ właściwy do spraw znaków towarowych ma być doręczana na piśmie, zawierać należyte uzasadnienie i ma od niej przysługiwać odwołanie.

2. Każda Strona zapewnia możliwość wnoszenia sprzeciwu wobec zgłoszenia do rejestracji znaku towarowego lub, w stosownych przypadkach, wobec rejestracji znaku towarowego oraz możliwość ustosunkowania się przez zgłaszającego do takiego sprzeciwu ([117]).

3. Każda Strona zapewnia publicznie dostępną elektroniczną bazę zgłoszeń do rejestracji i zarejestrowanych znaków towarowych.

Artykuł 25.19

Prawa wynikające ze znaku towarowego

1. W wyniku rejestracji znaku właściciel nabywa wyłączne prawa do tego znaku. Właściciel jest uprawniony do zakazania wszelkim osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

a) oznaczenia tożsamego ze znakiem towarowym w odniesieniu do towarów lub usług tożsamych z tymi, dla których znak towarowy został zarejestrowany; oraz

b) oznaczenia, w przypadku którego, z powodu jego tożsamości ze znakiem towarowym lub podobieństwa do niego oraz tożsamości lub podobieństwa towarów lub usług opatrzonych tym znakiem towarowym i oznaczeniem, istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia odbiorców w błąd, w tym prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym.

([117]) Każda Strona dokłada wszelkich zasadnych starań, aby nadać procedurze zgłaszania sprzeciwu charakter kontradyktoryjny.

2. Właściciel zarejestrowanego znaku towarowego jest uprawniony do zakazania wszelkim osobom trzecim wprowadzania towarów – w ramach obrotu handlowego – na terytorium Strony, na którym ten znak towarowy został zarejestrowany bez dopuszczenia do swobodnego obrotu, jeżeli towary te, łącznie z opakowaniem, pochodzą z państw trzecich i są oznaczone bez upoważnienia znakiem towarowym tożsamym ze znakiem towarowym zarejestrowanym dla takich towarów lub takim, którego istotne cechy nie odróżniają go od takiego znaku towarowego ([118]).

Artykuł 25.20

Znaki towarowe powszechnie znane

W celu nadania skuteczności ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, o których mowa w art. 6bis Konwencji paryskiej i art. 16 ust. 2 i 3 Porozumienia TRIPS, każda Strona stosuje Wspólne zalecenie w sprawie przepisów dotyczących ochrony znaków towarowych powszechnie znanych, przyjęte przez zgromadzenie Związku Ochrony Własności Przemysłowej i Zgromadzenie Ogólne WIPO na trzydziestej czwartej serii posiedzeń zgromadzeń państw członkowskich, która miała miejsce w dniach 20–29 września 1999 r.

Artykuł 25.21

Zgłoszenia w złej wierze

Każda Strona może postanowić, że znak towarowy nie może zostać zarejestrowany, jeżeli zgłaszający dokonał zgłoszenia znaku towarowego do rejestracji w złej wierze. Każda Strona zapewnia, aby taki znak towarowy, jeżeli został zarejestrowany, został uznany za nieważny.

Artykuł 25.22

Wykreślenie

1. Każda Strona przewiduje, że znak towarowy wykreśla się ([119]), jeżeli w okresie wskazanym w jej prawie znak towarowy nie był używany ([120]) na danym terytorium w powiązaniu z towarami lub usługami, dla których jest zarejestrowany, oraz nie istnieją żadne uzasadnione powody jego nieużywania.

2. Znak towarowy podlega wykreśleniu również wtedy, gdy w wyniku działania lub zaniechania właściciela po dniu jego zarejestrowania stał się nazwą powszechnie używaną w odniesieniu do towarów lub usług, dla których został zarejestrowany.

3. Znak towarowy podlega wykreśleniu również wtedy, gdy został zarejestrowany, mimo że może wprowadzać w błąd opinię publiczną co do charakteru, jakości lub pochodzenia geograficznego towarów lub usług, dla których został zarejestrowany ([121]).

([118]) Strona może postanowić, że uprawnienie właściciela znaku towarowego wygasa, jeżeli w trakcie postępowania mającego na celu ustalenie, czy doszło do naruszenia zarejestrowanego znaku towarowego, zgłaszający lub posiadacz towarów przedstawi dowody na to, że właściciel zarejestrowanego znaku towarowego nie jest uprawniony do zakazania wprowadzenia towarów do obrotu w kraju ostatecznego przeznaczenia.

([119]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może zdefiniować wykreślenie jako uchylenie, wygaśnięcie lub anulowanie.

([120]) Strona może wymagać, aby używanie miało rzeczywisty charakter lub było wykonywane w ilości lub w sposób, które odpowiadają używaniu w celach komercyjnych. Strona może ponadto zdecydować, że nie będzie brane pod uwagę rozpoczęcie lub wznowienie używania bezpośrednio przed złożeniem wniosku o wykreślenie.

([121]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może również wykreślić znak towarowy, jeżeli w wyniku jego używania przez właściciela lub za jego zgodą w odniesieniu do towarów lub usług, dla których został on zarejestrowany, zachodzi możliwość wprowadzenia w błąd opinii publicznej.

Artykuł 25.23

Wyjątki od praw wynikających ze znaku towarowego

Pod warunkiem że prawnie uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego i osób trzecich zostały wzięte pod uwagę, każda Strona:

a) zapewnia uczciwe używanie określeń opisowych ([122]) jako ograniczonego wyjątku od praw wynikających ze znaku towarowego; oraz

b) może ustanowić inne ograniczone wyjątki.

PODSEKCJA B.3

Wzory przemysłowe

Artykuł 25.24

Umowy międzynarodowe

Każda Strona dokłada wszelkich zasadnych starań, aby przystąpić do Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjętego w Genewie w dniu 2 lipca 1999 r.

Artykuł 25.25

Ochrona zarejestrowanych wzorów przemysłowych

1. Każda Strona udziela ochrony niezależnie stworzonym wzorom przemysłowym, które są nowe lub oryginalne ([123]). Ochrona ta jest udzielana w drodze rejestracji i przyznaje posiadaczom wzorów prawo wyłączne zgodnie z niniejszą podsekcją.

2. Posiadacz zarejestrowanego wzoru przemysłowego ma prawo zakazać osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, co najmniej używanie, a zwłaszcza wytwarzanie, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż, wprowadzanie do obrotu lub przywóz produktu lub używanie artykułów wykonanych według chronionego wzoru lub zawierających ten wzór, w przypadku gdy czynności te są podejmowane w celach komercyjnych, w sposób nieuzasadniony naruszają normalne korzystanie z wzoru przemysłowego lub są niezgodne z praktykami sprawiedliwego handlu.

3. Wzór przemysłowy zastosowany lub zawarty w produkcie, który stanowi część składową produktu złożonego, uważa się za nowy i oryginalny wyłącznie:

a) jeżeli dana część składowa po włączeniu do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas normalnego używania tego produktu; oraz

b) w stopniu, w jakim te widoczne cechy części składowej spełniają same w sobie wymogi co do nowości i oryginalności.

4. „Normalne używanie" w rozumieniu ust. 3 lit. a) oznacza używanie przez użytkownika końcowego, wyłączając konserwację, obsługę i naprawę.

([122]) Używanie określeń opisowych w ramach dozwolonego użytku obejmuje używanie oznaczenia wskazującego pochodzenie geograficzne towarów i usług, jeżeli takie używanie jest zgodne z uczciwymi praktykami w przemyśle i handlu.

([123]) Jeżeli tak stanowi prawo Strony, może być również wymagany indywidualny charakter wzorów przemysłowych.

Artykuł 25.26

Okres ochrony

Każda Strona określa okres ochrony, który może być przedłużany na co najmniej jeden okres pięcioletni, do całkowitego okresu ochrony wynoszącego co najmniej 25 lat od dnia dokonania zgłoszenia.

Artykuł 25.27

Wyjątki i wyłączenia

1. Każda Strona może ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów przemysłowych, pod warunkiem że takie wyjątki nie naruszają w nieuzasadniony sposób normalnego korzystania z chronionych wzorów przemysłowych i nie naruszają w sposób nieuzasadniony prawnie uzasadnionych interesów posiadacza praw do chronionego wzoru przemysłowego, z uwzględnieniem prawnie uzasadnionych interesów osób trzecich.

2. Ochrona wzoru przemysłowego nie obejmuje wzorów determinowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. W szczególności wzór przemysłowy nie może być chroniony, jeżeli posiada cechy postaci produktu, które muszą być koniecznie odtworzone w dokładnej formie i wymiarach, aby produkt, w którym wzór przemysłowy jest zawarty lub zastosowany, mógł być mechanicznie połączony z innym produktem lub mógł zostać umieszczony w nim, dookoła niego lub w styczności z nim, tak aby oba produkty mogły spełniać swoje funkcje.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 prawo do wzoru przemysłowego może obejmować wzór przemysłowy służący zapewnieniu wielokrotnego składania lub łączenia wzajemnie wymienialnych produktów w ramach systemu modułowego.

Artykuł 25.28

Związek z prawem autorskim

Wzór przemysłowy spełnia również warunki do objęcia ochroną na mocy prawa autorskiego danej Strony od dnia, w którym wzór ten został stworzony lub utrwalony w jakiejkolwiek formie. Każda Strona określa zakres, w jakim przyznaje się taką ochronę na mocy prawa autorskiego, oraz warunki przyznania takiej ochrony, w tym wymagany poziom oryginalności.

PODSEKCJA B.4

Oznaczenia geograficzne

Artykuł 25.29

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „oznaczenie geograficzne” oznacza oznaczenie, które umożliwia identyfikację towaru jako pochodzącego z terytorium Strony lub z regionu lub miejscowości na terytorium tej Strony, jeżeli dana jakość, renoma lub inna cecha towaru może być zasadniczo przypisana jego pochodzeniu geograficznemu; oraz

b) „klasa produktów” oznacza klasę produktów z uwzględnieniem Klasyfikacji nicejskiej.

Artykuł 25.30

Umowy międzynarodowe

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do ochrony oznaczeń geograficznych na swoim terytorium zgodnie z art. 22, 23 i 24 Porozumienia TRIPS.

2. Każda Strona dokłada wszelkich zasadnych starań, aby przestrzegać Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego o ochronie nazw pochodzenia i ich międzynarodowej rejestracji, przyjętego w Genewie w dniu 20 maja 2015 r.

Artykuł 25.31

Zakres stosowania

1. Niniejszą podsekcję stosuje się do uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych umożliwiających identyfikację towarów należących do odpowiedniej klasy produktów, wymienionych w załączniku 25-B.

2. Strony rozważą rozszerzenie zakresu oznaczeń geograficznych objętych niniejszą podsekcją na oznaczenia geograficzne w klasach produktów innych niż żywność i towary rolne. Z tego powodu Strony umieściły w załączniku 25-C nazwy umożliwiające identyfikację towarów pochodzących z ich terytorium i chronionych na ich terytorium, które, pod warunkiem rozszerzenia zakresu ochrony na podstawie niniejszej Umowy, będą uznawane za włączone w zakres ochrony przewidzianej na mocy niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem zakończenia procedur określonych w niniejszej podsekcji ([124]).

Artykuł 25.32

Oznaczenia geograficzne ujęte w wykazie

Do celów niniejszej podsekcji oznaczenia geograficzne wymienione w:

a) sekcji A załącznika 25-B są oznaczeniami geograficznymi, które umożliwiają identyfikuję towaru jako pochodzącego z terytorium Unii Europejskiej lub z regionu lub miejscowości na tym terytorium; oraz

b) sekcji B załącznika 25-B są oznaczeniami geograficznymi, które umożliwiają identyfikację towaru jako pochodzącego z terytorium Meksyku lub z regionu lub miejscowości na tym terytorium.

Artykuł 25.33

Uznane oznaczenia geograficzne

Po przeanalizowaniu nazw wymienionych w załączniku 25-B i po zakończeniu procedury sprzeciwowej zgodnie z załącznikiem 25-A, każda Strona zapewnia ochronę tym oznaczeniom geograficznym zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej podsekcji.

([124]) Strony uznają, że do celów oceny zgłoszeń znaków towarowych, w zakresie, w jakim jest to istotne zgodnie z prawem Strony, nazwy te są chronione w kraju pochodzenia.

Artykuł 25.34

Ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B

1. Każda Strona zapewnia zainteresowanym stronom środki prawne, aby zapobiegać:

a) używaniu oznaczenia geograficznego drugiej Strony wymienionego w załączniku 25-B ([125]) w odniesieniu do towaru należącego do klasy produktów przypisanej temu oznaczeniu geograficznemu, jeżeli towar ten:

(i) nie pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu w załączniku 25-B; lub

(ii) pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu w załączniku 25-B, ale nie został wyprodukowany bądź wytworzony zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi drugiej Strony, które miałyby zastosowanie w przypadku przeznaczenia tego towaru do spożycia na terytorium drugiej Strony;

b) stosowaniu w oznaczeniu lub przedstawieniu towaru jakichkolwiek środków, które w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru wskazują lub sugerują, że towar ten pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia; oraz

c) innemu używaniu, które stanowi akt nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10bis Konwencji paryskiej.

2. Każda Strona zapewnia ochronę, o której mowa w ust. 1 lit. a), nawet w przypadkach, gdy wskazano rzeczywiste pochodzenie towaru lub oznaczenie geograficzne zostało przetłumaczone lub towarzyszą mu takie wyrażenia jak „w rodzaju", „typu", „w stylu", „imitacja" itp.

3. Każda Strona zapewnia – w drodze działań administracyjnych i w formie przewidzianej w jej prawie – egzekwowanie służące zapobieganiu:

a) bezpośredniemu lub pośredniemu używaniu chronionej nazwy w celach handlowych;

b) naśladownictwu, odmianom chronionej nazwy lub używaniu chronionej nazwy w sposób podstępny;

c) fałszywemu lub wprowadzającemu w błąd wskazywaniu odnoszącemu się do chronionej nazwy; lub

d) praktykom, które mogą wprowadzać konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia, miejsca pochodzenia i rodzaju towaru.

4. Oznaczenia geograficzne chronione na mocy niniejszej podsekcji nie mogą stać się nazwami rodzajowymi na terytorium Stron.

5. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie nakłada na Stronę obowiązku objęcia ochroną oznaczenia geograficznego drugiej Strony, które nie jest objęte ochroną lub które utraciło ochronę na terytorium Strony, z którego pochodzi. Każda Strona powiadamia drugą Stronę, jeżeli oznaczenie geograficzne utraciło ochronę na jej terytorium. Powiadomienie to następuje w terminie trzech miesięcy od wydania przez właściwy organ ostatecznego ustalenia, że oznaczenie geograficzne utraciło ochronę.

([125]) W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych zawartego w załączniku 25-B ochrona zapewniona na podstawie niniejszego artykułu nie obejmuje określeń indywidualnych stanowiących części składowe pełnej nazwy oznaczenia geograficznego, jak określono w dodatku 25-B-1.

6. Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do wykazu nazw w załącznikach I i II do Porozumienia między Wspólnotą Europejską a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi w sprawie wzajemnego uznawania i ochrony oznaczeń napojów spirytusowych, sporządzonego w Brukseli w dniu 27 maja 1997 r., (zwanego dalej „Porozumieniem w sprawie napojów spirytusowych").

Artykuł 25.35

Zmiany w wykazie oznaczeń geograficznych

1. Zgodnie z art. 25.42 Wspólna Rada może podjąć decyzję o zmianie załącznika 25-B poprzez dodanie lub skorygowanie oznaczeń geograficznych lub usunięcie oznaczeń geograficznych, które utraciły ochronę lub wyszły z użycia w miejscu pochodzenia. Decyzje takie przygotowuje Podkomitet ds. Własności Intelektualnej ustanowiony w art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. k).

2. Nowe oznaczenia geograficzne dodaje się na podstawie decyzji Wspólnej Rady po przeanalizowaniu przedstawionych nazw i zakończeniu procedury sprzeciwowej, o której mowa w art. 25.33.

3. Wspólna Rada może – w przypadku nowych oznaczeń geograficznych – zmienić w drodze decyzji załączniki I i II do Porozumienia w sprawie napojów spirytusowych, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 25.33.

Artykuł 25.36

Prawo używania oznaczeń geograficznych

1. Oznaczenie geograficzne chronione na podstawie niniejszej podsekcji może być używane przez każdy podmiot gospodarczy wprowadzający na rynek towar zgodny z odpowiednimi specyfikacjami technicznymi.

2. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na podstawie niniejszej podsekcji, używanie takiego chronionego oznaczenia geograficznego nie podlega rejestracji użytkowników ani innym wymaganiom.

3. Oznaczenia, skróty i symbole odnoszące się do oznaczenia geograficznego mogą być używane wyłącznie w odniesieniu do towaru chronionego lub zarejestrowanego na danym terytorium i wyprodukowanego zgodnie z odpowiednimi specyfikacjami technicznymi.

Artykuł 25.37

Związek między znakami towarowymi a oznaczeniami geograficznymi

1. Niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla praw z wcześniejszego znaku towarowego zgłoszonego lub zarejestrowanego w dobrej wierze i dla praw nabytych w drodze wykorzystywania go w dobrej wierze na terytorium Strony. W ramach ograniczonego wyjątku od praw wynikających ze znaku towarowego w pewnych okolicznościach wcześniejszy znak towarowy może nie uprawniać jego właściciela do uniemożliwienia objęcia ochroną lub wykorzystywania zarejestrowanego oznaczenia geograficznego na terytorium Strony, w której znak został zgłoszony, zarejestrowany lub jest wykorzystywany. Ochrona zarejestrowanego oznaczenia geograficznego nie ogranicza w żaden inny sposób praw z tego znaku towarowego, w tym możliwości żądania odnowienia lub zmiany oznaczenia odróżniającego, pod warunkiem że zmiana nie stanowi czynu nieuczciwej konkurencji.

2. Strona nie jest zobowiązana do ochrony nazwy jako oznaczenia geograficznego na podstawie art. 25.34, jeżeli, biorąc pod uwagę renomę i powszechną znajomość znaku towarowego oraz okres, przez jaki jest on używany, nazwa ta może wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości towaru.

3. Z zastrzeżeniem art. 25.39 i w oparciu o art. 22 ust. 3 Porozumienia TRIPS, w odniesieniu do oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B do niniejszej Umowy i pozostających pod ochroną Strony, z której pochodzą, jako oznaczenia geograficzne, Strona odmawia rejestracji znaku towarowego lub unieważnia taką rejestrację z urzędu, jeżeli jej prawo na to pozwala, lub na wniosek zainteresowanej strony, jeżeli:

a) rejestracja znaku towarowego dla towarów byłaby niezgodna z art. 25.34;

b) znak towarowy dotyczy identycznego lub podobnego towaru;

c) znak towarowy dotyczy towarów, których pochodzenie nie jest związane z danym oznaczeniem geograficznym; oraz

d) zgłoszenia do rejestracji znaku towarowego dokonano po dniu złożenia wniosku o objęcie ochroną oznaczenia geograficznego na terytorium danej Strony.

4. W przypadku oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 25.32, za dzień złożenia wniosku o objęcie ochroną, o którym mowa w ust. 3 lit. d) niniejszego artykułu, uznaje się dzień podpisania niniejszej Umowy.

5. W przypadku nowych oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 25.35 ust. 2, za dzień złożenia wniosku o objęcie ochroną, o którym mowa w ust. 3 lit. d) niniejszego artykułu, uznaje się dzień publikacji oznaczenia geograficznego w procedurze sprzeciwowej.

6. Ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 25.38

Egzekwowanie ochrony

Każda Strona egzekwuje ochronę przewidzianą w art. 25.34–25.37 w drodze odpowiednich procedur administracyjnych lub sądowych zgodnie ze swoim prawem i praktyką. Właściwe organy egzekwują tę ochronę w następujące sposoby:

a) z własnej inicjatywy; lub

b) na wniosek zainteresowanej strony.

Artykuł 25.39

Zasady ogólne

1. Nie wymaga się od Strony ochrony jako oznaczenia geograficznego na podstawie niniejszej podsekcji nazwy, która koliduje z nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt, w przypadku gdy może to skutkować wprowadzeniem konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia towaru.

2. Nazwa homonimiczna mogąca prowadzić konsumentów do błędnego przekonania, że towar pochodzi z innego terytorium, nie może zostać zarejestrowana jako oznaczenie geograficzne nawet w przypadku, gdy nazwa ta odpowiada nazwie rzeczywistemu terytorium, regionu lub miejsca pochodzenia towaru. Bez uszczerbku dla art. 23 Porozumienia TRIPS Strony wspólnie uzgadniają praktyczne warunki, na podstawie których całkowicie lub częściowo homonimiczne oznaczenia geograficzne będą rozróżniane, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania producentów i uniknięcia sytuacji, w której konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd.

3. W przypadku gdy Strona, w ramach dwustronnych negocjacji z państwem trzecim, zaproponuje objęcie ochroną oznaczenia geograficznego tego państwa trzeciego, a to oznaczenie geograficzne jest w całości lub częściowo homonimiczne z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony, Strona ta informuje o tym drugą Stronę i daje jej możliwość zgłoszenia uwag przed przyznaniem ochrony takiemu oznaczeniu geograficznemu państwa trzeciego.

4. Specyfikacja techniczna, o której mowa w niniejszej podsekcji, jest zatwierdzana, wraz z wszelkimi zmianami, przez organy Strony na terytorium, z którego pochodzi towar.

Artykuł 25.40

Wyjątki

1. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie wymaga od Strony stosowania postanowień niniejszej podsekcji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego lub określenia indywidualnego zawartego w wieloskładnikowym oznaczeniu geograficznym drugiej Strony wobec towarów lub usług, dla których odpowiednie oznaczenie jest tożsame z określeniem używanym zwyczajowo na terytorium tej Strony w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa takich towarów lub usług.

2. Jeżeli tłumaczenie oznaczenia geograficznego jest tożsame z określeniem używanym zwyczajowo na terytorium Strony w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa towaru lub zawiera takie określenie lub jeżeli oznaczenie geograficzne nie jest tożsame z takim określeniem, ale je zawiera, niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla prawa jakiejkolwiek osoby do używania tego określenia w odniesieniu do tego towaru na terytorium tej Strony.

3. Przy ustalaniu, czy określenie jest określeniem używanym zwyczajowo na terytorium Strony w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa towaru, organy tej Strony są uprawnione do uwzględnienia tego, w jaki sposób konsumenci na jej terytorium rozumieją to określenie. Czynniki istotne dla ustalenia takiego rozumienia przez konsumenta mogą obejmować:

a) to, czy określenie to jest używane w odniesieniu do danego rodzaju towaru, na co wskazują rzetelne źródła, takie jak słowniki, gazety i odpowiednie strony internetowe; oraz

b) sposób, w jaki towar, do którego odnosi się to określenie, jest wprowadzany do obrotu i używany w handlu na terytorium tej Strony ([126]).

4. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie uniemożliwia używania na terytorium Strony w odniesieniu do jakiegokolwiek towaru zwyczajowej nazwy odmiany roślin lub rasy zwierząt istniejącej na terytorium tej Strony z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

5. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania w obrocie handlowym jej imienia i nazwiska lub imienia i nazwiska jej poprzedników prawnych, z wyjątkiem przypadków używania takiego imienia i nazwiska w sposób wprowadzający opinię publiczną w błąd.

Artykuł 25.41

Włączenie istniejącej umowy

1. Porozumienie w sprawie napojów spirytusowych włącza się do niniejszej Umowy i stosuje się je odpowiednio ([127]).

2. Podkomitet ds. Własności Intelektualnej zastępuje Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 17 Porozumienia w sprawie napojów spirytusowych i wykonuje zadania określone w tym artykule.

Artykuł 25.42

Współpraca

1. Podkomitet ds. Własności Intelektualnej stanowi odpowiednie forum monitorowania wykonania niniejszej podsekcji i zarządzania nią.

([126]) Do celów tej litery organy Strony mogą wziąć pod uwagę, w stosownych przypadkach, to, czy określenie to jest używane w odpowiednich uznanych przez tę Stronę normach międzynarodowych w odniesieniu do typu lub klasy towarów na jej terytorium.

([127]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obejmuje to wszystkie wcześniejsze i przyszłe zmiany Porozumienia w sprawie napojów spirytusowych.

2. Strony powiadamiają się, jeżeli oznaczenie geograficzne wymienione w załączniku 25-B utraci ochronę na terytorium zainteresowanej Strony. Po otrzymaniu takiego powiadomienia Podkomitet ds. Własności Intelektualnej przygotowuje dla Wspólnej Rady decyzję o zmianie załącznika 25-B zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej Umowie.

3. Strona może, bezpośrednio lub za pośrednictwem Podkomitetu ds. Własności Intelektualnej, zwrócić się do drugiej Strony o przekazanie informacji dotyczących specyfikacji technicznych i ich zmian.

4. Każda Strona może udostępnić publicznie specyfikacje techniczne, odpowiadające oznaczeniom geograficznym drugiej Strony chronionym na mocy niniejszej podsekcji, w języku hiszpańskim lub angielskim ([128]).

5. Wszelkimi sprawami wynikającymi ze specyfikacji technicznych chronionych oznaczeń geograficznych zajmuje się Podkomitet ds. Własności Intelektualnej.

Artykuł 25.43

Ochrona na podstawie prawa Strony

Niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla prawa posiadacza praw do oznaczenia geograficznego jednej Strony do ubiegania się o uznanie i ochronę oznaczenia geograficznego na terytorium drugiej Strony na podstawie prawa tej Strony.

PODSEKCJA B.5

Patenty

Artykuł 25.44

Umowy międzynarodowe

Każda Strona przestrzega Układu o współpracy patentowej, sporządzonego w Waszyngtonie w dniu 19 czerwca 1970 r., zmienionego w dniu 28 września 1979 r. i ostatnio zmienionego w dniu 3 października 2001 r., oraz uznaje znaczenie przyjęcia lub utrzymywania norm proceduralnych zgodnych z Traktatem o prawie patentowym, przyjętym w Genewie w dniu 1 czerwca 2000 r.

Artykuł 25.45

Patenty a zdrowie publiczne

1. Prawa i obowiązki ustanowione w niniejszej podsekcji nie uniemożliwiają i nie mogą uniemożliwiać Stronie wprowadzania środków mających na celu ochronę zdrowia publicznego. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie Porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej w Ad-Dausze w dniu 14 listopada 2001 r. (zwanej dalej „Deklaracją z Ad-Dauhy"), i potwierdzają swoje zobowiązanie do przestrzegania jej. Dokonując interpretacji i wykonując prawa i obowiązki wynikające z niniejszej podsekcji, Strony zapewniają spójność z Deklaracją z Ad-Dauhy.

2. Strony przyczyniają się do wdrożenia decyzji Rady Generalnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie wykonania ust. 6 Deklaracji z Ad-Dauhy, a także Protokołu z dnia 6 grudnia 2005 r. zmieniającego Porozumienie TRIPS oraz ich przestrzegają.

([128]) Meksyk może udostępnić te specyfikacje techniczne publicznie w języku hiszpańskim lub angielskim.

Artykuł 25.46

Dodatkowa ochrona w przypadku opóźnień w wydaniu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktów farmaceutycznych, w tym produktów biologicznych ([129])

1. Strony uznają, że produkty farmaceutyczne, w tym produkty biologiczne ([130]), chronione patentami na ich terytoriach mogą podlegać administracyjnej procedurze udzielenia pozwolenia ([131]) przed ich wprowadzeniem do obrotu. Strony dostrzegają, że okres, który upływa między dokonaniem zgłoszenia patentowego a wydaniem pozwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu na odpowiednim rynku, zdefiniowany w tym celu w odnośnym prawie Strony, może spowodować skrócenie okresu rzeczywistej ochrony w ramach patentu.

2. Każda Strona ustanawia odpowiedni i skuteczny mechanizm rekompensaty dla właściciela patentu z tytułu skrócenia okresu rzeczywistej ochrony patentowej w wyniku niezasadnych opóźnień ([132]) w udzieleniu pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na jej terytorium. Rekompensata taka ma formę dodatkowej ochrony *sui generis* udzielanej na okres równy okresowi, który stanowi niezasadne opóźnienie. Maksymalny okres tej dodatkowej ochrony nie może przekraczać pięciu lat ([133]).

3. Na zasadzie alternatywy dla mechanizmu rekompensaty, o którym mowa w ust. 2, Strona może umożliwić przedłużenie okresu obowiązywania praw wynikających z ochrony patentowej o okres nieprzekraczający pięciu lat ([134]) w celu zrekompensowania właścicielowi patentu skrócenia okresu rzeczywistej ochrony patentowej w wyniku procedury dopuszczenia do obrotu. Takie przedłużenie rozpoczyna się wraz z upływem prawnie określonego terminu obowiązywania patentu i trwa przez okres równy okresowi, który upłynął od dnia dokonania zgłoszenia patentowego do dnia pierwszego pozwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu na rynku Strony, pomniejszonemu o okres pięciu lat.

4. Wykonując obowiązki wynikające z niniejszego artykułu, każda Strona może określić warunki i ograniczenia, o ile Strona nadal przestrzega niniejszego artykułu.

5. Każda Strona dokłada wszelkich starań, aby wnioski o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktów farmaceutycznych były rozpatrywane w sposób efektywny i terminowy w celu uniknięcia niezasadnych lub niepotrzebnych opóźnień. W celu uniknięcia niezasadnych opóźnień Strona może przyjąć lub utrzymać procedury przyspieszające rozpatrywanie wniosku o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu.

([129]) Meksyk zrealizuje obowiązki przewidziane w niniejszym artykule nie później niż dwa lata od wejścia w życie niniejszej Umowy.

([130]) Każda Strona określa, które produkty wchodzą w zakres pojęć „produkty farmaceutyczne" i „produkty biologiczne" zgodnie z jej prawem obowiązującym w dniu 21 kwietnia 2018 r.

([131]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „pozwolenie na dopuszczenie do obrotu" (ang. *marketing approval*) jest równoważne z pojęciem „pozwolenie na dopuszczenie do obrotu" (ang. *marketing authorisation*).

([132]) Do celów niniejszego artykułu „niezasadne opóźnienie" obejmuje opóźnienie przekraczające dwa lata w udzieleniu wnioskodawcy pierwszej odpowiedzi, licząc od dnia złożenia wniosku o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu. Przy określaniu długości takich opóźnień nie muszą być uwzględniane opóźnienia w wydawaniu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu ze względu na okresy, które można przypisać wnioskodawcy lub jakikolwiek okres, na który organ wydający pozwolenie na dopuszczenie do obrotu nie może mieć wpływu.

([133]) Jeżeli Strona wykonuje postanowienia niniejszego ustępu, Strona ta nie jest zobowiązana do wykonania alternatywy przewidzianej w ust. 3.

([134]) Możliwe jest przedłużenie tego okresu o sześć miesięcy w przypadku produktów farmaceutycznych, jeżeli przeprowadzono badania pediatryczne i wyniki tych badań zostały uwzględnione w informacjach o produkcie.

PODSEKCJA B.6

Odmiany roślin

Artykuł 25.47

Umowy międzynarodowe

Każda Strona chroni prawa do odmian roślin zgodnie z Międzynarodową konwencją o ochronie nowych odmian roślin, przyjętą w Paryżu w dniu 2 grudnia 1961 r., ostatnio zrewidowaną w Genewie w dniu 19 marca 1991 r., w tym wyjątki od prawa hodowcy, o których mowa w art. 15 tej Konwencji, oraz współpracują w celu promowania i egzekwowania tych praw ([135]).

PODSEKCJA B.7

Ochrona informacji nieujawnionych

Artykuł 25.48

Zakres ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa

1. W ramach zapewniania skutecznej ochrony przed nieuczciwą konkurencją, o której mowa w art. 10bis Konwencji paryskiej, każda Strona zapewnia każdej osobie środki prawne, w tym administracyjne lub cywilne postępowanie sądowe ([136]), pozwalające zapobiec ujawnieniu, pozyskaniu lub wykorzystaniu tajemnicy przedsiębiorstwa przez inne osoby bez zgody osoby, pod której legalną kontrolą informacje te się znajdują, w sposób sprzeczny z uczciwymi praktykami handlowymi ([137]). Do celów niniejszej podsekcji tajemnice przedsiębiorstwa obejmują informacje nieujawnione określone w art. 39 ust. 2 Porozumienia TRIPS.

2. Do celów niniejszej podsekcji Strona uznaje za niezgodne z uczciwymi praktykami handlowymi co najmniej następujące sposoby postępowania:

a) pozyskanie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, dokonane przez nieuprawniony dostęp do dokumentów, przedmiotów, materiałów lub plików elektronicznych znajdujących się zgodnie z prawem pod kontrolą posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa i zawierających tę tajemnicę lub umożliwiających jej odkrycie lub przez ich przywłaszczenie lub powielenie; lub

b) wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa przez osobę, która pozyskała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z prawem lub z naruszeniem umowy o poufności lub innego obowiązku nieujawniania tajemnicy przedsiębiorstwa lub ograniczenia jej wykorzystywania ([138]), ([139]).

([135]) Meksyk wdroży to postanowienie nie później niż cztery lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

([136]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może zapewniać te środki prawne w drodze postępowań karnych zgodnie ze swoim prawem.

([137]) Strona może uznać, że nie będzie stosowała tych procedur, jeżeli postępowanie niezgodne z uczciwą praktyką handlową jest podejmowane, zgodnie z prawem Strony, w celu ujawnienia naruszenia przepisów, nadużycia lub nielegalnego działania bądź w celu ochrony prawnie uzasadnionego interesu uznanego przez prawo Strony.

([138]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że kryteria przewidziane w przepisach ustawowych i wykonawczych każdej Strony obejmują naruszenie obowiązku ograniczenia wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa.

([139]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Unia Europejska uznaje, iż następujące sytuacje nie wchodzą w zakres niniejszego ustępu:
a) samodzielne odkrycie lub stworzenie odnośnych informacji przez inną osobę;
b) dokonanie inżynierii odwrotnej produktu przez osobę, która go zgodnie z prawem posiada i na której nie spoczywa żaden prawny obowiązek ograniczania dostępu do odnośnych informacji;
c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie informacji wymaganych lub dopuszczonych przez prawo Strony;
d) wykorzystanie przez pracowników doświadczenia i umiejętności zdobytych uczciwie w trakcie zwykłego przebiegu ich zatrudnienia; lub
e) ujawnianie informacji w ramach korzystania z prawa do wolności wypowiedzi i informacji.

Artykuł 25.49

Postępowania administracyjne lub cywilne dotyczące tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Każda Strona zapewnia, aby osoby uczestniczące w postępowaniu, o którym mowa w art. 25.48 ust. 1, lub mające dostęp do dokumentów w tym postępowaniu, podlegały zakazowi wykorzystania lub ujawnienia jakiejkolwiek rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, którą właściwe organy – w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanej strony – oznaczyły jako poufną, a z którą osoby te zapoznały się na skutek takiego uczestnictwa lub dostępu.

2. W postępowaniu, o którym mowa w art. 25.48 ust. 1, każda Strona zapewnia, aby uprawnienia jej właściwych organów obejmowały co najmniej stosowanie konkretnych środków w celu zachowania poufności rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, która wyniknie w trakcie takiego postępowania. Takie konkretne środki mogą obejmować, zgodnie z prawem każdej Strony, możliwość ograniczenia dostępu do pewnych dokumentów w całości lub w części, ograniczenia dostępu do przesłuchań oraz ich zapisów lub transkrypcji oraz udostępnienia nieopatrzonej klauzulą poufności wersji orzeczeń sądowych, w której fragmenty zawierające tajemnice przedsiębiorstwa zostały usunięte lub utajnione.

Artykuł 25.50

Ochrona nieujawnionych informacji dotyczących produktów farmaceutycznych, w tym produktów biologicznych ([140])

1. Jeżeli jako warunku wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu nowych ([141]) produktów farmaceutycznych, w tym produktów biologicznych ([142]), Strona wymaga przedłożenia nieujawnionych danych dotyczących testów lub innych danych z badań przedklinicznych lub badań klinicznych niezbędnych do ustalenia, czy stosowanie tych produktów jest bezpieczne i skuteczne, Strona ta chroni takie dane przed ujawnieniem ich stronom trzecim, jeżeli uzyskanie takich danych wymaga znacznych starań, z wyjątkiem sytuacji, gdy ujawnienie jest konieczne ze względu na nadrzędny interes publiczny, chyba że podjęte zostaną kroki w celu zapewnienia ochrony tych danych przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach komercyjnych.

2. W odniesieniu do produktów farmaceutycznych, w tym produktów biologicznych, Strona nie może wydać stronom trzecim pozwolenia na dopuszczenie do obrotu pozwalającego im, bez zgody osoby, która uprzednio przedłożyła dane, o których mowa w ust. 1, na wprowadzenie produktu ([143]) do obrotu na podstawie tych danych lub na podstawie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu udzielonego osobie, która przedstawiła te dane ([144]), przez co najmniej sześć lat od dnia ([145]) pozwolenia na dopuszczenie do obrotu nowego produktu na terytorium tej Strony ([146]).

3. Nie ma żadnych ograniczeń dotyczących wdrażania przez którąkolwiek Stronę skróconych procedur udzielania pozwoleń na takie produkty na podstawie badań biorównoważności i biodostępności.

([140]) Meksyk wdroży ten obowiązek nie później niż dwa lata po wejściu w życie niniejszej Umowy.
([141]) Do celów niniejszego artykułu termin „nowy" oznacza, że produkt zawiera nową jednostkę chemiczną, która nie została wcześniej zatwierdzona na terytorium Strony, lub odnosi się do nowego produktu biologicznego lub biotechnologicznego, który nie został wcześniej zatwierdzony na terytorium Strony.
([142]) Każda Strona określa, które produkty wchodzą w zakres pojęć „produkty farmaceutyczne" i „produkty biologiczne" zgodnie z jej prawem obowiązującym na dzień 21 kwietnia 2018 r.
([143]) Do celów niniejszego ustępu Strona może postanowić, że pojęcie „produkt" odnosi się do tego samego lub podobnego produktu.
([144]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obejmuje to dane przedstawione w celu uzyskania pozwoleń udzielonych osobie, która przedstawiła takie dane na terytorium Stron i państw trzecich.
([145]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może ograniczyć okres ochrony na podstawie niniejszego ustępu do sześciu lat.
([146]) Strona może postanowić, że w przypadku produktów biologicznych ochrona nieujawnionych danych, o których mowa w niniejszym artykule, ma zastosowanie wyłącznie do pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu nowego produktu biologicznego.

Artykuł 25.51

Ochrona nieujawnionych informacji dotyczących produktów ochrony roślin ([147])

1. Jeżeli jako warunek wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu ([148]) nowego ([149]) środka ochrony roślin Strona wymaga przedłożenia nieujawnionych danych dotyczących testów lub innych danych dotyczących bezpieczeństwa lub skuteczności środka ([150]), Strona ta chroni takie dane przed ujawnieniem ich osobom trzecim, z wyjątkiem sytuacji, gdy ujawnienie jest konieczne ze względu na nadrzędny interes publiczny, lub chyba że podjęte zostaną kroki w celu zapewnienia ochrony tych danych przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach komercyjnych.

2. W odniesieniu do środków ochrony roślin Strona nie może wydać osobom trzecim pozwolenia na dopuszczenie do obrotu pozwalającego im, bez zgody osoby, która uprzednio przedłożyła dane, o których mowa w ust. 1, na wprowadzenie produktu do obrotu na podstawie tych danych lub na podstawie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu udzielonego osobie, która przedstawiła te dane, przez co najmniej 10 lat ([151]) od dnia pozwolenia na dopuszczenie do obrotu nowego produktu na terytorium tej Strony.

3. Każda Strona ustanawia przepisy mające na celu uniknięcie powielania testów na kręgowcach.

4. Nie ma żadnych ograniczeń dotyczących wdrażania przez którąkolwiek Stronę skróconych procedur udzielania pozwoleń na takie produkty na podstawie badań równoważności.

SEKCJA C

Egzekwowanie praw własności intelektualnej

PODSEKCJA C.1

Postanowienia ogólne

Artykuł 25.52

Obowiązki ogólne

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z Porozumienia TRIPS, a w szczególności z jego części III. Każda Strona przewiduje środki uzupełniające, procedury i środki zaradcze na podstawie niniejszej sekcji niezbędne do zapewnienia egzekwowania praw własności intelektualnej. Te środki, procedury i środki zaradcze muszą być sprawiedliwe i słuszne, nie mogą być nadmiernie skomplikowane czy kosztowne ani też pociągać za sobą niezasadnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień.

2. Środki, procedury i środki zaradcze, o których mowa w ust. 1, muszą być również skuteczne, proporcjonalne i odstraszające i być stosowane w taki sposób, aby uniknąć tworzenia barier w handlu prowadzonym zgodnie z prawem oraz aby stworzyć zabezpieczenia przed ich nadużyciem.

([147]) Meksyk wdroży ten obowiązek nie później niż dwa lata po wejściu w życie niniejszej Umowy.
([148]) Do celów niniejszego artykułu pojęcie „pozwolenie na dopuszczenie do obrotu" jest synonimem „zatwierdzenia sanitarnego" na podstawie prawa Strony.
([149]) Do celów niniejszego artykułu pojęcie „nowy" oznacza, że produkt zawiera nową jednostkę chemiczną, która nie została wcześniej zatwierdzona na terytorium Strony.
([150]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł stosuje się do przypadków, w których Strona wymaga przedstawienia nieujawnionych danych dotyczących testów lub innych danych dotyczących tylko bezpieczeństwa produktu, tylko skuteczności produktu lub obu tych elementów.
([151]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może ograniczyć okres ochrony na podstawie niniejszego artykułu do 10 lat.

3. Niniejsza sekcja nie tworzy wobec Strony obowiązku stworzenia systemu prawnego w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej różniącego się od ogólnego systemu egzekwowania prawa ani nie wpływa na zdolność Strony do ogólnego egzekwowania jej prawa. Niniejsza podsekcja nie tworzy wobec Strony obowiązku w odniesieniu do sposobu rozdziału środków pomiędzy egzekwowaniem praw własności intelektualnej a ogólnym egzekwowaniem prawa.

Artykuł 25.53

Osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków zaradczych

Każda Strona za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków zaradczych, o których mowa w niniejszej sekcji oraz w części III Porozumienia TRIPS, uznaje:

a) podmioty praw własności intelektualnej zgodnie z jej prawem;

b) wszystkie inne osoby uprawnione do korzystania z tych praw własności intelektualnej, w szczególności licencjobiorców, w zakresie dozwolonym przez jej prawo oraz zgodnie z tym prawem;

c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania podmiotów praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez jej prawo i zgodnie z tym prawem; oraz

d) profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników, prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania podmiotów praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez jej prawo i zgodnie z tym prawem.

PODSEKCJA C.2

Egzekwowanie praw w postępowaniu cywilnym i administracyjnym

Artykuł 25.54

Dowody

1. Każda Strona zapewnia, aby nawet przed rozpoczęciem postępowania co do istoty sprawy właściwe organy sądowe miały uprawnienie do nakazania, na wniosek strony, która przedstawiła racjonalnie dostępne dowody na poparcie swoich twierdzeń, że jej prawo własności intelektualnej zostało naruszone lub ma zostać naruszone, natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych w celu zabezpieczenia odpowiednich dowodów dotyczących rzekomego naruszenia, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

2. Środki tymczasowe, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować szczegółowy opis z pobraniem próbek lub bez lub fizyczne zajęcie towarów rzekomo naruszających prawo, a także, w stosownych przypadkach, materiałów i narzędzi użytych do produkcji lub dystrybucji tych towarów oraz związanych z nimi dokumentów.

3. Każda Strona podejmuje środki niezbędne do uprawnienia swoich właściwych organów sądowych do nakazania – w przypadku naruszenia prawa własności intelektualnej na skalę handlową – w stosownych przypadkach i na wniosek strony postępowania, przekazania dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych, które znajdują się pod kontrolą strony przeciwnej, z zastrzeżeniem zapewnienia ochrony informacji poufnych ([152]).

([152]) Meksyk może ograniczyć to uprawnienie do postępowań karnych zgodnie ze swoim prawem.

Artykuł 25.55

Prawo do informacji

1. Każda Strona zapewnia, aby w postępowaniach cywilnych dotyczących naruszenia praw własności intelektualnej oraz w odpowiedzi na uzasadnione i proporcjonalne żądanie skarżącego właściwe organy sądowe były uprawnione do nakazania sprawcy naruszenia lub każdej innej osobie będącej stroną postępowania lub świadkiem w postępowaniu przedstawienia informacji dotyczących pochodzenia i sieci dystrybucyjnych towarów i usług naruszających prawo własności intelektualnej ([153]).

2. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla innych przepisów prawa Strony, które:

a) przyznają uprawnionemu prawo do otrzymania dodatkowych informacji;

b) regulują wykorzystanie w postępowaniach cywilnych i karnych informacji przekazanych na podstawie niniejszego artykułu;

c) regulują odpowiedzialność za niewłaściwe skorzystanie z prawa do informacji;

d) umożliwiają odmowę przekazania informacji, które zmusiłyby osobę, o której mowa w ust. 1, do przyznania się do własnego udziału lub udziału jej bliskich członków rodziny w naruszeniu prawa własności intelektualnej; lub

e) regulują ochronę poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

Artykuł 25.56

Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda Strona zapewnia, aby jej organy sądowe były uprawnione do wydania – na wniosek wnioskodawcy – przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia tymczasowego nakazu sądowego mającego zapobiec jakiemukolwiek nieuchronnemu naruszeniem prawa własności intelektualnej lub zakazania, tymczasowo oraz z zastrzeżeniem – w stosownych przypadkach – okresowego uiszczania kary pieniężnej, w przypadku gdy taka kara przewidziana jest w jej prawie, dalszych zarzucanych naruszeń tego prawa lub w przypadku jego kontynuowania nakazać złożenie zabezpieczenia mającego zapewnić pokrycie strat poniesionych przez uprawnionego. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany na tych samych warunkach przeciwko pośrednikowi, z którego usług korzysta osoba trzecia w celu naruszania prawa własności intelektualnej. Do celów niniejszego artykułu termin „pośrednicy" obejmuje dostawców usług internetowych.

2. Każda Strona zapewnia, aby tymczasowy nakaz sądowy mógł być także wydany w celu zajęcia albo przekazania towarów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec wprowadzeniu ich do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.

([153]) Unia Europejska może zdecydować, że:
a) „każda inna osoba" oznacza osobę, która:
(i) znajdowała się w posiadaniu towarów naruszających prawo na skalę handlową;
(ii) korzystała z usług naruszających prawo na skalę handlową;
(iii) świadczyła na skalę handlową usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawo; lub
(iv) została wskazana przez osobę, o której mowa w ppkt (i)–(iii), jako zaangażowana w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję towarów naruszających prawo lub świadczenie usług naruszających prawo;
b) „informacje" obejmują, w stosownych przypadkach:
(i) nazwy i adresy producentów, wytwórców, dystrybutorów, dostawców oraz innych poprzednich posiadaczy towarów lub usług, a także przewidywanych hurtowników i detalistów; lub
(ii) informacje o produkowanych, wytworzonych, dostarczonych, otrzymanych lub zamówionych ilościach, a także o cenie uzyskanej za dane towary lub usługi.

3. Każda Strona zapewnia, aby w przypadku zarzucanego naruszenia jej organy sądowe były uprawnione do zarządzenia tymczasowego zajęcia ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem jego kont bankowych i innych aktywów. W tym celu organy te mogą zarządzić przekazanie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub odpowiedni dostęp do odpowiednich informacji ([154]).

Artykuł 25.57

Środki zaradcze

1. Każda Strona zapewnia, aby właściwe organy sądowe były uprawnione do nakazania – na wniosek wnioskodawcy i bez uszczerbku dla wszelkich odszkodowań należnych uprawnionemu z tytułu naruszenia oraz bez jakiejkolwiek rekompensaty – zniszczenia lub co najmniej ostatecznego wycofania z kanałów handlowych towarów, które uznano za naruszające prawa własności intelektualnej. Każda Strona zapewnia, aby w stosownych przypadkach właściwe organy sądowe mogły również nakazać zniszczenie materiałów i narzędzi, których głównym zastosowaniem było tworzenie lub wytwarzanie tych towarów.

2. Przy rozpatrywaniu wniosku o środki zaradcze, o którym mowa w ust. 1, bierze się pod uwagę potrzebę zachowania proporcji pomiędzy wagą naruszenia a zarządzonymi środkami zaradczymi, a także interesy osób trzecich.

Artykuł 25.58

Nakazy

Każda Strona zapewnia, aby w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w orzeczeniu sądowym właściwe organy sądowe były uprawnione do wydania nakazu sądowego zakazującego dalszego naruszania wobec sprawcy naruszenia, a także wobec pośrednika, z którego usług korzysta osoba trzecia w celu naruszania prawa własności intelektualnej.

Artykuł 25.59

Odszkodowanie

1. Każda Strona zapewnia, aby jej organy sądowe były uprawnione przynajmniej do nakazania sprawcy naruszenia, który wiedząc lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, zaangażował się w działalność naruszającą prawa własności intelektualnej, aby wypłacił uprawnionemu odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania szkody poniesionej przez uprawnionego w wyniku naruszenia jego praw własności intelektualnej ([155]).

2. Określając kwotę odszkodowania za naruszenie na podstawie ust. 1 organy sądowe każdej Strony uwzględniają wszystkie odpowiednie kwestie i są uprawnione do wzięcia pod uwagę między innymi przedstawionego przez uprawnionego zasadnego obliczenia wartości, która może obejmować utracone zyski, wartość towarów lub usług, których dotyczy naruszenie, wycenionych zgodnie z ceną rynkową lub sugerowaną ceną detaliczną.

([154]) Meksyk może ograniczyć to uprawnienie do zarządzenia przedłożenia dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych do postępowań karnych zgodnie ze swoim prawem. Każda Strona może ograniczyć to uprawnienie do naruszeń popełnianych na skalę handlową oraz do sytuacji, w których wnioskodawca wykaże istnienie okoliczności mogących zagrozić naprawieniu szkód.

([155]) Strona może postanowić, że wszczęcie procedury dochodzenia odszkodowania nie zależy od ostatecznego stwierdzenia naruszenia praw własności intelektualnej.

3. Każda Strona zapewnia, aby przynajmniej w przypadkach naruszenia praw autorskich lub pokrewnych oraz podrabiania znaku towarowego jej organy sądowe były uprawnione do nakazania sprawcy naruszenia, przynajmniej w przypadkach, o których mowa w ust. 1, aby zapłacił uprawnionemu zyski, które osiągnął w wyniku naruszenia. Strona może zastosować się do niniejszego ustępu przez domniemanie, że zyski te odpowiadają odszkodowaniu, o którym mowa w ust. 1.

4. Każda Strona może postanowić, że w przypadku gdy sprawca naruszenia nie zaangażował się w naruszającą działalność świadomie lub mając uzasadnione podstawy do posiadania takiej wiedzy, organy sądowe mogą orzec zwrot na rzecz strony poszkodowanej zysku lub zapłaty odszkodowania, które może mieć z góry określoną wysokość.

Artykuł 25.60

Koszty sądowe

Każda Strona zapewnia, aby zasadne i proporcjonalne koszty sądowe oraz inne wydatki poniesione przez stronę wygrywającą były co do zasady pokrywane przez stronę przegrywającą, chyba że jest to sprzeczne z zasadą sprawiedliwości.

Artykuł 25.61

Publikacja orzeczeń sądowych

Bez uszczerbku dla swojego prawa regulującego ochronę poufności źródeł informacji lub ochronę danych osobowych każda Strona zapewnia, aby w ramach postępowania sądowego dotyczącego naruszenia prawa własności intelektualnej właściwe organy sądowe były uprawnione do zarządzenia, na wniosek wnioskodawcy, odpowiednich środków w celu rozpowszechnienia informacji dotyczącej orzeczenia, w tym jego wyeksponowania i publikacji w całości lub w części.

Artykuł 25.62

Domniemanie autorstwa lub własności

1. Każda Strona uznaje, że na potrzeby stosowania ustanowionych w niniejszej podsekcji środków, procedur i środków zaradczych, wobec braku dowodów wskazujących, że jest inaczej, opatrzenie utworu literackiego lub artystycznego imieniem i nazwiskiem autora w zwykły sposób jest wystarczające dla uznania tej osoby za autora, co w konsekwencji uprawnia tę osobę do wszczęcia postępowania o naruszenie.

2. Ust. 1 stosuje się odpowiednio do posiadaczy praw pokrewnych prawom autorskim w odniesieniu do przedmiotu ochrony.

Artykuł 25.63

Postępowania administracyjne

W zakresie, w jakim jakikolwiek środek cywilnoprawny może być zarządzony w wyniku postępowania administracyjnego co do istoty sprawy, postępowanie to musi być zgodne z zasadami równoważnymi co do swej istoty z zasadami określonymi w niniejszej podsekcji.

Artykuł 25.64

Dobrowolne inicjatywy zainteresowanych stron

Każda Strona dąży do tego, aby ułatwiać realizację dobrowolnych inicjatyw zainteresowanych stron mających na celu ograniczenie naruszeń praw własności intelektualnej, w tym w internecie i na innych rynkach, które to inicjatywy koncentrują się na konkretnych problemach i służą znalezieniu praktycznych rozwiązań, które są realistyczne, zrównoważone, proporcjonalne i sprawiedliwe dla wszystkich zainteresowanych stron.

SEKCJA D

Egzekwowanie przepisów przy kontroli granicznej

Artykuł 25.65

Zgodność z GATT i Porozumieniem TRIPS

Przy wdrażaniu środków stosowanych przy kontroli granicznej służących egzekwowaniu praw własności intelektualnej przez organy celne, objętych lub nieobjętych niniejszą Umową, każda Strona zapewnia ich zgodność ze swoimi obowiązkami wynikającymi z GATT oraz z Porozumienia TRIPS, a w szczególności z art. 41 i częścią III sekcja 4 Porozumienia TRIPS.

Artykuł 25.66

Środki kontroli granicznej dotyczące praw własności intelektualnej

1. Każda Strona posiada procedury pozwalające na zniszczenie towarów naruszających prawa własności intelektualnej zgodnie z art. 46 i 59 Porozumienia TRIPS.

2. W odniesieniu do towarów znajdujących się pod kontrolą celną każda Strona zapewnia, aby jej organy celne aktywnie działały – zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz w koordynacji z innymi właściwymi organami – w kierunku wyszukiwania i identyfikacji przesyłek zawierających towary, co do których istnieje podejrzenie, że naruszają znaki towarowe, prawa autorskie lub inne prawa własności intelektualnej. Co najmniej w odniesieniu do towarów przywożonych działania te powinny być prowadzone na podstawie analizy ryzyka.

3. Każda Strona przyjmuje i utrzymuje centralnie zarządzaną elektroniczną bazę danych dotyczącą co najmniej znaków towarowych i wzorów przemysłowych, która służy jako odpowiednie bezpłatne narzędzie współpracy między właściwymi organami a uprawnionymi oraz narzędzie dostarczające informacji na potrzeby analizy ryzyka. Każda Strona dąży do rozszerzenia elektronicznej bazy danych na potrzeby analizy ryzyka na inne prawa własności intelektualnej.

4. Każda Strona zapewnia, aby informacje przekazane przez uprawnionego były automatycznie umieszczane w elektronicznej bazie danych, pod warunkiem że informacje te spełniają odpowiednie wymogi zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Zatwierdzenie informacji dostarczonych przez uprawnionego następuje automatycznie lub dokonywane jest w stosownym terminie przez właściwe organy każdej Strony.

5. Strony uznają korzyści płynące z utrzymywania i ulepszania elektronicznej bazy danych, co ma przyczyniać się do wykrywania naruszeń praw własności intelektualnej oraz przekazania elementów umożliwiających wszczęcie procedury w celu zawieszenia zwolnienia lub zatrzymania towarów znajdujących się pod kontrolą celną, o których mowa w ust. 6.

6. Każda Strona zapewnia swoim organom celnym możliwość podjęcia działań z własnej inicjatywy w celu zawieszenia zwolnienia lub zatrzymania towarów, co do których zachodzi podejrzenie naruszenia prawa własności intelektualnej, lub w celu poinformowania uprawnionego lub odpowiednich organów, aby umożliwić im ocenę potrzeby wszczęcia procedury, która może prowadzić do zawieszenia zwolnienia lub zatrzymania tych towarów.

7. Strony zachęca się do wprowadzenia procedur umożliwiających szybkie niszczenie towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym i towarów pirackich wysyłanych w przesyłkach pocztowych lub ekspresowych.

8. Organy celne każdej Strony prowadzą regularny dialog i promują współpracę z zainteresowanymi stronami i innymi organami zaangażowanymi w egzekwowanie praw własności intelektualnej, o których mowa w niniejszym artykule.

9. Strony współpracują w odniesieniu do międzynarodowego handlu towarami, co do których zachodzi podejrzenie naruszenia prawa własności intelektualnej, a w szczególności w drodze wymiany informacji na temat takiego handlu zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

10. Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat właściwego wykonania niniejszego artykułu i zarządzania nim.

SEKCJA E

Postanowienia końcowe

Artykuł 25.67

Współpraca i przejrzystość

1. Strony współpracują we wspieraniu wykonywania niniejszego rozdziału.

2. Obszary współpracy obejmują między innymi następujące działania:

a) wymianę informacji na temat rozwoju polityki wewnętrznej i międzynarodowej w dziedzinie praw własności intelektualnej;

b) wymianę informacji na temat przepisów ustawowych i wykonawczych Stron w zakresie własności intelektualnej, w tym inicjatyw lub zmian;

c) wymianę doświadczeń między Stronami w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej;

d) koordynację w celu zapobiegania handlowi towarami podrobionymi, w tym z państwami trzecimi;

e) pomoc techniczną, budowanie zdolności oraz wymianę i szkolenie pracowników;

f) ochronę i obronę praw własności intelektualnej oraz rozpowszechnianie informacji na ten temat, między innymi w środowisku przedsiębiorców i w społeczeństwie obywatelskim;

g) edukację i podnoszenie świadomości w zakresie praw własności intelektualnej, w tym wpływu naruszeń praw własności intelektualnej na gospodarkę i bezpieczeństwo konsumentów;

h) wzmacnianie współpracy instytucjonalnej, w szczególności między organami odpowiedzialnymi za prawa własności intelektualnej;

i) współpracę z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, w tym podczas wydarzeń lub zgromadzeń ukierunkowanych na te przedsiębiorstwa, w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej oraz ograniczania naruszeń; oraz

j) wymianę informacji między Stronami na temat działań na rzecz ułatwienia realizacji dobrowolnych inicjatyw zainteresowanych stron na ich własnych terytoriach.

3. Podkomitet ds. Własności Intelektualnej monitoruje wykonywanie niniejszego rozdziału i zarządzanie nim oraz wszelkie inne istotne kwestie.

Podkomitet ds. Własności Intelektualnej zbiera się co najmniej raz w roku, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

4. Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić współpracę i koordynację na podstawie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach dotyczących tych danych kontaktowych.

ROZDZIAŁ 26

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Artykuł 26.1

Cel i zakres stosowania

1. Celem niniejszego rozdziału jest uwzględnienie w większym stopniu zrównoważonego rozwoju w zakresie handlu i inwestycji między Stronami, w szczególności w drodze ustanowienia zasad i działań dotyczących aspektów zrównoważonego rozwoju związanych z pracą ([156]) i środowiskiem o szczególnym znaczeniu w kontekście handlu i inwestycji.

2. Strony przywołują Agendę 21 i Deklarację z Rio w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r., przyjętą na Konferencji ONZ „Środowisko i Rozwój" w 1992 r.; Plan realizacji z Johannesburga, przyjęty podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w 2002 r.; Deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r., przyjętą przez Międzynarodową Konferencję Pracy podczas jej 97. sesji, która odbyła się w Genewie w dniu 10 czerwca 2008 r.; dokument końcowy Konferencji ONZ z 2012 r. w sprawie Zrównoważonego Rozwoju, zatytułowany „Przyszłość, jakiej chcemy", włączony do rezolucji 66/288 przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 27 lipca 2012 r.; oraz cele zrównoważonego rozwoju określone w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030".

3. Zgodnie z instrumentami, o których mowa w ust. 2, Strony promują:

a) zrównoważony rozwój, który obejmuje rozwój gospodarczy, rozwój społeczny i ochronę środowiska, przy czym wszystkie trzy są współzależne od siebie i wzajemnie się wzmacniają;

b) rozwój handlu międzynarodowego i inwestycji międzynarodowych w sposób przyczyniający się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju; oraz

c) zielony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu i gospodarkę o obiegu zamkniętym, aby wspierać wzrost gospodarczy, a jednocześnie zapewnić ochronę środowiska i promować rozwój społeczny.

Artykuł 26.2

Prawo do wprowadzania regulacji oraz poziomy ochrony

1. Strony uznają prawo każdej Strony do określania swojej polityki i priorytetów zrównoważonego rozwoju, do ustanawiania wewnętrznych poziomów ochrony środowiska i ochrony pracy oraz do przyjmowania lub zmieniania swoich odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz polityk, zgodnie z ich uznaniem. Takie poziomy, przepisy ustawowe i wykonawcze oraz polityki muszą być zgodne z zobowiązaniem każdej Strony do przestrzegania uznanych międzynarodowych norm i umów, o których mowa w art. 26.3 i 26.4.

2. Każda Strona dąży do zapewnienia, aby jej odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze oraz polityki zapewniały i wspierały wysoki poziom ochrony środowiska i ochrony pracy, oraz kontynuuje starania na rzecz ulepszania tych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz polityk i leżących u ich podstaw poziomów ochrony.

([156]) Do celów niniejszego rozdziału pojęcie „praca" oznacza cele strategiczne MOP objęte programem godnej pracy, który wyrażono w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r.

3. Strona nie powinna osłabiać poziomów ochrony określonych w jej prawie ochrony środowiska lub prawie pracy, aby wspierać handel lub inwestycje.

4. Strona nie może wstrzymywać się od stosowania swojego prawa ochrony środowiska lub prawa pracy ani stosować odstępstw od nich, aby wspierać handel lub inwestycje.

5. Strona nie może poprzez ciągłe lub powtarzające się działanie lub zaniechanie uchylać się od skutecznego egzekwowania swojego prawa ochrony środowiska lub prawa pracy, aby wspierać handel lub inwestycje.

Artykuł 26.3

Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do wspierania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający pełnemu i wydajnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich, w szczególności kobiet, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami.

2. Zgodnie z Konstytucją Międzynarodowej Organizacji Pracy (zwanej dalej „MOP") oraz Deklaracją MOP dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy, przyjętą przez Międzynarodową Konferencję Pracy na jej 86. sesji w Genewie w dniu 18 czerwca 1998 r., oraz działaniami następczymi do niej każda Strona przestrzega zasad dotyczących praw podstawowych w pracy, określonych w podstawowych konwencjach MOP, oraz propaguje i skutecznie wdraża te zasady, a mianowicie:

a) wolność zrzeszania się i skuteczne uznanie prawa do negocjacji zbiorowych;

b) zniesienie wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;

c) skuteczne zniesienie pracy dzieci; oraz

d) likwidację dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

3. Zgodnie z ust. 1 i 2 oraz podkreślając zobowiązania Stron do wspierania wielostronnego zarządzania każda Strona skutecznie wykonuje ratyfikowane przez siebie konwencje i protokoły MOP.

4. Każda Strona podejmuje dalsze i nieustające wysiłki na rzecz ratyfikacji podstawowych konwencji MOP.

5. Strony regularnie wymieniają się informacjami na temat swoich postępów w ratyfikacji podstawowych konwencji MOP i powiązanych protokołów oraz innych konwencji lub protokołów MOP, których nie są jeszcze stronami i które MOP uznaje za aktualne.

6. Strony konsultują się w stosownych przypadkach i powinny współpracować w zakresie związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kontekście MOP.

7. Przywołując Deklarację MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r., Strony zwracają uwagę na fakt, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może być traktowane ani wykorzystywane w jakikolwiek inny sposób jako uprawniona przewaga komparatywna, a normy pracy nie powinny być wykorzystywane do protekcjonistycznych celów handlowych.

8. Każda Strona promuje godną pracę zdefiniowaną w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. Każda Strona zgodnie ze swoimi warunkami i priorytetami zwraca szczególną uwagę na:

a) opracowywanie i ulepszanie środków na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym odszkodowania w przypadku urazów lub chorób zawodowych zgodnie z definicją zawartą w odpowiednich konwencjach MOP i innych zobowiązaniach międzynarodowych;

b) godziwe warunki pracy dla wszystkich w odniesieniu do płacy i wynagrodzenia, godzin pracy i innych warunków pracy; oraz

c) utrzymywanie skutecznego systemu inspekcji pracy zgodnie ze swoimi międzynarodowymi zobowiązaniami i odpowiednimi normami MOP.

9. Każda Strona zapewnia, aby jej postępowania administracyjne i sądowe oraz postępowania przed sądem pracy na potrzeby egzekwowania prawa pracy były sprawiedliwe, dostępne i przejrzyste oraz umożliwiały skuteczne działanie przeciwko naruszeniom praw pracowniczych, o których mowa w niniejszym rozdziale.

Artykuł 26.4

Wielostronne zarządzanie środowiskiem i porozumienia w tej dziedzinie

1. Strony uznają znaczenie Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska (UNEA) Programu Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska (UNEP) oraz wielostronnego zarządzania środowiskiem i porozumień w tej dziedzinie jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na globalne lub regionalne wyzwania związane ze środowiskiem oraz dążą do wzmacniania wzajemnego wspierania się polityk w dziedzinie handlu i środowiska.

2. Zgodnie z ust. 1 oraz w celu wspierania wielostronnego zarządzania środowiskiem każda Strona skutecznie wykonuje wielostronne umowy środowiskowe, protokoły i zmiany, których jest stroną.

3. Strony regularnie wymieniają się informacjami na temat swoich odpowiednich inicjatyw dotyczących ratyfikacji wielostronnych umów środowiskowych, w tym protokołów i zmian do nich.

4. Strony konsultują się w stosownych przypadkach i powinny współpracować w zakresie związanych z handlem zagadnień dotyczących środowiska będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kontekście wielostronnych umów środowiskowych.

5. Strony uznają prawo każdej Strony do powoływania się na art. 32.1 (Wyjątki o charakterze ogólnym) w odniesieniu do środków wprowadzonych zgodnie z wielostronnymi umowami środowiskowymi, których są stronami.

Artykuł 26.5

Handel i zmiany klimatu

1. Strony uznają znaczenie osiągnięcia ostatecznego celu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), sporządzonej w Nowym Jorku w dniu 9 maja 1992 r., w reakcji na poważne zagrożenie zmianami klimatu oraz uznają rolę handlu w tym zakresie.

2. Zgodnie z ust. 1 każda Strona:

a) skuteczne wykonuje UNFCCC i Porozumienie paryskie, w tym w drodze działań przyczyniających się do wdrażania ustalonych na poziomie krajowym wkładów zgodnie z Porozumieniem paryskim;

b) promuje pozytywny wpływ handlu na transformację w kierunku zrównoważonej gospodarki niskoemisyjnej i na rozwój odporny na zmiany klimatu; oraz

c) promuje zielony wzrost gospodarczy w oparciu o działania na rzecz łagodzenia zmian klimatu i przystosowywania się do nich, w tym przystosowania się opartego na ekosystemach oraz energii ze źródeł odnawialnych i rozwiązaniach energooszczędnych.

3. Strony powinny współpracować w sprawach związanych z handlem zagadnień dotyczących zmian klimatu, w stosownych przypadkach na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych, w tym w ramach UNFCCC, WTO i Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu w dniu 16 września 1987 r.

Artykuł 26.6

Handel i różnorodność biologiczna

1. Strony dostrzegają znaczenie zachowania i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej oraz rolę handlu w dążeniu do tych celów zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej (CBD), sporządzoną w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r., i protokołami do niej, Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), sporządzoną w dniu 3 marca 1973 r. w Waszyngtonie, oraz innymi odpowiednimi instrumentami międzynarodowymi, których są stronami, w tym decyzjami i rezolucjami przyjętymi na podstawie tych instrumentów.

2. Strony dostrzegają, że uwzględnienie aspektu ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej we wszystkich odpowiednich sektorach gospodarki oraz wzmocnienie wewnętrznych ram prawnych, instytucjonalnych i regulacyjnych może przyczynić się do uzyskania pozytywnych skutków dla różnorodności biologicznej i jej usług ekosystemowych, a także do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

3. Zgodnie z ust. 1 każda Strona:

a) wdraża skuteczne środki zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą, w tym w stosownych przypadkach w drodze działań podejmowanych we współpracy z państwami trzecimi;

b) promuje zamieszczanie gatunków zwierząt i roślin do załączników do CITES, w przypadku gdy stan zachowania tych gatunków uznaje się za zagrożony ze względu na handel międzynarodowy, oraz przeprowadza okresowe przeglądy, które mogą skutkować zaleceniem zmiany załączników do CITES mającej na celu zapewnienie, aby we właściwy sposób odzwierciedlały one potrzeby gatunków będących przedmiotem handlu międzynarodowego;

c) promuje długoterminową ochronę i zrównoważone wykorzystanie gatunków objętych CITES, w tym legalny i identyfikowalny handel nimi, zapewniając jednocześnie korzyści zainteresowanym stronom w łańcuchu wartości, w szczególności społecznościom lokalnym, w których pozyskiwane są gatunki objęte CITES;

d) podejmuje środki na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, gdy jest ona przedmiotem presji związanej z handlem i inwestycjami, w szczególności środki zapobiegające rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych; oraz

e) wymienia się z drugą Stroną informacjami na temat inicjatyw dotyczących handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych w celu promowania ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej oraz promowania takiego handlu.

4. Każda Strona powinna współpracować z drugą Stroną na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych, w tym z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w sprawach dotyczących handlu oraz ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, a także w zakresie zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą, w tym w drodze inicjatyw mających zmniejszyć popyt na nielegalne produkty z dzikiej fauny i flory oraz na nielegalne okazy dzikiej fauny i flory, a także służących zacieśnieniu współpracy w zakresie egzekwowania prawa i wymiany informacji.

Artykuł 26.7

Handel i zrównoważona gospodarka leśna

1. Strony dostrzegają znaczenie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz rolę handlu w dążeniu do tego celu.

2. Zgodnie z ust. 1 każda Strona:

a) wspiera ochronę lasów i zrównoważoną gospodarkę leśną oraz promowanie handlu drewnem i produktami z drewna pochodzącymi z lasów zarządzanych w sposób zrównoważony i zużycia takiego drewna i produktów z niego;

b) promuje handel produktami leśnymi, które nie przyczyniają się do wylesiania ani degradacji lasów;

c) wdraża środki zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i związanego z nim handlu, w tym w stosownych przypadkach w drodze działań podejmowanych w zakresie współpracy z państwami trzecimi; oraz

d) wymienia się z drugą Stroną informacjami na temat związanych z handlem inicjatyw w zakresie zarządzania lasami i ochrony pokrywy leśnej oraz współpracuje z drugą Stroną w celu zmaksymalizowania pozytywnych skutków i zapewnienia wzajemnego wspierania się ich odpowiednich polityk będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

3. Każda Strona powinna współpracować z drugą Stroną na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych, w tym z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w sprawach dotyczących handlu i ochrony lasów oraz zrównoważonej gospodarki leśnej.

Artykuł 26.8

Handel i zrównoważone zarządzanie żywymi zasobami morza i akwakulturą

1. Strony dostrzegają znaczenie ochrony żywych zasobów morza i ekosystemów morskich oraz zrównoważonego zarządzania nimi, a także promowania odpowiedzialnej i zrównoważonej akwakultury w celu zapewnienia zrównoważonych warunków gospodarczych, środowiskowych i społecznych oraz rolę handlu w dążeniu do tych celów.

2. Strony uznają, że nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (zwane dalej „połowami NNN") mają negatywne skutki dla handlu i środowiska, oraz potwierdzają potrzebę podjęcia działania, aby zakończyć połowy NNN w celu rozwiązania problemów przełowienia i niezrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych.

3. Zgodnie z ust. 1 i 2 każda Strona:

a) działa zgodnie z zasadami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzonej w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r., Porozumienia Narodów Zjednoczonych w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r., odnoszącego się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi, otwartego do podpisu w Nowym Jorku w dniu 4 grudnia 1995 r., Porozumienia Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (zwanej dalej „FAO") o wspieraniu przestrzegania przez statki rybackie międzynarodowych środków ochrony i zarządzania na pełnym morzu, zatwierdzonego w dniu 24 listopada 1993 r. rezolucją 15/93 na 27. sesji Konferencji FAO, Kodeksu odpowiedzialnego rybołówstwa FAO, przyjętego w dniu 31 października 1995 r. przez Konferencję FAO, oraz Umowy FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zatwierdzonej w dniu 22 listopada 2009 r. na 36. sesji Konferencji FAO;

b) wdraża długoterminowe środki ochrony i zarządzania oraz zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów morza określone w głównych instrumentach Organizacji Narodów Zjednoczonych i FAO dotyczących tych kwestii ([157]);

c) aktywnie uczestniczy w pracach regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem, których obie Strony są członkami, obserwatorami lub współpracującymi stronami niebędącymi umawiającymi się stronami, w celu zapewnienia zrównoważonej eksploatacji i ochrony żywych zasobów morza i środowiska morskiego oraz zrównoważonego zarządzania nimi, w tym, w stosownych przypadkach, aktywnie uczestniczy w przyjmowaniu środków zarządzania, ochrony i kontroli przez te regionalne organizacje ds. rybołówstwa oraz w ich skutecznym wdrażaniu i egzekwowaniu, w tym, w stosownych przypadkach, w systemach dokumentacji połowowej lub systemach certyfikacji;

d) wdraża skuteczne środki służące zwalczaniu połowów NNN, w tym środki służące wykluczaniu produktów połowów NNN z przepływów handlowych, oraz współpracuje i wymienia informacje w tym celu; oraz

e) wspiera rozwój zrównoważonej i odpowiedzialnej akwakultury, w tym w odniesieniu do realizacji celów i zasad zawartych w Kodeksie odpowiedzialnego rybołówstwa FAO.

4. Każda Strona powinna współpracować z drugą Stroną oraz w ramach regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem i na innych forach międzynarodowych, aby osiągnąć zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi.

Artykuł 26.9

Handel i odpowiedzialne zarządzanie łańcuchami dostaw

1. Strony dostrzegają znaczenie odpowiedzialnego zarządzania łańcuchami dostaw za pomocą praktyk w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, które to praktyki przyczyniają się do tworzenia sprzyjających warunków, oraz rolę handlu w dążeniu do celu polegającego na odpowiedzialnym zarządzaniu łańcuchami dostaw.

2. Zgodnie z ust. 1 każda Strona:

a) promuje społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw lub odpowiedzialne prowadzenie działalności biznesowej, w tym przez zachęcanie przedsiębiorstw do stosowania odpowiednich praktyk; oraz

b) wspiera rozpowszechnianie i wykorzystywanie odpowiednich instrumentów międzynarodowych, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej MOP, przyjęta w Genewie w listopadzie 1977 r., inicjatywa ONZ Global Compact oraz Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, zatwierdzone przez Radę Praw Człowieka ONZ rezolucją 17/4 z dnia 16 czerwca 2011 r.

3. Strony uznają użyteczność międzynarodowych wytycznych sektorowych w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw lub odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, takich jak Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw, oraz promują współpracę w tym zakresie, w tym w odniesieniu do państw trzecich. Każda Strona promuje stosowanie tych wytycznych wspieranych przez tę Stronę.

([157]) Te instrumenty regionalne i międzynarodowe obejmują, o ile mają one zastosowanie: Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Porozumienie FAO o wspieraniu przestrzegania przez statki rybackie międzynarodowych środków ochrony i zarządzania na pełnym morzu, Porozumienie ONZ w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r., odnoszących się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi oraz Umowę FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania.

4. Każda Strona wymienia się informacjami i najlepszymi praktykami z drugą Stroną oraz, w stosownych przypadkach, współpracuje z nią na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych w sprawach objętych niniejszym artykułem.

Artykuł 26.10

Inne inicjatywy związane z handlem i inwestycjami wspierające zrównoważony rozwój

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zwiększenia roli handlu i inwestycji w zakresie realizacji celu zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

2. Zgodnie z ust. 1 każda Strona promuje:

a) politykę handlową i inwestycyjną wspierającą cele programu godnej pracy MOP, która jest spójna z Deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r., w tym politykę dotyczącą płac, wynagrodzeń i godzin pracy, ochrony socjalnej służącej włączeniu społecznemu, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych aspektów związanych z warunkami pracy;

b) ułatwianie handlu towarami i usługami środowiskowymi, w tym mającymi szczególne znaczenie dla łagodzenia zmian klimatu, takimi jak produkty i usługi zrównoważone, energooszczędne i związane z energią ze źródeł odnawialnych, a także ułatwianie inwestycji w takie towary i usługi, między innymi w drodze usunięcia powiązanych barier pozataryfowych, przyjęcia ram polityki sprzyjających wprowadzaniu najlepszych dostępnych technologii oraz współpracy w odniesieniu do inicjatyw w tym obszarze; oraz

c) handel towarami, które sprzyjają lepszym warunkom socjalnym i praktykom przyjaznym dla środowiska, w tym towarami, które są objęte dobrowolnymi systemami zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takimi jak sprawiedliwy i etyczny handel oraz oznakowania ekologiczne.

3. Każda Strona powinna współpracować z drugą Stroną na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych w sprawach objętych niniejszym artykułem.

Artykuł 26.11

Informacje naukowe i techniczne

1. Przy ustanawianiu lub wdrażaniu środków służących ochronie środowiska lub bezpieczeństwu i higienie pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, każda Strona uwzględnia dostępne informacje naukowe i techniczne oraz odpowiednie międzynarodowe normy, wytyczne lub zalecenia.

2. Jeżeli brak jest całkowitej pewności naukowej i istnieje zagrożenie poważną lub nieodwracalną szkodą dla środowiska lub bezpieczeństwa i higieny pracy, Strona może przyjąć racjonalne pod względem kosztów środki na zasadzie ostrożności. Środki takie muszą być zgodne z niniejszą Umową lub być nią uzasadnione. Środki te muszą opierać się na dostępnych istotnych informacjach i podlegać okresowym przeglądom w świetle nowych informacji naukowych.

Artykuł 26.12

Przejrzystość

W przypadku gdy Strona przyjmuje i wdraża środki o zasięgu ogólnym mające na celu ochronę środowiska i warunków pracy, które to środki mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami, lub środki dotyczące handlu lub inwestycji mogące mieć wpływ na ochronę środowiska lub warunki pracy, Strona ta czyni to zgodnie z rozdziałem 27 (Przejrzystość) i zapewnia zainteresowanym osobom stosowne możliwości przedstawienia opinii na temat zaproponowanych środków zgodnie z wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony.

Artykuł 26.13

Współpraca w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju

1. Strony dostrzegają znaczenie współpracy dla osiągnięcia celów niniejszego rozdziału.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, może obejmować takie obszary, jak:

a) aspekty handlu i zrównoważonego rozwoju związane z pracą i środowiskiem na forach międzynarodowych, w tym w szczególności w ramach WTO, MOP, Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska Programu Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska i wielostronnych umów środowiskowych;

b) wpływ prawa pracy i prawa ochrony środowiska oraz norm w tym zakresie na handel i inwestycje; oraz

c) wpływ prawa handlowego i inwestycyjnego na pracę i środowisko.

3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, może również obejmować związane z handlem aspekty:

a) podstawowych, związanych z zarządzaniem i innych aktualnych konwencji MOP mających znaczenie w kontekście handlu;

b) programu godnej pracy MOP, w tym współpracę w zakresie wzajemnych powiązań między handlem a pełnym i produktywnym zatrudnieniem, dostosowania rynku pracy, podstawowych norm pracy, godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, ochrony socjalnej i włączenia społecznego, dialogu społecznego, rozwoju umiejętności i równości płci;

c) wielostronnych umów środowiskowych, w tym współpracy celnej i wzajemnego wsparcia uczestnictwa w takich umowach;

d) obecnego i przyszłego międzynarodowego reżimu prawnego regulującego kwestie klimatu, w tym środki służące promowaniu technologii niskoemisyjnych i efektywności energetycznej, przygotowanie i przyjęcie działania w zakresie ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, w tym systemy handlu uprawnieniami do emisji, podejście do zmian klimatu oparte na przystosowaniu się z uwzględnieniem ekosystemów i przystosowaniu gospodarki wodnej;

e) Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową oraz Poprawki z Kigali do tego Protokołu, w szczególności:

(i) środki kontroli produkcji i konsumpcji substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) i wodorofluorowęglowodorów (HFC) oraz handlu nimi;

(ii) wprowadzenie przyjaznych dla środowiska alternatyw;

(iii) aktualizacja norm; oraz

(iv) zwalczanie nielegalnego handlu substancjami regulowanymi tą umową;

f) promowania zielonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i gospodarki o obiegu zamkniętym;

g) przejrzystych prywatnych i publicznych systemów zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, w tym systemów oznakowania ekologicznego;

h) ochrony i odbudowy ekosystemów, dostępu do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania zgodnie z Protokołem z Nagoi o dostępie do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów, dołączonym do Konwencji o różnorodności biologicznej, sporządzonym w Nagoi w dniu 29 października 2010 r., a także wyceny ekosystemów i usług ekosystemowych oraz powiązanych instrumentów gospodarczych;

i) społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej i odpowiedzialnego zarządzania globalnymi łańcuchami dostaw, w tym w odniesieniu do przestrzegania, wdrażania i rozpowszechniania instrumentów uzgodnionych na poziomie międzynarodowym;

j) rozważnego gospodarowania chemikaliami i odpadami;

k) promowania ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym przez zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą, zgodnie z art. 26.6;

l) promowania ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej w celu powstrzymania wylesiania i nielegalnego pozyskiwania drewna, w tym promowania handlu produktami leśnymi, które nie przyczyniają się do wylesiania ani degradacji lasów, zgodnie z art. 26.7; oraz

m) promowania praktyk zrównoważonego rybołówstwa oraz obrotu przetworami rybnymi zarządzanymi w zrównoważony sposób, a także ochrony i odbudowy środowiska morskiego, zgodnie z art. 26.8.

Artykuł 26.14

Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju

1. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. l), zbiera się w terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, o ile Strony nie uzgodnią inaczej, a następnie w zależności od potrzeb zgodnie z częścią IV art. 1.4 (Podkomitety i inne gremia) ust. 3 niniejszej Umowy.

2. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju:

a) ułatwia i monitoruje skuteczne wykonywanie niniejszego rozdziału i zarządzanie nim, w tym działania w zakresie współpracy podejmowane na podstawie niniejszego rozdziału;

b) wykonuje zadania, o których mowa w art. 26.17–26.19;

c) wydaje zalecenia dla Wspólnego Komitetu, w tym dotyczące tematów dyskusji z wewnętrzną grupą doradczą i Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, o których mowa w części IV odpowiednio w art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) i w art. 1.8 (Forum Społeczeństwa Obywatelskiego) niniejszej Umowy; oraz

d) rozpatruje zgodnie z ustaleniami między Stronami inne sprawy związane z niniejszym rozdziałem.

3. Po każdym posiedzeniu Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju publikuje sprawozdanie.

4. Każda Strona należycie uwzględnia uwagi i opinie społeczeństwa na temat spraw związanych z niniejszym rozdziałem oraz informuje o takich uwagach i opiniach Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz jego mechanizmy dotyczące społeczeństwa obywatelskiego, o których mowa w części IV art. 1.6 (Stosunki ze społeczeństwem obywatelskim) niniejszej Umowy.

Artykuł 26.15

Punkty kontaktowe ds. handlu i zrównoważonego rozwoju

Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację i koordynację między Stronami we wszelkich sprawach dotyczących wykonywania niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach dotyczących tych danych kontaktowych.

Artykuł 26.16

Rozstrzyganie sporów

W przypadku sporu między Stronami w odniesieniu do interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału Strony korzystają wyłącznie z procedur rozstrzygania sporów, o których mowa w art. 26.17 i 26.18.

Artykuł 26.17

Konsultacje

1. Strona może zwrócić się o przeprowadzenie z drugą Stroną konsultacji dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału, składając wniosek na piśmie w punkcie kontaktowym drugiej Strony ustanowionym zgodnie z art. 26.15. We wniosku podaje się powody wystąpienia o konsultacje, w tym opis przedmiotowej sprawy. Konsultacje rozpoczynają się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultacje, a w każdym razie nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Konsultacje przeprowadza się osobiście lub, jeżeli Strony tak postanowią, drogą elektroniczną.

2. Strony podejmują konsultacje, aby znaleźć obustronnie zadowalające rozwiązanie danej sprawy. W odniesieniu do spraw związanych z umowami wielostronnymi, o których mowa w niniejszym rozdziale, Strony uwzględniają informacje pochodzące od MOP lub odpowiednich wielostronnych organizacji lub organów ds. ochrony środowiska, aby zapewnić spójność między pracami Stron oraz tych organizacji lub organów. W stosownych przypadkach i za porozumieniem Strony zwracają się o poradę do takich organizacji lub organów lub do innych ekspertów lub organów, które uznają za odpowiednie.

3. Jeżeli po upływie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, Strona uzna, że dana sprawa wymaga dalszej dyskusji, Strona ta może wystąpić z wnioskiem na piśmie o zwołanie posiedzenia Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju i powiadamia o tym wniosku punkt kontaktowy, o którym mowa w ust. 1. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zbiera się bezzwłocznie i dąży do znalezienia obustronnie zadowalającego rozwiązania danej sprawy.

4. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zasięga w stosownych przypadkach porady wewnętrznych grup doradczych, o których mowa w części IV art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) niniejszej Umowy, lub porad innych ekspertów.

5. Wszelkie rozwiązania osiągnięte przez Strony podaje się do wiadomości publicznej.

Artykuł 26.18

Zespół ekspertów

1. Jeżeli w terminie 90 dni od złożenia wniosku o konsultacje na podstawie art. 26.17 Strony nie osiągną wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona może złożyć wniosek o ustanowienie zespołu ekspertów w celu zbadania danej sprawy. Wniosek ten składa się na piśmie do punktu kontaktowego drugiej Strony wyznaczonego na podstawie art. 26.15. We wniosku określa się powody wystąpienia o ustanowienie zespołu ekspertów, w tym wskazuje się podstawę prawną skargi.

2. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, stosuje się art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego), art. 31.10 (Zadania zespołu orzekającego), art. 31.20 (Zastępowanie członków zespołu orzekającego), art. 31.21 (Regulamin wewnętrzny), art. 31.22 (Zawieszenie i zakończenie), art. 31.23 (Otrzymywanie informacji) i art. 31.24 (Zasady interpretacji) oraz rozdział 31 (Rozstrzyganie sporów) sekcja E (Postanowienia wspólne), a także załączniki 31-A (Regulamin wewnętrzny) i 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

3. Na pierwszym posiedzeniu od wejścia w życie niniejszej Umowy Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanawia listę co najmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić rolę członka zespołu ekspertów. Lista ta składa się z trzech części: po jednej części listy dla każdej Strony oraz jednej złożonej z osób niebędących obywatelami żadnej Strony, które mogą pełnić rolę przewodniczącego zespołu ekspertów. Każda Strona proponuje do swojej części listy co najmniej pięć osób. Strony wybierają również co najmniej pięć osób do części listy zawierającej kandydatów na przewodniczących. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zapewnia aktualizację listy oraz utrzymywanie liczby ekspertów na poziomie co najmniej 15 osób.

4. Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w kwestiach dotyczących prawa pracy i prawa ochrony środowiska, w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące poleceń od jakiejkolwiek organizacji ani jakichkolwiek władz publicznych w odniesieniu do kwestii związanych z danym sporem oraz niepowiązane z władzami publicznymi żadnej Strony, a także muszą postępować zgodnie z załącznikiem 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

5. Zespół ekspertów ustanawia się zgodnie z procedurami określonymi w art. 31.6 ust. 2 i 3 (Ustanowienie zespołu orzekającego). Ekspertów wybiera się spośród osób figurujących w częściach listy, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego).

6. O ile Strony nie uzgodnią inaczej w terminie pięciu dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów, jak określono w art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego) ust. 3, zakres zadań tego zespołu obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień rozdziału 26 (Handel i zrównoważony rozwój) części III (Handel i inwestycje) niniejszej Umowy, sprawy, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu ekspertów, poczynienie ustaleń i sformułowanie zaleceń dotyczących rozwiązania tej sprawy oraz przedstawienie sprawozdania zgodnie z art. 26.18 (Zespół ekspertów) ust. 8".

7. W sprawach związanych z przestrzeganiem umów wielostronnych, o których mowa w niniejszym rozdziale, zespół ekspertów dąży do uzyskania informacji i porad od odpowiednich organów MOP lub innych gremiów ustanowionych na podstawie tych umów.

8. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne w terminie 90 dni od ustanowienia zespołu ekspertów oraz sprawozdanie końcowe nie później niż 30 dni od wydania sprawozdania wstępnego. Sprawozdania te zawierają ustalenia faktyczne, informacje o możliwości stosowania odpowiednich postanowień oraz podstawowe uzasadnienie wszelkich ustaleń i zaleceń. Każda Strona podaje sprawozdanie końcowe do wiadomości publicznej w terminie 15 dni od jego przedstawienia przez zespół ekspertów.

9. Strony omawiają odpowiednie środki, które należy wdrożyć, uwzględniając sprawozdanie i zalecenia zespołu ekspertów. Nie później niż trzy miesiące od podania sprawozdania do wiadomości publicznej Strona wdrażająca odpowiednie środki informuje swoją wewnętrzną grupę doradczą, o której mowa w części IV art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) niniejszej Umowy, oraz drugą Stronę o wszelkich działaniach lub środkach, które mają zostać wdrożone. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju monitoruje działania następcze w związku ze sprawozdaniem zespołu ekspertów i jego zaleceniami. Wewnętrzne grupy doradcze, o których mowa w części IV art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) niniejszej Umowy, mogą przedkładać w tej kwestii uwagi do Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

Artykuł 26.19

Przegląd

1. Do celów zwiększenia skuteczności wykonania niniejszego rozdziału Strony rozpoczynają, w chwili wejścia w życie niniejszej Umowy, proces formalnego przeglądu, z uwzględnieniem między innymi doświadczenia zdobytego w trakcie wykonywania niniejszego rozdziału, zmian w polityce każdej Strony, zmian w umowach międzynarodowych oraz opinii przedstawionych przez zainteresowane strony. Strony będą dążyć do zakończenia procesu przeglądu w terminie 12 miesięcy.

2. Do celów ust. 1 Strony prowadzą dyskusje na posiedzeniach Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju na temat w szczególności funkcjonowania postanowień instytucjonalnych i dotyczących rozstrzygania sporów określonych w art. 26.14–26.18, w tym ewentualnego przeglądu ich skuteczności i wzmocnienia mechanizmu ich egzekwowania, w tym możliwości wprowadzenia etapu zapewniania zgodności, a w ostateczności zastosowania odpowiednich środków zaradczych.

3. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju może przygotowywać zmiany odpowiednich postanowień niniejszego rozdziału odzwierciedlające wynik dyskusji, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, zgodnie z procedurą wprowadzania zmian ustanowioną w części IV art. 2.4 (Zmiany) niniejszej Umowy.

4. Bez uszczerbku dla wyników tego przeglądu Strony rozważają możliwość i sposób uwzględnienia Porozumienia paryskiego jako zasadniczego elementu niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 27

PRZEJRZYSTOŚĆ

Artykuł 27.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „środki o zasięgu ogólnym” oznaczają przepisy ustawowe i wykonawcze, procedury i decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym;

b) „zainteresowana osoba” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która może podlegać środkowi o zasięgu ogólnym; oraz

c) „czynność administracyjna” oznacza czynność lub decyzję o skutku prawnym, która wpływa na prawa i obowiązki konkretnej osoby w indywidualnej sprawie i obejmuje czynność administracyjną lub zaniechanie czynności lub decyzji administracyjnej przewidzianej w prawie Strony.

Artykuł 27.2

Cel

Strony dążą do promowania przejrzystego otoczenia regulacyjnego.

Artykuł 27.3

Publikacja

1. Każda Strona zapewnia, aby środki o zasięgu ogólnym dotyczące wszelkich spraw objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy:

a) były bezzwłocznie publikowane za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego środka przekazu oraz, o ile to wykonalne, w wersji elektronicznej, lub udostępniany w inny sposób, tak aby przedsiębiorcy i inne zainteresowane strony miały możliwość zapoznać się z ich treścią; oraz

b) zawierały wyjaśnienie ich celu i ich uzasadnienie, jeżeli zostały przyjęte przez centralny szczebel władzy.

2. W miarę możliwości przy wprowadzaniu lub zmienianiu środka, o którym mowa w ust. 1, każda Strona zapewnia wystarczająco dużo czasu na zapoznanie się z nim w okresie między publikacją a wejściem w życie.

Artykuł 27.4

Przekazywanie informacji

1. Strona, na wniosek drugiej Strony, bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na pytania dotyczące istniejącego lub zaproponowanego środka o zasięgu ogólnym, jeżeli środek ten istotnie wpływa na funkcjonowanie niniejszej Umowy.

2. Informacje przekazane na podstawie niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla zgodności środka z niniejszą Umową.

Artykuł 27.5

Stosowanie środków o zasięgu ogólnym

1. Każda Strona stosuje środki o zasięgu ogólnym dotyczące wszelkich spraw objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy w sposób obiektywny, bezstronny, spójny i stosowny.

2. Przy stosowaniu środków o zasięgu ogólnym w konkretnych sprawach w odniesieniu do konkretnych osób, towarów lub usług drugiej Strony każda Strona:

a) dąży do tego, aby powiadamiać w stosowny sposób o wszczęciu postępowania administracyjnego osobę, której postępowanie to bezpośrednio dotyczy, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, z uwzględnieniem informacji o charakterze postępowania, określeniem podstawy prawnej wszczęcia postępowania oraz ogólnego opisu wszelkich spornych kwestii;

b) zapewnia osobie, której postępowanie administracyjne bezpośrednio dotyczy, stosowną możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie jej stanowiska przed ostatecznym etapem czynności administracyjnych – w zakresie, w jakim pozwala na to czas, charakter postępowania oraz interes publiczny; oraz

c) zapewnia, aby postępowania, o których mowa w lit. a) i b), były zgodne z jej prawem.

Artykuł 27.6

Kontrola i odwołanie

1. Każda Strona ustanawia lub utrzymuje organy lub postępowania sądowe, arbitrażowe lub administracyjne do celów dokonania niezwłocznej kontroli, a w stosownych przypadkach rektyfikacji czynności administracyjnych odnoszących się do wszelkich spraw objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy ([158]). Każda Strona zapewnia, aby jej postępowania odwoławcze lub kontrolne były prowadzone w sposób niedyskryminujący i bezstronny przez organy, które są niezależne od organu odpowiedzialnego za egzekwowanie przepisów w postępowaniu administracyjnym i które nie mają żadnego istotnego interesu związanego z wynikiem sprawy.

2. Każda Strona zapewnia, aby strony postępowania, o którym mowa w ust. 1, miały zagwarantowane prawo do:

a) stosownej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz

b) decyzji opartej na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, gdy wymagają tego przepisy prawa, na dokumentacji zgromadzonej przez odpowiedni organ administracyjny.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2 lit. b), z zastrzeżeniem wniesienia od niej odwołania lub poddania jej dalszej kontroli zgodnie z prawem Strony, jest wykonywana przez urząd lub organ odpowiedzialny za egzekwowanie przepisów w postępowaniu administracyjnym i reguluje stosowane przez niego praktyki.

ROZDZIAŁ 28

DOBRE PRAKTYKI REGULACYJNE

Artykuł 28.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „organ regulacyjny” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej: Komisję Europejską; oraz

(ii) w przypadku Meksyku: Federalną Administracji Publiczną, w tym wszelkie zdecentralizowane organy Federalnej Administracji Publicznej; oraz

b) „środki regulacyjne” oznaczają środki o zasięgu ogólnym, opracowane przez organ regulacyjny i przyjęte przez Stronę, których przestrzeganie jest obowiązkowe i którymi są:

(i) w przypadku Unii Europejskiej:

A) rozporządzenia i dyrektywy, zgodnie z art. 288 TFUE; oraz

([158]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów kontroli i rektyfikacji czynności administracyjnej Strona może wymagać wyczerpania dostępnych administracyjnych środków prawnych.

B) akty delegowane i wykonawcze, zgodnie z, odpowiednio, art. 290 i 291 TFUE; oraz

(ii) w przypadku Meksyku:

A) ustawy i dekrety ustawodawcze przedstawione przez władzę wykonawczą rządu federalnego; oraz

B) wszelkie inne akty administracyjne o zasięgu ogólnym, w tym między innymi rozporządzenia, dekrety, umowy i *Normas Oficiales Mexicanas* („NOM", oficjalne normy meksykańskie).

Artykuł 28.2

Zasady ogólne

1. Strony dostrzegają znaczenie:

a) stosowania dobrych praktyk regulacyjnych w procesie planowania, opracowywania, wydawania, wdrażania, oceny i przeglądu środków regulacyjnych, aby osiągnąć cele polityki wewnętrznej; oraz

b) utrzymania i zwiększenia korzyści wynikających z niniejszej Umowy w drodze stosowania dobrych praktyk regulacyjnych w celu ułatwiania handlu towarami i usługami oraz zwiększania inwestycji między Stronami.

2. Każda Strona ma prawo do określania swojego podejścia do dobrych praktyk regulacyjnych w ramach niniejszej Umowy w sposób zgodny z jej własnymi ramami prawnymi, praktykami i podstawowymi zasadami ([159]) leżącymi u podstaw jej systemu regulacyjnego.

3. Postanowień niniejszego rozdziału nie należy rozumieć jako wymagających od Strony:

a) odstąpienia od wewnętrznych procedur służących do określania priorytetów regulacyjnych oraz przygotowywania i przyjmowania środków regulacyjnych, które zapewniają poziomy ochrony, które uznaje ona za odpowiednie;

b) podejmowania działań, które podważałyby lub utrudniłyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub

c) osiągnięcia jakiegokolwiek szczególnego rezultatu regulacyjnego.

Artykuł 28.3

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział stosuje się do środków regulacyjnych dotyczących wszelkich spraw objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.

2. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do organów regulacyjnych, środków regulacyjnych, praktyk ani podejść regulacyjnych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Artykuł 28.4

Wewnętrzne konsultacje i koordynacja rozwoju regulacyjnego

1. Strony dostrzegają, że wdrażanie dobrych praktyk regulacyjnych można ułatwić za pomocą mechanizmów wewnętrznych, które usprawniają wewnętrzne konsultacje i koordynację wymagane na potrzeby procesów lub mechanizmów opracowywania środków regulacyjnych.

([159]) W przypadku Unii Europejskiej zasady te obejmują zasady ustanowione w TFUE oraz z niego wynikające.

2. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje wewnętrzne procesy lub mechanizmy koordynacji lub przeglądu w odniesieniu do środków regulacyjnych opracowywanych przez jej organ regulacyjny.

3. Takie procesy lub mechanizmy powinny służyć między innymi:

a) wspieraniu dobrych praktyk regulacyjnych, w tym praktyk określonych w niniejszym rozdziale;

b) poprawie wewnętrznych konsultacji i koordynacji w celu określenia i unikania zbędnego powielania i niespójności wymogów w obrębie środków regulacyjnych Strony;

c) promowaniu uwzględniania w późniejszym procesie decyzyjnym potencjalnych skutków przygotowywanych środków regulacyjnych, w tym skutków dla małych i średnich przedsiębiorstw;

d) zapewnieniu zgodności z międzynarodowymi obowiązkami w zakresie handlu i inwestycji; oraz

e) promowaniu uwzględniania istotnych wydarzeń na forach międzynarodowych i innych.

4. Strony dostrzegają, że procesy lub mechanizmy, o których mowa w ust. 2, mogą różnić się w zależności od odpowiednich okoliczności Stron. W tym względzie każda Strona może zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami wewnętrznymi udoskonalić swój system regulacyjny za pomocą dodatkowych mechanizmów wewnętrznych konsultacji i koordynacji.

5. Każda Strona może ustanowić lub utrzymać centralny organ koordynujący.

Artykuł 28.5

Przejrzystość procesów i mechanizmów regulacyjnych

Każda Strona udostępnia publicznie opisy procesów i mechanizmów stosowanych przez jej organ regulacyjny w celu przygotowania, oceny lub przeglądu środków regulacyjnych. Opisy te odnoszą się do odpowiednich wytycznych, przepisów lub procedur, w tym dotyczących możliwości przedstawienia uwag przez opinię publiczną.

Artykuł 28.6

Wczesne informowanie na temat planowanych środków regulacyjnych

1. Każda Strona udostępnia publicznie co najmniej raz w roku wykaz planowanych ważnych środków regulacyjnych ([160]), które jej organ regulacyjny z uzasadnionych względów spodziewa się przyjąć w ciągu roku.

2. W odniesieniu do każdego środka regulacyjnego zawartego w wykazie, o którym mowa w ust. 1, każda Strona powinna również udostępnić publicznie:

a) krótki opis jego zakresu i celów; oraz

b) przewidywany czas jego przyjęcia, w tym, w miarę możliwości, okres konsultacji publicznych.

([160]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „ważny środek regulacyjny" oznacza środek, który ma znaczny skutek regulacyjny określony przez każdą Stronę zgodnie z jej przepisami i procedurami.

Artykuł 28.7

Konsultacje publiczne

1. Przy przygotowaniu ważnego środka regulacyjnego każda Strona zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami:

a) publikuje projekt środka regulacyjnego lub dokumenty konsultacyjne zawierające wystarczająco szczegółowe informacje na temat nowego przygotowywanego środka regulacyjnego, aby każdy mógł ocenić, czy i w jaki sposób środek ten może mieć znaczny wpływ na jego interesy;

b) daje każdej osobie, na niedyskryminujących zasadach, stosowną możliwość przedstawienia uwag; oraz

c) rozważa otrzymane uwagi.

2. Każda Strona powinna korzystać z elektronicznych środków komunikacji i dążyć do używania specjalnego pojedynczego punktu dostępu służącego do publikowania informacji dotyczących konsultacji publicznych, w tym na temat sposobu przekazywania uwag.

3. Każda Strona podaje do wiadomości publicznej otrzymane uwagi oraz streszczenie wyników konsultacji. Obowiązek ten nie ma zastosowania w zakresie niezbędnym do ochrony informacji poufnych lub danych osobowych lub do nieujawniania nieodpowiednich treści.

Artykuł 28.8

Ocena skutków regulacji

1. Każda Strona wspiera przeprowadzanie przez swój organ regulacyjny, zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami, ocen skutków regulacji przy opracowywaniu ważnych środków regulacyjnych.

2. Przeprowadzając ocenę skutków regulacji zgodnie z ust. 1, organ regulacyjny każdej Strony ustanawia i prowadzi procesy i mechanizmy, które sprzyjają uwzględnianiu następujących czynników:

a) potrzeby istnienia danego środka regulacyjnego, w tym charakteru i znaczenia problemu, który dany środek ma rozwiązać;

b) wszelkich możliwych i odpowiednich alternatywnych rozwiązań regulacyjnych i nieregulacyjnych, które pozwoliłyby na osiągnięcie celów polityki publicznej tej Strony, w tym możliwości zaniechania regulacji;

c) w zakresie, w jakim jest to możliwe i istotne, potencjalnych kosztów i korzyści oraz skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych tych alternatywnych rozwiązań, w tym dla handlu i inwestycji międzynarodowych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw, przy czym uznaje się, że niektóre koszty i korzyści trudno jest określić ilościowo i wyrazić w wartościach pieniężnych;

d) w stosownych przypadkach, sposobu, w jaki rozważane warianty odnoszą się do odpowiednich norm międzynarodowych, w tym uzasadnienia wszelkich rozbieżności; oraz

e) tego, w jaki sposób najlepiej osiągnąć cele polityki publicznej pod względem skuteczności i efektywności.

3. Przeprowadzając ocenę skutków regulacji zgodnie z ust. 1, organ regulacyjny opiera się na najlepszych racjonalnie uzyskanych dowodach, w tym informacjach naukowych, technicznych, ekonomicznych lub innych.

4. W odniesieniu do każdej oceny skutków regulacji przeprowadzonej przez organ regulacyjny w odniesieniu do środka regulacyjnego zainteresowana Strona przygotowuje sprawozdanie końcowe zawierające szczegółowe informacje dotyczące czynników, które organ regulacyjny wziął pod uwagę przy ocenie, oraz odpowiednie ustalenia. Sprawozdanie takie jest udostępniane publicznie nie później niż w dniu, w którym środek regulacyjny został udostępniony publicznie.

Artykuł 28.9

Ocena retrospektywna

1. Organ regulacyjny każdej Strony prowadzi procesy lub mechanizmy w celu promowania przeprowadzania okresowych retrospektywnych ocen lub przeglądów swoich środków regulacyjnych w takich odstępach czasu, jakie uzna za odpowiednie.

2. Podczas przeprowadzania okresowej oceny retrospektywnej organy regulacyjne Strony rozważają, czy istnieją możliwości skuteczniejszego osiągnięcia celów polityki publicznej i zmniejszenia zbędnych obciążeń regulacyjnych, w tym dla małych i średnich przedsiębiorstw. Na podstawie tych okresowych ocen retrospektywnych każda Strona powinna ustalić, czy jej środki regulacyjne powinny zostać zmienione, uproszczone, rozszerzone lub uchylone.

3. Każda Strona podaje do wiadomości publicznej swoje plany dotyczące ocen retrospektywnych i wyniki takich ocen.

Artykuł 28.10

Rejestr regulacji

Każda Strona zapewnia zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami, aby obowiązujące środki regulacyjne były dostępne na jednej ogólnodostępnej stronie internetowej. Taka strona internetowa powinna umożliwiać wyszukiwanie środków regulacyjnych według cytatów lub według słów oraz być okresowo aktualizowana.

Artykuł 28.11

Punkty kontaktowe

1. Punktami kontaktowymi do celów komunikacji między Stronami w kwestiach wynikających z niniejszego rozdziału są:

a) w przypadku Meksyku – Dyrekcja Generalna ds. Zasad Handlu Międzynarodowego Podsekretariatu Handlu Zagranicznego Ministerstwa Gospodarki (Dirección General de Disciplinas de Comercio Internacional de la Subsecretaría de Comercio Exterior de la Secretaría de Economía) lub jej następca; oraz

b) w przypadku Unii Europejskiej – Dyrekcja Generalna ds. Handlu lub jej następca.

2. Każdy punkt kontaktowy jest odpowiedzialny za konsultacje i koordynację w ramach swojego odpowiedniego organu regulacyjnego, w stosownych przypadkach, w sprawach wynikających z niniejszego rozdziału.

3. Każda Strona powiadamia drugą Stronę o danych kontaktowych jej punktu kontaktowego oraz bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach dotyczących tych danych.

Artykuł 28.12

Współpraca i wymiana informacji

1. Strony współpracują w celu ułatwienia wykonania niniejszego rozdziału. Współpraca ta może obejmować organizację wszelkich odpowiednich działań, w tym wzajemną pomoc, w celu wzmocnienia współpracy między organami regulacyjnymi Stron.

2. Nie później niż rok od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strony prowadzą wymianę informacji w zakresie istniejących przepisów i procedur dotyczących dobrych praktyk regulacyjnych oraz, w stosownych przypadkach, w zakresie wszelkich działań podjętych w celu wykonania niniejszego rozdziału.

Artykuł 28.13

Rozstrzyganie sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do stosowania lub interpretacji postanowień niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 29

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

Artykuł 29.1

Cel

Strony dostrzegają znaczenie zacieśniania współpracy w sprawach istotnych dla małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej „MŚP") za pomocą środków przewidzianych w niniejszym rozdziale, a także za pomocą innych postanowień niniejszej Umowy, które mogą być szczególnie korzystne dla MŚP.

Artykuł 29.2

Wymiana informacji

1. Każda Strona tworzy lub prowadzi publicznie dostępną stronę internetową zawierającą informacje dotyczące niniejszej Umowy, w tym:

a) tekst niniejszej Umowy, wraz z wszystkimi jej załącznikami;

b) streszczenie niniejszej Umowy; oraz

c) informacje przeznaczone dla MŚP zawierające:

(i) opis postanowień niniejszej Umowy, które Strona uważa za istotne dla MŚP obu Stron; oraz

(ii) wszelkie dodatkowe informacje, które Strona uzna za przydatne dla MŚP zainteresowanych korzystaniem z możliwości przewidzianych w niniejszej Umowie.

2. Każda Strona zamieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, linki do:

a) odpowiedniej strony internetowej drugiej Strony; oraz

b) stron internetowych organów publicznych i innych odpowiednich podmiotów, które zdaniem Strony mogą publikować użyteczne informacje dla MŚP zainteresowanych handlem lub prowadzeniem działalności gospodarczej na terytorium tej Strony.

3. Strony internetowe, o których mowa w ust. 2 lit. b), zawierają informacje dotyczące:

a) ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego oraz procedur przywozu, wywozu i tranzytu, a także wymaganych w związku z tym formularzy i dokumentów;

b) przepisów ustawowych i wykonawczych oraz postępowań dotyczących praw własności intelektualnej;

c) przepisów technicznych oraz, w przypadkach gdy obowiązkowe jest przeprowadzenie oceny zgodności przez stronę trzecią zgodnie z rozdziałem 9 (Bariery techniczne w handlu), obowiązkowych procedur oceny zgodności i linków do wykazów jednostek oceniających zgodność;

d) środków sanitarnych i fitosanitarnych odnoszących się do przywozu i wywozu;

e) przepisów dotyczących zamówień publicznych, bazy danych zawierającej ogłoszenia o zamówieniach publicznych oraz istotnych postanowień rozdziału 21 (Zamówienia publiczne);

f) procedur rejestracji przedsiębiorstw; oraz

g) inne informacje, które Strona uzna za przydatne dla MŚP.

4. Każda Strona zamieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, link do bazy danych, którą można przeszukiwać elektronicznie według kodów nomenklatury taryfowej. Taka baza danych:

a) zawiera następujące informacje dotyczące dostępu towarów do danego rynku:

(i) stawki celne i kontyngenty taryfowe, w stosownych przypadkach, dotyczące krajów objętych oraz krajów nieobjętych klauzulą najwyższego uprzywilejowania, a także preferencyjne stawki celne i kontyngenty taryfowe;

(ii) akcyzę;

(iii) podatek od wartości dodanej;

(iv) opłaty celne lub inne opłaty, w tym odnoszące się konkretnych produktów;

(v) reguły pochodzenia przewidziane w rozdziale 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia); oraz

(vi) kryteria stosowane do ustalenia wartości celnej towarów; oraz

b) zawiera według możliwości następujące informacje dotyczące dostępu towarów do danego rynku:

(i) inne środki taryfowe;

(ii) zwrot ceł, odroczenia lub inne rodzaje pomocy, które prowadzą do ograniczenia lub zwrotu opłat celnych lub odstąpienia od nich;

(iii) w stosownych przypadkach wymogi dotyczące oznaczania kraju pochodzenia, w tym umiejscowienia oznaczenia i metody oznaczania;

(iv) informacje wymagane do celów procedur przywozowych; oraz

(v) informacje dotyczące środków pozataryfowych.

5. Każda Strona regularnie dokonuje aktualizacji informacji i linków podanych zgodnie z ust. 1–4 w celu zapewnienia, aby były one poprawne.

6. Każda Strona zapewnia, aby informacje przekazywane zgodnie z niniejszym artykułem przedstawiano w sposób odpowiedni do wykorzystania przez MŚP. Każda Strona dąży do tego, aby udostępniać informacje w języku angielskim.

7. Strona nie może pobierać od osób Strony żadnych opłat za dostęp do informacji zapewnianych zgodnie z ust. 1–4.

Artykuł 29.3

Punkty kontaktowe ds. MŚP

1. Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy (zwany dalej „punktem kontaktowym ds. MŚP") odpowiedzialny za wykonywanie zadań określonych w niniejszym artykule oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strony bezzwłocznie powiadamiają się o wszelkich zmianach dotyczących tych danych kontaktowych.

2. Punkty kontaktowe ds. MŚP:

a) zapewniają, aby potrzeby MŚP były uwzględniane w ramach wykonywania niniejszej Umowy, oraz rozważają sposoby zwiększenia możliwości handlowych i inwestycyjnych dla MŚP przez zacieśnienie współpracy między Stronami w sprawach dotyczących MŚP;

b) określają sposoby wymiany informacji, aby MŚP Stron skorzystały z nowych możliwości oferowanych w ramach niniejszej Umowy;

c) zapewniają, aby informacje zawarte na stronach internetowych, o których mowa w art. 29.2, były aktualne i istotne dla MŚP, oraz rozważają zamieszczenie na tych stronach internetowych wszelkich dodatkowych informacji, które zaleci punkt kontaktowy ds. MŚP;

d) rozwiązują wszelkie inne kwestie będące przedmiotem zainteresowania MŚP w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy w odniesieniu do MŚP, między innymi poprzez:

(i) wymianę informacji;

(ii) udział, w stosownych przypadkach, w pracach podkomitetów i grup roboczych ustanowionych na mocy niniejszej Umowy i przedstawianie tym podkomitetom i grupom roboczym, w ramach ich odpowiednich szczególnych obszarów działania, kwestii i zaleceń będących przedmiotem szczególnego zainteresowania MŚP, przy jednoczesnym unikaniu powielania programów prac; oraz

(iii) znajdowanie i proponowanie obustronnie akceptowalnych rozwiązań w celu zwiększenia możliwości udziału MŚP w handlu i inwestycjach między Stronami;

e) okresowo składają sprawozdania ze swoich działań do rozważenia przez Wspólny Komitet; oraz

f) rozpatrują zgodnie z ustaleniami między Stronami inne sprawy dotyczące MŚP wynikające z niniejszej Umowy.

3. Punkty kontaktowe ds. MŚP spotykają się w miarę potrzeb i wykonują swoją pracę za pośrednictwem odpowiednich uzgodnionych przez te punkty kanałów komunikacji, które mogą obejmować pocztę elektroniczną, wideokonferencje lub inne środki łączności elektronicznej.

4. Przy wykonywaniu swojej działalności punkty kontaktowe ds. MŚP mogą w razie potrzeby nawiązywać współpracę z ekspertami i organizacjami zewnętrznymi.

Artykuł 29.4

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Strona nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 30

SUROWCE

Artykuł 30.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „zezwolenie" oznacza pozwolenie, licencję, koncesję lub podobny instrument administracyjny lub umowny, na podstawie którego właściwy organ Strony uprawnia dany podmiot do prowadzenia określonej działalności gospodarczej na jej terytorium;

b) „podmiot" oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo lub ich grupę; oraz

c) „surowce" oznaczają substancje używane do wytwarzania produktów przemysłowych, z wyłączeniem przetworzonych produktów rybołówstwa i produktów rolnych, do których należą sól, siarka, ziemie i kamienie; materiały gipsowe; wapno i cement (HS 25); rudy metali, żużel i popiół (HS 26); towary objęte HS 27; chemikalia nieorganiczne (HS 28); chemikalia organiczne (HS 29); nawozy (HS 31); kauczuk naturalny (HS 40); skóry surowe, skórki i skóry wyprawione (HS 41); a także metale nieszlachetne i szlachetne oraz przetworzone minerały (ex HS 71, 72; 74–76; 78–81), z wyłączeniem uranu i toru (HS 26.12) oraz pierwiastków i izotopów promieniotwórczych (HS 28.44, 28.45).

Artykuł 30.2

Zasady

1. Każda Strona zachowuje suwerenne prawo do określenia, czy na jej terytorium znajdują się obszary dostępne do poszukiwania i produkcji surowców, ustalone zgodnie z jej prawem i Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza.

2. Zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału Strony zastrzegają sobie prawo do przyjęcia, utrzymania i wykonywania środków niezbędnych do osiągnięcia uzasadnionych celów polityki publicznej, takich jak zagwarantowanie dostaw surowców, ochrona społeczeństwa, środowisko, zdrowie publiczne i konsumenci oraz promowanie bezpieczeństwa publicznego.

Artykuł 30.3

Monopolizacja wywozu i przywozu

Strona nie może wyznaczać ani utrzymać monopolu w przywozie lub wywozie surowców. Do celów niniejszego artykułu monopol w przywozie lub wywozie oznacza wyłączne prawo podmiotu lub udzielenie przez Stronę podmiotowi wyłącznego prawa do przywozu lub wywozu surowców na terytorium drugiej Strony ([161]).

([161]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają postanowień rozdziału 10 (Inwestycje) i rozdziału 11 (Transgraniczny handel usługami) oraz załączników do nich, a także nie obejmują żadnego prawa, które wynika z przyznania wyłącznego prawa własności intelektualnej.

Artykuł 30.4

Ustalanie ceny eksportowej

Strona nie może, za pomocą jakichkolwiek środków, przyjmować ani utrzymać wyższej ceny wywozu surowców do drugiej Strony niż cena pobierana za te towary w przypadku ich przeznaczenia na rynek wewnętrzny.

Artykuł 30.5

Ustalanie ceny krajowej

1. Strony mogą regulować cenę krajowych dostaw surowców (zwaną dalej „ceną regulowaną") wyłącznie poprzez nałożenie obowiązku świadczenia usługi publicznej.

2. Jeśli Strona nakłada obowiązek świadczenia usługi publicznej, zapewnia ona, aby obowiązek ten:

a) był jasno określony, przejrzysty i proporcjonalny; oraz

b) nie był utrzymywany, jeżeli ustaną okoliczności lub cele stanowiące podstawę jego nałożenia.

3. Strona regulująca cenę zapewnia, aby metoda stanowiąca podstawę obliczania ceny regulowanej, o której mowa w ust. 2, została opublikowana przed jej wejściem w życie.

Artykuł 30.6

Współpraca w dziedzinie surowców

Strony współpracują w dziedzinie surowców w celu między innymi:

a) ograniczenia lub wyeliminowania działań, które zakłócają handel i inwestycje podejmowane w państwach trzecich oraz mają wpływ na surowce;

b) koordynowania swoich stanowisk na forach międzynarodowych, na których poddawane pod dyskusję są kwestie handlowe i inwestycyjne związane z surowcami oraz wspierania międzynarodowych programów w dziedzinie surowców;

c) wspierania wymiany danych rynkowych w dziedzinie surowców;

d) promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw zgodnie z normami międzynarodowymi, takimi jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej;

e) promowania badań, rozwoju, innowacji i szkoleń w odpowiednich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze surowców;

f) wspierania wymiany informacji i najlepszych praktyk w zakresie kształtowania polityki wewnętrznej; oraz

g) promowania efektywnego wykorzystania zasobów, w tym poprawy procesów produkcji, a także trwałości, możliwości naprawy, łatwości demontażu, łatwości ponownego użycia i recyklingu towarów.

ROZDZIAŁ 31

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A

Cel i zakres stosowania

Artykuł 31.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu unikania oraz rozstrzygania sporów między Stronami dotyczących interpretacji i stosowania niniejszej części niniejszej Umowy, w celu osiągnięcia, w miarę możliwości, wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Artykuł 31.2

Zakres stosowania

O ile nie postanowiono inaczej, niniejszy rozdział stosuje się do każdego sporu między Stronami dotyczącego interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej części niniejszej Umowy (zwanych dalej „postanowieniami niniejszej Umowy"), jeżeli Strona uważa, że środek ([162]) drugiej Strony jest niezgodny z dowolnym postanowieniem niniejszej Umowy.

Artykuł 31.3

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się definicje zawarte w załącznikach 31-A i 31-B.

Artykuł 31.4

Wybór forum

1. W przypadku powstania sporu dotyczącego środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut braku zgodności z obowiązkiem wynikającym z niniejszej części niniejszej Umowy oraz zasadniczo równoważnym obowiązkiem wynikającym z innej umowy międzynarodowej, której obie Strony są stronami, w tym Porozumienia WTO, Strona dochodząca odszkodowania wybiera forum, na którym ma być rozstrzygnięty spór.

2. Po wszczęciu przez Stronę procedur rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału lub innej umowy międzynarodowej Strona ta nie może wszcząć procedur rozstrzygania sporów na forum innego organu w odniesieniu do środka, o którym mowa w ust. 1, chyba że organ wybrany w pierwszej kolejności nie dokona żadnych ustaleń z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych.

3. Do celów niniejszego artykułu:

a) procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału uznaje się za wszczęte z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 31.6;

b) procedury rozstrzygania sporów na podstawie Porozumienia WTO uznaje się za wszczęte z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 6 DSU; oraz

([162]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że każde działanie lub zaniechanie, które można przypisać Stronie, może stanowić środek tej Strony do celów niniejszego rozdziału. Zaproponowany środek Strony może być przedmiotem konsultacji na podstawie art. 31.5. Nie ustanawia się zespołu orzekającego w celu dokonania przeglądu zaproponowanego środka.

c) procedury rozstrzygania sporów na podstawie innej umowy uznaje się za wszczęte zgodnie z odpowiednimi postanowieniami takiej umowy.

4. Bez uszczerbku dla ust. 2 żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza zawieszenia obowiązków przez Stronę, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO lub jeżeli możliwość taką przewidują procedury rozstrzygania sporów określone w innej umowie międzynarodowej, której Strony są stronami. Nie można powoływać się na Porozumienie WTO ani inną umowę międzynarodową między Stronami w celu uniemożliwienia jednej Stronie zawieszenia obowiązków wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

SEKCJA B

Konsultacje

Artykuł 31.5

Konsultacje

1. Strony dążą do tego, aby wszelkie spory, o których mowa w art. 31.2, rozstrzygać w drodze konsultacji podejmowanych w dobrej wierze w celu znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

2. Strona wnioskuje o przeprowadzenie konsultacji, kierując do drugiej Strony pisemny wniosek określający sporny środek oraz postanowienia niniejszej Umowy, które jej zdaniem mają zastosowanie.

3. Strona, do której skierowany został wniosek o konsultacje, udziela na niego odpowiedzi bezzwłocznie, a w każdym przypadku nie później niż 10 dni od dnia jego otrzymania. Konsultacje przeprowadza się nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku i, o ile Strony nie uzgodnią inaczej, na terytorium Strony, do której skierowany jest wniosek. Konsultacje uznaje się za zakończone po upływie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, chyba że Strony zgodnie postanowią je kontynuować.

4. Konsultacje w pilnych sprawach, w tym dotyczących łatwo psujących się towarów, przeprowadza się w terminie 15 dni od dnia otrzymania wniosku o konsultację. Konsultacje uznaje się za zakończone po upływie tych 15 dni, chyba że Strony zgodnie postanowią je kontynuować.

5. Podczas konsultacji każda Strona przekazuje drugiej Stronie wystarczające informacje dotyczące faktów, aby umożliwić pełne zbadanie, w jaki sposób sporny środek może wpłynąć na stosowanie niniejszej części. Każda Strona dąży do zapewnienia udziału personelu swoich właściwych organów publicznych posiadającego wiedzę ekspercką w sprawach będących przedmiotem konsultacji.

6. Konsultacje, w szczególności stanowiska, jakie Strony zajęły podczas konsultacji, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw każdej Strony w późniejszych postępowaniach. Każda Strona chroni wszelkie informacje poufne otrzymane w trakcie konsultacji zgodnie z wnioskiem Strony przekazującej te informacje.

7. Jeżeli Strona, do której skierowany jest wniosek, nie odpowie na wniosek o konsultacje w terminie 10 dni od dnia jego otrzymania, jeżeli konsultacje nie odbyły się w terminie określonym w ust. 3 lub 4, jeżeli Strony zgodnie postanowią nie przeprowadzać konsultacji lub jeżeli po zakończeniu konsultacji nie osiągnięto wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona, która zwróciła się o konsultacje, może skorzystać z art. 31.6.

SEKCJA C

Postępowanie przed zespołem orzekającym

Artykuł 31.6

Ustanowienie zespołu orzekającego

1. W przypadku gdy Stronom nie udało się rozstrzygnąć sporu w drodze konsultacji przewidzianych w art. 31.5, Strona, która wystąpiła z wnioskiem o konsultacje, może złożyć wniosek o ustanowienie zespołu orzekającego.

2. Wniosek o ustanowienie zespołu orzekającego składa się na piśmie do drugiej Strony. Strona skarżąca wskazuje we wniosku sporny środek oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia niniejszej Umowy, w sposób wystarczająco jasno przedstawiający podstawę prawną skargi.

3. W następstwie złożenia wniosku ustanawia się zespół orzekający.

Artykuł 31.7

Skład zespołu orzekającego

1. W skład zespołu orzekającego wchodzi trzech członków.

2. W terminie 15 dni od dnia otrzymania pisemnego wniosku, o którym mowa w art. 31.6 ust. 2, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do jego składu. W tym celu każda Strona, w terminie 10 dni od dnia otrzymania takiego pisemnego wniosku, wyznacza członka zespołu orzekającego, który może być obywatelem danej Strony, i proponuje drugiej Stronie nie więcej niż trzech kandydatów do pełnienia roli przewodniczącego. Strony dążą do tego, aby zgodnie wybrać przewodniczącego spośród kandydatów do pełnienia tej roli w terminie 15 dni od dnia otrzymania pisemnego wniosku, o którym mowa art. 31.6 ust. 2. Strona może zgłosić sprzeciw wobec członka zespołu orzekającego wyznaczonego przez drugą Stronę, jeżeli uzna, że taka osoba nie spełnia wymogów określonych w art. 31.9.

3. Jeżeli Strony nie uzgodnią składu zespołu orzekającego w terminie 15 dni określonym w ust. 2, Strony stosują w celu określenia składu zespołu orzekającego procedury określone w ust. 4–9.

4. W terminie siedmiu dni od upływu 15-dniowego terminu określonego w ust. 2 każda Strona powołuje członka zespołu orzekającego ze swojej części listy, o której mowa w art. 31.8.

5. Jeżeli Strona skarżąca nie powoła członka zespołu orzekającego w terminie określonym w ust. 4, postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu kończy się z upływem tego terminu.

6. Jeżeli Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie powoła członka zespołu orzekającego w terminie określonym w ust. 4, Strona skarżąca może zwrócić się do organu powołującego wymienionego w regulaminie wewnętrznym w załączniku 31-A o wybranie członka zespołu orzekającego w drodze losowania. Organ powołujący wybiera członka zespołu orzekającego w drodze losowania z części listy Strony, przeciwko której wniesiono skargę, o której to liście mowa w art. 31.8, w terminie 15 dni od otrzymania wniosku Strony skarżącej.

7. Jeżeli Strony nie dojdą do porozumienia w sprawie przewodniczącego w terminie 15 dni określonym w ust. 2, Strona skarżąca, a w przypadku procedur na podstawie art. 31.18 – którakolwiek Strona, może zwrócić się do organu powołującego wymienionego w pkt 6 regulaminu wewnętrznego w załączniku 31-A o wybranie przewodniczącego zespołu orzekającego w drodze losowania z tej części listy, która zawiera imiona i nazwiska osób mających pełnić rolę przewodniczącego i o której mowa w art. 31.8, w terminie siedmiu dni od upływu tego terminu. Organ powołujący dokonuje wyboru przewodniczącego w terminie 15 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w niniejszym ustępie.

8. Do celów ust. 6 i 7 organy powołujące wymienione w pkt 6 regulaminu wewnętrznego w załączniku 31-A wybierają członków zespołu orzekającego zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału i tego regulaminu wewnętrznego.

9. Jeżeli Wspólny Komitet nie przyjął którejkolwiek z list, o których mowa w art. 31.8, członków zespołu orzekającego lub przewodniczącego powołuje się spośród osób, które zostały wyznaczone przez jedną Stronę lub obie Strony i o których druga Strona została powiadomiona na piśmie do celów przyjęcia tej listy.

Artykuł 31.8

Listy członków zespołu orzekającego

1. Nie później niż sześć miesięcy od wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet przyjmuje listę co najmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić rolę członka zespołu orzekającego. Lista składa się z następujących trzech części:

a) jednej części listy obejmującej osoby z Unii Europejskiej;

b) jednej części listy obejmującej osoby z Meksyku; oraz

c) jednej części listy obejmującej osoby, które mają pełnić rolę przewodniczącego zespołu orzekającego.

2. Każda część listy zawiera imiona i nazwiska co najmniej pięciu osób. Część listy, o której mowa w ust. 1 lit. c), nie może zawierać osób będących obywatelami którejkolwiek Strony.

3. Wspólny Komitet może przyjąć dodatkowe listy osób posiadających wiedzę fachową dotyczącą konkretnych sektorów objętych niniejszą Umową. Z zastrzeżeniem zgody Stron takie dodatkowe listy wykorzystywane są do powoływania składu zespołu orzekającego zgodnie z procedurą określoną w art. 31.7.

Artykuł 31.9

Wymagania dotyczące członków zespołu orzekającego

1. Członek zespołu orzekającego:

a) musi wykazać się wiedzą fachową w dziedzinie prawa, międzynarodowej wymiany handlowej i innych spraw objętych niniejszą Umową, takich jak rozstrzyganie sporów wynikających z innych międzynarodowych umów handlowych;

b) musi być niezależny od Stron, niepowiązany z żadną Stroną i nie może przyjmować poleceń od żadnej Strony;

c) musi działać w imieniu własnym i nie może przyjmować poleceń od jakiejkolwiek organizacji ani jakichkolwiek władz publicznych w kwestiach związanych ze sporem; oraz

d) musi przestrzegać Kodeksu postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów zawartego w załączniku 31-B.

2. Przewodniczący musi mieć również doświadczenie w procedurach rozstrzygania sporów.

3. Mając na uwadze przedmiot konkretnego sporu, Strony mogą uzgodnić odstępstwo od wymogów wymienionych w ust. 1 lit. a).

Artykuł 31.10

Zadania zespołu orzekającego

Zespół orzekający:

a) dokonuje obiektywnej oceny sprawy, która została mu przedstawiona, włącznie z obiektywną oceną okoliczności faktycznych, zakresu stosowania postanowień niniejszej Umowy i zgodności spornych środków z postanowieniami niniejszej Umowy;

b) zamieszcza w swoich decyzjach i sprawozdaniach ustalenia faktyczne, informacje o możliwości stosowania postanowień niniejszej Umowy, podstawowe uzasadnienie ustaleń i wniosków oraz zalecenia, jeżeli Strony wspólnie się o nie zwróciły; oraz

c) powinien regularnie konsultować się ze Stronami i zapewniać odpowiednie możliwości wypracowania wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Artykuł 31.11

Zakres zadań

1. O ile w terminie pięciu dni od dnia powołania ostatniego członka zespołu orzekającego Strony nie uzgodnią inaczej, zakres zadań zespołu orzekającego obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień części III (Handel i inwestycje) niniejszej Umowy, na które powołują się Strony, sprawy, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego; dokonanie ustaleń w sprawie zgodności spornego środka z postanowieniami części III (Handel i inwestycje) niniejszej Umowy, o których mowa w art. 31.2 (Zakres stosowania); wydanie zaleceń, jeżeli Strony wspólnie wystąpiły o ich wydanie; oraz sporządzenie sprawozdania zgodnie z art. 31.13 (Sprawozdanie wstępne) i 31.14 (Sprawozdanie końcowe)".

2. Jeżeli Strony uzgodnią inny zakres zadań, powiadamiają zespół orzekający o uzgodnionym zakresie zadań w terminie określonym w ust. 1.

Artykuł 31.12

Decyzje w sprawach pilnych

1. Jeżeli Strona wystąpi z takim wnioskiem nie później niż pięć dni od dnia doręczenia wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego, zespół orzekający podejmuje decyzję, w terminie 10 dni od powołania ostatniego członka zespołu orzekającego, czy sprawa dotyczy pilnej kwestii. Drugiej Stronie umożliwia się przedstawienie stanowiska w sprawie wniosku w terminie pięciu dni od dnia doręczenia takiego wniosku.

2. W sprawach pilnych terminy, o których mowa w sekcji C, są o połowę krótsze niż określono w tej sekcji, z wyjątkiem terminów, o których mowa w art. 31.6 i 31.11.

Artykuł 31.13

Sprawozdanie wstępne

1. Zespół orzekający przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne w terminie 90 dni od dnia powołania ostatniego członka zespołu orzekającego. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez zespół orzekający. Zespół orzekający nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania wstępnego później niż 120 dni od dnia powołania ostatniego członka zespołu orzekającego.

2. Każda Strona może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w terminie 10 dni od jego otrzymania. Strona może przedstawić stanowisko w sprawie wniosku drugiej Strony w terminie sześciu dni od dnia jego złożenia.

Artykuł 31.14

Sprawozdanie końcowe

1. Zespół orzekający przedstawia Stronom sprawozdanie końcowe w terminie 120 dni od dnia ustanowienia zespołu orzekającego. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez zespół orzekający. Zespół orzekający nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania końcowego później niż 150 dni od dnia ustanowienia zespołu orzekającego.

2. Sprawozdanie końcowe zawiera omówienie wszelkich pisemnych wniosków Stron dotyczących sprawozdania wstępnego i wyraźnie odnosi się do uwag do tego sprawozdania. Po rozważeniu ewentualnych pisemnych wniosków i uwag Stron dotyczących sprawozdania wstępnego zespół orzekający może zmienić swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za odpowiednie.

3. Rozstrzygnięcia zespołu orzekającego zawarte w sprawozdaniu końcowym są ostateczne i wiążące dla Stron.

Artykuł 31.15

Środki zapewniania wykonania

1. Strony dostrzegają znaczenie bezzwłocznego wykonania ustaleń i wniosków zespołu orzekającego zawartych w sprawozdaniu końcowym w celu zapewnienia skutecznego rozstrzygnięcia sporu. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, podejmuje wszelkie środki niezbędne do bezzwłocznego wykonania ustaleń zawartych w sprawozdaniu końcowym w celu zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej Umowy.

2. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie później niż 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania końcowego doręcza Stronie skarżącej powiadomienie o środkach, które podjęła lub zamierza podjąć w celu wykonania sprawozdania końcowego.

3. O ile Strony nie osiągną wspólnie uzgodnionego rozwiązania zgodnie z art. 31.33, rozstrzygnięcie sporu wymaga usunięcia wszystkich środków niezgodnych z niniejszą Umową.

Artykuł 31.16

Stosowny termin

1. Jeżeli natychmiastowe zastosowanie się do sprawozdania końcowego nie jest możliwe, Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania końcowego przekazuje Stronie skarżącej powiadomienie o stosownym terminie, jakiego będzie potrzebować, aby dokonać takich działań. Strony dążą do uzgodnienia stosownego terminu na zastosowanie się do sprawozdania końcowego. Stosowny termin nie powinien przekraczać 15 miesięcy od dnia doręczenia sprawozdania końcowego zgodnie z art. 31.14.

2. Jeżeli Strony nie uzgodnią stosownego terminu, Strona skarżąca może, najwcześniej 20 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, złożyć wniosek na piśmie o ustalenie stosownego terminu przez zespół orzekający w pierwotnym składzie. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, przekazuje Stronie skarżącej pisemne powiadomienie o poczynionych postępach w zastosowaniu się do sprawozdania końcowego co najmniej miesiąc przed upływem tego stosownego terminu.

4. Strony mogą uzgodnić przedłużenie stosownego terminu.

Artykuł 31.17

Kontrola wykonania

1. Nie później niż w dniu upłynięcia stosownego terminu Strona, przeciwko której wniesiono skargę, przekazuje Stronie skarżącej powiadomienie o wszelkich środkach podjętych w celu wykonania sprawozdania końcowego.

2. W przypadku gdy Strony nie zgadzają się co do istnienia środków podjętych w celu wykonania sprawozdania końcowego lub co do ich zgodności z postanowieniami niniejszej Umowy, Strona skarżąca może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej sprawie. We wniosku określa się wszelkie sporne środki i wyjaśnia, w sposób wystarczający do jasnego przedstawienia podstawy prawnej skargi, w jaki sposób środki te są niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku.

Artykuł 31.18

Tymczasowe środki zaradcze

1. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, przedstawia na wniosek Strony skarżącej i po konsultacjach z nią ofertę tymczasowej rekompensaty, jeżeli:

a) Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadomi Stronę skarżącą, że wykonanie sprawozdania końcowego nie jest możliwe; lub

b) Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie powiadomi o środkach podjętych w celu wykonania sprawozdania końcowego w terminie, o którym mowa w art. 31.15 ust. 2, lub przed upływem stosownego terminu; lub

c) zespół orzekający stwierdzi, że nie istnieją żadne środki podjęte w celu wykonania sprawozdania końcowego lub że podjęte środki są niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy.

2. Na podstawie warunków, o których mowa w ust. 1 lit. a)–c), Strona skarżąca może powiadomić na piśmie Stronę, przeciwko której wniesiono skargę, że zamierza zawiesić wykonywanie swoich obowiązków wynikających z postanowień niniejszej Umowy, jeżeli:

a) Strona skarżąca postanowi nie składać wniosku na podstawie ust. 1; lub

b) w przypadku złożenia wniosku na podstawie ust. 1 Strony nie uzgodnią tymczasowej rekompensaty w terminie 20 dni od:

(i) dnia powiadomienia Strony, przeciwko której wniesiono skargę, że wykonanie sprawozdania końcowego nie jest możliwe;

(ii) dnia upływu stosownego terminu; lub

(iii) wydania decyzji przez zespół orzekający na podstawie art. 31.17 ust. 2.

3. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się zakres zamierzonego zawieszenia obowiązków. Rozważając, jakie korzyści należy zawiesić, Strona skarżąca powinna w pierwszej kolejności dążyć do zawieszenia korzyści w tym samym sektorze lub sektorach, na które wpływ ma środek uznany przez zespół orzekający za niezgodny z niniejszą częścią niniejszej Umowy lub za powodujący zniweczenie lub naruszenie korzyści. Zawieszenie koncesji lub innych obowiązków może być stosowane w odniesieniu do sektorów objętych postanowieniami niniejszego rozdziału, innych niż sektor lub sektory, w których zespół orzekający stwierdził zniweczenie lub naruszenie korzyści, w szczególności, gdy Strona skarżąca jest zdania, że takie zawieszenie w innym sektorze jest możliwe lub skuteczne w celu skłonienia do wykonania sprawozdania końcowego. Zakres zawieszenia koncesji lub innych obowiązków nie może przekraczać zakresu odpowiadającego zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem.

4. Strona skarżąca może zawiesić obowiązki po upływie 15 dni od dnia doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, chyba że Strona, przeciwko której wniesiono skargę, wystąpi z wnioskiem na podstawie ust. 5.

5. Jeżeli Strona, przeciwko której wniesiono skargę, uzna, że zakres zawieszenia koncesji lub innych obowiązków, o którym została powiadomiona, przekracza zakres równoważny zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem, może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie, przed upływem terminu 15 dni określonego w ust. 4, o podjęcie decyzji w tej sprawie. Zespół orzekający ustala zakres korzyści, jaki uznaje za równoważny, i doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. Strona skarżąca nie może zawiesić żadnych obowiązków, dopóki zespół orzekający nie wyda decyzji. Zawieszenie obowiązków musi być zgodne z tą decyzją.

6. Zawieszenie obowiązków i rekompensata, o których mowa w niniejszym artykule, mają charakter tymczasowy i nie mogą być stosowane po:

a) znalezieniu przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania na podstawie art. 31.33;

b) uzgodnieniu przez Strony, że środek przyjęty w celu wykonania sprawozdania końcowego prowadzi do zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej Umowy przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę; lub

c) cofnięciu lub zmianie środków przyjętych w celu wykonania sprawozdania końcowego, które zespół orzekający uznał za niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy, tak aby zapewnić zgodność z tymi postanowieniami przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę.

Artykuł 31.19

Przegląd środków przyjętych w celu wykonania sprawozdania końcowego po przyjęciu tymczasowych środków zaradczych

1. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadamia Stronę skarżącą o wszelkich środkach, które podjęła w celu wykonania sprawozdania końcowego po zawieszeniu obowiązków lub po zastosowaniu tymczasowej rekompensaty, w zależności od przypadku. Z wyjątkiem przypadków, w których stosuje się ust. 2, Strona skarżąca kończy zawieszenie obowiązków w terminie 30 dni od otrzymania tego powiadomienia. W przypadkach, w których zastosowano rekompensatę, oraz z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, Strona, przeciwko której wniesiono skargę, może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty w terminie 30 dni od doręczenia Stronie skarżącej powiadomienia o wykonaniu.

2. Jeżeli w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Strony nie osiągną porozumienia co do tego, czy środek, o którym powiadomiono, zapewnia zgodność z postanowieniami niniejszej Umowy przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę, Strona skarżąca składa pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej sprawie. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli zespół orzekający stwierdzi, że środek przyjęty w celu wykonania sprawozdania końcowego jest zgodny z postanowieniami niniejszej Umowy, zawieszenie obowiązków lub rekompensata, stosownie do przypadku, ulega zakończeniu. W stosownych przypadkach w świetle orzeczenia zespołu orzekającego dostosowuje się zakres zawieszenia obowiązków lub wysokość rekompensaty.

Artykuł 31.20

Zastępowanie członków zespołu orzekającego

Jeżeli członek zespołu orzekającego nie jest w stanie uczestniczyć w procedurach rozstrzygania sporów, wycofuje się z zespołu lub musi zostać zastąpiony z powodu nieprzestrzegania Kodeksu postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów zawartego w załączniku 31-B, powołuje się nowego członka zespołu orzekającego zgodnie z art. 31.7 oraz zawartym w załączniku 31-A regulaminem wewnętrznym. Termin doręczenia sprawozdania lub decyzji zostaje odpowiednio wydłużony do czasu powołania nowego członka zespołu orzekającego.

Artykuł 31.21

Regulamin wewnętrzny

1. Postępowanie przed zespołem orzekającym na podstawie niniejszej sekcji regulują postanowienia niniejszego rozdziału oraz regulamin wewnętrzny zawarty w załączniku 31-A.

2. Regulamin wewnętrzny zapewnia w szczególności:

a) prawo Stron do co najmniej jednego wysłuchania przed zespołem orzekającym, podczas którego każda Strona może przedstawić swoje stanowisko ustnie;

b) możliwość przedstawienia wstępnego oświadczenia pisemnego i pisemnych kontrargumentów przez każdą Stronę;

c) z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych, podanie przez każdą Stronę do publicznej wiadomości swojego pisemnego oświadczenia, swojej pisemnej wersji oświadczenia ustnego oraz swojej pisemnej odpowiedzi na wniosek lub pytanie zespołu orzekającego, o ile miało to miejsce, niezwłocznie po złożeniu tych dokumentów i nie później niż w dniu doręczenia sprawozdania końcowego; oraz

d) traktowanie przez zespół orzekający oraz Strony wszelkich informacji przedłożonych zespołowi orzekającemu przez Stronę jako poufnych.

3. Posiedzenia zespołu orzekającego są jawne, o ile Strony nie uzgodnią inaczej.

Artykuł 31.22

Zawieszenie i zakończenie

1. Na wniosek obu Stron zespół orzekający może w dowolnym momencie zawiesić prace na uzgodniony przez Strony okres nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy. Zespół orzekający wznawia prace przed upływem okresu zawieszenia na pisemny wniosek obu Stron lub ostatniego dnia okresu zawieszenia na pisemny wniosek jednej Strony. Strona występująca z wnioskiem przekazuje odpowiednie powiadomienie drugiej Stronie.

2. Jeżeli żadna Strona nie wniesie o wznowienie prac zespołu orzekającego przed upływem okresu zawieszenia, uprawnienia zespołu orzekającego wygasają, a procedury rozstrzygania sporów zostają zakończone. Pozostaje to bez uszczerbku dla prawa Stron do wszczęcia nowego postępowania w tej samej sprawie.

3. W przypadku zawieszenia prac zespołu orzekającego odpowiednie terminy określone w niniejszej sekcji wydłuża się o okres odpowiadający okresowi zawieszenia prac zespołu orzekającego.

Artykuł 31.23

Otrzymywanie informacji

1. Na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy zespół orzekający może ubiegać się o uzyskanie od Stron wszelkich informacji, które uzna za odpowiednie. Strony udzielają bezzwłocznej i wyczerpującej odpowiedzi na każdy wniosek zespołu orzekającego o udzielenie takich informacji.

2. Na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy zespół orzekający może ubiegać się o uzyskanie z dowolnego źródła wszelkich informacji, które uzna za odpowiednie. Zespół orzekający ma również prawo do zasięgnięcia opinii lub porad technicznych ekspertów, zgodnie z jego uznaniem, w stosownych przypadkach z zastrzeżeniem wszelkich warunków uzgodnionych przez Strony.

3. Zespół orzekający rozpatruje zgodnie z regulaminem wewnętrznym w załączniku 31-A stanowiska *amicus curiae* przedłożone przez osoby fizyczne Strony lub osoby prawne mające siedzibę na terytorium Strony.

4. Wszelkie informacje uzyskane przez zespół orzekający na podstawie niniejszego artykułu są ujawniane Stronom, które mogą przedstawić swoje uwagi do tych informacji.

Artykuł 31.24

Zasady interpretacji

1. Zespół orzekający dokonuje interpretacji postanowień niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji międzynarodowego prawa publicznego, w tym z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów. Zespół orzekający uwzględnia również odpowiednią interpretację ustaloną w sprawozdaniach zespołów orzekających WTO i w sprawozdaniach Organu Odwoławczego przyjętych przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO.

2. Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron przewidzianych w niniejszej Umowie.

Artykuł 31.25

Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego

1. Obrady zespołu orzekającego są poufne. Zespół orzekający dokłada wszelkich starań, aby sporządzać sprawozdania i podejmować decyzje w drodze konsensu. Jeżeli nie jest to możliwe, zespół orzekający rozstrzyga sprawę większością głosów. Zdania odrębne członków zespołu orzekającego nie są w żadnym przypadku ujawniane.

2. Decyzje i sprawozdania zespołu orzekającego są przyjmowane bezwarunkowo przez Strony. Nie są one źródłem żadnych praw ani obowiązków w odniesieniu do osób fizycznych ani prawnych.

3. Każda Strona podaje sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego do wiadomości publicznej, tak szybko, jak to możliwe po ich doręczeniu Stronom, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

SEKCJA D

Mechanizm mediacji

Artykuł 31.26

Cel

Celem mechanizmu mediacji jest ułatwienie znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w drodze kompleksowego i szybkiego postępowania przy wsparciu mediatora.

Artykuł 31.27

Wszczęcie postępowania mediacyjnego

1. Strona może w dowolnym momencie zwrócić się do drugiej Strony z pisemnym wnioskiem o wszczęcie postępowania mediacyjnego w odniesieniu do jakiegokolwiek środka tej Strony negatywnie wpływającego na handel lub inwestycje między Stronami. Konsultacje nie są wymagane przed wszczęciem postępowania mediacyjnego.

2. Wniosek musi być wystarczająco szczegółowy, aby w jasny sposób przedstawić zastrzeżenia Strony występującej z wnioskiem oraz:

a) wskazywać sporny środek;

b) przedstawiać negatywne skutki, które, według Strony występującej z wnioskiem, środek ten powoduje lub będzie powodował w odniesieniu do handlu lub inwestycji między Stronami; oraz

c) zawierać wyjaśnienie, w jaki sposób według Strony występującej z wnioskiem takie skutki są związane z tym środkiem.

3. Postępowanie mediacyjne można wszcząć wyłącznie za porozumieniem Stron. Strona, do której skierowany jest wniosek, rozpatruje go w dobrej wierze i przekazuje Stronie występującej z wnioskiem pisemne potwierdzenie przyjęcia lub odrzucenia wniosku w terminie 10 dni od dnia jego otrzymania. W przeciwnym razie wniosek uznaje się za odrzucony.

Artykuł 31.28

Wybór mediatora

1. Strony dążą do tego, aby wyznaczyć mediatora w miarę możliwości nie później niż 15 dni od otrzymania potwierdzenia przyjęcia wniosku.

2. W przypadku gdy Strony nie są w stanie osiągnąć porozumienia w kwestii wyznaczenia mediatora w terminie określonym w ust. 1, którakolwiek Strona może wystąpić z wnioskiem do organu powołującego wymienionego w regulaminie wewnętrznym w załączniku 31-A o wyznaczenie mediatora w drodze losowania w terminie pięciu dni od złożenia wniosku, z tej części listy, która zawiera imiona i nazwiska osób mających pełnić rolę przewodniczącego i o której mowa w art. 31.8.

3. Jeżeli w momencie złożenia wniosku na podstawie art. 31.27 część listy, która zawiera imiona i nazwiska osób mających pełnić rolę przewodniczącego i o której mowa w art. 31.8, nie została jeszcze przyjęta przez Wspólny Komitet, mediatora wybiera się w drodze losowania spośród osób wyznaczonych do umieszczenia na tej części listy – w zależności od przypadku – przez jedną Stronę lub obie Strony.

4. Mediator nie może być obywatelem żadnej Strony ani osobą zatrudnioną przez którąkolwiek Stronę, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

5. Mediator musi przestrzegać Kodeksu postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów ustanowionego w załączniku 31-B.

Artykuł 31.29

Zasady dotyczące postępowania mediacyjnego

1. W terminie 10 dni od dnia wyznaczenia mediatora Strona, która zwróciła się z wnioskiem o wszczęcie postępowania mediacyjnego, przekazuje mediatorowi i drugiej Stronie szczegółowy pisemny opis swoich zastrzeżeń, w szczególności dotyczących funkcjonowania spornego środka i jego możliwych negatywnych skutków dla handlu lub inwestycji między Stronami. W terminie 20 dni od otrzymaniu takiego opisu druga Strona może przekazać pisemne uwagi do niego.

2. Mediator pomaga Stronom w przejrzysty sposób w osiągnięciu jasności w odniesieniu do spornego środka i jego możliwych negatywnych skutków dla handlu lub inwestycji między Stronami. Mediator może w szczególności organizować spotkania między Stronami, konsultować się ze Stronami wspólnie lub indywidualnie, zwrócić się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub konsultować się z nimi oraz zapewniać wszelkie dodatkowe wsparcie, o które wystąpią Strony. Zanim mediator zwróci się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub skonsultuje się z nimi, przeprowadza konsultacje ze Stronami.

3. Mediator może zaproponować służenie radą oraz zaproponować rozwiązanie do rozważenia przez Strony. Strony mogą zaakceptować lub odrzucić zaproponowane rozwiązanie lub uzgodnić inne rozwiązanie. Mediator nie może służyć radą ani wyrażać uwag w kwestii zgodności spornego środka z niniejszą Umową.

4. Postępowanie mediacyjne odbywa się na terytorium Strony, do której skierowany był wniosek o wszczęcie postępowania mediacyjnego, lub w innym wspólnie uzgodnionym miejscu lub za pomocą dowolnych innych wspólnie uzgodnionych środków komunikacji.

5. Strony dążą do tego, aby osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w terminie 60 dni od wyznaczenia mediatora. Dążąc do osiągnięcia takiego rozwiązania Strony mogą rozważyć zakończenie wszelkich niezbędnych procedur wewnętrznych. W oczekiwaniu na ostateczne porozumienie Strony mogą rozważyć ewentualne rozwiązania tymczasowe, w szczególności w sytuacji, gdy środek dotyczy łatwo psujących się towarów.

6. Na wniosek którejkolwiek Strony mediator doręcza Stronom projekt sprawozdania dotyczącego okoliczności faktycznych przedstawiający:

a) krótkie podsumowanie dotyczące spornego środka;

b) zastosowane procedury; oraz

c) wszelkie wspólnie uzgodnione rozwiązania, w tym ewentualne rozwiązania tymczasowe.

7. Mediator daje Stronom 15 dni na przedstawienie uwag do projektu sprawozdania dotyczącego okoliczności faktycznych. Po rozpatrzeniu uwag przedstawionych przez Strony mediator przekazuje im w terminie 15 dni ostateczne sprawozdanie dotyczące okoliczności faktycznych. Sprawozdanie dotyczące okoliczności faktycznych nie może zawierać jakiejkolwiek interpretacji niniejszej Umowy.

8. Postępowanie kończy się:

a) przyjęciem przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania – w dniu jego przyjęcia;

b) za porozumieniem Stron na dowolnym etapie postępowania – w dniu zawarcia takiego porozumienia;

c) wydaniem przez mediatora, po konsultacji ze Stronami, pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że dalsze próby mediacji byłyby bezskuteczne – w dniu wydania takiego oświadczenia; lub

d) wydaniem przez Stronę pisemnego oświadczenia, po przeanalizowaniu możliwości osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w ramach postępowania mediacyjnego oraz po rozważeniu wszelkich porad i rozwiązań zaproponowanych przez mediatora – w dniu wydania takiego oświadczenia.

Artykuł 31.30

Poufność

1. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, wszystkie etapy postępowania mediacyjnego, w tym wszelkie porady lub zaproponowane rozwiązania, są poufne. Każda Strona może podać do wiadomości publicznej informację o tym, że odbywa się mediacja.

2. Wspólnie uzgodnione rozwiązania są podawane do wiadomości publicznej, jeżeli tak uzgodnią Strony. Wersja dostępna publicznie nie może zawierać informacji, które Strona wskazała jako poufne.

Artykuł 31.31

Związek z procedurami rozstrzygania sporów

1. Postępowanie mediacyjne pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z sekcji B i C lub z procedur rozstrzygania sporów przewidzianych w innych umowach. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postępowanie mediacyjne może być wszczęte lub kontynuowane w czasie trwania postępowania przed zespołem orzekającym.

2. W ramach innych procedur rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej Umowy lub innej umowy Strona nie może powoływać się na następujące kwestie ani przedstawiać ich jako dowód, a zespół orzekający nie może brać tych kwestii pod uwagę:

a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę w ramach postępowania mediacyjnego lub informacje zgromadzone wyłącznie zgodnie z art. 31.29 ust. 2;

b) fakt, że druga Strona wykazała gotowość do akceptacji rozwiązania dotyczącego środka objętego mediacją; lub

c) porady udzielone lub propozycje przedstawione przez mediatora.

3. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, mediator nie może być członkiem zespołu orzekającego w procedurach rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej Umowy ani innej umowy dotyczących tej samej sprawy, w odniesieniu do której był on mediatorem.

SEKCJA E

Postanowienia wspólne

Artykuł 31.32

Wniosek o udzielenie informacji

1. Przed złożeniem wniosku o konsultacje lub mediację na podstawie, odpowiednio, art. 31.5 lub 31.27, Strona może zażądać udzielenia informacji dotyczących środka, który negatywnie wpływa na handel lub inwestycje. Strona, do której zwrócono się z takim wnioskiem, przedstawia w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku pisemną odpowiedź z uwagami odnoszącymi się do informacji, których udzielenia dotyczy wniosek.

2. Zazwyczaj oczekuje się, że Strona wystąpi z wnioskiem o udzielenie informacji na podstawie ust. 1 przed złożeniem wniosku o konsultacje lub wszczęciem postępowania mediacyjnego lub innych właściwych procedur współpracy lub konsultacji na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 31.33

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

1. Strony mogą w dowolnym momencie wypracować wspólnie uzgodnione rozwiązanie w odniesieniu do wszelkich sporów objętych zakresem art. 31.2.

2. Jeżeli wspólnie uzgodnione rozwiązanie zostanie wypracowane w ramach prac zespołu orzekającego lub postępowania mediacyjnego lub w ramach innych uzgodnionych przez Strony alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów, w tym procedur obejmujących dobre usługi lub postępowanie pojednawcze, Strony wspólnie powiadamiają o takim rozwiązaniu, odpowiednio, przewodniczącego zespołu orzekającego lub mediatora. Po takim powiadomieniu postępowanie przed zespołem orzekającym lub mediacja zostają zakończone.

3. Każda Strona podejmuje środki niezbędne do wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie.

4. Nie później niż z upływem uzgodnionego terminu Strona wdrażająca powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich środkach, które podjęła w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Artykuł 31.34

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po dniu, w którym dokonano czynności, do której się odnoszą.

2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, może zostać zmieniony za porozumieniem Stron.

3. Zgodnie z sekcją C zespół orzekający może w dowolnym momencie zaproponować Stronom zmianę dowolnego terminu, o którym mowa w niniejszym rozdziale, podając uzasadnienie.

Artykuł 31.35

Koszty

1. Każda Strona ponosi swoje koszty wynikające z udziału w postępowaniu przed zespołem orzekającym lub postępowaniu mediacyjnym.

2. Strony wspólnie ponoszą koszty wynikające z kwestii organizacyjnych, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki członków zespołu orzekającego i mediatora, i dzielą je między siebie na równych zasadach. Wynagrodzenie członków zespołu orzekającego ustala się zgodnie z regulaminem wewnętrznym w załączniku 31-A. Wynagrodzenie mediatora ustala się zgodnie z wynagrodzeniem przewidzianym dla przewodniczącego zespołu orzekającego na podstawie regulaminu wewnętrznego w załączniku 31-A.

Artykuł 31.36

Administrowanie procedurą rozstrzygania sporów

1. Każda Strona:

a) wyznacza urząd, który odpowiada za administrowanie procedurami rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału; oraz

b) w terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszej Umowy przekazuje drugiej Stronie na piśmie informacje o lokalizacji tego urzędu i jego dane kontaktowe.

2. Każda Strona odpowiada za funkcjonowanie i ponosi koszty wyznaczonego przez siebie urzędu.

3. Niezależnie od ust. 1 Strony mogą wspólnie uzgodnić powierzenie organowi zewnętrznemu wsparcia w wykonywaniu niektórych zadań administracyjnych dotyczących procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału.

Artykuł 31.37

Prawa prywatne

Strona nie może ustanowić w swoim prawie wewnętrznym prawa do wniesienia skargi przeciwko drugiej Stronie z powodu niezgodności środka drugiej Strony z niniejszą Umową.

Artykuł 31.38

Zmiany załączników

Wspólna Rada może zmienić załączniki 31-A i 31-B.

ROZDZIAŁ 32

WYJĄTKI

Artykuł 32.1

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Art. XX GATT 1994 wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi włącza się do niniejszej Umowy i stanowi jej część, oraz jest stosowany, odpowiednio, do rozdziału 2 (Handel towarami), rozdziału 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia), rozdziału 4 (Ułatwienia celne i handlowe), rozdziału 6 (Środki sanitarne i fitosanitarne), rozdziału 8 (Uznanie prawa Stron do wprowadzenia regulacji dotyczących sektora energetycznego), 9 (Bariery techniczne w handlu), rozdziału 22 (Przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczeni monopoliści), rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja B (Liberalizacja inwestycji) oraz rozdziału 30 (Surowce).

2. Strony podzielają pogląd, że:

a) środki, o których mowa w art. XX lit. b) GATT 1994, obejmują środki ochrony środowiska ([163]) niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin; oraz

b) art. XX lit. g) GATT 1994 stosuje się do środków służących zachowaniu wyczerpywalnych żywych i nieożywionych zasobów naturalnych.

3. Jeżeli Strona zamierza wprowadzić środki zgodnie z art. XX lit. i) lub j) GATT 1994, zapewnia drugiej Stronie:

a) wszystkie istotne informacje; oraz

b) na wniosek, stosowną możliwość przeprowadzenia konsultacji w odniesieniu do wszelkich spraw związanych z takim środkiem w celu znalezienia obustronnie akceptowalnego rozwiązania.

Strony mogą uzgodnić środki niezbędne do rozwiązania spraw będących przedmiotem konsultacji, o których mowa w lit. b) niniejszego ustępu.

([163]) Strony uznają prawo do powoływania się na art. XX lit. b) GATT 1994 w odniesieniu do środków wprowadzonych zgodnie z wielostronnymi umowami środowiskowymi, których są stronami.

W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagające natychmiastowego działania uniemożliwiają wcześniejsze przekazanie informacji lub przeprowadzenie konsultacji, Strona zamierzająca wprowadzić środki może bezzwłocznie zastosować środki niezbędne do zaradzenia sytuacji, o czym bezzwłocznie informuje drugą Stronę.

4. Art. XIV lit. a), b) i c) GATS włącza się do niniejszej Umowy i stanowią jej część oraz są stosowane odpowiednio do rozdziałów: 11 (Transgraniczny handel usługami), 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową), 13 (Regulacje krajowe), 14 (Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych), 16 (Usługi telekomunikacyjne), 17 (Usługi międzynarodowego transportu morskiego), 18 (Usługi finansowe), 19 (Handel cyfrowy), 22 (Przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczeni monopoliści) oraz do rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja B (Liberalizacja inwestycji).

5. Strony podzielają pogląd, że środki, o których mowa w art. XIV lit. b) GATS, obejmują środki ochrony środowiska ([164]) niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin.

6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że część IV art. 2.8 (Wyjątek spowodowany względami bezpieczeństwa) niniejszej Umowy uznaje się za postanowienie niniejszej części.

Artykuł 32.2

Podatki

1. Do celów niniejszego artykułu:

a) „rezydencja" oznacza rezydencję podatkową; oraz

b) „konwencja podatkowa" oznacza konwencję w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub inną umowę międzynarodową lub inne porozumienie międzynarodowe dotyczące całkowicie lub głównie opodatkowania, której każda Strona jest stroną.

2. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie ma wpływu na prawa i obowiązki Strony wynikające z jakiejkolwiek konwencji podatkowej. W przypadku niezgodności między niniejszą Umową a konwencją podatkową, pierwszeństwo ma konwencja podatkowa w zakresie, w jakim dotyczy ona tej niezgodności.

3. Art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), art. 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), art. 18.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) oraz art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi) ust. 4 nie stosuje się do korzyści przyznanych przez Stronę na podstawie konwencji podatkowej.

4. Pod warunkiem, że środków takich nie stosuje się w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między Stronami, jeżeli na ich terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie w handlu i inwestycjach, żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako uniemożliwiające przyjęcie, utrzymanie lub egzekwowanie przez Stronę środków mających na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich, które:

a) wprowadzają rozróżnienie między podatnikami, którzy nie są w takiej samej sytuacji, w szczególności pod względem miejsca zamieszkania lub miejsca inwestowania kapitału; lub

([164]) Strony uznają prawo do powoływania się na art. XIV lit. b) GATS w odniesieniu do środków wprowadzonych zgodnie z wielostronnymi umowami środowiskowymi, których są stronami.

b) mają na celu zapobieganie unikaniu zobowiązań podatkowych lub uchylaniu się od zobowiązań podatkowych zgodnie z postanowieniami konwencji podatkowych lub krajowego prawodawstwa podatkowego.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że fakt, iż środek podatkowy stanowi znaczącą zmianę istniejącego środka podatkowego, staje się skuteczny natychmiast po ogłoszeniu, zawiera wyjaśnienia dotyczące zamierzonego zastosowania istniejącego środka podatkowego lub ma nieoczekiwany wpływ na inwestora lub inwestycję objętą niniejszą Umową, nie stanowi sam w sobie naruszenia art. 10.15 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową).

6. Jeżeli inwestor złoży wniosek o konsultacje zgodnie z art. 10.22 (Konsultacje), twierdząc, że środek podatkowy narusza obowiązek wynikający z art. 10.7 (Traktowanie narodowe) ust. 2 lub z art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) ust. 2 lub z rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja C (Ochrona inwestycji), pozwany może przekazać sprawę do konsultacji i wspólnego ustalenia przez Strony, czy:

a) środek stanowi środek podatkowy;

b) środek, jeżeli zostanie uznany za środek podatkowy, narusza obowiązek wynikający z art. 10.7 (Traktowanie narodowe) ust. 2 lub z art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) ust. 2 lub z rozdziału 10 (Inwestycje) sekcja C (Ochrona inwestycji); lub

c) istnieje niespójność między obowiązkami wynikającymi z niniejszej Umowy, które miały zostać naruszone, a obowiązkami wynikającymi z konwencji podatkowej.

7. Przekazanie na podstawie ust. 6 nie może nastąpić później niż w terminie, który Trybunał wyznaczy pozwanemu na przedstawienie stanowiska lub odpowiedzi na skargę. Jeżeli pozwany dokona takiego przekazania, terminy lub postępowania określone w rozdziale 10 (Inwestycje) sekcja D (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych) ulegają zawieszeniu. Jeżeli w terminie 180 dni od przekazania sprawy Strony nie dojdą do porozumienia w sprawie rozpatrzenia sprawy lub nie dokonają wspólnego ustalenia, zawieszenie terminów lub postępowania ustaje, a inwestor może kontynuować postępowanie w sprawie skargi.

8. Wspólne ustalenie Stron dokonane na podstawie ust. 6 jest wiążące dla Trybunału.

9. Każda Strona zapewnia, aby w skład jej delegacji na konsultacje, które mają zostać przeprowadzone na podstawie ust. 6, wchodziły osoby posiadające odpowiednią wiedzę fachową na temat spraw objętych niniejszym artykułem, w tym przedstawiciele właściwych organów podatkowych ([165]) każdej Strony.

Artykuł 32.3

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłyby uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych.

2. Ujawnianie informacji w trakcie postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy regulują postanowienia zawarte w odpowiednich rozdziałach.

([165]) W przypadku Meksyku „przedstawiciele właściwych organów podatkowych" oznaczają urzędników Ministerstwa Finansów i Kredytu Publicznego.

3. W przypadku gdy Strona przedkłada drugiej Stronie na podstawie niniejszej Umowy informacje, które są uważane za poufne zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony przedkładającej informacje, w tym za pośrednictwem organów ustanowionych na podstawie niniejszej Umowy, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, o ile Strona przedkładająca informacje nie zgodzi się na nic innego.

Artykuł 32.4

Zwolnienia WTO

Jeżeli prawo lub obowiązek ustanowione w postanowieniu niniejszej części niniejszej Umowy stanowi powielenie prawa lub obowiązku zawartego w Porozumieniu WTO, wszelkie środki wprowadzone zgodnie z decyzją o zwolnieniu przyjętą na podstawie art. IX ust. 3 i 4 Porozumienia WTO uznaje się za zgodne z postanowieniem niniejszej Umowy.

CZĘŚĆ IV ([166])

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 1

RAMY INSTYTUCJONALNE

Artykuł 1.1

Szczyt

1. Najwyższy szczebel dialogu politycznego i merytorycznego między Stronami ma miejsce na poziomie szczytu. Szczyty odbywają się co dwa lata lub za porozumieniem.

2. Szczyty zapewniają ogólne wytyczne na potrzeby partnerstwa strategicznego między Stronami i wykonywania niniejszej Umowy oraz stanowią forum do przedyskutowania wszelkich dwustronnych, regionalnych, międzyregionalnych lub międzynarodowych spraw leżących we wspólnym interesie.

Artykuł 1.2

Wspólna Rada

1. Niniejszym ustanawia się Wspólną Radę. Wspólna Rada:

a) nadzoruje realizację celów niniejszej Umowy;

b) nadzoruje funkcjonowanie i wykonywanie niniejszej Umowy;

c) rozpatruje wszelkie sprawy wynikłe w ramach niniejszej Umowy; oraz

d) zajmuje się wszelkimi innymi kwestiami dwustronnymi lub międzynarodowymi leżącymi we wspólnym interesie.

2. Wspólna Rada zbiera się w regularnych odstępach czasu, co dwa lata lub za porozumieniem.

([166]) W przypadku gdy postanowienie niniejszej części zawiera odesłanie do innego postanowienia niniejszej Umowy, należy je rozumieć jako odesłanie do innego postanowienia niniejszej części, o ile wyraźnie nie wskazano inaczej.

3. Wspólna Rada składa się z przedstawicieli Stron na szczeblu ministerialnym, zgodnie z odpowiednimi ustaleniami wewnętrznymi Stron, i z uwzględnieniem konkretnych spraw, które mają być rozpatrywane na danym posiedzeniu. Wspólna Rada zbiera się za porozumieniem Stron we wszelkich niezbędnych składach.

4. Wspólna Rada ustanawia swój własny regulamin wewnętrzny oraz regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.

5. Wspólnej Radzie przewodniczą na zmianę przedstawiciel Unii Europejskiej i przedstawiciel Meksyku, zgodnie z postanowieniami określonymi w jej regulaminie wewnętrznym.

6. Wspólna Rada jest uprawniona do podejmowania decyzji i wydawania zaleceń, stosownie do przypadku, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. Wspólna Rada jest również uprawniona do podejmowania decyzji i wydawania zaleceń w inny sposób wspólnie uzgodnionych przez Strony, w zakresie objętym częściami I, II i IV niniejszej Umowy. Decyzje są wiążące dla Stron, które podejmują wszelkie środki niezbędne do ich wykonania.

7. Wspólna Rada jest uprawniona do wprowadzenia zmian do niniejszej Umowy, jeżeli jest to przewidziane zgodnie z art. 2.4 (Zmiany) ust. 2.

8. Wspólna Rada przyjmuje decyzje i wydaje zalecenia w drodze porozumienia między Stronami zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym po zakończeniu odpowiednich procedur wewnętrznych Stron niezbędnych do przyjęcia tych decyzji i wydania tych zaleceń. Decyzje są wiążące dla Stron, które podejmują wszelkie środki niezbędne do ich wykonania.

9. Wspólna Rada może przekazać Wspólnemu Komitetowi dowolne ze swoich zadań, w tym uprawnienia do podejmowania wiążących decyzji.

Artykuł 1.3

Wspólny Komitet

1. Niniejszym ustanawia się Wspólny Komitet. Wspólny Komitet wspiera Wspólną Radę w wykonywaniu jej zadań.

2. Wspólny Komitet jest odpowiedzialny za ogólne wykonywanie niniejszej Umowy, w tym za określenie i nadzorowanie dialogów sektorowych.

3. Wspólny Komitet przygotowuje posiedzenia Wspólnej Rady.

4. Wspólny Komitet składa się z przedstawicieli Stron na szczeblu urzędników wyższego szczebla lub innych osób wyznaczonych przez Strony, z uwzględnieniem konkretnych spraw, które mają być rozpatrywane na danym posiedzeniu.

5. Wspólny Komitet odbywa posiedzenia w szczególnym składzie w celu rozstrzygania wszystkich spraw dotyczących części III niniejszej Umowy. Gdy Wspólny Komitet zajmuje się którąkolwiek z tych spraw, w jego skład wchodzą przedstawiciele Stron odpowiedzialni za sprawy handlu i inwestycji, jak przewidziano w części III art. 1.8 (Zadania szczególne Wspólnego Komitetu) niniejszej Umowy.

6. Wspólnemu Komitetowi współprzewodniczą przedstawiciel Unii Europejskiej i przedstawiciel Meksyku.

7. Wspólny Komitet zbiera się za porozumieniem, naprzemiennie w Brukseli i w mieście Meksyk, a termin i porządek dzienny są uzgadniane z wyprzedzeniem przez Strony. Dodatkowe posiedzenia mogą zostać zwołane za porozumieniem Stron na wniosek Strony. Posiedzenia mogą się również odbywać przy użyciu dowolnych środków technologicznych dostępnych Stronom.

8. Wspólny Komitet jest uprawniony do przyjmowania decyzji i wydawania zaleceń w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie lub w dziedzinach, w których Wspólna Rada przekazała mu uprawnienia. Decyzje i zalecenia są przyjmowane w drodze porozumienia Stron zgodnie z jego regulaminem wewnętrznym po zakończeniu odpowiednich procedur wewnętrznych Stron niezbędnych do przyjęcia tych decyzji i wydania tych zaleceń. Decyzje są wiążące dla Stron, które podejmują wszelkie środki niezbędne do ich wykonania.

Artykuł 1.4

Podkomitety i inne gremia

1. Wspólny Komitet może ustanowić podkomitety lub inne gremia, w miarę potrzeby i w trybie *ad hoc*, aby wspierały go w wykonywaniu jego zadań lub zajęły się konkretnymi działaniami lub tematami. Wspólny Komitet może zmienić zadania powierzone dowolnemu podkomitetowi lub innym gremiom utworzonym do tych celów lub rozwiązać taki podkomitet lub gremium.

2. Wspólny Komitet przyjmuje regulamin wewnętrzny, w którym ustala się skład, obowiązki i funkcjonowanie podkomitetów i innych gremiów.

3. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej lub o ile Strony nie uzgodniły inaczej, podkomitety i inne gremia zbierają się w miarę potrzeb lub na wniosek którejkolwiek Strony lub Wspólnego Komitetu. Posiedzenia odbywają się z osobistym udziałem członków lub przy użyciu dowolnych środków technologicznych dostępnych Stronom. Posiedzenia z osobistym udziałem członków odbywają się na przemian w Brukseli lub w mieście Meksyk.

4. Podkomitetom i innym gremiom współprzewodniczą przedstawiciel Unii Europejskiej i przedstawiciel Meksyku.

5. Podkomitety i inne gremia składają sprawozdania ze swoich działań Wspólnemu Komitetowi.

6. Ustanowienie podkomitetu lub innego gremium nie stanowi przeszkody dla skierowania przez Stronę dowolnej sprawy bezpośrednio do Wspólnego Komitetu.

7. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w celu koordynowania i nadzorowania realizacji działań w zakresie współpracy w obszarach, o których mowa w części II niniejszej Umowy. Podkomitet ds. Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej wspiera on Komitet w wykonywaniu jego zadań dotyczących tych spraw.

8. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach do celów art. 23 Protokołu w sprawie zapobiegania i zwalczania korupcji.

9. Oprócz postanowień niniejszego artykułu działanie podkomitetów i innych gremiów ustanowionych na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) części III niniejszej Umowy jest regulowane przez część III niniejszej Umowy, a podkomitety te składają sprawozdania Wspólnemu Komitetowi podczas jego posiedzeń w składzie rozstrzygającym sprawy dotyczące handlu.

Artykuł 1.5

Wspólna Komisja Parlamentarna

1. Niniejszym ustanawia się Wspólną Komisję Parlamentarną. Wspólna Komisja Parlamentarna stanowi forum spotkań i wymiany poglądów oraz wspierania zacieśniania stosunków.

2. Wspólna Komisja Parlamentarna składa się z posłów do Parlamentu Europejskiego i członków Kongresu Meksyku.

3. Wspólnej Komisji Parlamentarnej współprzewodniczą przedstawiciel Parlamentu Europejskiego i przedstawiciel Kongresu Meksyku.

4. Wspólna Komisja Parlamentarna zbiera się w określonych przez siebie odstępach czasu, na przemian w Brukseli i w mieście Meksyk.

5. Wspólna Komisja Parlamentarna może ustanowić własny regulamin wewnętrzny.

6. Wspólna Komisja Parlamentarna jest informowana o decyzjach i zaleceniach Wspólnej Rady lub – w przypadku przekazania uprawnień –Wspólnego Komitetu. Wspólna Komisja Parlamentarna może zażądać odpowiednich informacji w sprawach mających znaczenie dla niniejszej Umowy.

7. Wspólna Komisja Parlamentarna może wydawać zalecenia dla Wspólnej Rady.

Artykuł 1.6

Stosunki ze społeczeństwem obywatelskim

Strony konsultują się ze społeczeństwem obywatelskim w sprawach mających znaczenie dla niniejszej Umowy, w szczególności w ramach współpracy z wewnętrznymi grupami doradczymi i Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, o których mowa w odpowiednio art. 1.7 i 1.8.

Artykuł 1.7

Wewnętrzne grupy doradcze

1. Każda Strona powołuje co najmniej jedną wewnętrzną grupę doradczą w terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Wewnętrzna grupa doradcza doradza danej Stronie w sprawach wchodzących w zakres niniejszej Umowy. W przypadku powołania kilku wewnętrznych grup doradczych każdą częścią niniejszej Umowy zajmuje się nie więcej niż jedna wewnętrzna grupa doradcza.

3. W przypadku powołania kilku wewnętrznych grup doradczych każda z nich może mieć różnych członków, musi jednak stanowić zrównoważony zbiór przedstawicieli niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, organizacji przedsiębiorców i związków zawodowych, zajmujących się sprawami gospodarczymi, zrównoważonego rozwoju, społecznymi, praw człowieka, ochrony środowiska i innymi sprawami.

4. Posiedzenia wewnętrznej grupy doradczej mogą odbywać się w różnych składach w celu omawiania spraw mających znaczenie dla poszczególnych części niniejszej Umowy.

5. Każda Strona organizuje co najmniej raz w roku posiedzenie ze swoją wewnętrzną grupą doradczą lub wewnętrznymi grupami doradczymi. Każda Strona bierze pod uwagę opinie lub zalecenia dotyczące spraw mających znaczenie dla niniejszej Umowy przedłożone przez jej wewnętrzną grupę doradczą lub wewnętrzne grupy doradcze.

6. W celu zwiększania świadomości społecznej na temat wewnętrznych grup doradczych każda Strona publikuje wykaz organizacji uczestniczących w jej wewnętrznej grupie doradczej lub wewnętrznych grupach doradczych, a także informacje dotyczące punktu kontaktowego dla każdej z tych grup.

7. Strony zachęcają do podejmowania współpracy między swoimi wewnętrznymi grupami doradczymi.

Artykuł 1.8

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego

1. Strony wspierają zorganizowanie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego z udziałem przedstawicieli Stron służącego do prowadzenia dialogu publicznego na temat spraw mających znaczenie dla niniejszej Umowy.

2. Posiedzenia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego organizowane są w połączeniu z posiedzeniami Wspólnego Komitetu, w tym również wtedy, gdy Wspólny Komitet odbywa posiedzenie w składzie rozstrzygającym sprawy dotyczące handlu. Strony mogą również wspierać uczestnictwo w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego za pomocą środków technicznych.

3. Udział w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego otwarty jest dla niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego mających siedzibę na terytorium Stron, w tym członków każdej wewnętrznej grupy doradczej, o których mowa w art. 1.7. Strony wspierają zrównoważoną reprezentację przedstawicieli niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, organizacji przedsiębiorców i związków zawodowych, zajmujących się sprawami gospodarczymi, zrównoważonego rozwoju, społecznymi, praw człowieka, ochrony środowiska i innymi sprawami.

4. Przedstawiciele Stron uczestniczący w pracach Wspólnego Komitetu mogą, w stosownych przypadkach, brać udział w sesji posiedzenia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego w celu przedstawienia informacji na temat funkcjonowania niniejszej Umowy i nawiązania dialogu w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

Sesji tej przewodniczą, stosownie do przypadku, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu lub ich przedstawiciele. Każda Strona publikuje oficjalne oświadczenia, które wygłosiła na Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

ROZDZIAŁ 2

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 2.1

Definicja Stron

Do celów niniejszej Umowy:

a) „Strona” oznacza Unię Europejską lub jej państwa członkowskie lub Unię Europejską i jej państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi obszarami kompetencji (zwane dalej „Stroną UE”) lub Meksyk;

b) „Strony” oznaczają, z jednej strony, Stronę UE, a z drugiej strony, Meksyk.

Artykuł 2.2

Terytorialny zakres stosowania

1. O ile nie postanowiono inaczej, niniejszą Umowę stosuje się, w przypadku Unii Europejskiej, do terytoriów, na których stosuje się TUE i TFUE, na warunkach określonych w tych Traktatach. Postanowienia odnoszące się do traktowania taryfowego towarów, reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia stosuje się również do części obszaru celnego Unii Europejskiej nieobjętych zakresem zdania pierwszego niniejszego ustępu. Pojęcie „terytorium" w rozdziale 4 (Ułatwienia celne i handlowe) i art. 2.7 (Towary ponownie wprowadzone po ich naprawie lub modyfikacji), 2.13 (Odprawa czasowa towarów) i 25.66 (Środki kontroli granicznej dotyczące praw własności intelektualnej) części III niniejszej Umowy należy rozumieć, w odniesieniu do Strony UE, jako odnoszące się do obszaru celnego Unii Europejskiej. Obszar celny Unii Europejskiej oznacza terytorium określone w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ([167]).

2. O ile nie postanowiono inaczej, niniejszą Umowę stosuje się, w odniesieniu do Meksyku, do terytorium lądowego, przestrzeni powietrznej, wód wewnętrznych, morza terytorialnego i obszarów poza morzem terytorialnym Meksyku, w obrębie których Meksyk może wykonywać suwerenne prawa i sprawować jurysdykcję, określone przez jego prawo wewnętrzne, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza.

Artykuł 2.3

Wykonywanie obowiązków

1. Każda Strona jest odpowiedzialna za przestrzeganie postanowień niniejszej Umowy. W tym celu każda Strona podejmuje wszelkie działania ogólne i szczególne niezbędne do wykonania jej obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Strona uzna, że druga Strona nie wykonała któregokolwiek z obowiązków określonych w części III niniejszej Umowy, stosuje się szczególne mechanizmy przewidziane w tej części niniejszej Umowy.

3. Jeżeli Strona uzna, że druga Strona nie wykonała któregokolwiek z obowiązków opisanych w części I art. 2 i części II art. 1.4 jako zasadnicze elementy, może podjąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki" mogą obejmować zawieszenie niniejszej Umowy, w całości lub w części.

4. Jeżeli Strona uzna, że druga Strona nie wykonała któregokolwiek obowiązku wynikającego z niniejszej Umowy, z wyjątkiem obowiązków wchodzących w zakres w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, powiadamia o tym drugą Stronę i przekazuje wszelkie istotne informacje. Strony przeprowadzają konsultacje pod auspicjami Wspólnej Rady w celu znalezienia obustronnie akceptowalnego rozwiązania. W przypadku gdy Wspólna Rada nie jest w stanie wypracować obustronnie akceptowalnego rozwiązania, Strona powiadamiająca może podjąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki" mogą obejmować zawieszenie tylko części I, II i IV niniejszej Umowy.

5. „Odpowiednie środki", o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, podejmuje się z pełnym poszanowaniem prawa międzynarodowego oraz proporcjonalnie do niewykonania obowiązków wynikających z niniejszej Umowy. W pierwszej kolejności podejmuje się środki w najmniejszym stopniu zakłócające funkcjonowanie niniejszej Umowy. Uznaje się, że zawieszenie obowiązywania niniejszej Umowy w całości lub w części stanowiłoby środek stosowany w ostateczności.

([167]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1).

Artykuł 2.4

Zmiany

1. Niniejsza Umowa może zostać zmieniona w drodze pisemnego porozumienia między Stronami. Zmiany wchodzą w życie w dniu uzgodnionym przez Strony oraz po spełnieniu ich odpowiednich wymogów prawnych i zakończeniu odpowiednich procedur.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejsza Umowa może zostać zmieniona w przypadkach określonych w niniejszej Umowie decyzją Wspólnej Rady lub Wspólnego Komitetu dotyczącą zmiany postanowień niniejszej Umowy lub załączników do niej.

Artykuł 2.5

Wejście w życie i tymczasowe stosowanie

1. Strony zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie z procedurami wewnętrznymi Stron.

2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym obie Strony powiadomią się o zakończeniu swoich procedur wewnętrznych, o których mowa w ust.1.

3. Niezależnie od ust. 2 i do czasu wejścia w życie niniejszej Umowy Unia Europejska i Meksyk mogą tymczasowo stosować niniejszą Umowę, w całości lub w części, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi.

4. Tymczasowe stosowanie rozpoczyna się pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu ostatniego z następujących powiadomień:

a) powiadomienia, w którym Unia Europejska powiadamia Meksyk o zakończeniu swoich niezbędnych procedur wewnętrznych, wskazując te części niniejszej Umowy, które mają być tymczasowo stosowane; oraz

b) powiadomienia, w którym Meksyk powiadamia Unię Europejską o zakończeniu swoich niezbędnych procedur wewnętrznych.

5. W okresie tymczasowego stosowania nadal stosuje się postanowienia Umowy o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony, podpisanej w Brukseli w dniu 8 grudnia 1997 r., w zakresie, w jakim nie są one objęte tymczasowym stosowaniem niniejszej Umowy.

6. Unia Europejska lub Meksyk mogą powiadomić drugą Stronę na piśmie o zamiarze wypowiedzenia tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne z pierwszym dniem drugiego miesiąca następującego po takim powiadomieniu.

7. Jeżeli niniejsza Umowa lub określone jej postanowienia są stosowane tymczasowo na podstawie ust. 4, Strony rozumieją pojęcie „dzień wejścia w życie niniejszej Umowy" jako dzień rozpoczęcia jej tymczasowego stosowania. Wspólna Rada i inne gremia ustanowione na mocy niniejszej Umowy mogą wykonywać swoje zadania podczas tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Wszelkie decyzje lub zalecenia przyjęte w ramach wykonywania ich zadań tracą moc w przypadku wypowiedzenia tymczasowego stosowania niniejszej Umowy na podstawie ust. 6.

8. Powiadomienia dokonane zgodnie z niniejszym artykułem wysyła się, w przypadku Strony UE, do Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej, a w przypadku Meksyku – do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Meksyku.

Artykuł 2.6

Związek z innymi umowami

1. Umowa o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony, podpisana w Brukseli w dniu 8 grudnia 1997 r., w tym wszelkie późniejsze decyzje organów instytucjonalnych powołanych na mocy tej Umowy, z wyjątkiem decyzji nr 5/2004 Wspólnej Rady UE–Meksyk ([168]), przestaje obowiązywać i zostaje zastąpiona niniejszą Umową.

2. Umowa przejściowa w sprawie handlu między UE a Meksykiem przestaje obowiązywać i zostaje zastąpiona niniejszą Umową z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.

3. Odesłania do umów, o których mowa w ust. 1 i 2, w innych umowach zawartych między Stronami rozumie się jako odesłania do niniejszej Umowy.

4. Strony mogą uzupełnić niniejszą Umowę poprzez zawarcie umów szczególnych w którymkolwiek z obszarów współpracy objętych zakresem niniejszej Umowy. Takie umowy szczególne stanowią integralną część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz podlegają wspólnym ramom instytucjonalnym ustanowionym na podstawie niniejszej Umowy.

5. Istniejące umowy dotyczące szczególnych obszarów współpracy objętych zakresem niniejszej Umowy uznaje się za integralną część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową i umowy te podlegają wspólnym ramom instytucjonalnym ustanowionym na podstawie niniejszej Umowy.

6. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy wszelkie decyzje przyjęte przez Radę ds. Handlu ustanowioną na podstawie Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem uznaje się za przyjęte przez Wspólną Radę ustanowioną w art. 1.2. Wszelkie decyzje przyjęte przez Komitet ds. Handlu ustanowiony na podstawie Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem uznaje się za przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony w art. 1.3.

7. Niezależnie od ust. 2 niniejszego artykułu:

a) środki tymczasowe przyjęte zgodnie z art. 2.24 (Certyfikacja produktów sektora wina i napojów spirytusowych) ust. 7 i art. 20.4 (Tymczasowe środki ochronne) Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;

b) dwustronne środki ochronne przyjęte zgodnie z rozdziałem 5 (Środki ochrony handlu) sekcja C (Dwustronne środki ochronne) Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;

c) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy procedury rozstrzygania sporów, które zostały wszczęte na podstawie art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego) Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem, uznaje się za procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej Umowy i pozostają one w toku do czasu ich zakończenia; oraz

d) wiążący wynik procedury rozstrzygania sporów wszczętej na podstawie art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego) Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem pozostaje wiążący dla Stron po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

([168]) Decyzja nr 5/2004 Wspólnej Rady UE–Meksyk z dnia 15 grudnia 2004 r. przyjmująca zgodnie z art. 17 ust. 3 decyzji nr 2/2000 załącznik do wymienionej decyzji w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych (Dz.U. UE L 66 z 12.3.2005, s. 15.

8. Strony nie mogą wszczynać na podstawie niniejszej Umowy postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu w sprawach, które stanowiły przedmiot sprawozdania końcowego zespołu orzekającego zgodnie z rozdziałem 31 (Rozstrzyganie sporów) Umowy przejściowej w sprawie handlu między UE a Meksykiem.

9. Okresy przejściowe, które zgodnie z Umową przejściową w sprawie handlu między UE a Meksykiem upłynęły już w całości lub w części, uwzględnia się przy obliczaniu okresów przejściowych przewidzianych w równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy. Takie okresy przejściowe na podstawie niniejszej Umowy oblicza się począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 2.7

Załączniki, protokoły i wspólne deklaracje

1. Załączniki, w tym dodatki do nich, protokoły, uwagi oraz wspólne deklaracje do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

2. Każdy z załączników do niniejszej Umowy, w tym dodatki do niego, oznaczony kodem rozpoczynającym się cyfrą arabską, stanowi integralną część odpowiedniego rozdziału części III niniejszej Umowy oznaczonego tą samą cyfrą arabską, w którym to rozdziale występuje odesłanie do tego konkretnego załącznika.

3. Oznaczone cyframi rzymskimi załączniki I–VII do niniejszej Umowy, w tym dodatki do nich, stanowią integralną część części III rozdział 10–19 niniejszej Umowy. O ile nie postanowiono inaczej, definicje określone w rozdziałach 10–19 stosuje się również do tych załączników.

Artykuł 2.8

Wyjątek spowodowany względami bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako:

a) wymagające od Strony dostarczenia lub udostępnienia informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa;

b) uniemożliwiające Stronie podejmowanie działań uznanych przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:

   (i) związanych z produkcją broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlem nimi, oraz związanych z tego rodzaju handlem i transakcjami obejmującymi inne towary i materiały, prowadzonych bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrywania obiektu wojskowego;

   (ii) odnoszących się do świadczenia usług i dostarczania technologii oraz do działalności gospodarczej prowadzonej bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrywania obiektu wojskowego;

   (iii) odnoszących się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania;

   (iv) podjętych w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub

c) uniemożliwiające Stronie podjęcie działania w celu wywiązania się z zobowiązań międzynarodowych wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych na potrzeby utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

Artykuł 2.9

Przystąpienie nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej

1. Unia Europejska bezzwłocznie powiadamia Meksyk o każdym wniosku o przystąpienie państwa trzeciego do Unii Europejskiej.

2. Unia Europejska powiadamia Meksyk o wejściu w życie każdego traktatu dotyczącego przystąpienia państwa trzeciego do Unii Europejskiej (zwanego dalej „traktatem o przystąpieniu").

3. W trakcie negocjacji między Unią Europejską a kandydującym państwem trzecim Unia Europejska:

a) przekazuje, na wniosek Meksyku i w możliwym zakresie, wszelkie informacje dotyczące spraw objętych niniejszą Umową; oraz

b) uwzględnia wszelkie uwagi zgłoszone przez Meksyk w odniesieniu do spraw objętych niniejszą Umową.

4. Nowe państwo członkowskie Unii Europejskiej przystępuje do niniejszej Umowy zgodnie z warunkami określonymi przez Wspólną Radę. Przystąpienie do niniejszej Umowy staje się skuteczne z dniem przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej. Wspólna Rada zmienia w drodze decyzji niniejszą Umowę i tym samym określa warunki przystąpienia do niej.

5. Niezależnie od ust. 4, w odniesieniu do części III niniejszej Umowy, Wspólny Komitet obradujący w składzie rozstrzygającym sprawy dotyczące handlu:

a) rozważa z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem przystąpienia do Unii Europejskiej państwa trzeciego skutki takiego przystąpienia dla niniejszej Umowy; oraz

b) przed wejściem w życie przystąpienia państwa trzeciego do Unii Europejskiej uwzględnia skutki takiego przystąpienia dla niniejszej Umowy i uzgadnia wszelkie niezbędne zmiany, dostosowania lub środki przejściowe dotyczące części III niniejszej Umowy, aby od dnia przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej umożliwić Stronom stosowanie tej części niniejszej Umowy w możliwym zakresie.

6. Decyzje Wspólnej Rady i Wspólnego Komitetu, o których mowa w niniejszym artykule, przyjmowane są zgodnie z art. 1.2 (Wspólna Rada).

Artykuł 2.10

Przyszłe przystąpienia do niniejszej Umowy

Niniejsza Umowa jest otwarta na przystąpienie dowolnego państwa, które jest gotowe do wykonywania obowiązków określonych w niniejszej Umowie, z zastrzeżeniem warunków, jakie mogą zostać uzgodnione między tym państwem a Stronami, oraz po zatwierdzeniu zgodnie z obowiązującymi procedurami prawnymi każdej Strony i państwa przystępującego.

Artykuł 2.11

Prawa prywatne

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być rozumiane jako przyznające osobom prawa lub nakładające na nie obowiązki inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie prawa międzynarodowego publicznego, ani – bez uszczerbku dla ustawodawstwa krajowego Meksyku – jako dopuszczające bezpośrednie powoływanie się na niniejszą Umowę w wewnętrznych systemach prawnych Stron.

Artykuł 2.12

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne.

Artykuł 2.13

Okres obowiązywania i wypowiedzenie

1. Niniejsza Umowa obowiązuje przez czas nieokreślony.

2. Strona UE lub Meksyk mogą powiadomić na piśmie drugą Stronę o zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne sześć miesięcy od dnia otrzymania tego powiadomienia.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

Съставено в Мексико на двадесет и втори май две хиляди двадесет и шеста година.

Hecho en Ciudad de México, el veintidós de mayo de dos mil veintiséis.

V Mexico City dne dvacátého druhého května roku dva tisíce dvacet šest.

Udfærdiget i Mexico City den toogtyvende maj to tusind og seksogtyve.

Geschehen zu Mexiko-Stadt am zweiundzwanzigsten Mai zweitausendsechsundzwanzig.

Maikuu kahekümne teisel päeval kahe tuhande kahekümne kuuendal aastal Mexico Citys.

Έγινε στην Πόλη του Μεξικού, στις είκοσι δύο Μαΐου δύο χιλιάδες είκοσι έξι.

Done at Mexico City on the twenty-second day of May in the year two thousand and twenty six.

Fait à Mexico, le vingt-deux mai deux mille vingt-six.

Arna dhéanamh i gCathair Mheicsiceo, an dóú lá is fiche de Bhealtaine sa bhliain dhá mhíle fiche a sé.

Sastavljeno u Méxicu dvadeset drugog svibnja godine dvije tisuće dvadeset šeste.

Fatto a Città del Messico, addì ventidue maggio duemilaventisei.

Mehiko, divi tūkstoši divdesmit sestā gada divdesmit otrajā maijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt šeštų metų gegužės dvidešimt antrą dieną Meksike.

Kelt Mexikóvárosban, a kétezerhuszonhatodik év május havának huszonkettedik napján.

Magħmul fil-Belt tal-Messiku fit-tnejn u għoxrin jum ta' Mejju fis-sena elfejn u sitta u għoxrin.

Gedaan te Mexico City, tweeëntwintig mei tweeduizend zesentwintig.

Sporządzono w Meksyku dnia dwudziestego drugiego maja roku dwa tysiące dwudziestego szóstego.

Feito na Cidade do México, em vinte e dois de maio de dois mil e vinte e seis.

Întocmit la Ciudad de Mexico la douăzeci și doi mai două mii douăzeci și șase.

V Mexiku dvadsiateho druhého mája dvetisíc dvadsaťšesť.

V Ciudadu de Méxicu, dvaindvajsetega maja dva tisoč šestindvajset.

Tehty Mexicossa kahdentenakymmenentenätoisena päivänä toukokuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkuusi.

Som skedde i Mexico City den tjugoandra maj år tjugohundratjugosex.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

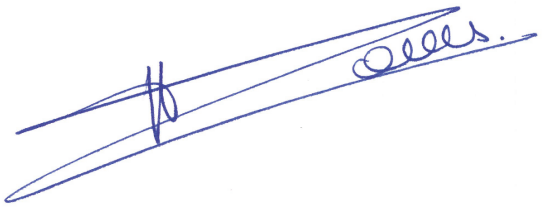

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

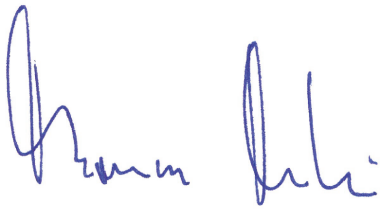

Eesti Vabariigi nimel

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

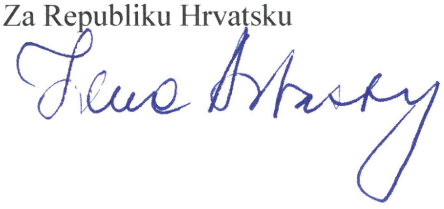

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

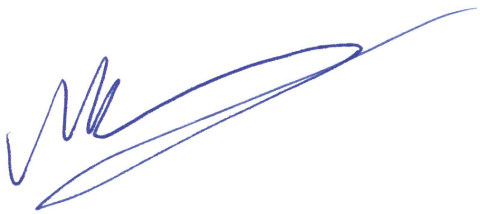

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

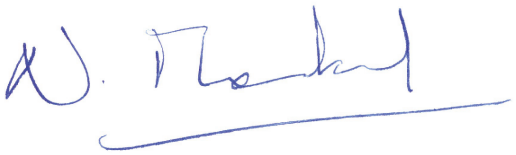

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

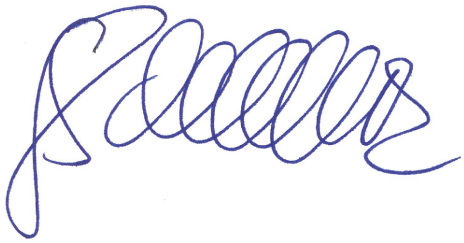

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Por los Estados Unidos Mexicanos

ZAŁĄCZNIK 2-A

HARMONOGRAM ZNOSZENIA CEŁ

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

1. W niniejszym załączniku określono obowiązki każdej Strony w odniesieniu do zniesienia lub obniżenia ceł zgodnie z art. 2.4 (Zniesienie lub obniżenie ceł).

2. Każda Strona znosi lub obniża cła zgodnie z sekcjami A–C niniejszego załącznika oraz:

a) w przypadku Unii Europejskiej – zgodnie z dodatkiem 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i dodatkiem 2-A-3 (Kontyngenty taryfowe Unii Europejskiej); oraz

b) w przypadku Meksyku – zgodnie z dodatkiem 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) i dodatkiem 2-A-4 (Kontyngenty taryfowe Meksyku).

3. Dodatki, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), stanowią integralną część niniejszego załącznika.

4. Niniejszy załącznik opiera się na nomenklaturze Systemu Zharmonizowanego w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2012 r.

5. Do celów niniejszego załącznika „rok pierwszy" oznacza okres rozpoczynający się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy oraz kończący się w dniu 31 grudnia tego samego roku kalendarzowego. Rok drugi rozpoczyna się w dniu 1 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, w którym Umowa weszła w życie, przy czym każde kolejne obniżenie staje się skuteczne z dniem 1 stycznia każdego kolejnego roku.

SEKCJA B

Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł

1. Stawkę podstawową cła i kategorię znoszenia ceł, służące do ustalenia dla danej pozycji taryfowej przejściowej stawki celnej na każdym etapie obniżania, wskazano w odniesieniu do tej pozycji taryfowej w harmonogramach znoszenia ceł każdej Strony, o których mowa w pkt 2 sekcji A.

2. Stawkę podstawową cła służącą ustaleniu przejściowej stawki cła objętej procesem znoszenia ceł dla danej pozycji taryfowej stanowi stawka celna KNU stosowana w dniu 1 stycznia 2016 r. W przypadku pozycji taryfowych oznaczonych gwiazdką (*) w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) mającą zastosowanie stawką podstawową cła jest stawka określona w harmonogramie.

3. Dla towarów pochodzących drugiej Strony zamieszczonych w harmonogramie znoszenia ceł każdej Strony, zastosowanie mają następujące kategorie znoszenia lub obniżania ceł:

a) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „0" w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają całkowicie zniesione, a towary takie stają się wolne od cła z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy;

b) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „3” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w trzech równych rocznych etapach, a towary takie stają się wolne od cła z dniem 1 stycznia roku trzeciego;

c) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „5” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w pięciu równych rocznych etapach, a towary takie stają się wolne od cła z dniem 1 stycznia roku piątego;

d) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „7” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w siedmiu równych rocznych etapach, a towary takie stają się wolne od cła z dniem 1 stycznia roku siódmego;

e) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „10” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w dziesięciu równych rocznych etapach, a towary takie stają się wolne od cła z dniem 1 stycznia roku dziesiątego;

f) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „E” w harmonogramie znoszenia ceł Strony są objęte stawką podstawową cła określoną w harmonogramie każdej Strony;

g) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX7” w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku znosi się w następujący sposób:

Rok	Ad valorem (%)	Składnik specyficzny
1	16,5	Bez cła
2	13,0	Bez cła
3	9,5	Bez cła
4	7,2	Bez cła
5	4,8	Bez cła
6	2,4	Bez cła
7	Bez cła	Bez cła

h) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX10” w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku zostają zniesione w następujących dziesięciu rocznych etapach, począwszy od roku pierwszego, a towary takie stają się wolne od cła z dniem 1 stycznia roku dziesiątego:

Rok	Ad valorem (%)
1	19,0
2	18,0
3	17,0

Rok	Ad valorem (%)
4	16,0
5	15,0
6	12,0
7	9,0
8	6,0
9	3,0
10	Bez cła

i) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX-R1" w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku zostają obniżone o 50 % stawki podstawowej w następujących dziesięciu równych rocznych etapach, począwszy od roku pierwszego, a cło na takie towary będzie wynosić 87,5 % z dniem 1 stycznia roku dziesiątego i w każdym kolejnym roku:

Rok	Ad valorem (%)
1	166,3
2	157,5
3	148,8
4	140,0
5	131,3
6	122,5
7	113,8
8	105,0
9	96,3
10	87,5

j) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX-R2" w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku zostają obniżone o 50 % stawki podstawowej w następujących dziesięciu równych rocznych etapach, począwszy od roku pierwszego, a cło na takie towary będzie wynosić 10 % z dniem 1 stycznia roku dziesiątego i w każdym kolejnym roku:

Rok	Ad valorem (%)
1	19,0
2	18,0
3	17,0
4	16,0
5	15,0
6	14,0
7	13,0
8	12,0
9	11,0
10	10,0

k) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX-R3" w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku zostają obniżone o 40 % stawki podstawowej w następujących dziesięciu równych rocznych etapach, począwszy od roku pierwszego, a cło na takie towary będzie wynosić 43,2 % z dniem 1 stycznia roku dziesiątego i w każdym kolejnym roku:

Rok	Ad valorem (%)
1	69,1
2	66,2
3	63,4
4	60,5
5	57,6

Rok	Ad valorem (%)
6	54,7
7	51,8
8	49,0
9	46,1
10	43,2

l) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „MX-R4" w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku zostają obniżone o 50 % stawki podstawowej w następujących pięciu równych rocznych etapach, począwszy od roku pierwszego, a cło na takie towary będzie wynosić 5 % z dniem 1 stycznia roku piątego i w każdym kolejnym roku:

Rok	Ad valorem (%)
1	9,0
2	8,0
3	7,0
4	6,0
5	5,0

m) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „R-BS" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej wynoszą 75 EUR/tonę z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

4. Jeżeli cła na towar pochodzący zostały przewidziane w którejkolwiek z kategorii znoszenia ceł określonych w ust. 3, wszystkie składniki ceł nałożonych na ten towar, wyrażone w postaci cła *ad valorem* lub cła specyficznego lub w dowolnej ich kombinacji lub proporcjach, zostają obniżone lub zniesione w odpowiednich etapach dla danej kategorii znoszenia ceł.

5. Składnik *ad valorem* cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach taryfowych i oznaczone jako należące do kategorii znoszenia ceł „0/EP" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej zostaje zniesiony z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy. Znoszenie ceł ma zastosowanie wyłącznie do cła *ad valorem*. Cło specyficzne na towary pochodzące uruchamiane w sytuacji, gdy cena importowa spada poniżej ceny wejścia, zostaje utrzymane.

6. Do celów znoszenia ceł zgodnie z art. 2.4 (Zniesienie lub obniżenie ceł) przejściowe stawki cła objęte procesem znoszenia ceł zaokrągla się w dół, przynajmniej do najbliższej dziesiętnej punktu procentowego lub, jeżeli stawka cła jest wyrażona w jednostkach pieniężnych, przynajmniej do najbliższej 0,01 urzędowej jednostki pieniężnej Strony.

SEKCJA C

Ogólne zasady dotyczące kontyngentów taryfowych

1. Cła na towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowych oznaczonych adnotacją „TRQ-XY” w kolumnie „Kategoria znoszenia ceł” w harmonogramie znoszenia ceł Strony podlegają warunkom kontyngentu taryfowego (TRQ) dla konkretnej pozycji taryfowej, zgodnie z dodatkami 2-A-3 (Kontyngenty taryfowe Unii Europejskiej) i 2-A-4 (Kontyngenty taryfowe Meksyku), począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. W odniesieniu do zarządzania pierwszym rokiem każdego kontyngentu taryfowego ustanowionego na mocy niniejszego załącznika, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy pozostaje w roku obowiązywania kontyngentu taryfowego mniej niż 12 miesięcy, każda Strona udostępnia podmiotom wnioskującym o przyznanie kontyngentu, od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, roczną ilość kontyngentu ustaloną zgodnie z niniejszym załącznikiem pomnożoną przez ułamek, którego licznikiem jest liczba całkowita składająca się z liczby dni pozostałych w roku obowiązywania kontyngentu taryfowego od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, a mianownik wynosi 365. Następnie każda Strona udostępnia całkowitą roczną ilość kontyngentu ustaloną zgodnie z niniejszym załącznikiem podmiotom wnioskującym o przyznanie kontyngentu od pierwszego dnia każdego roku obowiązywania kontyngentu taryfowego.

Dodatek 2-A-1

HARMONOGRAM ZNOSZENIA CEŁ UNII EUROPEJSKIEJ

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0102 29 10	– – – – O masie nieprzekraczającej 80 kg	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 21	– – – – – Do uboju	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 29	– – – – – Pozostałe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 41	– – – – – Do uboju	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 49	– – – – – Pozostałe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 51	– – – – – – Do uboju	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 59	– – – – – – Pozostałe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 61	– – – – – – Do uboju	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 69	– – – – – – Pozostałe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 91	– – – – – – Do uboju	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7
0102 29 99	– – – – – – Pozostałe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0102 39 10	– – – Gatunki domowe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	0
0102 90 91	– – – Gatunki domowe	10,2 % + 93,1 EUR/100 kg	0
0201 10 00	– Tusze i półtusze	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	E
0201 20 20	– – Ćwierci „kompensowane”	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 30	– – Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 % + 141,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 50	– – Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 % + 212,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 20 90	– – Pozostałe	12,8 % + 265,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0201 30 00	– Bez kości	12,8 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 10 00	– Tusze i półtusze	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	E
0202 20 10	– – Ćwierci „kompensowane”	12,8 % + 176,8 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 30	– – Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 % + 141,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 50	– – Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 20 90	– – Pozostałe	12,8 % + 265,3 EUR/100 kg	TRQ-BF1

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0202 30 10	–– Ćwierci przednie całe lub pokrojone na maksymalnie pięć części, a każda ćwiartka stanowi pojedynczy blok; ćwierci „kompensowane” w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwierć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwierć tylną, z wyłączeniem polędwicy, w jednym kawałku	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 30 50	–– Elementy określane jako „crop”, „chuck-and-blade” i „brisket”	12,8 % + 221,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0202 30 90	–– Pozostałe	12,8 % + 304,1 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0203 11 10	––– Ze świń domowych	53,6 EUR/100 kg	7
0203 12 11	–––– Szynki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	TRQ-PK
0203 12 19	–––– Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7
0203 19 11	–––– Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7
0203 19 13	–––– Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 EUR/100 kg	7
0203 19 15	–––– Boczek i jego kawałki	46,7 EUR/100 kg	7
0203 19 55	––––– Bez kości		
ex 0203 19 55	–––––– Szynki i ich kawałki	86,9 EUR/100 kg	TRQ-PK
ex 0203 19 55	–––––– Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0203 19 59	– – – – – Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	7
0203 21 10	– – – Ze świń domowych	53,6 EUR/100 kg	7
0203 22 11	– – – – Szynki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	TRQ-PK
0203 22 19	– – – – Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7
0203 29 11	– – – – Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7
0203 29 13	– – – – Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 EUR/100 kg	7
0203 29 15	– – – – Boczek i jego kawałki	46,7 EUR/100 kg	7
0203 29 55	– – – – – Bez kości		
ex 0203 29 55	– – – – – – Szynki i ich kawałki	86,9 EUR/100 kg	TRQ-PK
ex 0203 29 55	– – – – – – Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	7
0203 29 59	– – – – – Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	7
0206 10 95	– – – Przepona gruba i przepona cienka	12,8 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF2
0206 29 91	– – – – Przepona gruba i przepona cienka	12,8 % + 304,1 EUR/100 kg	TRQ-BF2

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0207 11 10	– – – Oskubane i bez jelit, z głowami i łapkami, znane jako „kurczaki 83 %”	26,2 EUR/100 kg	7
0207 11 30	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 EUR/100 kg	7
0207 11 90	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 EUR/100 kg	7
0207 12 10	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 EUR/100 kg	7
0207 12 90	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 EUR/100 kg	7
0207 13 10	– – – – Bez kości		
ex 0207 13 10	– – – – – Mięso odkostnione mechanicznie (uzyskane poprzez usunięcie mięsa z tkanek przylegających do kości, po odłączeniu od nich tuszy, lub z tusz drobiowych, za pomocą środków mechanicznych prowadzących do utraty lub modyfikacji struktury włókien mięśniowych)	102,4 EUR/100 kg	0
ex 0207 13 10	– – – – – Pozostałe	102,4 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 13 20	– – – – – Połówki lub ćwiartki	35,8 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 13 30	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0207 13 40	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	7
0207 13 50	– – – – – Piersi i ich kawałki	60,2 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 13 60	– – – – – Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 13 70	– – – – – Pozostałe	100,8 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 13 99	– – – – Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	5
0207 14 10	– – – – Bez kości		
ex 0207 14 10	– – – – – Mięso odkostnione mechanicznie (uzyskane poprzez usunięcie mięsa z tkanek przylegających do kości, po odłączeniu od nich tuszy, lub z tusz drobiowych, za pomocą środków mechanicznych prowadzących do utraty lub modyfikacji struktury włókien mięśniowych)	102,4 EUR/100 kg	0
ex 0207 14 10	– – – – – Pozostałe	102,4 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 14 20	– – – – – Połówki lub ćwiartki	35,8 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 14 30	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	7
0207 14 40	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	7
0207 14 50	– – – – – Piersi i ich kawałki	60,2 EUR/100 kg	TRQ-PY

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0207 14 60	– – – – – Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 14 70	– – – – – Pozostałe	100,8 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 24 10	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 EUR/100 kg	7
0207 24 90	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 EUR/100 kg	7
0207 25 10	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 EUR/100 kg	7
0207 25 90	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 EUR/100 kg	7
0207 26 10	– – – – Bez kości	85,1 EUR/100 kg	7
0207 26 20	– – – – – Połówki lub ćwiartki	41 EUR/100 kg	7
0207 26 30	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	7
0207 26 40	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	7
0207 26 50	– – – – – Piersi i ich kawałki	67,9 EUR/100 kg	7

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0207 26 60	– – – – – – Podudzia i ich kawałki	25,5 EUR/100 kg	7
0207 26 70	– – – – – – Pozostałe	46 EUR/100 kg	7
0207 26 80	– – – – – Pozostałe	83 EUR/100 kg	7
0207 27 10	– – – – Bez kości	85,1 EUR/100 kg	TRQ-PY
0207 27 20	– – – – – Połówki lub ćwiartki	41 EUR/100 kg	7
0207 27 30	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	7
0207 27 40	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	7
0207 27 50	– – – – – Piersi i ich kawałki	67,9 EUR/100 kg	7
0207 27 60	– – – – – – Podudzia i ich kawałki	25,5 EUR/100 kg	7
0207 27 70	– – – – – – Pozostałe	46 EUR/100 kg	7
0207 27 80	– – – – – Pozostałe	83 EUR/100 kg	7
0207 41 20	– – – Oskubane, bez krwi i jelit, ale niewypatroszone, z głowami i łapkami, znane jako „kaczki 85 %”	38 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0207 41 30	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	46,2 EUR/100 kg	0
0207 41 80	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	51,3 EUR/100 kg	0
0207 42 30	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	46,2 EUR/100 kg	0
0207 42 80	– – – Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	51,3 EUR/100 kg	0
0207 44 10	– – – – Bez kości	128,3 EUR/100 kg	0
0207 44 21	– – – – – Połówki lub ćwiartki	56,4 EUR/100 kg	0
0207 44 31	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	0
0207 44 41	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	0
0207 44 51	– – – – – Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	0
0207 44 61	– – – – – Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	0
0207 44 81	– – – – – Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0207 45 10	– – – – Bez kości	128,3 EUR/100 kg	0
0207 45 21	– – – – – Połówki lub ćwiartki	56,4 EUR/100 kg	0
0207 45 31	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	0
0207 45 41	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	0
0207 45 51	– – – – – Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	0
0207 45 61	– – – – – Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	0
0207 45 81	– – – – – Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	0
0207 54 21	– – – – – Połówki lub ćwiartki	52,9 EUR/100 kg	0
0207 54 31	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	0
0207 54 41	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	0
0207 54 81	– – – – – Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	0
0207 55 31	– – – – – Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	0
0207 55 41	– – – – – Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0207 55 81	––––– Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	0
0207 60 10	–––– Bez kości	128,3 EUR/100 kg	0
0207 60 21	––––– Połówki lub ćwiartki	54,2 EUR/100 kg	0
0207 60 31	––––– Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	0
0207 60 41	––––– Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	0
0207 60 51	––––– Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	0
0207 60 61	––––– Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	0
0207 60 81	––––– Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	0
0210 11 11	––––– Szynki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	5
0210 11 19	––––– Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	5
0210 11 31	––––– Szynki i ich kawałki	151,2 EUR/100 kg	5
0210 11 39	––––– Łopatki i ich kawałki	119 EUR/100 kg	5
0210 11 90	––– Pozostałe	15,4 %	5

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0210 12 11	– – – – Solony lub w solance	46,7 EUR/100 kg	5
0210 12 19	– – – – Suszony lub wędzony	77,8 EUR/100 kg	5
0210 12 90	– – – Pozostałe	15,4 %	5
0210 19 10	– – – – – Bok bekonowy lub szpencer	68,7 EUR/100 kg	5
0210 19 20	– – – – – Bok trzyćwierciowy lub środki	75,1 EUR/100 kg	5
0210 19 30	– – – – – Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	5
0210 19 40	– – – – – Schaby i ich kawałki	86,9 EUR/100 kg	5
0210 19 50	– – – – – Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	5
0210 19 60	– – – – – Przodki i ich kawałki	119 EUR/100 kg	5
0210 19 70	– – – – – Schaby i ich kawałki	149,6 EUR/100 kg	5
0210 19 81	– – – – – – Bez kości	151,2 EUR/100 kg	5
0210 19 89	– – – – – – Pozostałe	151,2 EUR/100 kg	5
0210 20 10	– – Z kośćmi	15,4 % + 265,2 EUR/100 kg	TRQ-BF1

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0210 20 90	–– Bez kości	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF1
0210 92 99	–––– Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	0
0210 99 51	––––– Przepona gruba i przepona cienka	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	TRQ-BF2
0210 99 59	––––– Pozostałe	12,8 %	5
0210 99 90	––– Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 % + 303,4 EUR/100 kg	7
0401 10 10	–– W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	13,8 EUR/100 kg	0
0401 10 90	–– Pozostałe	12,9 EUR/100 kg	0
0401 20 11	––– W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	18,8 EUR/100 kg	0
0401 20 19	––– Pozostałe	17,9 EUR/100 kg	0
0401 20 91	––– W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	22,7 EUR/100 kg	0
0401 20 99	––– Pozostałe	21,8 EUR/100 kg	0
0401 40 10	–– W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	57,5 EUR/100 kg	0
0401 40 90	–– Pozostałe	56,6 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0401 50 11	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	57,5 EUR/100 kg	0
0401 50 19	– – – Pozostałe	56,6 EUR/100 kg	0
0401 50 31	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	110 EUR/100 kg	0
0401 50 39	– – – Pozostałe	109,1 EUR/100 kg	0
0401 50 91	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	183,7 EUR/100 kg	0
0401 50 99	– – – Pozostałe	182,8 EUR/100 kg	0
0402 10 11	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	125,4 EUR/100 kg	0
0402 10 19	– – – Pozostałe	118,8 EUR/100 kg	0
0402 10 91	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,19 EUR/kg/masy mlecznej + 27,5 EUR/100 kg	0
0402 10 99	– – – Pozostałe	1,19 EUR/kg/masy mlecznej + 21 EUR/100 kg	0
0402 21 11	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	135,7 EUR/100 kg	0
0402 21 18	– – – – Pozostałe	130,4 EUR/100 kg	0
0402 21 91	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	167,2 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0402 21 99	– – – – Pozostałe	161,9 EUR/100 kg	0
0402 29 11	– – – – Mleko specjalne dla niemowląt, w hermetycznie zamkniętych pojemnikach, o zawartości netto nieprzekraczającej 500 g i o zawartości tłuszczu przekraczającej 10 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 15	– – – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 19	– – – – – Pozostałe	1,31 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0402 29 91	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0402 29 99	– – – – Pozostałe	1,62 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0402 91 10	– – – O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 8 % masy	34,7 EUR/100 kg	0
0402 91 30	– – – O zawartości tłuszczu przekraczającej 8 % masy, ale nieprzekraczającej 10 % masy	43,4 EUR/100 kg	0
0402 91 51	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	110 EUR/100 kg	0
0402 91 59	– – – – Pozostałe	109,1 EUR/100 kg	0
0402 91 91	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	183,7 EUR/100 kg	0
0402 91 99	– – – – Pozostałe	182,8 EUR/100 kg	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0402 99 10	– – – O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 9,5 % masy	57,2 EUR/100 kg	0
0402 99 31	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,08 EUR/kg + 19,4 EUR/100 kg	0
0402 99 39	– – – – Pozostałe	1,08 EUR/kg + 18,5 EUR/100 kg	0
0402 99 91	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,81 EUR/kg + 19,4 EUR/100 kg	0
0402 99 99	– – – – Pozostałe	1,81 EUR/kg + 18,5 EUR/100 kg	0
0403 10 11	– – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	20,5 EUR/100 kg	0
0403 10 13	– – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	24,4 EUR/100 kg	0
0403 10 19	– – – – Przekraczającej 6 % masy	59,2 EUR/100 kg	0
0403 10 31	– – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	0,17 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 33	– – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0,20 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 39	– – – – Przekraczającej 6 % masy	0,54 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 10 51	– – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	95 EUR/100 kg	0
0403 10 53	– – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	130,4 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0403 10 59	– – – – Przekraczającej 27 % masy	168,8 EUR/100 kg	0
0403 10 91	– – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	12,4 EUR/100 kg	0
0403 10 93	– – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	17,1 EUR/100 kg	0
0403 10 99	– – – – Przekraczającej 6 % masy	26,6 EUR/100 kg	0
0403 90 11	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0
0403 90 13	– – – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0
0403 90 19	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0403 90 31	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 33	– – – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 39	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0403 90 51	– – – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	20,5 EUR/100 kg	0
0403 90 53	– – – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	24,4 EUR/100 kg	0
0403 90 59	– – – – – Przekraczającej 6 % masy	59,2 EUR/100 kg	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0403 90 61	– – – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	0,17 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 63	– – – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0,20 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 69	– – – – – Przekraczającej 6 % masy	0,54 EUR/kg + 21,1 EUR/100 kg	0
0403 90 71	– – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	95 EUR/100 kg	0
0403 90 73	– – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	130,4 EUR/100 kg	0
0403 90 79	– – – – Przekraczającej 27 % masy	168,8 EUR/100 kg	0
0403 90 91	– – – – Nieprzekraczającej 3 % masy	12,4 EUR/100 kg	0
0403 90 93	– – – – Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	17,1 EUR/100 kg	0
0403 90 99	– – – – Przekraczającej 6 % masy	26,6 EUR/100 kg	0
0404 10 02	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	7 EUR/100 kg	0
0404 10 04	– – – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0
0404 10 06	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0404 10 12	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0404 10 14	––––– Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0
0404 10 16	––––– Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0404 10 26	––––– Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0404 10 28	––––– Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 32	––––– Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 34	––––– Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 36	––––– Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 38	––––– Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 48	––––– Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg	0
0404 10 52	––––– Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0
0404 10 54	––––– Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0404 10 56	––––– Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0
0404 10 58	––––– Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0404 10 62	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0404 10 72	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg + 16,8 EUR/100 kg	0
0404 10 74	– – – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 76	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 78	– – – – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 82	– – – – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 10 84	– – – – – Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 21	– – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0
0404 90 23	– – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0
0404 90 29	– – – Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0
0404 90 81	– – – Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 83	– – – Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0
0404 90 89	– – – Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg + 22 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0405 10 11	– – – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	189,6 EUR/100 kg	0
0405 10 19	– – – – Pozostałe	189,6 EUR/100 kg	0
0405 10 30	– – – Masło odtwarzane	189,6 EUR/100 kg	0
0405 10 50	– – – Masło z serwatki	189,6 EUR/100 kg	0
0405 10 90	– – Pozostałe	231,3 EUR/100 kg	0
0405 20 10	– – O zawartości tłuszczu 39 % masy i większej, ale mniejszej niż 60 % masy	9 % + EA (Uwaga 1)	0
0405 20 30	– – O zawartości tłuszczu 60 % masy i większej, ale nieprzekraczającej 75 % masy	9 % + EA (Uwaga 1)	0
0405 20 90	– – O zawartości tłuszczu większej niż 75 % masy, ale mniejszej niż 80 % masy	189,6 EUR/100 kg	0
0405 90 10	– – O zawartości tłuszczu 99,3 % masy lub większej oraz o zawartości wody nieprzekraczającej 0,5 % masy	231,3 EUR/100 kg	0
0405 90 90	– – Pozostałe	231,3 EUR/100 kg	0
0406 10 30	– – – Mozzarella, nawet w płynie	185,2 EUR/100 kg	0
0406 10 50	– – – Pozostałe	185,2 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0406 10 80	–– Pozostałe	221,2 EUR/100 kg	0
0406 20 00	– Ser tarty lub proszkowany, wszystkich rodzajów	188,2 EUR/100 kg	0
0406 30 10	–– Do produkcji którego nie użyto innych serów, jak Emmentaler, Gruyère i Appenzell i który może zawierać jako dodatek ziołowy ser Glarus (znany jako Schabziger), pakowany do sprzedaży detalicznej, o zawartości tłuszczu w suchej masie nieprzekraczającej 56 % masy	144,9 EUR/100 kg	0
0406 30 31	–––– Nieprzekraczającej 48 % masy	139,1 EUR/100 kg	0
0406 30 39	–––– Przekraczającej 48 %	144,9 EUR/100 kg	0
0406 30 90	––– O zawartości tłuszczu przekraczającej 36 % masy	215 EUR/100 kg	0
0406 40 10	–– Roquefort	140,9 EUR/100 kg	0
0406 40 50	–– Gorgonzola	140,9 EUR/100 kg	0
0406 40 90	–– Pozostałe	140,9 EUR/100 kg	0
0406 90 01	–– Do przetworzenia (topienia)	167,1 EUR/100 kg	0
0406 90 13	––– Emmentaler	171,7 EUR/100 kg	0
0406 90 15	––– Gruyère, Sbrinz	171,7 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0406 90 17	– – – Bergkäse, Appenzell	171,7 EUR/100 kg	0
0406 90 18	– – – Fromage fribourgeois, Vacherin Mont d'Or i Tête de Moine	171,7 EUR/100 kg	0
0406 90 21	– – – Cheddar	167,1 EUR/100 kg	0
0406 90 23	– – – Edam	151 EUR/100 kg	0
0406 90 25	– – – Tilsit	151 EUR/100 kg	0
0406 90 29	– – – Kashkaval	151 EUR/100 kg	0
0406 90 32	– – – Feta	151 EUR/100 kg	0
0406 90 35	– – – Kefalo-Tyri	151 EUR/100 kg	0
0406 90 37	– – – Finlandia	151 EUR/100 kg	0
0406 90 39	– – – Jarlsberg	151 EUR/100 kg	0
0406 90 50	– – – – Ser z mleka owiec lub mleka bawołów, w pojemnikach zawierających solankę lub w butelkach z owczej lub koziej skóry	151 EUR/100 kg	0
0406 90 61	– – – – – – – Grana Padano, Parmigiano Reggiano	188,2 EUR/100 kg	0
0406 90 63	– – – – – – – Fiore Sardo, Pecorino	188,2 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0406 90 69	– – – – – – – Pozostałe	188,2 EUR/100 kg	0
0406 90 73	– – – – – – – Provolone	151 EUR/100 kg	0
0406 90 74	– – – – – – – Maasdam	151 EUR/100 kg	0
0406 90 75	– – – – – – – Asiago, Caciocavallo, Montasio, Ragusano	151 EUR/100 kg	0
0406 90 76	– – – – – – – Danbo, Fontal, Fontina, Fynbo, Havarti, Maribo, Samsø	151 EUR/100 kg	0
0406 90 78	– – – – – – – Gouda	151 EUR/100 kg	0
0406 90 79	– – – – – – – Esrom, Italico, Kernhem, Saint-Nectaire, Saint-Paulin, Taleggio	151 EUR/100 kg	0
0406 90 81	– – – – – – – Cantal, Cheshire, Wensleydale, Lancashire, Double Gloucester, Blarney, Colby, Monterey	151 EUR/100 kg	0
0406 90 82	– – – – – – – Camembert	151 EUR/100 kg	0
0406 90 84	– – – – – – – Brie	151 EUR/100 kg	0
0406 90 85	– – – – – – – Kefalograviera, Kasseri	151 EUR/100 kg	0
0406 90 86	– – – – – – – – Przekraczającej 47 % masy, ale nieprzekraczającej 52 % masy	151 EUR/100 kg	0
0406 90 89	– – – – – – – – Przekraczającej 52 % masy, ale nieprzekraczającej 62 % masy	151 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0406 90 92	– – – – – – – – Przekraczającej 62 % masy, ale nieprzekraczającej 72 % masy	151 EUR/100 kg	0
0406 90 93	– – – – – – Przekraczającej 72 % masy	185,2 EUR/100 kg	0
0406 90 99	– – – – – Pozostałe	221,2 EUR/100 kg	0
0407 11 00	– – Ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*	35 EUR/1 000 p/st	TRQ-EG1/3
0407 19 11	– – – – Indycze lub gęsie	105 EUR/1 000 p/st	3
0407 19 19	– – – – Pozostałe	35 EUR/1 000 p/st	TRQ-EG1/3
0407 19 90	– – – Pozostałe	7,7 %	3
0407 21 00	– – Ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*	30,4 EUR/100 kg	5
0407 29 10	– – – Drobiu, innego niż ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*	30,4 EUR/100 kg	3
0407 29 90	– – – Pozostałe	7,7 %	3
0407 90 10	– – Drobiu	30,4 EUR/100 kg	5
0407 90 90	– – Pozostałe	7,7 %	3
0408 11 80	– – – Pozostałe	142,3 EUR/100 kg	TRQ-EG2

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0408 19 81	– – – – Ciekłe	62 EUR/100 kg	TRQ-EG2
0408 19 89	– – – – Pozostałe, włącznie z zamrożonymi	66,3 EUR/100 kg	TRQ-EG2
0408 91 80	– – – Pozostałe	137,4 EUR/100 kg	TRQ-EG2
0408 99 80	– – – Pozostałe	35,3 EUR/100 kg	TRQ-EG2
0409 00 00	Miód naturalny	17,3 %	TRQ-HY/7
0603 11 00	– – Róże	12 % (Uwaga 9)	0
0603 12 00	– – Goździki	12 % (Uwaga 9)	0
0603 13 00	– – Orchidee	12 % (Uwaga 9)	0
0603 14 00	– – Chryzantemy	12 % (Uwaga 9)	0
0603 15 00	– – Liliowate (*Lilium* spp.)	12 % (Uwaga 9)	0
0603 19 10	– – – Gladiole	12 % (Uwaga 9)	0
0603 19 20	– – – Jaskry	12 % (Uwaga 9)	0
0603 19 70	– – – Pozostałe	12 % (Uwaga 9)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0702 00 00	Pomidory, świeże lub schłodzone	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0707 00 05	– Ogórki	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0709 20 00	– Szparagi	10,2 % w przypadku produktu przywożonego od marca do listopada; 0 % w przypadku produktu przywożonego w styczniu, lutym i grudniu każdego roku	0
0709 91 00	–– Karczochy	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0709 93 10	––– Cukinia	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0709 99 60	––– Kukurydza cukrowa	9,4 EUR/100 kg	3
0710 10 00	– Ziemniaki	14,4 %	0
0710 21 00	–– Groch (*Pisum sativum*)	14,4 %	0
0710 22 00	–– Fasola (*Vigna* spp., *Phaseolus* spp.)	14,4 %	0
0710 29 00	–– Pozostałe	14,4 %	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0710 40 00	– Kukurydza cukrowa	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	7
0710 80 10	–– Oliwki	15,2 %	0
0710 80 61	––– Z rodzaju *Agaricus*	14,4 %	0
0710 80 69	––– Pozostałe	14,4 %	0
0710 80 70	–– Pomidory	14,4 %	3
0710 80 80	–– Karczochy	14,4 %	3
0710 80 85	–– Szparagi	14,4 %	0
0711 90 30	––– Kukurydza cukrowa	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	7
0803 90 10	–– Świeże	127 EUR/1 000 kg	R-BS
0805 10 20	–– Pomarańcze słodkie, świeże	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0805 20 10	–– Klementynki	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0805 20 30	–– Monrealesy i satsumy	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
0805 20 50	–– Mandarynki i wilkingi	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0805 20 70	–– Tangeryny	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0805 20 90	–– Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0805 50 10	–– Cytryny (*Citrus limon, Citrus limonum*)	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0806 10 10	–– Winogrona stołowe	system cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0807 19 00	–– Pozostałe	8,8	0
0808 10 80	–– Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0808 30 90	–– Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0809 10 00	– Morele	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0809 21 00	–– Wiśnie (*Prunus cerasus*)	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
0809 29 00	–– Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0809 30 10	–– Nektaryny	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0809 30 90	–– Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0809 40 05	–– Śliwki	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia (Uwaga 2)	0/EP
0811 10 11	––– O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	20,8 % + 8,4 EUR/100 kg	7
0811 10 19	––– Pozostałe	20,8 %	5
0811 10 90	–– Pozostałe	14,4 %	TRQ-SY/5
1001 11 00	–– Nasiona	148 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0
1001 19 00	–– Pozostałe	148 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0
1001 91 10	––– Orkisz	12,8 %	0
1001 91 20	––– Pszenicy zwyczajnej i meslin	95 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1001 91 90	– – – Pozostałe	95 EUR/1 000 kg	0
1001 99 00	– – Pozostałe	95 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	5
1002 10 00	– Nasiona	93 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0
1002 90 00	– Pozostałe	93 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0
1003 10 00	– Nasiona	93 EUR/1 000 kg	0
1003 90 00	– Pozostałe	93 EUR/1 000 kg	0
1004 10 00	– Nasiona	89 EUR/1 000 kg	0
1004 90 00	– Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	0
1005 10 90	– – Pozostałe	94 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	3
1005 90 00	– Pozostałe		
ex 1005 90 00	– – Biała kukurydza	94 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	0
ex 1005 90 00	– – Pozostałe	94 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	7
1006 10 10	– – Do siewu	7,7 %	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1006 10 21	– – – – Okrągłoziarnisty	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 23	– – – – Średnioziarnisty	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 25	– – – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 27	– – – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 92	– – – – Okrągłoziarnisty	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 94	– – – – Średnioziarnisty	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 96	– – – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 10 98	– – – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	211 EUR/1 000 kg	7
1006 20 11	– – – Okrągłoziarnisty	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 13	– – – Średnioziarnisty	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 15	– – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 17	– – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 92	– – – Okrągłoziarnisty	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1006 20 94	– – – Średnioziarnisty	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 96	– – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 20 98	– – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	65 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 21	– – – – Okrągłoziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 23	– – – – Średnioziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 25	– – – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 27	– – – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 42	– – – – Okrągłoziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 44	– – – – Średnioziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 46	– – – – – O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 48	– – – – – O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 61	– – – – Okrągłoziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 63	– – – – Średnioziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1006 30 65	––––– O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 67	––––– O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 92	–––– Okrągłoziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 94	–––– Średnioziarnisty	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 96	––––– O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 30 98	––––– O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg (Uwaga 5)	7
1006 40 00	– Ryż łamany	65 EUR/1 000 kg	3
1007 10 10	–– Hybrydy do siewu	6,4 %	3
1007 10 90	–– Pozostałe	94 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	3
1007 90 00	– Pozostałe	94 EUR/1 000 kg (Uwaga 4)	3
1008 40 00	– Palusznik (*Digitaria* spp.)	37 EUR/1 000 kg	0
1008 50 00	– Komosa ryżowa (*Chenopodium quinoa*)	37 EUR/1 000 kg	0
1008 60 00	– Pszenżyto	93 EUR/1 000 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1008 90 00	– Pozostałe zboża	37 EUR/1 000 kg	0
1101 00 11	–– Z pszenicy durum	172 EUR/1 000 kg	7
1101 00 15	–– Z pszenicy zwyczajnej i orkisza	172 EUR/1 000 kg	7
1101 00 90	– Mąka z meslin	172 EUR/1 000 kg	0
1102 20 10	–– O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1,5 % masy	173 EUR/1 000 kg	7
1102 20 90	–– Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7
1102 90 10	–– Mąka jęczmienna	171 EUR/1 000 kg	0
1102 90 30	–– Mąka owsiana	164 EUR/1 000 kg	0
1102 90 50	–– Mąka ryżowa	138 EUR/1 000 kg	0
1102 90 70	–– Mąka żytnia	168 EUR/1 000 kg	0
1102 90 90	–– Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	0
1103 11 10	––– Pszenica durum	267 EUR/1 000 kg	7
1103 11 90	––– Z pszenicy zwyczajnej i orkisza	186 EUR/1 000 kg	5

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1103 13 10	--- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1,5 % masy	173 EUR/1 000 kg	7
1103 13 90	--- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7
1103 19 20	--- Z żyta lub jęczmienia	171 EUR/1 000 kg	0
1103 19 40	--- Z owsa	164 EUR/1 000 kg	0
1103 19 50	--- Z ryżu	138 EUR/1 000 kg	0
1103 19 90	--- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	0
1103 20 25	-- Z żyta lub jęczmienia	171 EUR/1 000 kg	0
1103 20 30	-- Z owsa	164 EUR/1 000 kg	0
1103 20 40	-- Z kukurydzy	173 EUR/1 000 kg	3
1103 20 50	-- Z ryżu	138 EUR/1 000 kg	0
1103 20 60	-- Z pszenicy	175 EUR/1 000 kg	0
1103 20 90	-- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	0
1104 12 10	--- Miażdżone	93 EUR/1 000 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1104 12 90	– – – Płatkowane	182 EUR/1 000 kg	0
1104 19 10	– – – Z pszenicy	175 EUR/1 000 kg	5
1104 19 30	– – – Z żyta	171 EUR/1 000 kg	0
1104 19 50	– – – Z kukurydzy	173 EUR/1 000 kg	7
1104 19 61	– – – – Miażdżone	97 EUR/1 000 kg	0
1104 19 69	– – – – Płatkowane	189 EUR/1 000 kg	0
1104 19 91	– – – – Ryż płatkowany	234 EUR/1 000 kg	0
1104 19 99	– – – – Pozostałe	173 EUR/1 000 kg	0
1104 22 40	– – – Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	162 EUR/1 000 kg	0
1104 22 50	– – – Perełkowane	145 EUR/1 000 kg	0
1104 22 95	– – – Pozostałe	93 EUR/1 000 kg	0
1104 23 40	– – – Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane; perełkowane	152 EUR/1 000 kg	7
1104 23 98	– – – Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1104 29 04	– – – – Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	150 EUR/1 000 kg	0
1104 29 05	– – – – Perełkowane	236 EUR/1 000 kg	0
1104 29 08	– – – – Pozostałe	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 17	– – – – Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	129 EUR/1 000 kg	5
1104 29 30	– – – – Perełkowane	154 EUR/1 000 kg	0
1104 29 51	– – – – – Z pszenicy	99 EUR/1 000 kg	0
1104 29 55	– – – – – Z żyta	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 59	– – – – – Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	0
1104 29 81	– – – – – Z pszenicy	99 EUR/1 000 kg	0
1104 29 85	– – – – – Z żyta	97 EUR/1 000 kg	0
1104 29 89	– – – – – Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	0
1104 30 10	– – Z pszenicy	76 EUR/1 000 kg	0
1104 30 90	– – Z pozostałych zbóż	75 EUR/1 000 kg	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1108 11 00	–– Skrobia pszenna	224 EUR/1 000 kg	7
1108 12 00	–– Skrobia kukurydziana	166 EUR/1 000 kg	TRQ-SH1
1108 13 00	–– Skrobia ziemniaczana	166 EUR/1 000 kg	3
1108 14 00	–– Skrobia z manioku (cassava)	166 EUR/1 000 kg	7
1108 19 10	––– Skrobia z ryżu	216 EUR/1 000 kg	3
1108 19 90	––– Pozostałe	166 EUR/1 000 kg	3
1108 20 00	– Inulina	19,2 %	3
1109 00 00	Gluten pszenny, nawet suszony	512 EUR/1 000 kg	3
1509 10 10	–– Oliwa lampante	122,6 EUR/100 kg	0
1509 10 90	–– Pozostałe	124,5 EUR/100 kg	0
1509 90 00	– Pozostałe	134,6 EUR/100 kg	0
1517 10 10	–– Zawierające więcej niż 10 % masy, ale nie więcej niż 15 % masy tłuszczów mleka	0 % + 28,4 EUR/100 Kg	0
1517 90 10	–– Zawierające więcej niż 10 % masy, ale nie więcej niż 15 % masy tłuszczów mleka	0 % + 28,4 EUR/100 Kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1601 00 91	–– Kiełbasy, suche lub do smarowania, niepoddane obróbce cieplnej	149,4 EUR/100 kg	0
1601 00 99	–– Pozostałe	100,5 EUR/100 kg	0
1602 31 11	–––– Zawierające wyłącznie niepoddane obróbce cieplnej mięso indycze	102,4 EUR/100 kg	3
1602 31 19	–––– Pozostałe	102,4 EUR/100 kg	3
1602 31 80	––– Pozostałe	102,4 EUR/100 kg	3
1602 32 11	–––– Niepoddane obróbce cieplnej	276,5 EUR/100 kg	TRQ-PY
1602 32 19	–––– Pozostałe	102,4 EUR/100 kg	TRQ-PY
1602 32 30	––– Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 57 % masy, mięsa lub podrobów, drobiowych	276,5 EUR/100 kg	TRQ-PY
1602 32 90	––– Pozostałe	276,5 EUR/100 kg	TRQ-PY
1602 39 21	–––– Niepoddane obróbce cieplnej	276,5 EUR/100 kg	0
1602 39 29	–––– Pozostałe	276,5 EUR/100 kg	0
1602 39 85	––– Pozostałe	276,5 EUR/100 kg	0
1602 41 10	––– Ze świń domowych	156,8 EUR/100 kg	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1602 42 10	– – – Ze świń domowych	129,3 EUR/100 kg	3
1602 49 11	– – – – – Schaby (z wyłączeniem karkowych) i ich części, włącznie z mieszankami schabów lub szynek	156,8 EUR/100 kg	7
1602 49 13	– – – – – Karki i ich części, włącznie z mieszankami obojczyków i łopatek	129,3 EUR/100 kg	3
1602 49 15	– – – – – Pozostałe mieszanki zawierające szynki, łopatki, schaby lub karki oraz ich części	129,3 EUR/100 kg	3
1602 49 19	– – – – – Pozostałe	85,7 EUR/100 kg	3
1602 49 30	– – – – Zawierające 40 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, mięsa lub dowolnego rodzaju podrobów, włącznie z tłuszczami dowolnego rodzaju i pochodzenia	75 EUR/100 kg	3
1602 49 50	– – – – Zawierające mniej niż 40 % masy mięsa lub dowolnego rodzaju podrobów, włącznie z tłuszczami dowolnego rodzaju i pochodzenia	54,3 EUR/100 kg	3
1602 50 10	– – Niepoddane obróbce cieplnej; mieszanki poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami	303,4 EUR/100 kg	E
1602 50 31	– – – Wołowina peklowana (corned beef), w opakowaniach hermetycznych	16,6 %	7
1602 50 95	– – – Pozostałe	16,6 %	7
1602 90 61	– – – – – – Niepoddane obróbce cieplnej; mieszanki poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami	303,4 EUR/100 kg	E

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1604 14 21	– – – – – W oleju roślinnym	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 26	– – – – – – Filety znane jako „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 28	– – – – – – Pozostałe	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 31	– – – – – W oleju roślinnym	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 36	– – – – – – Filety znane jako „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 38	– – – – – – Pozostałe	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 41	– – – – – W oleju roślinnym	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 46	– – – – – – Filety znane jako „loins”	24 %	TRQ-TN2/5
1604 14 48	– – – – – – Pozostałe	24 %	TRQ-TN1/7
1604 14 90	– – – Pelamida (*Sarda* spp.)	25 %	TRQ-TN1/7
1604 19 31	– – – – Filety znane jako „loins”	24 %	5
1604 19 39	– – – – Pozostałe	24 %	TRQ-TN1/7
1604 20 70	– – – Z tuńczyków, latającego bonito lub pozostałych ryb z rodzaju *Euthynnus*	24 %	TRQ-TN1/7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1701 12 10	– – – Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg (Uwaga 6)	E
1701 12 90	– – – Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E
1701 13 10	– – – Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg (Uwaga 6)	TRQ-SR1
1701 13 90	– – – Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	TRQ-SR2
1701 14 10	– – – Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg (Uwaga 6)	TRQ-SR1
1701 14 90	– – – Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E
1701 91 00	– – Zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących	41,9 EUR/100 kg	E
1701 99 10	– – – Cukier biały	41,9 EUR/100 kg	E
1701 99 90	– – – Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E
1702 11 00	– – Zawierające 99 % masy laktozy lub więcej, wyrażonej jako laktoza bezwodna, w przeliczeniu na suchą masę	14 EUR/100 kg	0
1702 19 00	– – Pozostałe	14 EUR/100 kg	0
1702 20 10	– – Cukier klonowy w postaci stałej, zawierający dodatki środków aromatyzujących lub barwiących	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1702 20 90	–– Pozostałe	8 %	0
1702 30 10	–– Izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 30 50	––– W postaci białego, krystalicznego proszku, nawet aglomerowanego	26,8 EUR/100 kg	TRQ-SR3
1702 30 90	––– Pozostałe	20 EUR/100 kg	TRQ-SR3
1702 40 10	–– Izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 40 90	–– Pozostałe	20 EUR/100 kg	TRQ-SR3
1702 50 00	– Fruktoza chemicznie czysta	16 % + 50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 60 10	–– Izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 60 80	–– Syrop inulinowy	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	7
1702 60 95	–– Pozostałe		
ex 1702 60 95	–––– Syrop fruktozowy uzyskany z soków, ekstraktów lub koncentratów agawy (*Agave tequilana* lub *Agave salmiana*), o liczbie Brixa przekraczającej 74, zawierający w stanie suchym nie więcej niż 4 % masy sacharozy, nie więcej niż 25 % masy glukozy i więcej niż 70 % masy fruktozy, niezawierający innego środka słodzącego, nawet rafinowany, pakowany w pojemniki o wadze nie większej niż 5,6 kg do sprzedaży detalicznej	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
ex 1702 60 95	– – – Pozostałe	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	TRQ-SR3
1702 90 10	– – Maltoza chemicznie czysta	12,8 %	3
1702 90 30	– – Izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	TRQ-SR3
1702 90 50	– – Maltodekstryna i syrop maltodekstrynowy	20 EUR/100 kg	7
1702 90 71	– – – Zawierający w substancji suchej 50 % masy sacharozy lub więcej	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	7
1702 90 75	– – – – W postaci proszku, nawet aglomerowanego	27,7 EUR/100 kg	7
1702 90 79	– – – – Pozostałe	19,2 EUR/100 kg	7
1702 90 80	– – Syrop inulinowy	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	7
1702 90 95	– – Pozostałe	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	7
1703 10 00	– Melasy trzcinowe	0 EUR/kg	0
1703 90 00	– Pozostałe	0 EUR/kg	0
1704 10 10	– – Zawierająca mniej niż 60 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	27,1 EUR/100 kg MAX 17,9 %	TRQ-CW/7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1704 10 90	–– Zawierająca 60 % masy sacharozy lub więcej (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	30,9 EUR/100 kg MAX 18,2 %	TRQ-CW/7
1704 90 30	–– Biała czekolada	16,5 EUR/100 kg	5
1704 90 51	––– Pasty, włącznie z marcepanem, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub większej	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 55	––– Pastylki od bólu gardła i dropsy od kaszlu	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 61	––– Wyroby pokryte cukrem	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 65	–––– Wyroby żelowe i galaretki, włącznie z pastami owocowymi, w postaci wyrobów cukierniczych	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 71	–––– Cukierki z masy gotowanej, nawet nadziewane	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 75	–––– Toffi, karmelki i podobne cukierki	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 81	––––– Tabletki prasowane	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1704 90 99	––––– Pozostałe		

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
ex 1704 90 99	– – – – – – Pasty, marcepan i nugat, w bezpośrednich opakowaniach o masie mniejszej niż 1 kg, zawierające 70 % lub więcej masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza; pozostałe gotowe wyroby cukiernicze zawierające 70 % lub więcej masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	TRQ-SR3
ex 1704 90 99	– – – – – – Pasty, marcepan i nugat, w bezpośrednich opakowaniach o masie mniejszej niż 1 kg, zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza; pozostałe gotowe wyroby cukiernicze zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA MAX 0 + AD S/Z (Uwaga 1)	7
1806 10 15	– – Niezawierający sacharozy lub zawierający mniej niż 5 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	8 %	0
1806 10 20	– – Zawierający 5 % masy lub więcej, ale mniej niż 65 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	8 % + 25,2 EUR/100 kg	3
1806 10 30	– – Zawierający 65 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	8 % + 31,4 EUR/100 kg	TRQ-SR3
1806 10 90	– – Zawierający 80 % masy lub więcej sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	8 % + 41,9 EUR/100 kg	TRQ-SR3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1806 20 10	–– Zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego lub zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego i tłuszczu mleka łącznie	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 20 30	–– Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 31 % masy, masła kakaowego i tłuszczu mleka łącznie	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 20 50	––– Zawierające 18 % masy lub więcej masła kakaowego	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 20 70	––– Okruchy czekolady mlecznej	15,4 % + EA (Uwaga 1)	3
1806 20 80	––– Polewa czekoladowa smakowa	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 20 95	––– Pozostałe	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	7
1806 31 00	–– Nadziewane	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 32 10	––– Z dodatkami zbóż, owoców lub orzechów	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 32 90	––– Pozostałe	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 90 11	–––– Zawierające alkohol	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1806 90 19	–––– Pozostałe	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1806 90 31	–––– Nadziewane	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	5

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1806 90 39	– – – – Bez nadzienia	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1806 90 50	– – Wyroby cukiernicze i ich namiastki wykonane z substytutów cukru, zawierające kakao	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 90 60	– – Wyroby do smarowania zawierające kakao	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1806 90 70	– – Przetwory zawierające kakao do sporządzania napojów	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1806 90 90	– – Pozostałe	8,3 % + EA MAX 18,7 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1901 10 00	– Przetwory dla niemowląt, pakowane do sprzedaży detalicznej	7,6 % + EA (Uwaga 1)	0
1901 20 00	– Mieszaniny i ciasta, do wytworzenia wyrobów piekarniczych objętych pozycją 1905	0 % + EA (Uwaga 1)	0
1901 90 11	– – – O zawartości suchego ekstraktu 90 % masy lub większej	0 % + 18 EUR/100 kg	0
1901 90 19	– – – Pozostałe	0 % + 14,7 EUR/100 kg	0
1901 90 99	– – – Pozostałe	7,6 % + EA (Uwaga 1)	7
1902 11 00	– – Zawierające jaja	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	3
1902 19 10	– – – Niezawierające mąki lub mączki, ze zwykłej pszenicy	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 19 90	– – – Pozostałe	7,7 % + 21,1 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1902 20 91	– – – Poddane obróbce cieplnej	8,3 % + 6,1 EUR/100 kg	0
1902 20 99	– – – Pozostałe	8,3 % + 17,1 EUR/100 kg	0
1902 30 10	– – Suszone	6,4 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 30 90	– – Pozostałe	6,4 % + 9,7 EUR/100 kg	0
1902 40 10	– – Nieprzygotowany	7,7 % + 24,6 EUR/100 kg	0
1902 40 90	– – Pozostałe	6,4 % + 9,7 EUR/100 kg	0
1903 00 00	Tapioka i jej namiastki, przygotowane ze skrobi, w postaci płatków, ziaren, perełek, odsiewu lub w podobnych postaciach	6,4 % + 15,1 EUR/100 kg	0
1904 10 10	– – Otrzymane z kukurydzy	0 % + 20 EUR/100 kg	3
1904 10 30	– – Otrzymane z ryżu	0 % + 46 EUR/100 kg	0
1904 10 90	– – Pozostałe	0 % + 33,6 EUR/100 kg	0
1904 20 10	– – Preparaty typu müsli bazujące na nieprażonych płatkach zbożowych	9 % + EA (Uwaga 1)	0
1904 20 91	– – – Otrzymane z kukurydzy	0 % + 20 EUR/100 kg	3
1904 20 95	– – – Otrzymane z ryżu	5,1 % + 46 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1904 20 99	– – – Pozostałe	5,1 % + 33,6 EUR/100 kg	0
1904 30 00	– Pszenica spęczniona	8,3 % + 25,7 EUR/100 kg	0
1904 90 10	– – Otrzymane z ryżu	8,3 % + 46 EUR/100 kg	0
1904 90 80	– – Pozostałe	8,3 % + 25,7 EUR/100 kg	0
1905 10 00	– Chleb chrupki	5,8 % + 13 EUR/100 kg	0
1905 20 10	– – Zawierający mniej niż 30 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	9,4 % + 18,3 EUR/100 kg	0
1905 20 30	– – Zawierający 30 % masy lub więcej, ale mniej niż 50 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	9,8 % + 24,6 EUR/100 kg	3
1905 20 90	– – Zawierający 50 % masy lub więcej sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	10,1 % + 31,4 EUR/100 kg	7
1905 31 11	– – – – W bezpośrednich pojemnikach o zawartości netto nieprzekraczającej 85 kg	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 31 19	– – – – Pozostałe	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 31 30	– – – – Zawierające 8 % masy tłuszczu mleka lub więcej	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 31 91	– – – – – Podwójne herbatniki z nadzieniem	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
1905 31 99	––––– Pozostałe	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 32 05	––– O zawartości wody przekraczającej 10 % masy	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (Uwaga 1)	0
1905 32 11	––––– W bezpośrednich pojemnikach o zawartości netto nieprzekraczającej 85 kg	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 32 19	––––– Pozostałe	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 32 91	––––– Solone, nawet z nadzieniem	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (Uwaga 1)	0
1905 32 99	––––– Pozostałe	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	0
1905 40 10	–– Sucharki	9,7 % + EA (Uwaga 1)	5
1905 40 90	–– Pozostałe	9,7 % + EA (Uwaga 1)	5
1905 90 10	–– Mace	0 % + 15,9 EUR/100 kg	3
1905 90 20	–– Opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby	0 % + 60,5 EUR/100 kg	3
1905 90 30	––– Chleb, bułki, niezawierające dodatku miodu, jajek, sera lub owoców, a zawierające w suchej masie nie więcej niż 5 % masy cukru i nie więcej niż 5 % masy tłuszczu	9,7 % + EA (Uwaga 1)	0
1905 90 45	––– Herbatniki	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (Uwaga 1)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
1905 90 55	– – – Wyroby ekstrudowane lub ekspandowane, pikantne lub solone	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (Uwaga 1)	3
1905 90 60	– – – – Z dodatkiem środka słodzącego	9 % + EA MAX 24,2 + AD S/Z (Uwaga 1)	5
1905 90 90	– – – – Pozostałe	9 % + EA MAX 20,7 + AD F/M (Uwaga 1)	3
2001 90 30	– – Kukurydza cukrowa (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	7
2001 90 40	– – Ignamy, słodkie ziemniaki i podobne jadalne części roślin, zawierające 5 % masy skrobi lub więcej	8,3 % + 3,8 EUR/100 kg (Uwaga 3)	0
2002 10 10	– – Bez skórek	14,4 %	5
2002 10 90	– – Pozostałe	14,4 %	5
2002 90 11	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	14,4 %	7
2002 90 19	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	14,4 %	7
2002 90 31	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	14,4 %	7
2002 90 39	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	14,4 %	7
2002 90 91	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	14,4 %	7
2002 90 99	– – – W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	14,4 %	7

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2004 10 91	– – – W postaci mąki, mączki lub płatków	7,6 % + EA (Uwaga 1)	0
2004 90 10	– – Kukurydza cukrowa (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	7
2005 20 10	– – W postaci mąki, mączki lub płatków	8,8 % + EA (Uwaga 1)	0
2005 60 00	– Szparagi	17,6 %	TRQ-ASP/7
2005 80 00	– Kukurydza cukrowa (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	7
2006 00 31	– – – Wiśnie i czereśnie	20 % + 23,9 EUR/100 kg	7
2007 10 10	– – O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	24 % + 4,2 EUR/100 kg	3
2007 91 10	– – – O zawartości cukru przekraczającej 30 % masy	20 % + 23 EUR/100 kg	3
2007 91 30	– – – O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy, ale nieprzekraczającej 30 % masy	20 % + 4,2 EUR/100 kg	3
2007 99 10	– – – – Przecier i pasta, ze śliwek, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 100 kg, do przetwórstwa przemysłowego	22,4 %	0
2007 99 20	– – – – Przecier i pasta, z kasztanów	24 % + 19,7 EUR/100 kg	0
2008 30 55	– – – – Mandarynki (włącznie z tangerynami i satsumami); klementynki, wilkingi i inne podobne hybrydy cytrusowe	18,4 %	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2008 30 75	– – – – Mandarynki (włącznie z tangerynami i satsumami); klementynki, wilkingi i inne podobne hybrydy cytrusowe	17,6 %	3
2008 40 51	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	17,6 %	3
2008 40 59	– – – – Pozostałe	16 %	0
2008 40 71	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	19,2 %	3
2008 40 79	– – – – Pozostałe	17,6 %	3
2008 40 90	– – – Niezawierające dodatku cukru	16,8 %	0
2008 50 61	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	19,2 %	3
2008 50 69	– – – – Pozostałe	17,6 %	3
2008 50 71	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	20,8 %	3
2008 50 79	– – – – Pozostałe	19,2 %	3
2008 50 92	– – – – 5 kg lub większej	13,6 %	3
2008 50 98	– – – – Mniejszej niż 5 kg	18,4 % (Uwaga 8)	3
2008 70 61	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	19,2 %	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2008 70 69	– – – – Pozostałe	17,6 %	0
2008 70 71	– – – – O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	19,2 %	0
2008 70 79	– – – – Pozostałe	17,6 %	0
2008 70 92	– – – – 5 kg lub większej	15,2 %	0
2008 70 98	– – – – Mniejszej niż 5 kg	18,4 %	0
2008 97 51	– – – – – – – Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	11 %	0
2008 97 59	– – – – – – – Pozostałe	17,6 %	0
2008 97 74	– – – – – – – – Pozostałe	13,6 %	0
2008 97 92	– – – – – – – Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	11,5 %	0
2008 97 93	– – – – – – – Pozostałe	18,4 %	0
2008 97 94	– – – – – – – Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	11,5 %	0
2008 97 96	– – – – – – – Pozostałe	18,4 %	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2008 97 97	– – – – – – – Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	11,5 %	0
2008 97 98	– – – – – – – Pozostałe	18,4 %	0
2008 99 85	– – – – – Kukurydza inna niż kukurydza cukrowa (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 % + 9,4 EUR/100 kg (Uwaga 3)	5
2008 99 91	– – – – – Ignamy, słodkie ziemniaki i podobne jadalne części roślin, zawierające 5 % masy skrobi lub więcej	8,3 % + 3,8 EUR/100 kg (Uwaga 3)	0
2009 11 11	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	TRQ-OJ/3
2009 11 19	– – – – Pozostałe	33,6 %	TRQ-OJ/3
2009 11 91	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	TRQ-OJ/3
2009 11 99	– – – – Pozostałe	15,2 %	0
2009 12 00	– – Niezamrożony, o liczbie Brixa nieprzekraczającej 20	12,2 %	0
2009 19 11	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 19 19	– – – – Pozostałe	33,6 %	0
2009 19 91	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2009 19 98	– – – – Pozostałe	12,2 %	0
2009 31 11	– – – – Zawierający dodatek cukru	14,4 %	7
2009 31 19	– – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 31 51	– – – – – Zawierający dodatek cukru	14,4 %	7
2009 31 59	– – – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 31 91	– – – – – Zawierający dodatek cukru	14,4 %	7
2009 31 99	– – – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 39 11	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 19	– – – – Pozostałe	33,6 %	7
2009 39 31	– – – – – Zawierający dodatek cukru	14,4 %	7
2009 39 39	– – – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 39 51	– – – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	14,4 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 55	– – – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	14,4 %	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2009 39 59	– – – – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 39 91	– – – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	14,4 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 39 95	– – – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	14,4 %	7
2009 39 99	– – – – – – Niezawierające dodatku cukru	15,2 %	7
2009 41 92	– – – Zawierający dodatek cukru	15,2 %	0
2009 41 99	– – – Niezawierające dodatku cukru	16 %	0
2009 49 11	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 49 19	– – – – Pozostałe	33,6 %	0
2009 49 30	– – – – O wartości przekraczającej 30 € za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	15,2 %	0
2009 49 91	– – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	0
2009 49 93	– – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	15,2 %	0
2009 49 99	– – – – – Niezawierające dodatku cukru	16 %	0
2009 50 10	– – Zawierający dodatek cukru	16 %	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2009 50 90	-- Pozostałe	16,8 %	3
2009 61 10	--- O wartości przekraczającej 18 € za 100 kg masy netto	system cen wejścia (Uwaga 2)	5
2009 61 90	--- O wartości nieprzekraczającej 18 € za 100 kg masy netto	22,4 % + 27 EUR/hl	5
2009 69 11	---- O wartości nieprzekraczającej 22 € za 100 kg masy netto	40 % + 121 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 19	---- Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	5
2009 69 51	----- Zagęszczony	system cen wejścia (Uwaga 2)	5
2009 69 59	----- Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	5
2009 69 71	------ Zagęszczony	22,4 % + 131 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 79	------ Pozostałe	22,4 % + 27 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 69 90	----- Pozostałe	22,4 % + 27 EUR/hl	5
2009 71 20	--- Zawierający dodatek cukru	18 %	3
2009 71 99	--- Niezawierające dodatku cukru	18 %	3
2009 79 11	---- O wartości nieprzekraczającej 22 € za 100 kg masy netto	30 % + 18,4 EUR/100 kg	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2009 79 19	– – – – Pozostałe	30 %	5
2009 79 30	– – – – O wartości przekraczającej 18 € za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	18 %	3
2009 79 91	– – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	18 % + 19,3 EUR/100 kg	7
2009 79 98	– – – – – Pozostałe	18 %	5
2009 81 59	– – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	16,8 %	0
2009 81 95	– – – – – – Soki z owoców z gatunku *Vaccinium macrocarpon*	14 %	0
2009 89 11	– – – – – O wartości nieprzekraczającej 22 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 89 19	– – – – – Pozostałe	33,6 %	5
2009 89 50	– – – – – O wartości przekraczającej 18 € za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	19,2 %	3
2009 89 61	– – – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	19,2 % + 20,6 EUR/100 kg	5
2009 89 63	– – – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	19,2 %	3
2009 89 69	– – – – – – Niezawierające dodatku cukru	20 %	3
2009 89 71	– – – – – – Sok wiśniowy i czereśniowy	16,8 %	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2009 89 89	– – – – – – – Pozostałe	16,8 %	3
2009 89 96	– – – – – – – Sok wiśniowy i czereśniowy	17,6 %	3
2009 90 11	– – – – O wartości nieprzekraczającej 22 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 19	– – – – Pozostałe	33,6 %	5
2009 90 21	– – – – O wartości nieprzekraczającej 30 € za 100 kg masy netto	33,6 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 29	– – – – Pozostałe	33,6 %	5
2009 90 31	– – – – O wartości nieprzekraczającej 18 € za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	20 % + 20,6 EUR/100 kg	7
2009 90 39	– – – – Pozostałe	20 %	3
2009 90 41	– – – – – – Zawierający dodatek cukru	15,2 %	3
2009 90 49	– – – – – – Pozostałe	16 %	3
2009 90 51	– – – – – – Zawierający dodatek cukru	16,8 %	3
2009 90 59	– – – – – – Pozostałe	17,6 %	3
2009 90 71	– – – – – – O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	15,2 % + 20,6 EUR/100 kg	5

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2009 90 73	– – – – – – O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	15,2 %	3
2009 90 79	– – – – – – Niezawierające dodatku cukru	16 %	3
2009 90 92	– – – – – – – Mieszanki soków z owoców tropikalnych	10,5 % + 12,9 EUR/100 kg	0
2009 90 94	– – – – – – – Pozostałe	16,8 % + 20,6 EUR/100 kg	3
2009 90 95	– – – – – – – Mieszanki soków z owoców tropikalnych	10,5 %	0
2009 90 96	– – – – – – – Pozostałe	16,8 %	3
2009 90 97	– – – – – – – Mieszanki soków z owoców tropikalnych	11 %	0
2009 90 98	– – – – – – – Pozostałe	17,6 %	3
2101 12 92	– – – Przetwory na bazie tych ekstraktów, esencji lub koncentratów kawy	4 %	3
2101 12 98	– – – Pozostałe		
ex 2101 12 98	– – – – Przetwory na bazie kawy zawierające 70 % masy sacharozy lub więcej (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA (Uwaga 1)	TRQ-SR3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
ex 2101 12 98	– – – – Przetwory na bazie kawy niezawierające lub zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA (Uwaga 1)	7
2101 20 98	– – – Pozostałe		
ex 2101 20 98	– – – – Przetwory na bazie herbaty lub maté, zawierające 70 % masy sacharozy lub więcej (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA (Uwaga 1)	TRQ-SR3
ex 2101 20 98	– – – – Przetwory na bazie herbaty lub maté niezawierające lub zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 % + EA (Uwaga 1)	7
2101 30 11	– – – Cykoria palona	11,5 %	0
2101 30 19	– – – Pozostałe	5,1 % + 12,7 EUR/100 kg	3
2101 30 91	– – – Z cykorii palonej	14,1 %	0
2101 30 99	– – – Pozostałe	10,8 % + 22,7 EUR/100 kg	3
2102 10 10	– – Kultury drożdży	3,7 %	3
2102 10 31	– – – Suszone	4,2 %	7
2102 10 39	– – – Pozostałe	4,2 %	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
2102 10 90	–– Pozostałe	5,1 %	7
2102 20 11	––– W tabletkach, kostkach lub w podobnej postaci, lub w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 1 kg	2,4 %	0
2103 20 00	– Ketchup pomidorowy i pozostałe sosy pomidorowe	10,2 %	7
2105 00 10	– Niezawierające tłuszczu mleka lub zawierające mniej niż 3 % masy takich tłuszczów	8,6 % + 20,2 EUR/100 kg MAX 19,4 % + 9,4 EUR/100 kg	0
2105 00 91	–– 3 % masy lub więcej, ale mniej niż 7 % masy	8 % + 38,5 EUR/100 kg MAX 18,1 % + 7 EUR/100 kg	0
2105 00 99	–– 7 % masy lub więcej	7,9 % + 54 EUR/100 kg MAX 17,8 % + 6,9 EUR/100 kg	0
2106 10 20	–– Niezawierające tłuszczu mleka, sacharozy, izoglukozy, glukozy lub skrobi, lub zawierające mniej niż 1,5 % masy tłuszczu mleka, 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, 5 % masy glukozy lub skrobi	12,8 %	3
2106 10 80	–– Pozostałe	EA (Uwaga 1)	7
2106 90 20	–– Preparaty alkoholowe złożone, inne niż na bazie substancji zapachowych, w rodzaju stosowanych do produkcji napojów	17,3 % MIN 1 EUR/% vol/hl	7
2106 90 30	––– Syropy izoglukozowe	42,7 EUR/100 kg/net mas	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2106 90 55	– – – – Syrop glukozowy i z maltodekstryny	20 EUR/100 kg	7
2106 90 59	– – – – Pozostałe	0,4 EUR/100 kg (Uwaga 7)	7
2106 90 98	– – – Pozostałe		
ex 2106 90 98	– – – – Zawierające 70 % masy lub więcej sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	9 % + EA (Uwaga 1)	7
ex 2106 90 98	– – – – Zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	9 % + EA (Uwaga 1)	0
2202 90 91	– – – Mniej niż 0,2 % masy	6,4 % + 13,7 EUR/100 kg	0
2202 90 95	– – – 0,2 % masy lub więcej, ale mniej niż 2 % masy	5,5 % + 12,1 EUR/100 kg	0
2202 90 99	– – – 2 % masy lub więcej	5,4 % + 21,2 EUR/100 kg	0
2204 10 11	– – – Szampan	32 EUR/hl	0
2204 10 91	– – – Asti spumante	32 EUR/hl	0
2204 21 11	– – – – – – – – Alsace	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 12	– – – – – – – – Bordeaux	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 13	– – – – – – – – Bourgogne (Burgundy)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 21 17	– – – – – – – – Val de Loire (Loire Valley)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 18	– – – – – – – – Mosel	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 19	– – – – – – – – Pfalz	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 22	– – – – – – – – Rheinhessen	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 23	– – – – – – – – Tokaj	15,8 EUR/hl (Uwaga 16)	0
2204 21 24	– – – – – – – – Lazio (Latium)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 26	– – – – – – – – Toscana (Tuscany)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 27	– – – – – – – – Trentino, Alto Adige i Friuli	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 28	– – – – – – – – Veneto	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 32	– – – – – – – – Vinho Verde	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 34	– – – – – – – – Penedés	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 36	– – – – – – – – Rioja	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 37	– – – – – – – – Valencia	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 38	– – – – – – – – Pozostałe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 21 42	– – – – – – – – Bordeaux	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 43	– – – – – – – – Bourgogne (Burgundy)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 44	– – – – – – – – Beaujolais	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 46	– – – – – – – – Vallée du Rhône	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 47	– – – – – – – – Languedoc-Roussillon	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 48	– – – – – – – – Val de Loire (Loire Valley)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 62	– – – – – – – – Piemonte (Piemont)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 66	– – – – – – – – Toscana (Tuscany)	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 67	– – – – – – – – Trentino i Alto Adige	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 68	– – – – – – – – Veneto	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 69	– – – – – – – – Dão, Bairrada i Douro	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 71	– – – – – – – – Navarra	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 74	– – – – – – – – Penedés	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 21 76	– – – – – – – – Rioja	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 77	– – – – – – – – Valdepeñas	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 78	– – – – – – – – Pozostałe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 79	– – – – – – – Białe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 80	– – – – – – – Pozostałe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 81	– – – – – – – Białe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 82	– – – – – – – Pozostałe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 83	– – – – – – – Białe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 84	– – – – – – – Pozostałe	15,4 EUR/hl (Uwaga 15)	0
2204 21 85	– – – – – – – Madeira i Setúbal muscatel	15,8 EUR/hl (Uwaga 11)	0
2204 21 86	– – – – – – – Sherry	15,8 EUR/hl (Uwaga 11)	0
2204 21 87	– – – – – – – Marsala	20,9 EUR/hl (Uwaga 13)	0
2204 21 88	– – – – – – – Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl (Uwaga 13)	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 21 89	– – – – – – – Port	15,8 EUR/hl (Uwaga 11)	0
2204 21 90	– – – – – – – Pozostałe	20,9 EUR/hl (Uwaga 13)	0
2204 21 91	– – – – – – Pozostałe	20,9 EUR/hl (Uwaga 13)	0
2204 21 92	– – – – – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 22 % obj.	1,75 EUR/% vol/hl	0
2204 29 11	– – – – – – – – Tokaj	14,2 EUR/hl (Uwaga 14)	0
2204 29 12	– – – – – – – – Bordeaux	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 13	– – – – – – – – Bourgogne (Burgundy)	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 17	– – – – – – – – Val de Loire (Loire Valley)	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 18	– – – – – – – – Pozostałe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 42	– – – – – – – – Bordeaux	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 43	– – – – – – – – Bourgogne (Burgundy)	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 44	– – – – – – – – Beaujolais	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 46	– – – – – – – – Vallée du Rhône	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 29 47	– – – – – – – – Languedoc-Roussillon	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 48	– – – – – – – – Val de Loire (Loire Valley)	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 58	– – – – – – – – Pozostałe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 79	– – – – – – – Białe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 80	– – – – – – – Pozostałe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 81	– – – – – – – Białe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 82	– – – – – – – Pozostałe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 83	– – – – – – – Białe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 84	– – – – – – – Pozostałe	12,1 EUR/hl (Uwaga 17)	0
2204 29 85	– – – – – – – Madeira i Setúbal muscatel	13,1 EUR/hl (Uwaga 10)	0
2204 29 86	– – – – – – – Sherry	13,1 EUR/hl (Uwaga 10)	0
2204 29 87	– – – – – – – Marsala	20,9 EUR/hl (Uwaga 12)	0
2204 29 88	– – – – – – – Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl (Uwaga 12)	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2204 29 89	– – – – – – – Port	13,1 EUR/hl (Uwaga 10)	0
2204 29 90	– – – – – – – Pozostałe	20,9 EUR/hl (Uwaga 12)	0
2204 29 91	– – – – – – Pozostałe	20,9 EUR/hl (Uwaga 12)	0
2204 29 92	– – – – – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 22 % obj.	1,75 EUR/% vol/hl	0
2204 30 10	– – W trakcie fermentacji lub z fermentacją zatrzymaną inaczej niż przez dodanie alkoholu	32 %	3
2204 30 92	– – – – Zagęszczony	system cen wejścia (Uwaga 2)	7
2204 30 94	– – – – Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	7
2204 30 96	– – – – Zagęszczony	system cen wejścia (Uwaga 2)	7
2204 30 98	– – – – Pozostałe	system cen wejścia (Uwaga 2)	7
2205 10 10	– – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu 18 % obj. lub mniejszej	10,9 EUR/hl	0
2205 10 90	– – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj.	0,9 EUR/% vol/hl + 6,4 EUR/hl	0
2205 90 10	– – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu 18 % obj. lub mniejszej	9 EUR/hl	0
2205 90 90	– – O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj.	0,9 EUR/% vol/hl	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2207 10 00	– Alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80 % obj. lub większej	19,2 EUR/hl	TRQ-EL
2207 20 00	– Alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone	10,2 EUR/hl	TRQ-EL
2208 40 11	– – – Rum o zawartości lotnych substancji, innych niż alkohol etylowy i metylowy, równej lub przekraczającej 225 g na hektolitr czystego alkoholu (z tolerancją 10 %)	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	TRQ-RM
2208 40 39	– – – – Pozostałe	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	TRQ-RM
2208 40 51	– – – Rum o zawartości lotnych substancji, innych niż alkohol etylowy i metylowy, równej lub przekraczającej 225 g na hektolitr czystego alkoholu (z tolerancją 10 %)	0,6 EUR/% vol/hl	TRQ-RM
2208 40 99	– – – – Pozostałe	0,6 EUR/% vol/hl	TRQ-RM
2208 90 91	– – – 2 litry lub mniejszej	1 EUR/% vol/hl + 6,4 EUR/hl	7
2208 90 99	– – – Większej niż 2 litry	1 EUR/% vol/hl	TRQ-EL
2209 00 11	– – 2 litry lub mniejszej	6,4 EUR/hl	0
2209 00 19	– – Większej niż 2 litry	4,8 EUR/hl	0
2209 00 91	– – 2 litry lub mniejszej	5,12 EUR/hl	0

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
2209 00 99	–– Większej niż 2 litry	3,84 EUR/hl	0
2302 10 10	–– O zawartości skrobi nieprzekraczającej 35 % masy	44 EUR/1 000 kg	0
2302 10 90	–– Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	3
2302 40 02	––– O zawartości skrobi nieprzekraczającej 35 % masy	44 EUR/1 000 kg	0
2302 40 08	––– Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	3
2303 10 11	––– Przekraczającej 40 % masy	320 EUR/1 000 kg	7
2905 43 00	–– Mannit	9,6 % + 125,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 11	–––– Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 % + 16,1 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 19	–––– Pozostałe	9 % + 37,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 91	–––– Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 % + 23 EUR/100 kg	TRQ-SH2
2905 44 99	–––– Pozostałe	9 % + 53,7 EUR/100 kg	7
3302 10 29	––––– Pozostałe	0 % +EA (Uwaga 1)	7

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
3502 11 90	– – – Pozostałe	123,5 EUR/100 kg	TRQ-EG3/10
3502 19 90	– – – Pozostałe	16,7 EUR/100 kg	TRQ-EG3/10
3505 10 10	– – Dekstryny	9 % + 17,7 EUR/100 kg	7
3505 10 90	– – – Pozostałe	9 % + 17,7 EUR/100 kg	7
3505 20 10	– – Zawierające mniej niż 25 % masy skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 % + 4,5 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 30	– – Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 55 % masy, skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 % + 8,9 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 50	– – Zawierające 55 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 % + 14,2 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3505 20 90	– – Zawierające 80 % masy lub więcej skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 % + 17,7 EUR/100 kg MAX 11,5	3
3809 10 10	– – Zawierające mniej niż 55 % masy tych substancji	8,3 % + 8,9 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3809 10 30	– – Zawierające 55 % masy lub więcej tych substancji, ale mniej niż 70 % masy	8,3 % + 12,4 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3809 10 50	– – Zawierające 70 % masy lub więcej tych substancji, ale mniej niż 83 % masy	8,3 % + 15,1 EUR/100 kg MAX 12,8	3

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa [1]	Kategoria znoszenia ceł
3809 10 90	– – Zawierające 83 % masy lub więcej tych substancji	8,3 % + 17,7 EUR/100 kg MAX 12,8	3
3824 60 11	– – – Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 % + 16,1 EUR/100 kg	TRQ-SH2
3824 60 19	– – – Pozostałe	9 % + 37,8 EUR/100 kg	TRQ-SH2
3824 60 91	– – – Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 % + 23 EUR/100 kg	7
3824 60 99	– – – Pozostałe	9 % + 53,7 EUR/100 kg	7

Uwagi

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że skróty AD S/Z, AD F/M, EA, EUR/hl, EUR/kg, EUR/100 kg, EUR/1 000 kg, EUR/100 kg/net mas, EUR/1 000 p/st, EUR/kg/masy mlecznej, EUR/% vol/hl i MAX mają takie samo znaczenie jak podobne skróty stosowane w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1101/2014 z dnia 16 października 2014 r.

Uwaga 1 Odniesienie prawne dla EA (elementu rolnego): załącznik 1 do załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1754 z dnia 6 października 2015 r.

Uwaga 2 Odniesienie prawne dla cen wejścia: załącznik 2 do załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1754 z dnia 6 października 2015 r.

Uwaga 3 Szczególna stawka jest naliczana, jako środek autonomiczny, na podstawie masy netto po odsączeniu.

Uwaga 4 Unia Europejska zobowiązuje się, w odniesieniu do zbóż objętych pozycjami: ex 1001 pszenica, 1002 żyto, ex 1005 kukurydza, z wyjątkiem nasion hybrydowych oraz ex 1007 sorgo, z wyjątkiem hybryd siewnych, stosować cło na takim poziomie i w taki sposób, aby cena importowa uwzględniająca zapłacone cło za takie zboża nie była większa niż rzeczywista cena interwencyjna (lub w przypadku zmian obecnego systemu, efektywna cena wsparcia) zwiększona o 55 %.Stosowane cło w żadnym przypadku nie przekracza cła określonego jako stawka podstawowa (zob. przypisy do wskazanych pozycji taryfowych w dziale 10 załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1754 z dnia 6 października 2015 r.).

Uwaga 5 Unia Europejska zobowiązuje się w odniesieniu do ryżu łuskanego objętego podpozycjami od 1006 20 11 do 1006 20 98 stosować cło na takim poziomie i w taki sposób, aby oclona cena importowa za takie zboża nie była większa niż efektywna cena interwencyjna (lub w przypadku zmian obecnego systemu, efektywna cena wsparcia) zwiększona o: 88 % dla ryżu japońskiego oraz 80 % dla ryżu indyjskiego. W odniesieniu do ryżu bielonego wartości procentowe określone powyżej zostaną zwiększone zgodnie z istniejącymi metodami obliczania ceny progowej dla ryżu bielonego. Stosowane cło w żadnym przypadku nie przekracza cła określonego jako stawka podstawowa (zob. przypisy do wskazanych pozycji taryfowych w dziale 10 załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1754 z dnia 6 października 2015 r.).

Pozycja taryfowa CN 2016	Opis CN 2016	Stawka podstawowa (1)	Kategoria znoszenia ceł
Uwaga 6	Niniejsza stawka ma zastosowania do surowego cukru o uzysku 92 %.		
Uwaga 7	Za 1 % masy sacharozy, włączając inne cukry wyrażone jako sacharoza (zob. uwaga dodatkowa 4 do działu 17 załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1754 z dnia 6 października 2015 r.).		
Uwaga 8	4,5 kg lub większej, ale mniejszej niż 5 kg: Autonomiczna stawka celna: 17 %.		
Uwaga 9	Od 1 stycznia do 31 maja: 8,5 %; od 1 czerwca do 31 października: 12 %; od 1 listopada do 31 grudnia: 8,5 %.		
Uwaga 10	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 15 % obj., ale nieprzekraczającej 18 % obj.: 12,1 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj., ale nieprzekraczającej 22 % obj.: 13,1 EUR/hl.		
Uwaga 11	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 15 % obj., ale nieprzekraczającej 18 % obj.: 14,8 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj., ale nieprzekraczającej 22 % obj.: 15,8 EUR/hl.		
Uwaga 12	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 15 % obj., ale nieprzekraczającej 18 % obj.: 15,4 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj., ale nieprzekraczającej 22 % obj.: 20,9 EUR/hl.		
Uwaga 13	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 15 % obj., ale nieprzekraczającej 18 % obj.: 18,6 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj., ale nieprzekraczającej 22 % obj.: 20,9 EUR/hl.		
Uwaga 14	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 13 % obj. 13,1 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 13 % obj., ale nieprzekraczającej 15 % obj.: 14,2 EUR/hl.		
Uwaga 15	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 13 % obj. 13,1 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 13 % obj., ale nieprzekraczającej 15 % obj.: 15,4 EUR/hl.		
Uwaga 16	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 13 % obj. 14,8 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 13 % obj., ale nieprzekraczającej 15 % obj.: 15,8 EUR/hl.		
Uwaga 17	O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 13 % obj. 9,9 EUR/hl. O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 13 % obj., ale nieprzekraczającej 15 % obj.: 12,1 EUR/hl.		

Dodatek 2-A-2

HARMONOGRAM ZNOSZENIA CEŁ MEKSYKU [i]

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0102.29.99	Pozostałe.	15 %	0	
0102.39.99	Pozostałe.	15 %	0	
0102.90.99	Pozostałe.	15 %	0	
0103.91.02	Pekariowate.	20 %	0	
0103.91.99	Pozostałe.	20 %	0	
0103.92.03	Pekariowate.	20 %	0	
0103.92.99	Pozostałe.	20 %	0	
0104.10.02	Do uboju.	10 %	7	
0104.10.99	Pozostałe.	10 %	7	
0104.20.99	Pozostałe.	10 %	7	
0105.12.01	Indyki.	10 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0105.94.01	Koguty do walki.	20 %	0	
0105.94.99	Pozostałe.	10 %	0	
0105.99.99	Pozostałe.	10 %	0	
0201.10.01	Tusze i półtusze.	20 %	E	
0201.20.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	20 %	TRQ-BF1	
0201.30.01	Bez kości.	20 %	TRQ-BF1	
0202.10.01	Tusze i półtusze.	25 %	E	
0202.20.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	25 %	TRQ-BF1	
0202.30.01	Bez kości.	25 %	TRQ-BF1	
0203.11.01	Tusze i półtusze.	20 %	7	
0203.12.01	Szynki, łopatki i ich kawałki, z kośćmi.	20 %	7	
0203.19.99	Pozostałe.	20 %	7	
0203.21.01	Tusze i półtusze.	20 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0203.22.01	Szynki, łopatki i ich kawałki, z kośćmi.	20 %	7	
0203.29.99	Pozostałe.			
ex 0203.29.99	Schaby i ich kawałki, z kośćmi lub bez.	20 %	TRQ-PK	
ex 0203.29.99	- Pozostałe.	20 %	7	
0204.10.01	Tusze i półtusze z jagniąt, świeże lub schłodzone.	10 %	7	
0204.21.01	Tusze i półtusze.	10 %	7	
0204.22.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	10 %	7	
0204.23.01	Bez kości.	10 %	7	
0204.30.01	Tusze i półtusze z jagniąt, zamrożone.	10 %	7	
0204.41.01	Tusze i półtusze.	10 %	7	
0204.42.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	10 %	7	
0204.43.01	Bez kości.	10 %	7	
0204.50.01	Mięso kozie.	10 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0206.10.01	Z bydła, świeże lub schłodzone.	20 %	TRQ-BF2	
0206.21.01	Ozory.	20 %	0	
0206.22.01	Wątroby.	20 %	0	
0206.29.99	Pozostałe.	20 %	TRQ-BF2	
0206.30.99	Pozostałe.	20 %	7	
0206.41.01	Wątroby.	10 %	7	
0206.49.99	Pozostałe.	10 %	7	
0206.80.99	Pozostałe, świeże lub schłodzone.	10 %	0	
0206.90.99	Pozostałe, zamrożone.	10 %	0	
0207.11.01	Niecięte na kawałki, świeże lub schłodzone.	100 %	7	
0207.12.01	Niecięte na kawałki, zamrożone.	100 %	7	
0207.13.01	Mechanicznie oddzielone od kości.	100 %	0	
0207.13.02	Tusze.	100 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0207.13.03	Nogi, udka lub nogi i udka w jednym kawałku.	100 %	TRQ-PY	
0207.13.99	Pozostałe.	100 %	7	
0207.14.01	Mechanicznie oddzielone od kości.	100 %	0	
0207.14.02	Wątróbki.	10 %	7	
0207.14.03	Tusze.	100 %	7	
0207.14.04	Nogi, udka lub nogi i udka w jednym kawałku.	100 %	TRQ-PY	
0207.14.99	Pozostałe.	100 %	7	
0207.24.01	Niecięte na kawałki, świeże lub schłodzone.	45 %	7	
0207.25.01	Niecięte na kawałki, zamrożone.	45 %	7	
0207.26.01	Mechanicznie oddzielone od kości.	100 %	7	
0207.26.02	Tusze.	100 %	7	
0207.26.99	Pozostałe.	100 %	7	
0207.27.01	Mechanicznie oddzielone od kości.	100 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0207.27.02	Wątróbki.	10 %	7	
0207.27.03	Tusze.	100 %	7	
0207.27.99	Pozostałe.	100 %	7	
0207.41.01	Niecięte na kawałki, świeże lub schłodzone.	45 %	0	
0207.42.01	Niecięte na kawałki, zamrożone.	45 %	0	
0207.44.01	Pozostałe, świeże lub schłodzone.	45 %	0	
0207.45.01	Wątróbki.	10 %	0	
0207.45.99	Pozostałe.	45 %	0	
0207.51.01	Niecięte na kawałki, świeże lub schłodzone.	45 %	0	
0207.52.01	Niecięte na kawałki, zamrożone.	45 %	0	
0207.54.01	Pozostałe, świeże lub schłodzone.	45 %	0	
0207.55.01	Wątróbki.	10 %	0	
0207.55.99	Pozostałe.	45 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0207.60.01	Niecięte na kawałki, świeże lub schłodzone.	45 %	0	
0207.60.02	Niecięte na kawałki, zamrożone.	45 %	0	
0207.60.99	Pozostałe.	45 %	0	
0209.10.01	Ze świń.	45 %	5	
0209.90.01	Z kogutów, kur lub indyków.	20 %	0	
0209.90.99	Pozostałe.	45 %	0	
0210.11.01	Szynki, łopatki i ich kawałki, z kośćmi.	10 %	5	
0210.12.01	Boczek i jego kawałki.	10 %	5	
0210.19.99	Pozostałe.	10 %	5	
0210.20.01	Mięso z bydła.	10 %	TRQ-BF1	
0210.91.01	Z naczelnych.	10 %	0	
0210.92.01	Z wielorybów, delfinów i morświnów (ssaki z rzędu waleni); manatów i krów morskich (ssaki z rzędu syren); fok, lwów morskich i morsów (ssaki z podrzędu płetwonogich).	10 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0210.93.01	Z gadów (włączając z węży i z żółwi morskich).	10 %	0	
0210.99.01	Jelita lub wargi bydlęce, solone lub konserwowane w soli.	10 %	TRQ-BF2	
0210.99.02	Wędzone skóry wieprzowe, całe lub pokrojone.	15 %	7	
0210.99.03	Ptaki, solone lub w solance.	10 %	7	
0210.99.99	Pozostałe.	10 %	7	
0401.10.01	W hermetycznych pojemnikach.	10 %	TRQ-FM	
0401.10.99	Pozostałe.	10 %	7	
0401.20.01	W hermetycznych pojemnikach.	10 %	TRQ-FM	
0401.20.99	Pozostałe.	10 %	7	
0401.40.01	W hermetycznych pojemnikach.	10 %	TRQ-FM	
0401.40.99	Pozostałe.	10 %	7	
0401.50.01	W hermetycznych pojemnikach.	10 %	TRQ-FM	
0401.50.99	Pozostałe.	10 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0402.10.01	Mleko w proszku lub w postaci tabletek.	50 %	TRQ-MP	
0402.10.99	Pozostałe.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-MP	
0402.21.01	Mleko w proszku lub w postaci tabletek.	50 %	TRQ-MP	
0402.21.99	Pozostałe.	10 %	TRQ-MP	
0402.29.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-MP	
0402.91.01	Mleko odparowane.	45 %	TRQ-ECM	
0402.91.99	Pozostałe.	20 %	TRQ-ECM	
0402.99.01	Mleko skondensowane.	15 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-ECM	
0402.99.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-ECM	
0403.10.01	Jogurt.	20 %	7	
0403.90.99	Pozostałe.	20 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0404.10.01	Serwatka w proszku, o zawartości białka nieprzekraczającej 12,5 %.	10 %	TRQ-WY	
0404.10.99	Pozostałe.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-WY	
0404.90.99	Pozostałe.	20 %	TRQ-WY	
0405.10.01	Masło, o masie nieprzekraczającej 1 kg, włączając opakowanie bezpośrednie.	20 %	TRQ-BT	
0405.10.99	Pozostałe.	20 %	TRQ-BT	
0405.20.01	Produkty mleczarskie do smarowania.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-BT	
0405.90.99	Pozostałe.	20 %	TRQ-BT	
0406.10.01	Ser (niedojrzewający lub niekonserwowany) świeży, włącznie z serem serwatkowym i twaróg.	45 %	TRQ-FC	
0406.20.01	Ser tarty lub proszkowany.	20 %	TRQ-FC	
0406.30.01	O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 36 % masy i o zawartości tłuszczu w suchej masie przekraczającej 48 % masy, w opakowaniach o masie netto przekraczającej 1 kg.	45 %	TRQ-FC	
0406.30.99	Pozostałe.	45 %	TRQ-FC	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0406.40.01	Ser z przerostami niebieskiej pleśni i pozostały ser zawierający przerosty otrzymywane z użyciem *Penicillium roqueforti*.	20 %	7	
0406.90.01	Twardy, znany jako Sardo, gdy jest to wskazane na opakowaniu.	20 %	7	
0406.90.02	Twardy, znany jako Reggiano lub Reggianito, gdy jest to wskazane na opakowaniu.	0 %	0	
0406.90.03	Miękki, gatunku Colonia, gdy posiada następujący skład: wilgotność 35,5 % do 37,7 %, popiół 3,2 % do 3,3 %, tłuszcz 29,0 % do 30,8 %, białka 25,0 % do 27,5 %, chlorki 1,3 % do 2,7 %, oraz kwasowość 0,8 % do 0,9 % w kwasie mlekowym.	45 %	7	
0406.90.04	Grana lub Parmigiano reggiano, o zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 40 % masy i zawartości wody w substancji beztłuszczowej nieprzekraczającej 47 % masy; Danbo, Edam, Fontal, Fontina, Fynbo, Gouda, Havarti, Maribo, Samsoe, Esrom, Itálico, Kernhem, SaintNectaire, SaintPaulin lub Taleggio, o zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 40 % masy i zawartości wody w substancji beztłuszczowej przekraczającej 47 % masy, ale nieprzekraczającej 72 %.	20 %	TRQ-OC	
0406.90.05	Gatunku Petit Suisse, o następującym składzie: wilgotność od 68 % do 70 %, tłuszcz od 6 % do 8 % (w wilgotnej bazie), wyciąg suchy od 30 % do 32 %, minimalna zawartość białka 6 % oraz fermenty z dodatkiem owoców, cukrów, warzyw, czekolady lub miodu lub bez nich.	45 %	TRQ-OC	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0406.90.06	Gatunku Egmont, o następujących cechach: minimalna zawartość tłuszczu (w suchej masie) 45 %, wilgotność maksymalnie 40 %, minimalna ilość suchej masy 60 %, minimalna zawartość soli w wilgotnej masie 3,9 %.	45 %	TRQ-OC	
0406.90.99	Pozostałe.	45 %	TRQ-OC	
0407.11.01	Z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*.	0 %	0	
0407.19.99	Pozostałe.	0 %	0	
0407.21.01	Do spożycia przez ludzi.	0 %	0	
0407.21.99	Pozostałe.	0 %	0	
0407.29.01	Do spożycia przez ludzi.	45 %	0	
0407.29.99	Pozostałe.	20 %	0	
0407.90.01	Zamrożone.	20 %	0	
0407.90.99	Pozostałe.	20 %	0	
0408.11.01	Suszone.	0 %	0	
0408.19.99	Pozostałe.	0 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0408.91.01	Zamrożone lub sproszkowane.	0 %	0	
0408.91.99	Pozostałe.	0 %	0	
0408.99.01	Zamrożone, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 0408.99.02.	0 %	0	
0408.99.02	Jaja ptaków morskich wytwarzających guano.	20 %	0	
0408.99.99	Pozostałe.	0 %	0	
0410.00.01	Jaja żółwi dowolnego rodzaju.	20 %	0	
0410.00.99	Pozostałe.	20 %	0	
0504.00.01	Jelita, pęcherze i żołądki zwierząt (z wyjątkiem rybich), całe lub w kawałkach, świeże, schłodzone, zamrożone, solone lub w solance, suszone lub wędzone.	10 %	7	
0701.90.99	Pozostałe.	175 %	MX-R1	*
0710.10.01	Ziemniaki.	15 %	7	
0712.90.03	Ziemniaki, nawet cięte w kawałki lub plasterki, ale dalej nieprzetworzone.	20 %	7	
0713.33.02	Fasola biała groszkowa, z wyłączeniem objętej podpozycją taryfową 0713.33.01.	100 %	7	*

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
0713.33.03	Fasola czarna, z wyłączeniem objętej podpozycją taryfową 0713.33.01.	100 %	7	*
0713.33.99	Pozostałe.	100 %	7	*
0803.10.01	Plantany.	20 %	0	
0803.90.99	Pozostałe.	20 %	0	
0808.10.01	Jabłka.	20 %	MX10	
0809.30.01	Nektaryny.	20 %	7	
0809.30.02	Brzoskwinie.	20 %	MX-R2/TRQ-FP	
0901.12.01	Bezkofeinowa.	20 %	7/TRQ-CFB	
0901.21.01	Niepozbawiona kofeiny.	72 %	MX-R3/TRQ-CFB	*
0901.22.01	Bezkofeinowa.	72 %	MX-R3/TRQ-CFB	*
0901.90.01	Łupinki i łuski kawy.	72 %	7/TRQ-CFB	*
0901.90.99	Pozostałe.	72 %	7/TRQ-CFB	*
1001.11.01	Nasiona.	60 %	7	*

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1001.19.99	Pozostałe.	60 %	7	*
1001.91.01	Pszenica zwyczajna (*Triticum aestivum*) lub „pszenica durum”.	0 %	0	
1001.91.99	Pozostałe.	60 %	7	*
1001.99.01	Pszenica zwyczajna (*Triticum aestivum*) lub „pszenica durum”.	0 %	0	
1001.99.99	Pozostałe.	60 %	7	*
1002.10.01	Nasiona.	0 %	0	
1002.90.99	Pozostałe.	0 %	0	
1003.10.01	Nasiona.	0 %	0	
1003.90.01	W postaci ziarna, niełuskany.	15 %	0	
1003.90.99	Pozostałe.	15 %	0	
1004.10.01	Nasiona.	0 %	0	
1004.90.99	Pozostałe.	0 %	0	
1005.90.01	Kukurydza pękająca.	0 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1005.90.02	Kolby kukurydzy (elotes).	0 %	0	
1005.90.03	Kukurydza żółta.	0 %	0	
1005.90.04	Kukurydza biała (na mąkę).	20 %	0	
1005.90.99	Pozostałe.	0 %	0	
1006.10.01	Ryż niełuskany.	9 %	7	
1006.20.01	Ryż łuskany (brązowy).	20 %	7	
1006.30.01	Długoziarnisty (o stosunku długości ziarna do jego szerokości wynoszącym 3:1 lub więcej).	20 %	7	
1006.30.99	Pozostałe.	20 %	7	
1006.40.01	Ryż łamany.	20 %	7	
1007.10.01	Nasiona.	0 %	0	
1007.90.02	Kiedy czynność jest wykonywana w okresie od 16 maja do 15 grudnia włącznie.	15 %	0	
1008.40.01	Palusznik (*Digitaria* spp.).	0 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1008.50.01	Komosa ryżowa (*Chenopodium quinoa*).	0 %	0	
1008.60.01	Pszenżyto.	0 %	0	
1008.90.99	Inne zboża.	0 %	0	
1101.00.01	Mąka pszenna lub z meslin.	10 %	7	
1102.20.01	Mąka kukurydziana.	10 %	0	
1102.90.01	Mąka ryżowa.	10 %	0	
1102.90.02	Mąka żytnia.	10 %	0	
1102.90.99	Pozostałe.	10 %	0	
1103.11.01	Z pszenicy.	6 %	7	
1103.13.01	Z kukurydzy.	6 %	0	
1103.19.01	Z owsa.	6 %	0	
1103.19.02	Z ryżu.	6 %	0	
1103.19.99	Pozostałe.	6 %	3	

Kod HS 2012 (1) (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1103.20.01	Z pszenicy.	6 %	7	
1103.20.99	Pozostałe.			
ex 1103.20.99	- Kukurydza.	6 %	7	
ex 1103.20.99	- Pozostałe.	6 %	0	
1104.12.01	Z owsa.	6 %	0	
1104.19.01	Z jęczmienia.	6 %	5	
1104.19.99	Pozostałe.			
ex 1104.19.99	- Pszenica.	6 %	7	
ex 1104.19.99	- Kukurydza.	6 %	7	
ex 1104.19.99	- Pozostałe.	6 %	0	
1104.22.01	Z owsa.	6 %	0	
1104.23.01	Z kukurydzy.	0 %	0	
1104.29.01	Z jęczmienia.	6 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1104.29.99	Pozostałe.	6 %	7	
1104.30.01	Zarodki zbóż, całe, miażdżone, płatkowane lub mielone.			
ex 1104.30.01	- Z pszenicy.	6 %	7	
ex 1104.30.01	- Pozostałe.	6 %	5	
1107.10.01	Niepalony.	15 %	0	
1107.20.01	Palony.	15 %	0	
1108.11.01	Skrobia pszenna.	10 %	7	
1108.12.01	Skrobia kukurydziana.	10 %	0	
1108.13.01	Skrobia ziemniaczana.	10 %	7	
1108.14.01	Skrobia z manioku.	10 %	0	
1108.19.01	Sago (skrobia z palmy sagowej).	10 %	0	
1108.19.99	Pozostałe.	10 %	5	
1108.20.01	Inulina.	10 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1109.00.01	Gluten pszenny, nawet suszony.	10 %	7	
1501.10.01	Smalec.	45 %	0	
1501.20.01	Pozostały tłuszcz ze świń.	45 %	0	
1501.90.99	Pozostałe.	45 %	0	
1502.10.01	Łój.	10 %	0	
1502.90.99	Pozostałe.	10 %	0	
1503.00.01	Oleostearyna.	10 %	0	
1503.00.99	Pozostałe.	10 %	0	
1504.30.01	Tłuszcze i oleje oraz ich frakcje, ze ssaków morskich.	10 %	0	
1508.10.01	Olej surowy.	10 %	0	
1508.90.99	Pozostałe.	20 %	0	
1511.10.01	Olej surowy.	3 %	0	
1511.90.99	Pozostałe.	5 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1513.11.01	Olej surowy.	0 %	0	
1513.19.99	Pozostałe.	3 %	0	
1513.21.01	Olej surowy.	0 %	0	
1513.29.99	Pozostałe.	3 %	0	
1515.90.04	Olej jojoba i jego frakcje.	10 %	0	
1516.10.01	Tłuszcze i oleje, zwierzęce i ich frakcje.	45 %	0	
1516.20.01	Tłuszcze i oleje, roślinne i ich frakcje.	5 %	0	
1517.90.01	Tłuszcze jadalne przygotowane na bazie smalcu wieprzowego lub zamienników smalcu wieprzowego.	20 %	0	
1518.00.02	Oleje zwierzęce lub roślinne epoksydowane.	15 %	0	
1518.00.99	Pozostałe.	10 %	0	
1601.00.01	Z kogutów, kur lub indyków.	15 %	5	
1601.00.99	Pozostałe.	15 %	5	
1602.10.01	Z kogutów, kur lub indyków.	20 %	5	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1602.10.99	Pozostałe.	20 %	5	
1602.20.01	Z kogutów, kur lub indyków.	20 %	5	
1602.20.99	Pozostałe.	20 %	5	
1602.31.01	Z indyków.	20 %	3	
1602.32.01	Z kogutów lub kur.	20 %	5	
1602.39.99	Pozostałe.	20 %	0	
1602.41.01	Szynki i ich kawałki.	20 %	5	
1602.42.01	Łopatki i ich kawałki.	20 %	5	
1602.49.01	Skóry wieprzowe, gotowane w kawałkach („pellet”).	20 %	5	
1602.49.99	Pozostałe.	20 %	5	
1602.50.01	Jelita lub wargi, pakowane hermetycznie.	20 %	7	
1602.50.99	Pozostałe.	20 %	E	
1602.90.99	Pozostałe, włącznie z przetworami z krwi dowolnych zwierząt.	20 %	E	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1604.14.01	Tuńczyki (z rodzaju *Thunnus*), inne niż objęte podpozycjami 1604.14.02 i 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.02	Filety (loins) z tuńczyka z rodzaju *Thunnus*, inne niż objęte podpozycją taryfową 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.03	Filety (loins) z latającego bonito, z rodzaju *Euthynnus*, odmiana *Katsuwonus pelamis*, inne niż objęte podpozycją taryfową 1604.14.04.	20 %	0	
1604.14.04	Filety (loins) z tuńczyka żółtopłetwego lub z latającego bonito lub opastuna, o masie co najmniej 0,5 kg, ale nieprzekraczającej 7,5 kg, wstępnie obgotowane, zamrożone i zapakowane próżniowo w plastikowe worki, pozbawione łusek, ości, skóry i ciemnego mięsa.	0 %	0	
1604.14.99	Pozostałe.	20 %	0	
1604.19.01	Z latającego bonito z rodzaju *Euthynnus*, innego niż *Katsuwonus pelamis*, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 1604.19.02.	20 %	0	
1604.19.02	Filety (loins) z latającego bonito z rodzaju *Euthynnus*, innego niż odmiana *Katsuwonus pelamis*.	20 %	0	
1604.20.02	Z tuńczyków, latającego bonito lub pozostałych ryb z rodzaju *Euthynnus*.	20 %	0	
1701.12.01	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 99,4°, ale poniżej 99,5°.	0,36 USD/kg	E	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1701.12.02	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 96°, ale poniżej 99,4°.	0,36 USD/kg	E	
1701.12.03	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu poniżej 96°.	0,36 USD/kg	E	
1701.13.01	Cukier trzcinowy wymieniony w uwadze 2 do podpozycji do tego działu.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.01	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 99,4°, ale poniżej 99,5°.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.02	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 96°, ale poniżej 99,4°.	0,338 USD/kg	E	
1701.14.03	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu poniżej 96°.	0,338 USD/kg	E	
1701.91.01	Zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących.	0,36 USD/kg	E	
1701.99.01	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 99,5°, ale poniżej 99,7°.	0,36 USD/kg	E	
1701.99.02	Cukier, w którym zawartość masy sacharozy, w stanie suchym, odpowiada odczytowi polarymetrycznemu na poziomie co najmniej 99,7°, ale poniżej 99,9°.	0,36 USD/kg	E	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1701.99.99	Pozostałe.	0,36 USD/kg	E	
1702.11.01	Zawierające 99 % masy laktozy lub więcej, wyrażonej jako laktoza bezwodna, w przeliczeniu na suchą masę.	10 %	5	
1702.19.01	Laktoza.	10 %	7	
1702.19.99	Pozostałe.	15 %	7	
1702.20.01	Cukier klonowy i syrop klonowy.	15 %	7	
1702.30.01	Glukoza i syrop glukozowy, niezawierające fruktozy lub zawierające w stanie suchym nie więcej niż 20 % masy fruktozy.	15 %	7	
1702.40.01	Glukoza.	15 %	7	
1702.40.99	Pozostałe.	75 %	E	
1702.50.01	Fruktoza chemicznie czysta.	100 %	7	
1702.60.01	O zawartości fruktozy, w przeliczeniu na suchy produkt, większej niż 50 % masy, ale nieprzekraczającej 60 % masy.	100 %	E	
1702.60.02	O zawartości fruktozy, w przeliczeniu na suchy produkt, większej niż 60 % masy, ale nieprzekraczającej 80 % masy.	100 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1702.60.99	Pozostałe.	100 %	7	
1702.90.01	Rafinowany płynny cukier i cukier inwertowany.	0,39586 USD/kg	E	
1702.90.99	Pozostałe.	15 %	7	
1704.10.01	Guma do żucia, nawet pokryta cukrem.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1704.90.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	5	
1802.00.01	Łuski kakao, łupiny, osłonki i pozostałe odpady kakao.	0 %	0	
1803.10.01	Nieodtłuszczone.	0 %	0	
1803.20.01	Odtłuszczone całkowicie lub częściowo.	0 %	0	
1804.00.01	Masło, tłuszcz i olej, kakaowe.	0 %	0	
1805.00.01	Proszek kakaowy, niezawierający dodatku cukru lub innego środka słodzącego.	5 %	0	
1806.10.01	O zawartości cukru przekraczającej 90 % masy.	0,36 USD/kg	E	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1806.10.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1806.20.01	Pozostałe przetwory w blokach, tabliczkach lub batonach, o masie większej niż 2 kg, lub w płynie, paście, proszku, granulkach lub w innej postaci, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach, o zawartości przekraczającej 2 kg.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	MX7	
1806.31.01	Nadziewane.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	MX7	
1806.32.01	Bez nadzienia.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	MX7	
1806.90.01	Przetwory spożywcze na bazie mąki, semoliny, skrobi lub ekstraktu słodowego, zawierające sproszkowane kakao, obliczone w stosunku do całkowicie odtłuszczonej bazy, powyżej 40 % masy.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
1806.90.02	Przetwory spożywcze z produktów objętych pozycjami od 04.01 do 04.04, zawierające kakao w proszku w proporcji, obliczonej w stosunku do całkowicie odtłuszczonej bazy, powyżej 5 % masy.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
1806.90.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	MX7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1901.10.01	Zawierające ponad 10 % suchej masy mlecznej.	10 %	MX-R4	
1901.10.99	Pozostałe.	10 %	7	
1901.20.01	Na bazie mąki lub skrobi, z owsa, kukurydzy lub pszenicy.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1901.20.02	Zawierające powyżej 25 % masy tłuszczu mlecznego, nieprzeznaczone do sprzedaży detalicznej, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 1901.20.01	10 %	7	
1901.20.99	Pozostałe.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1901.90.01	Ekstrakt słodowy.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1901.90.03	Preparaty na bazie przetworów mlecznych zawierające ponad 10 % suchej masy mlecznej, ale nieprzekraczające 50 % masy, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 1901.90.04.	10 %	TRQ-DP1	
1901.90.04	Preparaty na bazie przetworów mlecznych zawierające ponad 10 % suchej masy mlecznej, przeznaczone do sprzedaży detalicznej, których etykieta zawiera informacje o bezpośrednim zastosowaniu produktu np. w przygotowywaniu żywności lub deserów.	10 %	7	
1901.90.05	Preparaty na bazie przetworów mlecznych zawierające ponad 50 % suchej masy mlecznej, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 1901.90.04.	45 %	TRQ-DP2	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1901.90.99	Pozostałe.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	7	
1902.11.01	Zawierające jaja.	20 %	7	
1902.19.99	Pozostałe.	10 %	5	
1902.20.01	Makarony nadziewane, nawet poddane obróbce cieplnej lub inaczej przygotowane.	10 %	0	
1902.30.99	Pozostałe makarony.	10 %	0	
1904.10.01	Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż lub produktów zbożowych.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	5	
1904.20.01	Przetwory spożywcze otrzymane z nieprażonych płatków zbożowych lub z mieszaniny nieprażonych płatków zbożowych i prażonych płatków zbożowych lub zbóż spęcznionych.	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	5	
1904.30.01	Pszenica spęczniona.	10 %	3	
1904.90.99	Pozostałe.	10 %	3	
1905.31.01	Słodkie herbatniki (z dodatkiem substancji słodzącej).	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
1905.32.01	Gofry i wafle, nawet z nadzieniem („gaufrettes”, „wafers”) i gofry („gaufres”).	10 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
1905.90.99	Pozostałe.	10 %	5	
2002.10.01	Pomidory, całe lub w kawałkach.	20 %	5	
2002.90.99	Pozostałe.	20 %	7	
2004.10.01	Ziemniaki.	20 %	7	
2005.20.01	Ziemniaki.	20 %	7	
2007.10.01	Przetwory homogenizowane.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
2007.91.01	Owoce cytrusowe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
2007.99.01	Musy lub marmolady przygotowane dla diabetyków.	20 %	0	
2007.99.02	Galaretki dla diabetyków.	20 %	0	
2007.99.03	Przeciery lub pasty dla diabetyków.	20 %	3	
2007.99.04	Marmolady, z wyłączeniem objętych podpozycją taryfową 2007.99.01.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	3	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
2007.99.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	3	
2008.70.01	Brzoskwinie, włącznie z nektarynami.	20 %	7	
2009.61.01	O liczbie Brixa nieprzekraczającej 30.	20 %	5	
2009.69.99	Pozostałe.	20 %	5	
2101.11.01	Kawa instant, niearomatyzowana.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.11.02	Ekstrakt z zagęszczonej płynnej kawy, w tym w postaci zamrożonej.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.11.99	Pozostałe.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.12.01	Przetwory na bazie ekstraktów, esencji lub koncentratów lub na bazie kawy.	100 %	7/TRQ-CFS	*
2101.30.01	Cykoria palona i pozostałe palone namiastki kawy oraz ich ekstrakty, esencje i koncentraty.	20 %	7/TRQ-CFS	
2105.00.01	Lody, nawet zawierające kakao.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	TRQ-IC	
2106.10.99	Pozostałe.	15 %	7	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
2106.90.05	Syropy aromatyzowane lub z dodatkiem substancji barwiących.	0,36 USD/kg	E	
2106.90.08	Zawierające ponad 10 % suchej masy mlecznej.	15 %	7	
2106.90.09	Preparaty na bazie jaj.	15 %	5	
2106.90.12	Pochodne białek mleka o następującym składzie: uwodorniony tłuszcz kokosowy 44 %, bezwodna glukoza 38 %, kazeinian sodu 10 %, emulgatory 6 %, stabilizator 2 %.	15 %	7	
2106.90.99	Pozostałe.	15 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
2202.90.04	Zawierające mleko.	20 %	7	
2202.90.05	Napoje znane jako piwo bezalkoholowe.	20 %	0	
2202.90.99	Pozostałe.	20 % + 0,36 USD/kg zawartości cukru	0	
2204.30.99	Pozostały moszcz gronowy.	20 %	7	
2208.40.01	Rum.	20 %	7	
2208.40.99	Pozostałe.	20 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
2302.10.01	Z kukurydzy.	10 %	0	
2302.30.01	Z pszenicy.	10 %	7	
2302.40.01	Z ryżu.	10 %	0	
2302.40.99	Pozostałe.	10 %	0	
2303.10.01	Pozostałości z produkcji skrobi i podobne pozostałości.	15 %	7	
2309.90.01	Gotowe pasze dla drobiu oparte na mieszance rozdrobnionego materiału siewnego warzyw.	0 %	0	
2309.90.02	Zielonka, nawet zakonserwowana z wykorzystaniem dodatków mineralnych.	0 %	0	
2309.90.04	Mieszanki, preparaty lub produkty pochodzenia organicznego do karmienia ryb ozdobnych.	20 %	7	
2309.90.07	Zagęszczone preparaty do produkcji zbilansowanej żywności, z wyłączeniem objętych podpozycjami taryfowymi 2309.90.09, 2309.90.10 i 2309.90.11.	0 %	0	
2309.90.08	Substytut mleka dla cieląt na bazie kazeiny, mleka w proszku, tłuszczu zwierzęcego, lecytyny sojowej, witamin, minerałów i antybiotyków, z wyłączeniem objętego podpozycjami taryfowymi 2309.90.10 i 2309.90.11.	0 %	0	

Kod HS 2012 [1] (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
2309.90.09	Zagęszczony lub stymulujący preparat na bazie witaminy B12.	0 %	0	
2309.90.10	O zawartości powyżej 10 % suchej masy mlecznej, ale nie większej niż 50 % masy.	0 %	0	
2309.90.11	Przetwory spożywcze o zawartości suchej masy mlecznej przekraczającej 50 %.	0 %	0	
2309.90.99	Pozostałe.	0 %	0	
2402.20.01	Papierosy zawierające tytoń.	67 %	5	
2905.44.01	D-sorbit (sorbitol).	5 %	0	
3501.10.01	Kazeina.	0 %	0	
3501.90.01	Kleje kazeinowe.	10 %	5	
3501.90.02	Kazeiniany.	0 %	0	
3501.90.03	Karboksymetylo-kazeina, „foto”, w postaci roztworu.	5 %	5	
3501.90.99	Pozostałe.	0 %	0	
3502.11.01	Suszone.	0 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1509/oj

Kod HS 2012 (1) (8 cyfr)	Opis	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	(*)
3502.19.99	Pozostałe.	0 %	0	
3505.10.01	Dekstryny i pozostałe skrobie modyfikowane.	5 %	7	
3824.60.01	Sorbitol, z wyłączeniem objętego podpozycją 2905.44.	5 %	0	

(1) Niniejszy harmonogram jest zasadniczo zgodny z meksykańską taryfą celną zawartą w ustawie o ogólnych należnościach przywozowych i wywozowych (Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación (LIGIE)) i jego interpretacja, w tym zakres produktów objętych podpozycjami niniejszego harmonogramu, jest zgodna z uwagami ogólnymi, uwagami do sekcji i uwagami do działów LIGIE.

(i) W przypadku wystąpienia rozbieżności w interpretacji niniejszego dodatku 2-A-2 w różnych wersjach językowych niniejszej Umowy wersja w języku hiszpańskim jest rozstrzygająca.

Dodatek 2-A-3

KONTYNGENTY TARYFOWE UNII EUROPEJSKIEJ

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

1. W niniejszym dodatku określono kontyngenty taryfowe, które Unia Europejska stosuje z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy w odniesieniu do niektórych towarów pochodzących z Meksyku.

2. Towary objęte kontyngentami taryfowymi wymienionymi w niniejszej sekcji są nieoficjalnie wskazane w tytule punktu ustalającego kontyngent taryfowy. Tytuły te wprowadzono wyłącznie w celu ułatwienia czytelnikom zrozumienia niniejszej sekcji i nie zmieniają ani nie zastępują one zakresu ustanowionego poprzez wskazanie uwzględnionych pozycji taryfowych w nomenklaturze taryfowej i statystycznej Unii Europejskiej oraz we wspólnej taryfie celnej.

3. Do celów niniejszego dodatku termin „tony metryczne" wyrażony jest skrótem „MT".

SEKCJA B

Kontyngenty taryfowe

1. Kontyngenty taryfowe na wołowinę

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-BF1" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 7,5 % w następujących łącznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)
1	1 000
2	2 000
3	3 000
4	4 000
5. i każdy kolejny rok	5 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. a) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z jej prawem.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0210 20 10 i 0210 20 90.

2. Kontyngenty taryfowe na podroby z bydła

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-BF2" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 7,5 % w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)
1	1 000
2	2 000
3	3 000
4	4 000
5. i każdy kolejny rok	5 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. a) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z jej prawem.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0206 10 95, 0206 29 91 i 0210 99 51.

3. Kontyngenty taryfowe na szynki wieprzowe

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-PK" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 10 000 ton metrycznych (ekwiwalent wagi tuszy) z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. b) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z jej prawem.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0203 12 11, ex 0203 19 55, 0203 22 11 i ex 0203 29 55.

4. Kontyngenty taryfowe na drób

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-PY" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)
1	3 333
2	5 000
3. i każdy kolejny rok	6 667

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. c) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z jej prawem.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: ex 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, ex 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 27 10, 1602 32 11, 1602 32 19, 1602 32 30 i 1602 32 90.

5. Przejściowe kontyngenty taryfowe na jaja

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EG1/3" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. g) są objęte preferencyjnym cłem wynoszącym 50 % stosowanej stawki celnej KNU w łącznej rocznej ilości 300 ton metrycznych (ekwiwalent jaj w skorupkach) przez pierwszy rok od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączną ilość określoną w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Od początku roku drugiego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i g), zostają objęte mającym zastosowanie preferencyjnym traktowaniem taryfowym określonym w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej), a kontyngent taryfowy, o którym mowa w lit. a), przestaje obowiązywać.

d) Od początku roku trzeciego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i g), są zwolnione z cła.

e) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 2 sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent jaj w skorupkach.

f) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

g) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0407 11 00 i 0407 19 19.

6. Kontyngenty taryfowe na produkty jajeczne

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EG2" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM – ekwiwalent jaj w skorupkach)
1	2 000
2	2 500
3	3 000
4	3 500
5	4 000
6	4 500
7. i każdy kolejny rok	5 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 2 sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent jaj w skorupkach.

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0408 11 80, 0408 19 81, 0408 19 89, 0408 91 80 i 0408 99 80.

7. Przejściowe kontyngenty taryfowe na miód

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-HY/7” w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1. do 6.	35 000

b) Od początku roku siódmego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i e), są zwolnione z cła.

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 0409 00 00.

8. Przejściowe kontyngenty taryfowe na truskawki

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SY/5” w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1. do 4.	1 500

b) Od początku roku piątego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i e), są zwolnione z cła.

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 0811 10 90.

9. Kontyngenty taryfowe na skrobię kukurydzianą

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SH1” w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 1 800 ton metrycznych z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 1108 12 00.

10. Przejściowe kontyngenty taryfowe na przetwory z tuńczyka

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-TN1/7" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. h) są objęte stawkami celnymi w ramach kontyngentu określonymi w lit. b) i c) w następujących łącznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1	15 000
2	15 500
3	16 000
4	16 500
5	17 000

b) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowych 1604 14 21, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 48, 1604 19 39, 1604 20 70 są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 6,8 %.

c) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej 1604 14 90 są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 7,1 %.

d) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

e) Od początku roku szóstego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i h), zostają objęte mającym zastosowanie preferencyjnym traktowaniem taryfowym określonym w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej), a kontyngent taryfowy, o którym mowa w lit. a), przestaje obowiązywać.

f) Od początku roku siódmego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i h), są zwolnione z cła.

g) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

h) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1604 14 21, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 48, 1604 14 90, 1604 19 39 i 1604 20 70.

11. Przejściowe kontyngenty taryfowe na produkty z filetów z tuńczyka

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-TN2/5" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. f) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 6 % w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1. do 3.	6 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Od początku roku czwartego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), zostają objęte mającym zastosowanie preferencyjnym traktowaniem taryfowym określonym w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej), a kontyngent taryfowy, o którym mowa w lit. a), przestaje obowiązywać.

d) Od początku roku piątego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), są zwolnione z cła.

e) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

f) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1604 14 26, 1604 14 36 i 1604 14 46.

12. Kontyngenty taryfowe na cukier do rafinacji

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SR1" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 49 euro za tonę metryczną w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1	10 000
2	20 000
3. i każdy kolejny rok	30 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z jej prawem.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1701 13 10 i 1701 14 10.

13. Kontyngenty taryfowe na specjalne rodzaje cukru

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SR2" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w ilości 500 ton metrycznych.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 1701 13 90.

14. Kontyngenty taryfowe na pozostałe cukry

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SR3" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w ilości 1 000 ton metrycznych.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1702 30 10, 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 10, 1702 40 90, 1702 50 00, 1702 60 10, ex 1702 60 95, 1702 90 30, ex 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, ex 2101 12 98 i ex 2101 20 98.

15. Przejściowe kontyngenty taryfowe na gumę do żucia

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-CW/7" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. f) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 6 % w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1. do 4.	1 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Od początku roku piątego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), zostają objęte mającym zastosowanie preferencyjnym traktowaniem taryfowym określonym w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej), a kontyngent taryfowy, o którym mowa w lit. a), przestaje obowiązywać.

d) Od początku roku siódmego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), są zwolnione z cła.

e) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

f) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1704 10 10 i 1704 10 90.

16. Przejściowe kontyngenty taryfowe na szparagi

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-ASP/7” w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. f) są objęte stawką celną w ramach kontyngentu w wysokości 7 % w następujących łącznych rocznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)
1. do 4.	1 000

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Od początku roku piątego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), zostają objęte mającym zastosowanie preferencyjnym traktowaniem taryfowym określonym w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej), a kontyngent taryfowy, o którym mowa w lit. a), przestaje obowiązywać.

d) Od początku roku siódmego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), są zwolnione z cła.

e) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

f) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 2005 60 00.

17. Przejściowe kontyngenty taryfowe na sok pomarańczowy

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-OJ/3” w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. e) są objęte następującymi stawkami celnymi w ramach kontyngentu w następujących łącznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM)	Stawka celna w ramach kontyngentu
1	1 000	33,3 % stawki podstawowej
2	1 000	16,7 % stawki podstawowej

b) Od początku roku trzeciego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i e), są zwolnione z cła.

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2009 11 11, 2009 11 19 i 2009 11 91.

18. Kontyngenty taryfowe na etanol

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EL" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła przez poszczególne lata w łącznych ilościach określonych poniżej. Część całkowitej łącznej ilości w każdym roku jest zarezerwowana do szczególnego zastosowania w ramach produkcji napojów spirytusowych klasyfikowanych do pozycji taryfowej ex 2208 ([1]) i określonej w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 110/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady ([2]) oraz w załączniku I do tego rozporządzenia. Pozostała część całkowitej łącznej ilości w każdym roku jest zarezerwowana do innego zastosowania ([3]).

Rok	Łączna roczna ilość (TM) Szczególne zastosowanie: produkcja napojów spirytusowych	Łączna roczna ilość (TM) Szczególne zastosowanie: inne niż produkcja napojów spirytusowych	Całkowita łączna roczna ilość (TM)
1	1 400	1 100	2 500
2	2 800	2 200	5 000
3	4 200	3 300	7 500
4	5 600	4 400	10 000
5. i każdy kolejny rok	7 000	5 500	12 500

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2207 10 00, 2207 20 00 i 2208 90 99.

19. Kontyngenty taryfowe na rum

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-RM" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w ilości 3 000 hektolitrów.

([1]) Z wyjątkiem pozycji taryfowych 2208 90 91, 2208 90 99.
([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 (Dz.U. UE L 39 z 13.2.2008, s. 16).
([3]) Inne niż do wytwarzania produktów klasyfikowanych do pozycji 2208.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2208 40 11, 2208 40 39, 2208 40 51 i 2208 40 99.

20. Przejściowe kontyngenty taryfowe na albuminę jaj

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EG3/10" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. f) są zwolnione z cła w następujących łącznych ilościach:

Rok	Łączna roczna ilość (TM – ekwiwalent jaj w skorupkach)
1. do 9.	3 000

b) Od początku roku dziesiątego towary pochodzące, o których mowa w lit. a) i f), są zwolnione z cła.

c) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 2 sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent jaj w skorupkach.

d) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte preferencyjną stawką celną podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

e) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

f) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 3502 11 90 i 3502 19 90.

21. Kontyngenty taryfowe na pochodne skrobi

a) Towary pochodzące klasyfikowane do pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SH2" w harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej) i wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w ilości 300 ton metrycznych.

b) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. a) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-1 (Harmonogram znoszenia ceł Unii Europejskiej).

c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym według kolejności zgłoszeń.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2905 43 00, 2905 44 11, 2905 44 19, 2905 44 91, 3824 60 11 i 3824 60 19.

SEKCJA C

Wskaźniki przeliczenia

1. W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 1 do 4 sekcji B (Kontyngenty taryfowe) stosuje się następujące wskaźniki przeliczenia, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy:

a) w odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 1 i 2 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0201 20 20	Ćwierci „kompensowane" bydlęce z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 30	Nierozdzielone lub rozdzielone ćwierci przednie bydlęce, z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 50	Nierozdzielone lub rozdzielone ćwierci tylne bydlęce, z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 90	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z bydła, z kośćmi (z wyjątkiem tusz lub półtusz, ćwierci „kompensowanych", ćwierci przednich i ćwierci tylnych)	100 %
0201 30 00	Świeże lub schłodzone mięso z bydła, bez kości	130 %
0202 20 10	Zamrożone ćwierci „kompensowane" bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 30	Zamrożone ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 50	Zamrożone ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 90	Zamrożone kawałki mięsa z bydła, z kośćmi (z wyjątkiem tusz lub półtusz, ćwierci „kompensowanych", ćwierci przednich i ćwierci tylnych)-	100 %
0202 30 10	Zamrożone ćwierci przednie bydlęce, bez kości, całe lub pokrojone na maksymalnie pięć części, a każda ćwiartka stanowi pojedynczy blok; ćwierci „kompensowane" w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwierć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwierć tylną całą, z wyłączeniem polędwicy, w jednym kawałku	130 %
0202 30 50	Zamrożone elementy mięsa z bydła, bez kości, określane jako „crop", „chuck-and-blade" i „brisket"	130 %
0202 30 90	Zamrożone mięso z bydła, bez kości (z wyłączeniem ćwierci przednich, całych lub pokrojonych na maksymalnie pięć kawałków, każda ćwiartka w pojedynczym bloku; ćwierci „kompensowanych" w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwierć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwierć tylną, z wyłączeniem polędwicy, w jednym kawałku)	130 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0206 10 95	Świeża lub schłodzona przepona gruba i przepona cienka z bydła (z wyłączeniem do produkcji wyrobów farmaceutycznych)	100 %
0206 29 91	Zamrożona przepona gruba i przepona cienka z bydła (z wyłączeniem do produkcji wyrobów farmaceutycznych)	100 %
0210 20 10	Mięso z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone, z kośćmi	100 %
0210 20 90	Mięso z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone, bez kości	135 %
0210 99 51	Jadalne przepona gruba i przepona cienka z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone	100 %

b) w odniesieniu do kontyngentu taryfowego określonego w pkt 3 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0203 12 11	Świeże lub schłodzone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	100 %
ex 0203 19 55	Świeże lub schłodzone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, bez kości	120 %
0203 22 11	Zamrożone szynki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	100 %
ex 0203 29 55	Zamrożone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, bez kości	120 %

c) w odniesieniu do kontyngentu taryfowego określonego w pkt 4 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
ex 0207 13 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, bez kości, inne niż świeże lub schłodzone mięso odkostnione mechanicznie z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, uzyskane poprzez usunięcie mięsa z tkanek przylegających do kości, po odłączeniu od nich tuszy, lub z tusz drobiowych, za pomocą środków mechanicznych prowadzących do utraty lub modyfikacji struktury włókien mięśniowych-	140 %
0207 13 20	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*	100 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0207 13 50	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi	110 %
0207 13 60	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi	100 %
0207 13 70	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi (z wyłączeniem półtusz i ćwierci, całych skrzydeł, nawet z końcami, grzbietów, szyj, grzbietów włącznie z szyjami, kuprów i końców skrzydeł, piersi, nóg i ich kawałków)	100 %
ex 0207 14 10	Zamrożone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, bez kości, inne niż zamrożone mięso odkostnione mechanicznie z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, uzyskane poprzez usunięcie mięsa z tkanek przylegających do kości, po odłączeniu od nich tuszy, lub z tusz drobiowych, za pomocą środków mechanicznych prowadzących do utraty lub modyfikacji struktury włókien mięśniowych	140 %
0207 14 20	Zamrożone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*	100 %
0207 14 50	Zamrożone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi	110 %
0207 14 60	Zamrożone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi	100 %
0207 14 70	Zamrożone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, z kośćmi (z wyjątkiem półtusz lub ćwierci, całych skrzydeł, nawet z końcami, grzbietów, szyj, grzbietów włącznie z szyjami, kuprów i końców skrzydeł, piersi, nóg i ich kawałków)	100 %
0207 27 10	Zamrożone kawałki mięsa z indyków z gatunku *domesticus*, bez kości	140 %
1602 32 11	Niepoddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, zawierające >= 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kiełbas i podobnych wyrobów oraz przetworów z wątróbki)	80 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
1602 32 19	Poddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, zawierające >= 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kiełbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <=250 g, przetworów z wątróbki i ekstraktów z mięsa)	80 %
1602 32 30	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, zawierające >= 25 %, ale < 57 % mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kiełbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <= 250 g, przetworów z wątróbki i ekstraktów z mięsa)	45 %
1602 32 90	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku *Gallus domesticus* (z wyjątkiem zawierającego >= 25 % masy mięsa lub podrobów drobiowych, mięsa lub podrobów z indyków lub perliczek, kiełbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <= 250 g, przetworów z wątróbek i ekstraktów oraz soków z mięsa)	35 %

2. W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 5, 6 i 20 stosuje się następujące wskaźniki przeliczenia, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent jaj w skorupkach:

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0407 11 00	Zapłodnione jaja do inkubacji, ptactwa domowego	100 %
0407 19 19	Zapłodnione jaja drobiu do inkubacji (z wyłączeniem jaj indyków, gęsi i ptactwa)	100 %
0408 11 80	Żółtka jaj, suszone, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego	246 %
0408 19 81	Żółtka jaj, ciekłe, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego	116 %
0408 19 89	Żółtka jaj (inne niż ciekłe), zamrożone lub inaczej zakonserwowane, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem suszonych)	116 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0408 91 80	Suszone jaja ptasie, bez skorupek, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem żółtek jaj)	452 %
0408 99 80	Jaja ptasie, bez skorupek, świeże, gotowane na parze lub w wodzie, formowane, zamrożone lub inaczej zakonserwowane, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem jaj suszonych i żółtek jaj)	116 %
3502 11 90	Albumina jaja, suszona, np. w arkuszach, łuskach, płatkach, proszku, nadająca się do spożycia przez ludzi	856 %
3502 19 90	Albumina jaja, nadająca się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem albuminy suszonej, np. w arkuszach, łuskach, kryształkach, proszku)	116 %

Dodatek 2-A-4

KONTYNGENTY TARYFOWE MEKSYKU

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

1. W niniejszym dodatku określono kontyngenty taryfowe, które Meksyk stosuje z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy w odniesieniu do niektórych towarów pochodzących z Unii Europejskiej.

2. Meksyk zarządza następującymi kontyngentami taryfowymi określonymi w sekcji B (Kontyngenty taryfowe) zgodnie ze swoim prawem: TRQ-BF1, TRQ-PK, TRQ-BF2, TRQ-PY, TRQ-FP, TRQ-CFB i TRQ-CFS.

3. Meksyk zarządza następującymi kontyngentami taryfowymi określonymi w sekcji B (Kontyngenty taryfowe) zgodnie z zasadami ustalonymi w niniejszym dodatku i ze swoim prawem: TRQ-FM, TRQ-MP, TRQ-ECM, TRQ-WY, TRQ-BT, TRQ-FC, TRQ-OC, TRQ-DP1, TRQ-DP2 i TRQ-IC.

4. Towary objęte kontyngentami taryfowymi wymienionymi w sekcji B (Kontyngenty taryfowe) są nieoficjalnie wskazane w tytule postanowienia ustalającego kontyngent taryfowy. Tytuły te wprowadzono wyłącznie w celu ułatwienia czytelnikom zrozumienia niniejszego dodatku i nie zmieniają ani nie zastępują one zakresu ustalonego poprzez wskazanie przedmiotowych pozycji taryfowych w ustawie o ogólnych należnościach przywozowych i wywozowych (Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación – (LIGIE)).

5. Do celów niniejszego dodatku termin „tony metryczne” wyrażony jest skrótem „MT”.

SEKCJA B

Kontyngenty taryfowe

1. Wołowina

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-BF1”.

b) Stawka celna w ramach kontyngentu i łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku według preferencyjnej stawki celnej w ramach kontyngentu w każdym roku w przypadku niniejszego kontyngentu taryfowego, wynoszą:

Rok	Łączna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)	Stawka celna w ramach kontyngentu (%)
1	6 000	7,50
2	12 000	6,25
3	18 000	5,00

Rok	Łączna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)	Stawka celna w ramach kontyngentu (%)
4	24 000	3,75
5	30 000	2,50
6	30 000	1,25
7. i każdy kolejny rok	30 000	0

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. a) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0201.20.99, 0201.30.01, 0202.20.99, 0202.30.01 i 0210.20.01.

2. Schaby i ich kawałki, ze świń, z kośćmi lub bez

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej wymienionej w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-PK".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)
1. i każdy kolejny rok	10 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. b) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej ex 0203.29.99.

3. Podroby z bydła

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-BF2".

b) Stawka celna w ramach kontyngentu i łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku według preferencyjnej stawki celnej w ramach kontyngentu w każdym roku w przypadku niniejszego kontyngentu taryfowego, wynoszą:

Rok	Łączna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)	Stawka celna w ramach kontyngentu (%)
1	2 000	7,50
2	4 000	6,25
3	6 000	5,00
4	8 000	3,75
5	10 000	2,50
6	10 000	1,25
7. i każdy kolejny rok	10 000	0

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. a) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0206.10.01, 0206.29.99 i 0210.99.01.

4. Nogi, udka lub nogi i udka kurczaka, w jednym kawałku

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku adnotacją „TRQ-PY".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM – ekwiwalent wagi tuszy)
1	10 000
2	12 500
3	15 000
4	17 500
5. i każdy kolejny rok	20 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Przy obliczaniu ilości przywożonych w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego należy zastosować wskaźniki przeliczenia określone w pkt 1 lit. c) sekcji C, tak by przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0207.13.03 i 0207.14.04.

5. Mleko i śmietana, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku adnotacją „TRQ-FM".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (litry)
1	100 000
2	125 000
3	150 000
4	175 000
5. i każdy kolejny rok	200 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż pięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od szóstego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0401.10.01, 0401.20.01, 0401.40.01 i 0401.50.01.

6. Mleko w proszku

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-MP".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1	30 000
2	35 000
3	40 000

Rok	Łączna ilość (TM)
4	45 000
5. i każdy kolejny rok	50 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od czwartego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0402.10.01, 0402.10.99, 0402.21.01, 0402.21.99 i 0402.29.99.

7. Mleko odparowane i skondensowane

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-ECM".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	200

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0402.91.01, 0402.91.99, 0402.99.01 i 0402.99.99.

8. Serwatka, nawet zagęszczona lub zawierająca dodatek cukru lub innego środka słodzącego; produkty składające się ze składników naturalnego mleka, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej wymienionej w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-WY".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	5 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż pięć lat po wejściu w życie niniejszej Umowy. Począwszy od szóstego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 04.04.

9. Masło, inne tłuszcze oraz oleje otrzymane z mleka oraz produkty mleczarskie do smarowania

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-BT".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1	1 500
2	1 667
3	1 833
4	2 000
5	2 167
6	2 333
7. i każdy kolejny rok	2 500

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od czwartego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0405.10.01, 0405.10.99, 0405.20.01 i 0405.90.99.

10. Ser świeży, tarty lub sproszkowany i przetworzony (topiony)

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-FC".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1	2 500
2	3 125
3	3 750
4	4 375
5. i każdy kolejny rok	5 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od czwartego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0406.10.01, 0406.20.01, 0406.30.01 i 0406.30.99.

11. Pozostałe sery

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-OC".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1	6 000
2	9 500
3	13 000
4	16 500
5. i każdy kolejny rok	20 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od czwartego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0406.90.04, 0406.90.05, 0406.90.06 i 0406.90.99.

12. Świeże brzoskwinie

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej wymienionej w lit. d) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-FP".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. d), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1	1 500
2	1 611
3	1 722
4	1 833
5	1 944
6	2 056
7	2 167
8	2 278
9	2 389
10. i każdy kolejny rok	2 500

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte preferencyjną stawką celną zgodnie z pkt 3 lit. j) sekcji B (Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł) załącznika 2-A w odniesieniu do pozycji taryfowych oznaczonych adnotacją „MX-R2".

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 0809.30.02.

13. Kawa

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących wymienionych w lit. d) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b) pod warunkiem że są one zgodne z odpowiednimi regułami pochodzenia określonymi w sekcji C (Szczególne ustalenia w odniesieniu do reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów) załącznika 3-A (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-CFB".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. d), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	1 600

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających ilości określone w lit. b) muszą być zgodne z odpowiednią regułą pochodzenia określoną w załączniku 3-A (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów), aby zostały objęte preferencyjną stawką celną ustaloną zgodnie z pkt 3 lit. k) sekcji B (Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł) załącznika 2-A w odniesieniu do pozycji taryfowych 0901.21.01 i 0901.22.01 oznaczonych adnotacją „MX-R3" i zgodnie z pkt 3 lit. d) sekcji B (Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł) załącznika 2-A w odniesieniu do pozycji taryfowych 0901.12.01, 0901.90.01 i 0901.90.99 oznaczonych adnotacją „7".

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0901.12.01, 0901.21.01, 0901.22.01, 0901.90.01 i 0901.90.99.

14. Przetwory mleczne zawierające ponad 10 % suchej masy mlecznej, ale nieprzekraczające 50 % masy

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowych wymienionych w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-DP1".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	3 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż pięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od szóstego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 1901.90.03.

15. Przetwory mleczne zawierające ponad 50 % suchej masy mlecznej

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej wymienionej w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-DP2".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	10 000

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji na okres nie dłuższy niż pięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Począwszy od szóstego roku ten kontyngent taryfowy będzie zarządzany według kolejności zgłoszeń.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 1901.90.05.

16. Ekstrakty, esencje i koncentraty kawy oraz ich przetwory

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących wymienionych w lit. d) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b) pod warunkiem że są one zgodne z odpowiednimi regułami pochodzenia określonymi w sekcji C (Szczególne ustalenia w odniesieniu do reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów) załącznika 3-A (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-CFS".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. d), która może zostać wprowadzona według preferencyjnej stawki celnej ustalonej zgodnie z pkt 3 lit. d) sekcji B (Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł) załącznika 2-A w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	1 400

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających ilości określone w lit. b) muszą być zgodne z odpowiednią regułą pochodzenia określoną w załączniku 3-A (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów), aby zostały objęte preferencyjną stawką celną ustaloną zgodnie z pkt 3 lit. d) sekcji B (Stawka podstawowa i kategorie znoszenia ceł) załącznika 2-A.

d) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2101.11.01, 2101.11.02, 2101.11.99, 2101.12.01 i 2101.30.01.

17. Lody

a) Meksyk zezwala na przywóz towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej wymienionej w lit. e) aż do osiągnięcia łącznej ilości według preferencyjnej stawki celnej określonej w lit. b). Kontyngent taryfowy określony w niniejszym punkcie jest oznaczony w harmonogramie znoszenia ceł Meksyku w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku) adnotacją „TRQ-IC".

b) Łączna ilość towarów pochodzących wymienionych w lit. e), która może zostać wprowadzona do Meksyku bez cła w każdym roku w ramach niniejszego kontyngentu taryfowego, wynosi:

Rok	Łączna ilość (TM)
1. i każdy kolejny rok	500

c) Towary pochodzące wprowadzone w ilościach przekraczających łączne ilości określone w lit. b) są objęte stawką podstawową cła podaną w dodatku 2-A-2 (Harmonogram znoszenia ceł Meksyku).

d) Meksyk może przyznać niniejszy kontyngent taryfowy w drodze aukcji.

e) Niniejszy kontyngent taryfowy ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 2105.00.01.

SEKCJA C

Wskaźniki przeliczenia

1. W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 1, 2, 3 i 4 sekcji B (Kontyngenty taryfowe) stosuje się następujące wskaźniki przeliczenia, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy:

a) Kontyngenty taryfowe określone w pkt 1 i 3 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia (%)
0201.20.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	100
0201.30.01	Bez kości.	130
0202.20.99	Pozostałe kawałki mięsa, z kośćmi.	100
0202.30.01	Bez kości.	130
0206.10.01	Z bydła, świeże lub schłodzone.	100
0206.29.99	Pozostałe.	100
0210.20.01	Mięso z bydła:	
	Z kośćmi.	100
	Bez kości.	135
0210.99.01	Jelita lub wargi bydlęce, solone lub konserwowane w soli (peklowane).	100

b) Kontyngent taryfowy określony w pkt 2 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia (%)
ex 0203.29.99	Pozostałe. - Schaby i ich kawałki, z kośćmi lub bez.	100

c) Kontyngent taryfowy określony w pkt 4 sekcji B (Kontyngenty taryfowe):

Pozycja taryfowa	Opis (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia (%)
0207.13.03	Nogi, udka lub nogi i udka w jednym kawałku.	100
0207.14.04	Nogi, udka lub nogi i udka w jednym kawałku.	100

ZAŁĄCZNIK 2-B

WYKAZ TOWARÓW WYŁĄCZONYCH Z DEFINICJI TOWARÓW PRZEROBIONYCH

Towary klasyfikowane do następujących pozycji lub podpozycji systemu zharmonizowanego są wyłączone z definicji towarów przerobionych: 8413 60, 8413 70, 8414 30 do 8414 60, 8415, 8418, 8419 11, 8419 19, 8421, 8422, 8443, 8450, 8451, 8452 10, 8471, 8481 80, 8481 90, 8483, 8501, 8502, 8504, 8508 do 8510, 8515 do 8519, 8521 10, 8521 90, 8522 10, 8522 90, 8525 60 do 8525 80, 8527, 8528, 8535, 8536 10, 8536 20, 8539, 8544, 8701 do 8706, 8708, 9018 19, 9019 20 i 9028 30.

ZAŁĄCZNIK 2-C

WYJĄTKI OD OGRANICZEŃ PRZYWOZOWYCH I WYWOZOWYCH MEKSYKU

1. Meksyk może utrzymać wymienione poniżej środki, pod warunkiem że środki te nie przyznają korzystniejszego traktowania żadnemu państwu trzeciemu, w tym żadnemu państwu trzeciemu, z którym Meksyk zawarł porozumienie na mocy art. XXIV GATT 1994 oraz Uzgodnienia w sprawie interpretacji art. XXIV GATT 1994.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego załącznika nie ma wpływu na prawa lub obowiązki Stron wynikające z Porozumienia WTO w odniesieniu do jakiegokolwiek środka wymienionego w niniejszym załączniku ([1]).

3. Opisy obok odpowiedniego kodu HS podano wyłącznie do celów orientacyjnych.

4. Art. 2.9 (Ograniczenia przywozowe i wywozowe) nie ma zastosowania do:

a) ograniczeń na podstawie art. 76 ustawy sektorowej o węglowodorach (Ley del Sector de Hidrocarburos) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Meksyku (Diario Oficial de la Federación) z dnia 18 marca 2025 r., art. 51 rozporządzenia w sprawie rodzajów działalności, o których mowa w trzecim tytule ustawy o węglowodorach (Reglamento de las actividades a que se refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos), opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Meksyku (Diario Oficial de la Federación) z dnia 31 października 2014 r., oraz porozumienia ustanawiającego klasyfikację i kodyfikację węglowodorów i produktów ropopochodnych wymagających wydania przez Ministerstwo Energii zezwolenia na przywóz i wywóz (Acuerdo por el que se establece la clasificación y Codificación de Hidrocarburos y Petrolíferos cuya importación y exportación está sujeta a Permiso previo por parte de la Secretaría de Energía) opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Meksyku (Diario Oficial de la Federación) z dnia 29 grudnia 2014 r. oraz wszelkich późniejszych zmian do tego porozumienia w odniesieniu do wywozu z Meksyku towarów przewidzianych w następujących pozycjach taryfy celnej Meksyku zawartej w ogólnej ustawie o należnościach przywozowych i wywozowych (Tarifa de la Ley de los Impuestos Generales de Importación y de Exportación) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Meksyku (Diario Oficial de la Federación) z dnia 18 czerwca 2007 r. i dnia 29 czerwca 2012 r.:

HS 2012	Opis
2709.00.02	Ciężkie.
2709.00.03	Średnie.
2709.00.04	Lekkie.
2709.00.99	Pozostałe surowe oleje ropy naftowej.
2710.12.03	Benzyna lotnicza.
2710.12.08	Benzyna o liczbie oktanowej mniejszej niż 87.
2710.12.09	Benzyna o liczbie oktanowej wynoszącej co najmniej 87, ale mniejszej niż 92.

([1]) Strony uznają, że wszelkie ustalenia dokonane przez zespół orzekający lub Organ Apelacyjny w ramach WTO dotyczące środka objętego niniejszym załącznikiem powinny zostać w nim uwzględnione.

HS 2012	Opis
2710.12.10	Benzyna o liczbie oktanowej wynoszącej co najmniej 92, ale mniejszej niż 95.
2710.12.91	Pozostałe benzyny.
2710.19.05	Olej opałowy.
2710.19.08	Paliwo do silników odrzutowych (kerozyna, nafta) i jego mieszaniny.
2710.19.09	Olej napędowy i jego mieszaniny, o zawartości siarki nie większej niż 15 ppm.
2710.19.10	Olej napędowy i jego mieszaniny, o zawartości siarki większej niż 15 ppm, ale nie większej niż 500 ppm.
2710.19.91	Pozostały olej napędowy i jego mieszaniny.
2711.11.01	Gaz ziemny (skroplony).
2711.19.01	Butan i propan, wymieszane ze sobą, skroplone.
2711.21.01	Gaz ziemny (w stanie gazowym).

b) zakazów lub ograniczeń przywozu do Meksyku używanych opon, używanej odzieży, używanych pojazdów i używanych podwozi wyposażonych w silniki pojazdów, określonych w pkt 1 ppkt I i pkt 5 załącznika 2.2.1 do porozumienia, na mocy którego Ministerstwo Gospodarki ustanawia zasady i ogólne kryteria dotyczące handlu międzynarodowego (Acuerdo por el que la Secretaría de Economía emite reglas y criterios de carácter general en materia de Comercio Exterior), opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Meksyku (Diario Oficial de la Federación) z dnia 31 grudnia 2012 r.; oraz

c) ograniczeń dotyczących przywozu i wywozu surowca diamentowego (kody HS 7102.10, 7102.21 i 7102.31), zgodnie z systemem certyfikacji procesu Kimberley ustanowionym w deklaracji Interlaken, przyjętej w dniu 5 listopada 2002 r. w Interlaken podczas spotkania ministerialnego w sprawie systemu certyfikacji procesu Kimberley dla surowca diamentowego.

ZAŁĄCZNIK 2-D

SZCZEGÓLNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ

1. Strony współpracują w zwalczaniu działań naruszających przepisy prawa celnego związane z preferencyjnym traktowaniem taryfowym przyznanym na podstawie rozdziału 2 (Handel towarami) zgodnie z rozdziałem 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia) oraz załącznikiem dotyczącym wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, o którym mowa w art. 4.11 (Współpraca celna i wzajemna pomoc administracyjna) ust. 3.

2. Definicje określone w załączniku dotyczącym wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych mają zastosowanie do niniejszego załącznika.

3. Procedura określona w pkt 4–8 ma zastosowanie, jeżeli Strona dokonała ustalenia, na podstawie obiektywnych i możliwych do zweryfikowania informacji, w tym wyników weryfikacji pochodzenia lub wniosków o pomoc oraz, w razie potrzeby, misji weryfikacyjnych, że:

a) wielokrotnie popełniano naruszenia przepisów prawa celnego związanych z preferencyjnym traktowaniem taryfowym przyznanym na podstawie rozdziału 2 (Handel towarami) lub

b) w przypadku działań naruszających przepisy prawa celnego druga Strona wielokrotnie odmawia realizacji obowiązków lub w inny sposób nie wywiązuje się z obowiązków, o których mowa w ust. 1.

4. Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 3, podnosi tę kwestię podczas obrad Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony.

5. Jeżeli Stronom nie uda się osiągnąć zadowalającego rozwiązania w terminie trzech miesięcy od zgłoszenia tej kwestii zgodnie z ust. 4, Strona, która dokonała ustalenia, może powiadomić Wspólny Komitet i rozpocząć konsultacje na podstawie wszystkich istotnych informacji w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony.

6. Jeżeli Stronom nie uda się osiągnąć zadowalającego rozwiązania w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w ust. 5, Wspólny Komitet może podjąć decyzję o tymczasowym cofnięciu preferencyjnego traktowania taryfowego przedmiotowych towarów.

7. Jeżeli tymczasowe cofnięcie preferencyjnego traktowania taryfowego, o którym zdecydował Wspólny Komitet, skutecznie zapobiega działaniom naruszającym przepisy prawa celnego, o których mowa w ust. 1, Strona, która dokonała ustalenia, cofa środki, które przyjęła w celu zapewnienia zgodności ze swoimi przepisami prawa celnego.

8. Czasowe cofnięcie stosuje się przez okres niezbędny do zwalczania działań naruszających przepisy prawa celnego, a w żadnym przypadku nie dłużej niż przez sześć miesięcy. Jeżeli warunki, które doprowadziły do początkowego zawieszenia, utrzymują się po upływie sześciomiesięcznego okresu, Wspólny Komitet może podjąć decyzję o ponownym cofnięciu preferencyjnego traktowania. Tymczasowe zawieszenie musi zostać zakończone nie później niż dwa lata od momentu początkowego zawieszenia, chyba że Wspólny Komitet zdecyduje, że warunki, które doprowadziły do początkowego zawieszenia, nadal się utrzymują.

9. Każda Strona publikuje decyzję Wspólnego Komitetu dotyczącą tymczasowego cofnięcia na podstawie niniejszego załącznika, a także wszelkie inne zawiadomienia lub powiadomienia skierowane do przedsiębiorców zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi.

ZAŁĄCZNIK 2-E

ODPOWIEDNIE ŚRODKI DOTYCZĄCE PRODUKTÓW SEKTORA WINA I NnapojÓW SPIRYTUSOWYCH

CZĘŚĆ A

PRAKTYKI I OGRANICZENIA ENOLOGICZNE MEKSYKU ORAZ DEFINICJE PRODUKTÓW

Przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące definicji produktów oraz praktyk i ograniczeń enologicznych, o których mowa w art. 2.22 (Praktyki enologiczne) ust. 1 lit. a) i b):

a) przepisy ustawowe i wykonawcze:

(i) Ley General de Salud (Ogólna ustawa o zdrowiu) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Meksyku z dnia 7 lutego 1984 r. i przepisy wykonawcze do niej;

(ii) Reglamento de Control Sanitario de Productos y Servicios (Rozporządzenie w sprawie kontroli sanitarnej produktów i usług) opublikowane w Dzienniku Urzędowym Meksyku z dnia 9 sierpnia 1999 r.; oraz

(iii) Ley Federal sobre Metrología y Normalización (Ustawa federalna o metrologii i normalizacji i przepisy wykonawcze do niej) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Meksyku z dnia 1 lipca 1992 r. i przepisy wykonawcze do niej;

b) Normas Oficiales Mexicanas (Meksykańskie normy urzędowe, zwane dalej „NOM"):

(i) NOM-142-SSA1/SCFI-2014 Bebidas alcohólicas – Especificaciones sanitarias – Etiquetado sanitario y comercial (Napoje spirytusowe – Specyfikacje sanitarne – Etykietowanie sanitarne i handlowe); oraz

(ii) NOM-199-SCFI-2017 Bebidas alcohólicas – Denominación, especificaciones fisicoquímicas, información comercial y métodos de prueba (Napoje spirytusowe – Opis, specyfikacje fizykochemiczne, informacje handlowe i metody analizy); oraz

c) Normas Mexicanas (Normy meksykańskie):

(i) NMX-V-012-NORMEX-2005 Bebidas alcohólicas – Vino – Especificaciones (Napoje spirytusowe – Wino – Specyfikacje);

(ii) NMX-V-030-NORMEX-2016 Bebidas alcohólicas – Vino generoso – Denominación, etiquetado y especificaciones (Napoje spirytusowe – „Vino generoso" – Opis, etykietowanie i specyfikacje);

(iii) NMX-V-047-NORMEX-2009 Bebidas alcohólicas – Vino espumoso y vino gasificado – Denominación, etiquetado y especificaciones (Napoje spirytusowe – Wino musujące i wino gazowane – Opis, etykietowanie i specyfikacje);

(iv) NMX-V-005-NORMEX-2013 Bebidas alcohólicas – Determinación de aldehídos, ésteres, metanol y alcoholes superiores – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości aldehydów, estrów, metanolu i alkoholi wyższych – Metody analizy (badanie));

(v) NMX-V-006-NORMEX-2013 Bebidas alcohólicas – Determinación de azúcares – Azúcares reductores directos y totales – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości cukrów – Cukry redukujące bezpośrednio i po inwersji – Metody analizy (badanie));

(vi) NMX-V-013-NORMEX-2013 Bebidas alcohólicas – Determinación del contenido alcohólico (por ciento de alcohol en volumen a 20 °C (% Alc. Vol.) – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości alkoholu (procent alkoholu w obj. w temp. 20 °C (% Alc. Vol.) – Metody analizy (badanie));

(vii) NMX-V-015-NORMEX-2014 Bebidas alcohólicas – Determinación de acidez total, acidez fija y acidez volátil – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie kwasowości ogólnej, kwasowości związanej i kwasowości lotnej – Metody analizy (badanie));

(viii) NMX-V-017-NORMEX-2014 Bebidas alcohólicas – Determinación de extracto seco y cenizas – Método de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości suchego ekstraktu i popiołu – Metoda analizy (badanie));

(ix) NMX-V-025-NORMEX-2010 Bebidas alcohólicas – Determinación de adición de alcoholes o azúcares provenientes de caña, sorgo o maíz a bebidas alcohólicas provenientes de uva, manzana o pera mediante la Relación Isotópica de Carbono 13 (δ13CVPDB), Determinación del origen de CO_2 en bebidas alcohólicas gaseosas mediante la Relación Isotópica de Carbono 13 (δ13CVPDB), Determinación de adición de agua en los vinos mediante la Relación Isotópica del Oxigeno 18 (D18ovsmow), por espectrometría de masas de isotopos estables – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie stosunku izotopów węgla o masie atomowej 13 w alkoholu lub cukrach z trzciny cukrowej, sorgo lub kukurydzy w napojach spirytusowych z winogron, jabłek lub gruszek (δ13CVPDB), oznaczanie stosunku izotopów węgla o masie atomowej 13 do określenia pochodzenia CO_2 w gazowanych napojach spirytusowych (δ13CVPDB), oznaczanie stosunku izotopów tlenu o masie atomowej 18 w wodzie zawartej w winie (D18ovsmow), przy zastosowaniu spektrometrii mas izotopów stabilnych – Metody analizy (badanie));

(x) NMX-V-027-NORMEX-2014 Bebidas alcohólicas – Determinación de anhídrido sulfuroso, dióxido de azufre (SO_2) libre y total – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości wolnego i ogólnego dwutlenku siarki (SO_2) – Metody analizy (badanie));

(xi) NMX-V-048-NORMEX-2009 Bebidas Alcohólicas – Determinación de dióxido de carbono (CO_2) en bebidas alcohólicas – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości dwutlenku węgla (CO_2) w napojach spirytusowych – Metody analizy (badanie)); oraz

(xii) NMX-V-050-NORMEX-2010 Bebidas alcohólicas – Determinación de metales como cobre (Cu), plomo (Pb), arsénico (As), zinc (Zn), hierro (Fe), calcio (Ca), mercurio (Hg), cadmio (Cd), por absorción atómica – Métodos de ensayo (prueba) (Napoje spirytusowe – Oznaczanie zawartości metali takich jak miedź (Cu), ołów (Pb), arsen (As), cynk (Zn), żelazo (Fe), wapń (Ca), rtęć (Hg), kadm (Cd) za pomocą absorpcyjnej spektrometrii atomowej – Metody analizy (badanie)).

CZĘŚĆ B

PRAKTYKI I OGRANICZENIA ENOLOGICZNE UNII EUROPEJSKIEJ, OZNACZANIE I DEFINICJE PRODUKTÓW

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące definicji produktów i oznaczania, o których mowa w art. 2.22 (Praktyki enologiczne) ust. 2 lit. a) i b):

a) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ([1]), w szczególności przepisy dotyczące produkcji w sektorze wina, zgodnie z art. 75, 78, 81 i 91 tego rozporządzenia oraz częścią II załącznika VII do niego, pod warunkiem że dotyczą produktów wchodzących w zakres rozdziału 2 (Handel towarami) sekcji C (Handel winem i napojami spirytusowymi) niniejszej Umowy;

([1]) Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671.

b) rozporządzenie Komisji (WE) nr 606/2009 z dnia 10 lipca 2009 r. ustanawiające niektóre szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do kategorii produktów winiarskich, praktyk enologicznych i obowiązujących ograniczeń ([2]), w szczególności art. 2 tego rozporządzenia oraz załączniki I i III do niego; oraz

c) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/33 z dnia 17 października 2018 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną i etykietowania nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, wniosków o objęcie ochroną, procedury zgłaszania sprzeciwu, zmiany i unieważnienia określeń tradycyjnych oraz etykietowania i prezentacji w sektorze wina ([3]), w szczególności art. 47, 52–54 tego rozporządzenia i załączniki III–V do niego.

2. Przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące praktyk enologicznych i ograniczeń:

a) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ([4]), w szczególności przepisy dotyczące produkcji w sektorze wina, zgodnie z art. 75, 80, 83 i 91 tego rozporządzenia oraz załącznikiem VIII do niego; oraz

b) rozporządzenie Komisji (WE) nr 606/2009 z dnia 10 lipca 2009 r. ustanawiające niektóre szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do kategorii produktów winiarskich, praktyk enologicznych i obowiązujących ograniczeń ([5]).

CZĘŚĆ C

OZNACZANIE WIN

1. Wykazy w pkt 2 i 3 niniejszej części zawierają określenia opisujące wina niemusujące i wina musujące, które mają być stosowane zgodnie z art. 2.23 (Oznaczanie produktów sektora wina i napojów spirytusowych) ust. 8 w odniesieniu do limitów cukru resztkowego.

2. Określenia dotyczące win niemusujących:

Określenia	Graniczna resztkowa zawartość cukru w winach niemusujących
Dry (wytrawne)	< 4 g/l lub < 9 g/l pod warunkiem, że ogólna kwasowość wyrażona w gramach kwasu winowego na litr wynosi < 2 g poniżej resztkowej zawartości cukru
Medium dry (półwytrawne)	pomiędzy 4 a 12 g/l
Medium sweet (półsłodkie)	pomiędzy 12 a 45 g/l
Sweet (słodkie)	> 45 g/l

3. Określenia dotyczące win musujących:

Określenia	Graniczna resztkowa zawartość cukru w winach musujących
Brut nature (naturalnie wytrawne)	<3 g/l

([2]) Dz.U. UE L 193 z 24.7.2009, s. 1.
([3]) Dz.U. UE L 9 z 11.1.2019, s. 2.
([4]) Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671.
([5]) Dz.U. UE L 193 z 24.7.2009, s. 1.

Określenia	Graniczna resztkowa zawartość cukru w winach musujących
Extra brut (szczególnie wytrawne)	pomiędzy 0 a 6 g/l
Brut (wytrawne)	pomiędzy 0 a 15 g/l
Extra dry (szczególnie wytrawne)	pomiędzy 12 a 20 g/l
Dry (wytrawne)	pomiędzy 17 a 35 g/l
Medium dry (półwytrawne)	pomiędzy 35 a 50 g/l
Sweet (słodkie)	> 50 g/l

CZĘŚĆ D

DOKUMENTACJA I CERTYFIKACJA

1. Zgodnie z art. 2.24 (Certyfikacja produktów sektora wina i napojów spirytusowych) ust. 1 Strony zezwalają na przywóz na ich terytorium produktów sektora wina zgodnie z zasadami niniejszej części odnoszącymi się do dokumentów dotyczących certyfikacji przywozu i do sprawozdań z analiz.

2. Spełnienie wymogów dotyczących przywozu wina na terytorium jednej Strony wykazuje się właściwym organom Strony dokonującej przywozu poprzez przedstawienie następujących dokumentów:

a) świadectwa wydanego przez właściwy organ kraju pochodzenia; oraz

b) jeżeli wino jest przeznaczone do bezpośredniego spożycia przez ludzi, sprawozdania z analizy sporządzonego przez laboratorium urzędowo uznane przez kraj pochodzenia. Raport z analizy zawiera następujące informacje:

(i) całkowitą objętościową zawartość alkoholu,

(ii) rzeczywistą objętościową zawartość alkoholu,

(iii) całkowity suchy ekstrakt,

(iv) kwasowość ogólną, wyrażoną jako kwas winowy,

(v) kwasowość lotną, wyrażoną jako kwas octowy,

(vi) zawartość kwasu cytrynowego; oraz

(vii) całkowitą zawartość dwutlenku siarki.

ZAŁĄCZNIK 2-F

PRODUKTY FARMACEUTYCZNE

1. Każda Strona wypełnia obowiązki określone w Porozumieniu TBT w odniesieniu do pozwolenia na dopuszczenie do obrotu, procedury notyfikacyjnej lub innych wymogów regulacyjnych, które każda Strona przygotowuje, przyjmuje lub stosuje do produktów farmaceutycznych i które nie wchodzą w zakres definicji przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności.

2. Każda Strona wykorzystuje międzynarodowe standardy, praktyki i wytyczne dla produktów farmaceutycznych i wyrobów medycznych, w tym opracowane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Międzynarodową konferencję ds. harmonizacji wymagań technicznych dla rejestracji produktów leczniczych stosowanych u ludzi (ICH) oraz Konwencję o Inspekcji Farmaceutycznej i Schemat Współpracy Inspekcji Farmaceutycznych (PIC/S) jako podstawę swoich regulacji technicznych, z wyjątkiem przypadków należycie uzasadnionych na podstawie informacji naukowych i technicznych, w przypadku gdy takie międzynarodowe standardy, praktyki lub wytyczne byłyby nieskuteczne lub niewłaściwe dla osiągnięcia uzasadnionych celów.

3. Strony uznają, że ich pełny udział we właściwych organach, o których mowa w pkt 2, ułatwia wzajemną współpracę regulacyjną. Strony dążą do tego, aby w przyszłości podjąć decyzję w sprawie zawarcia umowy o wzajemnym uznawaniu (MRA) dotyczącej dobrych praktyk wytwarzania. W tym kontekście Strony uznają znaczenie wykazania się dobrymi wynikami w zakresie wdrażania norm międzynarodowych i budowania wzajemnego zaufania. Komitet ds. Handlu Towarami zbiera się co dwa lata w celu monitorowania postępów. Podczas tych spotkań Strony omawiają rozwój swoich odpowiednich ram regulacyjnych oraz sposoby ochrony wymiany informacji. Strony podejmują również dialog w celu omówienia procedur inspekcji i oceny oszczędności, jakie mogłaby przynieść umowa o wzajemnym uznawaniu.

ZAŁĄCZNIK 2-G

POJAZDY SILNIKOWE ORAZ ICH WYPOSAŻENIE I CZĘŚCI

1. Niniejszy załącznik ma zastosowanie do norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności przyjętych lub utrzymanych przez Stronę na jej centralnym szczeblu administracji, odnoszących się do bezpieczeństwa i emisji z nowych pojazdów silnikowych lub nowego wyposażenia pojazdów silnikowych określonych w jej przepisach ustawowych i wykonawczych.

2. Strony dążą do tego, aby wyeliminować niepotrzebne bariery w handlu i zacieśniać współpracę regulacyjną, zgodnie z rozdziałem 9 (Bariery techniczne w handlu), uznając jednocześnie prawo każdej Strony do określania pożądanego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska i konsumentów.

Dostęp do rynku

3. Każda Strona akceptuje na swoim rynku wszelkie nowe pojazdy silnikowe lub nowe wyposażenie pojazdów silnikowych określone w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, pod warunkiem że producent poświadczy zgodnie zobowiązującymi procedurami Strony dokonującej przywozu, że pojazd lub wyposażenie jest zgodne z normami bezpieczeństwa i przepisami technicznymi mającymi zastosowanie na terytorium Strony dokonującej przywozu ([1]).

4. Strony potwierdzają, że Meksyk włączył do swoich przepisów technicznych NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT regulaminy techniczne Unii Europejskiej i Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ), w tym odpowiednie sprawozdania z badań i świadectwa homologacji typu, wymienione w dodatku 2-G-1 (Wykaz świadectw i sprawozdań z badań zaakceptowanych przez Meksyk).

5. Meksyk zachowuje prawo do zmian swoich przepisów technicznych NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT, w tym do włączenia do nich przepisów technicznych Unii Europejskiej lub regulaminów EKG ONZ. W czasie opracowywania takich zmian, Meksyk informuje Unię Europejską i, na wniosek, przedkłada informacje na temat powodów uzasadniających takie zmiany. Meksyk nadal uznaje przepisy techniczne wymienione w dodatku 2-G-1 (Wykaz świadectw i sprawozdań z badań zaakceptowanych przez Meksyk), jak również ich aktualizacje, chyba że takie uznanie zapewniłoby niższy poziom bezpieczeństwa lub ochrony środowiska niż wprowadzone zmiany, zagroziłoby zobowiązaniom wynikającym z USMCA lub byłoby sprzeczne z uzasadnionymi celami polityki Meksyku.

6. W każdym przypadku, gdy Meksyk zmienia swoje przepisy techniczne dotyczące homologacji pojazdów silnikowych i ich wyposażenia, Strony dążą do tego, aby konsultować się ze sobą, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami rozdziału 9 (Bariery techniczne w handlu), w celu ustalenia, czy przepisy techniczne wymienione w dodatku 2-G-2 (Wykaz dodatkowych świadectw lub sprawozdań z badań) mogą zostać włączone do dodatku 2-G-1 (Wykaz świadectw i sprawozdań z badań zaakceptowanych przez Meksyk).

7. Każda Strona dąży do tego, aby zezwolić na przywóz i wprowadzanie do obrotu na swoim rynku produktów zawierających nową technologię lub nową funkcję, której Strona dokonująca przywozu jeszcze nie uregulowała, chyba że ma uzasadnione wątpliwości co do bezpieczeństwa produktu, oparte na informacjach naukowych lub technicznych wykazujących, że ta nowa technologia lub nowa funkcja stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzi, bezpieczeństwa lub środowiska. Strona odmawiająca przywozu i wprowadzenia do obrotu jak najszybciej powiadamia o tej decyzji drugą Stronę.

8. Strona nie eliminuje ani nie pomniejsza korzyści należnych drugiej Stronie na mocy niniejszego załącznika w drodze środków regulacyjnych specyficznych dla produktów objętych niniejszym załącznikiem. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla prawa Strony do przyjmowania środków niezbędnych dla bezpieczeństwa i ochrony środowiska lub zdrowia publicznego.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego punktu nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie dopuszczenie na jej rynku również nowych pojazdów silnikowych lub nowego wyposażenia pojazdów silnikowych poświadczonych zgodnie z normami bezpieczeństwa i emisji obowiązującymi w państwie trzecim lub wymaganie świadectwa zgodności z obowiązującymi normami bezpieczeństwa i emisji zanieczyszczeń pojazdów silnikowych, które Strona utrzymuje w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Współpraca

9. Strony współpracują i wymieniają informacje w kwestiach odpowiednich dla wykonania postanowień niniejszego załącznika w ramach Komitetu ds. Handlu Towarami.

10. Z myślą o promowaniu zbieżności regulacyjnej Strony wymieniają informacje, w możliwym zakresie, na temat ich odpowiednich regulacji technicznych odnoszących się do bezpieczeństwa pojazdów silnikowych i ochrony środowiska.

11. Dodatki 2-G-1 (Wykaz świadectw i sprawozdań z badań zaakceptowanych przez Meksyk) i 2-G-2 (Wykaz dodatkowych świadectw lub sprawozdań z badań) stanowią integralną część niniejszego załącznika.

Dodatek 2-G-1

WYKAZ ŚWIADECTW I SPRAWOZDAŃ Z BADAŃ ZAAKCEPTOWANYCH PRZEZ MEKSYK

Wykaz przepisów technicznych Unii Europejskiej i regulaminów EKG ONZ, o których mowa w pkt 3 załącznika 2-G, włączonych do przepisów technicznych Meksyku NOM-194-SCFI i NOM-042-SEMARNAT:

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE [1]	Regulaminy EKG ONZ
Zagłówki	Dyrektywa 78/932/EWG lub 74/408/EWG	R25 lub R17 EKG ONZ
Pasy bezpieczeństwa i układy zabezpieczające	Dyrektywa 76/115/EWG lub 77/541/EWG	R14 lub R16 EKG ONZ suplement 10
Ręczne urządzenia sterujące, kontrolki oraz wskaźniki	Dyrektywa 78/316/EWG	R121 EKG ONZ
Lusterka wsteczne	Dyrektywa 71/127/EWG	R46 EKG ONZ
Wytrzymałość siedzeń	Dyrektywa 78/932/EWG lub 74/408/EWG	R17 EKG ONZ (R25 tylko dla zagłówków, R17 dla całych siedzeń)
Opony	Rozporządzenie (UE) nr 458/2011	R30 EKG ONZ (pojazdy silnikowe i ich przyczepy) lub R54 (pojazdy użytkowe i ich przyczepy)
Światła główne	Dyrektywa 76/761/EWG, 76/756/EWG lub 76/758/EWG	R48 EKG ONZ Montaż urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej (M, N i O) lub R112 Asymetryczne światła mijania lub światła drogowe (żarówki)
Światła ostrzegawcze, światła postojowe	Dyrektywa 76/756/EWG lub 77/540/EWG	R48 lub R06 lub R77 EKG ONZ
Światła hamowania	Dyrektywa 76/758/EWG lub 76/756/EWG	R48 lub R07 EKG ONZ
Oświetlenie tylnej tablicy rejestracyjnej	Dyrektywa 76/756/EWG lub 76/760/EWG	R04 lub R48 EKG ONZ

[1] Odniesienia do uchylonych dyrektyw lub regulaminów należy rozumieć jako odniesienia do dyrektyw lub regulaminów, które je zastąpiły, o ile ich zakres stosowania i treść są równoważne z uchylonymi dyrektywami lub regulaminami, z wyjątkiem regulaminów dotyczących emisji, w przypadku których Meksyk akceptuje jedynie te, o których mowa w niniejszym wykazie.

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE [1]	Regulaminy EKG ONZ
Światła obrysowe, przednie i tylne światła pozycyjne, światła boczne, światła hamowania (M, N i O)	Dyrektywa 76/756/EWG lub 76/758/EWG	R48 lub R07 EKG ONZ
Światła cofania	Dyrektywa 77/539/EWG lub 76/756/EWG	R48 lub R23 EKG ONZ
Kierunkowskazy	Dyrektywa 76/758/EWG, 76/759/EWG lub 76/756/EWG	R48 lub R06 EKG ONZ
Urządzenia odblaskowe	Dyrektywa 76/756/EWG lub 76/757/EWG	R48 lub R03 EKG ONZ
Instalacje odszraniające i odmgławiające szyby przedniej Układy ogrzewania	Dyrektywa 78/317/EWG lub 672/2010/EWG	R122 EKG ONZ
Wycieraczki i spryskiwacze szyby przedniej	Dyrektywa 78/318/EWG lub 94/68/EWG lub rozporządzenie (UE) nr 1008/2010	
Hamowanie (hamulce główne i postojowe)	Dyrektywa 71/320/EWG	R13 EKG ONZ (hamowanie (pojazdy kategorii M, N i O)) lub R13H EKG ONZ (hamowanie (samochody osobowe))
Bezpieczne oszklenie	Dyrektywa 92/22/EWG	R43 EKG ONZ
Prędkościomierz	Dyrektywa 75/443/EWG	R39 EKG ONZ
Ochrona osób przebywających w pojeździe w przypadku zderzenia czołowego	Dyrektywa 96/79/EWG	R94 EKG ONZ
Ochrona osób przebywających w pojeździe w przypadku zderzenia bocznego	Dyrektywa 96/27/EWG	R95 EKG ONZ
ABS i zaawansowany system hamowania awaryjnego (AEBS)	Rozporządzenie (UE) nr 347/2012 lub (UE) 2015/562	R13 lub R13H lub R131 EKG ONZ

[1] Odniesienia do uchylonych dyrektyw lub regulaminów należy rozumieć jako odniesienia do dyrektyw lub regulaminów, które je zastąpiły, o ile ich zakres stosowania i treść są równoważne z uchylonymi dyrektywami lub regulaminami, z wyjątkiem regulaminów dotyczących emisji, w przypadku których Meksyk akceptuje jedynie te, o których mowa w niniejszym wykazie.

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE [1]	Regulaminy EKG ONZ
Urządzenie przypominające o zapięciu pasów	Dyrektywa 76/115/EWG lub 77/541/EWG	R16 EKG ONZ
Emisje zanieczyszczeń z silników z zapłonem iskrowym, zapłonem samoczynnym, pojazdy napędzane LPG, CNG	Dyrektywa 2002/80/WE (Euro IV, pojazdy lekkie)	R49 EKG ONZ

[1] Odniesienia do uchylonych dyrektyw lub regulaminów należy rozumieć jako odniesienia do dyrektyw lub regulaminów, które je zastąpiły, o ile ich zakres stosowania i treść są równoważne z uchylonymi dyrektywami lub regulaminami, z wyjątkiem regulaminów dotyczących emisji, w przypadku których Meksyk akceptuje jedynie te, o których mowa w niniejszym wykazie.

Dodatek 2-G-2

WYKAZ DODATKOWYCH ŚWIADECTW LUB SPRAWOZDAŃ Z BADAŃ

Strony rozważają, zgodnie z pkt 6 niniejszego załącznika, dodanie do dodatku 2-G-1 (Wykaz świadectw i sprawozdań z badań zaakceptowanych przez Meksyk) świadectw i sprawozdań z badań przewidzianych w dyrektywach lub rozporządzeniach Unii Europejskiej lub regulaminach EKG ONZ w odniesieniu do wymagań technicznych określonych w wykazach dla poszczególnych kategorii pojazdów wymienionych poniżej:

a) Kategorie pojazdów M i N: samochody osobowe, samochody dostawcze, autobusy, samochody ciężarowe i ich wyposażenie

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE	Regulaminy EKG ONZ
Cały pojazd	Dyrektywa 2007/46/WE	Regulamin EKG ONZ 0-IWVTA
Bezpieczeństwo pojazdów elektrycznych o napędzie akumulatorowym		R100 EKG ONZ

b) Kategoria pojazdów L: motocykle, motorowery, czterokołowce i ich wyposażenie

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE	Regulaminy EKG ONZ
Cały pojazd	Rozporządzenie (UE) nr 168/2013	
Hałas	Rozporządzenia (UE) nr 134/2014 i (UE) nr 168/2013	R41 EKG ONZ (emisje hałasu) i R09 (dla pojazdów trójkołowych)

c) Kategorie pojazdów T i C: ciągniki rolnicze i ich wyposażenie

Wymóg	Dyrektywy lub rozporządzenia UE	Regulaminy EKG ONZ
Cały pojazd	Rozporządzenie (UE) nr 167/2013	
Emisje silników Diesla (ciągniki rolnicze)	Dyrektywa 2000/25/WE	R96 EKG ONZ
Hamowanie	Rozporządzenia (UE) 2015/68 i (UE) nr 167/2013	

ZAŁĄCZNIK 3-A

REGUŁY POCHODZENIA DOTYCZĄCE KONKRETNYCH PRODUKTÓW

SEKCJA A

UWAGI WPROWADZAJĄCE

Uwaga 1

Zasady ogólne

1.1 W niniejszej sekcji określono zasady stosowania warunków ustalonych w sekcjach B i C niniejszego załącznika zgodnie z art. 3.2 (Wymogi ogólne) ust. 1 lit. c).

1.2 Do celów niniejszego załącznika wymogi umożliwiające uznanie danego produktu za pochodzący zgodnie z art. 3.2 (Wymogi ogólne) ust. 1 lit. c) obejmują zmianę klasyfikacji taryfowej, proces produkcji, maksymalną wartość lub masę materiałów niepochodzących lub wszelkie inne wymogi określone w niniejszym załączniku.

1.3 Odniesienie do masy w regułach pochodzenia dotyczących konkretnych produktów oznacza masę netto, czyli masę materiału lub produktu, nie wliczając masy opakowania.

Uwaga 2

Struktura wykazu reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów

2.1 W stosownych przypadkach uwagi odnoszące się do sekcji, działów, pozycji lub podpozycji interpretuje się w połączeniu z regułami pochodzenia dotyczącymi konkretnych produktów odnoszącymi się do odpowiedniej sekcji, działu, pozycji lub podpozycji.

2.2 Każda reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu określona w drugiej kolumnie wykazu w sekcji B ma zastosowanie do odpowiedniego produktu wskazanego w pierwszej kolumnie tego wykazu.

2.3 Jeżeli produkt podlega alternatywnym regułom pochodzenia dotyczącym konkretnych produktów, produkt ten jest uznawany za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli spełnia jeden z wymogów alternatywnych.

2.4 Jeżeli produkt podlega specyficznej dla danego produktu regule pochodzenia, która zawiera wiele wymogów, produkt ten uznaje się za pochodzący z terytorium Strony tylko wtedy, gdy spełnia wszystkie wymogi.

2.5 Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu wyraźnie wyklucza niektóre materiały z systemu zharmonizowanego, wymaga ona, aby wyłączone materiały pochodziły z terytorium Strony.

Przykład: W przypadku gdy reguła pochodzenia dla pozycji 3505 wymaga „CTH, z wyjątkiem pozycji 1108”, materiały klasyfikowane do pozycji 1108 (skrobie, inulina) muszą być pochodzące.

Uwaga 3

Stosowanie reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów

3.1 Art. 3.2 (Wymogi ogólne) ust. 3, dotyczący produktów, które uzyskały status pochodzenia, a które są wykorzystywane do wytwarzania innych produktów, ma zastosowanie bez względu na to, czy status ten został uzyskany na terenie tego samego zakładu produkcyjnego na terytorium Strony, w którym produkty te są wykorzystywane.

3.2 Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu stanowi, że określony materiał niepochodzący nie może być wykorzystywany, lub że wartość lub masa określonych materiałów niepochodzących nie może przekraczać określonego progu, warunki te nie mają zastosowania do materiałów niepochodzących klasyfikowanych gdzie indziej w systemie zharmonizowanym.

Przykład: W przypadku gdy reguła odnosząca się do działu 19 wymaga, aby „całkowita masa użytych materiałów niepochodzących objętych pozycjami 1006, 1101, 1102 lub 1104 do 1108 nie przekraczała 20 % masy produktu końcowego", użycie niepochodzących zbóż objętych działem 10, innych niż ryż objęty pozycją 1006, nie jest ograniczone.

3.3 Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu stanowi, że produkt wytwarzany jest z określonego materiału, nie wyklucza to użycia innych materiałów, które z uwagi na swoje naturalne właściwości nie są w stanie spełnić tej reguły.

Uwaga 4

Definicje

4.1 Do celów niniejszego załącznika:

a) „CC" oznacza produkcję z materiałów niepochodzących objętych dowolnym działem, z wyjątkiem działu danego produktu, lub zmianę na dział, pozycję lub podpozycję z dowolnego innego działu w taki sposób, że wszystkie materiały niepochodzące użyte do wytworzenia produktu muszą podlegać zmianie w klasyfikacji taryfowej na poziomie dwucyfrowym systemu zharmonizowanego (zmiana działu);

b) „CTH" oznacza produkcję z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, lub zmianę na dział, pozycję lub podpozycję z dowolnej innej pozycji w taki sposób, że wszystkie materiały niepochodzące użyte do wytworzenia produktu podlegają zmianie w klasyfikacji taryfowej na poziomie czterocyfrowym systemu zharmonizowanego (zmiana pozycji);

c) „CTSH" oznacza produkcję z materiałów niepochodzących objętych dowolną podpozycją, z wyjątkiem podpozycji danego produktu, lub zmianę na dział, pozycję lub podpozycję z dowolnej innej podpozycji w taki sposób, że wszystkie materiały niepochodzące użyte do wytworzenia produktu podlegają zmianie w klasyfikacji taryfowej na poziomie sześciocyfrowym systemu zharmonizowanego (zmiana podpozycji);

d) „wartość celna" oznacza wartość towaru określoną zgodnie z porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej;

e) „EXW" lub „cena ex-works" oznacza cenę zapłaconą za produkt ex-works wytwórcy na terytorium Strony, w którego przedsiębiorstwie przeprowadzono ostatnią obróbkę lub przetwarzanie, przy czym w każdym przypadku cena ta obejmuje wartość wszystkich użytych materiałów oraz wszystkie inne koszty poniesione w procesie jego produkcji, z wyłączeniem wszystkich podatków wewnętrznych, które są zwracane lub mogą podlegać zwrotowi z chwilą wywozu uzyskanego produktu, nawet jeżeli cena nie jest znana, nie ma co do niej pewności lub nie odzwierciedla wszystkich kosztów związanych z wytworzeniem produktu;

jeżeli ostatnią obróbkę lub przetworzenie zlecono na zasadzie podwykonawstwa producentowi na terytorium Strony, określenie „producent" odnosi się do przedsiębiorstwa, które zatrudnia podwykonawcę;

f) „MaxNOM” oznacza maksymalną wartość materiałów niepochodzących wyrażoną jako wartość procentowa i oblicza się ją zgodnie z następującym wzorem:

$$\text{MaxNOM}(\%) = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

g) „NOM” oznacza produkcję z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją oraz

h) „VNM” oznacza wartość materiałów niepochodzących użytych w procesie wytwarzania produktu, która jest jego wartością celną w momencie przywozu, obejmującą koszty frachtu, ubezpieczenia w stosownych przypadkach, pakowania oraz wszelkie inne koszty związane z transportem materiałów do portu przywozu na terytorium Strony, na którym producent towaru ma siedzibę, albo, jeżeli wartość nie jest znana lub nie może zostać ustalona, pierwszą możliwą do ustalenia cenę zapłaconą za materiały niepochodzące w Unii Europejskiej lub w Meksyku.

Uwaga 5

Włókna, drukowanie, podstawowe materiały włókiennicze i tolerancje

5.1 Określenie „włókna naturalne” jest używane w niniejszym załączniku w odniesieniu do włókien innych niż sztuczne lub syntetyczne i jest ograniczone do włókien we wszystkich stanach, w jakich mogą występować przed przędzeniem, łącznie z odpadami i, o ile nie wskazano inaczej, obejmuje włókna gręplowane, czesane lub w inny sposób przetwarzane, ale nie przędzone.

5.2 Włókna naturalne obejmują włosie końskie objęte pozycją 0511, jedwab objęty pozycjami 5002 i 5003, jak i włókna wełniane, cienką i grubą sierść zwierzęcą objętą pozycjami od 5101 do 5105, włókna bawełniane objęte pozycjami od 5201 do 5203 i inne włókna roślinne objęte pozycjami od 5301 do 5305.

5.3 Określenia „pulpa włókiennicza”, „materiały chemiczne” i „materiały do wytwarzania papieru” są stosowane w wykazie reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów do opisywania materiałów nieklasyfikowanych w działach od 50 do 63, które mogą być używane do wytwarzania włókien sztucznych, syntetycznych, papierniczych lub przędz.

5.4 Użyte w wykazie reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów określenie „włókna odcinkowe chemiczne” odnosi się do kabla z włókna ciągłego syntetycznego lub sztucznego, włókien odcinkowych lub odpadów, objętych pozycjami od 5501 do 5507.

5.5 Określenie „drukowanie” oznacza technikę, na skutek której obiektywna cecha, taka jak kolor, wzór, lub charakterystyka techniczna, jest nadana materiałowi włókienniczemu w sposób trwały, przy użyciu sitodruku, druku na wałkach drukarskich oraz technik druku cyfrowego lub transferowego.

5.6 Określenie „drukowanie (jako samodzielna operacja)” oznacza technikę drukowania, której towarzyszą przynajmniej dwie czynności przygotowawcze lub wykończeniowe (takie jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków, cięcie, opalanie, tamblowanie, suszenie w suszarkach ramowych, spilśnianie, parowanie i obkurczanie, oraz dekatyzowanie na mokro), pod warunkiem że wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza 50 % ceny ex-works towaru.

5.7 Jeżeli w wykazie reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów dokonuje się odesłania do uwagi 5 w stosunku do danego produktu, warunki określone w drugiej kolumnie tego wykazu nie mają zastosowania do niepochodzących podstawowych materiałów włókienniczych wykorzystywanych do wytwarzania tego produktu, które w sumie stanowią najwyżej 8 % całkowitej masy wszystkich użytych podstawowych materiałów włókienniczych. Zastosowanie mogą mieć również uwagi 5.9 lub 5.10.

5.8 Tolerancja określona w uwadze 5.7 może mieć zastosowanie wyłącznie do produktów mieszanych, które zostały wytworzone z dwóch lub większej liczby następujących podstawowych materiałów włókienniczych:

a) jedwab;

b) wełna;

c) gruba sierść zwierzęca;

d) cienka sierść zwierzęca;

e) włosie końskie;

f) bawełna;

g) materiały do produkcji papieru i papier;

h) len;

i) konopie siewne;

j) juta i pozostałe włókna tekstylne łykowe;

k) sizal i pozostałe włókna tekstylne z rodzaju *Agave*;

l) włókno kokosowe, manila, ramia i pozostałe włókna tekstylne roślinne;

m) syntetyczne włókna ciągłe chemiczne;

n) sztuczne włókna ciągłe chemiczne;

o) włókna przewodzące prąd;

p) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z polipropylenu;

q) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliestru;

r) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliamidu;

s) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliakrylonitrylu;

t) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliimidu;

u) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(tetrafluoroetylenu);

v) syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe z polifenylenu sulfonowego;

w) syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe z polichlorku winylu;

x) pozostałe syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe;

y) sztuczne chemiczne włókna odcinkowe z wiskozy;

z) pozostałe sztuczne chemiczne włókna odcinkowe;

aa) przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniowa;

ab) przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z poliestru, nawet rdzeniowa;

ac) produkty klasyfikowane do pozycji 5605 (przędza metalizowana) zawierające pasmo składające się z rdzenia wykonanego z folii aluminiowej lub rdzenia wykonanego z warstwy tworzywa sztucznego nawet powlekanego proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, wklejonego za pomocą przezroczystego lub barwnego kleju między dwie warstwy tworzywa sztucznego oraz

ad) pozostałe produkty klasyfikowane do pozycji 5605.

Przykład: Przędza objęta pozycją 5205, wykonana z włókien bawełnianych objętych pozycją 5203 i z włókien odcinkowych syntetycznych objętych pozycją 5506, jest przędzą mieszaną. W związku z tym można wykorzystywać niepochodzące włókna odcinkowe syntetyczne, które nie spełniają reguły pochodzenia (które wymagają wytwarzania z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej), w ilości nieprzekraczającej 8 % masy przędzy.

Przykład: Tkanina wełniana objęta pozycją 5112, wykonana z przędzy wełnianej objętej pozycją 5107 i przędzy syntetycznej z włókien odcinkowych objętej pozycją 5509, jest tkaniną mieszaną. W związku z tym można wykorzystywać przędzę syntetyczną, która nie spełnia reguły pochodzenia (wymagającej wytwarzania z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej) lub przędzę wełnianą, która nie spełnia reguły pochodzenia (wymagającej wytwarzania z włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia) lub połączenie obydwu tych włókien, pod warunkiem że ich łączna masa nie przekracza 8 % masy tkaniny.

Przykład: Materiał włókienniczy igłowy objęty pozycją 5802, wytworzony z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 i tkaniny bawełnianej objętej pozycją 5210, jest produktem mieszanym, wyłącznie jeżeli tkanina bawełniana sama jest tkaniną mieszaną wytworzoną z przędz objętych dwiema różnymi pozycjami lub jeżeli użyte przędze bawełniane same są mieszankami.

Przykład: Jeżeli dany materiał włókienniczy igłowy został wykonany z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 i tkaniny syntetycznej objętej pozycją 5407, zastosowane przędze są dwoma odrębnymi materiałami włókienniczymi, w związku z czym materiał włókienniczy igłowy jest produktem mieszanym.

5.9 Jeżeli w odniesieniu do danego produktu dokonuje się odesłania do uwagi 5, warunki określone w drugiej kolumnie wykazu w sekcji B nie mają zastosowania do przędzy wykonanej z poliuretanu podzielonej na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniowej, jeżeli przędza niepochodząca nie przekracza 8 % całkowitej masy wszystkich użytych podstawowych materiałów włókienniczych.

5.10 Jeżeli w odniesieniu do danego produktu dokonuje się odesłania do uwagi 5, warunki określone w drugiej kolumnie wykazu w sekcji B nie mają zastosowania do taśmy składającej się z rdzenia wykonanego z folii aluminiowej lub rdzenia wykonanego z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytego proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej pięciu milimetrów, umieszczonego za pomocą kleju między dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego, jeżeli niepochodząca taśma nie przekracza 30 % całkowitej masy wszystkich użytych podstawowych materiałów włókienniczych.

Uwaga 6

Inne tolerancje odnoszące się do określonych materiałów włókienniczych

6.1 Jeżeli w wykazie reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów w sekcji B dokonuje się odesłania do uwagi 6, materiały włókiennicze, z wyjątkiem podszewek i międzypodszewek, które nie spełniają wymogów podanych w drugiej kolumnie dla danego gotowego wyrobu włókienniczego, mogą być wykorzystywane, pod warunkiem że są klasyfikowane do pozycji innej niż produkt, a ich wartość nie przekracza 8 % ceny ex-works produktu.

6.2 Bez uszczerbku dla uwagi 6.3, materiały, które nie są klasyfikowane do działów 50 do 63, mogą być swobodnie wykorzystywane do produkcji wyrobów włókienniczych, nawet jeśli zawierają materiały włókiennicze.

Przykład: Jeżeli reguła podana w wykazie mówi, że dla określonego wyrobu włókienniczego takiego jak spodnie musi być używana przędza, nie ogranicza to stosowania elementów metalowych takich jak guziki, ponieważ nie mogą być one klasyfikowane do działów 50 do 63. Z tej samej przyczyny nie ogranicza to stosowania suwaków, mimo że zawierają one zwykle materiał włókienniczy.

6.3 Jeśli ma zastosowanie reguła wartości procentowej, wartość materiałów, które nie były klasyfikowane do działów 50 do 63, brana jest pod uwagę przy obliczaniu wartości materiałów niepochodzących składających się na przedmiotowy produkt.

Uwaga 7

Towary rolne

7.1 Towary rolne klasyfikowane do sekcji II systemu zharmonizowanego i do pozycji 2401, uprawiane lub zebrane na terytorium Strony, traktuje się jako pochodzące z terytorium tej Strony, nawet jeżeli są uprawiane z nasion, bulw, podkładek, sadzonek, zrazów, szczepów, pędów, pąków lub innych żywych części roślin przywożonych z państwa trzeciego.

Uwaga 8

Definicja procesów

8.1 „Reakcja chemiczna" oznacza proces, w tym proces biochemiczny, którego skutkiem jest cząsteczka o nowej strukturze, powstała w wyniku zerwania wiązań wewnątrzcząsteczkowych i utworzenia nowych wiązań wewnątrzcząsteczkowych lub dzięki zmianie przestrzennego rozmieszczenia atomów w cząsteczce.

Do celów niniejszej definicji za reakcje chemiczne nie uważa się:

a) rozpuszczenia w wodzie lub innych rozpuszczalnikach;

b) usuwania rozpuszczalników, w tym wody lub

c) dodawania lub usuwania wody krystalizacyjnej.

8.2 „Mieszanie i sporządzanie mieszanek" oznacza zamierzoną i kontrolowaną w zakresie proporcji operację mieszania lub sporządzania mieszanek materiałów (w tym ich rozpraszania) w sposób inny niż przez dodanie rozcieńczalników, zgodną z uprzednio ustalonymi specyfikacjami, która prowadzi do wytworzenia towaru posiadającego właściwości fizyczne lub chemiczne istotne z punktu widzenia celów lub zastosowań towaru i różniące się od właściwości surowców.

8.3 „Oczyszczanie" oznacza proces, w wyniku którego usuwa się co najmniej 80 % zawartości istniejących zanieczyszczeń lub redukuje lub eliminuje zanieczyszczenia, w wyniku czego powstaje towar odpowiedni do jednego lub większej liczby następujących zastosowań:

a) substancje klasy farmaceutycznej, medycznej, kosmetycznej, weterynaryjnej lub spożywczej;

b) produkty chemiczne i odczynniki do zastosowań analitycznych, diagnostycznych lub laboratoryjnych;

c) części składowe i komponenty do zastosowania w mikroelektronice;

d) specjalistyczne zastosowania optyczne;

e) zastosowania biotechniczne, na przykład do hodowli komórkowej, w inżynierii genetycznej lub jako katalizator;

f) nośniki stosowane w procesie rozdzielania lub

g) zastosowania klasy jądrowej.

8.4 „Zmiana wielkości cząstek" oznacza zamierzoną i kontrolowaną zmianę wielkości cząstek danego produktu, inną niż poprzez proste rozdrabnianie lub prasowanie, w wyniku której uzyskuje się towar o określonej wielkości cząstek, określonym rozkładzie wielkości cząstek lub określonej powierzchni, które są istotne dla przeznaczenia produktu końcowego, oraz o właściwościach fizycznych lub chemicznych innych niż właściwości wykorzystywanych materiałów.

8.5 „Produkcja materiałów wzorcowych" (w tym roztworów wzorcowych) oznacza produkcję preparatu do celów analitycznych, pomiarowych lub referencyjnych, który posiada precyzyjnie określony stopień czystości lub proporcję składników certyfikowaną przez producenta.

8.6 „Separacja izomerów" oznacza odizolowanie lub oddzielenie izomerów z mieszaniny izomerów.

8.7 „Procesy biotechnologiczne" oznaczają:

a) hodowlę biologiczną lub biotechnologiczną (w tym hodowlę komórkową), hybrydyzację lub modyfikację genetyczną:

(i) drobnoustrojów, takich jak bakterie i wirusy (w tym fagi) lub

(ii) komórek ludzkich, zwierzęcych lub roślinnych oraz

b) produkcję, izolowanie lub oczyszczanie struktur komórkowych lub międzykomórkowych (takich jak wyizolowane geny, fragmenty genów i plazmidy) lub fermentację.

SEKCJA B

WYKAZ REGUŁ POCHODZENIA DOTYCZĄCYCH KONKRETNYCH PRODUKTÓW

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA I	ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO
Dział 1	Zwierzęta żywe
0101 – 0106	Wszystkie zwierzęta objęte działem 1 są całkowicie uzyskane.
Dział 2	Mięso i podroby jadalne
0201 – 0210	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 1 i 2 są całkowicie uzyskane.
Dział 3	Ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne
0301 – 0308	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
0401 – 0410	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane.
Dział 5	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
0501 – 0511	CC.
SEKCJA II	PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO
Dział 6	Drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie i podobne; kwiaty cięte i liście ozdobne
0601 – 0604	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 6 są całkowicie uzyskane.
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy, jadalne
0701 – 0714	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
0801 – 0814	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane.
Dział 9	Kawa, herbata, maté (herbata paragwajska) i przyprawy
0901	CTH ([1]).
0902 – 0903	NOM.
0904 11 – 0904 12	NOM.
0904 21 – 0904 22	CTH, z wyjątkiem podpozycji 0709 60.
0905	CTH.
0906 – 0909	NOM.
0910 11 – 0910 30	NOM.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
0910 91	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycją 0709 60, 0904 21 albo 0904 22 są całkowicie uzyskane.
0910 99	NOM.
Dział 10	Zboża
1001 – 1008	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 10 są całkowicie uzyskane.
Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; słód; skrobie; inulina; gluten pszenny
1101 – 1109	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte pozycjami 0701, 0713, 0714, podpozycją 0710 10, ziemniaki objęte podpozycją 0711 90 lub 0712 90, działami 10 do 11 lub pozycjami 2302 do 2303 są całkowicie uzyskane.
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza
1201 – 1214	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 12 są całkowicie uzyskane.
Dział 13	Szelak; gumy, żywice oraz pozostałe soki i ekstrakty roślinne
1301	CTH.
1302 11 – 1302 19	CTH.
1302 20	CTSH; mogą jednak zostać wykorzystane niepochodzące substancje pektynowe.
1302 31	CTH.
1302 32	CTSH; mogą jednak zostać wykorzystane niepochodzące śluzy i zagęszczacze.
1302 39	CTH.
Dział 14	Materiały roślinne do wyplatania; produkty pochodzenia roślinnego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
1401 – 1404	CTSH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA III	TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO
Dział 15	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
1501 – 1504	CTH.
1505	CTSH.
1506 – 1507	CTH.
1508	CTSH.
1509 – 1510	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały roślinne są całkowicie uzyskane.
1511	CTH.
1512 11 – 1512 19	CTH.
1512 21 – 1512 29	CTSH.
1513 – 1520	CTH.
1521 – 1522	CTSH.
SEKCJA IV	GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE; NAPOJE BEZALKOHOLOWE, ALKOHOLOWE I OCET; TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASTKI TYTONIU
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
1601 – 1605	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 2, 3 lub 16 są całkowicie uzyskane.
Dział 17	Cukry i wyroby cukiernicze
1701	CTH.
1702	CTH, pod warunkiem że: — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycjami 1101 do 1108 nie przekracza 20 % masy produktu; oraz — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1703 nie przekracza 10 % masy produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
1703	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 10 % masy produktu.
1704	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 18	Kakao i przetwory z kakao
1801 – 1805	CTH.
1806 10	
– Słodzony proszek kakaowy zawierający 90 % lub więcej suchej masy cukru	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 10 % masy produktu.
– Pozostałe	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
1806 20 – 1806 90	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 19	Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywa cukiernicze
1901 – 1905	CTH, pod warunkiem że: — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działami 2, 3 albo 16 nie przekracza 20 % masy produktu; — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycjami 1006, 1101, 1102 albo 1104 do 1108 nie przekracza 20 % masy produktu; — masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1103 nie przekracza 10 % masy produktu; — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu; oraz — masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin
2001 – 2005	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane warzywa są całkowicie uzyskane.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2006 – 2007	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
2008	
– Orzechy, niezawierające dodatku cukru ani alkoholu	Produkcja, w której wartość wykorzystanych orzechów i nasion oleistych pochodzących, objętych pozycjami 0801, 0802 albo 1202 do 1207 przekracza 60 % ceny ex-works produktu.
– Masło orzechowe, mieszanki oparte na zbożach, rdzenie palmowe, kukurydza	CTH.
– Pozostałe, z wyjątkiem owoców i orzechów gotowanych inaczej niż na parze lub w wodzie, niezawierające dodatku cukru, mrożone	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
– Pozostałe	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane owoce, orzechy lub warzywa są całkowicie uzyskane.
2009 11 – 2009 39	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane owoce cytrusowe są całkowicie uzyskane, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
2009 41 – 2009 90	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 21	Różne przetwory spożywcze
2101 ([1])	CTH, pod warunkiem, że co najmniej 50 % masy wykorzystanej kawy musi już być pochodzące.
2102	CTH.
2103 10 – 2103 20	CTH.
2103 30	NOM.
2103 90	CTSH.
2104	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2105	CTH, pod warunkiem że: — masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu; oraz — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 20 % masy produktu.
2106 10	CTH, pod warunkiem że: — masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu; oraz — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
2106 90	CTH, pod warunkiem że masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet
2201	CTH.
2202	CTH, pod warunkiem że: — masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu; — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 40 % masy produktu; oraz — wszystkie wykorzystane soki owocowe (z wyjątkiem soków z ananasa, limonki i grejpfruta) są całkowicie uzyskane.
2203	CTH.
2204 – 2206	CTH, z wyjątkiem pozycji 2207 albo 2208, pod warunkiem, że wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycją 0806 10, 2009 61 albo 2009 69 są całkowicie uzyskane.
2207	CTH, z wyjątkiem pozycji 2207 albo 2208, pod warunkiem, że wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycją 0806 10, pozycją 1005, podpozycją 2009 61 albo 2009 69 są całkowicie uzyskane.
2208 – 2209	CTH, z wyjątkiem pozycji 2207 albo 2208, pod warunkiem, że wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycją 0806 10, 2009 61 albo 2009 69 są całkowicie uzyskane.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa karma dla zwierząt
2301	CTH.
2302	CTH, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 10 nie przekracza 20 % masy produktu.
2303 10	CTH, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działem 10 nie przekracza 20 % masy produktu.
2303 20 – 2303 30	CTH.
2304 – 2308	CTH.
2309	CTH, pod warunkiem że: — wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 2, 3 albo 4 są całkowicie uzyskane; — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych działami 10, 11 albo pozycjami 2302 do 2303 nie przekracza 20 % masy produktu; oraz — masa całkowita wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 1701 albo 1702 nie przekracza 30 % masy produktu.
Dział 24	Tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu
2401	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 24 są całkowicie uzyskane.
2402 10	CTH, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów niepochodzących objętych pozycją 2401 nie przekracza 30 % masy produktu.
2402 20 – 2402 90	CTH, pod warunkiem, że co najmniej 65 % masy wykorzystanego tytoniu nieprzetworzonego lub odpadów tytoniowych objętych pozycją 2401 jest całkowicie uzyskane.
2403 11 – 2403 91	CTH, pod warunkiem, że co najmniej 55 % masy wykorzystanego tytoniu nieprzetworzonego lub odpadów tytoniowych objętych pozycją 2401 jest całkowicie uzyskane lub MaxNOM 30 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2403 99	
– Wyroby tytoniowe „podgrzewane, ale nie palone”	CTH, pod warunkiem, że co najmniej 10 % masy wykorzystanego tytoniu objętego działem 24 jest całkowicie uzyskane; lub MaxNOM 60 % (EXW).
– Pozostałe	CTH, pod warunkiem, że co najmniej 55 % masy wykorzystanego tytoniu objętego działem 24 musi być pochodzące; lub MaxNOM 30 % (EXW).
SEKCJA V	PRODUKTY MINERALNE ([2])
Dział 25	Sól, siarka, ziemie i kamienie, materiały gipsowe, wapno i cement
2501 – 2530	CTH; lub MaxNOM 70 % (EXW).
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół
2601 – 2621	CTH.
Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne
2701 – 2709	CTH; Stosuje się reakcję chemiczną lub mieszanie i sporządzanie mieszanek; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2710	NOM, pod warunkiem że wykorzystany biodiesel (w tym hydrorafinowany olej roślinny) objęty pozycją 2710, podpozycjami 3824 90 albo 3826 00 jest uzyskiwany w drodze estryfikacji, transestryfikacji lub hydrorafinacji.
2711 – 2716	CTH; Stosuje się reakcję chemiczną lub mieszanie i sporządzanie mieszanek; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA VI	PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO LUB PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH [2]
Dział 28	Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów
2801 – 2853	W odniesieniu do wywozu z Meksyku do UE:
– Prekursor aktywnego materiału katodowego (PCAM) [3] i aktywny materiał katodowy (CAM) [4] przeznaczone do włączenia do akumulatora elektrycznego w rodzaju stosowanych jako podstawowe źródło energii elektrycznej do napędu pojazdów objętych pozycjami 87.01, 87.02, 87.03 i 87.04	CTH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny EXW produktu; lub MaxNOM 40 % (EXW). W odniesieniu do wywozu z UE do Meksyku: CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
– Pozostałe	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 29	Chemikalia organiczne
2901 – 2904	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2905 11 – 2905 42	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2905 43 – 2905 44	CTH, z wyjątkiem pozycji 3824; lub MaxNOM 40 % (EXW).
2905 45	CTSH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte podpozycją 2905 45, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2905 49 – 2905 59	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2906 – 2942	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 30	Produkty farmaceutyczne
3001 – 3003	CTSH; lub Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne.
3004	CTH, z wyjątkiem pozycji 3003; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3005	CTH; lub Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne.
3006 10 – 3006 50	CTSH; lub Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
3006 60 – 3006 91	CTH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3006 92	CTSH; lub Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne.
Dział 31	Nawozy
3101 – 3104	CTH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 40 % (EXW).
3105	
– Azotan sodu; cyjanamid wapnia; siarczan potasu; siarczan magnezu-potasu	CTH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny EXW produktu; lub MaxNOM 40 % (EXW).
– Pozostałe	CTH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu i w których wartość wykorzystanych materiałów niepochodzących nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 40 % (EXW).
Dział 32	Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe środki barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty
3201 – 3215	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 33	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe
3301	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3302 10	CTH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3302 90	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3303 – 3307	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 34	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu
3401 – 3407	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 35	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy
3501	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
3502 11 – 3502 19	CTH, pod warunkiem, że wykorzystane materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane.
3502 20	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
3502 90	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
3503 – 3504	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3505	CTH, z wyjątkiem pozycji 1108.
3506 – 3507	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 36	Materiały wybuchowe; wyroby pirotechniczne; zapałki; stopy piroforyczne; niektóre materiały łatwo palne
3601 – 3606	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 37	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne
3701 – 3707	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 38	Produkty chemiczne różne
3801 – 3808	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
3809 10	CTH, z wyjątkiem pozycji 1108.
3809 91 – 3809 93	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3810 – 3822	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3823	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3824 10 – 3824 50	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3824 60	CTH, z wyjątkiem podpozycji 2905 44.
3824 71 – 3824 83	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3824 90	
– Biodiesel	Produkcja, w której biodiesel jest uzyskiwany w drodze transestryfikacji albo estryfikacji albo hydrorafinacji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Prekursor aktywnego materiału katodowego (PCAM) ([3]), aktywny materiał katodowy (CAM) ([5]) i gęstwa katodowa ([6]) przeznaczone do włączenia do akumulatora elektrycznego w rodzaju stosowanych jako podstawowe źródło energii elektrycznej do napędu pojazdów objętych pozycjami 87.01, 87.02, 87.03 i 87.04	W odniesieniu do wywozu z Meksyku do UE: MaxNOM 50 % (EXW). W odniesieniu do wywozu z UE do Meksyku: CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
– Pozostałe	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3825	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3826	Produkcja, w której biodiesel jest uzyskiwany w drodze transestryfikacji albo estryfikacji albo hydrorafinacji.
SEKCJA VII	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH; KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU ([2])
Dział 39	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich
3901 – 3915	CTSH; Stosuje się reakcję chemiczną, mieszanie i sporządzanie mieszanek, oczyszczanie, zmianę wielkości cząstek, produkcję materiałów wzorcowych, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3916 – 3926	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 40	Kauczuk i artykuły z kauczuku
4001 – 4002	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4003 – 4011	CTH.
4012 11 – 4012 19	Bieżnikowanie opon używanych.
4012 20	CTH, z wyjątkiem pozycji 4011.
4012 90	CTH.
4013 – 4017	CTH.
SEKCJA VIII	SKÓRY I SKÓRKI SUROWE, SKÓRY WYPRAWIONE, SKÓRY FUTERKOWE I ARTYKUŁY Z NICH; WYROBY SIODLARSKIE I RYMARSKIE; ARTYKUŁY PODRÓŻNE, TOREBKI I PODOBNE POJEMNIKI; ARTYKUŁY Z JELIT ZWIERZĘCYCH (INNYCH NIŻ JELITA JEDWABNIKÓW)
Dział 41	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione
4101 – 4103	CTH.
4104 11 – 4104 19	CTH.
4104 41 – 4104 49	CTSH, z wyjątkiem podpozycji 4104 41 do 4104 49.
4105 10	CTH.
4105 30	CTSH.
4106 21	CTH.
4106 22	CTSH.
4106 31	CTH.
4106 32 – 4106 40	CTSH.
4106 91	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
4106 92	CTSH.
4107 – 4113	CTH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte podpozycjami 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 albo 4106 92, pod warunkiem przeprowadzenia czynności ponownego garbowania skór i skórek garbowanych lub „crust" w stanie suchym.
4114 10	CTH.
4114 20	CTH; mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte podpozycjami 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 albo 4106 92, pod warunkiem przeprowadzenia czynności ponownego garbowania skór i skórek garbowanych lub „crust" w stanie suchym.
4115	CTH.
Dział 42	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż jelita jedwabników)
4201 – 4206	CTH.
Dział 43	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich
4301	CC.
4302 11 – 4302 20	CTH.
4302 30	CTSH.
4303 – 4304	CTH.
SEKCJA IX	DREWNO I ARTYKUŁY Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY; KOREK I ARTYKUŁY Z KORKA; WYROBY ZE SŁOMY, Z ESPARTO LUB POZOSTAŁYCH MATERIAŁÓW DO WYPLATANIA; WYROBY KOSZYKARSKIE ORAZ WYROBY Z WIKLINY
Dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny
4401 – 4421	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 45	Korek i artykuły z korka
4501 – 4504	CTH.
Dział 46	Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny
4601 – 4602	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA X	ŚCIER Z DREWNA LUB Z POZOSTAŁEGO WŁÓKNISTEGO MATERIAŁU CELULOZOWEGO; PAPIER LUB TEKTURA, Z ODZYSKU (MAKULATURA I ODPADY); PAPIER I TEKTURA ORAZ ARTYKUŁY Z NICH
Dział 47	Ścier z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)
4701 – 4707	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 48	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury
4801 – 4809	CTH.
4810 13 – 4810 31	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4810 32	CC.
4810 39	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4810 92	CC.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
4810 99	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4811	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4812 – 4814	CTH.
4816 – 4817	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4818 10	CC.
4818 20 – 4818 90	CTH.
4819 10 – 4819 50	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
4819 60	CTH.
4820 10	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4820 20 – 4820 90	CTH.
4821 – 4822	CTH.
4823	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany
4901 – 4911	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XI	MATERIAŁY I ARTYKUŁY WŁÓKIENNICZE
Dział 50	Jedwab
5001 – 5002	CTH.
5003	
– Odpady jedwabiu (włącznie z kokonami nienadającymi się do motania, odpadami przędzy i szarpanką rozwłóknioną), zgrzeblone lub czesane	Zgrzeblenie lub czesanie odpadów jedwabiu.
– Pozostałe	CTH.
5004 – 5005	Produkcja z (7); — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — innych włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5006	
– Przędza jedwabna i nitka wyczeskowa z odpadów jedwabiu	Produkcja z (7): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — innych włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
– Pozostałe	CTH.
5007	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej (7).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Pozostałe	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
Dział 51	Wełna, cienka lub gruba sierść zwierzęca; przędza i tkanina z włosia końskiego
5101 – 5105	CTH.
5106 – 5110	Produkcja z (7): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5111 – 5113	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej (7).
– Pozostałe	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 52	Bawełna
5201 – 5203	CTH.
5204 – 5207	Produkcja z (7): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5208 – 5212	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej (7).
– Pozostałe	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie (8) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
Dział 53	Pozostałe włókna roślinne; przędza papierowa i tkaniny z przędzy papierowej
5301 – 5305	CTH.
5306 – 5308	Produkcja z (7): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5309 – 5311	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej (7).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
Dział 54	Włókna ciągłe chemiczne; pasek i tym podobne z materiałów włókienniczych chemicznych
5401 – 5406	Produkcja z ([7]): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5407	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie ([9]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
5408	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem; Barwienie przędzy połączone z tkaniem; Tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; Skręcanie lub wykonywanie dowolnych operacji mechanicznych połączone z tkaniem; Tkanie połączone z drukowaniem; lub Drukowanie (jako samodzielna operacja).
Dział 55	Włókna odcinkowe chemiczne
5501 – 5507	Wytwarzanie z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
5508 – 5511	Produkcja z (7): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5512 – 5516	
– Zawierające nitkę gumową	Produkcja z nitki pojedynczej (7).
– Pozostałe	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej lub — papieru; lub Drukowanie (8) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 56	Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich
5601	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5602	
– Filc igłowany	Produkcja z (7): — włókien naturalnych, — nylonowych włókien staplowych objętych pozycją 5501 albo 5503, lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej. Jednak: — włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 albo 5506; lub — kabel z włókna ciągłego polipropylenowego objęty pozycją 5501 o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteksów, mogą zostać wykorzystane, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu.
– Pozostałe	Produkcja z (7): — włókien naturalnych, — nylonowych włókien staplowych objętych pozycją 5501 albo 5503, — włókien odcinkowych chemicznych wykonanych z kazeiny; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
5603 11 – 5603 14	Produkcja z: — ukierunkowanych lub dowolnie ułożonych włókien ciągłych, pod warunkiem że wykorzystane materiały objęte podpozycją 5503 20 są pochodzące; lub — substancji lub polimerów o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym, po których w obu przypadkach następuje powiązanie z włókniną, pod warunkiem że wykorzystane materiały objęte podpozycją 5503 20 są pochodzące.
5603 91 – 5603 94	Produkcja z: — ukierunkowanych lub dowolnie ułożonych włókien staplowych, pod warunkiem że wykorzystane materiały objęte podpozycją 5503 20 są pochodzące; lub — ciętej przędzy, o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym, po których w obu przypadkach następuje powiązanie z włókniną, pod warunkiem że wykorzystane materiały objęte podpozycją 5503 20 są pochodzące.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
5604	
– Nić gumowa i sznurek, pokryte materiałem włókienniczym	Wytwarzanie z nici gumowej lub sznurka, niepokrytych materiałem włókienniczym.
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5605 – 5606	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
5607 – 5609	Produkcja z ([7]): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub — materiałów do wytwarzania papieru.
Dział 57	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze
5701 – 5705	
– Z filcu igłowanego	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — przędzy filamentowej z nylonu objętej pozycją 5402, — nylonowych włókien staplowych objętych pozycją 5501 albo 5503; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej. Jednak: — włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 albo 5506; lub — kabel z włókna ciągłego polipropylenowego objęty pozycją 5501 o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteksów, mogą zostać wykorzystane, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu. Tkanina z juty może zostać użyta jako podkład dywanów z filcu igłowanego.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Pozostały filc	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — przędzy filamentowej z nylonu objętej pozycją 5402, — nylonowych włókien staplowych objętych pozycją 5501 albo 5503; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej. Jednak: — włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 albo 5506; lub — kabel z włókna ciągłego polipropylenowego objęty pozycją 5501 o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteksów, mogą zostać wykorzystane, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu.
– Pozostałe	
– – Z włókien poliestrowych lub akrylowych	Wytwarzanie z ([7]): — przędzy kokosowej lub jutowej, — włókien naturalnych, — przędzy filamentowej z nylonu objętej pozycją 5402, — nylonowych włókien staplowych objętych pozycją 5501 albo 5503; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej. Jednak: — włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 albo 5506; lub — kabel z włókna ciągłego polipropylenowego objęty pozycją 5501 o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteksów, mogą zostać wykorzystane, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu. Tkanina z juty może zostać użyta jako podkład dywanów z włókien poliestrowych lub akrylowych.
– – Pozostałe	Wytwarzanie z ([7]): — przędzy kokosowej lub jutowej, — przędzy z włókna ciągłego syntetycznego lub sztucznego, — włókien naturalnych; lub — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia. Tkanina z juty może zostać użyta jako podkład innych dywanów.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 58	Tkaniny specjalne; materiały włókiennicze igłowe; koronki; tkaniny obiciowe; pasmanteria; hafty
5801	
– Łączone z nitką gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; Drukowanie ([10]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu; lub W odniesieniu do tkanin bawełnianych klasyfikowanych do niniejszej pozycji: wytwarzanie z przędzy bawełnianej i drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków).
5802 – 5804	
– Łączone z nitką gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
5805	CTH.
5806	
– Łączone z nitką gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; Drukowanie ([11]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu; lub W odniesieniu do tkanin bawełnianych klasyfikowanych do niniejszej pozycji: wytwarzanie z przędzy bawełnianej i drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków).
5807 – 5809	
– Łączone z nitką gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
5810	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
5811	
– Łączone z nitką gumową	Produkcja z nitki pojedynczej ([7]).
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; Drukowanie ([10]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu lub W odniesieniu do tkanin bawełnianych klasyfikowanych do niniejszej pozycji: wytwarzanie z przędzy bawełnianej i drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 59	Tekstylia impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane; artykuły włókiennicze w rodzaju nadających się do użytku przemysłowego
5901	Produkcja z przędzy.
5902	Produkcja z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
5903	Tkanie połączone z impregnowaniem, powlekaniem, pokryciem, laminowaniem lub metalizowaniem; Tkanie połączone z drukowaniem; lub Drukowanie (jako samodzielna operacja).
5904	Produkcja z przędzy ([7]).
5905	
– Impregnowane, powlekane, pokryte lub laminowane gumą, tworzywami sztucznymi lub innymi materiałami	Produkcja z przędzy.
– Pozostałe	Produkcja z ([7]): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
5906	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem; Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włóknin połączony z barwieniem, powlekaniem lub gumowaniem; Barwienie przędzy połączone z tkaniem lub procesem wytwarzania włóknin; lub Gumowanie połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wszystkich wykorzystanych materiałów nie przekracza 50 % ceny EXW produktu.
5907	Produkcja z przędzy; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
5908	
– Koszulki żarowe, impregnowane	Wytwarzanie z dzianin workowych do wyrobu koszulek żarowych.
– Pozostałe	CTH.
5909	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem (7); Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem; Tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; lub Powlekanie, flokowanie, laminowanie lub metalizacja połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wszystkich wykorzystanych materiałów nie przekracza 50 % ceny EXW produktu.-
5910	Produkcja z (7): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
5911	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem (7); Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem; Tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; lub Powlekanie, flokowanie, laminowanie lub metalizacja połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wszystkich wykorzystanych materiałów nie przekracza 50 % ceny EXW produktu.
Dział 60	Dzianiny
6001 – 6006	Produkcja z (7): — włókien naturalnych; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 61	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, dziane
6101– 6117	
– Swetry z włókien akrylowych	Produkcja z ([7]): — przędzy jedwabnej, — przędzy z wełny, — włókien bawełnianych, — pozostałej roślinnej przędzy włókienniczej, — przędzy specjalnej objętej działem 56; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
– Otrzymywane przez zszycie lub połączenie w inny sposób dwóch kawałków dzianin lub ich większej liczby, które zostały docięte do kształtu albo uzyskane bezpośrednio w kształcie; z wyjątkiem swetrów z włókien akrylowych	Produkcja z przędzy ([7]) ([12]).
– Pozostałe, z wyjątkiem swetrów z włókien akrylowych	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
Dział 62	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, niedziane
6201	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
6202	
– Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]) lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6203	Produkcja z przędzy ([12]) lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6204	
– Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]) lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
6205	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6206	
– Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6207 – 6208	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6209	
– Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6210	
– Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Produkcja z przędzy ([12]); lub Produkcja z tkanin niepowlekanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niepowlekanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]).
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6211	
– Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6212	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
6213 – 6214	
– Haftowane	Produkcja z niebielonej nitki pojedynczej ([12]) ([7]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie ([7]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Pozostałe	Produkcja z niebielonej nitki pojedynczej ([12]) ([7]); lub Wykańczanie poprzez drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, bielenie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, obróbka w celu uzyskania niekurczliwości, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość wykorzystanych niezadrukowanych towarów objętych pozycjami 6213 i 6214 nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu.
6215	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6216	
– Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Produkcja z przędzy ([12]); lub Produkcja z tkanin niepowlekanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niepowlekanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]).
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
6217	
– Haftowane	Produkcja z przędzy ([12]); Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]); lub Drukowanie ([7]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
– Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Produkcja z przędzy ([12]); lub Produkcja z tkanin niepowlekanych, pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niepowlekanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu ([12]).
– Wycięte wkładki do kołnierzy i mankietów	CTH i MaxNOM 40 % (EXW).
– Pozostałe	Produkcja z przędzy ([12]); lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
Dział 63	Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty
6301 – 6304	
– Z filcu, z włóknin	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
– Pozostałe	

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
–– Haftowane	Produkcja z niebielonej nitki pojedynczej ([12]) ([13]); Produkcja z tkanin niehaftowanych (innych niż dziane lub szydełkowane), pod warunkiem że wartość wykorzystanej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny EXW produktu; lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
–– Pozostałe	Produkcja z niebielonej nitki pojedynczej ([12]) ([13]); lub Drukowanie ([13]) połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdzie wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works tkaniny zadrukowanej.
6305	Produkcja z ([7]): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych, ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia; lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
6306	
– Z włóknin	Produkcja z ([12]) ([7]); — włókien naturalnych, lub — materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej.
– Pozostałe	Produkcja z niebielonej nitki pojedynczej ([12]) ([7]).
6307	Produkcja z przędzy ([12]) ([7]).
6308	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie. Można jednak włączyć do zestawu artykuły niepochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
6309	CTH.
6310	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały są całkowicie uzyskane.
SEKCJA XII	OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, PARASOLE PRZECIWSŁONECZNE, LASKI, STOŁKI MYŚLIWSKIE, BICZE, SZPICRUTY I ICH CZĘŚCI; PIÓRA PREPAROWANE I ARTYKUŁY Z NICH; KWIATY SZTUCZNE; ARTYKUŁY Z WŁOSÓW LUDZKICH
Dział 64	Obuwie, getry i tym podobne; części tych artykułów
6401	NOM, wyłączając niepochodzące komplety cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objęte pozycją 6406.
6402 – 6404	
– O wartości celnej przekraczającej 32 EUR	NOM, wyłączając niepochodzące komplety cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objęte pozycją 6406.
– O wartości celnej nieprzekraczającej 32 EUR	CTH, z wyjątkiem niepochodzących cholewek lub ich części, innych niż zakładki, objętych pozycją 6406, oraz MaxNOM 60 % (EXW).
6405	NOM, wyłączając niepochodzące komplety cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objęte pozycją 6406.
6406	CTH.
Dział 65	Nakrycia głowy i ich części
6501 – 6507	CTH.
Dział 66	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części
6601 – 6603	CTH.
Dział 67	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły wykonane z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich
6701 – 6704	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XIII	ARTYKUŁY Z KAMIENIA, GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI LUB PODOBNYCH MATERIAŁÓW; WYROBY CERAMICZNE; SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA
Dział 68	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
6801 – 6802	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
6803	NOM.
6804 – 6811	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
6812 80	NOM.
6812 91 – 6812 99	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
6813	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
6814 10	NOM.
6814 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
6815	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 69	Wyroby ceramiczne
6901 – 6914	CTH.
Dział 70	Szkło i wyroby ze szkła
7001 – 7002	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
7003 – 7005	
– Szkło z warstwą przeciwodblaskową	CTH, z wyjątkiem pozycji 7002 do 7005.
– Pozostałe	CTH.
7006 – 7009	CTH, z wyjątkiem pozycji 7002 do 7009.
7010 – 7011	CTH.
7013	CTH, z wyjątkiem pozycji 7010.
7014 – 7018	CTH.
7019	
– Artykuły (inne niż przędza) z włókien szklanych	Produkcja z niebarwionych taśm, niedoprzędów, przędzy lub nici ciętych lub wełny szklanej.
– Pozostałe	CTH.
7020	CTH.
SEKCJA XIV	PERŁY NATURALNE LUB HODOWLANE, KAMIENIE SZLACHETNE LUB PÓŁSZLACHETNE, METALE SZLACHETNE, METALE PLATEROWANE METALEM SZLACHETNYM I ARTYKUŁY Z NICH; SZTUCZNA BIŻUTERIA; MONETY
Dział 71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety
7101	CC.
7102 – 7104	CTSH.
7105	CTH.
7106 10	CTSH.
7106 91	CTH, z wyjątkiem pozycji 7108 albo 7110; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110; lub wytwarzanie stopów metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
7106 92	CTSH.
7107	NOM.
7108 11	CTSH.
7108 12	CTH, z wyjątkiem pozycji 7106 albo 7110; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110; lub wytwarzanie stopów metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi.
7108 13 – 7108 20	CTSH.
7109	NOM.
7110	CTSH; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110; lub wytwarzanie stopów metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 albo 7110 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi.
7111	NOM.
7112 – 7115	CTH.
7116 – 7117	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
7118	CTH.
SEKCJA XV	METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH
Dział 72	Żeliwo i stal
7201 – 7206	CTH.
7207	CTH, z wyjątkiem pozycji 7206.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
7208 – 7217	CTH, z wyjątkiem pozycji 7207 do 7217.
7218	CTH.
7219 – 7223	CTH, z wyjątkiem pozycji 7219 do 7223.
7224 10	CTH.
7224 90	CTSH.
7225 – 7229	CTH, z wyjątkiem pozycji 7225 do 7229.
Dział 73	Artykuły z żeliwa lub stali
7301 10	CC z wyjątkiem pozycji 7207 do 7217.
7301 20	CC.
7302	CC z wyjątkiem pozycji 7207 do 7217.
7303 – 7306	CC.
7307 11 – 7307 19	CC.
7307 21 – 7307 29	Produkcja poprzez toczenie, wiercenie, rozwiercanie, gwintowanie, usuwanie krawędzi i piaskowanie przedkuwek, pod warunkiem że całkowita wartość wykorzystanych przedkuwek niepochodzących nie przekracza 35 % ceny ex-works produktu.
7307 91 – 7307 99	CC.
7308	CTH, z wyjątkiem podpozycji 7301 20.
7309 – 7314	CTH.
7315 11 – 7315 19	CTH.
7315 20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
7315 81 – 7315 90	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
7316 – 7320	CTH.
7321	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
7322 – 7326	CTH.
Dział 74	Miedź i artykuły z miedzi
7401 – 7402	CTH.
7403	CTSH.
7404 – 7407	CTH.
7408	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7409 – 7412	CTH.
7413	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7415 – 7419	CTH.
Dział 75	Nikiel i artykuły z niklu
7501 – 7508	CTH.
Dział 76	Aluminium i artykuły z aluminium
7601	NOM.
7602	CTH.
7603 – 7606	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7607	CTH, z wyjątkiem pozycji 7606.
7608 – 7615	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7616	CTH.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 78	Ołów i artykuły z ołowiu
7801 10	CTSH.
7801 91 – 7801 99	CTH.
7802 – 7806	CTH.
Dział 79	Cynk i artykuły z cynku
7901 – 7907	CTH.
Dział 80	Cyna i artykuły z cyny
8001 – 8007	CTH.
Dział 81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów
8101 – 8113	CTSH; lub Produkcja poprzez rafinację, wytop lub formowanie termiczne metalu.
Dział 82	Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztućce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych
8201 – 8204	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8205 10 – 8205 70	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8205 90	CTH; zgodnie z art. 3.10 (Zestawy) można jednak włączyć do zestawu niepochodzące narzędzia objęte pozycją 8205, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW tego zestawu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8206	CTH, z wyjątkiem pozycji 8202 do 8205; zgodnie z art. 3.10 (Zestawy) można jednak włączyć do zestawu niepochodzące narzędzia objęte pozycjami 8202 do 8205, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW tego zestawu.
8207 – 8215	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych
8301 – 8311	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XVI	MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; SPRZĘT ELEKTRYCZNY; ICH CZĘŚCI; URZĄDZENIA DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA DŹWIĘKU, URZĄDZENIA TELEWIZYJNE DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I WYPOSAŻENIE DODATKOWE DO TYCH ARTYKUŁÓW
Dział 84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części
8401 – 8406	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8407 ([1]) – 8408	MaxNOM 50 % (EXW).
8409 – 8417	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8418 10 – 8418 29	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8418 30 – 8418 50	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8418 61 – 8418 91	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8418 99	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).
8419 – 8421	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8422 11	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).
8422 19 – 8422 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8423 – 8424	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8425 – 8430	CTH, z wyjątkiem pozycji 8431; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8431 – 8442	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8443 11 – 8443 19	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8443 31 – 8443 39	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8443 91 – 8443 99	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8444 – 8447	CTH, z wyjątkiem pozycji 8448; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8448 – 8449	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8450 – 8451	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).
8452 – 8455	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8456 – 8465	CTH, z wyjątkiem pozycji 8466; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8466 – 8468	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8469 – 8472	CTH, z wyjątkiem pozycji 8473; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8473 – 8480	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8481 10 – 8481 40	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8481 80 – 8481 90	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).
8482 – 8487	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów
8501 – 8502	CTH, z wyjątkiem pozycji 8503; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8503 – 8506	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8507 ([1])	
– Ogniwa baterii, moduły baterii i ich części oraz akumulatory zawierające co najmniej jedno ogniwo baterii lub moduł baterii oraz obwody łączące je między sobą, często nazywane „pakietami baterii", w rodzaju stosowanych jako podstawowe źródło energii elektrycznej do napędu pojazdów objętych pozycjami 87.01 87.02, 87.03 i 87.04	W odniesieniu do wywozu z Meksyku do UE: CTH, pod warunkiem że wartość wszystkich wykorzystanych materiałów niepochodzących nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 30 % (EXW). W odniesieniu do wywozu z UE do Meksyku: CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
– Pozostałe	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8508	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).
8509 – 8515	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8516 10 – 8516 80	CTH; lub MaxNOM 45 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8516 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8517 11 – 8517 69	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8517 70	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8518 10 – 8518 50	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8518 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8519 – 8521	CTH, z wyjątkiem pozycji 8522; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8522 – 8523	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8525 – 8528	CTH, z wyjątkiem pozycji 8529; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8529 – 8530	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8531 10	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8531 20	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8531 80 – 8531 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8532 10 – 8532 21	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8532 22 – 8532 24	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8532 25	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8532 29 – 8532 30	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8532 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8533 – 8534	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8535 – 8537	CTH, z wyjątkiem pozycji 8538; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8538 – 8539	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8540 11 – 8540 89	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8540 91 – 8540 99	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
8541 10	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8541 21 – 8541 30	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8541 40	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8541 50 – 8541 60	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8541 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8542 31 – 8542 39	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8542 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8543 10 – 8543 30	CTSH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8543 70 – 8543 90	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8544 – 8548	MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XVII	POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ POWIĄZANE ŚRODKI TRANSPORTU

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 86	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne)
8601 – 8609	CTH, z wyjątkiem pozycji 8607; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria
8701 – 8707 ([1])	
– Pojazdy zarówno z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania, jak i silnikiem elektrycznym jako silnikami napędowymi, które mogą być ładowane przez podłączenie do zewnętrznego źródła energii elektrycznej („pojazd hybrydowy typu plug-in”); – Pojazdy jedynie z silnikiem elektrycznym do napędu	W odniesieniu do wywozu z Meksyku do UE: MaxNOM 40 % (EXW). W odniesieniu do wywozu z UE do Meksyku: MaxNOM 45 % (EXW).
– Pozostałe	MaxNOM 45 % (EXW).
8708 – 8711	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8712	MaxNOM 45 % (EXW).
8713 – 8716	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 88	Statki powietrzne, statki kosmiczne i ich części
8801 – 8805	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 89	Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające
8901 – 8908	CC; albo MaxNOM 40 % (EXW).
SEKCJA XVIII	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ZEGARY I ZEGARKI; INSTRUMENTY MUZYCZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA
Dział 90	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria
9001 – 9018	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9019 10	CTH, z wyjątkiem pozycji 9033; lub MaxNOM 45 % (EXW).
9019 20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9020 – 9033	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części
9101 – 9114	MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów
9201 – 9209	MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XIX	BROŃ I AMUNICJA; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA
Dział 93	Broń i amunicja; ich części i akcesoria
9301 – 9307	MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XX	ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE RÓŻNE
Dział 94	Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypychane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane
9401 – 9406	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 95	Zabawki, gry i przybory sportowe; ich części i akcesoria
9503 – 9508	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 96	Artykuły przemysłowe różne
9601 – 9604	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9605	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie, pod warunkiem że artykuły niepochodzące mogą zostać włączone zgodnie z art. 3.10 (Zestawy) i pod warunkiem, że ich łączna wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.
9606 – 9607	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9608 10 – 9608 40	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9608 50	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie, pod warunkiem że artykuły niepochodzące mogą zostać włączone zgodnie z art. 3.10 (Zestawy) i pod warunkiem, że ich łączna wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.
9608 60 – 9608 99	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9609 – 9618	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9619	MaxNOM 50 % (EXW).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym (2012)	Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XXI	DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCJONERSKIE I ANTYKI
Dział 97 9701 – 9716	Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki CC.

([1]) Zob. sekcja C.

([2]) Definicje reguł przetwarzania w ramach niniejszej sekcji, zob. uwaga 8 w sekcji A.

([3]) Prekursor aktywnego materiału katodowego (PCAM) to pierwiastek chemiczny, który jest materiałem macierzystym aktywnego materiału katodowego.

([4]) Aktywny materiał katodowy (CAM) w bateriach wielokrotnego ładowania to materiał chemiczny i dowolne produkty pochodne, które osiągnęły stan, w którym mogą reagować chemicznie wytwarzając energię elektryczną, gdy ogniwo baterii rozładowuje się i tworzyć elektrodę dodatnią w ogniwie baterii. Aktywny materiał katodowy jest stosowany przy produkcji ogniw baterii do wytworzenia katody.

([5]) Aktywny materiał katodowy (CAM) w bateriach wielokrotnego ładowania to materiał chemiczny i dowolne produkty pochodne, które osiągnęły stan, w którym mogą reagować chemicznie wytwarzając energię elektryczną, gdy ogniwo baterii rozładowuje się i tworzyć elektrodę dodatnią w ogniwie baterii. Aktywny materiał katodowy jest stosowany przy produkcji ogniw baterii do wytworzenia katody.

([6]) Gęstwa katodowa to mieszanina aktywnego materiału katodowego, dodatków przewodzących, substancji wiążących i rozpuszczalników, przeznaczona do pokrywania odbieraka prądu w celu otrzymania katody w jej ostatecznym kształcie, służącej jako funkcjonalna elektroda w ogniwie baterii.

([7]) Warunki specjalne odnoszące się do produktów wytworzonych z mieszaniny materiałów włókienniczych, zob. uwaga 5 w sekcji A.

([8]) Zasadę dotyczącą drukowania stosuje się jedynie do wywozu z Unii Europejskiej do Meksyku dla zagregowanych kontyngentów rocznych wynoszących 2 000 000 m^2. Meksyk rozdziela ten kontyngent według kolejności zgłoszeń.

([9]) Zasadę dotyczącą drukowania stosuje się jedynie do wywozu z Unii Europejskiej do Meksyku dla zagregowanych kontyngentów rocznych wynoszących 3 500 000 m^2. Meksyk rozdziela ten kontyngent według kolejności zgłoszeń.

([10]) Zasadę dotyczącą drukowania stosuje się jedynie do wywozu z Unii Europejskiej do Meksyku dla zagregowanych kontyngentów rocznych wynoszących 500 000 m^2. Meksyk rozdziela ten kontyngent według kolejności zgłoszeń.

([11]) Zasadę dotyczącą drukowania stosuje się jedynie do wywozu z Unii Europejskiej do Meksyku dla zagregowanych kontyngentów rocznych wynoszących 500 000 m^2. Meksyk rozdziela ten kontyngent według kolejności zgłoszeń.-

([12]) Zob. uwaga 6 w sekcji A.

([13]) Produkty z dzianin, nieelastycznych ani niegumowanych, wytwarzanych przez zszycie lub złożenie fragmentów dzianin (przycinanych lub dzianych w określonym kształcie) – zob. uwaga 6 w sekcji A.

SEKCJA C

SZCZEGÓLNE USTALENIA W ODNIESIENIU DO REGUŁ POCHODZENIA DOTYCZĄCYCH KONKRETNYCH PRODUKTÓW

Definicja

1. Do celów niniejszej sekcji „rok” oznacza, w odniesieniu do pierwszego roku, okres dwunastu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, a w odniesieniu do każdego kolejnego roku, okres dwunastu miesięcy po zakończeniu poprzedniego roku.

Tymczasowe ustalenia dotyczące wywozu meksykańskiego do Unii Europejskiej

2. Następujące reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów mają zastosowanie do silników benzynowych o pojemności skokowej równej lub większej niż 1,8 l klasyfikowanych do pozycji 8407:

a) 1. rok do końca 6. roku = MaxNOM 55 % (EXW); oraz

b) od początku 7. roku = reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów określone w sekcji B.

Tymczasowa reguła określona w niniejszym punkcie ma zastosowanie do bezpośredniego wywozu z Meksyku do Unii Europejskiej, a także w przypadku gdy silniki te znajdują się jako materiały w pojazdach o napędzie benzynowym o pojemności skokowej równej lub większej niż 1,8 l, klasyfikowanych do podpozycji 8703 23 i 8703 24.

3. Następujące reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów mają zastosowanie do pojazdów o napędzie benzynowym o pojemności skokowej równej lub większej niż 1,8 l klasyfikowanych do podpozycji 8703 23 i 8703 24:

a) 1. rok do końca 3. roku = MaxNOM 55 % (EXW);

b) od początku 4. roku do końca 6. roku = MaxNOM 50 % (EXW); oraz

c) od początku 7. roku = reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów określone w sekcji B.

4. W odniesieniu do pozostałych pojazdów klasyfikowanych do pozycji 8701, 8702, 8704 i 8705 do łącznego rocznego kontyngentu wynoszącego 10 000 sztuk w podziale na ciągniki objęte pozycją 8701 (2 500 sztuk) i pozostałe pojazdy objęte pozycją 8702, 8704 lub 8705 (7 500 sztuk) stosuje się następujące reguły pochodzenia odnoszące się do konkretnych produktów:

a) 1. rok do końca 3. roku = MaxNOM 55 % (EXW);

b) od początku 4. roku do końca 6. roku = MaxNOM 50 % (EXW); oraz

c) od początku 7. roku = reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów określone w sekcji B.

Unia Europejska rozdziela ten kontyngent według kolejności zgłoszeń.

5. Następujące reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów mają zastosowanie do podwozi wyposażonych w silniki do pojazdów silnikowych objętych pozycją 8703, klasyfikowanych do pozycji 8706:

a) 1. rok do końca 3. roku = MaxNOM 55 % (EXW);

b) od początku 4. roku do końca 6. roku = MaxNOM 50 % (EXW); oraz

c) od początku 7. roku = reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów określone w sekcji B.

Tymczasowa reguła określona w niniejszym punkcie ma zastosowanie do bezpośredniego wywozu z Meksyku do Unii Europejskiej i nie ma zastosowania do produktów klasyfikowanych do pozycji 8706 i ujętych w niej materiałów w przypadku, gdy są włączone do pojazdów o napędzie benzynowym o pojemności skokowej równej lub większej niż 1,8 l, klasyfikowanych do podpozycji 8703 23 i 8703 24.

Kontyngenty pochodzenia i ustalenia tymczasowe dotyczące wywozu Unii Europejskiej do Meksyku

6. Następujące reguły pochodzenia odnoszące się do konkretnych produktów mają zastosowanie do zagregowanego rocznego kontyngentu wynoszącego 1 600 ton na paloną kawę objętą pozycją 0901: produkcja z materiałów objętych dowolną pozycją.

Kontyngent ten jest rozdzielany przez Meksyk.

Niezależnie od pkt 1 niniejszej sekcji, w przypadku kawy palonej objętej pozycją 0901 lata określa się zgodnie z postanowieniami pkt 5 sekcji A (Postanowienia ogólne) załącznika 2-A (Harmonogram znoszenia ceł).

7. Następujące reguły pochodzenia odnoszące się do konkretnych produktów mają zastosowanie do zagregowanego rocznego kontyngentu wynoszącego 1 400 ton na ekstrakty kawy i przetwory na bazie kawy objęte pozycją 2101: CTH.

Kontyngent ten jest rozdzielany przez Meksyk.

Niezależnie od pkt 1 niniejszej sekcji, w przypadku ekstraktów kawy i przetworów na bazie kawy objętych pozycją 2101 lata określa się zgodnie z postanowieniami pkt 5 sekcji A (Postanowienia ogólne) załącznika 2-A (Harmonogram znoszenia ceł).

Tymczasowe ustalenia dotyczące wywozu unijnego do Meksyku

8. Następujące reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów mają zastosowanie w okresie od 1. roku do końca 3. roku do akumulatorów objętych pozycją 8507: wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, pod warunkiem że wartość materiałów niepochodzących klasyfikowanych do tej samej pozycji co produkt nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu.

Tymczasowa reguła określona w niniejszym punkcie ma zastosowanie do bezpośredniego wywozu z UE do Meksyku oraz w sytuacji włączenia jako materiał do pojazdów objętych pozycjami 8701, 8702, 8703 i 8704, zarówno z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania, jak i silnikiem elektrycznym jako silnikami napędowymi, które mogą być ładowane przez podłączenie do zewnętrznego źródła energii elektrycznej („pojazd hybrydowy typu plug-in"), a także do pojazdów jedynie z silnikiem elektrycznym do napędu.

Klauzula dopuszczająca dla Unii Europejskiej i Meksyku

9. Strony mogą uzgodnić, że określone materiały pochodzące z państwa trzeciego wykorzystane do produkcji na terytorium jednej Strony produktu objętego pozycją 8703 systemu zharmonizowanego są uznawane za pochodzące w ramach niniejszej Umowy, pod warunkiem że:

a) w każdej Stronie obowiązuje umowa handlowa ustanawiająca strefę wolnego handlu z tym państwem trzecim w rozumieniu art. XXIV GATT 1994;

b) między Stroną a państwem trzecim obowiązują odpowiednie procedury współpracy administracyjnej, które zapewniają wykonanie w pełni postanowień rozdziału 3, oraz że Strona ta powiadomiła drugą Stronę o tych procedurach; oraz

c) Strony uzgadniają wszelkie inne stosowne warunki.

ZAŁĄCZNIK 3-B

TEKST OŚWIADCZENIA O POCHODZENIU

Oświadczenie o pochodzeniu, którego treść określono poniżej, sporządza się w jednej z następujących wersji językowych i zgodnie z prawem Strony dokonującej wywozu. Oświadczenie o pochodzeniu zostaje sporządzone zgodnie z odpowiednimi przypisami. Nie jest konieczne zamieszczanie tych przypisów.

1. Wersja w języku bułgarskim

(Срок: от . . . . . до . . . . .)([1])

Износителят на продуктите, попадащи в обхвата на настоящия документ (митническо разрешение № . . . . . ([2])), декларира, че, освен когато не е ясно отбелязано друго, тези продукти са с . . . . . преференциален произход([3]).

(Място и дата)([4])

. . . . . .

(Име на износителя и подпис)([5])

. . . . . .

2. Wersja w języku hiszpańskim

(Período: del . . . . . al . . . . .)([1])

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (n.º de referencia del exportador: . . . . . ([2])) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos tienen el origen preferencial de . . . . . ([3]).

(Lugar y fecha)([4])

. . . . . .

(Nombre del exportador y firma)([5])

. . . . . .

3. Wersja w języku czeskim

(Období: od . . . . . do . . . . .)([1])

Vývozce produktů, na které se vztahuje tento doklad (referenční č. vývozce . . . . . ([2])), prohlašuje, že pokud není zřetelně uvedeno jinak, jsou tyto produkty preferenčního původu z/ze . . . . . ([3]).

(Místo a datum)([4])

. . . . . .

(Jméno vývozce a podpis)([5])

. . . . . .

4. Wersja w języku duńskim

(Periode: fra . . . . . til . . . . .)([1])

Eksportøren af de produkter, der er omfattet af nærværende dokument (eksportørreferencenr . . . . . ([2])), erklærer, at produkterne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i . . . . . ([3]).

(Sted og dato)([4])

. . . . . .

(Eksportørens navn og underskrift)([5])

. . . . . .

5. Wersja w języku niemieckim

(Zeitraum: von . . . . . bis . . . . .)([1])

Der Ausführer (Referenznummer des Ausführers . . . . . ([2])) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren . . . . . ([3]) sind.

(Ort und Datum)([4])

. . . . . .

(Name des Ausführers und Unterschrift)([5])

. . . . . .

6. Wersja w języku estońskim

(Ajavahemik: . . . . . kuni . . . . .)([1])

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (eksportija viitenumber . . . . . ([2])) deklareerib, et need tooted on . . . . . ([3]) sooduspäritoluga, kui ei ole selgelt näidatud teisiti.

(Koht ja kuupäev)([4])

. . . . . .

(Eksportija nimi ja allkiri)([5])

. . . . . .

7. Wersja w języku greckim

(Περίοδος: από . . . . . έως . . . . .)([1])

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (αριθμός αναφοράς εξαγωγέα . . . . . ([2])) δηλώνει ότι, εκτός εάν άλλως υποδεικνύεται σαφώς, τα εν λόγω προϊόντα είναι . . . . . προτιμησιακής καταγωγής([3]).

(Τόπος και ημερομηνία)([4])

. . . . . .

(Όνομα του εξαγωγέα και υπογραφή)([5])

. . . . . .

8. Wersja w języku angielskim

(Period: from . . . . . to . . . . .)([1])

The exporter of the products covered by this document (exporter reference No . . . . . ([2])) declares that, except otherwise clearly indicated, these products are of . . . . . preferential origin([3]).

(Place and date)([4])

. . . . . .

(Name of the exporter and signature)([5])

. . . . . .

9. Wersja w języku francuskim

(Période: du . . . . . au . . . . .)([1])

L'exportateur des produits couverts par le présent document (numéro de référence de l'exportateur: . . . . . ([2])) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle . . . . . ([3]).

(Lieu et date)([4])

. . . . . .

(Nom de l'exportateur et signature)([5])

. . . . . .

10. Wersja w języku irlandzkim

(Tréimhse: ón . . . . . go dtí an . . . . .)([1])

Onnmhaireoir na dtáirgí a chumhdaítear sa doiciméad seo (uimhir thagartha an onnmhaireora . . . . . ([2])) dearbhaítear leis seo, mura sonraítear a mhalairt go soiléir, gur táirgí de thionscnamh fabhrach . . . . . iad na táirgí seo([3]).

(Áit agus dáta)([4])

. . . . . .

(Ainm an onnmhaireora agus síniú)([5])

. . . . . .

11. Wersja w języku chorwackim

(Razdoblje: od . . . . . do . . . . .) ([1])

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (referentni broj izvoznika: . . . . . ([2])) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi . . . . . ([3]) preferencijalnog podrijetla.

(Mjesto i datum) ([4])

. . . . . .

(Ime izvoznika i potpis) ([5])

. . . . . .

12. Wersja w języku włoskim

(Periodo: dal . . . . . al . . . . .)([1])

L'esportatore dei prodotti contemplati nel presente documento (n. di riferimento dell'esportatore . . . . . ([2])) dichiara che, eccetto nei casi chiaramente indicati, tali prodotti sono di origine preferenziale . . . . . ([3]).

(Luogo e data)([4])

. . . . . .

(Nome dell'esportatore e firma)([5])

. . . . . .

13. Wersja w języku łotewskim

(Laikposms: no . . . . . līdz . . . . . ([1]))

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (eksportētāja atsauces numurs . . . . . ([2])), deklarē, ka, iznemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no . . . . . ([3]).

(Vieta un datums ([4]))

. . . . . .

(Eksportētāja vārds, uzvārds / nosaukums un paraksts ([5]))

. . . . . .

14. Wersja w języku litewskim

(Laikotarpis: nuo . . . . . iki . . . . .)([1])

Produktų, kuriems taikomas šis dokumentas, eksportuotojas (eksportuotojo registracijos Nr . . . . . ([2])) pareiškia, kad šie produktai turi . . . . . ([3]) lengvatinės kilmės statusą, išskyrus atvejus, kai aiškiai nurodyta kitaip.

(Vieta ir data)([4])

. . . . . .

(Eksportuotojo vardas, pavardė (pavadinimas)) ir parašas)([5])

. . . . . .

15. Wersja w języku węgierskim

(Időszak: . . . . . -tól/től . . . . . -ig)([1])

Az ezen okmány hatálya alá tartozó termékek exportőre (az exportőr hivatkozási száma . . . . . ([2])) kijelenti, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában ezek a termékek . . . . . preferenciális származásúak([3]).

(Hely és dátum)([4])

. . . . . .

(Az exportőr neve és aláírása)([5])

. . . . . .

16. Wersja w języku maltańskim

(Perjodu: minn . . . . . sa . . . . .)([1])

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (Nru ta' referenza tal-esportatur . . . . . ([2])) jiddikjara li, ħlief jekk indikat ċar mod ieħor, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali . . . . . ([3]).

(Post u data)([4])

. . . . . .

(Isem l-esportatur u l-firma)([5])

. . . . . .

17. Wersja w języku niderlandzkim

(Periode: van . . . . . tot en met . . . . .)([1])

De exporteur van de producten waarop dit document van toepassing is (referentienr. exporteur . . . . . ([2])), verklaart dat, tenzij indien uitdrukkelijk anders is vermeld, deze producten uit . . . . . ([3]) van preferentiële oorsprong zijn.

(Plaats en datum)([4])

. . . . . .

(Naam en handtekening van de exporteur)([5])

. . . . . .

18. Wersja w języku polskim

(Okres: od . . . . . do . . . . .)([1])

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (eksporter nr . . . . . ([2])) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają . . . . . ([3]) preferencyjne pochodzenie.

(Miejsce i data)([4])

. . . . . .

(Nazwa eksportera i podpis)([5])

. . . . . .

19. Wersja w języku portugalskim

(Período: de . . . . . a . . . . .)([1])

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento [referência do exportador n.º . . . . . ([2])], declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ([3]) . . . . . .

(Local e data)([4])

. . . . . .

(Nome do exportador e assinatura)([5])

. . . . . .

20. Wersja w języku rumuńskim

(Perioada: de la . . . . . la . . . . .)([1])

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document [nr. de referință al exportatorului . . . . . ([2])] declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială din . . . . . ([3]).

(Locul și data)([4])

. . . . . .

(Denumirea exportatorului și semnătura)([5])

. . . . . .

21. Wersja w języku słowackim

(Obdobie: od . . . . . do . . . . .)([1])

Vývozca výrobkov, na ktoré sa vzťahuje tento doklad (referenčné číslo vývozcu . . . . . ([2])), vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú preferenčný pôvod v . . . . . ([3]).

(Miesto a dátum)([4])

. . . . . .

(Názov/meno vývozcu a podpis)([5])

. . . . . .

22. Wersja w języku słoweńskim

(Obdobje: od . . . . . do . . . . . ([1]))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (referenčna št. izvoznika . . . . . ([2])) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno . . . . . ([3]) poreklo.

(Kraj in datum ([4]))

. . . . . .

(Ime in podpis izvoznika ([5]))

. . . . . .

23. Wersja w języku fińskim

(. . . . . ja . . . . .) välinen aika([1])

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (viejän viitenumero . . . . . ([2])) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja . . . . . ([3]) alkuperätuotteita.

(Paikka ja päiväys)([4])

. . . . . .

(Viejän nimi ja allekirjoitus)([5])

. . . . . .

24. Wersja w języku szwedzkim

(Period: från . . . . . till . . . . . ([1]))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (exportörens referensnummer . . . . . ([2])) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i . . . . . ([3]).

(Ort och datum ([4]))

. . . . . .

(Exportörens namn och underskrift ([5]))

. . . . . .

([1]) Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu wypełniono dla wielu wysyłek identycznych produktów pochodzących w rozumieniu art. 3.19 ust. 2 lit. b), należy wskazać okres, dla którego oświadczenie o pochodzeniu będzie miało zastosowanie. Okres nie może przekraczać 12 miesięcy. Cały przywóz produktu musi odbywać się we wskazanym okresie. Jeżeli okres nie ma zastosowania, można zostawić puste miejsce.

([2]) Jeżeli eksporterowi nie nadano zgodnie z art. 3.18 ust. 3 numeru dla przesyłki, której ogólna wartość nie przekracza 6 000 EUR, to pole można pozostawić puste. Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu jest sporządzone przez eksportera zarejestrowanego w rozumieniu art. 3.18 ust. 2, w tym miejscu należy wpisać numer eksportera.

([3]) Proszę wskazać Unię Europejską albo Meksyk jako miejsce pochodzenia produktu.

([4]) Miejsce i data mogą zostać pominięte, jeżeli odpowiednie informacje są zawarte w samym dokumencie.

([5]) Podpis nie jest wymagany, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 3.18 ust. 5.

ZAŁĄCZNIK 3-C

KSIĘSTWO ANDORY I REPUBLIKA SAN MARINO

1. Meksyk akceptuje towary pochodzące z Księstwa Andory objęte działami 25–97 systemu zharmonizowanego w ramach takiego samego preferencyjnego traktowania taryfowego, jakie stosuje wobec towarów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej tak długo, jak obowiązywać będzie Porozumienie w formie wymiany listów między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Księstwem Andory ([1]), sporządzone w Luksemburgu dnia 28 czerwca 1990 r., którym ustanowiona została unia celna.

2. Towary pochodzące z Meksyku objęte działami 25–97 systemu zharmonizowanego przy przywozie do Andory korzystają z takiego samego preferencyjnego traktowania taryfowego, jakie jest wobec nich stosowane w przypadku przywozu do Unii Europejskiej, tak długo, jak obowiązywać będzie Porozumienie, o którym mowa w ust. 1.

3. Meksyk akceptuje towary pochodzące z Republiki San Marino objęte działami 1–97 systemu zharmonizowanego w ramach takiego samego preferencyjnego traktowania taryfowego, jakie stosuje wobec towarów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej tak długo, jak obowiązywać będzie Umowa w sprawie współpracy i unii celnej między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Republiką San Marino ([2]), sporządzona w Brukseli dnia 16 grudnia 1991 r.

4. Towary pochodzące z Meksyku objęte działami 1–97 systemu zharmonizowanego przy przywozie do San Marino korzystają z takiego samego preferencyjnego traktowania taryfowego, jakie jest wobec nich stosowane w przypadku przywozu do Unii Europejskiej, tak długo, jak obowiązywać będzie Umowa, o której mowa ust. 3.

5. Rozdział 3 stosuje się odpowiednio do handlu towarami, o których mowa w pkt 1 do 4.

6. Eksporter, w zależności od pochodzenia towarów, w polu 3 tekstu oświadczenia o pochodzeniu, określonym w załączniku 3-B, wpisuje „Meksyk”, „Andora” lub „San Marino”.

7. Unia Europejska przekazuje Meksykowi adresy i dane kontaktowe organów celnych odpowiedzialnych za weryfikację oświadczeń o pochodzeniu w Księstwie Andory i Republice San Marino.

8. Jeżeli właściwy organ rządowy Księstwa Andory lub Republiki San Marino nie stosuje się do postanowień rozdziału 3, Meksyk może skierować sprawę do Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia ustanowionego na mocy art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. d) w celu określenia odpowiednich środków służących rozwiązaniu tej kwestii.

([1]) Dz.U. WE L 374 z 31.12.1990, s. 14.
([2]) Dz.U. WE L 84 z 28.3.2002, s. 43.

ZAŁĄCZNIK 3-D

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

Art. 3.14 (Zasada niemanipulacji)

1. Jeżeli eksporter nie znał ostatecznego miejsca przeznaczenia określonych towarów wchodzących w skład przesyłki w momencie wywozu, importer przedstawia oświadczenie o pochodzeniu wydane po dokonaniu wywozu.

2. Importer może udowodnić, że towary, które były przewożone tranzytem przez terytorium państwa trzeciego (z przeładunkiem lub czasowym składowaniem lub bez takiego przeładunku lub czasowego składowania), podlegały dozorowi organów celnych tych terytoriów. Na wniosek organów celnych Strony dokonującej przywozu importer przedstawia następującą dokumentację:

a) dokumenty przewozowe, takie jak lotniczy list przewozowy, konosament lub drogowy list przewozowy, w zależności od przypadku, w których odnotowuje się datę i miejsce wysyłki towarów oraz port, port lotniczy lub punkt wprowadzenia do miejsca przeznaczenia, jeżeli towary były przewożone tranzytem przez terytorium jednego lub większej liczby państw trzecich bez przeładunku lub czasowego składowania;

b) dokumenty przewozowe, takie jak lotniczy list przewozowy, konosament lub drogowy list przewozowy, w zależności od przypadku, lub dokument transportu kombinowanego, jeżeli towary były przewożone tranzytem przez terytorium jednego lub większej liczby państw trzecich, i zostały przeładowane na takich terytoriach, ale nie podlegały czasowemu składowaniu; lub

c) kopię dokumentów potwierdzających, że towary pozostawały pod dozorem organu celnego, w przypadku gdy towary, które były przewożone tranzytem przez terytorium jednego lub większej liczby państw trzecich, podlegały przeładunkowi i czasowemu składowaniu.

3. W przypadku braku któregokolwiek z dokumentów, o których mowa w pkt 2, importer może dostarczyć inne dokumenty potwierdzające.

Art. 3.18 (Warunki sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu)

4. Oświadczenia o pochodzeniu muszą być sporządzone przez eksportera mającego siedzibę na terytorium jednej Strony. Jeżeli faktura jest sporządzona w państwie trzecim, oświadczenie o pochodzeniu sporządza się na każdym innym dokumencie handlowym ([1]) wystawionym na terytorium Strony dokonującej wywozu, opisującym dane towary w sposób wystarczająco szczegółowy, aby umożliwić identyfikację ich jako pochodzących zgodnie z rozdziałem 3 (Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia). W takim przypadku eksporter towarów musi być określony w dokumencie, w którym sporządzono oświadczenie o pochodzeniu.

5. Treść oświadczenia o pochodzeniu musi być zgodna z brzmieniem określonym w załączniku 3-B (Tekst oświadczenia o pochodzeniu).

6. Oświadczenie o pochodzeniu nie powinno zawierać wskazania towarów niepochodzących, które nie są objęte oświadczeniem o pochodzeniu. Taka informacja powinna być umieszczona na fakturze w precyzyjny sposób, aby uniknąć wszelkich nieporozumień.

7. Oświadczenia o pochodzeniu sporządzone na skopiowanych fakturach lub dokumentach handlowych są dopuszczalne, pod warunkiem że takie oświadczenia są opatrzone podpisem eksportera na takich samych warunkach jak oryginał.

8. Dopuszczalne jest oświadczenie o pochodzeniu sporządzone na odwrocie faktury lub dokumentu handlowego.

([1]) Takimi dokumentami handlowymi są na przykład specyfikacja wysyłkowa lub wykaz opakowań, które towarzyszą towarom.

9. Dopuszczalne jest oświadczenie o pochodzeniu sporządzone na oddzielnej kartce faktury, pod warunkiem że kartka ta jest w oczywisty sposób częścią faktury. Nie można stosować formularza uzupełniającego.

10. Oświadczenie o pochodzeniu sporządzone na etykiecie, którą następnie dołączono do faktury, jest dopuszczalne, pod warunkiem że nie ma wątpliwości, że etykieta została umieszczona przez eksportera. Na przykład podpis eksportera obejmuje zarówno etykietę, jak i fakturę.

ZAŁĄCZNIK 6-A

WŁAŚCIWE ORGANY

1. Do celów rozdziału 6 (Środki sanitarne i fitosanitarne), właściwymi organami, o których mowa w art. 6.1 (Definicje) ust. 1 lit. a), są następujące organy lub ich następcy:

a) w przypadku Unii Europejskiej kontrola jest dzielona między organy jej państw członkowskich i Komisję Europejską w następujący sposób:

(i) w odniesieniu do wywozu do Meksyku, organy państw członkowskich są odpowiedzialne za kontrolę warunków i wymogów produkcji, w tym za przeprowadzanie obowiązkowych inspekcji lub audytów i wydawanie świadectw zdrowia (lub świadectw dotyczących dobrostanu zwierząt) poświadczających zgodność z uzgodnionymi normami i wymaganiami;

(ii) w odniesieniu do przywozu z Meksyku organy państw członkowskich Unii Europejskiej są odpowiedzialne za kontrolę zgodności przywozu z warunkami przywozu Unii Europejskiej; oraz

(iii) Komisja Europejska jest odpowiedzialna za całokształt koordynacji, inspekcji lub audytów systemów kontroli oraz niezbędne środki, w tym działania legislacyjne w celu zapewnienia jednolitego stosowania norm i wymogów w Unii Europejskiej;

b) w przypadku Meksyku:

(i) Dyrekcja Generalna ds. Bezpieczeństwa Żywności, Akwakultury i Rybołówstwa Krajowej Służby ds. Zdrowia, Bezpieczeństwa i Jakości Żywności (Dirección General de Inocuidad Agroalimentaria, Acuícola y Pesquera del Servicio Nacional de Sanidad, Inocuidad y Calidad Agroalimentaria (SENASICA));

(ii) Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia Zwierząt SENASICA (Dirección General de Salud Animal del SENASICA);

(iii) Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia Roślin SENASICA (Dirección General de Sanidad Vegetal del SENASICA);

(iv) Państwowa Inspekcja Sanitarna – Federalna Komisja ds. Ochrony przed Zagrożeniami Sanitarnymi (Comisión de Operación Sanitaria- Comisión Federal para la Protección contra Riesgos Sanitarios (COFEPRIS));

(v) Komisja ds. Oceny Ryzyka i Zarządzania Ryzykiem –COFEPRIS (Comisión de Evidencia y Manejo de Riesgos – COFEPRIS);

(vi) Ogólna koordynacja Federalnego Systemu Sanitarnego – COFEPRIS (Coordinación General del Sistema Federal Sanitario – COFEPRIS); oraz

(vii) Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Leśnej i Gleby w Ministerstwie Środowiska i Zasobów Naturalnych (Dirección General de Gestión Forestal y de Suelos de la Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales (SEMARNAT)).

2. Strony powiadamiają się o wszelkich zmianach właściwych organów. Wspólna Rada regularnie aktualizuje niniejszy załącznik w drodze decyzji.

ZAŁĄCZNIK 9-A

NORMY OPRACOWANE PRZEZ ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

1. Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO)
2. Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (IEC)
3. Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU)
4. Komisja Codex Alimentarius
5. Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO)
6. Podkomitet Ekspertów ONZ ds. Globalnie Zharmonizowanego Systemu Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów (UN/SCEGHS)
7. Międzynarodowa Rada ds. Harmonizacji Wymagań Technicznych dla Rejestracji Produktów Leczniczych Stosowanych u Ludzi (ICH)
8. Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO)
9. Międzynarodowa Organizacja Metrologii Prawnej (OIML)
10. Światowy Związek Pocztowy (UPU)
11. Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (WOAH)
12. Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP)
13. Międzynarodowe Biuro Miar (BIPM)

ZAŁĄCZNIK 10-A

WYWŁASZCZENIE

Strony potwierdzają wspólne rozumienie tego, że:

1. Środek lub szereg środków wprowadzonych przez Stronę nie może stanowić wywłaszczenia, chyba że ingeruje w materialne lub niematerialne prawo własności lub prawo do użytkowania nieruchomości w ramach inwestycji.

2. Art. 10.18 obejmuje:

a) bezpośrednie wywłaszczenie, które następuje, gdy inwestycja objęta niniejszą Umową zostaje znacjonalizowana lub w inny sposób bezpośrednio wywłaszczona poprzez oficjalne przeniesienie tytułu własności lub bezwarunkowe przejęcie; oraz

b) pośrednie wywłaszczenie, które następuje, gdy środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę ma skutek równoważny bezpośredniemu wywłaszczeniu, polegający na pozbawieniu inwestora podstawowych atrybutów prawa własności w zakresie jego inwestycji, takich jak prawo użytkowania inwestycji, korzystania z niej i rozporządzania nią, bez oficjalnego przeniesienia tytułu własności lub bezwarunkowego przejęcia.

3. Aby określić, czy w konkretnej sytuacji środek lub szereg środków wprowadzonych przez Stronę stanowi pośrednie wywłaszczenie, należy przeprowadzić indywidualne i oparte na faktach postępowanie wyjaśniające, obejmujące między innymi następujące kwestie:

a) skutki gospodarcze środka lub szeregu środków; jednakże sam fakt, że środek lub szereg środków wprowadzonych przez Stronę ma niekorzystny wpływ na wartość gospodarczą inwestycji, nie oznacza, że miało miejsce pośrednie wywłaszczenie;

b) czas obowiązywania środka lub szeregu środków;

c) zakres, w jakim środek lub szereg środków koliduje z odrębnymi i zasadnymi oczekiwaniami inwestora wynikającymi z inwestycji; oraz

d) charakter środka lub szeregu środków, w szczególności ich przedmiot i kontekst.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niedyskryminacyjne środki Strony opracowane i stosowane w celu osiągnięcia zasadnych celów polityki, takich jak zdrowie publiczne, usługi społeczne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, prywatność i ochrona danych, promowanie i ochrona różnorodności kulturowej lub konkurencja, nie stanowią wywłaszczenia pośredniego, z wyjątkiem rzadkich okoliczności, gdy wpływ środka lub szeregu środków jest wyraźnie nadmierny w świetle jego celu.

ZAŁĄCZNIK 10-B

DŁUG PUBLICZNY

1. Strony uznają, że zakup długu Strony pociąga za sobą ryzyko handlowe. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nie wydaje się orzeczenia na korzyść skarżącego z tytułu roszczenia na podstawie rozdziału 10 sekcja D w odniesieniu do niewywiązania się ze zobowiązań lub niespłacenia długu Strony, chyba że skarżący wywiązuje się ze spoczywającego na nim obowiązku udowodnienia, że takie niewykonanie zobowiązania lub brak płatności stanowi naruszenie zobowiązania wynikającego z rozdziału 10 sekcja C.

2. Nie zgłasza się żadnych roszczeń w sprawie naruszenia obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału na skutek restrukturyzacji długu Strony lub jeżeli roszczenie takie zostało zgłoszone, nie rozpatruje się go na podstawie rozdziału 10 sekcja D, w przypadku gdy restrukturyzacja stanowi negocjowaną restrukturyzację w momencie zgłoszenia roszczenia lub stała się negocjowaną restrukturyzacją po takim zgłoszeniu, z wyjątkiem roszczeń w sprawie naruszenia art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) ([1]) na skutek negocjowanej restrukturyzacji, o której mowa w pkt 4 lit. a) ppkt (ii) niniejszego załącznika.

3. Niezależnie od art. 10.26 (Wniesienie skargi do Trybunału) i z zastrzeżeniem pkt 2 niniejszego załącznika inwestor nie może zgłosić roszczenia na podstawie rozdziału 10 sekcja D, podnosząc że na skutek restrukturyzacji długu Strony doszło do naruszenia art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) lub obowiązku wynikającego z rozdziału 10 sekcja C, chyba że upłynęło 270 dni od dnia złożenia przez skarżącego pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie art. 10.22 (Konsultacje).

4. Do celów niniejszego załącznika:

a) negocjowana restrukturyzacja oznacza restrukturyzację lub odroczenia spłaty długu Strony, które następują poprzez:

   (i) modyfikację lub zmianę instrumentów dłużnych, jak przewidziano w ich warunkach, włącznie z przepisami je regulującymi ([2]); lub

   (ii) wymianę instrumentów dłużnych lub podobny proces, w ramach którego posiadacze przynajmniej 75 % łącznej kwoty głównej długu pozostającego do spłaty, który podlega restrukturyzacji, zgodzili się na taką wymianę długu lub inny proces;

b) „przepisy regulujące" dla instrumentu dłużnego oznaczają ramy prawne i regulacyjne danej jurysdykcji mające zastosowanie do takiego instrumentu dłużnego;

c) dla większej pewności należy wyjaśnić, że „dług Strony" obejmuje, w przypadku Meksyku, „dług publiczny Meksyku" zgodnie z definicją w jego prawie wewnętrznym oraz, w przypadku Unii Europejskiej, każdą formę długu Unii Europejskiej lub rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do naruszenia art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) nie wystarczy jedynie odmienne traktowanie przez Stronę niektórych kategorii inwestorów lub inwestycji, w tym traktowanie wynikające z różnic w sytuacji inwestorów i ich inwestycji, które mogą wystąpić ze względu na różnice w charakterystyce danego instrumentu dłużnego ze względu na różne skutki makroekonomiczne, na przykład w celu uniknięcia ryzyka systemowego lub efektu mnożnikowego.

([2]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że może to obejmować wymianę instrumentów dłużnych.

ZAŁĄCZNIK 10-C

UMOWY MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ A MEKSYKIEM

Umowy pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej i Meksykiem, o których mowa w art. 10.54 (Związek z innymi umowami) ([1]):

1. Umowa pomiędzy Belgijsko-Luksemburską Unią Ekonomiczną i Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 27 sierpnia 1998 r.;

2. Umowa pomiędzy Republiką Czeską i Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 4 kwietnia 2002 r.;

3. Umowa pomiędzy Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi i Republiką Federalną Niemiec w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 25 sierpnia 1998 r.;

4. Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji między Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi a Królestwem Hiszpanii, zawarta w Meksyku dnia 10 października 2006 r.;

5. Umowa pomiędzy Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych i Rządem Królestwa Danii w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 13 kwietnia 2000 r.;

6. Umowa pomiędzy Rządem Republiki Finlandii i Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 22 lutego 1999 r.;

7. Umowa pomiędzy Rządem Republiki Francuskiej i Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 12 listopada 1998 r.;

8. Umowa pomiędzy Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych i Rządem Republiki Greckiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 30 listopada 2000 r.;

9. Umowa pomiędzy Rządem Republiki Włoskiej i Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Rzymie dnia 24 listopada 1999 r.;

10. Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji między Królestwem Niderlandów i Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, zawarta w Meksyku dnia 13 maja 1998 r.;

11. Umowa pomiędzy Republiką Austrii i Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi w sprawie popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Wiedniu dnia 29 czerwca 1998 r.;

12. Umowa pomiędzy Republiką Portugalską i Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 11 listopada 1999 r.;

([1]) Tytuły umów wymienionych w niniejszym załączniku są autentyczne wyłącznie w językach, w których dana umowa jest autentyczna. We wszystkich innych przypadkach tłumaczenia służą wyłącznie do celów informacyjnych.

13. Umowa pomiędzy Rządem Królestwa Szwecji i Rządem Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawarta w Sztokholmie dnia 3 października 2000 r.;

14. Umowa pomiędzy Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi i Republiką Słowacką w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, zawarta w Meksyku dnia 26 października 2007 r.

ZAŁĄCZNIK 10-D

KODEKS POSTĘPOWANIA CZŁONKÓW TRYBUNAŁU, CZŁONKÓW TRYBUNAŁU ODWOŁAWCZEGO I MEDIATORÓW

1. Definicje

Na potrzeby niniejszego kodeksu postępowania:

a) „asystent" oznacza osobę, która zgodnie z warunkami powołania członka pomaga członkowi w jego badaniach lub wspiera go w wykonywaniu jego obowiązków;

b) „kandydat" oznacza osobę fizyczną, która jest brana pod uwagę przy wyborze członka Trybunału lub członka Trybunału Odwoławczego;

c) „mediator" oznacza osobę fizyczną, która prowadzi mediację zgodnie z art. 10.23 (Mediacja);

d) „członek" oznacza członka Trybunału lub członka Trybunału Odwoławczego ustanowionego zgodnie z rozdziałem 10 sekcja D.

2. Niezależność i bezstronność członków

a) Członkowie muszą być niezależni i bezstronni oraz unikać niewłaściwego zachowania i tworzenia wrażenia niewłaściwego zachowania lub stronniczości. Członkowie muszą unikać bezpośrednich i pośrednich konfliktów interesów i przestrzegać wysokich standardów postępowania, aby zachować rzetelność i niezależność mechanizmu rozstrzygania sporów. Nie mogą oni ulegać wpływom własnych interesów, naciskom z zewnątrz, wpływom politycznym, wpływom publicznym, lojalności wobec Strony lub strony sporu ani obawom przed krytyką.

b) Członkowie nie mogą podejmować w sposób bezpośredni ani pośredni jakichkolwiek zobowiązań ani przyjmować korzyści mogących w jakikolwiek sposób zakłócić właściwe wykonywanie ich obowiązków lub stworzyć wrażenie zakłócenia ich właściwego wykonywania.

c) Członkowie nie mogą wykorzystywać swojego stanowiska do realizacji jakichkolwiek osobistych lub prywatnych interesów i muszą unikać podejmowania działań, które mogą sprawiać wrażenie, że inne osoby mogą wywierać na nich wpływ.

d) Członkowie nie mogą pozwolić na to, aby związki lub zobowiązania finansowe, handlowe, zawodowe, osobiste lub społeczne miały wpływ na ich postępowanie lub osąd.

e) Członkowie muszą unikać nawiązywania kontaktów lub uzyskiwania korzyści finansowych, które mogą mieć wpływ na ich bezstronność lub mogą stwarzać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości.

3. Obowiązki w zakresie ujawnienia informacji

a) Przed powołaniem na członka Trybunału lub Trybunału Odwoławczego kandydaci otrzymują egzemplarz niniejszego kodeksu postępowania i ujawniają Stronom wszelkie przeszłe i aktualne interesy, związki lub kwestie, które mogą mieć wpływ na ich niezależność lub bezstronność lub które mogą w uzasadniony sposób stwarzać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości. W tym celu kandydaci podejmują wszelkie stosowne działania, aby rozpoznać takie interesy, powiązania lub kwestie.

b) Po powołaniu odpowiednio do składu Trybunału lub Trybunału Odwoławczego sekretariat Trybunału lub Trybunału Odwoławczego przekazuje członkom formularz oświadczenia o ujawnieniu zamieszczony w dodatku 10-D-1 (Oświadczenie o ujawnieniu). Członkowie dokładają wszelkich starań, aby przedłożyć sekretariatowi wypełnione oświadczenie o ujawnieniu w terminie 15 dni od jego otrzymania w celu przekazania go Stronom, stronom sporu oraz prezesowi Trybunału lub Trybunału Odwoławczego, w zależności od przypadku.

c) Zgodnie z lit. b) członkowie powołani do składu orzekającego ujawniają wszelkie interesy, związki lub kwestie, które mogą mieć wpływ na ich niezależność lub bezstronność lub które mogą w uzasadniony sposób stworzyć wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości. W tym celu członkowie podejmują wszelkie stosowne działania, aby rozpoznać takie interesy, powiązania lub kwestie. Członkowie ujawniają co najmniej, według ich najlepszej wiedzy, następujące interesy, związki i kwestie:

(i) wszelkie interesy finansowe lub osobiste członka:

A) dotyczące postępowania lub jego wyniku; oraz

B) dotyczące postępowania administracyjnego, postępowania przed sądem krajowym lub innego międzynarodowego postępowania dotyczącego rozstrzygnięcia sporu w odniesieniu do kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu, w przypadku którego członek został wyznaczony do składu orzekającego;

(ii) wszelkie interesy finansowe pracodawcy, partnera zawodowego, wspólnika lub członka bliskiej rodziny członka ([1]):

A) dotyczące postępowania lub jego wyniku; oraz

B) dotyczące postępowania administracyjnego, postępowania przed sądem krajowym lub innego międzynarodowego postępowania dotyczącego rozstrzygnięcia sporu w odniesieniu do kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu, w przypadku którego członek został wyznaczony do składu orzekającego;

(iii) wszelkie przeszłe lub obecne powiązania finansowe, gospodarcze, zawodowe, rodzinne lub społeczne z zainteresowanymi stronami postępowania lub z ich pełnomocnikiem; oraz

(iv) wszelkie doradztwo publiczne lub prawne lub innego rodzaju reprezentowanie dotyczące kwestii będącej przedmiotem postępowania lub obejmujące tych samych inwestorów lub inwestycje.

d) Przez cały czas ich kadencji członkowie nadal dokładają wszelkich starań, aby rozpoznawać wszelkie interesy, związki lub kwestie, o których mowa w pkt 3 lit. a), oraz ujawniać takie interesy, związki lub kwestie, informując o tym Strony.

e) Przez cały czas trwania postępowania członkowie powołani do składu orzekającego mają stały obowiązek ujawniania Stronom i stronom sporu wszelkich interesów, związków lub kwestii, które mogą mieć wpływ na integralność lub bezstronność procesu rozstrzygania sporów, oraz informują na piśmie Strony i strony sporu o kwestiach dotyczących faktycznego lub potencjalnego naruszenia niniejszego kodeksu postępowania.

f) Wszelkie wątpliwości co do tego, czy członek powinien ujawnić określony interes, związek lub kwestię, powinny być rozstrzygnięte na korzyść ujawnienia. Ujawnienie interesu, związku lub kwestii pozostaje bez uszczerbku dla tego, czy interes, związek lub kwestia są objęte niniejszym kodeksem postępowania lub czy są one niezgodne z art. 10.32 ust. 1 (Zasady etyki).

([1]) Do celów niniejszego kodeksu postępowania określenie „członek bliskiej rodziny" odnosi się do małżonka, rodzeństwa, rodzica lub partnera życiowego, a także każdego innego członka rodziny, z którym istnieje bliski związek.

4. Obowiązki członków

a) Członkowie wykonują swoje obowiązki w sposób dokładny i sprawny przez cały czas trwania postępowań, przestrzegając przy tym zasad uczciwości i staranności wobec stron sporu i innych członków.

b) Członkowie rozważają jedynie kwestie podniesione w trakcie postępowania, które są konieczne do wydania orzeczenia, i nie zlecają wykonania tego obowiązku innej osobie.

c) Eksperci i asystenci przestrzegają odpowiednio obowiązków nałożonych na członków zgodnie z pkt 2, 3 i 6. W związku z tym członkowie stosują wszelkie zasadne środki i podejmują niezbędne kroki, aby zapewnić, aby ich asystenci byli świadomi tych obowiązków i je wykonywali.

d) Członkowie nie mogą brać udziału w kontaktach dotyczących postępowania pod nieobecność jednej ze stron (*ex parte*).

5. Obowiązki byłych członków

a) Byli członkowie muszą unikać działań mogących sprawiać wrażenie, że w ramach wykonywania swoich obowiązków byli stronniczy lub odnosili korzyści z decyzji lub orzeczeń Trybunału lub Trybunału Odwoławczego.

b) Bez uszczerbku dla art. 10.30 (Trybunał) ust. 5 i art. 10.31 (Trybunał Odwoławczy) ust. 5 członkowie zobowiązują się, że po zakończeniu swojej kadencji w żaden sposób nie będą uczestniczyć w sporach inwestycyjnych, które:

(i) były w toku przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym przed zakończeniem ich kadencji; lub

(ii) są w sposób bezpośredni i wyraźny związane ze sporami, w tym sporami zakończonymi, którymi zajmowali się jako członkowie Trybunału lub Trybunału Odwoławczego.

c) Członkowie zobowiązują się, że przez okres trzech lat po zakończeniu swoich kadencji nie będą działać jako przedstawiciele żadnej strony sporu w sporach dotyczących inwestycji przed Trybunałem lub przed Trybunałem Odwoławczym.

d) Jeżeli prezes Trybunału lub Trybunału Odwoławczego zostanie poinformowany lub w inny sposób dowie się, że były członek odpowiednio Trybunału lub Trybunału Odwoławczego, miał działać niezgodnie zobowiązaniami obowiązkami określonymi w lit. a) – c), bada sprawę i zapewnia byłemu członkowi możliwość złożenia wyjaśnień. Jeżeli po zbadaniu sprawy prezes Trybunału lub Trybunału Odwoławczego stwierdzi, że zarzucana niezgodność została potwierdzona, informuje o tym:

(i) organizację zawodową lub inną taką instytucję, z którą związany jest były członek;

(ii) Strony; oraz

(iii) prezesa innego właściwego trybunału do spraw inwestycji lub trybunału odwoławczego w celu podjęcia właściwych działań.

Prezes Trybunału lub Trybunału Odwoławczego podaje do publicznej wiadomości decyzję o podjęciu działań, o których mowa w ppkt (i), (ii) i (iii), wraz z uzasadnieniem.

6. Poufność

a) Członkowie ani byli członkowie nie mogą w żadnym momencie ujawniać ani wykorzystywać niedostępnych publicznie informacji dotyczących postępowania lub uzyskanych w trakcie postępowania, z wyjątkiem ich ujawnienia lub wykorzystania na potrzeby danego postępowania, i nie mogą ujawniać ani wykorzystywać takich informacji do uzyskania osobistych korzyści lub korzyści na rzecz innej osoby lub w celu zaszkodzenia interesom innych osób.

b) Członkowie nie mogą ujawniać postanowienia, decyzji ani orzeczenia ani ich części przed ich opublikowaniem zgodnie z odpowiednimi postanowieniami art. 10.38 w zakresie przejrzystości (Przejrzystość postępowania).

c) Członkowie lub byli członkowie nie mogą w żadnym momencie ujawniać treści obrad Trybunału ani Trybunału Odwoławczego ani poglądów innego członka, bez względu na treść tych obrad i poglądów. Członkowie nie mogą składać oświadczeń co do istoty toczącego się postępowania.

7. Koszty

Każdy członek prowadzi ewidencję i sporządza końcowe rozliczenie dotyczące czasu, jaki on lub jego asystent poświęcili w związku z postępowaniem, oraz wydatków poniesionych przez nich w związku z postępowaniem.

8. Mediatorzy

Zasady określone w niniejszym kodeksie postępowania jako mające zastosowanie do członków lub byłych członków stosuje się odpowiednio do mediatorów.

9. Komitet doradczy

a) Prezes Trybunału i prezes Trybunału Odwoławczego wspierani są przez komitet doradczy w celu zapewnienia właściwego stosowania niniejszego kodeksu postępowania i art. 10.32 (Zasady etyki) oraz w celu wykonywania wszelkich innych zadań, jeżeli tak przewidziano.

b) Komitety doradcze składają się, odpowiednio, z dwóch najwyższych rangą członków Trybunału lub Trybunału Odwoławczego.

Dodatek 10-D-1

OŚWIADCZENIE O UJAWNIENIU

1. Potwierdzam otrzymanie egzemplarza Kodeksu postępowania członków Trybunału, członków Trybunału Odwoławczego i mediatorów zamieszczonego w załączniku 10-D do Umowy o strategicznym partnerstwie w obszarze polityki i gospodarki oraz współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony (zwanego dalej „kodeksem postępowania").

2. Potwierdzam, że przeczytałem(-am) kodeks postępowania i zrozumiałem(-am) jego treść.

3. Rozumiem, że moim stałym obowiązkiem jest ujawnianie, teraz lub w przyszłości, wszelkich przeszłych i obecnych interesów, związków lub kwestii, które mogą mieć wpływ na moją niezależność lub bezstronność lub które mogą w uzasadniony sposób stwarzać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości, zgodnie z ust. 3 kodeksu postępowania.

Podpisano dnia _____ _____, 20__r.

Przez:

Podpis_____

Imię i nazwisko_____

ZAŁĄCZNIK 10-E

DORĘCZANIE DOKUMENTÓW STRONIE ZGODNIE Z SEKCJĄ D

Wnioski o przeprowadzenie konsultacji, ogłoszenia i inne dokumenty w ramach sporów prowadzonych na podstawie rozdziału 10 sekcja D doręcza się:

a) w przypadku Unii Europejskiej na adres:

European Commission
Directorate-General for Trade
Unit F2 – Dispute Settlement and Legal Aspects of Trade Policy
B-1049 Brussels
Belgia

lub jakikolwiek inny adres lub adres poczty elektronicznej podany przez Komisję Europejską skarżącemu po otrzymaniu wniosku o konsultacje, o którym mowa w art. 10.22 (Konsultacje);

b) w przypadku państw członkowskich Unii Europejskiej:

do miejsca podanego do wiadomości publicznej na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Handlu Komisji Europejskiej lub jakikolwiek inny adres lub adres poczty elektronicznej podany przez zainteresowane państwo członkowskie skarżącemu po otrzymaniu wniosku o konsultacje, o którym mowa w art. 10.22 (Konsultacje) oraz

c) w przypadku Meksyku na adres:

Dirección General de Consultoría Jurídica de Comercio Internacional
Secretaría de Economía
Pachuca # 189 piso 19
Col. Hipódromo Condesa
Alcaldía Cuauhtémoc
Ciudad de México
C.P.: 06140

ZAŁĄCZNIK 12-A

CZŁONKOWIE RODZINY OSÓB PRZENIESIONYCH WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA

1. Unia Europejska rozszerza na członków rodziny obywatela Meksyku, który jest osobą przeniesioną wewnątrz przedsiębiorstwa do Unii Europejskiej, prawo do czasowego wjazdu i pobytu przyznane członkom rodziny osoby przenoszonej wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie art. 19 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa ([1]) ([2]).

2. Meksyk rozszerza na członków rodziny obywatela Unii Europejskiej, który jest osobą przeniesioną wewnątrz przedsiębiorstwa do Meksyku, prawo do czasowego wjazdu i pobytu przyznane członkom rodziny osoby przenoszonej wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie art. 52 Ley de Migración (Ustawa o migracji) ([3]).

([1]) Dz.U. UE L 157 z 27.5.2014, s. 1.

([2]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy punkt nie ma zastosowania do państw członkowskich Unii Europejskiej, które nie podlegają stosowaniu dyrektywy 2014/66/UE.

([3]) Opublikowana 25 maja 2011 r. w *Diario Oficial de la Federación* (Dzienniku Urzędowym Meksyku).

ZAŁĄCZNIK 14-A

WYTYCZNE DOTYCZĄCE UMÓW O WZAJEMNYM UZNAWANIU

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Wprowadzenie

1. Niniejszy załącznik zawiera wytyczne mające na celu ułatwienie negocjowania przez Strony umów o wzajemnym uznawaniu kwalifikacji zawodowych (umów o wzajemnym uznawaniu, zwanych dalej „UWU") oraz opracowania wspólnych rekomendacji, odpowiednio, przez odpowiednie organizacje lub przez organy zawodowe w odniesieniu do zawodów regulowanych. Te wytyczne nie są wiążące i nie zmieniają ani nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron w ramach niniejszej Umowy.

Definicje

2. Do celów niniejszego załącznika:

a) „staż adaptacyjny" oznacza okres nadzorowanej praktyki zawodu regulowanego, połączonej w miarę możliwości z dalszym szkoleniem, w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego pod nadzorem osoby wykwalifikowanej, która podlega ocenie ([1]);

b) „test umiejętności" oznacza test polegający na sprawdzeniu poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawców, przeprowadzany przez właściwe organy jurysdykcji państwa przyjmującego w celu oceny zdolności wnioskodawców do wykonywania zawodu regulowanego w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego; oraz

c) „zakres praktyki" oznacza działalność lub grupę działalności objętych zawodem regulowanym.

SEKCJA B

Forma i treść UWU

1. Niniejsza sekcja określa różne kwestie, które można poruszyć podczas negocjacji oraz, jeżeli tak uzgodniono, uwzględnić w ostatecznej UWU. W sekcji tej wskazano elementy, które mogą być wymagane od pracowników drugiej Strony chcących skorzystać z UWU.

Uczestnicy

2. Strony UWU powinny być wyraźnie wskazane.

Cel UWU

3. Cel UWU powinien być wyraźnie wskazany.

Zakres UWU

4. W UWU należy jasno określić:

a) zakres UWU, w odniesieniu do specjalnych tytułów i działalności zawodowych, które taka umowa obejmuje;

b) kto jest uprawniony do używania danych tytułów zawodowych;

([1]) Szczegółowe zasady regulujące staż adaptacyjny, jego ocenę i status zawodowy osoby nadzorowanej są określone, w stosownych przypadkach, przepisami państwa przyjmującego.

c) czy mechanizm uznawania jest oparty na kwalifikacjach formalnych, dopuszczenia uzyskanego w ramach jurysdykcji państwa pochodzenia lub na innych wymogach; oraz

d) czy UWU umożliwia stały, czy czasowy dostęp do danego zawodu.

Postanowienia dotyczące wzajemnego uznawania

5. UWU powinna jasno wskazywać warunki, które należy spełnić w celu uznania kwalifikacji w ramach każdej jurysdykcji oraz poziom uzgodnionej równoważności.

6. Można rozważyć różne zestawy wymogów w odniesieniu do stałego i czasowego dostępu do danego zawodu w zależności od projektu.

Mechanizm dotyczący wdrożenia

7. UWU powinna określać:

a) zasady i procedury stosowane w celu monitorowania i egzekwowania postanowień UWU;

b) mechanizmy prowadzenia dialogu i współpracy administracyjnej między stronami UWU; oraz

c) sposoby rozwiązywania przez indywidualnych wnioskodawców wszelkich kwestii wynikających z interpretacji lub wdrażania UWU.

8. Jako przewodnik dotyczący traktowania indywidualnych wnioskodawców UWU powinna obejmować szczegółowe informacje dotyczące:

a) punktu kontaktowego dysponującego informacjami na temat wszystkich kwestii związanych z wnioskiem, na przykład nazwa i adres odpowiednich organów, formalności dotyczące dopuszczenia i informacje na temat dodatkowych wymogów, które należy spełnić w jurysdykcji państwa przyjmującego;

b) czasu trwania procedur dotyczących rozpatrywania wniosków przez odpowiednie organy w jurysdykcji państwa przyjmującego;

c) wymaganej od wnioskodawców dokumentacji oraz formy, w jakiej powinna być przedstawiona;

d) przyjmowania dokumentów i świadectw wydanych w jurysdykcji państwa przyjmującego w odniesieniu do kwalifikacji i dopuszczenia; oraz

e) procedur odwoławczych lub przeglądowych stosowanych przez właściwe organy.

9. UWU powinna także obejmować zobowiązanie właściwych organów, że:

a) wnioski dotyczące wymogów i procedur w zakresie dopuszczenia i kwalifikacji będą rozpatrywane niezwłocznie;

b) zapewniony zostanie wnioskodawcom odpowiedni czas na spełnienie wymogów procesu składania wniosków oraz odwołania się do właściwych organów lub przeglądu przeprowadzanego przez właściwe organy;

c) badania lub testy będą organizowane z odpowiednią częstotliwością;

d) opłaty ponoszone przez wnioskodawców chcących skorzystać z UWU będą proporcjonalne do kosztów ponoszonych przez jurysdykcję państwa przyjmującego; oraz

e) będą dostarczane informacje na temat wszelkich programów pomocowych w jurysdykcji państwa przyjmującego dotyczących praktycznego szkolenia oraz na temat wszelkich zobowiązań jurysdykcji państwa przyjmującego w tym kontekście.

Uzyskanie dopuszczenia i inne przepisy w jurysdykcji państwa przyjmującego

10. W stosownych przypadkach UWU powinna także określić sposoby i warunki uzyskania dopuszczenia po ustaleniu kwalifikowalności oraz prawa i obowiązki wynikające z dopuszczenia, na przykład treść dopuszczenia, przynależność do organizacji zawodowych lub stosowanie tytułów zawodowych bądź akademickich. Wszelkie wymogi uzyskania dopuszczenia inne niż kwalifikacje powinny być wyjaśnione, w tym wymogi dotyczące:

a) posiadania adresu biurowego, utrzymywania siedziby lub bycia rezydentem;

b) umiejętności językowych;

c) dokumentu potwierdzającego nieskazitelny charakter;

d) ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej;

e) zgodności z wymogami jurysdykcji państwa przyjmującego w zakresie stosowania nazw handlowych lub firmy; oraz

f) zgodności z zasadami etyki w jurysdykcji państwa przyjmującego, na przykład niezależności i dobrych obyczajów.

11. Aby zapewnić przejrzystość UWU powinna zawierać następujące szczegółowe informacje dotyczące każdej jurysdykcji państwa przyjmującego:

a) właściwe prawo, które ma być stosowane, na przykład w zakresie postępowań dyscyplinarnych, odpowiedzialności lub zobowiązań finansowych;

b) zasady dyscypliny i egzekwowania standardów zawodowych, włącznie z jurysdykcją w sprawach dyscyplinarnych i wszelkim wynikającym z tego wpływem na wykonywanie zawodu;

c) sposoby przeprowadzanej weryfikacji kompetencji; oraz

d) kryteria i procedury dotyczące cofnięcia wpisu.

Przegląd UWU

12. Jeżeli UWU zawiera warunki jej przeglądu lub cofnięcia, należy jasno podać szczegółowe informacje na ten temat.

Przejrzystość

13. Strony powinny:

a) podać do wiadomości publicznej treść UWU, która została zawarta; oraz

b) powiadomić się wzajemnie o wszelkich zmianach kwalifikacji, które mogą mieć wpływ na stosowanie lub wdrażanie UWU oraz, w miarę możliwości, otrzymać możliwość przedstawienia uwag na temat zmian wprowadzonych przez drugą Stronę.

SEKCJA C

Czteroetapowy proces uznawania kwalifikacji

14. Poniższy czteroetapowy proces powinien uprościć i ułatwić uznawanie kwalifikacji.

Krok pierwszy: Weryfikacja równoważności

15. Podmioty negocjujące powinny sprawdzić ogólną równoważność zakresu praktyki lub kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego w swoich jurysdykcjach.

16. Ocena kwalifikacji powinna obejmować wszystkie istotne informacje dotyczące uprawnień dotyczących zakresu praktyki związanych ze zdolnością prawną do wykonywania zawodu lub kwalifikacji wymaganych dla konkretnego zawodu regulowanego w ramach danej jurysdykcji.

17. Podmioty negocjujące powinny:

a) określić działalność lub grupę działalności objętych uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki w ramach zawodu regulowanego; oraz

b) określić kwalifikacje wymagane w każdej jurysdykcji, które mogą obejmować następujące elementy:

(i) minimalny poziom wykształcenia, na przykład warunek egzaminu wstępnego, długość trwania studiów oraz studiowane przedmioty;

(ii) minimalny poziom wymaganego doświadczenia, na przykład lokalizacja, długość i warunki praktycznego szkolenia lub nadzorowanej praktyki zawodowej przed uzyskaniem dopuszczenia lub ramy norm etycznych i dyscyplinarnych;

(iii) zdane egzaminy, w szczególności egzaminy z kompetencji zawodowych;

(iv) zakres, w jakim kwalifikacje objęte jedną z jurysdykcji są uznawane przez inną jurysdykcję; oraz

(v) kwalifikacje, które właściwe władze w każdej z jurysdykcji są gotowe uznać, na przykład poprzez wskazanie konkretnych dyplomów lub certyfikatów lub poprzez odniesienie się do konkretnych wymogów minimalnych, które mają podlegać certyfikacji przez właściwe władze jurysdykcji w państwie pochodzenia, włącznie z określeniem, czy posiadanie określonego poziomu kwalifikacji umożliwi uznanie w przypadku niektórych rodzajów działalności zakresu praktyki (na przykład poziom wykształcenia i czas trwania nauki, główne zagadnienia edukacyjne oraz ogólne przedmioty i dziedziny).

18. Ogólna równoważność między uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki lub kwalifikacjami wymaganymi do wykonywania zawodu regulowanego zachodzi wtedy, gdy nie ma znaczących różnic w tym względzie między jurysdykcjami.

Krok drugi: Ocena znaczących różnic

19. Znaczące różnice dotyczące kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego istnieją w przypadku, gdy:

a) występują duże różnice w podstawowym zasobie wiedzy; lub

b) występują różnice w długości i zawartości merytorycznej szkolenia między jurysdykcjami.

20. Znaczące różnice w zakresie praktyki zachodzą wtedy, gdy:

a) co najmniej jedna działalność zawodowa nie stanowi części danego zawodu w jurysdykcji państwa pochodzenia;

b) te rodzaje działalności są objęte specjalnymi szkoleniami w jurysdykcji państwa przyjmującego; oraz

c) szkolenie dotyczące tych rodzajów działalności w jurysdykcji państwa przyjmującego znacznie różni się pod względem merytorycznym od szkolenia, w którym uczestniczył wnioskodawca.

Krok trzeci: Środki gwarantujące równoważność

21. Jeżeli podmioty negocjujące ustalą, że zachodzą znaczące różnice między jurysdykcjami w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub w kwalifikacjach wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego, mogą one określić środki gwarantujące równoważność służące zniwelowaniu tych różnic.

22. Środki gwarantujące równoważność mogą przyjąć formę między innymi stażu adaptacyjnego lub, jeżeli jest to wymagane, testu umiejętności.

23. Środki gwarantujące równoważność powinny być proporcjonalne do znaczących różnic, które mają zniwelować. Przed określeniem środka gwarantującego równoważność, podmioty negocjujące powinny również ocenić wszelkie praktyczne doświadczenie zawodowe uzyskane w jurysdykcji państwa pochodzenia, aby ustalić czy takie doświadczenie jest wystarczające, by zniwelować, w części lub w całości, znaczące różnice między jurysdykcjami występujące w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub kwalifikacjach wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego.

Etap czwarty: Określenie warunków dotyczących uznania

24. Po zakończeniu oceny ogólnej równoważności uprawnień dotyczących zakresu praktyki lub kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego, podmioty negocjujące powinny określić w UWU:

a) zdolność prawną wymaganą do wykonywania zawodu regulowanego;

b) kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu regulowanego;

c) czy konieczne jest wprowadzenie środków gwarantujących równoważność;

d) zakres, w jakim doświadczenie zawodowe może kompensować znaczące różnice; oraz

e) opis środka gwarantującego równoważność, włącznie z zastosowaniem stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności.

ZAŁĄCZNIK 18-A

TRANSGRANICZNY HANDEL USŁUGAMI FINANSOWYMI

SEKCJA A

ZOBOWIĄZANIA PO STRONIE UNII EUROPEJSKIEJ

1. W odniesieniu do usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami Unia Europejska stosuje art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi) ust. 1 i 6 do transgranicznego świadczenia usług finansowych określonych w art. 18.1 (Definicje) lit. b) pkt (i):

a) we wszystkich państwach członkowskich z wyjątkiem Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Malty i Polski w odniesieniu do:

(i) usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich (włącznie z koasekuracją) i usług pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:

A) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając w to satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz

B) towarów w tranzycie międzynarodowym;

(ii) reasekuracji i retrocesji; oraz

(iii) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami;

b) w Estonii w odniesieniu do:

(i) ubezpieczeń bezpośrednich (w tym koasekuracji);

(ii) reasekuracji i retrocesji;

(iii) pośrednictwa ubezpieczeniowego; oraz

(iv) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami;

c) na Cyprze w odniesieniu do:

(i) usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich (włącznie z koasekuracją) dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:

A) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając w to satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz

B) towarów w tranzycie międzynarodowym;

(ii) pośrednictwa ubezpieczeniowego;

(iii) reasekuracji i retrocesji; oraz

(iv) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami;

d) na Łotwie, Litwie i Malcie w odniesieniu do:

(i) usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich (włącznie z koasekuracją) dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:

A) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając w to satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz

B) towarów w tranzycie międzynarodowym;

(ii) reasekuracji i retrocesji; oraz

(iii) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami; oraz

e) w Polsce w odniesieniu do:

(i) usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich (włącznie z koasekuracją) dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do towarów w obrocie międzynarodowym; oraz

(ii) reasekuracji i retrocesji ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym.

2. Ust. 1 podlega następującym ograniczeniom:

a) w Bułgarii: ubezpieczenie transportowe obejmujące towary, ubezpieczenie pojazdów jako takich oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Bułgarii nie może być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń;

b) w Danii: żadne osoby ani przedsiębiorstwa (włączając zakłady ubezpieczeń) nie mogą w celach handlowych uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich dla osób mających miejsce zamieszkania w Danii, dla statków duńskich lub dla własności w Danii, oprócz zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenia wydane zgodnie z prawem duńskim lub upoważnionych przez właściwe organy duńskie;

c) we Francji: ubezpieczenie od ryzyka związanego z transportem lądowym może być wystawiane wyłącznie przez towarzystwa ubezpieczeniowe mające siedzibę w Unii Europejskiej;

d) we Włoszech:

(i) ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do ryzyka na terytorium Włoch może zostać wystawione wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii Europejskiej, z wyjątkiem transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch; oraz

(ii) w przypadku usług aktuarialnych wymagane jest ustanowienie usługodawcy finansowego, a świadczenie transgraniczne jest zabronione;

(iii) do wykonywania zawodu aktuariusza wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego, z wyjątkiem specjalistów z państw trzecich, którym można zezwolić na wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności;

e) w Austrii: działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej niemającej siedziby w Unii Europejskiej lub oddziału niemającego siedziby w Austrii (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zabronione;

f) w Portugalii: polisy ubezpieczeń związanych z transportem lotniczym i morskim, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez usługodawców finansowych mających siedzibę w Unii Europejskiej; wyłącznie osoby lub przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii Europejskiej mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej; oraz

g) w Szwecji: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie poprzez usługodawcę świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji i pod warunkiem, że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy przedsiębiorstw lub przedsiębiorstwa te zawarły umowę o współpracy.

3. W odniesieniu do usług bankowych i pozostałych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unia Europejska stosuje art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi) ust. 1 i 6 do transgranicznego świadczenia usług finansowych określonych w art. 18.1 (Definicje) lit. b) pkt (i):

a) w Unii Europejskiej, z wyjątkiem Belgii, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Malty, Rumunii i Słowenii, w odniesieniu do:

(i) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(ii) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa;

b) w Estonii i Litwie w odniesieniu do:

(i) przyjmowania depozytów;

(ii) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

(iii) leasingu finansowego;

(iv) usług dokonywania wszelkich płatności i przekazu pieniędzy; gwarancji i zobowiązań;

(v) transakcji z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywanych na giełdzie, na rynku pozagiełdowym;

(vi) udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczeniu usług z tym związanych;

(vii) pośrednictwa na rynku pieniężnym;

(viii) zarządzania aktywami, takiego jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkich form zarządzania inwestycjami zbiorowymi, usług w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;

(ix) usług rozliczeniowych i rozrachunkowych dotyczących aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;

(x) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów; oraz

(xi) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa;

c) w Belgii: w odniesieniu do dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych;

d) na Cyprze w odniesieniu do:

(i) obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywanego na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób;

(ii) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(iii) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa;

e) na Łotwie w odniesieniu do:

(i) udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczeniu usług z tym związanych;

(ii) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(iii) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa;

f) na Malcie w odniesieniu do:

(i) przyjmowania depozytów;

(ii) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

(iii) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(iv) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa;

g) w Rumunii w odniesieniu do:

(i) przyjmowania depozytów;

(ii) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

(iii) gwarancji i zobowiązań;

(iv) pośrednictwa na rynku pieniężnym;

(v) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów; oraz

(vi) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa; oraz

h) w Słowenii w odniesieniu do:

(i) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

(ii) przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą;

(iii) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(iv) usług doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L), z wyłączeniem pośrednictwa.

SEKCJA B

ZOBOWIĄZANIA PO STRONIE MEKSYKU

1. W odniesieniu do usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami Meksyk stosuje art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi) ust. 1 i 6 do transgranicznego świadczenia usług finansowych określonych w art. 18.1 (Definicje) lit. b) pkt (i) w odniesieniu do:

a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:

(i) żeglugi morskiej, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje wszystkie lub niektóre następujące pozycje:

A) transportowane towary; oraz

B) pojazd transportujący towary, jeżeli pojazdy te są zarejestrowane za granicą lub są własnością osób zamieszkałych za granicą; oraz

(ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;

b) wszelkich innych ubezpieczeń od ryzyka, jeżeli osoba ubiegająca się o zakup ubezpieczenia wykaże, że żaden z zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w Meksyku nie jest w stanie zawrzeć takiej zaproponowanej mu umowy ubezpieczenia lub nie uzna zawarcia takiej umowy ubezpieczenia za dogodne;

c) reasekuracji i retrocesji; oraz

d) pośrednictwa ubezpieczeniowego, o którym mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (i) lit. C), oraz usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (i) lit. D), wyłącznie w odniesieniu do usług ubezpieczeniowych, o których mowa w lit. a)–c) niniejszego ustępu.

2. W odniesieniu do usług bankowych i pozostałych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) Meksyk stosuje art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi) ust. 1 i 6 do transgranicznego świadczenia usług finansowych określonych w art. 18.1 (Definicje) lit. b) pkt (i) w odniesieniu do:

a) dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów, o czym mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. K), zgodnie z wymogami pod warunkiem wydania przez właściwy organ regulacyjny uprzedniej zgody ([1]); oraz

b) usług doradztwa i innych usług pomocniczych ([2]), z wyłączeniem pośrednictwa, oraz informacji i analizy kredytowej odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, o których to usługach mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. L).

([1]) Strony zgodnie uznają, że jeżeli informacje finansowe lub przetwarzanie danych finansowych, o których mowa w lit. a), obejmuje dane osobowe, przetwarzanie takich danych osobowych odbywa się w sposób zgodny z prawem Meksyku regulującym ochronę takich danych.

([2]) Strony zgodnie uznają, że usługi doradztwa i inne finansowe usługi pomocnicze nie obejmują usług, o których mowa w art. 18.1 (Definicje) lit. e) pkt (ii) lit. A)-K).

ZAŁĄCZNIK 21-A

ZAMÓWIENIA UNII EUROPEJSKIEJ OBJĘTE NINIEJSZĄ UMOWĄ

SEKCJA A

PODMIOTY WŁADZY CENTRALNEJ

O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag do niniejszej sekcji oraz uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających Unii Europejskiej i instytucji zamawiających jej państw członkowskich wymienionych w niniejszej sekcji, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

a) 130 000 specjalnych praw ciągnienia (SDR) dla towarów określonych w sekcji D i usług określonych w sekcji E; oraz

b) 5 000 000 SDR dla usług budowlanych określonych w sekcji F oraz koncesji na roboty budowlane określonych w sekcji G.

1. PODMIOTY UNII EUROPEJSKIEJ

a) Rada Unii Europejskiej

b) Komisja Europejska

c) Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)

2. INSTYTUCJE ZAMAWIAJĄCE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

BELGIA

A Services publics fédéraux – Federale Overheidsdiensten:

1. SPF Chancellerie du Premier Ministre – FOD Kanselarij van de Eerste Minister

2. SPF Personnel et Organisation – FOD Kanselarij Personeel en Organisatie

3. SPF Budget et Contrôle de la Gestion – FOD Budget en Beheerscontrole

4. SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict) – FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)

5. SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement – FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

6. SPF Intérieur – FOD Binnenlandse Zaken

7. SPF Finances – FOD Financiën

8. SPF Mobilité et Transports – FOD Mobiliteit en Vervoer

9. SPF Emploi, Travail et Concertation sociale – FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg

10. SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale – FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid

11. SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement – FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

12. SPF Justice – FOD Justitie

13. SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

14. Ministère de la Défense – Ministerie van Landsverdediging

15. Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale – Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, armoedsbestrijding en sociale Economie

16. Service public fédéral de Programmation Développement durable – Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling

17. Service public fédéral de Programmation Politique scientifique – Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid

B Régie des Bâtiments – Regie der Gebouwen:

1. Office national de Sécurité sociale – Rijksdienst voor sociale Zekerheid

2. Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants – Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

3. Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité – Rijksinstituut voor Ziekte – en Invaliditeitsverzekering

4. Office national des Pensions – Rijksdienst voor Pensioenen

5. Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité – Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering

6. Fond des Maladies professionnelles – Fonds voor Beroepsziekten

7. Office national de l'Emploi – Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

8. La Poste ([1]) – De Post

([1]) Działalność pocztowa na podstawie ustawy z dnia 24 grudnia 1993 r.

BUŁGARIA

1. Администрация на Народното събрание (Administracja Zgromadzenia Narodowego)

2. Администрация на Президента (Administracja Prezydenta)

3. Администрация на Министерския съвет (Administracja Rady Ministrów)

4. Конституционен съд (Trybunał Konstytucyjny)

5. Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarii)

6. Министерство на външните работи (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

7. Министерство на вътрешните работи (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

8. Министерство на извънредните ситуации (Ministerstwo ds. Sytuacji Nadzwyczajnych)

9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministerstwo Administracji Państwowej i Reformy Administracyjnej)

10. Министерство на земеделието и храните (Ministerstwo Rolnictwa i Żywności)

11. Министерство на здравеопазването (Ministerstwo Zdrowia)

12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministerstwo Gospodarki i Energii)

13. Министерство на културата (Ministerstwo Kultury)

14. Министерство на образованието и науката (Ministerstwo Edukacji i Nauki)

15. Министерство на околната среда и водите (Ministerstwo Środowiska i Wody)

16. Министерство на отбраната (Ministerstwo Obrony)

17. Министерство на правосъдието (Ministerstwo Sprawiedliwości)

18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Robót Publicznych)

19. Министерство на транспорта (Ministerstwo Transportu)

20. Министерство на труда и социалната политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)

21. Министерство на финансите (Ministerstwo Finansów)

22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (agencje państwowe, komisje państwowe, agencje wykonawcze i inne organy państwowe utworzone na podstawie ustawy lub rozporządzenia Rady Ministrów, których zadania są związane ze sprawowaniem władzy wykonawczej)

23. Агенция за ядрено регулиране (Agencja Nadzoru Nuklearnego)

24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Komisja Nadzoru nad Zasobami Energetycznymi i Wodnymi)

25. Държавна комисия по сигурността на информацията (Państwowa Komisja ds. Bezpieczeństwa Informacji)

26. Комисия за защита на конкуренцията (Komisja ds. Ochrony Konkurencji)

27. Комисия за защита на личните данни (Komisja ds. Ochrony Danych Osobowych)

28. Комисия за защита от дискриминация (Komisja ds. Ochrony przed Dyskryminacją)

29. Комисия за регулиране на съобщенията (Komisja Regulacji Łączności)

30. Комисия за финансов надзор (Komisja Nadzoru Finansowego)

31. Патентно ведомство на Република България (Urząd Patentowy Republiki Bułgarii)

32. Сметна палата на Република България (Trybunał Obrachunkowy Republiki Bułgarii)

33. Агенция за приватизация (Agencja Prywatyzacyjna)

34. Агенция за следприватизационен контрол (Agencja ds. Kontroli Poprywatyzacyjnej)

35. Български институт по метрология (Bułgarski Instytut Meteorologiczny)

36. Държавна агенция „Архиви” (Państwowa Agencja „Archiwa”)

37. Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” (Państwowa Agencja „Rezerwa państwowa i zapasy na wypadek wojny”)

38. Държавна агенция за бежанците (Państwowa Agencja ds. Uchodźców)

39. Държавна агенция за българите в чужбина (Państwowa Agencja ds. Bułgarów Przebywających Za Granicą)

40. Държавна агенция за закрила на детето (Państwowa Agencja ds. Ochrony Dzieci)

41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Państwowa Agencja ds. Technologii Informatycznych i Komunikacji)

42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Państwowa Agencja ds. Nadzoru Metrologicznego i Technicznego)

43. Държавна агенция за младежта и спорта (Państwowa Agencja ds. Młodzieży i Sportu)

44. Държавна агенция по туризма (Państwowa Agencja ds. Turystyki)

45. Държавна комисия по стоковите борси и тържища (Państwowa Komisja ds. Wymiany Towarowej i Rynków Towarowych)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Instytut Administracji Publicznej i Integracji Europejskiej)

47. Национален статистически институт (Narodowy Instytut Statystyczny)

48. Агенция „Митници" (Agencja Celna)

49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Agencja ds. Kontroli Finansów Publicznych)

50. Агенция за държавни вземания (Agencja ds. Ściągania Należności Państwa)

51. Агенция за социално подпомагане (Agencja ds. Pomocy Socjalnej)

52. Държавна агенция „Национална сигурност" (Państwowa Agencja „Bezpieczeństwo Narodowe")

53. Агенция за хората с увреждания (Agencja ds. Osób Niepełnosprawnych)

54. Агенция по вписванията (Agencja Rejestrowa)

55. Агенция по енергийна ефективност (Agencja ds. Efektywności Energetycznej)

56. Агенция по заетостта (Agencja ds. Zatrudnienia)

57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Agencja ds. Geodezji, Kartografii i Katastru)

58. Агенция по обществени поръчки (Agencja ds. Zamówień Publicznych)

59. Българска агенция за инвестиции (Bułgarska Agencja Inwestycyjna)

60. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация" (Dyrekcja Generalna „Administracji lotnictwa cywilnego")

61. Дирекция за национален строителен контрол (Dyrekcja ds. Krajowego Nadzoru Budownictwa)

62. Държавна комисия по хазарта (Państwowa Komisja Hazardowa)

63. Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация" (Agencja Wykonawcza „Administracja ds. Pojazdów")

64. Изпълнителна агенция „Борба с градушките" (Agencja Wykonawcza „Ochrona przed Gradem")

65. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация" (Agencja Wykonawcza „Bułgarski Urząd Akredytacyjny")

66. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда" (Agencja Wykonawcza „Generalna Inspekcja Pracy")

67. Изпълнителна агенция „Железопътна администрация" (Agencja Wykonawcza „Administracja Kolei")

68. Изпълнителна агенция „Морска администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Morska”)

69. Изпълнителна агенция „Национален филмов център” (Agencja Wykonawcza „Krajowe Centrum Filmowe”)

70. Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Portów”)

71. Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав” (Agencja Wykonawcza „Eksploatacja i Utrzymanie Rzeki Dunaj”)

72. Фонд „Републиканска пътна инфраструктура” (Krajowy Fundusz Infrastruktury)

73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Agencja Wykonawcza ds. Analiz i Prognoz Gospodarczych)

74. Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (Agencja Wykonawcza ds. Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw)

75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Agencja Wykonawcza ds. Leków)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Agencja Wykonawcza ds. Winorośli i Wina)

77. Изпълнителна агенция по околна среда (Agencja Wykonawcza ds. Środowiska)

78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Agencja Wykonawcza ds. Zasobów Gleby)

79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Agencja Wykonawcza ds. Rybołówstwa i Akwakultury)

80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Agencja Wykonawcza ds. Selekcji i Reprodukcji w ramach Hodowli Zwierząt)

81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Agencja Wykonawcza ds. Badania Odmian Roślin, Inspekcji Polowej i Kontroli Materiału Siewnego)

82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Agencja Wykonawcza ds. Transplantacji)

83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Agencja Wykonawcza ds. Hydromelioracji)

84. Комисията за защита на потребителите (Komisja Ochrony Konsumentów)

85. Контролно-техническата инспекция (Inspektorat Nadzoru Technicznego)

86. Национална агенция за приходите (Krajowa Agencja ds. Dochodów)

87. Национална ветеринарномедицинска служба (Krajowa Służba Weterynaryjna)

88. Национална служба за растителна защита (Krajowa Służba Ochrony Roślin)

89. Национална служба по зърното и фуражите (Krajowa Służba ds. Zbóż i Pasz)

90. Държавна агенция по горите (Agencja Lasów Państwowych)

91. Висшата атестационна комисия (Wyższa Komisja Atestacyjna)

92. Национална агенция за оценяване и акредитация (Krajowa Agencja ds. Oceny i Akredytacji)

93 Националната агенция за професионално образование и обучение (Krajowa Agencja ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego)

94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bułgarska Krajowa Komisja ds. zwalczania handlu ludźmi)

95. Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Wsparcie materialne i techniczne i służby opieki społecznej" przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)

96. Дирекция „Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Dochodzenia operacyjne" przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)

97. Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Zapewnianie finansów i zasobów" przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)

98. Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация" (Agencja Wykonawcza „Kluby Wojskowe i Informacja")

99. Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната" (Agencja Wykonawcza „Własność Państwowa w Ministerstwie Obrony")

100. Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества" (Agencja Wykonawcza „Środki Testowania i Kontroli Broni, Sprzętu i Własności")

101. Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната" (Agencja Wykonawcza „Działalność Socjalna w Ministerstwie Obrony")

102. Национален център за информация и документация (Krajowe Centrum Informacji i Dokumentacji)

103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (Krajowe Centrum Radiobiologii i Ochrony przed Promieniowaniem)

104. Национална служба „Полиция" (Krajowa Służba Policji)

105. Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението" (Krajowa służba „Bezpieczeństwo przeciwpożarowe i Ochrona Ludności")

106. Национална служба за съвети в земеделието (Krajowa służba doradztwa rolniczego)

107 Служба „Военна информация" (Służba Informacji Wojskowej)

108. Служба „Военна полиция" (Służba Policji Wojskowej)

109. Авиоотряд 28 (28. Eskadra Lotnicza)

CZECHY

1. Ministerstvo dopravy (Ministerstwo Transportu)
2. Ministerstvo financí (Ministerstwo Finansów)
3. Ministerstvo kultury (Ministerstwo Kultury)
4. Ministerstvo obrany (Ministerstwo Obrony)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministerstwo Przemysłu i Handlu)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministerstwo Sprawiedliwości)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu)
10. Ministerstvo vnitra (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministerstwo Zdrowia)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministerstwo Rolnictwa)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministerstwo Środowiska)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Izba Deputowanych Parlamentu Republiki Czeskiej)
16. Senát PČR (Senat Parlamentu Republiki Czeskiej)
17. Kancelář prezidenta (Kancelaria Prezydenta)
18. Český statistický úřad (Czeski Urząd Statystyczny)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Czeski Urząd Nadzoru Kartograficznego i Kataster)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Urząd Własności Przemysłowej)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Urząd Ochrony Danych Osobowych)
22. Bezpečnostní informační služba (Służby Ochrony Informacji)
23. Národní bezpečnostní úřad (Narodowy Urząd Bezpieczeństwa)
24. Česká akademie věd (Akademia Nauk Republiki Czeskiej)
25. Vězeňská služba (Służba Więziennictwa)
26. Český báňský úřad (Czeski Urząd ds. Górnictwa)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Urząd Ochrony Konkurencji)

28. Správa státních hmotných rezerv (Administracja Krajowymi Rezerwami Materialnymi)

29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Krajowy Urząd Bezpieczeństwa Jądrowego)

30. Energetický regulační úřad (Urząd Regulacji Energetyki)

31. Úřad vlády České republiky (Kancelaria Rządu Republiki Czeskiej)

32. Ústavní soud (Sąd Konstytucyjny)

33. Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy)

34. Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny)

35. Nejvyšší státní zastupitelství (Biuro Oskarżyciela Publicznego)

36. Nejvyšší kontrolní úřad (Najwyższa Izba Kontroli)

37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Biuro Obrońcy Praw Publicznych)

38. Grantová agentura České republiky (Urząd Subsydiów Republiki Czeskiej)

39. Státní úřad inspekce práce (Państwowy Urząd Inspekcji Pracy)

40. Český telekomunikační úřad (Czeski Urząd Telekomunikacji)

41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Dyrekcja Dróg i Autostrad Republiki Czeskiej)

DANIA

1. Folketinget (Parlament Danii)

2. Rigsrevisionen (Krajowa Izba Kontroli)

3. Statsministeriet (Kancelaria Premiera)

4. Udenrigsministeriet (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

5. Beskæftigelsesministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Zatrudnienia – 5 agencji i instytucji)

6. Domstolsstyrelsen (Administracja sądowa)

7. Finansministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Finansów – 5 agencji i instytucji)

8. Forsvarsministeriet – 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Obrony – 5 agencji i instytucji)

9. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse - Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Zdrowia – szereg agencji i instytucji, w tym Statens Serum Institut)

10. Justitsministeriet - Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (Ministerstwo Sprawiedliwości – Komisarz policji, 1 dyrekcja i kilka agencji)

11. Kirkeministeriet – 10 stiftsøvrigheder (Ministerstwo Spraw Kościelnych – 10 organów diecezjalnych)

12. Kulturministeriet – 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (Ministerstwo Kultury – 4 departamenty i kilka instytucji)

13. Miljøministeriet – 5 styrelser (Ministerstwo Środowiska – 5 agencji)

14. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration – 1 styrelse (Ministerstwo ds. Uchodźców, Imigracji i Kwestii Integracji – 1 agencja)

15. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri – 4 direktorater og institutioner (Ministerstwo ds. Żywności, Rolnictwa i Rybołówstwa – 4 dyrekcje i instytucje)

16. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (Ministerstwo Nauki, Technologii i Innowacji – szereg agencji i instytucji, w tym Laboratorium Krajowe w Risoe oraz duńskie krajowe ośrodki badawcze i edukacyjne)

17. Skatteministeriet – 1 styrelse og institutioner (Ministerstwo ds. Podatków – 1 agencja i szereg instytucji)

18. Velfærdsministeriet – 3 styrelse og institutioner (Ministerstwo Opieki Społecznej – 3 agencje i szereg instytucji)

19. Transportministeriet – 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (Ministerstwo Transportu – 7 agencji i instytucji, w tym Øresundsbrokonsortiet)

20. Undervisningsministeriet – 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (Ministerstwo Edukacji – 3 agencje, 4 placówki edukacyjne, 5 innych instytucji)

21. Økonomi- og Erhvervsministeriet – Adskillige styrelser og institutioner (Ministerstwo Gospodarki i Biznesu – szereg agencji i instytucji)

22. Klima- og Energiministeriet – 3 styrelser og institutioner (Ministerstwo Klimatu i Energii – 3 agencje i instytucje)

NIEMCY

1. Auswärtiges Amt (Federalny Urząd Spraw Zagranicznych)

2. Bundeskanzleramt (Urząd Kanclerza Federalnego)

3. Bundesministerium für Arbeit und Soziales (Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych)

4. Bundesministerium für Bildung und Forschung (Federalne Ministerstwo Nauki i Badań)

5. Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (Federalne Ministerstwo ds. Żywności, Rolnictwa i Ochrony Konsumentów)

6. Bundesministerium der Finanzen (Federalne Ministerstwo Finansów)

7. Bundesministerium des Innern (Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – tylko towary do zastosowań cywilnych)

8. Bundesministerium für Gesundheit (Federalne Ministerstwo Zdrowia)

9. Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży)

10. Bundesministerium der Justiz (Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości)

11. Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung (Federalne Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Spraw Miejskich)

12. Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (Federalne Ministerstwo Gospodarki i Technologii)

13. Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)

14. Bundesministerium der Verteidigung (Federalne Ministerstwo Obrony)

15. Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit (Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Reaktorów)

ESTONIA

1. Vabariigi Presidendi Kantselei (Urząd Prezydenta Republiki Estońskiej)

2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parlament Republiki Estońskiej)

3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Sąd Najwyższy Republiki Estońskiej)

4. Riigikontroll (Państwowy Urząd Nadzoru Republiki Estonii)

5. Õiguskantsler (Kanclerz Praw)

6. Riigikantselei (Kancelaria Stanu)

7. Rahvusarhiiv (Państwowe Archiwum Estońskie)

8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministerstwo Edukacji i Badań)

9. Justiitsministeerium (Ministerstwo Sprawiedliwości)

10. Kaitseministeerium (Ministerstwo Obrony)

11. Keskkonnaministeerium (Ministerstwo Środowiska)

12. Kultuuriministeerium (Ministerstwo Kultury)

13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji)

14. Põllumajandusministeerium (Ministerstwo Rolnictwa)

15. Rahandusministeerium (Ministerstwo Finansów)

16. Siseministeerium (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

17. Sotsiaalministeerium (Ministerstwo Spraw Społecznych)

18. Välisministeerium (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

19. Keeleinspektsioon (Inspektorat Języka)

20. Riigiprokuratuur (Urząd Prokuratora)

21. Teabeamet (Komisja Informacji)

22. Maa-amet (Estońska Komisja Gruntów)

23. Keskkonnainspektsioon (Inspektorat Środowiska)

24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (Centrum Ochrony Lasów i Gospodarki Leśnej)

25. Muinsuskaitseamet (Komisja ds. Dziedzictwa)

26. Patendiamet (Urząd Patentowy)

27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estoński Urząd Nadzoru Technicznego)

28. Tarbijakaitseamet (Komisja Ochrony Konsumenta)

29. Riigihangete Amet (Urząd Zamówień Publicznych)

30. Taimetoodangu Inspektsioon (Inspektorat Hodowli Roślin)

31. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (Komisja Rejestrów Rolnych i Informacji)

32. Veterinaar- ja Toiduamet (Komisja Weterynaryjna i Żywności)

33. Konkurentsiamet (Estoński Urząd ds. Konkurencji)

34. Maksu –ja Tolliamet (Urząd Podatkowy i Celny)

35. Statistikaamet (Estoński Urząd Statystyczny)

36. Tolliamet (Komisja Policji Bezpieczeństwa)

37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Komisja Obywatelstwa i Migracji)

38. Piirivalveamet (Krajowa Komisja Straży Granicznej)

39. Politseiamet (Komisja Policji Krajowej)

40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centrum Medycyny Sądowej)

41. Keskkriminaalpolitsei (Centralna Policja Kryminalna)

42. Päästeamet (Komisja Ratownictwa)

43. Andmekaitse Inspektsioon (Estoński Inspektorat Ochrony Danych Osobowych)

44. Ravimiamet (Państwowa Agencja ds. Leków)

45. Sotsiaalkindlustusamet (Zakład Ubezpieczeń Społecznych)

46. Tööturuamet (Komisja Rynku Pracy)

47. Tervishoiuamet (Komisja Ochrony Zdrowia)

48. Tervisekaitseinspektsioon (Inspektorat Ochrony Zdrowia)

49. Tööinspektsioon (Inspektorat Pracy)

50. Lennuamet (Estońska Administracja Lotnictwa Cywilnego)

51. Maanteeamet (Estońska Administracja Dróg)

52. Veeteede Amet (Administracja Morska)

53. Julgestuspolitsei (Centralne Organy Ścigania)

54. Kaitseressursside Amet (Agencja Zasobów Obronnych)

55. Kaitseväe Logistikakeskus (Centrum Logistyczne Sił Obrony)

IRLANDIA

1. President's Establishment

2. Houses of the Oireachtas (Parliament)

3. Department of the Taoiseach (Prime Minister)

4. Central Statistics Office

5. Department of Finance

6. Office of the Comptroller and Auditor General

7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works

9. State Laboratory

10. Office of the Attorney General

11. Office of the Director of Public Prosecutions

12. Valuation Office

13. Commission for Public Service Appointments

14. Office of the Ombudsman

15. Chief State Solicitor's Office

16. Department of Justice, Equality and Law Reform

17. Courts Service

18. Prisons Service

19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

20. Department of the Environment, Heritage and Local Government

21. Department of Education and Science

22. Department of Communications, Energy and Natural Resources

23. Department of Agriculture, Fisheries and Food

24. Department of Transport

25. Department of Health and Children

26. Department of Enterprise, Trade and Employment

27. Department of Arts, Sports and Tourism

28. Department of Defence

29. Department of Foreign Affairs

30. Department of Social and Family Affairs

31. Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic-speaking regions) Affairs

32. Arts Council

33. National Gallery

GRECJA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)

4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministerstwo Rozwoju)

5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministerstwo Sprawiedliwości)

6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministerstwo Edukacji i Religii)

7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministerstwo Kultury)

8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministerstwo Zdrowia i Solidarności Społecznej)

9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego i Robót Publicznych)

10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministerstwo Zatrudnienia i Ochrony Socjalnej)

11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministerstwo Transportu i Komunikacji)

12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministerstwo Rozwoju Wsi i ds. Żywności)

13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministerstwo Floty Handlowej oraz Polityki Morza Egejskiego i Wysp Egejskich)

14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministerstwo Macedonii i Tracji)

15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Sekretariat Generalny ds. Komunikacji)

16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Sekretariat Generalny ds. Informacji)

17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Sekretariat Generalny ds. Młodzieży)

18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Sekretariat Generalny ds. Równości)

19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Sekretariat Generalny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego)

20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Sekretariat Generalny ds. Greków mieszkających za granicą)

21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Sekretariat Generalny ds. Przemysłu)

22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Sekretariat Generalny ds. Badań i Technologii)

23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Sekretariat Generalny ds. Sportu)

24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Sekretariat Generalny ds. Robót Publicznych)

25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Krajowa Służba Statystyczna)

26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Krajowa Rada Opieki Społecznej)

27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Organizacja Budownictwa dla Robotników)

28. Εθνικό Τυπογραφείο (Krajowy Urząd Publikacji)

29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Główne Laboratorium Państwowe)

30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grecki Fundusz Drogowy)

31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Uniwersytet Ateński)

32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Uniwersytet w Salonikach)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Uniwersytet Tracji)

34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Uniwersytet Egejski)

35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Uniwersytet w Janinie)

36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Uniwersytet w Patras)

37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Uniwersytet Macedoński)

38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Politechnika Kreteńska)

39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Szkoła Techniczna Sivitanidios)

40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Szpital Eginition)

41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Szpital Areteio)

42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Krajowe Centrum Administracji Publicznej)

43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Organizacja ds. zarządzania materiałami publicznymi)

44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Organizacja rolniczych ubezpieczeń)

45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Organizacja ds. budynków szkolnych)

46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Sztab generalny wojsk lądowych)

47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Sztab generalny marynarki wojennej)

48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Sztab generalny lotnictwa)

49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grecka Komisja Energii Atomowej)

50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Sekretariat Generalny ds. Dalszej Edukacji)

51. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Sekretariat Generalny ds. Handlu)

52. Ελληνικά Ταχυδρομεία (Poczta Grecka (EL.TA))

53. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministerstwo Obrony Narodowej)

HISZPANIA

1. Presidencia de Gobierno

2. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

3. Ministerio de Justicia

4. Ministerio de Defensa

5. Ministerio de Economía y Hacienda

6. Ministerio del Interior

7. Ministerio de Fomento

8. Ministerio de Educación y Ciencia

9. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

10. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

11. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

12. Ministerio de la Presidencia

13. Ministerio de Administraciones Públicas

14. Ministerio de Cultura

15. Ministerio de Sanidad y Consumo

16. Ministerio de Medio Ambiente

17. Ministerio de Vivienda

FRANCJA

A Ministères

1. Services du Premier ministre

2. Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

3. Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

4. Ministère chargé de la justice

5. Ministère chargé de la défense

6. Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

7. Ministère chargé de l'éducation nationale

8. Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

9. Secrétariat d'Etat aux transports

10. Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

11. Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

12. Ministère chargé de la culture et de la communication

13. Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

14. Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

15. Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

16. Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

17. Secrétariat d'Etat à la fonction publique

18. Ministère chargé du logement et de la ville

19. Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

20. Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

21. Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

22. Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

23. Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

24. Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

25. Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

26. Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

27. Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

28. Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

29. Secrétariat d'Etat à la solidarité

30. Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

31. Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

32. Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

33. Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

B Etablissements publics nationaux

1. Académie de France à Rome
2. Académie de marine
3. Académie des sciences d'outre-mer
4. Académie des technologies
5. Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)
6. Agences de l'eau
7. Agence de biomédecine
8. Agence pour l'enseignement du français à l'étranger
9. Agence française de sécurité sanitaire des aliments
10. Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail
11. Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations
12. Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)
13. Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)
14. Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances
15. Agence pour la garantie des droits des mineurs
16. Agence nationale pour l'indemnisation des Français d'outre-mer (ANIFOM)
17. Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)
18. Bibliothèque nationale de France
19. Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg
20. Caisse des Dépôts et Consignations
21. Caisse nationale des autoroutes (CNA)
22. Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)
23. Caisse de garantie du logement locatif social
24. Casa de Velasquez
25. Centre d'enseignement zootechnique
26. Centre d'études de l'emploi

27. Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

28. Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

29. Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

30. Centre des Monuments Nationaux

31. Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

32. Centre national des arts plastiques

33. Centre national de la cinématographie

34. Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

35. Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

36. Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

37. Centre national du livre

38. Centre national de documentation pédagogique

39. Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

40. Centre national professionnel de la propriété forestière

41. Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

42. Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

43. Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

44. Collège de France

45. Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

46. Conservatoire National des Arts et Métiers

47. Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

48. Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

49. Conservatoire national supérieur d'art dramatique

50. Ecole centrale de Lille

51. Ecole centrale de Lyon

52. École centrale des arts et manufactures

53. École française d'archéologie d'Athènes

54. École française d'Extrême-Orient

55. École française de Rome

56. École des hautes études en sciences sociales

57. Ecole du Louvre

58. École nationale d'administration

59. École nationale de l'aviation civile (ENAC)

60. École nationale des Chartes

61. École nationale d'équitation

62. Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

63. Écoles nationales d'ingénieurs

64. Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

65. Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

66. École nationale de la magistrature

67. Écoles nationales de la marine marchande

68. École nationale de la santé publique (ENSP)

69. École nationale de ski et d'alpinisme

70. École nationale supérieure des arts décoratifs

71. École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

72. Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

73. Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

74. École nationale supérieure des beaux-arts

75. École nationale supérieure de céramique industrielle

76. École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

77. Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

78. Écoles nationales vétérinaires

79. École nationale de voile

80. Écoles normales supérieures

81. École polytechnique

82. École de viticulture – Avize (Marne)

83. Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

84. Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

85. Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

86. Fondation Carnegie

87. Fondation Singer-Polignac

88. Haras nationaux

89. Hôpital national de Saint-Maurice

90. Institut français d'archéologie orientale du Caire

91. Institut géographique national

92. Institut National des Appellations d'origine

93. Institut national des hautes études de sécurité

94. Institut de veille sanitaire

95. Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

96. Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

97. Institut National d'Horticulture

98. Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

99. Institut national des jeunes aveugles – Paris

100. Institut national des jeunes sourds – Bordeaux

101. Institut national des jeunes sourds – Chambéry

102. Institut national des jeunes sourds – Metz

103. Institut national des jeunes sourds – Paris

104. Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

105. Institut national de la propriété industrielle

106. Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

107. Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

108. Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

109. Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

110. Institut National des Sciences de l'Univers

111. Institut National des Sports et de l'Education Physique

112. Instituts nationaux polytechniques

113. Instituts nationaux des sciences appliquées

114. Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

115. Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

116. Institut de Recherche pour le Développement

117. Instituts régionaux d'administration

118. Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

119. Institut supérieur de mécanique de Paris

120. Institut Universitaires de Formation des Maîtres

121. Musée de l'armée

122. Musée Gustave-Moreau

123. Musée du Louvre

124. Musée du Quai Branly

125. Musée national de la marine

126. Musée national J.-J.-Henner

127. Musée national de la Légion d'honneur

128. Musée de la Poste

129. Muséum National d'Histoire Naturelle

130. Musée Auguste-Rodin

131. Observatoire de Paris

132. Office français de protection des réfugiés et apatrides

133. Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

134. Office national de la chasse et de la faune sauvage

135. Office National de l'eau et des milieux aquatiques

136. Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)

137. Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

138. Palais de la découverte

139. Parcs nationaux

140. Universités

C Institutions, autorités et juridictions indépendantes

1. Présidence de la République

2. Assemblée Nationale

3. Sénat

4. Conseil constitutionnel

5. Conseil économique et social

6. Conseil supérieur de la magistrature

7. Agence française contre le dopage

8. Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

9. Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

10. Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

11. Autorité de sûreté nucléaire

12. Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

13. Commission d'accès aux documents administratifs

14. Commission consultative du secret de la défense nationale

15. Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

16. Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

17. Commission nationale de déontologie de la sécurité

18. Commission nationale du débat public

19. Commission nationale de l'informatique et des libertés

20. Commission des participations et des transferts

21. Commission de régulation de l'énergie

22. Commission de la sécurité des consommateurs

23. Commission des sondages

24. Commission de la transparence financière de la vie politique

25. Conseil de la concurrence

26. Conseil supérieur de l'audiovisuel

27. Défenseur des enfants

28. Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

29. Haute autorité de santé

D Autres organismes publics nationaux

1. Union des groupements d'achats publics (UGAP)

2. Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

3. Autorité indépendante des marchés financiers

4. Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

5. Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

6. Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

CHORWACJA

1. Hrvatski sabor (Parlament Chorwacji)

2. Predsjednik Republike Hrvatske (Prezydent Republiki Chorwacji)

3. Ured predsjednika Republike Hrvatske (Urząd Prezydenta Republiki Chorwacji)

4. Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Urząd Prezydenta Republiki Chorwacji po zakończeniu kadencji)

5. Vlada Republike Hrvatske (Rząd Republiki Chorwacji)

6. Uredi Vlade Republike Hrvatske (Urzędy Rządu Republiki Chorwacji)

7. Ministarstvo gospodarstva (Ministerstwo Gospodarki)

8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE)

9. Ministarstvo financija (Ministerstwo Finansów)

10. Ministarstvo obrane (Ministerstwo Obrony)

11. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich)

12. Ministarstvo unutarnjih poslova (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

13. Ministarstvo pravosuđa (Ministerstwo Sprawiedliwości)

14. Ministarstvo uprave (Ministerstwo Administracji Publicznej)

15. Ministarstvo poduzetništva i obrta (Ministerstwo Przedsiębiorczości i Rzemiosła)

16. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (Ministerstwo Pracy i Systemu Emerytalnego)

17. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (Ministerstwo Spraw Morskich, Transportu i Infrastruktury)

18. Ministarstvo poljoprivrede (Ministerstwo Rolnictwa)

19. Ministarstvo turizma (Ministerstwo Turystyki)

20. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (Ministerstwo Ochrony Środowiska)

21. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (Ministerstwo Budownictwa i Planowania Przestrzennego)

22. Ministarstvo branitelja (Ministerstwo ds. Weteranów)

23. Ministarstvo socijalne politike i mladih (Ministerstwo Polityki Społecznej i Młodzieży)

24. Ministarstvo zdravlja (Ministerstwo Zdrowia)

25. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (Ministerstwo Nauki, Edukacji i Sportu)

26. Ministarstvo kulture (Ministerstwo Kultury)

27. Državne upravne organizacije (Państwowe organizacje administracyjne)

28. Uredi državne uprave u županijama (Urzędy administracji państwowej na szczeblu powiatów)

29. Ustavni sud Republike Hrvatske (Trybunał Konstytucyjny Republiki Chorwacji)

30. Vrhovni sud Republike Hrvatske (Sąd Najwyższy Republiki Chorwacji)

31. Sudovi (Sądy)

32. Državno sudbeno vijeće (Krajowa Rada Sądownictwa)

33. Državna odvjetništva (Urząd prokuratora generalnego)

34. Državnoodvjetničko vijeće (Urząd prokuratora krajowego)

35. Pravobraniteljstva (Urzędy rzecznika praw obywatelskich)

36. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (Państwowa Komisja ds. Nadzoru nad Procedurami Zamówień Publicznych)

37. Hrvatska narodna banka (Narodowy Bank Chorwacji)

38. Državne agencije i uredi (Państwowe agencje i urzędy)

39. Državni ured za reviziju (Państwowy Urząd Kontroli)

WŁOCHY

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Urząd Rady Ministrów)

2. Ministero degli Affari Esteri (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

3. Ministero dell'Interno (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari – esclusi i giudici di pace (Ministerstwo Sprawiedliwości i urzędy sądowe inne niż giudici di pace)

5. Ministero della Difesa (Ministerstwo Obrony)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)

7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego)

8. Ministero del Commercio internazionale (Ministerstwo Handlu Zagranicznego)

9. Ministero delle Comunicazioni (Ministerstwo Komunikacji)

10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministerstwo Polityki Rolnej i Leśnej)

11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministerstwo Środowiska, Gruntów i Morza)

12. Ministero delle Infrastrutture (Ministerstwo Infrastruktury)

13. Ministero dei Trasporti (Ministerstwo Transportu)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministerstwo Pracy, Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa Socjalnego)

15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministerstwo Solidarności Społecznej)

16. Ministero della Salute (Ministerstwo Zdrowia)

17. Ministero dell'Istruzione dell' università e della ricerca (Ministerstwo Edukacji, Szkolnictwa Wyższego i Badań)

18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche

19. CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ([2])

CYPR

1. Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Urząd i Pałac Prezydencki)

2. Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Urząd Koordynatora ds. harmonizacji)

3. Υπουργικό Συμβούλιο (Rada Ministrów)

4. Βουλή των Αντιπροσώπων (Izba Reprezentantów)

5. Δικαστική Υπηρεσία (Służba Sądowa)

6. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Biuro Prawne Republiki)

7. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Urząd Nadzoru Republiki)

8. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Komisja Służb Publicznych)

9. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Komisja Służb Edukacji)

10. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Urząd Komisarza Administracji (Rzecznik Praw Obywatelskich))

11. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Komisja Ochrony Konkurencji)

12. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Służba Nadzoru Wewnętrznego)

13. Γραφείο Προγραμματισμού (Biuro Planowania)

14. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Ministerstwo Skarbu)

15. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Urząd Komisarza ds. Ochrony Danych Osobowych)

16. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Urząd Komisarza ds. Kontroli Pomocy Publicznej)

17. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Organ ds. Kontroli Przetargów)

18. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Organ ds. Nadzoru i Rozwoju Spółdzielni)

([2]) Pełni funkcję centralnej jednostki zakupującej dla całej włoskiej administracji publicznej.

19. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Organ ds. Kontroli Uchodźców)

20. Υπουργείο Άμυνας (Ministerstwo Obrony)

21. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministerstwo Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Środowiska):

    a) Τμήμα Γεωργίας (Departament Rolnictwa)

    b) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Służby Weterynaryjne)

    c) Τμήμα Δασών (Departament Leśnictwa)

    d) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Departament Rozwoju Zasobów Wodnych)

    e) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Departament Nadzoru Geologicznego)

    f) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Służby Meteorologiczne)

    g) Τμήμα Αναδασμού (Departament Konsolidacji Gruntów)

    h) Υπηρεσία Μεταλλείων (Służba Kopalń)

    i) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Instytut Badań Rolnictwa)

    j) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Departament Rybołówstwa i Badań Morskich)

22. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministerstwo Sprawiedliwości i Porządku Publicznego):

    a) Αστυνομία (Policja)

    b) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Straż Pożarna Cypru)

    c) Τμήμα Φυλακών (Departament Więziennictwa)

23. Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Turystyki):

    a) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Departament Rejestru Spółek i Syndyków Mas Upadłościowych)

24. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministerstwo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych):

    a) Τμήμα Εργασίας (Departament Pracy)

    b) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Departament Ubezpieczeń Społecznych)

    c) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Departament Służb Ochrony Socjalnej)

    d) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Centrum Produkcyjności Cypru)

    e) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Wyższy Instytut Hotelarstwa Cypru)

f) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Wyższy Instytut Techniczny)

g) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Departament Inspekcji Pracy)

h) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Departament Spraw Pracowniczych)

25. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):

a) Επαρχιακές Διοικήσεις (Administracje Okręgów)

b) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Departament Zagospodarowania Przestrzennego Miast i Mieszkalnictwa)

c) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Departament Rejestru Cywilnego i Departament Migracji)

d) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Departament Gruntów i Pomiarów)

e) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Urząd Prasy i Informacji)

f) Πολιτική Άμυνα (Obrona Cywilna)

g) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Służba opieki i rehabilitacji osób wysiedlonych)

h) Υπηρεσία Ασύλου (Służba azylowa)

26. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

27. Υπουργείο Οικονομικών (Ministerstwo Finansów):

a) Τελωνεία (Cło i akcyza)

b) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Departament Urzędu Podatkowego)

c) Στατιστική Υπηρεσία (Urząd Statystyczny)

d) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Departament Zamówień i Dostaw Rządowych)

e) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Departament Administracji Publicznej i Personelu)

f) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Urząd Publikacji Rządowych)

g) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Departament Służb Informatycznych)

28. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministerstwo Edukacji i Kultury)

29. Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministerstwo Komunikacji i Robót):

a) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Departament Robót Publicznych)

b) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Departament Przedmiotów Antycznych)

c) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Departament Lotnictwa Cywilnego)

d) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Departament Marynarki Handlowej)

e) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Departament Służb Pocztowych)

f) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Departament Transportu Drogowego)

g) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Departament Służb Mechanicznych i Elektryczności)

h) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Departament Łączności Elektronicznej)

30. Υπουργείο Υγείας (Ministerstwo Zdrowia):

a) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Służby Farmaceutyczne)

b) Γενικό Χημείο (Główne Laboratorium)

c) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Służby Medyczne i Zdrowia Publicznego)

d) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Służby Dentystyczne)

e) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Służby Zdrowia Psychicznego)

ŁOTWA

A Ministerstwa, sekretariaty ministrów do zadań szczególnych i podległe im instytucje

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Obrony i podległe mu instytucje)

2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i podległe mu instytucje)

3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Gospodarki i podległe mu instytucje)

4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Finansów i podległe mu instytucje)

5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i podległe mu instytucje)

6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Edukacji i Nauki i podległe mu instytucje)

7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Kultury i podległe mu instytucje)

8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Opieki Społecznej i podległe mu instytucje)

9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Transportu i podległe mu instytucje)

10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Sprawiedliwości i podległe mu instytucje)

11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Zdrowia i podległe mu instytucje)

12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Ochrony Środowiska i Rozwoju Regionalnego i podległe mu instytucje)

13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Rolnictwa i podległe mu instytucje)

14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerstwa do zadań specjalnych i podległe im instytucje)

B Inne instytucje państwowe

1. Augstākā tiesa (Sąd Najwyższy)

2. Centrālā vēlēšanu komisija (Centralna Komisja Wyborcza)

3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisja Rynków Finansowych i Kapitałowych)

4. Latvijas Banka (Bank Łotwy)

5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Urząd Prokuratora oraz instytucje pod jego nadzorem)

6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (Parlament i podległe mu instytucje)

7. Satversmes tiesa (Trybunał Konstytucyjny)

8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Kancelaria Stanu oraz instytucje będące pod jej nadzorem)

9. Valsts kontrole (Państwowy Urząd Kontroli)

10. Valsts prezidenta kanceleja (Kancelaria Prezydenta Państwa)

11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Inne instytucje państwowe, niepodlegające ministerstwom):

a) Tiesībsarga birojs (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich)

b) Nacionālā radio un televīzijas padome (Narodowa Rada Radiofonii i Telewizji)

LITWA

1. Prezidentūros kanceliarija (Urząd Prezydenta)

2. Seimo kanceliarija (Kancelaria Seimas (Parlamentu)) i Seimui atskaitingos institucijos: (Instytucje podległe Seimas):

a) Lietuvos mokslo taryba (Rada Nauki)

b) Seimo kontrolierių įstaiga (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich przy Parlamencie)

c) Valstybės kontrolė (Państwowy Urząd Kontroli)

d) Specialiųjų tyrimų tarnyba (Specjalne Służby Wywiadowcze)

e) Valstybės saugumo departamentas (Departament Bezpieczeństwa Stanu)

f) Konkurencijos taryba (Rada Konkurencji)

g) Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Centrum Badań nad Eksterminacją Ludności i Ruchem Oporu)

h) Vertybinių popierių komisija (Litewska Komisja Papierów Wartościowych)

i) Ryšių reguliavimo tarnyba (Urząd Regulacji Łączności)

j) Nacionalinė sveikatos taryba (Narodowa Komisja Zdrowia)

k) Etninės kultūros globos taryba (Rada Ochrony Folkloru)

l) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Urząd Rzecznika Równouprawnienia)

m) Valstybinė kultūros paveldo komisija (Krajowa Komisja Dziedzictwa Kulturowego)

n) Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Instytucja Rzecznika Praw Dziecka)

o) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Państwowa Komisja Regulacji Cen Zasobów Energii)

p) Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Komisja Państwowa Języka Litewskiego)

q) Vyriausioji rinkimų komisija (Centralny Komitet Wyborczy)

r) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Główna Komisja ds. etyki urzędowej)

s) Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (Urząd Inspektora Etyki Dziennikarskiej)

3. Vyriausybės kanceliarija (Kancelaria Rządu) i Vyriausybei atskaitingos institucijos (instytucje podległe rządowi):

a) Ginklų fondas (Fundusz Uzbrojenia)

b) Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Komitet Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego)

c) Kūno kultūros ir sporto departamentas (Departament Edukacji Fizycznej i Sportu)

d) Lietuvos archyvų departamentas (Departament Archiwów Litewskich)

e) Mokestinių ginčų komisija (Komisja Sporów Podatkowych)

f) Statistikos departamentas (Departament Statystyki)

g) Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Departament Mniejszości Narodowych oraz Litwinów Poza Granicami Kraju)

h) Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Państwowa Służba Kontroli Tytoniu i Alkoholu)

i) Viešųjų pirkimų tarnyba (Urząd Zamówień Publicznych)

j) Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Bezpieczeństwa Energii Jądrowej)

k) Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Ochrony Danych)

l) Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Państwowa Komisja Kontroli Gier Losowych)

m) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Państwowe Służby Żywności i Weterynaryjne)

n) Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Główna Komisja Sporów Administracyjnych)

o) Draudimo priežiūros komisija (Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego)

p) Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litewska Państwowa Fundacja Nauki i Kształcenia)

q) Konstitucinis Teismas (Trybunał Konstytucyjny)

r) Lietuvos bankas (Bank Litwy)

4. Aplinkos ministerija (Ministerstwo Środowiska) i Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Środowiska):

a) Generalinė miškų urėdija (Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych)

b) Lietuvos geologijos tarnyba (Litewski Urząd Pomiarów Geologicznych)

c) Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litewska Służba Hydrometeorologiczna)

d) Lietuvos standartizacijos departamentas (Litewska Rada ds. Normalizacji)

e) Nacionalinis akreditacijos biuras (Litewskie Krajowe Biuro Akredytacyjne)

f) Valstybinė metrologijos tarnyba (Państwowa Służba ds. Metrologii)

g) Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Państwowa Służba ds. Obszarów Chronionych)

h) Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Państwowy Inspektorat Planowania Terytorialnego i Budownictwa)

5. Finansų ministerija (Ministerstwo Finansów) i Įstaigos prie Finansų ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Finansów):

a) Muitinės departamentas (Litewska Służba Celna)

b) Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Służba Bezpieczeństwa Technologicznego Dokumentów Państwowych)

c) Valstybinė mokesčių inspekcija (Państwowa Inspekcja Podatkowa)

d) Finansų ministerijos mokymo centras (Centrum Szkoleniowe Ministerstwa Finansów)

6. Krašto apsaugos ministerija (Ministerstwo Obrony Narodowej) i Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Obrony Narodowej):

a) Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Drugi Departament Dochodzeniowy)

b) Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Scentralizowana Służba ds. Finansów i Własności)

c) Karo prievolės administravimo tarnyba (Służba Administracyjna ds. Poboru Wojskowego)

d) Krašto apsaugos archyvas (Krajowa Służba Archiwów Obrony)

e) Krizių valdymo centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego)

f) Mobilizacijos departamentas (Departament ds. Mobilizacji)

g) Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Służba ds. Systemów Komunikacji i Informacji)

h) Infrastruktūros plėtros departamentas (Departament Rozwoju Infrastruktury)

i) Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centrum Obrony Cywilnej)

j) Lietuvos kariuomenė (Litewskie Siły Zbrojne)

k) Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (jednostki i służby wojskowe systemu obrony narodowej)

7. Kultūros ministerija (Ministerstwo Kultury) oraz Įstaigos prie Kultūros ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Kultury):

a) Kultūros paveldo departamentas (Departament Litewskiego Dziedzictwa Kulturowego)

b) Valstybinė kalbos inspekcija (Państwowa Komisja ds. Języka)

8. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministerstwo Zabezpieczenia Społecznego i Pracy) i Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Zabezpieczenia Społecznego i Pracy):

a) Garantinio fondo administracija (Administracja Funduszu Gwarancyjnego)

b) Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Państwowa Służba ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji)

c) Lietuvos darbo birža (Litewska Giełda Pracy)

d) Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litewski Urząd ds. Szkoleń na Rynku Pracy)

e) Trišalės tarybos sekretoriatas (Sekretariat Rady Trójstronnej)

f) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Departament ds. Monitorowania Służb Socjalnych)

g) Darbo inspekcija (Inspekcja Pracy)

h) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Państwowy Fundusz Ubezpieczeń Społecznych)

i) Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Służby ds. orzekania o niepełnosprawności i zdolności do pracy)

j) Ginčų komisija (Komisja ds. Sporów)

k) Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Państwowe centrum ds. urządzeń wspomagających dla osób niepełnosprawnych)

l) Neįgaliųjų reikalų departamentas (Departament Spraw Osób Niepełnosprawnych)

9. Susisiekimo ministerija (Ministerstwo Transportu i Komunikacji) i Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Transportu i Komunikacji):

a) Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litewska Administracja Dróg)

b) Valstybinė geležinkelio inspekcija (Państwowa Inspekcja Kolejowa)

c) Valstybinė kelių transporto inspekcija (Państwowa Inspekcja Transportu Drogowego)

d) Pasienio kontrolės punktų direkcija (Dyrekcja ds. Granicznych Punktów Kontroli).

10. Sveikatos apsaugos ministerija (Ministerstwo Zdrowia) i Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Zdrowia):

a) Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Państwowa Agencja ds. Akredytacji Ośrodków Opieki Zdrowotnej)

b) Valstybinė ligonių kasa (Państwowy Fundusz Pacjentów)

c) Valstybinė medicininio audito inspekcija (Państwowa Inspekcja Kontroli Medycznej)

d) Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Państwowa Agencja Kontroli Leków)

e) Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litewska Służba Psychiatrii Sądowej i Badania Uzależnień)

f) Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Zdrowia Publicznego)

g) Farmacijos departamentas (Departament Farmacji)

h) Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Centrum opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach przy Ministerstwie Zdrowia)

i) Lietuvos bioetikos komitetas (Litewski Komitet Bioetyczny)

j) Radiacinės saugos centras (Centrum Ochrony przed Promieniowaniem)

11. Švietimo ir mokslo ministerija (Ministerstwo Edukacji i Nauki) i Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Edukacji i Nauki):

a) Nacionalinis egzaminų centras (Krajowe Centrum Egzaminacyjne)

b) Studijų kokybės vertinimo centras (Centrum Oceny Jakości Placówek Szkolnictwa Wyższego)

12. Teisingumo ministerija (Ministerstwo Sprawiedliwości) i Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Sprawiedliwości):

a) Kalėjimų departamentas (Departament Placówek Więziennictwa)

b) Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Krajowa Rada Ochrony Praw Konsumentów)

c) Europos teisės departamentas (Departament Prawa Europejskiego)

13. Ūkio ministerija (Ministerstwo Gospodarki) i Įstaigos prie Ūkio ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Gospodarki):

a) Įmonių bankroto valdymo departamentas (Departament Zarządzania Upadłością Przedsiębiorstw)

b) Valstybinė energetikos inspekcija (Państwowa Inspekcja Energetyczna)

c) Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Państwowa Inspekcja Produktów Nieżywnościowych)

d) Valstybinis turizmo departamentas (Litewski Państwowy Departament Turystyki)

14. Užsienio reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Zagranicznych) i Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Misje dyplomatyczne i konsulaty oraz przedstawicielstwa przy organizacjach międzynarodowych)

15. Vidaus reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych) i Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos(instytucje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych):

a) Asmens dokumentų išrašymo centras (Centrum Personalizacji Dokumentów Poświadczających Tożsamość)

b) Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Służby Śledcze ds. Przestępczości Finansowej)

c) Gyventojų registro tarnyba (Urząd Rejestracji Mieszkańców)

d) Policijos departamentas (Departament Policji)

e) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Departament Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Pożarowego)

f) Turto valdymo ir ūkio departamentas (Departament Zarządzania Własnością i Gospodarki)

g) Vadovybės apsaugos departamentas (Departament Ochrony Osób Ważnych (VIP))

h) Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Państwowy Departament Służby Granicznej)

i) Valstybės tarnybos departamentas (Departament Służby Cywilnej)

j) Informatikos ir ryšių departamentas (Departament Informatyki i Komunikacji)

k) Migracijos departamentas (Departament Migracji)

l) Sveikatos priežiūros tarnyba (Departament Opieki Zdrowotnej)

m) Bendrasis pagalbos centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego)

16. Žemės ūkio ministerija (Ministerstwo Rolnictwa) oraz Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Rolnictwa):

a) Nacionalinė mokėjimo agentūra (Krajowa agencja płatnicza)

b) Nacionalinė žemės tarnyba (Krajowa Służba ds. Gruntów)

c) Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Państwowa Służba Ochrony Roślin)

d) Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Nadzoru Hodowli Zwierząt)

e) Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Państwowa Służba ds. Nasion)

f) Žuvininkystės departamentas (Departament Rybołówstwa)

17. Teismai (Sądy):

a) Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Sąd Najwyższy Litwy)

b) Lietuvos apeliacinis teismas (Sąd Apelacyjny Litwy)

c) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Naczelny Sąd Administracyjny Litwy)

d) Apygardų teismai (Sądy Powiatowe)

e) Apygardų administraciniai teismai (Administracyjne Sądy Powiatowe)

f) Apylinkių teismai (Sądy Okręgowe)

g) Nacionalinė teismų administracija (Krajowa Administracja Sądów)

h) Generalinė prokuratūra (Urząd Prokuratora)

18. Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai – institucijos, įstaigos, tarnybos (inne podmioty centralnej administracji publicznej – instytucje, placówki, agencje):

a) Muitinės kriminalinė tarnyba (Służba ds. Przestępczości Celnej)

b) Muitinės informacinių sistemų centras (Centrum Systemów Informacji Celnej)

c) Muitinės laboratorija (Laboratorium Celne).

d) Muitinės mokymo centras (Centrum Szkolenia Urzędników Celnych)

LUKSEMBURG

1. Ministère d'État

2. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration

3. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)

4. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

5. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

6. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

7. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

8. Ministère de l'Économie et du Commerce extérieur

9. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle

10. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

11. Ministère de l'Égalité des chances

12. Ministère de l'Environnement

13. Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

14. Ministère de la Famille et de l'Intégration

15. Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

16. Ministère des Finances

17. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

18. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État

19. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

20. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police

21. Ministère de la Justice

22. Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires

23. Ministère de la Santé

24. Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

25. Ministère de la Sécurité sociale

26. Ministère des Transports

27. Ministère du Travail et de l'Emploi

28. Ministère des Travaux publics

29. Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

WĘGRY

1. Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministerstwo Zasobów Krajowych)
2. Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministerstwo Rozwoju Wsi)
3. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministerstwo Rozwoju Narodowego)
4. Honvédelmi Minisztérium (Ministerstwo Obrony)
5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości)
6. Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministerstwo Gospodarki Narodowej)
7. Külügyminisztérium (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
8. Miniszterelnöki Hivatal (Kancelaria Prezesa Rady Ministrów)
9. Belügyminisztérium (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
10. Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Dyrekcja ds. Służb Centralnych)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Kancelaria Premiera)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjetà Soċjali (Ministerstwo Rodziny i Solidarności Społecznej)
3. Ministeru għall-Edukazzjoni, iż-Żgħażagħ u l-Impjiegi (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Zatrudnienia)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministerstwo Finansów)
5. Ministeru għar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministerstwo Zasobów i Infrastruktury)
6. Ministeru għat-Turiżmu u l-Kultura (Ministerstwo Turystyki i Kultury)
7. Ministeru għall-Ġustizzja u l-Intern (Ministerstwo Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministerstwo Spraw Wiejskich i Środowiska)
9. Ministeru għal Għawdex (Ministerstwo ds. Gozo)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u l-Kura fil-Kommunità (Ministerstwo Zdrowia, Osób Starszych i Opieki Społecznej)
11. Ministeru tal-Affarijiet Barranin (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
12. Ministeru għall-Investimenti, l-Industrija u t-Teknoloġija tal-Informazzjoni (Ministerstwo Inwestycji, Przemysłu i Technologii Informacyjnych)
13. Ministeru għall-Kompetittività u l-Komunikazzjoni (Ministerstwo ds. Konkurencji i Komunikacji)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u t-Toroq (Ministerstwo Rozwoju Obszarów Miejskich i Dróg)
15. L-Uffiċċju tal-President (Urząd Prezydenta)
16. Uffiċċju ta 'l-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Urząd Kancelarii Izby Przedstawicieli)

NIDERLANDY

1. Ministerie van Algemene Zaken (Ministerstwo Spraw Ogólnych):

   a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

   b) Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (Rada Doradcza ds. Polityki Rządu)

   c) Rijksvoorlichtingsdienst (Służby Informacyjne Rządu Niderlandów)

2. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):

   a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

   b) Centrale Archiefselectiedienst (CAS) (Centralna Służba Selekcji Archiwów)

   c) Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) (Służba Ogólna ds. Wywiadu i Bezpieczeństwa)

   d) Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) (Agencja ds. Danych Osobowych i Dokumentów Podróży)

   e) Agentschap Korps Landelijke Politiediensten (Krajowa Agencja Służb Policji)

3. Ministerie van Buitenlandse Zaken (Ministerstwo Spraw Zagranicznych):

   a) Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Spraw Konsularnych)

   b) Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (Dyrekcja Generalna do spraw Politycznych)

   c) Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Międzynarodowej)

   d) Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Europejskiej)

   e) Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (Centrum Promocji Importu z Państw Rozwijających się)

   f) Centrale diensten ressorterend onder de secretaris-generaal en de plaatsvervangend secretaris-generaal (służby wsparcia podlegające sekretarzowi generalnemu i zastępcy sekretarza generalnego)

   g) Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (różne misje dyplomatyczne)

4. Ministerie van Defensie (Ministerstwo Obrony):

   a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

   b) Commando Diensten Centra (CDC) (Wojskowe Służby Pomocnicze)

   c) Defensie Telematica Organisatie (DTO) (Organizacja ds. Telematyki w Służbach Obrony)

   d) Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst (Dyrekcja Centralna Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony)

e) De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst (Dyrekcje Regionalne Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony)

f) Defensie Materieel Organisatie (DMO) (Organizacja ds. Materiałów służących do obrony)

g) Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Krajowa Agencja Zaopatrzeniowa Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)

h) Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie (Centrum Logistyczne Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)

i) Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Placówki Utrzymania Sprzętu Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)

j) Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) (Organizacja na rzecz Bezpieczeństwa Rurociągów)

5. Ministerie van Economische Zaken (Ministerstwo Spraw Gospodarczych):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Centraal Planbureau (CPB) (Biuro Analiz Polityki Gospodarczej)

c) Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (Urząd Własności Przemysłowej)

d) SenterNovem (SenterNovem – agencja ds. zrównoważonych innowacji)

e) Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (Państwowy Nadzór nad Kopalniami)

f) Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Niderlandzki Urząd ds. Konkurencji)

g) Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Niderlandzka Agencja Handlu Zagranicznego)

h) Agentschap Telecom (Agencja ds. radiokomunikacji)

i) Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) (Profesjonalne i innowacyjne zamówienia, sieć instytucji zamawiających)

j) Regiebureau Inkoop Rijksoverheid (Biuro ds. Koordynacji Zakupów Instytucji Rządowych)

k) Octrooicentrum Nederland (Niderlandzki Urząd Patentowy)

l) Consumentenautoriteit (Urząd Konsumentów)

6. Ministerie van Financiën (Ministerstwo Finansów):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Belastingdienst Automatiseringscentrum (Centrum Informatyczne Administracji Podatkowej i Celnej)

c) Belastingdienst (Administracja Podatkowa i Celna)

d) de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (różne oddziały Administracji Podatkowej i Celnej na terenie Niderlandów)

e) Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst met inbegrip van de Economische Controle dienst (ECD) (Służba Informacji Podatkowej i Dochodzeń Podatkowych, w tym Służba Kontroli Gospodarczej)

f) Belastingdienst Opleidingen (Centrum Szkoleniowe Służb Podatkowych i Celnych)

g) Dienst der Domeinen (Służba ds. Własności Państwowej)

7. Ministerie van Justitie (Ministerstwo Sprawiedliwości):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Dienst Justitiële Inrichtingen (Agencja ds. Zakładów Poprawczych)

c) Raad voor de Kinderbescherming (Agencja ds. opieki nad dziećmi i ochrony dzieci)

d) Centraal Justitie Incasso Bureau (Centralna Agencja ds. Poboru Kar)

e) Openbaar Ministerie (Urząd Prokuratora Generalnego)

f) Immigratie en Naturalisatiedienst (Służby ds. Imigracji i Naturalizacji)

g) Nederlands Forensisch Instituut (Niderlandzki Instytut Medycyny Sądowej)

h) Dienst Terugkeer & Vertrek (Agencja ds. Repatriacji i Wyjazdów)

8. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Jakości Żywności):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Dienst Regelingen (DR) (Krajowa Służba Wdrażania Regulacji Prawnych (Agencja))

c) Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (Służba Ochrony Roślin (Agencja))

d) Algemene Inspectiedienst (AID) (Ogólna Służba Kontroli)

e) Dienst Landelijk Gebied (DLG) (Służba Rządowa ds. Zrównoważonego Rozwoju Wsi)

f) Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Konsumenckich)

9. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (Ministerstwo Edukacji, Kultury i Nauki):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Inspectie van het Onderwijs (Inspektorat ds. Edukacji)

c) Erfgoedinspectie (Inspektorat ds. Dziedzictwa)

d) Centrale Financiën Instellingen (Agencja ds. Centralnego Finansowania Instytucji)

e) Nationaal Archief (Archiwa Państwowe)

f) Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (Komitet Doradczy ds. Polityki Naukowej i Technologicznej)

g) Onderwijsraad (Rada ds. Edukacji)

h) Raad voor Cultuur (Rada ds. Kultury)

10. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Ministerstwo Spraw Społecznych i Zatrudnienia):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Inspectie Werk en Inkomen (Inspekcja Pracy i Dochodów)

c) Agentschap SZW (Agencja SZW)

11. Ministerie van Verkeer en Waterstaat (Ministerstwo Transportu, Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (Dyrekcja Generalna ds. Transportu i Lotnictwa Cywilnego)

c) Directoraat-generaal Personenvervoer (Dyrekcja Generalna ds. Transportu Pasażerskiego)

d) Directoraat-generaal Water (Dyrekcja Generalna ds. Wodnych)

e) Centrale diensten (służby centralne)

f) Shared services Organisatie Verkeer en Waterstaat (Wspólne służby Organizacji Transportu Wodnego i Gospodarki Wodnej) (nowa organizacja)

g) Koninklijk Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Królewski Niderlandzki Instytut Meteorologiczny)

h) Rijkswaterstaat, Bestuur (Roboty Publiczne i Gospodarka Wodna, Zarząd)

i) De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (Każda oddzielna służba regionalna Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej)

j) De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (Każda oddzielna wyspecjalizowana służba Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej)

k) Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (Komitet Doradczy ds. Geoinformacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych)

l) Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (Komitet Doradczy ds. Ruchu Drogowego i Transportu)

m) Bouwdienst (Służba Budownictwa)

n) Corporate Dienst (Służba administracyjna)

o) Data ICT Dienst (Służba ds. Danych i Informatyki)

p) Dienst Verkeer en Scheepvaart (Służba ds. Ruchu Statków i Transportu Drogą Wodną)

q) Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) (Służba Inżynierii Drogowej i Wodnej)

r) Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (Krajowy Instytut Zarządzania Strefami Morskimi i Przybrzeżnymi)

s) Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (Krajowy Instytut Zarządzania Zasobami Wody Pitnej i Oczyszczania Wody)

t) Waterdienst (Służby Wodne)

u) Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie (Inspektorat Transportu Wodnego i Gospodarki Wodnej, Dyrekcja Główna)

v) Havenstaatcontrole (Kontrola Państwa Portu)

w) Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) (Dyrekcja Rozwoju i Nadzoru Komunikacji i Badań)

x) Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (Jednostka zarządzająca „Powietrze")

y) Toezichthouder Beheer Eenheid Water (Jednostka zarządzająca „Woda")

z) Toezichthouder Beheer Eenheid Land (Jednostka zarządzająca „Ziemia")

12. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (Ministerstwo Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Środowiska):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (Dyrekcja Generalna ds. Budownictwa, Wspólnot i Integracji)

c) Directoraat-generaal Ruimte (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Przestrzennej)

d) Directoraat-general Milieubeheer (Dyrekcja Generalna ds. Ochrony Środowiska)

e) Rijksgebouwendienst (Agencja ds. Budynków Rządowych)

f) VROM Inspectie (Inspektorat VROM)

13. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ministerstwo Zdrowia, Opieki Społecznej i Sportu):

a) Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu)

b) Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (Inspekcja Ochrony Zdrowia i Zdrowia Zwierząt)

c) Inspectie Gezondheidszorg (Inspekcja ds. Opieki Zdrowotnej)

d) Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (Służby ds. Młodzieży i Inspekcja Ochrony Młodzieży)

e) Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska)

f) Sociaal en Cultureel Planbureau (Urząd Planowania Społecznego i Kulturalnego)

g) Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (Agencja na rzecz Komisji Oceny Leków)

14. Tweede Kamer der Staten-Generaal (Druga Izba Stanów Generalnych)

15. Eerste Kamer der Staten-Generaal (Pierwsza Izba Stanów Generalnych)

16. Raad van State (Rada Państwa)

17. Algemene Rekenkamer (Trybunał Obrachunkowy)

18. Nationale Ombudsman (Krajowy Rzecznik Praw Obywatelskich)

19. Kanselarij der Nederlandse Orden (Kapituła Orderów Niderlandzkich)

20. Kabinet der Koningin (Gabinet Królowej)

21. Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (Organy Kierownicze Wymiaru Sprawiedliwości i Komitet Doradczy i Sądy Powszechne)

AUSTRIA

1. Bundeskanzleramt (Urząd Kanclerza Federalnego)

2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Federalne Ministerstwo Spraw Europejskich i Międzynarodowych)

3. Bundesministerium für Finanzen (Federalne Ministerstwo Finansów)

4. Bundesministerium für Gesundheit (Federalne Ministerstwo Zdrowia)

5. Bundesministerium für Inneres (Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

6. Bundesministerium für Justiz (Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości)

7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Federalne Ministerstwo Obrony i Sportu)

8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Federalne Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa, Środowiska i Zarządzania Wodami)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Federalne Ministerstwo Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Ochrony Konsumentów)

10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Federalne Ministerstwo Edukacji, Sztuki i Kultury)

11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Federalne Ministerstwo Transportu, Innowacji i Technologii)

12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Federalne Ministerstwo Spraw Gospodarczych, Rodziny i Młodzieży)

13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Federalne Ministerstwo Nauki i Badań)

14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Federalny Urząd Kalibracji i Miar)

15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austriackie Centrum Badań i testów Arsenal – spółka G.m.b.H)

16. Bundesanstalt für Verkehr (Federalny Instytut Ruchu Drogowego)

17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Zamówienia Federalne – spółka G.m.b.H)

18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Federalne Centrum Przetwarzania Danych – spółka G.m.b.H)

19. Wszystkie pozostałe centralne organy publiczne, w tym ich pododdziały regionalne i lokalne, pod warunkiem że nie mają one charakteru przemysłowego lub handlowego.

POLSKA

1. Kancelaria Prezydenta RP

2. Kancelaria Sejmu RP

3. Kancelaria Senatu RP

4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

5. Sąd Najwyższy

6. Naczelny Sąd Administracyjny

7. Trybunał Konstytucyjny

8. Najwyższa Izba Kontroli

9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

10. Biuro Rzecznika Praw Dziecka

11. Biuro Ochrony Rządu

12. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

13. Centralne Biuro Antykorupcyjne

14. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

15. Ministerstwo Finansów

16. Ministerstwo Gospodarki

17. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

18 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

19. Ministerstwo Edukacji Narodowej

20. Ministerstwo Obrony Narodowej

21. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

22. Ministerstwo Skarbu Państwa

23. Ministerstwo Sprawiedliwości

24. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

25. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

26. Ministerstwo Środowiska

27. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

28. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

29. Ministerstwo Spraw Zagranicznych

30. Ministerstwo Zdrowia

31. Ministerstwo Sportu i Turystyki

32. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

33. Urząd Regulacji Energetyki

34. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

35. Urząd Transportu Kolejowego

36. Urząd Dozoru Technicznego

37. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

38. Urząd do Spraw Cudzoziemców

39. Urząd Zamówień Publicznych

40 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

41. Urząd Lotnictwa Cywilnego

42. Urząd Komunikacji Elektronicznej

43. Wyższy Urząd Górniczy

44. Główny Urząd Miar

45. Główny Urząd Geodezji i Kartografii

46. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

47. Główny Urząd Statystyczny

48. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

49. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

50. Państwowa Komisja Wyborcza

51. Państwowa Inspekcja Pracy

52. Rządowe Centrum Legislacji

53. Narodowy Fundusz Zdrowia

54. Polska Akademia Nauk

55. Polskie Centrum Akredytacji

56. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji

57. Polska Organizacja Turystyczna

58. Polski Komitet Normalizacyjny

59. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

60. Komisja Nadzoru Finansowego

61. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

62. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

63. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

64. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa

65. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

66. Komenda Główna Policji

67. Komenda Główna Straży Granicznej

68. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

69. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

70 Główny Inspektorat Transportu Drogowego

71. Główny Inspektorat Farmaceutyczny

72. Główny Inspektorat Sanitarny

73. Główny Inspektorat Weterynarii

74. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

75. Agencja Wywiadu

76. Agencja Mienia Wojskowego

77. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa

78. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

79. Agencja Rynku Rolnego

80. Agencja Nieruchomości Rolnych

81. Państwowa Agencja Atomistyki

82. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

83. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

84. Agencja Rezerw Materiałowych

85. Narodowy Bank Polski

86. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

87. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

88. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu

89. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

90. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej

91. Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”

92. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

93. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALIA

1. Presidência do Conselho de Ministros (Prezydencja Rady Ministrów)

2. Ministério das Finanças (Ministerstwo Finansów)

3. Ministério da Defesa Nacional (Ministerstwo Obrony)

4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Społeczności Portugalskich)

5. Ministério da Administração Interna (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

6. Ministério da Justiça (Ministerstwo Sprawiedliwości)

7. Ministério da Economia (Ministerstwo Gospodarki)

8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministerstwo Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Rybołówstwa)

9. Ministério da Educação (Ministerstwo Edukacji)

10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)

11. Ministério da Cultura (Ministerstwo Kultury)

12. Ministério da Saúde (Ministerstwo Zdrowia)

13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministerstwo Pracy i Solidarności Społecznej)

14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministerstwo Robót Publicznych, Transportu i Mieszkalnictwa)

15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministerstwo ds. Miast, Zarządzania Gruntami i Środowiska)

16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministerstwo Kwalifikacji i Zatrudnienia)

17. Presidença da Republica (Prezydencja Republiki)

18. Tribunal Constitucional (Trybunał Konstytucyjny)

19. Tribunal de Contas (Trybunał Obrachunkowy)

20. Provedoria de Justiça (Rzecznik Praw Obywatelskich)

RUMUNIA

1. Administrația Prezidențială (Administracja Prezydencka)

2. Senatul României (Rumuński Senat)

3. Camera Deputaților (Izba Deputowanych)

4. Înalta Curte de Casație și Justiție (Sąd Najwyższy)

5. Curtea Constituțională (Trybunał Konstytucyjny)

6. Consiliul Legislativ (Rada Legislacyjna)

7. Curtea de Conturi (Trybunał Obrachunkowy)

8. Consiliul Superior al Magistraturii (Najwyższa Rada Sędziów)

9. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Urząd Prokuratora Generalnego przy Sądzie Najwyższym)

10. Secretariatul General al Guvernului (Sekretariat Generalny Rządu)

11. Cancelaria primului ministru (Kancelaria Premiera)

12. Ministerul Afacerilor Externe (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

13. Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)

14. Ministerul Justiției (Ministerstwo Sprawiedliwości)

15. Ministerul Apărării (Ministerstwo Obrony)

16. Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Reformy Administracyjnej)

17. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse (Ministerstwo Pracy i Równości Szans)

18. Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministerstwo ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Handlu, Turystyki i Wolnych Zawodów)

19. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministerstwo Rozwoju Rolnictwa i Wsi)

20. Ministerul Transporturilor (Ministerstwo Transportu)

21. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministerstwo Rozwoju, Robót Publicznych i Mieszkalnictwa)

22. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (Ministerstwo Edukacji, Badań i Młodzieży)

23. Ministerul Sănătății Publice (Ministerstwo Zdrowia Publicznego)

24. Ministerul Culturii și Cultelor (Ministerstwo Kultury i Wyznań)

25. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministerstwo Łączności i Technologii Informatycznych)

26. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministerstwo Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju)

27. Serviciul Român de Informații (Rumuńska Służba Bezpieczeństwa Wewnętrznego)

28. Serviciul Român de Informați Externe (Rumuńska Służba Wywiadu Zagranicznego)

29. Serviciul de Protecție și Pază (Służba Ochrony)

30. Serviciul de Telecomunicații Speciale (Specjalna Służba Telekomunikacyjna)

31. Consiliul Național al Audiovizualului (Krajowa Rada ds. Audiowizualnych Środków Przekazu)

32. Consiliul Concurenței – CC (Rada ds. Konkurencji)

33. Direcția Națională Anticorupție (Krajowa Dyrekcja ds. Przeciwdziałania Korupcji)

34. Inspectoratul General de Poliție (Główny Inspektorat Policji)

35. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Krajowy Organ ds. Regulacji i Monitorowania Zamówień Publicznych)

36. Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Krajowa Rada ds. Rozpatrywania Skarg)

37. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Krajowy Urząd ds. Regulacji Usług Użyteczności Publicznej)

38. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Krajowy Urząd ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego i Weterynaryjnego oraz Bezpieczeństwa Żywności)

39. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Krajowy Urząd Ochrony Konsumentów)

40. Autoritatea Navală Română (Rumuński Urząd Morski)

41. Autoritatea Feroviară Română (Rumuński Urząd Kolejnictwa)

42. Autoritatea Rutieră Română (Rumuński Urząd Drogownictwa)

43. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (Krajowy Urząd ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji)

44. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Krajowy Urząd ds. Osób Niepełnosprawnych)

45. Autoritatea Națională pentru Tineret (Krajowy Urząd ds. Młodzieży)

46. Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifică (Krajowy Urząd ds. Badań Naukowych)

47. Autoritatea Națională pentru Comunicații (Krajowy Urząd ds. Komunikacji)

48. Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Krajowy Urząd ds. Usług dla Społeczeństwa Informacyjnego)

49. Autoritatea Electorală Permanentă (Rada Stała ds. Wyborów)

50. Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agencja ds. Strategii Rządowych)

51. Agenția Națională a Medicamentului (Krajowa Agencja Leków)

52. Agenția Națională pentru Sport (Krajowa Agencja Sportu)

53. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Krajowa Agencja Zatrudnienia)

54. Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Krajowa Agencja Regulacji Energetyki)

55. Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumuńska Agencja Poszanowania Energii)

56. Agenția Națională pentru Resurse Minerale (Krajowa Agencja Bogactw Naturalnych)

57. Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumuńska Agencja Inwestycji Zagranicznych)

58. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (Krajowa Agencja Służby Cywilnej)

59. Agenția Națională de Administrare Fiscală (Krajowa Agencja Administracji Fiskalnej)

60. Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agencja ds. kompensacji w przypadku zamówień dotyczących techniki specjalistycznej)

61. Agenția Națională Anti-doping (Krajowa Agencja Antydopingowa)

62. Agenția Nucleară (Agencja Jądrowa)

63. Agenția Națională pentru Protecția Familiei (Krajowa Agencja Ochrony Rodziny)

64. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei (Krajowy Urząd ds. Równości Płci)

65. Agenția Națională pentru Protecția Mediului (Krajowa Agencja Ochrony Środowiska)

66. Agenția Națională Antidrog (Krajowa Agencja Antynarkotykowa)

SŁOWENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Prezydent Republiki Słowenii)
2. Državni zbor (Zgromadzenie Narodowe)
3. Državni svet (Rada Narodowa)
4. Varuh človekovih pravic (Rzecznik Praw Obywatelskich)
5. Ustavno sodišče (Trybunał Konstytucyjny)
6. Računsko sodišče (Trybunał Obrachunkowy)
7. Državna revizijska komisija (Krajowa Komisja Rewizyjna)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Słoweńska Akademia Nauki i Sztuki)
9. Vladne službe (Służby Rządowe)
10. Ministrstvo za finance (Ministerstwo Finansów)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministerstwo Obrony)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministerstwo Sprawiedliwości)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministerstwo Gospodarki)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Żywności)
17. Ministrstvo za promet (Ministerstwo Transportu)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego oraz Energii)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministerstwo Pracy, Rodziny i Spraw Społecznych)
20. Ministrstvo za zdravje (Ministerstwo Zdrowia)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnogijo (Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Technologii)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministerstwo Kultury)
23. Ministerstvo za javno upravo (Ministerstwo Administracji Publicznej)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Sąd Najwyższy Republiki Słowenii)
25. Višja sodišča (Sądy wyższe)

26. Okrožna sodišča (Sądy okręgowe)

27. Okrajna sodišča (Sądy powiatowe)

28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Naczelny Prokurator Republiki Słowenii)

29. Okrožna državna tožilstva (Okręgowi Prokuratorzy Krajowi)

30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. społecznych Republiki Słowenii)

31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. krajowych Republiki Słowenii)

32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Sąd Administracyjny Republiki Słowenii)

33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat Wykroczeń Republiki Słowenii)

34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Wyższy Sąd Pracy i Społeczny)

35. Delovna in sodišča (Sądy pracy)

36. Upravne note (Lokalne jednostki administracyjne)

SŁOWACJA

Ministerstwa i inne organy rządowe na szczeblu centralnym, o których mowa w ustawie nr 575/2001 Sb. (słowacki dziennik urzędowy) w sprawie struktury i działalności organów rządowych i organów administracji państwowej na szczeblu centralnym:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Ministerstwo Gospodarki Republiki Słowackiej)

2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Ministerstwo Finansów Republiki Słowackiej)

3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej)

4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej)

5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej)

6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej)

7. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej)

8. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Słowackiej)

9. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Republiki Słowackiej)

10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej)

11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministerstwo Edukacji, Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej)

12. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministerstwo Kultury Republiki Słowackiej)

13. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministerstwo Służby Zdrowia Republiki Słowackiej)

14. Úrad vlády Slovenskej republiky (Biuro rządu Republiki Słowackiej)

15. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Urząd Antymonopolowy Republiki Słowackiej)

16. Štatistický úrad Slovenskej republiky (Urząd Statystyczny Republiki Słowackiej)

17. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Urząd Pomiaru Gruntów, Kartografii i Katastru Republiki Słowackiej)

18. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Urząd Regulacji Energii Jądrowej Republiki Słowackiej)

19. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Słowacki Urząd Norm, Metrologii i Badań)

20. Úrad pre verejné obstarávanie (Urząd Zamówień Publicznych)

21. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Urząd Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej)

22. Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Administracja Państwowych Rezerw Materiałowych Republiki Słowackiej)

23. Národný bezpečnostný úrad (Urząd Bezpieczeństwa Narodowego)

24. Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Kancelaria Prezydenta Republiki Słowackiej)

25. Národná rada Slovenskej republiky (Rada Narodowa Republiki Słowackiej)

26. Ústavný súd Slovenskej republiky (Trybunał Konstytucyjny Republiki Słowackiej)

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (Sąd Najwyższy Republiki Słowackiej)

28. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Urząd Prokuratora Generalnego Republiki Słowackiej)

29. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej)

30. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Urząd Telekomunikacji Republiki Słowackiej)

31. Poštový úrad (Urząd Regulacji Poczty)

32. Úrad na ochranu osobných údajov (Urząd Ochrony Danych Osobowych)

33. Kancelária verejného ochrancu práv (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich)

34. Úrad pre finančný trh (Urząd Rynku Finansowego)

FINLANDIA

1. Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet (Urząd Kanclerza Sprawiedliwości)

2. Liikenne- ja Viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet (Ministerstwo Transportu i Komunikacji):

   a) Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Fiński Urząd Regulacji Komunikacji)

   b) Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Fińska Administracja ds. Pojazdów)

   c) Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Fiński Urząd Lotnictwa Cywilnego)

   d) Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Fiński Instytut Meteorologiczny)

   e) Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (Fińska Administracja Morska)

   f) Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Fiński Instytut Badań Morskich)

   g) Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Administracja Kolejowa)

   h) Rautatievirasto – Järnvägsverket (Fińska Agencja Kolejowa)

   i) Tiehallinto – Vägförvaltningen (Administracja Dróg)

3. Maa- ja Metsätalousministeriö – Jord- Och Skogsbruksministeriet (Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa):

   a) Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Fiński Urząd Bezpieczeństwa Żywności)

   b) Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Państwowy urząd Pomiarów Gruntów Finlandii)

   c) Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (Agencja ds. Wsi)

4. Oikeusministeriö – Justitieministeriet (Ministerstwo Sprawiedliwości):

   a) Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Urząd Rzecznika Ochrony Danych)

   b) Tuomioistuimet – Domstolar (sądy powszechne)

   c) Korkein oikeus – Högsta domstolen (Sąd Najwyższy)

   d) Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Najwyższy Sąd Administracyjny)

   e) Hovioikeudet – hovrätter (Sądy apelacyjne)

   f) Käräjäoikeudet – tingsrätter (Sądy Rejonowe)

   g) Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Sądy Administracyjne)

   h) Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Sąd ds. Rynku)

   i) Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (Sąd Pracy)

   j) Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen (Sąd ds. Ubezpieczeń)

k) Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Komisja ds. Skarg Konsumentów)

l) Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet (Służba Więziennictwa)

m) HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (Europejski Instytut Zapobiegania Przestępczości i jej Kontroli)

n) Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Urząd rzecznika osób ogłaszających upadłość)

o) Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Służba Prawna)

p) Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Centrum Obliczeniowe Administracji Prawnej)

q) Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Instytut Polityki Prawnej)

r) Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Centrum Rejestru Prawnego)

s) Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Komisja Badania Wypadków)

t) Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (Agencja ds. Sankcji Karnych)

u) Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (Instytut Szkoleniowy dla Służb Więziennictwa i Służb ds. Zwolnień Warunkowych)

v) Rikoksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (Krajowa Rada Zapobiegania Przestępczości)

w) Saamelaiskäräjät – Sametinget (Parlament Saamów)

x) Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (Urząd Prokuratora Generalnego)

5. Opetusministeriö – Undervisningsministeriet (Ministerstwo Edukacji):

a) Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (Krajowa Rada ds. Edukacji)

b) Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Fińska Rada Klasyfikacji Filmów)

6. Puolustusministeriö – Försvarsministeriet (Ministerstwo Obrony):

a) Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Fińskie Siły Obrony)

7. Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):

a) Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Centralna Policja Kryminalna)

b) Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (Krajowa Policja Drogowa)

c) Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Straż Graniczna)

d) Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Policja Ochronna)

e) Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Szkoła Policyjna)

f) Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Centrala Techniczna Policji)

g) Pelastusopisto – Räddningsverket (Służby Zarządzania Kryzysowego)

h) Hätäkeskuslaitos – Nödcentralsverket (Centrum Zarządzania Kryzysowego)

i) Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Urząd Imigracyjny)

j) Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Służby Zarządzania Wewnętrznego)

k) Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisinrättningen i Helsingfors (Departament Policji w Helsinkach)

l) Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Centra przyjęć dla osób starających się o azyl)

8. Sosiaali- Ja Terveysministeriö – Social- Och Hälsovårdsministeriet (Ministerstwo Spraw Społecznych i Zdrowia):

a) Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (Rada Apelacyjna ds. Osób Bezrobotnych)

b) Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet (Trybunał Apelacyjny)

c) Lääkelaitos – Läkemedelsverket (Krajowa Agencja Leków)

d) Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (Krajowy Urząd ds. Prawa Medycznego)

e) Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Fińskie Centrum ds. Radiacji i Bezpieczeństwa Atomowego)

f) Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego)

g) Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling (Centrum Rozwoju Farmakoterapii ROHTO)

h) Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (Krajowa Agencja Kontroli Produktów dla Opieki Społecznej i Zdrowia)

i) Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Krajowe Centrum Badań i Rozwoju Opieki Społecznej i Zdrowia STAKES)

9. Työ- Ja Elinkeinoministeriö – Arbets- Och Näringsministeriet (Ministerstwo Zatrudnienia i Gospodarki):

a) Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Fińska Agencja ds. Konsumentów)

b) Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Fiński Urząd ds. Konkurencji)

c) Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (Krajowa Rada ds. Patentów i Rejestracji)

d) Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (Krajowe Biuro Arbitrów)

e) Työneuvosto – Arbetsrådet (Rada ds. pracy)

f) Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Urząd ds. Rynku Energetycznego)

g) Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Służba geodezyjna Finlandii)

h) Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (Krajowa Agencja ds. zaopatrzenia awaryjnego)

i) Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (Krajowe Centrum Badań Konsumenckich)

j) Matkailun edistämiskeskus – MEK – Centralen för turistfrämjande (Fińska Izba Turystyki)

k) Mittatekniikan keskus – MIKES – Mätteknikcentralen (Centrum Metrologii)

l) Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus –Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Fińska Agencja ds. Funduszy na rzecz Technologii i Innowacji)

m) Turvatekniikan keskus – TUKES – Säkerhetsteknikcentralen (Urząd ds. technologii z zakresu bezpieczeństwa)

n) Valtion teknillinen tutkimuskeskus – VTT – Statens tekniska forskningscentral (Fińskie Centrum Badań Technicznych VTT)

o) Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Trybunał ds. dyskryminacji)

p) Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Urząd Rzecznika Praw Mniejszości)

10. Ulkoasiainministeriö – utrikesministeriett (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

11. Valtioneuvoston kanslia – statsrådets kansli (Kancelaria Premiera)

12. Valtiovarainministeriö – finansministeriet (Ministerstwo Finansów):

a) Valtiokonttori – Statskontoret (Skarb Państwa)

b) Verohallinto – Skatteförvaltningen (Administracja Podatkowa)

c) Tullilaitos – Tullverket (Cła)

d) Tilastokeskus – Statistikcentralen (Urząd Statystyczny Finlandii)

e) Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Rządowy Instytut Badań Gospodarczych)

f) Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Centralny Rejestr Ludności)

13. Ympäristöministeriö – Miljöministeriet (Ministerstwo Środowiska):

a) Suomen ympäristökeskus - Finlands miljöcentral (Fiński Instytut Środowiska)

14. Valtiontalouden Tarkastusvirasto – Statens Revisionsverk (Państwowa Izba Kontroli)

SZWECJA

1. Akademien för de fria konsterna (Królewska Akademia Sztuk Pięknych)
2. Allmänna reklamationsnämnden (Państwowa Rada ds. Skarg Konsumenckich)
3. Arbetsdomstolen (Sąd Pracy)
4. Arbetsförmedlingen (Służby Zatrudnienia)
5. Arbetsgivarverk, statens (Państwowa Agencja ds. Pracowników Sektora Publicznego)
6. Arbetslivsinstitutet (Państwowy Instytut ds. Życia Zawodowego)
7. Arbetsmiljöverket (Urząd ds. Środowiska Pracy)
8. Arvsfondsdelegationen (Komisja ds. Funduszu Spadkowego)
9. Arkitekturmuseet (Muzeum Architektury)
10. Ljud och bildarkiv, statens (Państwowe Archiwum Nagrań Dźwiękowych i Ruchomych Obrazów)
11. Barnombudsmannen (Urząd Rzecznika Praw Dziecka)
12. Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens (Państwowa Rada ds. Oceny Technologii Medycznych)
13. Kungliga Biblioteket (Biblioteka Królewska)
14. Biografbyrå, statens (Państwowa Rada Cenzorów Filmowych)
15. Biografiskt lexikon, svenskt (Leksykon Biografii Szwedzkich)
16. Bokföringsnämnden (Rada ds. Standardów Rachunkowości)
17. Bolagsverket (Urząd Rejestracji Spółek)
18. Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (Krajowa Rada ds. Gwarancji Kredytowych dla Mieszkalnictwa)
19. Boverket (Państwowa Rada ds. Mieszkalnictwa)
20. Brottsförebyggande rådet (Państwowa Rada ds. Zapobiegania Przestępczości)
21. Brottsoffermyndigheten (Urząd ds. Odszkodowań dla Ofiar Przestępstw i Wsparcia dla Nich)
22. Centrala studiestödsnämnden (Państwowa Rada ds. Pomocy Studentom)
23. Datainspektionen (Rada ds. Inspekcji Danych)
24. Departementen (ministerstwa – departamenty rządowe)
25. Domstolsverket (Krajowa Administracja Sądowa)

26. Elsäkerhetsverket (Krajowa Rada ds. Bezpieczeństwa Energii Elektrycznej)

27. Energimarknadsinspektionen (Inspektorat ds. Rynków Energetycznych)

28. Exportkreditnämnden (Rada ds. Gwarancji Kredytów Eksportowych)

29. Finanspolitiska rådet (Rada Polityki Budżetowej)

30. Finansinspektionen (Organ Nadzoru Finansowego)

31. Fiskeriverket (Krajowa Izba Rybołówstwa)

32. Folkhälsoinstitut, statens (Państwowy Instytut Zdrowia Publicznego)

33. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Rada ds. Badań Naukowych na rzecz Środowiska)

34. Fortifikationsverket (Państwowa Administracja ds. Fortyfikacji)

35. Medlingsinstitutet (Państwowy Instytut Mediacji)

36. Försvarets materielverk (Administracja ds. Materiałów Obronnych)

37. Försvarets radioanstalt (nstytut Radiowy Krajowych Sił Obrony)

38. Försvarshistoriska museer, statens (szwedzkie muzea historii wojskowej)

39. Försvarshögskolan (Państwowa Akademia Obrony)

40. Försvarsmakten (Siły Zbrojne)

41. Försäkringskassan (Zakład Ubezpieczeń Społecznych)

42. Geologiska undersökning, Sveriges (Służba Geodezyjna Szwecji)

43. Geotekniska institut, statens (Instytut Geotechniczny)

44. Glesbygdsverket (Urząd ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich)

45. Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (Instytut Grafiki i Wyższa Szkoła Komunikacji)

46. Granskningsnämnden för Radio och TV (Komisja Radiofonii i Telewizji)

47. Handelsflottans kultur- och fritidsråd (Rada ds. Marynarki Handlowej)

48. Handikappombudsmannen (Rzecznik Osób z Niepełnosprawnościami)

49. Haverikommission, statens (Państwowa Komisja ds. Badań nad Wypadkami)

50. Hovrätterna (6) (sądy apelacyjne (6))

51. Hyres- och arendenämnder (12) (regionalne trybunały ds. czynszów i najmu (12))

52. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (Komisja Odpowiedzialności Lekarskiej)

53. Högskoleverket (Urząd Szkolnictwa Wyższego)

54. Högsta domstolen (Sąd Najwyższy)

55. Institut för psykosocial miljömedicin, statens (Państwowy Instytut Czynników Psychospołecznych i Zdrowia)

56. Institut för tillväxtpolitiska studier (Państwowy Instytut Badań Regionalnych)

57. Institutet för rymdfysik (Instytut Fizyki Kosmicznej)

58. Internationella programkontoret för utbildningsområdet (Międzynarodowe Biuro Programowe ds. Kształcenia i Szkolenia)

59. Migrationsverket (Urząd ds. Migracji)

60. Jordbruksverk, statens (Państwowa Rada ds. Rolnictwa)

61. Justitiekanslern (Urząd Kanclerza Sprawiedliwości)

62. Jämställdhetsombudsmannen (Urząd Rzecznika Równości Szans)

63. Kammarkollegiet (Państwowa Rada Sądowa ds. Gruntów i Funduszy Publicznych)

64. Kammarrätterna (4) (administracyjne sądy apelacyjne (4))

65. Kemikalieinspektionen (Państwowy Inspektorat ds. Chemikaliów)

66. Kommerskollegium (Krajowa Izba Handlu)

67. Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Urząd ds. Systemów Innowacji – VINNOVA)

68. Konjunkturinstitutet (Państwowy Instytut Badań nad Gospodarką)

69. Konkurrensverket (Urząd ds. Konkurencji)

70. Konstfack (Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych, Rzemiosła i Projektowania)

71. Konsthögskolan (Akademia Sztuk Pięknych)

72. Nationalmuseum (Państwowe Muzeum Sztuk Pięknych)

73. Konstnärsnämnden (Komisja ds. Dotacji dla Sztuki)

74. Konstråd, statens (Państwowa Rada Sztuki)

75. Konsumentverket (Urząd ds. Polityki Konsumenckiej)

76. Kriminaltekniska laboratorium, statens (Państwowe Laboratorium Kryminalistyki)

77. Kriminalvården (Służba Więzienna i Probacyjna)

78. Kriminalvårdsnämnden (Komisja ds. Zwolnień Warunkowych)

79. Kronofogdemyndigheten (Służba Komornicza)

80. Kulturråd, statens (Państwowa Rada Kultury)

81. Kustbevakningen (Straż Przybrzeżna)

82. Lantmäteriverket (Urząd Pomiarów Gruntu)

83. Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet (Arsenał Królewski)

84. Livsmedelsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Żywności)

85. Lotteriinspektionen (Rada ds. Gier Losowych)

86. Läkemedelsverket (Agencja ds. Produktów Medycznych)

87. Länsrätterna (24) (okręgowe sądy administracyjne (24))

88. Länsstyrelserna (24) (okręgowe urzędy administracji regionalnej (24))

89. Pensionsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Wynagrodzeń i Emerytur Pracowników Rządowych)

90. Marknadsdomstolen (Sąd ds. Rynku)

91. Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Szwedzki Instytut Meteorologiczno-Hydrologiczny)

92. Moderna museet (Muzeum Sztuki Nowoczesnej)

93. Musiksamlingar, statens (Państwowe Zbiory Muzyczne)

94. Myndigheten för handikappolitisk samordning (Szwedzka Agencja ds. Koordynacji Polityki względem Osób z Niepełnosprawnościami)

95. Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (Agencja ds. Sieci i Współpracy w Szkolnictwie Wyższym)

96. Nämnden för statligt stöd till trossamfun (Komisja ds. Państwowych Dotacji dla Wspólnot Religijnych)

97. Naturhistoriska riksmuseet (Muzeum Historii Naturalnej)

98. Naturvårdsverket (Urząd Ochrony Środowiska)

99. Nordiska Afrikainstitutet (Nordycki Instytut Studiów Afrykańskich)

100. Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Nordycka Szkoła Zdrowia Publicznego)

101. Notarienämnden (Rada ds. Notariatu)

102. Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (Krajowy Urząd ds. Przysposobień Wewnątrzkrajowych)

103. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Urząd ds. Wzrostu Gospodarczego i Regionalnego – NUTEK)

104. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (Urząd Rzecznika ds. Dyskryminacji Etnicznej)

105. Patentbesvärsrätten (Sąd Apelacyjny Patentowy)

106. Patent- och registreringsverket (Urząd Patentowy i Rejestracyjny)

107. Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (Rada ds. Rejestru Ludności)

108. Polarforskningssekretariatet (Sekretariat ds. Badań Polarnych)

109. Presstödsnämnden (Komisja ds. Subsydiów dla Prasy)

110. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Rada Europejskiego Funduszu Społecznego w Szwecji)

111. Radio- och TV-verket (Rada Radiofonii i Telewizji)

112. Regeringskansliet (biura rządowe)

113. Regeringsrätten (Naczelny Sąd Administracyjny)

114. Riksantikvarieämbetet (Centralna Rada Ochrony Zabytków)

115. Riksarkivet (Archiwum Narodowe)

116. Riksbanken (Bank Szwecji)

117. Riksdagsförvaltningen (Parlamentarne Biuro Administracyjne)

118. Riksdagens ombudsmän, JO (rzecznicy parlamentarni)

119. Riksdagens revisorer (audytorzy parlamentarni)

120. Riksgäldskontoret (Biuro Długu Publicznego)

121. Rikspolisstyrelsen (Krajowa Rada Policji)

122. Riksrevisionen (Najwyższa Izba Kontroli)

123. Riksutställningar, Stiftelsen (Krajowa Fundacja ds. Wystaw)

124. Rymdstyrelsen (Państwowa Agencja Kosmiczna)

125. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Rada ds. Badań nad Życiem Zawodowym i Badań Społecznych)

126. Räddningsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Służb Ratowniczych)

127. Rättshjälpsmyndigheten (Służba ds. Pomocy Prawnej)

128. Rättsmedicinalverket (Państwowy Urząd ds. Medycyny Sądowej)

129. Sameskolstyrelsen och sameskolor (Rada ds. Szkół dla Samów i szkoły dla Samów)

130. Sjöfartsverket (Państwowa Administracja Morska)

131. Maritima museer, statens (Państwowe Muzea Morskie)

132. Säkerhets- och intregritetsskyddsnämnden (Komisja ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Danych Osobowych)

133. Skatteverket (Krajowy Urząd Podatkowy)

134. Skogsstyrelsen (Krajowa Izba Leśnictwa)

135. Skolverk, statens (Państwowa Agencja ds. Szkolnictwa)

136. Smittskyddsinstitutet (Instytut Kontroli Chorób Zakaźnych)

137. Socialstyrelsen (Rada ds. Zdrowia i Opieki Społecznej)

138. Sprängämnesinspektionen (Państwowy Inspektorat Materiałów Wybuchowych i Łatwopalnych)

139. Statistiska centralbyrån (Centralny Urząd Statystyczny)

140. Statskontoret (Agencja Rozwoju Administracyjnego)

141. Strålsäkerhetsmyndigheten (Służba Bezpieczeństwa Radiacyjnego)

142. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA (Urząd ds. Międzynarodowej Współpracy na rzecz Rozwoju, SIDA)

143. Styrelsen för psykologiskt försvar (Rada ds. Obrony Psychologicznej)

144. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Komisja Akredytacji i Kontroli Technicznej)

145. Svenska Institutet, stiftelsen (Instytut Szwedzki)

146. Talboks- och punktskriftsbiblioteket (Biblioteka Audiobooków i Publikacji w Języku Braille'a)

147. Tingsrätterna (97) (sądy rejonowe i miejskie (97))

148. Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (Komisja ds. Wniosków w sprawie Nominacji Sędziów)

149. Totalförsvarets pliktverk (Komisja Rekrutacyjna Sił Zbrojnych)

150. Totalförsvarets forskningsinstitut (Szwedzka Agencja ds. Badań w dziedzinie Obronności)

151. Tullverket (Rada Urzędów Celnych)

152. Turistdelegationen (Urząd ds. Turystyki)

153. Ungdomsstyrelsen (Rada ds. Młodzieży)

154. Universitet och högskolor (uniwersytety i szkoły wyższe)

155. Utlänningsnämnden (Komisja ds. Odwołań Obcokrajowców)

156. Utsädeskontroll, statens (Państwowy Instytut Badania i Klasyfikacji Nasion)

157. Vägverket (Krajowa Administracja ds. Dróg)

158. Vatten- och avloppsnämnd, statens (Krajowy Trybunał ds. Zaopatrzenia w Wodę i Ścieków)

159. Verket för högskoleservice (VHS) (Urząd ds. Szkolnictwa Wyższego);

160. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Urząd ds. Wzrostu Gospodarczego i Regionalnego – NUTEK)

161. Vetenskapsrådet (Rada ds. Badań Naukowych)

162. Veterinärmedicinska anstalt, statens (Państwowy Instytut Weterynaryjny)

163. Väg- och transportforskningsinstitut, statens (Państwowy Instytut Badań Transportu Drogowego)

164. Växtsortnämnd, statens (Państwowa Rada Odmian Roślin)

165. Åklagarmyndigheten (Prokuratura)

166. Krisberedskapsmyndigheten (Służba Zarządzania Kryzysowego)

167. Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag (Rada ds. Odwołań od Postanowień Dotyczących Mandatu Ławnika)

UWAGI DO SEKCJI A

1. Wymienione instytucje zamawiające państw członkowskich Unii Europejskiej obejmują również każdy podmiot podporządkowany tych instytucji zamawiających, pod warunkiem że nie posiada on odrębnej osobowości prawnej.

2. Zamówienia udzielane przez podmioty w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa są objęte jedynie w odniesieniu do materiałów niewrażliwych i niewojennych wymienionych w sekcji D.

SEKCJA B

PODMIOTY WŁADZY PONIŻEJ SZCZEBLA CENTRALNEGO

1. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających objętych pkt 2 niniejszej sekcji, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

a) 200 000 SDR dla towarów określonych w sekcji D i usług określonych w sekcji E; oraz

b) 5 000 000 SDR dla usług budowlanych określonych w sekcji F.

2. Podmiotami zamawiającymi objętymi niniejszą sekcją są wszystkie regionalne instytucje zamawiające państw członkowskich w ramach jednostek administracyjnych wymienionych w kategoriach NUTS 1 i NUTS 2 we wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych („NUTS”) ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady ([3]).

([3]) Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. UE L 154 z 21.6.2003, s. 1).

UWAGI DO SEKCJI B

1. Unia Europejska przedstawia Meksykowi propozycję rozszerzenia zakresu podmiotów zamawiających objętych niniejszą Umową natychmiast po otrzymaniu propozycji, którą Meksyk złożył zgodnie z pkt 12 uwag do sekcji B załącznika 21-B (Zamówienia Meksyku objęte niniejszą Umową).

2. Po wymianie propozycji, o których mowa w pkt 1 niniejszych Uwag, Podkomitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na podstawie art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. j) ocenia równoważność wzajemnie przyznanego dostępu do rynku i, jeżeli przedstawiciele Stron w tym Podkomitecie uznają oferowany dostęp do rynku za równoważny, przygotowuje dla Wspólnej Rady, zgodnie z art. 21.19 (Podkomitet ds. Zamówień Publicznych) lit. b), decyzję przewidującą niezbędne zmiany w niniejszej sekcji.

3. Wspólna Rada przyjmuje decyzję zmieniającą niniejszą sekcję w terminie sześciu miesięcy, z zastrzeżeniem zakończenia wewnętrznych procedur każdej Strony.

SEKCJA C

INNE PODMIOTY

1. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag do niniejszej sekcji oraz uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających objętych pkt 2 niniejszej sekcji, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

a) 400 000 SDR dla towarów określonych w sekcji D i usług określonych w sekcji E; oraz

b) 5 000 000 SDR dla usług budowlanych określonych w sekcji F.

2. Niniejsza sekcja obejmuje wszystkie podmioty zamawiające, których zamówienia objęte są dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE ([4]) i które są instytucjami zamawiającymi zgodnie z tą dyrektywą, w tym podmioty objęte sekcjami A lub B, lub te, które kwalifikują się jako przedsiębiorstwa publiczne ([5]), i które prowadzą jeden z następujących rodzajów działalności lub dowolne ich połączenie:

a) zapewnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej lub dostawy wody pitnej do takich sieci;

([4]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. UE L 94 z 28.3.2014, s. 243).

([5]) Zgodnie z dyrektywą 2014/25/UE „przedsiębiorstwo publiczne" oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ z tytułu prawa własności, udziału finansowego w tym przedsiębiorstwie lub obowiązujących je przepisów. Istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających domniemywa się, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio, w stosunku do przedsiębiorstwa:
a) posiadają większość subskrybowanego kapitału tego przedsiębiorstwa, lub
b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo, lub
c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

b) zapewnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej lub dostawy energii elektrycznej do takich sieci;

c) udostępnianie portów lotniczych lub innych terminali przewoźnikom lotniczym;

d) udostępnianie portów morskich lub śródlądowych lub innych terminali przewoźnikom morskim lub śródlądowym; lub

e) zapewnianie lub obsługa sieci [6] świadczących usługi dla odbiorców publicznych w zakresie transportu kolejami miejskimi, systemami automatycznymi, tramwajami, trolejbusami, autobusami lub kolejami linowymi.

UWAGI DO SEKCJI C

1. Zamówienia udzielone w celu wykonywania działalności wymienionej w pkt 2 lit. a)–e) niniejszej sekcji nie są objęte rozdziałem 21 (Zamówienia publiczne), jeżeli działalność ta podlega konkurencji na danym rynku.

2. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające objęte niniejszą sekcją:

a) na zakup wody i na dostawy energii lub paliw w celu wytwarzania energii;

b) w celach innych niż prowadzenie działalności wymienionej pkt 2 lit. a)–e) niniejszej sekcji lub w celu prowadzenia takiej działalności w państwie spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego; lub

c) w celu odsprzedaży lub wynajmowania stronom trzecim, o ile podmiot zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmowania przedmiotu takich zamówień, a pozostałe podmioty mają swobodę sprzedaży lub wynajmu na tych samych warunkach, co podmiot zamawiający.

3. Dostawy wody pitnej lub energii elektrycznej do sieci, które świadczą usługi dla odbiorców publicznych, przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca nie są uważane za jeden z rodzajów działalności w rozumieniu uwagi 2a) lub 2b), jeżeli:

a) produkcja wody pitnej lub energii elektrycznej przez dany podmiot ma miejsce, ponieważ jej zużycie jest konieczne do prowadzenia innych rodzajów działalności niż wymienione w C pkt 2 lit. a)–e) niniejszej sekcji; oraz

b) dostawy do sieci publicznej uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu oraz nie przekraczają 30 % łącznej produkcji wody pitnej lub energii elektrycznej przez ten podmiot w odniesieniu do średniego poziomu w trzech ostatnich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

[6] Odnośnie do usług transportowych stwierdza się istnienie sieci, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.

4. O ile co najmniej 80 % średnich obrotów przedsiębiorstwa powiązanego dotyczących usług lub dostaw za poprzednie trzy lata pochodzi odpowiednio ze świadczenia takich usług lub dostaw przedsiębiorstwom, z którymi jest ono powiązane ([7]), rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień udzielonych na usługi lub dostawy:

a) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu ([8]); lub

b) przez spółkę *joint venture*, utworzoną wyłącznie przez wiele podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu pkt 2 lit. a)–e) niniejszej sekcji, na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.

5. O ile spółka *joint venture* została utworzona w celu prowadzenia określonej działalności przez okres co najmniej trzech lat, a instrument tworzący tę spółkę *joint venture* stanowi, że podmioty zamawiające, które ją tworzą, pozostają jej członkami co najmniej przez ten sam okres, rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień udzielonych:

a) przez spółkę *joint venture*, utworzoną wyłącznie przez wiele podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu pkt 2 lit. a)–e) niniejszej sekcji, na rzecz jednego z tych podmiotów zamawiających; lub

b) przez podmiot zamawiający – na rzecz takiej spółki *joint venture*, w której skład wchodzi ten podmiot.

SEKCJA D

TOWARY

1. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej i z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje zamówienia na wszystkie towary złożone przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A–C.

2. Niezależnie od pkt 1, w przypadku towarów zamawianych przez ministerstwa obrony i agencje ds. obronności lub bezpieczeństwa w Belgii, Bułgarii, Czechach, Danii, Niemczech, Estonii, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Chorwacji, Włoszech, Cyprze, Łotwie, Litwie, Luksemburgu, Węgrzech, Malcie, Niderlandach, Austrii, Polsce, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Finlandii i Szwecji, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje wyłącznie towary opisane w poniższych działach Nomenklatury scalonej:

Dział 25: Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe, wapno i cement

Dział 26: Rudy metali, żużel i popiół

([7]) Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, nie są dostępne dane dotyczące obrotów za poprzednie trzy lata, wystarczy, że przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w tej uwadze, są wiarygodne, w szczególności za pomocą prognoz handlowych.

([8]) Pojęcie „przedsiębiorstwo powiązane" oznacza każde przedsiębiorstwo, którego roczne sprawozdanie finansowe jest skonsolidowane ze sprawozdaniem podmiotu zamawiającego zgodnie z wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. UE L 182 z 29.6.2013, s. 19), a w przypadku podmiotów niepodlegających przepisom tej dyrektywy – każde przedsiębiorstwo, na które podmiot zamawiający może wywierać, bezpośrednio lub pośrednio, dominujący wpływ, lub które może wywierać dominujący wpływ na podmiot zamawiający, lub które, wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa z tytułu prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących je przepisów.

Dział 27: Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne

z wyjątkiem:

ex 27.10: benzyny specjalnej

Dział 28: Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów

z wyjątkiem:

ex 2808: materiałów wybuchowych

ex 2813: materiałów wybuchowych

ex 2814: gazu łzawiącego

ex 2825: materiałów wybuchowych

ex 2829: materiałów wybuchowych

ex 2834: materiałów wybuchowych

ex 2844: produktów toksycznych

ex 2845: produktów toksycznych

ex 2847: materiałów wybuchowych

ex 2852: produktów toksycznych

ex 2853: produktów toksycznych

Dział 29: Chemikalia organiczne

z wyjątkiem:

ex 2904: materiałów wybuchowych

ex 2905: materiałów wybuchowych

ex 2908: materiałów wybuchowych

ex 2909: materiałów wybuchowych

ex 2912: materiałów wybuchowych

ex 2913: materiałów wybuchowych

ex 2914: produktów toksycznych

ex 2915: produktów toksycznych

ex 2916: produktów toksycznych

ex 2920: produktów toksycznych

ex 2921: produktów toksycznych

ex 2922: produktów toksycznych

ex 2933: materiałów wybuchowych

ex 2926: produktów toksycznych

ex 2928: materiałów wybuchowych

Dział 30: Produkty farmaceutyczne

Dział 31: Nawozy

Dział 32: Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe środki barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty

Dział 33: Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe

Dział 34: Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne" oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu

Dział 35: Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy

Dział 37: Materiały fotograficzne lub kinematograficzne

Dział 38: Produkty chemiczne różne

z wyjątkiem:

ex 3824: produktów toksycznych

Dział 39: Tworzywa sztuczne i artykuły z nich

z wyjątkiem:

ex 3912: materiałów wybuchowych

Dział 40: Kauczuk i artykuły z kauczuku

z wyjątkiem:

ex 4011: opon kuloodpornych

Dział 41: Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione

Dział 42: Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż jelita jedwabników)

Dział 43: Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich

Dział 44: Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny

Dział 45: Korek i artykuły z korka

Dział 46: Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny

Dział 47: Masa włóknista z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)

Dział 48: Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury

Dział 49: Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany

Dział 65: Nakrycia głowy i ich części

Dział 66: Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części

Dział 67: Pióra i puch, preparowane oraz artykuły wykonane z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich

Dział 68: Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów

Dział 69: Wyroby ceramiczne

Dział 70: Szkło i wyroby ze szkła

Dział 71: Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety

Dział 73: Artykuły z żeliwa lub stali

Dział 74: Miedź i artykuły z miedzi

Dział 75: Nikiel i artykuły z niklu

Dział 76: Aluminium i artykuły z aluminium

Dział 77: Magnez i beryl i artykuły z nich

Dział 78: Ołów i artykuły z ołowiu

Dział 79: Cynk i artykuły z cynku

Dział 80: Cyna i artykuły z cyny

Dział 81: Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów

Dział 82: Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztućce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych

z wyjątkiem:

ex 8207: narzędzi z metali nieszlachetnych

ex 8209: narzędzi i ich części z metali nieszlachetnych

Dział 83: Artykuły różne z metali nieszlachetnych

Dział 84: Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części

z wyjątkiem:

8407: silników

8408: silników

ex 8411: pozostałych silników

ex 8412: pozostałych silników

ex 8458: maszyn

ex 8486: maszyn

ex 8471: maszyn do automatycznego przetwarzania danych

ex 8473: części do maszyn wymienionych w pozycji 8471

ex 8401: reaktorów jądrowych

Dział 85: Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów

z wyjątkiem:

ex 8517: urządzeń telekomunikacyjnych

ex 8525: aparatury nadawczej

ex 8527: aparatury nadawczej

Dział 86: Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne)

z wyjątkiem:

ex 8601: lokomotyw opancerzonych zasilanych energią elektryczną

ex 8603: pozostałych lokomotyw opancerzonych

ex 8605: wagonów

ex 8604: wagonów warsztatowych

Dział 87: Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria

z wyjątkiem:

8710: czołgów i innych pojazdów opancerzonych

8701: traktorów

ex 8702: pojazdów wojskowych

ex 8705: pojazdów pogotowia technicznego

ex 8711: motocykli

ex 8716: przyczep

Dział 89: Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające

z wyjątkiem:

ex 8906: okrętów wojennych

Dział 90: Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria

z wyjątkiem:

ex 9005: lornetek

ex 9013: różnorodnych przyrządów, laserów

ex 9014: dalmierzy

ex 9028: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych

ex 9030: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych

ex 9031: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych

ex 9012: mikroskopów

ex 9018: narzędzi i przyrządów medycznych

ex 9019: urządzeń do mechanoterapii

ex 9021: przyrządów ortopedycznych

ex 9022: aparatury wykorzystującej promieniowanie rentgenowskie

Dział 91: Zegary i zegarki oraz ich części

Dział 92: Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów

Dział 94: Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypychane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane

z wyjątkiem:

ex 9401: foteli lotniczych

Dział 95: Obrobione materiały rzeźbiarskie i formowane oraz artykuły z tych materiałów

Dział 96: Artykuły przemysłowe różne

SEKCJA E

USŁUGI

O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag do niniejszej sekcji i uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje, w odniesieniu do zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A–C, następujące usługi, określone zgodnie z tymczasową Centralną Klasyfikacją Produktów Organizacji Narodów Zjednoczonych (CPC), zawarte w dokumencie MTN.GNS/W/120:

Usługi	Nr referencyjny CPC
Usługi konserwacyjne i naprawcze	6112, 6122, 633, 886
Usługi transportu lądowego, w tym usługi samochodów opancerzonych oraz usługi kurierskie, z wyjątkiem transportu poczty	712 (z wyjątkiem 71235), 7512, 87304
Usługi transportu lotniczego pasażerów i towarów, z wyjątkiem transportu poczty	73 (z wyjątkiem 7321)
Transport poczty drogą lądową (z wyjątkiem transportu koleją) i lotniczą	71235, 7321
Usługi telekomunikacyjne	752
Usługi finansowe	ex 81
a) Usługi ubezpieczeniowe	812, 814
b) Usługi bankowe i inwestycyjne	
Usługi komputerowe i usługi z nimi związane	84
Usługi w zakresie księgowości, usługi audytorskie oraz w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych	862
Usługi badania rynku i opinii publicznej	864
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania i usługi z nimi związane	865, 866

Usługi	Nr referencyjny CPC
Usługi architektoniczne; inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne, usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu; związane z nimi usługi konsultacji naukowych i technicznych; usługi badań i analiz technicznych	867
Usługi reklamowe	871
Usługi sprzątania budynków i usługi zarządzania mieniem	874, 82201 do 82206
Usługi wydawnicze i poligraficzne wykonywane na podstawie wynagrodzenia lub umowy	88442
Usługi w zakresie odprowadzania ścieków i wywozu nieczystości, usługi sanitarne i podobne	94

UWAGI DO SEKCJI E

1. Zamówienie udzielane przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A–C na którąkolwiek z usług objętych niniejszą sekcją jest zamówieniem objętym niniejszą Umową w odniesieniu do usługodawcy z Meksyku jedynie w zakresie, w jakim Meksyk objął tę usługę zgodnie z sekcją E (Usługi) załącznika 21-B (Zamówienia Meksyku objęte niniejszą Umową).

2. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do usług, na które podmioty muszą udzielać zamówień innym podmiotom na podstawie prawa wyłącznego ustanowionego opublikowanymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.

3. W odniesieniu do usług bankowych i inwestycyjnych rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień lub zakupów dotyczących usług agencji fiskalnych lub instytucji depozytowych, usług likwidacji i zarządzania na potrzeby regulowanych instytucji finansowych lub usług w zakresie sprzedaży, umorzenia i dystrybucji długu publicznego, łącznie z pożyczkami i obligacjami państwowymi, wekslami i innymi papierami wartościowymi. W Szwecji płatności na rzecz oraz od agencji rządowych są obsługiwane przez szwedzki system Postal Giro (Postgiro).

4. W odniesieniu do usług objętych CPC 866, rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do usług arbitrażowych i pojednawczych.

SEKCJA F

USŁUGI BUDOWLANE

1. Do celów niniejszego załącznika „zamówienie na usługi budowlane" oznacza zamówienie, którego celem jest wykonanie wszelkimi środkami robót inżynieryjnych lub budowlanych zgodnie z działem 51 CPC.

2. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje wszystkie usługi budowlane zamawiane przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A–C, które to usługi są wymienione w dziale 51 CPC.

SEKCJA G

KONCESJE NA ROBOTY BUDOWLANE

1. Do celów niniejszego załącznika „koncesja na roboty budowlane" oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie, poprzez którą podmioty zamawiające powierzają wykonanie robót budowlanych co najmniej jednemu wykonawcy, w zamian za wynagrodzenie stanowiące wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy albo takie prawo wraz z płatnością. Udzielenie koncesji na roboty budowlane wiąże się z przeniesieniem na wykonawców ryzyka operacyjnego wynikającego z eksploatacji tego obiektu budowlanego i obejmującego ryzyko związane z popytem lub podażą, lub oba te rodzaje ryzyka. Odzyskanie zainwestowanych środków lub zwrot kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektu nie powinny być gwarantowane.

2. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag do niniejszej sekcji i uwag ogólnych w sekcji H, do koncesji na roboty budowlane udzielanych przez podmioty zamawiające wymienione w sekcji A stosuje się następujące postanowienia rozdziału 21 (Zamówienia publiczne):

a) art. 21.1 (Definicje);

b) art. 21.2 (Zakres stosowania), z wyjątkiem ust. 7 i 8;

c) art. 21.3 (Wyjątki spowodowane względami bezpieczeństwa i wyjątki o charakterze ogólnym);

d) art. 21.4 (Zasady ogólne), z wyjątkiem ust. 4;

e) art. 21.5 (Informacje na temat systemu udzielania zamówień);

f) art. 21.6 (Ogłoszenia), z wyjątkiem ust. 2 lit. c) i e) oraz ust. 4 i 5;

g) art. 21.7 (Warunki udziału);

h) art. 21.9 (Specyfikacje techniczne i dokumentacja przetargowa);

i) art. 21.10 (Terminy) ust. 1;

j) art. 21.12 (Przetarg bezpośredni) ust. 1 lit. a)–c); oraz

k) art. 21.14 (Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień) do 21.19 (Podkomitet ds. Zamówień Publicznych).

UWAGI DO SEKCJI G

Koncesje na roboty budowlane objęte niniejszą sekcją podlegają zwolnieniom określonym w art. 11 i 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE ([9]).

([9]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. UE L 94 z 28.3.2014, s. 1).

SEKCJA H

OGÓLNE UWAGI I ODSTĘPSTWA

1. Rozdział 21 (Zamówienia publiczne) nie obejmuje:

a) zamówień na produkty rolne, mających na celu realizację rolniczych programów wsparcia i programów żywienia ludności, takich jak pomoc żywnościowa, w tym pomoc doraźna;

b) zamówień udzielanych przez nadawców na potrzeby nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych oraz zamówień dotyczących czasu antenowego;

c) zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A i B w związku z prowadzeniem działalności w sektorach wody pitnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, chyba że podmioty te są objęte sekcją C i mającymi do nich zastosowanie progami wartości;

d) zakupu towarów i usług przez podmiot objęty niniejszą sekcją za pośrednictwem własnych departamentów lub podmiotów; oraz

e) zamówień złożonych przez jeden podmiot objęty niniejszą sekcją u innego podmiotu, pod warunkiem że podmiot objęty niniejszą sekcją sprawuje nad drugim podmiotem kontrolę podobną do kontroli sprawowanej nad własnymi departamentami.

2. W odniesieniu do Wysp Alandzkich stosuje się warunki szczególne protokołu nr 2 dotyczącego Wysp Alandzkich do Traktatu o przystąpieniu Finlandii do Unii Europejskiej.

SEKCJA I

INFORMACJE O ZAMÓWIENIACH

A. PUBLIKACJA OGÓLNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA

W niniejszym wykazie wymieniono media elektroniczne lub papierowe wykorzystywane przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie do celów publikacji przepisów ustawowych i wykonawczych, orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym, standardowych klauzul umownych i procedur, o których mowa w art. 21.5 (Informacje na temat systemu udzielania zamówień), dotyczących zamówień publicznych objętych rozdziałem 21 (Zamówienia publiczne).

1. SZCZEBEL UNII EUROPEJSKIEJ

Informacje na temat systemu udzielania zamówień publicznych Unii Europejskiej:

a) https://ted.europa.eu

b) Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

2. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

BELGIA

a) Akty, przepisy królewskie, regulacje ministerialne, okólniki ministerialne:

le Moniteur Belge

b) Orzecznictwo:

Pasicrisie

BUŁGARIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Държавен вестник (Monitor Państwowy)

b) Orzeczenia sądowe:

http://www.sac.government.bg

c) Decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym oraz procedury:

http://www.aop.bg

http://www.cpc.bg

CZECHY

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Zbiór Prawa Republiki Czeskiej

b) Orzeczenia Urzędu Ochrony Konkurencji:

Zbiór Orzeczeń Urzędu Ochrony Konkurencji

DANIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Lovtidende

b) Orzeczenia sądowe:

Ugeskrift for Retsvaesen

c) Decyzje i postępowania administracyjne:

Ministerialtidende

d) Decyzje Duńskiej Rady Odwoławczej ds. Zamówień Publicznych:

Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

NIEMCY

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Bundesgesetzblatt

Bundesanzeiger

b) Orzeczenia sądowe:

Entscheidungssammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs;

Bundesverwaltungsgerichts; Bundesfinanzhofs; sowie der Oberlandesgerichte

ESTONIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze oraz decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym:

Riigi Teataja - http://www.riigiteataja.ee

b) Procedury dotyczące zamówień rządowych:

https://riigihanked.riik.ee

IRLANDIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Iris Oifigiuil (Official Gazette of the Irish Government, Dziennik Urzędowy Rządu Irlandii)

GRECJA

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (Monitor Rządowy Grecji)

HISZPANIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Boletín Oficial del Estado

b) Orzeczenia sądowe:

Brak publikacji urzędowych

FRANCJA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Journal Officiel de la République française

b) Orzecznictwo:

Recueil des arrêts du Conseil d'État

Revue des marchés publics

CHORWACJA

Narodne novine – http://www.nn.hr

WŁOCHY

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Gazzetta Ufficiale

b) Orzecznictwo:

Brak publikacji urzędowych

CYPR

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Dziennik Urzędowy Republiki)

b) Orzeczenia sądowe:

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Decyzje Sądu Najwyższego – Biuro Publikacji)

ŁOTWA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa)

LITWA

a) Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne:

Teisės aktų registras (Rejestr aktów prawnych)

b) Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

Biuletyn Sądu Najwyższego Litwy „Teismų praktika”

Biuletyn Najwyższego Sądu Administracyjnego Litwy „Administracinių teismų praktyka”

LUKSEMBURG

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Memorial

b) Orzecznictwo:

Pasicrisie

WĘGRY

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Magyar Közlöny (Dziennik Urzędowy Republiki Węgierskiej)

b) Orzecznictwo:

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych – Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych)

MALTA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Monitor Rządowy

NIDERLANDY

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Nederlandse Staatscourant or Staatsblad

b) Orzecznictwo:

Brak publikacji urzędowych

AUSTRIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Österreichisches Bundesgesetzblatt

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

b) Orzeczenia sądowe:

Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

POLSKA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej

b) Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie

PORTUGALIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

b) Publikacje sądowe:

Boletim do Ministério da Justiça

Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo

Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

RUMUNIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii)

b) Orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym i wszelkie procedury:

http://www.anrmap.ro

SŁOWENIA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Monitor Urzędowy Republiki Słowenii

b) Orzeczenia sądowe:

Brak publikacji urzędowych

SŁOWACJA

a) Przepisy ustawowe i wykonawcze:

Zbierka zakonov (Zbiór Ustaw)

b) Orzeczenia sądowe:

Brak publikacji urzędowych

FINLANDIA

Suomen Säädöskokoelma - Finlands Författningssamling (Zbiór Prawa Finlandii)

SZWECJA

Svensk Författningssamling (Szwedzki Kodeks Ustaw)

B. PUBLIKOWANIE OGŁOSZEŃ O ZAMÓWIENIACH

Niniejsza część sekcji I zawiera wykaz mediów elektronicznych lub papierowych wykorzystywanych przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie do publikowania ogłoszeń zgodnie z art. 21.5 (Informacje na temat systemu udzielania zamówień), wymaganych na podstawie art. 21.6 (Ogłoszenia), art. 21.8 (Kwalifikacja dostawców) ust. 7 oraz art. 21.15 (Przejrzystość informacji dotyczących zamówień) ust. 2.

1. UNIA EUROPEJSKA I JEJ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

Wszystkie ogłoszenia o zamówieniach podmiotów zamawiających Unii Europejskiej i jej państw członkowskich objęte sekcjami A, B i C są publikowane w Suplemencie do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i w jego wersji elektronicznej TED (oferty przetargowe dostępne codziennie drogą elektroniczną), https://ted.europa.eu.

2. DODATKOWE PUBLIKACJE W KONKRETNYCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

Oprócz publikacji w medium elektronicznym lub papierowym, o którym mowa w pkt 1, państwa członkowskie zapewniają publikację ogłoszeń o zamówieniach w wymienionych mediach.

BELGIA

a) Le Bulletin des Adjudications

b) Inne publikacje w prasie specjalistycznej

BUŁGARIA

a) Държавен вестник (Monitor Państwowy) – http://dv.parliament.bg

b) Rejestr Zamówień Publicznych – http://www.aop.bg

IRLANDIA

Prasa codzienna: „Irish Independent", „Irish Times", „Irish Press", „Cork Examiner"

GRECJA

Publikacja w prasie codziennej, finansowej, regionalnej i specjalistycznej

FRANCJA

Bulletin officiel des annonces des marchés publics.

CHORWACJA

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Elektroniczny system zamówień publicznych Republiki Chorwacji)

CYPR

a) Monitor Urzędowy Republiki

b) Lokalna prasa codzienna

ŁOTWA

Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa)

LITWA

a) Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Centralny portal zamówień publicznych)

b) Dodatek informacyjny „Informaciniai pranešimai" do Dziennika Urzędowego („Valstybės žinios") Republiki Litewskiej

LUKSEMBURG

Prasa codzienna

WĘGRY

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych – Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych)

MALTA

Monitor Rządowy

AUSTRIA

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

POLSKA

Biuletyn Zamówień Publicznych

RUMUNIA

a) Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii)

b) Elektroniczny system zamówień publicznych – http://www.e-licitatie.ro

SŁOWENIA

Portal javnih naročil — http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

SŁOWACJA

Vestnik verejneho obstaravania (Biuletyn Zamówień Publicznych)

FINLANDIA

Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Zamówienia publiczne w Finlandii i na obszarze EOG, Dodatek do Monitora Urzędowego Finlandii)

ZAŁĄCZNIK 21-B

ZAMÓWIENIA MEKSYKU OBJĘTE NINIEJSZĄ UMOWĄ

SEKCJA A

PODMIOTY WŁADZY CENTRALNEJ

1. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej i z zastrzeżeniem uwag do niniejszej sekcji oraz uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających Meksyku wymienionych w niniejszej sekcji, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

a) 79 507 USD dla towarów i usług określonych w sekcjach D i E; oraz

b) 10 335 931 USD na usługi budowlane i projekty partnerstw publiczno-prywatnych określone w sekcjach F i G.

2. Progi określone w pkt 1 dotyczą 2018 r. i podlegają korekcie ze względu na inflację zgodnie z pkt 16 sekcji H (Uwagi ogólne).

WYKAZ PODMIOTÓW

1. Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca y Alimentación (Ministerstwo Rolnictwa, Zwierząt Gospodarskich, Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Hodowli), w tym:

   a) Agencia de Servicios a la Comercialización y Desarrollo de Mercados Agropecuarios (Agencja ds. wprowadzania produktów rolnych do obrotu);

   b) Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca (Krajowa Komisja ds. Akwakultury i Rybołówstwa);

   c) Instituto Nacional de Investigaciones Forestales, Agrícolas y Pecuarias (Krajowy Instytut Leśnictwa, Rolnictwa i Badań Hodowli Bydła);

   d) Instituto Nacional de Pesca (Krajowy Instytut Rybołówstwa);

   e) Servicio de Información y Estadistica Agroalimentaria y Pesquera (Służba Informacyjna oraz ds. Statystyk Rolno-Spożywczych i w zakresie Rybołówstwa);

   f) Servicio Nacional de Inspección y Certificación de Semillas (Krajowa Służba Inspekcji i Certyfikacji Nasion);

   g) Servicio Nacional de Sanidad, Inocuidad y Calidad Agroalimentaria (Krajowa Służba ds. Zdrowia, Nieszkodliwości i Jakości Rolno-Spożywczej); oraz

   h) Colegio Superior Agropecuario del Estado de Guerrero (Uniwersytet Rolny w stanie Guerrero).

2. Secretaría de Comunicaciones y Transportes (Ministerstwo Komunikacji i Transportu), w tym:

   a) Instituto Mexicano del Transporte (Meksykański Instytut Transportu); oraz

   b) Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano (Służby nawigacyjne dla meksykańskiej przestrzeni powietrznej).

3. Secretaría de Cultura (Ministerstwo Kultury), w tym:

   a) Instituto Nacional de Antropología e Historia (Krajowy Instytut Antropologii i Historii);

   b) Instituto Nacional de Bellas Artes y Literatura (Krajowy Instytut Sztuk Pięknych i Literatury);

   c) Instituto Nacional de Estudios Históricos de las revoluciones de México (Krajowy Instytut Badań Historycznych nad Meksykańskimi Rewolucjami);

   d) Instituto Nacional del Derecho de Autor (Krajowy Instytut Praw Autorskich); oraz

   e) Radio Educación

4. Secretaría de la Defensa Nacional (Ministerstwo Obrony Narodowej).

5. Secretaría de Desarrollo Agrario, Territorial y Urbano (Ministerstwo Rozwoju Rolnictwa, Rozwoju Terytorialnego i Miejskiego), w tym:

   a) Procuraduría Agraria (Prokuratura ds. rolniczych); oraz

   b) Registro Agrario Nacional (Krajowy Rejestr Rolniczy).

6. Secretaría de Desarrollo Social (Ministerstwo Rozwoju Społecznego), w tym:

   a) Coordinación Nacional de PROSPERA (Koordynacja krajowa PROSPERA);

   b) Instituto Nacional de Desarrollo Social (Krajowy Instytut Rozwoju Społecznego); oraz

   c) Instituto Nacional de la Economía Social (Krajowy Instytut Gospodarki Społecznej).

7. Secretaría de Economía (Ministerstwo Gospodarki), w tym:

   a) Comisión Federal de Mejora Regulatoria (Federalna Komisja ds. Poprawy Regulacji); oraz

   b) Instituto Nacional del Emprendedor (Krajowy Instytut Przedsiębiorczości).

8. Secretaría de Educación Pública (Ministerstwo Edukacji Publicznej), w tym:

   a) Administración Federal de Servicios Educativos en el Distrito Federal (Federalna Administracja Służb Edukacyjnych w okręgu federalnym);

   b) Comisión Nacional de Cultura Física y Deporte (Krajowa Komisja Kultury Fizycznej i Sportu);

c) Comisión de Apelación y Arbitraje del Deporte (Komisja Odwoławcza i Arbitrażowa ds. Sportu);

d) Instituto Politécnico Nacional (Krajowy Instytut Politechniczny);

e) Universidad Pedagógica Nacional (Krajowy Uniwersytet Pedagogiczny);

f) Universidad Abierta y a Distancia de México (Uniwersytet Edukacji Otwartej i Zdalnej w Meksyku);

g) Coordinación Nacional del Servicio Profesional Docente (Krajowa koordynacja profesjonalnych usług nauczania);

h) Coordinación General @prende.mx (Koordynacja ogólna @prende.mx); oraz

i) Tecnológico Nacional de México (Krajowy Instytut Technologii Meksyku).

9. Secretaría de Energía (Ministerstwo Energii), w tym:

a) Comisión Nacional de Seguridad Nuclear y Salvaguardias (Krajowa Komisja ds. Bezpieczeństwa Jądrowego i Środków Ochronnych); oraz

b) Comisión Nacional para el Uso eficiente de la Energía (Krajowa Komisja Ochrony Energii).

10. Secretaría de la Función Pública (Ministerstwo Administracji Publicznej).

11. Secretaría de Gobernación (Ministerstwo Rządu), w tym:

a) Archivo General de la Nación (Generalne Archiwum Państwowe);

b) Centro Nacional de Prevención de Desastres (Krajowe Centrum ds. Zapobiegania Klęskom Żywiołowym);

c) Centro de Producción de Programas Informativos y Especiales (Centrum Produkcji Programów Informacyjnych i Specjalnych);

d) Comisión Nacional para Prevenir y Erradicar la Violencia contra las Mujeres (Krajowa Komisja ds. Zapobiegania Przemocy wobec Kobiet i Eliminowania Przemocy wobec Kobiet);

e) Coordinación General de la Comisión Mexicana de Ayuda a Refugiados (Ogólna koordynacja w ramach meksykańskiej Komisji ds. Pomocy Uchodźcom);

f) Coordinación para la Atención Integral de la Migración en la Frontera Sur (Koordynacja ds. integralnego podejścia do migracji na granicy południowej);

g) Instituto Nacional de Migración (Krajowy Instytut Migracji);

h) Instituto Nacional para el Federalismo y el Desarrollo Municipal (Krajowy Instytut Federalizmu i Rozwoju Gmin);

i) Policía Federal (Policía Federalna);

j) Prevención y Readaptación Social (Zapobieganie i readaptacja społeczna);

k) Secretariado Ejecutivo del Sistema Nacional de Seguridad Pública (Sekretariat Wykonawczy Krajowego Systemu Bezpieczeństwa Publicznego);

l) Secretaría General del Consejo Nacional de Población (Sekretariat Generalny Krajowej Rady Ludności);

m) Secretaría Técnica de la Comisión Calificadora de Publicaciones y Revistas Ilustradas (Sekretariat Techniczny Komisji Egzaminacyjnej Ilustrowanych Czasopism i Publikacji); oraz

n) Secretaría Técnica del Consejo de Coordinación para la Implementación del Sistema de Justicia Penal (Sekretariat Techniczny Rady Koordynacyjnej ds. Wdrażania systemu sądownictwa karnego).

12. Secretaría de Hacienda y Crédito Público (Ministerstwo Finansów i Kredytu Publicznego), w tym:

a) Comisión Nacional Bancaria y de Valores (Krajowa Komisja Bankowa i Papierów Wartościowych);

b) Comisión Nacional de Seguros y Fianzas (Krajowa Komisja Ubezpieczeń i Gwarancji);

c) Comisión Nacional del Sistema de Ahorro para el Retiro (Krajowa Komisja Emerytalnego Systemu Oszczędnościowego);

d) Servicio de Administración y enajenación Bienes (Agencja ds. zarządzania aktywami i ich zbywania);

e) Servicio de Administración Tributaria (Służba Administracji Podatkowej); oraz

f) Instituto de Administración y Avalúos de Bienes Nacionales (Instytut Administracji i Oceny Własności Narodowej).

13. Secretaría de Marina (Ministerstwo Marynarki Wojennej).

14. Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales (Ministerstwo Środowiska i Zasobów Naturalnych), w tym:

a) Instituto Mexicano de Tecnología del Agua (Meksykański Instytut Technologii Wodnej);

b) Comisión Nacional de Áreas Naturales Protegidas (Krajowa Komisja ds. Naturalnych Obszarów Chronionych);

c) Procuraduría Federal de Protección al Medio Ambiente (Federalny Prokurator ds. Ochrony Środowiska);

d) Comisión Nacional para el Conocimiento y Uso de la Biodiversidad (Komisja ds. Wiedzy i Wykorzystania Różnorodności Biologicznej); oraz

e) Instituto Nacional de Ecología y Cambio Climático (Krajowy Instytut Ekologii i Zmiany Klimatu).

15. Secretaría de Relaciones Exteriores (Ministerstwo Spraw Zagranicznych), w tym:

a) Agencia Mexicana de Cooperación Internacional para el Desarrollo (Meksykańska Agencja Współpracy Międzynarodowej na rzecz Rozwoju);

b) Instituto de los Mexicanos en el Exterior (Instytut ds. Meksykanów za granicą); oraz

c) Instituto Matías Romero (Instytut Matías Romero).

16. Secretaría de Salud (Ministerstwo Zdrowia), w tym:

a) Administración del Patrimonio de la Beneficencia Pública (Zarząd Publicznego Funduszu Charytatywnego);

b) Centro Nacional de Programas Preventivos y Control de Enfermedades (Krajowe Centrum ds. Zapobiegania Chorobom i ich Kontroli);

c) Centro Nacional de Trasplantes (Krajowe Centrum Przeszczepów);

d) Centro Nacional de la Transfusión Sanguínea (Krajowe Centrum Transfuzji Krwi);

e) Centro Nacional para la Prevención y Control del VIH/SIDA (Krajowe Centrum ds. Zapobiegania HIV/AIDS i Kontroli);

f) Centro Nacional para la Salud de la Infancia y la Adolescencia (Krajowe Centrum ds. Zdrowia w okresie Dzieciństwa i Wieku Nastoletniego);

g) Comisión Federal para la Protección contra Riesgos Sanitarios (Federalna Komisja ds. Ochrony przed Zagrożeniami dla Zdrowia);

h) Comisión Nacional de Arbitraje Médico (Krajowa Komisja Arbitrażu Lekarskiego);

i) Instituto Nacional de Rehabilitación (Krajowy Instytut Rehabilitacji);

j) Laboratorios de Biológicos y Reactivos de México, S.A. de C.V. (Laboratoria produktów biologicznych i odczynników w Meksyku);

k) Servicios de Atención Psiquiátrica (Służby ds. psychiatrycznych);

l) Coordinación General de los Institutos Nacionales de Salud (Koordynacja ogólna krajowych instytutów zdrowia);

m) Centro Nacional de Equidad de Género y Salud Reproductiva (Krajowe Centrum ds. Równości Kobiet i Mężczyzn i Zdrowia Reprodukcyjnego);

n) Centro Nacional de Excelencia Tecnológica en Salud (Krajowe Centrum Doskonałości Technologii Medycznych);

o) Centro Nacional para la Prevención y el Control de las Adicciones (Krajowe Centrum ds. Zapobiegania Uzależnieniom i Kontroli Uzależnień);

p) Comisión Nacional de Bioética (Krajowa Komisja Bioetyki); oraz

q) Comisión Nacional de Protección Social en Salud (Krajowa Komisja ds. Ochrony Socjalnej w ramach Opieki Zdrowotnej).

17. Secretaría del Trabajo y Previsión Social (Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej), w tym:

a) Procuraduría Federal de la Defensa del Trabajo (Biuro Federalnego Prokuratora ds. obrony praw pracowniczych);

b) LAS Delegaciones Federales del Trabajo (Federalne delegacje ds. pracowniczych); oraz

c) Comité Nacional Mixto de Protección al Salario (Krajowy Wspólny Komitet ds. Ochrony Wynagrodzeń).

18. Secretaría de Turismo (Ministerstwo Turystyki), w tym:

a) Corporación de Servicios al Turista Ángeles Verdes (służby turystyczne Ángeles Verdes); oraz

b) Instituto de Competitividad Turística (Instytut ds. Konkurencyjności Turystycznej).

19. Procuraduría General de la República (Biuro Prokuratora Generalnego Republiki).

20. Centro de Ingeniería y Desarrollo Industrial (Centrum Inżynierii i Rozwoju Przemysłowego).

21. Comisión Nacional de Libros de Texto Gratuitos (Krajowa Komisja odpowiedzialna za bezpłatne podręczniki)

22. Comisión Nacional de las Zonas Áridas (Krajowa Komisja Stref Suchych).

23. Consejo Nacional de Fomento Educativo (Krajowa Rada Rozwoju Edukacji).

24. Comisión Reguladora de Energía (Komisja Regulacyjna ds. Energii).

UWAGI DO SEKCJI A

Tłumaczenie nazw podmiotów wymienionych w niniejszej sekcji służy wyłącznie do celów orientacyjnych i nie stanowi oficjalnego tłumaczenia.

SEKCJA B

PODMIOTY WŁADZY PONIŻEJ SZCZEBLA CENTRALNEGO

1. O ile uwagi do niniejszej sekcji i sekcji H (Uwagi ogólne) nie stanowią inaczej, dział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających ze stanów Chihuahua, Ciudad de México, Colima, Durango, Estado de México, Guanajuato, Jalisco, Morelos, Nuevo León, Puebla, Querétaro, San Luis Potosí, Veracruz i Zacatecas:

a) w odniesieniu do podmiotów władzy poniżej szczebla centralnego wymienionych w części 1 listy (Podmioty władzy) każdego państwa, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

(i) 178 100 USD	dla towarów i usług określonych w sekcjach D i E; oraz
(ii) 10 333 931 USD	dla usług budowlanych określonych w sekcji F; oraz

b) w odniesieniu do innych podmiotów administracji poniżej szczebla centralnego wymienionych w części 2 listy (Inne podmioty) każdego państwa, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

(i) 397 535 USD	dla towarów i usług określonych w sekcjach D i E; oraz
(ii) 12 721 740 USD	dla usług budowlanych określonych w sekcji F.

2. Progi określone w ust. 1 stosuje się w roku wejścia w życie niniejszej Umowy i podlegają one korekcie ze względu na inflację zgodnie z pkt 14 uwag do niniejszej sekcji.

Wykaz podmiotów zamawiających administracji poniżej szczebla centralnego

I. CHIHUAHUA

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Comisión Estatal para los Pueblos Indígenas;

2. Coordinación Ejecutiva de Gabinete;

3. Fiscalía General del Estado;

4. Secretaría de Comunicaciones y Obras Públicas;

5. Secretaría de Cultura;

6. Secretaría de Desarrollo Municipal;

7. Secretaría de Desarrollo Rural;

8. Secretaría de Desarrollo Social;

9. Secretaría de Desarrollo Urbano y Ecología;

10. Secretaría de Educación y Deporte;

11. Secretaría de Hacienda;

12. Secretaría de Innovación y Desarrollo Económico;

13. Secretaría de la Función Pública;

14. Secretaría de Salud;

15. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; oraz

16. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Administradora de Servicios Aeroportuarios de Chihuahua, S.A. de C.V.;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Chihuahua (COBACH);

3. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Chihuahua;

4. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Chihuahua;

5. Comisión Estatal de Vivienda, Suelo e Infraestructura de Chihuahua (COESVI);

6. Comisión Estatal para la Protección contra Riesgos Sanitarios;

7. Consejo Estatal de Población;

8. Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Chihuahua;

9. El Colegio de Chihuahua;

10. Escuela Normal Superior del Estado Profesor J. E. Medrano;

11. Fomento y Desarrollo Artesanal del Estado de Chihuahua;

12. Instituto Chihuahuense de Educación para los Adultos (ICHEA);

13. Instituto Chihuahuense de Infraestructura Física y Educativa;

14. Instituto Chihuahuense de la Juventud;

15. Instituto Chihuahuense de la Mujer;

16. Instituto Chihuahuense de Salud;

17. Instituto Chihuahuense del Deporte y Cultura Física;

18. Instituto de Apoyo al Desarrollo Tecnológico;

19. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Chihuahua;

20. Instituto de Innovación y Competitividad;

21. Instituto Tecnológico Superior de Nuevo Casas Grandes (ITSNCG);

22. Junta Central de Agua y Saneamiento;

23. Junta de Asistencia Social;

24. Pensiones Civiles del Estado de Chihuahua;

25. Promotora para el Desarrollo Económico de Chihuahua;

26. Régimen Estatal de Protección Social en Salud (Seguro Popular);

27. Servicios de Salud de Chihuahua;

28. Servicios Educativos del Estado de Chihuahua;

29. Subsistema de Preparatoria Abierta del Estado de Chihuahua;

30. Universidad Pedagógica Nacional;

31. Universidad Politécnica de Chihuahua (UPCH);

32. Universidad Tecnológica de Camargo;

33. Universidad Tecnológica de Chihuahua (UTCH);

34. Universidad Tecnológica de Chihuahua Sur;

35. Universidad Tecnológica de Ciudad Juárez;

36. Universidad Tecnológica de la Babícora;

37. Universidad Tecnológica de la Tarahumara;

38. Universidad Tecnológica de Paquimé;

39. Universidad Tecnológica de Parral; oraz

40. Universidad Tecnológica Paso del Norte.

II. CIUDAD DE MÉXICO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Consejería Jurídica y de Servicios Legales;

2. Secretaría de Administración y Finanzas;

3. Secretaría de Cultura;

4. Secretaría de Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano y Vivienda;

6. Secretaría de Educación, Ciencia, Tecnología e Innovación;

7. Secretaría de Gestión Integral de Riesgos y Protección Civil;

8. Secretaría de Gobierno;

9. Secretaría de Inclusión y Bienestar Social;

10. Secretaría de la Contraloría General;

11. Secretaría de las Mujeres;

12. Secretaría de Movilidad;

13. Secretaría de Obras y Servicios;

14. Secretaría de Pueblos y Barrios Originarios y Comunidades Indígenas Residentes;

15. Secretaría de Salud;

16. Secretaría de Trabajo y Fomento al Empleo;

17. Secretaría de Turismo; oraz

18. Secretaría del Medio Ambiente.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Agencia de Atención Animal;

2. Atención de Protección Sanitaria;

3. Agencia Digital de Innovación Pública;

4. Autoridad del Centro Histórico;

5. Caja de Previsión de la Policía Auxiliar de la Ciudad de México;

6. Caja de Previsión de la Policía Preventiva;

7. Caja de Previsión para Trabajadores a Lista de Raya de la Ciudad de México;

8. Consejo de Evaluación de Desarrollo Social de la Ciudad de México;

9. Consejo para Prevenir y Eliminar la Discriminación de la Ciudad de México;

10. Corporación Mexicana de Impresión, S.A. de C.V.;

11. Escuela de Administración Pública de la Ciudad de México;

12. Heroico Cuerpo de Bomberos de la Ciudad de México;

13. Instituto de Educación Media Superior;

14. Instituto de la Juventud de la Ciudad de México;

15. Instituto de Verificación Administrativa;

16. Instituto de Vivienda;

17. Instituto del Deporte de la Ciudad de México;

18. Instituto Local de la Infraestructura Física Educativa de la Ciudad de México;

19. Instituto para la Integración al Desarrollo de las Personas con Discapacidad de la Ciudad de México;

20. Instituto para la Prevención de las Adicciones de la Ciudad de México;

21. Instituto para la Seguridad de las Construcciones de la Ciudad de México;

22. Metrobús;

23. Órgano Regulador del Transporte;

24. Planta Productora de Mezclas Asfálticas de la Ciudad de México;

25. Procuraduría Ambiental y del Ordenamiento Territorial de la Ciudad de México;

26. Procuraduría Social de la Ciudad de México;

27. Red de Transporte de Pasajeros de la Ciudad de México;

28. Servicios de Salud Pública de la Ciudad de México;

29. Sistema de Transporte Colectivo;

30. Servicios de Transportes Eléctricos;

31. Servicios Metropolitanos, S.A. de C.V.;

32. Sistema de Aguas de la Ciudad de México; oraz

33. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia de la Ciudad de México.

III. COLIMA

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Procuraduría General de Justicia;

2. Secretaría de Administración y Gestión Pública;

3. Secretaría de Cultura;

4. Secretaría de Desarrollo Rural;

5. Secretaría de Desarrollo Social;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Fomento Económico;

8. Secretaría de Infraestructura y Desarrollo Urbano;

9. Secretaría de la Juventud;

10. Secretaría de Movilidad;

11. Secretaría de Planeación y Finanzas;

12. Secretaría de Salud y Bienestar Social;

13. Secretaría de Seguridad Pública;

14. Secretaría de Turismo;

15. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; oraz

16. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Colima;
2. Comisión Estatal del Agua de Colima;
3. Comisión Estatal para la Protección contra Riesgos Sanitarios;
4. Consejo de Participación Social del Estado de Colima;
5. Consejo Estatal contra las Adicciones (CECA);
6. Consejo Estatal de Ciencia y Tecnología de Colima;
7. Consejo Estatal para la Prevención y Atención a la Violencia Familiar;
8. Escuela de Talentos;
9. Instituto Colimense de la Charrería;
10. Instituto Colimense de la Infraestructura Física Educativa;
11. Instituto Colimense de las Mujeres;
12. Instituto Colimense de Radio y Televisión;
13. Instituto Colimense del Deporte;
14. Instituto Colimense para la Discapacidad;
15. Instituto Colimense para la Sociedad de la Información y el Conocimiento;
16. Instituto de Suelo Urbanización y Vivienda;
17. Instituto Estatal de Becas;
18. Instituto Estatal de Educación para Adultos;
19. Instituto para el Medio Ambiente y Desarrollo Sustentable del Estado de Colima;
20. Instituto para el Registro del Territorio del Estado de Colima;
21. Instituto para la Atención de los Adultos en Plenitud;
22. Instituto para la Competitividad del Estado de Colima;
23. Instituto Superior de Educación Normal del Estado de Colima;
24. Junta de Asistencia Privada del Estado de Colima;

25. Órgano de Gestión y Control del Patrimonio Inmobiliario del Estado de Colima;

26. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Colima;

27. Unidad Estatal de Protección Civil; oraz

28. Universidad Tecnológica de Manzanillo.

IV. DURANGO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Secretaría de Agricultura, Ganadería y Desarrollo Rural;

2. Secretaría de Bienestar Social;

3. Secretaría de Comunicaciones y Obras Públicas;

4. Secretaría de Contraloría;

5. Secretaría de Desarrollo Económico;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Finanzas y de Administración;

8. Secretaría de Recursos Naturales y Medio Ambiente;

9. Secretaría de Salud;

10. Secretaría de Seguridad Pública;

11. Secretaría de Turismo;

12. Secretaría del Trabajo y Previsión Social;

13. Secretaría General de Gobierno; oraz

14. Fiscalía General del Estado.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Bebeleche, Museo Interactivo de Durango;

2. Benemérita y Centenaria Escuela Normal del Estado de Durango;

3. Colegio de Bachilleres del Estado de Durango;

4. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado;

5. Colegio Tecnológico de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Durango;

6. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Durango;

7. Centro Cultural y de Convenciones del Estado de Durango;

8. Comisión del Agua del Estado de Durango;

9. Comisión Ejecutiva Estatal de Atención a Víctimas;

10. Comisión Estatal de Suelo y Vivienda;

11. Ferias, Espectáculos y Paseos Turísticos de Durango;

12. Dirección de Pensiones del Estado de Durango;

13. Instituto Duranguense de Educación para Adultos;

14. Instituto Tecnológico Superior de la Región de los Llanos;

15. Instituto Tecnológico Superior de Lerdo;

16. Instituto Tecnológico Superior de Santa María del Oro;

17. Instituto Tecnológico Superior de Santiago Papasquiaro;

18. Instituto Estatal de Atención a Migrantes y su Familia;

19. Instituto Duranguense de la Juventud;

20. Instituto Estatal de las Mujeres;

21. Instituto para la Infraestructura Física Educativa del Estado de Durango;

22. Secretariado Ejecutivo del Consejo Estatal de Seguridad Pública;

23. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia;

24. Sistema Estatal de Telesecundaria;

25. Servicios de Salud de Durango;

26. Secretaría Ejecutiva del Sistema Local Anticorrupción;

27. Universidad Pedagógica de Durango;

28. Universidad Politécnica de Durango;

29. Universidad Politécnica de Gómez Palacio;

30. Universidad Politécnica de Cuencamé;

31. Universidad Tecnológica de Durango;

32. Universidad Tecnológica de la Laguna;

33. Universidad Tecnológica del Mezquital;

34. Universidad Tecnológica de Poanas;

35. Universidad Tecnológica de Rodeo; oraz

36. Universidad Tecnológica de Tamazula.

V. ESTADO DE MÉXICO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Secretaría de Comunicaciones;

2. Secretaría de Cultura;

3. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

4. Secretaría de Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano y Metropolitano;

6. Secretaría de Educación;

7. Secretaría de Finanzas;

8. Secretaría de Justicia y de Derechos Humanos del Estado de México;

9. Secretaría de la Contraloría;

10. Secretaría de Movilidad;

11. Secretaría de Obra Pública;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Turismo;

14. Secretaría del Medio Ambiente;

15. Secretaría del Trabajo; oraz

16. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Administradora Mexiquense del Aeropuerto Internacional de Toluca, S.A. de C.V.;
2. Colegio de Bachilleres del Estado de México;
3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de México;
4. Comisión del Agua del Estado de México;
5. Centro de Control de Confianza del Estado de México;
6. Comisión Estatal de Parques Naturales y de la Fauna;
7. Comisión para la Protección contra Riesgos Sanitarios del Estado de México;
8. Comisión para el Desarrollo Turístico del Valle de Teotihuacán;
9. Hospital Regional de Alta Especialidad de Zumpango;
10. Comité de la Planeación para el Desarrollo del Estado de México;
11. Consejo Mexiquense de Ciencia y Tecnología;
12. Instituto de Formación Continua, Profesionalización e Investigación del Magisterio del Estado;
13. Instituto de Capacitación y Adiestramiento para el Trabajo Industrial;
14. Instituto de Fomento Minero y Estudios Geológicos del Estado de México;
15. Instituto de Información e Investigación Geográfica, Estadística y Catastral del Estado de México;
16. Instituto de Investigación y Capacitación Agropecuaria, Acuícola y Forestal del Estado de México;
17. Instituto de Investigación y Fomento de las Artesanías del Estado de México;
18. Instituto de la Función Registral del Estado de México;
19. Instituto Hacendario del Estado de México;
20. Instituto Mexiquense del Emprendedor;
21. Junta de Caminos del Estado de México;
22. Procuraduría de Protección al Ambiente del Estado de México;
23. Procuraduría del Colono del Estado de México;
24. Protectora de Bosques del Estado de México;
25. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

26. Sistema de Autopistas, Aeropuertos, Servicios Conexos y Auxiliares del Estado de México;

27. Sistema de Radio y Televisión Mexiquense;

28. Sistema de Transporte Masivo y Teleférico del Estado de México;

29. Servicios Educativos Integrados al Estado de México;

30. Tecnológico de Estudios Superiores de Coacalco;

31. Tecnológico de Estudios Superiores de Ecatepec;

32. Universidad Tecnológica „Fidel Velázquez”;

33. Universidad Tecnológica de Nezahualcóyotl; oraz

34. Universidad Tecnológica de Tecámac.

VI. GUANAJUATO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Secretaría de Desarrollo Agroalimentario y Rural;

2. Secretaría de Desarrollo Económico Sustentable;

3. Secretaría de Desarrollo Social y Humano;

4. Secretaría de Finanzas, Inversión y Administración;

5. Secretaría de Infraestructura, Conectividad y Movilidad;

6. Secretaría de Medio Ambiente y Ordenamiento Territorial;

7. Secretaría de Educación de Guanajuato;

8. Secretaría de Innovación, Ciencia y Educación Superior; oraz

9. Secretaría de la Trasparencia y Rendición de Cuentas.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Instituto de Alfabetización y Educación Básica para Adultos;

2. Instituto de Financiamiento e Información para la Educación (EDUCAFIN);

3. Instituto Tecnológico Superior de Irapuato;

4. Museo Iconográfico del Quijote;

5. Universidad Politécnica Bicentenario;

6. Universidad Politécnica de Guanajuato;

7. Universidad Politécnica de Pénjamo;

8. Universidad Politécnica Juventino Rosas;

9. Colegio Nacional de Educación Profesional Técnica de Guanajuato (CONALEP);

10. Instituto de Infraestructura Física Educativa de Guanajuato;

11. Instituto Estatal de Capacitación;

12. Preparatoria Regional del Rincón;

13. Sistema Avanzado de Bachillerato y Educación Superior;

14. Universidad Tecnológica de León;

15. Universidad Tecnológica de Salamanca;

16. Universidad Tecnología de San Miguel de Allende;

17. Universidad Tecnológica del Norte de Guanajuato; oraz

18. Universidad Tecnológica del Suroeste de Guanajuato.

VII. JALISCO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Jefatura de Gabinete;

2. Coordinaciones Generales Estratégicas;

3. Unidad de Enlace Federal y Asuntos Internacionales;

4. Contraloría del Estado;

5. Consejería Jurídica del Poder Ejecutivo del Estado;

6. Fiscalía Estatal;

7. Procuraduría Social del Estado;

8. Secretaría de Administración;

9. Secretaría de Cultura;

10. Secretaría de Igualdad Sustantiva;

11. Secretaría de Desarrollo Económico;

12. Secretaría de Agricultura y Desarrollo Rural;

13. Secretaría de Educación;

14. Secretaría General de Gobierno;

15. Secretaria de Gestión Integral del Agua;

16. Secretaría de Infraestructura y Obra Pública;

17. Secretaría de Innovación, Ciencia y Tecnología;

18. Secretaría de Medio Ambiente y Desarrollo Territorial;

19. Secretaría de Transporte;

20. Secretaría de la Hacienda Pública;

21. Secretaría de Planeación y Participación Ciudadana;

22. Secretaría de Salud;

23. Secretaria de Seguridad;

24. Secretaria del Sistema de Asistencia Social;

25. Secretaría de Trabajo y Previsión Social; oraz

26. Secretaría de Turismo.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Agencia de Energía del Estado de Jalisco – AEEJ;

2. Agencia Estatal de Entretenimiento de Jalisco;

3. Agencia Integral de Regulación de Emisiones (AIRE);

4. Agencia para el Desarrollo de Industrias Creativas y Digitales del Estado de Jalisco;

5. Bosque La Primavera;

6. Centro de Coordinación, Comando, Control, Comunicaciones y Computo de Estado de Jalisco – Escudo Urbano C5;

7. Centro de Justicia para las Mujeres del Estado de Jalisco;

8. Colegio de Bachilleres del Estado de Jalisco – COBAEJ;

9. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Jalisco – CONALEP;

10. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Jalisco – CECYTEJ;

11. Comisión de Arbitraje Médico del Estado de Jalisco – CAMEJAL;

12. Comisión Estatal del Agua de Jalisco – CEA;

13. Comisión Estatal Indígena – CEI;

14. Consejo Estatal de Ciencia y Tecnología – COECYTJAL;

15. Consejo Estatal de Promoción Económica – CEPE;

16. Consejo Estatal de Trasplantes de Órganos y Tejidos CETOT;

17. Consejo Estatal para el Fomento Deportivo – CODE;

18. Escuela de conservación y Restauración de Occidente – ECRO;

19. Fiscalía Especializada en el Combate a la Corrupción;

20. Hogar Cabañas;

21. Hospital Civil de Guadalajara (HCG);

22. Industria Jalisciense de Rehabilitación Social (INJALRESO);

23. Instituto Cultural Cabañas – ICC;

24. Instituto de Formación para el Trabajo del Estado de Jalisco – IDEFT;

25. Instituto de Información Estadística y Geográfica del Estado de Jalisco – IIEG;

26. Instituto de la Infraestructura Física Educativa del Estado de Jalisco (INFEJAL);

27. Instituto de Pensiones del Estado;

28. Instituto Estatal para la Educación de Jóvenes y Adultos – INEEJAD;

29. Instituto Jalisciense de Cancerología – IJC;

30. Instituto Jalisciense de Ciencias Forenses IJCF;

31. Instituto Jalisciense de la Vivienda – IJALVI;

32. Museos Exposiciones y Galerías de Jalisco;

33. Organismo Operador del Parque de la Solidaridad;

34. Parque Metropolitano de Guadalajara;

35. Procuraduría de Desarrollo Urbano;

36. Régimen Estatal de Protección Social en Salud de Jalisco – REPSS;

37. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

38. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

39. Servicios de Salud Jalisco – SSJ;

40. Servicios y Transportes – SyT;

41. Sistema de Servicios de Agua Potable, Drenaje y Alcantarillado de Puerto Vallarta, Jalisco – SEAPAL;

42. Sistema de Tren Eléctrico Urbano – SITEUR;

43. Sistema Intermunicipal de los Servicios de Agua Potable y Alcantarillado – SIAPA;

44. Sistema Jalisciense de Radio y Televisión – SJRTV;

45. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia – DIF;

46. Unidad Estatal de Protección Civil y Bomberos Jalisco;

47. Comisión Estatal de Bioética e Investigación de Jalisco;

48. Comisión Estatal de Seguridad para el Manejo y uso de Plaguicidas, Fertilizantes y Sustancias Tóxicas;

49. Comisión Interinstitucional de Enfermeras del Estado de Jalisco – CIEEJ;

50. Comisión Interinstitucional de Profesionalización del Sistema de Seguridad Pública;

51. Comisión Interinstitucional de Salud Bucodental;

52. Comisión Interinstitucional para la Formación de Recursos Humanos para la Salud;

53. Comité de Mejora Regulatoria del Estado de Jalisco (COMERJAL);

54. Comité Estatal de Prevención de Seguridad Civil;

55. Comité Estatal de Reservas Territoriales para el Desarrollo Urbano Industrial y Regularización de la Tenencia de la Tierra;

56. Comité Estatal para la Desregulación y Promoción Económica – CEDESPE;

57. Comité Interinstitucional del Servicio Civil de Carrera del Sistema de Seguridad Pública – CISCCSSP;

58. Consejo Agrario Estatal – CAE;

59. Consejo Consultivo Estatal de Vialidad Tránsito y Transporte;

60. Consejo Consultivo Turístico del Estado de Jalisco;

61. Consejo de la Zona Metropolitana de Guadalajara; oraz

62. Consejo Estatal para la Prevención y Atención a la Violencia Intrafamiliar – CEPAVI.

VIII. MORELOS

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Comisión Estatal de Seguridad Pública;

2. Consejería Jurídica;

3. Fiscalía General del Estado de Morelos;

4. Secretaría de Administración;

5. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

6. Secretaría de Desarrollo Económico y del Trabajo;

7. Secretaría de Desarrollo Social;

8. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

9. Secretaría de Educación;

10. Secretaría de Gobierno;

11. Secretaría de Hacienda;

12. Secretaría de la Contraloría;

13. Secretaría de Movilidad y Transporte;

14. Secretaría de Obras Públicas;

15. Secretaría de Salud; oraz

16. Secretaría de Turismo y Cultura.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Aeropuerto de Cuernavaca S.A. de C.V.;
2. Centro de Rehabilitación Integral „Xoxotla”;
3. Centro Morelense de las Artes del Estado de Morelos (CMA);
4. Colegio de Bachilleres del Estado de Morelos (COBAEM);
5. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Morelos (CONALEP-MORELOS);
6. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Morelos (CECYTE);
7. Comisión Ejecutiva de Atención y Reparación a Víctimas del Estado de Morelos;
8. Comisión Estatal de Arbitraje Médico del Estado de Morelos (COESAMOR);
9. Comisión Estatal de Mejora Regulatoria (CEMER);
10. Comisión Estatal de Reservas Territoriales (CERT);
11. Comisión Estatal del Agua (CEAGUA);
12. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Morelos (CCYTEM);
13. Coordinación Estatal de Protección Civil Morelos;
14. Hospital del Niño Morelense;
15. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Morelos (ICATMOR);
16. Instituto de Crédito para los Trabajadores al Servicio del Gobierno del Estado de Morelos (ICTSGEM);
17. Instituto de la Defensoría Pública del Estado de Morelos;
18. Instituto de la Educación Básica del Estado de Morelos (IEBEM);
19. Instituto de la Mujer para el Estado de Morelos (IMM);
20. Instituto de Servicios Registrales y Catastrales del Estado de Morelos (ISRyC);
21. Instituto del Deporte y Cultura Física del Estado de Morelos (INDEM);
22. Instituto Estatal de Educación para Adultos (INEEA);
23. Instituto Estatal de Infraestructura Educativa (INEIEM);
24. Instituto Morelense de Radio y Televisión (IMRyT);

25. Instituto Morelense para el Financiamiento del Sector Productivo (IMOFI);

26. Instituto Proveteranos de la Revolución del Sur;

27. Operador de Carreteras de Cuota;

28. Servicios de Salud de Morelos;

29. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Morelos (DIF MORELOS);

30. Universidad Politécnica del Estado de Morelos (UPEMOR);

31. Universidad Tecnológica del Sur del Estado de Morelos (UTSEM); oraz

32. Universidad Tecnológica Emiliano Zapata (UTEZ).

IX. NUEVO LEÓN

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Contraloría y Transparencia Gubernamental;

2. Coordinación Ejecutiva de la Administración Pública del Estado;

3. Representación del Gobierno del Estado en la Ciudad de México;

4. Secretaría de Administración;

5. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

6. Secretaría de Desarrollo Social;

7. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

8. Secretaría de Economía y Trabajo;

9. Secretaría de Educación;

10. Secretaría de Finanzas y Tesorería General del Estado;

11. Secretaría de Infraestructura;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Pública; oraz

14. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Agencia para la Racionalización y Modernización del Sistema de Transporte Público de Nuevo León;
2. Colegio de Educación Profesional Técnica de Nuevo León (CONALEP);
3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Nuevo León;
4. Consejo Estatal de Rehabilitación Urbana, A.C. (CERU);
5. Consejo Estatal de Transporte y Vialidad;
6. Consejo Estatal para la Promoción de Valores y Cultura de la Legalidad;
7. Consejo para la Cultura y las Artes de Nuevo León;
8. Corporación de Desarrollo Turístico de Nuevo León;
9. Corporación para el Desarrollo Agropecuario de Nuevo León (CODEAGRO);
10. Corporación para el Desarrollo de la Zona Fronteriza de Nuevo León;
11. Fiscalía General de Justicia;
12. Instituto Constructor de Infraestructura Física Educativa y Deportiva de Nuevo León;
13. Instituto de Capacitación y Educación para el Trabajo del Estado de Nuevo León;
14. Instituto de Control Vehicular;
15. Instituto de Innovación y Transferencia de Tecnología de Nuevo León;
16. Instituto de Investigación, Innovación y Estudios de Posgrado para la Educación en el Estado de Nuevo León;
17. Instituto de la Vivienda de Nuevo León;
18. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de los Trabajadores del Estado de Nuevo León;
19. Instituto Estatal de Cultura Física y Deporte;
20. Instituto Estatal de la Juventud;
21. Instituto Estatal de las Mujeres;
22. Instituto Estatal de Seguridad Pública;
23. Instituto Registral y Catastral del Estado de Nuevo León;
24. Operadora de Servicios Turísticos de Nuevo León;
25. Parque Fundidora;

26. Parques y Vida Silvestre de Nuevo León;

27. Promotora de Desarrollo Rural de Nuevo León;

28. Red Estatal de Autopistas de Nuevo León;

29. Régimen de Protección Social en Salud;

30. Servicios de Agua y Drenaje de Monterrey;

31. Servicios de Salud de Nuevo León;

32. Sistema de Caminos de Nuevo León;

33. Sistema de Transporte Colectivo;

34. Sistema Integral para el Manejo Ecológico y Procesamiento de Desechos;

35. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Nuevo León;

36. Unidad de Integración Educativa;

37. Universidad de Ciencias de la Seguridad;

38. Universidad Politécnica de Apodaca;

39. Universidad Politécnica de García;

40. Universidad Tecnológica de Cadereyta;

41. Universidad Tecnológica General Mariano Escobedo;

42. Universidad Tecnológica Linares; oraz

43. Universidad Tecnológica Santa Catarina.

X. PUEBLA

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Secretaría de Desarrollo Social;

2. Procuraduría General de Justicia;

3. Secretaría de Bienestar;

4. Secretaría de Competitividad, Trabajo y Desarrollo Económico;

5. Secretaría de Cultura y Turismo;

6. Secretaría de Desarrollo Rural y Competitividad Agrícola;

7. Secretaría de Desarrollo Rural, Sustentabilidad y Ordenamiento Territorial;

8. Secretaría de Educación Pública;

9. Secretaría de Finanzas y Administración;

10. Secretaría de Infraestructura, Movilidad y Transportes;

11. Secretaría de la Contraloría;

12. Secretaría de Medio Ambiente y Ordenamiento Territorial;

13. Secretaría de Salud;

14. Secretaría de Seguridad Pública;

15. Secretaría de Servicios Legales y Defensoría Pública;

16. Secretaría del Trabajo y Competitividad; oraz

17. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Banco Estatal de Tierra;

2. Carreteras de Cuota – Puebla;

3. Casa del Artesano del Estado de Puebla;

4. Centro de Conciliación Laboral del Estado de Puebla Comisión de Vivienda del Estado De Puebla;

5. Ciudad Modelo;

6. Colegio de Bachilleres del Estado de Puebla;

7. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Puebla;

8. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Puebla;

9. Comisión Estatal de Agua y Saneamiento del Estado de Puebla;

10. Comisión Estatal de Mejora Regulatoria;

11. Comité Administrador Poblano para la Construcción de Espacios Educativos;

12. Comité de Planeación para El Desarrollo del Estado de Puebla;

13. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Puebla;

14. Consejo Estatal de Coordinación del Sistema Nacional de Seguridad Pública;

15. Convenciones y Parques;

16. Coordinación Estatal de Asuntos Internacionales y de Apoyo a Migrantes Poblanos;

17. Coordinación Estatal de Transparencia y Gobierno Abierto;

18. Coordinación General de Comunicación y Agenda Digital;

19. Corporación Auxiliar de Policía de Protección Ciudadana;

20. Ejecutivo del Estado;

21. Hospital para El Niño Poblano;

22. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Puebla;

23. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Puebla;

24. Instituto de Educación Digital del Estado de Puebla;

25. Instituto de Profesionalización del Magisterio Poblano;

26. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de Los Trabajadores al Servicio de los Poderes del Estado de Puebla I.S.S.S.T.E.P.;

27. Instituto Estatal de Educación para Adultos;

28. Instituto Metropolitano de Planeación del Estado de Puebla;

29. Instituto Poblano de las Mujeres;

30. Instituto Registral y Catastral del Estado de Puebla;

31. Instituto Tecnológico Superior de Acatlán de Osorio;

32. Instituto Tecnológico Superior de Atlixco;

33. Instituto Tecnológico Superior de Ciudad Serdán;

34. Instituto Tecnológico Superior de Huauchinango;

35. Instituto Tecnológico Superior de la Sierra Negra de Ajalpan;

36. Instituto Tecnológico Superior de la Sierra Norte de Puebla;

37. Instituto Tecnológico Superior de Libres;

38. Instituto Tecnológico Superior de San Martín Texmelucan;

39. Instituto Tecnológico Superior de Tepeaca;

40. Instituto Tecnológico Superior de Tepexi de Rodríguez;

41. Instituto Tecnológico Superior de Teziutlán;

42. nstituto Tecnológico Superior de Tlatlauquitepec;

43. Instituto Tecnológico Superior de Venustiano Carranza;

44. Instituto Tecnológico Superior de Zacapoaxtla;

45. Museos Puebla;

46. Operadora Estatal de Aeropuertos Internacional de Puebla S.A. de C.V.;

47. Puebla Comunicaciones;

48. Red Urbana de Transporte Articulado;

49. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

50. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

51. Servicios de Salud del Estado de Puebla;

52. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Puebla;

53. Universidad Intercultural del Estado de Puebla;

54. Universidad Interserrana del Estado de Puebla-Ahuacatlán;

55. Universidad Interserrana del Estado de Puebla-Chilchotla;

56. Universidad Politécnica de Amozoc;

57. Universidad Politécnica de Puebla;

58. Universidad Politécnica Metropolitana de Puebla;

59. Universidad Tecnológica Bilingüe Internacional y Sustentable de Puebla;

60. Universidad Tecnológica de Huejotzingo;

61. Universidad Tecnológica de Izúcar de Matamoros;

62. Universidad Tecnológica de Oriental;

63. Universidad Tecnológica de Puebla;

64. Universidad Tecnológica de Tecamachalco;

65. Universidad Tecnológica de Tehuacán; oraz

66. Universidad Tecnológica de Xicotepec de Juárez.

XI. QUERÉTARO

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Oficialía Mayor;

2. Procuraduría General de Justicia;

3. Secretaría de Desarrollo Agropecuario;

4. Secretaría de Desarrollo Social;

5. Secretaría de Desarrollo Sustentable;

6. Secretaría de Desarrollo Urbano y Obras Públicas;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Gobierno;

9. Secretaría de Juventud;

10. Secretaría de la Contraloría;

11. Secretaría de Planeación y Finanzas;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Ciudadana;

14. Secretaría de Trabajo; oraz

15. Secretaría de Turismo.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Aeropuerto Intercontinental de Querétaro;

2. Casa Queretana de las Artesanías;

3. Centro de Evaluación y Control de Confianza del Estado de Querétaro;

4. Centro Estatal de Trasplantes de Querétaro;

5. Colegio de Bachilleres del Estado de Querétaro;

6. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de Querétaro;

7. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Querétaro;

8. Comisión Estatal de Aguas;

9. Comisión Estatal de Infraestructura de Querétaro;

10. Comisión Estatal del Sistema Penitenciario de Querétaro;

11. Comisión para el Fomento Económico de las Empresas del Sector Industrial Aeroespacial, Comercial y de Servicios del Estado de Querétaro;

12. Consejo de Ciencia y Tecnología del Estado de Querétaro;

13. Instituto de Artes y Oficios de Querétaro;

14. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Querétaro;

15. Instituto de Formación Policial del Estado de Querétaro;

16. Instituto de Infraestructura Física Educativa del Estado de Querétaro;

17. Instituto de la Vivienda del Estado de Querétaro;

18. Instituto del Deporte y la Recreación del Estado de Querétaro;

19. Instituto Queretano de las Mujeres;

20. Instituto Queretano del Transporte;

21. Patronato de las Fiestas de Querétaro;

22. Procuraduría Estatal de Protección al Medio Ambiente y Desarrollo Urbano;

23. Régimen Estatal de Protección Social en Salud en el Estado de Querétaro;

24. Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción;

25. Servicios de Salud del Estado de Querétaro;

26. Sistema Estatal de Comunicación Cultural y Educativa;

27. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Querétaro;

28. Unidad de Servicios para la Educación Básica en el Estado de Querétaro;

29. Universidad Aeronáutica en Querétaro;

30. Universidad Politécnica de Querétaro;

31. Universidad Politécnica de Santa Rosa Jáuregui;

32. Universidad Tecnológica de Corregidora;

33. Universidad Tecnológica de Querétaro; oraz

34. Universidad Tecnológica de San Juan del Río.

XII. SAN LUIS POTOSÍ

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Contraloría General del Estado;

2. Oficialía Mayor;

3. Procuraduría General de Justicia;

4. Secretaría de Comunicaciones y Transportes;

5. Secretaría de Cultura;

6. Secretaría de Desarrollo Agropecuario y Recursos Hidráulicos;

7. Secretaría de Desarrollo Económico;

8. Secretaría de Desarrollo Social y Regional;

9. Secretaría de Desarrollo Urbano, Vivienda y Obras Públicas;

10. Secretaría de Ecología y Gestión Ambiental;

11. Secretaría de Educación;

12. Secretaría de Finanzas;

13. Secretaría de Turismo;

14. Secretaría del Trabajo y Previsión Social; oraz

15. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Agencia Pro San Luis;

2. Archivo Histórico del Estado;

3. Casa Cuna Margarita Maza de Juárez;

4. Centro Cultural Real de Catorce;

5. Centro de Asistencia Social Rafael Nieto;

6. Centro de Asistencia Social Rosario Castellanos;

7. Centro de Convenciones de San Luis Potosí;

8. Centro de las Artes San Luis Potosí Centenario;

9. Centro de Producción Santa Rita S.A. de C.V.;

10. Centro Estatal de Cultura y Recreación Tangamanga „Profesor Carlos Jonguitud Barrios";

11. Centro Estatal de Cultura y Recreación Tangamanga Ii;

12. Cineteca Alameda del Estado de San Luis Potosí;

13. Colegio de Bachilleres del Estado de San Luis Potosí;

14. Colegio de Educación Profesional Técnica del Estado de San Luis Potosí;

15. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de San Luis Potosí;

16. Comisión Ejecutiva Estatal de Atención a Víctimas del Estado de San Luis Potosí;

17. Comisión Estatal del Agua del Estado de San Luis Potosí;

18. Consejo Consultivo del Centro Histórico;

19. Consejo Estatal de Población;

20. Consejo Potosino de Ciencia y Tecnología;

21. Coordinación Estatal para el Fortalecimiento Institucional de los Municipios;

22. El Colegio de San Luis Potosí, A.C;

23. Hospital Central Dr. Ignacio Morones Prieto;

24. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de San Luis Potosí;

25. Instituto de Desarrollo Humano y Social de los Pueblos y Comunidades Indígenas del Estado;

26. Instituto de las Mujeres del Estado de San Luis Potosí;

27. Instituto de Televisión Pública de San Luis Potosí Xhsls Canal 9;

28. Instituto de Vivienda del Estado de San Luis Potosí;

29. Instituto Estatal de Ciegos;

30. Instituto Estatal de Educación para Adultos;

31. Instituto Estatal de Infraestructura Física Educativa;

32. Instituto Geriátrico Dr. Nicolás Aguilar;

33. Instituto Potosino de Bellas Artes;

34. Instituto Potosino de Cultura Física y Deporte;

35. Instituto Potosino de Investigación Científica y Tecnológica, A.C.;

36. Instituto Potosino de la Juventud;

37. Instituto Registral y Catastral del Estado de San Luis Potosí;

38. Instituto Tecnológico Superior de Ébano;

39. Instituto Tecnológico Superior de Rio Verde San Luis Potosí;

40. Instituto Tecnológico Superior de San Luis Potosí;

41. Instituto Tecnológico Superior de Tamazunchale;

42. Instituto Temazcalli Prevención y Rehabilitación;

43. Junta Estatal de Caminos;

44. Museo de Arte Contemporáneo de San Luis Potosí;

45. Museo del Ferrocarril;

46. Museo del Virreinato;

47. Museo Federico Silva „Escultura Contemporánea”;

48. Museo Francisco Cossío del Estado de San Luis Potosí;

49. Museo Laberinto de las Ciencias y las Artes;

50. Museo Nacional de la Máscara;

51. Patronato para la Organización, Difusión y Administración de la Feria Nacional Potosina;

52. Promotora del Estado de San Luis Potosí;

53. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

54. Servicios de Salud de San Luis Potosí;

55. Sistema Estatal para el Desarrollo Integral de la Familia;

56. Universidad Intercultural de San Luis Potosí;

57. Universidad Politécnica de San Luis Potosí;

58. Universidad Tecnológica de San Luis Potosí; oraz

59. Universidad Tecnológica Metropolitana de San Luis Potosí.

XIII. VERACRUZ

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Contraloría General;

2. Coordinación General de Comunicación Social;

3. Procuraduría General de Justicia;

4. Secretaría de Desarrollo Agropecuario, Rural y Pesca;

5. Secretaría de Desarrollo Económico y Portuario;

6. Secretaría de Desarrollo Social;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Finanzas y Planeación;

9. Secretaría de Gobierno;

10. Secretaría de Infraestructura y Obras Públicas;

11. Secretaría de Medio Ambiente;

12. Secretaría de Protección Civil;

13. Secretaría de Salud;

14. Secretaría de Seguridad Pública;

15. Secretaría de Trabajo, Previsión Social y Productividad; oraz

16. Secretaría de Turismo y Cultura.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Academia Veracruzana de las Lenguas Indígenas;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Veracruz;

3. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Veracruz;

4. Colegio de Veracruz;

5. Colegio Nacional de Educación Profesional Técnica del Estado de Veracruz;

6. Comisión de Arbitraje Médico del Estado de Veracruz;

7. Comisión del Agua del Estado de Veracruz;

8. Comisión Ejecutiva de Atención Integral a Víctimas del Delito;

9. Consejo Veracruzano de Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico;

10. Instituto de Capacitación para el Trabajo del Estado de Veracruz;

11. Instituto de Espacios Educativos del Estado de Veracruz;

12. Instituto de Pensiones del Estado de Veracruz;

13. Instituto de Policía Auxiliar y Protección Patrimonial;

14. Instituto Tecnológico de Superior Acayucan;

15. Instituto Tecnológico Superior de Álamo Temapache;

16. Instituto Tecnológico Superior de Alvarado;

17. Instituto Tecnológico Superior de Chicontepec;

18. Instituto Tecnológico Superior de Coatzacoalcos;

19. Instituto Tecnológico Superior de Cosamaloapan;

20. Instituto Tecnológico Superior de Huatusco;

21. Instituto Tecnológico Superior de Jesús Carranza;

22. Instituto Tecnológico Superior de Juan Rodríguez Clara;

23. Instituto Tecnológico Superior de las Choapas;

24. Instituto Tecnológico Superior de Martínez de la Torre;

25. Instituto Tecnológico Superior de Misantla;

26. Instituto Tecnológico Superior de Naranjos;

27. Instituto Tecnológico Superior de Pánuco;

28. Instituto Tecnológico Superior de Perote;

29. Instituto Tecnológico Superior de Poza Rica;

30. Instituto Tecnológico Superior de San Andrés Tuxtla;

31. Instituto Tecnológico Superior de Tantoyuca;

32. Instituto Tecnológico Superior de Tierra Blanca;

33. Instituto Tecnológico Superior de Xalapa;

34. Instituto Tecnológico Superior de Zongolica;

35. Instituto Veracruzano de Desarrollo Municipal;

36. Instituto Veracruzano de Educación para los Adultos;

37. Instituto Veracruzano de la Cultura

38. Instituto Veracruzano de la Vivienda;

39. Instituto Veracruzano de las Mujeres;

40. Instituto Veracruzano del Deporte;

41. Procuraduría Estatal de Protección al Medio Ambiente;

42. Radiotelevisión de Veracruz;

43. Régimen Veracruzano de Protección Social en Salud;

44. Servicios de Salud de Veracruz;

45. Sistema para el Desarrollo Integral de la Familia del Estado de Veracruz;

46. Universidad Politécnica de Huatusco;

47. Universidad Tecnológica de Gutiérrez Zamora;

48. Universidad Tecnológica del Centro de Veracruz; oraz

49. Universidad Tecnológica del Sureste de Veracruz.

XIV. ZACATECAS

Część 1 listy: Podmioty władzy

1. Coordinación Estatal de Planeación;

2. Coordinación General Jurídica;

3. Secretaría de Administración;

4. Secretaría de Desarrollo Social;

5. Secretaría de Desarrollo Urbano, Vivienda y Ordenamiento Territorial;

6. Secretaría de Economía;

7. Secretaría de Educación;

8. Secretaría de Finanzas;

9. Secretaría de la Función Pública;

10. Secretaría de las Mujeres;

11. Secretaría de Obras Públicas;

12. Secretaría de Salud;

13. Secretaría de Seguridad Pública;

14. Secretaría de Turismo;

15. Secretaría del Agua y Medio Ambiente;

16. Secretaría del Campo;

17. Secretaría del Zacatecano Migrante; oraz

18. Secretaría General de Gobierno.

Część 2 listy: Inne podmioty

1. Centro Estatal de Trasplantes de Órganos y Tejidos;

2. Colegio de Bachilleres del Estado de Zacatecas;

3. Colegio de Educación Profesional y Técnica de Zacatecas;

4. Colegio de Estudios Científicos y Tecnológicos del Estado de Zacatecas;

5. Consejo Estatal de Desarrollo Económico;

6. Consejo Zacatecano de Ciencia, Tecnología e Innovación;

7. Escuela de Conservación y Restauración de Zacatecas „Refugio Reyes”;

8. Instituto de Capacitación para el Trabajo;

9. Instituto de Cultura Física y el Deporte del Estado de Zacatecas;

10. Instituto de la Juventud del Estado de Zacatecas;

11. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales para el Estado de Zacatecas;

12. Instituto de Selección y Capacitación del Estado;

13. Instituto para la Atención e Inclusión de las Personas con Discapacidad en el Estado de Zacatecas;

14. Instituto Tecnológico Superior de Fresnillo;

15. Instituto Tecnológico Superior de Jerez;

16. Instituto Tecnológico Superior de Loreto;

17. Instituto Tecnológico Superior de Nochistlán;

18. Instituto Tecnológico Superior de Río Grande;

19. Instituto Tecnológico Superior de Sombrerete;

20. Instituto Tecnológico Superior de Tlaltenango;

21. Instituto Zacatecano de Construcción de Escuelas;

22. Instituto Zacatecano de Cultura „Ramón López Velarde”;

23. Instituto Zacatecano de Educación para Adultos;

24. Junta de Protección y Conservación de Monumentos y Zonas Típicas del Estado de Zacatecas;

25. Patronato Estatal de Promotores Voluntarios;

26. Régimen Estatal de Protección Social en Salud;

27. Servicios de Salud de Zacatecas;

28. Sistema Estatal para el Desarrollo Integral de la Familia;

29. Sistema Zacatecano de Radio y Televisión;

30. Universidad Politécnica de Zacatecas;

31. Universidad Politécnica del Sur de Zacatecas; oraz

32. Universidad Tecnológica de Zacatecas.

UWAGI DO SEKCJI B

Zasady ogólne

1. Objęte są wszystkie podmioty podporządkowane podmiotom władzy poniżej szczebla centralnego wymienionym w części 1 listy (Podmioty władzy) każdego państwa, pod warunkiem że dany podmiot nie posiada odrębnej osobowości prawnej.

2. Tłumaczenie nazw podmiotów wymienionych w niniejszej sekcji służy wyłącznie do celów orientacyjnych i nie stanowi oficjalnego tłumaczenia.

Wyłączenie z zakresu

3. Sekcji G (Projekty partnerstw publiczno-prywatnych) nie stosuje się do niniejszej sekcji.

4. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień publicznych na towary, usługi i usługi budowlane związane z systemami więziennictwa na podstawie niniejszej sekcji.

5. Rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do zamówień na towary, usługi i usługi budowlane niezależnie od pochodzenia finansowania publicznego, z następującymi wyjątkami:

a) w przypadku Ciudad de México zamówienia na towary i usługi są objęte jedynie w zakresie, w jakim są finansowane z wkładów finansowych w ramach Ramo 33 wydatków z budżetu federalnego i przewidziane w rozdziale V ustawy o koordynacji fiskalnej (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal);

b) w przypadku Estado de México zamówienia publiczne na towary, usługi i usługi budowlane są objęte jedynie w zakresie, w jakim są finansowane z wkładów finansowych w ramach Ramo 28 i Ramo 33 wydatków z budżetu federalnego i przewidziane w rozdziale V ustawy o koordynacji fiskalnej (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal); oraz

c) w przypadku Jalisco zamówienia publiczne na towary i usługi są objęte jedynie w zakresie, w jakim są finansowane z wkładów finansowych w ramach Ramo 28 i Ramo 33 wydatków z budżetu federalnego i przewidziane w rozdziale V ustawy o koordynacji fiskalnej (Capítulo V de la Ley de Coordinación Fiscal);

6. W przypadku Durango rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień:

a) związanych z usługami budowlanymi dla sektora edukacji;

b) związanych z projektami i działaniami wynikającymi z programów społecznych; oraz

c) mundurków szkolnych.

7. W przypadku podmiotów wymienionych w części 1 listy (Podmioty władzy) Estado de México próg mający zastosowanie do zamówień publicznych na usługi budowlane na podstawie sekcji F wynosi 12 721 740 USD.

8. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień publicznych udzielanych przez władze stanu Jalisco w okresie trzech lat od dnia podpisania niniejszej Umowy.

9. Postanowień rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) dotyczących wykorzystania środków elektronicznych nie stosuje się do zamówień publicznych udzielanych przez władze stanu Veracruz w okresie czterech lat od dnia podpisania niniejszej Umowy.

10. W przypadku Zacatecas:

a) zakres towarów obejmuje wyłącznie towary objęte grupami FSC 10, FSC 12, FSC 14, FSC 63, FSC 66, FSC 68, FSC 71, FSC 70, FSC 74, i FSC 9999 Federalnej Klasyfikacji Dostaw;

b) zakres usług obejmuje wyłącznie usługi objęte kategoriami D304, D316, D399, J015, J016, J017, L099 i R019 Wspólnego Systemu Klasyfikacji określonego w dodatku 13-D-1 (Wspólny System Klasyfikacji) do Umowy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi i Kanadą ustanowionej załącznikiem I do Protokołu zastępującego Północnoamerykański układ wolnego handlu umową handlową między USA, Kanadą, sporządzonej w Buenos Aires dnia 30 listopada 2018 r. (zwanej dalej „USMCA"); oraz

c) dla większej pewności należy wyjaśnić, że zakres usług budowlanych wymienionych w sekcji F (Usługi budowlane) stosuje się do zamówień udzielanych przez podmioty wymienione w wykazie dotyczącym stanu Zacatecas.

Poprawa wzajemnego dostępu do rynku

11. Nie później niż dwa lata od dnia podpisania niniejszej Umowy Meksyk przedstawia Unii Europejskiej propozycję rozszerzenia zakresu stosowania niniejszej sekcji na podmioty zamawiające ze stanów Aguascalientes i Coahuila.

12. Nie później niż pięć lat od dnia podpisania niniejszej Umowy Meksyk przedstawia Unii Europejskiej propozycję rozszerzenia zakresu stosowania niniejszej sekcji.

Po wymianie między Stronami propozycji dotyczących lepszego dostępu do rynku, o których mowa w niniejszym punkcie i w pkt 1 uwag do sekcji B (Podmioty władzy poniżej szczebla centralnego) załącznika 21-A (Zamówienia Unii Europejskiej objęte niniejszą Umową), Podkomitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony w art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. j) przygotowuje dla Wspólnej Rady, jeżeli przedstawiciele Stron w tym Podkomitecie uznają oferowany dostęp do rynku za równoważny, zgodnie z art. 21.19 (Podkomitet ds. Zamówień Publicznych) lit. b), decyzję o zmianie niniejszej sekcji.

13. Wspólna Rada przyjmuje decyzję zmieniającą niniejszą sekcję zgodnie z propozycjami, o których mowa w pkt 11 i 12, w terminie sześciu miesięcy od danej propozycji, z zastrzeżeniem zakończenia wewnętrznych procedur każdej Strony.

14. Kwoty progów wyrażone w USD w niniejszej sekcji poddaje się korekcie co roku w celu uwzględnienia stopy inflacji w Stanach Zjednoczonych Ameryki równolegle z korektami dokonanymi w związku z USMCA przy użyciu następującego wzoru:

$$T_0 \text{ x } (1 + \pi_i) = T_1$$

T_0= wartość progowa w okresie bazowym

π_i = skumulowana stopa inflacji w USA w i-tym dwuletnim okresie

T_1 = nowa wartość progowa.

Korektę progów oblicza się zgodne z poniższym:

a) stopę inflacji w Stanach Zjednoczonych Ameryki mierzy się za pomocą wskaźnika cen producenta (Producer Price Index) dla wyrobów gotowych, opublikowanego przez amerykańskie Biuro Statystyk Pracy (BLS); oraz

b) korekty obliczane są z zastosowaniem okresów dwuletnich, przy czym każdy okres rozpoczyna się dnia 1 listopada, i stają się skuteczne z dniem 1 stycznia roku następującego bezpośrednio po zakończeniu okresu dwóch lat.

Meksyk powiadamia Unię Europejską o skorygowanych wartościach progowych nie później niż dnia 16 listopada roku poprzedzającego rok, w którym korekta staje się skuteczna.

15. Meksyk oblicza i przelicza wartość progów na peso meksykańskie przy użyciu kursu wymiany Banco de México (Banku Meksyku). Kursem wymiany jest wartość peso meksykańskiego względem dolara amerykanskiego na dzień 1 grudnia i 1 czerwca każdego roku lub pierwszego dnia roboczego po tych dniach. Kurs wymiany z dnia 1 grudnia stosuje się od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca następnego roku, a kurs wymiany z dnia 1 czerwca stosuje się od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku.

Meksyk powiadamia Unię Europejską o kursie wymiany i ustalonych wartościach progowych w peso meksykańskim przed ich zastosowaniem.

16. Informacje dotyczące progów publikuje się na następującej stronie internetowej: www.compranet.gob.mx.

SEKCJA C

INNE PODMIOTY

1. O ile niniejszym załącznik nie stanowi inaczej i z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do podmiotów zamawiających Meksyku wymienionych w niniejszej sekcji, jeżeli wartość dostaw jest równa następującym progom lub je przekracza:

a) 397 535 USD dla towarów i usług objętych sekcjami D i E; oraz

b) 12 721 740 USD dla usług budowlanych i projektów partnerstw publiczno-prywatnych objętych sekcjami F i G.

2. Progi określone w pkt 1 dotyczą 2018 r. i podlegają korekcie ze względu na inflację zgodnie z pkt 16 sekcji H (Uwagi ogólne).

WYKAZ INNYCH PODMIOTÓW

1. Aeropuerto Internacional de la Ciudad de México, S.A. de C.V. (Międzynarodowy port lotniczy México City).

2. Aeropuertos y Servicios Auxiliares (ASA) (porty lotnicze i usługi pomocnicze).

3. Caminos y Puentes Federales de Ingresos y Servicios Conexos (CAPUFE) (federalne płatne drogi i mosty oraz usługi powiązane).

4. Centro de Integración Juvenil, A.C. (Centra Integracji Młodzieży)

5. Comisión Federal de Electricidad (CFE) (Federalna Komisja Energii Elektrycznej), w tym:

   a) Comisión Federal de Electricidad (Coorporativo) (Federalna Komisja Energii Elektrycznej – korporacja -);

   b) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Distribución (spółka zależna CFE ds. dystrybucji);

   c) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Transmisión (spółka zależna CFE ds. przekazu);

   d) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación I (spółka zależna CFE ds. produkcji I);

   e) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación II (spółka zależna CFE ds. produkcji II);

   f) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación III (spółka zależna CFE ds. produkcji III);

   g) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación IV (spółka zależna CFE ds. produkcji IV);

   h) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación V (spółka zależna CFE ds. produkcji V);

   i) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Generación VI (spółka zależna CFE ds. produkcji VI); oraz

   j) Empresa Productiva Subsidiaria CFE Suministrador de Servicios Básicos (spółka zależna CFE ds. dostaw usług podstawowych).

6. Comisión Nacional del Agua (Krajowa Komisja Gospodarki Wodnej).

7. Comisión Nacional Forestal (Krajowa Komisja Gospodarki Leśnej).

8. Comisión Nacional para el Desarrollo de los Pueblos Indigenas (Krajowa Komisja na rzecz Rozwoju Społeczności Tubylczej).

9. Comisión para la Regularización de la Tenencia de la Tierra (Komisja ds. regulowania własności gruntu).

10. Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología (CONACYT) (Krajowa Rada Nauki i Techniki).

11. Consejo de Promoción Turística de México, S.A. de C.V. (meksykańska Rada ds. Turystyki)

12. Distribuidora Impulsora Comercial de Conasupo S.A. de C.V. (Diconsa) (dystrybutor handlowy, promocja handlu).

13. Ferrocarril del Istmo de Tehuantepec, S.A. de C.V. (droga kolejowa Istmo de Tehuantepec)

14. Grupo Aeroportuario de la Ciudad de México S.A. de C.V. (grupa porty lotnicze México City).

15. Instituto Mexicano de Cinematografía (Meksykański Instytu Filmowy).

16. Instituto Mexicano de la Juventud (Meksykański Instytut Młodzieży).

17. Instituto Mexicano del Seguro Social (IMSS) (Meksykański Instytut Zabezpieczenia Społecznego).

18. Instituto Nacional de la Infraestructura Física Educativa (Krajowy Instytut Infrastruktury Edukacji Fizycznej).

19. Instituto Nacional de las Mujeres (Krajowy Instytut Kobiet).

20. Instituto Mexicano de la Propiedad Industrial (Meksykański Instytut Własności Przemysłowej).

21. Instituto Nacional de las Personas Adultas Mayores (Krajowy Instytut Osób Starszych).

22. Instituto de Seguridad y Servicios Sociales de los Trabajadores del Estado (ISSSTE) (Instytut Zabezpieczenia Społecznego i Usług dla Pracowników Organów Rządowych).

23. Instituto de Seguridad Social para las Fuerzas Armadas Mexicanas (Instytut Zabezpieczenia Społecznego Meksykańskich Sił Zbrojnych).

24. Instituto Nacional para la Educación de los Adultos (Krajowy Instytut Edukacji Dorosłych).

25. Leche Industrializada Conasupo S.A. de C.V. (Liconsa) – no incluye la compra de bienes agrícolas adquiridos para programas de apoyo a la agricultura o bienes para la alimentación humana (Conasupo, przemysłowa produkcja mleka – z wyłączeniem zamówień na towary rolne udzielanych w ramach realizacji rolniczych programów wsparcia lub na towary w ramach programów żywienia ludności).

26. Lotería Nacional para la Asistencia Pública (Loteria Krajowa na rzecz pomocy publicznej).

27. NOTIMEX S.A. de C.V.

28. Petróleos Mexicanos (PEMEX) – no incluye las compras de combustibles y gas (meksykańskie państwowe przedsiębiorstwo naftowe – z wyłączeniem zamówień dotyczących paliw i gazu):

a) Pemex Corporativo (przedsiębiorstwo państwowe PEMEX);

b) PEMEX Exploración y Producción (PEMEX Poszukiwanie i Produkcja);

c) PEMEX Perforación y Servicios (PEMEX Prace Wiertnicze i Usługi);

d) PEMEX Transformación Industrial (PEMEX Transformacja przemysłowa);

e) PEMEX Logística (PEMEX Logistyka);

f) PEMEX Cogeneración y Servicios (PEMEX Kogeneracja i Usługi);

g) PEMEX Etileno (PEMEX Etylen); oraz

h) PEMEX Fertilizantes (PEMEX Nawozy).

29. Instituto Mexicano del Petróleo (Meksykański Instytut Naftowy).

30. Procuraduría Federal del Consumidor (Prokurator Federalny ds. Konsumentów).

31. Pronósticos para la Asistencia Pública (Prognozy pomocy publicznej).

32. Servicio Aeroportuario de la Ciudad de México, S.A. de C.V. (Usługi portu lotniczego México City).

33. Servicio Geológico Mexicano (Meksykańskie Służby Geologiczne).

34. Servicio Postal Mexicano (Meksykańskie Usługi Pocztowe).

35. Sistema Nacional para el Desarrollo Integral de la Familia (DIF) – no incluye las compras de bienes agrícolas adquiridos para programas de apoyo a la agricultura o bienes para la alimentación humana (Krajowy System na rzecz Rozwoju Rodziny – z wyłączeniem zamówień na towary rolne udzielanych w ramach realizacji rolniczych programów wsparcia lub programów żywienia ludności)

36. Talleres Gráficos de México (Drukarnie Narodowe).

37. Financiera para el Bienestar (Finanse dla Dobrobytu).

38. Consejo Nacional para Prevenir la Discriminación (Narodowa Rada ds. Zapobiegania Dyskryminacji).

39. Autoridad Federal para el Desarrollo de las Zonas Económicas Especiales (Federalny Organ ds. Rozwoju Specjalnych Stref Ekonomicznych).

40. Comisión Nacional para la Protección y Defensa de los Usuarios de Servicios Financieros (Krajowa Komisja ds. Ochrony i Obrony Użytkowników Usług Finansowych).

41. Instituto para el Desarrollo Técnico de las Haciendas Públicas (Instytut Rozwoju Technicznego Skarbu Państwa).

42. Centro Nacional para el Desarrollo y la Inclusión de las Personas con Discapacidad (Krajowe Centrum Rozwoju i Integracji Osób z Niepełnosprawnością).

43. Centro Nacional de Metrología (Krajowe Centrum Metrologii).

44. Hospital Juárez de México (Szpital Juárez w Meksyku).

45. Hospital General Dr. Manuel Gea González (Szpital Ogólny Dr. Manuel Gea González).

46. Hospital General de México Dr. Eduardo Liceaga (Szpital Ogólny Dr. Eduardo Liceaga w Meksyku).

47. Hospital Infantil de México Federico Gómez (Szpital Dziecięcy Federico Gómez w Meksyku).

48. Comité Nacional para el Desarrollo Sustentable de la Caña de Azúcar (Krajowy Komitet ds. Zrównoważonego Rozwoju Trzciny Cukrowej).

49. Productora Nacional de Biológicos Veterinarios (Krajowy Producent Weterynaryjnych Produktów Biologicznych).

50. Organismo Promotor de Inversiones en Telecomunicaciones (Organizacja Promocji Inwestycji Telekomunikacyjnych).

51. Comisión Nacional de los Salarios Mínimos (Krajowa Komisja ds. Wynagrodzeń Minimalnych).

52. Comisión Nacional de Vivienda (Krajowa Komisja Mieszkalnictwa).

53. Centro Nacional del Control del Gas Natural (Krajowe Centrum Kontroli Gazu Naturalnego).

54. Centro Nacional de Control de Energía (Krajowe Centrum Kontroli Energii).

55. Administración Portuaria Integral de Altamira, S.A de C.V. (Zarządu portu Altamira, S.A de C.V.).

56. Administración Portuaria Integral de Lázaro Cárdenas, S.A de C.V. (Zarządu portu Lázaro Cárdenas, S.A de C.V.).

57. Administración Portuaria Integral de Manzanillo, S.A de C.V. (Zarząd portu Manzanillo, S.A de C.V.).

58. Administración Portuaria Integral de Veracruz, S.A de C.V. (Zarząd portu Veracruz, S.A de C.V.).

59. Instituto Nacional de Lenguas Indígenas (Krajowy Instytut Języków Tubylczych).

60. Instituto Nacional de Ciencias Penales (Krajowy Instytut Prawa Karnego).

61. Comisión Nacional de los Derechos Humanos (Krajowa Komisja Praw Człowieka).

62. Instituto Nacional de Estadística y Geografía (Krajowy Instytut Statystyki i Geografii).

63. Comisión Nacional Antimonopolio (Federalna Komisja Antymonopolowa).

64. Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (CRT) (Komisja Regulacyjna ds. Telekomunikacji).

UWAGI DO SEKCJI C

Tłumaczenie nazw podmiotów wymienionych w niniejszej sekcji służy wyłącznie do celów orientacyjnych i nie stanowi oficjalnego tłumaczenia.

SEKCJA D

TOWARY

1. O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej i z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje zamówienia na wszystkie towary złożone przez podmioty wymienione w sekcjach A–C.

2. Niezależnie od pkt 1 w przypadku zamówień Secretaría de la Defensa Nacional (Ministerstwo Obrony Narodowej) i Secretaría de Marina (Ministerstwo Marynarki Wojennej), rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje wyłącznie wymienione poniżej towary opisane w kodach Federalnej Klasyfikacji Dostaw (FSC):

22. Urządzenia kolejowe

23. Pojazdy naziemne, pojazdy silnikowe, przyczepy i rowery (z wyjątkiem autobusów w 2310 oraz wojskowych samochodów ciężarowych i przyczep w 2320 i 2330 oraz gąsienicowych pojazdów bojowych, szturmowych i taktycznych w kodzie 2350)

24. Ciągniki

25. Elementy składowe wyposażenia pojazdów

26. Opony i dętki

29. Osprzęt silnika

30. Układy przeniesienia napędu mechanicznego

32. Maszyny i sprzęt do obróbki drewna

34. Maszyny do obróbki metalu

35. Wyposażenie usługowe i handlowe

36. Maszyny przemysłowe specjalistyczne

37. Maszyny i urządzenia rolnicze

38. Sprzęt stosowany w budownictwie, górnictwie, przemyśle wydobywczym i drogownictwie

39. Sprzęt do przeładunku materiałów

40. Liny, powrozy, łańcuchy i osprzęt

41. Sprzęt chłodniczy, klimatyzacyjny i wentylacyjny

42. Sprzęt gaśniczy, ratowniczy i bezpieczeństwa; sprzęt i materiały służące ochronie środowiska

43. Pompy i sprężarki

44. Piece, wytwornice pary i wyposażenie osuszające; oraz reaktory jądrowe

45. Urządzenia hydrauliczne, grzewcze i służące do unieszkodliwiania odpadów

46. Sprzęt do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków

47. Rury, przewody rurowe, węże i armatura

48. Zawory

49. Wyposażenie warsztatu używane do konserwacji i napraw

52. Narzędzia pomiarowe

53. Wyroby metalowe i materiały ścierne

54. Konstrukcje i rusztowania z prefabrykatów

55. Tarcica, wyroby stolarskie, sklejka i płaty okleinowe

56. Materiały konstrukcyjne i budowlane

61. Przewody elektryczne oraz sprzęt do wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej

62. Osprzęt oświetleniowy i lampy

63. Systemy alarmowe, sygnalizacyjne i wykrywania problemów bezpieczeństwa

65. Sprzęt i środki zaopatrzenia medycznego, stomatologicznego i weterynaryjnego

66. Przyrządy i sprzęt laboratoryjny

67. Sprzęt fotograficzny

68. Chemikalia i wyroby chemiczne

69. Pomoce i artykuły szkoleniowe

70. Sprzęt do automatycznego przetwarzania danych (w tym oprogramowanie układowe), oprogramowanie, materiały i sprzęt pomocniczy

71. Meble

72. Wyposażenie oraz sprzęt użytku domowego do pomieszczeń mieszkalnych i handlowych

73. Sprzęt do przygotowywania i podawania posiłków

74. Maszyny biurowe, urządzenia do przetwarzania tekstu i sprzęt do rejestracji obrazu

75. Urządzenia i artykuły biurowe

76. Książki, mapy i inne publikacje (z wyjątkiem 7650: rysunki i specyfikacje)

77. Instrumenty muzyczne, gramofony i radia przeznaczone do użytku domowego

78. Sprzęt rekreacyjny i sportowy

79. Sprzęt i środki czyszczące

80. Pędzle, farby, środki do gruntowania i kleje

81. Pojemniki, opakowania i środki do pakowania

85. Środki toaletowe

87. Produkty rolne

88. Zwierzęta żywe

91. Paliwa, smary, oleje i woski

93. Materiały przetworzone niemetalowe

94. Surowce niemetaliczne

96. Rudy, minerały i ich produkty podstawowe (z wyjątkiem 9620: minerały naturalne i syntetyczne)

99. Różne

SEKCJA E

USŁUGI

Rozdział 21 (Zamówienia publiczne) obejmuje zamówienia podmiotów wymienionych w sekcjach A–C na wszystkie usługi poza usługami budowlanymi, z wyjątkiem następujących usług określonych zgodnie ze Wspólnym Systemem Klasyfikacji w dodatku 13-D-1 (Usługi objęte Wspólnym Systemem Klasyfikacji) do USMCA:

A		Badania i rozwój
		Wszystkie klasy
C		Usługi architektoniczne i inżynieryjne
	C130	Renowacja (tylko w celu zachowania zabytkowych terenów i budynków)
D		Usługi przetwarzania informacji i powiązane usługi telekomunikacyjne
	D304	Usługi telekomunikacyjne i transmisyjne w zakresie automatycznego przetwarzania danych, z wyjątkiem usług zaklasyfikowanych jako usługi dodane lub usługi o wartości dodanej, które definiuje się jako usługi telekomunikacyjne wykorzystujące skomputeryzowane systemy przetwarzania, które: a) działają na podstawie formatu, treści, kodu, protokołu lub podobnych właściwości informacji przekazywanych przez użytkownika, b) dostarczają klientowi dodatkowych, różnych lub przeformułowanych informacji lub c) wiążą się z interakcją użytkownika z przechowywanymi informacjami. Do celów niniejszej definicji nabywanie usług telekomunikacyjnych i transmisyjnych w zakresie automatycznego przetwarzania danych nie obejmuje własności ani dostarczania urządzeń do świadczenia usług transmisji głosu lub danych.
	D305	Usługi zautomatyzowanego przetwarzania danych na potrzeby zdalnego przetwarzania i przetwarzania na zasadzie współużytkowania
	D309	Usługi w zakresie przekazywania informacji i danych lub usługi dystrybucji danych
	D316	Usługi zarządzania sieciami telekomunikacyjnymi
	D317	Zautomatyzowane serwisy informacyjne, usługi w zakresie danych lub inne usługi informacyjne
		Zakup danych (elektroniczny odpowiednik książek, czasopism, gazet itp.)
	D399	Inne usługi telekomunikacyjne w zakresie zautomatyzowanego przetwarzania danych (w tym przechowywanie danych na taśmach, płytach CD itp.)
F		Usługi w zakresie zasobów naturalnych
	F011	Usługi wsparcia w zakresie pestycydów/insektycydów

G		Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i usługi społeczne
		Wszystkie klasy
J		Konserwacja, naprawa, modyfikacja, przebudowa i instalacja towarów
		Sprzęt
	J010	Uzbrojenie
	J011	Materiał jądrowy
	J012	Sprzęt przeciwpożarowy i ochrona przeciwpożarowa
	J013	Amunicja i materiały wybuchowe
	J014	Pociski kierowane
	J015	Części składowe statków powietrznych i konstrukcji statków powietrznych
	J016	Części i akcesoria statków powietrznych
	J017	Wyposażenie statku powietrznego na potrzeby startu, lądowania i obsługi naziemnej
	J018	Pojazdy kosmiczne
	J019	Przesyłki, małe konstrukcje, barki i pływające doki
	J020	Łodzie i wyposażenie morskie
	J022	Urządzenia kolejowe
	J023	Pojazdy lądowe, pojazdy silnikowe, przyczepy i motocykle
	J024	Ciągniki
	J025	Części pojazdów silnikowych
	J998	Naprawa statków o napędzie innym niż jądrowy

K		Operacje związane z pozbawieniem wolności i usługi pokrewne (usługi zawodowe wyłącznie w zakresie ochrony, instalacje ochrony osobistej przez uzbrojonych strażników)
	K103	Tankowanie i pozostałe usługi w zakresie ropy naftowej – z wyłączeniem magazynowania
	K105	Usługi ochrony (usługi zawodowe wyłącznie w zakresie ochrony, instalacje ochrony osobistej i nadzoru przez uzbrojonych strażników)
	K109	Usługi nadzoru (usługi zawodowe wyłącznie w zakresie ochrony, instalacje ochrony osobistej i nadzoru przez uzbrojonych strażników)
	K110	Usługi obsługi związane z paliwem stałym
L		Usługi finansowe i usługi powiązane
		Wszystkie klasy
R		Usługi wsparcia zawodowego, administracyjnego i w zakresie zarządzania
	R003	Usługi prawnicze
	R004	Certyfikaty i akredytacje dla produktów i instytucji innych niż instytucje edukacyjne
	R012	Usługi w zakresie patentów i znaków towarowych
	R016	Zamówienia na usługi osobiste
	R101	Biegły (tylko w przypadku usług prawniczych)
	R103	Usługi kurierskie i usługi komunikatorów
	R105	Obsługa poczty i usługi w zakresie dystrybucji (z wyłączeniem usług pocztowych)
	R106	Usługi pocztowe
	R116	Usługi sprawozdawczości sądowej
	R200	Rekrutacja do sił zbrojnych
S		Usługi użyteczności publicznej
		Wszystkie klasy

T		Usługi komunikacyjne, fotografii, mapowania, drukowania i publikacji
	T000	Badania w dziedzinie komunikacji
	T001	Usługi w zakresie badań rynkowych i opinii publicznej (dawniej usługi wywiadów telefonicznych i terenowych, w tym badania fokusowe, badania konsorcjalne i badania postaw), z wyjątkiem CPC 86503 Usługi doradztwa związane z zarządzaniem rynkiem.
	T002	Usługi komunikacyjne (w tym wystawiennicze)
	T004	Usługi public relations (w tym usługi w zakresie pisania, planowania wydarzeń i zarządzania nimi, relacje z mediami, analiza radiowa i telewizyjna, usługi prasowe)
	T005	Usługi w dziedzinie sztuki/grafiki
	T008	Usługi obróbki filmów
	T009	Usługi produkcji filmowej/wideo
	T010	Usługi związane z mikrofiszami
	T013	Ogólne usługi w zakresie fotografii – fotografia statyczna
	T014	Usługi drukowania/oprawy
	T015	Usługi zwielokrotniania
	T017	Ogólne usługi w zakresie fotografii – fotografia w ruchu
	T018	Usługi audiowizualne
	T099	Pozostałe usługi łączności, fotografii, mapowania, drukowania i publikacji Usługi
U		Usługi edukacyjne i szkoleniowe
	U003	Szkolenia rezerw (wojskowe)

	U010	Certyfikaty i akredytacje dla instytucji edukacyjnych
V		Usługi w zakresie transportu, podróży i relokacji
		Wszystkie klasy (z wyjątkiem V503 Usługi biur podróży)
W		Dzierżawa i wynajem sprzętu wymagającego ochrony patentowej, prawa autorskiego lub innych praw własności
	W058	Urządzenia do komunikacji, wykrywania i urządzenia spójnego promieniowania

UWAGI DO SEKCJI E

1. Meksyk przedstawia Wspólnej Radzie niezbędne zmiany do niniejszej sekcji w celu ujednolicenia jego klasyfikacji opartej na wspólnej klasyfikacji NAFTA z kodem CPC w ramach tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów Organizacji Narodów Zjednoczonych w okresie nieprzekraczającym 5 lat od wejścia w życie niniejszej Umowy. Wspólna Rada przyjmuje proponowane zmiany w drodze decyzji.

2. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do obsługi obiektów rządowych w ramach koncesji.

3. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do usług związanych z towarami nabywanymi przez Secretaría de la Defensa Nacional (Ministerstwo Obrony Narodowej) i Secretaría de Marina (Ministerstwo Marynarki Wojennej), które nie są objęte rozdziałem 21 (Zamówienia publiczne).

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że świadczenie usług objętych rozdziałem 21 podlega, w odniesieniu do dostaw transgranicznych, rozdziałowi 11 (Transgraniczny handel usługami), rozdziałowi 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) i rozdziałowi 18 (Usługi finansowe).

SEKCJA F

USŁUGI BUDOWLANE

O ile niniejszy załącznik nie stanowi inaczej oraz z zastrzeżeniem uwag ogólnych w sekcji H, rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do wszystkich usług budowlanych zamawianych przez podmioty wymienione w sekcjach A–C, określonych w dziale 51 tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów Organizacji Narodów Zjednoczonych.

SEKCJA G

PROJEKTY PARTNERSTW PUBLICZNO-PRYWATNYCH

1. Do celów niniejszego załącznika:

„Projekty partnerstw publiczno-prywatnych" (zwane dalej „projektami PPP") oznaczają projekty opracowane jako część programu w celu świadczenia usług na rzecz sektora publicznego, hurtowników, pośredników lub konsumentów końcowych, realizowane w ramach długoterminowego stosunku umownego między organem publicznym a prywatnym podmiotem gospodarczym ([1]), w których infrastruktura jest całkowicie lub częściowo zapewniana przez prywatny podmiot gospodarczy.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wszystkie projekty PPP wiążą się z podziałem ryzyka między sektor publiczny i prywatny na różnych etapach projektów.

2. Projekty PPP w ramach zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające wymienione w sekcjach A i C są objęte rozdziałem 21 (Zamówienia publiczne).

3. Art. 21.6 (Ogłoszenia) ust. 4 i art. 21.17 (Wewnętrzne procedury odwoławcze) nie stosuje się do projektów PPP objętych zgodnie z pkt 2.

4. Do celów oceny wniosków dotyczących niezamówionych projektów PPP Meksyk stosuje swoje przepisy prawa i traktuje przedsiębiorstwa Unii Europejskiej w taki sam sposób, w jaki traktuje przedsiębiorstwa meksykańskie.

UWAGI DO SEKCJI G

1. Projekty PPP mogą być wykorzystywane do działań, w odniesieniu do których prawo Meksyku zezwala na udział sektora prywatnego i w odniesieniu do których udziela się licencji, zezwoleń lub koncesji niezbędnych do świadczenia powiązanych usług.

2. Niezależnie od postanowień rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) podmioty wymienione w sekcji A mogą wymagać od zwycięskiego oferenta, zgodnie z prawem Meksyku, założenia przedsiębiorstwa lokalnego w celu opracowania projektów PPP i zarządzania nimi.

3. W kontekście projektów PPP podmioty zamawiające mogą skorzystać z procedury przetargu bezpośredniego zgodnie z warunkami określonymi w art. 21.12 (Przetarg bezpośredni) niniejszej Umowy i art. 64 Ley de Asociaciones Público Privadas (ustawy o stowarzyszeniach publiczno-prywatnych), zmienionej w dniu 21 kwietnia 2016 r. przez Decreto por el que se reforman y derogan diversas disposiciones de la Ley de Asociaciones Público Privadas (dekret reformujący i uchylający różne przepisy ustawy o stowarzyszeniach publiczno-prywatnych).

4. Przedsiębiorstwa z Unii Europejskiej mają taki sam dostęp do procedur odwoławczych w Meksyku jak przedsiębiorstwa z Meksyku.

SEKCJA H

UWAGI OGÓLNE

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do zamówień złożonych:

a) w celu komercyjnej odsprzedaży przez państwowe sklepy detaliczne;

b) w odniesieniu do zakupu towarów i usług przez podmiot objęty niniejszą sekcją za pośrednictwem jego własnych podporządkowanych podmiotów;

c) przez jeden podmiot objęty niniejszą sekcją u innego podmiotu, pod warunkiem że podmiot objęty niniejszą sekcją sprawuje nad tym innym podmiotem kontrolę podobną do kontroli sprawowanej nad własnymi podmiotami podporządkowanymi; lub

d) na zakup wody i na dostawy energii lub paliw w celu wytwarzania energii.

2. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do usług użyteczności publicznej, w tym usług telekomunikacyjnych, przesyłowych, wodociągowych i energetycznych.

3. Rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie stosuje się do usług transportowych, w tym transportu lądowego (CPC 71); transportu wodnego (CPC 72); transportu lotniczego (CPC 73); usług wspomagających i uzupełniających transport (CPC 74); usług pocztowych i telekomunikacyjnych (CPC 75); oraz usług w zakresie naprawy środków transportu, świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 8868).

4. Rozdział 21 (Zamówienia publiczne) stosuje się do umów typu buduj-obsługuj-przekaż i umów dotyczących koncesji na roboty budowlane wyłącznie w zakresie, w jakim umowy te są objęte sekcją G (Projekty partnerstw publiczno-prywatnych).

Zastrzeżenia dotyczące zamówień publicznych

5. Niezależnie od rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) Meksyk może wyłączyć zamówienia publiczne z obowiązków określonych w tym rozdziale z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

a) całkowita wartość wyłączonych zamówień publicznych nie może przekroczyć ekwiwalentu 2 328 000 000 USD w meksykańskim peso w każdym roku kalendarzowym od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy; zamówienia te mogą być udzielane przez wszystkie podmioty zamawiające, w tym PEMEX i CFE;

b) całkowita wartość zamówień publicznych w ramach jednej klasy FSC (lub innego systemu klasyfikacji uzgodnionego przez Strony), w przypadku których można dokonać wyłączenia na podstawie niniejszego punktu w dowolnym roku, nie przekracza 10 % całkowitej wartości zamówień, w przypadku których można dokonać wyłączenia na podstawie niniejszego punktu na dany rok;

c) żaden podmiot, o którym mowa w lit. a), nie może w żadnym roku kalendarzowym dokonać wyłączeń dotyczących zamówień o wartości przekraczającej 20 % całkowitej wartości zamówień, w przypadku których można dokonać wyłączenia na ten rok; oraz

d) całkowita wartość zamówień, w przypadku których PEMEX i CFE dokonały wyłączeń, nie może przekroczyć ekwiwalentu 466 000 000 USD w meksykańskim peso w każdym roku kalendarzowym.

6. Począwszy od stycznia roku kalendarzowego następującego po roku wejścia w życie niniejszej Umowy wartości w dolarach amerykańskich, o których mowa w pkt 5, koryguje się corocznie o skumulowaną inflację, w oparciu o deflator cen produktu krajowego brutto (PKB) Stanów Zjednoczonych lub jakikolwiek zastępujący go wskaźnik publikowany przez Radę Doradców Ekonomicznych (Council of Economic Advisors) w dokumencie „Wskaźniki Gospodarcze" (Economic Indicators).

Wartości w dolarach amerykańskich skorygowane o skumulowaną inflację do stycznia każdego roku kalendarzowego następującego po 2018 r. są równe pierwotnym wartościom w dolarach amerykańskich pomnożonym przez stosunek deflatora cen PKB Stanów Zjednoczonych lub jakiegokolwiek zastępującego go wskaźnika opublikowanego przez Radę Doradców Ekonomicznych we „Wskaźnikach Ekonomicznych", obowiązującego od stycznia danego roku, do deflatora cen PKB Stanów Zjednoczonych lub jakiegokolwiek zastępującego go wskaźnika opublikowanego przez Radę Doradców Ekonomicznych we „Wskaźnikach Gospodarczych", obowiązującego od stycznia 2018 r., pod warunkiem że te deflatory cen mają ten sam rok bazowy.

Otrzymane skorygowane wartości w dolarach amerykańskich zaokrągla się do najbliższego miliona dolarów amerykańskich. Meksyk powiadamia Unię Europejską o skorygowanych wartościach w dolarach amerykańskich w styczniu w roku, w którym korekta staje się skuteczna.

7. Jeżeli Meksyk przekroczy w danym roku całkowitą wartość zamówień, w przypadku których może dokonać wyłączenia zgodnie z pkt 5, Meksyk konsultuje się z Unią Europejską w celu uzgodnienia rekompensaty w formie dodatkowych możliwości udzielania zamówień w następnym roku. Konsultacje pozostają bez uszczerbku dla praw drugiej Strony wynikających z rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów).

Wymogi stosowania materiałów miejscowego pochodzenia w przypadku PEMEX i CFE

8. Niezależnie od rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) PEMEX i CFE mogą nałożyć wymóg stosowania materiałów miejscowego pochodzenia na poziomie nie większym niż:

a) 40 % w przypadku pracochłonnych projektów „pod klucz" lub dużych projektów zintegrowanych; lub

b) 20 % w przypadku kapitałochłonnych projektów „pod klucz” lub dużych projektów zintegrowanych;

9. Do celów niniejszego punktu „projekt »pod klucz« lub duży projekt zintegrowany” oznacza projekt budowy, dostawy lub instalacji prowadzony przez głównego wykonawcę na podstawie prawa udzielonego przez podmiot, w odniesieniu do którego:

a) główny wykonawca jest upoważniony do wyboru wykonawców generalnych lub podwykonawców;

b) ani PEMEX, ani CFE nie finansują projektu;

c) główny wykonawca ponosi ryzyko związane z niewykonaniem zobowiązań; oraz

d) obiekt będzie obsługiwany przez podmiot lub na podstawie umowy w sprawie zamówienia publicznego zawartej z tym podmiotem.

10. Każde obniżenie tej wartości procentowej zamówienia, o którym decydują PEMEX lub CFE w związku z umową międzynarodową lub przepisem ustawowym, wykonawczym lub polityką Meksyku, zastępuje na stałe wyżej wymienione wartości procentowe. Stosując niniejsze uwagi, podmioty zamawiające Meksyku traktują oferentów z Unii Europejskiej nie mniej korzystnie niż oferentów z Meksyku lub innych państw trzecich.

11. Określenie „materiały miejscowego pochodzenia” oznacza koszty komponentów, podkomponentów i surowców produkowanych w Meksyku, w tym koszty pracy lub innych powiązanych usług, takich jak usługi posprzedażne i konserwacyjne, określone w ofercie. Obejmuje on również wszystkie koszty związane z montażem końcowym w Meksyku. Oferent ma prawo określić, która część wartości zamówienia zostanie zaspokojona poprzez wykorzystanie wartości uzyskanej w Meksyku, na podstawie możliwości określonych w ogłoszeniu o zamówieniu.

12. Koszty kwalifikowalne muszą zapewnić zwycięskiemu oferentowi wystarczającą elastyczność, aby mógł zrealizować wartość zamówienia u meksykańskich dostawców na konkurencyjnych warunkach, wliczając w to cenę i jakość. PEMEX i CFE nie rozdzielają zamówień w celu ograniczenia wyboru kosztów kwalifikowalnych oferenta.

13. Zarówno w ogłoszeniach o zamówieniu, jak i w zamówieniu podmioty zamawiające wyraźnie i obiektywnie wskazują na istnienie wymogów stosowania materiałów miejscowego pochodzenia i powiązanych warunków.

14. Dziesięć lat od wejścia w życie niniejszej Umowy Meksyk przedkłada Podkomitetowi ds. Zamówień Publicznych ustanowionemu w art. 1.10 (Podkomitety i inne gremia w ramach części III niniejszej Umowy) ust. 1 lit. g) sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego punktu.

15. Żadne z postanowień rozdziału 21 (Zamówienia publiczne) nie może być interpretowane jako wymagające od PEMEX zawierania umów dotyczących podziału ryzyka.

Wzór korekty progów

16. Wartości progowe wyrażone w USD w sekcjach A i C niniejszego załącznika koryguje się dla każdego roku kalendarzowego do inflacji według stopy określonej dla Stanów Zjednoczonych Ameryki zgodnie ze wzorem korekty progów określonym w rozdziale 13 (Zamówienia rządowe) załącznik 13-A (Wykaz Meksyku) sekcja G pkt 1 USMCA.

Meksyk powiadamia Unię Europejską o stopie inflacji ustalonej przez Stany Zjednoczone Ameryki nie później niż w dniu 18 listopada roku poprzedzającego rok, w którym korekta staje się skuteczna.

17. Meksyk oblicza i przelicza wartość progów na peso meksykańskie przy użyciu kursu wymiany Banco de México (Banku Meksyku). Kursem wymiany jest wartość peso meksykańskiego względem dolara amerykańskiego na dzień 1 grudnia i 1 czerwca każdego roku lub pierwszego dnia roboczego po tych dniach. Kurs wymiany z dnia 1 grudnia stosuje się od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca następnego roku, a kurs wymiany z dnia 1 czerwca stosuje się od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku. Meksyk powiadamia Unię Europejską o kursie wymiany i ustalonych wartościach progowych w peso meksykańskim przed ich zastosowaniem.

18. Informacje dotyczące progów publikuje się na następującej stronie internetowej: www.compranet.gob.mx.

SEKCJA I

INFORMACJE O ZAMÓWIENIACH

Meksyk publikuje informacje na temat zamówień publicznych na następujących stronach internetowych:

A Publikacja ogólnych warunków zamówienia

I. Podmioty władzy centralnej i inne podmioty

www.dof.gob.mx

II. Podmioty władzy poniżej szczebla centralnego i inne podmioty

Chihuahua

http://www.chihuahua.gob.mx/periodicooficial

Ciudad de México

https://www.consejeria.cdmx.gob.mx/gaceta-oficial

Colima

http://www.periodicooficial.col.gob.mx/p/indexperi.php

Durango

http://secretariageneral.durango.gob.mx/periodico-oficial/

Estado de México

https://legislacion.edomex.gob.mx/ve_periodico_oficial

Guanajuato

http://periodico.guanajuato.gob.mx/faces/publico/InicioPub.jsf?_adf.ctrl-state=10xvevwyq7_3

Jalisco

https://periodicooficial.jalisco.gob.mx/periodicos/periodico-oficial

Morelos

http://periodico.morelos.gob.mx/

Nuevo León
http://www.nl.gob.mx/aplicaciones/periodicooficialdelestado

Puebla
http://periodicooficial.puebla.gob.mx/

Querétaro
http://lasombradearteaga.segobqueretaro.gob.mx/

San Luis Potosí
http://apps.slp.gob.mx/po/ConsultaDocumentos.aspx

Veracruz
http://www.veracruz.gob.mx/gaceta-oficial/

Zacatecas
http://periodico.zacatecas.gob.mx/

B Publikowanie ogłoszeń o zamówieniach

I. Podmioty władzy centralnej i inne podmioty

a) www.compranet.gob.mx

b) www.pemex.com

c) www.cfe.gob.mx

II. Podmioty władzy poniżej szczebla centralnego i inne podmioty

Chihuahua
https://contrataciones.chihuahua.gob.mx/

Ciudad de México
https://www.tianguisdigital.cdmx.gob.mx/

Colima
https://proveedores.col.gob.mx/

Durango
https://comprasestatal.durango.gob.mx/

Estado de México
https://compramex.edomex.gob.mx/compramex/public/home.xhtml

Guanajuato

https://transparencia.guanajuato.gob.mx/transparencia/informacion_publica_licitaciones.php

Jalisco

https://encompras.jalisco.gob.mx/compras/encompras

Morelos

https://compras.morelos.gob.mx/

Nuevo León

http://secop.nl.gob.mx/

Puebla

http://licitaciones.puebla.gob.mx/

Querétaro

https://www.queretaro.gob.mx/OM/Adquisiciones/

San Luis Potosí

http://apps.slp.gob.mx/po/ConsultaDocumentos.aspx

Veracruz

http://www.veracruz.gob.mx/finanzas/transparencia-abrogada/transparencia-fiscal/licitaciones/

Zacatecas

http://funcionpublica.zacatecas.gob.mx/licitaciones.php

ZAŁĄCZNIK 22-A

DZIAŁALNOŚĆ NIEZGODNA MEKSYKU

NOTA WYJAŚNIAJĄCA

1. Wykaz Meksyku w niniejszym załączniku określa, zgodnie z art. 22.4 (Działalność niezgodna), niezgodne działania przedsiębiorstwa państwowego lub wyznaczonego monopolisty, do których to działań nie stosuje się obowiązków określonych w art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe).

2. Każdy wpis w wykazie określa następujące elementy:

a) „odnośny obowiązek" określa obowiązki zawarte w art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe), których zgodnie z art. 22.4 (Działalność niezgodna) nie stosuje się do niezgodnych działań przedsiębiorstwa państwowego lub wyznaczonego monopolisty, jak określono w lit. c);

b) „podmiot" określa przedsiębiorstwo państwowe lub wyznaczonego monopolistę, w odniesieniu do którego dokonano wpisu;

c) „zakres działalności niezgodnej" zawiera opis zakresu niezgodnych działań przedsiębiorstwa państwowego lub wyznaczonego monopolisty, w odniesieniu do których dokonano wpisu; oraz

d) „środki" określają, do celów przejrzystości, niewyczerpujący wykaz przepisów ustawowych, wykonawczych lub innych środków, na podstawie których przedsiębiorstwo państwowe lub wyznaczony monopolista prowadzi działalność niezgodną, w odniesieniu do której dokonano wpisu.

WYKAZ MEKSYKU

Odnośne obowiązki:	Art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. a)
Podmiot:	Federalna Komisja Energii Elektrycznej (Comisión Federal de Electricidad), jej spółki zależne i powiązane oraz wszelkie nowe, reorganizowane przedsiębiorstwa lub podmioty lub zastępujące je przedsiębiorstwa lub podmioty
Zakres działalności niezgodnej:	Podmiot może przyznawać preferencje w odniesieniu do towarów i usług meksykańskich przedsiębiorstw przy zakupach towarów i usług, na podstawie środków wymienionych poniżej, przy prowadzeniu na terytorium Meksyku działalności zgodnej z przyznanymi mu uprawnieniami. Meksyk może wymagać, aby podmiot w przyznawanych zamówieniach i pozwoleniach lub zamówieniach i pozwoleniach udzielonych temu podmiotowi uwzględniał preferencje dotyczące zakupu towarów i usług meksykańskich przedsiębiorstw, gdy angażuje się między innymi w finansowanie, instalację, utrzymanie i rozbudowę infrastruktury niezbędnej do świadczenia usługi publicznej związanej z działalnością sektora energii elektrycznej, zgodnie z Ley del Sector Eléctrico. Opisane powyżej preferencje dla towarów i usług oprzyznaje się na podstawie wpisu w dodatku I-B-1, I – MX – 14 (Energia elektryczna). Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wpis ten nie ma wpływu na zobowiązania określone w art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. b).

Odnośne obowiązki:	Art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. a)
Środki:	a) Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos (Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych), art. 25, 27 i 28. b) Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía, opublikowany w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 31 października 2024 r. (dekret zmieniający i uzupełniający różne przepisy Konstytucji politycznej Meksykańskich Stanów Zjednoczonych dotyczące energii). c) Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad (ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Federalna Komisja ds. Energii Elektrycznej), art. 1, 3, 8, 65 i 81. d) Ley del Sector Eléctrico (ustawa o sektorze energii elektrycznej), art. 1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 13, 29, 40, 44–48, 57, 60, 61, 108 i 109. e) Ley del Sector de Hidrocarburos (ustawa o sektorze węglowodorów), art. 95 i 104. f) Ley de Ingresos sobre Hidrocarburos (ustawa o dochodzie – węglowodory), art. 31. g) Ley Reglamentaria del artículo 27 Constitucional en Materia Nuclear (ustawa regulacyjna – art. 27 konstytucji Meksyku w odniesieniu do energii jądrowej) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 4 lutego 1985 r. i jej ostatnia aktualizacja z dnia 9 kwietnia 2012 r., art. 15 ust. 1 i 2 i art. 49. h) Przepisy wykonawcze dotyczące środków, o których mowa w lit. a)–g).
Odnośne obowiązki:	Art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. a)
Podmiot:	Petróleos Mexicanos, jego spółki zależne i powiązane oraz wszelkie nowe, reorganizowane przedsiębiorstwa lub podmioty lub zastępujące je przedsiębiorstwa lub podmioty
Zakres działalności niezgodnej:	Podmiot może przyznawać preferencje w odniesieniu do towarów i usług meksykańskich przedsiębiorstw przy zakupach towarów i usług, zgodnie z poniżej wymienionymi środkami, w przypadku prowadzenia na terytorium Meksyku działalności w zakresie poszukiwania i produkcji ropy naftowej i innych węglowodorów. Meksyk może wymagać w uprawnieniach, zamówieniach dotyczących poszukiwania i produkcji oraz przyznanych lub udzielonych podmiotowi pozwoleniach, aby podmiot ten uwzględniał preferencje dotyczące zakupu krajowych towarów lub wewnętrznych usług. Średni udział krajowy w przypadku działalności w zakresie poszukiwania i produkcji musi wynosić co najmniej 35 %. W przypadku projektów na wodach głębokich i bardzo głębokich Ministerstwo Gospodarki określa metodykę pomiaru udziału krajowego w zleceniach i umowach dotyczących poszukiwania i wydobycia oraz metodykę weryfikacji zgodności z odsetkiem udziału krajowego określonym w ustalonym programie zgodności. Opisane powyżej preferencje dla towarów i usług oprzyznaje się na podstawie wpisu w dodatku I-B-1, I – MX – 12 (Energia). Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wpis ten nie ma wpływu na zobowiązania określone w art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. b). Ministerstwo Energii – jeśli udowodni, że jest to najbardziej odpowiedni mechanizm w odniesieniu do interesów państwa w zakresie produkcji i gwarancji dostaw węglowodorów – może przyznać bezpośrednio przedsiębiorstwu państwowemu, którego wyłącznym celem jest poszukiwanie i wydobycie węglowodorów, prawo do rozwoju wyżej wspomnianej działalności.

Odnośne obowiązki:	Art. 22.6 (Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe) ust. 1 lit. a)
Środki:	a) Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos (Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych), art. 25, 27 i 28. b) Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía, opublikowany w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 31 października 2024 r. (dekret zmieniający i uzupełniający różne przepisy Konstytucji politycznej Meksykańskich Stanów Zjednoczonych dotyczące energii). c) Ley del Sector de Hidrocarburos (ustawa o sektorze węglowodorów), art. 1, 3, 4, 10–14, 24, 26, 28, 30, 31, 44, 58, 69, 74, 78, 158 i 161–163. d) Ley de Ingresos sobre Hidrocarburos (ustawa o dochodzie – węglowodory) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 11 sierpnia 2014 r. i jej ostatnia aktualizacja w dniu 18 marca 2025 r., art. 31. e) Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos (ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym, Petróleos Mexicanos), art. 8, 10, 11, 16, 62, 65 i 79. f) Reglamento de la Ley de Hidrocarburos (rozporządzenie do ustawy o węglowodorach) opublikowane w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 31 października 2014 r., art. 14 i 36. g) Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía (Metodologia pomiaru uwzględnienia udziału krajowego w umowach dotyczących uprawnień oraz poszukiwania i produkcji węglowodorów, a także wydawania zezwoleń w sektorze węglowodorów przez Ministerstwo Gospodarki) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 13 listopada 2014 r. h) Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía (Porozumienie określające wartości odnoszące się do uwzględnienia udziału krajowego w latach 2015 i 2025 w działalności poszukiwawczej i wydobywczej węglowodorów na wodach głębokich i bardzo głębokich, wydane przez Ministerstwo Gospodarki) opublikowane w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 29 marca 2016 r. i) Przepisy wykonawcze dotyczące środków, o których mowa w lit. a)–h).

ZAŁĄCZNIK 25-A

GŁÓWNE ELEMENTY PROCEDURY SPRZECIWOWEJ

SEKCJA A

GŁÓWNE ELEMENTY PROCEDURY SPRZECIWOWEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Przeprowadzając procedurę sprzeciwową, o której mowa w art. 25.33 (Uznane oznaczenia geograficzne), Unia Europejska zapewnia, co następuje.

1. Każdą osobę fizyczną lub prawną, z wyjątkiem osób mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w Meksyku, mającą uzasadniony interes, wzywa się, w drodze publikacji ogłoszenia, do wyrażenia sprzeciwu wobec przewidywanej ochrony danego oznaczenia geograficznego poprzez złożenie należycie uzasadnionego oświadczenia. Ogłoszenie zawiera nazwę lub nazwy wraz z odpowiednią transkrypcją na alfabet łaciński oraz rodzaj produktu objętego chronionym oznaczeniem geograficznym.

2. Oświadczenia o sprzeciwie muszą wpłynąć do Komisji Europejskiej nie później niż dwa miesiące od dnia publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Oświadczenie o sprzeciwie jest dopuszczalne wyłącznie, jeżeli wpłynęło w terminie określonym powyżej oraz jeżeli wskazano w nim, że:

a) ochrona proponowanej nazwy byłaby sprzeczna z nazwą odmiany roślin, w tym odmiany winorośli lub rasy zwierząt, i mogłaby w związku z tym wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia towaru;

b) istnieje nazwa homonimiczna, która mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd, sugerując, że towar pochodzi z innego terytorium;

c) ochrona proponowanej nazwy mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości towaru, biorąc pod uwagę renomę i powszechną znajomość danego znaku towarowego oraz okres, przez jaki jest on używany;

d) ochrona proponowanej nazwy zagrażałaby istnieniu całkowicie lub częściowo identycznej nazwy lub znaku towarowego lub istnieniu towaru, który pozostawał w obrocie przez okres co najmniej pięciu lat poprzedzających publikację ogłoszenia, o którym mowa w pkt 1; lub

e) informacje przekazane przez osobę wyrażającą sprzeciw wskazują, że nazwa, w odniesieniu do której rozważa się ochronę i rejestrację, jest nazwą rodzajową.

4. Elementy procedury sprzeciwowej, o których mowa w pkt 1, 2 i 3, podlegają ocenie w odniesieniu do terytorium Unii Europejskiej, które w przypadku praw własności intelektualnej oznacza jedynie terytorium lub terytoria, na których prawa te są chronione.

SEKCJA B

GŁÓWNE ELEMENTY PROCEDURY SPRZECIWOWEJ MEKSYKU

Przeprowadzając procedurę sprzeciwową, o której mowa w art. 25.33 (Uznane oznaczenia geograficzne), Meksyk zapewnia, co następuje.

Osoby mające uzasadniony interes mają prawo sprzeciwić się przewidywanej ochronie oznaczenia geograficznego zgodnie z prawem Meksyku. Kryteria sprzeciwu są publikowane w ogłoszeniu publicznym i są następujące:

a) nazwa jest identyczna z chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym dla tego samego lub podobnego towaru lub wykazuje pewien stopień podobieństwa do tej nazwy lub tego oznaczenia, który może prowadzić do niejasności (*semejante en grado de confusion*);

b) nazwa jest identyczna z nazwą będącą przedmiotem trwającego postępowania, w ramach którego złożono w dobrej wierze wniosek o uznanie nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego dla tego samego lub podobnego towaru, lub wykazuje pewien stopień podobieństwa do tej nazwy, co może prowadzić do niejasności (*semejante en grado de confusion*);

c) nazwa jest nazwą rodzajową lub jest powszechnie stosowana na terytorium Meksyku w odniesieniu do towaru, który ma być chroniony, lub stała się powszechnym lub rodzajowym elementem tego towaru w języku potocznym lub handlowym;

d) nazwa, biorąc pod uwagę wszystkie jej cechy, stanowi opis towaru, który ma chronić; cechy te obejmują słowa opisowe lub orientacyjne, które zwykle służą do oznaczania gatunku, jakości, ilości, składu, przeznaczenia lub wartości towaru w obrocie handlowym;

e) nazwa jest identyczna z zarejestrowanym znakiem towarowym lub nazwą handlową zarejestrowaną w Meksyku, mającymi zastosowanie do tych samych lub podobnych towarów lub wykazuje pewien stopień podobieństwa do tego znaku lub tej nazwy, co może prowadzić do niejasności (*semejante en grado de confusion*);

f) nazwa jest identyczna z nazwą będącą przedmiotem trwającego postępowania, w ramach którego złożono w dobrej wierze wniosek o znak towarowy lub uznanie nazwy handlowej, lub wykazuje pewien stopień podobieństwa do tej nazwy, co może prowadzić do niejasności (*semejante en grado de confusion*);

g) nazwa jest tłumaczeniem lub transliteracją nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, które nie mogą być objęte ochroną; oraz

h) nazwa koliduje z nazwą odmiany roślin, w tym odmiany winorośli, lub rasy zwierząt.

ZAŁĄCZNIK 25-B

WYKAZ OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

SEKCJA A

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE UNII EUROPEJSKIEJ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 25.32 LIT. a)

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Steirischer Kren		Chrzan pospolity	Austria
Steirisches Kürbiskernöl		Pozostałe oleje jadalne	Austria
Tiroler Almkäse / Tiroler Alpkäse		Twardy ser krowi	Austria
Tiroler Bergkäse		Twardy ser krowi	Austria
Tiroler Graukäse		Twardy ser krowi	Austria
Tiroler Speck		Szynka wieprzowa	Austria
Vorarlberger Alpkäse		Ser	Austria
Vorarlberger Bergkäse		Twardy ser krowi	Austria
Beurre d'Ardenne		Masło	Belgia
Fromage de Herve		Miękki ser krowi	Belgia
Jambon d'Ardenne		Szynka wieprzowa	Belgia
Pâté Gaumais		Pozostałe mięso gotowane	Belgia
Plate de Florenville		Ziemniaki	Belgia
Vin mousseux de qualité de Wallonie		Wino	Belgia
Vin de pays des jardins de Wallonie		Wino	Belgia

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Crémant de Wallonie		Wino	Belgia
Côtes de Sambre et Meuse		Wino	Belgia
Българско розово масло	Bulgarsko rozovo maslo	Olejek eteryczny	Bułgaria
Дунавска равнина	Dunavska ravnina	Wino	Bułgaria
Тракийска низина	Trakiĭska nizina	Wino	Bułgaria
Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού	Glyko Triantafyllo Agrou	Wyroby cukiernicze	Cypr
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	Wyroby cukiernicze	Cypr
Κουμανδαρία	Coumandaria	Wino	Cypr
Λεμεσός	Lemesos	Wino	Cypr
Πάφος	Pafos	Wino	Cypr
České pivo		Piwa	Czechy
Českobudějovické pivo ([1])		Piwa	Czechy
Žatecký chmel		Chmiel	Czechy
Bayerisches Bier		Piwa	Niemcy
Bremer Bier		Piwa	Niemcy
Dortmunder Bier		Piwa	Niemcy
Hopfen aus der Hallertau		Chmiel	Niemcy
Kölsch ([2])		Piwa	Niemcy
Kulmbacher Bier		Piwa	Niemcy

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Lübecker Marzipan		Wyroby cukiernicze	Niemcy
Münchener Bier ([3])		Piwa	Niemcy
Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste		Przetwory z mięsa wieprzowego (100 %)	Niemcy
Nürnberger Lebkuchen		Herbatniki	Niemcy
Schwarzwälder Schinken ([4])		Szynka wieprzowa	Niemcy
Tettnanger Hopfen		Chmiel	Niemcy
Baden		Wino	Niemcy
Franken		Wino	Niemcy
Mosel		Wino	Niemcy
Pfalz		Wino	Niemcy
Rheingau		Wino	Niemcy
Rheinhessen		Wino	Niemcy
Württemberg		Wino	Niemcy
Danablu		Ser krowi z niebieską pleśnią	Dania
Esrom		Twardy ser krowi	Dania
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	Oliwa z oliwek	Grecja
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	Oliwki stołowe	Grecja
Καλαμάτα	Kalamata	Oliwa z oliwek	Grecja
Κασέρι	Kasseri	Ser półtwardy z mleka owczego lub ser z mleka owczego i koziego	Grecja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	Ser twardy z mleka owczego lub ser z mleka owczego i koziego	Grecja
Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis	Oliwa z oliwek	Grecja
Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	Korinthiaki Stafida Vostitsa	Rodzynki	Grecja
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	Szafran	Grecja
Λακωνία	Lakonia	Oliwa z oliwek	Grecja
Λέσβος / Μυτιλήνη	Lesvos / Mytilini	Oliwa z oliwek	Grecja
Λυγουριό Ασκληπιείου	Lygourio Asklipiiou	Oliwa z oliwek	Grecja
Μανούρι	Manouri	Miękka serwatka	Grecja
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	Naturalne gumy i żywice	Grecja
Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	Peza Irakliou Kritis	Oliwa z oliwek	Grecja
Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	Prasines Elies Chalkidikis	Oliwki stołowe	Grecja
Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis	Oliwa z oliwek	Grecja
Φέτα ([5])	Feta	Biały ser z mleka owczego lub ser z mleka owczego i koziego	Grecja
Χανιά Κρήτης	Chania Kritis	Oliwa z oliwek	Grecja
Μαντινεία	Mantineia	Wino	Grecja
Νεμέα	Nemea	Wino	Grecja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Ρετσίνα Αττικής	Retsina Attikis	Wino	Grecja
Σάμος	Samos	Wino	Grecja
Σαντορίνη	Santorini	Wino	Grecja
Aceite del Baix Ebre-Montsià / Oli del Baix Ebre-Montsià		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Aceite del Bajo Aragón		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Antequera		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Azafrán de la Mancha		Szafran	Hiszpania
Baena		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Cabrales		Ser	Hiszpania
Cecina de León		Pozostałe mięso peklowane	Hiszpania
Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians [6]		Pomarańcze, klementynki, cytryny	Hiszpania
Dehesa de Extremadura		Szynka wieprzowa	Hiszpania
Estepa		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Guijuelo		Szynka wieprzowa	Hiszpania
Idiazabal		Twardy ser owczy	Hiszpania
Jabugo		Szynka wieprzowa	Hiszpania
Jamón de Teruel / Paleta de Teruel		Szynka wieprzowa	Hiszpania
Jijona		Wyroby cukiernicze	Hiszpania
Les Garrigues		Oliwa z oliwek	Hiszpania

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Los Pedroches		Szynka wieprzowa	Hiszpania
Mahón-Menorca		Twardy ser z mleka mieszanego	Hiszpania
Pimentón de la Vera		Papryka	Hiszpania
Pimentón de Murcia		Papryka	Hiszpania
Polvorones de Estepa		Herbatniki	Hiszpania
Priego de Córdoba		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Queso Manchego ([7])		Twardy ser owczy	Hiszpania
Queso Tetilla / Queixo Tetilla		Ser	Hiszpania
Salchichón de Vic / Llonganissa de Vic		Pozostałe mięso peklowane	Hiszpania
Sierra de Cádiz		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Sierra de Cazorla		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Sierra de Segura		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Sierra Mágina		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Siurana		Oliwa z oliwek	Hiszpania
Sobrasada de Mallorca		Pozostałe mięso peklowane	Hiszpania
Ternera Gallega		Bydło	Hiszpania
Turrón de Alicante		Wyroby cukiernicze	Hiszpania
Alicante ([8])		Wino	Hiszpania
Bierzo		Wino	Hiszpania
Calatayud		Wino	Hiszpania

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Campo de Borja		Wino	Hiszpania
Cariñena		Wino	Hiszpania
Castilla ([9])		Wino	Hiszpania
Castilla y León		Wino	Hiszpania
Cataluña		Wino	Hiszpania
Cava ([10])		Wino	Hiszpania
Cigales		Wino	Hiszpania
Empordà		Wino	Hiszpania
Jerez-Xérès-Sherry		Wino	Hiszpania
Jumilla		Wino	Hiszpania
La Mancha		Wino	Hiszpania
Málaga		Wino	Hiszpania
Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda		Wino	Hiszpania
Navarra		Wino	Hiszpania
Penedès		Wino	Hiszpania
Priorat		Wino	Hiszpania
Rías Baixas		Wino	Hiszpania

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Ribeiro		Wino	Hiszpania
Ribera del Duero		Wino	Hiszpania
Rioja		Wino	Hiszpania
Rueda ([11])		Wino	Hiszpania
Somontano		Wino	Hiszpania
Toro ([12])		Wino	Hiszpania
Utiel-Requena		Wino	Hiszpania
Valdepeñas		Wino	Hiszpania
Valencia		Wino	Hiszpania
Yecla		Wino	Hiszpania
Abondance		Ser	Francja
Ail blanc de Lomagne		Czosnek	Francja
Ail de la Drôme		Czosnek	Francja
Ail rose de Lautrec		Czosnek	Francja
Beaufort		Ser	Francja
Bleu d'Auvergne		Ser krowi z niebieską pleśnią	Francja
Brie de Meaux		Miękki ser krowi	Francja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Camembert de Normandie		Miękki ser krowi	Francja
Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)		Pozostałe gotowane mięso i świeża wątroba	Francja
Cantal / fourme de Cantal / cantalet		Twardy ser krowi	Francja
Chabichou du Poitou		Ser	Francja
Comté		Twardy ser krowi	Francja
Crottin de Chavignol / Chavignol		Ser	Francja
Emmental de Savoie		Twardy ser krowi	Francja
Époisses		Ser	Francja
Fourme d'Ambert		Ser	Francja
Gruyère ([13])		Twardy ser krowi	Francja
Huile d'olive de Haute-Provence		Oliwa z oliwek	Francja
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence		Olejek eteryczny	Francja
Huîtres Marennes Oléron		Nieprzetworzone małże	Francja
Jambon de Bayonne		Szynka wieprzowa	Francja
Lentille verte du Puy		Soczewica	Francja
Maroilles / Marolles		Ser	Francja
Morbier ([14])		Ser	Francja
Munster; Munster-Géromé		Miękki ser krowi	Francja
Neufchâtel		Ser	Francja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Noix de Grenoble		Orzechy włoskie	Francja
Piment d'Espelette / Piment d'Espelette – Ezpeletako Biperra		Papryka	Francja
Pomme du Limousin		Jabłka	Francja
Pont-l'Évêque		Ser	Francja
Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits		Śliwki (suszone lub kandyzowane)	Francja
Reblochon / Reblochon de Savoie		Twardy ser krowi	Francja
Roquefort		Ser owczy z niebieską pleśnią	Francja
Saint-Nectaire		Ser	Francja
Tomme de Savoie		Ser	Francja
Volailles de Loué		Drób	Francja
Alsace		Wino	Francja
Anjou		Wino	Francja
Beaujolais		Wino	Francja
Bergerac		Wino	Francja
Bordeaux		Wino	Francja
Bourgogne		Wino	Francja
Cahors		Wino	Francja
Chablis		Wino	Francja
Champagne		Wino	Francja
Châteauneuf-du-Pape		Wino	Francja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Cheverny		Wino	Francja
Côtes de Blaye		Wino	Francja
Côtes de Gascogne		Wino	Francja
Côtes de Provence		Wino	Francja
Côtes du Rhône		Wino	Francja
Côtes du Roussillon		Wino	Francja
Floc de Gascogne		Wino	Francja
Graves		Wino	Francja
Haut-Médoc		Wino	Francja
Languedoc		Wino	Francja
Mâcon		Wino	Francja
Margaux		Wino	Francja
Médoc		Wino	Francja
Moulis / Moulis-en-Médoc		Wino	Francja
Pauillac		Wino	Francja
Pays d'Hérault		Wino	Francja
Pays d'Oc		Wino	Francja
Pessac-Léognan		Wino	Francja
Pomerol		Wino	Francja
Pommard		Wino	Francja
Premières Côtes de Bordeaux		Wino	Francja

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Romanée-Conti		Wino	Francja
Saint-Emilion		Wino	Francja
Saint-Estèphe		Wino	Francja
Saint-Julien		Wino	Francja
Sancerre		Wino	Francja
Sauternes		Wino	Francja
Touraine		Wino	Francja
Val de Loire		Wino	Francja
Ventoux		Wino	Francja
Istarski pršut / Istrski pršut		Szynka wieprzowa	Chorwacja Słowenia
Baranjski kulen		Szynka wieprzowa	Chorwacja
Dalmatinski pršut		Szynka wieprzowa	Chorwacja
Drniški pršut		Szynka wieprzowa	Chorwacja
Krčki pršut		Szynka wieprzowa	Chorwacja
Dingač		Wino	Chorwacja
Szegedi szalámi / Szegedi téliszalámi		Pozostałe mięso peklowane	Węgry
Tokaj / Tokaji		Wino	Węgry
Aceto Balsamico di Modena		Ocet	Włochy
Aceto balsamico tradizionale di Modena		Ocet	Włochy

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Aprutino Pescarese		Oliwa z oliwek	Włochy
Asiago		Twardy ser krowi	Włochy
Bresaola della Valtellina		Pozostałe mięso peklowane	Włochy
Capocollo di Calabria		Mięso peklowane	Włochy
Coppa di Parma		Mięso peklowane	Włochy
Cotechino Modena		Przetwory z mięsa wieprzowego (100 %)	Włochy
Culatello di Zibello		Pozostałe mięso peklowane	Włochy
Fontina		Twardy ser krowi	Włochy
Gorgonzola		Ser krowi z niebieską pleśnią	Włochy
Grana Padano ([15])		Twardy ser krowi	Włochy
Mela Alto Adige / Südtiroler Apfel		Jabłka	Włochy
Mortadella Bologna ([16])		Przetwory z mięsa wieprzowego (100 %)	Włochy
Mozzarella di Bufala Campana		Miękki ser z mleka bawolego	Włochy
Pancetta di Calabria		Mięso peklowane	Włochy
Parmigiano Reggiano ([17])		Twardy ser krowi	Włochy
Pecorino Romano ([18])		Twardy ser owczy	Włochy
Piadina Romagnola / Piada Romagnola		Pozostały chleb	Włochy
Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino		Pomidory	Włochy
Prosciutto di Parma		Szynka wieprzowa	Włochy
Prosciutto di San Daniele		Szynka wieprzowa	Włochy

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Prosciutto Toscano		Szynka wieprzowa	Włochy
Provolone Valpadana		Miękki ser krowi	Włochy
Riso del Delta del Po		Ryż	Włochy
Salamini italiani alla cacciatora		Pozostałe mięso peklowane	Włochy
Salsiccia di Calabria		Mięso peklowane	Włochy
Soppressata di Calabria		Pozostałe mięso peklowane	Włochy
Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck		Szynka wieprzowa	Włochy
Taleggio		Miękki ser krowi	Włochy
Toscano		Oliwa z oliwek	Włochy
Zampone Modena		Przetwory z mięsa wieprzowego (100 %)	Włochy
Alto Adige / Südtirol / Südtiroler / dell'Alto Adige		Wino	Włochy
Asti		Wino	Włochy
Barbaresco		Wino	Włochy
Barbera d'Alba ([19])		Wino	Włochy
Barbera d'Asti ([20])		Wino	Włochy
Bardolino		Wino	Włochy
Barolo		Wino	Włochy
Brachetto d'Acqui / Acqui		Wino	Włochy
Brunello di Montalcino		Wino	Włochy
Chianti		Wino	Włochy

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Chianti Classico		Wino	Włochy
Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene - Prosecco / Valdobbiadene - Prosecco		Wino	Włochy
Dolcetto d'Alba ([21])		Wino	Włochy
Emilia / dell'Emilia ([22])		Wino	Włochy
Franciacorta		Wino	Włochy
Lambrusco di Sorbara		Wino	Włochy
Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Wino	Włochy
Marca Trevigiana		Wino	Włochy
Marsala		Wino	Włochy
Montepulciano d'Abruzzo ([23])		Wino	Włochy
Oltrepò Pavese		Wino	Włochy
Prosecco		Wino	Włochy
Rubicone		Wino	Włochy
Salento		Wino	Włochy
Sicilia		Wino	Włochy
Soave		Wino	Włochy
Toscana / Toscano ([24])		Wino	Włochy
Trento		Wino	Włochy

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Valpolicella		Wino	Włochy
Veneto		Wino	Włochy
Vernaccia di San Gimignano		Wino	Włochy
Vino Nobile di Montepulciano		Wino	Włochy
Edam Holland		Twardy ser krowi	Niderlandy
Gouda Holland		Twardy ser krowi	Niderlandy
Hollandse Geitenkaas		Miękki ser owczy	Niderlandy
Azeite de Moura		Oliwa z oliwek	Portugalia
Azeite do Alentejo Interior		Oliwa z oliwek	Portugalia
Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)		Oliwa z oliwek	Portugalia
Azeite de Tras-os-Montes		Oliwa z oliwek	Portugalia
Azeites do Norte Alentejano		Oliwa z oliwek	Portugalia
Azeites do Ribatejo		Oliwa z oliwek	Portugalia
Chouriça de Carne de Vinhais / Linguiça de Vinhais		Pozostałe mięso peklowane	Portugalia
Chouriço de Portalegre		Pozostałe mięso peklowane	Portugalia
Maçã de Alcobaça		Jabłka	Portugalia

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Mel dos Açores		Miód	Portugalia
Ovos Moles de Aveiro		Ciasto	Portugalia
Pêra Rocha do Oeste		Gruszki	Portugalia
Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos		Szynka wieprzowa	Portugalia
Queijo S. Jorge		Twardy ser krowi	Portugalia
Queijo Serra da Estrela		Twardy ser owczy	Portugalia
Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)		Twardy ser krowi	Portugalia
Alentejano		Wino	Portugalia
Alentejo		Wino	Portugalia
Algarve		Wino	Portugalia
Bairrada		Wino	Portugalia
Dão		Wino	Portugalia
Douro		Wino	Portugalia
Duriense		Wino	Portugalia
Lisboa		Wino	Portugalia
Oporto / Port / Port Wine / Porto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin du Porto / vinho do Porto		Wino	Portugalia
Palmela		Wino	Portugalia

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Península de Setúbal		Wino	Portugalia
Pico		Wino	Portugalia
Tejo		Wino	Portugalia
Trás-os-montes		Wino	Portugalia
Vinho da Madeira / Madère / Vin de Madère / Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Vino di Madera / Madeira Wijn / Madeira		Wino	Portugalia
Vinho Verde		Wino	Portugalia
Magiun de prune Topoloveni		Śliwki (suszone lub kandyzowane)	Rumunia
Salam de Sibiu		Pozostałe mięso peklowane	Rumunia
Telemea de Ibănești		Twardy ser krowi	Rumunia
Cotești		Wino	Rumunia
Cotnari		Wino	Rumunia
Dealu Mare		Wino	Rumunia
Murfatlar		Wino	Rumunia
Odobești		Wino	Rumunia
Panciu		Wino	Rumunia
Recaș		Wino	Rumunia
Târnave		Wino	Rumunia
Kranjska klobasa		Produkty mięsne	Słowenia

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie
Kraška panceta		Produkty mięsne	Słowenia
Kraški pršut		Szynka wieprzowa	Słowenia
Kraški zašink		Produkty mięsne	Słowenia
Slovenski med		Miód	Słowenia
Štajersko prekmursko bučno olje		Olej z nasion dyni	Słowenia
Vinohradnícka oblasť Tokaj		Wino	Słowacja

([1]) Określenie to jest chronione wyłącznie w języku oryginalnym. Stosowanie określenia w Meksyku podlega prywatnym ustaleniom między użytkownikami oznaczenia geograficznego a posiadaczem znaku towarowego.

([2]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Kölsch" nie uniemożliwia użytkownikom wcześniejszym, którzy wcześniej używali określenia „tipo Kölsch" lub „estilo Kölsch" w dobrej wierze i w sposób ciągły przed dniem 21 kwietnia 2018 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że jest ono umieszczone czcionką istotnie mniejszą od czcionki nazwy handlowej, przy zachowaniu czytelności i w sposób jednoznacznie odróżniający pochodzenie produktu. W przypadku procedur egzekwowania przewidzianych w podsekcji B.4 rozdziału 25, użytkownicy wcześniejsi będą musieli udowodnić, że byli użytkownikami na terytorium Meksyku zgodnie z niniejszym przypisem.

([3]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Münchener Bier" nie uniemożliwia użytkownikom wcześniejszym, którzy wcześniej używali określenia „tipo Munich" lub „estilo Munich" w dobrej wierze i w sposób ciągły przed dniem 21 kwietnia 2018 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że jest ono umieszczone czcionką istotnie mniejszą od czcionki nazwy handlowej, przy zachowaniu czytelności i w sposób jednoznacznie odróżniający pochodzenie produktu. W przypadku procedur egzekwowania przewidzianych w podsekcji B.4 rozdziału 25, użytkownicy wcześniejsi będą musieli udowodnić, że byli użytkownikami na terytorium Meksyku zgodnie z niniejszym przypisem.

([4]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Schwarzwälder Schinken" nie uniemożliwia używania w dobrej wierze określenia „selva negra", pod warunkiem że jest ono stosowane wyłącznie w odniesieniu do szynki gotowanej oraz że towary te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafiki, nazwy, obrazki, flagi) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego „Schwarzwälder Schinken", a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką istotnie mniejszą od czcionki nazwy handlowej, przy zachowaniu czytelności i w sposób jednoznacznie odróżniający pochodzenie produktu.

([5]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Φέτα (Feta)" nie uniemożliwia ciągłego i podobnego stosowania określenia „feta" przez dowolne osoby, w tym ich następców i cesjonariuszy, przez okres nie dłuższy niż osiem lat od wejścia w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że przed wejściem w życie niniejszej Umowy używały one tego oznaczenia geograficznego w sposób ciągły w odniesieniu do tych samych lub podobnych towarów na terytorium Meksyku. We wspomnianym okresie używaniu określenia „feta" musi towarzyszyć czytelne i widoczne oznaczenie pochodzenia geograficznego danego towaru.

([6]) Nazwy odmian zawierające nazwę „Valencia" lub składające się z tej nazwy mogą być nadal stosowane w odniesieniu do podobnych towarów, pod warunkiem że konsument nie zostaje wprowadzony w błąd co do charakteru takiego określenia ani dokładnego pochodzenia towaru.

([7]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Queso Manchego" dla serów wyprodukowanych w Hiszpanii, zgodnie ze specyfikacjami technicznymi Unii Europejskiej, z wykorzystaniem mleka owczego, nie uniemożliwia stosowania określeń „manchego" i „queso manchego", które są tradycyjnymi nazwami w Meksyku w odniesieniu do serów wyprodukowanych z mleka krowiego, pod warunkiem że towary te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafiki, nazwy, obrazki lub flagi) do chronionego oznaczenia geograficznegow Unii Europejskiej i różnią się od niego w sposób jednoznaczny pod względem pochodzenia i składu towaru.

([8]) Wyjątek przewidziany w art. 25.40 (Wyjątki) ust. 4 stosuje się do używania określenia Alicante Bouschet.

([9]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Castilla" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

([10]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Cava" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

([11]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Rueda" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

([12]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Toro" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

Nazwa oznaczenia	Transliteracja	Rodzaj produktu	Pochodzenie

([13]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Gruyère" nie uniemożliwia użytkownikom wcześniejszym, którzy wcześniej używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez okres pięciu lat przed dniem 21 kwietnia 2018 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że towary te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafiki, nazwy, obrazki lub, flagi) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego „Gruyère", a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką istotnie mniejszą od czcionki nazwy handlowej, przy zachowaniu czytelności i w sposób jednoznacznie odróżniający pochodzenie produktu. W przypadku procedur egzekwowania przewidzianych w podsekcji B.4 rozdziału 25, użytkownicy wcześniejsi będą musieli udowodnić, że byli użytkownikami na terytorium Meksyku zgodnie z niniejszym przypisem. Nazwa „Gruyère" odnosi się, na terytorium Unii Europejskiej, do dwóch homonimicznych oznaczeń geograficznych, odpowiednio w odniesieniu do sera szwajcarskiego i francuskiego. Unia Europejska nie sprzeciwi się ewentualnemu wnioskowi mającemu na celu ochronę wspomnianego szwajcarskiego homonimicznego oznaczenia geograficznego w Meksyku.

([14]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Morbier" nie uniemożliwia użytkownikom wcześniejszym, którzy wcześniej używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez okres pięciu lat przed dniem 21 kwietnia 2018 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że towary te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafiki, nazwy, obrazki lub, flagi) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego „Morbier", a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką istotnie mniejszą od czcionki nazwy handlowej, przy zachowaniu czytelności i w sposób jednoznacznie odróżniający pochodzenie produktu. W przypadku procedur egzekwowania przewidzianych w podsekcji B.4 rozdziału 25, użytkownicy wcześniejsi będą musieli udowodnić, że byli użytkownikami na meksykańskim terytorium zgodnie z niniejszym przypisem.

([15]) Nie wnioskuje się o ochronę określenia „Grana" w ramach wieloskładnikowego oznaczenia geograficznego „Grana Padano".

([16]) Wnioskuje się o ochronę oznaczenia geograficznego „Mortadella Bologna" w odniesieniu do pełnej nazwy oznaczenia geograficznego, a nie w odniesieniu do jej części składowych.

([17]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano" nie uniemożliwia użytkownikom, którzy używali określenia „parmesano" w dobrej wierze przed dniem 21 kwietnia 2018 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że towary te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafiki, nazwy, obrazki lub flagi) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano" i można je w sposób jednoznaczny odróżnić pod względem pochodzenia od „Parmigiano Reggiano".

([18]) Nie wnioskuje się o ochronę określenia „Pecorino" w ramach wieloskładnikowego oznaczenia geograficznego „Pecorino Romano".

([19]) Wyjątek przewidziany w art. 25.40 (Wyjątki) ust. 4 stosuje się do używania określenia „Barbera".

([20]) Wyjątek przewidziany w art. 25.40 (Wyjątki) ust. 4 stosuje się do używania określenia „Barbera".

([21]) Wyjątek przewidziany w art. 25.40 (Wyjątki) ust. 4 stosuje się do używania określenia „Dolcetto".

([22]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Emilia" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

([23]) Wyjątek przewidziany w art. 25.40 (Wyjątki) ust. 4 stosuje się do używania określenia „Montepulciano".

([24]) Ochrona oznaczenia geograficznego „Toscana/Toscano" nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do używania lub rejestracji w Meksyku znaku towarowego zawierającego to określenie, jego tłumaczenie lub transliterację, pod warunkiem że nie wprowadza on opinii publicznej w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru ani nie narusza oznaczenia geograficznego chronionego w inny sposób.

SEKCJA B

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE MEKSYKU, O KTÓRYCH MOWA W ART. 25.32 LIT. b)

Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu	Miejsce pochodzenia
Arroz del Estado de Morelos	Ryż	Morelos, Meksyk
Ate de Morelia, Región de Origen	Świeże owoce, gotowane i żelowane	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Banamich	Banany	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Berries de México	Borówki, truskawki, maliny i jeżyny	Meksyk
Cacao Grijalva	Kakao	Tabasco, Meksyk

Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu	Miejsce pochodzenia
Café Chiapas	Kawa	Chiapas, Meksyk
Café Veracruz	Kawa	Veracruz, Meksyk
Cajeta de Celaya, Región de Origen	Karmelowa masa z mleka koziego	Guanajuato, Meksyk
Chile Habanero de la Península de Yucatán	Chili	Campeche, Jukatan i Quintana Roo, Meksyk
Chipotle Mexicano ([1])	Chili	Meksyk
Fresana, Fresa Michoacán, Región de Origen	Truskawki	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Jalapeño Mexicano ([2])	Chili	Meksyk
Limón Michoacano, Región de Origen	Limonki	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Mango Ataúlfo del Soconusco Chiapas	Mango	Chiapas, Meksyk
Michin	Pstrąg	Estado de Mexico; Meksyk Michoacán, Meksyk
Nopal Villa Valtierrilla, Región de Origen	Kaktusy	Guanajuato, Meksyk
Pan de Tingüindín, Región de Origen	Chleb	Michoacán de Ocampo, Meksyk

Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu	Miejsce pochodzenia
Pan Grande de Acámbaro, Región de Origen	Chleb	Guanajuato, Meksyk
Queso Cotija, Región de Origen	Ser	Jalisco, Meksyk Michoacán de Ocampo, Meksyk
Vainilla de Papantla	Wanilia	Veracruz de la Llave, Meksyk Puebla de Zaragoza, Meksyk

([1]) Nie wnioskuje się o ochronę określenia „Chipotle” w ramach wieloskładnikowego oznaczenia geograficznego „Chipotle Mexicano”.

([2]) Nie wnioskuje się o ochronę określenia „Jalapeño” w ramach wieloskładnikowego oznaczenia geograficznego „Jalapeño Mexicano”.

Dodatek 25-B-1

OKREŚLENIA INDYWIDUALNE STANOWIĄCE CZĘŚCI SKŁADOWE PEŁNEJ NAZWY OZNACZENIA GEOGRAFICZNEGO

1. W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej zawartego w sekcji A załącznika 25-B (Wykaz oznaczeń geograficznych) nie wnioskuje się o ochronę zapewnioną na podstawie art. 25.34 (Ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B) w odniesieniu do następujących określeń indywidualnych, które stanowią części składowe pełnej nazwy oznaczenia geograficznego:

„aceite", „ail", „ail blanc", „ail rose", „Almkäse", „Alpkäse", „Apfel", „azafrán", „azeite", „azeite", „Bergkäse", „beurre", „Bier", „biperra", „bleu", „Bratwürste", „bresaola", „brie", „bučno olje", „camembert", „canard à foie gras", „capocollo", „cecina", „chmel", „chouriça", „chouriço", „cítricos", „cítrics", „coppa", „cotechino", „culatello", „dehesa", „edam", „emmental", „essence de lavande", „fromage", „geitenkaas", „gouda", „Graukäse", „Hopfen", „huile d'olive", „huile essentielle de lavande", „huîtres", „jambon", „jamón", „klobasa", „kren", „kulen", „Kürbiskernöl", „Lebkuchen", „lentille verte", „linguiça", „llonganissa", „maçã", „magiun de prune", „Markenspeck", „Marzipan", „med", „mel", „mela", „mozzarella", „noix", „oli", „ovos moles", „paleta", „pancetta", „pâté", „pêra", „piada", „piadina", „piment", „pimentón", „pivo", „plate", „polvorones", „pomme", „pomodoro", „presunto", „prosciutto", „provolone", „pršut", „pruneaux", „queijo", „queijo amarelo", „queijo picante", „queijos", „queixo", „queso", „riso", „Rostbratwürste", „salam", „salamini", „salchichón", „salsiccia", „Schinken", „sierra", „sobrasada", „soppressata", „Speck", „szalámi", „telemea", „téliszalámi", „ternera", „tomme", „turrón", „volailles", „zampone", „zašink", „γλυκό τριαντάφυλλο (glyko triantafyllo)", „γραβιέρα (graviera)", „ελιά (elia)", „κορινθιακή σταφίδα (korinthiaki stafida)", „κρόκος (krokos)", „λουκούμι (loukoumi)", „πράσινες ελιές (prasines elies)" i „розово масло (rozovo maslo)".

2. W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych Meksyku zawartego w sekcji B załącznika 25-B (Wykaz oznaczeń geograficznych) nie wnioskuje się o ochronę zapewnioną na podstawie art. 25.34 (Ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B) w odniesieniu do następujących określeń indywidualnych, które stanowią części składowe pełnej nazwy oznaczenia geograficznego:

„café", „mango", „vainilla", „chile", „habanero", „arroz", „cacao", „fresa", „limón", „queso", „pan", „grande", „ate", „cajeta", „nopal" oraz „berries".

3. W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych Meksyku zawartego w sekcji B załącznika 25-B (Wykaz oznaczeń geograficznych) nie wnioskuje się o ochronę zapewnioną na podstawie art. 25.34 (Ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 25-B) w odniesieniu do następujących określeń, które dodaje się do niektórych oznaczeń geograficznych:

„Región de Origen".

ZAŁĄCZNIK 25-C

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE MEKSYKU, O KTÓRYCH MOWA W ART. 25.31 UST. 2

Nazwa	Rodzaj produktu	Miejsce pochodzenia
Alfareria de Tzintzuntzan Uricha Región De Origen	Ceramika (rękodzieło)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Alfarería Dolorense	Ceramika	Guanajuato, Meksyk
Alfarería Punteada de Capula Región De Origen	Ceramika (rękodzieło)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Alfarería Tradicional de Capula Región De Origen	Ceramika (rękodzieło)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Ámbar de Chiapas	Rękodzieło Naturalna żywica	Chiapas, Meksyk
Bordados de Santa Cruz Tzintzuntzan Región de Origen	Hafciarstwo	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Cantera de Morelia Región De Origen	Kamieniołomy	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Catrinas de Barro De Capula Región de Origen	Ceramika w glinie (rękodzieło)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Cobre Martillado De Santa Clara Del Cobre Región De Origen	Miedź	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Esfera de Tlalpujahua Otjo Región De Origen	Bombki świąteczne (rękodzieło)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Guitarras de Paracho Región de Origen	Rękodzieło (gitary)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Juguete Artesanal de Michoacan Sapichu Región de Origen	Rękodzieło (zabawki)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Laca Perfilada de Patzcuaro En Oro 23 Qts. Región De Origen	Rękodzieło	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Mayolica de Dolores Hidalgo y Guanajuato	Ceramika glazurowana	Guanajuato, Meksyk

Nazwa	Rodzaj produktu	Miejsce pochodzenia
Olinalá	Rękodzieło	Guerrero, Meksyk
Pasta de Caña de Maíz J'Atzingueni	Rękodzieło	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Piñas De Barro de San Jose De Gracia Región de Origen	Rękodzieło (glina)	Michoacán de Ocampo, Meksyk
Sombreros San Pancho, pueblos del Rincón	Kapelusze	Guanajuato, Meksyk
Talavera	Rękodzieło	Puebla de Zaragoza, Meksyk Tlaxcala, Meksyk

ZAŁĄCZNIK 31-A

REGULAMIN WEWNĘTRZNY

Definicje

1. Do celów rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) i niniejszego regulaminu wewnętrznego:

a) „pracownicy administracyjni" oznaczają, w przypadku członka zespołu orzekającego, osoby, którymi kieruje i które nadzoruje członek zespołu orzekającego, inne niż asystenci;

b) „doradca" oznacza osobę wyznaczoną przez Stronę w celu doradzania lub pomocy tej Stronie w związku z postępowaniem przed zespołem orzekającym;

c) „asystent" oznacza osobę, która zgodnie z warunkami wyznaczenia oraz pod kierunkiem i nadzorem członka zespołu orzekającego prowadzi badania lub zapewnia wsparcie temu członkowi zespołu orzekającego;

d) „kodeks postępowania" oznacza Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów w załączniku 31-B;

e) „Strona skarżąca" oznacza Stronę wnoszącą o ustanowienie zespołu orzekającego zgodnie z art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego);

f) „data doręczenia" oznacza:

(i) w przypadku dokumentu przedłożonego przez Stronę – datę otrzymania dokumentu przez drugą Stronę; oraz

(ii) w przypadku dokumentu przedłożonego przez zespół orzekający – datę przekazania przez zespół orzekający dokumentu elektronicznego Stronom lub podmiotom pozarządowym;

g) „dzień" oznacza dzień kalendarzowy;

h) „ekspert" oznacza osobę fizyczną lub organ udzielający informacji lub porad technicznych lub wydający opinie zgodnie z art. 31.23 (Prawo do uzyskiwania informacji);

i) „zespół orzekający" oznacza zespół orzekający ustanowiony na podstawie art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego);

j) „członek zespołu orzekającego" oznacza osobę, która jest członkiem zespołu orzekającego;

k) „Strona, przeciwko której wniesiono skargę" oznacza Stronę, której zarzuca się naruszenie postanowień objętych niniejszą Umową;

l) „dzień wolny od pracy" oznacza, w przypadku każdego roku, sobotę, niedzielę i każdy inny dzień oficjalnie wyznaczony przez Stronę jako dzień ustawowo wolny od pracy;

m) „przedstawiciel Strony" oznacza pracownika lub każdą osobę wyznaczoną przez departament rządowy, publiczną jednostkę organizacyjną lub jakikolwiek inny podmiot publiczny Strony, który reprezentuje Stronę do celów procedury rozstrzygania sporów, w tym doradcę prawnego lub innego doradcę lub konsultanta Strony, którego Strona upoważniła do działania w jej imieniu w trakcie trwania sporu [1].

Powiadomienia

2. W zależności od przypadku wnioski, zawiadomienia, oświadczenia na piśmie lub inne dokumenty:

a) zespołu orzekającego przesyła się równocześnie obu Stronom;

[1] Strona nie wyznacza jako przedstawiciela osoby, co do której można zasadnie oczekiwać, że wykorzysta ona otrzymane informacje poufne poza postępowaniem prowadzonym na podstawie rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów).

b) Strony, skierowane do zespołu orzekającego, przesyła się równocześnie do wiadomości drugiej Strony; oraz

c) Strony, skierowane do drugiej Strony, przesyła się równocześnie do wiadomości zespołu orzekającego stosownie do przypadku.

Powiadomień, o których mowa w niniejszym punkcie, dokonuje się drogą elektroniczną lub, w stosownych przypadkach, za pomocą jakichkolwiek innych środków łączności, które zapewniają potwierdzenie ich wysłania. Powiadomienie takie uznaje się za doręczone w dniu jego wysłania, chyba że zostanie udowodnione, że było inaczej.

3. Wszystkie powiadomienia kieruje się do biur wyznaczonych przez Strony zgodnie z art. 31.36 (Zarządzanie procedurą rozstrzygania sporów) (zwanych dalej „wyznaczonymi biurami").

4. Niewielkie błędy pisarskie występujące we wniosku, zawiadomieniu, oświadczeniu na piśmie lub innym dokumencie związanym z postępowaniem przed zespołem orzekającym można poprawić, dostarczając nowy dokument, w którym wyraźnie zaznaczono poprawki. Sprostowanie niewielkich błędów pisarskich nie ma wpływu na harmonogram postępowania.

5. Jeśli data doręczenia dokumentu przypada w dniu wolnym od pracy lub jakimkolwiek innym dniu, w którym wyznaczone biura są oficjalnie nieczynne, dokument uznaje się za doręczony następnego dnia roboczego. Na spotkaniu organizacyjnym, o którym mowa w pkt 16 i 17, każda Strona przedstawia wykaz dni ustawowo wolnych od pracy, wszelkich innych dni, w których jej wyznaczone biuro jest oficjalnie nieczynne, oraz zwykłych godzin pracy takiego biura. Każda Strona zapewnia aktualizację swojego wykazu w trakcie postępowania przed zespołem orzekającym.

Powoływanie członków zespołu orzekającego

6. Do celów art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego) ust. 6 i 7 następujące osoby mogą pełnić funkcję organu powołującego w odniesieniu do składu zespołu:

a) prezes Trybunału Odwoławczego, o którym mowa w art. 10.31 (Trybunał Odwoławczy) ust. 7 i 8; lub

b) sekretarz generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego.

7. Dokonując wyboru w drodze losowania na podstawie art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego) ust. 6 i 7, organ powołujący wybiera członka zespołu orzekającego w drodze losowania spośród części listy Strony, przeciwko której wniesiono skargę, przyjętej zgodnie z art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust.1 lit. a) lub ust. 1 lit. b), lub przewodniczącego zespołu orzekającego z części listy osób, które pełnią funkcję przewodniczących, przyjętej zgodnie z art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1 lit. c). Organ powołujący przestrzega wszelkich warunków, które mogą zostać uzgodnione przez Strony.

a) Organ powołujący niezwłocznie informuje Strony o dacie, godzinie i miejscu wyboru w drodze losowania. Strony muszą być obecne podczas wyboru w drodze losowania.

b) Bez uszczerbku dla pkt 7 lit. a), wyboru w drodze losowania dokonuje się w terminie określonym w art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego) ust. 6 ze Stroną lub Stronami, które są obecne.

8. Do celów art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego) ust. 4, 6 i 7, jeżeli którakolwiek z części listy, o których mowa w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1:

a) nie została przyjęta przez Wspólny Komitet, członek zespołu orzekającego, członkowie zespołu orzekającego lub przewodniczący są wybierani spośród osób, które zostały wyznaczone przez jedną Stronę lub obie Strony w odniesieniu do tej konkretnej części listy, o czym druga Strona została powiadomiona na piśmie; lub

b) nie zawiera już co najmniej pięciu osób, członek zespołu orzekającego, członkowie zespołu orzekającego lub przewodniczący są wybierani spośród osób, które pozostają na tej konkretnej części listy.

9. Natychmiast po dokonaniu wyboru wyznaczone biuro Strony skarżącej lub biuro wyznaczone wspólnie przez Strony powiadamia na piśmie każdą osobę wybraną na członka zespołu orzekającego lub przewodniczącego o wyborze i przekazuje im egzemplarz Kodeksu postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów zawartego w załączniku 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów). Każda taka osoba potwierdza swoją dostępność do pełnienia funkcji członka zespołu orzekającego lub przewodniczącego w odpowiedzi do wyznaczonych biur w terminie pięciu dni od dnia, w którym została poinformowana o swoim powołaniu, oraz przedstawia oświadczenie o ujawnieniu zgodnie z pkt 5–9 (Obowiązek ujawnienia informacji) załącznika 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

10. W przypadku gdy trzej wybrani członkowie zespołu orzekającego potwierdzą swoją dostępność do pełnienia funkcji w zespole, odpowiednie wyznaczone biuro niezwłocznie powiadamia Strony o składzie zespołu.

Listy członków zespołu orzekającego

11. Nie później niż dwa miesiące od wejścia w życie niniejszej Umowy każda Strona powiadamia na piśmie drugą Stronę o osobach, które wyznacza do części listy, o których mowa w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1.

12. W terminie 30 dni od dnia powiadomienia dokonanego zgodnie z pkt 11 Strona może zgłosić sprzeciw wobec osoby wskazanej przez drugą Stronę do części listy, o której mowa w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1 lit. a) i b), jeżeli uzna, że taka osoba nie przestrzega wymogów art. 31.9 (Wymagania dotyczące członków zespołu orzekającego). W terminie 15 dni od otrzymania powiadomienia o sprzeciwie Strony konsultują się, czy dana osoba spełnia te wymagania. W przypadku braku porozumienia Strona, która wyznaczyła daną osobę, usuwa ją z tej części listy i wyznacza nową osobę.

13. W terminie 30 dni od dnia powiadomienia dokonanego zgodnie z pkt 11 Strony uzgadniają część listy osób pełniących funkcję przewodniczącego zespołu, o której mowa w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1 lit. c), na podstawie osób wyznaczonych przez każdą Stronę.

14. Strona może w dowolnym momencie podjąć decyzję o zmianie swojej części listy i powiadamia drugą Stronę na piśmie o wyznaczonych przez nią osobach. W takim przypadku procedurę określoną w pkt 12 stosuje się odpowiednio. Strony mogą również za obopólną zgodą zmienić część listy osób pełniących funkcję przewodniczącego.

15. Wspólny Komitet przyjmuje wszelkie zmiany do części list Stron nie później niż sześć miesięcy od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w pkt 14.

Spotkanie organizacyjne

16. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, spotykają się one z zespołem orzekającym w terminie siedmiu dni od ustalenia jego składu w celu ustalenia kwestii, które Strony lub zespół uznają za stosowne, obejmujących między innymi:

a) harmonogram postępowania, w tym dokładne daty złożenia uwag oraz datę złożenie ustnych wyjaśnień na posiedzeniu wyjaśniającym;

b) wynagrodzenie i zwrot wydatków wypłacane członkom zespołu orzekającego, które muszą być zgodne ze standardami WTO; oraz

c) wynagrodzenie wypłacane asystentom; łączna wysokość wynagrodzenia asystenta lub asystentów każdego członka zespołu orzekającego nie może przekraczać 50 % wysokości wynagrodzenia tego członka zespołu orzekającego.

17. Członkowie zespołu orzekającego i przedstawiciele Stron mogą brać udział w spotkaniu, o którym mowa w pkt. 16, za pośrednictwem dowolnych środków telekomunikacji.

Oświadczenia pisemne

18. Strona skarżąca składa swoje wstępne oświadczenie na piśmie nie później niż 20 dni od dnia ustalenia składu zespołu orzekającego. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, składa wstępne oświadczenie na piśmie nie później niż 20 dni od dnia doręczenia oświadczenia pisemnego Strony skarżącej. Strona skarżąca składa ewentualne kontroświadczenie na piśmie nie później niż 20 dni od dnia wyznaczonego na złożenie wstępnego oświadczenia na piśmie Strony, przeciwko której wniesiono skargę. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, składa ewentualne kontroświadczenie na piśmie nie później niż 20 dni od dnia wyznaczonego na złożenie kontroświadczenia na piśmie Strony skarżącej.

Działanie zespołu orzekającego

19. Wszystkim posiedzeniom zespołu orzekającego przewodniczy jego przewodniczący. Zespół orzekający może przekazać przewodniczącemu uprawnienie do podejmowania decyzji administracyjnych i proceduralnych.

20. O ile rozdział 31 (Rozstrzyganie sporów) lub niniejszy regulamin wewnętrzny nie stanowi inaczej, zespół orzekający może prowadzić prace za pomocą wszelkich form porozumiewania się.

21. W obradach zespołu orzekającego mogą brać udział wyłącznie jego członkowie, ale członkowie zespołu orzekającego mogą zezwolić na obecność asystentów podczas obrad.

22. Za sporządzanie wszelkich decyzji lub sprawozdań odpowiada wyłącznie zespół orzekający i nie może być ono delegowane.

23. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie reguluje rozdział 31 (Rozstrzyganie sporów) ani niniejszy załącznik, zespół orzekający, po konsultacji ze Stronami, może przyjąć odpowiednią procedurę, która jest zgodna z tym rozdziałem i niniejszym załącznikiem.

24. Jeśli zespół orzekający uzna, że konieczna jest zmiana terminu mającego zastosowanie do postępowania innego niż terminy określone w rozdziale 31 (Rozstrzyganie sporów) lub dokonanie innych dostosowań proceduralnych lub administracyjnych, informuje Strony na piśmie o koniecznej zmianie lub koniecznym dostosowaniu – po uprzedniej konsultacji ze Stronami – oraz o ich powodach.

Zastąpienie

25. Jeżeli Strona uzna, że członek zespołu orzekającego nie przestrzega wymogów załącznika 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów) i w związku z tym powinien zostać zastąpiony, Strona ta powiadamia drugą Stronę w terminie 15 dni od dnia uzyskania wystarczających dowodów na zarzucane nieprzestrzeganie przez członka zespołu orzekającego załącznika 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

26. Strony konsultują się w terminie 15 dni od dnia powiadomienia, o którym mowa w punkcie 25. Strony informują danego członka zespołu orzekającego o zarzucie nieprzestrzegania wymogów i mogą zwrócić się do niego o podjęcie działań naprawczych. Mogą również, jeśli tak postanowią, odwołać członka zespołu orzekającego i wybrać nowego członka zespołu orzekającego zgodnie z art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego).

27. Jeśli Strony nie dojdą do porozumienia co do konieczności zastąpienia członka zespołu orzekającego, który nie jest jego przewodniczącym, każda Strona może wystąpić o przekazanie sprawy do przewodniczącego zespołu orzekającego, a decyzja przewodniczącego jest ostateczna.

28. Jeśli przewodniczący zespołu orzekającego uzna, że członek zespołu orzekającego, o którym mowa w pkt 27, nie przestrzega wymogów załącznika 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów), odwołuje się tego członka zespołu orzekającego i zastępuje się go nowym członkiem zespołu orzekającego wybranym zgodnie z art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego).

29. Jeśli Strony nie dojdą do porozumienia co do konieczności zastąpienia przewodniczącego zespołu orzekającego, każda Strona może wystąpić z wnioskiem o przekazanie sprawy jednej z pozostałych osób z części listy, o której mowa w art. 31.8 (Listy członków zespołu orzekającego) ust. 1 lit. c). Organ powołujący wybiera w drodze losowania imię i nazwisko tej osoby z listy. Decyzja wybranej osoby dotycząca konieczności zastąpienia przewodniczącego jest ostateczna.

30. Jeśli osoba wybrana w drodze losowania zgodnie z pkt 29 uzna, że przewodniczący nie przestrzega wymogów załącznika 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów), wybiera się nowego przewodniczącego zgodnie z art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego).

Posiedzenia

31. Po konsultacji ze Stronami i pozostałymi członkami zespołu orzekającego przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia Strony o dniu, godzinie i miejscu posiedzenia. Data posiedzenia odpowiada zwykle dacie ustalonej w harmonogramie określonym zgodnie z pkt 16 lit. a). Strona, na której terytorium odbywa się posiedzenie, podaje do wiadomości publicznej informacje o jego terminie, czasie i miejscu, chyba że posiedzenie toczy się przy drzwiach zamkniętych.

32. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, posiedzenie odbywa się w Brukseli, gdy Stroną skarżącą jest Meksyk, lub w Meksyku, gdy Stroną skarżącą jest Unia Europejska. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, ponosi koszty wynikające z logistycznej organizacji posiedzenia.

33. Zespół orzekający może zwoływać dodatkowe posiedzenia, jeżeli Strony tak uzgodnią.

34. Wszyscy członkowie zespołu orzekającego muszą być obecni przez cały czas trwania posiedzenia.

35. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, na posiedzeniu mogą być obecne następujące osoby, niezależnie od tego, czy posiedzenie ma charakter jawny:

a) przedstawiciele Strony;

b) doradcy;

c) asystenci i pracownicy administracyjni;

d) tłumacze ustni i pisemni oraz sprawozdawcy sądowi zespołu orzekającego; oraz

e) eksperci, w razie potrzeby, na podstawie art. 31.23 (Prawo do uzyskiwania informacji) ust. 2.

36. Odpowiednie wyznaczone biuro, w porozumieniu z zespołem orzekającym i Stronami, dokonuje odpowiednich ustaleń logistycznych i ustanawia odpowiednie procedury w celu zapewnienia, aby obecność publiczności nie zakłócała posiedzeń. Każdy, w tym akredytowani dziennikarze i podmioty pozarządowe, kto chce wziąć udział w posiedzeniach, może zostać poproszony o zarejestrowanie się przed posiedzeniem. Jeśli liczba miejsc jest ograniczona, są one przydzielane zgodnie z kolejnością zgłoszeń po otrzymaniu wypełnionego formularza rejestracyjnego. Posiedzenie nie powinno być nagrywane ani dźwiękowo, ani wizualnie przez osoby postronne.

37. Strona, która chce przekazać lub omówić informacje poufne podczas posiedzenia, powiadamia o tym z wyprzedzeniem zespół orzekający i odpowiednie wyznaczone biuro. W miarę możliwości Strona przekazuje powiadomienie co najmniej 10 dni przed pierwszym dniem posiedzenia.

38. Podczas niejawnej części posiedzenia mogą być obecne wyłącznie osoby, o których mowa w pkt 35. Osoby, które przeglądają lub przesłuchują informacje poufne, nie mogą ich ujawniać ani zezwalać na ich ujawnienie i wykorzystują je wyłącznie do celów postępowania przed zespołem orzekającym.

39. Nie później niż pięć dni przed dniem posiedzenia każda Strona przekazuje zespołowi orzekającemu i drugiej Stronie listę imion i nazwisk osób, które przedstawią ustne argumenty lub oświadczenia na posiedzeniu w jej imieniu, oraz listę innych przedstawicieli i doradców, którzy będą obecni na posiedzeniu.

40. Zespół orzekający prowadzi posiedzenie w następujący sposób, zapewniając Stronie skarżącej i Stronie, przeciwko której wniesiono skargę, taką samą ilość czasu na przedstawienie zarówno argumentów, jak i kontrargumentów:

a) argumenty

(i) argument Strony skarżącej, oraz

(ii) argument Strony, przeciwko której wniesiono skargę;

b) kontrargumenty

(i) odpowiedź Strony skarżącej, oraz

(ii) replika Strony, przeciwko której wniesiono skargę.

41. Zespół orzekający może kierować pytania do każdej Strony w dowolnym momencie posiedzenia. Zespół orzekający umożliwia Stronom wydawanie oświadczeń końcowych.

42. Zespół orzekający zapewnia sporządzenie transkrypcji posiedzenia oraz jego doręczenie Stronom możliwie jak najszybciej po posiedzeniu. Strony mogą zgłaszać uwagi dotyczące transkrypcji, a zespół orzekający może te uwagi uwzględnić.

43. W terminie 10 dni od dnia posiedzenia każda Strona może złożyć dodatkowe oświadczenie na piśmie dotyczące wszelkich kwestii, które pojawiły się w trakcie posiedzenia. Druga Strona może przekazać na piśmie uwagi do wszelkich dodatkowych oświadczeń na piśmie, które Strona złoży, w terminie pięciu dni od przekazania takiego oświadczenia.

Pytania na piśmie

44. Zespół orzekający może w każdym momencie postępowania zwracać się na piśmie z pytaniami do jednej Strony lub obu Stron. Wszelkie pytania skierowane do jednej Strony przekazuje się drugiej Stronie do wiadomości.

45. Każda Strona przekazuje drugiej Stronie kopię swojej udzielonej na piśmie odpowiedzi na pytania zespołu orzekającego. Druga Strona ma możliwość przekazania na piśmie uwag dotyczących tych odpowiedzi Strony w terminie pięciu dni od przekazania takiej kopii.

Publiczne udostępnianie dokumentów

46. Z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych na podstawie pkt 48 i 49:

a) Strona składająca wniosek zgodnie z art. 31.5 (Konsultacje) lub art. 31.6 (Ustanowienie zespołu orzekającego) podaje kopię tego wniosku do wiadomości publicznej nie później niż 15 dni od dnia jego doręczenia; oraz

b) każda Strona podaje do wiadomości publicznej swoje oświadczenia złożone na piśmie, pisemną wersję oświadczeń ustnych i swoją odpowiedź na piśmie na wniosek lub pytanie zespołu orzekającego, jeżeli została udzielona, jak najszybciej po przedłożeniu takich dokumentów i nie później niż w dniu doręczenia sprawozdania końcowego.

47. Strona nie może podawać do wiadomości publicznej treści wstępnego sprawozdania dostarczonego Stronom zgodnie z art. 31.13 (Sprawozdanie wstępne) ani treści uwag do sprawozdania wstępnego.

Poufność

48. Każda Strona i zespół orzekający traktują jako poufne wszelkie informacje przedłożone zespołowi orzekającemu przez drugą Stronę i określone przez tę Stronę jako poufne. Przedkładając zespołowi orzekającemu oświadczenie na piśmie, pisemną wersję oświadczenia ustnego lub odpowiedź na piśmie na wniosek lub pytanie zespołu orzekającego, które zawierają informacje poufne, Strona dostarcza również, w terminie 15 dni od dnia złożenia takiego oświadczenia, wersję nieopatrzoną klauzulą poufności, która może zostać podana do wiadomości publicznej.

49. Żadne z postanowień niniejszego regulaminu wewnętrznego nie wyklucza możliwości publicznego ujawnienia przez Stronę jej własnych stanowisk, w zakresie, w jakim, odnosząc się do informacji przedstawionych przez drugą Stronę, Strona nie ujawnia żadnych informacji, które druga Strona określiła jako poufne.

50. Po konsultacji ze Stronami zespół orzekający może ustanowić dodatkowe procedury *ad hoc*, które uzna za niezbędne do ochrony informacji poufnych.

Kontakty *ex parte*

51. Zespół orzekający nie może spotykać się ani kontaktować się ze Stroną pod nieobecność drugiej Strony.

52. Członek zespołu orzekającego nie poddaje pod dyskusję jakichkolwiek aspektów przedmiotu postępowania z jedną Stroną lub z obiema Stronami pod nieobecność pozostałych członków zespołu orzekającego.

Oświadczenia *amicus curiae*

53. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, w terminie pięciu dni od dnia ustalenia składu zespołu orzekającego zespół orzekający może przyjąć dobrowolne oświadczenia na piśmie od osób fizycznych Strony lub osób prawnych z siedzibą na terytorium Strony, które są niezależne od władz publicznych Stron, pod warunkiem że:

a) zespół orzekający otrzyma je w terminie 10 dni od dnia ustalenia składu zespołu orzekającego;

b) są zwięzłe i w żadnym przypadku nie przekraczają, wraz z załącznikami, 15 stron maszynopisu z podwójnymi odstępami między wierszami,

c) dotyczą bezpośrednio kwestii faktycznej lub prawnej rozpatrywanej przez zespół orzekający;

d) zawierają informacje dotyczące osoby składającej oświadczenie, w tym w przypadku osoby fizycznej – jej obywatelstwo, a w przypadku osoby prawnej – jej siedzibę, charakter działalności, status prawny, ogólne cele i źródła finansowania;

e) określają charakter interesu, jaki ta osoba ma w danym postępowaniu przed zespołem orzekającym; oraz

f) sporządzone są w językach wybranych przez Strony zgodnie z pkt 58 i 59.

54. Oświadczenia takie doręcza się Stronom, które mogą przedstawić swoje uwagi. Strony mogą przedłożyć zespołowi orzekającemu swoje uwagi w terminie 10 od ich doręczenia.

55. Zespół orzekający wymienia w swoim sprawozdaniu wszystkie oświadczenia, które otrzymał zgodnie z punktem 53. Zespół orzekający nie jest zobowiązany odnieść się w swoim sprawozdaniu do argumentów przedstawionych w takich oświadczeniach. Jeśli zespół orzekający w swoim sprawozdaniu odniesie się do argumentów przedstawionych w tych oświadczeniach, musi wziąć pod uwagę również wszelkie uwagi przedstawione przez Strony zgodnie z pkt 54.

Otrzymanie opinii lub porady technicznej od ekspertów

56. Jeśli Strona złoży wniosek do zespołu orzekającego o zwrócenie się o opinię lub poradę techniczną do ekspertów zgodnie z art. 31.23 (Prawo do uzyskiwania informacji), Strona ta powiadamia drugą Stronę o takim wniosku. Jeśli zespół ekspertów zwraca się o opinię lub poradę techniczną, powiadamia o tym również Strony. Nie później niż 15 dni od dnia doręczenia takiego powiadomienia panel konsultuje się ze Stronami w celu ustalenia, czy uzasadnione jest zwrócenie się o opinię lub poradę techniczną do ekspertów, oraz w celu uzgodnienia warunków wniosku o wydanie opinii lub porady technicznej, w tym, stosownie do przypadku, eksperta, do którego należy się zwrócić o opinię lub poradę techniczną.

Sprawy pilne

57. W sprawach pilnych, o których mowa w art. 31.12 (Decyzje w sprawach pilnych), zespół orzekający – po konsultacji ze Stronami – dostosowuje odpowiednio terminy, o których mowa w niniejszym regulaminie wewnętrznym. Zespół orzekający powiadamia Strony o tych dostosowaniach.

Tłumaczenia pisemne i ustne

58. Podczas konsultacji, o których mowa w art. 31.5 (Konsultacje), i nie później niż w dniu spotkania, o którym mowa w pkt 16, Strony dokładają starań, aby uzgodnić wspólny język roboczy postępowań przed zespołem orzekającym.

59. Jeśli Strony nie są w stanie uzgodnić wspólnego języka roboczego, każda Strona przedstawia swoje oświadczenia na piśmie, swoją pisemną wersję oświadczenia ustnego, swoją odpowiedź na piśmie na wniosek lub pytanie zespołu orzekającego oraz wszelkie inne dokumenty związane z postępowaniem przed zespołem orzekającym w wybranym przez siebie języku. Każda Strona przedkłada jednocześnie tłumaczenie pisma na język wybrany przez drugą Stronę, chyba że oświadczenia sporządzono w jednym z języków roboczych WTO. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, organizuje tłumaczenie ustne oświadczeń ustnych na języki wybrane przez Strony.

60. Decyzje i sprawozdania zespołu orzekającego sporządza się w języku lub językach wybranych przez Strony. Jeśli Strony nie uzgodniły wspólnego języka roboczego, sprawozdanie wstępne i końcowe zespołu orzekającego sporządza się w jednym z języków roboczych WTO.

61. Każda Strona może przekazać uwagi dotyczące poprawności tłumaczenia jakiejkolwiek przetłumaczonej wersji dokumentu sporządzonego zgodnie z niniejszym regulaminem wewnętrznym.

62. Każda Strona ponosi koszty tłumaczenia swoich oświadczeń złożonych na piśmie, swojej pisemnej wersji oświadczenia ustnego i swojej odpowiedzi na piśmie na wniosek lub pytanie zespołu orzekającego lub wszelkich innych dokumentów związanych z postępowaniem przed zespołem orzekającym. Strony ponoszą w równym stopniu wszelkie koszty sporządzenia tłumaczenia decyzji lub sprawozdania zespołu orzekającego.

Terminy

63. W przypadku gdy rozdział 31 (Rozstrzyganie sporów), niniejszy regulamin wewnętrzny lub zespół orzekający wymagają powiadomienia lub działania, które należy podjąć przed datą lub wydarzeniem lub po tej dacie lub wydarzeniu, przy obliczaniu takiego terminu nie uwzględnia się dnia tej daty lub wydarzenia.

64. Jeśli termin zostaje przedłużony, co obejmuje przedłużenie konieczne ze względu na działanie siły wyższej, mające wpływ na Stronę, odpowiednie terminy są odpowiednio dostosowywane.

Pozostałe postępowania

65. Terminy określone w niniejszym regulaminie wewnętrznym dostosowuje się do terminów szczególnych przewidzianych na przyjęcie decyzji lub sprawozdania przez zespół orzekający w ramach postępowania na podstawie art. 31.16 (Rozsądny termin), art. 31.17 (Kontrola zgodności), art. 31.18 (Tymczasowe środki zaradcze) i art. 31.19 (Przegląd środków wdrożonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego po przyjęciu tymczasowych środków zaradczych).

ZAŁĄCZNIK 31-B

KODEKS POSTĘPOWANIA DLA CZŁONKÓW ZESPOŁU ORZEKAJĄCEGO I MEDIATORÓW

Definicje

1. Do celów rozdziału 31 (Rozstrzyganie sporów) i niniejszego kodeksu postępowania:

a) „pracownicy administracyjni" oznaczają, w przypadku członka zespołu orzekającego, osoby, którymi kieruje i które nadzoruje członek zespołu orzekającego, inne niż asystenci;

b) „asystent" oznacza osobę, która zgodnie z warunkami wyznaczenia oraz pod kierunkiem i nadzorem członka zespołu orzekającego prowadzi badania lub zapewnia wsparcie temu członkowi zespołu orzekającego;

c) „kandydat" oznacza osobę, którą bierze się pod uwagę przy wyborze na członka zespołu orzekającego na podstawie art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego);

d) „mediator" oznacza osobę, która prowadzi postępowanie mediacyjne zgodnie z art. 31.29 (Zasady dotyczące postępowania mediacyjnego);

e) „członek zespołu orzekającego" oznacza osobę, która jest członkiem zespołu orzekającego.

Podstawowe zasady

2. W celu zachowania rzetelności i bezstronności mechanizmu rozstrzygania sporów każdy kandydat i członek zespołu orzekającego:

a) zapoznaje się z niniejszym kodeksem postępowania;

b) musi być niezależny i bezstronny;

c) unika bezpośrednich i pośrednich konfliktów interesów;

d) unika niewłaściwego zachowania i stwarzania wrażenia niewłaściwego zachowania lub stronniczości;

e) przestrzega poufności postępowania przez zespołem orzekającym;

f) przestrzega wysokich standardów postępowania; oraz

g) nie ulega wpływom własnych interesów, naciskom zewnętrznym, względom politycznym, żądaniom społecznym, lojalności wobec Strony lub obawom przed krytyką.

3. W celu zachowania rzetelności i bezstronności mechanizmu rozstrzygania sporów członek zespołu orzekającego:

a) nie może podejmować w sposób bezpośredni lub pośredni jakichkolwiek zobowiązań ani przyjmować jakichkolwiek korzyści mogących w jakikolwiek sposób zakłócić właściwe wykonywanie jego obowiązków lub stworzyć wrażenie zakłócenia ich właściwego wykonywania;

b) nie może wykorzystywać swojego stanowiska w zespole orzekającym do realizacji jakichkolwiek osobistych lub prywatnych interesów i unika podejmowania działań, które mogą sprawiać wrażenie, że inne osoby mają możliwość wywierania na niego wpływu; lub

c) nie pozwala na to, aby przeszłe lub obecne związki lub zobowiązania finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne, osobiste lub społeczne miały wpływ na jego postępowanie lub osąd.

4. Członek zespołu orzekającego unika nawiązywania jakichkolwiek kontaktów i uzyskiwania jakichkolwiek korzyści finansowych, które mogą mieć wpływ na jego niezależność lub bezstronność lub które mogłyby w uzasadniony sposób wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości.

Obowiązki w zakresie ujawnienia informacji

5. Przed wyrażeniem zgody na powołanie na członka zespołu orzekającego na podstawie art. 31.7 (Skład zespołu orzekającego) kandydat ujawnia wszelkie interesy, powiązania lub kwestie, które mogą mieć wpływ na jego niezależność lub bezstronność lub które mogłyby w uzasadniony sposób wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości w postępowaniu przed zespołem orzekającym. W tym celu kandydat dokłada wszelkich rozsądnych starań, aby rozpoznać wszelkie takie interesy, związki i kwestie, w tym wszelkie interesy finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne, osobiste lub społeczne.

6. Kandydat ujawnia co najmniej następujące interesy, związki i kwestie:

a) wszelkie interesy finansowe lub osobiste kandydata dotyczące:

(i) postępowania przed zespołem orzekającym albo jego wyniku; oraz

(ii) postępowania administracyjnego, postępowania przed sądem krajowym lub innego międzynarodowego postępowania służącego rozstrzyganiu sporów w odniesieniu kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu przed zespołem orzekającym, w przypadku którego kandydata bierze się pod uwagę;

b) wszelkie interesy finansowe pracodawcy, partnera handlowego, wspólnika lub członka rodziny kandydata dotyczące:

(i) postępowania przed zespołem orzekającym albo jego wyniku; oraz

(ii) postępowania administracyjnego, postępowania przed sądem krajowym lub innego międzynarodowego postępowania służącego rozstrzyganiu sporów w odniesieniu do kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu przed zespołem orzekającym, w przypadku którego kandydata bierze się pod uwagę;

c) wszelkie przeszłe lub istniejące związki, interesy lub kwestie finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne, osobiste lub społeczne z jakimikolwiek zainteresowanymi stronami w postępowaniu przed zespołem orzekającym lub ich doradcami, lub jakiekolwiek takie związki, interesy lub kwestie z udziałem pracodawcy, partnera handlowego, wspólnika lub członka rodziny kandydata; oraz

d) publiczne rzecznictwo, przedstawicielstwo prawne lub inne dotyczące kwestii będącej przedmiotem sporu w postępowaniu przed zespołem orzekającym lub dotyczące tych samych towarów, usług lub inwestycji.

7. Po powołaniu członek zespołu orzekającego nadal podejmuje wszelkie stosowne wysiłki, aby rozpoznać wszystkie interesy, związki lub kwestie, o których mowa w pkt 5, oraz ujawnia je. Obowiązek ujawnienia informacji określony w pkt 5 ma charakter ciągły, co oznacza, że członek zespołu orzekającego jest zobowiązany ujawnić wszelkie takie interesy, związki lub kwestie, które mogą pojawić się na dowolnym etapie postępowania przez zespołem orzekającym.

8. Kandydat lub członek zespołu orzekającego informuje Strony o wszelkich kwestiach dotyczących faktycznego lub potencjalnego naruszenia niniejszego kodeksu postępowania, gdy tylko się o nich dowie, do rozstrzygnięcia przez Strony.

9. Wszelka korespondencja kierowana jest do biur wyznaczonych przez Strony zgodnie z art. 31.36 (Zarządzanie procedurą rozstrzygania sporów).

Obowiązki członków zespołu orzekającego

10. Po wyrażeniu zgody na powołanie członek zespołu orzekającego pozostaje do dyspozycji i wykonuje swoje obowiązki w sposób sumienny i sprawny w trakcie całego postępowania, zachowując uczciwość i staranność.

11. Członek zespołu orzekającego rozważa jedynie kwestie podniesione w ramach postępowania przed zespołem orzekającym i konieczne do wydania decyzji i nie może delegować tego obowiązku jakiejkolwiek innej osobie.

12. Eksperci, asystenci i personel administracyjny wypełniają obowiązki członków zespołu orzekającego zgodnie z pkt 2– 13 i pkt 16–18. W związku z tym członek zespołu orzekającego stosuje wszelkie zasadne środki i podejmuje niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby był świadomy takich obowiązków i wywiązywał się z nich.

13. Członek zespołu orzekającego nie może brać udziału w kontaktach *ex parte*, o których mowa w pkt 51 i 52 regulaminu wewnętrznego zamieszczonego w załączniku 31-B, dotyczących postępowania przed zespołem orzekającym.

Obowiązki byłych członków zespołu orzekającego

14. Były członek zespołu orzekającego musi unikać działań mogących stwarzać wrażenie, że, wykonując swoje obowiązki, był stronniczy lub odnosił korzyści z decyzji zespołu orzekającego.

15. Były członek zespołu orzekającego musi wypełniać obowiązki określone w pkt 16–18.

Poufność

16. Członek zespołu orzekającego w żadnym momencie nie może ujawniać jakichkolwiek informacji niepublicznych dotyczących postępowania lub uzyskanych w trakcie postępowania, do którego został powołany. Członek zespołu orzekającego w żadnym przypadku nie może ujawniać ani wykorzystywać takich informacji w celu uzyskania osobistych korzyści lub korzyści na rzecz innej osoby lub w celu niekorzystnego wpłynięcia na interesy innych osób.

17. Członek zespołu orzekającego nie może ujawniać sprawozdania ani decyzji zespołu orzekającego ani ich części przed ich publikacją zgodnie z rozdziałem 31 (Rozstrzyganie sporów).

18. Członek zespołu orzekającego w żadnym momencie nie może ujawniać przebiegu obrad zespołu orzekającego lub opinii któregokolwiek z jego członków, ani składać oświadczeń dotyczących postępowania, do którego został powołany, lub kwestii będących przedmiotem sporu w tym postępowaniu. Jeśli zespół orzekający większością głosów podejmuje decyzję, członek zespołu nie może ujawniać, który członek lub członkowie zespołu orzekającego są powiązani z opiniami większościowymi lub mniejszościowymi w ramach postępowania przed zespołem orzekającym.

Wydatki

19. Każdy członek zespołu orzekającego prowadzi ewidencję i sporządza końcowe rozliczenie dotyczące czasu, jaki on lub jego asystenci i pracownicy administracyjnych poświęcili w związku z postępowaniem oraz wydatków poniesionych w związku z postpowaniem.

Mediatorzy

20. Niniejszy kodeks postępowania stosuje się odpowiednio do mediatorów.

ZAŁĄCZNIK I

ISTNIEJĄCE ŚRODKI

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. W wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika określono, zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) i art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), istniejące środki danej Strony, które nie spełniają obowiązków określonych w poniższych postanowieniach:

a) art. 10.7 (Traktowanie narodowe) i 11.6 (Traktowanie narodowe);

b) art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) i 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania);

c) art. 10.9 (Wymogi dotyczące wyników);

d) art. 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd); lub

e) art. 11.5 (Obecność lokalna).

2. Do celów niniejszego załącznika:

a) „CMAP" oznacza numery Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), określone przez Narodowy Instytut Statystyki i Geografii (Instituto Nacional de Estadística y Geografía) w Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), 1994;

b) „CPC" oznacza numery Centralnej Klasyfikacji Produktów, określone w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, tymczasowa Centralna Klasyfikacja Produktów, 1991; oraz

c) „ISIC" oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację wszystkich numerów Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.

3. Wykaz Strony pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

4. Każdy wpis w wykazie określa następujące elementy:

a) „sektor" odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;

b) „podsektor" odnosi się do konkretnego sektora, w którym dokonano wpisu;

c) „klasyfikacja gospodarcza" odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej środkiem niespełniającym wymogów zgodnie z CMAP, CPC lub ISIC;

d) „odnośne obowiązki" określają obowiązki, o których mowa w ust. 1, które zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) i 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) nie mają zastosowania do środków wymienionych we wpisie;

e) „szczebel władzy" oznacza szczebel władzy utrzymujący określone środki;

f) „środki" oznaczają obowiązujące przepisy ustawowe, wykonawcze lub inne kwalifikujące się środki wskazane, w stosownych przypadkach, w elemencie „opis", w odniesieniu do których dokonano wpisu; środek wymieniony w elemencie „środki":

(i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub wznowiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;

(ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymane na podstawie danego środka i zgodne z nim; oraz

(iii) obejmuje, w przypadku Unii Europejskiej, dyrektywy oraz wszelkie przepisy ustawowe, wykonawcze lub inne środki, które wdrażają odpowiednią dyrektywę na poziomie państw członkowskich; oraz

g) „opis" określa niespełniające wymogów aspekty istniejącego środka albo stanowi ogólny, niewiążący opis środka, w odniesieniu do którego dokonano wpisu.

5. Dokonując interpretacji wpisu, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Wpis interpretuje się w świetle artykułów, do których odnoszą się zawarte w nim „odnośne obowiązki".

6. Element „środek" przeważa nad innymi elementami, chyba że rozbieżność między elementem „środek" i pozostałymi elementami rozpatrywanymi łącznie jest tak istotna i znaczna, że stwierdzenie, iż element „środek" przeważa, byłoby nieuzasadnione, w związku z czym w zakresie danej rozbieżności przeważają pozostałe elementy.

7. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej oraz państwa członkowskiego na poziomie krajowym, a także do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie.

8. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie krajowym Meksyku lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się do środków władz centralnych, regionalnych lub lokalnych w tym państwie.

9. Art. 11.5 (Obecność lokalna) i 11.6 (Traktowanie narodowe) są odrębnymi dziedzinami i środek, który nie jest zgodny wyłącznie z art. 11.5 (Obecność lokalna), nie musi stanowić przedmiotu zastrzeżenia w odniesieniu do art. 11.6 (Traktowanie narodowe).

10. Jeżeli Strona utrzymuje środek, który wymaga, aby usługodawca był osobą fizyczną, obywatelem, posiadał miejsce stałego pobytu lub miejsce zamieszkania na jej terytorium, jako warunek świadczenia usługi na jej terytorium, zastrzeżenie dotyczące tego środka dokonane w odniesieniu do obowiązku, o którym mowa w ust. 1 w odniesieniu do rozdziału 11 (Transgraniczny handel usługami), służy jako zastrzeżenie dotyczące obowiązku, o którym mowa w ust. 1 w odniesieniu do rozdziału 10 (Inwestycje), w zakresie tego środka.

11. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia dotyczącego traktowania narodowego w rozumieniu art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub 11.6 (Traktowanie narodowe), lub ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub 11.4 (Dostęp do rynku). Środki te, na przykład wymóg uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, oraz wszelkie niedyskryminujące wymogi, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych, nawet jeżeli nie są wymienione, mają zastosowanie w każdym przypadku.

12. W poniższym wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia ([2])

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

13. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z Meksyku traktowania przyznanego w państwie członkowskim osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom z innego państwa członkowskiego na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") lub jakichkolwiek środków prawnych przyjętych na mocy TFUE, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich. Zgodnie z TFUE takie traktowanie przyznaje się wyłącznie przedsiębiorstwom założonym lub zorganizowanym zgodnie z prawem państwa członkowskiego oraz posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, włącznie z tymi przedsiębiorstwami założonymi w Unii Europejskiej, które stanowią własność osób fizycznych lub przedsiębiorstw z Meksyku lub które są przez nie kontrolowane.

14. Do celów wykazu Meksyku:

a) „CFE" oznacza Federalną Komisję ds. Energii Elektrycznej (Comisión Federal de Electricidad);

b) „CNIE" oznacza Krajową Komisję ds. Inwestycji Zagranicznych (Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras);

c) „CNE" oznacza Krajową Komisję ds. Energii (Comisión Nacional de Energía);

d) „koncesja" oznacza zezwolenie przyznane przez Meksyk danej osobie na eksploatację zasobów naturalnych lub świadczenie usług, w którym to przypadku obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa mają pierwszeństwo przed cudzoziemcami;

e) „klauzula wyłączająca cudzoziemców" oznacza wyraźne porozumienie lub zobowiązanie, które jest integralną częścią statutu przedsiębiorstwa i które stanowi, że przedsiębiorstwo nie dopuszcza, bezpośrednio lub pośrednio, zagranicznych inwestorów lub przedsiębiorstw z klauzulą dopuszczającą cudzoziemców jako wspólników lub udziałowców przedsiębiorstwa;

f) „PEMEX" oznacza Petróleos Mexicanos;

g) „SAGARPA" oznacza Ministerstwo Rolnictwa, Hodowli, Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Żywności (Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca, y Alimentación);

h) „SCT" oznacza Ministerstwo Komunikacji i Transportu (Secretaría de Comunicaciones y Transportes);

i) „SE" oznacza Ministerstwo Gospodarki (Secretaría de Economía); oraz

j) „SENER” oznacza Ministerstwo Energii (Secretaría de Energía).

15. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów wykazu Meksyku pojęcia „naród” i „państwo” oznaczają Meksyk.

Dodatek I-A

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE ISTNIEJĄCYCH ŚRODKÓW

WYKAZ UE

Wykaz zastrzeżeń:

I-UE-1 – Wszystkie sektory

I-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)

I-EU-3 – Zawody regulowane (zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych)

I-EU-4 – Usługi badawcze i rozwojowe

I-EU-5 – Usługi w zakresie nieruchomości

I-EU-6 – Usługi biznesowe

I-EU-7 – Usługi budowlane

I-EU-8 – Usługi w zakresie dystrybucji

I-EU-9 – Usługi w zakresie edukacji

I-EU-10 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

I-EU-11 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

I-EU-12 – Usługi związane z turystyką i podróżami

I-EU-13 – Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe

I-EU-14 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

I-EU-15 – Rolnictwo, rybołówstwo i wytwarzanie

I-EU-16 – Działalność związana z branżą energetyczną

I-UE-1 – wszystkie sektory

Sektor – podsektor:	Wszystkie sektory
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Obecność lokalna
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Forma działalności gospodarczej

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

UE: Traktowania przyznanego na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") przedsiębiorstwom założonym zgodnie z prawem UE lub państwa członkowskiego i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w UE, w tym przedsiębiorstwom założonym w państwach członkowskich przez inwestorów z Meksyku, nie przyznaje się oddziałom lub przedstawicielstwom przedsiębiorstw, których siedziba znajduje się poza UE.

Traktowanie przyznawane przedsiębiorstwom założonym przez inwestorów z Meksyku zgodnie z prawem UE lub państwa członkowskiego i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w UE pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków zgodnych z rozdziałem 10 (Inwestycje), które mogły zostać nałożone na takie przedsiębiorstwa w chwili zakładania działalności w UE i które nadal mają zastosowanie.

Środki: UE: TFUE.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Sprzedając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym świadczącym usługi w zakresie zdrowia, społeczne lub edukacyjne (CPC 93, 92) lub rozporządzając takimi udziałami lub aktywami, każde państwo członkowskie może wprowadzić, w odniesieniu do inwestorów z Meksyku lub ich inwestycji, zakazy lub ograniczenia dotyczące własności tych udziałów lub aktywów oraz możliwości kontroli powstałych w rezultacie przedsiębiorstw przez właścicieli tych udziałów i aktywów. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub rozporządzenia w inny sposób każde państwo członkowskie Unii Europejskiej może przyjąć lub utrzymać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla lub członków zarządu.

Do celów niniejszego zastrzeżenia:

a) każdy środek utrzymany lub przyjęty po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, który w momencie sprzedaży lub zbycia w inny sposób nakłada zakazy lub ograniczenia dotyczące własności udziałów kapitałowych lub aktywów, lub nakłada wymogi dotyczące obywatelstwa opisane w niniejszym zastrzeżeniu, uznaje się za istniejący środek; oraz

b) „przedsiębiorstwo państwowe" oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane poprzez udziały własnościowe przez którekolwiek państwo członkowskie oraz obejmuje przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym lub rozporządzenia takimi udziałami lub aktywami.

Środki:

Jak określono w elemencie „opis" powyżej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

AT: W przypadku prowadzenia oddziału przedsiębiorstwa spoza EOG muszą wyznaczyć przynajmniej jedną osobę mającą miejsce zamieszkania w AT odpowiedzialną za ich reprezentowanie. Osoby wchodzące w skład kadry zarządzającej (dyrektorzy zarządzający) odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy o działalności gospodarczej (Gewerbeordnung) muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w AT.

Środki:

AT: Aktiengesetz, BGBL. Nr. 98/1965, § 254 (2);

GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, § 107 (2); oraz

Gewerbeordnung, BGBL. Nr. 194/1994, § 39 (2a).

EE: Zagraniczne przedsiębiorstwo wyznacza dyrektora lub dyrektorów oddziału. Dyrektor oddziału musi być osobą fizyczną mającą zdolność do czynności prawnych. Miejsce zamieszkania przynajmniej jednego dyrektora oddziału musi znajdować się w EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.

Środki:

EE: Äriseadustik (kodeks handlowy) § 385.

FI: Co najmniej jeden ze wspólników w spółce jawnej lub jeden z komplementariuszy w spółce komandytowej musi mieć miejsce zamieszkania w EOG lub – jeżeli wspólnik jest osobą prawną – mieć siedzibę (nie jest dozwolona forma oddziału) w EOG. Organ rejestrujący może przyznawać zwolnienia z tego wymogu.

Do prowadzenia działalności gospodarczej jako przedsiębiorca prywatny wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

Jeżeli zagraniczna organizacja z państwa spoza EOG zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez założenie oddziału w FI, musi posiadać pozwolenie na prowadzenie działalności handlowej.

Przynajmniej jeden zwyczajny członek i jeden zastępca członka zarządu oraz dyrektor zarządzający muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG. Organ rejestrujący może przyznawać spółkom zwolnienia z tego wymogu.

Środki:

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia działalności handlowej) (122/1919), s. 1;

Osuuskuntalaki (ustawa o spółdzielniach) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) (624/2006); oraz

Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (121/2007).

SE: Spółka zagraniczna, która nie utworzyła osoby prawnej w SE lub która prowadzi działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, musi prowadzić działalność gospodarczą za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego w SE, z niezależnym zarządem i oddzielną rachunkowością. Dyrektor zarządzający oddziału oraz wicedyrektor zarządzający, jeżeli został wyznaczony, muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG, prowadząca działalność handlową w SE, wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w SE, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w SE musi być prowadzona oddzielna rachunkowość. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienie z wymogów dotyczących oddziału i miejsca zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania poza EOG, są zwolnione z wymogów zakładania oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji.

Szwedzka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może zostać założona przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania w EOG, przez szwedzką osobę prawną lub przez osobę prawną utworzoną zgodnie z prawodawstwem w państwie EOG i mającą siedzibę statutową, siedzibę główną lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG. Spółka może być założycielem tylko jeżeli wszyscy właściciele z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą mają miejsce zamieszkania w EOG. Założyciele spoza EOG mogą złożyć do właściwego organu wniosek o pozwolenie.

W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych co najmniej 50 % członków zarządu, co najmniej 50 % zastępców członków zarządu, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu spółki, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli spółki lub stowarzyszenia nie ma miejsca zamieszkania w SE, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce zamieszkania w SE, która została upoważniona do otrzymywania pism w imieniu spółki lub stowarzyszenia.

Odpowiednie warunki obowiązują dla ustanawiania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych.

Środki:

SE: Lag om utländska filialer m.m (ustawa w sprawie zagranicznych oddziałów) (1992:160);

Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551);

ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych (1987:667); oraz

ustawa o europejskich ugrupowaniach interesów gospodarczych (1994:1927).

SK: Zagraniczna osoba fizyczna, której imię i nazwisko należy wpisać do rejestru działalności gospodarczej jako osoby upoważnionej do występowania w imieniu przedsiębiorcy, musi przedstawić zezwolenie na pobyt na Słowacji.

Środki:

SK: Ustawa 513/1991 Kodeks handlowy (§ 21); oraz

ustawa nr 404/2011 o pobycie cudzoziemców (§ § 22 i 32).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe

BG: Zagraniczne osoby prawne, z wyjątkiem osób prawnych założonych na podstawie ustawodawstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EOG, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą pod warunkiem, że zostały zarejestrowane w BG w formie spółki wpisanej do rejestru handlowego. Tworzenie oddziałów wymaga zezwolenia.

Przedstawicielstwa zagranicznych przedsiębiorstw muszą zostać zarejestrowane w Bułgarskiej Izbie Przemysłowo--Handlowej i nie mogą prowadzić działalności gospodarczej – mają jedynie prawo do reklamowania swojego właściciela i działania jako jego przedstawiciele lub pełnomocnicy.

Środki:

BG: Prawo handlowe, art. 17a; oraz

ustawa o wspieraniu inwestycji, art. 24.

PL: Zakres działań przedstawicielstwa może obejmować wyłącznie reklamę i promocję zagranicznej spółki dominującej reprezentowanej przez to przedstawicielstwo. We wszystkich sektorach, z wyjątkiem usług prawniczych, inwestorzy spoza UE mogą podejmować i prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej, podczas gdy wewnętrzne przedsiębiorstwa mają dostęp również do innej formy spółek prawa handlowego (spółki jawnej) oraz do spółki cywilnej.

Środki:

PL: Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; wymogi dotyczące wyników:

BG: Przedsiębiorstwa mające siedzibę w Bułgarii mogą zatrudniać obywateli państw trzecich wyłącznie na stanowiskach, w odniesieniu do których nie istnieje wymóg obywatelstwa bułgarskiego. Łączna liczba obywateli państw trzecich zatrudnionych przez te przedsiębiorstwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie może przekraczać 20 % (35 % w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw) średniej liczby obywateli bułgarskich, obywateli innych państw członkowskich, państw, które są stronami Porozumienia EOG, lub Konfederacji Szwajcarskiej, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Ponadto pracodawca musi wykazać, że nie ma odpowiedniego pracownika z Bułgarii, UE, EOG lub Szwajcarii na dane stanowisko, przeprowadzając test rynku pracy przed zatrudnieniem obywateli państw trzecich. Obywatele państw trzecich nie mogą być zatrudniani na stanowiskach, co do których istnieje wymóg obywatelstwa bułgarskiego.

W przypadku pracowników wysoko wykwalifikowanych, sezonowych i delegowanych, a także osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, naukowców i studentów, nie ma ograniczenia liczby obywateli państw trzecich pracujących dla jednego przedsiębiorstwa. W takich przypadkach test rynku pracy nie jest wymagany.

Środki:

BG: Ustawa o migracji zarobkowej i mobilności pracowników.

b) Nabywanie nieruchomości

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

AT (ma zastosowanie do regionalnego szczebla władzy): Nabywanie, zakup, najem lub dzierżawa nieruchomości przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa spoza UE wymaga zezwolenia właściwych organów regionalnych (krajów związkowych). Zezwolenie wydaje się tylko jeżeli nabycie uznano za leżące w interesie publicznym (w szczególności gospodarczym, społecznym i kulturalnym).

Środki:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 9/2004;

NÖ Grundverkehrsgesetz, LGBl. 6800;

OÖ Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBl. No. 42/2004; oraz

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBl. No. 11/1998.

CY: Cypryjczycy lub osoby cypryjskiego pochodzenia, a także obywatele państw członkowskich mogą nabywać nieruchomości na CY bez ograniczeń. Cudzoziemiec nie może nabyć jakiejkolwiek nieruchomości bez pozwolenia Rady Ministrów inaczej niż w wyniku czynności prawnej *mortis causa*. W przypadku cudzoziemców, jeżeli nabywana nieruchomość wykracza poza zakres niezbędny do budowy lokalu przeznaczonego na dom lub na działalność gospodarczą, lub w inny sposób przekracza dwa donumy (2 676 m^2), to każde pozwolenie udzielone przez Radę Ministrów podlega warunkom, ograniczeniom i kryteriom określonym w rozporządzeniach wydanych przez Radę Ministrów i zatwierdzonych przez Izbę Reprezentantów. Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie jest obywatelem CY, w tym spółka pod kontrolą zagraniczną. Pojęcie to nie obejmuje cudzoziemców cypryjskiego pochodzenia ani niecypryjskich współmałżonków obywateli CY.

Środki:

CY: Ustawa o nabywaniu nieruchomości (przez cudzoziemców) (rozdział 109), zmieniona ustawami nr 52 z 1969 r., 55 z 1972 r., 50 z 1990 r., 54(I) z 2003 r. i 161(I) z 2011 r.

CZ: Grunty rolne i leśne mogą być nabywane przez zagraniczne osoby fizyczne posiadające miejsce stałego zamieszkania w CZ oraz przedsiębiorstwa mające siedzibę w CZ. Do gruntu rolnego i leśnego będącego własnością państwa zastosowanie mają zasady szczególne. Grunty rolne będące własnością państwa mogą być nabywane wyłącznie przez obywateli czeskich, gminy i publiczne szkoły wyższe (do celów kształcenia i badań). Osoby prawne (bez względu na formę rejestracji lub miejsce siedziby) mogą nabywać państwowe grunty rolne od państwa tylko wtedy, gdy budynek, który już do nich należy, znajduje się na danym gruncie lub gdy grunt ten jest niezbędny do celów korzystania z tego budynku. Lasy państwowe mogą być nabywane wyłącznie przez gminy i publiczne uniwersytety.

Środki:

CZ: Ustawa nr 95/1999 Sb. (o warunkach dotyczących przekazywania przez państwo własności gruntów rolnych i leśnych na rzecz innych podmiotów); oraz

ustawa nr 503/2012 Sb. o Urzędzie Gruntów Państwowych.

DK: Zgodnie z duńską ustawą o nabywaniu nieruchomości osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w DK i która nie miała miejsca zamieszkania w DK uprzednio przez łączny okres 5 lat, musi uzyskać pozwolenie od Ministerstwa Sprawiedliwości na nabycie nieruchomości. Obywatele UE i EOG, którzy zamierzają zamieszkać w DK w celu podjęcia tam pracy, założenia działalności lub świadczenia usług, nie muszą uzyskiwać pozwolenia na zakup nieruchomości w tych celach. Nabywanie nieruchomości w celach rekreacyjnych (drugich domów) uwarunkowane jest uzyskaniem pozwolenia, chyba że indywidualny nabywca spełnia wymóg w zakresie miejsca zamieszkania określony w ustawie o nabywaniu nieruchomości. Nabywanie nieruchomości rolnych przez osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub siedzibę poza UE (i EOG) wymaga pozwolenia od Ministerstwa Zielonej Komisji Trójstronnej.

Środki:

DK: Duńska ustawa o nabywaniu nieruchomości (akt konsolidacyjny nr 265 z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie nabywania nieruchomości);

rozporządzenie wykonawcze dotyczące nabywania nieruchomości (rozporządzenie wykonawcze nr 764 z dnia 18 września 1995 r.); oraz

ustawa o nieruchomościach rolnych (akt konsolidacyjny nr 116 z dnia 6 lutego 2020 r.).

EL: Zagraniczne osoby fizyczne i prawne muszą uzyskać zezwolenie Ministra Obrony, udzielane na zasadach uznaniowych, aby nabyć nieruchomość w regionach przygranicznych, bezpośrednio lub poprzez przejęcie udziału kapitałowego w spółce, która nie jest notowana na greckiej giełdzie papierów wartościowych i która posiada nieruchomości w tych regionach, lub poprzez zmianę osób udziałowców tej spółki.

Środki:

EL: Ustawa 1892/1990, zmieniona art. 114 ustawy 3978/2011, w powiązaniu – co do stosowania – z decyzją ministerialną 110/3/330340/Σ.120/7-4-14 Ministerstwa Obrony.

HR: Zagraniczne spółki mogą nabywać nieruchomości w celu świadczenia usług jedynie pod warunkiem, że mają siedzibę i są zarejestrowane w HR jako osoby prawne. Nabycie nieruchomości niezbędnej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zatwierdzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabywane przez cudzoziemców.

Środki:

HR: Ustawa o własności i innych prawach materialnych (Dziennik Ustaw 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, 143/12, 152/14); ustawa o gruntach rolnych (Dziennik Ustaw 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 oraz 63/11), (Dziennik Ustaw 39/13, 48/15), art. 2;

ustawa o prawie własności i innych prawach rzeczowych, art. 354–358.b; oraz

ustawa o gruntach rolnych i ustawa o ogólnym postępowaniu administracyjnym (Dziennik Ustaw 47/09).

HU: Zakup nieruchomości przez nierezydentów wymaga uzyskania zezwolenia odpowiedniego organu administracyjnego odpowiedzialnego za obszar geograficzny, na którym położona jest dana nieruchomość.

Środki:

HU: Dekret rządowy nr 251/2014 (X. 2.) w sprawie nabywania przez cudzoziemców nieruchomości innych niż grunty używane w rolnictwie lub leśnictwie, ustawa LXXVIII z 1993 r. (ust. 1/A).

MT: Osoby niebędące obywatelami państwa członkowskiego nie mogą nabywać nieruchomości w celach handlowych. Spółki, w których 25 % (lub więcej) udziałów należy do podmiotów spoza UE, muszą uzyskać zezwolenie właściwego organu (ministra właściwego do spraw finansów), aby móc nabyć nieruchomość do celów handlowych lub komercyjnych. Właściwy organ ustala, czy proponowane nabycie stanowi dla maltańskiej gospodarki korzyść netto.

Środki:

MT: Ustawa o nieruchomościach (nabywanych przez nierezydentów) (Cap. 246); oraz

protokół nr 6 do traktatu o przystąpieniu do UE w sprawie nabywania drugich domów na Malcie.

PL: Nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, bezpośrednie i pośrednie, wymaga zezwolenia. Zezwolenie jest wydawane, w drodze decyzji administracyjnej, przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jeżeli sprzeciwu nie wniesie Minister Obrony Narodowej, a w przypadku nieruchomości rolnych, jeżeli sprzeciwu nie wniesie również minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi.

Środki:

PL: Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dziennik Ustaw 2016, poz. 1061 z późniejszymi zmianami).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

LV: Nabywanie gruntów miejskich przez obywateli Meksyku jest dozwolone poprzez spółki zarejestrowane w LV lub w innych państwach członkowskich:

a) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do obywateli państw członkowskich, rządu łotewskiego lub gminy, osobno lub łącznie;

b) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi LV zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zatwierdzone przez łotewski parlament przed dniem 31 grudnia 1996 r.;

c) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi Łotwa zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji po dniu 31 grudnia 1996 r., jeżeli w umowach tych określono prawo łotewskich osób fizycznych i spółek do nabywania gruntów w danym państwie trzecim;

d) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego jest we wspólnym posiadaniu osób, o których mowa w lit. a)–c); lub

e) będących publicznymi spółkami akcyjnymi, jeżeli ich akcje są notowane na giełdzie.

W przypadku gdy Meksyk umożliwia łotewskim obywatelom i przedsiębiorstwom nabywanie nieruchomości miejskich na jego terytorium, LV umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom z Meksyku nabywanie nieruchomości miejskich na LV na takich samych warunkach, jak w przypadku obywateli Łotwy.

Środki:

LV: Ustawa o reformie gruntowej w miastach Republiki Łotewskiej, art. 20 i 21.

RO: Cudzoziemcy, bezpaństwowcy oraz osoby prawne (inne niż obywatele lub osoby prawne państwa członkowskiego Unii Europejskiej i obywatele lub osoby prawne państwa członkowskiego EOG) mogą nabyć prawo własności gruntów na warunkach określonych w traktatach międzynarodowych, na zasadzie wzajemności. Cudzoziemcy, bezpaństwowcy oraz osoby prawne nie mogą nabyć prawa własności gruntów na warunkach bardziej korzystnych niż warunki mające zastosowanie do obywateli państwa członkowskiego i osób prawnych utworzonych zgodnie z prawodawstwem państwa członkowskiego.

Środki:

RO: Ustawa nr 17/2014 w sprawie niektórych środków regulujących nabywanie i zbywanie gruntów rolnych położonych poza miastem, zmieniająca ustawę nr 268/2001 w sprawie prywatyzacji przedsiębiorstw będących właścicielami gruntów w ramach własności publicznej i prywatnego zarządzania majątkiem do użytku rolnego oraz ustanowienia Agencji Majątku Publicznego, z późniejszymi zmianami.

DE: W odniesieniu do nabywania nieruchomości mogą mieć zastosowanie określone warunki dotyczące wzajemności.

Środki:

DE: Ustawa wprowadzająca do kodeksu cywilnego (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche – EGBGB).

ES: Inwestycje zagraniczne w branżach bezpośrednio związanych z inwestycjami w nieruchomości dla placówek dyplomatycznych państw niebędących państwami członkowskimi wymagają zezwolenia administracyjnego wydawanego przez hiszpańską Radę Ministrów, chyba że istnieje wzajemna umowa w sprawie liberalizacji.

Środki:

ES: Dekret królewski 664/1999 z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie inwestycji zagranicznych.

I-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)

Sektor – podsektor:	Zawody regulowane – usługi prawnicze; usługi rzeczników patentowych, agentów ds. własności przemysłowej i agentów ds. własności intelektualnej; usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych; usługi audytu, usługi w zakresie doradztwa podatkowego, usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, część 879
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	Unijny / krajowy (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Usługi prawnicze (część CPC 861)

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgodnie z notami wyjaśniającymi, w szczególności z pkt 10, wymogi rejestracji w organizacji zawodowej prawników mogą obejmować wymóg uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w dziedzinie prawa państwa przyjmującego lub równoważnego, wymóg odbycia szkolenia pod nadzorem uprawnionego do wykonywania zawodu prawnika lub wymóg posiadania biura lub adresu pocztowego w jurysdykcji danej organizacji zawodowej prawników. W zakresie, w jakim wymogi te są niedyskryminujące, nie są one wymienione.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Wyłącznie prawnicy będący obywatelami EOG lub Szwajcarii mogą świadczyć usługi prawnicze w ramach obecności handlowej. Udział zagranicznych prawników (którzy muszą posiadać pełne uprawnienia w swoim kraju pochodzenia) w kapitale własnym oraz udział kancelarii prawnej nie może przekraczać 25 %; pozostała część udziałów musi być w posiadaniu prawników posiadających pełne uprawnienia w EOG lub Szwajcarii i tylko oni mogą wywierać decydujący wpływ na decyzje kancelarii prawnej.

Środki:

AT: Rechtsanwaltsordnung (ustawa o zawodach prawniczych) – RAO, RGBl. nr 96/1868, art. 1 i 21c.

BE (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników, które jest niezbędne do świadczenia usług prawniczych w zakresie belgijskiego prawa wewnętrznego, w tym reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania w Belgii. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania do uzyskania pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników dla zagranicznego prawnika wynosi co najmniej sześć lat od dnia wniosku o wpis, a trzy lata przy spełnieniu określonych warunków. Wymagane jest posiadanie wydanego przez belgijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych świadectwa, na podstawie którego prawo krajowe lub konwencja międzynarodowa umożliwiają wzajemność (warunek wzajemności).

Środki:

BE: Belgijski kodeks sądowy (art. 428–508); dekret królewski z dnia 24 sierpnia 1970 r.

BG (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Świadczyć usługi prawnicze w zakresie prawa UE i państwa członkowskiego, w tym usługi reprezentacji przed sądami, może wyłącznie obywatel państwa członkowskiego lub cudzoziemiec mający kwalifikacje prawnicze, który uzyskał dyplom uprawniający do wykonywania zawodu w państwie członkowskim. Zagraniczni prawnicy mogą być dopuszczeni do działania w charakterze adwokata decyzją Naczelnej Rady Adwokackiej i muszą być zarejestrowani w ujednoliconym rejestrze prawników zagranicznych. W trakcie reprezentacji przed sądem zagranicznemu prawnikowi musi towarzyszyć prawnik bułgarski. Do świadczenia usług mediacji wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. W BG pełne traktowanie narodowe w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, a także świadczenia usług może być rozszerzone wyłącznie na przedsiębiorstwa mające siedzibę w państwach, z którymi zostały lub zostaną zawarte umowy dwustronne o wzajemnej pomocy prawnej, oraz na obywateli tych państw.

Środki:

BG: Ustawa o adwokaturze, ustawa o mediacji oraz ustawa o notariacie i działalności notarialnej.

CY: Do świadczenia usług prawniczych, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Wspólnikami, udziałowcami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na CY mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników.

Środki:

CY: Ustawa o adwokaturze (rozdział 2), zmieniona ustawami nr 42 z 1961 r., 20 z 1963 r., 46 z 1970 r., 40 z 1975 r., 55 z 1978 r., 71 z 1981 r., 92 z 1983 r., 98 z 1984 r., 17 z 1985 r., 52 z 1985 r., 9 z 1989 r., 175 z 1991 r., 212 z 1991 r., 9(I) z 1993 r., 56(I) z 1993 r., 83(I) z 1994 r., 76(I) z 1995 r., 103(I) z 1996 r., 79(I) z 2000 r., 31(I) z 2001 r., 41(I) z 2002 r., 180(I) z 2002 r., 117(I) z 2003 r., 130(I) z 2003 r., 199(I) z 2004 r., 264(I) z 2004 r., 21(I) z 2005 r., 65 (I) z 2005 r., 124(I) z 2005 r., 158(I) z 2005 r., 175(I) z 2006 r., 117(I) z 2007 r., 103(I) z 2008 r., 109(I) z 2008 r., 11 (I) z 2009 r., 130(I) z 2009 r., 4(I) z 2010 r., 65(I) z 2010 r., 14(I) z 2011 r., 144(I) z 2011 r., 116(I) z 2012 r. oraz 18 (I) z 2013 r.

CZ: Do świadczenia usług prawniczych, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników. Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania w CZ.

Środki:

CZ: Ustawa nr 85/1996 Sb. o zawodach prawniczych.

DE: Wyłącznie prawnicy posiadający uprawnienia w EOG lub Szwajcarii mogą zostać przyjęci do organizacji zawodowej prawników i w związku z tym być uprawnionymi do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego. Do uzyskania pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników niezbędna jest obecność handlowa. Właściwa organizacja zawodowa prawników może przyznawać zwolnienia z tego wymogu. W przypadku zagranicznych prawników (posiadających uprawnienia inne niż EOG i Szwajcarii) mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące posiadania udziałów w kancelarii prawnej świadczącej usługi prawnicze w zakresie prawa wewnętrznego. Zagraniczni prawnicy mogą oferować usługi prawnicze w zakresie prawa zagranicznego, o ile posiadają udowodnioną wiedzę specjalistyczną, a do świadczenia usług prawniczych w DE niezbędna jest rejestracja.

Środki:

DE: § 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; federalna ustawa o zawodzie prawnika), Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG); § 10 Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

DK: Do posługiwania się tytułem „advokat" przy świadczeniu usług prawniczych konieczne jest spełnienie określonych wymogów. Reprezentacja przed sądami jest zastrzeżona głównie dla adwokatów uprawnionych do wykonywania zawodu w Danii. Udziały w kancelarii prawnej mogą posiadać wyłącznie adwokaci uprawnieni do wykonywania zawodu w Danii, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika w kancelarii, jej spółce dominującej lub spółce zależnej, pracownicy kancelarii lub inna kancelaria prawna zarejestrowana w DK. Ponadto 90 % udziałów w duńskiej kancelarii prawnej musi należeć do adwokatów uprawnionych do wykonywania zawodu w Danii, adwokatów posiadających kwalifikacje w państwie członkowskim i zarejestrowanych w DK, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika w kancelarii, jej spółce dominującej lub spółce zależnej, lub kancelarie prawne zarejestrowane w DK.

Środki:

DK: Lovbekendtgørelse nr 1101 z dnia 22 września 2017 r. (ustawa skonsolidowana nr 1101 z dnia 22 września 2017 r. w sprawie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości).

EE: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa UE i państwa członkowskiego, udziału w postępowaniu karnym i reprezentacji przed Sądem Najwyższym wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Estonii. Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej.

Środki:

EE: Advokatuuriseadus (ustawa o adwokaturze);

Notariaadiseadus (ustawa o notariacie);

Kohtutäituri seadus (ustawa komornicza); tsiviilkohtumenetluse seadustik (kodeks postępowania cywilnego); Halduskohtumenetluse seadus (kodeks postępowania administracyjnego);

Kriminaalmenetluse seadustik (kodeks postępowania karnego); oraz

Väiäirteomenetluse seadustik (kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia).

EL: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

Środki:

EL: Nowy kodeks prawniczy nr 4194/2013.

ES: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa UE i państwa członkowskiego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Właściwe organy mogą przyznać zwolnienie z wymogu obywatelstwa.

Środki:

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, Article 13.1[a].

FR: Do pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników, które jest niezbędne do świadczenia usług prawniczych w zakresie francuskiego prawa wewnętrznego, w tym reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa we Francji.

Środki:

FR: Loi du 31 décembre 1971, article 56;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; oraz

Loi 90-1259 du 31 décembre 1990, Article 7.

FI: Miejsce zamieszkania w EOG lub Szwajcarii oraz członkostwo w organizacji zawodowej prawników wymagane są do posługiwania się tytułem zawodowym adwokata (po fińsku „asianajaja"). Usługi prawnicze, w tym w zakresie fińskiego prawa wewnętrznego, mogą też być świadczone przez osoby niebędące członkami organizacji zawodowej prawników.

Środki:

FI: Laki asianajajista (ustawa o adwokaturze) (496/1958), s. 1 i 3; oraz

Oikeudenkäymiskaari (kodeks postępowania sądowego) (4/1734).

HR: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo UE. W postępowaniach, w których występuje element prawnomiędzynarodowy, strony mogą być reprezentowane przed sądami polubownymi i sądami *ad hoc* przez zagranicznych prawników, którzy są członkami organizacji zawodowej prawników w swoich krajach pochodzenia.

Środki:

HR: Ustawa o zawodach prawniczych (chorwacki Dziennik Ustaw 9/94, 51/01, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni prawnicy mogą udzielać porad prawnych w zakresie prawa kraju pochodzenia i prawa międzynarodowego w ramach partnerstwa z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną.

Środki:

HU: Ustawa XI z 1998 r. o adwokaturze.

LT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii, a także pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników. Prawnicy z państw obcych mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych.

Środki:

LT: Ustawa o adwokaturze Republiki Litewskiej z dnia 18 marca 2004 r. – nr IX-2066, ostatnio zmieniona w dniu 12 grudnia 2017 r. ustawą nr XIII-571.

LU: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego LU, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Rada organizacji zawodowej prawników może, na zasadzie wzajemności, odstąpić od wymogu obywatelstwa dla cudzoziemca.

Środki:

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

LV (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do świadczenia usług prawniczych w zakresie łotewskiego wewnętrznego prawa karnego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Prawnicy z państw obcych mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych w sprawie wzajemnej pomocy prawnej. W odniesieniu do adwokatów z UE lub adwokatów zagranicznych obowiązują szczególne wymogi. Na przykład udział w postępowaniu sądowym w sprawach karnych dozwolony jest jedynie we współpracy z adwokatem należącym do Łotewskiego Kolegium Adwokackiego.

Środki:

Łotewski kodeks postępowania karnego, s. 79 oraz łotewska ustawa o adwokaturze, s. 4.

MT: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie maltańskiego prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

Środki:

MT: Kodeks organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12).

NL: Wyłącznie prawnicy wpisani do niderlandzkiego rejestru i posiadający miejscowe uprawnienia mogą posługiwać się tytułem „advocaat". Zamiast posługiwania się pełnym tytułem „advocaat" dla celów działalności w NL prawnicy zagraniczni (niezarejestrowani) zobowiązani są podawać nazwę swojej krajowej organizacji zawodowej.

Środki:

NL: Advocatenwet (ustawa o adwokaturze).

PT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do wykonywania zawodu prawnika w zakresie portugalskiego prawa wewnętrznego wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Portugalii. Do reprezentacji przed sądami wymagane jest pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników. Cudzoziemcy posiadający dyplom wydany przez Wydział Prawa w Portugalii mogą zarejestrować się w portugalskiej organizacji zawodowej prawników (Ordem dos Advogados) na takich samych zasadach jak obywatele Portugalii, jeżeli ich własny kraj przyznaje obywatelom Portugalii takie traktowanie na zasadzie wzajemności.

Inni cudzoziemcy posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych z dziedziny prawa, który został uznany przez Wydział Prawa w PT, mogą zarejestrować się w organizacji zawodowej prawników, pod warunkiem że odbędą wymaganą aplikację i pomyślnie przejdą ostateczną ocenę oraz zdadzą egzamin dopuszczający do wykonywania zawodu. Usługi prawnicze w PT mogą świadczyć wyłącznie kancelarie prawne, których udziały należą wyłącznie do prawników przyjętych do portugalskiej organizacji zawodowej prawników.

Środki:

PT: Ustawa 15/2005, art. 203, 194;

statut portugalskiej Izby Adwokackiej (Estatuto da Ordem dos Advogados) oraz dekret z mocą ustawy 229/2004, art. 5, 7–9;

dekret z mocą ustawy 88/2003, art. 77 i 102;

statut Izby Radców Prawnych (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), zmieniony ustawą 49/2004, ustawą 14/2006 oraz dekretem z mocą ustawy nr 226/2008;

ustawa 78/2001, art. 31, 4;

rozporządzenie w sprawie mediacji rodzinnej i mediacji z zakresu prawa pracy (zarządzenie 282/2010);

ustawa 21/2007 w sprawie mediacji z zakresu prawa karnego, art. 12;

ustawa 32/2004 (zmieniona dekretem z mocą ustawy 282/2007 i ustawą 34/2009) o syndykach masy upadłości, między innymi art. 3 i art. 5; oraz

dekret z mocą ustawy 54/2004, art. 1 (Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência).

RO: Zagraniczny prawnik nie może przedstawiać pisemnych ani ustnych wniosków przed sądem ani innymi organami wymiaru sprawiedliwości, z wyjątkiem arbitrażu międzynarodowego.

Środki:

RO: Ustawa o adwokaturze;

ustawa o mediacji; oraz

ustawa o notariacie i działalności notarialnej.

SI (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w SI. Zagraniczny prawnik, który posiada uprawnienia do wykonywania zawodu prawnika za granicą, może świadczyć usługi prawnicze lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, pod warunkiem że spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Ministerstwo Sprawiedliwości weryfikuje przestrzeganie warunku wzajemności.

Środki:

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009 (ustawa o adwokaturze), nieurzędowa wersja skonsolidowana przygotowana przez słoweński parlament z 21.5.2009.

SE: Członek szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może być zatrudniony wyłącznie przez innego członka organizacji zawodowej prawników lub spółkę prowadzącą działalność członka organizacji zawodowej prawników. Członek organizacji zawodowej prawników może być jednak zatrudniony przez zagraniczną spółkę prowadzącą działalność adwokacką, pod warunkiem że spółka ta ma stałą siedzibę w państwie członkowskim UE, w EOG lub w Szwajcarii. Na podstawie wyłączenia przyznanego przez zarząd szwedzkiej organizacji zawodowej prawników członek szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może być również zatrudniony przez kancelarię prawną spoza UE. Członkowie organizacji zawodowej prawników prowadzący działalność w ramach spółki nie mogą realizować jakichkolwiek celów innych niż wykonywanie zawodu adwokata ani prowadzić działalności innej niż wykonywanie zawodu adwokata.

Współpraca z innymi kancelariami adwokackimi jest dozwolona, ale współpraca z zagranicznymi kancelariami wymaga zgody zarządu organizacji zawodowej prawników.

Do przyjęcia do organizacji zawodowej prawników oraz posługiwania się tytułem „advokat" wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Zarząd szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może przyznawać zwolnienia z tego wymogu. Członkostwo w organizacji zawodowej prawników nie jest niezbędne do świadczenia usług prawniczych w zakresie szwedzkiego prawa wewnętrznego.

Środki:

SE: Rättegångsbalken (szwedzki kodeks postępowania sądowego) (1942:740); kodeks postępowania szwedzkiej organizacji zawodowej prawników, przyjęty w dniu 29 sierpnia 2008 r.

SK: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie słowackiego prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w SK. W przypadku prawników spoza UE wymagane jest spełnienie warunku rzeczywistej wzajemności.

Środki:

SK: Ustawa 586/2003 o adwokaturze, § § 5 i 12.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

PL: Zagraniczni prawnicy mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki jawnej, spółki komandytowej lub spółki komandytowo-akcyjnej.

Środki:

PL: Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, art. 19.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

IE: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie irlandzkiego prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Irlandii.

Środki:

IE: Solicitors Acts 1954-2011.

IT: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) we Włoszech.

Środki:

IT: Dekret królewski 1578/1933, art. 17 ustawy o zawodach prawniczych.

b) Rzecznicy patentowi, agenci ds. własności przemysłowej i agenci ds. własności intelektualnej (część CPC 879, 861, 8613)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG, CY, EE i LT: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

DE: Członkami organizacji zawodowej prawników, uprawnionymi do świadczenia usług rzecznika patentowego w DE w zakresie prawa wewnętrznego, mogą zostać wyłącznie prawnicy specjalizujący się w prawie patentowym posiadający niemieckie uprawnienia. Zagraniczni prawnicy specjalizujący się w prawie patentowym mogą świadczyć usługi prawnicze w zakresie prawa zagranicznego, o ile posiadają udowodnioną wiedzę specjalistyczną, przy czym do świadczenia usług prawniczych w DE niezbędna jest rejestracja. Zagraniczni rzecznicy patentowi (posiadający uprawnienia inne niż w EOG i Szwajcarii) nie mogą założyć kancelarii z krajowymi rzecznikami patentowymi. Zagraniczni prawnicy patentowi (spoza EOG i Szwajcarii) mogą mieć obecność handlową wyłącznie w formie *Patentanwalts-GmbH* lub *Patentanwalt-AG* i mogą nabywać wyłącznie udziały mniejszościowe.

ES i PT: Do świadczenia usług agenta ds. własności przemysłowej wymagane jest obywatelstwo EOG.

IE: Na podstawie siedziby przedsiębiorstwa, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy prawnej co najmniej jeden z dyrektorów, wspólników, członków kadry kierowniczej lub pracowników spółki musi być zarejestrowany jako rzecznik patentowy lub agent ds. własności intelektualnej w IE. Działalność transgraniczna wymaga obywatelstwa EOG i obecności handlowej w EOG, posiadania głównego miejsca prowadzenia działalności w państwie EOG, kwalifikacji na podstawie prawa państwa EOG.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

IE: W przypadku prowadzenia przedsiębiorstwa, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy prawnej co najmniej jeden z dyrektorów, wspólników, członków kadry kierowniczej lub pracowników spółki musi być zarejestrowany jako rzecznik patentowy lub agent ds. własności intelektualnej w IE. Działalność transgraniczna wymaga obywatelstwa EOG i obecności handlowej w EOG, posiadania głównego miejsca prowadzenia działalności w państwie EOG oraz uprawnień na podstawie prawa państwa EOG.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

EE: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Estonii.

CY, FI i HU: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

SI: W przypadku posiadacza zarejestrowanych praw lub wnioskodawcy o zarejestrowane prawa (patenty, znaki towarowe, chronione wzory) wymagane jest miejsce zamieszkania w SI. W przeciwnym razie wymaga się, aby rzecznik patentowy lub rzecznik ds. znaków towarowych i wzorów był zarejestrowany w SI, głównie do celów dotyczących procedury, powiadomień itp.

Środki:

BG: Art. 4 rozporządzenia w sprawie przedstawicieli ds. własności intelektualnej.

CY: Ustawa o adwokaturze (rozdział 2), zmieniona ustawami nr 42 z 1961 r., 20 z 1963 r., 46 z 1970 r., 40 z 1975 r., 55 z 1978 r., 71 z 1981 r., 92 z 1983 r., 98 z 1984 r., 17 z 1985 r., 52 z 1985 r., 9 z 1989 r., 175 z 1991 r., 212 z 1991 r., 9(I) z 1993 r., 56(I) z 1993 r., 83(I) z 1994 r., 76(I) z 1995 r., 103(I) z 1996 r., 79(I) z 2000 r., 31(I) z 2001 r., 41(I) z 2002 r., 180(I) z 2002 r., 117(I) z 2003 r., 130(I) z 2003 r., 199(I) z 2004 r., 264(I) z 2004 r., 21(I) z 2005 r., 65 (I) z 2005 r., 124(I) z 2005 r., 158(I) z 2005 r., 175(I) z 2006 r., 117(I) z 2007 r., 103(I) z 2008 r., 109(I) z 2008 r., 11 (I) z 2009 r., 130(I) z 2009 r., 4(I) z 2010 r., 65(I) z 2010 r., 14(I) z 2011 r., 144(I) z 2011 r., 116(I) z 2012 r. oraz 18 (I) z 2013 r.

DE: § 52e, § 52 f, § 154a und § 154 b Patentanwaltsordnung (PAO).

EE: Patendivoliniku seadus (ustawa o rzecznikach patentowych) § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, art. 155-157.

FI: Tavaramerkkilaki (ustawa o znakach towarowych) (7/1964); Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (ustawa o zatwierdzonych agentach ds. własności przemysłowej) (22/2014); oraz

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (ustawa o prawie do ochrony odmian roślin) 1279/2009; Mallioikeuslaki (ustawa o zarejestrowanych wzorach) 221/1971.

HU: Ustawa XXXII z 1995 r. o rzecznikach patentowych.

IE: Art. 85 i 86 Trade Marks Act 1996, z późniejszymi zmianami;

art. 51 Trade Marks Rules 1996, z późniejszymi zmianami;

art. 106 i 107 Patent Act 1992, z późniejszymi zmianami; oraz

Register of Patent Agent Rules S.I. 580 z 2015 r.

LT: Ustawa o znakach towarowych z dnia 10 października 2000 r. – nr VIII-1981;

ustawa o wzorach z dnia 7 listopada 2002 r. – nr IX-1181;

ustawa patentowa z dnia 18 stycznia 1994 r. – nr I-372; ustawa w sprawie ochrony prawnej topografii układów scalonych z dnia 16 czerwca 1998 r.; oraz

rozporządzenie o rzecznikach patentowych, zatwierdzone zarządzeniem rządu Republiki Litewskiej w dniu 20 maja 1992 r. – nr 362 (ostatnio zmienione w dniu 8 listopada 2004 r. – nr 1410).

PT: Dekret z mocą ustawy 15/95, zmieniony ustawą 17/2010, Portaria 1200/2010, art. 5 oraz Portaria 239/2013; oraz

ustawa 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (ustawa o własności przemysłowej), Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 100/13 (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii, nr 51/06 – oficjalna wersja skonsolidowana oraz 100/13).

c) Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 8621 inne niż usługi audytu, 86213, 86219, 86220)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych przez zagranicznego usługodawcę jest uzależnione od decyzji Ministra Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych. (CPC 86213, 86219, 86220).

Środki:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945, art. 3, 7, 7 ter, 7 quinquies, 27 i 42 bis.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych rewidentów, księgowych, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG (CPC 862).

Środki:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4; oraz

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBL. I Nr. 191/2013, § § 7, 11, 28.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

IT: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do świadczenia usług w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych, wymagane jest miejsce zamieszkania lub stałego prowadzenia działalności (CPC 86213, 86219, 86220).

Środki:

IT: Dekret legislacyjny 139/2005; oraz ustawa 248/2006.

SI: Do świadczenia usług w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych wymagana jest siedziba w UE (CPC 86213, 86219, 86220).

Środki:

SI: Ustawa o audycie (ZRev-2), Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 65/2008 (ostatnio zmieniony nr 63/13);

ustawa o spółkach (ZGD-1), Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 42/2006 (ostatnio zmieniony nr 15/17); oraz

ustawa o usługach na rynku wewnętrznym, Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 21/10.

d) Usługi audytu (CPC 86211, 86212 inne niż usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Właściwe organy państwa członkowskiego mogą uznać równoważność kwalifikacji audytora będącego obywatelem Meksyku lub państwa trzeciego w celu zezwolenia mu na działalność w charakterze biegłego rewidenta na terytorium Unii Europejskiej z zastrzeżeniem wzajemności (CPC 8621).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

ES: Biegli rewidenci muszą być obywatelami państwa członkowskiego. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do audytu spółek spoza UE notowanych na hiszpańskim rynku regulowanym.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych audytorów, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG.

SI: Jednostka audytorska z państwa trzeciego może posiadać udziały w słoweńskiej firmie audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe pod warunkiem, że na podstawie prawa kraju, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, słoweńskie spółki audytorskie mogą posiadać udziały w jednostce audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe w tym kraju (wymóg wzajemności). Wymóg miejsca stałego zamieszkania w SI dla co najmniej jednego członka zarządu spółki audytorskiej z siedzibą w SI.

SK: Wyłącznie przedsiębiorstwo, w którym przynajmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu zarezerwowane jest dla obywateli słowackich lub obywateli państwa członkowskiego, może zostać upoważnione do przeprowadzania audytów w SK.

Wyłącznie w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

BE: Do prowadzenia działalności zawodowej, w ramach której przechowywane będą akta, dokumenty i związana z nimi korespondencja, wymagana jest siedziba w BE oraz aby co najmniej jeden administrator lub kierownik w danym przedsiębiorstwie był zatwierdzonym audytorem.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DK: Świadczenie usług badania ustawowego wymaga zatwierdzenia jako biegły rewident w Danii. Do zatwierdzenia wymagane jest miejsce zamieszkania w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub EOG.

FI: W fińskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w spółkach, które są zobowiązane do przeprowadzenia audytu, przynajmniej jeden audytor musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Audytorem może być wyłącznie audytor posiadający lokalne uprawnienia lub firma audytorska posiadająca lokalne uprawnienia.

HR: Usługi audytu mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w HR lub osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w HR.

IT: Do świadczenia usług audytu przez osoby fizyczne wymagane jest miejsce zamieszkania we Włoszech.

LT: Do świadczenia usług audytu wymagana jest siedziba w EOG.

PL: Do świadczenia usług audytu wymagana jest siedziba w UE.

SE: Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są certyfikowanymi lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że rząd lub organ rządowy wyznaczony przez rząd w danej sprawie zdecyduje inaczej. Usługi badania ustawowego mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w SE i firmy audytorskie zarejestrowane w SE. Wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG. Tytuły „zatwierdzonego audytora" i „upoważnionego audytora" mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w SE.

SI: Wymagana obecność handlowa.

Środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG; oraz dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG.

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora), BGBl. I Nr. 58/1999, § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

BE: Ustawa z dnia 22 lipca 1953 r. w sprawie powołania Instytutu Biegłych Rewidentów i organizacji nadzoru publicznego nad zawodem audytora, skoordynowana dnia 30 kwietnia 2007 r.

DK: Revisorloven (duńska ustawa o zatwierdzonych audytorach i firmach audytorskich), ustawa nr 1167 z dnia 9 września 2016 r.

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (nowa ustawa o audycie: ustawa 22/2015 o usługach audytu).

FI: Tilintarkastuslaki (ustawa o audycie) (459/2007); oraz

ustawy sektorowe wymagające korzystania z usług audytorów posiadających lokalne uprawnienia.

HR: Ustawa o audycie (chorwacki Dziennik Ustaw 146/05, 139/08, 144/12), art. 3.

IT: dekret legislacyjny 58/1998, art. 155, 158 oraz 161;

dekret Prezydenta Republiki 99/1998; oraz

dekret legislacyjny 39/2010, art. 2.

LT: Ustawa o audycie z dnia 15 czerwca 1999 r. – nr VIII -1227 (nowa wersja z dnia 3 lipca 2008 r. – nr X-1676).

PL: Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Dz. U. z 2017, poz. 1089.

SE: Revisorslagen (ustawa o audytorach) (2001:883); Revisionslag (ustawa o audycie) (1999:1079); Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551); Lag om ekonomiska föreningar (ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych) (1987:667); oraz

inne, określające wymogi dotyczące korzystania z usług zatwierdzonych audytorów.

SI: Ustawa o audycie (ZRev-2), Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 65/2008 (ostatnio zmieniony nr 63/13); oraz

ustawa o spółkach (ZGD-1), Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 42/2006 (ostatnio zmieniony nr 15/17).

SK: Ustawa nr 423/2015 o badaniu ustawowym.

e) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863, z wyjątkiem usług doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które uważa się za usługi prawnicze)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych doradców podatkowych, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: W przypadku doradców podatkowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HU: Do świadczenia usług w zakresie doradztwa podatkowego, w zakresie, w jakim usługi te są świadczone przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium HU, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

IT: Wymóg miejsca zamieszkania.

Środki:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

BG: Ustawa o rachunkowości, ustawa o niezależnym audycie finansowym, ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.

HU: Ustawa XCII z 2003 r. w sprawie zasad opodatkowania; oraz

dekret Ministerstwa Finansów nr 26/2008 w sprawie licencjonowania i rejestracji działalności w zakresie doradztwa podatkowego.

IT: Dekret legislacyjny 139/2005; oraz ustawa 248/2006.

f) Usługi architektoniczne, usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

W odniesieniu wyłącznie do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Specjaliści zagraniczni muszą mieć co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. Do świadczenia usług urbanistycznych i architektury krajobrazu (CPC 8674) wymagane jest obywatelstwo EOG.

HR: Projekt lub plan opracowany przez zagranicznego architekta, inżyniera lub urbanistę musi zostać zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w HR pod względem zgodności z prawem chorwackim (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Świadczenie usług architektonicznych obejmuje kontrolę nad wykonaniem robót (CPC 8671, 8674). Zagraniczni architekci, którzy posiadają zezwolenie w swoim państwie przyjmującym i chcą okazjonalnie wykonywać swój zawód w BE zobowiązani są do uzyskania uprzedniego zezwolenia rady Izby Architektów na obszarze geograficznym, na którym zamierzają wykonywać swoją działalność.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług architektonicznych, usług planowania urbanistycznego, usług inżynieryjnych i zintegrowanych usług inżynieryjnych (CPC 8671, 8672, 8673, 8674) wymagane jest obywatelstwo cypryjskie i miejsce zamieszkania na Cyprze.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

IT: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do świadczenia usług architektonicznych i inżynieryjnych, wymagane jest miejsce zamieszkania lub prowadzenia działalności w IT (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

HU: Do świadczenia następujących usług, w zakresie, w jakim usługi te są świadczone przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium HU, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG: usługi architektoniczne, inżynieryjne (ma to zastosowanie tylko do absolwentów odbywających staż), zintegrowane usługi inżynieryjne i architektury krajobrazu (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

SK: Do rejestracji w izbie zawodowej, która to rejestracja jest niezbędna do świadczenia usług architektonicznych i inżynieryjnych, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Środki:

BE: Ustawa z dnia 20 lutego 1939 r. w sprawie ochrony tytułu i zawodu architekta; oraz

ustawa z dnia 26 czerwca 1963 r. ustanawiająca Izbę Architektów, zasady etyki zawodowej z dnia 16 grudnia 1983 r. ustanowione przez radę krajową Izby Architektów (zatwierdzone art. 1 dekretu królewskiego z dnia 18 kwietnia 1985 r., M.B. z dnia 8 maja 1985 r.).

BG: Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym;

ustawa o izbie budownictwa; oraz

ustawa o izbach architektów i inżynierów projektowych.

CY: Ustawa 41/1962;

ustawa 224/1990; oraz

ustawa 29(i) 2001.

CZ: Ustawa nr 360/1992 Sb. o wykonywaniu zawodu licencjonowanego architekta i licencjonowanego inżyniera oraz technika pracującego w dziedzinie konstrukcji budynków.

HR: Ustawa o działalności w zakresie architektury i inżynierii w ramach planowania przestrzennego i budownictwa (chorwacki Dziennik Ustaw 152/08, 49/11, 25/13); oraz

ustawa o planowaniu przestrzennym z dnia 12 grudnia 2013 r. (011-01/13-01/291).

HU: Ustawa LVIII z 1996 r. w sprawie izb zawodowych architektów i inżynierów.

IT: Dekret królewski 2537/1925 w sprawie zawodu architekta i inżyniera;

ustawa 1395/1923; oraz dekret Prezydenta Republiki (D.P.R.) 328/2001.

SK: Ustawa 138/1992 o architektach i inżynierach, § § 3, 15, 15a, 17a i 18a.

I-EU-3 – Zawody regulowane (zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych)

Sektor – podsektor:	Zawody regulowane – usługi medyczne (w tym usługi psychologów) i stomatologiczne; położne, personel pielęgniarski, fizjoterapeuci i personel paramedyczny; usługi weterynaryjne; sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, 93191, 932, 63211
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Usługi medyczne, stomatologiczne, położnicze, pielęgniarskie, fizjoterapeutyczne i paramedyczne (CPC 852, 9312, 93191)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług medycznych (w tym psychologicznych), stomatologicznych, położniczych, pielęgniarskich, fizjoterapeutycznych i paramedycznych wymagane jest obywatelstwo cypryjskie i miejsce zamieszkania na Cyprze.

Środki:

CY: Ustawa o rejestracji lekarzy (rozdział 250);

ustawa o rejestracji stomatologów (rozdział 249);

ustawa 75(I)/2013 – podolodzy;

ustawa 33(I)/2008 – fizycy medyczni;

ustawa 34(I)/2006 – terapeuci zajęciowi;

ustawa 9(I)/1996 – technicy dentystyczni;

ustawa 68(I)/1995 – psycholodzy;

ustawa 16(I)/1992;

ustawa 23(I)/2011 – radiolodzy/radioterapeuci;

ustawa 31(I)/1996 – dietetycy / specjaliści do spraw żywienia;

ustawa 140/1989 – fizykoterapeuci; oraz ustawa 214/1988 – pielęgniarze i pielęgniarki.

DE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Rejestracja zawodowa może zostać objęta ograniczeniami geograficznymi, obowiązującymi zarówno obywateli, jak i cudzoziemców. W przypadku usług medycznych, stomatologicznych i położniczych zastosowanie mogą mieć wymogi dotyczące siedziby.

Lekarze (w tym psychologowie, psychoterapeuci i dentyści) muszą zarejestrować się w regionalnych stowarzyszeniach lekarzy lub lekarzy dentystów (*kassenärztliche* lub *kassenzahnärztliche Vereinigungen*), jeżeli chcą leczyć pacjentów objętych ustawowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Rejestracja ta może podlegać ograniczeniom ilościowym opartym na regionalnym podziale lekarzy. Ograniczenie to nie ma zastosowania do dentystów. Rejestracja jest konieczna tylko dla lekarzy uczestniczących w publicznym systemie ubezpieczeń zdrowotnych. Możliwe jest nałożenie niedyskryminujących ograniczeń dotyczących formy prawnej wymaganej do świadczenia przedmiotowych usług.

Zastosowanie mogą mieć wymogi dotyczące siedziby.

Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem. Liczba usługodawców w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. Ograniczenie to stosuje się w sposób niedyskryminujący (CPC 9312, 93191).

Środki:

DE: Bundesärzteordnung (federalne rozporządzenie lekarskie);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde;

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (ustawa w sprawie świadczenia usług psychoterapii z 16.07.1998);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung;

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers;

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege;

§ 7 Absatz 3 Musterberufordnung fuer Aerzte (model niemieckiego kodeksu zawodowego lekarzy);

§ 95, § 99 i kolejne, SGB V (kodeks socjalny nr V), ustawowe ubezpieczenie zdrowotne;

§ 1 Absatz 2 i Absatz 5 Hebammengesetz (kodeks położnych), § 291b SGB V (kodeks socjalny nr V) w sprawie świadczenia usług e-zdrowia;

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung vom 16.03.1995 (GBl. BW z 17.05.1995 s. 314);

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG) w Bawarii z 6.02.2002 (BAY GVBl 2002, s. 42);

Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) z 4.09.1978 (Berliner GVBl. s. 1937, rev. s.1980);

§ 31 Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG) z 28.04.2003;

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG) z 12.05.2005;

§ 29 Heilberufsgesetz (HeilBG NRW) z 9.05.2000;

§ 20 Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz) z 7.02.2003;

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) z 24.05.1994 (SächsGVBl. s. 935);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte / Ärztinnen, Zahnärzte / Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten / Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten / -psychotherapeutinnen, Tierärzte / Tierärztinnen und Apotheker / Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) z 19.11.2007; oraz

Thüringer Heilberufegesetz z 29 stycznia 2002 r. (GVBl 2002, 125).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

IT: Do świadczenia usług psychologa wymagane jest obywatelstwo UE, cudzoziemcy mogą uzyskać zezwolenie na wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności (część CPC 9312).

Środki:

IT: Ustawa 56/1989 w sprawie zawodu psychologa.

b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

AT: Usługi weterynaryjne mogą świadczyć wyłącznie obywatele państwa członkowskiego EOG. Z wymogu obywatelstwa zwolnieni są obywatele państwa niebędącego członkiem EOG, w przypadku gdy istnieje umowa między UE a tym państwem niebędącym członkiem EOG zapewniająca traktowanie narodowe w odniesieniu do inwestycji i handlu transgranicznego w zakresie usług weterynaryjnych.

ES: Warunkiem wykonywania zawodu jest członkostwo w organizacji zawodowej, do którego wymagane jest posiadanie obywatelstwa UE, jednak warunek ten może zostać uchylony na mocy dwustronnego porozumienia zawodowego.

FR: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest obywatelstwo EOG, jednak od wymogu obywatelstwa można odstąpić na zasadzie wzajemności.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Wymóg obywatelstwa i statusu rezydenta w odniesieniu do świadczenia usług weterynaryjnych.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

EL: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

HU: Do członkostwa w węgierskiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej, niezbędnego do świadczenia usług weterynaryjnych, wymagane jest obywatelstwo EOG.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

HR: Praktykę weterynaryjną w HR mogą ustanowić wyłącznie obywatele UE.

PL: Osoba fizyczna przebywająca na terytorium PL może świadczyć usługi weterynaryjne, tylko jeżeli jest obywatelem UE. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagana jest fizyczna obecność na terytorium kraju.

HR: Transgraniczne usługi weterynaryjne w HR mogą świadczyć wyłącznie osoby fizyczne i prawne posiadające siedzibę w państwie członkowskim do celów prowadzenia działalności weterynaryjnej.

IT i PT: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest miejsce zamieszkania w danym kraju.

SI: Transgraniczne usługi weterynaryjne w SI mogą świadczyć wyłącznie osoby fizyczne i prawne posiadające siedzibę w państwie członkowskim do celów prowadzenia działalności weterynaryjnej.

SK: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do wykonywania zawodu, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

Środki:

AT: Tierärztegesetz (ustawa o weterynarii), BGBl. Nr. 16/1975, § 3 (2) (3).

CY: Ustawa 169/1990.

CZ: Ustawa nr 166/1999 Sb. (ustawa weterynaryjna), § 58–63, 39; oraz

ustawa nr 381/1991 Sb. (w sprawie czeskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej), pkt 4.

EL: Dekret prezydencki 38/2010; oraz

decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (Dziennik Ustaw 2157/B).

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española. Art. 62, 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime, art. L241-1; L241-2; L241-2-1.

HR: Ustawa weterynaryjna (chorwacki Dziennik Ustaw 41/07, 55/11), art. 89, 106.

HU: Ustawa CXXVII z 2012 r. w sprawie węgierskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej oraz w sprawie warunków świadczenia usług weterynaryjnych.

IT: Dekret legislacyjny C.P.S. 233/1946 art. 7–9; oraz

dekret Prezydenta Republiki (DPR) 221/1950, pkt 7.

PL: Ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych.

PT: Dekret z mocą ustawy 368/91 (statut Izby Lekarsko-Weterynaryjnej).

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (przepisy regulujące uznawanie kwalifikacji zawodowych lekarzy weterynarii), Uradni list RS, št. (Dziennik Ustaw) 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016, ustawa o usługach na rynku wewnętrznym, Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 21/2010.

SK: Ustawa 442/2004 w sprawie prywatnych lekarzy weterynarii, § 2.

c) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

AT: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Dzierżawcy i osoby zarządzające apteką muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

CY: Do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych oraz do innych usług świadczonych przez farmaceutów (CPC 63211) zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.

DE: Obywatele innych krajów i osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę, mogą otrzymać jedynie licencję umożliwiającą przejęcie apteki, która istnieje od co najmniej trzech lat.

FR: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów.

EL: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo UE.

HU: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG.

LV: W celu rozpoczęcia niezależnej praktyki w aptece zagraniczny farmaceuta lub asystent farmaceuty, wykształcony w państwie, które nie jest państwem członkowskim UE lub państwem członkowskim EOG, musi przepracować co najmniej rok w aptece pod nadzorem farmaceuty.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: W przypadku cudzoziemców wymagane jest zezwolenie na pobyt stały (wymagana jest fizyczna obecność).

DE: Do otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki prowadzącej sprzedaż detaliczną produktów farmaceutycznych i niektórych produktów medycznych wymagane jest miejsce zamieszkania w Niemczech.

Środki:

AT: Apothekengesetz (ustawa farmaceutyczna), RGBl. Nr 5/1907 z późniejszymi zmianami, § § 3, 4, 12;

Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach), BGBl. nr 185/1983 z późniejszymi zmianami, § § 57, 59, 59a;

Medizinproduktegesetz (ustawa o produktach leczniczych), BGBl. nr 657/1996 z późniejszymi zmianami, § 99.

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka, art. 146, 161, 195, 222 i 228.

CY: Ustawa w sprawie produktów farmaceutycznych i trucizn (rozdział 254).

DE: Apothekengesetz (niemiecka ustawa farmaceutyczna) § 2 ust. 2, § 11a;

Arzneimittelgesetz (niemiecka ustawa o lekach) § 43 ust. 1, § 73 ust. 1 nr 1a; oraz

§ 11 Abs. 2 i 3 Medizinproduktegesetz, Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten.

EE: Ravimiseadus (ustawa o produktach leczniczych), RT I 2005, 2, 4; § 29 (2); oraz

Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (ustawa o organizacji usług zdrowotnych), RT I 2001, 50, 284.

EL: Ustawa 5607/1932, zmieniona ustawami 1963/1991 oraz 3918/2011.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (ustawa 16/1997, z 25 kwietnia, regulująca usługi farmaceutyczne), art. 2, 3.1; oraz Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

FR: Code de la santé publique, art. L4221-1, L4221-13, L5125-10;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (ustawa 90-1258 w sprawie wykonywania wolnych zawodów w ramach spółki), lois 2011-331 du 28 mars 2011 et 2015-990 du 6 août 2015.

HR: Ustawa o opiece zdrowotnej (chorwacki Dziennik Ustaw 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

HU: Ustawa XCVIII z 2006 r. w sprawie przepisów ogólnych dotyczących niezawodnych i wykonalnych z gospodarczego punktu widzenia dostaw produktów leczniczych i pomocy medycznej oraz w sprawie dystrybucji produktów leczniczych.

IT: Ustawa 362/1991, art. 1, 4, 7 i 9;

dekret legislacyjny CPS 233/1946, art. 7–9; oraz

dekret Prezydenta Republiki (D.P.R 221/1950, pkt 3 i 7).

LU: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043), Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (załącznik a041); oraz

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (załącznik a017).

LV: Ustawa farmaceutyczna, s. 38.

MT: Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) wydane na podstawie ustawy Medicines Act (Cap. 458).

PT: Dekret z mocą ustawy 307/2007, art. 9, 14 i 15; oraz

rozporządzenie 1430/2007.

SK: Ustawa 362/2011 o produktach farmaceutycznych i wyrobach medycznych, § 6; oraz

ustawa 578/2004 o dostawcach usług opieki zdrowotnej, pracownikach medycznych, organizacjach zawodowych w opiece zdrowotnej.

I-EU-4 – Usługi badawcze i rozwojowe

Sektor – podsektor:	Usługi badawcze i rozwojowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 851, 853
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

UE: W odniesieniu do finansowanych ze środków publicznych usług badawczych i rozwojowych korzystających z funduszy zapewnianych przez UE na poziomie UE wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państw członkowskich oraz przedsiębiorstwom z UE mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w UE (CPC 851, 853).

W odniesieniu do usług badawczych i rozwojowych finansowanych ze środków publicznych zapewnianych przez państwo członkowskie wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom danego państwa członkowskiego oraz przedsiębiorstwom z danego państwa członkowskiego, których siedziba główna znajduje się w tym państwie członkowskim (CPC 851, 853).

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wyłączenia udzielania zamówień lub subsydiów przez Stronę na rzecz handlu usługami w art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 oraz art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2.

Środki:

UE: Wszystkie obecne i przyszłe programy ramowe UE w dziedzinie badań lub innowacji, w tym regulamin uczestnictwa w programie „Horyzont 2020" oraz zasady dotyczące wspólnych inicjatyw technologicznych (WIT), decyzje na podstawie art. 185 oraz Europejski Instytut Innowacji i Technologii, a także istniejące i przyszłe krajowe, regionalne i lokalne programy badawcze.

I-EU-5 – Usługi w zakresie nieruchomości

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, 822
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług w zakresie nieruchomości zastosowanie ma wymóg obywatelstwa i miejsca zamieszkania.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Do uzyskania licencji niezbędnej do świadczenia usług w zakresie nieruchomości wymagane jest, w odniesieniu do osób fizycznych, miejsce zamieszkania, a w odniesieniu do osób prawnych, miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa w Republice Czeskiej.

DK: Do celów świadczenia usług w zakresie nieruchomości przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium DK tytułu „pośrednika w obrocie nieruchomościami" mogą używać jedynie uprawnieni pośrednicy w obrocie nieruchomościami będący osobami fizycznymi, którzy zostali wpisani do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej. W ustawie nałożono wymóg, zgodnie z którym wnioskodawca musi mieć miejsce zamieszkania w Danii lub w UE, EOG lub Szwajcarii.

Ustawa o sprzedaży nieruchomości ma zastosowanie jedynie do świadczenia usług w zakresie nieruchomości na rzecz konsumentów. Ponadto ustawa o sprzedaży nieruchomości nie ma zastosowania do dzierżawy nieruchomości (CPC 822).

HR: Do świadczenia usług w zakresie nieruchomości wymagana jest obecność handlowa w EOG.

PT: W odniesieniu do osób fizycznych obowiązuje wymóg miejsca zamieszkania w EOG. W odniesieniu do osób prawnych wymagana jest siedziba statutowa w EOG.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

SI: W zakresie, w jakim Meksyk umożliwia słoweńskim obywatelom i przedsiębiorstwom świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami, SI umożliwia obywatelom i przedsiębiorstwom z Meksyku świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami na takich samych warunkach, jeżeli spełniają następujące wymogi: posiadają uprawnienia do prowadzenia działalności jako pośrednik w obrocie nieruchomościami w państwie pochodzenia, przedłożą odpowiednie dokumenty w sprawie niekaralności oraz są wpisani do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami w odpowiednim (słoweńskim) ministerstwie.

Środki:

CY: Ustawa 71(1)/2010 o agentach nieruchomości.

CZ: Ustawa o licencji handlowej.

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014.

HR: Ustawa o pośrednictwie w obrocie nieruchomościami (chorwacki Dziennik Ustaw 107/07 oraz 144/12), art. 2.

PT: Dekret z mocą ustawy 211/2004 (art. 3 i 25), zmieniony i ponownie ogłoszony dekretem z mocą ustawy 69/2011-.

SI: Ustawa o pośrednictwie w obrocie nieruchomościami.

I-EU-6 – Usługi biznesowe

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi; usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania; usługi badań i analiz technicznych; związane z nimi usługi konsultacji naukowych i technicznych; usługi dodatkowe w stosunku do rolnictwa; usługi ochroniarskie; usługi pośrednictwa pracy; usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych; pozostałe usługi biznesowe
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 612, część 621, część 625, 831, część 85990, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, część 893
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi (CPC 83103, CPC 831)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

SE: W celu pływania pod szwedzką banderą w przypadku udziału podmiotów zagranicznych we własności statku konieczne jest wykazanie przewagi szwedzkich podmiotów gospodarczych. Przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych oznacza, że statek jest obsługiwany w SE. Zagraniczne statki mogą uzyskać zwolnienie od tej zasady, jeżeli są najmowane lub dzierżawione przez szwedzką osobę prawną w drodze umów czarteru bez załogi. Aby uzyskać zwolnienie, umowę czarteru bez załogi należy przedłożyć szwedzkiej administracji morskiej oraz wykazać, że czarterujący ponosi pełną odpowiedzialność za eksploatację i załogę najmowanego lub dzierżawionego statku. Okres obowiązywania umowy musi wynosić co najmniej od roku do dwóch lat (CPC 83103).

Środki:

SE: Sjölagen (prawo morskie) (1994:1009), rozdział 1, § 1.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SE: Podmioty świadczące usługi wynajmu lub leasingu samochodów osobowych i niektórych pojazdów terenowych (terrängmotorfordon) bez kierowcy, będących przedmiotem wynajmu lub leasingu przez okres krótszy niż jeden rok, są zobowiązane do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za zapewnienie między innymi prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa drogowego. Taka osoba musi mieć miejsce zamieszkania w SE (CPC 831).

Środki:

SE: Lag (1998: 424) om biluthyrning (ustawa o wynajmie i leasingu samochodów).

b) Usługi wynajmu lub leasingu oraz inne usługi biznesowe związane z lotnictwem

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: W przypadku wynajmu lub leasingu bez załogi statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych z UE podlegają mającym zastosowanie wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z UE, podlega wymogom określonym w przepisach prawa UE lub prawa krajowego dotyczących bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich. Rejestracja może podlegać wymogowi, aby statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa albo przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału (CPC 83104).

W przypadku usług komputerowego systemu rezerwacji (zwanego dalej „KSR"), jeżeli dostawcy usług KSR prowadzący działalność poza UE nie zapewniają przewoźnikom lotniczym z UE traktowania równoważnego (tj. niedyskryminującego) temu, jakie zapewnia się w UE, lub jeżeli przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewniają dostawcom usług KSR z UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE, to można przyjąć środki mające na celu zapewnienie równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług KSR prowadzących działalność w UE lub wobec dostawców usług KSR spoza UE ze strony przewoźników lotniczych z UE.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89.

c) usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)

W odniesieniu do inwestycji – dostęp do rynku, traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – dostęp do rynku, traktowanie narodowe:

FR: Wykonywanie zawodu biologa wymaga obywatelstwa EOG.

CY: Świadczenie usług chemików i biologów wymaga obywatelstwa państwa członkowskiego.

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: W przypadku biologów, analityków chemicznych, agronomów i „periti agrari" wymagane jest miejsce zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego. Obywatele państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Do świadczenia usług transgranicznych w zakresie badań i analiz technicznych wymagane jest posiadanie siedziby w BG zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym oraz wpis do rejestru handlowego.

W przypadku okresowych kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego osoba musi być zarejestrowana zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym lub ustawą w sprawie niekomercyjnych osób prawnych albo zarejestrowana w innym państwie członkowskim UE lub państwie EOG.

Środki:

BG: Ustawa o produktowych wymogach technicznych;

ustawa pomiarowa;

ustawa w sprawie akredytacji krajowej organów ds. zgodności;

ustawa w sprawie czystego powietrza atmosferycznego; oraz

ustawa wodna, zarządzenie N-32 dotyczące okresowej kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego.

CY: Ustawa o rejestracji chemików z 1988 r. (ustawa 157/1988), zmieniona ustawami nr 24(I) z 1992 r. i 20 (I) z 2004 r., ustawa 157/1988.

FR: Articles L 6213-1 do 6213-6 du Code de la Santé Publique.

IT: Biolodzy, analitycy chemiczni: ustawa 396/1967 o zawodzie biologa;

dekret królewski 842/1928 w sprawie zawodu analityka chemicznego.

d) Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania – usługi arbitrażowe i pojednawcze (CPC 86602)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HU: Do prowadzenia działalności w zakresie mediacji (na przykład arbitrażu i postępowań pojednawczych) wymagane jest zezwolenie ministra odpowiedzialnego za wymiar sprawiedliwości, które polega na wpisie do rejestru i może być udzielane wyłącznie osobom prawnym lub fizycznym posiadającym siedzibę lub miejsce zamieszkania w HU.

Środki:

HU: Ustawa LV z 2002 r. o mediacji.

e) Powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych (CPC 8675)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: Do wpisu do rejestru geologów wymagane jest miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności w IT; wpis do tego rejestru jest niezbędny do wykonywania zawodów geodety lub geologa w celu świadczenia usług związanych z poszukiwaniem i eksploatacją kopalni itp. Wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego, jednak cudzoziemcy mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Osoba fizyczna prowadząca działalność w zakresie geodezji, pomiarów katastralnych oraz kartografii związanej z badaniem ruchów skorupy ziemskiej musi zamieszkiwać w EOG lub Szwajcarii oraz posiadać obywatelstwo jednego z państw EOG lub Szwajcarii.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Wymóg obywatelstwa dotyczy świadczenia odpowiednich usług.

FR: W przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HR: Podstawowe usługi w zakresie konsultingu geologicznego, geodezyjnego i górniczego oraz usługi powiązane z konsultingiem w zakresie ochrony środowiska na terytorium Chorwacji mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem.

Środki:

BG: Ustawa o katastrze i rejestrze nieruchomości oraz ustawa geodezyjna i kartograficzna.

CY: Ustawa 224/1990.

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008.

HR: Zarządzenie w sprawie wymogów dotyczących wydawania osobom prawnym pozwoleń na działalność w zakresie ochrony środowiska (Dziennik Ustaw nr 57/10), art. 32–35.

IT: Geolodzy: ustawa 112/1963, art. 2 i 5; D.P.R. 1403/1965, art. 1.

f) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

IT: W przypadku biologów i analityków chemicznych wymagane jest miejsce zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego.

BG: Do świadczenia usług transgranicznych w zakresie badań i analiz technicznych wymagane jest posiadanie siedziby w BG zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym oraz wpis do rejestru handlowego. W przypadku okresowych kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego osoba musi być zarejestrowana zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym lub ustawą w sprawie niekomercyjnych osób prawnych albo zarejestrowana w innym państwie członkowskim UE lub państwie EOG.

PT: Zawód analityka chemicznego mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne.

Środki:

BG: Ustawa o produktowych wymogach technicznych; ustawa pomiarowa;

ustawa w sprawie akredytacji krajowej organów ds. zgodności;

ustawa w sprawie czystego powietrza atmosferycznego; oraz

ustawa wodna, zarządzenie N-32 dotyczące okresowej kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego.

IT: Ustawa 3/1976 w sprawie zawodu agronoma („Periti agrari"); ustawa 434/1968, zmieniona ustawą 54/1991.

PT: Dekret z mocą ustawy 119/92;

ustawa 47/2011; oraz

dekret z mocą ustawy 183/98.

g) Usługi pośrednictwa pracy (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Region Flamandzki, Region Waloński, Wspólnota Niemieckojęzyczna: Spółka, której siedziba zarządu znajduje się poza EOG, musi udowodnić, że świadczy usługi pośrednictwa pracy w swoim państwie pochodzenia (CPC 87202).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DE: Do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności jako agencja pracy tymczasowej niezbędne jest obywatelstwo państwa członkowskiego lub obecność handlowa w UE (zgodnie z § 3 ust. 3–5 odpowiedniej ustawy o agencjach pracy tymczasowej (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz)). Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie pośrednictwa pracy i rekrutacji spoza UE i EOG w określonych zawodach, na przykład w zawodach związanych ze zdrowiem i opieką (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Środki:

BE: Region Flamandzki: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling.

Region Waloński: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 7; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (decyzja rządu Walonii z dnia 10 grudnia 2009 r. wdrażająca dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 4.

Wspólnota Niemieckojęzyczna: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, art. 6.

DE: § 1 i 3 Abs 5 Arbeitnehmerüberlassungsgesetz –AÜG § 292 SGB III§ art. 38 Beschäftigungsverordnung.

h) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

PT: W odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych istnieje wymóg obywatelstwa.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

IT: Do uzyskania zezwolenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego oraz miejsce zamieszkania.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna i klauzula najwyższego uprzywilejowania:

DK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób ubiegających się o zezwolenie na świadczenie usług ochroniarskich, a także dla kadry kierowniczej i większości członków zarządu podmiotów prawnych ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie usług ochroniarskich. Status rezydenta nie jest jednak wymagany, jeżeli możliwość świadczenia takich usług wynika z umów międzynarodowych lub decyzji wydanych przez Ministra Sprawiedliwości.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

EE: Do świadczenia usług w zakresie ochrony i usług dozoru zastosowanie ma wymóg miejsca zamieszkania w Estonii.

Środki:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 No. 112 om vagtvirksomhed.

EE: Turvaseadus (ustawa o bezpieczeństwie) § 21, § 43.

IT: Ustawa o bezpieczeństwie publicznym (TULPS) 773/1931, art. 133–141; oraz

dekret królewski 635/1940, art. 257.

PT: Ustawa 34/2013; oraz

zarządzenie 273/2013.

i) Usługi świadczone przez agencje inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej (CPC 87901, 87902)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

PT: Do świadczenia usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 87901, 87902).

Środki:

PT: Ustawa 49/2004.

j) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.

EE: Tłumacz przysięgły musi być obywatelem państwa członkowskiego.

HR: Tłumacze przysięgli muszą posiadać obywatelstwo jednego z państw członkowskich EOG.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Do świadczenia usług w zakresie urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych wymagane jest miejsce stałego zamieszkania.

FI: Tłumacze przysięgli muszą mieć miejsce zamieszkania na terenie EOG.

Środki:

BG: Rozporządzenie dotyczące legalizacji, poświadczania i tłumaczenia dokumentów, art. 18.

CY: Ustawa o ustanawianiu, rejestracji i regulacji działalności tłumaczy przysięgłych w Republice Cypryjskiej.

EE: Vandetõlgi seadus § 2 (3), § 16, (ustawa o tłumaczach przysięgłych).

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (ustawa o tłumaczach przysięgłych) (1231/2007), s. 2(1))

HR: Rozporządzenie w sprawie stałych tłumaczy sądowych (chorwacki Dziennik Ustaw 88/2008), art. 2.

k) Pozostałe usługi biznesowe (część CPC 612, część 621, część 625, część 893, część 85990)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

CY: Wymóg obywatelstwa w przypadku świadczenia usług fryzjerskich, zabiegów kosmetycznych, usług manicure i pedicure oraz pozostałych usług kosmetycznych.

Środki:

CY: Ustawa 28(i)/2003;

ustawa 40(i)/1993;

ustawa 40(i)/1993; oraz

ustawa 182(i) 2013.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Aby uzyskać licencję na organizowanie dobrowolnych aukcji publicznych, przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w CZ, a osoba fizyczna musi uzyskać pozwolenie na pobyt (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990).

NL: Do świadczenia usług cechowania wymagana jest obecność handlowa w NL (część CPC 893).

Środki:

CZ: Ustawa nr 455/1991 Sb.;

ustawa o licencji handlowej; oraz

ustawa nr 26/2000 Sb. o aukcjach publicznych.

NL: Waarborgwet 1986.

I-EU-7 – Usługi budowlane

Sektor – podsektor:	Usługi budowlane – budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 51
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Wymóg obywatelstwa.

Środek:

Ustawa o rejestracji i kontroli wykonawców robót budowlanych i technicznych z 2001 r. (29 (I) / 2001), art. 15 i 52.

I-EU-8 – Usługi w zakresie dystrybucji

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie dystrybucji – ogólne, wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 3546, część 621, 6222, 631, część 632
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE/ państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Istnieje wymóg obywatelstwa w odniesieniu do przedstawicieli świadczących usługi dystrybucji produktów farmaceutycznych (CPC 62117).

Środki:

CY: Ustawa 74(i) 202.

b) Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, 62228, część 6310, 63108)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT: Pierwszeństwo mają obywatele państwa członkowskiego EOG (CPC 63108).

FR: Wymóg obywatelstwa dla sprzedawców wyrobów tytoniowych (*buraliste*) (część CPC 6222, część CPC 6310).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

ES: Założenie przedsiębiorstwa podlega wymogowi obywatelstwa państwa członkowskiego (CPC 63108).

Środki:

AT: Ustawa o monopolu tytoniowym z 1996 r., § 5 i § 27.

ES: Ustawa 14/2013 z dnia 27 września 2014 r.

FR: Code général des impôts, art. 568 i art. 276–279 załącznika 2.

c) Pozostałe usługi dystrybucji (CPC 3546)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

LT: Dystrybucja materiałów pirotechnicznych podlega wymogowi uzyskania licencji. Licencję mogą uzyskać wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w UE (CPC 3546).

Środki:

LT: Ustawa o nadzorze nad cywilnym obrotem materiałami pirotechnicznymi (z dnia 23 marca 2004 r. nr IX-2074).

I-EU-9 – Usługi w zakresie edukacji

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie edukacji (finansowane ze środków prywatnych)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, 922, 923, 924
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego (CPC 921, CPC 922, CPC 923). Obywatele Meksyku mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego. Obywatele Meksyku mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania.

MT: Usługodawcy, którzy chcą świadczyć usługi szkolnictwa wyższego lub kształcenia dorosłych finansowane ze środków prywatnych, muszą uzyskać zezwolenie Ministerstwa Edukacji i Zatrudnienia. Decyzja o wydaniu zezwolenia może być uznaniowa (CPC 923, CPC 924).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

BG: Bułgarskie przedszkola i szkoły posiadające udział zagraniczny mogą zostać założone na podstawie umów międzynarodowych, których stroną jest BG. Zagraniczne szkoły wyższe nie mogą otwierać swoich oddziałów na terytorium BG. Zagraniczne szkoły wyższe mogą otwierać wydziały, departamenty, instytuty i kolegia w BG wyłącznie w ramach struktury bułgarskich szkół średnich oraz we współpracy z nimi (CPC 921, CPC 922).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

EL: Właściciele i większość członków organów zarządzających i nadzorczych w szkołach podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych oraz nauczyciele szkół podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 921, CPC 922). Kształcenie na poziomie wyższym może być prowadzone wyłącznie przez samorządne instytucje będące osobami prawnymi prawa publicznego. Ustawa 3696/2008 umożliwia jednak mieszkańcom i podmiotom z siedzibą w UE (osobom fizycznym lub prawnym) zakładanie prywatnych instytucji szkolnictwa wyższego wydających certyfikaty, które nie są uznawane za równoważne dyplomowi ukończenia studiów wyższych (CPC 923).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ i SK: Do wystąpienia o zgodę właściwych organów na prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego finansowanej ze środków prywatnych wymagana jest siedziba w państwie członkowskim. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług szkolnictwa technicznego i zawodowego na poziomie pomaturalnym (CPC 92310).

Środki:

BG: Ustawa o edukacji przedszkolnej i szkolnej (postanowienia dodatkowe, ust. 4); oraz

ustawa o szkolnictwie wyższym (postanowienia dodatkowe, ust. 4).

CZ: Ustawa nr 111/1998 Sb. (ustawa o szkolnictwie wyższym), § 39; oraz

ustawa nr 561/2004 Sb. o edukacji przedszkolnej, szkolnictwie podstawowym, średnim, wyższym i zawodowym oraz pozostałych formach kształcenia (ustawa edukacyjna).

EL: Ustawy 682/1977, 284/1968, 2545/1940 oraz dekret prezydencki 211/1994 zmieniony dekretem prezydenckim 394/1997, Konstytucja Grecji, art. 16 ust. 5 oraz ustawa 3549/2007.

FR: Code de l'éducation, art. L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1-8.

MT: Informacja prawna 296 z 2012 r.

SK: Ustawa nr 131 z dnia 21 lutego 2002 r. o uniwersytetach.

I-EU-10 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 940
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna
Rozdział:	Transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SE: Jedynie podmioty ustanowione w SE lub posiadające w SE siedzibę główną kwalifikują się do uzyskania akredytacji do przeprowadzania kontroli gazów spalinowych (CPC 9404).

SK: Do przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, olei odpadowych, starych samochodów i odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) (wymóg siedziby) (część CPC 9402).

Środki:

SE: Ustawa o pojazdach (2002:574).

SK: Ustawa 79/2015 o odpadach.

I-EU-11 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 931, 933
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Inne rodzaje formy prawnej są dostępne dla inwestorów z UE, natomiast inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie SEL (*société d'exercice liberal*) i SCP (*société civile professionnelle*). Do świadczenia usług medycznych, stomatologicznych i położniczych wymagane jest obywatelstwo francuskie. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. Świadczenie usług medycznych, stomatologicznych, położniczych i pielęgniarskich: wyłącznie przez SARL (*anonyme, à responsabilité limitée*) lub SCP (*en commandite par actions*). W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (innych niż usługi szpitalne) oraz usług społecznych do pełnienia funkcji zarządczych wymagane jest zezwolenie. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność kierowników miejscowych.

Środki:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP); Code de la santé publique, art. L6122-1 i L6122-2 (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010).

I-EU-12 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Sektor – podsektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami – hotele, restauracje i catering; usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek); usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Liczba zagranicznych członków kadry kierowniczej nie może być większa niż liczba członków kadry kierowniczej będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale własnym bułgarskiej spółki przekracza 50 %. Wymóg obywatelstwa EOG dla przewodników turystycznych (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

CY: Świadczenie usług przewodnika turystycznego oraz usług biur podróży i organizatorów turystyki podlega wymogowi posiadania obywatelstwa państwa członkowskiego (CPC 7471, 7472).

EL: Aby uzyskać prawo do wykonywania zawodu, obywatele państw trzecich muszą uzyskać dyplom szkoły przewodników turystycznych greckiego Ministerstwa Turystyki. W drodze wyjątku, w przypadku potwierdzenia braku przewodnika turystycznego dla danego języka, prawo do wykonywania zawodu może zostać przyznane czasowo obywatelom państw trzecich na zasadzie odstępstwa od powyższych przepisów.

ES (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Do świadczenia usług przewodnika turystycznego wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 7472).

HR: Do świadczenia usług hotelarskich i gastronomicznych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich wymagane jest obywatelstwo EOG (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

HU: Transgraniczne świadczenie usług biur podróży, usług organizatorów turystyki oraz usług przewodników turystycznych wymaga uzyskania licencji. Licencje są zarezerwowane dla obywateli EOG oraz osób prawnych posiadających siedzibę w państwie członkowskim EOG (CPC 7471, 7472).

IT (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Przewodnicy turystyczni z państw niebędących członkami UE muszą uzyskać specjalną licencję danego regionu, aby wykonywać zawód przewodnika turystycznego. Przewodnicy turystyczni z państw członkowskich mogą pracować bez konieczności uzyskania takiej licencji. Licencję wydaje się przewodnikom turystycznym, którzy wykazują się odpowiednimi kompetencjami i wiedzą (CPC 7472).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Usługi organizatorów turystyki lub usługi biur podróży mogą być świadczone przez osobę mającą siedzibę w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG. W odniesieniu do świadczenia usług przewodnika turystycznego, w tym działalności przewodnika górskiego lub instruktora narciarstwa, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania w EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (CPC 7471, 7472).

Środki:

BG: Ustawa o turystyce, art. 61, 113 i 146.

CY: Ustawa w sprawie biur podróży i przewodników turystycznych 1995–2004 (N.41(I)/1995-2004).

EL: Dekret prezydencki 38/2010, decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (Dziennik Ustaw 2157/B), art. 50 ustawy 4403/2016.

ES: Andalucía: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Cantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas;

Castilla y León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Cataluña: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, Article 88;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Islas Baleares: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, Article 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja; Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto, Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra;

Principado de Asturias: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; oraz

Región de Murcia: Decreto No. 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas).

HR: Ustawa o branży hotelarskiej i gastronomicznej (chorwacki Dziennik Ustaw 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12); oraz

ustawa o świadczeniu usług turystycznych (chorwacki Dziennik Ustaw 68/07 i 88/10).

HU: Ustawa CLXIV z 2005 r. o handlu; oraz

dekret rządowy nr 213/1996 (XII.23.) w sprawie organizacji turystyki i działalności biur podróży.

IT: Ustawa 135/2001, art. 6 i art. 7 ust. 5; ustawa 40/2007 (DL 7/2007).

I-EU-13 – Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe

Sektor – podsektor:	Usługi rekreacyjne – pozostałe usługi sportowe
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 96419
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

Pozostałe usługi sportowe (CPC 96419)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT (dotyczy regionalnego szczebla władzy): Działalność szkół narciarskich i usługi przewodników górskich regulowane są ustawodawstwem krajów związkowych. Świadczenie tych usług może wymagać obywatelstwa państwa członkowskiego EOG. Przedsiębiorstwa mogą być zobowiązane do powołania dyrektora zarządzającego będącego obywatelem państwa członkowskiego EOG.

CY: Wymóg obywatelstwa do celów ustanowienia szkoły tańca i wymóg obywatelstwa dla instruktorów kultury fizycznej.

Środki:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBl. No. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBl. No. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBl. No. 5710; OÖ- Sportgesetz, LGBl. No. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBl. No. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBl. No. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBl. No. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBl. No. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBl. No. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBl. No. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBl. No. 55/02 § 4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBl. No. 54/02; oraz

Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBl. No. 37/02.

CY: Ustawa 65(i)/1997; ustawa 17(i)/1995.

I-EU-14 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Sektor – podsektor:	Usługi transportowe – rybołówstwo i transport wodny – wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku; usługi transportu wodnego i usługi pomocnicze w branży transportu wodnego; usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego; usługi transportu drogowego i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego; usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego; świadczenie usług transportu kombinowanego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC 0501, 0502; CPC 5122, 5133, 5223, 711, 712, 72, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 83104, 86751, 86754, 8730, 882
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

Usługi transportu morskiego i usługi pomocnicze w branży transportu morskiego. Wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, część 742, 745, 74540, 74520, 74590, 882)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Działalność przewozowa oraz wszelka działalność związana z inżynierią wodną i podwodnymi pracami technicznymi, poszukiwaniem i wydobywaniem zasobów mineralnych i innych zasobów nieorganicznych, usługami pilotażowymi, bunkrowaniem, odbiorem odpadów, mieszaninami wodno-olejowymi itp.; prowadzona przez statki na wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym BG, może być wykonywana jedynie przez statki pływające pod banderą Bułgarii lub banderą innego państwa członkowskiego.

Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług wspomagających. Kapitan i starszy mechanik statku muszą być obywatelami państwa członkowskiego UE lub EOG, lub Konfederacji Szwajcarskiej. Nie mniej niż 25 % stanowisk na szczeblu kierowniczym i operacyjnym oraz nie mniej niż 25 % stanowisk na szczeblu podwładnych musi być obsadzonych przez obywateli BG. W bułgarskich portach oraz w portach o znaczeniu regionalnym prawo do świadczenia usług wspomagających transport publiczny jest przyznawane na podstawie umowy z właścicielem portu (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Środki:

BG: Kodeks żeglugi handlowej;

ustawa o wodach morskich, śródlądowych drogach wodnych i portach Republiki Bułgarii;

zarządzenie w sprawie warunków i kolejności wyboru bułgarskich przewoźników do przewozu pasażerów i ładunków na mocy traktatów międzynarodowych; oraz zarządzenie 3 dotyczące serwisowania bezzałogowych statków.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DK: Podmioty świadczące usługi pilotażowe mogą prowadzić działalność w DK tylko wówczas, gdy mają siedzibę w państwie członkowskim UE lub państwie EOG oraz są zarejestrowane i zatwierdzone przez władze duńskie zgodnie z duńską ustawą o usługach pilotażowych (74520).

Środki:

DK: Duńska ustawa o usługach pilotażowych, § 18.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

DE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Statek, który nie należy do obywatela państwa członkowskiego, może być wykorzystywany do działalności innej niż usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej na niemieckich federalnych drogach wodnych dopiero po uzyskaniu specjalnego zezwolenia. Zwolnienia dla statków spoza UE mogą zostać przyznane jedynie pod warunkiem, że żadne statki z UE nie są dostępne albo są dostępne na bardzo niekorzystnych warunkach, lub na zasadzie wzajemności. Zwolnienia dla statków pływających pod banderą Meksyku mogą zostać przyznane na zasadzie wzajemności (§ 2 ust. 3 Verordnung über die Küstenschifffahrt). Wszystkie działania wchodzące w zakres ustawy o pilotażu są regulowane, a akredytacja jest ograniczona do obywateli EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

W odniesieniu do wynajmu lub dzierżawy statków morskich z obsługą lub bez obsługi oraz wynajmu lub dzierżawy jednostek śródlądowych bez obsługi zawieranie umów dotyczących transportu towarowego przez statki pływające pod banderą innego państwa lub czarterowanie takich statków może zostać ograniczone w zależności od dostępności statków pływających pod banderą niemiecką lub pod banderą innego państwa członkowskiego.

Transakcje pomiędzy rezydentami i nierezydentami na obszarze gospodarczym mogą być ograniczone (transport wodny, usługi wspomagające transport wodny, wynajem statków, dzierżawa statków bez obsługi (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)), jeżeli dotyczą:

(i) wynajmu statków pływających po śródlądowych drogach wodnych, które to statki nie są zarejestrowane na obszarze gospodarczym;

(ii) transportu towarów takimi statkami pływającymi po śródlądowych drogach wodnych; lub

(iii) usług holowania przez takie statki pływające po śródlądowych drogach wodnych.

Środki:

DE: § § 1, 2 Flaggenrechtsgesetz (ustawa o ochronie bandery);

§ 2 Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07.2002;

§ § 1, 2 Binnenschifffahrtsaufgabengesetz (BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferpatentverordnung - BinSchPatentV);

§ 9 Abs.2 No. 1 Seelotsgesetz z 08.12. 2010 (BGBl. I S. 1864);

§ 1 nr 9, 10, 11 i 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG); oraz

See-Eigensicherungsverordnung vom 19.09.2005 (BGBl. I S. 2787), geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006 (BGBl. I S. 2407).

FI: Usługi wspierające w branży transportu morskiego świadczone na fińskich wodach morskich zarezerwowane są dla flot pływających pod banderą krajową, unijną lub norweską (CPC 745).

Środki:

FI: Merilaki (ustawa morska) (674/1994); oraz

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia działalności handlowej) (122/1919), s. 4.

Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego (CPC 711, 743)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Usługi transportu kolejowego i usługi wspomagające transport kolejowy w BG mogą świadczyć wyłącznie obywatele państw członkowskich. Licencję na wykonywanie przewozów pasażerskich lub transportu towarowego koleją wydaje Minister Transportu przewoźnikom kolejowym zarejestrowanym jako przedsiębiorstwa handlowe (CPC 711, 743).

Środki:

BG: Ustawa o transporcie kolejowym, art. 37 i 48.

Transport drogowy i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE (CPC 712).

Środki:

AT: Güterbeförderungsgesetz (ustawa o przewozie towarów), BGBl. Nr. 593/1995, § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (ustawa o przewozie okazjonalnym), BGBl. Nr 112/1996, § 6; oraz

Kraftfahrliniengesetz (ustawa o regularnych usługach transportowych), BGBl. I Nr 203/1999 ze zmianami, § § 7 i 8.

CZ: Do świadczenia usług transportu drogowego wymagana jest rejestracja w CZ (nie jest dozwolona forma oddziału).

Środki:

CZ: Ustawa nr 111/1994 Sb. o transporcie kolejowym.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

EL: Operatorzy usług drogowego transportu towarowego: do prowadzenia działalności w zakresie drogowego transportu towarowego wymagana jest grecka licencja. Licencje są przyznawane w sposób niedyskryminujący, z zastrzeżeniem wzajemności.

Środki:

EL: Licencje dla operatorów usług drogowego transportu towarowego: grecka ustawa 3887/2010 (Dziennik Ustaw Grecji A' 174), zmieniona art. 5 ustawy 4038/2012 (Dziennik Ustaw Grecji A' 14) – rozporządzenia (WE) nr 1071/2009 i (WE) nr 1072/2009.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

SE: Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez spółkę osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (de facto wymóg w zakresie miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenie dotyczące rodzajów przedsiębiorstw).

Zgodnie z kryteriami otrzymania licencji dla innych przewoźników drogowych wymaga się, by spółka posiadała siedzibę w UE, posiadała miejsce prowadzenia działalności w SE i wyznaczyła osobę fizyczną działającą jako kierownik ds. transportu, która musi mieć miejsce zamieszkania w UE.

Przewoźnicy oferujący transgraniczne usługi przewozu drogowego towarów i pasażerów za granicą muszą posiadać licencję na prowadzenie takiej działalności wydaną przez właściwy organ w państwie, w którym mają siedzibę. Dodatkowe wymagania dotyczące handlu transgranicznego mogą zostać określone w dwustronnych umowach o transporcie drogowym. W przypadku pojazdów, do których dwustronna umowa nie ma zastosowania, konieczna jest również licencja szwedzkiej agencji ds. transportu (CPC 712).

Środki:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210) (ustawa o transporcie zarobkowym);

Lag om vägtrafikregister (2001:558) (ustawa o rejestrze ruchu drogowego);

Yrkestrafikförordning (2012:237) (rozporządzenie rządu o transporcie zarobkowym);

Taxitrafiklag (2012:211) (ustawa taksówkowa); oraz

Taxitrafikförordning (2012:238) (rozporządzenie rządu w sprawie taksówek).

Usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego (CPC 7461, 7469, 83104)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagane może być posiadanie siedziby na terytorium UE. Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku dużych portów lotniczych nie może wynosić mniej niż dwóch usługodawców.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89; dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty.

BE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagana jest wzajemność.

Środki:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (art. 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (art. 14);

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (art. 14).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe.

BE: Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do osób fizycznych, które nie są obywatelami państwa członkowskiego UE lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te posiadają miejsce pobytu lub zamieszkania w BE nieprzerwanie przez co najmniej rok. Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do zagranicznych osób prawnych, nieutworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te posiadają siedzibę operacyjną, agencję lub oddział w BE nieprzerwanie przez co najmniej jeden rok (wynajem statków powietrznych CPC 83104).

Środki:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

PL: W odniesieniu do usług w zakresie eksploatacji portu lotniczego udział zagraniczny nie przekracza 49 % (część CPC 742).

Środki:

PL: Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, art. 174 ust. 2 oraz art. 174 ust. 3.

Usługi wspomagające we wszystkich rodzajach transportu (część CPC 748)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Usługi w zakresie odprawy celnej mogą być świadczone wyłącznie przez rezydentów UE.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny.

Świadczenie usług transportu kombinowanego (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE: z wyjątkiem FI: Wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi, mogą, w kontekście operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobejmujące przekroczenia granicy. Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące danego rodzaju transportu.

Można przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, by podatki od środków transportowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane.

Środki:

UE: Dyrektywa Rady 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych przepisów dla niektórych rodzajów transportu kombinowanego towarów pomiędzy państwami członkowskimi.

I-EU-15 – Rolnictwo, rybołówstwo i wytwarzanie

Sektor – podsektor:	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; hodowla zwierząt i reniferów, rybołówstwo i akwakultura; działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324; CPC 882, 88442
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531; CPC 881)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: W przypadku agronomów i specjalistów ds. rolnictwa („periti agrari") wymagane jest miejsce zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego. Obywatele państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Ustawa 3/1976 w sprawie zawodu agronoma („Periti agrari"); ustawa 434/1968, zmieniona ustawą 54/1991.

W odniesieniu do inwestycji – wymogi dotyczące wyników:

UE: Agencje interwencyjne wyznaczone przez państwa członkowskie skupują zboża zebrane w UE. Refundacji wywozowych nie przyznaje się na ryż przywożony z jakiegokolwiek państwa trzeciego ani ponownie wywożony do jakiegokolwiek państwa trzeciego. O płatności wyrównawcze mogą ubiegać się wyłącznie producenci ryżu z UE.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Jedynie obywatele państwa członkowskiego EOG mający miejsce zamieszkania na obszarze hodowli reniferów mogą być właścicielami reniferów i mogą prowadzić chów reniferów. Mogą zostać przyznane prawa wyłączne.

FR: Do członkostwa w spółdzielni rolniczej lub pełnienia funkcji dyrektora takiej spółdzielni wymagane jest uprzednie zezwolenie (ISIC 11, 12, 13, 14, 15).

SE: Tylko Lapończycy mogą być właścicielami reniferów i prowadzić chów reniferów.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007.

FI: Poronhoitolaki (ustawa o hodowli reniferów) (848/1990), rozdział 1, s. 4, protokół 3 do Traktatu o przystąpieniu Finlandii.

FR: Code rural et de la pêche maritime: art. R331-1 w sprawie instalacji oraz art. L529-2 w sprawie spółdzielni rolniczych.

SE: Ustawa o hodowli reniferów (1971:437), pkt 1.

b) Wytwarzanie – działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC 221, 222, 323, 324; CPC 88442)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DE (dotyczy także regionalnego szczebla władzy): Wszystkie publicznie rozpowszechniane lub drukowane gazety, dzienniki lub czasopisma muszą wyraźnie wskazywać „odpowiedzialnego redaktora" (pełne imię i nazwisko oraz adres osoby fizycznej). Od odpowiedzialnego redaktora może być wymagane miejsce stałego zamieszkania w DE, UE lub kraju EOG. Federalny Minister Spraw Wewnętrznych może dopuścić wyjątki od tej zasady (ISIC 223, 224).

SE: Osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w SE, muszą mieć miejsce zamieszkania w SE lub obywatelstwo państwa członkowskiego EOG. Właściciele takich czasopism będący osobami prawnymi muszą mieć siedzibę w EOG. Za czasopisma, które są drukowane i wydawane w SE, oraz nagrania techniczne musi odpowiadać redaktor, który ma miejsce zamieszkania w SE.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

IT: W zakresie, w jakim Meksyk umożliwia włoskim obywatelom i przedsiębiorstwom prowadzenie tej działalności, IT umożliwiają obywatelom i przedsiębiorstwom z Meksyku prowadzenie takiej działalności na takich samych warunkach. W zakresie, w jakim Meksyk umożliwia włoskim inwestorom posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu w meksykańskim wydawnictwie, IT umożliwiają meksykańskim inwestorom posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu we włoskim wydawnictwie na takich samych warunkach (ISIC 221, 222; CPC 88442).

W odniesieniu do inwestycji – kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

PL: Wymóg obywatelstwa dla redaktorów naczelnych gazet i czasopism (ISIC 221, 222).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

LV: Jedynie osoby prawne zarejestrowane na LV oraz osoby fizyczne z LV mają prawo do zakładania i publikacji środków masowego przekazu. Nie jest dozwolona forma oddziału.

Środki:

DE: § 10 Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340);

§ 8 Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, GVOBL. SH S. 266;

§ 7 Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, GVOBl. M-V 1993, S. 541;

§ 8 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013 (GVBl. LSA S. 198);

§ 7 Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlnPrG) v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744;

§ 10 Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landspressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162;

§ 9 Abs. 1 Nr.1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), Brem. GBl. 1965, S. 63;

§ 7 Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S. 2;

§ 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs.1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, HmbGVBl., S. 15;

§ 6 Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, SächsGVBl. S. 125;

§ 8 Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, GVbl. S.9;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002 (Amtsbl. S. 498); oraz

Art. 5 Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000 (GVBl, S. 340).

IT: Ustawa 416/1981, art. 1 (z późniejszymi zmianami)

LV: Ustawa o prasie i innych środkach masowego przekazu, s. 8

PL: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dziennik Ustaw nr 5 poz. 24 z późniejszymi zmianami.

SE: Ustawa o wolności prasy (1949:105);

ustawa o prawie podstawowym do wolności wypowiedzi (1991:1469); oraz

ustawa o zarządzeniach dotyczących ustawy o wolności prasy oraz o prawie podstawowym do wolności wypowiedzi (1991:1559).

I-EU-16 – Działalność związana z branżą energetyczną

Sektor – podsektor:	Działalność związana z branżą energetyczną – górnictwo i wydobywanie; samodzielne wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody; transport paliwa rurociągami; przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami; usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC 10, 11, 12, 13, 14, 40; CPC 5115, 63297, 713, część 742, 8675, 883, 887
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE / państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Górnictwo i wydobywanie (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 8675, 883)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

CY: Rada Ministrów może odmówić wydania zezwolenia na dostęp do i prowadzenie działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i eksploatacji węglowodorów wszelkim podmiotom faktycznie kontrolowanym przez Meksyk, obywateli Meksyku lub obywateli państwa trzeciego. Żaden podmiot nie może, po uzyskaniu zezwolenia na rozpoznawanie, poszukiwanie i produkcję węglowodorów, znaleźć się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą Meksyku lub obywatela Meksyku bez uprzedniej zgody Rady Ministrów. Rada Ministrów może odmówić udzielenia zezwolenia na rozpoznawanie, poszukiwanie i produkcję węglowodorów podmiotowi, który jest faktycznie kontrolowany przez Meksyk lub państwo trzecie, lub przez obywatela Meksyku lub państwa trzeciego, jeżeli w odniesieniu do dostępu oraz prowadzenia działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i eksploatacji węglowodorów Meksyk lub dane państwo trzecie nie przyznaje podmiotom z CY lub podmiotom z państw członkowskich traktowania porównywalnego z tym, jakie CY lub państwo członkowskie przyznaje podmiotom z Meksyku lub danego państwa trzeciego (ISIC 1110).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywania, podlegają wymogowi obywatelstwa lub siedziby w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) albo w państwie trzecim na zasadzie wzajemności. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 883, 8675).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

NL: Poszukiwanie i eksploatacja węglowodorów w NL są zawsze prowadzone wspólnie przez spółkę prywatną i spółkę państwową (z ograniczoną odpowiedzialnością) wyznaczoną przez Ministra Gospodarki. Zgodnie z art. 81 i 82 ustawy o górnictwie wszystkie udziały w tej wyznaczonej spółce muszą być bezpośrednio lub pośrednio własnością państwa niderlandzkiego (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FI: Pozwolenie na poszukiwanie i eksploatację zasobów mineralnych może zostać udzielone osobie fizycznej mającej miejsce zamieszkania w EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w EOG. (ISIC 120; CPC 5115, 883, 8675).

SK: W odniesieniu do górnictwa, działalności związanej z górnictwem i działalności geologicznej wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG (nie jest dozwolona forma oddziału). Działania w zakresie wydobywania i poszukiwania objęte przepisami ustawy Republiki Słowackiej nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych są regulowane w sposób niedyskryminujący, między innymi w ramach środków polityki publicznej mających na celu zapewnienie ochrony zasobów naturalnych i środowiska, takich jak zezwolenia lub zakazy dotyczące niektórych technologii wydobycia. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środki te obejmują zakaz stosowania metody ługowania cyjankiem w przetwarzaniu lub rafinowaniu minerałów, wymóg posiadania specjalnego zezwolenia w przypadku szczelinowania hydraulicznego w działaniach poszukiwawczych, rozpoznawczych i wydobywczych związanych z wydobyciem ropy i gazu, a także wymóg uprzedniego zatwierdzenia w drodze lokalnego referendum w przypadku jądrowych lub radioaktywnych zasobów mineralnych. Nie zwiększa to niespełniających wymogów aspektów istniejącego środka, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 883 i 8675).

Środki:

CY: Ustawa o węglowodorach (ustawa o rozpoznawaniu, poszukiwaniu i eksploatacji węglowodorów) z 2007 r., (ustawa 4(I)/2007), zmieniona ustawami nr 126(I) z 2013 r. oraz 29(I) z 2014 r.

FI: Kaivoslaki (ustawa o górnictwie) (621/2011); oraz

Ydinenergialaki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987).

NL: Mijnbouwwet (ustawa o górnictwie).

SI: Ustawa o górnictwie z 2014 r.

SK: Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, materiałach wybuchowych i państwowej administracji górniczej;

ustawa Republiki Słowackiej nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych; oraz

ustawa nr 569/2007 o działalności geologicznej.

Energia elektryczna (ISIC 40, 4010; CPC 62271, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu)).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT (ma zastosowanie wyłącznie do regionalnego szczebla władzy): W odniesieniu do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom państwa członkowskiego EOG mającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Jeżeli operator wyznacza dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę, wymóg miejsca zamieszkania uchyla się. Osoby prawne (przedsiębiorstwa) i spółki muszą mieć siedzibę w EOG. Muszą powołać dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę będących obywatelami państwa członkowskiego EOG mającymi miejsce stałego zamieszkania w EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące miejsca zamieszkania, siedziby i obywatelstwa, jeżeli działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym (ISIC 40, CPC 887).

Środki:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr 59/2006, z późniejszymi zmianami;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr 7800/2005 z późniejszymi zmianami;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. Nr 1/2006 z późniejszymi zmianami;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr 75/1999 z późniejszymi zmianami;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. Nr 59/2003 z późniejszymi zmianami;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und -organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (ustawa o transporcie rurociągami), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) i (2), § § 5 (1) i (3), 15, 16; oraz

Gaswirtschaftsgesetz (ustawa gazowa), BGBl. I nr 121/2000, zmieniona w 2011 r., art. 43 i 44, art. 90 i 93.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa w UE (ISIC 4010, CPC 887).

CZ: Do wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz obrotu energią elektryczną i innych rodzajów działalności operatora rynku energii elektrycznej, a także do wytwarzania i dystrybucji energii cieplnej wymagane jest zezwolenie. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej zezwolenie na pobyt lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE. Prawa wyłączne w odniesieniu do przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz licencji dla operatorów rynku (ISIC 40; CPC 7131, 62279, 742, 887).

LT: Zezwolenia na przesył, dystrybucję i dostarczanie energii elektrycznej oraz organizację obrotu energią elektryczną można wydawać jedynie litewskim osobom prawnym lub oddziałom zagranicznych osób prawnych lub innych organizacji z siedzibą na LT (ISIC 4010; CPC 62279, 887).

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług doradczych i konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy.

PL: Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności w zakresie:

(i) wytwarzania energii elektrycznej, z wyłączeniem: wytwarzania energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii; kogeneracji energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii;

(ii) przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej; oraz

(iii) obrotu energią elektryczną, z wyłączeniem: obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy; oraz obrotu energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych przez domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi.

Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który zarejestrował swoje główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC 4010; CPC 62279, 63297, 887).

PT: Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne. Koncesje w sektorach energii elektrycznej są przyznawane wyłącznie spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością, które mają siedzibę główną i faktyczny zarząd w PT (ISIC 4010, CPC 887).

SI: Produkcja, handel, dostawy do odbiorców końcowych, przesył i dystrybucja energii elektrycznej i gazu ziemnego wymagają siedziby w UE (ISIC 4010, 4020; CPC 7131, 887).

SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej oraz powiązanych usług związanych z dystrybucją energii, wymagane jest zezwolenie. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej mającej miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE lub EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE lub EOG (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

SI: Produkcja, handel, dostawy do odbiorców końcowych, przesył i dystrybucja energii elektrycznej i gazu ziemnego wymagają siedziby w UE (ISIC 4020; CPC 7131, 887).

Paliwa, gaz, surowa ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 7131, 742, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu)).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: W odniesieniu do przesyłu gazu zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom państwa członkowskiego EOG mającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę w EOG. Operator sieci musi powołać dyrektora zarządzającego i dyrektora technicznego, odpowiedzialnego za techniczną kontrolę funkcjonowania sieci, będących obywatelami państwa członkowskiego EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa i miejsca stałego zamieszkania, w przypadku gdy działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym.

W odniesieniu do transportu towarów innych niż gaz i woda zastosowanie mają następujące zasady:

w odniesieniu do osób fizycznych zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom EOG, którzy muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii; oraz

przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę w AT. Stosuje się test potrzeb ekonomicznych lub badanie interesu. Rurociągi transgraniczne nie mogą naruszać interesów związanych z bezpieczeństwem AT oraz jej statusu jako państwa neutralnego. Przedsiębiorstwa i spółki zobowiązane są do powołania dyrektora zarządzającego, który musi być obywatelem państwa członkowskiego EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa, miejsca stałego zamieszkania i siedziby, jeżeli działanie rurociągu uznaje się za leżące w krajowym interesie gospodarczym (CPC 713).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: W odniesieniu do usług przechowywania luzem gazów istnieją wymogi dotyczące rodzajów osób prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Do świadczenia usług przechowywania luzem gazów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w UE (część CPC 742).

Na ogół dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi co najmniej milion metrów sześciennych w skali roku) prowadzących przedsiębiorstwo w Belgii podlega wymogowi uzyskania indywidualnego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Takie zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w państwie członkowskim (ISIC 4020, CPC 7131).

Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.). Przedsiębiorstwa zagraniczne kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, mogą mieć zakaz uzyskania kontroli nad daną działalnością.

W przypadku gdy o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo inne niż oddział lub przedstawicielstwo, przedsiębiorstwo to:

(i) musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim, prawem innego państwa członkowskiego lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego; oraz

(ii) musi mieć siedzibę administracyjną, główne miejsce prowadzenia działalności lub siedzibę zarządu na terenie państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego, pod warunkiem że działalność tego przedsiębiorstwa lub siedziby głównej stanowi rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką przedmiotowego państwa (ISIC 4020, CPC 7131).

CZ: Do wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i magazynowania gazu oraz obrotu gazem wymagane jest zezwolenie. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej zezwolenie na pobyt lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE. Prawa wyłączne w odniesieniu do przesyłu gazu oraz licencji dla operatorów rynku (ISIC 2320, 4020; CPC 7131, 63297, 742, 887).

Zaopatrywanie w parę wodną i ciepłą wodę (ISIC 4030; CPC, 887).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

PL: Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności w zakresie:

(i) wytwarzania pary wodnej i gorącej wody, z wyłączeniem: kogeneracji ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii; wytwarzania ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;

(ii) przesyłania lub dystrybucji ciepła, z wyjątkiem sytuacji, w których łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW; oraz

(iii) obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który ma główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC 4030, CPC 887).

SK: W przypadku usług wytwarzania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody, sprzedaży hurtowej i detalicznej pary wodnej i gorącej wody oraz powiązanych usług związanych z dystrybucją energii, wymagane jest zezwolenie. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej mającej miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE lub EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE lub EOG (ISIC 4030, CPC 887).

Środki:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr 59/2006 z późniejszymi zmianami;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr 7800/2005 z późniejszymi zmianami;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. Nr 1/2006 z późniejszymi zmianami;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr 75/1999 z późniejszymi zmianami;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. Nr 59/2003 z późniejszymi zmianami;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (ustawa o transporcie rurociągami), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) i (2), § § 5 (1) i (3), 15, 16; oraz

Gaswirtschaftsgesetz 2011(ustawa gazowa), BGBl. I nr 107/2011, art. 43 i 44, art. 90 i 93.

BE: Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; oraz

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

CZ: Ustawa nr 458/2000 Sb. o warunkach dla przedsiębiorstw i administracji publicznej w sektorach energetycznych (ustawa energetyczna).

DK: Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (zarządzenie w sprawie planowania, zakładania i eksploatacji zbiorników ropy naftowej, instalacji rurociągowych i rurociągów), nr 724 z 1 lipca 2008 r.

LT: Ustawa nr VIII-1973 z dnia 10 października 2000 r. o gazie ziemnym w Republice Litewskiej; oraz

ustawa w sprawie energii elektrycznej Republiki Litewskiej z dnia 20 lipca 2000 r. – nr VIII-1881.

MT: EneMalta Act Cap. 272 and EneMalta (Transfer of Assets, Rights, Liabilities & Obligations) Act Cap. 536.

NL: Elektriciteitswet 1998; Gaswet.

PL: Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, art. 32 i 33.

SI: Energetski zakon (ustawa energetyczna) z 2014 r., Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii, nr 17/2014; ustawa o górnictwie (2014 r.)

Dodatek I-B-1

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE ISTNIEJĄCYCH ŚRODKÓW

WYKAZ MEKSYKU

Zastrzeżenia mające zastosowanie na szczeblu centralnym

I-MX-1

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 27. Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł II, rozdziały I i II. Rozporządzenie do ustawy o inwestycjach zagranicznych oraz o Krajowym Rejestrze Inwestycji Zagranicznych (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), tytuł II, rozdziały I i II.
Opis:	Inwestycje Cudzoziemcy lub przedsiębiorstwa zagraniczne nie mogą nabywać praw własności (*dominio directo*) gruntów i wód w pasie o szerokości 100 km biegnącym wzdłuż granic kraju lub w pasie sięgającym 50 km w głąb lądu od jego wybrzeży (obszar objęty ograniczeniami). Meksykańskie przedsiębiorstwa nieposiadające klauzuli wyłączającej cudzoziemców mogą nabywać prawa własności (*dominio directo*) nieruchomości położonych na obszarze objętym ograniczeniami, wykorzystywanych do celów innych niż mieszkaniowe. Ogłoszenie o nabyciu przekazuje się Ministerstwu Spraw Zagranicznych (Secretaría de Relaciones Exteriores) (zwanego dalej „SRE") w terminie 60 dni roboczych od dnia nabycia. Meksykańskie przedsiębiorstwa nieposiadające klauzuli wyłączającej cudzoziemców nie mogą nabywać praw własności (*dominio directo*) nieruchomości położonych na obszarze objętym ograniczeniami, wykorzystywanych do celów mieszkaniowych. Zgodnie z procedurą opisaną poniżej meksykańskie przedsiębiorstwa nieposiadające klauzuli wyłączającej cudzoziemców mogą nabywać prawa do użytkowania nieruchomości położonych na obszarze objętym ograniczeniami, wykorzystywanych do celów mieszkaniowych. Procedura ta ma również zastosowanie w przypadku, gdy cudzoziemcy lub przedsiębiorstwa zagraniczne dążą do nabycia praw do użytkowania nieruchomości znajdujących się na obszarze objętym ograniczeniami, niezależnie od celu, w jakim nieruchomość jest wykorzystywana. Instytucje kredytowe muszą uzyskać od SRE pozwolenie na nabycie, jako powiernicy, praw do nieruchomości położonej na obszarze objętym ograniczeniami, jeżeli celem powiernictwa jest umożliwienie użytkowania tej nieruchomości bez przyznawania do niej praw własności, a beneficjentami powiernictwa są meksykańskie przedsiębiorstwa nieposiadające klauzuli wyłączającej cudzoziemców lub cudzoziemcy, lub przedsiębiorstwa zagraniczne, o których mowa powyżej.

Pojęcie „użytkowanie" nieruchomości położonej na obszarze objętym ograniczeniami oznacza prawo do użytkowania tej nieruchomości, w tym, w stosownych przypadkach, uzyskiwania korzyści, pożytków oraz wszelkich zysków wynikających z lukratywnego działania i eksploatacji za pośrednictwem osób trzecich lub instytucji kredytowych działających jako powiernicy.

Czas trwania powiernictwa, o którym mowa w niniejszym wpisie, wynosi maksymalnie 50 lat i może zostać przedłużony na wniosek zainteresowanej strony.

SRE może w dowolnej chwili zweryfikować zgodność z warunkami, na jakich udzielane są pozwolenia określone w niniejszym wpisie, a także złożenie i wiarygodność ogłoszeń, o których mowa powyżej.

SRE podejmuje decyzje w sprawie pozwoleń, biorąc pod uwagę korzyści gospodarcze i społeczne, jakie te działania mogą przynieść narodowi.

Cudzoziemcy lub przedsiębiorstwa zagraniczne pragnące nabyć nieruchomość poza obszarem objętym ograniczeniami mają obowiązek złożyć do SRE oświadczenie, w którym wyrażają zgodę na uznanie ich za obywateli Meksyku dla wyżej wymienionych celów i zrzekają się prawa do powoływania się na ochronę swoich rządów w odniesieniu do tej nieruchomości.

I-MX-2

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł VI, rozdział III.
Opis:	Inwestycje

Przy ocenie wniosków [1] przekazanych do rozpatrzenia CNIE bierze pod uwagę następujące kryteria:

a) wpływ na zatrudnienie i szkolenie pracowników;

b) wkład technologiczny;

c) przestrzeganie przepisów określonych w ustawodawstwie o ochronie środowiska; oraz

d) wkład w zwiększenie konkurencyjności meksykańskiego systemu produkcji w ujęciu ogólnym.

Przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku CNIE może nałożyć jedynie takie wymogi, które nie powodują zakłócenia handlu międzynarodowego i które nie są zakazane w art. 10.9 (Wymogi dotyczące wyników).

[1] Wnioski o nabycie lub ustanowienie inwestycji w zakresie działalności objętej ograniczeniami określonych w niniejszym wykazie.

I-MX-3

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III. Jak określono w elemencie „Opis”.
Opis:	Inwestycje Pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE jest konieczne do tego, aby udziały, bezpośrednie lub pośrednie, inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych meksykańskiego przedsiębiorstwa, tylko wówczas, gdy w momencie złożenia wniosku o nabycie całkowita wartość aktywów meksykańskiego przedsiębiorstwa przekracza obowiązujący próg. Próg mający zastosowanie przy kontroli nabycia meksykańskiego przedsiębiorstwa jest kwotą określoną przez CNIE. Próg w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy dla Meksyku stanowi równowartość jednego mld USD w pesos meksykańskich, przy zastosowaniu oficjalnego kursu wymiany z dnia 5 października 2015 r. Każdego roku próg jest dostosowywany zgodnie z nominalną stopą wzrostu produktu krajowego brutto w Meksyku publikowaną przez Krajowy Instytut Statystyki i Geografii (Instituto Nacional de Estadística y Geografía).

I-MX-4

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7) Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 25. Ustawa ogólna o spółkach spółdzielczych (Ley General de Sociedades Cooperativas), tytuł I i II, rozdział II. Federalna ustawa o pracy (Ley Federal del Trabajo), tytuł I. Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.

Opis:	Inwestycje Nie więcej niż 10 % osób fizycznych uczestniczących w meksykańskim spółdzielczym przedsiębiorstwie produkcyjnym może być cudzoziemcami. Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić jedynie do 10 % udziałów własnościowych meksykańskiego spółdzielczego przedsiębiorstwa produkcyjnego. Cudzoziemcy nie mogą pełnić ogólnych funkcji administracyjnych ani wykonywać funkcji kierowniczych w tym przedsiębiorstwie. Spółdzielcze przedsiębiorstwo produkcyjne jest przedsiębiorstwem, którego członkowie łączą swoją pracę, zarówno fizyczną jak i umysłową, w celu wytworzenia towarów i usług.

I-MX-5

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa federalna o wspieraniu mikroprzemysłu i działalności rzemieślniczej (Ley Federal para el Fomento de la Microindustria y la Actividad Artesanal), rozdziały I–IV.
Opis:	Inwestycje Tylko obywatele Meksyku mogą złożyć wniosek o licencję (*cédula*) w celu kwalifikowania się jako mikroprzedsiębiorstwo przemysłowe. Wspólnikami meksykańskich mikroprzedsiębiorstw przemysłowych nie mogą być cudzoziemcy. W ustawie federalnej o wspieraniu mikroprzemysłu i działalności rzemieślniczej zdefiniowano „mikroprzedsiębiorstwo przemysłowe" jako przedsiębiorstwo utworzone przez maksymalnie 15 pracowników, które zajmuje się przetwarzaniem towarów i którego roczny obrót nie przekracza kwoty określanej okresowo przez SE.

I-MX-6

Sektor:	Rolnictwo, hodowla zwierząt gospodarskich, leśnictwo i pozyskiwanie drewna
Podsektor:	Rolnictwo, hodowla zwierząt gospodarskich lub leśnictwo
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 1111 Rolnictwo CMAP 1112 Hodowla zwierząt gospodarskich i łowiectwo (ograniczone do zwierząt gospodarskich) CMAP 1200 Leśnictwo i pozyskiwanie drewna
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)

Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 27. Ustawa rolna (Ley Agraria), tytuł VI. Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje Tylko obywatele Meksyku lub meksykańskie przedsiębiorstwa mogą być właścicielami gruntów do celów prowadzenia działalności rolniczej, hodowli zwierząt gospodarskich lub leśnictwa. Przedsiębiorstwa te emitują specjalny rodzaj akcji (akcje „T") reprezentujący wartość gruntu w momencie jego nabycia. Inwestorzy Unii Europejskiej lub ich inwestycje mogą posiadać na własność jedynie do 49 % akcji „T".

I-MX-7

Sektor:	Handel detaliczny
Podsektor:	Sprzedaż produktów niespożywczych w wyspecjalizowanych placówkach
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 623087 Handel detaliczny bronią palną, nabojami i amunicją CMAP 612024 Handel hurtowy, gdzie indziej niesklasyfikowany (ograniczony do broni palnej, nabojów i amunicji)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się sprzedażą materiałów wybuchowych, broni palnej, nabojów, amunicji i sztucznych ogni, z wyłączeniem nabywania i wykorzystywania materiałów wybuchowych do celów działalności przemysłowej i wydobywczej oraz przygotowywania mieszanin wybuchowych do tych celów.

I-MX-8

Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Radiofonia (radio i telewizja nadająca sygnał niekodowany) ([1])

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. c) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. a) wyłączają usługi audiowizualne z zakresu rozdziałów 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne (ograniczone do łączności satelitarnej)
	CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne (z wyłączeniem usług zaawansowanych lub zapewniających wartość dodaną)
	CMAP 502003 Instalacje telekomunikacyjne
	CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne (ograniczone do odsprzedawców)
	CMAP 941104 Prywatna produkcja i transmisja programów radiowych (ograniczona do produkcji i transmisji programów dźwiękowych (radiowych))
	CMAP 941105 Prywatne usługi produkcji, transmisji i retransmisji programów telewizyjnych (ograniczone do transmisji i retransmisji niekodowanych programów telewizyjnych)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 28 i 32 oraz przepis przejściowy nr pięć.
	Ustawa o telekomunikacji i radiofonii (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión), tytuł III rozdziały I, III i VII; oraz tytuł X rozdział II.
	Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdział III.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II i III.
	Rozporządzenie do ustawy o inwestycjach zagranicznych oraz o Krajowym Rejestrze Inwestycji Zagranicznych (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), tytuł VI.
	Ogólne wytyczne dotyczące przyznania koncesji, o których mowa w tytule IV federalnej ustawy o telekomunikacji i radiofonii (Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Zgodnie z ich celami koncesje wyłączne i koncesje na korzystanie z pasma częstotliwości przyznaje się tylko obywatelom Meksyku lub meksykańskim przedsiębiorstwom założonym zgodnie z prawem meksykańskim.
	Udziały inwestorów Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów w przedsiębiorstwach koncesjonariuszy świadczących usługi nadawcze. Ten maksymalny próg inwestycji zagranicznych jest stosowany zgodnie z zasadą wzajemności obowiązującą w państwie, w którym ustanowiony jest inwestor lub przedsiębiorca, który ostatecznie sprawuje kontrolę.
	Dla celów powyższego ustępu przed udzieleniem wyłącznej koncesji na świadczenie usług nadawczych, w których uczestniczą inwestycje zagraniczne, wymagana jest pozytywna opinia CNIE.

	Żadna koncesja i wynikające z niej prawa, urządzenia, usługi pomocnicze, biura lub akcesoria oraz nieruchomości, których dotyczy, nie mogą być cedowane, obciążane, zastawiane lub powierzane, obciążane hipoteką lub przekazywane w całości lub w części jakiemukolwiek obcemu rządowi lub państwu, bez względu na okoliczności. Koncesje na użytek społeczny ludności rdzennej przyznaje się ludności rdzennej i społecznościom tubylczym Meksyku w celu promowania, rozwoju i zachowania języków, kultury, wiedzy, tradycji, tożsamości i ich wewnętrznych zasad, które zgodnie z zasadą równouprawnienia płci umożliwiają integrację kobiet wywodzących się z ludów tubylczych w osiąganiu celów, dla których przyznano koncesję. Meksyk gwarantuje, że radiofonia promuje wartości związane z tożsamością narodową. Koncesjonariusze radiofonii wykorzystują i stymulują lokalne i krajowe wartości artystyczne oraz przejawy kultury meksykańskiej zgodnie z charakterystyką swojej oferty programowej. W codziennych programach z występami ludzi przeznacza się więcej czasu dla obywateli Meksyku.
I-MX-9	
Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Telekomunikacja (w tym odsprzedawcy i ograniczone usługi telewizyjne i dźwiękowe)
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne (z wyłączeniem usług zaawansowanych lub zapewniających wartość dodaną) CMAP 502003 Instalacje telekomunikacyjne CMAP 720006 Pozostałe usługi telekomunikacyjne (ograniczone do odsprzedawców) CMAP 502004 Pozostałe instalacje specjalne
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 28 i 32. Ustawa o telekomunikacji i radiofonii (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión), tytuł III rozdziały I, III i VII; tytuł IV rozdział X; oraz tytuł V rozdział I. Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación). Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II. Rozporządzenie do ustawy o inwestycjach zagranicznych oraz o Krajowym Rejestrze Inwestycji Zagranicznych (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), tytuł VI.

Ogólne wytyczne dotyczące przyznania koncesji, o których mowa w tytule IV federalnej ustawy o telekomunikacji i radiofonii (Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Przepisy o charakterze ogólnym, określające warunki i wymogi przyznawania zezwoleń telekomunikacyjnych ustanowionych w federalnej ustawie o telekomunikacji i radiofonii (Reglas de carácter general que establecen los plazos y requisitos para el otorgamiento de autorizaciones en materia de telecomunicaciones establecidas en la Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Ogólne wytyczne w sprawie wydawania zezwoleń na dzierżawę widma radiowego (Lineamientos Generales sobre la Autorización de Arrendamiento del Espectro Radioeléctrico).

Wytyczne w sprawie udzielania Rejestracji Zezwoleń, na wykorzystanie i zagospodarowanie pasm częstotliwości widma radiowego do użytku wtórnego (Lineamientos para el otorgamiento de la Constancia de Authorización, para el uso y aprovechamiento de bandas de frecuencias del espectro radioeléctrico para uso secundario).

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Zgodnie z ich celami koncesje wyłączne i koncesje na korzystanie z pasma częstotliwości przyznaje się tylko obywatelom Meksyku lub meksykańskim przedsiębiorstwom założonym zgodnie z prawem meksykańskim.

Koncesje na użytek społeczny ludności rdzennej przyznaje się ludności rdzennej i społecznościom tubylczym Meksyku w celu promowania, rozwoju i zachowania języków, kultury, wiedzy, tradycji, tożsamości i ich wewnętrznych zasad, które zgodnie z zasadą równouprawnienia płci umożliwiają integrację kobiet wywodzących się z ludów tubylczych w osiąganiu celów, dla których przyznano koncesję.

Koncesje na użytek społeczny ludności tubylczej przyznaje się wyłącznie ludności tubylczej i społecznościom tubylczym Meksyku bez udziału jakichkolwiek inwestycji zagranicznych.

Żadna koncesja ani wynikające z niej prawa, urządzenia, usługi pomocnicze, biura lub akcesoria oraz nieruchomości, których dotyczy, nie mogą być cedowane, obciążane, zastawiane lub powierzane, obciążane hipoteką lub przekazywane w całości lub w części jakiemukolwiek obcemu rządowi lub państwu, bez względu na okoliczności.

Tylko obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa ustanowione na mocy prawa meksykańskiego mogą uzyskać zezwolenie na świadczenie usług telekomunikacyjnych jako odsprzedawca, nie będąc koncesjonariuszem.

Zgodnie z ogólnymi wytycznymi w sprawie wydawania zezwoleń na dzierżawę widma radiowego każde przedsiębiorstwo zainteresowane dzierżawieniem pasm częstotliwości musi uzyskać wyłączną koncesję na użytkowanie komercyjne lub wyłączną koncesję na użytkowanie prywatne.

Wnioskodawcy ubiegający się o zezwolenie na wtórne wykorzystanie pasm częstotliwości widma radiowego są zobowiązani wyznaczyć swoją siedzibę w mieście Meksyk.

I-MX-10

Sektor: Komunikacja

Podsektor: Transport

Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 7100 Transport
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdział IV.
	Ustawa regulująca usługi kolejowe (Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario), rozdział II sekcja III.
	Ustawa o lotnictwie cywilnym (Ley de Aviación Civil), rozdział III sekcja III.
	Ustawa o portach lotniczych (Ley de Aeropuertos), rozdział IV.
	Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdział III.
	Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały III i V.
Opis:	Inwestycje
	Żaden obcy rząd ani państwa nie mogą inwestować, bezpośrednio ani pośrednio, w meksykańskie przedsiębiorstwa zajmujące się transportem i innymi ogólnymi środkami komunikacji.

I-MX-11

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy i transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 501421 Budowa obiektów morskich i rzecznych
	CMAP 501422 Budowa dróg i roboty budowlane w zakresie transportu lądowego
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.
	Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdział III.
	Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdział IV.
	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł I rozdział II.
Opis:	Transgraniczny handel usługami
	Do budowy i eksploatacji lub tylko do eksploatacji obiektów morskich lub rzecznych wymagana jest koncesja udzielona przez SCT.

	Koncesja udzielona przez SCT jest również wymagana do celów budowy, obsługi, eksploatacji, konserwacji lub utrzymania dróg federalnych i mostów. Koncesje te mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.
I-MX-12	
Sektor:	Energia
Podsektor:	Poszukiwanie i produkcja ropy naftowej i innych węglowodorów. Transport, obróbka, rafinacja, przetwarzanie, magazynowanie, dystrybucja, sprężanie, upłynnianie, dekompresja, regazyfikacja, sprzedaż publiczna i komercjalizacja węglowodorów, produktów ropopochodnych i petrochemicznych, a także użytkownicy tych produktów i usług. Wywóz i przywóz węglowodorów i produktów ropopochodnych.
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 25, 27 i 28. Dekret zmieniający i uzupełniający różne postanowienia konstytucji politycznej Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie energii (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía), opublikowany w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 31 października 2024 r. Ustawa o sektorze węglowodorów (Ley del Sector de Hidrocarburos), art. 1, 4, 6, 10–14, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 37–44, 54, 55, 56, 58, 65, 69, 74, 76, 82, 95, 96, 110, 118, 151, 153, 158, 162 i 163. Ustawa o handlu zagranicznym (Ley de Comercio Exterior). Ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Petróleos Mexicanos (Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos), art. 2, 8, 10, 11, 62, 65 i 79. Rozporządzenie do ustawy o węglowodorach (Reglamento de la Ley de Hidrocarburos), art. 8, 9, 14, 16, 36, 37, 61, 92, 95, 96. Rozporządzenie w sprawie działalności, o której mowa w tytule trzecim ustawy o węglowodorach (Reglamento de las actividades a que se refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos), art. 51. Metoda pomiaru udziału krajowego w uprawnieniach i zamówieniach na poszukiwanie i produkcję węglowodorów oraz zezwoleniach w przemyśle węglowodorowym, wydana przez Ministerstwo Gospodarki (Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y Extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía).

Porozumienie ustanawiające wartości udziału krajowego w działalności w zakresie poszukiwania i wydobycia węglowodorów na wodach głębokich i bardzo głębokich na lata 2015 i 2025, wydane przez Ministerstwo Gospodarki i opublikowane w Dzienniku Urzędowym z dnia 29 marca 2016 r. (Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y Extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía).

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Narodowi przysługuje bezpośrednie, niezbywalne i niepodzielne prawo własności wszystkich węglowodorów znajdujących się w podglebiu na terytorium państwa, w tym na szelfie kontynentalnym i w wyłącznej strefie ekonomicznej położonej na zewnątrz morza terytorialnego i przylegającej do tego morza, w warstwach lub złożach, niezależnie od ich warunków fizycznych. Jedynie naród prowadzi poszukiwania i produkcję węglowodorów w ramach uprawnień lub zamówień. W zamówieniach na poszukiwanie i produkcję nieodmiennie określa się, że węglowodory znajdujące się w podglebiu są własnością narodu.

SENER może przyznać PEMEX uprawnienia do poszukiwania i produkcji węglowodorów.

Aby wykonywać działania związane z uprawnieniami do prowadzenia samodzielnych projektów PEMEX udziela podmiotom prywatnym wyłącznie zamówień na usługi. W odniesieniu do działań związanych z uprawnieniami do realizacji projektów mieszanych PEMEX wykonuje zamówienia mieszane z podmiotami prywatnymi, przy czym udział procentowy PEMEX wynosi nie mniej niż czterdzieści procent.

SENER ustala odpowiedni wzór zamówienia dla każdego obszaru objętego zamówieniem, który podlega procedurze przetargowej i jest przyznawany zgodnie z prawem; może go wybrać spośród innych wzorów zamówień, takich jak usługi, udział w zyskach, udział w produkcji lub licencje. W przypadku zamówień na poszukiwanie i produkcję PEMEX może zawierać sojusze lub stowarzyszenia w celu udziału w procedurach przetargowych, ale nie może zawierać umów o partnerstwie publiczno-prywatnym z podmiotami prywatnymi.

SENER może ustanowić bezpośredni udział PEMEX w zamówieniach na poszukiwanie i produkcję węglowodorów. SENER ustanawia obowiązkowy udział PEMEX w zamówieniach na poszukiwanie i produkcję węglowodorów, w przypadku gdy istnieje możliwość znalezienia złoża transgranicznego.

Nie przeprowadza się przetargu na zamówienia na poszukiwanie i produkcję do celów konsumpcji własnej gazu ziemnego zawartego w pokładach węgla i wydobywanego z nich, które mogą być udzielane bezpośrednio posiadaczom koncesji górniczych.

Działalność w zakresie poszukiwania i produkcji węglowodorów prowadzona na terytorium kraju w ramach uprawnień i zamówień na poszukiwanie i produkcję musi być zgodna ze średnim minimalnym procentowym celem dotyczącym udziału krajowego. Średni cel dotyczący udziału krajowego nie uwzględnia poszukiwania i produkcji węglowodorów w ramach projektów dotyczących wód głębokich i bardzo głębokich, w przypadku których obowiązują inne wymogi w zakresie udziału krajowego, ustanowione przez Ministerstwo Gospodarki po uzyskaniu opinii SENER, z uwzględnieniem charakterystyki tych działań.

Wspomniane powyżej upoważnienie musi być zgodne z metodą ustaloną przez Ministerstwo Gospodarki i nie ma wpływu na pozycję konkurencyjną PEMEX lub innych państwowych przedsiębiorstw produkcyjnych i innych podmiotów gospodarczych zajmujących się poszukiwaniem i produkcją węglowodorów.

	Organ federalny władzy wykonawczej ustanawia strefy ochronne na obszarach, na których państwo postanowiło zakazać działalności poszukiwawczej i wydobywczej, różniące się od obszarów naturalnych objętych ochroną, w przypadku których nie można udzielać uprawnień i zamówień. Rząd Meksyku uwzględni w warunkach udzielania uprawnień i zamówień na poszukiwanie i produkcję, a także w pozwoleniach fakt, że w tych samych okolicznościach dotyczących cen, jakości i terminowości dostaw należy dać pierwszeństwo zakupowi towarów krajowych i kontraktowaniu usług krajowych, w tym szkoleniu i zatrudnianiu na poziomie technicznym i zarządczym obywateli Meksyku. Działalność polegająca na powierzchniowym poszukiwaniu i rozpoznawaniu wymaga zezwolenia wydanego przez SENER, które nie udziela praw do poszukiwania i produkcji węglowodorów. Podmioty, które uzyskały uprawnienie lub zamówienie na poszukiwanie i produkcję, nie muszą posiadać zezwolenia na powierzchniowe poszukiwanie i rozpoznawanie na obszarach objętych tym uprawnieniem lub zamówieniem na poszukiwanie i produkcję. SENER lub CNE ustalają wzory pozwoleń na transport, obróbkę, rafinację, przetwarzanie, magazynowanie, dystrybucję, sprężanie, upłynnianie, dekompresję, regazyfikację, sprzedaż publiczną, komercjalizację, formułowanie i wysyłanie do konsumpcji własnej węglowodorów (w tym gazu ziemnego), produktów ropopochodnych lub pozyskiwanych z gazu ziemnego (w tym benzyny i oleju napędowego) i petrochemicznych, stosownie do przypadku, a także zarządzanie systemami zintegrowanymi, biorąc pod uwagę fakt, że posiadacze pozwoleń muszą posiadać przedsiębiorstwo zarejestrowane na prawie meksykańskim i mieć siedzibę w Meksyku. Pozwolenia na wywóz i przywóz węglowodorów i produktów ropopochodnych lub pozyskiwanych z gazu ziemnego są wydawane zgodnie z ustawą o handlu zagranicznym (Ley de Comercio Exterior), która wymaga, aby posiadacz pozwolenia miał przedsiębiorstwo zarejestrowane na prawie meksykańskim i miał siedzibę w Meksyku.
I-MX-13	
Sektor:	Energia
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 623090 Handel detaliczny innymi artykułami i towarami gdzie indziej niesklasyfikowanymi (biopaliwa)
Odnośne obowiązki:	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o biopaliwach (Ley de Biocombustibles), art. 19.
Opis:	Inwestycje SE ustanawia metodykę pomiaru stopnia udziału krajowego w biomasie do bezpośredniego wykorzystania jako biopaliwa lub do produkcji biopaliw, a także metodę jego weryfikacji.
I-MX-14	
Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)

	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 25, 27 i 28.
	Dekret zmieniający i uzupełniający różne postanowienia konstytucji politycznej Meksykańskich Stanów Zjednoczonych w sprawie energii (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía), opublikowany w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 31 października 2024 r.
	Ustawa o sektorze energii elektrycznej (Ley del Sector Eléctrico), art. 1, 2, 4, 10, 12, 13, 39, 40, 44, 61, 108, 109, 132 i 151.
	Ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Federalna Komisja ds. Energii Elektrycznej (Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad), art. 8, 65 i 81.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Planowanie i kontrolowanie krajowego systemu elektroenergetycznego zgodnie z art. 25, 27 i 28 konstytucji, a także świadczenie publicznej usługi przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, zastrzeżone są wyłącznie dla państwa; nie będą przydzielane koncesje na te rodzaje działalności.
	Państwowe przedsiębiorstwo publiczne może udzielać zamówień przedsiębiorstwom prywatnym między innymi na instalację, konserwację i rozbudowa infrastruktury potrzebnej do świadczenia publicznej usługi przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej.
	SE musi ustalić metodykę pomiaru stopnia udziału krajowego w sektorze energii elektrycznej.
	SENER, po zasięgnięciu opinii SE, może ustalić, że w tych samych okolicznościach, w tym w odniesieniu do równości cen, jakości i terminowej dostawy, w zamówieniach państwowego przedsiębiorstwa publicznego związanych z realizacją projektów infrastrukturalnych i inwestycji mieszanych oraz zamówieniach wynikających z mechanizmów alokacji energii i produktów powiązanych udzielanych uczestnikom sektora energii elektrycznej daje się pierwszeństwo nabywaniu towarów krajowych oraz kontraktowaniu usług pochodzenia krajowego, w tym szkoleniu i zatrudnianiu, na poziomie technicznym i zarządczym, osób będących obywatelami Meksyku.
	W przypadku gdy dozwolone jest uczestnictwo sektora prywatnego w pozostałych rodzajach działalności przemysłu elektrycznego, działalność sektora prywatnego w żadnych okolicznościach nie może mieć większego priorytetu niż państwowe przedsiębiorstwo publiczne, którego istotą działania jest wypełnianie obowiązku społecznego i gwarantowanie ciągłości i dostępności publicznej usługi dostarczania energii elektrycznej.
	Państwowe przedsiębiorstwo publiczne musi utrzymywać co najmniej pięćdziesiąt cztery procent średniej ilości energii wprowadzanej do sieci w roku kalendarzowym.
	Sektor prywatny może uczestniczyć w procesie wytwarzania energii elektrycznej poprzez programy inwestycji mieszanych, w przypadku których państwowe przedsiębiorstwo publiczne musi mieć bezpośredni lub pośredni udział w projekcie na poziomie co najmniej pięćdziesięciu czterech procent.
	Podstawowe dostawy energii elektrycznej mogą być zapewniane wyłącznie przez państwowe przedsiębiorstwo publiczne, po możliwie najniższych cenach.

	W odniesieniu do wszelkich pozostałych rodzajów działalności korporacyjnej CFE i przedsiębiorstw będących jej spółkami zależnymi, zgodnie z przepisami ustawy o CFE, zarząd określa zasady nabywania, dzierżawy, zamówień na usługi i wykonywania robót budowlanych. Zarząd może między innymi wymagać minimalnych odsetków udziału krajowego zgodnie z charakterem zamówienia, przepisami taryfowymi i umowami międzynarodowymi, których sygnatariuszem jest Meksyk. Podmiotem udzielającym wszystkich pozwoleń na podstawie ustawy o sektorze energii elektrycznej jest CNE. Posiadacze pozwoleń muszą być osobami fizycznymi lub przedsiębiorstwami podlegającymi prawu meksykańskiemu.
I-MX-15	
Sektor:	Energia
Podsektor:	Węglowodory i produkty ropopochodne (dostawy paliwa i smarów na użytek wyposażenia statku powietrznego, statków i kolei)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych meksykańskiego przedsiębiorstwa zapewniającego dostawy paliwa i smarów na potrzeby wyposażenia statków i kolei oraz dostawy paliwa lotniczego do samolotu.
I-MX-16	
Sektor:	Druk, edycja i powiązane gałęzie przemysłu
Podsektor:	Wydawanie gazet
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 342001 Wydawanie gazet, magazynów i czasopism (ograniczone do gazet)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III. Jak określono w elemencie „Opis”.
Opis:	Inwestycje Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się drukowaniem lub wydawaniem prasy codziennej pisanej głównie dla meksykańskich odbiorców i dystrybuowanej na terytorium Meksyku.

Na potrzeby niniejszego wpisu prasa codzienna oznacza gazety, których dystrybucja podlega opłacie i które są publikowane siedem dni w tygodniu.

I-MX-17

Sektor:	Produkcja towarów
Podsektor:	Materiały wybuchowe, sztuczne ognie, broń palna i naboje
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 352236 Produkcja materiałów wybuchowych i sztucznych ogni
	CMAP 382208 Produkcja broni palnej i nabojów
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje
	Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się produkcją materiałów wybuchowych, sztucznych ogni, broni palnej, nabojów i amunicji i, z wyłączeniem przygotowywania mieszanin wybuchowych do celów działalności przemysłowej i wydobywczej.

I-MX-18

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Usługi związane z połowami
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 1300 Rybołówstwo
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.
	Ustawa ogólna o zrównoważonym rybołówstwie i akwakulturze (Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables), tytuł szósty rozdział IV i tytuł siódmy rozdział II.
	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł I rozdział I; tytuł II rozdział IV i tytuł trzeci rozdział II.
	Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdziały I, IV i VI.
	Rozporządzenie do ustawy o rybołówstwie (Reglamento de la Ley de Pesca), tytuł drugi rozdział I i rozdział II sekcja szósta.

Opis:	Transgraniczny handel usługami
	Do prowadzenia działalności połowowej konieczne jest pozwolenie wydane przez SAGARPA za pośrednictwem Krajowej Komisji ds. Akwakultury i Rybołówstwa (Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca); albo przez SCT, zgodnie z zakresem ich kompetencji.
	Do prowadzenia niektórych rodzajów działalności, takich jak działalność związana z miejscami pracy w sektorze rybołówstwa potrzebnymi do uzasadnienia wniosków o udzielenie koncesji i instalacja narzędzi połowowych ustawianych na wodach federalnych, konieczne jest pozwolenie wydawane przez SAGARPA. Pozwoleń tych udziela się na preferencyjnych warunkach mieszkańcom społeczności lokalnych. W przypadku wystąpienia takich samych okoliczności preferowane są wnioski ludności rdzennej.
	Statki pływające pod zagraniczną banderą muszą posiadać zezwolenie wydawane przez SCT, aby świadczyć usługi pogłębiania.
	Do celów świadczenia usług portowych związanych z połowami, takich jak operacje załadunku i statki dostawcze, konserwacja sprzętu łączności, prace związane z energią elektryczną, odbieranie odpadów i odprowadzanie ścieków, konieczne jest pozwolenie wydawane przez SCT. Pozwolenie takie mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-19

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Rybołówstwo
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 130011 Połowy oceaniczne
	CMAP 130012 Połowy przybrzeżne
	CMAP 130013 Rybołówstwo słodkowodne
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa ogólna o zrównoważonym rybołówstwie i akwakulturze (Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables), tytuł VI rozdział IV; tytuł VII rozdział I; tytuł XIII jedyny rozdział i tytuł XIV rozdział I, II i III.
	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł II rozdział I.
	Ustawa federalna o morzu (Ley Federal del Mar), tytuł I rozdziały I i III.
	Ustawa o wodach krajowych (Ley de Aguas Nacionales), tytuł I i tytuł IV rozdział I.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
	Rozporządzenie do ustawy o rybołówstwie (Reglamento de la Ley de Pesca), tytuł I rozdział I; tytuł II rozdziały I, III–VI i tytuł III rozdziały III i IV.

Opis:	Inwestycje Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się prowadzeniem połowów w wodach przybrzeżnych, na wodach słodkich i na obszarze wyłącznej strefy ekonomicznej, z wyłączeniem akwakultury. Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się prowadzeniem połowów oceanicznych, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE.

I-MX-20

Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Szkoły prywatne
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 921101 Prywatne usługi w zakresie edukacji przedszkolnej CMAP 921102 Prywatne usługi w zakresie szkolnictwa podstawowego CMAP 921103 Prywatne usługi w zakresie szkolnictwa średniego CMAP 921104 Prywatne usługi w zakresie szkolnictwa średniego II stopnia CMAP 921105 Prywatne usługi w zakresie szkolnictwa wyższego CMAP 921106 Prywatne usługi w zakresie edukacji łączące poziom przedszkolny, podstawowy, średni I i II stopnia oraz szkolnictwo wyższe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III. Ustawa o koordynacji szkolnictwa wyższego (Ley para la Coordinación de la Educación Superior), rozdział II. Ustawa ogólna o edukacji (Ley General de Educación), rozdział III.
Opis:	Inwestycje Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się świadczeniem prywatnych usług w zakresie edukacji przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, średniego I i II stopnia, wyższego lub łączącej te poziomy, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE.

I-MX-21

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Usługi medyczne

Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 9231 Usługi medyczne, stomatologiczne i weterynaryjne świadczone w ramach sektora prywatnego (ograniczone do usług medycznych)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Federalna ustawa o pracy (Ley Federal del Trabajo), rozdział I.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Tylko obywatele Meksyku uprawnieni do wykonywania zawodu lekarza na terytorium Meksyku mogą świadczyć wewnętrzne usługi medyczne w przedsiębiorstwach meksykańskich.

I-MX-22

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Pracownicy wyspecjalizowani
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 951012 Usługi w zakresie pośrednictwa celnego i przedstawicielstwa
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Prawo celne (Ley Aduanera), tytuł II rozdziały I i III oraz tytuł VII rozdział I. Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Agentem celnym może być wyłącznie obywatel Meksyku, który nabył obywatelstwo w chwili urodzenia. Wyłącznie agenci celni działający jako odbiorcy lub przedstawiciele prawni (*mandatarios*) importera lub eksportera, a także następcy prawni agentów celnych, mogą dopełniać formalności związanych z odprawą celną towarów tego importera lub eksportera. Inwestorzy Unii Europejskiej lub ich inwestycje nie mogą mieć udziałów, bezpośrednio ani pośrednio, w agencji pośrednictwa celnego.

I-MX-23

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Usługi specjalistyczne (notariusz handlowy)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Obecność lokalna (art. 11.5)

Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa federalna o pośredniku publicznym (Ley Federal de Correduría Pública), art. 7, 8, 12 i 15.
	Rozporządzenie do ustawy federalnej o pośredniku publicznym (Reglamento de la Ley Federal de Correduría Pública), rozdział I i rozdział II sekcje I i II.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Prawo do wykonywania zawodu pośrednika publicznego (*corredor público*) może posiadać wyłącznie obywatel Meksyku, który nabył obywatelstwo w chwili urodzenia.
	Pośrednik publiczny nie może być powiązany biznesowo z żadną osobą w kontekście świadczenia usług pośrednictwa publicznego.
	Biuro pośrednika publicznego ma swoją siedzibę w miejscu, w którym jest on uprawniony do prowadzenia swojej praktyki.
	Prawo do wykonywania tego zawodu mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa posiadające klauzulę wyłączającą cudzoziemców.

I-MX-24

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 951002 Usługi prawnicze (w tym doradztwo prawne świadczone przez cudzoziemców)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8 i 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa regulująca stosowanie art. 5 Konstytucji dotyczącego wykonywania zawodów w mieście Meksyk (Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), rozdział III sekcja III; i rozdział V.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się świadczeniem usług prawniczych, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE.
	Wobec braku umowy międzynarodowej dotyczącej tej kwestii, prowadzenie praktyki zawodowej przez cudzoziemców podlega zasadzie wzajemności w miejscu pobytu wnioskodawcy i zgodności z pozostałymi wymogami ustanowionymi w meksykańskim prawie.

	Z zastrzeżeniem postanowień przewidzianych w niniejszym wpisie wyłącznie prawnicy, którzy uzyskali prawo do wykonywania zawodu w Meksyku, mogą posiadać udziały własnościowe w kancelarii prawnej ustanowionej na terytorium Meksyku. Zezwala się prawnikom posiadającym prawo do wykonywania zawodu w Unii Europejskiej na tworzenie spółek osobowych z prawnikami posiadającymi prawo do wykonywania zawodu w Meksyku. Liczba prawników posiadających prawo do wykonywania zawodu w Unii Europejskiej będących wspólnikami w kancelarii prawnej w Meksyku nie może przekraczać liczby prawników posiadających prawo do wykonywania zawodu w Meksyku będących wspólnikami w tej kancelarii. Prawnicy posiadający prawo do wykonywania zawodu w Unii Europejskiej mogą prowadzić praktykę i udzielać porad prawnych w dziedzinie prawa Meksyku, jeżeli zachowują zgodność z wymogami dotyczącymi prowadzenia praktyki prawniczej w Meksyku. Kancelaria prawna ustanowiona w formie spółki osobowej prawników posiadających prawo do wykonywania zawodu w Unii Europejskiej i prawników posiadających prawo do wykonywania zawodu w Meksyku może zatrudniać jako pracowników prawników posiadających prawo do wykonywania zawodu w Meksyku. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy wpis nie ma zastosowania do świadczenia, na zasadzie tymczasowych pobytów „fly in fly out" lub z wykorzystaniem internetu lub technologii telekomunikacyjnych, usług doradztwa prawnego w zakresie prawa zagranicznego i międzynarodowego oraz, w odniesieniu wyłącznie do prawa zagranicznego i międzynarodowego, usług prawnych w zakresie arbitrażu i postępowania pojednawczego lub mediacji świadczonych przez zagranicznych prawników.
I-MX-25	
Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 9510 Świadczenie usług w ramach zawodów regulowanych, usług technicznych i specjalistycznych (ograniczone do usług świadczonych w ramach zawodów regulowanych)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 11.6) Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa regulująca stosowanie art. 5 Konstytucji dotyczącego wykonywania zawodów w mieście Meksyk (Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), rozdział III sekcja III i rozdział V. Rozporządzenie do ustawy regulującej stosowanie art. 5 Konstytucji dotyczącego wykonywania zawodów w mieście Meksyk (Reglamento de la Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), rozdział III. Ustawa ogólna o ludności (Ley General de Población), rozdział III.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi, których stroną jest Meksyk, cudzoziemcy mogą wykonywać w mieście Meksyk zawody określone w ustawie regulującej stosowanie art. 5 Konstytucji dotyczącego wykonywania zawodów w mieście Meksyk.

	Wobec braku umowy międzynarodowej dotyczącej tej kwestii, prowadzenie praktyki zawodowej przez cudzoziemców podlega zasadzie wzajemności w miejscu pobytu wnioskodawcy i zgodności z pozostałymi wymogami ustanowionymi w meksykańskim prawie.

I-MX-26

Sektor:	Usługi religijne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 929001 Usługi świadczone przez organizacje religijne
Odnośne obowiązki:	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o związkach wyznaniowych i publicznym uprawianiu kultu (Ley de Asociaciones Religiosas y Culto Público), tytuł II rozdziały I i II.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Przedstawiciele związków wyznaniowych w Meksyku muszą być obywatelami Meksyku.
	Związki wyznaniowe są związkami ustanowionymi zgodnie z ustawą o związkach wyznaniowych i publicznym uprawianiu kultu.
	Związki wyznaniowe podlegają rejestracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Secretaría de Gobernación, SEGOB). Aby związki wyznaniowe mogły zostać zarejestrowane, muszą być ustanowione w Meksyku.

I-MX-27

Sektor:	Usługi w zakresie rolnictwa
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 971010 Świadczenie usług rolnych
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.
	Ustawa federalna o zdrowiu roślin (Ley Federal de Sanidad Vegetal), tytuł II rozdział IV.
	Rozporządzenie do ustawy o środkach fitosanitarnych Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Reglamento de la Ley de Sanidad Fitopecuaria de los Estados Unidos Mexicanos), rozdział VII.

Opis:	Transgraniczny handel usługami Do prowadzenia oprysków pestycydami wymagana jest koncesja udzielana przez SAGARPA. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-28

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lotniczy
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 384205 Produkcja, montaż i naprawa statków powietrznych (ograniczone do naprawy statków powietrznych)
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o lotnictwie cywilnym (Ley de Aviación Civil), rozdział III sekcja II. Rozporządzenie o lotnictwie cywilnym (Reglamento de la Ley de Aviación Civil), rozdział VII.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do ustanowienia i prowadzenia lub prowadzenia i eksploatacji zakładów naprawy statków powietrznych i ośrodków nauczania i szkolenia personelu konieczne jest pozwolenie wydawane przez SCT. Aby uzyskać takie pozwolenie, zainteresowana strona musi udowodnić, że zakłady naprawy statków powietrznych i ośrodki nauczania i szkolenia personelu mają swoją siedzibę w Meksyku.

I-MX-29

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lotniczy ([1])
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973302 Usługi w zakresie zarządzania portem lotniczym i lotniskiem dla śmigłowców
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32. Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały I, II i III.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. e) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. g) wyłączają przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze z zakresu rozdziału 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
	Ustawa o lotnictwie cywilnym (Ley de Aviación Civil), rozdziały I i IV.
	Ustawa o portach lotniczych (Ley de Aeropuertos), rozdział III.
	Rozporządzenie do ustawy o portach lotniczych (Reglamento de la Ley de Aeropuertos), tytuł II rozdziały I, II i III.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Do budowy i eksploatacji lub tylko do eksploatacji portów lotniczych i lotnisk dla śmigłowców wymagana jest koncesja udzielana przez SCT. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie meksykańskie przedsiębiorstwa.
	Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku będącego koncesjonariuszem lub posiadającego pozwolenie w odniesieniu do lotnisk będących infrastrukturą publiczną, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE.
	Podejmując decyzję, CNIE sprzyja rozwojowi krajowemu i technologicznemu oraz chroni suwerenność i integralność narodu.

I-MX-30

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lotniczy ([1])
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 713001 Regularne usługi transportu lotniczego statkami powietrznymi zarejestrowanymi w kraju
	CMAP 713002 Nieregularne usługi transportu lotniczego (powietrzne taksówki)
	Specjalistyczne przewozy lotnicze
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o lotnictwie cywilnym (Ley de Aviación Civil), rozdziały IX i X.
	Rozporządzenie do ustawy o lotnictwie cywilnym (Reglamento de la Ley de Aviación Civil), tytuł II rozdział I.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
	Jak określono w elemencie „Opis”.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. e) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. g) wyłączają przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze z zakresu rozdziału 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów uprawniających do głosowania przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się świadczeniem regularnych i nieregularnych wewnętrznych usług transportu lotniczego, nieregularnych międzynarodowych usług transportu lotniczego w charakterze powietrznej taksówki lub specjalistycznych przewozów lotniczych. Przewodniczący i co najmniej dwie trzecie zarządu oraz dwie trzecie kadry kierowniczej tego przedsiębiorstwa muszą być obywatelami Meksyku. Tylko obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa, których 51 % udziałów uprawniających do głosowania należy do obywateli Meksyku lub podlega ich kontroli, i których przewodniczący i co najmniej dwie trzecie kadry kierowniczej są obywatelami Meksyku, mogą zarejestrować statek powietrzny w Meksyku.

I-MX-31

Sektor:	Transport
Podsektor:	Specjalistyczne przewozy lotnicze ([1])
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdział III. Ustawa o lotnictwie cywilnym (Ley de Aviación Civil), rozdziały I, II, IV i IX. Jak określono w elemencie „Opis”.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do celów świadczenia usług wszelkich specjalistycznych przewozów lotniczych na terytorium Meksyku konieczne jest pozwolenie wydawane przez SCT. Wydanie takiego pozwolenia jest możliwe wyłącznie wówczas, gdy osoba zainteresowana świadczeniem takich usług ma swoje miejsce stałego zamieszkania na terytorium Meksyku.

I-MX-32

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973203 Administracja portu morskiego, jeziora i rzeki
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. e) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. g) wyłączają przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze z zakresu rozdziału 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

Środki:	Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdziały IV i V.
	Rozporządzenie do ustawy o portach (Reglamento de la Ley de Puertos) tytuł I rozdziały I i VI.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
Opis:	Inwestycje
	Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych meksykańskiego przedsiębiorstwa uprawnionego do działalności w charakterze całościowego administratora portu.

I-MX-33

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 384201 Produkcja i naprawa statków
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.
	Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały I, II i III.
	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł I rozdział II.
	Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdział IV.
Opis:	Transgraniczny handel usługami
	Do utworzenia i eksploatacji lub tylko do eksploatacji stoczni wymagana jest koncesja udzielana przez SCT. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-34

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973201 Usługi załadunku i rozładunku w transporcie wodnym (w tym obsługa i utrzymanie doków; załadunek i rozładunek statków od strony nabrzeża; obsługa ładunków morskich; eksploatacja i konserwacja pirsów; czyszczenie statków i łodzi; sztauowanie; przenoszenie ładunków między statkami a samochodami ciężarowymi, pociągami, rurociągami i nabrzeżami; oraz obsługa terminali na nabrzeżach).

Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32. Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł I rozdział II i tytuł II rozdziały IV i V. Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdziały II, IV i VI. Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały I, II i III. Rozporządzenie w sprawie korzystania z mórz terytorialnych, dróg wodnych, plaż, właściwych federalnych stref przybrzeżnych i gruntów odzyskanych z morza (Reglamento para el Uso y Aprovechamiento del Mar Territorial, Vías Navegables, Playas, Zona Federal Marítimo Terrestre y Terrenos Ganados al Mar), rozdział II sekcja II. Jak określono w elemencie „Opis".
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się świadczeniem usług portowych na rzecz statków w żegludze śródlądowej, takich jak holowanie, cumowanie i obsługa z wykorzystaniem łodzi typu tender, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE. Do budowy i eksploatacji lub tylko do eksploatacji terminali w portach morskich i śródlądowych, w tym doków, dźwigów i powiązanych elementów infrastruktury wymagana jest koncesja udzielana przez SCT. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa. Do celów świadczenia usług sztauowania i magazynowania konieczne jest pozwolenie wydawane przez SCT. Pozwolenie takie mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-35

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973203 Porty morskie i śródlądowe (administracja portów na jeziorach i rzekach)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł III rozdział III. Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III. Ustawa o portach (Ley de Puertos), rozdziały IV i VI.

Opis:	Inwestycje
	Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów w meksykańskich przedsiębiorstwach zajmujących się świadczeniem usług portowych polegających na pilotażu na rzecz statków w żegludze śródlądowej.

I-MX-36

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny ([1])
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 712011 Usługi międzynarodowego transportu morskiego
	CMAP 712012 Usługi kabotażu morskiego
	CMAP 712013 Usługi holowania w przewozach międzynarodowych i kabotażowych
	CMAP 712021 Usługi transportu na rzekach i jeziorach
	CMAP 712022 Usługi portowe w transporcie śródlądowym
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8 i 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos), tytuł III rozdział I.
	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III.
	Ustawa federalna o konkurencji gospodarczej (Ley Federal de Competencia Económica), rozdział IV.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Obsługa lub eksploatacja statków w żegludze na morzu pełnym, w tym usługi transportu i międzynarodowego holowania, są otwarte dla właścicieli statków i dla statków ze wszystkich państw na zasadzie wzajemności zgodnie z umowami międzynarodowymi.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. d) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. b) wyłączają krajowy kabotaż morski z zakresu rozdziału 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

	Obsługa i eksploatacja w kabotażu i żegludze śródlądowej są zastrzeżone dla meksykańskich właścicieli statków dysponujących meksykańskimi statkami. Jeżeli meksykańskie statki spełniające te same warunki techniczne nie są odpowiednie lub dostępne, lub jeżeli wymaga tego interes publiczny, SCT może udzielić meksykańskim właścicielom statków dysponującym statkami zagranicznymi tymczasowych pozwoleń na obsługę i eksploatację w żegludze zgodnie z następującym pierwszeństwem: a) meksykański właściciel statku dysponujący statkiem zagranicznym czarterujący statek bez załogi; oraz b) meksykański właściciel statku dysponujący statkiem zagranicznym na podstawie dowolnej umowy czarterowej, Obsługę i eksploatację turystycznych rejsów wycieczkowych w żegludze śródlądowej i kabotażu, a także pogłębiarek i urządzeń morskich służących do budowy, zabezpieczania i obsługi portów, mogą prowadzić meksykańskie lub zagraniczne przedsiębiorstwa żeglugowe wykorzystujące meksykańskie lub zagraniczne statki lub urządzenia morskie na zasadzie wzajemności z Unią Europejską lub jej państwami członkowskimi, przy czym należy dążyć do nadania pierwszeństwa meksykańskim przedsiębiorcom i zachować zgodność z mającymi zastosowanie przepisami prawa. W przypadku braku warunków skutecznej konkurencji na właściwym rynku zgodnie z ustawą federalną o konkurencji gospodarczej (Ley Federal de Competencia Económica) SCT, po zasięgnięciu opinii Narodowej Komisji Antymonopolowej (Comisión Nacional Antimonopolio), może rozstrzygnąć, że niektóre rodzaje kabotażu mogą być prowadzone w całości lub w części wyłącznie przez meksykańskie przedsiębiorstwa żeglugowe dysponujące meksykańskimi statkami lub statkami uznanymi za meksykańskie.eciu Udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogą stanowić nie więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się komercyjną eksploatacją statków w żegludze śródlądowej i kabotażu z wyłączeniem turystycznych rejsów wycieczkowych oraz eksploatacją pogłębiarek i narzędzi morskich służących do budowy, zabezpieczania i obsługi portów. Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się świadczeniem usług żeglugi na morzu pełnym i holowania do portu, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE.
I-MX-37	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Rurociągi do transportu surowców innych niż energetyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5) Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32. Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały I, II i III.

	Ustawa o wodach krajowych (Ley de Aguas Nacionales), tytuł I rozdział II i tytuł IV rozdział II.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do budowy i eksploatacji lub tylko do eksploatacji rurociągów służących do transportu innych surowców niż energetyczne lub podstawowe produkty petrochemiczne wymagana jest koncesja udzielana przez SCT. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-38

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu kolejowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 711101 Usługi transportu kolejowego
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział III. Ustawa regulująca usługi kolejowe (Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario), rozdziały I i II sekcja III. Rozporządzenie w sprawie usług kolejowych (Reglamento del Servicio Ferroviario), tytuł I rozdziały I, II i III; tytuł II rozdziały I i IV oraz tytuł III, rozdział I, sekcje I i II.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Aby udziały własnościowe inwestorów z Unii Europejskiej lub ich inwestycji mogły wynosić więcej niż 49 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku zajmującego się budową, obsługą i eksploatacją dróg kolejowych uznanych za ogólne środki łączności lub świadczeniem publicznych usług transportu kolejowego, konieczne jest pozytywne rozstrzygnięcie ze strony CNIE. Podejmując decyzję, CNIE musi uwzględnić sprzyjanie rozwojowi krajowemu i technologicznemu oraz ochronę suwerenności i integralności narodu. Do budowy, obsługi i eksploatacji na potrzeby usług transportu kolejowego oraz do świadczenia publicznych usług transportu kolejowego wymagana jest koncesja udzielana przez SCT. Koncesję taką mogą uzyskać jedynie meksykańskie przedsiębiorstwa. Wymagane jest posiadanie pozwolenia wydanego przez SCT do celów świadczenia usług pomocniczych; budowy obiektów wejściowych i wyjściowych, skrzyżowań i infrastruktury marginalnej na terenach podlegających służebności; instalacji reklam i znaków informacyjnych na terenach podlegających służebności oraz budowy i obsługi mostów nad liniami kolejowymi. Pozwolenie takie mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-39

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy

Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973101 Usługi zarządzania terminalami autobusów pasażerskich i usługi pomocnicze (ograniczone do głównych terminali autobusów i pojazdów ciężarowych oraz stacji autobusów i pojazdów ciężarowych)
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdział III.
	Rozporządzenie w sprawie korzystania ze służebności dróg federalnych i okolicznych stref (Reglamento para el Aprovechamiento del Derecho de Vía de las Carreteras Federales y Zonas Aledañas), rozdziały II i IV.
	Rozporządzenie w sprawie federalnego transportu drogowego i usług pomocniczych (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), rozdział I.
Opis:	Transgraniczny handel usługami
	Do celów ustanowienia lub obsługi stacji lub terminalu autobusów lub pojazdów ciężarowych wymagane jest pozwolenie wydawane przez SCT. Pozwolenie takie mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.
	Aby uzyskać takie pozwolenie, zainteresowana strona musi przedstawić dowód, że ma swoją siedzibę w Meksyku.

I-MX-40

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 973102 Usługi zarządzania drogami, mostami i usługi pomocnicze
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.
	Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdział III.
	Rozporządzenie w sprawie federalnego transportu drogowego i usług pomocniczych (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), rozdziały I i V.

Opis:	Transgraniczny handel usługami Do celów świadczenia usług pomocniczych w ramach federalnego transportu drogowego wymagane jest pozwolenie wydawane przez SCT. Pozwolenie takie mogą uzyskać jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że usługi pomocnicze nie są częścią pasażerskiego, turystycznego lub towarowego federalnego transportu drogowego, lecz stanowią uzupełnienie jego obsługi i eksploatacji.

I-MX-41

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 711201 Usługi transportu materiałów budowlanych CMAP 711202 Usługi w zakresie przeprowadzek CMAP 711203 Inne specjalistyczne usługi transportu towarowego CMAP 711204 Ogólne usługi transportu towarowego CMAP 711311 Usługi długodystansowego transportu autobusowego i autokarowego pasażerów CMAP 711318 Szkolne i turystyczne usługi transportowe (ograniczone do turystycznych usług transportowych) CMAP 720002 Usługi kurierskie
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6) Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II. Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdziały I i III. Rozporządzenie w sprawie federalnego transportu drogowego i usług pomocniczych (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), rozdział I. Jak określono w elemencie „Opis”.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Inwestorzy z Unii Europejskiej lub ich inwestycje nie mogą nabywać udziałów własnościowych przedsiębiorstwa posiadającego klauzulę wyłączającą cudzoziemców, ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku, zajmującego się świadczeniem usług wewnętrznego towarowego transportu drogowego między punktami zlokalizowanymi na terytorium Meksyku z wyjątkiem usług doręczania paczek i usług kurierskich. Do celów świadczenia usług towarowego, pasażerskiego lub turystycznego transportu drogowego wymagane jest pozwolenie wydawane przez SCT.

	Udziały własnościowe inwestora z Unii Europejskiej lub jego inwestycji mogą stanowić do 100 % udziałów własnościowych przedsiębiorstwa ustanowionego lub mającego zostać ustanowionym na terytorium Meksyku w celu świadczenia międzymiastowych usług autobusowych, turystycznych usług transportowych lub usług transportu drogowego ładunku międzynarodowego między punktami zlokalizowanymi na terytorium Meksyku. Usługi transportu drogowego ładunku krajowego między punktami zlokalizowanymi na terytorium Meksyku mogą świadczyć tylko obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa posiadające klauzulę wyłączającą cudzoziemców, wykorzystujące sprzęt zarejestrowany w Meksyku, który został wyprodukowany w Meksyku lub legalnie przywieziony do Meksyku, oraz kierowców będących obywatelami Meksyku. Do celów świadczenia usług dostarczania paczek i usług kurierskich konieczne jest pozwolenie wydawane przez SCT. Usługi takie mogą świadczyć jedynie obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa.

I-MX-42

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu kolejowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 711101 Usługi transportowe świadczone koleją (ograniczone do drużyny pociągowej)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Federalna ustawa o pracy (Ley Federal del Trabajo), tytuł VI rozdział V.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Członkowie drużyny pociągowej muszą być obywatelami Meksyku.

I-MX-43

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 711312 Miejskie i podmiejskie usługi pasażerskiego transportu autobusowego i autokarowego CMAP 711315 Usługi taksówkarskie wykonywane pojazdami silnikowymi CMAP 711316 Usługi transportowe wykonywane pojazdami silnikowymi na stałych trasach CMAP 711317 Usługi transportowe wykonywane pojazdami silnikowymi z postojów taksówek CMAP 711318 Szkolne i turystyczne usługi transportowe (ograniczone do szkolnych usług transportowych)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny

Środki:	Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera), tytuł I rozdział II.
	Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación), księga I rozdziały I i II.
	Ustawa o drogach, mostach i federalnym transporcie drogowym (Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal), tytuł I rozdział III.
	Rozporządzenie w sprawie federalnego transportu drogowego i usług pomocniczych (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), rozdział I.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Tylko obywatele Meksyku i meksykańskie przedsiębiorstwa posiadające klauzulę wyłączającą cudzoziemców mogą świadczyć lokalne miejskie i podmiejskie usługi pasażerskiego transportu autobusowego, usługi szkolnego transportu autobusowego i usługi taksówkarskie oraz inne usługi transportu zbiorowego.

I-MX-44

Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Usługi rozrywkowe (kino) ([1])
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 941103 Prywatne wyświetlanie filmów
Odnośne obowiązki:	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8 i 11.7)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Federalna ustawa o kinematografii (Ley Federal de Cinematografía), rozdział III.
	Rozporządzenie do federalnej ustawy o kinematografii (Reglamento de la Ley Federal de Cinematografía), rozdział V.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami
	Podmioty wyświetlające filmy rezerwują 10 % całkowitego czasu ekranowego na projekcję filmów krajowych.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. c) i art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 lit. a) wyłączają usługi audiowizualne z zakresu rozdziału 10 (Inwestycje) i 11 (Transgraniczny handel usługami). Meksyk uwzględnia szereg środków dotyczących tej działalności wyłącznie dla celów przejrzystości.

Dodatek I-B-2

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE ISTNIEJĄCYCH ŚRODKÓW

WYKAZ MEKSYKU

Zastrzeżenia mające zastosowanie poniżej szczebla centralnego

Celowo pozostawiono puste

ZAŁĄCZNIK II

PRZYSZŁE ŚRODKI

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. W wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika określono, zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) i art. 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki), konkretne sektory, podsektory lub działalność, w odniesieniu do których Strona ta może utrzymać obowiązujące środki lub przyjąć nowe lub bardziej restrykcyjne środki, które nie spełniają obowiązków określonych w poniższych postanowieniach:

a) art. 10.7 (Traktowanie narodowe) i 11.6 (Traktowanie narodowe);

b) art. 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) i 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania);

c) art. 10.9 (Wymogi dotyczące wyników);

d) art. 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd); lub

e) art. 11.5 (Obecność lokalna).

2. Do celów niniejszego załącznika:

a) „CMAP" oznacza numery Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), określone przez Narodowy Instytut Statystyki i Geografii (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*) w Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), 1994;

b) „CPC" oznacza numery Centralnej Klasyfikacji Produktów, określone w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, tymczasowa Centralna Klasyfikacja Produktów, 1991; oraz

c) „ISIC" oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację wszystkich numerów Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.

3. Wykaz Strony pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

4. Każdy wpis w wykazie określa następujące elementy:

a) „sektor" odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;

b) „podsektor" odnosi się do konkretnego sektora, w którym dokonano wpisu;

c) „klasyfikacja gospodarcza" odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej środkiem niespełniającym wymogów zgodnie z CMAP, CPC lub ISIC;

d) „odnośne obowiązki" określają obowiązki, o których mowa w ust. 1, które zgodnie z art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) i 11.8 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) nie mają zastosowania do sektorów, podsektorów lub działalności wymienionych we wpisie;

e) „opis" określa zakres sektora, podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem; oraz

f) „istniejące środki", jeżeli je wskazano, oznaczają, do celów przejrzystości, niewyczerpujący wykaz istniejących środków mających zastosowanie do sektora, podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem.

5. „szczebel władzy" w wykazie Meksyku oznacza szczebel władzy utrzymujący określone środki.

6. Dokonując interpretacji wpisu, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Element „opis" jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.

7. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej oraz państwa członkowskiego na poziomie krajowym, a także do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie.

8. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie krajowym Meksyku lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się do środków władz centralnych, regionalnych lub lokalnych w tym państwie.

9. Jeżeli Strona utrzymuje środek, który wymaga, aby usługodawca był osobą fizyczną, obywatelem, posiadał miejsce stałego pobytu lub miejsce zamieszkania na jej terytorium, jako warunek świadczenia usługi na jej terytorium, zastrzeżenie dotyczące tego środka dokonane w odniesieniu do obowiązku, o którym mowa w ust. 1 w odniesieniu do rozdziału 11 (Transgraniczny handel usługami), służy jako zastrzeżenie dotyczące obowiązku, o którym mowa w ust. 1 w odniesieniu do rozdziału 10 (Inwestycje), w zakresie tego środka.

10. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia dotyczącego traktowania narodowego w rozumieniu art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub 11.6 (Traktowanie narodowe), lub ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub 11.4 (Dostęp do rynku). Środki te, na przykład wymóg uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, oraz wszelkie niedyskryminujące wymogi, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych, nawet jeżeli nie są wymienione, mają zastosowanie w każdym przypadku.

11. W poniższym wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

CY Cypr

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

CZ	Czechy
DE	Niemcy
DK	Dania
EE	Estonia
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
EL	Grecja
ES	Hiszpania
UE	Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie
FI	Finlandia ([2])
FR	Francja
HR	Chorwacja
HU	Węgry
IE	Irlandia
IT	Włochy
LT	Litwa
LU	Luksemburg
LV	Łotwa
MT	Malta
NL	Niderlandy
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
PL	Polska
PT	Portugalia
RO	Rumunia
SE	Szwecja
SI	Słowenia
SK	Słowacja

([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

12. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z Meksyku traktowania przyznanego w państwie członkowskim osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom z innego państwa członkowskiego na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy TFUE, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich. Zgodnie z TFUE takie traktowanie przyznaje się wyłącznie przedsiębiorstwom założonym lub zorganizowanym zgodnie z prawem państwa członkowskiego oraz posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, włącznie z tymi przedsiębiorstwami założonymi w Unii Europejskiej, które stanowią własność osób fizycznych lub przedsiębiorstw z Meksyku lub są przez nie kontrolowane.

13. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów wykazu Meksyku pojęcia „naród" i „państwo" oznaczają Meksyk.

Dodatek II-A

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH ŚRODKÓW

WYKAZ UE

Wykaz zastrzeżeń:

II-UE-1 – Wszystkie sektory

II-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)

II-EU-3 – Zawody regulowane (zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych)

II-EU-4 – Usługi biznesowe – usługi badawcze i rozwojowe

II-EU-5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

II-EU-6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

II-EU-7 – Usługi biznesowe – usługi świadczone przez agencje inkasa, usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

II-EU-8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

II-EU-9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

II-EU-10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi biznesowe

II-EU-11– Usługi telekomunikacyjne

II-EU-12 – Budownictwo

II-EU-13 – Usługi w zakresie dystrybucji

II-EU-14 – Usługi w zakresie edukacji

II-EU-15 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

II-EU-16 – Usługi związane z turystyką i podróżami

II-EU-17 – Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe

II-EU-18 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

II-EU-19 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

II-EU-20 – Działalność związana z branżą energetyczną

II-EU-21 – Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane

II-UE-1 – Wszystkie sektory

Sektor – podsektor:	Wszystkie sektory
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Obecność handlowa

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych w odniesieniu do prawa nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich. Ograniczenia prawa przedsiębiorczości i prawa prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez przedsiębiorstwa bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich.

Istniejące środki:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o nabywaniu gruntów na Wyspach Alandzkich) (3/1975), § . 2; oraz Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o autonomii Wysp Alandzkich) (1144/1991), § . 11.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Rodzaje przedsiębiorstw – zgodnie z art. L151-1 i R153-1 kodeksu finansowego i walutowego inwestycje zagraniczne w FR w sektorach wymienionych w art. R153-2 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki.

Istniejące środki:

FR: Kodeks finansowy i walutowy, art. L151-1, R153-1.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Rodzaje przedsiębiorstw – ograniczenie udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalanej przez rząd FR na podstawie analizy każdego przypadku. W celu rozpoczęcia działalności w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych wymagane jest specjalne zezwolenie, jeżeli dyrektor zarządzający nie jest posiadaczem zezwolenia na pobyt stały.

W odniesieniu wyłącznie do inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej uwarunkowane są uzyskaniem zezwolenia na podstawie przepisów ustawy o koncesjach.

W przedsiębiorstwach handlowych, w których państwo lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, wszelkie transakcje dotyczące rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierania umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności, a także zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, podlegają wymogowi uzyskania zezwolenia od Agencji Prywatyzacji lub innych organów krajowych lub regionalnych, zależnie od tego, który organ jest właściwy. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do górnictwa i wydobywania, które są przedmiotem zastrzeżenia I-UE-16 (Działalność związana z energią) w dodatku I-A.

IT: Rząd może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego i w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji. Dotyczy to wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego, nie tylko sprywatyzowanych przedsiębiorstw.

W przypadku groźby poważnej szkody dla istotnych interesów obrony i bezpieczeństwa narodowego rządowi przysługują szczególne uprawnienia do:

a) nakładania szczególnych warunków zakupu udziałów lub akcji;

b) wetowania przyjęcia uchwał dotyczących specjalnych operacji, takich jak transfery, fuzje, podziały i zmiany w działalności; lub

c) niewyrażania zgody na nabycie udziałów lub akcji, w sytuacji gdy nabywca dąży do posiadania wielkości udziałów w kapitale, która może zaszkodzić interesom obrony i bezpieczeństwa narodowego.

Zainteresowane przedsiębiorstwo zobowiązane jest powiadomić urząd premiera o każdej uchwale, działaniu i transakcji (takiej jak transfer, fuzja, podział, zmiana w działalności, zakończenie działalności), które dotyczą strategicznych aktywów w obszarze energii, transportu i komunikacji. W szczególności należy zgłaszać transakcje nabycia przez dowolną osobę fizyczną lub prawną spoza UE, które dają takiej osobie kontrolę nad przedsiębiorstwem.

Premier może wykonywać szczególne uprawnienia do:

a) wetowania przyjęcia każdej uchwały, działania i transakcji, które stanowią wyjątkową groźbę poważnej szkody dla interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa oraz funkcjonowania sieci i dostaw;

b) nakładania szczególnych warunków w celu zagwarantowania interesu publicznego; lub

c) niewyrażania zgody na transakcje nabycia w wyjątkowych przypadkach istnienia groźby dla istotnych interesów państwa.

Kryteria oceny realnej lub wyjątkowej groźby, a także warunków i procedur w odniesieniu do wykonywania szczególnych uprawnień są określone w przepisach prawa.

Istniejące środki:

IT: Ustawa nr 56/2012 w sprawie szczególnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w obszarze obrony i bezpieczeństwa narodowego, energii, transportu i komunikacji; dekret Prezesa Rady Ministrów nr DPCM 253 z 30.11.2012 określający działania mające strategiczne znaczenie dla obrony i bezpieczeństwa narodowego.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

LT: Przedsiębiorstwa o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego pod względem prawa własności (udział procentowy w kapitale, który może być w posiadaniu obywateli lub obcokrajowców, będących osobami fizycznymi, musi być zgodny z interesami bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do inwestycji w przedsiębiorstwa, sektory i obiekty o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego, procedurami i kryteriami ustalania zgodności potencjalnych inwestorów krajowych i potencjalnych uczestniczących przedsiębiorstw itp.).

Istniejące środki:

LT: Ustawa nr IX-1132 z dnia 10 października 2002 r. o przedsiębiorstwach i obiektach o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego i o pozostałych przedsiębiorstwach mających znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego w Republice Litewskiej (ostatnio zmieniona 12 stycznia 2018 r. ustawą nr XIII-992).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

SE: Dyskryminujące wymogi w odniesieniu do założycieli, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu, gdy do szwedzkiego prawa wprowadzane są nowe formy stowarzyszenia prawnego.

b) Nabywanie nieruchomości

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

HU: Nabywanie nieruchomości będących własnością skarbu państwa.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Nabywanie gruntów ornych przez zagraniczne osoby prawne i osoby fizyczne niebędące rezydentami, w tym w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń na nabywanie gruntów ornych.

Istniejące środki:

HU: Ustawa CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział II (pkt 6–36) i rozdział IV (pkt 38–59));

ustawa CCXII z 2013 r. o środkach przejściowych i niektórych przepisach związanych z ustawą CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział IV (pkt 8–20)).

LV: Nabywanie gruntów rolnych przez obywateli Meksyku lub państw trzecich, w tym w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń na nabywanie gruntów rolnych.

Istniejące środki:

LV: Ustawa o prywatyzacji gruntów na obszarach wiejskich, s. 28, 29, 30.

SK: Spółki zagraniczne ani osoby fizyczne nie mogą nabywać gruntów rolnych i leśnych poza granicami terenu zabudowanego należącego do gminy i niektórych innych rodzajów gruntu, takich jak zasoby naturalne, jeziora, rzeki i drogi publiczne.

Istniejące środki:

SK: Ustawa nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych;

ustawa nr 229/1991 o regulacji własności gruntów i innych nieruchomości rolnych;

ustawa nr 460/1992 Konstytucja Republiki Słowackiej;

ustawa nr 180/1995 o niektórych środkach dotyczących regulacji własności gruntów;

ustawa nr 202/1995 o wymianie walut;

ustawa nr 503/2003 o przywracaniu praw własności do gruntów;

ustawa 326/2005 o lasach; oraz

ustawa nr 140/2014 o nabywaniu praw własności do gruntów rolnych.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Zagraniczne osoby fizyczne i prawne (w tym działające poprzez oddziały) nie mogą nabywać praw własności do gruntów w BG. Bułgarskie osoby prawne z udziałem zagranicznym nie mogą nabywać praw własności gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania lub stałą siedzibę za granicą mogą nabywać budynki i ograniczone prawa rzeczowe do nieruchomości (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności). Cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne i spółki, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, po uzyskaniu zgody.

Istniejące środki:

BG: Konstytucja Republiki Bułgarii, art. 22;

ustawa o własności i wykorzystaniu gruntów rolnych, art. 3; oraz

ustawa o lasach, art. 10.

EE: Osoby fizyczne lub prawne spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwanego dalej „EOG") lub OECD mogą nabywać nieruchomości obejmujące grunty rolne lub leśne wyłącznie za zgodą gubernatora okręgu, a od dnia 1 stycznia 2018 r. po uzyskaniu zezwolenia od rady gminy i muszą być w stanie udowodnić w sposób przewidziany przez prawo, że nabywana nieruchomość będzie wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem, w sposób efektywny, zrównoważony i celowy.

Istniejące środki:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (ustawa o ograniczeniach w nabywaniu nieruchomości), rozdział 2 i 3.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

LT: Każdy środek, który jest zgodny z zobowiązaniami podjętymi przez UE i które stosują się na LT w ramach Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS) w odniesieniu do nabywania gruntów. Procedura, warunki i zastrzeżenia dotyczące nabywania działek powinny być określone w prawie konstytucyjnym, ustawie o gruntach i ustawie o nabywaniu gruntów rolnych. Samorządy terytorialne (gminy) i pozostałe podmioty krajowe członków OECD oraz Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) prowadzące w LT działalność gospodarczą określoną w prawie konstytucyjnym zgodnie z kryteriami UE i innych form integracji, w które zaangażowała się LT, mają jednak prawo nabywać na własność działki nierolnicze potrzebne do budowy i eksploatacji budynków i obiektów niezbędnych do prowadzenia ich bezpośredniej działalności.

Istniejące środki:

LT: Konstytucja Republiki Litewskiej;

ustawa konstytucyjna Republiki Litewskiej w sprawie wdrożenia art. 47 ust. 3 Konstytucji Republiki Litewskiej z dnia 20 czerwca 1996 r., nr I-1392 ze zm. z dnia 20 marca 2003 r., nr IX-1381;

ustawa o gruntach z dnia 27 stycznia 2004 r., nr IX-1983; oraz

ustawa nr XII-854 z dnia 24 kwietnia 2014 r. o nabywaniu gruntów rolnych.

c) Uznawanie

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów i innych kwalifikacji zawodowych mają zastosowanie wyłącznie do obywateli Unii. Prawo do wykonywania wolnego zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim.

d) Klauzula najwyższego uprzywilejowania

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania na podstawie każdego międzynarodowego traktatu lub innego porozumienia handlowego będącego w mocy lub podpisanego przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

UE: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie jakiegokolwiek obecnie obowiązującego lub przyszłego porozumienia dwustronnego lub wielostronnego, które:

a) przewiduje utworzenie wewnętrznego rynku usług i inwestycji;

b) przyznaje swobodę przedsiębiorczości; lub

c) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do co najmniej jednego sektora gospodarki.

Wewnętrzny rynek usług i prowadzenia przedsiębiorstw oznacza obszar bez granic wewnętrznych, na którym zapewniony jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału.

Swoboda przedsiębiorczości oznacza obowiązek zniesienia zasadniczo wszelkich barier dla przedsiębiorczości między stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z chwilą wejścia w życie tego porozumienia. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo obywateli państw będących stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na tych samych warunkach przewidzianych dla obywateli zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym prowadzone jest przedsiębiorstwo.

Zbliżenie przepisów prawnych oznacza:

a) zbliżenie przepisów jednej lub większej liczby Stron umowy w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z przepisami drugiej Strony lub Stron tej umowy; lub

b) wprowadzenie wspólnych przepisów prawnych do ustawodawstwa stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

To zbliżenie przepisów prawnych ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy prawne zostały wprowadzone do ustawodawstwa strony lub stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Istniejące środki:

UE: Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG);

układy o stabilizacji;

porozumienia dwustronne między UE i Konfederacją Szwajcarską; oraz

pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu.

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania w odniesieniu do swobody przedsiębiorczości obywatelom lub przedsiębiorstwom na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych między następującymi państwami członkowskimi: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL i PT a którymkolwiek z poniższych państw lub księstw: Andora, Monako, Państwo Watykańskie i San Marino.

DK, FI i SE: Środki wprowadzane przez DK i FI w celu propagowania współpracy skandynawskiej, takie jak:

a) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund);

b) finansowanie studiów wykonalności projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz

c) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw [1] stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation).

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wyłączenia udzielania zamówień lub subsydiów przez Stronę odpowiednio w art. 11.2 (Zakres stosowania) ust. 2 oraz art. 10.5 (Zakres stosowania) ust. 2.

PL: Preferencyjne warunki prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, które mogą obejmować zniesienie lub zmianę niektórych ograniczeń określonych w wykazie zastrzeżeń mających zastosowanie w PL, mogą zostać przedłużone w drodze traktatów dotyczących handlu i żeglugi.

PT: Zniesienie wymogu obywatelstwa w przypadku wykonywania określonych rodzajów działalności i zawodów przez osoby fizyczne świadczące usługi na rzecz państw, w których portugalski jest językiem urzędowym (Angola, Brazylia, Republika Zielonego Przylądka, Gwinea Bissau, Mozambik, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca).

[1] Stosuje się do przedsiębiorstw wschodnioeuropejskich, które współpracują z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami skandynawskimi.

e) Broń, amunicja i materiały wojenne

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Produkcja lub dystrybucja broni, amunicji i materiałów wojennych lub handel nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.

II-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)

Sektor – podsektor:	Zawody regulowane – usługi prawnicze: usługi notariuszy i komorników sądowych, usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych; usługi audytu, usługi w zakresie doradztwa podatkowego, usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861, część 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, część 879
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi prawnicze

UE, z wyjątkiem SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (*huissiers de justice*) lub inni urzędnicy państwowi (*officiers publics et ministériels*), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych aktem urzędowym (część CPC 861, część 87902).

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

BG: Pełne traktowanie narodowe w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, a także świadczenia usług może być rozszerzone wyłącznie na przedsiębiorstwa mające siedzibę w państwach, z którymi zostały lub zostaną zawarte porozumienia preferencyjne, i na obywateli tych państw (część CPC 861).

LT: Adwokaci z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych (część CPC 861).

b) Usługi audytu (CPC 86211, 86212 inne niż usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Niezależny audyt finansowy jest wykonywany przez biegłych rewidentów, którzy są członkami instytutu biegłych rewidentów. Z zachowaniem zasady wzajemności instytut biegłych rewidentów rejestruje jednostkę audytorską z Meksyku lub państwa trzeciego za okazaniem przez to państwo dowodu na to, że:

a) trzy czwarte członków organów zarządzających i biegłych rewidentów wykonujących audyt w imieniu danej jednostki spełnia wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na bułgarskich audytorów i pomyślnie przeszło odpowiednie egzaminy;

b) jednostka audytorska przeprowadza niezależny audyt finansowy zgodnie z wymogami niezależności i obiektywizmu; oraz

c) jednostka audytorska publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie z przejrzystości lub spełnia inne równorzędne wymogi dotyczące ujawniania informacji w przypadku, gdy prowadzi audyt w jednostkach interesu publicznego.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o niezależnym audycie finansowym.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

CZ: Do prowadzenia audytów w CZ mogą być uprawnione wyłącznie przedsiębiorstwa, w których co najmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu jest zarezerwowanych dla obywateli CZ lub obywateli państw członkowskich.

Istniejące środki:

CZ: Ustawa o audytorach z dnia 14 kwietnia 2009 r., nr 93/2009 Sb.

c) Usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego (CPC 8674)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HR: Transgraniczne świadczenie usług planowania urbanistycznego.

II-EU-3 – Zawody regulowane (zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych)

Sektor – podsektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych – usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną oraz sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi medyczne i stomatologiczne; usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarski, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

FI: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarzy i pielęgniarki (CPC 9312, 93191).

BG: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez pielęgniarzy/pielęgniarki, położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

BG: Ustawa o działalności w dziedzinie usług medycznych, ustawa o organizacji zawodowej pielęgniarzy i pielęgniarek medycznych, położnych i o stowarzyszeniu specjalistów w dziedzinie medycyny.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CZ i MT: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez przedstawicieli zawodów regulowanych, takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psycholodzy, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 296/2008 Sb. o gwarantowaniu jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek ludzkich do zastosowania w leczeniu ludzi;

ustawa nr 378/2007 Sb. o produktach farmaceutycznych i poprawkach do niektórych odnośnych ustaw;

ustawa nr 123/2000 Sb. o wyrobach medycznych; oraz

ustawa nr 285/2002 Sb. o dawstwie, pobieraniu i przeszczepianiu tkanek i narządów i o poprawkach do niektórych ustaw (ustawa transplantacyjna).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem NL i SE: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez przedstawicieli zawodów regulowanych, takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psycholodzy, podlega wymogowi miejsca zamieszkania. Powyższe usługi mogą być świadczone wyłącznie przez osoby fizyczne obecne na terytorium UE (CPC 9312, część 93191).

BE: Transgraniczne świadczenie usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, pielęgniarzy/pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny.

b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Gabinet weterynaryjny może założyć osoba fizyczna lub prawna.

Warunkiem prowadzenia praktyki weterynaryjnej jest posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwanego dalej „EOG"); zaś w przypadku cudzoziemców wymagane jest zezwolenie na pobyt stały (wymagana jest fizyczna obecność).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE i LV: Transgraniczne świadczenie usług weterynaryjnych.

c) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

SE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i dostarczanie produktów leczniczych ogółowi społeczeństwa.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem BE, BG, EE, ES, IE i LT: Sprzedaż wysyłkowa jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich należących do EOG, dlatego we wszystkich wspomnianych państwach wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa do celów sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i określonych towarów medycznych kierowanych do ogółu społeczeństwa w UE.

BE: Sprzedaż wysyłkowa jest dozwolona wyłącznie w przypadku aptek, co oznacza, że wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w BE w przypadku sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i określonych towarów konsumentom.

BG i EE: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona.

IE, LT i ES: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zabroniona.

Istniejące środki:

AT: Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach), BGBl. nr 185/1983 z późniejszymi zmianami, § § 57, 59, 59a; oraz

Medizinproduktegesetz (ustawa o produktach leczniczych), BGBl. nr 657/1996 z późniejszymi zmianami, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; oraz

Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

SE: Ustawa o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:336);

rozporządzenie o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:659); oraz

inne rozporządzenia przyjęte przez szwedzką agencję ds. produktów medycznych (szczegółowe informacje są dostępne na stronie LVFS 2009:9).

II-EU-4 – Usługi biznesowe – usługi badawcze i rozwojowe

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi badawcze i rozwojowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 851, 852, 853
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

RO: Transgraniczne świadczenie usług badawczych i rozwojowych.

Istniejące środki:

RO: Rozporządzenie rządowe nr 6 / 2011;

rozporządzenie Ministra Edukacji i Badań Naukowych nr 3548 / 2006; oraz

decyzja rządu nr 134 / 2011.

II-EU-5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, 822
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Transgraniczny handel usługami

Opis:
UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

CZ i HU: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie nieruchomości.

II-EU-6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 832
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Transgraniczny handel usługami

Opis:
UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE i FR: Transgraniczne świadczenie usług dzierżawy lub najmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.

II-EU-7 – Usługi biznesowe – usługi świadczone przez agencje inkasa, usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi świadczone przez agencje inkasa, usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87901, 87902
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

UE, z wyjątkiem ES, LV i SE: Świadczenie usług przez agencje inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej.

II-EU-8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

Z wyjątkiem HU i SE: Świadczenie usług pośrednictwa pracy dla pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Z wyjątkiem BE, HU i SE: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK i SI: Prowadzenie działalności w dziedzinie usług pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.

LV i LT: Świadczenie usług pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego.

DE i IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pośrednictwa pracy.

FR: Usługi te mogą podlegać monopolowi państwa.

DE: Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie usług pośrednictwa pracy i rekrutacji spoza Unii Europejskiej i spoza EOG w określonych zawodach (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI i SK: Świadczenie usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.

FR, IE, IT i NL: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.

IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pozyskiwania personelu biurowego (87203).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK, SI: Świadczenie usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze.

IE: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (87201).

Istniejące środki:

AT: § § 97 i 135 austriackiej ustawy o handlu (Gewerbeordnung);

Federalny Dziennik Ustaw nr 194/1994, z późniejszymi zmianami;

ustawa o pracy tymczasowej (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG); oraz

Federalny Dziennik Ustaw nr 196/1988, z późniejszymi zmianami.

BG: Ustawa o wspieraniu zdolności do zatrudnienia, art. 26, 27, 27a i 28.

CY: Ustawa o prywatnym pośrednictwie pracy 150(I)/2013 z 6.12.2013 r.; oraz

ustawa o prywatnym pośrednictwie pracy nr 126(I)/2012.

CZ: Ustawa o zatrudnieniu (435/2004).

DE: Pkt 38 rozporządzenia w sprawie zatrudnienia (Beschäftigungsverordnung); oraz

pkt 292 kodeksu społecznego nr III Promocja zatrudnienia (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III).

DK: § § 8a–8f dekretu z mocą ustawy nr 73 z dnia 17 stycznia 2014 r. oraz szczegółowe przepisy wprowadzone dekretem nr 228 z dnia 7 marca 2013 r. (zatrudnienie marynarzy); oraz

ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

EL: Ustawa 4052/2012 (Dziennik Ustaw 41 A) częściowo zmieniona ustawą nr 4093/2012 (Dziennik Ustaw 222 A).

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (ustawa o publicznych służbach zatrudnienia i usługach biznesowych) (916/2012).

HR: Ustawa o pośrednictwie pracy i prawach osób bezrobotnych (chorwacki Dziennik Ustaw 80/08, 121/10, 118/12 i 153/13);

rozporządzenie o prowadzeniu działalności związanej z zatrudnieniem (Dziennik Ustaw 8/14);

ustawa o prawie pracy (Dziennik Ustaw 93/14) art. 44–47; oraz

ustawa o cudzoziemcach (Dziennik Ustaw 130/11 i 74/12) dotycząca zatrudniania cudzoziemców w Chorwacji.

IE: Ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

IT: Dekret legislacyjny 276/2003, art. 4 i 5.

LT: Litewski kodeks pracy oraz

ustawa Republiki Litewskiej nr XI-1379 z dnia 19 maja 2011 r. o agencjach pracy tymczasowej, ostatnio zmieniona ustawą nr XII-230 z dnia 11 kwietnia 2013 r.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (ustawa z dnia 18 stycznia 2012 r. dotycząca utworzenia agencji rozwoju zatrudnienia – ADEM).

MT: Ustawa o usługach związanych z zatrudnieniem i szkoleniem (rozdział 343) (art. 23–25);

przepisy dotyczące agencji pośrednictwa pracy (S.L. 343.24).

PL: Art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami).

PT: Dekret z mocą ustawy nr 260/2009 z dnia 25 września, zmieniony ustawą nr 5/2014 z dnia 12 lutego (dostęp do usług agencji pośrednictwa pracy i świadczenie tych usług).

RO: Ustawa nr 156/2000 o ochronie obywateli Rumunii pracujących za granicą, ponownie opublikowana;

decyzja rządu nr 384/2001 zatwierdzająca normy metodologiczne stosowania ustawy nr 156/2000, z późniejszymi zmianami;

zarządzenie rządu nr 277/2002 zmienione zarządzeniem rządu nr 790/2004 oraz zarządzeniem rządu nr 1122/2010;

ustawa nr 53/2003 – Kodeks pracy, ponownie opublikowana, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami; oraz

decyzja rządu nr 1256/2011 w sprawie warunków operacyjnych i procedury wydawania zezwoleń dla agencji pracy tymczasowej.

SI: Ustawa o regulacji rynku pracy (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017);

ustawa o zatrudnieniu, samozatrudnieniu i pracy cudzoziemców – ZZSDT (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 1 /2018).

SK: Ustawa nr 5/2004 o służbach zatrudnienia oraz ustawa nr 455/1991 o licencjach handlowych.

II-EU-9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług ochroniarskich.

DK, HR i HU: Świadczenie usług w następujących podsektorach: usługi strażników (CPC 87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (CPC 87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część CPC 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (CPC 87304) w HU.

BE, ES, FI, FR i PT: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę nie jest dozwolone. Istnieje wymóg obywatelstwa w stosunku do pracowników wyspecjalizowanych w PT, prywatnych pracowników ochrony w ES oraz członków zarządu i dyrektorów w FR.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

FI: Licencje na świadczenie usług ochroniarskich mogą być udzielane wyłącznie osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwanego dalej „EOG”) lub osobom prawnym mającym siedzibę w EOG.

BE: W przypadku członków zarządów przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi ochroniarskie (87305), a także usługi w zakresie konsultacji i szkoleń dotyczących usług ochroniarskich (87302) istnieje wymóg obywatelstwa UE.

BE: Członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa oraz wszyscy agenci muszą być obywatelami państwa członkowskiego mającymi miejsce zamieszkania w tym państwie.

Istniejące środki:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 Octobre 2017.

BG: Ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich.

CZ: Ustawa o licencji handlowej.

DK: Uregulowania dotyczące lotnictwa.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 282/2002 (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

LT: Ustawa nr IX-2327 z dnia 8 lipca 2004 r. o bezpieczeństwie osób i mienia (z późniejszymi zmianami).

LV: Ustawa o działalności agentów ochrony (art. 6, 7, 14).

PL: Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dziennik Ustaw 2016 poz. 1432 z późn. zm.).

PT: Ustawa 34/2013 oraz zarządzenie 273/2013.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

b) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)

UE, z wyjątkiem AT i SE: Świadczenie usług detektywistycznych.

II-EU-10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi biznesowe

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – pozostałe usługi biznesowe (usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych, usługi powielania, usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z wytwarzaniem)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)

W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HR: Transgraniczne świadczenie usług tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokumentów urzędowych.

b) Usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z produkcją (część CPC 884, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HU: Usługi związane z dystrybucją energii i transgraniczne świadczenie usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.

c) Konserwacja i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz części do nich (część CPC 86764, 86769, 8868)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem DE, EE i HU: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jego terytorium oraz zakaz transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu spoza jego terytorium.

UE, z wyjątkiem CZ, EE, HU, LU i SK: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków przeznaczonych do żeglugi śródlądowej spoza jej terytorium.

UE z wyjątkiem EE, HU i LV: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków morskich spoza jej terytorium.

UE, z wyjątkiem AT, EE, HU, LV i PL: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i zakazywanie transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków powietrznych i części do nich spoza jej terytorium (część CPC 86764, 86769, 8868).

UE: Wyłącznie uznane organizacje upoważnione przez UE mogą prowadzić regulaminowe przeglądy i wydawać świadectwa statkom w imieniu państw członkowskich. Może istnieć wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa.

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach.

d) Pozostałe usługi biznesowe związane z branżą lotniczą

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych porozumień dwustronnych dotyczących następujących usług:

(i) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(ii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR);

(iii) konserwacji i naprawy statków powietrznych i ich części; lub

(iv) wynajmu lub dzierżawy statków powietrznych bez załogi.

II-EU-11– Usługi telekomunikacyjne

Sektor – podsektor:	Usługi telekomunikacyjne – usługi transmisji drogą satelitarną
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE: Usługi transmisji drogą satelitarną.

II-EU-12 – Budownictwo

Sektor – podsektor:	Budownictwo – usługi budowlane
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 51
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

LT: Prawo do sporządzania dokumentacji projektowej związanej z pracami budowlanymi o wyjątkowym znaczeniu jest udzielane wyłącznie przedsiębiorstwom projektowym zarejestrowanym na LT lub zagranicznym przedsiębiorstwom projektowym, które zostały zatwierdzone przez instytucję upoważnioną przez rząd LT do prowadzenia takiej działalności. Prawo do prowadzenia działalności technicznej w głównych obszarach budowlanych może zostać przyznane osobie nieposiadającej litewskiego obywatelstwa, która została zatwierdzona przez instytucję upoważnioną przez rząd LT.

II-EU-13 – Usługi w zakresie dystrybucji

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 62117, 62251, 8929, część 62112, 62226, 63107
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Dystrybucja produktów farmaceutycznych

BG: Transgraniczna dystrybucja hurtowa produktów farmaceutycznych (CPC 62251).

FI: Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

b) Dystrybucja napojów alkoholowych

FI: Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Istniejące środki:

FI: Alkoholilaki (ustawa o alkoholu) (1102/2017).

c) Pozostałe usługi dystrybucji (część CPC 621, 62228, 62251, 62271, część 62272, 62276, 63108, część 6329).

W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Dystrybucja hurtowa produktów chemicznych, metali i kamieni szlachetnych, substancji i produktów leczniczych oraz przedmiotów do użytku medycznego, tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych.

Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez pośredników w obrocie towarowym.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka;

ustawa o działalności weterynaryjnej;

ustawa o zakazie broni chemicznej i o kontroli nad toksycznymi substancjami chemicznymi i ich prekursorami;

ustawa o tytoniu i wyrobach tytoniowych; oraz

ustawa o podatku akcyzowym i składach podatkowych oraz ustawa o winach i napojach spirytusowych.

II-EU-14 – Usługi w zakresie edukacji

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie edukacji
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

UE: Wszelkie usługi w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci, i dlatego nie są uznawane za usługi finansowane ze środków prywatnych. W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych usługodawców w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji.

UE, z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK: Świadczenie innych usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż te sklasyfikowane jako usługi szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego lub kształcenia dorosłych (CPC 929).

SE: Dostawcy usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, takich jak uznani przez państwo dostawcy usług w zakresie edukacji, dostawcy usług w zakresie edukacji będący pod państwowym nadzorem, lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92).

CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923).

SK: W odniesieniu do dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym obowiązuje wymóg posiadania miejsca zamieszkania w EOG. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, a samorząd terytorialny może ograniczać liczbę zakładanych placówek szkolnych (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924).

CZ i SK: Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie edukacji finansowane ze środków prywatnych jest obywatelami tego kraju (CPC 921, 922, 923 dla SK z wyjątkiem 92310, 924).

SI: Szkoły podstawowe finansowane ze środków prywatnych mogą być zakładane wyłącznie przez słoweńskie osoby fizyczne lub prawne. Usługodawca ustanawia siedzibę statutową lub oddział. Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi szkolnictwa średniego lub wyższego finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami Słowenii (CPC 922, 923).

BG, IT i SI: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921).

BG i IT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa średniego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 922).

AT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług kształcenia dorosłych za pośrednictwem przekazu radiowego lub telewizyjnego (CPC 924).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o szkolnictwie wyższym (przepisy uzupełniające, pkt 4), ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym (art. 22).

FI: Perusopetuslaki (ustawa o edukacji podstawowej) (628/1998);

Lukiolaki (ustawa ogólna o szkołach średnich II stopnia) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (ustawa o kształceniu zawodowym dorosłych) (631/1998); oraz

Ammattikorkeakoululaki (ustawa o politechnikach) (351/2003), Yliopistolaki (ustawa o uczelniach wyższych) (558/2009).

IT: Dekret królewski nr 1592/1933 (ustawa o szkolnictwie średnim);

ustawa nr 243/1991 (okazjonalnie wkłady ze środków publicznych na rzecz prywatnych uczelni wyższych);

uchwała CNVSU nr 20/2003 (CNVSU – Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario); oraz

dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 25/1998.

SK: Ustawa 245/2008 o szkolnictwie;

ustawa 131/2002 o uniwersytetach; oraz

ustawa 596/2003 o administracji państwowej w szkolnictwie i samozarządzaniu szkół.

II-EU-15 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Sektor – podsektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93, 931 inne niż 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi w zakresie ochrony zdrowia (CPC 93, 931 inne niż 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE: Świadczenie wszelkich usług w zakresie ochrony zdrowia, które są finansowane ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci, i dlatego nie są uznawane za usługi finansowane ze środków prywatnych.

UE: Świadczenie wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne. Udział prywatnych usługodawców w finansowanej ze środków prywatnych sieci świadczeń zdrowotnych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.

Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psycholodzy, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

AT, PL i SI: Świadczenie usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192).

BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

BE: Świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193).

FI: Świadczenie innych usług w zakresie ochrony zdrowia (CPC 93199).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 372/2011 Sb. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

DE: Prowadzenie systemu zabezpieczenia społecznego w DE, jeżeli usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej". Przyznawanie lepszego traktowania w kontekście dwustronnej umowy handlowej w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie ochrony zdrowia i usług społecznych (CPC 93).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe,

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Własność finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne. Nacjonalizacja innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93110).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych (część CPC 9311).

Istniejące środki:

FR: Art. L 6213-1 do 6213-6 Code de la Santé Publique.

b) Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem HU: Wymaganie prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na terytorium danego kraju dostawców oraz ograniczenie transgranicznego świadczenia usług zdrowotnych spoza terytorium kraju, transgranicznego świadczenia usług społecznych spoza terytorium kraju, a także działalności lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez przedstawicieli zawodów regulowanych, takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psycholodzy, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

HU: Transgraniczne świadczenie spoza terytorium kraju wszelkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

UE: Świadczenie wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci i dlatego nie są uznawane za usługi finansowane ze środków prywatnych, oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci usług społecznych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

DE: System zabezpieczenia społecznego w DE, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji „usług świadczonych wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej".

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (ustawa o prywatnych usługach społecznych) (922/2011).

IE: Ustawa o opiece zdrowotnej z 2004 r. (S. 39) oraz ustawa o opiece zdrowotnej z 1970 r. (z późniejszymi zmianami – S.61A).

IT: Ustawa nr 833/1978 w sprawie instytucji publicznego systemu opieki zdrowotnej;

dekret legislacyjny nr 502/1992 w sprawie organizacji i dyscypliny w dziedzinie zdrowia; oraz

ustawa nr 328/2000 o reformie usług społecznych.

II-EU-16 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Sektor – podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego w przypadku świadczenia usług przewodników turystycznych na terytorium Francji.

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

LT: W zakresie, w jakim Meksyk zezwala obywatelom LT na świadczenie usług przewodników turystycznych, LT zezwala obywatelom Meksyku na świadczenie usług przewodników turystycznych na tych samych warunkach.

II-EU-17 – Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe

Sektor – podsektor:	Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 962, 963, 9619, 964
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)

UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do inwestycji, LT: Świadczenie usług bibliotek, archiwów i muzeów oraz pozostałych usług w zakresie kultury.

AT i LT: Do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.

b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)

UE, z wyjątkiem AT i SE: Transgraniczne świadczenie usług rozrywkowych obejmujących między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług rozrywkowych obejmujących między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

BG: Świadczenie następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe.

EE: Świadczenie innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych.

LT i LV: Świadczenie wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.

CY, CZ, LV, PL, RO i SK: Transgraniczne świadczenie usług sportowych i innych usług rekreacyjnych.

c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % kapitału lub praw głosu w spółce. Prowadzenie meksykańskich agencji prasowych podlega warunkom określonym w uregulowaniach wewnętrznych. Prowadzenie agencji prasowych przez inwestorów zagranicznych podlega zasadzie wzajemności.

Środki:

FR: Loi no. 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

d) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)

UE, z wyjątkiem MT: Świadczenie usług w zakresie gier hazardowych i zakładów, które obejmują obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami", usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do gier zręcznościowych, automatów do gier, które nie wydają nagród lub wydają nagrody w postaci bezpłatnych gier, i do gier promocyjnych, których wyłącznym celem jest zwiększenie sprzedaży towarów lub usług.

II-EU-18 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Sektor – podsektor:	Usługi transportowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Transport morski – wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Obywatelstwo załogi na statku.

W odniesieniu wyłącznie do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE, z wyjątkiem LV i MT: Do celów rejestracji statku i obsługi floty pod banderą narodową państwa siedziby (wszelka handlowa działalność morska prowadzona ze statku morskiego, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721); osobowy i towarowy transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 7221 i 7222); usługi pomocnicze w branży transportu morskiego).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: W przypadku usług dowozowych oraz w przypadku niedochodowego przemieszczania własnych lub dzierżawionych kontenerów przez unijne przedsiębiorstwa żeglugowe, w odniesieniu do części tych usług nieobjętej wyłączeniem krajowego kabotażu morskiego.

SK: Aby móc złożyć wniosek o licencję na świadczenie usług, inwestor zagraniczny musi posiadać główne miejsce prowadzenia działalności w SK (CPC 722).

b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Świadczenie usług pilotażowych i usług cumowniczych. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niezależnie od kryteriów, które mogą mieć zastosowanie do rejestracji statków w państwie członkowskim, UE zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, by wyłącznie statki zarejestrowane w krajowych rejestrach państw członkowskich mogły świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze (CPC 7214, 7224).

UE, z wyjątkiem LT i LV: Wyłącznie statki pływające pod banderą państwa członkowskiego mogą świadczyć usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7452).

LT: Usługi pilotażowe i usługi cumownicze oraz usługi pchania i holowania statków mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne z LT lub osoby prawne z państwa członkowskiego z oddziałami w LT, które posiadają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego (CPC 7452).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

LT: Usługi pilotażowe i usługi cumownicze oraz usługi pchania i holowania statków mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne z Litwy lub osoby prawne z państwa członkowskiego z oddziałami na Litwie, które posiadają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego (CPC 7214).

c) Transport śródlądowymi drogami wodnymi i usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Osobowy i towarowy transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722); oraz usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejsze zastrzeżenie obejmuje również usługi transportu kabotażowego na śródlądowych drogach wodnych (CPC 722).

d) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Osobowy i towarowy transport kolejowy (CPC 711).

LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868).

FI: Transgraniczne świadczenie usług transportu kolejowego. W odniesieniu do usług kolejowego przewozu osób obowiązują obecnie prawa wyłączne (przyznane spółce VR-Group Ltd, w której 100 % udziałów należy do skarbu państwa) – do 2017 r. na obszarze metropolitalnym Helsinek i do 2019 r. na pozostałych obszarach; przy czym istnieje możliwość odnowienia tych praw (CPC 7111, 7112).

Istniejące środki:

FI: Rautatielaki (ustawa o transporcie kolejowym) (304/2011).

e) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE:

(i) stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczanie transgranicznego świadczenia usług transportu drogowego (CPC 712);

(ii) ograniczanie świadczenia usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712);

(iii) w odniesieniu do usług taksówkarskich w UE zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, na podstawie którego ustala się ograniczenie liczby usługodawców. Główne kryterium: lokalny popyt zgodnie z obowiązującymi przepisami (CPC 71221).

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE;

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych; oraz

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

LV: W przypadku usług przewozu osób i transportu towarowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą. Podmioty gospodarcze z siedzibą na Łotwie muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w kraju (CPC 712).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE. Wymagana jest rejestracja. Osoby fizyczne muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 712).

MT: Usługi publicznego transportu autobusowego: cała sieć podlega wymogowi uzyskania koncesji, która obejmuje porozumienie dotyczące obowiązku użyteczności publicznej w sprawie świadczenia usług na rzecz określonych grup społecznych (na przykład studentów i osób starszych) (CPC 712).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą (CPC 712).

Istniejące środki:

FI: Laki liikenteen palveluista (ustawa o usługach transportowych) 320/2017; oraz

Ajoneuvolaki (ustawa o pojazdach) 1090/2002.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Inwestorzy spoza UE nie mogą świadczyć usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712).

f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Usługi transportu w przestrzeni kosmicznej i wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).

g) Wyłączenia z klauzuli najwyższego uprzywilejowania w zakresie transportu

W odniesieniu do inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

Transport (kabotażowy) inny niż transport morski

FI: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych zwalniających statki zarejestrowane pod obcą banderą określonego innego państwa lub zwalniających pojazdy zarejestrowane za granicą z ogólnego zakazu świadczenia usług transportu kabotażowego (w tym w zakresie transportu kombinowanego, drogowego i kolejowego) w FI na zasadzie wzajemności (część CPC 711, część 712, część 722).

Usługi wspomagające transport wodny

BG: W zakresie, w jakim Meksyk zezwala usługodawcom z BG na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, BG zezwala usługodawcom z Meksyku na świadczenie usług w zakresie obsługi ładunku oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, na tych samych warunkach (część CPC 741, część CPC 742).

Wynajem lub dzierżawa statków

DE: Czarterowanie zagranicznych statków przez konsumentów zamieszkałych w DE może podlegać warunkowi wzajemności (CPC 7213, 7223, 83103).

Transport drogowy i kolejowy

UE: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego towarów (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego) i przewozu osób, zawartych między UE lub państwami członkowskimi a państwem trzecim (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). W ramach takiego traktowania można:

a) zastrzegać lub ograniczać świadczenie odnośnych usług transportowych pomiędzy umawiającymi się stronami lub na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym państwie będącym umawiającą się stroną ([2]); lub

b) przewidywać zwolnienia podatkowe dla takich pojazdów.

Transport drogowy

BG: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie tego rodzaju usług transportowych oraz określające zasady i warunki takiej działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, na terytorium BG lub przez granice BG (CPC 7121, 7122, 7123).

HR: Środki stosowane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień w sprawie międzynarodowego transportu drogowego, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do usług transportu do HR, na jej terytorium oraz z HR na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do CZ, wewnątrz terytorium kraju oraz z CZ na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Środki wprowadzane na podstawie porozumień dwustronnych, określające przepisy dotyczące usług transportowych i warunków prowadzenia działalności, w tym tranzytu dwustronnego i innych pozwoleń na transport na LT, przez jej terytorium oraz z LT na terytorium umawiających się stron, a także podatków drogowych i innych opłat (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do SK, wewnątrz terytorium kraju oraz z SK na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w ES może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z ES (CPC 7123).

Istniejące środki:

ES: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres

([2]) W odniesieniu do AT część wyłączenia z klauzuli najwyższego uprzywilejowania dotycząca praw przewozowych obejmuje wszystkie państwa, z którymi zawarto porozumienia dwustronne w sprawie transportu drogowego lub inne porozumienia dotyczące transportu drogowego lub z którymi takie porozumienia mogą zostać zawarte w przyszłości.

Transport kolejowy

BG, CZ i SK: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium BG, CZ i SK oraz pomiędzy tymi państwami (CPC 7111, 7112).

Transport lotniczy – usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych porozumień dwustronnych dotyczących usług obsługi naziemnej.

Transport drogowy i kolejowy

EE: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego), polegającego na zastrzeganiu lub ograniczaniu świadczenia usług transportowych do EE, wewnątrz terytorium kraju oraz z EE na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym z państw będących stroną umowy i przewidywaniu zwolnienia z podatku w przypadku takich pojazdów (część CPC 711, część 712, część 721).

Wszystkie usługi w zakresie przewozu osób i transportu towarowego inne niż usługi transportu morskiego i lotniczego

PL: W zakresie, w jakim Meksyk zezwala na świadczenie usług transportowych do Meksyku i przez jego terytorium przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z PL, PL zezwoli na świadczenie usług transportowych do PL i przez swoje terytorium przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z Meksyku na tych samych warunkach.

II-EU-19 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

Sektor – podsektor:	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybołówstwo, akwakultura, usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa; pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu; ISIC 0501, 0502, CPC 882
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

HR: Działalność rolnicza i łowiecka. HU: Działalność rolnicza (ISIC 011, 012, 013, 014, 015; CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi doradztwa i konsultingu).

Istniejące środki:

HR: Ustawa o gruntach rolnych (Dziennik Ustaw 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11 i 63/11), art. 2.

b) Rybołówstwo, akwakultura, usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa (ISIC 0501, 0502, CPC 882)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: W szczególności w ramach wspólnej polityki rybołówstwa i umów połowowych z państwem trzecim, eksploatacja i dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności albo jurysdykcji państw członkowskich, w tym:

a) regulacja wyładunku połowów dokonywanego w ramach subkontyngentów przyznanych statkom należącym do Meksyku lub państwa trzeciego w portach UE;

b) określanie minimalnej wielkości przedsiębiorstwa, aby zachować statki stosowane w rybołówstwie tradycyjnym i przybrzeżnym; lub

c) przyznawanie zróżnicowanego traktowania Meksykowi lub państwom trzecim na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie rybołówstwa.

Licencji uprawniającej do połowów przemysłowych na wodach terytorialnych państwa członkowskiego udziela się wyłącznie statkom pływającym pod banderą państwa członkowskiego.

Obywatelstwo załogi statku rybackiego pływającego pod banderą państwa członkowskiego.

Zakładanie obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.

FR: Obywatele państw niebędących członkami UE nie mogą korzystać z morskich terenów należących do państwa francuskiego w celu hodowli ryb, skorupiaków, mięczaków lub alg.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Przejmowanie zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich i na morzu terytorialnym BG dokonywane jest przez statki pływające pod banderą bułgarską. Zagraniczny statek nie może prowadzić połowów przemysłowych w wyłącznej strefie ekonomicznej, chyba że na podstawie porozumienia między BG i państwem bandery. Przekraczając wyłączną strefę ekonomiczną, zagraniczne statki połowowe nie mogą utrzymywać narzędzi połowowych w trybie operacyjnym.

c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Działalność obejmująca między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.

II-EU-20 – Działalność związana z branżą energetyczną

Sektor – podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej i powiązane usługi
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, część 4030; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887.
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Obecność lokalna
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi energetyczne – ogólne (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, część 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Jeżeli państwo członkowskie zezwala podmiotom zagranicznym na prawo własności do systemu przesyłu gazu lub energii elektrycznej, lub systemu transportu rurociągowego ropy i gazu, w odniesieniu do przedsiębiorstw z Meksyku kontrolowanych przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii w całej UE lub w poszczególnych państwach członkowskich. Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług w zakresie doradztwa i konsultingu świadczonych w ramach usług związanych z dystrybucją energii.

Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do HR, HU i LT (w przypadku LT tylko CPC 7131) w odniesieniu do transportu rurociągowego paliw, ani do LV w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii, ani do SI w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją gazu (ISIC 401, 402; CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

CY: Wytwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną z państwa spoza UE, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE, a także wytwarzanie gazu, samodzielna dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym, produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, transport paliwa rurociągami, usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego inne niż usługi doradztwa i konsultingu, usługi sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, usługi sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego, energii elektrycznej i gazu innego niż w butlach. Wymóg obywatelstwa i statusu rezydenta w odniesieniu do usług związanych z energią elektryczną (ISIC 232, 4010, 4020; CPC 613, 62271, 63297, 7131 i 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

FI: Sieci i systemy przesyłu i dystrybucji energii, pary i gorącej wody. Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego oraz produkcji i dystrybucji pary i gorącej wody. Obecnie istnieją naturalne monopole i prawa wyłączne (ISIC 40; CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

FR: Systemy przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu (CPC 7131).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Usługi dystrybucji energii i usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887 inne niż usługi w zakresie konsultingu).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Usługi przesyłu energii, rodzaje podmiotów prawnych i traktowanie podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Wymagana jest siedziba w UE (ISIC 4010, CPC 71310).

BG: Usługi związane z dystrybucją energii (część CPC 88).

PT: Produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie gazu, transport paliwa rurociągami, sprzedaż hurtowa energii elektrycznej, sprzedaż detaliczna energii elektrycznej i gazu innego niż w butlach, a także usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego. Koncesje w sektorach energii elektrycznej i gazu są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i faktyczny zarząd w PT (ISIC 232, 4010, 4020; CPC 7131, 7422, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, wytwarzania gazu i dystrybucji paliw gazowych, wytwarzania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody, transportu paliwa rurociągami, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, pary wodnej i gorącej wody oraz usług związanych z dystrybucją energii, w tym usług w dziedzinie zapewniania sprawności energetycznej, oszczędności energii i audytu energetycznego, wymagane jest zezwolenie. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej mającej miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwanego dalej „EOG") lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE lub EOG.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

BE: Z wyjątkiem górnictwa rud metali i pozostałych usług górnictwa i wydobywania przedsiębiorstwa zagraniczne kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, mogą mieć zakaz uzyskania kontroli nad daną działalnością. Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, część 4010, część 4020, część 4030).

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE; oraz

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE.

BG: Ustawa energetyczna.

CY: Ustawa o regulacji rynku energii elektrycznej z 2003 r.;

ustawa o regulacji rynku energii elektrycznej z 2003 r. 122(I)/2003, zmieniona ustawami 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 i 18(I)/2017;

ustawy regulujące rynek gazu z lat 2004–2007;

ustawa o rurociągach naftowych, rozdział 273 konstytucji Republiki Cypryjskiej;

ustawa o ropie naftowej L.64(I)/1975; oraz

ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z lat 2003–2009.

FI: Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017); oraz

Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) (386/1995).

FR: Kodeks energetyczny (L111-5, L111-53).

PT: Gaz ziemny: dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października;

energia elektryczna: dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października; oraz

surowa ropa naftowa i produkty ropopochodne: dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego.

SK: Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, materiałach wybuchowych i państwowej administracji górniczej;

ustawa nr 569/2007 o działalności geologicznej;

ustawa nr 251/2012 o energii elektrycznej; oraz

ustawa nr 657/2004 o energii termalnej.

b) Energia elektryczna (ISIC 40, 401; CPC 62271, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu)).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Import energii elektrycznej. W odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej.

FR: Wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do Électricité de France (EDF), mogą posiadać na własność i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła.

PT: Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

BE: Indywidualne zezwolenie na wytwarzanie energii elektrycznej o mocy 25 MW wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa w UE lub w innym kraju, w którym obowiązuje system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i w którym przedsiębiorstwo ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Wytwarzanie energii elektrycznej na obszarach morskich BE podlega wymogowi uzyskania koncesji i obowiązkowi prowadzenia spółki joint venture z przedsiębiorstwem z państwa członkowskiego lub zagranicznym przedsiębiorstwem z kraju stosującego system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 2003/54/WE, w szczególności w odniesieniu do warunków dotyczących zezwoleń i selekcji. Ponadto przedsiębiorstwo powinno mieć swój zarząd lub swoją siedzibę główną w państwie członkowskim lub kraju spełniającym powyższe kryteria, w którym ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Budowa linii elektrycznych, które łączą produkcję na obszarach morskich z siecią przesyłową Elia wymaga zezwolenia, a przedsiębiorstwo musi spełnić wyżej określone warunki, z wyjątkiem wymogu dotyczącego spółki joint venture.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Zezwolenie jest konieczne w przypadku dostaw energii elektrycznej przez pośrednika, którego klienci mają siedzibę w BE i są połączeni z krajowym systemem sieci lub z linią bezpośrednią, której napięcie znamionowe przekracza 70 000 woltów. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w EOG.

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer;

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge;

Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; oraz

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017); oraz

Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) 588/2013FR.

FR: Kodeks energetyczny (L111-5, L111-53).

PT: Energia elektryczna: dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października;

c) Paliwa, gaz, surowa ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Zapobieganie sprawowaniu kontroli nad terminalem skroplonego gazu ziemnego (zwanego dalej „LNG") lub posiadaniu go na własność (w tym części terminalu stosowanych do przechowywania lub ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby lub przedsiębiorstwa z powodów bezpieczeństwa energetycznego.

FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji gazu.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Usługi przechowywania luzem gazów, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Do świadczenia usług przechowywania luzem gazów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w UE (część CPC 742).

BG: Transport rurociągowy, przechowywanie i magazynowanie ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesył tranzytem (CPC 71310, część 742).

PT: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (gazu ziemnego). Ponadto koncesje na przesył, dystrybucję i składowanie podziemne gazu ziemnego oraz odbiór, przechowywanie i prowadzenie terminala regazyfikacyjnego LNG są przyznawane na podstawie umów koncesyjnych w wyniku publicznych zaproszeń do składania ofert (CPC 7131, 7422).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.).

Jeżeli o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo:

a) przedsiębiorstwo to musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim lub prawem innego państwa członkowskiego lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego; oraz

b) siedziba administracyjna przedsiębiorstwa, jego główne miejsce prowadzenia działalności lub siedziba zarządu musi znajdować się na terenie państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego, pod warunkiem że działalność tego przedsiębiorstwa lub siedziba główna stanowi rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką przedmiotowego państwa (CPC 7131).

Ogólnie rzecz biorąc, dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi co najmniej milion metrów sześciennych w skali roku) prowadzących przedsiębiorstwo w BE podlega wymogowi uzyskania indywidualnego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w państwie członkowskim.

CY: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami oraz sprzedaż detaliczna oleju opałowego i gazu w butlach inna niż sprzedaż wysyłkowa (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; oraz

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: Ustawa energetyczna.

CY: Ustawa o regulacji rynku energii elektrycznej z 2003 r.;

ustawa 122(I)/2003, zmieniona ustawami 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206 (I)/2015 i 18(I)/2017;

ustawy regulujące rynek gazu z lat 2004–2007;

ustawa o rurociągach naftowych, rozdział 273 konstytucji Republiki Cypryjskiej;

ustawa o ropie naftowej L.64(I)/1975; oraz

ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z lat 2003–2009.

FI: Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (508/2000); oraz

Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

FR: Kodeks energetyczny (L111-5, L111-53).

PT: Gaz ziemny: dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października;

Energia elektryczna: dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października; oraz

surowa ropa naftowa i produkty ropopochodne: dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego.

d) Energia jądrowa (ISIC 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, część 4010; CPC 887)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT i FI: Produkcja, przetwarzanie, dystrybucja lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

HU i SE: Przetwarzanie paliw jądrowych i wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

BG: Przetwarzanie materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handel nimi, konserwacja i naprawa sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transport takich materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywanie promieniowania jonizującego, a także wszelkie inne usługi związane z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym między innymi usługi inżynieryjne i doradcze oraz usługi związane z oprogramowaniem).

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Działalność taka musi odbywać się zgodnie z obowiązkami wynikającymi z umowy Euratom.

Istniejące środki:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (ustawa zasadnicza na rzecz Austrii wolnej od elektrowni jądrowych), BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej.

FI: Ydinenergialaki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987).

HU: Ustawa CXVI z 1996 r. o energii jądrowej; oraz

dekret rządowy nr 72/2000 w sprawie energii jądrowej.

SE: Szwedzki kodeks ochrony środowiska naturalnego (1998:808); oraz

ustawa o działalności w zakresie technologii jądrowej (1984:3).

II-EU-21 – Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane

Sektor – podsektor:	Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9703, część 612, część 621, CPC 625, część 85990
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania
	Wymogi dotyczące wyników
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DE: Cmentarz mogą prowadzić wyłącznie osoby prawne prawa publicznego. Zakładanie i prowadzenie cmentarzy oraz świadczenie usług pogrzebowych odbywa się w ramach usług rządowych.

CY i SI: Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych.

SE: Monopol Kościoła Szwecji lub władz lokalnych na usługi kremacji i usługi pogrzebowe.

b) Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

LT: Przedsiębiorstwo państwowe „Infostruktura" posiada prawa wyłączne do świadczenia następujących usług: transmisja danych przy pomocy bezpiecznych sieci przesyłu danych państwowych, nadawanie adresów internetowych zakończonych na „gov.lt", certyfikacja kas elektronicznych.

Istniejące środki:

LT: Uchwała rządowa nr 756 z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie zatwierdzania standardowej procedury ustalania cen i taryf towarów i usług o charakterze monopolistycznym, dostarczanych przez przedsiębiorstwa państwowe i instytucje publiczne powołane przez ministerstwa, instytucje rządowe i gubernatorów okręgów, i przypisanych im.

Dodatek II-B

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH ŚRODKÓW

WYKAZ MEKSYKU

Zastrzeżenia mające zastosowanie na szczeblu centralnym

II-MX-1

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Odnośne obowiązki: Traktowanie narodowe (art. 11.6)

Szczebel władzy: Centralny

Opis: Transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego nabywanie, sprzedaż lub zbycie w inny sposób obligacji, bonów skarbowych lub dowolnego innego rodzaju dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez władze centralne, regionalne lub lokalne.

Istniejące środki:

II-MX-2

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Odnośne obowiązki: Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)

Szczebel władzy: Centralny

Opis: Inwestycje

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka określającego wymóg, aby większość członków zarządu lub dowolnej jego komisji w przedsiębiorstwie Unii Europejskiej stanowiącym inwestycję objętą niniejszą Umową posiadała określone obywatelstwo lub miała miejsce zamieszkania na terytorium Meksyku, pod warunkiem że wymóg ten znacząco nie ogranicza zdolności inwestora do sprawowania kontroli nad swoją inwestycją.

Istniejące środki:

II-MX-3

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i inne węglowodory
	Energia elektryczna
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia środków w odniesieniu do działalności, o której mowa w zastrzeżeniach I-MX-14 i I-MX-15 załącznika I-B-1, w ramach wdrażania dekretu o wprowadzeniu w życie ustawy o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Federalna Komisja ds. Energii Elektrycznej, ustawy o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Petróleos Mexicanos, ustawy o sektorze energii elektrycznej, ustawy o sektorze węglowodorów, ustawy o planowaniu energetycznym i transformacji energetycznej, ustawy o biopaliwach, ustawy o energii geotermalnej i ustawy o Krajowej Komisji ds. Energii, zmieniającego niektóre przepisy ustawy o Meksykańskim Funduszu Naftowym na rzecz Stabilizacji i Rozwoju, zmieniającego, wprowadzającego i uchylającego niektóre przepisy ustawy organicznej o Federalnej Administracji Publicznej, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Federacji w dniu 18 marca 2025 r. Po przyjęciu takich środków uznaje się je za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w dodatku I-B-1 i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niespełniające wymogów aspekty jakiegokolwiek takiego środka wykonawczego muszą być ograniczone do tego, co jest dozwolone na podstawie takiego dekretu oraz na podstawie jakiegokolwiek środka wykonawczego przyjętego na podstawie niniejszego zastrzeżenia.

Meksyk zezwala na dokonywanie inwestycji prywatnych wyłącznie w drodze ustaleń umownych dotyczących poszukiwania i produkcji ropy naftowej i innych węglowodorów oraz świadczenia publicznej usługi przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej.

W przypadku zmiany meksykańskiego prawa i zezwolenia na dokonywanie inwestycji prywatnych w innym trybie niż tryb określony w akapicie drugim lub na sprzedaż aktywów przedsiębiorstwa prowadzącego działalność określoną w akapicie drugim lub udziałów własnościowych w takim przedsiębiorstwie Meksyk zastrzega sobie prawo do wprowadzania ograniczeń wobec takich inwestycji.

Wszelkie ograniczenia wprowadzone zgodnie z akapitem trzecim uznaje się za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w dodatku I-B-1 i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Meksyk potwierdza zasadę odzwierciedloną w art. 25, 27 i 28 Konstytucji politycznej Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), zgodnie z którą to zasadą poszukiwanie i produkcja ropy naftowej i innych węglowodorów, planowanie i kontrolowanie krajowego systemu elektroenergetycznego oraz świadczenie publicznej usługi przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej stanowią działalność zastrzeżoną dla państwa.

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 25, 27 i 28.

Ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Federalna Komisja ds. Energii Elektrycznej (Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad).

ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera),

Ustawa o sektorze węglowodorów (Ley del Sector Hidrocarburos).

Ustawa o państwowym przedsiębiorstwie publicznym Petróleos Mexicanos (Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos).

Ustawa o sektorze energii elektrycznej (Ley del Sector Eléctrico).

Ustawa o planowaniu energetycznym i transformacji energetycznej (Ley de Planeación y Transición Energética).

II-MX-4

Sektor:	Usługi rozrywkowe
Podsektor:	Usługi związane z rekreacją i wypoczynkiem
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 949104 Inne prywatne usługi związane z rekreacją i wypoczynkiem (ograniczające się do usług gier hazardowych i zakładów)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8 i 11.7)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do inwestycji w usługi gier hazardowych i zakładów lub świadczenia takich usług.

Istniejące środki:

II-MX-5

Sektor:	Sprawy mniejszości
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje grupom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 4.

II-MX-6

Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7 i 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8 i 11.7)
	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
	Obecność lokalna (art. 11.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więziennictwa oraz następujących usług w stopniu, w jakim stanowią one usługi społeczne ustanowione lub utrzymane do celów publicznych, dotyczących: bezpieczeństwa finansowego lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji publicznej, publicznych szkoleń, zdrowia publicznego i opieki nad dziećmi.

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 4, 17, 18, 25, 26, 28 i 123.

II-MX-7

Sektor:	Transport
Podsektor:	Pracownicy wyspecjalizowani
Klasyfikacja gospodarcza:	CMAP 951023 Inne usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne (dotyczy wyłącznie kapitanów statków, pilotów statków powietrznych, kierowników statku, maszynistów okrętowych, mechaników okrętowych, administratorów portów lotniczych (*comandantes de aeródromos*), kapitanów portów, pilotów portowych, załóg statków pływających pod banderą Meksyku lub statków powietrznych zarejestrowanych w Meksyku)
Odnośne obowiązki:	Obecność lokalna (art. 11.5)
	Traktowanie narodowe (art. 11.6)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 11.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Transgraniczny handel usługami

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych. Następujące zawody mogą wykonywać tylko obywatele Meksyku, którzy nabyli obywatelstwo w chwili urodzenia:

kapitanowie, piloci, kierownicy statków, maszyniści, mechanicy i członkowie załogi obsługujący statki pływające pod banderą Meksyku lub statki powietrzne zarejestrowane w Meksyku; oraz

piloci portowi, kapitanowie portów i administratorzy portów lotniczych.

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 32.

II-MX-8

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	Usługi telegraficzne, radiotelegraficzne i pocztowe
	Emisja banknotów i wybijanie monet
	Kontrola, inspekcja i nadzór w zakresie portów morskich i śródlądowych
	Kontrola, inspekcja i nadzór w zakresie portów lotniczych i lotnisk dla śmigłowców
	Działalność związana z energią jądrową, w tym poszukiwanie i eksploatacja materiałów promieniotwórczych oraz czerpanie z nich korzyści
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8)
	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje

Rodzaje działalności wymienione poniżej są zastrzeżone dla państwa, a dokonywanie prywatnych inwestycji kapitałowych w ich zakresie jest zakazane w prawie Meksyku. Jeżeli Meksyk dopuszcza udział inwestycji prywatnych w przypadku takiej działalności w drodze umów o świadczenie usług publicznych, koncesji, transakcji udzielania pożyczek lub wszelkiego innego rodzaju ustaleń umownych, takiego udziału nie należy rozumieć jako udziału wpływającego na zastrzeżony charakter wymienionych rodzajów działalności.

W przypadku zmiany meksykańskiego prawa, w ramach której zezwolono by na dokonywanie prywatnych inwestycji kapitałowych w działalność wymienioną poniżej, Meksyk może wprowadzić ograniczenia dotyczące udziału inwestycji zagranicznych, a takie ograniczenia uznaje się za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w dodatku I-B-1 i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3. Meksyk może również wprowadzić ograniczenia dotyczące udziału zagranicznych inwestycji kapitałowych w przypadku sprzedaży składnika aktywów przedsiębiorstwa prowadzącego działalność wymienioną poniżej lub udziałów własnościowych w takim przedsiębiorstwie, a takie ograniczenia uznaje się za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w załączniku I i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3.

a) usługi telegraficzne, radiotelegraficzne i pocztowe;

b) emisja banknotów i wybijanie monet;

c) kontrola, inspekcja i nadzór w zakresie portów morskich i śródlądowych;

d) kontrola, inspekcja i nadzór w zakresie portów lotniczych i lotnisk dla śmigłowców; oraz

e) energia jądrowa ([1]).

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 25 i 28.

Ustawa o Banku Meksyku (Ley del Banco de México).

Ustawa o Mennicy Meksyku (Ley de la Casa de Moneda de México).

Ustawa o walucie Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Ley Monetaria de los Estados Unidos Mexicanos).

Ustawa o żegludze i handlu morskim (Ley de Navegación y Comercio Marítimos).

Ustawa o portach (Ley de Puertos).

Ustawa o portach lotniczych (Ley de Aeropuertos).

Ustawa o telekomunikacji i radiofonii (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Dekret ustanawiający agencję zdecentralizowaną służb żeglugi powietrznej w meksykańskiej przestrzeni powietrznej (SENEAM, skrót nazwy w języku hiszpańskim) (Decreto que crea el Organismo Desconcentrado de Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano, SENEAM).

Ustawa o ogólnych środkach komunikacji (Ley de Vías Generales de Comunicación).

Ustawa o meksykańskich usługach pocztowych (Ley del Servicio Postal Mexicano), tytuł I rozdział III.

Ustawa o inwestycjach zagranicznych (Ley de Inversión Extranjera).

([1]) Na potrzeby tej pozycji działalność związana z energią jądrową obejmuje poszukiwanie i eksploatację materiałów promieniotwórczych oraz czerpanie z nich korzyści.

II-MX-9

Sektor:	Górnictwo
Podsektor:	Działalność związana z litem
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 10.7)
	Wymogi dotyczące wyników (art. 10.9)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 10.10)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje

Działalność związana z litem, w tym poszukiwaniem i eksploatacją litu, jest zastrzeżona dla państwa, a dokonywanie prywatnych inwestycji kapitałowych w tym zakresie jest zakazane w prawie Meksyku. Jeżeli Meksyk dopuszcza udział inwestycji prywatnych w przypadku takiej działalności w drodze umów o świadczenie usług publicznych, koncesji, transakcji udzielania pożyczek lub wszelkiego innego rodzaju ustaleń umownych, takiego udziału nie należy rozumieć jako udziału wpływającego na zastrzeżenie wymienionych rodzajów działalności dla państwa.

W przypadku zmiany meksykańskiego prawa, w ramach której zezwolono by na dokonywanie prywatnych inwestycji kapitałowych w działalność związaną z litem, Meksyk może wprowadzić ograniczenia dotyczące udziału inwestycji zagranicznych, a takie ograniczenia uznaje się za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w dodatku I-B-1 i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3. Meksyk może również wprowadzić ograniczenia dotyczące udziału zagranicznych inwestycji kapitałowych w przypadku sprzedaży składnika aktywów przedsiębiorstwa prowadzącego działalność związaną z litem lub udziałów własnościowych w takim przedsiębiorstwie, a takie ograniczenia uznaje się za istniejące środki niespełniające wymogów wymienione w załączniku I i podlegające art. 10.12 (Środki niespełniające wymogów i wyjątki) ust. 1 i 3.

Istniejące środki:

Konstytucja polityczna Meksykańskich Stanów Zjednoczonych (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), art. 27 i 28.

Prawo górnicze (Ley de Minería).

II-MX-10

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Odnośne obowiązki:	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (art. 10.8)
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Inwestycje

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie wszelkich dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do tych środków, w ramach których przyznano różne traktowanie w odniesieniu do:

a) poszukiwania, produkcji i wytwarzania towarów energetycznych, a także dystrybucji i przesyłu gazu i energii elektrycznej oraz wprowadzania do obrotu, w tym sprzedaży hurtowej lub detalicznej towarów energetycznych oraz

b) działalności związanej z litem, w tym poszukiwaniem i eksploatacją litu.

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie wszelkich umów międzynarodowych obowiązujących lub podpisanych po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, dotyczących:

a) lotnictwa;

b) rybołówstwa; lub

c) spraw morskich, w tym ratownictwa morskiego.

ZAŁĄCZNIK III

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. W wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika określono zobowiązania związane z dostępem do rynku, które Strona ta podejmuje zgodnie z art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub art. 11.4 (Dostęp do rynku).

2. Do celów niniejszego załącznika:

a) „CMAP" oznacza numery Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos) określone przez Narodowy Instytut Statystyki i Geografii (Instituto Nacional de Estadística y Geografía) w Meksykańskiej Klasyfikacji Działalności i Produktów (Clasificación Mexicana de Actividades y Productos), 1994;

b) „CPC" oznacza numery Centralnej Klasyfikacji Produktów, określone w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, tymczasowa Centralna Klasyfikacja Produktów, 1991; oraz

c) „ISIC" oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację wszystkich numerów Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.

3. Działalność gospodarcza w sektorach lub podsektorach objętych niniejszą Umową oraz niewpisana do wykazu nie jest objęta zobowiązaniami związanymi z dostępem do rynku, o których mowa w pkt 1.

4. Wykaz Strony pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

5. Każdy wpis w wykazie określa następujące elementy:

a) „sektor" odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;

b) „podsektor" odnosi się do konkretnego sektora lub działalności, w odniesieniu do których podejmowane są zobowiązania zgodnie z, w stosownych przypadkach, CMAP, CPC lub ISIC;

c) „ograniczenia dostępu do rynku" określają mające zastosowanie ograniczenia, w tym możliwość utrzymania istniejących środków, jeżeli tak określono, lub przyjęcia nowych lub bardziej restrykcyjnych środków, jeżeli dostęp do rynku nie jest objęty zobowiązaniami, które to środki nie są zgodne z obowiązkami określonymi w art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub art. 11.4 (Dostęp do rynku).

6. Dokonując interpretacji wpisu, uwzględnia się wszystkie jego elementy.

7. Zobowiązanie podjęte na poziomie Unii stosuje się do środków Unii i państwa członkowskiego na poziomie krajowym, a także do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zobowiązanie wyklucza państwo członkowskie.

8. Zobowiązanie podjęte na poziomie krajowym Meksyku lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się do środków władz centralnych, regionalnych lub lokalnych w tym państwie.

9. Niniejszy załącznik zawiera jedynie ograniczenia dostępu do rynku, które są niedyskryminujące.

10. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że następujące środki nie stanowią ograniczeń dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.6 (Dostęp do rynku) i art. 11.4 (Dostęp do rynku), pod warunkiem że są one niedyskryminujące:

a) środki wymagające oddzielenia własności infrastruktury od własności towarów dostarczanych lub usług świadczonych w ramach tej infrastruktury, aby zapewnić uczciwą konkurencję, na przykład w dziedzinie energii, transportu i telekomunikacji;

b) środki ograniczające koncentrację własności w celu zapewnienia uczciwej konkurencji;

c) środki mające na celu zapewnienie zachowania i ochrony zasobów naturalnych i środowiska, w tym ograniczenie dostępności, liczby i zakresu udzielanych koncesji, oraz ogłoszenie moratorium lub wprowadzenie zakazu;

d) środki ograniczające liczbę udzielanych zezwoleń z powodu ograniczeń technicznych lub fizycznych na przykład dotyczących widma i częstotliwości na potrzeby telekomunikacji; lub

e) środki wymagające, aby określony odsetek udziałowców, właścicieli, wspólników lub dyrektorów przedsiębiorstwa posiadał określone kwalifikacje zawodowe lub wykonywał określony zawód, na przykład zawód prawnika lub księgowego.

11. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia ([2])

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

12. Do celów wykazu Meksyku, w kolumnie „Ograniczenia dostępu do rynku”:

a) „1)” odnosi się do świadczenia usługi z terytorium Unii Europejskiej na terytorium Meksyku;

b) „2)” odnosi się do świadczenia usługi z terytorium Unii Europejskiej przez osobę z Unii Europejskiej na rzecz osoby z Meksyku;

c) „3)” odnosi się do świadczenia usługi na terytorium Meksyku przez inwestora z Unii Europejskiej lub do inwestycji objętej niniejszą Umową;

d) „4)” odnosi się do świadczenia usługi przez osobę fizyczną z Unii Europejskiej na terytorium Meksyku.

Dodatek III-A

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

WYKAZ UE

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
III-EU-1 – Wszystkie sektory	
Obecność handlowa	W odniesieniu do inwestycji: UE: Sprzedając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym świadczącym usługi w zakresie zdrowia, społeczne lub edukacyjne (CPC 93, 92) lub rozporządzając takimi udziałami lub aktywami, każde państwo członkowskie może wprowadzić, w odniesieniu do inwestorów z Meksyku lub ich inwestycji, zakazy lub ograniczenia dotyczące własności tych udziałów lub aktywów oraz możliwości kontroli powstałych w rezultacie przedsiębiorstw przez właścicieli tych udziałów lub aktywów. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub rozporządzenia w inny sposób każde państwo członkowskie może przyjąć lub utrzymywać dowolny środek ograniczający liczbę dostawców.
	W odniesieniu do inwestycji: UE: Usługi uważane za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym mogą być przedmiotem monopoli publicznych lub praw wyłącznych przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym. Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi związane z badaniami i rozwojem w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Mając na uwadze, że usługi użyteczności publicznej często istnieją również poniżej szczebla centralnego, szczegółowe i wyczerpujące wykazy dla poszczególnych sektorów nie są uzasadnione z praktycznego punktu widzenia. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych. BG: Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej wymagają zezwolenia na podstawie przepisów ustawy o koncesjach. W przedsiębiorstwach handlowych, w których Skarb Państwa lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, wszelkie transakcje dotyczące rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierania umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności, a także zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, podlegają wymogowi uzyskania zezwolenia od Agencji Prywatyzacji lub innych organów krajowych lub regionalnych, zależnie od tego, który organ jest właściwy. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do górnictwa i kopalnictwa, które są przedmiotem odrębnego zastrzeżenia. HU: Obecność handlowa musi przyjmować formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub przedstawicielstwa. Rozpoczęcie działalności w formie oddziału nie jest dozwolone, z wyjątkiem usług finansowych. IT: Nabycie udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego oraz nabycie aktywów strategicznych w dziedzinie usług transportowych, telekomunikacji i energetyki mogą być uwarunkowane uzyskaniem zezwolenia od Urzędu Rady Ministrów.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	IT: Państwo może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego i w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji. Dotyczy to wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego, nie tylko sprywatyzowanych przedsiębiorstw. W przypadku groźby poważnej szkody dla istotnych interesów obrony i bezpieczeństwa narodowego rządowi przysługują szczególne uprawnienia do: a) nakładania szczególnych warunków zakupu udziałów/akcji; b) wetowania przyjęcia uchwał dotyczących specjalnych operacji, takich jak transfery, fuzje, podziały i zmiany w działalności; lub c) niewyrażania zgody na nabycie udziałów/akcji, w sytuacji gdy nabywca dąży do posiadania wielkości udziałów w kapitale, która może zaszkodzić interesom obrony i bezpieczeństwa narodowego. Zainteresowane przedsiębiorstwo zobowiązane jest powiadomić urząd premiera o każdej uchwale, działaniu i transakcji (takiej jak transfer, fuzja, podział, zmiana w działalności, zakończenie działalności), które dotyczą strategicznych aktywów w obszarze energii, transportu i komunikacji. W szczególności należy zgłaszać transakcje nabycia przez osobę fizyczną lub prawną spoza UE, które dają takiej osobie kontrolę nad przedsiębiorstwem. Premier może wykonywać szczególne uprawnienia do: a) wetowania przyjęcia każdej uchwały, działania i transakcji, które stanowią wyjątkową groźbę poważnej szkody dla interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa i działania sieci i dostaw; b) nakładania szczególnych warunków w celu zagwarantowania interesu publicznego; lub c) niewyrażania zgody na transakcje nabycia w wyjątkowych przypadkach istnienia groźby dla istotnych interesów państwa. Kryteria oceny realnej lub wyjątkowej groźby poważnej szkody, a także warunków i procedur w odniesieniu do wykonywania szczególnych uprawnień są określone w przepisach prawa. LT: Rząd może dokonać przeglądu i nałożyć ograniczenia w odniesieniu do inwestycji w przedsiębiorstwa o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego dotyczące własności (udział procentowy w kapitale, który może być w posiadaniu obywateli lub obcokrajowców zgodnie z interesami bezpieczeństwa narodowego); inwestycji w przedsiębiorstwa, sektory i obiekty o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego; oraz procedur i kryteriów ustalania zgodności potencjalnych inwestorów krajowych i potencjalnych uczestników przedsiębiorstw.
Nabywanie nieruchomości	W odniesieniu do inwestycji: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa. DK: Nabywanie gruntów rolnych przez osoby fizyczne lub prawne regulowane jest przez duńską ustawę o nieruchomościach rolnych, która nakłada ograniczenia na wszystkie osoby fizyczne – zarówno obywateli Danii, jak i obcokrajowców – nabywające nieruchomości rolne. W związku z tym każda osoba fizyczna lub prawna, która chce nabyć nieruchomość rolną, musi spełnić wymogi określone w tej ustawie.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
Broń, amunicja i materiały wojenne	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji lub dystrybucji broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlu nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.
III-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)	
Usługi prawnicze (część CPC 861), w tym usługi rzecznika patentowego ([1])	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Z wyjątkiem SE bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (*huissiers de justice*) lub inni urzędnicy państwowi (*officiers publics et ministériels*), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych urzędowym aktem rządu (część CPC 861, część 87902). CZ: Do świadczenia usług prawniczych, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników. Zagraniczni prawnicy dopuszczeni do czeskiej organizacji zawodowej prawników mogą świadczyć usługi prawnicze dotyczące prawa kraju, w którym uzyskali uprawnienia do świadczenia usług prawniczych, oraz prawa międzynarodowego. DK: Do posługiwania się tytułem „advokat" przy świadczeniu usług prawniczych konieczne jest spełnienie określonych wymogów ([2]). FR: Reprezentacja przed sądem kasacyjnym (Cour de Cassation) i Radą Stanu (Conseil d'Etat) podlega kwotom. HU: Zagraniczni prawnicy mogą udzielać porad prawnych w zakresie prawa kraju pochodzenia i prawa międzynarodowego w ramach partnerstwa z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną. Obecność handlowa powinna przyjąć formę spółki z węgierskim adwokatem (*ügyvéd*) lub kancelarią adwokacką (*ügyvédi iroda*).
	W odniesieniu do inwestycji: AT: Bez zobowiązań w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw w celu praktykowania prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa pochodzenia; świadczenie usług prawniczych w odniesieniu do prawa publicznego międzynarodowego i prawa kraju pochodzenia jest dozwolone wyłącznie w wymiarze transgranicznym. BG, CY, CZ, DE, DK, EL, EE, ES, FR, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO i SK: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. BG: Nazwa kancelarii prawnej może zawierać wyłącznie nazwiska zarejestrowanych wspólników. FR: Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa UE może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej wspólników.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	LT: Niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do organizacji zawodowej prawników. SI: Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską organizację zawodową prawników jest ograniczona do jednoosobowych działalności gospodarczych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek osobowych) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek osobowych). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci. SE: Wykonywać zawód adwokata, posiadać udziały w spółce lub być wspólnikiem w spółce, bezpośrednio lub pośrednio, lub za pośrednictwem spółki, może wyłącznie członek adwokatury. Członkiem lub zastępcą członka zarządu, zastępcą dyrektora zarządzającego, osobą upoważnioną do reprezentowania lub sekretarzem spółki może być wyłącznie członek organizacji zawodowej prawników.
Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 8621 inne niż usługi audytu, 86213, 86219, 86220)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CY: Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych. Wymagane zezwolenie, z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. Stowarzyszenia zawodowe (spółki osobowe) między osobami fizycznymi są dozwolone.
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług wyłącznie przez SEL (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée lub en commandite par actions*), AGC (*association de gestion et comptabilité*) lub SCP (*société civile professionnelle*) (CPC 86213, 86219, 86220).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności transgranicznej w zakresie księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych. IT: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności transgranicznej w zakresie usług księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86213, 86219, 86220). SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności transgranicznej w zakresie usług księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86213, 86219, 86220).
Usługi audytu (CPC 86211, 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CY: Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych. Wymagane zezwolenie, z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. Stowarzyszenia zawodowe (spółki osobowe) między osobami fizycznymi są dozwolone.
	W odniesieniu do inwestycji: BE: Do prowadzenia działalności zawodowej, w ramach której przechowywane będą akta, dokumenty i związana z nimi korespondencja, wymagane jest założenie przedsiębiorstwa w Belgii. Co najmniej jeden administrator lub kierownik w danym przedsiębiorstwie musi być zatwierdzonym biegłym rewidentem.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	BG: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. CZ: Wyłącznie przedsiębiorstwo, w którym przynajmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu zarezerwowane jest dla obywateli Czech lub państwa członkowskiego, może zostać upoważnione do przeprowadzania audytów w Czechach. DE: Firmy audytorskie (*Wirtschaftsprüfungsgesellschaften*) mogą przyjmować tylko formy prawne dopuszczalne w UE lub EOG. Spółki jawne i spółki komandytowe można uznać za „Wirtschaftsprüfungsgesellschaften", jeżeli wpisano je do rejestru handlowego jako spółki handlowe ze względu na ich działalność powierniczą, art. 27 Wirtshaftsprüferordnung (WPO). Biegli rewidenci z państw trzecich zarejestrowani zgodnie z art. 134 Wirtshaftsprüferordnung (WPO) mogą jednak prowadzić ustawowe badanie rocznych sprawozdań finansowych lub przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe spółki z siedzibą poza UE, której zbywalne papiery wartościowe znajdują się w obrocie na rynku regulowanym. DK: Prawa głosu w zatwierdzonych firmach audytorskich biegłych rewidentów i firm audytorskich niezatwierdzonych zgodnie z rozporządzeniem wdrażającym ósmą dyrektywę Rady 84/253/EWG z dnia 10 kwietnia 1984 r. w oparciu o dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie mogą przekraczać 10 % praw głosu. FI: W fińskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w spółkach, które są zobowiązane do przeprowadzenia audytu, przynajmniej jeden audytor musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Audytorem może być wyłącznie audytor posiadający licencję lokalną lub firma audytorska posiadająca licencję lokalną. FR: W przypadku badań ustawowych – świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC (*Société en nom collectif*) i SCS (*Société en commandite simple*). PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej. SK: Wyłącznie przedsiębiorstwo, w którym przynajmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu zarezerwowane jest dla obywateli Słowacji lub państwa członkowskiego, może zostać upoważnione do przeprowadzania audytów na Słowacji.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: DE: Biegli rewidenci z państw trzecich zarejestrowani zgodnie z art. 134 Wirtshaftsprüferordnung (WPO) mogą prowadzić ustawowe badanie rocznych sprawozdań finansowych lub przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe spółki z siedzibą poza UE, której zbywalne papiery wartościowe znajdują się w obrocie na rynku regulowanym. HU i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytu.
Usługi podatkowe (CPC 863, z wyjątkiem usług doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które uważa się za usługi prawnicze)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CY: Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych. Wymagane zezwolenie, z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. Stowarzyszenia zawodowe (spółki osobowe) między osobami fizycznymi są dozwolone. PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług wyłącznie przez SEL (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée or en commandite par actions*) lub SCP (*société civile professionnelle*)
Usługi architektoniczne, usługi urbanistyczne, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG: Jeżeli dany projekt architektoniczny lub inżynieryjny ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, zagraniczni inwestorzy muszą działać w ramach spółki z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy (CPC 8671, 8672, 8673).
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Architekt może otworzyć działalność we Francji tylko w celu świadczenia usług architektonicznych w jednej z następujących form prawnych w sposób niedyskryminujący: SA (*société anonyme*) i SARL (*société à responsabilité limitée*), EURL (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCP (*société en commandite par actions*), SCOP (*société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral*) lub SAS (*société par actions simplifiée*), lub indywidualnie lub jako wspólnik w firmie architektonicznej (CPC 8671).
	W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług urbanistycznych. Projekt lub plan opracowany przez zagranicznego architekta, inżyniera lub urbanistę musi zostać zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z prawem chorwackim (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).
III-EU-3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych	
Usługi medyczne i stomatologiczne; usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarski, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 85201, 9312, 9319)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CZ i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psycholodzy, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarzy i pielęgniarki (CPC 9312, 93191).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez pielęgniarzy/pielęgniarki, położne, fizjoterapeutów i personel paramedyczny, oraz usług świadczonych przez psychologów (CPC 9312, część 9319). DE: Rejestracja zawodowa może zostać objęta ograniczeniami geograficznymi, obowiązującymi zarówno obywateli, jak i cudzoziemców. Lekarze, w tym psychologowie, psychoterapeuci i dentyści, muszą zarejestrować się w regionalnych stowarzyszeniach lekarzy lub lekarzy dentystów (*kassenärztliche* lub *kassenzahnärztliche Vereinigungen*), jeżeli chcą leczyć pacjentów objętych ustawowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Rejestracja ta może podlegać ograniczeniom ilościowym opartym na regionalnym podziale lekarzy. Ograniczenie to nie ma zastosowania do dentystów. Rejestracja jest konieczna tylko dla lekarzy uczestniczących w publicznym systemie ubezpieczeń zdrowotnych. W przypadku usług medycznych, dentystycznych i położniczych dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem. Liczba usługodawców w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa (CPC 9312, 93191).
	W odniesieniu do inwestycji: AT: Współpraca lekarzy na potrzeby publicznej opieki ambulatoryjnej, tzw. grupowa praktyka lekarska, może się odbywać wyłącznie w formie prawnej *Offene Gesellschaft* (OG) lub *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* (GmbH). Jako partnerzy w tego rodzaju praktykach mogą występować wyłącznie lekarze. Muszą oni posiadać uprawnienia do prowadzenia niezależnej praktyki lekarskiej, być zarejestrowani w austriackiej izbie lekarskiej i aktywnie wykonywać zawód lekarza w ramach danej grupowej praktyki lekarskiej. Żadne inne osoby fizyczne ani prawne nie mogą być partnerami w grupowej praktyce lekarskiej i nie mogą brać udziału w jej przychodach ani zyskach (część CPC 9312). DE: Możliwe jest nałożenie ograniczeń dotyczących formy prawnej wymaganej do świadczenia przedmiotowych usług (§ 95 SGB V).
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: DE: Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z weterynarzem. DE, DK, ES, LV, NL i SK: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych. IE: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych oraz spółek osobowych. HU: Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: sytuacja na rynku pracy w sektorze.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: BG: Gabinet weterynaryjny może założyć osoba fizyczna lub prawna. FR: Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne są ograniczone do SEP (*société en participation*), SCP (*société civile professionnelle*) oraz SEL (*société d'exercice liberal*).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług weterynaryjnych.
Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG, EE i ES: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona. EE: Wysyłanie pocztą lub usługą ekspresową produktów leczniczych zamówionych przez internet jest zabronione. DE, DK, EL, ES i LU: Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ogółowi społeczeństwa. EL: Tylko uprawnieni do wykonywania zawodu farmaceuci oraz spółki założone przez osoby będące uprawnionymi do wykonywania zawodu farmaceutami mogą świadczyć ogółowi społeczeństwa usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych. IT: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i dostarczania produktów farmaceutycznych ogółowi społeczeństwa.
	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem EL, IE, LT, LU i NL: Ograniczenia liczby dostawców uprawnionych do świadczenia konkretnej usługi w określonej strefie lokalnej lub określonym obszarze lokalnym z zachowaniem zasady niedyskryminacji, by zapobiec nadwyżkom w obszarach o ograniczonym popycie. W związku z powyższym zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych uwzględniający takie czynniki jak: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia lub rozproszenie geograficzne. AT: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ogółowi społeczeństwa może odbywać się wyłącznie w aptekach. BG: Kierownikami aptek muszą być wykwalifikowani farmaceuci; farmaceuta może kierować tylko jedną apteką, w której sam pracuje. Liczba aptek, które może posiadać jedna osoba, jest ograniczona.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	BG i EE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ogółowi społeczeństwa może odbywać się wyłącznie w aptekach. DE: Całkowita liczba aptek na osobę jest ograniczona do jednej apteki oraz najwyżej trzech oddziałów. ES: Żaden farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jednej licencji. FR: Do otwarcia apteki wymagane jest pozwolenie, a obecność handlowa obejmująca sprzedaż detaliczną produktów leczniczych ogółowi społeczeństwa na odległość za pośrednictwem usług społeczeństwa informacyjnego musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych na podstawie prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: tylko SEL (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée or en commandite par actions*), SNC (*société en noms collectifs*), lub SARL (*société à responsabilité limitée*). MT: Jedna osoba nie może posiadać więcej niż jednego zezwolenia wydanego na jej nazwisko w żadnej miejscowości (rozporządzenie 5(1) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations" (LN279/07)), z wyjątkiem przypadku, gdy w odniesieniu do danej miejscowości nie złożono innych wniosków (rozporządzenie 5(2) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations" (LN279/07)). PT: W spółkach handlowych, w których kapitał jest reprezentowany przez udziały, udziały te powinny być imienne. Jedna osoba nie może jednocześnie, bezpośrednio lub pośrednio, posiadać ani prowadzić więcej niż czterech aptek ani zarządzać więcej niż czterema aptekami. SI: Sieć aptek w Słowenii składa się z publicznych punktów aptecznych będących własnością gmin oraz prywatnych aptek posiadających koncesję (których większościowym udziałowcem musi być zawodowy farmaceuta).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BG i ES: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona. CZ: Sprzedaż wysyłkowa jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich. IE, LT i SI: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zabroniona.
III-EU-4 – Usługi biznesowe – usługi badawcze i rozwojowe (CPC 851, 852, 853)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: W odniesieniu do finansowanych ze środków publicznych usług badawczo-rozwojowych korzystających z funduszy zapewnianych przez UE na poziomie UE wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państw członkowskich oraz przedsiębiorstwom z UE mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w UE (CPC 851, 853). W odniesieniu do usług badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych zapewnianych przez państwo członkowskie wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom danego państwa członkowskiego oraz przedsiębiorstwom z danego państwa członkowskiego, których siedziba główna znajduje się w tym państwie członkowskim (CPC 851, 853). Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wyłączenia udzielania zamówień lub subsydiów przez Stronę na rzecz handlu usługami, o których mowa odpowiednio w art. 10.5 (Zakres stosowania) i 11.2 (Zakres stosowania) ([3]).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług badawczo-rozwojowych.
III-EU-5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości (CPC 821, 822)	
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CZ i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie nieruchomości.
III-EU-6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub leasingu	
a) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi (CPC 831)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: SE: Podmioty świadczące usługi wynajmu lub leasingu samochodów osobowych i niektórych pojazdów terenowych (*terrängmotorfordon*) bez kierowcy, będących przedmiotem wynajmu lub leasingu przez okres krótszy niż jeden rok, są zobowiązane do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za zapewnienie m.in. prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa drogowego. Taka osoba musi mieć miejsce zamieszkania w Szwecji.
b) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi dotyczące artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE i FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług dzierżawy lub wynajmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.
III-EU-7 – Usługi biznesowe	
a) Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84) [4]	Bez ograniczeń
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865) i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
d) Powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych (CPC 8675)	W odniesieniu do inwestycji FR: Świadczenie usług geodezyjnych: wyłącznie przez SEL (*société d'exercice liberal*) (*anonyme, à responsabilité limitée or en commandite par actions*), SCP (*société civile professionnelle*), SA (*société anonyme*) i SARL (*société à responsabilité limitée*). W przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż.
e) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG: Badanie i analiza składu i czystości powietrza i wody mogą być prowadzone wyłącznie przez bułgarskie Ministerstwo Środowiska i Wody lub jego agencje we współpracy z Bułgarską Akademią Nauk. FR i PT: Zawód biologa jest zastrzeżony dla osób fizycznych.
f) Usługi reklamowe (CPC 871)	Bez ograniczeń
g) Usługi pośrednictwa pracy (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pośrednictwa pracy dla pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia działalności w dziedzinie usług pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202). LV i LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usługi pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego (CPC 87202). DE i IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pośrednictwa pracy. FR: Usługi pośrednictwa pracy mogą podlegać monopolowi państwa. DE: Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie nakładające ograniczenia w odniesieniu do usługi pośrednictwa pracy i rekrutacji spoza Unii Europejskiej i spoza EOG w określonych zawodach (CPC 87202). AT, BG, CY, CZ, DE, FI, EE, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego (CPC 87203). IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pozyskiwania personelu biurowego (87203). BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (87201).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: BE: Region Waloński: aby świadczyć usługi pośrednictwa pracy, konkretny rodzaj podmiotu prawnego przyjmuje zwykle formę osoby prawnej mającej postać handlową, na mocy prawa belgijskiego, prawa państwa członkowskiego lub nim regulowaną, bez względu na jej formę prawną (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*) (CPC 87202). ES: Ograniczanie liczby dostawców usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze oraz usług pośrednictwa pracy (CPC 87201, 87202).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pośrednictwa pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202). FR, IE, IT i NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pośrednictwa pracy dla personelu biurowego (CPC 87203). IE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).
h) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. DK, HR i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w następujących podsektorach: usługi strażnicze (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.
	W odniesieniu do inwestycji: DK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osoby fizycznej ubiegającej się o zezwolenie na świadczenie usług ochroniarskich, a także dla kadry kierowniczej i większości członków zarządu podmiotów prawnych ubiegających się o zezwolenie na świadczenie usług ochroniarskich. Status rezydenta nie jest jednak wymagany, jeżeli możliwość świadczenia takich usług wynika z umów międzynarodowych lub decyzji wydanych przez Ministra Sprawiedliwości.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE, ES, FI, FR i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług ochroniarskich.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
i) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań. LT i PT: Państwo posiada monopol na usługi detektywistyczne.
j) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	Bez ograniczeń
k) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Bez ograniczeń
l) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Bez ograniczeń
m) Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej, usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem ES, LV i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej.
n) Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	Bez ograniczeń
o) Usługi powielania (CPC 87904)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług powielania.
p) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG: W przypadku oficjalnych tłumaczeń dostarczanych przez biura tłumaczeń wymagana jest umowa z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. CY: Do świadczenia usług oficjalnych tłumaczeń pisemnych i poświadczania dokumentów wymagany jest wpis do rejestru tłumaczy. HU: Oficjalne tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez węgierskie Krajowe Biuro Tłumaczeń i Uwierzytelniania (OFFI). PL: Tłumaczem przysięgłym może być wyłącznie osoba fizyczna.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokumentów urzędowych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
q) Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	Bez ograniczeń
r) Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Bez ograniczeń
s) Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: SE: Plan gospodarczy spółki budowlanej musi zostać poświadczony przez dwie osoby. Osoby te muszą być publicznie zatwierdzone przez odpowiednie organy w EOG.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: SE: Lombardy muszą mieć formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub oddziału.
t) Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń (CPC 886 z wyjątkiem 8868)	Bez ograniczeń
u) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE, EE i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu spoza jej terytorium. UE, z wyjątkiem CZ, EE, HU, LU i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków służących do transportu śródlądowego spoza jej terytorium. UE z wyjątkiem EE, HU i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków morskich spoza jej terytorium. UE, z wyjątkiem AT, EE, HU, LV i PL: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie konserwacji i naprawy statków powietrznych i ich części spoza jej terytorium (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868). UE: Wyłącznie uznane organizacje upoważnione w UE mogą prowadzić regulaminowe przeglądy i wydawać świadectwa statkom w imieniu państw członkowskich. Może istnieć wymóg założenia przedsiębiorstwa.
v) Pozostałe usługi biznesowe (część CPC 88493, część 893, ISIC 37)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: NL: Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich (część CPC 893). CZ: Upoważnione przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami może świadczyć wyłącznie usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być osobą prawną zarejestrowaną w formie spółki akcyjnej (CPC 88493, ISIC 37).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
III-EU-8 – Usługi w zakresie łączności	
a) Usługi pocztowe i kurierskie (część CPC 71235, część 73210, część 751)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Organizacja umieszczania skrzynek pocztowych na publicznych drogach, emitowania znaczków pocztowych i świadczenia usługi przesyłek poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych może zostać ograniczona zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Systemy licencjonowania mogą być ustanawiane dla usług, dla których istnieje ogólny obowiązek świadczenia usługi powszechnej. Licencje te mogą być przedmiotem szczególnego obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub wkładu finansowego na fundusz kompensacyjny.
b) Telekomunikacja (CPC 752, 753, 754)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BE: Bez zobowiązań dla usług transmisji drogą satelitarną.
III-EU-9 – Budownictwo (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	Bez ograniczeń
III-EU-10 – Usługi dystrybucji	
a) Usługi dystrybucji (CPC 3546, 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297, 62276, część 621)	W odniesieniu do inwestycji: PT: Istnieje specjalny system zezwoleń dotyczących zakładania niektórych placówek handlu detalicznego i centrów handlowych. Dotyczy on centrów handlowych, których całkowita powierzchnia pod dzierżawę jest równa lub większa niż 8 000 m^2, oraz placówek detalicznych o powierzchni handlowej równej lub większej niż 2 000 m^2, jeśli placówki takie znajdują się poza centrami handlowymi. Główne kryteria: wkład do różnorodności ofert handlowych; ocena usług oferowanych konsumentom; jakość zatrudnienia oraz społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw; integracja w środowisku miejskim; wkład w rozwijanie ekoefektywności (CPC 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297).
b) Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznej dystrybucji hurtowej produktów farmaceutycznych (CPC 62251).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
c) Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929). SE: Systembolaget AB ma państwowy monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Napoje alkoholowe są to napoje o objętościowej zawartości alkoholu powyżej 2,25 %. W przypadku piwa limit objętościowej zawartości alkoholu wynosi 3,5 % (część CPC 631).
d) Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, 62228, część 6310, 63108)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: AT: O zezwolenie na prowadzenie działalności jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą ubiegać się wyłącznie osoby fizyczne (CPC 63108). ES: Działalność jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą prowadzić wyłącznie osoby fizyczne. Żaden sprzedawca wyrobów tytoniowych nie może otrzymać więcej niż jednej licencji (CPC 63108). Monopol państwa na sprzedaż detaliczną wyrobów tytoniowych. FR: Monopol państwa na sprzedaż hurtową i detaliczną wyrobów tytoniowych (część CPC 6222, część 6310). IT: Do dystrybucji i sprzedaży tytoniu wymagana jest licencja. Licencji udziela się w drodze procedury publicznej. Wydawanie licencji uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących punktów sprzedaży (część CPC 6222, część CPC 6310).
e) Dystrybucja i sprzedaż detaliczna paliw stałych, ciekłych i gazowych oraz produktów powiązanych (CPC 613, 62271, 63297)	W odniesieniu do inwestycji: CY: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie sprzedaży detalicznej paliw silnikowych, energii elektrycznej i gazu innego niż w butlach, w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub osobę prawną pochodzącą z państwa niebędącego członkiem UE, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CY: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznej sprzedaży detalicznej oleju opałowego i gazu w butlach, innej niż sprzedaż wysyłkowa.
f) Pozostała dystrybucja (część CPC 621, 62228, 62251, część 62272, 62276, 63108, część 6329)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług przez pośredników w obrocie towarowym, dystrybucji hurtowej produktów chemicznych, metali i kamieni szlachetnych, substancji i produktów medycznych oraz przedmiotów do użytku medycznego; tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
III-EU-11 – Usługi edukacyjne (CPC 92) (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji. UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do innych usług edukacyjnych (CPC 929). SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, otrzymujących pewną formę wsparcia ze strony państwa, takich jak uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92). CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924). AT, BG, CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923). AT: Świadczenie usług kształcenia na poziomie wyższym finansowanych ze środków prywatnych w dziedzinie nauk stosowanych wymaga zezwolenia właściwego organu, tj. Rady Szkolnictwa Wyższego (Fachhochschulrat). Inwestor chcący oferować studia w dziedzinie nauk stosowanych musi prowadzić działalność, której podstawowym przedmiotem jest oferowanie studiów tego typu, oraz przedstawić ocenę potrzeb i badanie rynku w celu zatwierdzenia proponowanego programu studiów. Właściwe ministerstwo odmawia wydania zezwolenia, jeżeli program zostanie uznany za niezgodny z interesem edukacyjnym kraju. Osoba starająca się o otwarcie prywatnej szkoły wyższej musi uzyskać zezwolenie właściwego organu (Austriackiej Rady Akredytacji). Właściwe ministerstwo może odmówić wydania zgody, jeżeli decyzja organu ds. akredytacji jest niezgodna z interesem edukacyjnym kraju (CPC 923). MT: Usługodawcy, którzy chcą świadczyć usługi szkolnictwa wyższego lub kształcenia dorosłych finansowane ze środków prywatnych, muszą uzyskać zezwolenie Ministerstwa Edukacji i Zatrudnienia. Decyzja o wydaniu zezwolenia może być uznaniowa (CPC 923, 924).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BG: Usługi szkolnictwa podstawowego i średniego finansowane ze środków prywatnych mogą być świadczone wyłącznie przez uprawnione bułgarskie przedsiębiorstwa, w odniesieniu do których wymagana jest obecność handlowa. BG, IT i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921). BG i IT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa średniego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 922).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	AT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług kształcenia dorosłych za pośrednictwem przekazu radiowego lub telewizyjnego (CPC 924).
	W odniesieniu do inwestycji: ES i IT: Do otwarcia szkoły wyższej finansowanej ze środków prywatnych, która wydaje uznawane dyplomy lub przyznaje uznane stopnie naukowe, wymagane jest zezwolenie. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek. ES: Procedura obejmuje uzyskanie opinii Parlamentu. SK: Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, a samorząd terytorialny może ograniczać liczbę zakładanych placówek szkolnych w odniesieniu do dostawców wszystkich usług edukacyjnych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie po ukończeniu szkoły średniej (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924). EL: Kształcenie na poziomie wyższym może być prowadzone wyłącznie przez samorządne instytucje będące osobami prawnymi prawa publicznego.
III-EU-12 – Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9406)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług gospodarowania odpadami innych niż usługi doradcze oraz usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi doradcze.
III-EU-13 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
Usługi w zakresie ochrony zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 inne niż 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)	W odniesieniu do inwestycji i usług transgranicznych: W UE: Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci świadczeń zdrowotnych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy. AT, SI i PL: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192). BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193). BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie oraz świadczenia takich usług, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (CPC 93199). DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, w ramach którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	DE: Służby ratownicze i usługi specjalistycznego transportu chorych są organizowane i regulowane przez kraje związkowe. Większość krajów związkowych deleguje kompetencje w dziedzinie ratownictwa do gmin. Gminy mogą przyznać pierwszeństwo podmiotom niekomercyjnym. Usługi ratunkowe wymagają planowania, zezwoleń i akredytacji. Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem. Liczba usługodawców w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. SI: Monopol państwowy na następujące usługi: zaopatrzenie w krew, preparaty z krwi, pobieranie i przechowywanie organów ludzkich do przeszczepu, usługi socjomedyczne, higieniczne, epidemiologiczne i ekozdrowotne, usługi patoanatomiczne oraz techniki wspomaganego rozrodu (CPC 931).
	W odniesieniu do inwestycji: DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne. DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do nacjonalizacji innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych. (CPC 93110) FR: Inne rodzaje formy prawnej są dostępne dla inwestorów z UE, natomiast inwestorzy spoza UE mogą zakładać spółki wyłącznie w formie SELAS (*société d'exercice liberal*) i SCP (*société civile professionnelle*). Świadczenie usług medycznych, dentystycznych, położniczych i pielęgniarskich: wyłącznie przez SEL (*société d'exercice liberal*) (anonyme, à responsabilité limitée or en commandite par actions) lub SCP. W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne oraz usługi społeczne do pełnienia funkcji zarządczych wymagane jest zezwolenie. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność kierowników miejscowych.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych (część CPC 9311).
Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług zdrowotnych spoza terytorium kraju, transgranicznego świadczenia usług społecznych spoza terytorium kraju, a także działalności lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psycholodzy, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191). HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia spoza terytorium kraju wszelkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do działań lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci usług społecznych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy. CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych. BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości. DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji usług świadczonych wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej.
	W odniesieniu wyłącznie do inwestycji: HR: Zakładanie niektórych placówek opieki społecznej finansowanych ze źródeł prywatnych może być przedmiotem ograniczeń uzależnionych od zapotrzebowania na danym obszarze geograficznym (CPC 9311, 93192, 93193, 933).
III-EU-14 – Usługi związane z turystyką i podróżami	
	W odniesieniu do inwestycji: BG: Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (CPC 7471, 7472).
III-EU-15 – Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe	
a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do inwestycji, LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki, archiwa i muzea oraz innych usług w zakresie kultury. AT i LT: Do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.
b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe. EE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych. LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia transgranicznych usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek.
c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	Bez ograniczeń
d) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami", usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do gier zręcznościowych, automatów do gier, które nie wydają nagród lub wydają nagrody w postaci bezpłatnych gier, i do gier promocyjnych, których wyłącznym celem jest zwiększenie sprzedaży towarów lub usług nieobjętych tym wyłączeniem.
III-EU-16 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej	
a) Transport morski (i) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego) (ii) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem LV i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do celów rejestracji statku i obsługi floty pod banderą narodową państwa siedziby (wszelka handlowa działalność morska prowadzona ze statku morskiego, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721); oraz usługi pomocnicze w branży transportu morskiego). MT: Istnieją prawa wyłączne dla połączenia morskiego Malty z Europą kontynentalną przez Włochy (CPC 7213, 7214, część 742, 745, część 749). BG: Usługi świadczone na rzecz bezzałogowych statków w bułgarskich portach i magazynach na Dunaju są świadczone jedynie przez przedsiębiorstwa bułgarskie (wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa). Liczba usługodawców w danym porcie może być ograniczona w zależności od przepustowości portu, określanej przez komisję ekspercką powoływaną przez ministra transportu, technologii informacyjnych i łączności (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W przypadku usług wspierających dla transportu publicznego świadczonych w bułgarskich portach o znaczeniu krajowym prawo do świadczenia czynności wspierających przyznawane jest na podstawie umowy koncesyjnej. W portach o znaczeniu regionalnym prawo to jest przyznane na podstawie umowy z właścicielem portu (CPC 74520, 74540 i 74590).
b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego i wodnego transportu śródlądowego	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pilotażowych i usług cumowniczych. UE, z wyjątkiem LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z pchaniem i holowaniem (CPC 7452). BE: Usługi w zakresie obsługi ładunku mogą być świadczone wyłącznie przez akredytowanych pracowników uprawnionych do pracy w obszarach portowych wyznaczonych dekretem królewskim (CPC 741).
	W odniesieniu do inwestycji: EL: Na obszarach portowych obowiązuje monopol państwa na usługi w zakresie obsługi ładunku (CPC 745). LT: Usługi pilotażowe i usługi cumownicze, usługi związane z pchaniem i holowaniem mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne z Litwy lub osoby prawne z państwa członkowskiego z oddziałami na Litwie, które posiadają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego (CPC 7452).
c) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do osobowego i towarowego transportu kolejowego (CPC 711). LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868). SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 86764, 86769, część 8868).
d) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu drogowego (usługi transportu pasażerskiego, towarowego, międzynarodowego transportu ciężarowego). W odniesieniu do inwestycji: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712). UE: W odniesieniu do usług taksówkarskich w UE zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, na podstawie którego ustala się ograniczenie liczby usługodawców. Główne kryterium: lokalny popyt zgodnie z obowiązującymi przepisami (CPC 71221).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	AT: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE (CPC 712). BE: Maksymalna liczba licencji może być prawnie regulowana (CPC 71221). BG: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE. Wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa (CPC 712). ES: W przypadku przewozu osób do usług świadczonych w ramach klasyfikacji gospodarczej CPC 7122 ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: lokalny popyt. Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. FR: Inwestorzy spoza UE nie mogą świadczyć usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712). IE: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 7121, 7122). IT: Do usług w zakresie przewozu limuzynami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. Do świadczenia usług transportu towarowego ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt (CPC 712). LV: W przypadku usług przewozu osób i transportu towarowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą. Podmioty gospodarcze z siedzibą na Łotwie muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w kraju (CPC 712). MT: Usługi publicznego transportu autobusowego: cała sieć podlega wymogowi uzyskania koncesji, która obejmuje porozumienie dotyczące obowiązku użyteczności publicznej w sprawie świadczenia usług na rzecz określonych grup społecznych (np. studentów i osób starszych) (CPC 712). MT: W przypadku taksówek obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji. W odniesieniu do *Karozzini* (powozy konne) obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji (CPC 712). PT: W przypadku przewozu osób do świadczenia usług w zakresie przewozu limuzynami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 712).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	SK: W przypadku transportu towarowego zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: lokalny popyt (CPC 712). SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu drogowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 86764, 86769, część 8867). SE: Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Licencje są przyznawane w sposób niedyskryminujący, z tym wyjątkiem, że przewoźnicy oferujący usługi przewozu drogowego towarów i pasażerów mogą co do zasady wykorzystywać wyłącznie pojazdy zarejestrowane w krajowym rejestrze ruchu drogowego. Jeśli pojazd jest zarejestrowany za granicą, należy do osoby fizycznej lub prawnej, której główne miejsce zamieszkania znajduje się za granicą, i został sprowadzony do Szwecji do tymczasowego użytku, może być tymczasowo wykorzystywany w Szwecji. Przewoźnicy oferujący transgraniczne usługi transportu drogowego towarów i pasażerów za granicą muszą posiadać licencję na prowadzenie takiej działalności wydaną przez właściwy organ w państwie, w którym mają siedzibę. Dodatkowe wymagania dotyczące handlu transgranicznego mogą zostać określone w dwustronnych umowach o transporcie drogowym. W przypadku pojazdów, do których taka żadna dwustronna umowa nie ma zastosowania, konieczna jest licencja szwedzkiej agencji ds. transportu (CPC 712).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wspierających w branży transportu drogowego (CPC 744).
e) Usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego (CPC 7461, 7469, 83104)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagane może być posiadanie siedziby na terytorium UE. Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku dużych portów lotniczych nie może wynosić mniej niż dwóch usługodawców. W odniesieniu do inwestycji: PL: W przypadku usług przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych oraz usług przechowywania luzem płynów lub gazów w portach lotniczych możliwość świadczenia pewnych kategorii usług zależy od wielkości portu lotniczego. Liczba usługodawców w poszczególnych portach lotniczych może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum dwóch usługodawców (część CPC 742)
f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług transportu w przestrzeni kosmicznej i wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
g) Zapewnienie usług transportu kombinowanego	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FI: Wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi, mogą, w kontekście operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobejmujące przekroczenia granicy. Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące danego rodzaju transportu. Można wprowadzić niezbędne środki w celu zapewnienia, by podatki od środków transportowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749).
III-EU-17 – Rolnictwo, rybołówstwo, woda, produkcja	
a) Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i usługi dodatkowe w stosunku do rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa (ISIC 01, 02, CPC 881)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej i łowieckiej. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej (ISIC 011, 012, 013, 014, 015; CPC 8811, 8812, 8813 innej niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). PT: Zawód agronoma jest zastrzeżony dla osób fizycznych (CPC 881).
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Wyłączne prawa mogą być przyznane w odniesieniu do własnych hodowli reniferów i praktyk w zakresie hodowli reniferów (ISIC 014). FR: Zakładanie gospodarstw i spółdzielni rolniczych przez inwestorów spoza UE podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia. Aby zostać członkiem spółdzielni rolniczej lub pełnić funkcje dyrektora takiej spółdzielni, wymagane jest uprzednie zezwolenie (ISIC 011, 012, 013, 014, 015). SE: Tylko Lapończycy mogą być właścicielami reniferów i prowadzić chów reniferów (ISIC 014).
b) Rybołówstwo, akwakultura, usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa (ISIC 05, CPC 882)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: W szczególności w ramach wspólnej polityki rybołówstwa i umów połowowych z państwem trzecim, eksploatacja i dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności albo jurysdykcji państw członkowskich, w tym: a) regulowanie wyładunku połowów dokonywanego w ramach subkontyngentów przyznanych statkom należącym do Meksyku lub państwa trzeciego w portach UE; b) określanie minimalnej wielkości przedsiębiorstwa, aby zachować statki stosowane w rybołówstwie tradycyjnym i przybrzeżnym; lub c) przyznawanie zróżnicowanego traktowania Meksykowi lub państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie rybołówstwa.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody (ISIC 41)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności obejmującej między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.
d) Produkcja żywności i napojów (ISIC 15)	W odniesieniu do inwestycji: IE: Ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez rezydentów zagranicznych wymaga zezwolenia (ISIC 1531).
e) Produkcja (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Bez ograniczeń
f) Działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC 22, CPC 88442)	W odniesieniu do inwestycji: LV: Jedynie osoby prawne zarejestrowane na Łotwie oraz osoby fizyczne z Łotwy mają prawo do zakładania środków masowego przekazu i publikowania w nich. Nie jest dozwolona forma oddziału.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: DE: Wszystkie publicznie rozpowszechniane lub drukowane gazety, dzienniki lub czasopisma muszą wyraźnie wskazywać odpowiedzialnego redaktora (pełne imię i nazwisko i adres osoby fizycznej). Od odpowiedzialnego redaktora może być wymagane miejsce stałego zamieszkania w Niemczech, UE lub kraju EOG. Wyjątki mogą być dopuszczone przez federalnego Ministra Spraw Wewnętrznych (ISIC 22) SE: Osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, muszą mieć miejsce zamieszkania w Szwecji lub obywatelstwo państwa członkowskiego EOG. Właściciele takich czasopism będący osobami prawnymi muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie redaktora, który musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.
g) Wytwarzanie (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Bez ograniczeń
III-UE-18 – Działalność związana z energią	
a) Górnictwo i wydobywanie (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: IT: Kopalnie należące do państwa podlegają szczególnym przepisom w sprawie poszukiwania i wydobycia złóż. Przed podjęciem wszelkiej działalności eksploatacyjnej należy uzyskać koncesję na poszukiwanie złóż kopalin (*permesso di ricerca, Article 4 of Regio Decreto 29 luglio 1927, n. 1443/1927, „Norme di carattere legislativo per disciplinare la ricerca e la coltivazione delle miniere nel Regno”*) (dekret królewski nr 1443/1927). Koncesja ma ograniczony czas obowiązywania i dokładnie określa zakres gruntów objętych poszukiwaniem. Można wydać więcej niż jedną koncesję na poszukiwanie złóż kopalin na tym samym obszarze różnym osobom lub spółkom (koncesje tego typu nie zawsze zakładają wyłączność). Do wydobywania minerałów wymagane jest zezwolenie („concessione”, art. 14 dekretu królewskiego nr 1443/1927 i art. 34 dekretu legislacyjnego nr 112/1998) organów regionalnych (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 8675, 883).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	FI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych wymaga uzyskania licencji wydawanej przez rząd w odniesieniu do górnictwa materiałów jądrowych. Przed rozpoczęciem prac górniczych wymagane jest pozwolenie rządu. Pozwolenie może zostać udzielone osobie fizycznej mającej miejsce zamieszkania w EOG lub osobie prawnej mającą siedzibę w EOG. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych (ISIC 12, CPC 5115, 883, 8675). IE: Spółki prowadzące poszukiwania złóż i spółki górnicze prowadzące działalność w Irlandii muszą być obecne w tym kraju. W przypadku poszukiwania minerałów istnieje wymóg, aby podczas trwania prac spółki (zarówno irlandzkie, jak i zagraniczne) korzystały z usług agenta lub zatrudniały miejscowego kierownika poszukiwań w Irlandii. W przypadku górnictwa istnieje wymóg, aby państwowe pozwolenie lub licencję posiadała spółka zarejestrowana w Irlandii. Nie ma ograniczeń co do własności takiej spółki (ISIC 10, 13, 14, CPC 883).
	W odniesieniu do inwestycji: BE: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych i innych zasobów nieożywionych na wodach terytorialnych oraz szelfie kontynentalnym wymaga koncesji. Koncesjonariusz musi mieć adres świadczenia usług w Belgii (ISIC 14). Zagraniczne przedsiębiorstwa kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiadają za ponad 5 % przywozu ropy naftowej, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, mogą być objęte zakazem uzyskania kontroli nad daną działalnością. Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (ISIC 10, 1110, 13, 14). BG: Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej wymagają zezwolenia na podstawie przepisów ustawy o koncesjach lub innych szczególnych przepisów o koncesjach. Działalność w zakresie rozpoznawania lub poszukiwania podziemnych zasobów naturalnych na terytorium BG, na szelfie kontynentalnym i w wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Czarnym wymaga uzyskania zezwolenia, a działalność w zakresie wydobycia i eksploatacji jest przedmiotem koncesji przyznawanej na podstawie ustawy o podziemnych zasobach naturalnych. Spółki zarejestrowane w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym (tj. w strefach off-shore) lub powiązane z takimi spółkami nie mogą uczestniczyć, bezpośrednio ani pośrednio, w procedurach otwartych dotyczących wydania pozwoleń lub koncesji na rozpoznawanie, poszukiwanie lub wydobycie zasobów naturalnych, w tym rud uranu i toru, ani korzystać z istniejących pozwoleń lub koncesji, które zostały już wydane, gdyż takie działania, w tym możliwość zarejestrowania geologicznego lub komercyjnego odkrycia złóż w wyniku działań poszukiwawczych, nie są dozwolone. Przedsiębiorstwa handlowe, w których państwo członkowskie lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, nie mogą realizować żadnych transakcji dotyczących rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierać żadnych umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności ani ponosić jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, chyba że pozwala na to Agencja Prywatyzacji lub rada gminy, zależnie od tego, który organ jest właściwy. Bez uszczerbku dla art. 8.4, ust. 1 i 2 decyzji Zgromadzenia Narodowego Republiki Bułgarii z dnia 18 stycznia 2012 r., wszelkie wykorzystanie technologii szczelinowania hydraulicznego obejmujące intensywne szczelinowanie hydrauliczne do działań związanych z rozpoznawaniem, poszukiwaniem lub wydobyciem ropy i gazu jest zabronione decyzją Parlamentu. Poszukiwanie i wydobycie gazu łupkowego jest zabronione (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	Górnictwo rud uranu jest zabronione na podstawie dekretu Rady Ministrów nr 163 z dnia 20 sierpnia 1992 r. W odniesieniu do górnictwa rud toru zastosowanie ma ogólny system koncesji górniczych. Aby brać udział w systemie koncesji na górnictwo rud toru, meksykańska spółka musi być zarejestrowana zgodnie z ustawą o prawie handlowym i wpisana do rejestru handlowego. Decyzje zezwalające na górnictwo rud toru podejmowane są indywidualnie dla każdego przypadku w sposób niedyskryminujący. Zakaz udziału, bezpośrednio lub pośrednio, spółek zarejestrowanych w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym (tj. w strefach off-shore) lub powiązanych z takimi spółkami w procedurach otwartych dotyczących wydania koncesji na górnictwo zasobów naturalnych dotyczy również rud uranu i toru (ISIC 12). CY: Rada Ministrów może, ze względów bezpieczeństwa energetycznego, odmówić wydania zezwolenia na dostęp i prowadzenie działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i eksploatacji węglowodorów wszelkim podmiotom faktycznie kontrolowanym przez Meksyk lub obywateli Meksyku. Żaden podmiot nie może, po uzyskaniu zezwolenia na rozpoznawanie, poszukiwanie i produkcję węglowodorów, znaleźć się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą Meksyku lub obywatela Meksyku bez wcześniejszej zgody Rady Ministrów. Rada Ministrów może odmówić udzielenia zezwolenia na rozpoznawanie, poszukiwanie i produkcję węglowodorów podmiotowi, który jest faktycznie kontrolowany przez Meksyk lub państwo trzecie lub obywatela Meksyku lub państwa trzeciego, jeżeli w odniesieniu do dostępu oraz prowadzenia działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i eksploatacji węglowodorów Meksyk lub dane państwo trzecie nie przyznaje podmiotom z Cypru lub podmiotom z państw członkowskich traktowania porównywalnego do tego, jakie Cypr lub państwo członkowskie przyznaje podmiotom z Meksyku lub danego państwa trzeciego (ISIC 1110). SK: W przypadku górnictwa wymagane jest założenie działalności związanej z górnictwem i działalnością geologiczną w państwie członkowskim UE lub EOG (nie jest dozwolona forma oddziału) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14; CPC 5115, 7131, 883 i 8675).
b) Energia elektryczna (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: AT i BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej, usług w zakresie dystrybucji energii oraz usług związanych z dystrybucją energii (ISIC 4010, CPC 887 innych niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie dystrybucji energii i usług związanych z dystrybucją energii (CPC 887). CY: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, usług związanych z dystrybucją energii elektrycznej innych niż usługi doradztwa i konsultingu, usług w zakresie sprzedaży hurtowej energii elektrycznej oraz usług w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną pochodzącą z państwa niebędącego członkiem UE, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego UE (ISIC 4010, CPC 62279 i 887). CZ: Do wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz handlu energią elektryczną i innych rodzajów działalności operatora rynku energii elektrycznej, a także do wytwarzania i dystrybucji energii cieplnej wymagane jest zezwolenie. Prawa wyłączne w odniesieniu do przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz licencji dla operatorów rynku (ISIC 40, CPC 7131, 62279, 742, 887).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do przywozu energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 62279, 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 887). PL: Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności w zakresie: (i) wytwarzania energii elektrycznej, z wyjątkiem wytwarzania energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii; kogeneracji energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii; (ii) przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej; (iii) obrotu energią elektryczną, z wyjątkiem obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy; oraz obrotu energią elektryczną prowadzonego na giełdach towarowych przez domy maklerskie, które zajmują się działalnością brokerską w zakresie towarów giełdowych na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który ma główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, terytorium EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC 4010, CPC 62279, 63297, 887). PT: Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne. Koncesje w sektorach energii elektrycznej i gazu są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i prowadzą skuteczne zarządzanie na terenie Portugalii (ISIC 4010, CPC 887). SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję, przesył i dystrybucję energii elektrycznej, sprzedaż hurtową i detaliczną energii elektrycznej oraz powiązane usługi związane z dystrybucją energii. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku (ISIC 4010, CPC 62279, 887).
	W odniesieniu do inwestycji: BE: Obowiązują ograniczenia w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym Belgia nadała prawa wyłączne. Zagraniczne przedsiębiorstwa kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiadają za ponad 5 % przywozu ropy naftowej, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, mogą być objęte zakazem uzyskania kontroli nad daną działalnością. Indywidualne zezwolenie na wytwarzanie energii elektrycznej o mocy 25 MW wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa w UE lub w innym kraju, w którym obowiązuje system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 2009/72/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i w którym przedsiębiorstwo ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką. Wytwarzanie energii elektrycznej na obszarach morskich Belgii podlega wymogowi uzyskania koncesji i obowiązkowi prowadzenia spółki joint venture z przedsiębiorstwem z państwa członkowskiego lub zagranicznym przedsiębiorstwem z kraju stosującego system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 2009/72/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającą dyrektywę 2003/54/WE, w szczególności w odniesieniu do warunków dotyczących zezwoleń i selekcji. Ponadto przedsiębiorstwo musi mieć swój zarząd lub swoją siedzibę główną w państwie członkowskim lub kraju spełniającym powyższe kryteria, jeżeli ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	Budowa linii elektrycznych, które łączą produkcję na obszarach morskich z siecią przesyłową Elia, wymaga zezwolenia, a przedsiębiorstwo musi spełnić wyżej określone warunki, z wyjątkiem wymogu dotyczącego spółki joint venture (ISIC 4010). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej (ISIC 4010). MT: EneMalta plc ma monopol na dostawy energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 887). NL: Sieć elektryczna należy w całości do niderlandzkiego rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 4010, CPC 887).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług hurtowych w zakresie energii elektrycznej, usług sprzedaży detalicznej energii elektrycznej oraz usług związanych z dystrybucją energii elektrycznej (CPC 62279, 887, inne niż usługi doradztwa i konsultingu).
c) Paliwa, gaz, ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: AT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu gazu i towarów innych niż gaz i woda (CPC 713). BE: W przypadku usług przechowywania luzem gazów, istnieją wymogi w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym Belgia nadała prawa wyłączne. Do świadczenia usług przechowywania luzem gazów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w UE (część CPC 742). Ogólnie rzecz biorąc, dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi co najmniej milion metrów sześciennych w skali roku) mających siedzibę w Belgii podlega wymogowi uzyskania indywidualnego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w państwie członkowskim (ISIC 4020, CPC 7131). Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.). Zagraniczne przedsiębiorstwa kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiadają za ponad 5 % przywozu ropy naftowej, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, mogą być objęte zakazem uzyskania kontroli nad daną działalnością. W przypadku gdy o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo: a) przedsiębiorstwo to musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim lub prawem innego państwa członkowskiego lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 2009/73/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE; oraz

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	b) siedziba administracyjna przedsiębiorstwa, jego główne miejsce prowadzenia działalności lub siedziba zarządu musi znajdować się w państwie członkowskim lub państwie trzecim, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 2009/73/WE, pod warunkiem że działalność tego przedsiębiorstwa lub siedziby głównej ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką danego państwa (ISIC 4020, CPC 7131). BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu rurociągowego, przechowywania i magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesyłu tranzytem (ISIC 4020, CPC 7131, część 742). CY: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania gazu, samodzielnej dystrybucji paliw gazowych w systemie sieciowym, transportu paliwa rurociągami, usług związanych z dystrybucją gazu ziemnego innych niż usługi doradztwa i konsultingu oraz usług sprzedaży detalicznej gazu innego niż w butlach, w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną z państwa niebędącego członkiem UE, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131 i 887). CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, magazynowania gazu i obrotu gazem (ISIC 2320, 4020; CPC 7131, 63297, 742, 887). DK: Przed rozpoczęciem prac właściciel lub użytkownik zamierzający wybudować rurociąg do transportu surowej lub rafinowanej ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazu ziemnego musi uzyskać pozwolenie władz lokalnych. Liczba wydawanych pozwoleń może być ograniczona (CPC 7131). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do zapobiegania sprawowaniu kontroli nad terminalem skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub posiadaniu go na własność (w tym części terminalu stosowanych do przechowywania lub ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby lub przedsiębiorstwa z powodów bezpieczeństwa energetycznego (ISIC 4020, CPC 742). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu. Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego (ISIC 4020, CPC 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać na własność systemy przesyłu lub dystrybucji gazu (ISIC 4020, CPC 887). HU: Świadczenie usług w zakresie transportu rurociągami podlega wymogowi prowadzenia przedsiębiorstwa. Usługi można świadczyć na podstawie umowy koncesyjnej wydawanej przez władze państwowe lub lokalne. Świadczenie tych usług reguluje ustawa o koncesjach (CPC 7131). NL: Sieć gazociągów należy w całości do rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 4020, CPC 7131). PL: Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności w zakresie: (i) wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem wytwarzania paliw stałych lub gazowych; (ii) magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego, a także magazynowania paliw ciekłych, z wyłączeniem lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz magazynowania paliw ciekłych w obrocie detalicznym;

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	(iii) przesyłu lub dystrybucji paliw, z wyjątkiem dystrybucji paliw gazowych w sieciach o przepustowości poniżej 1 MJ/s; (iv) obrotu paliwami, z wyłączeniem obrotu paliwami stałymi; obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 EUR; obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10 000 EUR; oraz obrotu paliwami gazowymi prowadzonego na giełdach towarowych przez domy maklerskie, które zajmują się działalnością brokerską w zakresie towarów giełdowych na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Ograniczenia dotyczące obrotu nie mają zastosowania do usług w zakresie obrotu hurtowego paliwami gazowymi lub gazem płynnym lub do usług detalicznych w odniesieniu do gazu w butlach. Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który ma główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, terytorium EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC 4020, CPC 63297, 74220, 887). PT: Koncesje na przesył, dystrybucję i składowanie podziemne gazu ziemnego oraz odbiór, przechowywanie i prowadzenie terminala regazyfikacyjnego LNG są przyznawane na podstawie umów koncesyjnych w wyniku publicznych zaproszeń do składania ofert. Koncesje te są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i faktyczny zarząd w Portugalii (ISIC 4020, CPC 7131, 7422, 887, inne niż usługi doradztwa i konsultingu). SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję gazu i dystrybucję paliw gazowych oraz transport paliw rurociągami. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej mającej miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE lub EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE lub EOG (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131, 742 i 887).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CY: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (CPC 7131, 742). LT: Do przesyłania i dystrybucji paliw wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa. Koncesje mogą być wydawane wyłącznie osobom prawnym z Litwy lub oddziałom zagranicznych osób prawnych lub innych organizacji (jednostek zależnych) z siedzibą na Litwie (ISIC 4020, CPC 7131). Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji paliw świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy. PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług związanych z produkcją gazu, transportem paliw rurociągami, przechowywaniem i magazynowaniem paliw, sprzedażą detaliczną gazu innego niż w butlach, a także usług związanych z dystrybucją gazu ziemnego.
d) Energia jądrowa (ISIC 12, 2330, część 4010, CPC 887)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: AT, BE i DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania, dystrybucji lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handlu nimi, konserwacji i naprawy sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu takich materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynieryjnych i doradczych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.). FR: Działalność taka musi odbywać się zgodnie z obowiązkami wynikającymi z umów Euratom–Meksyk. HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania paliw jądrowych i wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej (ISIC 2330, część 4010).
e) Zaopatrywanie w parę wodną i ciepłą wodę (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji i dystrybucji energii cieplnej (ISIC 4030, CPC 887). Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który ma główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, terytorium EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC 4030, CPC 887). SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję i dystrybucję pary i gorącej wody, sprzedaż hurtową i detaliczną pary wodnej i gorącej wody oraz na powiązane usługi związane z dystrybucją energii. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku (ISIC 4030, CPC 887).
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Ograniczenia ilościowe w formie monopoli lub wyłącznych praw istnieją w odniesieniu do produkcji i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody (ISIC 40, CPC 7131).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji pary i gorącej wody (ISIC 4030, CPC 7131, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).
III-EU-19 – Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane	
a) Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: DE, FI, PT, SE i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych.
b) Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług aukcyjnych (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transmisji danych przy pomocy bezpiecznych sieci przesyłu danych państwowych, nadawanie adresów internetowych zakończonych na „gov.lt", certyfikacja kas elektronicznych.
	FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie identyfikacji elektronicznej.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgodnie z Notami wyjaśniającymi wymogi rejestracji w organizacji zawodowej prawników mogą obejmować wymóg uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w dziedzinie prawa w kraju przyjmującym lub równoważnego, wymóg odbycia szkolenia pod nadzorem licencjonowanego prawnika lub wymóg posiadania biura lub adresu pocztowego w jurysdykcji danej organizacji zawodowej prawników. W zakresie, w jakim wymogi te są niedyskryminujące, nie są one wymienione.

([2]) Zob. dodatek I-A.

([3]) Odpowiednie środki obejmują: wszystkie obecnie istniejące i wszystkie przyszłe unijne programy ramowe w zakresie badań naukowych lub innowacji, w tym zasady uczestnictwa w programie „Horyzont 2020" (określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020" – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020)) oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 oraz rozporządzenia dotyczące wspólnych inicjatyw technologicznych (WIT), decyzje wydane na podstawie art. 185 TFUE oraz Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT), a także istniejące i przyszłe krajowe, regionalne lub lokalne programy badawcze.

([4]) UE zgadza się z „Porozumieniem w sprawie zakresu usług komputerowych – CPC 84".

Dodatek III-B-1

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

HARMONOGRAM MEKSYKU

Zastrzeżenia mające zastosowanie na szczeblu centralnym

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
1. USŁUGI BIZNESOWE	
1.A. Zawody regulowane ([1])	
a) Usługi prawnicze (CPC 861)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi w zakresie rachunkowości, audytu i księgowości (CPC 862)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
d) Usługi konsultacji naukowych i badania techniczne w zakresie architektury (CPC 8671)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Doradztwo i usługi techniczne w zakresie inżynierii (CPC 8672)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
f) Zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8673)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
g) Usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8674)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
h) Powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych (CPC 8675)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
i) Usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
k) Pozostałe - Usługi religijne (CPC 95910)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
1.B. Usługi informatyczne i usługi z nimi związane	
a) Usługi konsultacji związane z instalacją sprzętu komputerowego (CPC 841)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi w zakresie implementacji oprogramowania (CPC 842)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
c) Usługi w zakresie przetwarzania danych (CPC 843)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
d) Usługi w zakresie baz danych (CPC 844)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Pozostałe (CPC 845 i 849)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
1.C. Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 85) (z wyłączeniem ośrodków badań i rozwoju technologicznego)	
- Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie inżynierii i technologii (CPC 85103)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
1.D. Usługi w zakresie nieruchomości	
a) Usługi w zakresie nieruchomości dotyczące nieruchomości własnych lub dzierżawionych (CPC 821) (z wyłączeniem usług w zakresie nieruchomości dotyczących nieruchomości własnych)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na zlecenie (CPC 822)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
1.E. Usługi dzierżawy lub wynajmu bez obsługi	
a) Usługi dzierżawy lub wynajmu statków bez obsługi (CPC 83103)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi dzierżawy lub wynajmu statków powietrznych bez obsługi (CPC 83104)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
c) Usługi dzierżawy lub wynajmu innych środków transportu bez obsługi (ograniczone do samochodów prywatnych bez obsługi) (CPC 83101)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi dzierżawy lub wynajmu środków transportu morskiego bez załogi	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
d) Usługi dzierżawy lub wynajmu pozostałych maszyn i urządzeń bez obsługi:	
- Usługi wynajmu maszyn i urządzeń rolniczych i rybackich (CPC 83106)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wynajmu urządzeń elektronicznych do przetwarzania danych (CPC 83108)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wynajmu urządzeń i mebli biurowych (CPC 83108)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wynajmu innych maszyn, urządzeń i mebli niewymienionych powyżej (CPC 83109)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) Bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową).
- Usługi wynajmu maszyn i urządzeń przemysłowych (CPC 83109)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Pozostałe	
- Usługi dzierżawy lub wynajmu pozostałych artykułów użytku osobistego lub domowego (CPC 83209)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wynajmu telewizorów, sprzętu dźwiękowego, magnetowidów i instrumentów muzycznych (CPC 83201)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wynajmu profesjonalnego sprzętu fotograficznego i projektorów (CPC 83209)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
1.F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871) (z wyłączeniem nadawania oraz ograniczonych usług radiowo-telewizyjnych)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi badania rynku (CPC 8640)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 8650)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
d) Formalności administracyjne i usługi windykacji (CPC 8660)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
f) Usługi dodatkowe w stosunku do rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	
- Usługi dodatkowe w stosunku do rolnictwa (CPC 8811) (ograniczone do usług dodatkowych w stosunku do rolnictwa świadczonych w ramach zawodów regulowanych)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w pkt 1.A 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi dodatkowe w stosunku do hodowli zwierząt (CPC 8812 ograniczone do usług dodatkowych w stosunku do hodowli zwierząt świadczonych w ramach zawodów regulowanych)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w pkt 1.A 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi dodatkowe w stosunku do leśnictwa i pozyskiwania drewna (CPC 8814)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w pkt 1.A 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
g) Usługi dodatkowe w stosunku do rybołówstwa (CPC 882)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
k) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 8720)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
l) Usługi ochroniarskie i usługi strażników (CPC 8730)	1) bez zobowiązań 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogów określonych dla poszczególnych środków transportu. 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
n) Konserwacja i naprawa sprzętu, z wyłączeniem statków morskich i powietrznych lub innych środków transportu	
- Naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń przemysłowych (CPC 8862)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Naprawa i konserwacja profesjonalnego sprzętu i narzędzi technicznych (CPC 8866)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi naprawy związane z metalowymi wyrobami gotowymi, maszynami i urządzeniami (CPC 886)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń ogólnego przeznaczenia, których nie można przypisać do żadnej konkretnej działalności (CPC 886)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
o) Usługi sprzątania budynków (CPC 8740)	1) i 3) bez ograniczeń 2) bez zobowiązań (*) 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
p) Usługi fotograficzne	
- Usługi obróbki fotografii i zapisów wideo (CPC 87505 i 87506)	1) i 3) bez ograniczeń 2) bez zobowiązań (*) 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
r) Usługi poligraficzne i wydawnicze, wykonywane na zlecenie (CPC 88442) (ograniczone do wydawania książek i podobnych publikacji; druk i oprawa, z wyłączeniem gazet przeznaczonych do dystrybucji wyłącznie na terytorium Meksyku; oraz usługi pokrewne i związane z edycją i drukiem, z wyłączeniem produkcji czcionek drukarskich klasyfikowanych w pozycji 3811 jako „odlewanie i formowanie części z metali żelaznych i nieżelaznych”)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
s) Usługi konferencyjne (CPC 87909 (***))	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
t) Pozostałe	
- Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej (CPC 87901)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania (CPC 87907)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi projektowania przemysłowego (CPC 86725)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi kopiowania i podobne (CPC 87904)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi prania z odbiorem i dowozem (CPC 97011)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE	
2.B. Usługi kurierskie - Usługi kurierskie (CPC 7512)	1) bez zobowiązań 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogów określonych dla poszczególnych środków transportu. 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
2.C. Usługi telekomunikacyjne (Usługi telekomunikacyjne świadczone przez publiczną sieć telekomunikacyjną opartą na infrastrukturze (przewodowej i radioelektrycznej) za pośrednictwem dowolnego środka technicznego, o którym mowa w lit. a), b), c), f), g) i o))	1) Połączenia międzynarodowe mogą być kierowane wyłącznie przez porty międzynarodowe osoby fizycznej lub prawnej posiadającej koncesję udzieloną przez agencję regulacyjną na instalację, eksploatację lub użytkowanie publicznej sieci telekomunikacyjnej na terytorium Meksyku i zezwolenie na świadczenie usług międzynarodowych dalekiego zasięgu. 2) bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
	3) Komisja Regulacyjna ds. Telekomunikacji (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones) (zwana dalej „CRT") rezerwuje dla lokalnych stacji radiowych FM, kierowanych do rdzennych mieszkańców, 10 % pasma nadawania FM obejmującego częstotliwości od 88 do 108 MHz. Odsetek ten przyznaje się w formie koncesji na górną część określonego wyżej przedziału. CRT przydziela bezpośrednio 90 MHz z wynoszącego 700 MHz pasma na potrzeby eksploatacji wspólnej sieci hurtowej na podstawie koncesji do celów komercyjnych. Odsprzedawcy międzynarodowych usług telekomunikacyjnych dalekiego zasięgu mogą zawierać umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych wyłącznie z koncesjonariuszami posiadającymi zezwolenie. Podmiot gospodarczy, który został uznany za dominującego w sektorze telekomunikacyjnym, lub koncesjonariusze, którzy należą do tej samej grupy ekonomicznej co uznany podmiot dominujący, nie mogą mieć bezpośredniego ani pośredniego udziału w jakimkolwiek odsprzedawcy. 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
a) Usługi telefoniczne (CPC 75211, 75212)	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
b) Usługi przekazywania danych metodą komutacji pakietów (CPC 7523 (**))	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
c) Usługi przekazywania danych metodą komutacji łączy (CPC 7523 (**))	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
f) Usługi w zakresie przekazywania danych za pomocą faksu (CPC 7521 (**) oraz 529 (**))	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
g) Usługi dotyczące prywatnych łączy dzierżawionych (CPC 7522 (**) oraz 7523 (**))	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1). Odsprzedaż prywatnych łączy dzierżawionych sieciom prywatnym jest niedozwolona w Meksyku. 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
o) Pozostałe	
- Usługi przywoływania (CPC 75291)	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) bez ograniczeń 3) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 3) 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi telefonii komórkowej (75213 (**))	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Odsprzedawcy ([2])	1) jak wskazano w pkt 2.C ppkt 1) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem przepisów mających zastosowanie do zakładania i prowadzenia działalności odsprzedawców. CRT nie wydaje zezwoleń na ustanowienie odsprzedawcy do czasu wydania odpowiednich przepisów 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi o wartości dodanej (usługi oparte na publicznej sieci telekomunikacyjnej i mające wpływ na format, treść, kod, protokół, przechowywanie lub podobne aspekty informacji przekazywanych przez użytkownika i które oferują użytkownikom dodatkowe informacje, różniące się od siebie i przekształcone, lub wymagają od użytkowników interakcji z przechowywanymi informacjami) ([3])	1) Świadczenie usług o wartości dodanej wymaga rejestracji w CRT. Usługi o wartości dodanej pochodzące z zagranicy, które mają być świadczone na terytorium Meksyku, mogą być odbierane i dostarczane w Meksyku wyłącznie za pośrednictwem infrastruktury lub obiektów należących do koncesjonariuszy publicznej sieci telekomunikacyjnej. 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi transmisji radiowej i telewizyjnej (CPC 7524)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w pkt 2.C ppkt 3) 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
3. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE	
3.A. Roboty ogólnobudowlane związane ze wznoszeniem budynków	
- Budynki mieszkalne (CPC 5121 i 5122)	1) oraz 4) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń
- Budynki niemieszkalne (CPC 5124, 5127 oraz 5128)	1) oraz 4) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń
3.B. Roboty ogólnobudowlane w zakresie inżynierii lądowej i wodnej	
- Roboty budowlane związane z rozwojem obszarów miejskich (CPC 5131 i 5135)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Budowa obiektów przemysłowych (CPC 52121) (z wyłączeniem elektrowni oraz instalacji do rurociągów ropy naftowej i produktów ropopochodnych)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Pozostałe roboty budowlane (z wyłączeniem robót morskich i rzecznych, robót autostradowych i transportowych oraz budowy torów) (CPC 52269)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
3.C. Roboty budowlane wykończeniowe	
- Instalacje elektryczne, kanalizacyjne i odwadniające w budynkach (z wyłączeniem instalacji telekomunikacyjnych i innych instalacji specjalnych) (CPC 5161–5164)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
3.D. Pozostałe	
- Roboty specjalistyczne, łącznie z przemieszczaniem ziemi, fundamentami, wykopaliskami podziemnymi, pracami podwodnymi, urządzeniami sygnalizacyjnymi i ochronnymi, rozbiórką, budową instalacji do poboru wody pitnej lub stacji uzdatniania wody (z wyłączeniem wykonywania wykopów i wierceń w poszukiwaniu ropy naftowej, gazu i wody) (CPC 511 i 515)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem faktu, że usługi związane z wizualnymi i elektronicznymi środkami wspomagania dróg startowych wymagają zezwolenia Ministerstwa Łączności i Transportu (Secretaría de Comunicaciones y Transportes). 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
4. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI	
4.A. Usługi pośrednictwa handlowego (CPC 621) (obejmuje przedstawicieli handlowych, którzy nie są ujęci na liście płac jakiegokolwiek zakładu)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
4.B. Usługi w zakresie handlu hurtowego	
- Handel hurtowy produktami niespożywczymi, w tym paszami (CPC 622) (z wyłączeniem paliw naftowych, węgla, broni palnej, nabojów i amunicji)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 62113-62118)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi w zakresie handlu hurtowego żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (CPC 6222)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi w zakresie handlu hurtowego (CPC 622)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
4.C. Usługi w zakresie handlu detalicznego	
- Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i tytoniu w wyspecjalizowanych zakładach (CPC 6310)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Sprzedaż detaliczna produktów spożywczych w supermarketach, sklepach samoobsługowych i sklepach (CPC 6310)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Sprzedaż detaliczna produktów niespożywczych w domach handlowych i sklepach (CPC 632)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Sprzedaż detaliczna pojazdów silnikowych, włączając opony i części zamienne (CPC 61112)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Sprzedaż detaliczna produktów niespożywczych prowadzona w wyspecjalizowanych zakładach (CPC 6329) (z wyłączeniem sprzedaży detalicznej skroplonego paliwa gazowego, węgla drzewnego, węgla oraz innych paliw produkowanych bez użycia ropy naftowej, parafiny, paliwa i parafinowego oleju napędowego do ciągników (TVO), benzyny i oleju napędowego, broni palnej, nabojów i amunicji)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Sprzedaż detaliczna produktów niespożywczych w specjalistycznych zakładach (ograniczona do benzyny i oleju napędowego) (CPC 6329)	1), 2) i 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w załącznikach I i II 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
4.D. Usługi w zakresie franchisingu	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
5. USŁUGI SZKOLNICTWA PRYWATNEGO	
5.A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu uzyskania uprzedniej zgody Ministerstwa Edukacji Publicznej (Secretaría de Educación Pública) (zwanego dalej „SEP") lub właściwego organu regionalnego 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
5.B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu uzyskania uprzedniej zgody SEP lub właściwego organu regionalnego 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
5.C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu uzyskania uprzedniej zgody SEP lub właściwego organu regionalnego 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
5.D. Inne usługi w zakresie edukacji:	
- Kształcenie językowe, kształcenie specjalne i szkolenie handlowe (CPC 9290)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu uzyskania uprzedniej zgody SEP lub właściwego organu regionalnego 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
6. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA ([4])	
6.A. Usługi kanalizacyjne (CPC 9401)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
6.B. Dodatkowe usługi w zakresie ochrony środowiska	
- Usługi usuwania odpadów (CPC 9402)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Ochrona powietrza i klimatu (CPC 9404)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi w zakresie zwalczania hałasu (CPC 9405)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (CPC 9406)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9409) (ograniczone do ocen oddziaływania na środowisko i usług doradczych w zakresie ochrony środowiska)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
6.C. Usługi sanitarne (CPC 94030)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
8. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE	
8.A. Prywatne usługi szpitalne (CPC 9311)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
8.B. Pozostałe usługi ochrony zdrowia	
- Usługi prywatne świadczone przez laboratoria kliniczne pomocnicze w diagnostyce medycznej (CPC 93199)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Pozostałe usługi prywatne pomocnicze w opiece medycznej (CPC 93191)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi laboratoryjne w zakresie protetyki dentystycznej (CPC 93123)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
9. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
9.A. Usługi hotelarskie i restauracyjne	
- Usługi hotelarskie (CPC 6411)	1), 2) i 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi motelowe (CPC 6412)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Wyżywienie i zakwaterowanie w pensjonatach i umeblowanych lokalach mieszkalnych (CPC 64192 i 64193)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Schroniska młodzieżowe i tymczasowe ośrodki kempingowe (CPC 64194)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Ośrodki kempingowe dla samochodów kempingowych (pola namiotowe) (CPC 64195)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi restauracyjne (CPC 642)	1), 2) i 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Kabarety i kluby nocne (CPC 6432)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Stołówki, bary i tawerny (CPC 6431)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
9.B. Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (CPC 7471)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
9.C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
9.D. Pozostałe	
- Usługi odnowy biologicznej (CPC 97029) (ograniczone do usług prywatnych w ośrodkach społecznych, rekreacyjnych i sportowych, klubach sportowych, siłowniach, gabinetach odnowy biologicznej, basenach, boiskach sportowych, klubach bilardowych, kręgielniach, ośrodkach jeździeckich i klubach rowerowych) (z wyłączeniem wynajmu łodzi)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi gastronomiczne, dostarczanie posiłków na zewnątrz (CPC 6423) (z wyłączeniem usług na pokładzie statków powietrznych i w portach lotniczych)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi barowe połączone z działalnością rozrywkową (ograniczone do hoteli i innych miejsc zakwaterowania)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi podawania napojów bez działalności rozrywkowej (CPC 6431) (z wyłączeniem hoteli, pozostałych miejsc zakwaterowania i pozostałych środków transportu)	1) bez zobowiązań (*) 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu posiadania zezwolenia właściwego organu centralnego, regionalnego lub lokalnego na prowadzenie działalności 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
10. USŁUGI REKREACYJNE, KULTURALNE I SPORTOWE (z wyłączeniem usług audiowizualnych)	
10.A. Usługi rozrywkowe (CPC 9619) (obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo i cyrk)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
10.B. Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
10.C. Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
10.D. Usługi sportowe i pozostałe usługi rekreacyjne (CPC 964)	
- Usługi w zakresie organizowania wydarzeń sportowych (CPC 96412)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi związane z działalnością obiektów sportowych (CPC 96413)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Pozostałe usługi sportowe (CPC 96419) (ograniczone do usług nauczania dziedzin sportowych i gier)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi promocji imprez sportowych (CPC 96411)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11. USŁUGI TRANSPORTOWE	
11.A. Usługi w zakresie transportu morskiego	
- Usługi w zakresie transportu międzynarodowego (towarowego i pasażerskiego) (CPC 7211 i 7212) (z wyłączeniem transportu kabotażowego)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi wspomagające transport wodny (CPC 745) (w tym eksploatacja i konserwacja doków; załadunek i rozładunek statków od strony nabrzeża; obsługa ładunku morskiego; eksploatacja i konserwacja pirsów; czyszczenie statków i łodzi; sztauowanie; przenoszenie ładunku między statkami a samochodami ciężarowymi, pociągami, rurociągami i nabrzeżami; oraz obsługa terminali na nabrzeżach)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi wspomagające transport wodny (CPC 745) (ograniczone do administracji portów morskich, jezior i rzek)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi przechowywania i magazynowania (CPC 742) (z wyłączeniem publicznych składów celnych)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi agencji morskich	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi spedycji morskiej	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi konserwacji i naprawy statków	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11.C. Usługi transportu lotniczego	
e) Usługi wspomagające transport lotniczy	
- Usługi zarządzania portami lotniczymi i lotniskami dla śmigłowców	1) bez zobowiązań 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem faktu, że do obsługi portu lotniczego wymagana jest koncesja Ministerstwa Łączności i Transportu (Secretaría de Comunicaciones y Transportes) 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11.E. Usługi transportu kolejowego	
c) Usługi pchania i holowania (CPC 7113)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Usługi wspomagające dla usług transportu kolejowego (CPC 743)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
11.F. Usługi transportu drogowego	
d) Konserwacja i naprawa środków transportu drogowego	
- Usługi konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych (CPC 6112 i 8867)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Pozostałe usługi wspomagające transport drogowy (CPC 74490) (ograniczone do głównych terminali autobusów i pojazdów ciężarowych oraz stacji autobusów i pojazdów ciężarowych)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
e) Usługi wspomagające transport drogowy (CPC 744) (ograniczone do usług zarządzania drogami, mostami i usługami pomocniczymi)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11.G. Transport rurociągowy b) Transport pozostałych towarów (CPC 7139) (ograniczony do rurociągów innych niż energetyczne)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11.H. Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu	
- Usługi ważenia na wagach pomostowych do celów transportowych (CPC 7490)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi wspomagające transport lotniczy	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
11.I. Pozostałe usługi transportowe	
- Transport tramwajowy (CPC 71211)	1) bez zobowiązań 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Transport metrem (CPC 71211)	1) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w sekcji o zobowiązaniach horyzontalnych 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Wynajem towarowych pojazdów dostawczych z kierowcą (CPC 7124)	1) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w sekcji o zobowiązaniach horyzontalnych 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
12. POZOSTAŁE USŁUGI	
- Usługi naprawy obuwia i wyrobów skórzanych (CPC 63301)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi naprawy elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego (CPC 63302)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Usługi naprawy zegarków, zegarów i biżuterii (CPC 63303)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Naprawa i czyszczenie nakryć głowy (CPC 63304)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi naprawy rowerów (CPC 63309)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Usługi ślusarskie (CPC 63309)	1) i 2) bez ograniczeń 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem konieczności uzyskania zezwolenia właściwych organów regionalnych i lokalnych na świadczenie tych usług 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
13. ROLNICTWO, DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA, PRODUKCJA	
- Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i usługi dodatkowe w stosunku do rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa (ISIC01, 02; CPC 881)	1) bez zobowiązań (*) 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Produkcja (ISIC15 do 21)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
- Działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ograniczone do ISIC 2212, CMAP 342001)	1) bez zobowiązań 2) bez zobowiązań (*) 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Produkcja (ISIC 24 do 28).	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Produkcja (ISIC 24 do 28, 30 do 37).	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Wydobywanie węgla kamiennego i lignitu; wydobywanie torfu (ISIC 10)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Górnictwo rud metali (ISIC 13)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Pozostałe usługi górnictwa i wydobywania (ISIC 14)	1), 2) i 3) bez ograniczeń 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia dostępu do rynku
14. ENERGIA	
- Poszukiwanie i produkcja ropy naftowej i pozostałych węglowodorów	1), 2) i 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w załącznikach I i II
- Transport, obróbka, rafinacja, przetwarzanie, składowanie, dystrybucja, sprężanie, skraplanie, dekompresja, regazyfikacja, sprzedaż publiczna i komercjalizacja węglowodorów, produktów ropopochodnych i petrochemicznych, a także sprzedaż tych produktów i usług ich użytkownikom.	4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)
- Energia elektryczna	1), 2) i 3) bez ograniczeń, z wyjątkiem wskazań w załącznikach I i II 4) bez zobowiązań, z wyjątkiem wskazań w rozdziale 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową)

([1]) Wykonywanie zawodu regulowanego w Meksyku podlega wymogowi posiadania dyplomu uznanego lub zatwierdzonego przez Ministerstwo Edukacji Publicznej (*Secretaría de Educación Pública*), a także uzyskania dopuszczenia do wykonywania zawodu. Inżynierowie, architekci i lekarze muszą spełnić szczególne wymogi.

([2]) Przedsiębiorstwa nie będące właścicielami środków przekazu, które świadczą usługi telekomunikacyjne osobom trzecim, wykorzystując pojemność dzierżawioną od koncesjonariusza sieci publicznej.

([3]) Usługi o wartości dodanej nie obejmują usług, w przypadku których do ustanowienia lub eksploatacji wykorzystywana jest infrastruktura przesyłowa należąca do usługodawcy, jeżeli usługodawca ten nie posiada odpowiedniej licencji lub zezwolenia na ustanowienie lub eksploatację publicznej sieci telekomunikacyjnej. Nie obejmują one tych usług o wartości dodanej, których świadczenie wymaga uzyskania licencji i zezwoleń, w tym między innymi następujących usług: telefonii głosowej, niezależnie od zastosowanej technologii (VoIP) w sposobie świadczenia usług lokalnych; telefonii dalekiego zasięgu; zwykłej odsprzedaży prywatnych łączy dzierżawionych, telefonii komórkowej, radiotelefonii mobilnej lub stacjonarnej, telewizji kablowej, odpłatnej telewizji wykorzystującej mikrofale i łączność satelitarną; usług przywoływania; usług transportu ciężarowego; prywatnej lub morskiej łączności radiowej, takiej jak radio o ograniczonym dostępie; przekazywania danych; wideokonferencji i radiolokalizacji pojazdów.

([4]) Poziom dezagregacji poszczególnych podsektorów niniejszego sektora jest interpretowany zgodnie z ramami prawnymi Meksyku i może nie odpowiadać dokładnie podanej klasyfikacji CPC.

(*) Bez zobowiązań ze względu na brak technicznej możliwości wykonania.
(**) Wyszczególniona usługa stanowi jedynie część całkowitej liczby rodzajów działalności objętych odpowiednim kodem CPC.
(***) Wyszczególniona usługa jest elementem kodu CPC wyższego rzędu dodanego w innym miejscu na liście.

Dodatek III-B-2

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

HARMONOGRAM MEKSYKU

Ograniczenia mające zastosowanie poniżej szczebla centralnego

ZAŁĄCZNIK IV

OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTY SŁUŻBOWE W CELACH INWESTYCYJNYCH, OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA, INWESTORZY I OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWĄ WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. W wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika określono zobowiązania, które Strona podejmuje na podstawie art. 12.4 (Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorzy) oraz 12.5 (Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową).

2. Obowiązki zawarte w art. 12.4 (Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorzy) ust. 3 i 4 i art. 12.5 (Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową) nie mają zastosowania do istniejących środków niespełniających wymogów wymienionych w wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika w zakresie występowania tej niezgodności.

3. Środek wymieniony w wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika może zostać utrzymany, niezwłocznie odnowiony lub zmieniony, pod warunkiem że zmiana ta nie ogranicza zgodności środka z obowiązkami zawartymi w art. 12.4 (Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorzy) ust. 3 i 4 oraz w art. 12.5 (Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową), w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed zmianą.

4. Zobowiązania dotyczące osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, inwestorów i osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich czasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik sporów zbiorowych lub negocjacji pracowniczych lub kierowniczych.

5. W przypadku braku zobowiązań przyjętych zgodnie z rozdziałem 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) stosuje się nadal przepisy ustawowe i wykonawcze Stron dotyczące wjazdu i pobytu czasowego, w tym przepisy dotyczące okresu pobytu.

6. Niezależnie od rozdziału 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) stosuje się nadal przepisy ustawowe i wykonawcze Stron dotyczące środków w zakresie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące płac minimalnych oraz układów zbiorowych w zakresie płac.

7. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia dotyczącego traktowania narodowego w rozumieniu art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub art. 11.6 (Traktowanie narodowe) ani ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub art. 11.4 (Dostęp do rynku). Środki te, na przykład wymóg uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, oraz wszelkie niedyskryminujące wymogi, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych, nawet jeśli nie są wymienione, mają zastosowanie w każdym przypadku.

8. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia ([2])

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

9. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z Meksyku traktowania przyznanego w państwie członkowskim osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom z innego państwa członkowskiego na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich. Na mocy TFUE traktowanie to jest przyznawane wyłącznie przedsiębiorstwom utworzonym lub zorganizowanym zgodnie z prawem państwa członkowskiego i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, w tym przedsiębiorstwom mającym siedzibę w Unii Europejskiej, należącym do osób fizycznych lub przedsiębiorstw z Meksyku lub przez nie kontrolowanym.

Dodatek IV-A

OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTY SŁUŻBOWE W CELACH INWESTYCYJNYCH, OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA I OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWĄ WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

WYKAZ UE

1. Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych

IV-EU-1 Wszystkie sektory	AT i CZ: Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. SK: Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. Wymagane zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych. CY: Dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w dowolnym dwunastomiesięcznym okresie. Osoby odbywające wizytę służbową muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk.

2. Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

IV-EU-2 Wszystkie sektory	UE: Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo Strony lub muszą być wspólnikami w przedsiębiorstwie Strony co najmniej od roku. W chwili składania wniosku o zezwolenie na przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa osoby te muszą przebywać poza terytorium UE. UE: Przy dokonywaniu oceny wiedzy specjalistycznej pracowników z odpowiednimi umiejętnościami bierze się pod uwagę wiedzę specyficzną dla przedsiębiorstwa, to czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji, w tym odpowiednie doświadczenie zawodowe odnoszące się do rodzaju pracy lub działalności wymagającej szczególnej wiedzy technicznej, oraz ewentualne wykonywanie przez nich zawodu regulowanego. UE: Pracownicy odbywający staż muszą otrzymywać wynagrodzenie w trakcie przeniesienia. AT, CZ i SK: Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. CY: Liczba zagranicznych osób fizycznych zatrudnionych w cypryjskim przedsiębiorstwie nie może przekroczyć 10 % średniej rocznej liczby obywateli UE zatrudnionych przez dane cypryjskie przedsiębiorstwo. W przypadku małych i średnich przedsiębiorstw liczba personelu zagranicznego w tej kategorii może podlegać obowiązkowi uzyskania zezwolenia. FI: Personel wyższego szczebla musi być zatrudniony przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. HU: Osoby fizyczne, które są wspólnikami w przedsiębiorstwie, nie kwalifikują się do przeniesienia jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa. LT: Maksymalna długość pobytu: trzy lata

3. Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

IV-EU-3 Wszystkie poniższe rodzaje działalności	UE: Dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. CY, DK i HR: Zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych. wymagane w przypadku, gdy osoba odbywająca krótkoterminową wizytę służbową świadczy usługi na terytorium CY, DK lub HR. LV: Zezwolenie na pracę wymagane w przypadku działań lub działalności wykonywanych na podstawie umowy. MT: Wymagane zezwolenie na pracę. Nie przeprowadza się testu potrzeb ekonomicznych. SK: W przypadku świadczenia usługi na terytorium SK wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa dłużej niż siedem dni w dowolnym miesiącu lub 30 dni w dowolnym roku kalendarzowym.
IV-EU-4 Sprzedawcy biznesowi	AT i CY: Wymagane jest zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa dłużej niż siedem dni w dowolnym miesiącu lub 30 dni w dowolnym roku kalendarzowym. FI: Osoba fizyczna powinna świadczyć usługi jako pracownik przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony.
IV-EU-5 Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji	AT: Wymagane zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku osób fizycznych szkolących pracowników w zakresie świadczenia usług i posiadających wiedzę specjalistyczną. BE: Zezwolenie na pracę wymagane jest przy przekroczeniu ośmiu dni. W przypadku sektora budowlanego zawsze wymagane jest zezwolenie na pracę. CZ: Wymagane jest zezwolenie na pracę przy przekroczeniu siedmiu dni w dowolnym miesiącu lub 30 dni w dowolnym roku kalendarzowym. DE: Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji muszą być zatrudnieni przez osobę prawną Strony dostarczającej. DK: Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji powinni być zatrudnieni w przedsiębiorstwie dostarczającym produkt przywożony i powinni być opłacani przez to przedsiębiorstwo. Jeżeli są zatrudnione w innym przedsiębiorstwie, przedsiębiorstwo dostarczające produkt musi podpisać z tym przedsiębiorstwem umowę na instalację produktu. Kategoria instalatorów i konserwatorów nie obejmuje robót ogólnobudowlanych, robót budowlanych i robót związanych z budownictwem. EE: Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji muszą być zatrudnieni jako tacy przez osobę prawną dostarczającą towar lub świadczącą usługę co najmniej przez jeden rok bezpośrednio poprzedzający datę złożenia wniosku o wjazd i muszą posiadać co najmniej trzyletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte po osiągnięciu pełnoletności.

	ES: Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji muszą być zatrudniani jako tacy przez osobę prawną dostarczającą towar lub świadczącą usługę lub przez jednostkę zależną grupy przez co najmniej trzy miesiące bezpośrednio poprzedzające datę złożenia wniosku o wjazd oraz w stosownych przypadkach muszą posiadać co najmniej trzyletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte po osiągnięciu pełnoletności. Dostęp przyznany instalatorom i osobom dokonującym konserwacji na podstawie postanowień niniejszej Umowy odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym. Liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie może być większa, niż liczba osób niezbędna do wykonania umowy, zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub innymi wymogami prawnymi. FI: W zależności od rodzaju działalności wymagane może być zezwolenie na pobyt. NL: Wymagane zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych. SE: Wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem (i) osób uczestniczących w szkoleniach, badaniach, przygotowaniach lub kompletowaniu dostaw, albo w podobnych rodzajach działalności w ramach transakcji handlowych lub (ii) instalatorów lub instruktorów technicznych zajmujących się pilnymi instalacjami lub naprawami maszyn, w okresie trwającym do dwóch miesięcy i w sytuacjach wyjątkowych. Nie przeprowadza się testu potrzeb ekonomicznych. SI: Do świadczenia usług przez okres dłuższy niż 14 dni wymagane jest jedno zezwolenie na pobyt i pracę.

Dodatek IV-B

OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTY SŁUŻBOWE W CELACH INWESTYCYJNYCH, OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA, INWESTORZY I OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWĄ WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

WYKAZ MEKSYKU

Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych oraz osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

1. Do celów niniejszej kategorii:

a) „działalność gospodarcza" oznacza zgodną z prawem działalność o charakterze handlowym utworzoną i prowadzoną w celu osiągnięcia zysków na rynku; nie obejmuje ona możliwości uzyskania zatrudnienia, prawa do czasowego lub stałego pobytu, pensji ani innego wynagrodzenia od pracodawcy znajdującego się na terytorium Meksyku;

b) „przedsiębiorca" oznacza obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który wjeżdża na terytorium Meksyku, bez zamiaru ustanowienia pobytu czasowego ani stałego, w celu:

(i) prowadzenia handlu towarami lub świadczenia usług;

(ii) ustanowienia inwestycji kapitału zagranicznego, rozwijania jej lub zarządzania nią;

(iii) utrzymywania kontaktów handlowych i prowadzenia negocjacji w sprawie sprzedaży towarów i usług lub podobnej działalności;

(iv) świadczenia, w okresie obowiązywania umowy gwarancyjnej, sprzedaży lub usługi, specjalistycznych usług w zakresie instalacji, naprawy, konserwacji, nadzoru lub szkolenia pracowników, uprzednio uzgodnionych lub uwzględnionych w ramach umowy o transferze technologii, patentach i znakach towarowych, sprzedaży sprzętu lub maszyn handlowych lub przemysłowych lub wszelkich innych procesów produkcyjnych przedsiębiorstwa mającego siedzibę na terytorium Strony;

(v) udziału w zgromadzeniach lub sesjach zarządu legalnie utworzonego przedsiębiorstwa w Meksyku; lub

(vi) promowania towarów lub usług, doradzania klientom, przyjmowania zleceń, negocjowania umów oraz prezentowania się podczas kongresów, targów, konwencji lub podobnych imprez, bądź uczestniczenia w nich.

2. Faktu, że Meksyk udziela przedsiębiorcy zezwolenia na czasowy wjazd na podstawie rozdziału 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową), nie należy rozumieć jako zwolnienia tego przedsiębiorcy z obowiązku spełnienia stosownych wymogów dotyczących uzyskania licencji lub innych wymogów, w tym przestrzegania obowiązkowych kodeksów postępowania, koniecznych do wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej w inny sposób.

3. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Warunki i ograniczenia (w tym długość pobytu)
Wszystkie sektory	Do celów czasowego wjazdu Meksyk udziela zezwoleń na pobyt nieprzekraczający 180 dni.

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

1. Do celów niniejszej kategorii:

a) „działalność wykonawcza” oznacza działania organizacyjne, które obejmują następujące obowiązki:

(i) zarządzanie przedsiębiorstwem lub jego częścią lub pełnienie w nim odpowiedniej funkcji;

(ii) określanie polityki i wyznaczanie celów przedsiębiorstwa; lub

(iii) podleganie dyrektorowi generalnemu, zarządowi lub akcjonariuszom lub wspólnikom przedsiębiorstwa i praca pod ich nadzorem;

b) „działalność zarządcza” oznacza działania organizacyjne, które obejmują następujące obowiązki:

(i) kierowanie przedsiębiorstwem lub pełnienie w nim niezbędnej funkcji;

(ii) nadzorowanie i kontrolowanie pracy innych pracowników wykonujących obowiązki nadzorcze, specjalistyczne lub kierownicze;

(iii) pełnienie funkcji wyższego szczebla w hierarchii organizacyjnej; lub

(iv) wykonywanie czynności związanych z codziennym wypełnianiem funkcji, do której osoba ta ma uprawnienia;

c) „działalność specjalistyczna” oznacza działania wymagające specjalistycznej wiedzy na temat produktów lub usług przedsiębiorstwa oraz ich zastosowania na rynkach międzynarodowych lub zaawansowanego poziomu wiedzy specjalistycznej lub wiedzy na temat procesów i procedur przedsiębiorstwa.

2. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Warunki i ograniczenia (w tym długość pobytu)
Wszystkie sektory	Do celów czasowego wjazdu Meksyk zezwala na pobyt przez okres jednego roku z możliwością trzykrotnego przedłużenia każdorazowo o jeden rok. Meksyk zezwala na czasowy wjazd i pobyt małżonkom osób z Unii Europejskiej przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa. Meksyk udziela zezwolenia na pracę małżonkom osób z Unii Europejskiej przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa pod warunkiem wcześniejszego ogłoszenia oferty pracy zgodnie z prawem meksykańskim.

Inwestorzy

Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektory	Warunki i ograniczenia (w tym długość pobytu)
Wszystkie sektory	Do celów czasowego wjazdu Meksyk zezwala na pobyt przez okres jednego roku z możliwością trzykrotnego przedłużenia każdorazowo o jeden rok. Meksyk zezwala na czasowy wjazd i pobyt małżonkom inwestorów z Unii Europejskiej. Meksyk udziela zezwolenia na pracę małżonkom inwestorów z Unii Europejskiej pod warunkiem wcześniejszego ogłoszenia oferty pracy zgodnie z prawem meksykańskim.

ZAŁĄCZNIK V

OSOBY ŚWIADCZĄCE USŁUGI KONTRAKTOWE I OSOBY WYKONUJĄCE WOLNY ZAWÓD

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. W wykazie Strony zamieszczonym w dodatkach do niniejszego załącznika określono zobowiązania, które Strona ta podejmuje zgodnie z art. 12.6 (Osoby świadczące usługi kontraktowe) i art. 12.7 (Osoby wykonujące wolny zawód).

2. Do celów niniejszego załącznika „CPC" oznacza numery Centralnej Klasyfikacji Produktów, określone w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, tymczasowa Centralna Klasyfikacja Produktów, 1991.

3. Wykaz Strony składa się z następujących elementów:

a) pierwszej kolumny określającej sektor lub podsektor, w odniesieniu do którego podejmowane są zobowiązania dotyczące osób świadczących usługi kontraktowe lub osób wykonujących wolne zawody; oraz

b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia; sformułowanie „bez zobowiązań" oznacza brak zobowiązań.

4. Strony nie podejmują jakichkolwiek zobowiązań dotyczących osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej, które nie są wymienione w niniejszym załączniku.

5. Zobowiązania dotyczące osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich czasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik sporów zbiorowych lub negocjacji pracowniczych lub kierowniczych.

6. W przypadku braku zobowiązań przyjętych zgodnie z rozdziałem 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) stosuje się nadal przepisy ustawowe i wykonawcze Stron dotyczące wjazdu i pobytu czasowego, w tym przepisy dotyczące okresu pobytu.

7. Niezależnie od rozdziału 12 (Czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizytę służbową) stosuje się nadal przepisy ustawowe i wykonawcze Stron dotyczące środków w zakresie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące płac minimalnych oraz układów zbiorowych w zakresie płac.

8. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia dotyczącego traktowania narodowego w rozumieniu art. 10.7 (Traktowanie narodowe) lub art. 11.6 (Traktowanie narodowe), ani ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.6 (Dostęp do rynku) lub art. 11.4 (Dostęp do rynku). Środki te, na przykład wymóg uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, oraz wszelkie niedyskryminujące wymogi, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych, nawet jeśli nie są wymienione, mają zastosowanie w każdym przypadku.

9. W sektorach, w których Unia Europejska stosuje testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim lub regionie, w którym ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.

10. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

CSS Osoby świadczące usługi kontraktowe

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia ([2])

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IP Osoby wykonujące wolny zawód

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.
([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

11. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z Meksyku traktowania przyznanego w państwie członkowskim osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom z innego państwa członkowskiego na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich. Na mocy TFUE traktowanie to jest przyznawane wyłącznie przedsiębiorstwom utworzonym lub zorganizowanym zgodnie z prawem państwa członkowskiego i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, w tym przedsiębiorstwom mającym siedzibę w Unii Europejskiej, należącym do osób fizycznych lub przedsiębiorstw z Meksyku lub przez nie kontrolowanym.

Dodatek V-A

OSOBY ŚWIADCZĄCE USŁUGI KONTRAKTOWE I OSOBY WYKONUJĄCE WOLNY ZAWÓD

WYKAZ UE

Osoby świadczące usługi kontraktowe (CSS)

1. Z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2 oraz wykazu zastrzeżeń zawartego w ust. 9 UE podejmuje zobowiązania zgodnie z art. 12.6 (Osoby świadczące usługi kontraktowe) w odniesieniu do tej kategorii w następujących sektorach i podsektorach:

a) usługi prawnicze ([1]);

b) usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych;

c) usługi w zakresie doradztwa podatkowego;

d) usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu;

e) usługi inżynieryjne oraz zintegrowane usługi inżynieryjne;

f) usługi komputerowe i usługi z nimi związane;

g) usługi badawczo-rozwojowe;

h) usługi reklamy;

i) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

j) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

k) usługi badań i analiz technicznych;

l) powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych;

m) usługi w zakresie naprawy i konserwacji sprzętu w kontekście umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej;

n) usługi tłumaczeniowe;

o) usługi budowlane;

p) usługi w zakresie badania terenu pod budowę;

q) usługi szkolnictwa wyższego;

([1]) Zastrzeżenie dotyczące usług prawniczych wymienione w załączniku I lub II przez państwo członkowskie dotyczące prawa wewnętrznego, jako obejmującego prawo UE i państw członkowskich, ma również zastosowanie do niniejszego załącznika.

r) usługi w zakresie ochrony środowiska; oraz

s) usługi agencji turystycznych i biur podróży.

2. CSS muszą spełniać następujące warunki:

a) osoby fizyczne muszą być tymczasowo zaangażowane w świadczenie usług jako pracownicy przedsiębiorstwa, które zawarło umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;

b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium UE muszą oferować takie usługi jako pracownicy przedsiębiorstwa świadczącego usługi co najmniej przez rok bezpośrednio poprzedzający datę złożenia wniosku o wjazd na terytorium UE; ponadto osoby fizyczne muszą posiadać w dniu złożenia wniosku o wjazd na terytorium UE przynajmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe ([2]) w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;

c) osoby fizyczne wjeżdżające do UE muszą posiadać:

(i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie ([3]); oraz

(ii) kwalifikacje zawodowe do wykonywania działalności, jeżeli wymaga tego prawo państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa;

d) z tytułu świadczenia usług na terytorium UE osoby fizyczne nie mogą otrzymywać innego wynagrodzenia niż wynagrodzenie płacone przez przedsiębiorstwo je zatrudniające; oraz

e) liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie może być większa, niż jest to niezbędne do wykonania umowy, zgodnie z prawem państwa członkowskiego, na którego terytorium usługa jest świadczona.

3. Dostęp przyznany na podstawie art. 12.6 (Osoby świadczące usługi kontraktowe) odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa.

4. Dopuszczalna długość pobytu osób świadczących usługi kontraktowe nie może przekraczać łącznie 12 miesięcy, przy czym istnieje możliwość wydłużenia tego terminu według uznania UE i jej państw członkowskich w dowolnym okresie 24 miesięcy lub na okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy.

Osoby wykonujące wolny zawód (IP)

5. Z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 6 oraz wykazu zastrzeżeń zawartego w ust. 9 UE podejmuje zobowiązania zgodnie z art. 12.7 (Osoby wykonujące wolny zawód) w odniesieniu do tej kategorii w następujących sektorach i podsektorach:

a) usługi prawnicze ([4]);

b) usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu;

([2]) Uzyskane po osiągnięciu pełnoletności.

([3]) W przypadku gdy wykształcenie lub kwalifikacje nie zostały uzyskane w państwie członkowskim, w którym świadczona jest usługa, państwo to może ocenić, czy poziom tego wykształcenia lub kwalifikacji jest równoważny z dyplomem ukończenia studiów wyższych wymaganym na jego terytorium.

([4]) Zastrzeżenie dotyczące usług prawniczych opisane w załączniku I lub II przez państwo członkowskie dotyczące prawa wewnętrznego, jako obejmującego prawo UE i państw członkowskich, ma również zastosowanie do niniejszego załącznika.

c) usługi inżynieryjne oraz zintegrowane usługi inżynieryjne;

d) usługi komputerowe i usługi z nimi związane;

e) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

f) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania; oraz

g) usługi tłumaczeniowe.

6. IP muszą spełniać następujące warunki:

a) osoby fizyczne muszą być tymczasowo zaangażowane w świadczenie usługi jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek, zarejestrowane w Meksyku, i muszą uzyskać umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;

b) osoby fizyczne wjeżdżające do UE muszą posiadać, w momencie złożenia wniosku o wjazd do UE, co najmniej sześcioletnie doświadczenie zawodowe w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;

c) osoby fizyczne wjeżdżające do UE muszą posiadać:

(i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie ([5]); oraz

(ii) kwalifikacje zawodowe do wykonywania działalności, jeżeli wymaga tego państwo członkowskie, w którym świadczona jest usługa.

7. Dostęp przyznany na mocy art. 12.7 (Osoby wykonujące wolny zawód) odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa.

8. Dopuszczalna długość pobytu osób wykonujących wolny zawód nie może przekraczać łącznie 12 miesięcy, przy czym istnieje możliwość wydłużenia tego terminu według uznania UE i jej państw członkowskich w dowolnym okresie 24 miesięcy lub na okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy.

([5]) W przypadku gdy wykształcenie lub kwalifikacje nie zostały uzyskane w państwie członkowskim, w którym świadczona jest usługa, państwo to może ocenić, czy poziom tego wykształcenia lub kwalifikacji jest równoważny z dyplomem ukończenia studiów wyższych wymaganym na jego terytorium.

9. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-1 UE – wszystkie sektory	Długość pobytu AT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza łącznie sześciu miesięcy w dowolnym dwunastomiesięcznym okresie lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy. CY: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP wynosi sześć miesięcy, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na dodatkowy okres sześciu miesięcy, lub jest równa okresowi trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy. BE, CZ, LT, MT i PT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza 12 kolejnych miesięcy lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy.
V-EU-2 Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (część CPC 861)	CSS: BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI i SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI i SK: test potrzeb ekonomicznych.
V-EU-3 Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż usługi audytu, 86213, 86219 oraz 86220)	CSS: BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych.
V-EU-4 Usługi podatkowe (CPC 863) [1]	CSS: BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. PT: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-5 Usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	CSS: AT (wyłącznie usługi planowania): Test potrzeb ekonomicznych. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. FI: Osoby fizyczne muszą wykazać, że posiadają specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. IP: AT (wyłącznie usługi planowania): Test potrzeb ekonomicznych. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.
V-EU-6 Usługi inżynieryjne oraz zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i 8673)	CSS: AT (wyłącznie usługi planowania): Test potrzeb ekonomicznych. BG, CZ, DE, LT, LV, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. HU: Test potrzeb ekonomicznych. IP: AT (wyłącznie usługi planowania): Test potrzeb ekonomicznych. BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. HU: Test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-7 Usługi informatyczne i usługi z nimi związane (CPC 84)	CSS: AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. IP: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. HR: Bez zobowiązań.
V-EU-8 Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów ([2]), i 853)	CSS: UE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ([3]). CZ, DK, SK: Test potrzeb ekonomicznych.
V-EU-9 Usługi reklamowe (CPC 871)	CSS: AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych.
V-EU-10 Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	CSS: AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-11 Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 866)	CSS: AT, BG, CY, CZ, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i polubownych (CPC 86602), w przypadku których: Bez zobowiązań.
V-EU-12 Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	CSS: AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.
V-EU-13 Powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych (CPC 8675)	CSS: AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. BG: Bez zobowiązań. DE (geodeci wyznaczani przez organy publiczne): Bez zobowiązań. FR: (usługi geodezyjne związane z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim): Bez zobowiązań.
V-EU-14 konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ([4]) w kontekście umowy o świadczenie usługi posprzedażowej lub poleasingowej (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	CSS: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej, w którym to przypadku długość pobytu jest ograniczona do sześciu miesięcy. Konserwacja i naprawa artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 633): Test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-15 Usługi tłumaczeniowe (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	CSS: AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. HR: Bez zobowiązań.
V-EU-16 Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)	CSS: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem BE, CZ, DK, ES, FR, NL i SE. CZ: Test potrzeb ekonomicznych. FR: Bez zobowiązań, z wyjątkiem pracowników technicznych, jeżeli: zezwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Wymagane jest spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych.
V-EU-17 Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	CSS: AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.
V-EU-18 Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	CSS: UE z wyjątkiem LU, SE: Bez zobowiązań. LU: Bez zobowiązań, z wyjątkiem profesorów uniwersyteckich, w którym to przypadku – bez ograniczeń. SE: (Dostawcy usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa): Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
V-EU-19 Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 i 9409)	CSS: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych.
V-EU-20 Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (CPC 7471 włącznie z pilotami wycieczek ([5]))	CSS: BE, IE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek, w którym to przypadku – bez ograniczeń. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO i SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.

([1]) Nie obejmują doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się w pozycji „Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa macierzystego".

([2]) Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne".

([3]) Dla wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem DK zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone na podstawie dyrektywy (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. UE L 132 z 21.5.2016, s. 21).

([4]) Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845), klasyfikuje się do pozycji „Usługi komputerowe".

([5]) Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

Dodatek V-B

OSOBY ŚWIADCZĄCE USŁUGI KONTRAKTOWE I OSOBY WYKONUJĄCE WOLNY ZAWÓD

WYKAZ MEKSYKU

Osoby świadczące usługi kontraktowe

1. Niniejsza kategoria obejmuje również wysoko wykwalifikowanych specjalistów i techników.

2. Do celów niniejszej kategorii:

a) „wysoko wykwalifikowany specjalista" oznacza osobę fizyczną wykonującą specjalistyczny zawód wymagający:

(i) teoretycznego i praktycznego zastosowania wiedzy specjalistycznej; oraz

(ii) uzyskania dyplomu ukończenia kształcenia na poziomie policealnym w celu podjęcia zawodu;

b) „wysoko wykwalifikowany technik" oznacza specjalistę, który posiada:

(i) umiejętność teoretycznego i praktycznego zastosowania wiedzy specjalistycznej; oraz

(ii) dyplom ukończenia kształcenia na poziomie policealnym w celu podjęcia zawodu.

3. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Warunki i ograniczenia (w tym długość pobytu)
Wszystkie sektory	1. Do celów czasowego wjazdu Meksyk zezwala na pobyt przez okres jednego roku z możliwością trzykrotnego przedłużenia każdorazowo o jeden rok. 2. Meksyk zezwala na czasowy wjazd i wydaje dokumentację potwierdzającą przedsiębiorcy zamierzającemu podjąć działalność gospodarczą w charakterze wysoko wykwalifikowanego specjalisty lub wysoko wykwalifikowanego technika na podstawie umowy o pracę, pod warunkiem dostarczenia: a) dokumentacji wykazującej, że przedsiębiorca zostanie zatrudniony w takim charakterze, oraz opisującą cel wjazdu; oraz b) dokumentacji wykazującej, że przedsiębiorca spełnia minimalne wymogi dotyczące wyższego wykształcenia lub innych stopni bądź świadectw naukowych. 3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że czasowy wjazd wysoko wykwalifikowanego specjalisty lub technika nie jest równoznaczny z uznaniem stopni naukowych lub świadectw ani z przyznaniem licencji na wykonywanie zawodu. 4. Niniejsza kategoria podlega obowiązkowi opublikowania oferty płatnej pracy w Meksyku.

Sektor lub podsektor	Warunki i ograniczenia (w tym długość pobytu)
	5. Zezwolenie na czasowy wjazd jest przewidziane dla następujących zawodów lub rodzajów działalności w kategorii wysoko wykwalifikowanych techników: a) projektowanie i reklama; b) architektura i projektowanie wnętrz; c) rachunkowość i zarządzanie; d) turystyka i gastronomia; e) systemy i informatyka; f) inżynieria; g) opieka zdrowotna (w tym techniczna opieka pielęgniarska, farmacja i fizjoterapia); h) budownictwo; i) energia elektryczna i komunikacja; j) produkcja przemysłowa; oraz k) konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń (w tym konserwacja i naprawa wszystkich typów pojazdów, statków i statków powietrznych), pod warunkiem że wysoko wykwalifikowany technik nie jest częścią załogi żadnego statku ani statku powietrznego pływającego pod banderą meksykańską lub posiadającego meksykańskie logo handlowe. Meksyk zezwala na czasowy wjazd i pobyt małżonkom osób świadczących usługi kontraktowe z Unii Europejskiej, wysoko wykwalifikowanych specjalistów z Unii Europejskiej i wysoko wykwalifikowanych techników z Unii Europejskiej. Meksyk udziela zezwolenia na pracę małżonkom osób świadczących usługi kontraktowe z Unii Europejskiej, wysoko wykwalifikowanych specjalistów z Unii Europejskiej i wysoko wykwalifikowanych techników z Unii Europejskiej pod warunkiem wcześniejszego ogłoszenia oferty pracy zgodnie z prawem meksykańskim.

ZAŁĄCZNIK VI

USŁUGI FINANSOWE

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. Wykaz Strony zamieszczony w dodatkach do niniejszego załącznika określa:

a) w sekcji A, zgodnie z art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów) ust. 1, istniejące środki tej Strony, które są niezgodne z obowiązkami określonymi w następujących postanowieniach:

(i) art. 18.3 (Traktowanie narodowe);

(ii) art. 18.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania);

(iii) art. 18.5 (Dostęp do rynku);

(iv) art. 18.6 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd); lub

(v) art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi); oraz

b) w sekcji B, zgodnie z art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów) ust. 2, konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona ta może utrzymać istniejące środki lub przyjąć nowe albo bardziej restrykcyjne środki, które są niezgodne z obowiązkami określonymi w następujących postanowieniach:

(i) art. 18.3 (Traktowanie narodowe);

(ii) art. 18.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania);

(iii) art. 18.5 (Dostęp do rynku);

(iv) art. 18.6 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd); lub

(v) art. 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi).

2. Wykaz Strony pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

3. Każdy wpis w sekcji A wykazu Strony określa następujące elementy:

a) „sektor" odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;

b) „podsektor" odnosi się do konkretnego sektora, w którym dokonano wpisu;

c) „odnośne obowiązki" określają obowiązki, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego załącznika, które zgodnie z art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów) ust. 1 nie mają zastosowania do środków wymienionych we wpisie;

d) „szczebel władzy" oznacza szczebel władzy utrzymujący określone środki;

e) „środki” oznaczają przepisy ustawowe lub wykonawcze, bądź inne środki, w odniesieniu do których dokonano wpisu; środek wymieniony w elemencie „środki”:

(i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub wznowiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;

(ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymywane na podstawie danego środka i zgodne z nim; oraz

(iii) obejmuje, w odniesieniu do Unii Europejskiej, dyrektywy i wszelkie przepisy ustawowe, wykonawcze lub inne środki, które wdrażają odnośną dyrektywę na poziomie państw członkowskich; oraz

f) „opis” określa niespełniające wymogów aspekty istniejącego środka albo stanowi ogólny, niewiążący opis środka, w odniesieniu do którego dokonano wpisu.

4. Dokonując interpretacji wpisu w sekcji A uwzględnia się wszystkie jego elementy. Element „środek” jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.

5. Każdy wpis w sekcji B wykazu Strony określa następujące elementy:

a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;

b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w którym dokonano wpisu;

c) „odnośne obowiązki” określają obowiązki, o których mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego załącznika, które zgodnie z art. 18.12 (Zastrzeżenia i środki niespełniające wymogów) ust. 2 nie mają zastosowania do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności wymienionych we wpisie;

d) „szczebel władzy” oznacza szczebel władzy utrzymujący określone środki;

e) „opis” określa zakres sektora, podsektora lub rodzaju działalności objętego zastrzeżeniem; oraz

f) „istniejące środki”, jeśli są określone, oznaczają, do celów przejrzystości, niewyczerpujący wykaz istniejących środków mających zastosowanie do sektora, podsektora lub rodzaju działalności objętego zastrzeżeniem.

6. Dokonując interpretacji wpisu w sekcji B uwzględnia się wszystkie jego elementy. Element „opis” jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.

7. Wymienienie zastrzeżenia w sekcji A lub B nie oznacza, że nie może on być uzasadniony jako środek przyjęty lub utrzymywany ze względów ostrożnościowych na podstawie art. 18.13 (Wyłączenie ze względów ostrożnościowych).

8. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej i państwa członkowskiego na poziomie krajowym, a także do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie.

9. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie krajowym Meksyku lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się do środków władz centralnych, regionalnych lub lokalnych w tym państwie.

10. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środek przyjęty lub utrzymywany zgodnie z art. 18.18 (Regulacje wewnętrzne i przejrzystość), który jest zgodny z obowiązkami określonymi w art. 18.3 (Traktowanie narodowe), 18.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), 18.5 (Dostęp do rynku), 18.6 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) lub 18.7 (Transgraniczny handel usługami finansowymi), nie musi zostać umieszczony w wykazie Strony.

11. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ograniczenia nałożone na udział kapitału zagranicznego w postaci górnego progu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego bądź łącznego wkładu zagranicznego nie stanowią ograniczenia dla art. 18.5 (Dostęp do rynku).

12. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia ([1])

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia ([2])

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

([1]) Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

([2]) Do celów zastrzeżeń Finlandii regionalny szczebel władzy oznacza Wyspy Alandzkie.

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

13. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z Meksyku traktowania przyznanego w państwie członkowskim osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom z innego państwa członkowskiego na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich. Na mocy TFUE traktowanie to jest przyznawane wyłącznie przedsiębiorstwom utworzonym lub zorganizowanym zgodnie z prawem państwa członkowskiego i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, w tym przedsiębiorstwom mającym siedzibę w Unii Europejskiej, należącym do osób fizycznych lub przedsiębiorstw z Meksyku lub przez nie kontrolowanym.

14. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów wykazu Meksyku pojęcia „naród" i „państwo" oznaczają Meksyk.

Dodatek VI-A

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE USŁUG FINANSOWYCH

WYKAZ UE

(mające zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich, o ile nie wskazano inaczej)

SEKCJA A

VI-EU-A-1

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

BG: Działalność w zakresie ubezpieczeń emerytalnych musi być prowadzona w ramach spółki akcyjnej posiadającej licencję zgodnie z kodeksem ubezpieczeń społecznych i zarejestrowanej zgodnie z ustawą o prawie handlowym lub przepisami innego państwa członkowskiego (nie jest dozwolona forma oddziału).

Osoby prawne niebędące rezydentami, zarejestrowane jako zakłady ubezpieczeń społecznych, komercyjne zakłady ubezpieczeń lub inne instytucje finansowe zgodnie z prawem państwa członkowskiego tych osób prawnych niebędących rezydentami, mogą być założycielami i udziałowcami zakładów ubezpieczeń emerytalnych, jeżeli okażą referencje bankowe od banku zagranicznego pierwszej klasy potwierdzone przez Narodowy Bank Bułgarii. Osoby fizyczne niebędące rezydentami nie mogą być założycielami ani udziałowcami zakładów ubezpieczeń emerytalnych.

Dochód z dodatkowych, dobrowolnych funduszy emerytalnych, a także podobne przychody bezpośrednio związane z dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym, prowadzonym przez osoby zarejestrowane na podstawie przepisów innego państwa członkowskiego, które mogą, zgodnie z odpowiednimi przepisami, prowadzić działania w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych, nie podlegają opodatkowaniu zgodnie z procedurą ustanowioną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Prezesi zarządu, przewodniczący organu zarządzającego i nadzorczego, dyrektorzy wykonawczy i personel zarządzający muszą mieć stały adres zamieszkania lub pozwolenie na pobyt długoterminowy w Bułgarii.

Środki:

BG: Kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 120a–162, 209–253 i 260–310.

VI-EU-A-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

AT: Aby otrzymać licencję na otwarcie oddziału, zagraniczni ubezpieczyciele mają w swoim kraju pochodzenia formę prawną odpowiadającą spółce akcyjnej albo towarzystwu ubezpieczeń wzajemnych lub porównywalną do spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Zarząd oddziału składa się z co najmniej dwóch osób fizycznych zamieszkałych w AT.

BG: Przed założeniem oddziału lub agencji w celu świadczenia usług ubezpieczeniowych zagraniczny ubezpieczyciel lub reasekurator musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w państwie pochodzenia w tych samych grupach ubezpieczeń, w ramach których chce świadczyć usługi w BG.

Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania obowiązuje członków personelu zarządzającego oraz organu nadzorczego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji i wszystkie osoby uprawnione do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub reasekuracji lub reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.

Środki:

AT: Ustawa o nadzorze ubezpieczeń (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*), art. 5 ust. 1 pkt 3.

BG: Kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4.

VI-EU-A-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

ES: Przed założeniem oddziału lub agencji w ES w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia od przynajmniej pięciu lat.

PT: W celu założenia oddziału lub agencji zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą wykazać wcześniejsze doświadczenie operacyjne wynoszące co najmniej pięć lat.

PT, ES i BG: Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które jest zarezerwowane dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego.

SE: Przedsiębiorstwa prowadzące usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego, które to przedsiębiorstwa nie zostały zarejestrowane w UE, mogą być zakładane wyłącznie w formie oddziału.

Środki:

BG: Kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015), art. 36.

PT: Dekret z mocą ustawy 94-B/98 art. 7 i rozdział I sekcja VI dekretu z mocą ustawy 144/2006, art. 34 ust. 6 i 7 oraz art. 7.

VI-EU-A-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

DE i LT: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE wymaga utworzenia oddziału i uzyskania zezwolenia na jego prowadzenie.

Środki

DE: Art. 67–69 ustawy o nadzorze ubezpieczeń (*Versicherungsaufsichtsgesetz, VAG*) w odniesieniu do wszystkich usług ubezpieczeniowych wdrażających dyrektywę Wypłacalność II; w związku z art. 105 *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* (*LuftVZO*) wyłącznie w odniesieniu do obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przewoźników lotniczych.

LT: Ustawa o ubezpieczeniach, 18 września 2003 r., nr IX-1737, ostatnio zmieniona w dniu 15 grudnia 2016 r., oraz ustawa nr XIII-98.

VI-EU-A-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

EL: Prawo przedsiębiorczości nie zezwala na tworzenie przedstawicielstw ani innych stałych obecności zakładów ubezpieczeń, poza przypadkami, w których przedstawicielstwa te zakładane są jako agencje, oddziały lub siedziby zarządu.

PL: Pośrednicy ubezpieczeniowi muszą zarejestrować przedsiębiorstwo (nie jest dozwolona forma oddziału).

Środki:

EL: Dekret legislacyjny 400/1970.

PL: Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej; oraz

ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz.U. 2003 nr 124 poz. 1154) art. 16 i 31.

VI-EU-A-6

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

IT: W celu uzyskania zezwolenia na prowadzenie systemu rozrachunku papierów wartościowych lub udostępnienie centralnego depozytu papierów wartościowych z siedzibą w IT spółka musi być zarejestrowana w IT (nie jest dozwolona forma oddziału).

W przypadku instytucji zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (zwane dalej „UCITS") zharmonizowanych w przepisach unijnych wymaga się, aby powiernik lub depozytariusz miał siedzibę w IT lub w innym państwie członkowskim i posiadał oddział w IT.

Przedsiębiorstwa zarządzające funduszami inwestycyjnymi niezharmonizowane w przepisach unijnych muszą być również zarejestrowane w IT (nie jest dozwolona forma oddziału).

Działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego mogą prowadzić wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i spółki zarządzające UCITS zharmonizowane w prawodawstwie UE i mające siedzibę zarządu w UE oraz UCITS zarejestrowane w IT.

Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z uprawnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego.

Przedstawiciele pośredników spoza UE nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych, w tym transakcji z użyciem środków własnych i na zlecenie klientów, emisji i gwarantowania emisji instrumentów finansowych (wymagana jest forma oddziału).

Środki:

IT: dekret legislacyjny 58/1998, art. 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 i 80;

wspólne rozporządzenie Banku Włoch i Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) z dnia 22 lutego 1998 r., art. 3 i 41;

rozporządzenie Banku Włoch z dnia 25 stycznia 2005 r., tytuł V rozdział VII sekcja II;

rozporządzenie CONSOB w sprawie pośredników nr 16190 z dnia 29 października 2007 r., art. 17–21, 78–81, 91–111; oraz z zastrzeżeniem:

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (CSDR), art. 69 ust. 4.

VI-EU-A-7

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

BG: Instytucja finansowa musi mieć główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium BG.

HU: Oddziały spółek spoza EOG zarządzających funduszami inwestycyjnymi nie biorą udziału w zarządzaniu unijnymi funduszami inwestycyjnymi i nie świadczą usług zarządzania aktywami na rzecz prywatnych funduszy emerytalnych.

Środki:

BG: Ustawa o instytucjach kredytowych, art. 3a;

kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121e; oraz

ustawa walutowa, art. 3.

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz

ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

VI-EU-A-8

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

BG: Bank jest zarządzany i reprezentowany wspólnie przez co najmniej dwie osoby fizyczne, z których co najmniej jedna biegle zna język bułgarski. Osoby fizyczne, które zarządzają bankiem i go reprezentują, są obecne osobiście w siedzibie zarządu banku.

HU: Rada dyrektorów instytucji kredytowej ma co najmniej dwóch członków, którzy są rezydentami HU zgodnie z przepisami dotyczącymi rynków walutowych i mają miejsce stałego zamieszkania w HU co najmniej od roku.

SE: Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną zamieszkałą w EOG.

Środki:

BG: Ustawa o instytucjach kredytowych, art. 10;

kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121e; oraz

ustawa walutowa, art. 3.

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz

ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

SE: Ustawa o kasach oszczędnościowych (*Sparbankslagen*) (1987:619), rozdział 2 art. 1 akapit drugi.

VI-EU-A-9

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

PT: Usługi zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa zarejestrowane w PT oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w PT i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich. Nie jest dozwolone tworzenie oddziałów bezpośrednich z państw niebędących członkami UE.

RO: Uczestnikami rynku są osoby prawne utworzone jako spółki akcyjne zgodnie z przepisami prawa spółek. Alternatywnymi systemami obrotu może zarządzać operator systemu ustanowiony zgodnie z warunkami opisanymi powyżej lub firma inwestycyjna zatwierdzona przez Państwową Komisję Papierów Wartościowych (*Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, CNVM*).

SI: Plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne). Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane przez podmioty oferujące plany emerytalne utworzone zgodnie z prawem państwa członkowskiego.

Środki:

PT: Dekret z mocą ustawy 12/2006, zmieniony dekretem z mocą ustawy 180/2007;

dekret z mocą ustawy 357-A/2007; oraz

rozporządzenie 7/2007-R, zmienione rozporządzeniem 2/2008-R, rozporządzeniem 19/2008-R i rozporządzeniem 8/2009.

RO: Ustawa nr 297/2004 o rynkach kapitałowych; oraz rozporządzenie CNVM (*Comisia Națională a Valorilor Mobiliare*) nr 2/2006 o rynkach regulowanych i alternatywnych systemach obrotu.

SI: Ustawa o ubezpieczeniach emerytalno-rentowych (Dziennik Ustaw nr 102/15).

VI-EU-A-10

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	UE lub państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

HU: Spółki spoza EOG mogą świadczyć usługi finansowe lub prowadzić działalność pomocniczą wobec usług finansowych wyłącznie za pośrednictwem oddziału w HU.

Środki:

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz

ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

SEKCJA B

VI-EU-B-1

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.6)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do wymagania od instytucji finansowej innej niż oddział, na zasadzie niedyskryminacji, przybrania określonej formy prawnej przy zakładaniu działalności w państwie członkowskim.

VI-EU-B-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

FI: Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE.

Wyłącznie ubezpieczyciele mający siedzibę zarządu w UE lub oddział w FI mogą oferować usługi w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, w tym koasekuracji.

Przynajmniej połowa członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładu ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne mają miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą uzyskać licencji w FI jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku innych zakładów ubezpieczeń wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG w stosunku do co najmniej jednego członka zarządu, rady nadzorczej i dyrektora zarządzającego. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Agent zakładu ubezpieczeń z Meksyku musi mieć miejsce zamieszkania w FI, chyba że zakład ubezpieczeń ma siedzibę zarządu w UE.

Środki:

ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń (*Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä*) (398/1995); ustawa o towarzystwach ubezpieczeniowych (*Vakuutusyhtiölaki*) (521/2008);

ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym (*Laki vakuutusedustuksesta*) (570/2005);

ustawa o dystrybucji ubezpieczeń (*Laki vakuutusten tarjoamisesta*) (234/2018); oraz

ustawa o zakładach ubezpieczeniowych oferujących ustawowe ubezpieczenie emerytalne (*Laki työeläkevakuutusyhtiöistä*) (354/1997).

VI-EU-B-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

DE: Zagraniczny zakład ubezpieczeń, który utworzył oddział w DE, może zawierać w DE umowy ubezpieczeniowe odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem tego oddziału utworzonego w DE.

ES: Do wykonywania zawodu aktuariusza wymagane jest miejsce zamieszkania albo dwuletnie doświadczenie.

HU: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium HU przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE jest dozwolone tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na HU.

SK: Cudzoziemcy mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub prowadzić działalność ubezpieczeniową za pośrednictwem oddziałów mających siedzibę statutową w SK. W obu przypadkach zezwolenie podlega ocenie dokonywanej przez organ nadzorczy.

Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące statki powietrzne/morskie i odpowiedzialność mogą być gwarantowane jedynie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w UE lub oddziały zakładów ubezpieczeń niemających siedziby w UE, posiadające zezwolenie w Republice Słowackiej.

Środki:

DE: art. 43 ust. 2 *Luftverkehrsgesetz*) (LuftVG); oraz

art. 105 ust. 1 *Luftverkehrszulassungsordnung*) (LuftVZO).

HU: Ustawa LX z 2003 r.

SK: ustawa 39/2015 o ubezpieczeniach.

VI-EU-B-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne obowiązki:	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

HU: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium HU przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE jest dozwolone tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na HU.

Środki:

HU: Ustawa LX z 2003 r.

VI-EU-B-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego, aby w charakterze depozytariuszy aktywów funduszy inwestycyjnych mogły działać jedynie przedsiębiorstwa mające siedzibę statutową w UE.

W celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem wspólnymi funduszami, w tym funduszami powierniczymi oraz – o ile zezwala na to prawo krajowe – przedsiębiorstwami inwestycyjnymi, wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego posiadającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim.

Środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), zmieniona dyrektywami 2010/78/UE, 2011/61/UE, 2013/14/UE i 2014/91/UE; oraz

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010, w brzmieniu zmienionym dyrektywą 2013/14/UE.

VI-EU-B-6

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

EE: Przy przyjmowaniu depozytów istnieje wymóg uzyskania zezwolenia od Komisji Nadzoru Finansowego w Estonii oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, jednostki zależnej lub oddziału zgodnie z prawem estońskim.

SK: Usługi inwestycyjne w SK mogą być świadczone wyłącznie przez spółki zarządzające w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym przewidzianym w prawie (nie jest dozwolona forma oddziału).

Środki:

EE: Ustawa o instytucjach kredytowych (*Krediidiasutuste seadus*) art. 21 i 206.

SK: Ustawa 566/2001 o papierach wartościowych i usługach inwestycyjnych; oraz ustawa 483/2001 o bankach.

VI-EU-B-7

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)

Opis:

IT: Można przyjmować wszelkie środki dotyczące usług konsultantów finansowych (*consulenti finanziari*).

Środki:

IT: rozporządzenie CONSOB w sprawie pośredników nr 16190 z dnia 29 października 2007 r., art. 91–111.

VI-EU-B-8

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)

Opis:

FI: Co najmniej jeden z założycieli, członków zarządu, rady nadzorczej, dyrektor zarządzający dostawców usług bankowych i osoba uprawniona do składania podpisu w imieniu instytucji kredytowej muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. W przypadku usług płatniczych może być wymagane miejsce zamieszkania lub siedziba w FI.

Środki:

FI: Ustawa o bankach komercyjnych i innych instytucjach kredytowych w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (*Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista*) (1501/2001);

ustawa o bankach oszczędnościowych (*Säästöpankkilaki*) (1502/2001);

ustawa o bankach spółdzielczych i innych instytucjach kredytowych w formie banku spółdzielczego (*Laki osuuspankeista ja muista osuu skuntamuotoisista luottolaitoksista*) (1504/2001);

ustawa o stowarzyszeniach hipotecznych (*Laki hypoteekkiyhdistyksistä*) (936/1978);

ustawa o instytucjach płatniczych (*Maksulaitoslaki*) (297/2010);

ustawa o funkcjonowaniu zagranicznych instytucji płatniczych w Finlandii (*Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa*) (298/2010); oraz

ustawa o instytucjach kredytowych (*Laki luottolaitostoiminnasta*) (121/2007).

Dodatek VI-B

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE USŁUG FINANSOWYCH

WYKAZ MEKSYKU

SEKCJA A

VI-MX-A-1

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o uniach kredytowych (*Ley de Uniones de Crédito*), art. 21.
	Ustawa ogólna o organizacjach kredytowych i działalności pomocniczej (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), art. 87-D.

Opis:

Bezpośredni lub pośredni udział danej osoby w kapitale zakładowym unii kredytowej lub regulowanego wielocelowego podmiotu finansowego powiązanego z unią kredytową nie przekracza 15 %, chyba że zezwoli na to Państwowa Komisja ds. Bankowości i Papierów Wartościowych (*Comisión Nacional Bancaria y de Valores*) (zwana dalej „CNBV").

Bez uszczerbku dla poprzedniego ustępu cudzoziemcy, w tym wszelkie przedsiębiorstwa zagraniczne nieposiadające osobowości prawnej, mogą pośrednio uczestniczyć w kapitale zakładowym unii kredytowej lub regulowanego wielocelowego podmiotu finansowego powiązanego z unią kredytową do 15 % jego wysokości, pod warunkiem że odpowiednie udziały w unii kredytowej są nabywane przez meksykańskie przedsiębiorstwo, w którym ta osoba zagraniczna posiada udziały.

VI-MX-A-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o regulacji grup finansowych (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), art. 67, 68, 70, 72, 74 i 76.
	Ustawa o instytucjach kredytowych (*Ley de Instituciones de Crédito*), art. 45-A, 45-B, 45-C, 45-E, 45-G i 45-I.
	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 2, 160, 161, 163, 165 i 167.

	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 2, 74, 75, 77, 78, 79 i 81.
	Ustawa ogólna o organizacjach kredytowych i działalności pomocniczej (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), art. 45 Bis 1, 45 Bis 2, 45 Bis 3, 45 Bis 5, 45 Bis 7 i 45 Bis 9.
	Ustawa o funduszach inwestycyjnych (*Ley de Fondos de Inversión*), art. 62, 63, 64, 66, 68 i 70.
	Ustawa o systemach oszczędności emerytalnych (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), art. 21.
	Regulamin zakładania jednostek zależnych zagranicznych instytucji finansowych (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), reguła pierwsza, ósma i dziewiąta.

Opis:

Instytucja finansowa państwa członkowskiego może inwestować w kapitał zakładowy spółki holdingowej grupy finansowej, banku komercyjnego, przedsiębiorstwa zajmującego się obrotem papierami wartościowymi, instytucji poręczeniowej, instytucji ubezpieczeniowej, przedsiębiorstwa zajmującego się obrotem walutami, publicznego magazynu depozytowego, spółki zarządzającej funduszami inwestycyjnymi, spółki wypłacającej udziały w funduszach inwestycyjnych oraz spółki zarządzającej funduszami emerytalnymi, zorganizowanej jako meksykańska jednostka zależna (*filial*) zagranicznej instytucji finansowej, o ile taka instytucja finansowa państwa członkowskiego spełnia następujące warunki:

a) bezpośrednio lub pośrednio świadczy na terytorium tego państwa członkowskiego, zgodnie z mającym zastosowanie prawem, tego samego rodzaju usługi finansowe, które dana jednostka zależna może świadczyć w Meksyku;

b) jest zarejestrowana w tym państwie członkowskim i zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego, pod warunkiem że takie państwo członkowskie pozostaje stroną niniejszej Umowy; oraz

c) uzyska uprzednią zgodę właściwych meksykańskich organów finansowych i spełni wymogi określone w odpowiednich przepisach.

Instytucja finansowa państwa członkowskiego musi posiadać co najmniej 51 % kapitału zakładowego jednostki zależnej.

VI-MX-A-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o regulacji grup finansowych (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), art. 67.
	Ustawa o instytucjach kredytowych (*Ley de Instituciones de Crédito*), art. 45-A.
	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 2.
	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 2.

	Ustawa ogólna o organizacjach kredytowych i działalności pomocniczej (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), art. 45 Bis 1.
	Ustawa o funduszach inwestycyjnych (*Ley de Fondos de Inversión*), art. 62.
	Ustawa o systemach oszczędności emerytalnych (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), art. 21.
	Regulamin zakładania jednostek zależnych zagranicznych instytucji finansowych (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), reguła pierwsza.

Opis:

Instytucje finansowe państwa członkowskiego, podobnie jak inne zagraniczne instytucje finansowe, nie mogą zakładać oddziałów na terytorium Meksyku ([1]).

VI-MX-A-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o regulacji grup finansowych (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), art. 24.
	Ustawa o instytucjach kredytowych (*Ley de Instituciones de Crédito*), art. 13.
	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 117 i 237.
	Ustawa o regulacji spółek informacji kredytowej (*Ley para Regular las Sociedades de Información Crediticia*), art. 8.
	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 50.
	Ustawa o systemach oszczędności emerytalnych (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), art. 21.
	Ustawa ogólna o organizacjach kredytowych i działalności pomocniczej (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), art. 8 i 87-D.
	Ustawa o funduszach inwestycyjnych (*Ley de Fondos de Inversión*), art. 37.
	Ustawa o uniach kredytowych (*Ley de Uniones de Crédito*), art. 21.

([1]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sformułowanie to nie jest rozumiane jako odstąpienie od stanowiska Meksyku wyrażonego w innych umowach międzynarodowych, których jest stroną.

Opis:

Zagraniczne rządy nie mogą uczestniczyć, bezpośrednio ani pośrednio, w kapitale spółek holdingowych grup finansowych, banków komercyjnych, przedsiębiorstw zajmujących się obrotem papierami wartościowymi, giełd papierów wartościowych, spółek informacji kredytowej, instytucji poręczeniowych, instytucji ubezpieczeniowych, spółek zarządzających funduszami emerytalnymi, przedsiębiorstw zajmujących się obrotem walutami, pomocniczych organizacji kredytowych, publicznych magazynów depozytowych, spółek zarządzających funduszami inwestycyjnymi, spółek wypłacających udziały w funduszach inwestycyjnych, spółek dokonujących wyceny udziałów w funduszach inwestycyjnych, unii kredytowych i regulowanych wielocelowych podmiotów finansowych powiązanych z instytucją kredytową, z wyjątkiem:

a) przypadku, gdy takie uczestnictwo ma postać tymczasowego środka ostrożnościowego, takiego jak wsparcie finansowe lub pomoc; w takim przypadku dana instytucja finansowa musi przedłożyć właściwemu organowi finansowemu odpowiednie informacje i dokumenty potwierdzające taki stan rzeczy;

b) przypadku, gdy uczestnictwo to wiąże się z przejęciem kontroli nad wymienionymi instytucjami finansowymi przez zagraniczny rząd ([2]) i jest prowadzone za pośrednictwem przedsiębiorstw publicznych, takich jak fundusze państwowe czy podmioty budownictwa publicznego, z zastrzeżeniem wcześniejszego udzielenia zezwolenia na zasadzie uznaniowej przez właściwy organ finansowy, o ile organ ten jest przekonany, iż przedsiębiorstwa te wykazały, że:

   (i) nie sprawują żadnej funkcji rządowej; oraz

   (ii) ich zarządy są niezależne od odnośnego rządu zagranicznego; lub

c) przypadku, gdy uczestnictwo ma charakter pośredni i nie wiąże się z przejęciem kontroli nad instytucjami finansowymi.

VI-MX-A-5

Sektor:	
Podsektor:	Usługi finansowe
	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o instytucjach kredytowych (*Ley de Instituciones de Crédito*), art. 23, 24, 45-K i 45-L.
	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 124, 128, 131 i 168.
	Ustawa o regulacji grup finansowych (*Ley para Regular las Agrupaciones Financieras*), art. 35, 60 i 77.
	Ustawa o powszechnych oszczędnościach i kredytach (*Ley de Ahorro y Crédito Popular*), art. 21, 23 i 46 Bis.
	Ustawa o uniach kredytowych (*Ley de Uniones de Crédito*), art. 26.
	Ustawa ogólna o organizacjach kredytowych i działalności pomocniczej (*Ley General de Organizaciones y Actividades Auxiliares del Crédito*), art. 8, 8 Bis 1, 8 Bis 3, 45 Bis 11, 45 Bis 12, 45 Bis 13 i 87-D.
	Ustawa regulująca działalność spółdzielczych kas oszczędnościowo-pożyczkowych (*Ley para Regular las Actividades de las Sociedades Cooperativas de Ahorro y Préstamo*), art. 5.

([2]) Termin „kontrola” należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w każdej z ustaw wymienionych w niniejszym środku.

Ustawa ogólna o spółdzielniach (*Ley General de Sociedades Cooperativas*), art. 7.

Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 56, 58, 60 i 82.

Ustawa o funduszach inwestycyjnych (*Ley de Fondos de Inversión*), art. 73.

Ustawa o systemach oszczędności emerytalnych (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), art. 50 i 66 Bis.

Regulamin zakładania jednostek zależnych zagranicznych instytucji finansowych (*Reglas para el establecimiento de Filiales de Instituciones Financieras del Exterior*), reguła dziesiąta.

Regulamin mający zastosowanie do izb rozliczeniowych w zakresie płatności kartą (*Reglas Aplicables a las Cámaras de Compensación para Pagos con Tarjetas*), reguła druga.

Zasady ogólne mające zastosowanie do podmiotów specjalizujących się w powszechnych oszczędnościach i kredytach, organizacji integracyjnych, lokalnych przedsiębiorstw finansowych i organizacji integracji finansowej na obszarach wiejskich, o których mowa w ustawie o powszechnych oszczędnościach i kredytach (*Disposiciones de carácter general aplicables a las entidades de ahorro y crédito popular, organismos de integración, sociedades financieras comunitarias y organismos de integración financiera rural, a que se refiere la Ley de Ahorro y Crédito Popular*), art. 335 i 336.

Opis:

Większość członków zarządu banków komercyjnych, przedsiębiorstw zajmujących się obrotem papierami wartościowymi, spółek holdingowych grup finansowych, powszechnych spółek finansowych, lokalnych spółek finansowych i organizacji integracji finansowej na obszarach wiejskich, unii kredytowych, ogólnych magazynów depozytowych, regulowanych wielocelowych podmiotów finansowych powiązanych z instytucją kredytową, przedsiębiorstw zajmujących się obrotem walutami, instytucji poręczeniowych, instytucji ubezpieczeniowych, spółek zarządzających funduszami emerytalnymi, spółek zależnych zarządzających funduszami inwestycyjnymi, spółek zależnych wypłacających udziały w funduszach inwestycyjnych oraz izb rozliczeniowych w zakresie płatności kartą jest obywatelami meksykańskimi lub rezydentami na terytorium Meksyku.

Dyrektorzy i kierownicy spółdzielczych kas oszczędnościowo-pożyczkowych są obywatelami Meksyku.

VI-MX-A-6

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 167.

Opis:

Jeżeli przedsiębiorstwo zajmujące się obrotem papierami wartościowymi zorganizowane jako jednostka zależna (*filial*) instytucji finansowej państwa członkowskiego nabywa udziały w meksykańskim przedsiębiorstwie zajmującym się obrotem papierami wartościowymi, których wartość wynosi co najmniej 51 % jego kapitału zakładowego, jednostka ta musi połączyć się z danym przedsiębiorstwem zajmującym się obrotem papierami wartościowymi.

VI-MX-A-7

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o systemach oszczędności emerytalnych (*Ley de los Sistemas de Ahorro para el Retiro*), art. 26.

Opis:

Spółki zarządzające funduszami emerytalnymi posiadają nie więcej niż 20 % udziałów w rynku systemów oszczędności emerytalnych ([3]).

Państwowa Komisja ds. Systemu Oszczędności Emerytalnych (*Comisión Nacional del Sistema de Ahorro para el Retiro*) może zezwolić na przekroczenie pułapu 20 %, o ile nie będzie to zagrażało interesom pracowników.

VI-MX-A-8

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o rynku papierów wartościowych (*Ley del Mercado de Valores*), art. 234.

Opis:

Organizacja giełdy papierów wartościowych wymaga wcześniejszego uzyskania koncesji udzielanej na zasadach uznaniowych przez rząd federalny. Decyzja o udzieleniu koncesji motywowana jest względami dotyczącymi rozwoju rynku.

VI-MX-A-9

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne obowiązki:	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 20–24.

([3]) Termin „rynek” odnosi się do całkowitej kwoty indywidualnych kont emerytalnych.

Opis:

Żadna osoba nie może zawierać z podmiotami zagranicznymi umowy ubezpieczenia:

a) kadłubów statków morskich lub powietrznych oraz wszelkiego rodzaju pojazdów w przypadku zagrożeń związanych z sektorem morskim i transportowym, jeżeli odnośne kadłuby i pojazdy są zarejestrowane w Meksyku lub należą do osób mających miejsce stałego zamieszkania w Meksyku;

b) kredytu, kredytu mieszkaniowego, poręczenia i gwarancji finansowej ([4]), jeżeli ubezpieczony podlega prawu meksykańskiemu;

c) od odpowiedzialności cywilnej wynikającej ze zdarzeń, które mogą mieć miejsce na terytorium Meksyku; lub

d) innych rodzajów ryzyka, które mogą wystąpić na terytorium Meksyku, z wyjątkiem umów ubezpieczenia zawartych poza tym terytorium w odniesieniu do towarów przewożonych z terytorium Meksyku na terytorium zagraniczne lub odwrotnie, oraz umów ubezpieczenia osób lub pojazdów, zawartych przez osoby niebędące rezydentami w Meksyku, na okres czasowego pobytu na terytorium Meksyku.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadna osoba nie może zawierać z podmiotami państwa członkowskiego umowy ubezpieczenia osób, które znajdują się na terytorium Meksyku w momencie wykonania umowy ubezpieczenia, jeżeli osoba ta jest osobą fizyczną, lub gdy ubezpieczony ma miejsce zamieszkania w Meksyku, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawierana przez przedsiębiorstwo ([5]).

W drodze wyjątku od wymienionych powyżej zakazów Państwowa Komisja ds. Ubezpieczeń i Poręczeń (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) może upoważnić osobę do zawarcia umowy któregokolwiek z opisanych wyżej ubezpieczeń, jeżeli osoba ta wykaże, że żadna z instytucji ubezpieczeniowych upoważnionych do prowadzenia działalności w Meksyku nie jest w stanie przeprowadzić odnośnej operacji ubezpieczenia ani nie uznaje jej za opłacalną.

VI-MX-A-10

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 34 i 35.

Opis:

Żadna osoba nie może zawierać umowy poręczenia z podmiotami zagranicznymi w celu objęcia gwarancją czynności osób fizycznych i przedsiębiorstw wypełniających obowiązki na terytorium Meksyku, z wyjątkiem przedłużenia poręczenia lub w przypadku, gdy meksykańskie instytucje poręczeniowe otrzymują takie poręczenia w charakterze kontrgwarancji ([6]).

W drodze wyjątku od wymienionych powyżej zakazów Państwowa Komisja ds. Ubezpieczeń i Poręczeń (*Comisión Nacional de Seguros y Fianzas*) może upoważnić osobę do zawarcia umowy któregokolwiek z opisanych wyżej poręczeń, jeżeli żadna z instytucji finansowych upoważnionych do prowadzenia działalności w Meksyku nie jest w stanie przeprowadzić odnośnej operacji poręczenia ani nie uznaje jej za opłacalną, po uprzednim sprawdzeniu, że odnośne okoliczności zostały jej udowodnione.

([4]) Zakaz ubezpieczenia gwarancji finansowej nie ma zastosowania, jeżeli papiery wartościowe lub dokumenty będące przedmiotem ubezpieczenia uczestniczą wyłącznie w rynkach zagranicznych.

([5]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sformułowanie to nie jest rozumiane jako odstąpienie od stanowiska Meksyku wyrażonego w innych umowach międzynarodowych, których jest stroną.

([6]) Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sformułowanie to nie jest rozumiane jako odstąpienie od stanowiska Meksyku wyrażonego w innych umowach międzynarodowych, których jest stroną.

VI-MX-A-11

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych i ubezpieczeniowych (*Ley de Instituciones de Seguros y de Fianzas*), art. 337.
	Rozporządzenie w sprawie agentów ubezpieczeniowych i poręczeniowych (*Reglamento de Agentes de Seguros y de Fianzas*), art. 12.
	Regulamin udzielania zezwoleń pośrednikom reasekuracyjnym i prowadzenia przez nich działalności (*Reglas para la autorización y operación de intermediarios de reaseguros*), reguła czwarta.

Opis:

Rządy zagraniczne lub zagraniczne podmioty urzędowe nie uczestniczą bezpośrednio ani pośrednio w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych, w kapitale zakładowym agencji ubezpieczeniowych i poręczeniowych ani w kapitale zakładowym brokerów reasekuracyjnych.

Zagraniczne podmioty finansowe nie mogą uczestniczyć w kapitale zakładowym agencji ubezpieczeniowych i poręczeniowych ani w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych.

Grupy zagranicznych osób fizycznych lub przedsiębiorstw, niezależnie od formy, jaką przyjęły, nie mogą bezpośrednio ani pośrednio uczestniczyć w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zagraniczne osoby fizyczne mogą uczestniczyć w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych, o ile robią to indywidualnie, a nie jako część grupy lub podmiotu.

VI-MX-A-12

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy	Centralny
Środki:	Ustawa o funduszach ubezpieczeń rolniczych i wiejskich (*Ley de Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*), art. 26.

Opis:

Jedynie obywatele meksykańscy lub przedsiębiorstwa meksykańskie z klauzulą wyłączającą cudzoziemców mogą uczestniczyć w funduszach ubezpieczeń rolniczych i wiejskich (*Fondos de Aseguramiento Agropecuario y Rural*).

SEKCJA B

VI-MX-B-1

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
	Transgraniczny handel usługami finansowymi (art. 18.7)
Szczebel władzy:	Centralny

Opis:

Sprzedając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym lub rozporządzając takimi udziałami lub aktywami, Meksyk może nałożyć, w odniesieniu do inwestorów z Meksyku, państwa członkowskiego lub państwa trzeciego bądź ich inwestycji zakazy lub ograniczenia dotyczące własności takich udziałów lub aktywów oraz możliwości kontroli powstałego w rezultacie przedsiębiorstwa przez właścicieli takich udziałów lub aktywów.

Ponadto Meksyk może nałożyć ograniczenia na świadczenie usług powiązanych z tymi inwestycjami. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub rozporządzenia w inny sposób Meksyk może przyjąć lub utrzymywać dowolny środek dotyczący obywatelstwa osób fizycznych mianowanych na wyższe stanowiska kierownicze członków zarządu.

Do celów niniejszego zastrzeżenia:

a) każdy środek utrzymany lub przyjęty po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, który w momencie sprzedaży lub zbycia w inny sposób nakłada zakazy lub ograniczenia dotyczące własności udziałów kapitałowych lub aktywów, lub nakłada wymogi dotyczące obywatelstwa opisane w niniejszym zastrzeżeniu, uznaje się za istniejący środek; oraz

b) „przedsiębiorstwo państwowe" oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane poprzez udziały własnościowe przez Meksyk oraz obejmuje przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie publicznym lub rozporządzenia takimi udziałami lub aktywami.

VI-MX-B-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	Centralny

Opis:

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków przyznających korzyści, w tym prawa wyłączne, bankom rozwoju, podmiotom zdecentralizowanym lub funduszom publicznym na rzecz rozwoju gospodarczego, które już istniały w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, a także wszelkim nowym, poddanym reorganizacji lub przejmującym bankom rozwoju, podmiotom zdecentralizowanym lub funduszom publicznym na rzecz rozwoju gospodarczego pełniącym podobne funkcje i realizującym podobne cele w odniesieniu do bankowości rozwojowej.

Instytucje bankowości rozwojowej obejmują:

a) Krajową Instytucję Finansową, S.N.C. (*Nacional Financiera*, S.N.C.);

b) Narodowy Bank Robót i Usług Publicznych, S.N.C. (*Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos*, S.N.C.);

c) Narodowy Bank Handlu Zagranicznego, S.N.C. (*Banco Nacional del Comercio Exterior*, S.N.C.);

d) Federalne Przedsiębiorstwo Kredytów Hipotecznych, S.N.C. (*Sociedad Hipotecaria Federal*, S.N.C.);

e) Bank Dobrobytu, S.N.C (*Banco del Bienestar*, S.N.C.);

f) Krajowy Bank Sił Lądowych, Sił Powietrznych i Marynarki Wojennej, S.N.C. (*Banco Nacional del Ejército, Fuerza Aérea y Armada*, S.N.C.); lub

g) ich następców prawnych.

VI-MX-B-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Traktowanie narodowe (art. 18.3)
Szczebel władzy:	Centralny

Opis:

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania środków przyznających korzyści, w tym prawa wyłączne, krajowym instytucjom ubezpieczeniowym, krajowym instytucjom poręczeniowym, krajowym funduszom emerytalnym lub krajowym pomocniczym organizacjom kredytowym istniejącym w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, a także wszelkim nowym, poddanym reorganizacji lub przejmującym krajowym instytucjom ubezpieczeniowym, krajowym instytucjom poręczeniowym, krajowym funduszom emerytalnym lub krajowym pomocniczym organizacjom kredytowym pełniącym podobne funkcje i realizującym podobne cele w odniesieniu do celów polityki publicznej.

VI-MX-B-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (art. 18.6)
Szczebel władzy:	Centralny

Opis:

Meksyk zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do każdej usługi finansowej świadczonej przez inwestycję objętą niniejszą Umową, zdefiniowaną w art. 10.1 (Definicje), jeżeli nie jest ona inwestycją objętą niniejszą Umową w instytucji finansowej zdefiniowanej w art. 18.1 (Definicje), w celu uregulowania tego podmiotu jako instytucji finansowej.

VI-MX-B-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie usługi
Odnośne obowiązki:	Dostęp do rynku (art. 18.5)
Szczebel władzy:	Centralny

Opis:

Meksyk zastrzega sobie prawo do nałożenia na instytucję finansową państwa członkowskiego ograniczenia lub wymogu dotyczącego przyjęcia określonej formy prawnej w celu świadczenia usług finansowych na zasadzie niedyskryminacji.

ZAŁĄCZNIK VII

UZGODNIENIE W SPRAWIE NOWYCH USŁUG NIEKLASYFIKOWANYCH W TYMCZASOWEJ CENTRALNEJ KLASYFIKACJI PRODUKTÓW ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH Z 1991 R.

1. Art. 10.6 (Dostęp do rynku), 10.7 (Traktowanie narodowe), 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), 10.9 (Wymogi dotyczące wyników), 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), 11.4 (Dostęp do rynku), 11.5 (Obecność lokalna), 11.6 (Traktowanie narodowe) i 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), a także rozdział 13 (Regulacje krajowe) nie stosuje się do środka dotyczącego nowej usługi, której nie można sklasyfikować w dokumentach statystycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, tymczasowa Centralna Klasyfikacja Produktów, 1991 r. (zwana dalej „CPC").

2. W miarę możliwości Strona powiadamia drugą Stronę przed przyjęciem środka dotyczącego nowej usługi, o którym to środku mowa w pkt 1 i który jest niezgodny z art. 10.6 (Dostęp do rynku), 10.7 (Traktowanie narodowe), 10.8 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), 10.9 (Wymogi dotyczące wyników), 10.10 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), 11.4 (Dostęp do rynku), 11.5 (Obecność lokalna), 11.6 (Traktowanie narodowe) lub 11.7 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) lub 13 (Regulacje krajowe).

3. Na wniosek jednej Strony, Strony podejmują negocjacje w celu włączenia nowej usługi do zakresu stosowania niniejszej Umowy.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pkt 1 nie stosuje się do istniejącej usługi, która może być sklasyfikowana w CPC, ale która nie mogła być wcześniej świadczona z powodu braku technicznej wykonalności.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA KORUPCJI

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Cele

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zapobiegania i zwalczania korupcji w handlu i inwestycjach międzynarodowych oraz przypominają, że korupcja w handlu i inwestycjach podważa dobre rządy i rozwój gospodarczy oraz zakłóca międzynarodowe warunki konkurencji.

2. Strony uznają, że korupcja może mieć wpływ na handel i inwestycje międzynarodowe, ponieważ może ograniczać możliwości dostępu do rynku i osłabiać zobowiązania mające na celu stworzenie równych szans. Korupcja wpływająca na handel i inwestycje może stanowić pozataryfową barierę dla inwestorów i przedsiębiorstw pragnących uczestniczyć w handlu i inwestycjach międzynarodowych.

3. Strony uznają znaczenie zwalczania wpływającej na handel i inwestycje międzynarodowe korupcji urzędników publicznych oraz korupcji w sektorze prywatnym.

4. Strony uznają, że korupcja jest kwestią transgraniczną, powiązaną z innymi formami przestępczości transgranicznej i gospodarczej, w tym z praniem pieniędzy, i że należy ją zwalczać, stosując podejście multidyscyplinarne oraz ścisłą współpracę na poziomie międzynarodowym.

5. Strony uznają potrzebę wzmacniania uczciwości i zwiększania przejrzystości zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, oraz to, że poszczególne sektory mają uzupełniające się obowiązki w tym zakresie.

6. Strony uznają znaczenie inicjatyw regionalnych i wielostronnych, w tym podejmowanych na poziomie Organizacji Narodów Zjednoczonych, WTO, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (zwanej dalej „OECD"), Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (zwanej dalej „FATF"), Rady Europy i Organizacji Państw Amerykańskich, dla zapobiegania i zwalczania korupcji w kwestiach mających wpływ na handel i inwestycje międzynarodowe oraz zobowiązują się do wspólnej pracy na rzecz zachęcania do podejmowania odpowiednich inicjatyw i ich wspierania.

7. Strony ponawiają swoje wspólne zobowiązanie wynikające z 16. celu Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 dotyczące istotnego ograniczenia wszelkich form korupcji i przekupstwa.

8. Strony uznają istotne prace podjęte przez grupę roboczą grupy G-20 ds. zwalczania korupcji i potwierdzają swoje poparcie dla odpowiednich zasad wysokiego szczebla uzgodnionych w ramach grupy G-20.

9. Postanowienia niniejszego Protokołu mają na celu ustanowienie w stosunkach między Stronami dwustronnych ram zobowiązań w celu zapobiegania i zwalczania korupcji mającej wpływ na handel i inwestycje międzynarodowe.

Artykuł 2

Zakres stosowania

Niniejszy Protokół ma zastosowanie do zapobiegania i zwalczania korupcji w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych postanowieniami części III niniejszej Umowy.

Artykuł 3

Związek z innymi umowami

Żadne z postanowień niniejszego Protokołu nie ma wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 31 października 2003 r. w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku (zwanej dalej „UNCAC"), Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, sporządzonej w Paryżu w dniu 21 listopada 1997 r., Międzyamerykańskiej konwencji przeciwko korupcji, sporządzonej w Caracas w dniu 29 marca 1996 r., właściwych instrumentów prawnych przyjętych przez Radę Europy lub wszelkich innych właściwych międzynarodowych instrumentów prawnych przyjętych przez każdą Stronę.

SEKCJA B

Środki zwalczania korupcji

Artykuł 4

Czynne i bierne przekupstwo urzędników publicznych

Strony uznają znaczenie zwalczania czynnego i biernego przekupstwa urzędników publicznych wpływającego na handel i inwestycje międzynarodowe. W tym celu potwierdzają w szczególności swoje zobowiązania wynikające z art. 15 i 16 UNCAC do przyjmowania lub utrzymania takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do ustanowienia jako przestępstwo, jeżeli zostały popełnione umyślnie, czynów czynnego i biernego przekupstwa urzędników publicznych oraz czynnego przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych i urzędników międzynarodowych organizacji publicznych, oraz do rozważenia przyjęcia takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do ustanowienia popełnionych umyślnie czynów biernego przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych i urzędników międzynarodowych organizacji publicznych za przestępstwo.

Artykuł 5

Czynne i bierne przekupstwo w sektorze prywatnym

1. Strony uznają znaczenie zwalczania czynnego i biernego przekupstwa w sektorze prywatnym wpływającego na handel i inwestycje międzynarodowe. W tym celu przypominają potrzebę wypełniania podjętych przez nie zobowiązań wynikających z UNCAC i potwierdzają w szczególności swoje zobowiązania wynikające z art. 21 UNCAC do rozważenia przyjęcia takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do ustanowienia jako przestępstwo czynów czynnego i biernego przekupstwa w sektorze prywatnym popełnionych umyślnie w trakcie działalności gospodarczej, finansowej lub handlowej.

2. Strony uznają, że drobne gratyfikacje dla urzędników publicznych stanowią formę przekupstwa, utrudniają działania na rzecz zwalczania korupcji i stanowią zachętę do popełniania przekupstwa w innych państwach. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązanie wynikające z art. 12 ust. 4 UNCAC dotyczące odmowy potrącania od podatku kosztów stanowiących łapówki oraz, w stosownym zakresie, innych kosztów poniesionych w związku z zachowaniem korupcyjnym.

Artykuł 6

Korupcja i pranie pieniędzy

Strony, uznając wzajemne powiązania między korupcją a praniem pieniędzy, potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 23 UNCAC.

Artykuł 7

Odpowiedzialność osób prawnych

Strony uznają, że ustanowienie odpowiedzialności osób prawnych oraz zapewnienie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji karnych, lub innych niż karne, jest niezbędne do poczynienia postępów w globalnym zwalczaniu korupcji w handlu i inwestycjach międzynarodowych. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 26 UNCAC i przypominają o swoim poparciu dla zbioru zasad wysokiego szczebla grupy G-20 dotyczących odpowiedzialności osób prawnych za korupcję.

SEKCJA C

Środki zapobiegania korupcji w sektorze prywatnym

Artykuł 8

Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej

1. Strony uznają znaczenie środków zapobiegawczych i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym obowiązków w zakresie sprawozdawczości finansowej i niefinansowej oraz praktyk w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, dla zapobiegania korupcji, a także rolę handlu w dążeniu do tego celu.

2. Strony uznają konieczność uwzględnienia potrzeb i ograniczeń małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej „MŚP") w kontekście obowiązków sprawozdawczych.

3. Strony przypominają swoje poparcie dla Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczącymi odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej w związku ze zwalczaniem korupcji.

Artykuł 9

Sprawozdawczość finansowa i pozafinansowa

1. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z UNCAC oraz zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa Strony uznają znaczenie poprawy standardów rachunkowości i kontroli w sektorze prywatnym jako środka zapobiegania korupcji, a w szczególności uznają, że cel ten można osiągnąć między innymi za pomocą następujących środków:

a) zapewnienia, aby przedsiębiorstwa prywatne, z uwzględnieniem ich struktury i wielkości, a zwłaszcza szczególnych potrzeb MŚP, wdrażały środki wspomagające zapobieganie aktom korupcji i ich wykrywanie, które to środki mogą obejmować przestrzeganie kodeksu ładu korporacyjnego, funkcję audytu wewnętrznego lub odpowiednie kontrole wewnętrzne; oraz

b) zapewnienia, aby rachunki i wymagane sprawozdania finansowe tych prywatnych przedsiębiorstw były poddawane odpowiednim procedurom kontroli i certyfikacji.

2. Strony zachęcają przedsiębiorstwa notowane na rynku regulowanym, banki i zakłady ubezpieczeń do składania sprawozdań na temat wdrożonych przez nie środków zapobiegania i zwalczania korupcji. Strony wdrażają takie środki, które mogą być konieczne w kwestii ujawnienia takich sprawozdań.

3. Strony wdrażają wszelkie niezbędne środki, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, dotyczące ujawniania sprawozdań finansowych oraz utrzymania standardów rachunkowości i kontroli.

4. Każda Strona dąży do rozważenia przyjęcia lub utrzymania środków zobowiązujących zewnętrznych biegłych rewidentów do zgłaszania właściwym organom wszelkich podejrzanych czynów dotyczących przestępstw określonych w art. 4, 5 i 6. W przypadku konieczności zgłoszenia takich czynów Strony zapewniają, aby zewnętrzni biegli rewidenci dokonujący tych zgłoszeń w dobrej wierze i na racjonalnych podstawach byli objęci ochroną przed działaniami prawnymi dotyczącymi naruszenia umownych lub prawnych ograniczeń dotyczących ujawniania informacji.

Artykuł 10

Przejrzystość w sektorze prywatnym

1. Strony uznają, że do zapobiegania korupcji w dziedzinie handlu i inwestycji międzynarodowych może przyczynić się przejrzystość i w tym celu przypominają o swoich zobowiązaniach wynikających z art. 12 ust. 2 UNCAC. W szczególności do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie większej przejrzystości w sektorze prywatnym zaangażowanym w działalność handlową związaną z handlem i inwestycjami na podstawie części III niniejszej Umowy mogą doprowadzić następujące środki:

a) promowanie rozwijania norm i procedur mających na celu ochronę integralności odpowiednich podmiotów prywatnych, w tym kodeksów postępowania dotyczących prawidłowego, honorowego i właściwego prowadzenia działalności gospodarczej i wykonywania wszystkich odpowiednich zawodów oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także promowanie stosowania dobrych praktyk handlowych wśród przedsiębiorstw oraz w stosunkach umownych przedsiębiorstw z państwem;

b) zapobieganie nadużywaniu procedur regulujących działalność podmiotów prywatnych, w tym procedur dotyczących subsydiów i licencji udzielanych przez organy publiczne na działalność handlową; oraz

c) promowanie środków zapobiegających konfliktom interesów przez nakładanie ograniczeń, w stosownych przypadkach i przez odpowiednio długi czas, na działalność zawodową byłych urzędników publicznych lub na zatrudnienie urzędników publicznych w sektorze prywatnym po ich zwolnieniu lub przejściu na emeryturę, jeżeli taka działalność lub zatrudnienie są bezpośrednio związane z funkcjami sprawowanymi lub nadzorowanymi przez tych urzędników publicznych w czasie sprawowania przez nich urzędu.

Artykuł 11

Środki zapobiegania praniu pieniędzy

1. Uznając znaczenie zapobiegania praniu pieniędzy i jego potencjalny wpływ na handel i inwestycje międzynarodowe, Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przyjęcia lub utrzymania kompleksowego wewnętrznego systemu regulacyjnego i nadzorczego dla instytucji finansowych oraz wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe zgodnie z istniejącymi zobowiązaniami wynikającymi z UNCAC i rekomendacjami FATF. Strony promują wdrażanie rekomendacji FATF nr 24 i 25 dotyczących przejrzystości i beneficjentów rzeczywistych osób prawnych oraz przejrzystości i beneficjentów rzeczywistych porozumień prawnych, a także zbioru zasad wysokiego szczebla grupy G-20 dotyczących przejrzystości w zakresie beneficjenta rzeczywistego.

2. Zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z UNCAC, rekomendacjami FATF i zbiorem zasad wysokiego szczebla grupy G-20, o których mowa w ust. 1, Strony przyjmują lub utrzymują środki, które:

a) zapewniają, aby ich prawo wewnętrzne zawierało definicję „beneficjenta rzeczywistego" obejmującą osobę fizyczną, która rzeczywiście jest właścicielem podmiotu (klienta) lub kontroluje go, lub osobę fizyczną, w imieniu której przeprowadzana jest transakcja, w tym również te osoby fizyczne, które sprawują ostateczną faktyczną kontrolę nad osobą prawną lub porozumieniem prawnym;

b) zapewniają, aby osoby prawne zarejestrowane na ich terytorium były zobowiązane do uzyskiwania i przechowywania adekwatnych, poprawnych i aktualnych informacji na temat ich beneficjentów rzeczywistych;

c) zapewniają, aby powiernicy w ramach trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, lub innego porozumienia prawnego o strukturze lub funkcji podobnej do trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, utrzymywali adekwatne, poprawne i aktualne informacje na temat ich beneficjentów rzeczywistych, w tym osób ustanawiających, wszelkich osób sprawujących nadzór, powierników i beneficjentów lub klas beneficjentów, oraz każdej osoby fizycznej sprawującej ostateczną faktyczną kontrolę nad trustem;

d) wymagają od instytucji finansowych oraz wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe, rozumianych jako podmioty określone w rekomendacjach FATF, identyfikacji klienta i weryfikacji jego tożsamości, a także identyfikacji beneficjenta rzeczywistego i wdrożenia uzasadnionych środków w celu weryfikacji tożsamości beneficjenta rzeczywistego, tak aby instytucja finansowa lub wskazany podmiot lub zawód świadczący usługi niefinansowe miał pewność, że wie, kto jest beneficjentem rzeczywistym;

e) wprowadzają mechanizmy zapewniające, aby odpowiednie właściwe organy, określone w prawie Stron, miały dostęp do informacji na temat beneficjentów rzeczywistych w sposób terminowy;

f) zapewniają, aby ich właściwe organy uczestniczyły w wymianie informacji na temat beneficjentów rzeczywistych ze swoimi międzynarodowymi odpowiednikami w sposób terminowy i skuteczny;

g) wymagają od instytucji finansowych oraz wskazanych podmiotów i zawodów świadczących usługi niefinansowe stosowania wzmożonych środków należytej staranności, szczególnie w odniesieniu do osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, przez które rozumie się osoby, które sprawują lub sprawowały znaczące funkcje publiczne na terytorium którejkolwiek Strony lub w skali międzynarodowej, a także członków ich rodzin i bliskich współpracowników; oraz

h) zapewniają skuteczny nadzór nad wyżej wymienionymi obowiązkami, w tym przez ustanowienie i egzekwowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji za niewywiązywanie się z tych obowiązków.

3. Strony uznają przydatność ustanowienia rejestrów w celu terminowego przekazywania adekwatnych i aktualnych informacji na temat beneficjentów rzeczywistych osób prawnych i porozumień prawnych, aby ułatwić zapobieganie korupcji i praniu pieniędzy oraz zwalczanie tych zjawisk.

SEKCJA D

Środki zapobiegania korupcji w sektorze publicznym

Artykuł 12

Zasady postępowania urzędników publicznych

1. Strony potwierdzają swoje poparcie dla zbioru zasad wysokiego szczebla grupy G-20 dotyczących ujawniania informacji majątkowych przez urzędników publicznych, przyjętych na szczycie przywódców grupy G-20 w Los Cabos w dniach 18–19 czerwca 2012 r., a także zasad postępowania urzędników publicznych w odniesieniu do Meksyku przyjętych w ramach Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku na 14. posiedzeniu przywódców gospodarczych w Hanoi w 2006 r., a w przypadku Unii Europejskiej – dla zalecenia dotyczącego kodeksów postępowania dla urzędników publicznych przyjętego przez Radę Europy w dniu 11 maja 2000 r.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania zawarte w art. 8 UNCAC, w tym dotyczące stosowania kodeksów lub norm postępowania dla urzędników publicznych, ułatwiania zgłaszania właściwym organom przez urzędników publicznych aktów korupcji, wymagania od urzędników publicznych składania właściwym organom deklaracji dotyczących potencjalnych konfliktów interesów oraz wdrażania środków zapewniających działania dyscyplinarne lub inne w stosunku do urzędników publicznych naruszających takie kodeksy lub normy.

Artykuł 13

Przejrzystość w administracji publicznej

1. Strony podkreślają znaczenie przejrzystości w administracji publicznej dla zapobiegania korupcji związanej z handlem i inwestycjami międzynarodowymi oraz promują przejrzystość zgodnie z postanowieniami szczegółowymi i horyzontalnymi zawartymi w części III niniejszej Umowy, w tym w szczególności postanowieniami dotyczącymi ułatwień w handlu, zamówień publicznych, regulacji wewnętrznych i przejrzystości.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 13 ust. 2 UNCAC do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, aby ich organy antykorupcyjne były powszechnie znane, oraz zapewnienia dostępu do tych organów, w stosownych przypadkach, w celu zgłaszania wszelkich istotnych incydentów.

Artykuł 14

Udział społeczeństwa obywatelskiego

Strony uznają znaczenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganiu i zwalczaniu korupcji w handlu i inwestycjach międzynarodowych, a także potrzebę podnoszenia świadomości społecznej na temat istnienia, przyczyn i wagi korupcji oraz zagrożeń z niej wynikających. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 13 ust. 1 UNCAC, w szczególności dotyczące podjęcia odpowiednich środków w celu promowania aktywnego udziału osób i grup spoza sektora publicznego, takich jak społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i organizacje środowiskowe.

Artykuł 15

Ochrona osób zgłaszających nieprawidłowości

Strony potwierdzają swoje zobowiązanie wynikające z art. 8 ust. 4 UNCAC do rozważenia ustanowienia środków i systemów ułatwiających zgłaszanie właściwym organom przez urzędników publicznych aktów korupcji, gdy takie akty zostaną przez nich dostrzeżone w trakcie pełnienia funkcji. Strony potwierdzają również swoje zobowiązanie wynikające z art. 33 UNCAC do rozważenia ustanowienia odpowiednich środków w celu zapewnienia ochrony przed jakimkolwiek nieuzasadnionym działaniem każdej osobie zgłaszającej nieprawidłowości.

SEKCJA E

Rozstrzyganie sporów

Artykuł 16

Zakres stosowania

1. W przypadku braku porozumienia między Stronami w odniesieniu do któregokolwiek z postanowień niniejszego Protokołu Strony korzystają wyłącznie z procedur, o których mowa w art. 17–21.

2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z odpowiednich procedur rozstrzygania sporów w ramach instrumentów międzynarodowych, o których mowa w niniejszym Protokole.

3. Każda Strona zachowuje prawo do egzekwowania swoich odpowiednich przepisów antykorupcyjnych za pośrednictwem swoich organów ścigania, prokuratury i organów sądowych, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa.

Artykuł 17

Konsultacje

1. Strona może wnioskować o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną w celu wypracowania wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Konsultacje odbywają się w ramach Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach, ustanowionego w części IV art. 1.4 (Podkomitety i inne gremia) ust. 8 niniejszej Umowy.

2. Strona wnioskująca o przeprowadzenie konsultacji przekazuje drugiej Stronie pisemny wniosek, w którym wskazuje powody złożenia wniosku, w tym zamieszcza opis przedmiotowej sprawy oraz sposobu, w jaki środek drugiej Strony negatywnie wpływa na handel lub inwestycje między Stronami. Strony przystępują do konsultacji bezzwłocznie po doręczeniu wniosku o przeprowadzenie konsultacji, a w każdym razie nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Strony dokładają wszelkich starań, aby w drodze tych konsultacji wypracować wspólnie uzgodnione rozwiązanie.

3. Każda Strona może w stosownych przypadkach zwracać się o poradę do wewnętrznych grup doradczych, o których mowa w części IV art. 1.7 (Wewnętrzne grupy doradcze) niniejszej Umowy.

4. Każda Strona dąży do zapewnienia udziału personelu swoich właściwych organów publicznych odpowiedzialnego za kwestie będące przedmiotem konsultacji.

5. Wszelkie wspólnie uzgodnione rozwiązania są podawane do wiadomości publicznej, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

Artykuł 18

Pomoc ekspercka

1. W przypadku gdy w terminie 90 dni po złożeniu wniosku o przeprowadzenie konsultacji konsultacje, o których mowa w art.17 się zakończyły i nie wypracowano wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona może zwrócić się z pisemnym wnioskiem do drugiej Strony o pomoc grupy ekspertów. We wniosku o pomoc grupy ekspertów Strona zawiera opis przedmiotowej sprawy oraz tego, w jaki sposób środek drugiej Strony negatywnie wpływa na handel lub inwestycje między Stronami.

2. O ile Strony nie uzgodniły inaczej, grupa ekspertów składa się z trzech członków. W terminie 10 dni od dnia otrzymania pisemnego wniosku, o którym mowa w ust. 1, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do ekspertów zasiadających w składzie grupy ekspertów. W tym celu każda Strona wyznacza eksperta, który może być obywatelem danej Strony, i proponuje drugiej Stronie do trzech kandydatów na funkcję przewodniczącego. Strony dążą do tego, aby zgodnie wybrać przewodniczącego spośród kandydatów na przewodniczącego. Strona może zgłosić sprzeciw wobec eksperta wyznaczonego przez drugą Stronę, jeżeli uzna, że osoba ta nie spełnia wymogów określonych w art. 20. Do celów niniejszego ustępu zachęca się Strony do wyboru ekspertów z listy, o której mowa w art. 19.

3. Jeżeli Strony nie uzgodnią składu grupy ekspertów w terminie określonym w ust. 2, stosuje się procedurę określoną w art. 19.

4. Grupa ekspertów przeprowadza procedury zgodnie z warunkami uzgodnionymi przez Strony. Wspólny Komitet może decydować o przyjęciu regulaminu wewnętrznego, który ma mieć zastosowanie do procedur, o których mowa w niniejszej sekcji.

Artykuł 19

Lista ekspertów

Na pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach ustanawia listę przynajmniej dziewięciu osób, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję eksperta. Lista składa się z trzech części: po jednej części listy dla każdej Strony oraz jednej złożonej z osób niebędących obywatelami którejkolwiek Strony, które mogą pełnić rolę przewodniczącego. Każda Strona proponuje do swojej części listy co najmniej trzy osoby. Strony wybierają również co najmniej trzy osoby do części listy zawierającej kandydatów na przewodniczących. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach zapewnia aktualizację listy, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję eksperta, oraz utrzymanie liczby ekspertów na poziomie co najmniej dziewięciu osób.

Artykuł 20

Kwalifikacje ekspertów

Eksperci dysponują wiedzą fachową w zakresie prawa lub praktyki w sprawach objętych niniejszym Protokołem lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące poleceń od jakichkolwiek władz publicznych ani jakiejkolwiek organizacji w odniesieniu do kwestii związanych z danym sporem oraz niepowiązane z władzami publicznymi którejkolwiek Strony, a także muszą postępować zgodnie z załącznikiem 31-B (Kodeks postępowania dla członków zespołu orzekającego i mediatorów).

Artykuł 21

Opinie ekspertów

1. Grupa ekspertów prowadzi konsultacje ze Stronami, wspólnie lub indywidualnie, stosownie do przypadku, w celu udzielenia im pomocy w wypracowaniu wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

2. W sprawach dotyczących umów międzynarodowych, rekomendacji FATF lub zbiorów zasad wysokiego szczebla grupy G-20, o których mowa w niniejszym Protokole, eksperci mogą, w stosownych przypadkach i po powiadomieniu Stron, zwrócić się o informacje lub porady do odpowiednich organizacji lub organów.

3. Jeżeli w terminie 90 dni po ustaleniu składu grupy ekspertów nie zostanie wypracowane wspólnie uzgodnione rozwiązanie w drodze konsultacji z grupą ekspertów, każda Strona może zwrócić się do grupy ekspertów o wydanie opinii zawierającej proponowane rozwiązanie.

4. W terminie 90 dni po złożeniu wniosku, o którym mowa w ust. 3, grupa ekspertów wydaje opinię zawierającą ustalenia faktyczne, wskazanie możliwości zastosowania odpowiednich postanowień oraz podstawowe uzasadnienie proponowanego rozwiązania. ([1]) Bezzwłocznie po przyjęciu opinii przez grupę ekspertów każda Strona podaje tę opinię do wiadomości publicznej, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

5. Strony omawiają odpowiednie środki, które należy wdrożyć, aby rozwiązać przedmiotową sprawę, uwzględniając opinię grupy ekspertów, w celu wypracowania wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Strona wdrażająca środki informuje drugą Stronę o wszelkich środkach, które wdrożyła lub zamierza wdrożyć, lub działaniach, które podjęła lub zamierza podjąć, aby rozwiązać przedmiotową sprawę, nie później niż trzy miesiące po wydaniu opinii. W razie potrzeby Strony zwracają się do wewnętrznych grup doradczych o radę w sprawie wdrożenia takich środków.

6. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach monitoruje działania następcze w związku z opinią grupy ekspertów i proponowanym w niej rozwiązaniem. Wewnętrzne grupy doradcze mogą przedkładać uwagi w tym względzie Podkomitetowi ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach.

Artykuł 22

Przegląd

1. W celu zwiększenia skuteczności wykonania niniejszego Protokołu Strony omawiają na posiedzeniach Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach funkcjonowanie postanowień dotyczących rozstrzygania sporów i ustaleń instytucjonalnych określonych w sekcjach E i F, w tym możliwość przeprowadzenia przeglądu ich skuteczności, z uwzględnieniem, między innymi, doświadczenia zdobytego w trakcie wykonywania niniejszego Protokołu, zmian w polityce każdej Strony, zmian w umowach międzynarodowych oraz opinii przedstawionych przez zainteresowane strony.

2. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach może zalecić Wspólnemu Komitetowi zmiany odpowiednich postanowień niniejszego Protokołu odzwierciedlające wynik dyskusji, o których mowa w ust. 1, które to zmiany przyjmuje się zgodnie z procedurą wprowadzania zmian ustanowioną w części IV art. 2.4 (Zmiany) niniejszej Umowy.

([1]) Opinie i rozwiązania grupy ekspertów nie tworzą praw ani obowiązków względem osób prawnych ani fizycznych.

SEKCJA F

Ustalenia instytucjonalne

Artykuł 23

Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach

1. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach ustanowiony w części IV art. 1.4 (Podkomitety i inne gremia) niniejszej Umowy składa się z przedstawicieli każdej Strony odpowiedzialnych za sprawy związane z zapobieganiem i zwalczaniem korupcji, z uwzględnieniem szczególnych kwestii, które mają być poruszone na danej sesji.

2. Pierwsze posiedzenie Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach odbywa się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, o ile Strony nie uzgodnią inaczej, a kolejne posiedzenia odbywają się w terminie uzgodnionym wspólnie przez Strony.

3. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach pełni następujące funkcje:

a) ułatwianie i monitorowanie skutecznego wykonywania niniejszego Protokołu oraz omawianie wszelkich trudności, które mogą pojawić się w związku z jego wdrażaniem;

b) promowanie współpracy między Stronami w sprawach objętych niniejszym Protokołem, a także wymiany informacji na temat rozwoju sytuacji na forach pozarządowych, regionalnych i wielostronnych w kwestiach objętych niniejszym Protokołem;

c) identyfikowanie lub omawianie inicjatyw w sprawach objętych niniejszym Protokołem, w przypadku których korzystna byłaby ściślejsza współpraca dwustronna; oraz

d) identyfikowanie lub omawianie ewentualnych zmian niniejszego Protokołu.

4. Każda Strona wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację i koordynację między Stronami w kwestiach dotyczących wykonania niniejszego Protokołu, oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strony bezzwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach w tych danych kontaktowych.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE UNII EUROPEJSKIEJ I MEKSYKU W SPRAWIE HANDLU I RÓWNOŚCI PŁCI W RAMACH UMOWY O STRATEGICZNYM PARTNERSTWIE POLITYCZNYM I GOSPODARCZYM ORAZ DOTYCZĄCYM WSPÓŁPRACY MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY, A MEKSYKAŃSKIMI STANAMI ZJEDNOCZONYMI, Z DRUGIEJ STRONY

Strony,

PRZYPOMINAJĄC o łączących je wspólnych wartościach i silnych więziach w dziedzinie kultury, polityki, gospodarki i współpracy,

PRZYPOMINAJĄC o swoim zobowiązaniu do unowocześnienia i zastąpienia Umowy o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony (zwanej dalej „umową ogólną"), zawartej w 2000 r., w celu odzwierciedlenia nowych realiów politycznych i gospodarczych,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w kwestiach dwustronnych, regionalnych i globalnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

PRZEKONANE, że Umowa o strategicznym partnerstwie w obszarze polityki, gospodarki oraz współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony (zwana dalej „unowocześnioną umową ramową"), oraz Umowa przejściowa w sprawie handlu między Unią Europejską a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi będą korzystne dla obu Stron i doprowadzą do dalszego zacieśnienia wzajemnych więzi,

WYRAŻAJĄ wspólny zamiar współpracy nad wykonaniem aspektów części III unowocześnionej umowy ogólnej związanych ze zrównoważonym rozwojem, z uwzględnieniem wymienionych poniżej kwestii dotyczących handlu i równości płci.

1. Strony uznają, że polityka handlowa sprzyjająca włączeniu społecznemu przyczynia się do postępów w zakresie upodmiotowienia ekonomicznego kobiet i równości płci, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 5 przewidzianym w przyjętej przez ONZ Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz zgodnie z celami wspólnej deklaracji w sprawie handlu i upodmiotowienia ekonomicznego kobiet przyjętej przy okazji konferencji ministerialnej WTO w Buenos Aires w grudniu 2017 r. Strony dostrzegają ważny wkład, jaki kobiety wnoszą we wzrost gospodarczy poprzez udział w działalności gospodarczej, w tym w handlu międzynarodowym. Strony zobowiązują się do wykonywania postanowień części III unowocześnionej umowy ogólnej w sposób promujący i wzmacniający równość płci.

2. Strony dążą do wzmocnienia swoich stosunków handlowych i współpracy handlowej w sposób, który skutecznie zapewnia kobietom i mężczyznom równe szanse i równe traktowanie w korzystaniu z postanowień części III unowocześnionej umowy ogólnej, w tym w kwestiach dotyczących zatrudnienia i wykonywania zawodu, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi.

3. Każda Strona skutecznie wykonuje swoje obowiązki wynikające z umów międzynarodowych dotyczących równości płci i praw kobiet, których jest stroną, w tym Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 18 grudnia 1979 r., zwracając uwagę w szczególności na postanowienia dotyczące likwidacji dyskryminacji kobiet w życiu gospodarczym i w dziedzinie zatrudnienia. W związku z tym Strony potwierdzają swoje odpowiednie zobowiązania wynikające z art. 26.3 (Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy) części III unowocześnionej umowy ogólnej, w tym zobowiązania dotyczące skutecznego wykonania konwencji MOP dotyczących równości płci oraz likwidacji dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

4. Każda Strona podejmuje starania, aby jej odpowiednie przepisy i polityki zapewniały oraz promowały równość praw, traktowania oraz szans kobiet i mężczyzn. Każda Strona podejmuje starania na rzecz poprawy takich przepisów i polityk, bez uszczerbku dla prawa każdej Strony do ustanowienia własnego zakresu i poziomów ochrony równych szans dla kobiet i mężczyzn. Takie przepisy i polityki muszą być zgodne z zobowiązaniami każdej Strony do przestrzegania norm i umów uznanych na poziomie międzynarodowym, o których mowa w niniejszym wspólnym oświadczeniu.

5. Strony współpracują na rzecz zacieśnienia współpracy w zakresie handlowych aspektów polityk i środków dotyczących równości płci, stosownie do przypadku na szczeblu dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych, jak na przykład poprzez działania mające na celu poprawę zdolności i warunków dla kobiet, w tym pracownic, kobiet biznesu i przedsiębiorczyń, w zakresie dostępu do możliwości stwarzanych przez część III unowocześnionej umowy ogólnej. Współpraca taka może obejmować między innymi wymianę informacji i najlepszych praktyk związanych ze zbieraniem danych segregowanych według kryterium płci i analizą polityki handlowej pod kątem płci.

6. Strony zgadzają się co do znaczenia monitorowania i oceny, zgodnie z ich procedurami wewnętrznymi, wpływu wykonania części III unowocześnionej umowy ogólnej na równość płci i równe szanse dla kobiet w odniesieniu do handlu.

7. W przypadku braku porozumienia między Stronami co do interpretacji lub stosowania niniejszego wspólnego oświadczenia Strony korzystają wyłącznie z procedur rozstrzygania sporów, o których mowa w odpowiednio art. 26.17 (Konsultacje) i 26.18 (Panel Ekspertów) części III unowocześnionej umowy ogólnej.